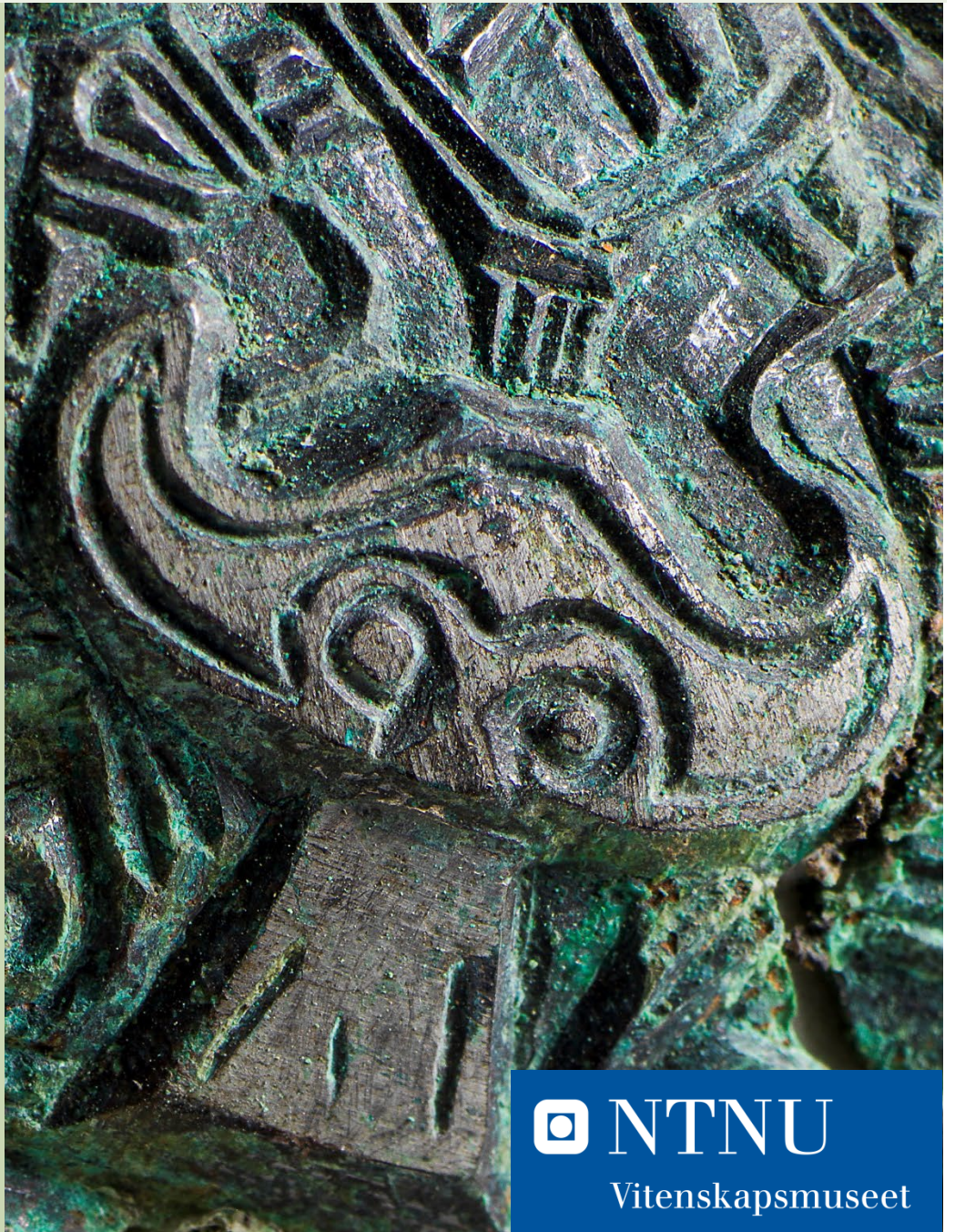

Hanne Bryn, Astrid Brønseth Lorentzen, Kristoffer Rolf Rantala, Raymond Sauvage og Eystein Østmoe

E39 Betna – Stormyra. Gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2023:22**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:22

Hanne Bryn, Astrid Brønseth Lorentzen, Kristoffer Rolf Rantala, Raymond Sauvage og Eystein Østmoe

E39 Betna – Stormyra
Gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse. Seriens layout ble revidert i 2022.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Bryn, H., A.B. Lorentzen, K.R. Rantala, R. Sauvage, & E. Østmoe (2023): *NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:22. E39 Betna – Stormyra. Gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra.*

Trondheim, desember 2023

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
e-post: postmottak@museum.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Detalj av skålspenne T28276:1 fra Grav 11 på Skeiet, Da64273_T28276_1. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

www.ntnu.no/museum

ISBN 978-82-8322-380-4
ISSN 2387-3965

Sammendrag

Bryn, H., A.B. Lorentzen, K.R. Rantala, R. Sauvage, & E. Østmoe (2023): NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:22. E39 Betna – Stormyra. Gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra

I Vinjeøra i Heim kommune ble det i 2019 og 2020 undersøkt fem arkeologiske lokaliteter på gårdene Skeiet og Fjelnset, forut for bygging av E39 Betna – Stormyra langs Vinjefjorden. Utgravingene omfattet to overpløyde gravfelt fra yngre jernalder, en gårdsbosetting fra yngre jernalder og middelalder, bosetningsspor fra eldre jernalder, og en hulvei fra nyere tid. På gården Skeiet ble det undersøkt fire områder: Skeiet 1, Skeiet 2, Skeiet 3, og hulveien Klokkebekken. Funn av spredt bearbeidet flint og enkelte ¹⁴C-dateringer på Skeiet 1 og 2 tyder på at flatene var i bruk allerede i eldre steinalder, men sporene var tydelig forstyrret og ødelagt av den omfattende seinere aktiviteten som ble dokumentert på stedet. På Skeiet 1 ble det avdekket spor etter minst 11 overpløyde gravhauger i form av overpløyde fotgrøfter, med funn av fire kremasjonsgraver, tre båtgraver og åtte inhumasjonsgraver. Det ble også funnet veggrøfter etter tre bygninger som har stått innenfor fotgrøfter, tolket som dødehus. Til sammen ble det dokumentert 432 arkeologiske kontekster, hvorav 337 ble utgravd, og et omfattende funnmateriale i form av gravgods ble tatt opp fra gravene. Datering av gravgods og ¹⁴C-dateringer viser at gravfeltet ble brukt fra ca. 550 – 950 e.kr, og det var mulig å påvise en kronologisk utvikling fra kremasjonsgraver på 6-700-tallet, via båtgraver mellom 7- og 800-tallet, og inhumasjoner i grop fra 8-900-tallet. Datering av kullholdige planeringslag som dekket deler av fotgrøftene, tyder på at gravhaugene ble utjevnet allerede i tidlig middelalder. Nær gravfeltet ble det også avdekket et bosettingsområde med funn av 700 bosetningsspor i form av ni hus og bygninger, kulturlag, dyrkningslag, avfallsgroper, og spor etter metallbearbeiding (Skeiet 2). Dateringene strekker seg fra ca. 400 – 1350 e.Kr slutten av eldre jernalder til seinmiddelalder, og det kan foreslås at beboerne var brukere av det nærliggende gravfeltet da det var i bruk. Datering av kokegroper og dyrkningslag funnet under de overpløyde gravene på gravfeltet, antyder at området først var i bruk som åker/eng og sporadisk kokegropaktivitet før gravfeltet ble etablert på slutten av 500-tallet. En kraftig nedgang i dateringer fra midten av 1300-tallet antyder at bosetningen opphører i overgangen til seinmiddelalder. På Skeiet 3 ble det ikke påvist arkeologiske spor, mens hulveien Klokkebekken kun inneholdt spor fra nyere tid. På gården Fjelnset ble gravd ut et kokegropfelt fra romertid og folkevandringstid, samt overpløyde fotgrøfter og rester etter et overpløyd gravfelt fra yngre jernalder. I alt 227 anleggsspor ble påvist og 157 ble undersøkt. Til forskjell fra gravene på Skeiet, var gravene plyndret og kraftig skadd av erosjon. Lite eller ingenting var derfor bevart av selve gravene. Imidlertid ble det foruten rester av en båtgrav fra yngre jernalder, som kun var plyndret i sentral del og derfor hadde bevart deler av gravgodset. Øvrige rester av gravgods, som i hovedsak ble funnet utenfor kontekst og i igjenfyllingsmasse i plyndringsgroper, viser også utelukkende dateringer til yngre jernalder. Kullag i bunn av fotgrøftene ble ¹⁴C-datert tidlig middelalder, og antyder at grøftene har stått åpne og at haugene ikke ble utjevnet i tidlig middelalder slik som på Skeiet. I topp av fotgrøftene ble det også funnet porøse kullag med ¹⁴C-datering til sein middelalder, som kan tolkes som spor etter avsvidd vegetasjon – for eksempel i forbindelse med nyrødning.

Nøkkelord: Vikingtid, grav, gravskikk, yngre jernalder, middelalder, gård, kokegropfelt

Hanne Bryn, Astrid Brønseth Lorentzen, Kristoffer Rolf Rantala, Raymond Sauvage og Eystein Østmoe, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NTNU Vitenskapsmuseet, NO-7491 Trondheim

Summary

Bryn, H., A.B. Lorentzen, K.R. Rantala, R. Sauvage, & E. Østmoe (2023): NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:22. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra i 2019 og 2020. NTNU Vitenskapsmuseet

Five archaeological sites were investigated in 2019 and 2020 at the farms of Skeiet and Fjelnset at Vinjeøra in Heim municipality, prior to construction of new European Route E39 along Vinjefjorden. The excavations included two flattened burial grounds from the Late Iron Age, a farm settlement from the Early and Late Iron Age and Middle Ages, settlement traces from the Early Iron Age, and a recent hollow road. At Skeiet, four areas were investigated: Skeiet 1, Skeiet 2, Skeiet 3, and Klokkarbekken. Findings of scattered processed flint and a limited amount of ¹⁴C dates indicate that parts of the area were already in use in the Mesolithic, however the evidence were clearly disturbed and destroyed by the extensive later activities. At Skeiet 1, remains of at least 11 levelled burial mounds in the form of ring-ditches were recorded. Four cremation graves, three boat graves, and eight inhumation graves were related. Rectangular wall-trenches from three buildings located within ring-ditches, are interpreted as mortuary houses. 432 archaeological contexts were recorded, of which 337 were excavated. A considerable collection of grave goods was recovered, which together with ¹⁴C dates indicate that the burial ground was used from approximately 550 to 950 AD. A chronological development could be identified, starting with cremation graves from the 6th and 7th centuries, followed by boat graves between the 7th and 8th centuries, and inhumations in pits from the 8th and 9th centuries. Dats from coal-rich levelling layers which superimposed some of the ring-ditches suggests that the burial mounds were levelled in the Early Middle Ages. At Skeiet 2, 700 settlement traces were recorded, which include nine houses and buildings, cultural layers, cultivation layers, waste pits, and evidence of ferrous metalworking. ¹⁴C-dates range from approximately 400 to 1350 AD, from the end of the Early Iron Age to the Late Middle Ages. Due to proximity and overlapping dates, it can be suggested that the inhabitants were the users of the cemetery. Dates from cooking pits and cultivation layers from under the burial evidence at the cemetery, suggests that the land was initially used for cultivation and sporadic cooking pit activity related to the first settlement phase at the settlement, before the burial ground was established in the late 5th century. A sharp decline in ¹⁴C-dating evidence from the mid-14th century suggests the settlement ceased in the transition to the Late Middle Ages. No archaeological traces were found at Skeiet 3, while the hollow road Klokkarbekken only yielded recent evidence. At Fjelnset, an Early Iron Age cooking pit field was excavated, as well as levelled ring ditches which suggested remnants of another Late Iron Age burial ground at Vinjeøra. A total of 227 archaeological features were identified, and 157 were excavated. Unlike the graves at Skeiet, the graves were heavily looted and severely damaged by erosion. Thus, very little or nothing was preserved from the graves, besides remnants of a boat grave from the Late Iron Age, which was only looted in the central part which preserved parts of the grave goods. Other remnants of grave goods were found out of context and in backfilling in looting pits. All typological evidence points to a Late Iron Age date for the cemetery. Charcoal layers at the bottom of the ring-ditches were ¹⁴C-dated to the early Middle Ages, suggesting they remained open, and that the mounds were not levelled in the early Middle Ages, which contrasts to the evidence from Skeiet. Porous charcoal layers which formed the top deposits in the same ring-ditches were ¹⁴C dated to the late Middle Ages, which can be interpreted as traces of burning vegetation, for example, in connection with clearance activities.

Key words: Viking Age, grave, burial practise, Late Iron Age, Middle Ages, farm, cooking pit field

Hanne Bryn, Astrid Brønseth Lorentzen, Kristoffer Rolf Rantala, Raymond Sauvage og Eystein Østmoe, NTNU University Museum, Department of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim

Arkivreferanser

E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra i 2019 og 2020

Intrasisnr	2019/70
AskeladdenID	170666
Saksnummer (ePhorte)	2019/5899
Aksesjonsnummer	2019/70
Tilvekstnr	Skeiet 1: T28188, T28189, T28190, T28190, T28191, T28473, T28192, T28474, T28273, T28274, T28275, T28276, T28277, T28278, T28279, T28281, T28282, T28475, T28476, T28477, T28478, T28479; Skeiet 2: T28156; Steinalderfunn (Skeiet 1 og 2): T28155; Fjelnset: T28283, T28284, T28285, T28286, T28287, T28288.
Fotonr	Skeiet 1: Da63315; Skeiet 2: Da63222; Skeiet 3: Da63306; Klokkarbekken: Da63658; Fjelnset: Da63597; Arbeidsfoto: Da64530
Fotogrammetri	Skeiet 1: Da63309, Da63310, Da63311, Da63312, Da63313, Da63314, Da63616, Da63617, Da63618, Da63619, Da63620, Da64250, Da64251
Gjenstandsfoto av fotograf	Skeiet 1: Da64273; Skeiet 2: Da63803; Fjelnset: Da63804
Kartskapnr	12006-12026
Fylke	Trøndelag
Kommune	Heim
Gårdsnavn	Skeiet og Fjelnset
Gårdsnummer	119/1, 135/1
Lokalitet	Skeiet 1, Skeiet 2, Skeiet 3, Klokkarbekken Fjelnset,
Kulturminnetype	Bosetning-aktivitetsområde
Datering	Folkevandringstid-høymiddelalder

Innhold

1	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Landskap og tidligere funn	3
1.3	Registrering	6
1.4	Tid og deltagere.....	11
1.5	Problemstillinger og prioriteringer.....	12
1.6	Metode og dokumentasjon.....	15
1.6.1	Undersøkellesmetode.....	15
1.7	Dokumentasjon	19
1.8	Naturvitenskapelige prøver og spesialanalyser.....	23
1.9	Formidling.....	24
1.10	Funnmateriale	28
1.11	Anleggsarbeid, brakkerigg og logistikk.....	29
1.11.1	Brakkerigg.....	30
1.11.2	Helse, miljø, og sikkerhet (HMS)	32
2	Skeiet 1	35
2.1	Metode.....	35
2.2	Resultat.....	37
2.2.1	Haug I.....	40
2.2.2	Grav 7, 101712	46
2.2.3	Grav 1, 106515	50
2.2.4	Grav 2, 105164	59
2.2.5	Grav 4, 102012	68
2.2.6	Grav 6, 108430	73
2.2.7	Grav 9, 104932	81
2.2.8	Grav 19, 116901	88
2.2.9	Grav 5, 104806	93
2.2.10	Haug VII	100
2.2.11	Grav 8, 104430	102
2.2.12	Haug II.....	111
2.2.13	Grav 10, 106003	117
2.2.14	Grav 11, 109701	128
2.2.15	Haug III.....	148
2.2.16	Grav 12, 111214	154
	Grav, T22216, funnet ved registreringen	159

Haug IX og Haug IV	161
2.2.17 Haug IX.....	163
2.2.18 Grav 3, 107525	169
2.2.19 Haug IV	174
2.2.20 Grav 18, 113705	182
2.2.21 Grav 13, 150000	185
2.2.22 Haug V	198
2.2.23 Grav 14, 106144	203
2.2.24 Grav 15, 112517	214
2.2.25 Grav 16, 111946	224
2.2.26 Haug VIII	242
2.2.27 Grav 17, 131318	245
2.2.28 Haug X.....	252
2.2.29 Små fotgrøftlignende kontekster (Haug VI og XI).....	254
2.2.30 Andre kulturminnetyper.....	260
2.2.31 Den siste fasen på Skeiet 1 – planering av haugene	285
2.3 Oversikt over gjenstandsfunn	293
2.4 Dateringer.....	293
2.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser	293
2.5.1 Makrofossil og pollenanalyser.....	294
2.5.2 Jordmikromorfologiske analyser	294
2.5.3 Osteologiske analyser.....	294
2.5.4 Metallurgiske analyser	294
2.6 Sammenfatning	295
3 Skeiet 2	297
3.1 Metode.....	297
3.2 Resultat.....	299
3.2.1 Avdekking og nyere tids forstyrrelser.....	300
3.2.2 Dyrkningslag	302
3.2.3 Kulturlag	310
3.2.4 Hus og bygninger	317
3.2.5 Hus 1.....	319
3.2.6 Hus 2	327
3.2.7 Hus 3	334
3.2.8 Hus 4.....	339
3.2.9 Hus 5.....	346

3.2.10	Hus 6	353
3.2.11	Hus 7	359
3.2.12	Bygning 100	363
3.2.13	Bygning 101	369
3.2.14	Geil.....	374
3.2.15	Spor etter smiing	379
3.2.16	Avfallsgroper.....	384
3.2.17	Kokegroper, ildsteder og kullflekker	388
3.2.18	Øvrige kontekster	390
3.2.19	Aktivitet fra steinalder.....	392
3.3	Gjenstandsfunn	394
3.4	Dateringer.....	395
3.5	Naturvitenskaplige prøver og analyser	395
3.5.1	Makrofossil- og pollenanalyser	395
3.5.2	Jordmikromorfologiske analyser	396
3.5.3	Metallurgiske analyser	396
3.6	Sammenfatning	397
4	Skeiet 3	401
4.1	Innledning.....	401
4.2	Metode.....	401
4.3	Resultat.....	401
4.3.1	Grop 300022.....	403
4.3.2	Nedgraving/avskrevet 300001	403
4.3.3	Staurhull 300037	404
4.4	Oversikt over gjenstandsfunn	404
4.5	Oversikt over ¹⁴ C-dateringer.....	404
4.6	Sammenfatning	404
5	Klokkarbekken – hulvei.....	405
5.1	Innledning.....	405
5.2	Metode.....	406
5.3	Resultat.....	406
5.4	Oversikt over gjenstandsfunn	410
5.5	Oversikt over ¹⁴ C-dateringer.....	410
5.6	Oversikt over naturvitenskaplige prøver og analyser	410
5.7	Sammenfatning	410
6	Fjelnset	411

6.1	Metode	411
6.2	Resultat.....	412
6.2.1	Avdekking	414
6.2.2	Nyere tids kulturminner	414
6.2.3	Graver og fotgrøfter	416
6.2.4	Grav 1	420
6.2.5	Haug I.....	429
6.2.6	Haug II.....	436
6.2.7	Haug III.....	448
6.2.8	Haug IV	457
6.2.9	Bosetningsspor	462
6.3	Gjenstandsfunn	472
6.4	Dateringer.....	474
6.5	Naturvitenskaplige prøver og analyser	474
6.5.1	Makrofossil- og pollenanalyser	474
6.5.2	Jordmikromorfologiske analyser	475
6.6	Sammenfatning	476
7	Litteratur.....	479
8	Vedlegg.....	481
	Vedlegg 1.1.....	482
	Skeiet 1-fotoliste	482
	Vedlegg 1.2.....	504
	Skeiet 1-funnliste.....	504
	Vedlegg 2.1.....	610
	Skeiet 2-fotoliste	610
	Vedlegg 2.2.....	621
	Skeiet 2-funnliste.....	621
	Vedlegg 3.1.....	647
	Skeiet 3-fotoliste	647
	Vedlegg 4.1	648
	Klokkarbekken-fotoliste	648
	Vedlegg 5.1.....	650
	Fjelnset-fotoliste.....	650
	Vedlegg 5.2.....	654
	Fjelnset-funnliste.....	654
	Vedlegg 6.....	672

¹⁴ C-tabell 672	
Vedlegg 7	688
Geofysisk undersøkelser.....	688
Vedlegg 8	702
Metallsøking	702

Figurliste

Figur 1. Oversikt over undersøkte lokaliteter som er med i denne rapporten	1
Figur 2. Redigert oversiktsfoto over Vinjeøra under utgravningene i 2019	4
Figur 3. Oversiktskart over lokaliteter, utgravingsfelt	6
Figur 4. Oversikt over observasjoner på Skeiet 1, fra registreringen i 1996 og 2014	7
Figur 5. Oversikt over observasjoner på Skeiet 2, Skeiet 3, og Klokkarbakken.....	8
Figur 6. Flyfoto som viser den gamle veitraseen fra Vinjeøra til Kårøydalen	9
Figur 7. Oversikt over observasjoner på Fjelnset, fra registreringen i 1996 og 2014.....	10
Figur 8. Kjø inn til den midlertidige utstillingen på Åpen dag.....	25
Figur 9. 3D-visualisering av den øvre av de to båtene i den doble båtgraven på Skeiet 1.....	26
Figur 10. Riggområde ved tunet på Skeiet	30
Figur 11. Fra brakkeriggen på Skeiet.....	30
Figur 12. Brakkeriggen på Fjelnset	31
Figur 13. Oversiktskart som viser gravhaugene på Skeiet 1	38
Figur 14. Oversiktsfoto over Skeiet 1	39
Figur 15. Haug I.....	41
Figur 16. Profil 109039 gjennom fotgrøft 104532	42
Figur 17. Profil 109301 gjennom fotgrøft 104532	42
Figur 18. Steinansamling (109238) anlagt sør i fotgrøft 104532	43
Figur 19. Naturvitenskapelige prøver fra Haug I	44
Figur 20. Dateringskurver for ¹⁴ C-dateringer fra fotgrøft 104532 tilhørende Haug I.....	45
Figur 21. Matrise over lag i relasjon til Grav 7	47
Figur 22. Mulige Grav 7 i plan. Da63315_141	48
Figur 23. Dateringskurve til datering av Grav 7	48
Figur 24. Plantegning over Grav 7	49
Figur 25. Matrise over kontekster tilknyttet Grav 1	51
Figur 26. Det organiske funnførende bunnelaget i Grav 1.....	52
Figur 27. Grav 1 i plan før undersøkelsen	52
Figur 28. Steiner og trekull i toppen av fyllmassen til Grav. 1	53
Figur 29. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 1	55
Figur 30. Dateringskurver av daterte kontekster i tilknytning til Grav 1	56
Figur 31. T28188	57
Figur 32. Matrise over kontekstene i tilknytning til Grav 2	60
Figur 33. Organisk lag 107594, i Grav 2	60
Figur 34. Det organiske funnførende bunnelaget i Grav 2.....	61
Figur 35. Oversiktsfoto over Grav 2 før undersøkelse, med lag 108664.....	61
Figur 36. Nedbrutt beholder plassert på «treplate»	62
Figur 37. Perlene fra Grav 2.....	63
Figur 38. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 2.....	64
Figur 39. Dateringskurve over relevante dateringer fra Grav 2	65
Figur 40. T28189	66
Figur 41. Matrise over kontekstene i tilknytning til Grav 4	69
Figur 42. Organisk lag, 110993, i bunnen av Grav 4, med funn av øks	70
Figur 43. Grav 4 med stolpehull (106503)	70
Figur 44. T28191	71
Figur 45. Dateringskurve for dateringer relatert til Grav 4	72
Figur 46. Matrise over kontekster i relasjon til Grav 6	74
Figur 47. Organisk bunnelag 108983 i Grav 6.....	75
Figur 48. Detalj av bark/never funnet i bunnelaget til Grav 6	75
Figur 49. Større stein i toppen av fyllmassen i Grav 6.....	76
Figur 50. Nedgravning 104846.....	76
Figur 51. Perler og beslag funnet i Grav 6.....	77
Figur 52. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 6.....	78
Figur 53. Dateringskurver fra daterte kontekster i tilknytning til Grav 6.....	79
Figur 54. T28192	80

Figur 55. Grav 9, dødehus	82
Figur 56. Grav 9 med tømst veggrøft.....	83
Figur 57. Stolpehull i bunnen av nordvestre hjørne av veggrøft 104932.....	83
Figur 58. Spor etter stolpe i SV hjørne av dødehusets veggrøft	84
Figur 59. Kantsatt stein i NV hjørne av dødehuset Grav 9	84
Figur 60. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 9.....	85
Figur 61. Dateringskurver for daterte prøver fra Grav 9	86
Figur 62. Matrise over kontekster relatert til Grav 19.....	89
Figur 63. Grav 19 med organisk bunnlag 107095	89
Figur 64. Grav 19 med fyllmasse 102051.....	90
Figur 65. T28477	91
Figur 66. Dateringskurve for datering i tilknytning til Grav 19.....	91
Figur 67. Matrise over kontekster relatert til Grav 5.....	94
Figur 68. Organisk lag i Grav 5	95
Figur 69. Mulig gravkontekst Grav 5 i plan	95
Figur 70. Dateringskurve for datering av organisk lag i den mulige gravkonteksten, Grav 5.....	96
Figur 71. Plantegning over Grav 5	97
Figur 72. Kalibreringskurver for relevante dateringer fra fotgrøften rundt Haug I.	98
Figur 73. Båtgrav Grav 8 med en svak skygge av det man antar har vært ei fotgrøft	101
Figur 74. Matrise over kontekster tilknyttet Grav 8	103
Figur 75. Synlige rekker med søm i Grav 8	104
Figur 76. Graving av Grav 8.....	104
Figur 77. Fyllmasse i båtgraven	105
Figur 78: In situ båtsøm.....	106
Figur 79: Markering av naglerekkene.....	107
Figur 80: Illustrasjon av hva Båt 1 kan ha vært.....	107
Figur 81. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 8.....	108
Figur 82. Dateringskurver for dateringer i tilknytning til Grav 8	109
Figur 83. T28273	109
Figur 84. Haug II.....	112
Figur 85. Grav 10 og 11 nedgravd i fotgrøften rundt Haug II.....	112
Figur 86. Profil 109804 gjennom fotgrøft 106025	113
Figur 87. Profil 109804.....	113
Figur 88. Stolpehull 111150 med tydelig steinsking	114
Figur 89. Kalibreringskurve for datering fra fotgrøften rundt Haug II.....	116
Figur 90. Matrise over kontekster relevante for Grav 10	118
Figur 91. Oversiktsbilde med sømmen til Båt 2 markert.....	119
Figur 92. Sverd, spyd, beslag og skjoldbule nord i Grav 10	119
Figur 93. Toppen av det som er bevart av fyllmassen i Grav 10.....	120
Figur 94: Båtsøm in situ	122
Figur 95: Båt 2 forsøkt illustrert på bakgrunn av båtsømmen.....	123
Figur 96. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 10.....	124
Figur 97. Uttak av jordmikromorfologiske prøver fra profil 130950.....	125
Figur 98. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringer relevant for Grav 10.....	125
Figur 99. T28275	127
Figur 100. Matrise over kontekstene relatert til Grav 11.....	129
Figur 101. Sømmen tilhørende Båt 3 rensset frem.....	130
Figur 102. Søm til Båt 3 tilhørende Grav 11	130
Figur 103. Steinansamling i sørvestenden av Grav 11.....	131
Figur 104. Da63315_225. Steinansamling i nordøstenden av Grav 11	132
Figur 105. Planbilde av Grav 11.....	132
Figur 106. Skålspenner og korsformet beslag Fra Grav 11.....	133
Figur 107. Korsformet beslag brukt som tredjespenne i Grav 11.....	133
Figur 108. Rav- og glassperler fra Grav 11 i opprinnelig oppsett	134
Figur 109. Redskaper fra Grav 11.....	135
Figur 110. Organisk lag 109959 med hodeskalle, skålspenner og keltisk korsformet beslag. ...	136
Figur 111. Hodeskallen til et storfe, samt spinnehjul av stein.....	136

Figur 112: Båtsøm in situ	137
Figur 113: Båt 3 forsøkt illustrert på bakgrunn av båtsøm.....	138
Figur 114. Naturvitenskapelige prøver fra Haug I.....	139
Figur 115. Profil 110135 gjennom 109701, Grav 11	140
Figur 116. Jordmikromorfologiske prøver gjennom Grav 11	140
Figur 117. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringer fra Grav 11.....	141
Figur 118. T28276	143
Figur 119. Matrise over kontekstene i tilknytning til Grav 10 og 11	144
Figur 120. Grav 11 inne i Grav 10.....	145
Figur 121. Kalibreringskurver over relevante dateringer i området ved Haug II.....	146
Figur 122. Matrise over kontekster i relasjon til Haug III.....	149
Figur 123. Fotogrammetri av ardsporene (111606) under Haug III.....	150
Figur 124. Massen (106390) innenfor fotgrøften til Haug III delvis gravd bor	151
Figur 125. Profil 115964 gjennom fotgrøft 106426	151
Figur 126. Sjakt 111285 gjennom fotgrøften til Haug III	151
Figur 127. Lag 111701 oppe på fotgrøften rundt Haug III. Da63315_284	152
Figur 128. Dateringskurver for ¹⁴ C- dateringer i tilknytning til Haug III	153
Figur 129. Delvis gravd lag, 106390, med Grav 12 synlig.....	155
Figur 130. Kremasjonen, Grav 12	155
Figur 131. Plantegning over Grav 12t.....	156
Figur 132. Dateringsprøver fra Grav 12	157
Figur 133. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringene i tilknytning til Grav 12	158
Figur 134. Tolkning av plassering av gravgods i T22216, ut fra foto og skisser	159
Figur 135. Kalibreringskurver for alle ¹⁴ C-dateringer fra Haug III og Grav 12	160
Figur 136. Dateringsprøver fra Haug II	161
Figur 137. Oversiktskart over Haug IX og Haug IV sin plassering i forhold til hverandre	162
Figur 138. Matrise over kontekster i direkte relasjon til Haug IX	164
Figur 139. Ardspor innenfor fotgrøften til Haug IX	165
Figur 140. 107432 etter at Grav 3 ble fjernet.....	165
Figur 141. Fotgrøft 115563 som tilhører Haug IX	166
Figur 142. Naturvitenskapelige prøve	167
Figur 143. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringer i relasjon til Haug IX	168
Figur 144. Grav 3 sin beliggenhet over lag 107432.....	170
Figur 145. Grav 3.....	170
Figur 146. Grav 3.....	171
Figur 147. T28190	171
Figur 148. Dateringskurver for ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 3.....	172
Figur 149. Matrise over kontekster ved Haug IV.....	175
Figur 150. Lag 113611	176
Figur 151. Lag 113861	176
Figur 152. Lag 113702 sentralt i bildet og 113610 i front til venstre i bilde	177
Figur 153. Haug IV, fotgrøft 111312.....	178
Figur 154. Lag 107310, fyllmasse i fotgrøft.....	178
Figur 155. Stolpehull 113171 i plan, like ved fotgrøft 111312	179
Figur 156. Stolpehull 113171 i profil. Da63315_357.....	179
Figur 157. Dateringsprøver fra Haug IV	180
Figur 158. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringene av kontekster relatert til Haug IV	181
Figur 159. Lag 113702 og mulige vegggrøft 113705	183
Figur 160. Lag 113611, 113861 og mulige vegggrøft 113705.....	183
Figur 161. Kalibreringskurve for ¹⁴ C-dateringen fra vegggrøften til Grav 18.....	184
Figur 162. Ole graver dødehus, Grav 13	186
Figur 163. Vegggrøft 150000, profil 112626 som kutter søndre kortvegg.....	187
Figur 164. Vegggrøft 150000, profil 112634 som kutter vestre langvegg	187
Figur 165. Nordøstre stolpehull, 112316.....	188
Figur 166. Sørøstre stolpehull, 112387.....	188
Figur 167. Brent tre i sørøstre stolpehull, 112387	188
Figur 168. Profil gjennom vegggrøft 150000 ved tråkkelag 150050.....	189

Figur 169. Tråkkelag 150050, mulig inngangsparti til dødehuset Grav 13.....	189
Figur 170. Fotgrøft 111312, Haug IV	190
Figur 171. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 13.....	191
Figur 172. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-daterte kontekster i relasjon til Grav 13.....	192
Figur 173. Relasjonene mellom kontekster ved Haug IX og Haug IV	194
Figur 174. Kalibreringskurve for ¹⁴ C-datering av lag 114132	195
Figur 175. Kalibreringskurver relatert til Haug IX og Haug IV.....	196
Figur 176. ¹⁴ C-dateringer i området rundt Haug IX og IV	197
Figur 177. Matrise over kontekster i relasjon til Haug V	199
Figur 178. Haug V	200
Figur 179. Dateringsprøver i Haug V	201
Figur 180. Kalibreringskurve over ¹⁴ C-datering i tilknytning til Haug V.....	202
Figur 181. Matrise over kontekster i relasjon til Grav 14	204
Figur 182. Kuttet til Grav 14, med sigd i bunnen.....	204
Figur 183. Lag 111882 i Grav 14	205
Figur 184. Toppen av lag 111853 tilhørende Grav 14	205
Figur 185. Fragmentert skålspenne funnet i Grav 14	206
Figur 186. Armring funnet i Grav 14.....	206
Figur 187. Perlematerialet fra Grav 14.....	207
Figur 188. Kniver, sigd, synål og spinnehjul av leire fra Grav 14.	208
Figur 189. Håndtak, hasper, beslag, kramper, nøkler og deler av låsen fra skrin i Grav 14.....	209
Figur 190. Uttak av skålspenne i preparat fra Grav 14	210
Figur 191. Beinmateriale fra Grav 14 i såld	210
Figur 192. Kalibreringskurver for de relevante dateringene relatert til Grav 14.....	211
Figur 193. T28279	212
Figur 194. Kontekster i relasjon til Grav 15.....	215
Figur 195. Organisk lag, 112745 i bunnen av Grav 15	216
Figur 196. Fyllmasse, 112524 bevart rundt plyndringsgrop, 102052	216
Figur 197. Lag 112699	217
Figur 198. Mulig utkastet masse 112353, som lå inntil plyndringsgropa til Grav 15.	218
Figur 199. Fyll 112053 i gjenfylt plyndringsgrop 112052	218
Figur 200. Øks T28281: 1 i Grav 15.....	219
Figur 201. T28281	220
Figur 202. Naturvitenskapelige prøver i Grav 15	221
Figur 203. Kalibreringskurver for relevante dateringer i relasjon til Grav 15	222
Figur 204. Matrise over kontekster med relasjon til Grav 16	226
Figur 205. Grav 16.....	227
Figur 206. Grav 16.....	228
Figur 207. Planfoto underveis i graving av lag 114118.....	228
Figur 208. Grav 16, fyllmasse 114118 etter fjerning av steinsettingen.	229
Figur 209. Grav 16, fyllmasse 114118 med steinsettingen bevart	229
Figur 210. Grav 16, fyllmasse 113857	230
Figur 211. Grav 16, fyllmasse 113580	231
Figur 212. Grav 16, fyllmasse 112109 utgjør den brune grove sanden i konteksten.....	231
Figur 213. Grav 16, fyllmasse 112184 vises som en lomme av lysebrun grus i NV-hjørne.....	232
Figur 214. Grav 16, fyllmasse 112076 er synlig som gråbrunt lag	232
Figur 215. Grav 16, fyllmasse 111947	233
Figur 216. Kalibreringskurver for dateringer fra kontekster relatert til Grav 16	235
Figur 217. Naturvitenskapelige prøver i Grav 16.	236
Figur 218. T28282: In-situ funn og ex-situ funn:	237
Figur 219. Kalibreringskurver for daterte kontekster i tilknytning til Haug V.....	240
Figur 220. Haug VIII.	243
Figur 221. Kontekster relatert til Haug VIII.....	243
Figur 222. Kalibreringskurve for datering fra fotgrøften rundt Haug VIII	244
Figur 223. Haugmasse 150410 med brannflak 113016, 113034 og 113064. Da63315_354.	246
Figur 224. Brannflak 113016 (forgrunn) og 113034.....	247
Figur 225. Brannflak 113064.....	247

Figur 226. Dateringskurver for Grav 17.....	248
Figur 227. T28475: 1	249
Figur 228. Kalibreringskurver for Haug VIII og Grav 17.....	250
Figur 229. Naturvitenskapelige prøver i Haug VII	251
Figur 230. Kalibreringskurve for datering av Haug X.....	253
Figur 231. Fotgrøft 100529 rundt den lille Haug VI.....	255
Figur 232. Profil 112688 gjennom vestre del av fotgrøft 100529 (høyre side)	255
Figur 233. Dateringskurve for ¹⁴ C-datering fra Haug VI.....	256
Figur 234. Profil 115970 gjennom fotgrøft 115821 tilhørende Haug XI	258
Figur 235. Nedgravning 114548 som kuttes av fotgrøften rundt Haug X	259
Figur 236. Kalibreringskurve for ¹⁴ C-datering av Esse 102154.	260
Figur 237. Oversiktskart over kontekster i tilknytning til kulturlag 150438.....	261
Figur 238. Kontekster i tilknytning til kulturlag 150438.	262
Figur 239. Kullflekk, 114520 i plan	262
Figur 240. Kullag 114489 i plan	263
Figur 241. Kulturlag 150438 med grøft, 114822 som tydelig mørkere stripe mot vest	264
Figur 242. Stolpehull 102431 med steinskoning	264
Figur 243. Steinskodd stolpehull 114719.....	265
Figur 244. Stolpehull, 150479 i plan.....	265
Figur 245. Kalibreringskurve for datering av kulturlag, 150438	266
Figur 246. Dateringsprøve fra kulturlag.....	266
Figur 247. Spredningskart som viser kokegroper på Skeiet 1	268
Figur 248. Dateringskurver som viser daterte kokegroper på Skeiet 1	269
Figur 249. Ildsted 102471 på Skeiet 1	270
Figur 250. Mulig ildsted, 102471 i plan	271
Figur 251. Mulig ildsted, 102471 i profil	271
Figur 252. Kalibreringskurve for ildsted 102471	271
Figur 253. Kart over kullflekker på Skeiet 1	272
Figur 254. Kullflekk 150536 i plan	273
Figur 255. Kalibreringskurve for kullflekk 150537	274
Figur 256. Oversiktskart som viser nedgravninger på Skeiet 1	276
Figur 257. Kalibreringskurver for alle daterte nedgravninger på Skeiet 1	277
Figur 258. Kalibreringskurver for nedgravninger datert til jernalder på Skeiet 1	277
Figur 259. Oversiktskart over ulike lag på Skeiet.....	279
Figur 260. Profil gjennom torvlag, T100864.....	279
Figur 261. Naturvitenskapelige prøver fra torvlag.....	280
Figur 262. Dyrkningslag.	281
Figur 263. Oversiktskart over stolpehull som ikke ble funnet i tilknytning til gravhauger	283
Figur 264. Grøft, 110991 ses, mot høyre i bildet,	284
Figur 265. Grøft, 110991 ses som et svakt grått fyllskifte mot den røde undergrunnen.	284
Figur 266. Kontekster med datering i tidlig middelalder.....	285
Figur 267. Haug IX, IV og V, med lengre sammenhengende lag over fotgrøftene.	286
Figur 268. Haug V og dødehus, Grav 13 med lag 108220, 111733 og 150254.	286
Figur 269. Profil 116461 gjennom lag 150254.	287
Figur 270. Kalibreringskurver for ¹⁴ C-dateringer av lag som lå over gravfeltet.	288
Figur 271. Kullflekk 109639 i tilknytning til fotgrøften rundt Haug II	289
Figur 272. Dateringskurver for dateringer fra tidlig middelalder.	290
Figur 273. Kurve over alle middelalder-dateringene fra gravfeltet på Skeiet.	291
Figur 274. Dateringsprøver fra lokalitetens siste fase.	292
Figur 275. Oversiktskart over lokaliteten med alle anleggsspor.	299
Figur 276. Flyfoto over Skeiet fra 1962 hvor den tidligere traseen til Kårøydalsveien sees	300
Figur 277. Oversiktskart over restene av den gamle gårdsveien gjennom kulturlaget	302
Figur 278. Oversiktskart over eldre dyrkningslag..	303
Figur 279. Matrise over samtlige lagavsetninger på lokaliteten.....	305
Figur 280. Oversiktskart kullholdig lag 205811 i sørvest	306
Figur 281. Plan- og profilfoto av kullflekk 209167 funnet i eldre dyrkningslag	307
Figur 282. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra eldre dyrkningslag og kullholdig lag.....	308

Figur 283. Foto og rentegning av profil 205803.....	308
Figur 284. Kulturlagets utbredelse sentralt på lokaliteten.....	311
Figur 285. Ortofoto av kulturlag 210901 etter avdekking.....	312
Figur 286. Rentegning profil 214382 gjennom kulturlag 210901.....	313
Figur 287. Ortofoto av kulturlag 210901 etter fjerning av den søndre halvdel..	314
Figur 288. Venstre: Kniv av jern T28156:27. Høyre: Randskår av kleberstein T28156:28.....	315
Figur 289. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kulturlag 210901 samt relaterte kontekster.....	316
Figur 290. Oversiktsillustrasjon over samtlige hus og bygninger og deres plassering på feltet..	317
Figur 291. Fargemanipulert ortofoto av den nordre og sentrale delen av lokaliteten.....	318
Figur 292. Oversiktskart over Hus 1 og dens plassering på lokaliteten.	320
Figur 293. Matrise over stratigrafiske forhold Hus 1.....	321
Figur 294. Detaljtegning av kullag 217340 over grøften til Hus 1.....	323
Figur 295. Hammer T28156:26 funnet innenfor grøften til Hus 1.....	324
Figur 296. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 1.....	325
Figur 297. Oversiktskart over Hus 2 og dets plassering på lokaliteten.	328
Figur 298. Fremstilling av Hus 2 med husets sentrale akse presentert med stiplet linje.	329
Figur 299. Profiler i Hus 2.....	330
Figur 300. Kokegroper i og rundt Hus 2.....	331
Figur 301. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 2.	332
Figur 302. Profiler i Hus 3.....	335
Figur 303. Matrise over kontekster tilknyttet Hus 3.....	336
Figur 304. Oversiktskart over Hus 3 og dets plassering på lokaliteten	337
Figur 305. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 3.	338
Figur 306. Profiler i Hus 4.....	341
Figur 307. Oversiktskart Hus 4 og dets plassering på lokaliteten.....	342
Figur 308. Stolpehull fra Hus 4.....	342
Figur 309. Matrise stratigrafiske forhold Hus 4.	343
Figur 310. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 4.	344
Figur 311. Profiler i hus 5.	347
Figur 312. Oversiktskart Hus 5 og dets plassering på lokaliteten.....	348
Figur 313. Matrise stratigrafiske forhold Hus 5.	350
Figur 314. Profilmfoto av stolpehull tilhørende Hus 4 (høyre) med overliggende ildsted.....	350
Figur 315. Plan- og profilmfoto av ildsted 220194 over stolpehull 201760 tilhørende Hus 4.....	350
Figur 316. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 5..	351
Figur 317. Illustrasjon av Hus 5.....	352
Figur 318. Oversiktskart over Hus 6 og dets plassering på lokaliteten..	354
Figur 319. Profiler i Hus 6.....	355
Figur 320. Stolpehull Hus 6.	356
Figur 321. Matrise stratigrafiske forhold Hus 6.	357
Figur 322. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 6.	358
Figur 323. Oversiktskart over Hus 7 og dets plassering på lokaliteten.	360
Figur 324. Profiler i Hus 7.....	361
Figur 325. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 7.	362
Figur 326. Oversiktskart over Bygning 100 og dets plassering på feltet.	364
Figur 327. Profiler i Bygning 100.....	365
Figur 328. Plan- og profilmfoto av stolpehull tilhørende Bygning 100.	366
Figur 329. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra stolpehull relatert til Bygning 100.....	367
Figur 330. Oversiktskart over Bygning 101 og dets plassering på lokaliteten.....	370
Figur 331. Profiler i Bygning 101.....	371
Figur 332. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Bygning 101.....	372
Figur 333. Plankart over geil.	375
Figur 334. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til geilen.	376
Figur 335. Kart over geilen med analyserte ¹⁴ C-prøver markert.....	376
Figur 336. Tegning av profil 219985 gjennom lag 219609.	377
Figur 337. Essens plassering på feltet, vest for gårdsveien og kulturlaget.	379
Figur 338. Venstre: Planfoto av esse og nedgravning. Høyre: Profilmfoto av esse.....	380
Figur 339. Profiltegning av esse.....	380

Figur 340. Gjenstandsfunn fra avfallsgrop 212425.....	381
Figur 341. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra trekull samlet inn fra essen.....	382
Figur 342. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer på trekull samlet inn fra avfallsgroper.....	384
Figur 343. Kart over avfallsgroper i den sentrale delen av lokaliteten.....	385
Figur 344. Utvalgte gjenstandsfunn fra avfallsgroper.....	386
Figur 345. Oversikt over samtlige kokegroper, kullflekker og ildsteder på lokaliteten.....	387
Figur 346. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kokegroper, ildsteder og kullflekker.....	389
Figur 347. Stolpehull i nordvest.....	390
Figur 348. Stolpehull og grøfter i den vestre delen av lokaliteten.....	391
Figur 349. Matrise over de ulike fasene på lokaliteten.....	398
Figur 350. Skeiet 3.....	402
Figur 351. Grop 300022 i plan.....	403
Figur 352. Grop 300022 i profil.....	403
Figur 353. Nedgraving 300001.....	403
Figur 354. Staurhull 300037 i plan.....	404
Figur 355. Veien etter rydding, sett ovenfra.....	405
Figur 356. Veien før rydding.....	406
Figur 357. Veien etter rydding.....	406
Figur 358. En veiduk var lagt i deler av veien og dukket opp under torven.....	407
Figur 359. Veien i 1962.....	407
Figur 360. Ortofoto fra drone av fremrenset vei.....	409
Figur 361. Veien snittet og profil 310032 renset frem.....	409
Figur 362. Snitt 310032 tegnet med prøveuttak.....	409
Figur 363. Utsikt mot Vinjefjorden og med Fjelnset i forgrunnen.....	412
Figur 364. Oversiktskart over lokaliteten med alle funn.....	413
Figur 365. Dronefoto av bunker.....	415
Figur 366. Ortofoto av gravfeltet i den vestre delen av lokaliteten.....	416
Figur 367. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra avsviingslag 504346.....	417
Figur 368. Utbredelse av avsvidd lag 504346.....	418
Figur 369. Oversiktsfoto av Haug II med avsvidd lag 504346 over fotgrøften.....	419
Figur 370. Matrise over kontekstene i Grav 1.....	421
Figur 371. Ortofoto av Grav 1 rett etter oppstart av utgravingen av graven.....	422
Figur 372. Oversiktskart over Grav 1 med samtlige kontekster.....	423
Figur 373. Rentegning av profil 505856 gjennom søndre del av Grav 1, sett mot sør.....	424
Figur 374. Foto av gjenstander fra Grav 1 etter sandblåsing.....	425
Figur 375. Oversikt over funn og ¹⁴ C-prøver fra Grav 1.....	426
Figur 376. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra Grav 1. Rødt markerer prøver datert på furu.....	427
Figur 377. Oversiktsfoto over Haug I sett mot vest. Fargemanipulert bilde til høyre.....	430
Figur 378. Matrise over kontekster i Haug I.....	430
Figur 379. Oversikt over kontekster i Haug I.....	431
Figur 380. Planfoto av kontekst 500438 tolket som mulig plyndret grav.....	433
Figur 381. Oversikt over ¹⁴ C-prøver fra kontekster i og rundt Haug I.....	434
Figur 382. Kalibrerte ¹⁴ C-prøver fra kontekster i forbindelse med Haug I.....	435
Figur 383. Oversiktsfoto over Haug II sett mot vest. Fargemanipulert bilde til høyre.....	437
Figur 384. Matrise over kontekster i Haug II.....	437
Figur 385. Oversikt over kontekster i Haug II.....	438
Figur 386. Rentegning av profil 506628 gjennom fotgrøft til Haug II. J.....	439
Figur 387. Detaljbilde av haugfyll 505267 sett mot vest.....	440
Figur 388. Planfoto av kullag 505900 sett mot nord.....	441
Figur 389. Plan- og profilfoto av kokegrop 506036.....	442
Figur 390. Kalibrerte ¹⁴ C-dateringer fra kontekster relatert til Haug II.....	443
Figur 391. Oversikt over ¹⁴ C-prøver fra kontekster i forbindelse med Haug II.....	444
Figur 392. Rentegning profil 505865 gjennom haugfyll i Haug II.....	446
Figur 393. Oversiktsfoto over Haug III sett mot vest. Fargemanipulert bilde til høyre.....	449
Figur 394. Oversikt over kontekster i Haug III.....	449
Figur 395. Matrise over kontekster i Haug III.....	450
Figur 396. Arbeidsbilde av sjakt 506736 gjennom fotgrøft 506228 under graving.....	451

Figur 397. Rentegning av profil 506736 gjennom fotgrøft i Haug III.....	451
Figur 398. Venstre: Foto av haugfyllet i Haug III. Høyre: Haugfyllet under utgraving	452
Figur 399. Bunn av haugfyll og tømt plyndringssjakt sett mot vest.	453
Figur 400. Spyd funnet i kant av plyndringssjakt i Haug III.....	454
Figur 401. Kalibrerte ¹⁴ C-prøver fra kontekster og funn relatert til Haug III.....	455
Figur 402. Oversikt over funn og ¹⁴ C-prøver fra Haug 3.....	455
Figur 403. Planfoto av grøft 502397 sett mot vest. Fargemanipulert bilde til høyre.....	458
Figur 404. Foto av profil 504918 gjennom fotgrøft 502397.....	458
Figur 405. Oversikt over kontekster, ¹⁴ C-prøver og funn i forbindelse med Haug IV.....	459
Figur 406. Rentegning av profil 504918 gjennom fotgrøft til Haug IV.	460
Figur 407. Kokegrop 501172 i eldre dyrkningslag 504736.	462
Figur 408. Oversikt over utbredelsen av eldre dyrkningslag samt plasseringen til kokegrop	463
Figur 409. Kalibrerte ¹⁴ C-prøver fra eldre dyrkningslag og kokegrop funnet i laget.	464
Figur 410. Rentegning av profil 506620.....	465
Figur 411. Profil 506620.	466
Figur 412. Kvernstein (T28283:1) in situ i ildsted 503018.	467
Figur 413. Overligger til dreiekvern.....	467
Figur 414. Oversikt over ¹⁴ C-daterte kokegroper i de nordre og midtre delene	468
Figur 415. Oversikt over ¹⁴ C-datert kokegrop i den søndre delen av utgravningsfeltet.	469
Figur 416. Kalibrerte ¹⁴ C-prøver fra kokegroper og ildsteder.	471
Figur 417. Perler fra Grav 1 og Haug III.....	473

Tabelliste

Tabell 1. Oversikt over undersøkte lokaliteter i Vinjeøra	2
Tabell 2. Periodetabell. Illustrasjon: NTNU Vitenskapsmuseet	2
Tabell 3. Tabell over reguleringsplaner, Delparseller og dispensasjon	3
Tabell 4. Utgravningsperioder på lokalitetene	11
Tabell 5 Oversikt over personale tilknyttet prosjektgruppen i felt	11
Tabell 6. Liste over feltpersonale som var tilknyttet undersøkelsene i Vinjeøra	12
Tabell 7. Oversikt over beregnede avdekte arealer og faktisk avdekte arealer	15
Tabell 8. Oversikt over ID-nummer, museumsnummer og fotonummer	19
Tabell 9. Fordeling av innmålte arkeologiske objekter på lokalitetene	21
Tabell 10. Referanser til delrapporter for spesialistanalyser.....	24
Tabell 11. Oversikt over museumsnummer som inngår i rapporten.....	28
Tabell 12 Maskinførere tilknyttet undersøkelsene i Vinjeøra.....	29
Tabell 13: Oversikt over relevante HMS-dokumenter.....	32
Tabell 14. Oversikt over kontekster relatert til Haug I.....	41
Tabell 15. Tabell over naturvitenskapelige prøver fra Haug I.....	43
Tabell 16. Oversikt over ¹⁴ C-prøver relatert til fotgrøften til Haug I.	45
Tabell 17. Oversikt over kontekster relatert til Grav 7.....	47
Tabell 18. ¹⁴ C-datering relatert til Grav 7.	48
Tabell 19. Oversikt over kontekster relatert til Grav 1.....	51
Tabell 20. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 1	54
Tabell 21. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 1.	55
Tabell 22. Oversikt over kontekster relatert til Grav 2.....	59
Tabell 23. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 2.	64
Tabell 24. Oversikt over ¹⁴ C-prøver relatert til Grav 2.	65
Tabell 25. Oversikt over kontekster relatert til Grav 4.....	69
Tabell 26. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 4.	72
Tabell 27. Oversikt over kontekster relatert til Grav 6.....	74
Tabell 28. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 6.	77
Tabell 29. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 6.	79
Tabell 30. Oversikt over kontekster relatert til Grav 9.....	81
Tabell 31. Naturvitenskapelige prøver fra Dødehus, Grav 9.	85
Tabell 32. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 9.....	86
Tabell 33. Oversikt over kontekster relatert til Grav 19.....	88
Tabell 34. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 19.	91
Tabell 35. Oversikt over kontekster relatert til Grav 5.....	94
Tabell 36. ¹⁴ C-datering relatert til Grav 5.	96
Tabell 37. Kontekster relatert til Haug VII	101
Tabell 38. Oversikt over kontekster relatert til Grav 8.....	103
Tabell 39. Naturvitenskapelig prøve fra Grav 8.	107
Tabell 40. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 8.	108
Tabell 41. Kontekster relatert til Haug II.....	112
Tabell 42. Naturvitenskapelige prøver fra Haug II.	115
Tabell 43. ¹⁴ C-datering av fotgrøften rundt Haug II.....	115
Tabell 44. Oversikt over kontekster relatert til Grav 10.....	118
Tabell 45. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 10.	123
Tabell 46. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 10.	125
Tabell 47. Oversikt over kontekster relatert til Grav 11.....	129
Tabell 48. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 11.	139
Tabell 49. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 11.	141
Tabell 50. Kontekster i tilknytning til Haug III.	149
Tabell 51. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Haug III.....	153
Tabell 52. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 12.	157
Tabell 53. Kontekster i tilknytning til Haug IX.....	164
Tabell 54. Naturvitenskapelige prøver fra kontekster relatert til Haug IX.	166

Tabell 55. Tabell over ¹⁴ C-dateringer relatert til Haug IX.....	168
Tabell 56. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 3.	172
Tabell 57. Kontekster relatert til Haug IV.	175
Tabell 58. ¹⁴ C-dateringer fra kontekster i tilknytning til Haug IV.....	181
Tabell 59. Oversikt over kontekster relatert til Grav 18.....	182
Tabell 60. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 18.	184
Tabell 61. Oversikt over kontekster relatert til Grav 13.....	186
Tabell 62. Naturvitenskapelige analyser i tilknytning til dødehus Grav 13.	190
Tabell 63. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 13.	192
Tabell 64. Kontekster som lå over fotgrøftene til både Haug IX og Haug IV.....	195
Tabell 65. ¹⁴ C-datering av kontekst 114132.....	195
Tabell 66. Oversikt over kontekster relatert til Haug V	199
Tabell 67. Tabell over ¹⁴ C-datering i tilknytning til Haug V	201
Tabell 68. Kontekster i tilknytning til Grav 14.....	203
Tabell 69. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 14.	211
Tabell 70. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 14.	211
Tabell 71. Oversikt over kontekster i tilknytning til Grav 15.	215
Tabell 72. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 15.	220
Tabell 73. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 15.	222
Tabell 74. Oversikt over kontekster relatert til Grav 16.....	224
Tabell 75. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 16.	234
Tabell 76. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 16.	235
Tabell 77. Kontekster relatert til Haug VIII.	243
Tabell 78. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Haug VIII.	244
Tabell 79. Oversikt over kontekster relatert til Grav 17.....	245
Tabell 80. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer relatert til Grav 17.	248
Tabell 81. Kontekster i tilknytning til Haug X.....	253
Tabell 82. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer i tilknytning til Haug X.....	253
Tabell 83. ¹⁴ C-datering i tilknytning til Haug VI	256
Tabell 84. Kontekster i tilknytning til Haug XI.....	258
Tabell 85. Mulig esse på Skeiet 1.	260
Tabell 86. ¹⁴ C-datering av mulig Esse.	260
Tabell 87. Kontekster i tilknytning til kulturlag 150438.....	261
Tabell 88. ¹⁴ C-dateringer i tilknytning til kulturlag, 150438.	266
Tabell 89. Kokegroper på Skeiet 1	267
Tabell 90. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer av kokegroper på Skeiet 1.	268
Tabell 91. Ildsted på Skeiet 1.	270
Tabell 92. ¹⁴ C-datering av ildsted 102471.....	271
Tabell 93. Kullflekker på Skeiet 1.....	272
Tabell 94. Kontekster i tilknytning til kullflekk 150536.....	273
Tabell 95. ¹⁴ C-datering relatert til lag 107114 i kullflekk 150536.	274
Tabell 96. Nedgravninger fra Skeiet 1.....	275
Tabell 97. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer av nedgravninger på Skeiet 1.	276
Tabell 98. Oversikt over ulike akkumulerte lag på Skeiet 1.	278
Tabell 99. Naturvitenskapelige prøver fra T100864 naturlig torvlag.....	280
Tabell 100. ¹⁴ C-datering i tilknytning til naturlig torvlag, T100864	281
Tabell 101. Stolpehull fra Skeiet 1.	282
Tabell 102. Oversikt over kontekster relatert til den siste fasen på Skeiet 1.....	285
Tabell 103. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer av lag som lå over gravfeltet.....	287
Tabell 104. Oversikt over ¹⁴ C-dateringer fra middelalderen	290
Tabell 105. Oversikt over T-nummer på funn fra Skeiet 1.	293
Tabell 106. Oversikt over påviste eldre dyrkningslag og kullholdig lag.	303
Tabell 107. Oversikt over daterte ¹⁴ C-prøver	307
Tabell 108. Gjenstandsfunn fra kulturlag 210901.	315
Tabell 109. Oversikt over daterte ¹⁴ C-prøver fra trekull samlet inn fra kulturlag 210901.	316
Tabell 110. Oversikt over kontekster relatert til Hus 1.	320
Tabell 111. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra trekull fra Hus 1.	324

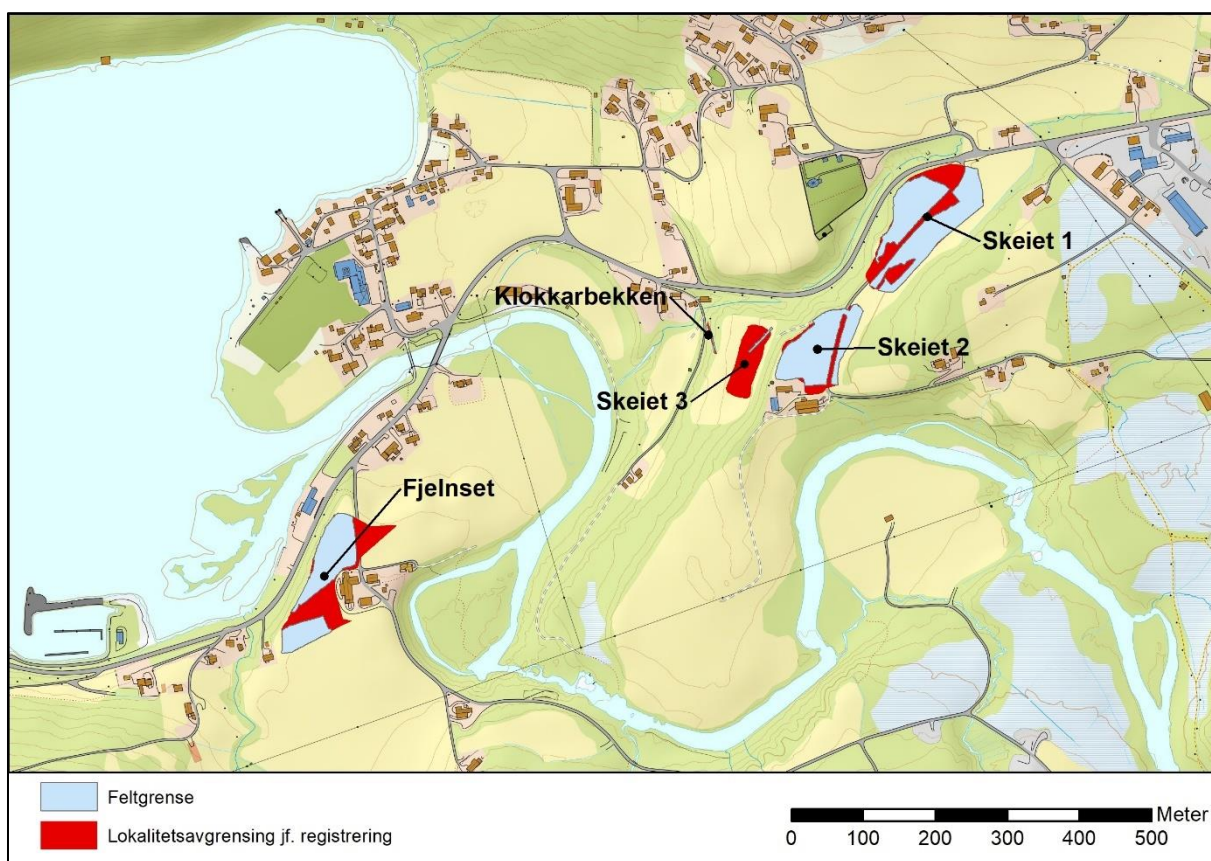
Tabell 112. Oversikt over kontekster relatert til Hus 2.....	328
Tabell 113. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kokegroper datert middelalder.....	331
Tabell 114. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Hus 2.....	332
Tabell 115. Oversikt over kontekster relatert til Hus 3.....	335
Tabell 116. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Hus 3.....	337
Tabell 117. Oversikt over kontekster relatert til Hus 4.....	340
Tabell 118. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Hus 4.....	343
Tabell 119. Oversikt over kontekster relatert til Hus 5.....	348
Tabell 120. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Hus 5.....	351
Tabell 121. Oversikt over kontekster relatert til Hus 6.....	356
Tabell 122. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Hus 6.....	357
Tabell 123. Oversikt over kontekster relatert til Hus 7.....	361
Tabell 124. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra trekull fra Hus 7.....	362
Tabell 125. Oversikt over kontekster relatert til Bygning 100.....	366
Tabell 126. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra stolpehull relatert til Bygning 100.....	367
Tabell 127. Oversikt over kontekster relatert til Bygning 101.....	372
Tabell 128. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra trekull fra Bygning 101.....	372
Tabell 129. Oversikt over kontekster relatert til geil 220200.....	374
Tabell 130. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra trekull fra geil.....	375
Tabell 131. Katalogiserte gjenstandsfunn fra avfallsgrop 212425.....	381
Tabell 132. Oversikt over daterte ¹⁴ C-prøver fra trekull samlet inn fra esse 216371.....	381
Tabell 133. Oversikt over daterte ¹⁴ C-prøver på trekull samlet inn fra avfallsgroper.....	384
Tabell 134. Oversikt over gjenstandsfunn i avfallsgroper.....	385
Tabell 135. Oversikt over daterte ¹⁴ C-prøver fra kokegroper, ildsteder og kullflekker.....	388
Tabell 136. Oversikt over stolpehull i nordvest.....	391
Tabell 137. Liste over steinalderfunn Skeiet 2.....	392
Tabell 138. Steinaldermaterialets råstoffinndeling.....	393
Tabell 139. Oversikt over katalogiserte gjenstandsfunn.....	394
Tabell 140. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra avsviingslag 504346.....	417
Tabell 141. Kontekster relatert til Grav 1.....	421
Tabell 142. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra Grav 1.....	427
Tabell 143. Oversikt over kontekster relatert til Haug I.....	430
Tabell 144. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster i forbindelse med Haug I.....	434
Tabell 145. Oversikt over kontekster relatert til Haug II.....	439
Tabell 146. Oversikt over kontekster under lagene innenfor fotgrøften til Haug II.....	442
Tabell 147. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster relatert til Haug II.....	443
Tabell 148. Oversikt over kontekster relatert til Haug III.....	450
Tabell 149. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kontekster og funn relatert til Haug III... ..	454
Tabell 150. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra eldre dyrkningslag og kokegrop.....	464
Tabell 151. Oversikt over resultater av ¹⁴ C-prøver fra kokegroper og ildsteder.....	469
Tabell 152. Oversikt over katalogiserte gjenstandsfunn.....	472

1 Innledning

I perioden 2019-2020 ble det gjennomført omfattende arkeologiske undersøkelser i Vinjeøra, Leirvika, Hestnes og Otnes, i Heim kommune, i forbindelse med at Statens Vegvesen skulle bygge ut tre delstrekninger langs E39 på strekket Betna – Stormyra. Prosjektet hadde to utgravings sesonger og resulterte i omfattende funn: særlig graver og en bosetting fra yngre jernalder, vikingtid og middelalder, samt bosetningsspor fra bronse- og eldre jernalder, dyrkingsspor, røyser og steinalderlokaliteter.

Undersøkelsene ble gjennomført som et arkeologisk forvaltningsprosjekt i tråd med Lov om kulturminner, og de retningslinjer og vedtak som foreligger fra Riksantikvaren og NTNU Vitenskapsmuseet. Hovedmålet har vært å dokumentere de arkeologiske kulturminnene som var omfattet av vilkår om utgraving i de aktuelle reguleringsplanene, og sikre det gjenstands- og kildemateriale som kom fram.

I denne rapporten presenterer resultatene fra utgravingen av fem lokaliteter på gårdene Skeiet og Fjelnset i Vinjeøra, som ble gravd ut i 2019 og 2020. Lokalitetene var de mest omfattende som ble undersøkt i regi av prosjektet, og besto av to overpløyd gravfelt fra yngre jernalder, en bosetting fra yngre jernalder og middelalder, bosetningsspor fra eldre jernalder, og en hulvei fra nyere tid.

Figur 1. Oversikt over undersøkte lokaliteter som er med i denne rapporten. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 1. Oversikt over undersøkte lokaliteter i Vinjeøra

Sted	ID	Lokalitet	Funn:	Undersøkt år
Skeiet	170657	Skeiet 1	Overpløyd gravfelt med fotgrøfter, kremasjonsgraver, båtgraver, dødehus, jordfestegraver, datert til perioden ca. 550 – 950 e.Kr i Merovingertid og Vikingtid. Trolig planert og ødelagt ca. 1050 – 1150 e.Kr i Tidlig middelalder.	2019 og 2020
Skeiet	170666	Skeiet 2	Langhus fra Folkevandringstid, åtte stolpebygde- og tufter etter hus i perioden ca. 650 – 1350 e.Kr. Bosetningsspor, dyrkingslag, kokegroper, avfallsgroper og kulturlag.	2019
Skeiet	170668	Skeiet 3	Ingen funn	2019
Skeiet	170574	Klokkarbekken	Veifar fra nyere tid	2020
Fjelnset	177642	Fjelnset	Kokegropfelt fra Romertid og Folkevandringstid, plyndret gravfelt fra Yngre jernalder, avsviingshorisont fra Seinmiddelalder eller tidlig nytid.	2020

Tabell 2. Periodetabell. Illustrasjon: NTNU Vitenskapsmuseet

Periode	Underperiode	Årstall
Eldre jernalder		(500 f.Kr. – 575 e.Kr.)
	<i>Førromersk jernalder</i>	(500 f.Kr. – 0)
	<i>Romertid</i>	(0 – 400 e.Kr.)
	<i>Folkevandringstid</i>	(400 e.Kr – 575 e.Kr.)
Yngre jernalder		
	<i>Merovingertid</i>	(575 – 800 e.Kr.)
	<i>Vikingetid</i>	(800 – 1030 e.Kr.)
Middelalder		
	<i>Tidlig middelalder</i>	(1030-1130 e.Kr.)
	<i>Høymiddelalder</i>	(1130 – 1350 e.Kr.)
	<i>Senmiddelalder</i>	(1350 – 1537 e.Kr.)

1.1 Bakgrunn

Utgravingene var forankret i tre reguleringsplaner for strekningen E39 Betna – Stormyra, som ble vedtatt i tidligere Halså og Hemne kommuner (nåværende Heim kommune). Planene innebærer utbedring av Europavei 39 på tre geografisk adskilte delparseller i dagens Heim kommune. Prosjektet er en del av hovedprosjektet «fergefri E39» fra Kristiansand til Trondheim, og medfører en vesentlig oppgradering av dagens E39 på strekningen, som i dag er smal og uten gul midtstripe på flere steder. Prosjektet har dermed en stor samfunnsmessig interesse og medfører store forbedringer med tanke på standard, miljø, støy og trafikksikkerhet.

Siden utbyggingene var i konflikt med automatisk fredete kulturminner i form av steinalderboplasser, jernvinnelanlegg, overpløyde gravfelt, og områder med bosetningsspor fra eldre og yngre jernalder, var det nødvendig med en dispensasjon fra fredningsbestemmelsene i Lov om kulturminner. Riksantikvaren fattet vedtak om en slik dispensasjon (§ 8.4) for de tre av delparsellene i 2014 og 2015.

Tabell 3. Tabell over reguleringsplaner, Delparseller og dato for innvilget dispensasjon etter KML § 8.4

Reguleringsplan	Delparsell	Disp KML § 8.4
E39 Otneselva - Hestnes	Delparsell 1 Betna-Hestnes	04.08.2014
E39 Leirvika - Storkjølen	Delparsell 2 Leirvika-Renndalen	09.05.2015
E39 Stormyra-Vinjeøra	Delparsell 3 Stormyra-Staurset	08.06.2015

Dispensasjonene ble gitt med vilkår om at NTNU Vitenskapsmuseet skulle foreta arkeologiske utgravinger av til sammen 12 lokaliteter med automatisk fredete kulturminner, før tiltak kunne gjennomføres i henhold til planene. Statens Vegvesen ba derfor om at de arkeologiske utgravningene ble igangsatt våren 2019, slik at de kunne holde det som da var planlagt tidsplan i utbyggingsprosjektet.

Lokalitetene som er med i denne rapporten omfatter Delparsell 3 Stormyra – Staurset, som ble gravd ut i 2019 og 2020.

1.2 Landskap og tidligere funn

Vinjeøra ligger innerst i Vinjefjorden, som er en smal og lang fjord som strekker seg fra Vinjeøra i øst til Aursundet og Valsøyfjorden i vest. Fjorden har til alle tider vært en naturlig ferdselsåre fra kystleia på Nordmøre inn til Hemneregionen i Trøndelag. Offisielt strekker den seg fra Vinjeøra og helt til Tustna, Kristiansund og Frei, men på grunn av sidefjordene Aursundet, Imarsundet, Sålåsundet i nord, og sidefjordene Valsøyfjord, Skålvikfjorden og Halsafjorden i sør, regnes dens slutt ved Aursundet. Fjorden er rik på fisk og er særlig kjent som en god lakse- og sildefjord.

Vinjeøra ligger i bunnen av fjordsystemet, der elva Fjelna har sitt naturlige utløp. Dalen utvider seg her og møter Søvassdalen med store myrdannelser over flate partier i eidet mellom Rovatnet og Vinjeøra. I dalføret er det mektige breelv- og elveavsetninger med terrasser i ulike nivå. Elveløpet har noen bankdannelser og meandering nederst i løpet, og utløpet består av en munningsbanke og et delta med fluviale løsmasser, der mye av dagens åpne tettstedbebyggelse er lokalisert. Elven er en utpreget flomelv, og er i dag regulert. I elva finnes både laks og sjøørret.

Strandstedet Vinjeøra har navn etter storgården Vinje/Vinjan, som er sentralgården i den innerste delen av fjorden. Gårdsnavnet er et Vin-navn (havnegang/beite/eng), som tradisjonelt dateres til Eldre jernalder. Det ble tidlig anlagt kirke på gården, og i dagens kirke er det bevart et krusifiks fra første del av 1100-tallet fra den eldste kirken, som trolig var en stavkirke som sto like vest for dagens kirke. Kirken omtales som sognekirke i Aslak Bolts jordebok, og sognet dekker den østlige og innerste delen av Vinjefjorden, samt Søvassdalen og dalføret oppover mot Hemnkjølen og Orkdal. Det er ikke bevarte synlige arkeologiske kulturminner på gården. Derimot, har prøvestikk på gårdstunet avslørt at det ligger kulturlag med bryggestein datert til 1100-tallet under dagens tun (Gjævrå og Ingdahl 2020). Dette tyder på at gården i middelalderen har ligget på samme sted som i dag, nært kirken.

Figur 2. Redigert oversiktsfoto over Vinjeøra under utgravningene i 2019. Da63315_405. Foto og redigering: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

De arkeologiske utgravningene foregikk i Vinjeøra på gårdene Skeiet og Fjelnsset:

Skeiet

Gården Skeiet ligger på en terrasse ca. 47 moh, sentralt i Vinjeøra. Fra gården er det godt oversyn over øra og spektakulær utsikt ut Vinjefjorden. Landhevingen etter istiden tilsier at dette området ble tørt omtrent 8 500 – 8 000 f.Kr, altså i siste del av tidligmesolitikum og i overgangen til mellommesolitikum. Området har åpenbart vært attraktivt for steinalderbosetting, noe vi fant spor etter i form av spredte flintartefakter rundt på flatene som siden var i bruk i jernalderen.

På gården var det tidligere ingen kjente synlige arkeologiske kulturminner. Imidlertid, er det tidligere levert inn en jernøks fra merovingertid fra gården (T16600), som skal ha blitt funnet i en veiskjæring. Funnet kan godt stamme fra en grav på gården. Denne mistanken ble verifisert under registreringen i 1996 for den planlagte veiutbyggingen, hvor det nord for dagens tun ble det påvist flere fotgrøfter etter overpløyde gravhauger, og en intakt grav med våpensett fra vikingtid, samt bosetningsspor fra yngre jernalder og middelalder. Disse lokalitetene (Skeiet 1 og 2) er blant lokalitetene som er behandlet i foreliggende rapport. Gravfeltet på Skeiet har en sentral beliggenhet i Vinjeøra, men er likevel ikke beskrevet i skriftlige kilder. Verken Gerhard Schøning (1773-75), Karl Rygh (1880) eller Nils Hallan (1959) har nedtegnelser om gravfeltet, noe som tyder på at vesentlige deler av gravfeltet kan ha vært fjernet allerede før slutten av 1700-tallet.

Gården Skeiet er ikke omtalt i skriftlige kilder fra middelalderen, og omtales først på 1600-tallet sammen med andre mindre gårder (Stølen, Sollia, Bjørli). Nils Hallan (1959) mener dette skyldes at disse gårdene i middelalderen lå under gårdsvaldet til Vinje, og setter det i sammenheng med en

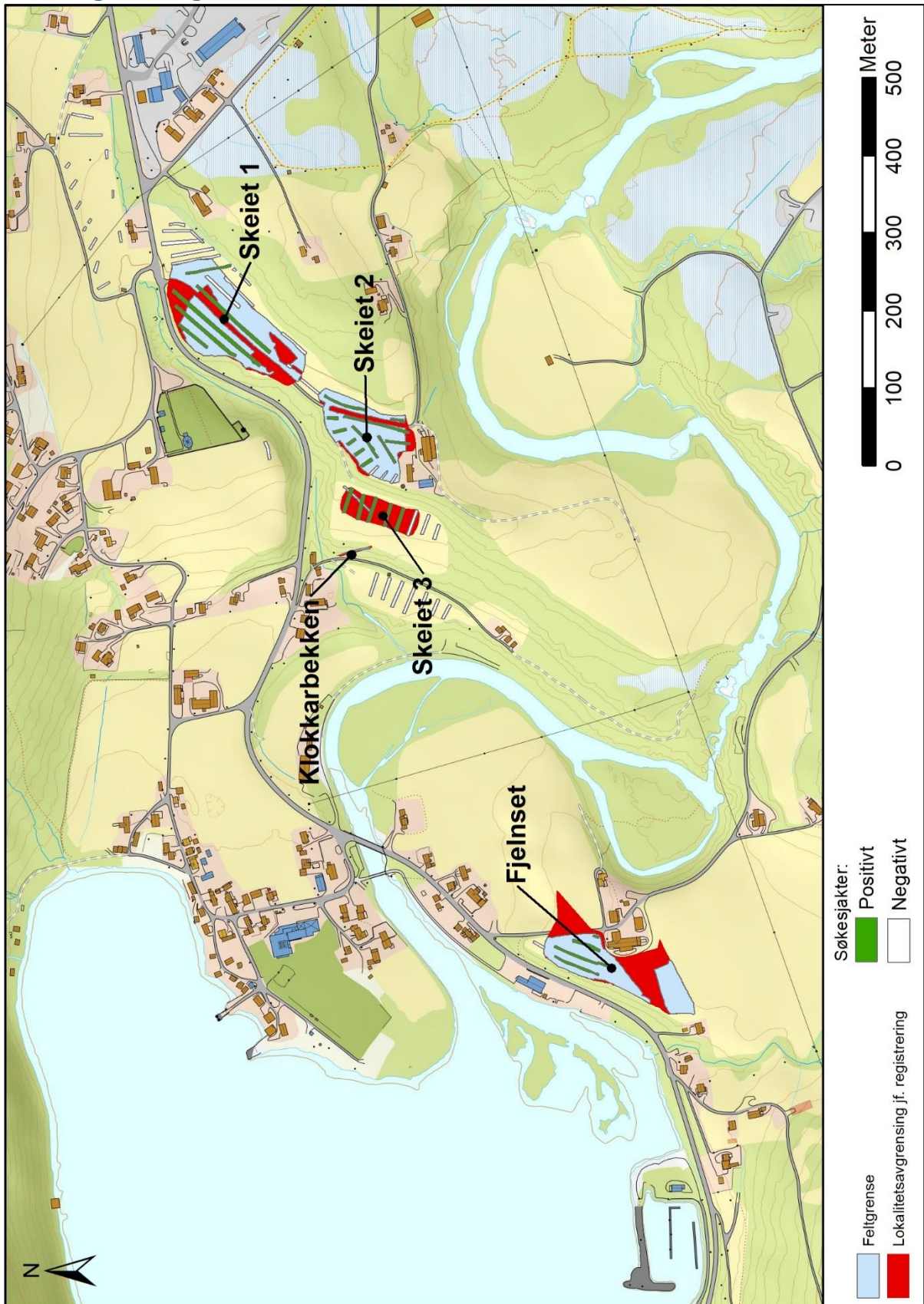
nedgang i landskylden til Vinje som inntreffer samtidig med at de mindre gårdene omtales som selvstendige enheter. Funnet av gravfeltet og bosettingssporene på området fra vikingtid, kan imidlertid peke mot at Skeiet har vært en egen enhet tidligere, som ikke er fanget opp i skriftlige kilder. Gården kan imidlertid tenkes å ha blitt lagt under Vinje i seinmiddelalderen, i forbindelse med befolknings- og agrarkrisen på 1300-tallet.

Fjelnset

Gården Fjelnset ligger på en terrasse ca. 12 -13 moh, strategisk plassert ved utløpet av elva Fjelna, som har gitt navn til gården. Oluf Rygh beskriver den eldste kjente utgaven av navnet som *Fjelnosætre*, som reflekterer denne strategiske situasjonen. Det gamle navnet på Vinjefjorden er *Fjelnir*, etter samme opphav.

Det var tidligere ikke gjort arkeologiske funn på Fjelnset, men registreringene for planlagt trase for E39 i 2014, avdekte et kokegropfelt og fotgrøfter oppe på terrassen, like ovenfor elveutløpet.

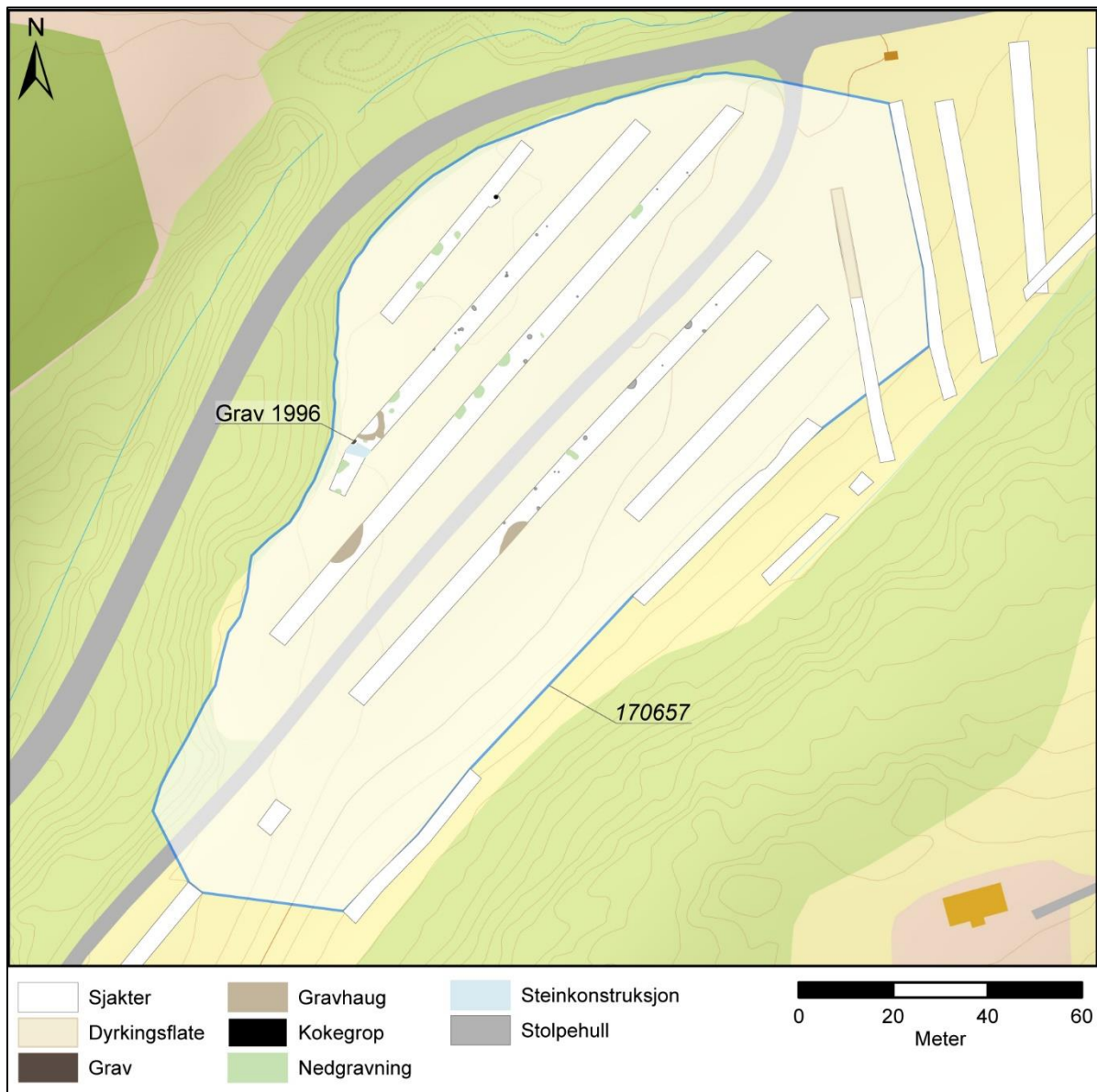
1.3 Registrering

Figur 3. Oversiktskart over lokaliteter, utgravingsfelt, samt positive og negative søkesjakter fra registreringer i 1996 og 2014. Illustrasjon: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

Registrering av planområdet ble første gang gjennomført i 1996 i forbindelse med forbedring av trasé for Kyststamvegen, kommunedelplan Vinjeøra og Vinjefjorden. Undersøkelsen ble utført av NTNU Vitenskapsmuseet på vegne av daværende Sør-Trøndelag fylkeskommune i tidsrommet 21.10.-08.11.1996 (Prestvold 1997). I forbindelse med grunnboringer og oppstart av reguleringsarbeid for ny E39 i det samme området, ble det også gjort supplerende registreringer utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune i 2014 for å nærmere avgrense lokalitetene (Haugen 2014). Registreringen ble i begge omganger gjennomført ved bruk av maskinell sjaktning. I tillegg ble en lokalitet (Klokkarbakken) funnet ved visuell overflaterregistrering.

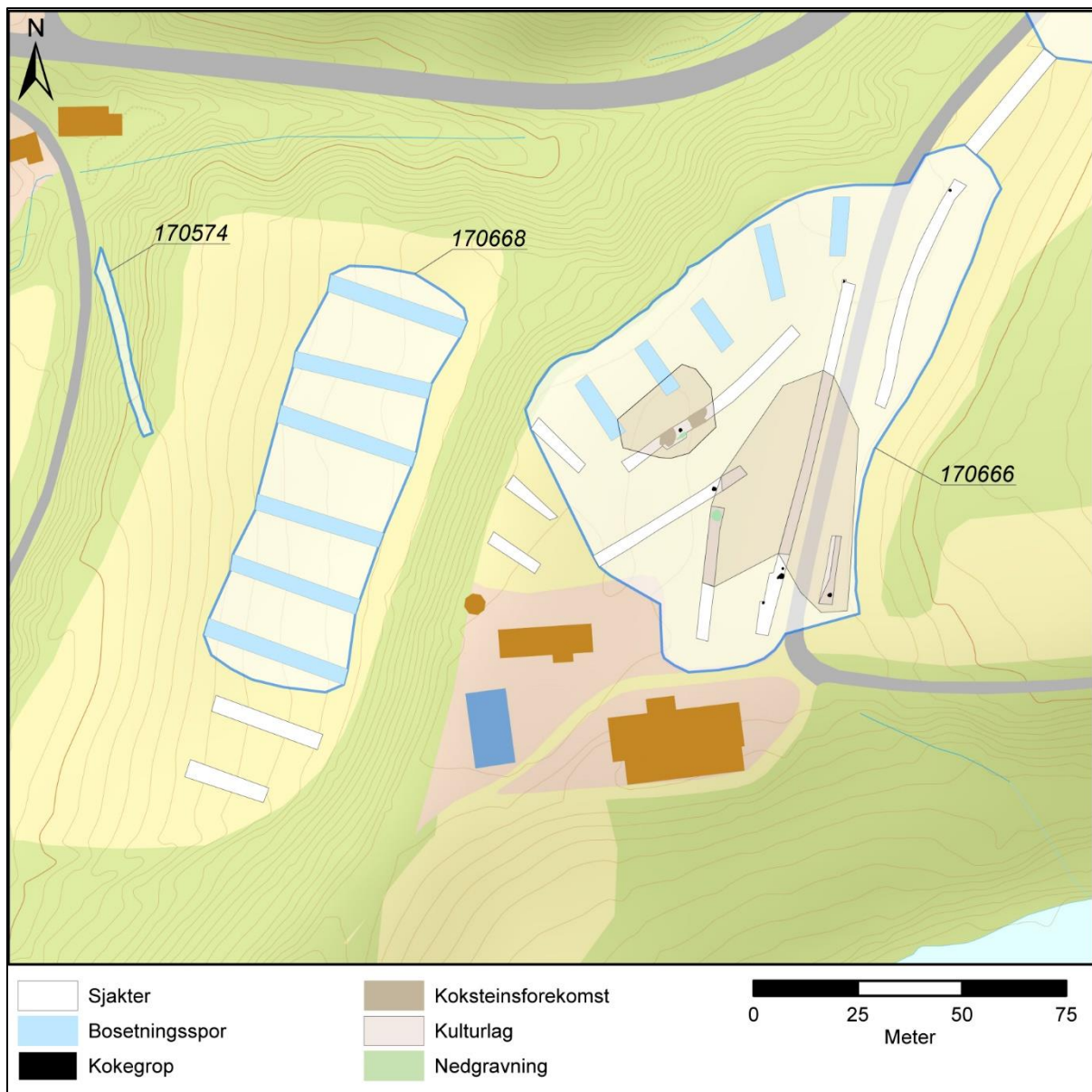
Skeiet 1 (Id 170657)

Figur 4. Oversikt over observasjoner på Skeiet 1, fra registreringen i 1996 og 2014. Kartframstilling: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Lokaliteten ble påvist første gang i 1996 med søkesjaktning i dyrkamark, 150 meter nord for tunet på gården (figur 3). Lokaliteten fikk en antatt utstrekning på 15158 m², og var avgrenset til dels ved påviste funn og strukturer i sjakter, samt en vurdering av terrengets art. I alt ble det gravd 18 sjakter: 10 sjakter i 1996 som påviste hoveddelen av lokaliteten, og 8 sjakter i 2014 som avgrenset lokaliteten mot nordøst.

I sjaktene ble det funnet en rekke anleggsspor i form av ovale og sirkulære nedgravninger og grøfter, og en sirkulær nedgravning på 9 meter, tolket som en fjernet gravhaug, viste at området etter all sannsynlighet inneholdt rester etter flere graver. Denne mistanken ble tydelig bekreftet med funn av en grav fra vikingtid i sjakt IX, kun en meter sør for en fotgrøft sett i samme sjakt (T 22216). Grava, som ble tatt inn som preparat og utgravd på laboratoriet ved NTNU Vitenskapsmuseet, inneholdt et sverd, en spydspiss, en sigd, en kniv, et fragment av jern, fire glassperler, et fragment av kobberlegering, en skjoldbule av jern, samt et fragment av jern/tre med korroderte jernrester. En steinkonstruksjon inntil graven ble tolket som deler av en kjernerøys. Imidlertid påviste de seinere utgravingene at dette var en steinsatt dreneringsgrøft fra nyere tid.

Figur 5 Oversikt over observasjoner på Skeiet 2, Skeiet 3, og Klokkarbekken, fra registreringen i 1996 og 2014.

Skeiet 2 (Id 170666)

Skeiet 2 ble først funnet med maskinell søkesjakt i dyrket mark like nord for tunet på Skeiet i 1996. Det ble da registrert stolpehull, kokegrop, ardsplor, nedgravninger og mulige kulturlag. Supplerende arkeologiske registreringer ble utført i 2014, da det i tillegg ble påvist fire områder med dyrkningsflater, åtte kokegrop, to nedgravninger og to lag som ble tolket som bryggesteinsforekomster (Haugen 2014). Lokalteten ble utvidet mot sør og øst som følge av dette.

Av sikre bosetningsspor er påvist 28 stolpehull og en kokegrop, men uten noe åpenbart system i stolpehullenes plassering, innenfor de avdekte sjaktene. Ut fra beskrivelser i rapportene og kart kunne vi anslå at dyrkingslagene fantes innenfor et areal på ca. 1 000 m².

Skeiet 3 (Id 170668)

Skeiet 3 ble tolket som et bosettingsområde fra bronse- og jernalder, som skulle ligge på en liten terrasse nedenfor flaten til Skeiet 2 (figur 5). Den ble påvist ved maskinell søkesjakt i dyrket mark i 1996, der det ble registrert mulige nedgravinger, mulige kulturlag, og mulige ardspar. Området er benevnt Felt 2 i registreringsrapporten, men ble under utgravingene omdøpt til Skeiet 3 av praktiske årsaker.

Lokaliteten ble tolket til å ha et middels til lavt potensiale, og under utgravingene ble det gjort en forundersøkelse som i stor grad avkreftet at det fantes forhistoriske strukturer på flaten. Undersøkelsen er omtalt kortfattet i denne rapporten.

Klokkarbekken (Id 170574)

Lokaliteten var registrert som en mulig førreformatorisk hulvei, som lå i skråningen som går opp fra flatene nedenfor Skeiet og opp til terrassen med Skeiet 3 (figur 5). Den arkeologiske undersøkelsen avdekte imidlertid kun moderne masser og funn i veitraseen, og avkreftet at den synlige strukturen var en før-reformatorisk vei. Eldre foto viser at det har gått en eldre grusvei fra Vinjeøra og opp til Skeiet, som har klart sammenfall med den undersøkte traseen. Dette er den gamle Kårøydalsveien, som gikk fra Vinjeøra til fjellområdet Kårøyan i vest. Vi kan ikke utelukke at traseen har en eldre historie, men vi må anta at slike spor er erodert vekk som følge av lang tids bruk som ferdselsåre, og at det derfor ikke var mulig å belyse alderen gjennom en arkeologisk undersøkelse.

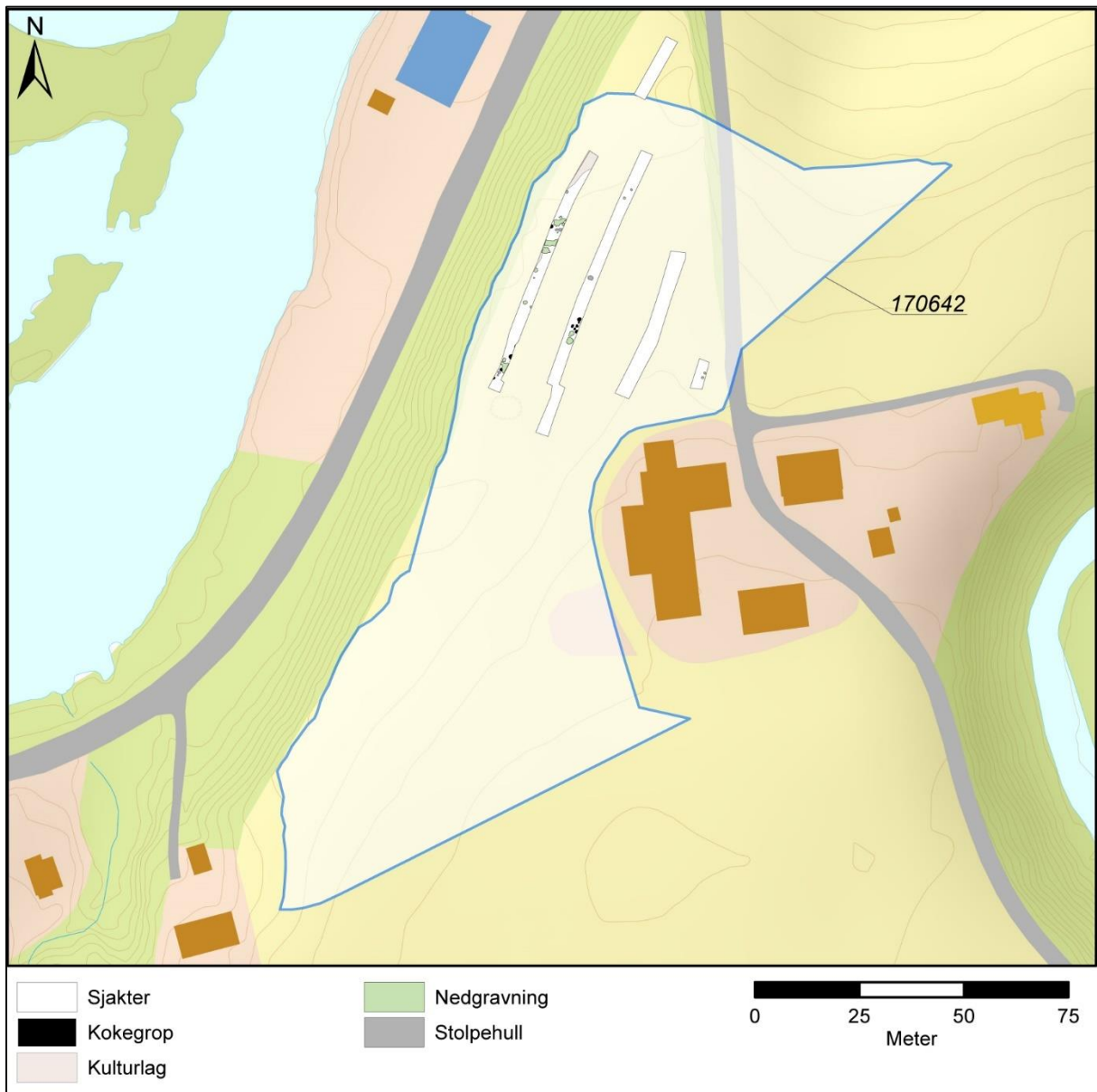
Figur 6. Flyfoto som viser den gamle veitraseen fra Vinjeøra til Kårøydalen, fra Widerøes skråfotosamling. Foto: Widerøe, Nasjonalbiblioteket

Fjelnsset (177642)

Lokaliteten ble registrert i dyrkamark nord for tunet på gården Fjelnsset, like øst for dagens E39. Området utgjorde klart avgrenset terrasse ca. 12 moh, med vid oversikt utover Vinjefjorden og elveosen til Fjelna.

Lokaliteten ble registrert med maskinell søkesjakt i 2014, og i alt 5 sjakter ble gravd i området (Haugen 2014). I alt ble det påvist 37 anleggsspør, hvorav 11 kokegroper, sju stolpehull, 17 nedgravninger og to områder med dyrkingslag. De påviste strukturene konsentrerte seg til kanten av terrassen, der 35 av totalt 37 strukturer ble funnet. Ut mot terrassekanten ble det også påvist deler av en sannsynlig fotgrøft. I toppen av fotgrøfta ble det funnet en jernnagle, brent treverk og never, noe som antyder at området inneholdt rester av fjernede gravhauger.

Lokaliteten ble ikke fullstendig avgrenset mot sør under registreringsprosessen, men potensialvurderinger la til grunn at lokaliteten strekte seg mot sør.

Figur 7. Oversikt over observasjoner på Fjelnsset, fra registreringen i 1996 og 2014. Kartframstilling: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

1.4 Tid og deltagere

Utgravingene ble gjennomført over to utgravings sesonger. Første periode i perioden mai – oktober 2019, deretter mai – september 2020. I juli begge år ble alt arbeid stanset i to uker for gjennomføring av ferie for prosjektet.

Tabell 4. Utgravningsperioder på lokalitetene

Sted	Lokalitet	Periode 2019	Periode 2020
Skeiet	Skeiet 1	27.mai – 25.oktober	11.mai – 04.september
Skeiet	Skeiet 2	27.mai – 25.oktober	
Skeiet	Skeiet 3	02.september	
Skeiet	Klokkarbekken		04. – 06.august
Fjelnset	Fjelnset		11.mai – 04.september

Prosjektledelsen var en gruppe som, i tillegg til prosjektleder, besto av feltledere med daglig ledelse på utgravingsfeltene, og som har forfattet delkapitler for de enkelte lokalitetene. Feltleder GIS hadde overordnet ansvar for digital dokumentasjon, innmåling, og kartlegging.

Konservator, som deltok på utgravingens første år, og hadde spesielt ansvar for sikring, opptak og pakking av funn. I 2020 ble det prioritert å jobbe med konservering av funn fra 2019-undersøkelsene inne på museet. Sikring og opptak av funn ble dermed utført av feltarkeologer etter opplæring og veiledning fra konservator.

Funnansvarlig som var ansvarlig for oversikt over alle funn og prøver, frakt av disse. Jobben ble kombinert med en rolle som formidlingskoordinator, og innebar derfor også gjennomføring av formidlingsopplegg med skoleklasser og ukentlig oppdatering av innlegg på prosjektets Facebookside.

Tabell 5 Oversikt over personale tilknyttet prosjektgruppen i felt

Navn	Rolle	Feltsesong 2019	Feltsesong 2020
Astrid B. Lorentzen	Feltleder	Skeiet 1	Skeiet 1
Ellen Randerz	Konservator	Skeiet 1	
Eystein Østmoe	Feltleder	Skeiet 3	Klokkarbekken
Hanne Bryn	Feltleder	Skeiet 2	Fjelnset
Karoline Mikkelsen	Feltleder-2 Funnansvarlig Formidling	Skeiet 2	Fjelnset
Kristoffer R. Rantala	Feltleder GIS		
Raymond Sauvage	Prosjektleder		

I feltsesongene var til sammen 18 feltarbeidere tilknyttet prosjektet, som utført utgraving, dokumentasjon, tolkning og prøvetaking.

Tabell 6. Liste over feltpersonale som var tilknyttet undersøkelsene i Vinjeøra

Navn	Rolle	Feltsesong 2019	Feltsesong 2020
Ann-Ingeborg F. Grindhaug	Feltarbeider		X
Are Skarstein Kolberg	Feltarbeider	X	
Astrid Kviseth	Feltleder II		X
Caroline Fredriksen	Feltarbeider	X	
Elise Kjørsvik	Feltarbeider	X	X
Ingvild S. Mjelde	Feltarbeider		X
Jostein K. Grønås	Feltarbeider	X	
Kari Berg Dyrendal	Feltarbeider		X
Kjersti Krogsæter	Feltarbeider	X	
Krzysztof Kiersnowski	Feltarbeider	X	X
Mari Raastad	Feltarbeider	X	X
Maria Vestvik	Feltarbeider	X	X
Mats Aspvik	Feltarbeider		X
Michael A. James	Feltarbeider		X
Ole A. D. Husby	Feltarbeider	X	X
Ole Risbøl	Feltarbeider	X	
Olof Håkansson	Feltarbeider	X	
Syver Smukkestad	Feltarbeider	X	

1.5 Problemstillinger og prioriteringer

Grunnlaget for de arkeologiske undersøkelsene var NTNU Vitenskapsmuseets prosjektplan fra 2019. Planen var utarbeidet på bakgrunn av tidligere registreringer og opplysningene som forelå om områdene. Med bakgrunn i utvalget av lokaliteter som skulle undersøkes, ble det valgt tre overordnede tema som undersøkelsene skulle konsentreres om å belyse (Sauvage 2019). Bakgrunn for tema og problemstillinger er redegjort i prosjektplanen.

Følgende overordnede tema var valgt ut:

1. Steinalderbosetning i den indre kystsonen
2. Gravfelt, gård og fremveksten av den historiske gården
3. Jernfremstilling

Utgravingene i Vinjeøra berørte overpløyde gravfelt fra yngre jernalder, et nærliggende boplassområde fra Yngre jernalder og middelalder, og et kokegropfelt fra Romertid og Folkevandringstid. Undersøkelsene ble derfor innrettet mot å belyse tema «Gravfelt, gård og fremveksten av den historiske gården». Problemstillingene som gav grunnlag for strategi og prioriteringer var dermed:

1. Studere hvordan landskap og samfunn ved Vinjefjorden responderte på mulige klimaendringer ved overgangen mellom eldre og yngre jernalder, ca. 536 e.Kr

- a. Hvilken effekt hadde klimaendringer på naturmiljø, agrarlandskap og naturressurser? Viser klimatiske proxydata en reell klimatisk nedgangstid i regionen?
 - b. I tilfelle klimaforringelse, påvirket slike endringer sosial organisering, økonomi og menneskelig aktivitet?
 - c. Vises effekten av slike endringer i sosial struktur og på individnivå?
2. Undersøke utvikling av rituelle, sosiale og økonomiske markeringer og praksiser ved Vinjefjorden i yngre jernalder:
- a. Hvordan organiseres gravmonumenter, bygninger og boplasser som sosiale og rituelle markeringer i landskapet?
 - b. Hvordan var økonomiske, sosiale og rituelle funksjoner organisert romlig og kronologisk på boplasser og gravfelt, og hvordan forhold de seg til hverandre?
 - c. Utvikling og markering av sosial identitet og status i gravgods, menneskelige levninger, gravkonstruksjoner og gravriter. Hvordan utviklet dette seg over tid?

Skeiet 1

Utgravningen av gravfeltet på Skeiet 1 var en av de mest ambisiøse målene for utgravingsprosjektet, og innebær å prioritere en nærmest total undersøkelse av et overpløyd gravfelt fra yngre jernalder. Med totalt 17 graver (varianter av kremasjonsgraver, båtgraver, og jordfestegraver) og tre sannsynlige dødehus, alle datert til perioden ca. 550 – 1 000 e.Kr, viste gravfeltet stor variasjon i ulike uttrykk for graver og begravelsespraksiser gjennom hele yngre jernalder (se kapittel 2). Undersøkelsen var dermed svært velegnet til å belyse problemstillingene knyttet til tema under overskriften «utvikling av rituelle, sosiale og økonomiske markeringer og praksiser ved Vinjefjorden i yngre jernalder».

Dette medførte for det første tydelig prioritering av å kartlegge hele den romlige og kronologiske utviklingen av gravfeltet, fra første til siste begravelse. Vi valgte derfor å avdekke den totale utstrekning av gjenværende spor etter overpløyd gravminner, og å kartlegge utbredelsen av disse. Ved å sette søkelys på å grave ut alle synlige graver og relaterte anlegg, med bruk av stratigrafisk utgravingsmetode (single context), i kombinasjon med å ta ut et bredt utvalg av prøver til radiokarbondatering, var målet å legge til rette for å kartlegge den kronologiske utviklingen av alle gravene. Dette innebær også radiokarbondatering av et bredt utvalg prøver fra objekter og materialer fra gravkontekster, som trekull og brente bein fra kremasjonsbål, rester av tregjenstander (f.eks. øks- og spydskaft), og tekstilrester, som sammen med typologisk datering av gjenstandsinventaret ble brukt til å datere gravene. Vi prioriterte også å dokumentere lag og strukturere som kunne datere når gravfeltet ble utjevnet, i form av lagavsetninger med trekull som dekket over fotgrøfter.

Videre innebar problemstillingene søkelys på å sikre mest mulig informasjon om selve gravene og gravgodset, levninger, begravelsespraksiser, og gravkonstruksjon. Dette prioriterte vi gjennom å foreta en grundig stratigrafisk utgraving og dokumentasjon av gravene, fotgrøfter, og konstruksjoner som kunne relateres til bruk av gravfeltet. Dette innebar også et klart fokus på å dokumentere spor etter hendelser og ritualer utover selve gravleggelsen, slik som graving av plyndringsgroper og nedsetting av sekundærgraver i eldre graver. Vi prioriterte også å ta ut gjenstander i preparat, som er gravd ut under kontrollerte forhold på museet. Dette arbeidet avdekte svært detaljerte observasjoner om gravgods og begravelsespraksis, slik som tekstilrester etter gravbekledning og spor etter mindre gjenstander og observasjoner vi ellers ikke ville sett, slik som små deler av beinkammer.

I tillegg innrettet vi prøvestrategi mot å sikre informasjon om gravkonstruksjon, begravelseritualer, menneskelige levninger, og bruk av gravfeltet (se kapittel 1.8).

Skeiet 2

Utgraving av boplassområdet Skeiet 2 ble gitt høy prioritet i den første utgravings sesongen. Med mulighet for større mengde funn av bosetningsspor og kulturlag med dateringer som strakk seg fra eldre jernalder til middelalder, var det et stort potensial til å svare på problemstillinger innenfor både tema «Hvordan landskap og samfunn ved Vinjefjorden responderte på mulige klimaendringer ved overgangen mellom eldre og yngre jernalder, ca. 536 e.Kr», og innenfor «utvikling av rituelle, sosiale og økonomiske markeringer og praksiser ved Vinjefjorden i yngre jernalder».

Utgravingsstrategien ble lagt opp med et hovedmål om å avdekke den totale utbredelsen av bevarte strukturer, kulturlag, og anleggsspor på lokaliteten, og å undersøke utvikling av romlig og kronologisk organisering av slike. Dette innebar først at vi prioriterte å avdekke så mye areal som mulig med maskinell flateavdekking, og utgraving og dokumentasjon av et utvalg anleggsspor (stolpehull, groper, ildsteder, kokegroper, konstruksjoner) gjennom snitting og uttak av prøver for datering og makrofossilanalyse. Siden det var et høyt antall stolpehull, og derfor ikke mulig å dokumentere samtlige bosetningsspor, ble et utvalg snittet basert på identifisering av mulige hus og bygningskonstruksjoner gjennom observasjoner, innmålinger og dronfoto, testing med snitting og datering av stolpehull og relaterte konstruksjoner.

En annen strategi var å prioritere tid til å gjennomføre mekanisk-stratigrafisk utgraving av dyrkingslag og kulturlagsavsetninger, som skulle belyse landskapsendring og endringer i forholdet mellom bosetningsspor og dyrkningsflater fra eldre til yngre jernalder, og inn i middelalder. Fremgangsmåten er nærmere beskrevet under kapittel 3.

I tillegg innrettet vi prøvestrategi med hovedmål å belyse utvikling og organisering av økonomiske og funksjonelle praksiser på bosettingen (se kapittel 1.8).

Skeiet 3 og Klokkarbekken

Siden lokalitetene hadde svært få eller ingen funn ble arbeidet avsluttet raskt etter enkel dokumentasjon, uten spesielle faglige prioriteringer.

Fjelnset

På Fjelnset ble det vurdert som sannsynlig å avdekke både bosetningsspor og overpløyde graver. Med mulighet for å undersøke enda et overpløyd gravfelt i Vinjeøra ble det gitt prioritet og ressurser til en omfattende flateavdekking og undersøkelse i den andre felt sesongen (2020). Etter fjerning av matjord ble vi tidlig oppmerksom på at omfanget av bosetningsspor var lavere enn forventet. Imidlertid ble det påvist rester etter fire fotgrøfter og en båtgrav, som bekreftet at det var et gravfelt her. I tillegg ble det funnet ganske mange kokegroper, spredt på lokaliteten.

Undersøkelse og dokumentasjon ble dermed lagt opp til å grave ut graver og fotgrøfter for å belyse utvikling av gravfeltet og begravellespraksis. Vi ble imidlertid ganske tidlig klar over at gravfeltet var utsatt for gjennomgående plyndring i samtlige graver, noe som medførte at det ble funnet få intakte spor etter begravelser. Kun en båtgrav hadde noenlunde intakte strukturer, men også her var den sentrale delen forstyrret av en plyndringsgrop. På bakgrunn av problemstillinger som handlet om rituelle praksiser på gravfeltet var det imidlertid her en mulighet til å undersøke hvordan plyndringene av gravene har foregått, og om det var mulig å datere når dette skjedde. Vi prioriterte derfor å grave ut samtlige plyndringsgroper og sjakter, og forsøke å dokumentere hvordan dette påvirket begravellesene. Videre forsøkte vi å datere når gravfeltet ble planert, gjennom å dokumentere relasjoner til lag som overlappet fotgrøfter og å datere slike.

Vi ønsket også å undersøke nærmere hvorfor det utenom overpløyde gravhauger først og fremst kun fantes kokegroper blant bosettingssporene på lokaliteten. Dette kunne belyse organisering av både økonomiske og rituelle funksjoner, samt forholdet mellom gravfeltet og aktiviteten som resulterte i en

i kokegroper. Vi prioriterte derfor å dokumentere et så høyt antall kokegroper som mulig, samt å datere trekull fra et større antall prøver, som skulle vise bruk av kokegroper på flaten over tid.

Det ble i tillegg dokumentert en dyrkningsprofil med avsatte lag, som skulle bidra til å belyse dyrkningshistorikk og landskapet rundt feltet. Herfra ble det også tatt prøver for makrofossilprøver og mikromorfologi. Vi tok også makrofossilprøver fra to fotgrøfter, haugfyll. I tillegg ble det tatt pollenprøver i og under haugfyll, som skulle bidra til å belyse landskapet forut for gravfeltet kom i bruk (se kapittel 1.8).

1.6 Metode og dokumentasjon

1.6.1 Undersøkellesmetode

Nærmere beskrivelse av spesifikke valg av utgravingsmetode og valg underveis finnes under delkapitlene for hver enkelt lokalitet. Generelt har vi benyttet følgende tilnærminger:

Maskinell flateavdekking

Undersøkelsene ble gjennomført som en maskinell flateavdekking – en utgravingsmetode som særlig er vanlig ved undersøkelser i dyrka mark. Med utgangspunkt i problemstillingene var det ønskelig å åpne så store sammenhengende flater som mulig, for å få en oversikt over alle bevarte anleggspor, graver og kulturlag på lokalitetsflatene. Ut fra fordelingen av bevarte strukturer kunne vi prioritere områder for nærmere undersøkelse.

Metoden går ut på at man ved hjelp av gravemaskin fjerner matjordlaget/den moderne pløye horisonten over et stort område. Ved å fjerne matjorden vil man kunne observere anleggspor som stolpehull, ildsteder, kokegroper, andre nedgravninger og eventuelle bevarte dyrkningslag eller andre kulturlag med farger eller strukturer som skiller seg fra undergrunnen ellers (Løken et al. 1996). En til tre personer gikk til enhver tid sammen med gravemaskina og rensset feltet med krafse.

I Vinjeøra ble til sammen fjernet dyrket mark på et areal på til sammen 25 116 m². I tillegg ble det fjernet kulturlag/dyrkningslag på et areal tilsvarende 3 150 m², innenfor de avdekte arealene. Matjorda ble mellomlagret før den seinere ble kjørt tilbake og arrondert på feltene. På Skeiet ble matjorda lagret i et grustak tilhørende gården, som lå 0,5 km øst for området. På Fjelnset ble matjorda lagret ved et massetak ovenfor Ørstadholtan, ca. 1 km øst for gården. For å hindre etablering av ugress ble matjord som skulle lagres i flere sesonger tilsådd.

Tabell 7. Oversikt over beregnede avdekte arealer i prosjektplan og faktisk avdekte arealer under feltarbeid, og framdrift i antall m² pr. dagsverk

Sted	Lokalitet	ID	Planlagt avdekket (prosjektplan)		Faktisk avdekket			
			Matjord (m ²)	Kulturlag (m ²)	Matjord (m ²)	Kulturlag (m ²)	Dagsverk gravemaskin	Flateavdekket pr dag (m ²)
Vinjeøra	Skeiet 1	170657	12 000	1 000	10 827	0	45	241
Vinjeøra	Skeiet 2	170666	7 000	1 560	7 216	3 149	50	207
Vinjeøra	Skeiet 3	170668	3 300	0	130	0	0,5	260
Vinjeøra	Fjelnset	177642	8 000	0	6 943	0	22	316
Sum			30 300	2 560	25 116	3 149	117,5	240

All avdekking og lagring av matjord ble utført etter rutiner for ivaretagelse og bevaring av matjord, gitt av tiltakshaver. På de fleste utgravingsfelt var det planlagt at matjord skulle tilbakeføres på samme sted etter utgravingen, eller brukes videre til nydyrking på nye arealer. Utgravingsprosjektet la derfor stor vekt på å jobbe etter metodikk som skulle hindre unødvendig forringelse av matjorda. Her støttet vi oss på rutiner som har blitt etablert i samarbeid med entreprenør på tidligere prosjekter, for eksempel ved arkeologiske utgravninger i dyrket mark i Melhus i 2017 og 2018.

Rutinen som ble fulgt innebar i korte trekk følgende krav:

- Topplaget (matjordlaget) skulle tas av nøyaktig og ikke blandes med underliggende masser med lavere moldinnhold.
- Lagret matjord skulle sikres mot ugrasvekst som gir spredning av ugrasfrø
- Lagring måtte skje i mest mulig løse ranker, med høyde på maksimalt to meter.
- Underliggende lag (B-sjikt), som hadde god struktur og rotutvikling, skulle lagres for seg, og ikke blandes med matjorda. B-massene blir lagt tilbake i samme dybde.
- Matjord kunne ikke flyttes mellom eiendommer. Matjord som ble fjernet i anleggsfasen, skulle lagres på samme eiendom og tilbakeføres som markdekke på samme eiendom.

I praksis fungerte avdekkingen slik at vi avdekte etappevis i to omganger, der vi først skrapte av den øverste delen av matjorda som ble lastet opp og kjørt til deponi. Deretter ble sjiktet som inneholdt de nederste 5 cm av matjorda skrapet av og lastet opp på henger sammen med opprensingsmasser fra vår rensing. I deponiet ble A- og B-sjiktet lagret i hver sin del av deponiet, i ranker inntil 2 meter.

I prosjekteringen var det i utgangspunktet ikke tatt høyde for å følge rutine for bevaring av matjord. Selv om rutinen medførte et merarbeid, ser det ikke ut til å ha påvirket den forventede fremdriften i stor grad. I prosjektplanen hadde vi lagt til grunn å fflateavdekke 300 m² pr dag. Sammenlagt har vi fflateavdekket 240 m² i gjennomsnitt pr dag, noe som ligger noe under beregnet fremdrift. Det var likevel mulig å gjennomføre undersøkelsene innenfor avsatt tid.

Snitting og dokumentasjon av anleggsspor

Anleggsspor, lag og kontekster ble merket med merkepinne etter hvert som de kom til syne, og deretter gitt et unikt ID-nummer og målt inn (se 1.7).

Som en hovedregel ble anleggsspor som stolpehull, kokegroper, ildsteder og lignende, undersøkt ved snitting, og alle lag og fyllmateriale ble beskrevet med tegning og tekst. Snittretningen ble stort sett bestemt ut fra det som var mest hensiktsmessig ut fra form/særlige observasjoner. Stolpehull tilhørende erkjente hus, stolperækker o.l. ble i hovedsak snittet på tvers av husets lengderetning. På grunn av skarpt sollys og behov for å dokumentere sammenhenger med andre overlappene eller nærliggende anleggsspor, måtte vi imidlertid ofte avvike fra dette idealet, og det viste seg ofte vanskelig å gjennomføre dette konsekvent.

Datering av hus og bygninger

Svært få av bygningene som ble dokumentert i Vinjeøra (Skeiet 2) hadde bevarte ildsteder eller andre kontekster som med sikkerhet kan knyttes til bruksfasen av huskonstruksjonene. Siden det var et viktig mål å etablere bosettingens kronologi og utvikling av hus over tid, var vi derfor i stor grad nødt til å basere oss på dateringer fra stolpehull. Det knyttes flere feilkilder til bruk av stolpehull til datering av hus, siden materialet kan havnet der på flere måter. Fyllmassen i et stolpehull kan inneholde materiale som stammer fra forut for bygging, fra hele husets bruksfase, eller under fjerning av stolpen i forbindelse med riving og utskifting. Bruk og gjenbruk av eldre treverk og treslag som har ved med høy egenalder, er også faktorer som må vurderes.

Prosjektet forsøkte å møte dateringsutfordringene på flere måter. For det første foretrakk vi å bruke makrofossiler fra kortlevde arter (korn og frø) som ble vasket ut av jordprøver fra stolpehullene. Der det ikke var tilgjengelig ble det valgt ut trekull fra kortlevde treslag. Siden ingen stolpehull hadde bevarte stolpeavtrykk, var hypotesen at husene har blitt revet. For å unngå at det daterte materialet stammer fra igjenfylling etter riving, ble derfor prøvetaking primært gjort fra konstruksjonskuttet til stolpehullet, som vi vurderte til å være den beste muligheten til å datere konstruksjonsperiode. Vi prioriterte også å datere mange stolpehull fra samme hus, for å se om det var samsvar i dateringene mellom stolpehullene. I tillegg ble det datert trekull fra kortlevde treslag fra ildsteder, kokegroper, og andre kontekster der trekullet antok å representere den faktiske aktiviteten. Sistnevnte kunne også gi stratigrafisk informasjon som var relevant for å tolke bruksfasen til bygningene og konstruksjonene.

Datering av graver

Med et hovedmål om å kartlegge hele den kronologiske utviklingen av gravfeltet på Skeiet 1, benyttet vi en kombinasjon av radiokarbondatering og typologisk datering, samt dokumentasjon av stratigrafiske relasjoner mellom graver og gravrelaterte konstruksjoner (som fotgrøfter, haugmasser, fyllmasser). Prøvetaking inkluderte gjenstander og gravgods i gravene, slik som kremasjonsmasse (trekull), brente bein, nedbrutt treverk på metallgjenstander, samt tekstiler. Typologisk datering av gravgods ble også evaluert for hver grav, primært basert på Jan Petersens materialstudier (1919, 1928, 1951), og den reviderte vikingtidskronologien til Skibsted Klæsø (1997). Perlematerialet er i hovedsak datert med hjelp av Callmer (1977, 2003). Merovingertidsmateriale er bestemt med utgangspunkt i Gjessing (1934) og Nørgård-Jørgensen (1999). Øvrige bestemmelser er referert i teksten.

Stratigrafisk utgraving

Gravene på Skeiet 1 ble undersøkt etter prinsippene for stratigrafisk utgraving. Det vil si at hver kontekst (lag/fyll, kutt eller konstruksjon) ble definert og målt inn i plan, gitt et unikt ID-nummer, og gravd/dokumentert for seg. I praksis skiller kontekster ut ved observasjoner av deres egenart i forhold til kontekstene rundt (med hensyn til farge, tekstur og/eller sammensetning), noe som alltid innebærer en viss grad av tolkning og skjønn. Kontekstene innen utgravningsfeltet ble fjernet og dokumentert i stratigrafisk rekkefølge, fra yngst til eldst. Funn og prøver ble relatert til de unike kontekstene. Matriser ble tegnet fortløpende, for å holde oversikt over stratigrafien i alle deler av feltet. Som en hovedregel ble nye kontekster målt inn med Intrasis-kode for relasjon til konteksten over.

Funnbehandling og konservering

Store deler av undergrunnen i området besto av sand, noe som har gitt dårlige bevaringsforhold for både metaller og organisk materiale. Dette førte til at det som var av forhistorisk gjenstandsmaterialet var i dårlig stand, og stilte dermed krav til håndtering og opptak.

Mindre gjenstander og objekter som ble vurdert som stabile kunne løftes direkte over i åpne esker eller funnposer. For å hindre mugg og ytterligere korrosjon ble metall og bein oppbevart i åpne poser slik at det tørket ut. Glassperler og lignende ble lagt i lukket pose for å hindre hurtig uttørking som kan forårsake oppsprekking og fragmentering.

For å få godt klima for oppbevaring pakket og fraktet vi funn og preparater fortløpende til museet, der de ble håndtert videre på konserveringslaboratoriet. Metallfunnene og preparatene ble her røntgenfotografert og utvalgte objekter analysert med XRF, for å vurdere metallsammensetningen.

Gjenstandene som ble levert til konserveringslaboratoriet ble oppbevart i kjøleskap eller tørrforvaring ved romtemperatur etter behov. Osteologisk materiale ble oppbevart i kjøleskap, før det ble klimatisert i rom med kontrollert fuktighet, og deretter fryst som sikring mot insekter.

Mer ustabile og eller sammensatte, større objekt, ble tatt inn som gipspreparat. Dette sikret materialet når det ble løftet fra sin opprinnelige plass, samt at vi bevarte forment slik at de mest skjøre objektene var hele nok til å kunne typebestemmes gjennom røntgen. Preparatene ble gravd ut som et samarbeid mellom feltleder og konservator, under etterarbeidet.

Utgravingen av preparater gav ofte svært detaljert informasjon om funnkontekstene. Dette gjaldt gravene der det blant annet ble påvist tekstiler, pels, fjør og insekter. Dette materialet ble skilt ut og katalogisert. Opplysningene om de mikrostratigrafiske forholdene og rekkefølgen i preparatene er knyttet til funnopplysningene i Intrasis, og overført til gjenstandsbasen.

Metallsøking

Før maskinell flateavdekking gjennomførte vi to sosiale søk i samarbeid med metalledektorister. Formålet var å kartlegge om det fantes funn i pløyelaget over de overpløyde gravfeltene, og om det kunne ses en relasjon mellom pløyelagsfunn og strukturer i undergrunnen. En kortfattet rapport på arbeidet er vedlagt rapporten.

Metallsøker ble også brukt av personalet på utgravingen. For å lokalisere graver og definere hvor det lå nedgravd gravgods var metallsøker meget nyttig, fordi den raskt ga en pekepinn på utstrekning av graver og gravgods. Dette var til stor nytte, spesielt for å finne båtsøm som antydte hvor det kunne ligge båtgraver. I tillegg benyttet vi håndholdte «pinpointere» (metallsøkere) som aktivt hjelpemiddel for å lokalisere og finne metall, under graving for hånd i gravene.

Geofysikk

Før fjerning av matjord på Skeiet og Fjelnsset ble det kjørt georadar over lokalitetsflatene. Dataene ble samlet inn med museets georadarutstyr. Denne georadaren, levert av 3D-Radar AS, er et såkalt «step frequency» system, som betyr at den sender radiosignaler på en rekke ulike frekvenser ned i bakken. Georadaren består av et antennesystem som trekkes bak et kjøretøy, hvor det blir samlet inn georadarprofiler for hver 7,5 cm gjennom hele det undersøkte området.

Det ble etterfølgende laget en foreløpig tolkning som ble gjort tilgjengelig for prosjektledelsen og feltlederne før utgravingens oppstart. Dette gjorde at man på forhånd hadde et visst inntrykk av spredningen av arkeologiske strukturer og andre menneskeskapte konstruksjoner i undergrunnen. Det er ikke foretatt en nøyaktig gjennomgang og sammenligning, men datamaterialet ble konsultert fortløpende under avdekkingens progresjon.

Utgraving og dokumentasjon av båtgraver

Båtgravene ble gravd stratigrafisk og all avdekt båtsøm ble værende *in situ* frem til båtenes gravgods og andre fyllmasser ble fjernet. Deretter ble båtenes form og størrelse dokumentert i sin helhet ved hjelp av fotogrammetri, før båtsømen ble målt inn ved bruk av en totalstasjon og et miniprisme

Maskinell undersøkelse av kulturlag og dyrkingslag

Over deler av Skeiet 2 var det registrert eldre kulturlag og dyrkingslag. Lagene ble forsøkt gravd stratigrafisk, og ellers gravd i mekaniske sjikt på ca. 20 cm ved bruk av gravemaskin. Før fjerning av neste stratigrafiske eller mekaniske nivå, ble lagene først dokumentert med drone for å forsøke å påvise eventuelle anleggsspor i lagene. De ble også systematisk gjennomført med metallsøker, for å se etter eldre gjenstandsmateriale som kunne bidra til å datere og å si noe om lagenes brukstid.

Sålding

Massen fra flere av gravene på Skeiet 1 ble vannsåldet med 2 mm såld. Dette gjelder særlig kremasjonsgraver der kremerte bein og små deler av gravgods (ofte perler) fantes spredt i kremasjonsmassen. Vi opprettet en fast såldestasjon til formålet, like nord for flaten til Skeiet 2.

Fargemanipulering og DStretch

Oversiktsbilder og ortofoto både fotogrammetri ble analysert gjennom verktøyet DStretch, et programtillegg til fotoprosesseringsprogrammet ImageJ. DStretch fungerer hovedsakelig ved at det manipulerer fargetonene til et foto, og øker kontrasten mellom nyanser og fargetoner. Dette viste seg nyttig ved at strukturer med svake fargeforskjeller tydeligere skiller fra hverandre gjennom andre fargegjengivelser, enn vi kunne se med det blotte øyet og på vanlig foto.

Metoden ble særlig nyttig som et tolkningsverktøy i felt, for å synliggjøre spredning av stolpehull og å påvise mulige bygningslevninger på Skeiet 2, som i etterkant kunne testes med snitting av aktuelle stolpehullrekker. Metoden var også nyttig for å avgrense og påvise nedgravinger til graver på gravfeltet (Skeiet 1).

1.7 Dokumentasjon

Prosjektet baserte seg på etablert praksis for dokumentasjonsrutiner ved NTNU Vitenskapsmuseet, med vekt på heldigital datainnsamling med bruk av digital innmåling, digitale skjema, fotogrammetri, og drone.

Materialet er innordnet i museets arkiv og samlinger med følgende nøkkeldata:

Tabell 8. Oversikt over ID-nummer, museumsnummer og fotonummer som omfattes i rapporten

Lokalitet	ID-Askeladen	Aksesjons-nummer	Museums-nummer	Da-nummer (foto og fotogrammetri)	Nummerrekke Intrasis	Navn på Intrasisdatabase
Skeiet 1	170657	2019/70	T28188, Grav 1 T28189, Grav 2 T28190, Grav 3 T28191, Grav 4 T28473, Grav 5 T28192, Grav 6 T28474, Grav 7 T28273, Grav 8 T28274, Grav 9 (dødehus) T28275, Grav 10 T28276, Grav 11 T28277, Grav 12 T28278, Grav 13 (dødehus) T28279, Grav 14 T28281, Grav 15 T28282, Grav 16 T28475, Grav 17 T28476, Grav 18 (dødehus) T28477, Grav 19 T28478, Øvrige kontekster og løsfunn	Foto: Da63315 Fotogrammetri: Da63309, Grav 8 Da63310, Grav 1 Da63311, Grav 2 Da63312, Grav 11 Da63313, Grav 11 Da63314, Grav 10 Da63616, Grav 14 Da63617, Grav 14 Da63618, Grav 16 Da63619, Grav 16 Da63620, Grav 15 Da64250, Grav 6 Da64251, Grav 9	100 000	2019_70_E39_Betna_Stormyra

			T28479, Omrotet grav i Haug II T28155, steinalderfunn			
Skeiet 2	170666	2019/70	T28155, steinalderfunn T28156, boplassfunn	Foto: Da63222 Da63803	200 000	2019_70_E39_Betna _Stormyra
Skeiet 3	170668	2019/70	Ingen funn ble innordnet	Da64406	300 000	2019_70_E39_Betna _Stormyra
Klokkar- bekken	170574	2019/70	Ingen funn ble innordnet	Da63658	310 000	2019_70_E39_Betna _Stormyra
Fjelnset	177642	2019/70	T28283, Bosetningsspor T28284, Båtgrav T28285, Haug 1 T28286, Haug 2 T28287, Haug 3 T28288, Langhaug	Foto: Da63597 Da63804	500 000	2019_70_E39_Betna _Stormyra

Innmåling, Intrasis og ID-nummerering

Utgravingen benyttet databasesystemet Intrasis 3, som er et Geografisk Informasjonssystem (GIS) for arkeologiske undersøkelser. Programvaren er etablert som standardverktøy hos de arkeologiske landsdelsmuseene i Norge, og her samles alle kartfestinger og innmålinger av blant annet anleggspor, lag, strukturer, funn og prøver. I tillegg samles tekstlige beskrivelser og skjematisk informasjon om de undersøkte objektene inn i samme system, og kobles til innmålingene. Alle lokalitetene i prosjektet fikk hver sin seksifrede nummerserie for å lettere holde orden i dokumentasjonen. Systemet baserer seg på at det opprettes unike prosjektdatabaser for ulike utgravingsprosjekter. I denne rapporten er dataene samlet i en database som inneholder alle utgravingene som ble gjort i Vinjeøra i 2019 og 2020. Databasene er navngitt etter aksjonsnummer ved NTNU Vitenskapsmuseets samling.

Databasen lå på server ved NTNU i Trondheim, og en forutsetning for at dette skulle fungere i felt var en VPN-kobling over en stabil internettilkobling. Den mest praktiske løsningen var å utstyre hver lokalitet med et mobilt 4G-nettverk. For daglig drift av Intrasis fungerte dette helt greit, men vi erfarte at 4G-nettverket ofte var litt for tregt for best mulig bruk. Alle prosesser tok lengre tid enn vanlig, og tilkoblingen til Intrasis var derfor tidvis ustabil.

Vi gjorde alle innmålinger med en Trimble R10 HD_GNSS koblet til TSC7 målebøker. Innmålinger ble gitt et ID-nummer basert på løpenummer i målebøkene, for å angi unike nummer (også kalt intrasis-id). Prøver og funn ble målt inn med en relasjon til konteksten de ble tatt ut ifra. På den måten har man opprettet en kobling mellom dem i databasen allerede under feltarbeidet. Der det viste seg hensiktsmessig ble dette også gjort med strukturer som hadde klare relasjoner til hverandre. Dette forenkler etterarbeidet en hel del da man ikke trenger å opprette disse koblingene senere, langt unna felt.

Innmålingene ble stort sett gjennomført av feltpersonalet selv. Individuell opplæring ble gitt til samtlige feltarkeologer ved behov. Mange hadde tidligere erfaring med utstyret og trengte kun en liten oppfrisker i starten av sesongen.

Tabell 9. Fordeling av innmålte arkeologiske objekter på lokalitetene

Klasse/subklasse	Skeiet 1	Skeiet 2	Skeiet 3	Klokkar- bekken	Fjelset
Arkeologisk_objekt	70	165			
Annet	3	7			
Ardspor	1				
Avfallsgrop	1	8			1
Avskrevet	92	136	1		108
Esse	1	1			
Fotgrøft	17				4
Grav_branngrav	3				
Grav_båtgrav	9				4
Grav_flatmarksgrav	10				
Grav_grav annet	2				
Gravhaug	1				
Grop			1		
Grøft	3	19			2
Ildsted	1	5			2
Kokegrop	16	50			61
Kullfleck	6	10			3
Lag_avsviingslag		1			1
Lag_dyrkningslag	3	6			1
Lag_gulvlag	1				
Lag_kullag	6	1			2
Lag_kulturlag	1	1			
Lag_lag	84	16			8
Lag_planeringslag		7			
Lag_steinlag		2			
Nedgravning	36	22			9
Plyndringsgrop	2				4
Staurhull	1		1		
Stein	31	7			2
Steinansamling	4				
Steinpakning	2				
Steinsetning	21				
Stolpehull	33	242			18
Vegggrøft		1			
Vei				1	
Sum	461	707	3	1	230

Kontekstskjema, beskrivelser i felt og bruk av nettbrett

Skriftlig dokumentasjon ble gjennomført på kontekstskjema, ruteskjema og fotolister utviklet av NTNU Vitenskapsmuseet og brukes av landsdelsmuseene gjennom MUSIT-samarbeidet. Skjemaene består av forskjellige tekst-, og avkrysningsfelt som er tilrettelagt for enkel og rask dokumentasjon i felt, samtidig som de er tilrettelagt for enkel import og bearbeiding i Intrasis.

Skjemaene ble kjørt i programmet File Maker Go på iPad. På grunn av smittevernregler i 2020 ble hver feltarbeider utstyrt med eget nettbrett. Alle nettbrett var utstyrt med vann-, og støtsikre deksler.

Fotodokumentasjon

Feltfoto ble tatt ved bruk av systemkamera av type Sony A6000, og ble lagret i formatene .jpg og .arw. Sistnevnte er en råformatsfil som har større mulighet til å kunne justere på lys-, og fargeforhold ved behov.

Prosjektet har også benyttet drone, en DJI Mavic 2. Etter Luftfartstilsynets daværende reglement for RO1-operatører hadde kun prosjektleder og feltleder GIS tillatelse til å fly dronen. Dronen gjorde det enkelt å få tatt oversiktsbilder i løpet av få minutter, sammenlignet med fotostang og etterprosessering som har vært vanlig tidligere. Dronen ble derfor en integrert del av del av felt-, og tolkningsarbeidet.

Alle fotoopptak ble dokumentert i fotoliste på nettbrett. Et utvalg av fotoene er importert til Musits fotobase. Benyttede fotonummer kommer frem av tabell 8.

Tegning

Tegning er den eneste dokumentasjonsmetoden vi bruker i felt som ikke har vært gjennom en digitaliseringsprosess, og en del tegning blir på vannfast millimeterpapir og blyant. Vi fokuserte primært på å tegne profiltegninger av snitta anleggsspor og profiler, og det ble i liten grad tegnet i plan.

Tegningene ble etter feltarbeidets slutt rentegnet i Adobe Illustrator. I de tilfellene det har vært behov for plantegninger og innmålingene ikke holdt i seg selv, ble det også tegnet digitalt med innmålinger og fotogrammetri som grunnlag.

Originaltegninger er avlevert topografisk arkiv ved NTNU Vitenskapsmuseet.

Fotogrammetri

Fotogrammetri er en dokumentasjonsmetode som har blitt en integrert del av dagens arkeologiske feltdokumentasjon. I dette prosjektet har fotogrammetrier stort sett blitt brukt for å skape georefererte planfoto med tilhørende digitale høydemodeller. Kun i visse tilfeller var vi ute etter den tredimensjonale informasjonen i form av en 3D-modell. Store ortofotoer av lokalitetene ga god oversikt, samt at den digitale høydemodell fremhever mikrotopografiske forhold som kan være vanskelig å vise med tradisjonelle foto. Ved stratigrafisk graving ble også fotogrammetrier brukt som et arbeidsverktøy der georefererte 3D-modeller tatt lagvis, kan brukes for å se sammenhenger mellom bortgravde lag og funn gjort lenger ned.

Alle fotogrammetrier ble georeferert med bruk av georeferansepunkter som programvaren Agisoft Metashape selv produserer og kjenner igjen. Punktene ble satt ut i en løpende nummerserie og målt inn etter denne serien. Dette gjorde det enklere å legge riktige koordinater på punktene i programvaren, noe som igjen forenklet etterarbeidet for hver modell. Georeferansepunktene er lagret i Intrasis.

En erfaring vi gjorde oss var at det var det viktig å ha bilder uten store variasjoner i lysstyrke og skarphet, for å unngå en sammensatt modell med mørkere og lysere partier. Dette var særlig et problem med skarp og lav sol, som kastet skarpe skygger over objektene vi skulle dokumentere. Ved å bruke drone unngikk vi å få personskygger fra fotografen, noe som tidligere har vært et problem,

spesielt ved stangfotografering. De fleste strukturene vi tok fotogrammetri av var så små at de kunne skygges for med presenning, som sikret gode nok og stabile lysforhold.

1.8 Naturvitenskapelige prøver og spesialanalyser

Prosjektet gjennomføre analyser i samarbeid med nasjonale og internasjonale eksperter, for å sikre en bred informasjonsbase om de arkeologiske sporene og landskapet de inngikk i. Grunnlaget for uttak og gjennomføring av spesialist- og naturvitenskapelige analyser ble gjort ut fra i prosjektets problemstillinger.

Vi har prioritert å gjennomføre et høyt antall ¹⁴C-dateringer med utgangspunkt i funn fra arkeologiske kontekster: som graver, gravmonumenter, bosetningsspor, og kulturlag. Formålet har vært todelt. Det første var å etablere et godt grunnlag for å datere graver, hus, og bruksfaser på de ulike lokalitetene. Det andre var å prioritere et bredt utvalg av bosetningsspor og graver, som kan gi grunnlag for statistiske analyser av kronologisk variasjon i ulike aktiviteter gjennom jernalderen, slik som endringer i bosetting mellom eldre og yngre jernalder, og etablering og varighet til gravfeltene. Alle ¹⁴C-dateringer ble gjennomført av Nasjonallaboratoriene for datering ved NTNU Vitenskapsmuseet.

Det andre viktige fokuset var å gjennomføre en vegetasjonshistorisk kartlegging i Vinjeøra, med formål om å undersøke utvikling og endring i vegetasjons- og agrarlandskap gjennom jernalder og middelalder. I tillegg ble det analysert pollen og makrofossiler fra bosetningsspor, gravminner, og dyrkningslag, for å undersøke eventuelle endringer i ressursutnyttelse og organisering av boplasser, dyrkingsarealer, og gravfelt gjennom jernalder og middelalder. I tillegg ble det holdt fokus på å belyse gravskikk gjennom analyse av pollen og makrofossiler fra gravene på Fjelnset og Skeiet. Videre prioriterte vi også uttak av makrofossilprøver fra stolpehull, som både skulle bidra til å funksjonsbestemme ulike hustyper, samt sørge for daterbare korn og frø for tidsbestemmelse av bygningene. I tillegg tok vi ut pollenprøver fra en dyrkningsprofil. Pollen og makrofossilanalyser ble gjennomført av Universitetsmuseet i Bergen.

Et annet fokusområde har vært å gjennomføre jordmikromorfologiundersøkelser av kulturlag, graver, og bygningsrester i form av tråkkelag og veggrøfter, som skulle belyse oppbygging av endringer av dette over tid, samt bidra til å bestemme hvilke aktiviteter som lå bak avsettingene og lagene. Mikromorfologisk analyse ble utført av Dr. Richard Macphail ved University College of London.

Fra gravene på Skeiet ble det gjort en osteologisk analyse av bevart beinmateriale. Det var generelt svært dårlig bevaringsforhold for ubrente bein i gravene, og kun et svært lavt antall funn av tannemalje ble gjort. Fra kremasjonsgravene ble det imidlertid funnet et større materiale med kremerte bein, bestående av brente bein fra både mennesker og dyr, som ble analysert. Formålet med analysen var å sette søkelys på alder, kjønn, og patologi. I ønsket vi at analyse av fragmentering, tafonomi og forbrenningsgrad kunne bidra til ny kunnskap om begravelser- og kremasjonspraksis. De osteologiske analysene ble gjennomført ved Osteoarkeologiska forskningslaboratoriet ved Stockholms universitet.

I tillegg ble det gjennomført analyser av slagg fra Skeiet 1 og 2, som stammet fra spor etter metallbearbeiding på boplassen og tett ved gravfeltet. Analysen ble utført av Heimdal archaeometry.

Til studien av gravskikk og gravgoods har vi fått gjennomført analyser av tekstilfragmenter i gravene, samt ubestemmelse av fiber og fargestoff (FTIR), og bestemmelse av dun og fjær. Analysene er utført av ekspertise tilknyttet NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over rapportene fra analysearbeidet, samt hvor analysen er gjort/hvem som har stått for den, og referanse til analyserapportene. Lister over alle innsendte prøver finnes innunder delkapitlene for de enkelte lokalitetene.

¹⁴C-dateringene finnes som eget vedlegg i denne rapporten. For å lette tilgangen til analyseresultatene har vi samlet alle rapportene i et eget bind i serien med rapporter fra undersøkelsene:

Sauvage, R. (red) (2023): *NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:23. E39 Betna Stormyra. Analyserapporter. NTNU Vitenskapsmuseet*. Tilgjengelig online: <https://www.ntnu.no/museum/utgravingsrapporter>

Tabell 10. Referanser til delrapporter for spesialistanalyser

Prøvetype	Rapport
¹⁴ C-dateringsprøver	Nasjonallaboratoriet for datering ved NTNU. Analyseresultat i vedlegg til rapporten.
Makrofossilprøve, pollenanalyse, vegetasjonshistorie	Overland, Anette. 2022: Paleobotaniske analyser i forbindelse med utbygging av E39 Betna-Stormyra – tre myrprofiler, bosetningsspor og gravkontekster på Skeiet 1 (id 170657), Skeiet 2 (id 170666), Fjelnset (id 177642), Hestnes 5 (id 173431) og Otnes 7 (id 173452). RAPPORTNR. 05–2022. Paleobotaniske rapporter fra Avdeling for naturhistorie.
Mikromorfologi-prøve	Macphail, Richard 2021: E39 Betna – Stormyra: Soil Micromorphology. (Report for Norwegian University for technology and Science – NTNU – University Museum, April 2021). Institute of Archaeology, University College London (UCL)
Osteologi	Kjellstöm, A., J. Storå & S. Gummesson 2021. Osteologisk analys av brända ben från Vinjeøra, E39 Betna – Stormyra-prosjektet. OFL Rapport 2021:5
Slaggprøver	Jouttijärvi, A. & Johansen, P. 2022: Slagger og smedeaffald fra E39 Betna – Stormyra. Heimdal-archaeometry. Report 22-01
Tekstil og du fra graver	Øien, R. 2023: Analyse av tekstiler fra Skeiet og Hestnes i Heim kommune. Christophersen, T.P.B. & Peacock, E.E. E39 Betna – Stormyra, Trøndelag: FTIR-analyse av tekstiler fra gravmaterialet fra Skeiet og Hestnes
	Rosvold, J. Dunanalyser fra Grav 11, Skeiet 1.

1.9 Formidling

Prosjektet iverksatte og gjennomført en rekke formidlingstiltak. Bred formidling som når ulike målgrupper både lokalt, nasjonalt og internasjonalt har vært en viktig målsetning. Alle formidlingsarrangementer, omvisninger, artikler, videoer og presseoppslag er registrert i CRISTin – det nasjonale registeret over forskningspublikasjoner og forskningsresultater.

Koronasituasjonen i 2020 gjorde at det var vanskelig å gjennomføre tradisjonell fysisk formidling i felt. Prosjektet satset derfor tungt på videoformidling og sosiale media for å spre informasjon om feltarbeidet og funn, i en situasjon der fysisk oppmøte ikke var ønskelig.

Omvisning i felt

Første utgravningsår mottok vi både planlagte besøk, og turgåere eller interesserte som var innom for å se på utgravingen. Det var generelt stor interesse for utgravingen blant lokalbefolkningen. I 2020 ble derimot antall besøkende vært kraftig redusert, på grunn av smittesituasjonen knyttet til covid-19. Det var ingen planlagte omvisninger i felt, og færre besøkende kom innom, noe som må sees som en konsekvens av strenge smittevernstiltak.

I løpet av feltsesongen 2019 mottok prosjektet besøk fra tre skoler og én barnehage, til sammen 128 barn og 21 lærere. Det var også planlagt å gjennomføre et lignende opplegg for formidling til skole og barnehage i 2020, som dessverre ikke gjennomføres grunnet smittevernstiltakene.

Hele Vinjeøra barneskole med 39 elever og 8 lærere var på besøk 2.10.19., 4. trinn fra Halså barne- og ungdomsskole med 30 elever og 3 lærere fikk omvisning 3.10.19, og 6. trinn fra Sodin Skole med 40 elever og 5 lærere kom på besøk 21.10.19. Det ble da laget et opplegg der funn- og formidlingsansvarlig tok med seg et utvalg funn og bilder på besøk på skolen. Det ble holdt foredrag for elevene, og de deltok etterpå i diskusjon om både prosjektet og om arkeologi. I tillegg var det lånt replikaer fra formidlingsseksjonen på Vitenskapsmuseet, som var et veldig nyttig formidlingsverktøy. Selv om det var elever fra 1. til 7. klasse var de fleste interesserte og hadde mange innspill og spørsmål. Senere på dagen kom skolen på omvisning på utgravingen, og elevene hadde da nok forkunnskaper om arkeologi

til å være en aktiv del av formidlingen. Det ble lagt vekt på å inkludere barna ved å stille spørsmål og få de til å aktivt delta i opplegget.

Vinjeøra Barnehage med 19 barn i tillegg til 5 barnehageansatte hadde omvisning 17.10.19. Det ble da laget et noe kortere opplegg enn for barneskolene, og satt av mye tid til at barna skulle få stille spørsmål og få se på funn.

Åpen dag

Åpen dag ble holdt 2. oktober 2019 16.00-18.30, og ble i hovedsak markedsført ved å opprette arrangement på Facebook. Dette ble delt både av prosjektets egen facebook-gruppe og NTNU Vitenskapsmuseets Facebook-side. I tillegg ble det hengt opp flere plakater både i Valsøyfjord, Vinjeøra og Kyrksæterøra.

Figur 8. Da64530_16. Kjø inn til den midlertidige utstillingen på Åpen dag. Foto Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

Vi organiserte fire hovedområder for formidling: Båtgravene Grav 10 og 11 på felt 1, dødehus og omkringliggende graver på felt 1, bosettingsområde felt 2, og utstilling av funn i egne felt-montere i spisebrakken. Det var feltpersonell i hvert område som ga omvisning og forklarte for besøkende.

Det var meget stor interesse for prosjektet blant lokalbefolkningen noe som kom tydelig fram ved omkring 230 besøkende på åpen dag. Vinje helselag stilte med kake, kaffe og brus.

Facebook

Et viktig formidlingstiltak for prosjektet var facebook-gruppen *Arkeologi langs Vinjefjorden -E39*. Denne ble opprettet før prosjektstart, og fulgte prosjektet gjennom begge utgravingsseonger. Gruppen fikk spesielt viktig betydning i 2020, på grunn av behov for å erstatte besøk i felt med digital

formidling. Gruppen ble brukt til å dele ukentlige innlegg med oppdateringer fra felt og nye funn, samt å dele formidlingsvideoer og innhold som ble produsert i prosjektet.

Gruppen vokste fra i overkant av 1000 medlemmer i 2019, til i overkant av 1 500 medlemmer ved utgangen av 2020. En kjapp gjennomgang av listen viste at ca. 2/3 av medlemmene er tilknyttet lokalbefolkning i Heim kommune.

Video og animasjon

Prosjektet hadde fra starten satsning på bruk av video og animasjon, som et viktig virkemiddel i formidlingen av resultater fra utgravingen. Arkeologiske funn består ofte av diffuse jordgravde strukturer som er vanskelige å tolke uten trening, og funn er ofte nedbrutt til det ugjenkjennelige. Visualisering av de arkeologiske tolkningene gjennom bruk av rekonstruksjoner og animasjoner er derfor svært effektive virkemidler for å formidle den arkeologiske kunnskapen som avdekkes på utgravingene.

Tredimensjonale rekonstruksjoner og animasjon ble gjennomført av firmaet Arkikon ved Ragnar Børsheim, på oppdrag fra prosjektet. Arkikon lagde i 2019 rekonstruksjon og animasjon av dødehuset og den doble båtgraven, Grav 10 og 11, på Skeiet 1.

Figur 9. 3D-visualisering av den øvre av de to båtene i den doble båtgraven på Skeiet 1. Visualisering ved Ragnar Børsheim, Arkikon AS

Formidlingsvideoene ble skrevet og produsert av Ellen Grav og kommunikasjonsansvarlig Frid Kvalpskarmo Hansen. Grav leste også inn kommentarer. Materialet til videoene var animasjonene samt video og fotomateriale som var tatt opp i felt.

Erfaringene er at denne satsningen var meget vellykket, og skapte massiv respons lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Følgende videoer produsert av prosjektet:

Ellingsen, Ellen J. Grav; Sauvage, Raymond. A house for the dead. NTNU Vitenskapsmuseet 2019
NTNU <https://www.youtube.com/watch?v=G97vTEls7NI>

Ellingsen, Ellen J. Grav; Sauvage, Raymond. Båtgravene på Skeiet. NTNU Vitenskapsmuseet 2019
NTNU <https://www.youtube.com/watch?v=WYYEtThvzYY>

Ellingsen, Ellen J. Grav; Sauvage, Raymond.

Vikingperlene fra Vinjeøra. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TUwpmqvpP/>

Ellingsen, Ellen J. Grav; Sauvage, Raymond; Hansen, Frid Kvalpskarmo; Østmoe, Eystein.

Kammergrava på Hestnes. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TVmTUA3sD/>

Hansen, Frid Kvalpskarmo; Ellingsen, Ellen J. Grav.

Øks fra yngre jernalder på Vinjeøra. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TUHBILz-u/>

Hansen, Frid Kvalpskarmo; Ellingsen, Ellen J. Grav; Sauvage, Raymond.

Vikingsverd funnet på Vinjeøra sør i Trøndelag. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TUVCF52ph/>

Hansen, Frid Kvalpskarmo; Sauvage, Raymond; Ellingsen, Ellen J. Grav.

En uvanlig kremasjonsgrav. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TVc-oQqfd/>

Hansen, Frid Kvalpskarmo; Sauvage, Raymond; Ellingsen, Ellen J. Grav.

Gravplyndringene på Fjelnset. NTNU Vitenskapsmuseet 2020: <https://fb.watch/2TV5OwFyeh/>

Hansen, Frid Kvalpskarmo; Lorentzen, Astrid B.

Hesteutstyr funnet i båtgrav på Vinjeøra. <https://fb.watch/jUZfrrxKfJ/>

Radio

Prosjektet deltok i reportasjeprogrammet *Museum* på NRK P2, som ble sendt på radio i september 2019. Programleder Jan Henrik Ihlebæk gjorde opptakene med prosjektpersonale den 9. september. Programmet er tilgjengelig som podcast: <https://radio.nrk.no/podkast/museum/nrkn-poddkast-92-159422-27092019080000>

Populærvitenskapelig artikler

I 2020 ble det skrevet flere populærvitenskapelige artikler med utgangspunkt i funnene fra Vinjeøra: Sauvage, Raymond; Ellingsen, Ellen J. Grav 2019. Dødehusene på Vinjeøra. *Alle tiders* 2019, s. 24-27

Sauvage, Raymond; Ellingsen, Ellen J. Grav 2019. De dødes hus på Vinjeøra. *SPOR* 2019 :2

Sauvage, Raymond; Ellingsen, Ellen J. Grav 2020. De dødes hus på Vinjeøra. *Årbok for Fosen* 2020

Sauvage, Raymond; Bryn, Hanne; Ellingsen, Ellen J. Grav; Lorentzen, Astrid Brønseth 2021. Vikingtidens døderiter – Arkeologiske undersøkelser av førkristne gravfelt i Vinjeøra. *Årbok (Hemne historielag)*.

Sauvage, Raymond; Lorentzen, Astrid Brønseth 2021. Båtgrav i båtgrav. Haugbrott som vitne om forfedrekult i Vinjeøra? *SPOR* 2021:1

Rantala, Kristoffer Rolf; Bryn, Hanne 2021. Inntrykk om avtrykk. *SPOR* 2021:1

Presse og internasjonal spredning

De relativt spektakulære funnene fra Vinjeøra medførte stor oppmerksomhet i pressen, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Prosjektets strategi for å nå ut til media var koordinert av kommunikasjonsansvarlig Frid Kvalpskarmo Hansen ved NTNU Vitenskapsmuseet, og forfulgte i hovedsak to akser. For det første ble det opprettet kontakt med NRK Viten, som gjorde intervjuer i felt og produserte nettartikler og nyhetsreportasjer for TV. For det andre ble det skrevet artikler/intervjuer som ble publisert på Gemini.no. I forkant la vi ned et grundig arbeid i å produsere animasjons-, video- og fotomateriale, som ble tilgjengeliggjort for interesserte. En annen viktig strategi var å publisere engelskspråklige versjoner av egne saker på norwegianscitechnews.com. Samtidig ble animasjons- og videomateriale oversatt og tilgjengeliggjort.

Erfaringene av dette arbeidet var at vi fikk svært god uttelling nasjonalt og internasjonalt. Funnene ble omtalt av medier, blant annet i Russland, Singapore, Estland, Nederland, Danmark, Frankrike, USA, Tyskland og Storbritannia, inkludert avisene *Daily Mirror*, *The Sun*, *Daily Express* og *New York Post*. Sakene ble også plukket opp av flere populære publikasjoner som phys.org, *Newsweek*, *I Fucking Love Science* og *Sciencealert*. Samtlige presseoppslag er registrert i CRISStin.

1.10 Funnmateriale

Gjenstandsfunn fra de enkelte lokalitetene og gravene er beskrevet i delkapitlene. Alle funn som ble besluttet innordnet i museets samlinger er gitt museumsnummer ut fra overordnet kontekst og katalogisert i gjenstadsbasen. Tabellen under viser en oversikt over museumsnummer som omfattes av denne rapporten:

Tabell 11. Oversikt over museumsnummer som inngår i rapporten

Lokalitet	Overordna kontekst	Type kontekst	Museumsnummer
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 1 - Jordfestegrav	T28188
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 2 - Jordfestegrav	T28189
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 3 - kremasjonsgrav	T28190
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 4 - jordfestegrav	T28191
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 5 - jordfestegrav	T28473
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 6 - jordfestegrav	T28192
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 7 - jordfestegrav	T28474
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 8 - båtgrav	T28273
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 9 - dødehus	T28274
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 10 - båtgrav	T28275
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 11 - båtgrav	T28276
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 12 - kremasjonsgrav	T28277
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 13 - dødehus	T28278
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 14 - kremasjonsgrav	T28279
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 15 - jordfestegrav	T28281
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 16 - jordfestegrav	T28282
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 17 - kremasjonsgrav	T28475
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 18 - mulig dødehus	T28476
Skeiet 1	Gravfunn	Grav 19 - jordfestegrav	T28477
Skeiet 1	Gravfunn	Funn fra øvrige kontekster og løsfunn på gravfeltet	T28478
Skeiet 1	Gravfunn	Funn fra omrotet grav i Haug II	T28479

Skeiet 2	Boplassfunn	Bosettingsspor og hus 450 - 1350 e.Kr	T28156
Skeiet 3	-	-	Ikke aktuelt
Skeiet	Boplassfunn	Steinalderartefakter funnet spredt på flatene til Skeiet 1 og 2	T28155
Klokkarbakken	-	-	Ikke aktuelt
Fjelnset	Boplassfunn/-kokegropfelt	Bosettingsspor	T28283
Fjelnset	Gravfunn	Båtgrav	T28284
Fjelnset	Gravfunn	Haug 1	T28285
Fjelnset	Gravfunn	Haug 2	T28286
Fjelnset	Gravfunn	Haug 3	T28287
Fjelnset	Gravfunn	Langhaug	T28288

1.11 Anleggsarbeid, brakkerigg og logistikk

Museet engasjerte BN Entreprenør AS som hovedentreprenør, til å gjennomføre alt maskinelt arbeid tilknyttet utgravingsprosjektet. Undersøkelsene medførte omfattende maskinelt anleggsarbeid i form av maskinell flateavdekking, massetransport, deponering, og tilbakeføring av masser til utgravingsfeltene. Arbeidet inkluderte også opparbeiding av brakkerigger for feltmannskapet. Underentreprenører var Oppsal & Fjelnset AS, som ble engasjert av hovedentreprenør til å stille med personell og utstyr. I tillegg bidro grunneier Arild Sættem som maskinfører på Fjelnset. Grunneier på Skeiet, Kjell Holden, bisto som maskinfører under planering og tilbakeføring av utgravingsområder, samt transport av grus og grusing av anleggsveier.

Prosjektleder ved BN Entreprenør var Ståle Helsø. Ole Ståle Nielsen som var HMS-ansvarlig, fungerte også som stedfortreder for prosjektleder og operativ kontaktperson gjennom feltfasene. Stig Morten Faaren var anleggsleder. Maskinførere som deltok, kommer frem i tabellen nedenfor.

Tabell 12 Maskinførere tilknyttet undersøkelsene i Vinjeøra

Navn	Firma	Rolle
Adrian Thyge Nielsen	BN Entreprenør AS	Maskinfører
Arild Sættem	Selvstendig næringsdrivende	Maskinfører
Hans Olav Strømmen	BN Entreprenør AS	Maskinfører
Jørgen Bergeng	BN Entreprenør AS	Maskinfører og anleggsleder på Fjelnset
Kjell Holden	Selvstendig næringsdrivende	Maskinfører/transport
Lars Engdal	Oppsal & Fjelnset AS	Maskinfører
Per Morten Fanum Karlsen	Oppsal & Fjelnset AS	Maskinfører
Stig Morten Faaren	BN Entreprenør AS	Maskinfører og anleggsleder på Skeiet

1.11.1 Brakkerigg

Figur 10. Riggområde ved tunet på Skeiet. Foto: Kristoffer Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 11. Fra brakkeriggen på Skeiet. Foto: Ole Ståle Nielsen, BN Entreprenør AS

Skeiet

Brakkene for utgravingene i Vinjeøra ble opparbeidet ved tunet på Skeiet, tett på utgravingsfeltene. Forut for feltoppstart ble plassering avklart med grunneier. Brakkene ble plassert like sørøst for Skeiet 2, parallelt med gårdens driftsbygning. Området ble først opparbeidet og avrettet med grus. Området lå delvis innenfor kulturminneområdet til Felt 2, og vi gravde derfor først en sjakt for å klarere at det ikke kom i konflikt med arkeologiske spor på lokaliteten. Her ble det kun observert grå påførte masser.

Brakkeriggen besto til sammen av tre kontainerbrakker og tre vanlige trebrakker, til sammen seks moduler. Brakkene inneholdt to garderobebrakker, tre toalett, to dusjer, tre kontor, og en garderobebrakke ominnredet til funnmottak. Brakkene ble tilkoblet vann og strøm. Avløp fra toalettene ble koblet til egen septiktank, mens gråvann ble ledet til en avrenningsgrøft som ble gravd for anledningen.

Fjelnset

Forut for feltoppstart ble plassering og tilgang på vann og strøm avtalt med grunneier. Brakkene ble plassert bak husene på gården, og det ble benyttet en adkomst som gjorde at en unngikk transport og kjøring gjennom gårdstunet. Riggområdet ble først gruset og avrettet.

Brakkeriggen besto til sammen av fire brakkemoduler og rommet to kontor, stor spisebrakke, plass til funnmottak, to garderober og toaletter. I tillegg fantes en låsbar container til utstyr og en HMS-kontainer med hjertestarter, båre og førstehjelpsutstyr. Brakkene ble tilkoblet vann og strøm. Avløp fra toalettene ble koblet til egen septiktank, som ble gravd ned til formålet.

Figur 12. Brakkeriggen på Fjelnset. Foto Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

1.11.2 Helse, miljø, og sikkerhet (HMS)

BN Entreprenør fikk ansvaret som hovedentreprenør, og var dermed ansvarlig for å utarbeide HMS- og SHA-planer for utgravningsområdene HMS-ansvarlig var spesialrådgiver Ole Ståle Nielsen (BN).

På anmodning fra tiltakshaver ble det utarbeidet separate planer knyttet til de ulike delparsellene i veiutbyggingsprosjektet. I tillegg gjennomførte prosjektets ansatte en egen risikovurdering i forkant av feltarbeidet. Dette ble dokumentert i eget skjema, og deretter lagt inn i NTNUs system for risikovurdering «*Risk Manager*».

I forkant av utgravingene gjennomførte HMS-ansvarlig et HMS-kurs for alle arkeologer og maskinfører. Vi gikk også vernerunde annenhver uke gjennom feltsesongen. På vernerundene deltok HMS-ansvarlig, prosjektleder, tiltakshaver og lokalt verneombud. I 2019 representerte konservator Ellen Randerz de ansatte som lokalt verneombud i felt. I 2020 ble Ole Aleksander Husby (Skeiet), og Mari Raastad (Fjelnset) lokale verneombud.

Tabell 13: Oversikt over relevante HMS-dokumenter

Navn	Utarbeidet av
SHA-plan for bygge- og anleggsplassen E39 Delparsell 3: Fjelnset	BN Entreprenør og NTNU Vitenskapsmuseet
SHA-plan for bygge- og anleggsplassen E39 Delparsell 1 Betna - Hestnes	BN Entreprenør og NTNU Vitenskapsmuseet
Skjema for kartlegging av risikofylt aktivitet	NTNU Vitenskapsmuseet
Anbefaling om smittevern ved arkeologisk feltarbeid – tilrettelegging for fortsatt drift. Det arkeologiske Museumsmøte.	De norske arkeologiske museumsmøte
Anbefalinger om smittevern på byggeplass – tilrettelegging for fortsatt drift.	Boligbyggenæringens landsforbund.
Retningslinje for nødvendig arbeid i laboratorier ved NTNU	NTNU
Korona - Retningslinje for feltarbeid (https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Korona+-Retningslinje+for+feltarbeid)	NTNU
Risikovurdering for Coronavirus (Covid-19) – Sjekkliste pr 12.03.2020	Maskinentreprenørenes forbund

Grunnet utbruddet av Covid19 i 2020 ble smittevern en sentral del av HMS-arbeidet. Smittevernstiltakene ble innordnet i SHA-planene for de enkelte områdene, og gjennomført på alle felt. Alle ansatte var svært gode til å følge opp dette. Vaskefirma Petvask AS gjennomførte daglig renhold av alle brakke, og utførte et veldig grundig arbeid. Dette gjorde det enkelt å holde brakkeriggene ryddige og rene, og har forenklet gjennomføring av daglige smittevernstiltak.

Følgende konkrete smittevernstiltak ble gjennomført:

- Dagpendling fra egen bolig i Trondheim erstattet overnatting med fellesarealer
- Leie av ekstra leiebiler
- Avstand mellom personalet jf. myndighetskrav
- Kun personlig utgravingsutstyr, fellesutstyr ble desinfisert etter bruk
- Daglig renhold av brakker av rengjøringsfirma
- Håndvask og håndsprit ved inn og utfart fra brakker
- Brakkenisseordning som var ansvarlig for desinfiserende renhold av berøringspunkter som toalett, rekkverk, dørhåndtak, brytere, vasker, og dispensere, to ganger daglig
- Begrensning på antall personer i spisebrakke og garderobe
- Minimal kontakt mellom utgravingsfeltene
- Plan for varsling og isolering ved smitte

Prosjektets HMS-arbeid var meget velfungerende, der samarbeidet mellom byggherre, entreprenør og arkeologer var upåklagelig og fruktbart. Utgravingsesongene ble gjennomført uten alvorlige hendelser eller personskafe, og det er kun registrert mindre nærhell. Vi registrerte også at det var et godt psykososialt arbeidsmiljø, og det svært gode samarbeid og miljø mellom arkeologer og maskinførere var nevneverdig.

Miljø og klimatiltak

I tråd med miljømål hos NTNU og BN Entreprenør, er det overordnet mål å redusere klimaavtrykket som virksomheten medfører. På arkeologiske utgravinger gjør transport og bruk av anleggsmaskiner at man får et relativt høyt utslipp av CO₂ til atmosfæren. I 2020 ble samtlige anleggsmaskiner benyttet i prosjektet kjørt med fornybart drivstoff (HVO). Dette er drivstoff basert på avfall, og fortrenger dermed ikke matproduksjon eller skog. Bruk av HVO fra avfall er beregnet å kunne gi en redusert klimapåvirkning på ca. 80 %, sammenlignet diesel fra fossile kilder.

2 Skeiet 1

Av Astrid Brønseth Lorentzen

Type kulturminne: Gravfelt og aktivitetsområde

Datering: Hovedvekt innenfor Yngre jernalder, ca. AD 570 – 1000, men spredte dateringer fra både steinalder og tidlig middelalder.

Askeladden ID: 170657

Museumsnummer: T28155, T28188 - 28192, T28273 -T28279, T28281 -T28282, T28473 - 28479

Fotonummer: Da63315 (foto), Da64273 (funnfoto), Da63309 – Da63314, Da63616 – Da63620 og Da64250 – Da64251 (fotogrammetri)

Kartskapnummer: 12044 - 12058

Avdekt areal: 10857 m²

Antall anleggspor funnet: 432

Nummerrekke Intrasis: 100000-199999

Antall gravhauger: ≤11

Antall gravkontekster: 19

2.1 Metode

Lokaliteten Skeiet 1 ble undersøkt i periodene 27. mai – 25. oktober 2019 og 11. mai – 4. september 2020. På forhånd var det lagt opp til å maskinelt flateavdekke 12000 m² av lokalitetens beregnede utstrekning på 15158 m². På bakgrunn av funnpotensialet i de ulike delene av området ble det totalt flateavdekket et areal på 10827 m². Det fantes en rest etter et eldre dyrkningslag i lokalitetens vestre del. Dette laget hadde en beregnet utstrekning på omtrent 1000m². Den faktiske utstrekningen ved flateavdekkingen var på 798 m², og dyrkningslaget ble flateavdekket med gravemaskin i to mekaniske lag, og undersøkt med metallsøker.

Det ble benyttet en rekke ulike feltarkeologiske metoder ved undersøkelsen av lokaliteten Skeiet 1. I første omgang ble det benyttet maskinell flateavdekking til å fjerne matjord fra det meste av undersøkelsesområdet. Videre ble undersøkelse- og dokumentasjonsmetodikk tilpasset det enkelte kulturminnets karakter. Fotografering av større kontekster eller oversikter ble utført ved hjelp av fotostang eller drone.

På Skeiet 1 ble alle strukturer ble målt inn og tildelt intrasis-ID fortløpende. Videre ble det prioritert hva som skulle undersøkes basert på prosjektets problemstillinger, og de ulike konteksternes karakter og informasjonspotensial. Høyst prioritering hadde en totalundersøkelse av gravfeltet, inkludert spor etter hendelser og ritualer utover selve begravelsene. Man hadde her en unik mulighet til å skaffe oppdatert data om gravskikk, og gravminner som uttrykk for identitet og status i jernaldersamfunnet.

Gravkontekstene ble gravd stratigrafisk, etter single-context prinsippet. Hvert lag ble undersøkt og dokumentert, etter hverandre nedover i gravkontekstene. Funn og prøver ble målt inn og relatert til laget. Masse fra funnførende lag ble såldet i tilfeller hvor det var hensiktsmessig. Metallsøker, og da

først og fremst pin-pointer, ble brukt aktivt under gravingen både for å påvise funn, men viktigst for å være forberedt på funn før man kom ned til dem slik at man kunne tilpasse gravemetodikken.

Ved undersøkelse av båtgravene, ble det i tillegg til denne tilnærmingen satt søkelys på en så nøyaktig innmåling av båtsømmen som praktisk mulig. Dette ble gjort ved å måle inn alle klinknagler som linje, med en innmåling i hver ende. For økt nøyaktighet ble det benyttet totalstasjon og «miniprisme». Dette var svært viktig for å kunne ha mulighet til å si noe om formen og oppbyggingen til båtene.

Det ble satte igjen midlertidige profiler til prøveuttak i tilfeller der det var ønskelig å dokumentere med naturvitenskapelige prøver, og da først og fremst jord mikromorfologi.

Mindre komplekse anleggspor, som kokegroper, stolpehull og nedgravninger ble som hovedregel snittet ved at man gravde vekk halve konteksten, for så å dokumentere gjenstående profil. I tilfeller hvor det ble ansett som mest hensiktsmessig ble enkelte kontekster gravd etter single-context prinsipper.

Større lag, som på lokaliteten gjerne lå over andre kontekster, ble totalgravd med hjelp av *single context*-metodikken. Tykke lag ble gravd med gravemaskin i mekaniske lag på ca. 10 cm. Hvert mekaniske lag ble gått over med metall søker.

Før utgravingen ble det gjennomført en geofysisk undersøkelse av utgravingsområdet. Undersøkelsen ble gjennomført av Arne Anderson Stamnes fra NTNU Vitenskapsmuseet den 10. mai 2019. De innsamlede geofysiske dataene viste et par av fotgrøftene på lokaliteten samt en del nedgravninger, men det var få av gravene og fotgrøftene som ble påvist. For redegjørelse om de geofysiske undersøkelsene, se vedlegg 7.

Det ble gjennomført et sosialt søk på Skeiet før utgravingen startet. Formålet var å kartlegge eventuelle gjenstandsfunn i pløyselaget før matjorden ble fjernet. På Skeiet 1 ble det registrert 77 funn fra det sosiale søket, ingen av disse var fra førreformatorisk tid og ble dermed ikke innlemmet i samlingene. For ytterligere informasjon om metall søkingen, se vedlegg 8.

Det ble prioritert å ta ut et bredt spekter av naturvitenskapelige prøver fra gravene. Det ble tatt ut makro- og pollenprøver fra de organiske bunnlagene i gravene, for å forsøke å kunne belyse bruk av botanisk materialer i gravskikken. Jordmikromorfologiske prøver ble prioritert ved mer sammensatte kontekster, ved f. eks profil gjennom båtgraver, samt ved synlige spor etter organiske komponenter i gravene. Det ble tatt ut ¹⁴C-prøver fra tilsvarende kontekster.

I tillegg ble det tatt ut ¹⁴C-prøver fra lag, ardspar, kokegroper og andre strukturer som kunne være med på å belyse bruken av stedet gjennom et lengre tidsperspektiv.

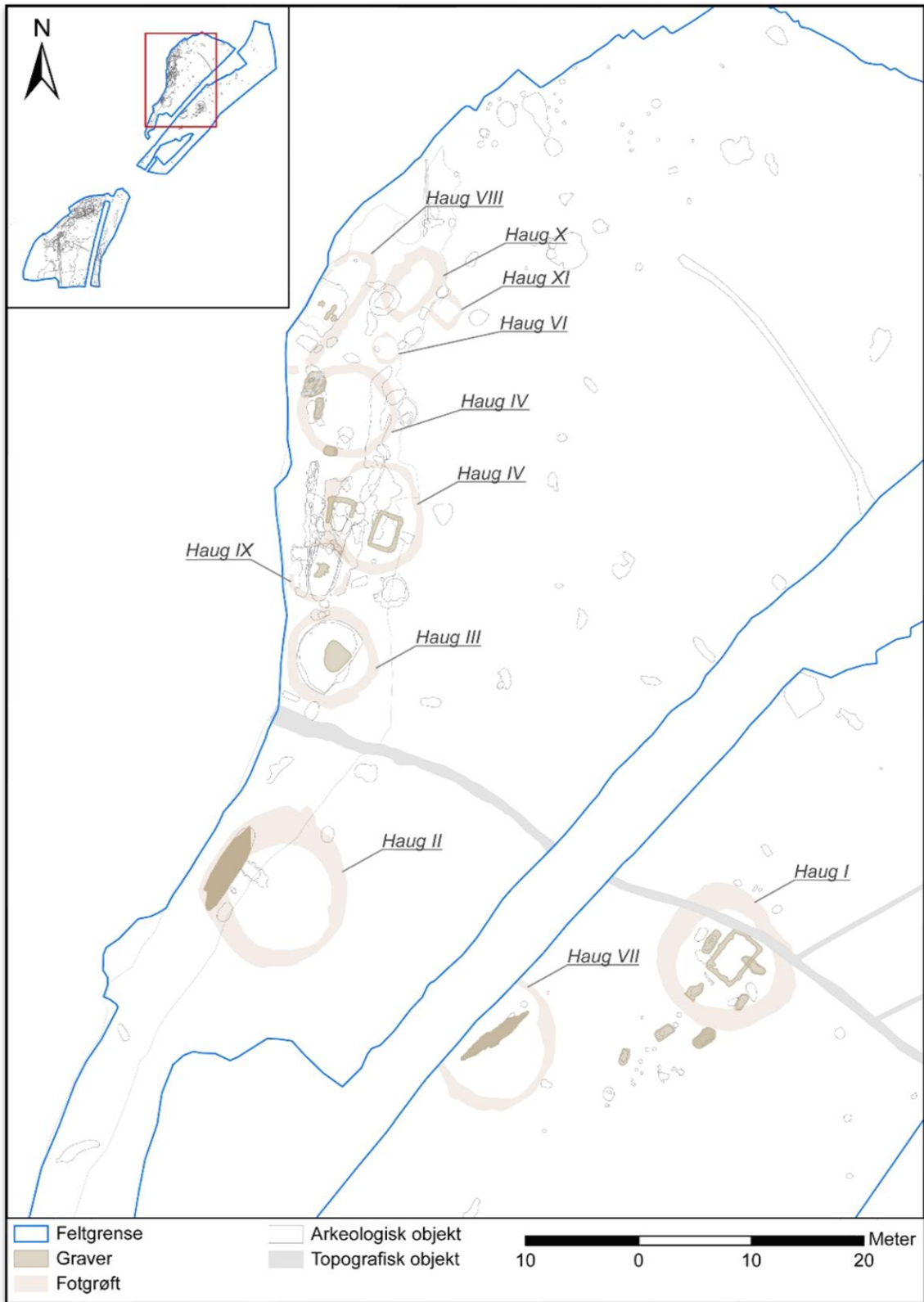
2.2 Resultat

På lokaliteten Skeiet 1 ble det totalt registrert, og målt inn 432 kontekster, hvorav 337 ble undersøkt på ulike måter. Av disse ble det blant annet funnet 16 graver, tre dødehus og elleve fotgrøfter, 16 kokegroper, seks kullflekker, 36 nedgravninger og 87 lag av ulik karakter. 91 kontekster ble avskrevet underveis i undersøkelsen.

Kontekster i tilknytning til graver og gravfelt ble gitt høyest prioritet, og det ble lagt opp til en totalgraving av gravfeltet. Et utvalg av andre kontekster ble også undersøkt.

Det vil i det følgende bli gitt en gjennomgang av gravfeltet på Skeiet 1, og de enkelte gravminnene og kontekstene i tilknytning til disse. Gjennomgangen er strukturert geografisk, slik at alle kontekster med geografisk beliggenhet innenfor eller ved en gravhaug vil bli presentert samlet. Gravfeltet er valgt strukturert på denne måten i rapporten ettersom enkeltgravene i stor grad grupperer seg rundt restene etter selve gravhaugene; de bevarte fotgrøftene. Etter at selve gravhaugen er omtalt vil gravene, og kontekster relevante i tolkningen av disse, bli presentert kronologisk. Dette vil forhåpentligvis gi en god oversikt over en svært kompleks lokalitet.

Gravkontekstene presenteres fra sørøst på gravfeltet og vest- og videre nordover.

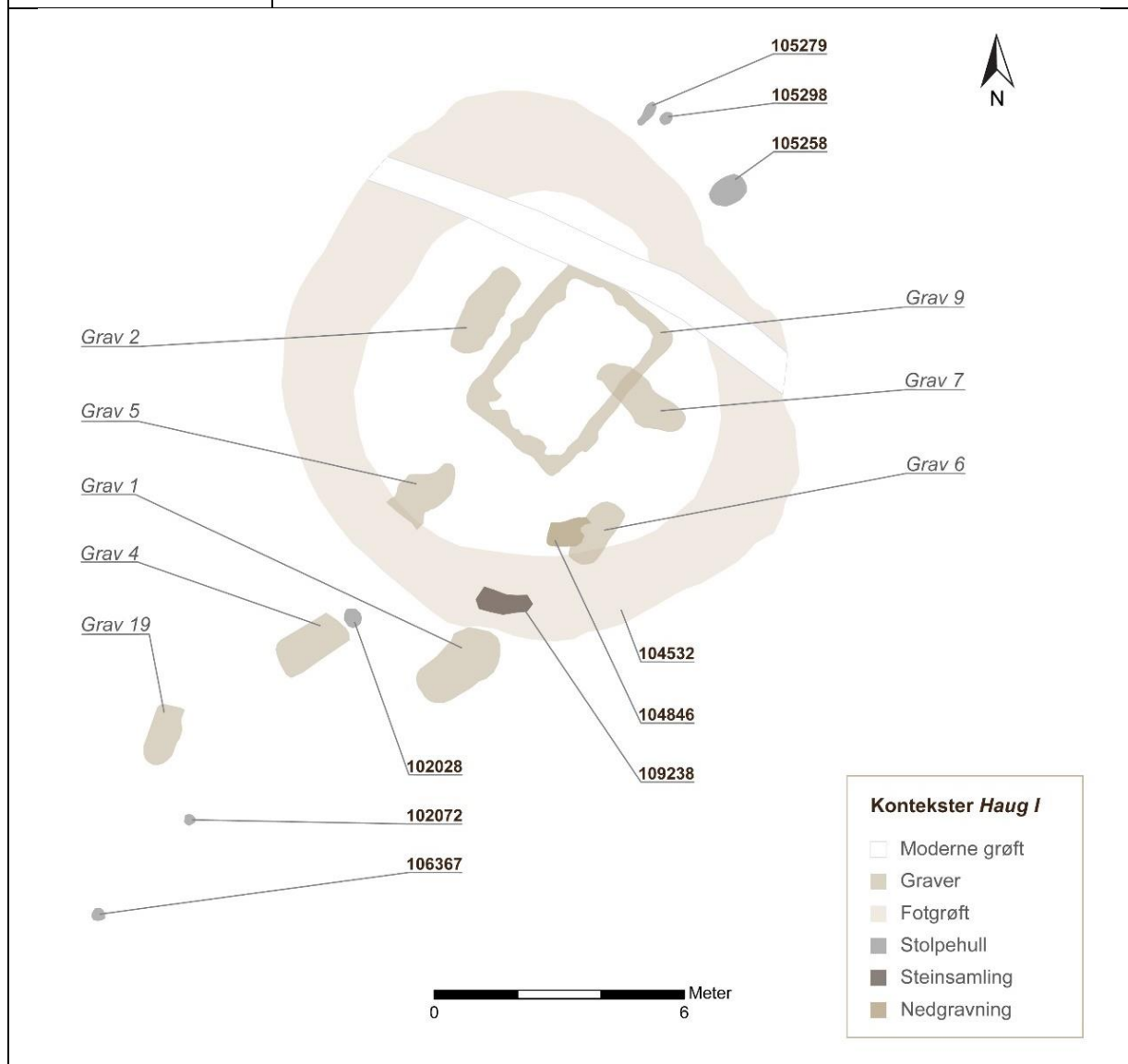
Figur 13. Oversiktskart som viser gravhaugene på Skeiet 1. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 14. Oversiktsfoto over Skeiet 1. Da63315_519. Ortofoto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.1 Haug I

Type	Gravhaug	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Tilnærmet sirkulær	
Størrelse	Diameter	880 cm
	Areal	Ca. 60 m ²
Forstyrrelser	Overpløyd, kuttet av dreneringsgrøft i nordre ende	
Antall tilhørende kontekster	17	
Datering	Merovingertid - vikingtid	
Hovedtrekk	Sirkulær gravhaug med dødehus som sannsynlig primærgrav, samt en rekke graver innenfor fotgrøften og ved haugen.	

Haug I lå på østsiden av gårdsveien inn til tunet på Skeiet, og lå i geografisk tilknytning til flere sikre og antatte graver. Haugen utgjorde den østlige avgrensningen til gravfeltet på Skeiet.

Gravhaugen var overpløyd og ikke synlig på overflaten, men etter flateavdekking vistes haugens fotgrøft tydelig mot undergrunnen.

Det ble funnet gravkontekster både innenfor og utenfor fotgrøften.

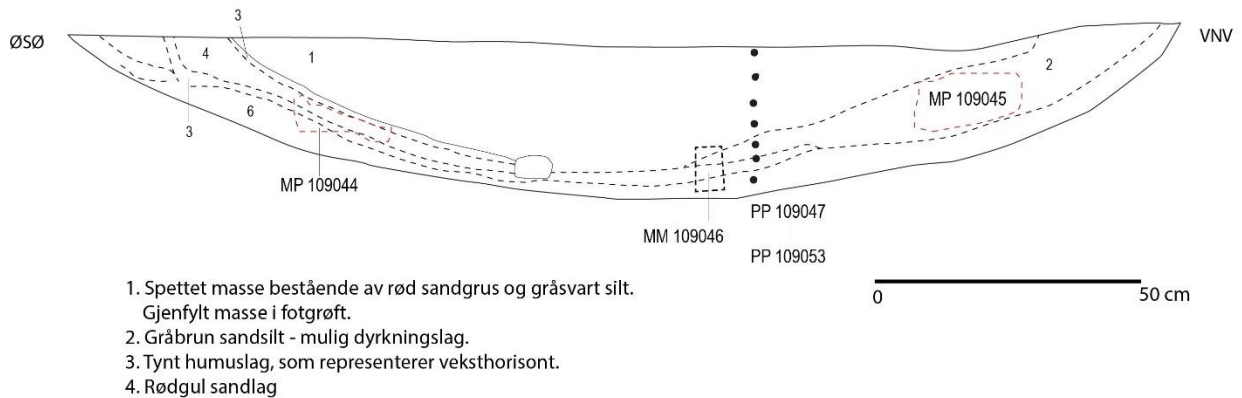
Figur 15. Haug I. Da63315_395. Foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 14. Oversikt over kontekster relatert til Haug I

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
101712	Grav 7	240	85	15
102012	Grav 4	175	90	17
102028	Stolpehull	66	50	-
102072	Stolpehull	D. ca. 30		-
104532	Fotgrøft, Haug I	860	860	30
104806	Grav 5	170	80	5
104846	Nedgravning	91	82	14
104932	Grav 9	420	260	30
105164	Grav 2	230	90	10
105258	Stolpehull	78	60	30
105279	Stolpehull	D. 37		28
105298	Stolpehull	D. 23		15
106367	Stolpehull	D. 35		30
106515	Grav 1	220	130	40
108430	Grav 6	170	90	35
109238	Steinansamling	135	55	20
116901	Grav 19	145	85	10

2.2.1.1 Fotgrøft, 104532

Fotgrøften rundt *Haug I* var tilnærmet sirkulær, med en indre diameter på 8,5 – 8,8 meter, og en ytre diameter på 11,5 – 13 meter. Selve grøften hadde dermed nokså varierende bredde. Det ble gravd en profil gjennom fotgrøften på to steder. Profilene viste at grøften hadde buede sider og avrundet bunn. Den bevarte dybden var omtrent 30 cm. I profilene kunne man observere spor etter gjengroing i bunnen av grøften, med flere synlige torvlinser. I fotgrøftens ytterkant fantes et lag (Nr. 2 på tegning, fig. 16) som ble tolket som innraste masser, muligens fra et eldre dyrkingslag. Det meste av fyllet i de øvre delene av grøften besto av blandete masser, trolig bestående av en kombinasjon av naturlig undergrunn, haugfyll og eldre dyrkingslag.

Figur 16. Profil 109039 gjennom fotgrøft 104532

Figur 17. Profil 109301 gjennom fotgrøft 104532. Da63315_186. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.1.2 109238, Steinansamling

Sør i fotgrøften til *Haug I*, fantes det et parti med flere større stein. Steinene lå i fyllmassen, og hadde blitt plassert ovenpå torvlaget i bunnen av fotgrøften. Det ble funnet litt trekull samt litt svært nedbrutt brent bein i nærheten av steinene.

Figur 18. Steinansamling (109238) anlagt sør i fotgrøft 104532. Da63315_037. Foto: Kjersti Krogsæter, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.1.3 Stolpehull i området ved *Haug I*

Det ble funnet seks stolpehull i området ved *Haug I*. Ingen av disse lå i direkte relasjon til fotgrøften eller andre kontekster tilknyttet haugen. Det er dermed ingen holdepunkter for å kunne bekrefte eller avkrefte at de har hatt noen tilknytning til gravfeltet, utover den romlige.

2.2.1.4 Naturvitenskapelige analyser

Det ble analysert makrofossil-, pollen- og jordmikromorfologiprøver fra grøften, i tillegg til ¹⁴C-prøver. Formålet var å undersøke vegetasjonen i og i nærheten av fotgrøften, samt å få grep om hvordan og når lagavsetningene hadde blitt tildannet og grøften hadde blitt gjenfylt.

Tabell 15. Tabell over naturvitenskapelige prøver fra *Haug I*

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
109044-109045	109039	104532 Fotgrøft Haug I	Makrofossil
109050-109053	109039	104532 Fotgrøft Haug I	Pollen
109046	109039		Jordmikromorfologi

Makrofossil- og pollenanalyser

Det ble analysert to makrofossilprøver og fire pollenprøver i vertikal serie fra fotgrøften rundt *Haug I*. Det er vanskelig å vite om pollenfunnene representerer landskapet rundt haugen etter etablering, eller pollen fra eroderte masser fra massen i selve haugen. Den øverste av pollenprøvene indikerer et landskap med mye bjørk, men også gressmark. Dette kan representere perioden etter at haugen ble anlagt. Det ble ikke registrert korn i denne prøven. De tre nederste pollenprøvene representerte trolig

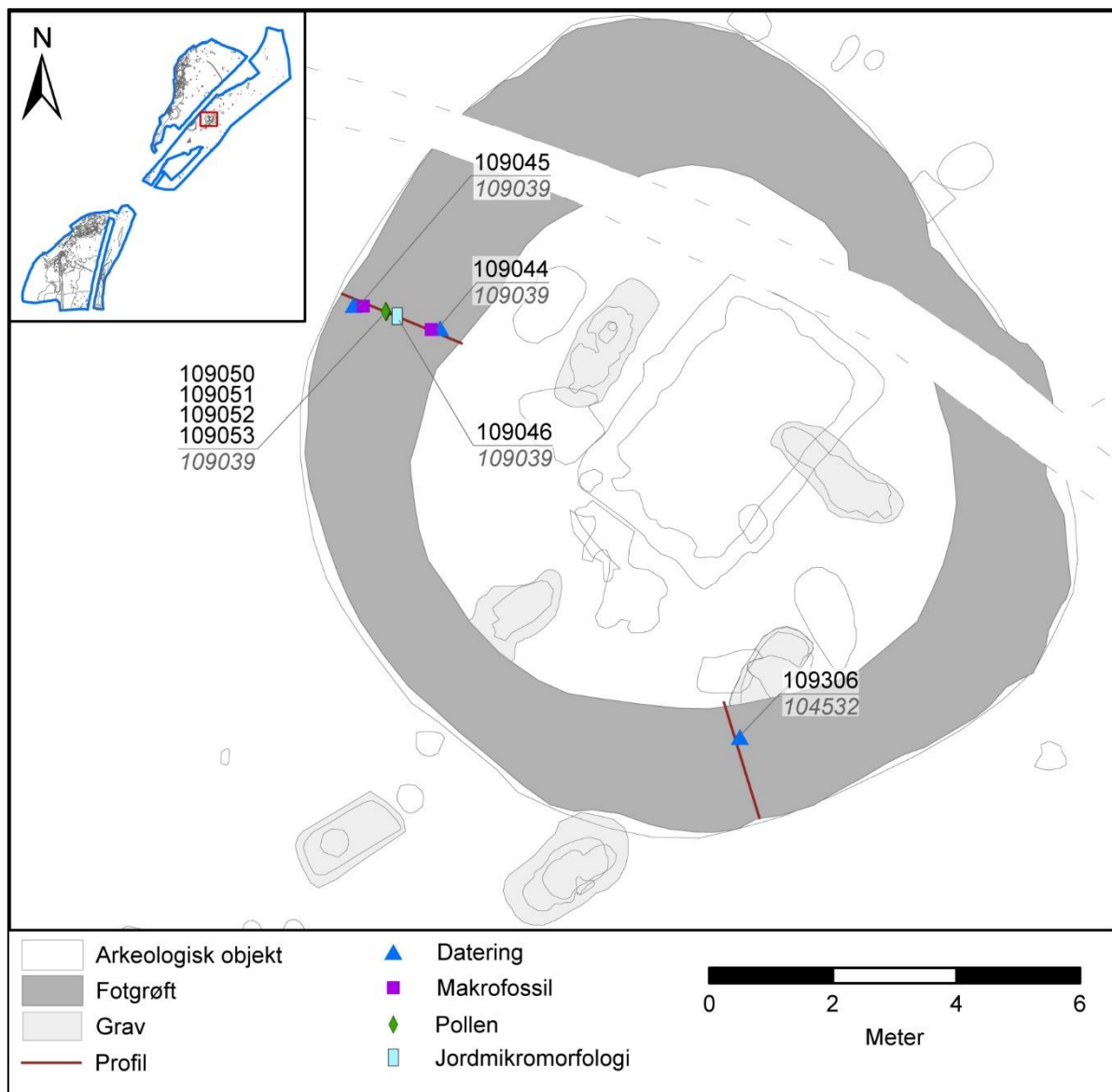
eldre avsetninger og vegetasjonen i området før området ble gravsted. I disse prøvene ble det funnet korn, samt naturlige elvebankavsetninger med mye buskvegetasjon (Overland 2022: 17).

Jordmikromorfologi

Det ble analysert én jordmikromorfologisk prøve (109046) fra profil 109039 som gikk gjennom fotgrøften til *Haug I* (Macphail 2021). Prøven viste ulike siltlag over de grove sand- og grusmassene i undergrunnen. Små mengder kull og muligens varmepåvirket sand og grus, reflekterer trolig aktiviteter på gravfeltet. Mot bunnen av fotgrøften ble det funnet små mengder av organiske masser, som trolig har hindret drenering, og må ha ført til at det har blitt stående vann i fotgrøftene i perioder. Innsiden av fotgrøften, altså haugsiden, inneholdt et fyll bestående av rødgul sand, antageligvis erodert fra massen i gravhaugen. Prøven viste også torvdannelser i bunnen av fotgrøften, noe som tolkes som en indikasjon på at den må ha stått åpen og uforstyrret i en periode etter at den ble anlagt.

¹⁴C-Datering

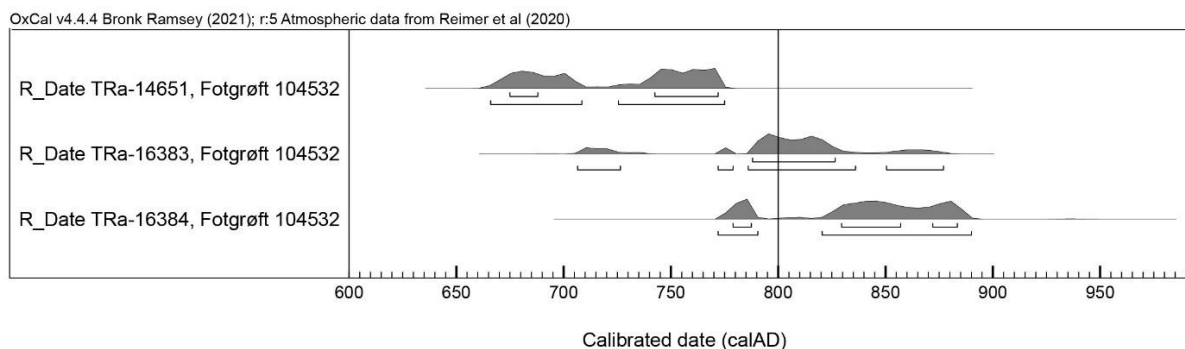
Det ble analysert tre ¹⁴C-prøver fra fotgrøft, 104532.

Figur 19. Naturvitenskapelige prøver fra Haug I. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 16. Oversikt over ¹⁴C-prøver relatert til fotgrøften til Haug I.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
109306	104532	TRa-14651	Trekull, or	1295±15	AD 675 - 772	AD 666 - 775
109044	104532	TRa-16383	Trekull, bjørk	1230±10	AD 788 - 826	AD 706 - 877
109045	104532	TRa-16384	Trekull, bjørk	1185±10	AD 779 - 883	AD 772 - 890

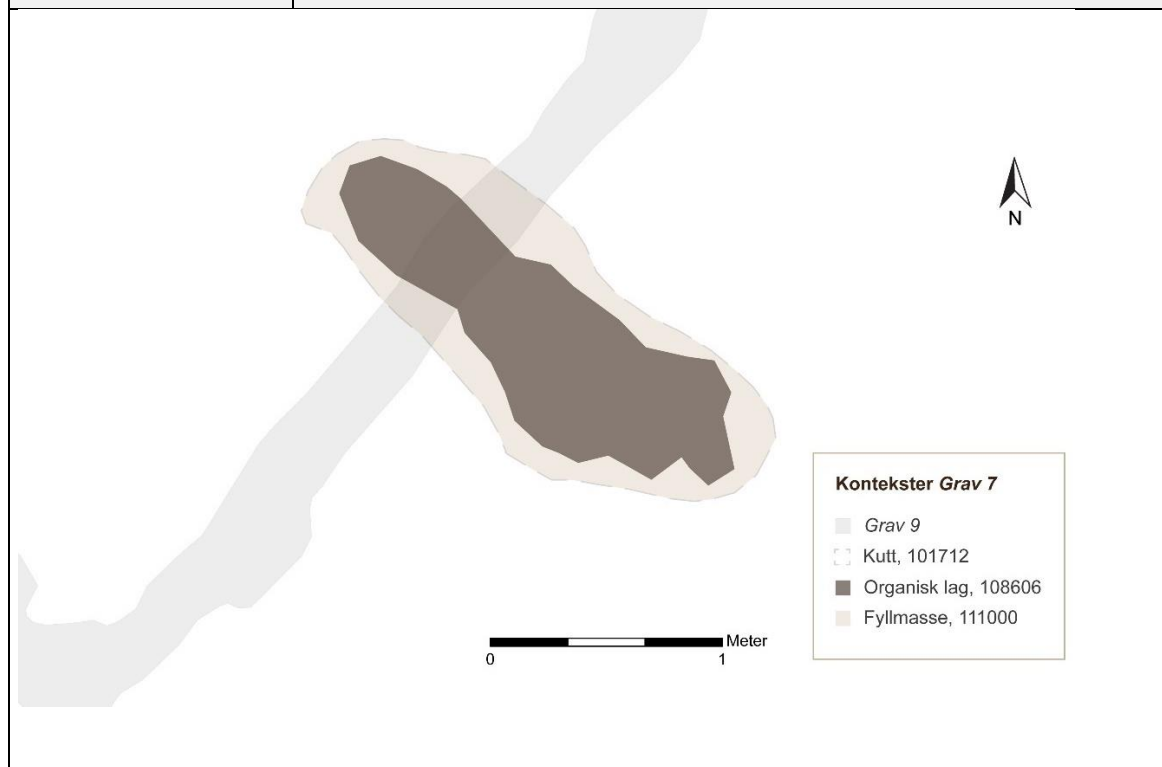

Figur 20. Dateringskurver for ¹⁴C-dateringer fra fotgrøft 104532 tilhørende Haug I

Prøve 109044 ble innsamlet fra profil 109039, på vestsiden av *Haug I*. Prøven ble tatt ut fra akkumulert masse i ytterkant av fotgrøften, mens 109045 ble tatt ut på haugsiden av samme profil, i et lag som tolkes som utrast haugmasse. Disse ¹⁴C-prøvene ble datert til hhv. AD 706 – 877 (TRa-16383, 1230±10 BP) og AD 772 – 890 (TRa-16384, 1185±10 BP). 109306 ble innsamlet fra en veksthorisont på haugsiden av profil 109301, på sørsiden av *Haug I*. Denne prøven fikk et noe eldre resultat, til AD 666 – 775 (1295±15 BP).

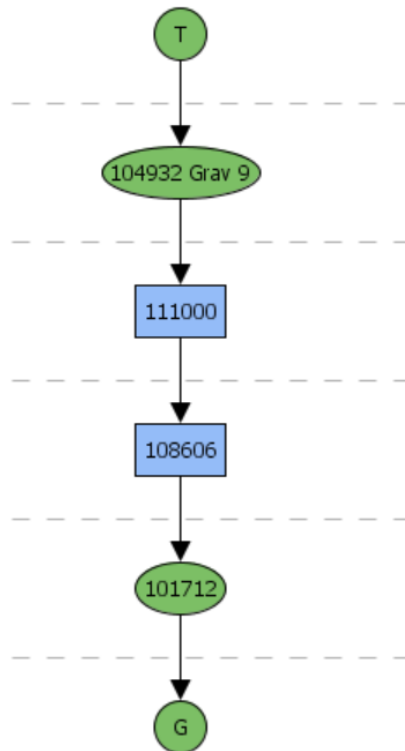
2.2.2 Grav 7, 101712

Type	Mulig jordfestegrav	
T-nummer	T28474	
Orientering	Nordvest	
Form i flate	Avlang	
Størrelse	Lengde	240 cm
	Bredde	85 cm
	Dybde	15 cm
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Kuttes av <i>Grav 9</i>	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Merovingertid, AD 675 - 775	
Hovedtrekk	Avlang nedgravning bestående av spettet fyllmasse over rest etter organisk bunnlag	

Tabell 17. Oversikt over kontekster relatert til Grav 7

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
101712	Grav 7, kutt	240	85	15
108606	Grav 7, organisk lag	220	67	3
111000	Grav 7, fyllmasse	230	85	12

Figur 21. Matrise over lag i relasjon til Grav 7

2.2.2.1 Kutt, 101712

Den avlange nedgravningen hadde en utstrekning på 230 x 80 cm. Sidene var buede og bunnen flat. Den totale dybden var på 15 cm.

2.2.2.2 108606, organisk lag

Konteksten besto av et leirelag som hadde flekker av mørk organisk masse. Dette laget hadde en tykkelse på omtrent 3 cm.

2.2.2.3 111000, fyllmasse

Fyllmassen i mulige Grav 7 besto av gråbrun sand spettet med silt og leire. Laget fylte kuttet til nedgravningen og hadde en dybde på inntil 12 cm.

Figur 22. Mulige Grav 7 i plan. Da63315_141. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.2.4 Funnmaterialet

Det ble ikke funnet noen gjenstander i lagene tilknyttet den mulige Grav 7.

2.2.2.5 Naturvitenskapelige prøver

Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra Grav 7, utenom ¹⁴C-datering.

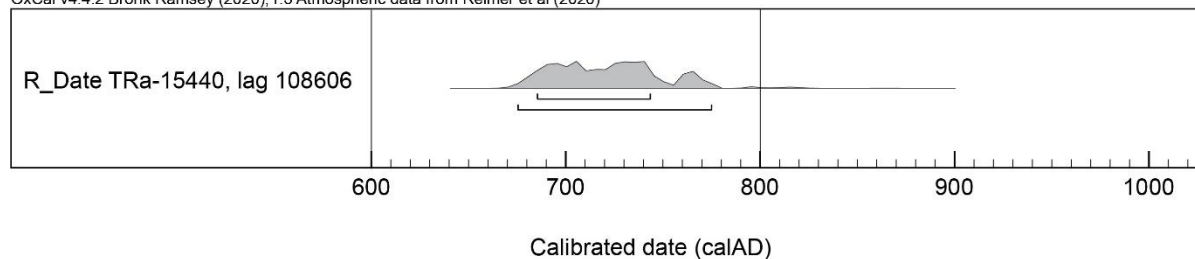
¹⁴C-datering

Det ble analysert én trekullprøve fra gravkonteksten.

Tabell 18. ¹⁴C-datering relatert til Grav 7

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
108711	108606	TRa-15440	Trekull, or	1270±15	AD 685 - 743	AD 675 - 775

OxCal v4.4.2 Bronk Ramsey (2020); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 23. Dateringskurve til datering av Grav 7

Trekullprøven ble tatt ut fra den mulige resten av organisk lag i bunnen av gravkonteksten. Prøven ble ¹⁴C-datert til AD 675 – 775 (TRa-15440, 1270±15 BP).

2.2.2.6 *Tolkning*

Kontekstens likhet til sikre graver

Konteksten tolkes som en mulig grav på bakgrunn av likheten til sikre graver på lokaliteten. Både resten av organisk masse i bunnen av nedgravningen, og sammensetningen av fyllmassen i toppen av nedgravningen var påfallende likt tilsvarende lag i gravene på stedet. Den øvre fyllmassen hadde den samme spettete sammensetningen av masse fra undergrunnen, silt/leire og rest etter mer organisk masse, trolig veksthorisont eller dyrkningslag. Dette laget må ha blitt lagt over selve begravelsen, og har sunket lengre ned i graven etter hvert som det organiske materialet i begravelsen har blitt brutt ned. Bunnlaget hadde komponenter av lignende organisk lag som man i de sikre gravene har tolket som rest av den avdøde og annen organisk masse i graven. Bunnlaget i *Grav 7* skilte seg imidlertid noe ut ved å være blandet med leire. I tillegg til likheten med lag, er også nedgravningens form nokså lik formen til sikre graver.

Orientering

En ting som kan tale mot en funksjon som grav, er at konteksten har en avvikende orientering sett i forhold til de sikre gravene. Den mulige *Grav 7* lå orientert VNV – ØSØ, mens majoriteten av gravene lå i retningen NV – SØ.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Grav 7 kuttes av den yngre konteksten *Grav 9*. Det er derfor grunn til å anta at *Grav 7* kan ha blitt etablert før *Haug I*.

Det ble ikke funnet noen gjenstander i konteksten. Den mulige gravkonteksten var svært grunn, noe som kan ha vært en medvirkende årsak til at den manglet funn. Dette vil ikke kunne verifiseres.

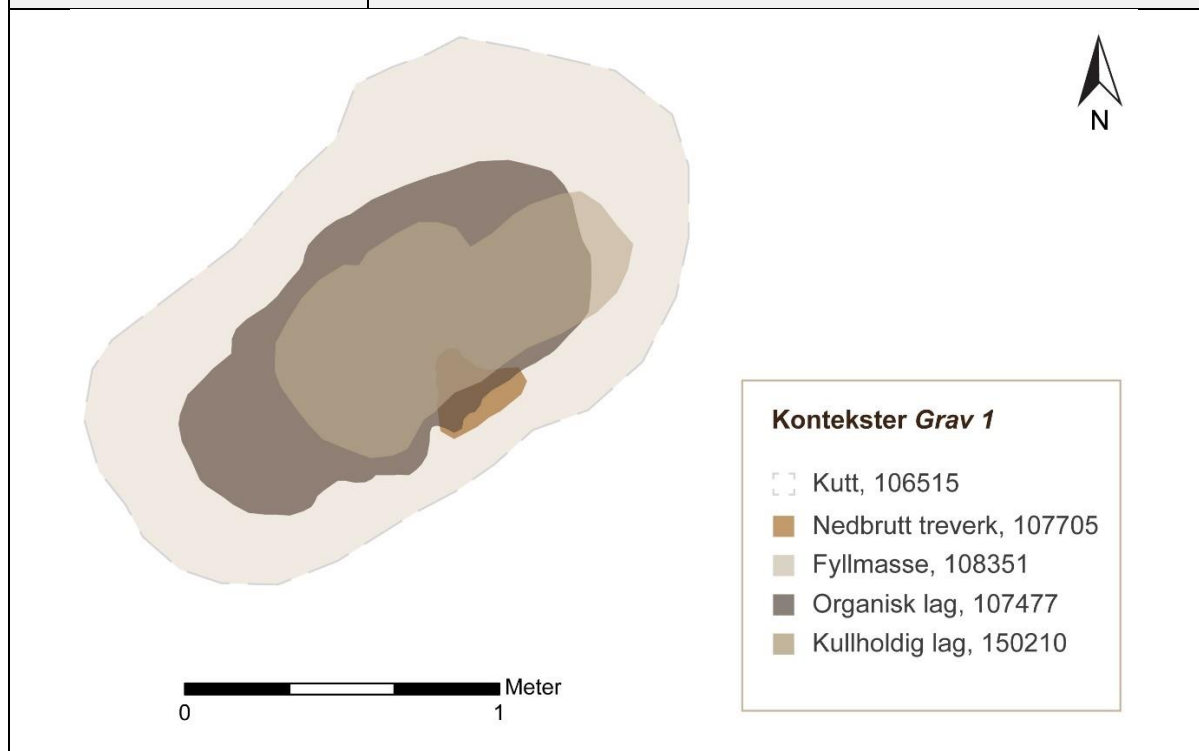
¹⁴C-dateringen fra det organiske bunnlaget i *Grav 7* viste en datering til merovingertidens andre halvdel, med et resultat til AD 675 – 775 (TRa-15440, 1270±15 BP).

Figur 24. Plantegning over *Grav 7*. Illustrasjon Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

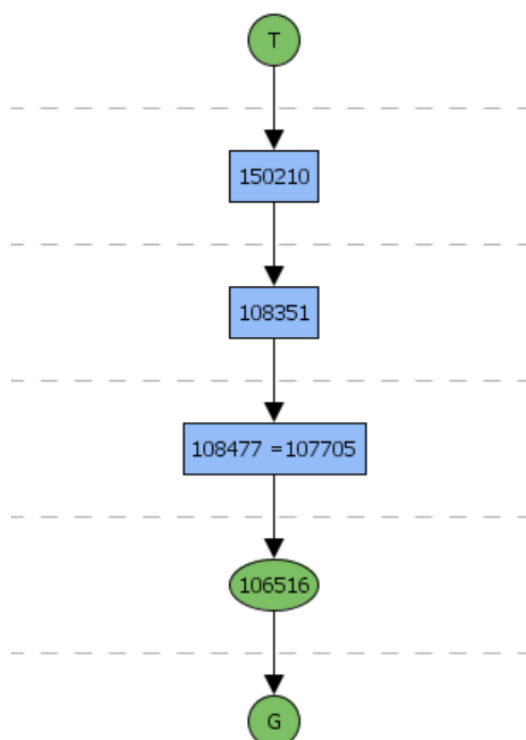
2.2.3 Grav 1, 106515

Type	Jordfestegrav, våpengrav	
T-nummer	T28188	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	220 cm
	Bredde	130 cm
	Dybde	40 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Nordøst	
Kjønn	Trolig mann	
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	5	
Datering	Vikingtid, Ca. AD 850 – 950	
Hovedtrekk	Oval nedgravning med store stein i gravens lengderetning, og et organisk funnførende lag i bunnen. Våpensett med sverd, spyd, øks, skjoldbule, samt kniv og beltespenne.	

Tabell 19. Oversikt over kontekster relatert til Grav 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106515	Grav 1, kutt	220	130	40
107705	Grav 1, nedbrutt treverk	30	25	1
108351	Grav 1, fyllmasse	220	130	35
108477	Grav 1, organisk lag	150	75	1
150210	Grav 1, kullholdig lag	125	60	20

Figur 25. Matrise over kontekster tilknyttet Grav 1

2.2.3.1 Kutt, 106515

Grav 1 hadde oval form i plan, med en utstrekning på 220 x 130 cm og en største dybde på 40 cm. Graven lå like på utsiden av fotgrøften til *Haug I*, på sørsiden av haugen.

2.2.3.2 Organisk lag, 108477

Under steinene ble det påtruffet et svart, fett, organisk lag mot bunnen av graven. Dette laget fortsatte oppover langs veggene til nedgravningen. I enkelte partier av dette laget ble det observert nedbrutt treverk. Laget hadde en tykkelse som varierte fra noen få mm til omtrent en cm på det tykkeste. Laget tolkes som bevart rest av nedbrutt organisk materiale fra gravkonteksten, og det var i tilknytning til dette laget at funnene fantes. Funnene lå både ovenpå og i det organiske laget.

Figur 26. Det organiske funnførende bunnlaget i Grav 1. Da63315_150. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.3.3 Nedbrutt treverk, 107705

Omtrent ved midten av graven, på østsiden av den begravde ble det funnet to små nagler i tilknytning til et parti med nedbrutt treverk, 107705. Det nedbrutte treverket ble funnet i et område på omtrent 28 x 20 cm.

2.2.3.4 Fyllmasse, 108351

Laget besto av spettet masse med grå, brun og rød sand iblandet kull, stein og grus. Mest kull fantes i den øvre del av nedgravningen. Grå kullholdig masse funnet høyt oppe i graven, ble målt inn som et eget lag, ID 150210. Fyllmassen er nok i stor grad masse som har seget ned i graven etter at organiske komponenter ble nedbrutt og sammenpresset.

Figur 27. Grav 1 i plan før undersøkelsen. Da63315_134. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.3.5 Kullholdig lag med steiner, 150210

Det ble funnet grå kullholdige masser i toppen av nedgravningen. Laget hadde en utstrekning på ca. 120 x 60 cm, og inneholdt enkelte større konsentrasjoner av kull. Kullkonsentrasjonene fantes i hovedsak i nordøst, men også i noe mindre grad i sørvest. Laget lå over den sentrale delen av nedgravningen, og hadde en utstrekning som var avgrenset til mellom og over noen store steiner som fantes omtrent midt på gravens lengdeakse, som dukket opp på 5 – 10 cm dybde.

Figur 28. Steiner og trekull i toppen av fyllmassen til Grav. 1. Da63315_136. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.3.6 Funnmaterialet

I Grav 1 ble det funnet sverd, spyd, øks, skjoldbule, beltespenne og kniv. Gjenstandene var plassert i den nordvestre enden av graven, og fantes både ovenpå og nede i det svarte organiske bunnlaget.

Våpen

Det ble funnet et tveegget sverd, T28188: 1, av Petersens Type M, et sverd med bruksfase i perioden AD 850 – 950. Det fantes bevart treverk langs store deler av sverdets blad, samt partier med nedbrutte rester etter fjær.

Spyd T28188: 2 hadde lang fal, tydelige egghjørner og største bredde lavt på bladet. Spydet var nokså forvitret, men tilhører trolig Petersens Type F (R. 529), som dateres til perioden AD 850-900. Det fantes bevart noe nedbrutt treverk i tilknytning til spydets fal.

Øks T28188: 3 var en våpenøks med noe tilbaketrukket avsats og oppsvinget overlinje, av Petersens Type E. Øksetypen var vanligst etter AD 850. Det fantes bevart noe nedbrutt treverk i tilknytning til øksens skafthull.

Skjoldbule T28188: 4 var av typen R. 562, en variant som av Petersen dateres til AD 850 – 950. Bremen hadde fire naglehull, og skjoldbula forelå nokså godt bevart. Det ble funnet rester etter treverk på skjoldbulens bakside.

Kniv

Kniv T28188: 6, som ble funnet i Grav 1 var av type tilnærmet lik R. 404, med rett rygglinje som buet tydelig mot odden. Det ble funnet bevart mye av treverket fra knivens skaft.

Beltespenne

Det ble funnet en beltespenne av kobberlegering, T28188: 5, bestående av en oval bøyle og rektangulær beslagsplate. Beltespennen foreligger svært fragmentert og i dårlig stand.

Andre funn

Det ble i tillegg funnet to små nitnagler (T28188: 7 og T28188: 8), samt en klinknagle (T28188: 9).

Funnet samlet

Våpnene var av typer man kan forvente å finne sammen, og har en typologisk datering til vikingtid, og perioden AD 850 – 950 (Petersen 1919, Rygh 1885).

2.2.3.7 Naturvitenskapelige prøver

Av naturvitenskapelige prøver ble det fra *Grav 1* analysert makrofossil-, pollen- og jordmikromorfologiske prøver, samt ¹⁴C-dateringer.

Tabell 20. Naturvitenskapelige prøver fra *Grav 1*

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
107592	108477 Organisk bunnlag	Makrofossil
110996	108477 Organisk bunnlag	Pollen
107399	108477 Organisk bunnlag	Jordmikromorfologi

Makrofossil- og pollenanalyser

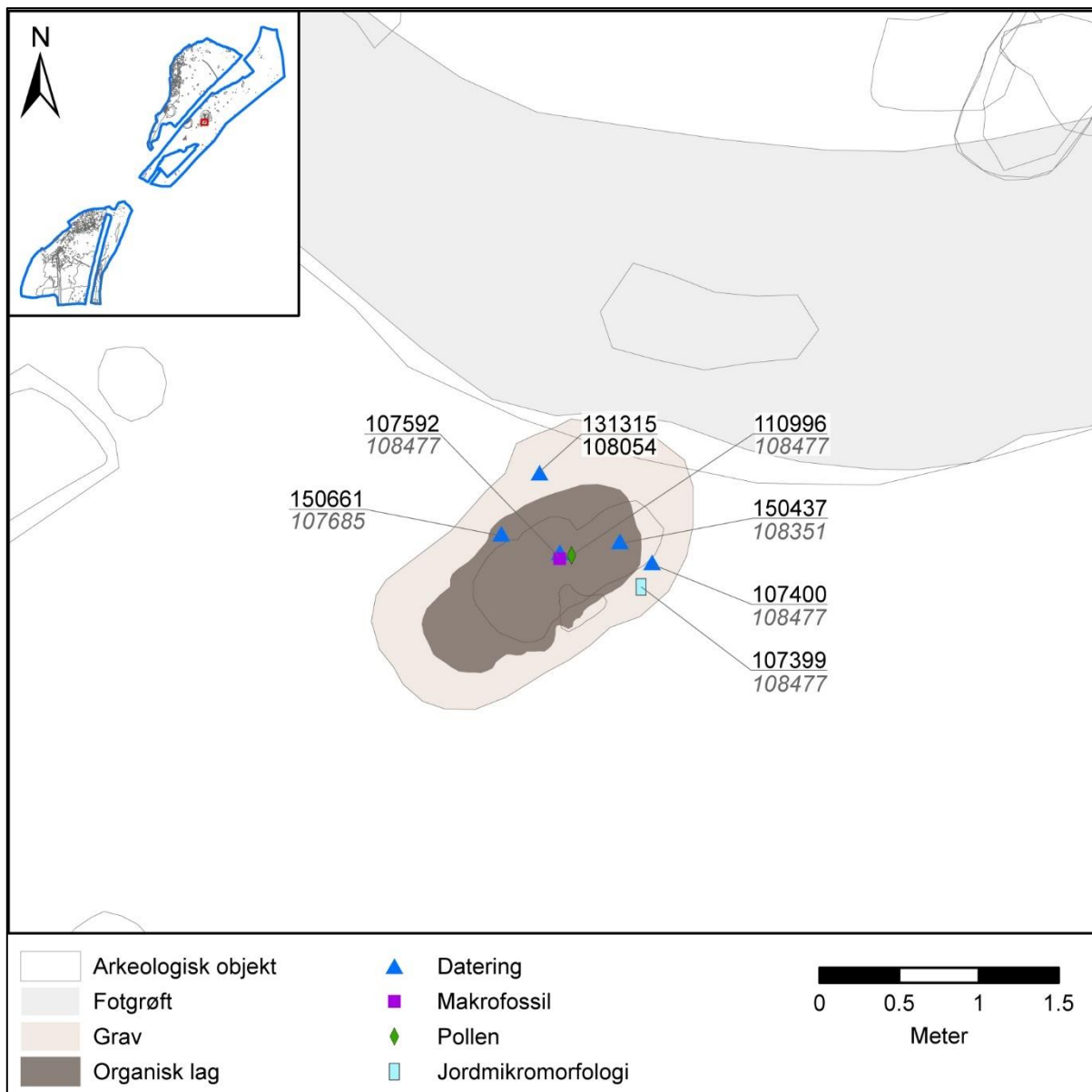
Det ble undersøkt en makrofossil- og en pollenprøve fra *Grav 1*. Det ble ikke registrert makrofossiler i prøven, men det ble registrert *Cenococcum*, som indikerer forstyrrelser i jordsmonnet. Pollenprøven indikerte et landskap med buskvegetasjon av bjørk, men også mulig fuktig mager gressmark med blåtopp, og et jordbrukslandskap med korndyrking i nærheten. Det var særlig høy forekomst av einer, samt relativt høye trekullverdier i *Grav 1* (Overland 2022: 17).

Jordmikromorfologi

Den mikromorfologiske prøven fra *Grav 1* (107399) ble innsamlet fra lag 108477, det organiske bunnlaget i graven. Prøven viste sterkt nedbrutt treverk over en podsol-profil. Det ble ikke funnet never i tilknytning til treverket (Macphail 2021).

¹⁴C-datering

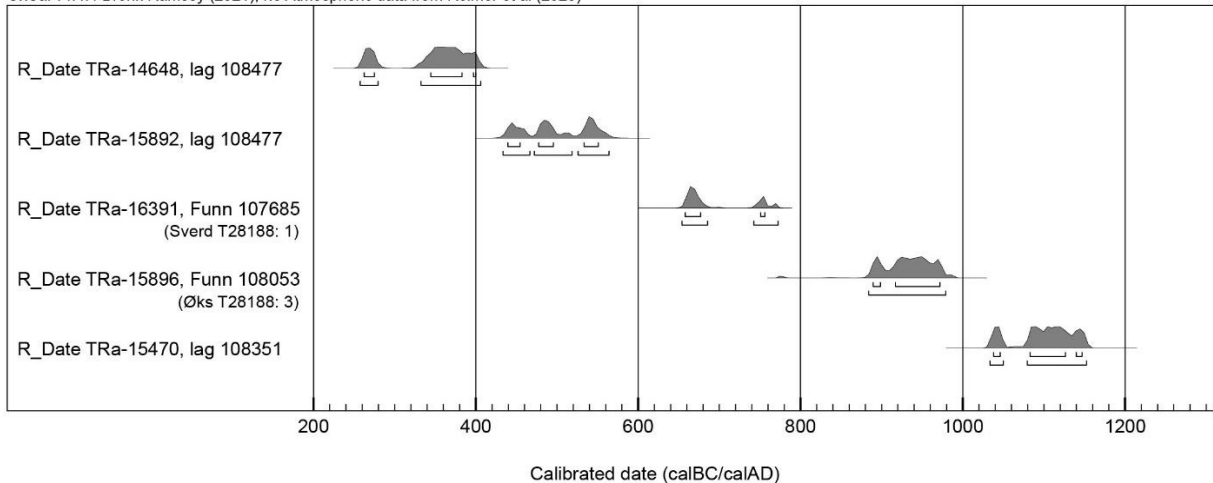
Det ble analysert fem ¹⁴C-dateringer fra *Grav 1*.

Figur 29. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 1. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 21. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 1

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
107400	108477	TRa-14648	Trekull, bjørk	1710±15	AD 263 - 401	AD 258- 407
107592	108477	TRa-15892	Trekull, bjørk	1560±15	AD 440 - 552	AD 434 - 565
150661	107685 T28188: 1	TRa-16391	Tre, furu	1330±15	AD 659 - 757	AD 655 - 773
131315	108054 T28188: 3	TRa-15896	Tre, ask	1130±15	AD 890 - 973	AD 885 - 980
150437	108351	TRa-15470	Trekull, tofrøbladet plante (kvist)	955±10	AD 1023 - 1035	AD 995 - 1120

Figur 30. Dateringskurver av daterte kontekster i tilknytning til Grav 1

¹⁴C-dateringene fra *Grav 1* hadde nokså varierende resultat. De to eldste dateringene, fra romertid og folkevandringstid, som begge kom fra det organiske bunnlaget i graven, daterer åpenbart ikke gravleggingen. Disse dateringene må tolkes som forurensning fra tidligere aktiviteter på stedet, eller bruk av eldre organisk materiale i graven.

Treverk fra sverdsliren ga en ¹⁴C-datering til AD 655 -773 (TRa-16391, 1330±15 BP), en datering som er mye eldre enn sverdtypen selv. Dette kan trolig tilskrives høy egenalder på furutreet som var brukt, og mulig bruk av kjerneved i oppbyggingen av sliren. ¹⁴C-dateringen av treverk fra økseskaftet ga resultatet AD 885-980 (TRa-15896, 1130±15 BP), noe som stemmer godt overens med den typologiske dateringen av øksetypen.

Den yngste ¹⁴C-dateringen, som kom fra fyllmassen i graven, viste en datering til AD 995 – 1120 (TRa-15470, 955±10 BP). Dette kan skyldes bioturbasjon og at overliggende masser har fylt gravene etter hvert som de organiske komponentene i graven har blitt nedbrutt. Det kan heller ikke utelukkes at ¹⁴C-dateringen vitner om en mer bevisst forstyrning av toppen til *Grav 1*.

2.2.3.8 Tolkning

Gravtype

Grav 1 besto av en ubrent gravlegging, anlagt under flat mark, tett ved *Haug I*. Det var ingen klare spor etter menneskelige levninger, men et tynt organisk lag i bunnen representerte trolig de nedbrutte restene etter liket og annet organisk materiale i graven.

Store steiner hadde blitt plassert i gravas lengderetning, sentralt i grava. Det fantes påførte masser, lik massene som dekte den gravlagte, også over disse steinene. De kan derfor vanskelig ses på som en markering av graven.

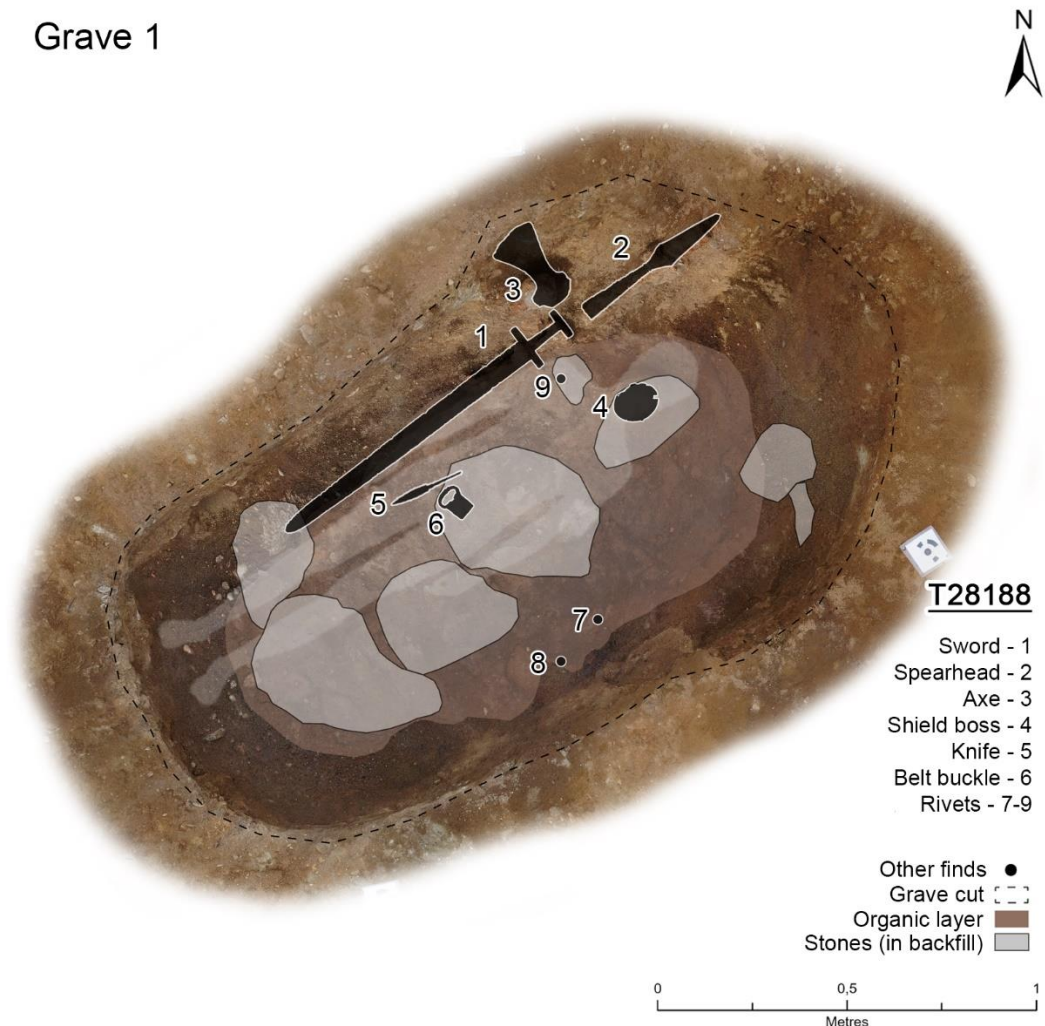
Funnenes plassering i graven

Sverdet ble funnet vest i graven, på den avdødes høyre side med hjaltet omtrent i skulderhøyde. Spydets fal fantes like ved sverdhjaltet og lå i fortsettelsen av sverdets lengderetning. Spydets lå i helning, slik at spydspissen stakk opp i overflaten i gravens nordøstre ende, mens falen fantes i bunnen av graven. Dette må trolig være et resultat av at nedbrytning av organisk masse sentralt i grava har ført til et større press fra tunge overliggende løsmasser i de sentrale delene av graven. Øksa lå nordvest for sverdhjaltet, med eggen pekende innover i graven. Skjoldbullen var plassert sentralt i graven, på samme høyde som sverdhjaltet, og har da trolig vært plassert på nivå med den avdødes skuldre og hode. Det ble observert en del nedbrutt treverk rundt skjoldbullen nordøst i graven. Om dette var rester av skjoldet eller en del av det samme nedbrutte treverket som ble funnet i forbindelse med det organiske laget, var ikke mulig å få klarhet i.

Beltespennen og kniven lå sentralt i graven, sør for skjoldbulen. Kniven lå på tvers over beltespennen, og antas å ha vært festet i beltet til den gravlagte.

De små nitnaglene ble funnet i tilknytning til nedbrutt treverk sentralt på gravens sørøstre langsida.

Grave 1

Figur 31. T28188 - 1 - sverd, 2 - spyd, 3 - øks, 4 - skjoldbule, 5 - kniv, 6 - beltespenne, 6-9 – nitnagler. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Orientering

Graven lå orientert i nordøst – sørvestlig retning. På bakgrunn av gravgodsets plassering antas det at den gravlagte har blitt plassert i ryggleie, med hodet mot nordøst. Beltespenne som ble funnet sentralt i graven, og avstanden til våpensettet tyder på at dette har blitt lagt på den gravlagtes høyre side. Sverdhjaltet må ha vært plassert i skulderhøyde på den gravlagte, mens skjoldet lå i hodeområdet, og må enten ha ligget under eller blitt plassert over den gravlagte.

Kjønn

Det ble ikke funnet noen rester etter bein fra den gravlagte, så det er ikke mulig å dokumentere hvilket kjønn den gravlagte har hatt. Våpeninventar har tradisjonelt blitt knyttet til menn.

Stratigrafisk-, typologisk-, og ¹⁴C-datering

Grav 1 hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre kontekster.

Typologisk datering av gravgodset viser at gjenstandene tilhører vikingtiden, nærmere bestemt perioden 850 – 950 e.Kr. Både sverd, spyd, øks og skjoldbule passer godt inn innenfor dette tidsintervallet.

En ¹⁴C-datering av bevart treverk fra økseskaftet, faller også innenfor denne perioden; AD 885 - 980 (Tra-15896, 1130±15 BP). Dateringens kalibrering har mesteparten av sin kurve innenfor 900-tallet, og kan derfor peke mot at graven stammer fra ca. 890 – 950 e.Kr. Imidlertid var datering av treverk fra sverdsliren (furu) omtrent 100 år eldre med et resultat til AD 655 – 773 (TRa-16391, 1330±15 BP). Dette kan trolig skyldes enten bruk av treverk med høy egenalder, eller unøyaktigheter ved ¹⁴C-datering av nedbrutt treverk med jernutfelling.

En samlet vurdering av funnet tyder på at en datering av *Grav 1* til perioden AD 850 – 950, og trolig siste halvdel av tidsintervallet, er sannsynlig.

2.2.4 Grav 2, 105164

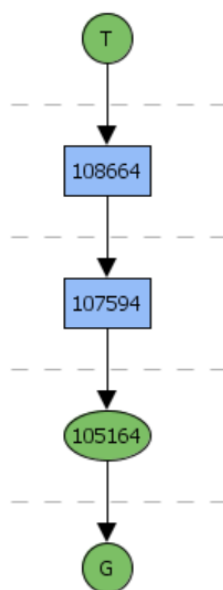
Type	Jordfestegrav	
T-nummer	T28189	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Avlang	
Størrelse	Lengde	230 cm
	Bredde	90 cm
	Dybde	10 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Sørvest	
Kjønn	Trolig kvinne	
Forstyrrelser	Ikke observert	
Antall tilhørende kontekster	5	
Datering	Vikingtid, 900-tallet	
Hovedtrekk	Kvinne gravlagt med skålspenner og ringnål. Det ble funnet en beholder i gravens fotende, med en likearmet spenne, glassperler og perler av kobberlegering.	

Kontekster Grav 2

- Kutt, 105164
- Organisk lag, 107594
- Fyllmasse, 108664

Tabell 22. Oversikt over kontekster relatert til Grav 2

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
105164	Grav 2, kutt	230	93	10
107594	Grav 2, organisk lag	160	80	1
108664	Grav 2, fyllmasse	230	93	9

Figur 32. Matrise over kontekstene i tilknytning til Grav 2

2.2.4.1 Kutt, 105464

Grav 2 ble funnet innenfor fotgrøften til *Haug I*, tilnærmet parallelt med den vestre langveggen til dødehuset, *Grav 9*. De to gravminnene hadde en avstand på 35 – 45 cm. *Grav 2* kunne tydelig ses mot undergrunnen, som en avlang nedgravning som inneholdt svært spettete masse. Nedgravningen til *Grav 2* hadde en utstrekning på 230 x 90 cm, og en største dybde på omtrent 10 cm.

2.2.4.2 Organisk lag, 107594

Det organiske laget i bunnen av *Grav 2* var svært tynt, og dekte det meste av nedgravningens bunn. Laget hadde en utstrekning på omtrent 160 x 80 cm, og var dypest mot sør, men aldri mer enn ca. 1 cm dypt. De fleste av gravens gjenstandsfunn ble funnet i tilknytning til dette laget.

Figur 33. Organisk lag 107594, i Grav 2. Da63315_152. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 34. Det organiske funnførende bunnlaget i Grav 2. Da63311. Ortofoto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.4.3 Fyllmasse, 108664

Fyllmassen i Grav 2 besto av gulbrun silt iblanda kull, og med spetter av grå, kompakt leirmasse.

Figur 35. Oversiktsfoto over Grav 2 før undersøkelse, med lag 108664. Da63315_071. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.4.4 Funnmaterialet

Smykkematerialet

Det ble funnet fragmenter av to skålspenner i graven, T28189: 1 og 2. Skålspennene var begge svært nedbrutte, men har trolig vært av en type med 7-knopper.

Sammen med skålspenneparet, ble det funnet en ringnål av kobberlegering, T28189: 4. Ringnålen var av typen *Petersens gruppe A av simple ringnåler*. Petersen daterer denne typen nåler funnet i kvinnegraver til 800-tallet, mens han mener de finnes i mannsgraver fra hele vikingetiden (Petersen 1928: 197).

Ringen har rundt tverrsnitt med nålen ombøyd ringen. Selve nålen hadde rundt tverrsnitt nærmest ringen, som gikk over til et mer firkantet tverrsnitt lenger fra ringen. Nålen hadde dekor bestående av to tynne striper i partiet hvor den var festet til ringen.

Det ble funnet en liten kuleformet perle av rav, T28189: 16, sammen med skålspennene og ringnålen.

Beholder med smykkefunn

Mot nordenden av *Grav 2*, ble det under utgravningen funnet en samling av store glassperler i det som kunne se ut som en liten beholder. Beholderen ble tatt ut som preparat etter at de store glassperlene i overflata hadde blitt dokumentert og tatt opp. Det kunne ses antydning til organisk materiale som dannet en liten kurv eller lignende på omtrent 13 cm i diameter. Til sammen ble det funnet en likearmet spenne, 10 glassperler, to perler av kobberlegering og to flintstykker i beholderen. Under beholderen med gjenstandsfunn, fantes et tynt lag bestående av nedbrutt treverk som ble tolket som et mulig brett eller fat, og målte 34 x 21 cm. «Treplaten» lå oppå det organiske bunnlaget i graven. Beholderen sto plassert oppå den nordøstre delen av den underliggende treplaten.

Figur 36. Nedbrutt beholder plassert på «treplate». Da63315_085. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

Den likearmete spennen, T28189: 3, som ble funnet i beholderen, var i svært dårlig forfatning. Med utgangspunkt i det som fantes bevart av den og røntgenbilder, ble spenna bestemt til å være av typen R. 658. Dette er en variant som av Skibsted Klæsøe (1997: 103) knyttes til tidlig vikingtid, omtrent fram til 850-tallet. Spennen hadde en forgyllt overlate, dekor av snurret metalltråd, trolig sølv. De dekorative metallknoppene var trolig av tinn/bly-legering og festet til spennen med stifter av kobberlegering.

Perlene så ut til å ligge nokså sortert i beholderen. Perlene som lå øverst, og ble gravd ut i felt, var sjøgrønne perler i ulike former, T28189: 5-9. Lengre nede i beholderen, sørøst for de sjøgrønne perlene, ble det funnet svart/røde perler, T28189: 11-14. Den blå dekorerte tredelte perlen, T28189: 10, lå sørvest for de svart/røde, og er trolig av irsk opprinnelse (Mannion 2015: 24). Spiralperlene av kobberlegering, T28189: 15 lå på utsiden av T28189:10. Både de sjøgrønne perlene med og uten riller og de store svarte perlene med rød og hvit dekor dateres av Callmer (2003: 43) til AD 850-900. Den dekorerte tredelte perlen er av irsk opprinnelse, og vitner dermed også om en vikingtidsdatering.

Figur 37. Perlene fra Grav 2. Da64273_T28189_5_6_7_8_9_10_11_12_13_14_15_16. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Kniv

Det ble funnet en kniv, T28189: 17, som forelå svært fragmentert.

Nøkler

Det ble funnet to nøkler i graven. En kroknøkkel, T28189: 18, av type R.459 med teinen ombøyd en ring i enden, lik Petersen fig. 255 (Petersen 1951). Den andre, T28189: 19 var også av hovedtype R.459. Denne har i skaftenden teinen ombøyd til en liten løkke, og foreligger noe ufullstendig.

Bryne

Det ble funnet et bryne av finkornet blålig skifer i gravens nordøstre ende, T28189: 20. Brynet hadde en størrelse på omtrent 14 x 3,5 x 1,5 cm.

Tekstiler

Det ble funnet flere ulike tekstilkvaliteter i tilknytning til gjenstandene i *Grav 2*. Det fantes bevart tekstiler over og inne i begge skålspennene (: 1 og: 2). Det fantes her en vevd 2/2 kypert, og minst tre ulike vevde 1/1 lerretstekstiler. Det fantes både animalske og vegetabiliske fibre. Det ble også funnet en vevd 1/1 lerretstekstil i tilknytning til den likearmede spennen (: 3).

Det ble også funnet vevde tekstiler i tilknytning til begge kroknøkklene (: 18 og: 19). Disse tekstilene var så fragmenterte at de ikke lot seg bestemme.

Andre funn

I tillegg ble det funnet et endefragment av et horn, T28189: 21. Det er uvisst om funnet representerer deler av et dyr i graven, eller om det har vært en gjenstand, f. eks et drikkehorn. Det ble funnet et mulig treskaft, T28189:22, som kan ha vært et knivskaft, og foreligger med deler av en tange inne i treverket. I den lille beholderen med smykkemateriale, ble det også funnet to stykker ildflint, T28189:29.

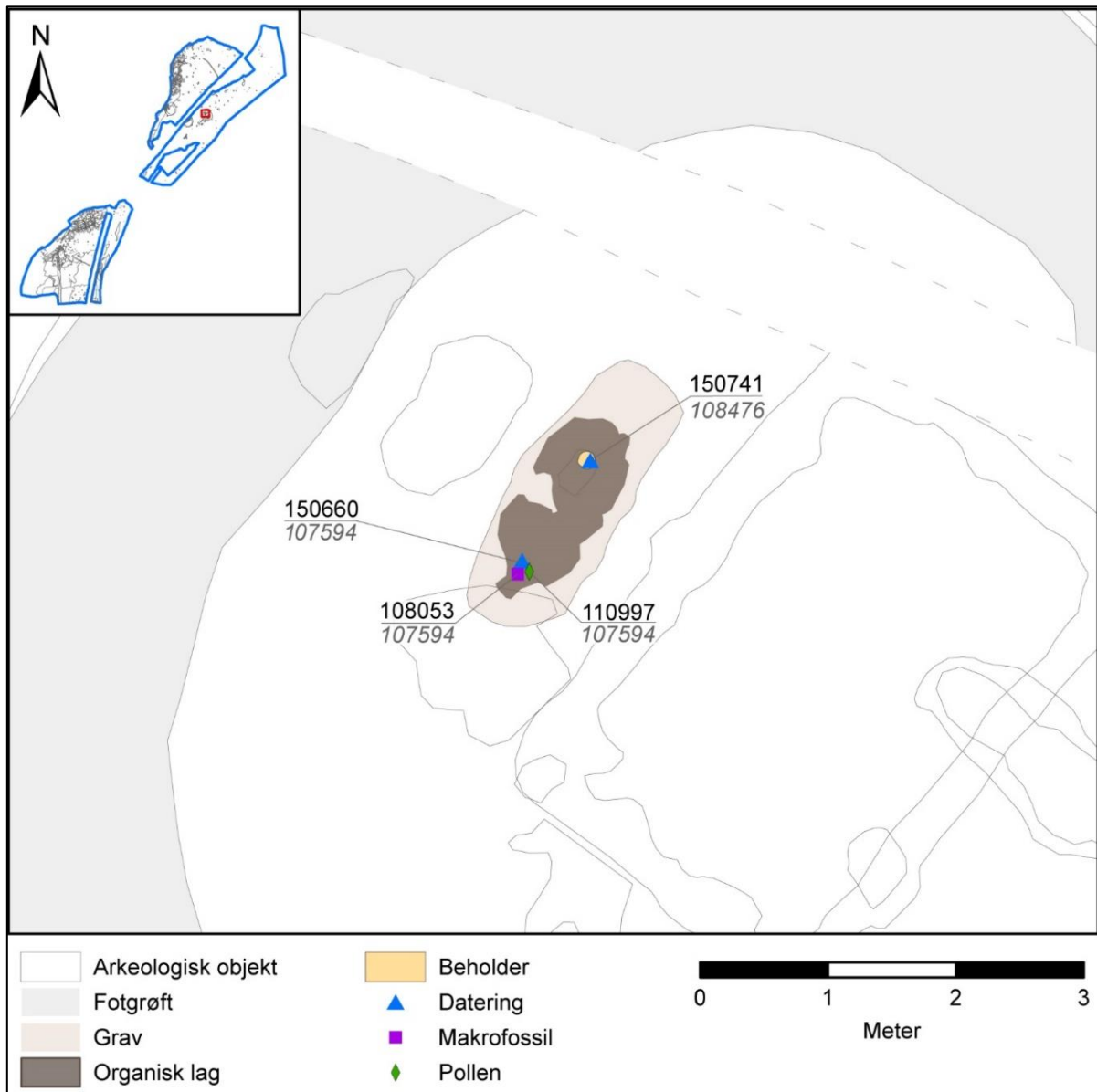
Det ble i tillegg funnet to spiker av jern, T28189:23, fragmenter av nagler, T28189:24, samt en liten nitnagle med bevart treverk, T28189:25 og også tre fragmenterte gjenstander med uvisst opphav, T28189: 26-28.

2.2.4.5 Naturvitenskapelige analyser

Av naturvitenskapelige analyser ble det analysert makrofossil- og pollenprøver, samt ^{14}C -prøver fra Grav 2.

Tabell 23. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 2.

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
108053	107594 Organisk bunnlag	Makrofossil
110997	107594 Organisk bunnlag	Pollen

Figur 38. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 2. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Makrofossil- og pollenanalyser

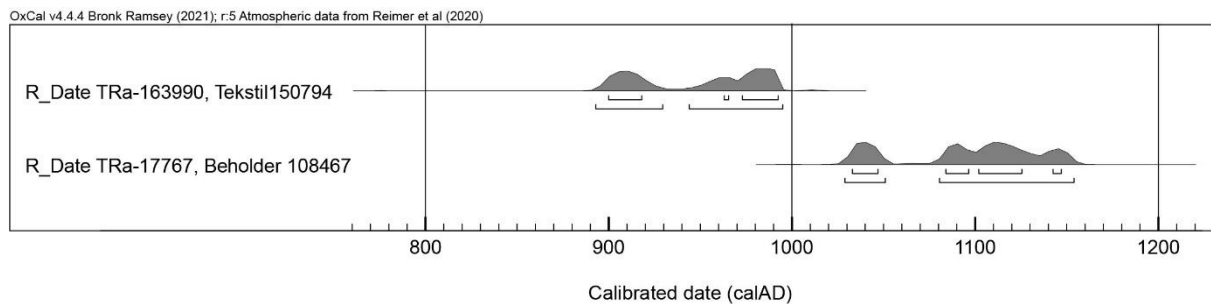
Det ble analysert en makrofossil- og en pollenprøve fra Grav 2. En ^{14}C -prøve fra det samme laget ble datert til senmesolittikum, noe som kan tyde på at konteksten inneholder organisk material som er mye eldre enn selve graven. Vegetasjonen som reflekteres i pollenprøven er en noe lysåpen og fuktig ore-/bjørkeskog som er mye eldre enn gravfeltet. Det kan tenkes at det er benyttet eldre organiske materialer i gravritualer og – oppbygging. Det fantes også elementer i pollenprøver som trolig representerer det samtidige landskapet, deriblant pollensekk av gran samt bein og soppspor fra makroprøven som indikerer fuktig gressmark (Overland 2022: 19).

^{14}C -Datering

Det ble analysert tre ^{14}C -prøver.

Tabell 24. Oversikt over ^{14}C -prøver relatert til Grav 2.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 σ	Kalibrert 2 σ
108053	107594	TRa-15893	Trekull, lyng	6250 \pm 20	BC 5522 - 5419	BC 5536 - 5383
150660	107594	TRa-16390	Tekstil	1095 \pm 15	AD 900 - 992	AD 893 - 995
150741	108476	TRa-17767	Tre, ukjent	965 \pm 15	AD 1032 - 1147	AD 1027 - 1154

Figur 39. Dateringskurve over relevante dateringer fra Grav 2

Den eldste ga et resultat innenfor seinmesolittikum, og daterer åpenbart noe annet enn selve graven. Denne kullprøven ble innsamlet fra gravens organiske lag, og må nok tilskrives eldre organiske materiale som har havnet i graven. Det ble analysert en ^{14}C -datering av tråd fra et tekstilfragment som ble funnet i tilknytning til den vestligste av skålspenne i graven. Tekstilfragmentet ga en datering til AD 893 – 995 (TRa-16390, 1095 \pm 15 BP), med en sannsynlig datering innenfor enten første del av 900-tallet eller sent 900-tall. Den tredje ^{14}C -dateringen fra Grav 2 stammet fra organisk materiale som utgjorde en liten beholder som inneholdt smykkemateriale. Denne fikk et resultat til AD 1027 – 1154 (TRa-17767, 965 \pm 15 BP). Denne dateringen er etter alt å dømme yngre enn selve begravelsen.

2.2.4.6 Tolkning

Gravtype

Grav 2 besto av en ubrent gravlegging, anlagt under flatmark. Det var ingen klare spor etter menneskelige levninger, men et tynt lag i bunnen representerte trolig nedbrutte rester etter den gravlagte og annet organisk materiale i graven.

Funnenes plassering

I den sørvestre delen av Grav 2 ble de to fragmenterte skålspenne funnet med en avstand på omtrent 15 cm. Mellom skålspenne, noe mot sør, ble det funnet en kuleformet ravperle. Ved den vestligste av skålspenne lå ringnålen, med nålen pekende mot nordvest, og ringen liggende inntil spennen.

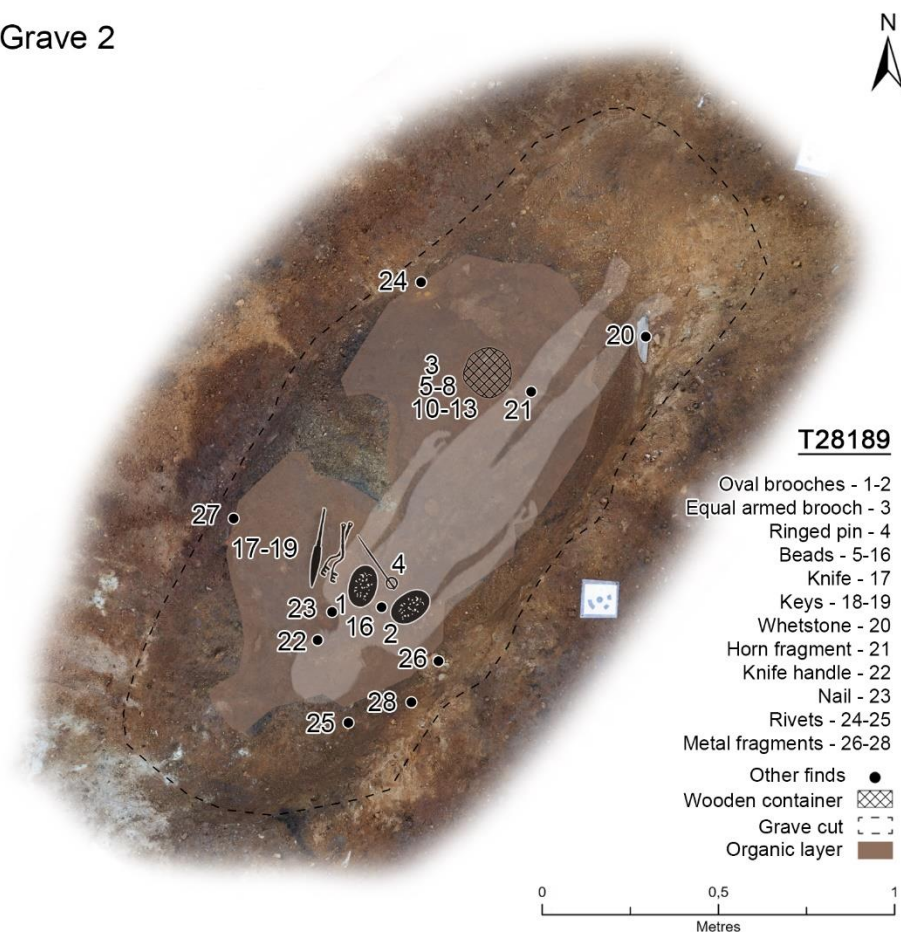
Omtrent 15 cm vest for den vestre av skålspennene fantes tangefragmentet av en kniv sammen med to kroknøkler. Nord for skålspennene ble det også funnet fragmenter av det som kan ha vært en liten kniv. Begge knivfragmentene hadde bevart deler av treskaft.

Mot nordenden av graven ble det funnet en beholder, som inneholdt en likearmet spenne og en rekke glassperler, samt perler av kobberlegering. Beholderen inneholdt også to fragmenter av ildflint. Like på østsiden av beholderen ble det funnet et endefragment av horn, som kanskje kan ha tilhørt et drikkehorn, men som forelå for forvitret til at det er mulig å fastslå hva det representerer.

Helt mot nordøst i graven fantes et blålig skiferbryne plassert inntil nedgravningen til graven.

Videre ble de fleste småfunn gjort i gravens søndre del.

Grave 2

Figur 40. T28189: 1-2 - skålspenner, 3 - ringnål, 4-16 - perler, 17 - kniv, 18-19 - nøkler, 20 - bryne, 21 - horn, 22 - treskaft, 23 - spiker, 24-25 - nagle, 26-28 - fragmenter av jern. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Orientering

Graven var orientert i nordøst – sørvestlig retning. Funn av ovale skålspenner, perle og ringnål i gravens sørvestre del antyder at dette trolig har vært gravens hode-ende. De ovale spennene lå med oversiden opp, og med en avstand på omtrent 10-15 cm. Utfra dette antas det at den avdøde ble begravd i ryngleie.

Graven er orientert i den samme hovedretningen som de fleste andre gravene på lokaliteten, men skiller seg ut ved å ha hodeenden mot sørvest og ikke nordøst som de fleste av gravene.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte. Funn med skålspennepar og perler, samt andre smykkefunn har tradisjonelt blitt regnet som kvinnegraver.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Grav 2 hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre jernalder-kontekster, men kutter en nedgravning (150514) med ¹⁴C-datering til mesolittisk tid (BC 5286 – 5056, TRa-16382, 6205±20 BP). Graven lå også påfallende parallelt med nordvestre langside av *Grav 9*, noe som kan tyde på at man i det minste har respektert de andre gravene på stedet ved etablering av nye.

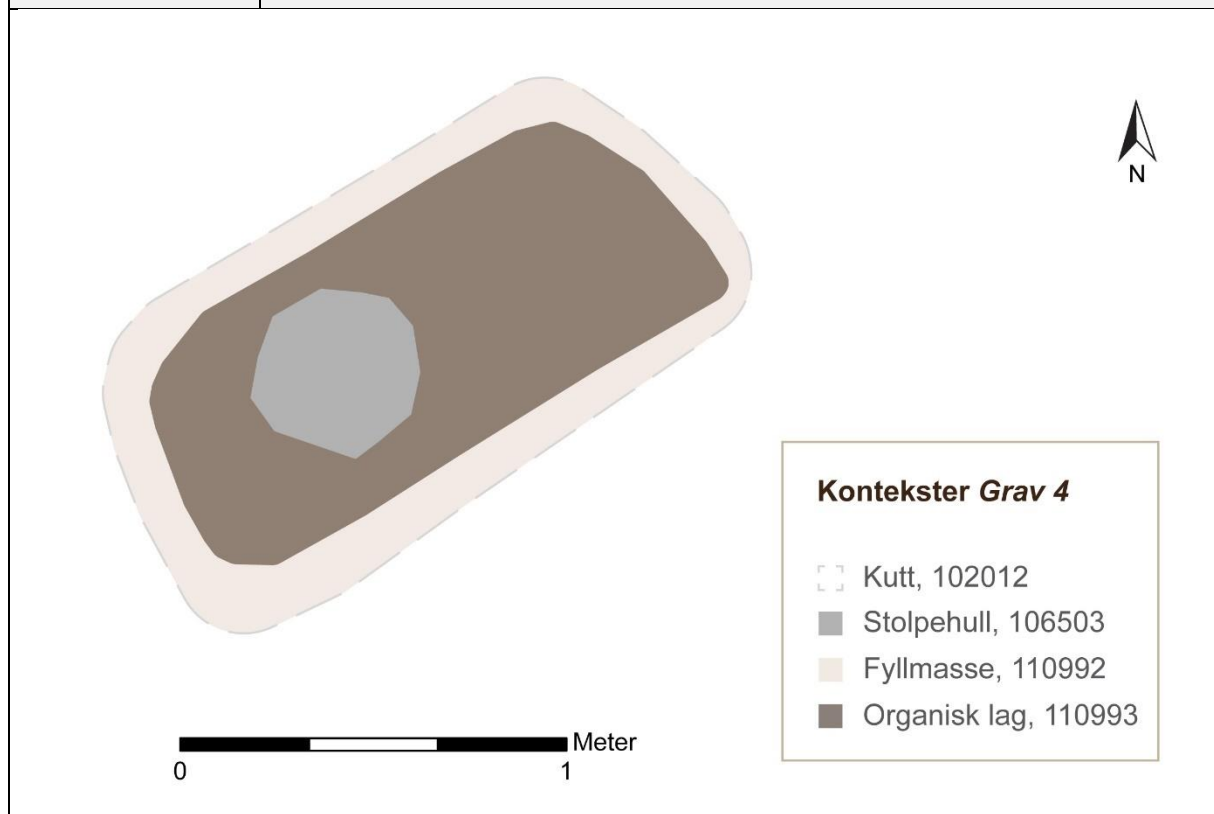
Skålspennene var svært nedbrutte og bidro derfor lite til den typologiske dateringen av graven. Den likearmede spennen av typen R.658, kan dateres til vikingtiden og da perioden frem til omtrent AD 850.

Både de sjøgrønne og de svarte perlene med rød og hvit dekor, som ble funnet i den lille beholderen, dateres av Callmer til AD 850-900 (2003: 43). Dette kan tyde på at den likearmede spennen kan ha hatt noe egenalder da den ble lagt ned i graven.

Tekstil fra området rundt skålspennene ble datert til AD 893 – 995 (TRa-16390, 1095±15 BP). Ser man på kurven til ¹⁴C-dateringen viser den en sannsynlighetstopp i første del av 900-tallet og en ny i andre halvdel. En datering til tidlig 900-tall stemmer best overens med dateringen av perlematerialet i graven, og vil regnes som mest sannsynlig. Hvor sene hedenske graver man kan forvente å finne i området er noe usikkert. Etter AD 950 er det få hedenske graver på Møre, mens det i Trøndelag imidlertid ikke er mulig å påvise noen overgang til kristen gravskikk før utpå tusentallet (Solberg 2000: 315).

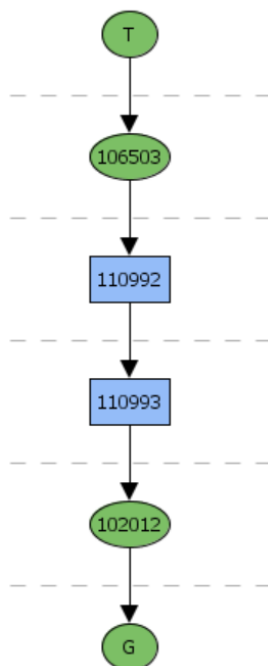
2.2.5 Grav 4, 102012

Type	Jordfestegrav	
T-nummer	T28191	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Tilnærmet rektangulær	
Størrelse	Lengde	175 cm
	Bredde	90 cm
	Dybde	15
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Stolpehull, 106503 kutter graven.	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Vikingtid, første halvdel av 900-tallet	
Hovedtrekk	Grav med organisk masse i bunnen. Det eneste funnet var ei øks.	

Tabell 25. Oversikt over kontekster relatert til Grav 4

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102012	Grav 4, kutt	180	90	Ca. 15
106503	Stolpehull	D. 47		30
110992	Grav 4, fyllmasse	180	90	13
110993	Grav 4, organisk lag	155	68	2

Figur 41. Matrise over kontekstene i tilknytning til Grav 4

2.2.5.1 Kutt, 102012

Grav 4 ble funnet 2,5 meter vest for Grav 1 i området like sør-sørvest for Haug I.

Nedgravningen til graven hadde en tilnærmet rektangulær form, med størrelsen 180 x 90 cm, og inneholdt spettet fyllmasse over et tynt organisk lag.

2.2.5.2 Organisk lag, 110993

I bunnen av nedgravningen fantes et svart organisk lag, 110993. Det var i tilknytning til dette laget organiske laget at det ble funnet en øks. Et steinskodd stolpehull, 106503 hadde i ettertid blitt gravd ned gjennom konteksten.

Figur 42. Organisk lag, 110993, i bunnen av Grav 4, med funn av øks. Da63315_132. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.5.3 Fyllmasse, 110992

Fyllmassen, 110992, besto av et brunt jordlag spettet med organisk materiale.

Figur 43. Grav 4 med stolpehull (106503). Da63315_131. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

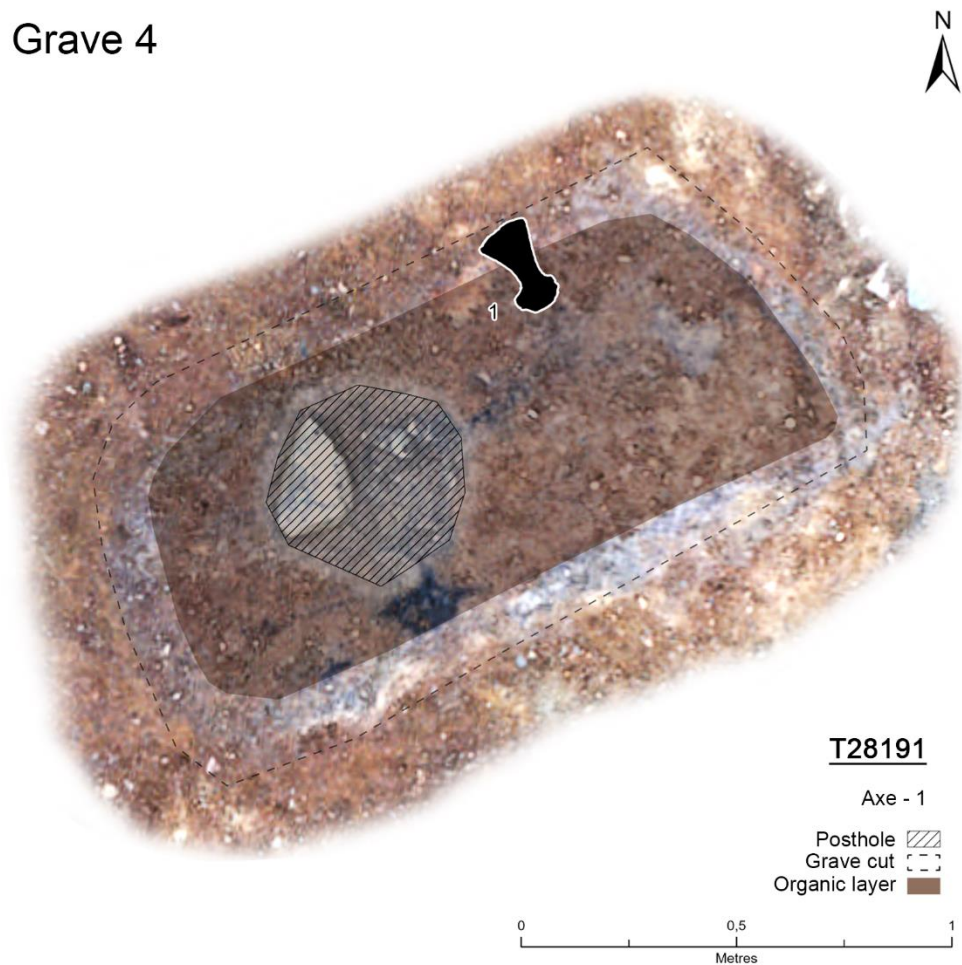
2.2.5.4 Stolpehull, 106503

Et steinskodd stolpehull kuttet gravkonteksten. Stolpehullet hadde en diameter på 47 cm, og en dybde på omtrent 30 cm. På grunn av svært mye skoningsstein, var det lite masse i konteksten. Fyllmassen besto av kullholdig sand.

2.2.5.5 *Funnmaterialet*

Det ble kun funnet én gjenstand i graven. Dette var ei øks, T28191: 1, av Petersens Type E. Øksa antyder en datering til vikingtiden, i perioden fra omtrent AD 850 og til et stykke innpå 900-tallet.

Grave 4

Figur 44. T28191: 1 – øks. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.5.6 *Naturvitenskapelige prøver*

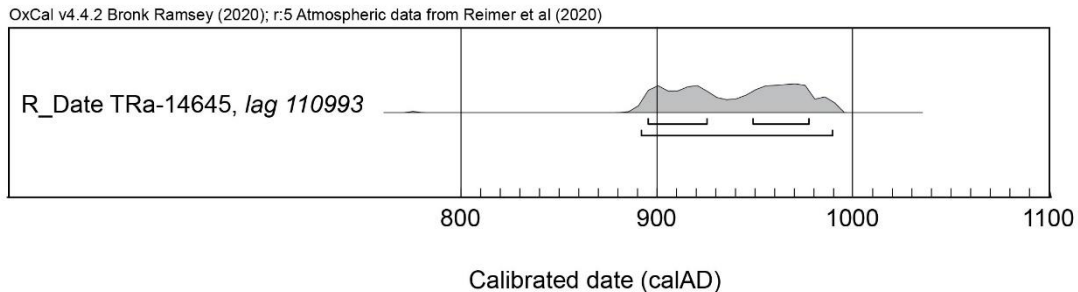
Grav 4 ble ikke prioritert til andre naturvitenskapelige analyser, bortsett fra ^{14}C -dateringer.

^{14}C -datering

Det ble analysert en ^{14}C -prøve fra graven.

Tabell 26. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 4.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
106502	110993	TRa-14645	Trekull, or/bjørk	1115±15	AD 895 - 977	AD 892 - 989

Figur 45. Dateringskurve for dateringer relatert til Grav 4

¹⁴C-prøven fra det organiske bunnlaget ble datert til AD 892 - 989 (TRa-14656, 1115±15 BP), noe som kan stemme godt overens med øksetypen.

2.2.5.7 Tolkning

Gravtype

På bakgrunn av det svarte, organiske laget samt øksa sin plassering på tilnærmet samme sted i nedgravningen som i våpengraven *Grav 1*, tolkes denne konteksten også som en lignende grav.

Orientering

Graven var orientert i nordøst – sørvestlig retning. Det er ikke mulig å sikkert kunne avgjøre i hvilken retning den gravlagte hadde blitt lagt ned i graven. Det eneste holdepunktet som kunne tenkes å si noe om dette var funnet av en øks langs gravens nord-nordvestre langside.

Grav 4 lå orientert helt likt som *Grav 1*, som lå to meter lengre mot øst. Om man sammenligner plasseringen til øksen i *Grav 4*, med plasseringen av øksen i den fullt utstyrte våpengraven, *Grav 1*, ser man at øksene ligger plassert på tilsvarende sted i disse to gravene. Utfra dette blir det foreslått at den gravlagte, også i *Grav 4*, kan ha blitt plassert med hodet mot nordøst.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte.

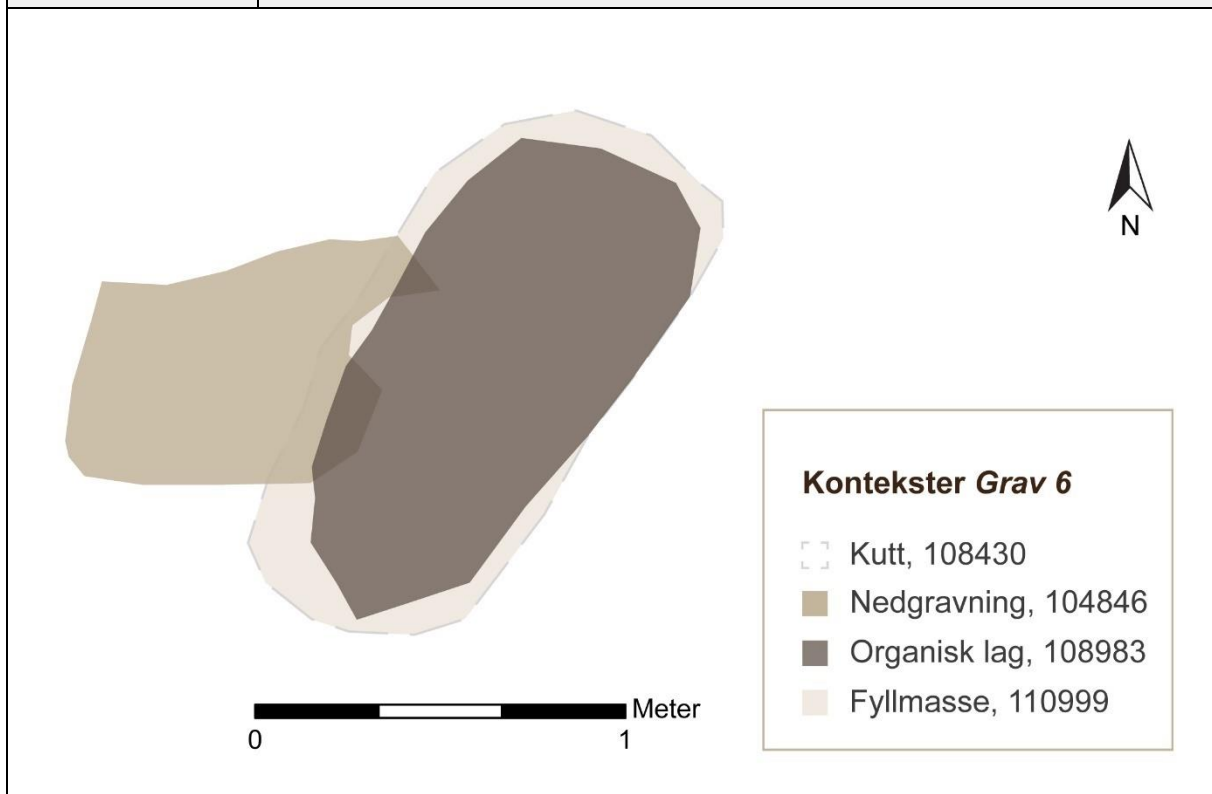
Stratigrafisk, typologisk- og ¹⁴C-dateringer

Den eneste stratigrafiske relasjonen til *Grav 4*, var stolpehull 106503. Det er uvisst hvilken alder stolpehullet har.

Øksa antyder en datering til vikingtiden, i perioden fra omtrent AD 850 og til et stykke innpå 900-tallet. Øksfunnet og ¹⁴C-dateringen kan samlet antyde at *Grav 4* trolig tilhører første halvdel av 900-tallet.

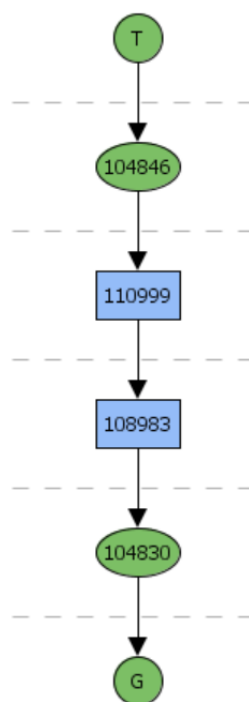
2.2.6 Grav 6, 108430

Type	Jordfestegrav	
T-nummer	T28192	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	170 cm
	Bredde	90 cm
	Dybde	35 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Kuttet av fotgrøften til <i>Haug I</i> (104532)	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Vikingtid, 900-tallet	
Hovedtrekk	Grav med neverlag og organisk bunnlag.	

Tabell 27. Oversikt over kontekster relatert til Grav 6

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
108430	Grav 6, kutt	170	88	34
104846	Nedgravning	91	82	14
108983	Grav 6, organisk lag	150	71	1
110999	Grav 6, Fyllmasse	170	88	33

Figur 46. Matrise over kontekster i relasjon til Grav 6

2.2.6.1 Kutt, 108430

Kuttet til Grav 6 hadde oval form, med en største utstrekning på 170 x 88 cm, samt en dybde på 34 cm. Graven lå plassert like på innsiden av fotgrøften rundt *Haug 1*. Fotgrøften kuttet nedgravningen til graven, uten å forstyrre selve begravelsen.

2.2.6.2 Organisk lag, 108983

Mot bunnen av graven fantes et svart, organisk lag. Deler av laget så ut til å bestå av nedbrutt treverk, mens størstedelen av laget ikke lot seg visuelt bestemme nærmere enn til at det var rester etter nedbrutt organisk materiale. I toppen av laget kunne det stedvis ses en neverlignende struktur. Enkelte steder ble det observert noe sand mellom det organiske laget og den tydelige neverstrukturen.

Figur 47. Organisk bunnlag 108983 i Grav 6. Da 63315_176. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 48. Detalj av bark/never funnet i bunnlaget til Grav 6. Da63315_179. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.6.3 Fyllmasse, 110999

Fyllmassen i *Grav 6* besto av spettet, tydelige blandete masser, bestående av grå, brun og rødlig siltholdig sand, iblanda grus og kull. I laget fantes det større stein plassert i gravens lengderetning i to ulike høydenivå. Fyllmassen strakte seg fra toppen og ned til et organisk lag i bunnen av graven.

Figur 49. Større stein i toppen av fyllmassen i *Grav 6*. Da63315_519. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.6.4 Nedgravning, 104846

Oval nedgravning av uvisst funksjon. Fyllmassen besto av gråbrun siltholdig sand, iblanda kull og grus og spredte fragmenter av brent bein. Nedgravninga lå delvis over vestre del av *Grav 6*.

Figur 50. Nedgravning 104846. Da63315_143. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.6.5 *Funnmaterialet*

Det ble funnet et svært begrenset funnmateriale i *Grav 6*. Funnene var knyttet til det organiske bunnlaget.

Perler

Det fantes tre glassperler i *Grav 6*. Den kuleformete perlen T28192: 1, besto av mørk grønt glass. Den segmenterte perlen, T28192: 2, hadde to ledd og besto av lyst sjøgrønt glass. Den tredje perlen, T28192: 3, hadde flat melon-form og lys sjøgrønn farge.

Beslag

Det ble funnet tre beslag av jern. Et kvadratisk beslag, T28192: 4, og to mer avlange, T28192: 5-6. Alle tre var av jern.

Figur 51. Perler og beslag funnet i *Grav 6*. Da64273_T28192_6_4_1_2_3_5. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Tekstil

Det ble funnet nedbrutte bunter med mulig fiber. Dette kan være rester etter tråder, men de er så nedbrutte at det er vanskelig å stadfeste.

Andre funn

Det ble i tillegg funnet to spikere av jern, T28192: 7-8, fire små nitnagler, T28192: 9-12. I tillegg ble det funnet et fragment av ukjent gjenstand av jern, T28192: 13.

2.2.6.6 *Naturvitenskapelige prøver*

Av naturvitenskapelige prøver ble det analysert mikromorfologi- og pollenprøver, i tillegg til ¹⁴C-prøver fra *Grav 6*.

Tabell 28. *Naturvitenskapelige prøver fra Grav 6*

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
109028	108983 Organisk bunnlag	Pollen
109010	108983 Organisk bunnlag	Jordmikromorfologi

Pollenanalyse

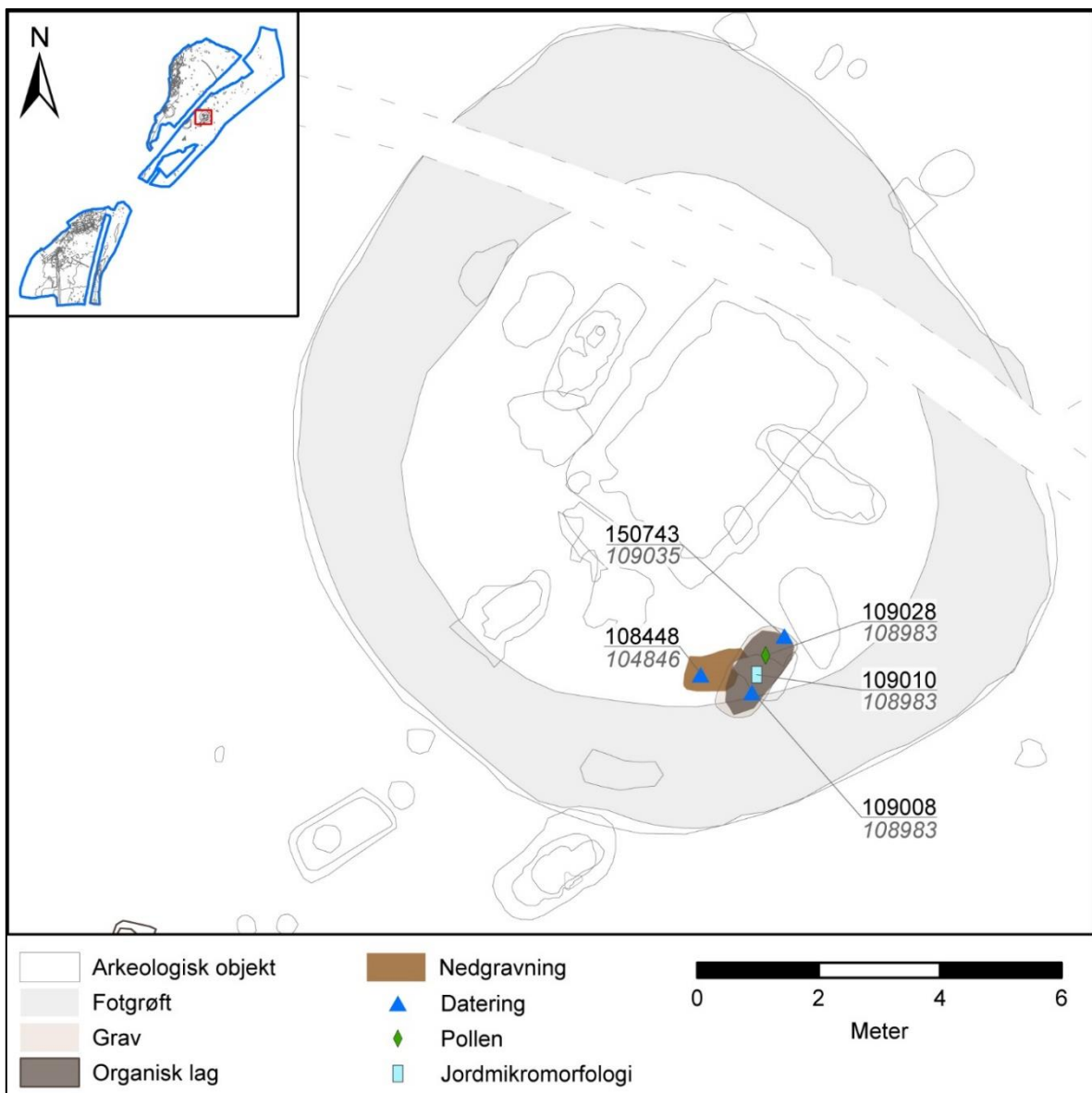
Det ble analysert en pollenprøve fra det organiske bunnlaget i graven. Prøven preges av mye trekull, samt pollenkorn av bygg. Byggpollenet kan tenkes å representere både mageinnhold, gravgaver eller bruk av halm i gravritualene. Treslagspollen kan knyttes til funn av bruk av never i graven, og kan representere det generelle pollenregn der neveren ble hentet (Overland, A. 2022: 21).

Jordmikromorfologi

Den jordmikromorfologiske prøven fra *Grav 6* (MM 109010) ble tatt ut fra det organiske bunnlaget i graven (108983). Prøven viser mikrolaminert tre-, never/bark-fiber og andre nedbrutte organiske fiber, blant annet treverk. Det er kjent at bark bevares bedre enn annet treverk i denne type kontekster, så barken kan ifølge Macphail ha tilhørt treverk som har forvitret f. eks en kiste (Macphail 2021).

¹⁴C-datering

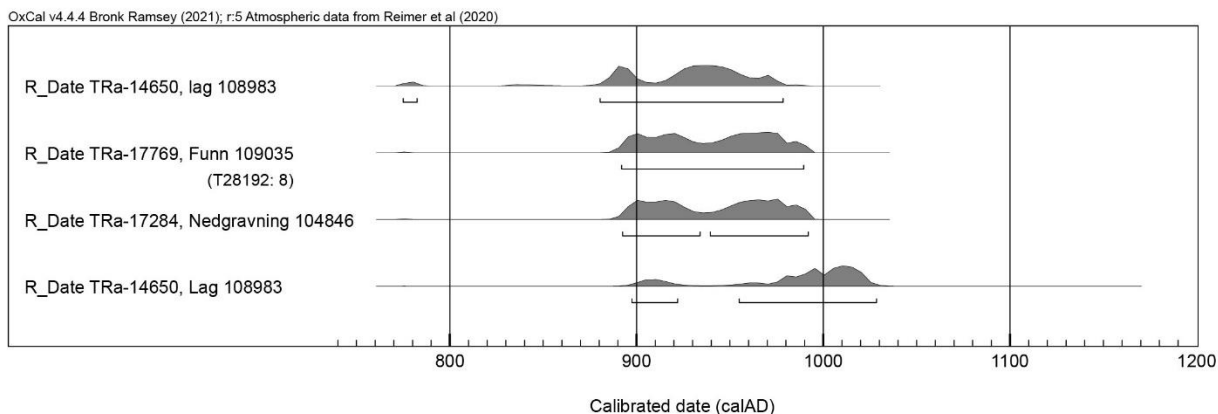
Det ble analysert fire ¹⁴C-prøver fra kontekster i relasjon til *Grav 6*. Det ble analysert én prøve fra nedgravning 104846 som kuttet gravkonteksten, én prøve fra treverk fra funn T28192: 8, tilhørende lag 108983, samt to prøver fra et neverlag i toppen av det organiske bunnlaget 108983.

Figur 52. Naturvitenskapelige prøver fra *Grav 6*. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 29. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 6

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
109008	108983	TRa-14650	Treverk, never	1140±15	AD 886 - 956	AD 775 - 978
150743	109035 T28192: 8	TRa-17769	Treverk, ukjent	1115±15	AD 895 - 977	AD 891 - 989
108448	104846	TRa-17284	Trekull, bjørk	1110±15	AD 896 - 986	AD 892 - 992
109008	108983	TRa-14650	Treverk, never	1060±25	AD 979 - 1022	AD 897- 1028

Figur 53. Dateringskurver fra daterte kontekster i tilknytning til Grav 6

De to prøvene av never ga statistisk ulikt resultat, til hhv. AD 775 – 978 og AD 897 - 1028 (TRa-14650, 1140±15 og 1060±25 BP), mens treverket fra funn T28192: 8 funnet i tilknytning til det samme laget neveren lå i, ble datert til AD 891 – 989 (TRa-17769, 1115±15 BP).

En prøve fra nedgravning 104846, som kuttet gravkonteksten, ble ¹⁴C-datert til AD 892 – 992 (TRa-17284, 1110±15 BP), mens treverk bevart rundt spiker, T28192: 8 ble datert til AD 891 – 989 (TRa-17769, 115±15 BP).

2.2.6.7 Tolkning

Gravtype

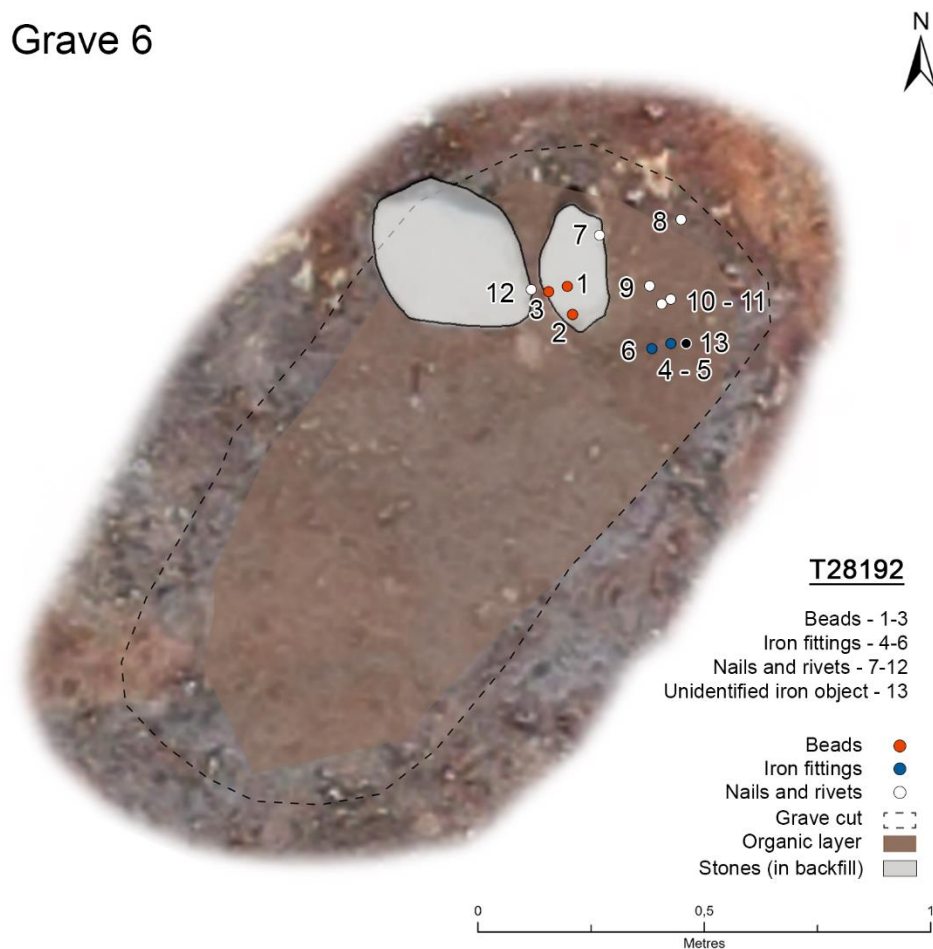
Grav 6 fantes like på innsiden av fotgrøften rundt Haug I, og blir tolket som en ubrent jordfestegrav.

Et lag med never av med nokså stor utstrekning, observert i toppen av det organiske bunnlaget, kan vitne om at den gravlagte kan ha blitt tildekt med never. Det antydes av Macphail (2021) at neveren kan ha tilhørt nå forvitret treverk, fra f. eks en kiste. Utbredelsen og formen tyder imidlertid på at det i stedet kan være snakk om store flak av nevner som har dekket den gravlagte.

Funnenes plassering i graven

Funnene funnet i det organiske bunnlaget i Grav 6, lå samlet over et nokså lite område helt i gravens nordøstre ende. Det var ikke mulig å si noe sikkert om den avdødes plassering i graven på bakgrunn av funnenes beliggenhet.

Grave 6

Figur 54. T28192: 1-3 – perle, 4-6 – beslag 7-8 – spiker, 9-12 – nitnagle. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Orientering

Grav 6 lå orientert i nordnordøst-sørsørvestlig retning.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte.

Stratigrafisk, typologisk- og ¹⁴C-datering

Nedgravningen til Grav 6 ble mot sør forstyrret av fotgrøften rundt Haug I. Fotgrøften ligger over nedgravningen, nokså høyt oppe, slik at selve begravelsen ikke ser ut til å ha blitt forstyrret av dette. Dette innebærer at Grav 6 er eldre enn igjenfyllingen av fotgrøften, mens selve fotgrøften i teorien kan ha blitt etablert tidligere enn graven.

Funnene fra Grav 6 gir få holdepunkter for typologisk datering. På bakgrunn av ¹⁴C-dateringene antas Grav 6 å tilhøre 900-tallet.

2.2.7 Grav 9, 104932

Grav type	Dødehus	
T-nummer	T28274	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Rektangulær	
Størrelse	Lengde	420 cm
	Bredde	260 cm
	Dybde	30 cm
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	En dreneringsgrøft kutter så vidt nordvestre hjørne av dødehuset.	
Antall tilhørende kontekster	2	
Datering	Vikingtid, 900-tallet	
Hovedtrekk	Rest av bygning bestående av rektangulær vegggrøft. Bygningen lå inne i Haug I.	

Tabell 30. Oversikt over kontekster relatert til Grav 9

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
101712	Grav 7	240	85	15
104932	Vegggrøft	460	310	30
107289	Stolpehull, hjørnestolpe	32	32	20

2.2.7.1 Veggrøft, 104932

Veggrøften hadde en bredde på 20-25 cm. Fyllmassen i grøften besto av grå sand mot toppen, og steiner i kanter og bunn rundt hele konteksten. Grøften hadde en gjennomgående dybde på 30 cm, målt til under steinfyllet. Sidene i grøften var rette i ytterkant, og skrånende på innsiden.

Veggrøften ble funnet innenfor fotgrøften rundt *Haug I*. Avstanden til fotgrøften fra langsiden av veggrøften var 2,7 meter på begge sider. Sørvestre kortende hadde en avstand på 2,8 meter fra fotgrøften, mens det i nordøst var en avstand til fotgrøften på i underkant av en meter.

Figur 55. Grav 9, dødehus. Da63315_049. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 56. Grav 9 med tømt vegggrøft. Da63315_079. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.7.2 Stolpehull, 107289

I det sørøstre hjørnet til dødehusets vegggrøft, ble det funnet et stolpehull. Dette stolpehullet hadde ingen tydelig avgrensning i plan, men hadde en utstrekning på omtrent 32 x 32 cm og en største dybde på 20 cm. Fyllmassen i konteksten besto av grå stiltholdig sand, og det kunne ses en mulig steinskoning.

Figur 57. Stolpehull i bunnen av nordvestre hjørne av vegggrøft 104932. Da63315_170. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 58. Spor etter stolpe i SV hjørne av dødehusets veggrøft. Da63315_072. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 59. Kantsatt stein i NV hjørne av dødehuset Grav 9. Da63315_074. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.7.3 *Funnmaterialet*

Det ble ikke gjort mange funn i tilknytning til dødehuset. Det ble funnet to spiker omtrent midt på vestre langside, T28274: 1.

Brent bein

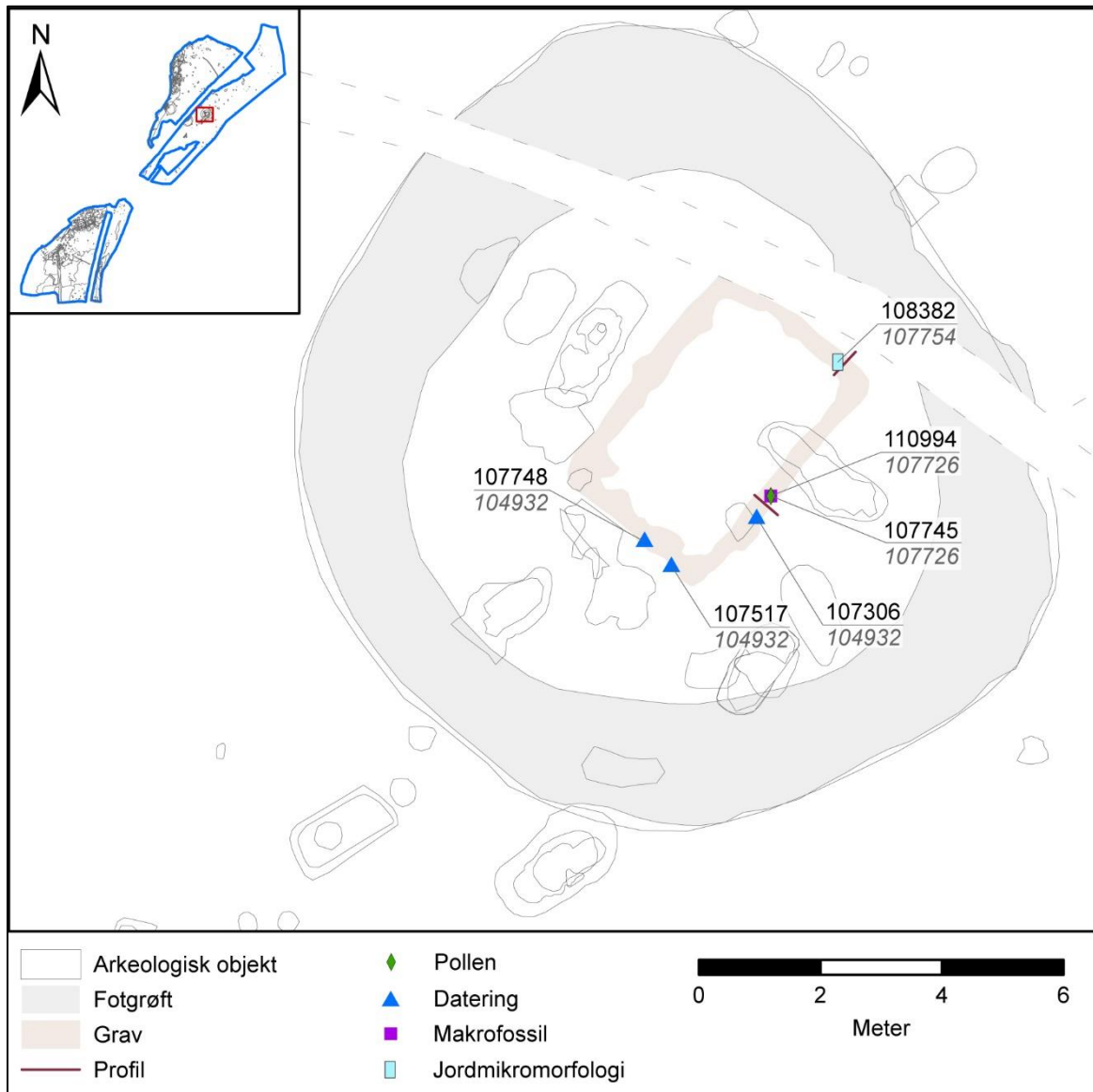
I tillegg ble det funnet små spredte forekomster av brent bein i veggrøften til Grav 9. Disse var fordelt på fem ulike kontekster og med en samlet vekt på 10,5 gram.

2.2.7.4 Naturvitenskapelige prøver

Prøver fra Grav 9 ble undersøkt ved hjelp av makrofossil-, pollen- og jordmikromorfologiske analyser, samt ¹⁴C-dateringer. I tillegg ble osteologisk materiale fra konteksten artsbestemt.

Tabell 31. Naturvitenskapelige prøver fra Dødehus, Grav 9

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
107745	107726	104932 Veggrøft	Makrofossil
110994	107726	104932 Veggrøft	Pollen
108382	107754	104932 Veggrøft	Jordmikromorfologi

Figur 60. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 9. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Makrofossil- og pollenanalyser

Pollenprøven fra veggrøften til dødehuset karakteriseres av bjørk og gress, med enkelte gressmarksindikatorer og også dyrkningsindikatorer som pollen Korn av bygg. Dette indikerer et landskap med en del bjørk, men også gressmark og korndyrking i umiddelbar nærhet. Makrofossilprøven viser, i tillegg til å støtte opp om funnene fra pollenprøven, mye sopp sclerotier som indikerer forstyrret jordsmonn (Overland 2020: 22).

Jordmikromorfologi

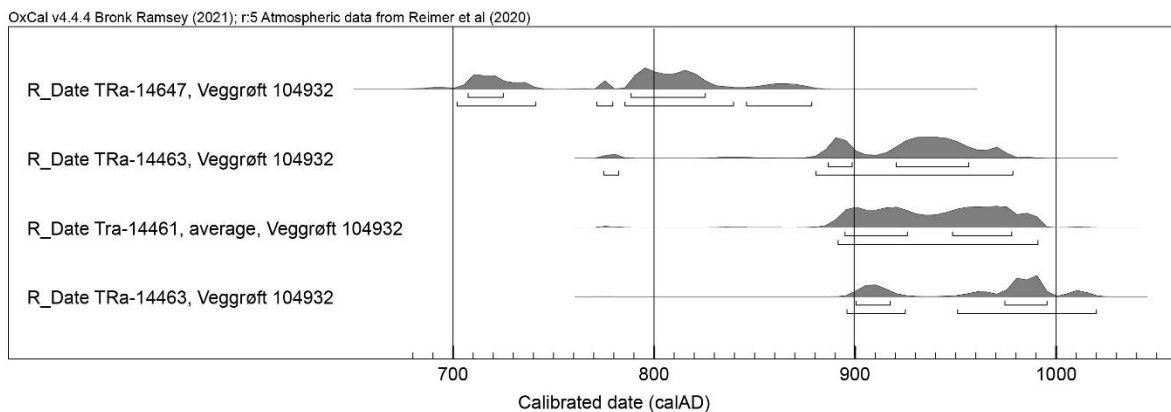
En jordmikromorfologisk prøve (108382) fra profil 107754 gjennom vegggrøften viste biologisk bearbejdede masser, bestående av nokså grove minerogene masser som trolig hadde rast inn fra grøftens sidekanter, blandet med sterkt oksidert og nedbrutt treverk. Det organiske materialet representerer sannsynligvis nedbrutt treverk fra bunnen av trekonstruksjonen i dødehuset. Det ble ikke observert annen fyllmasse, fra f. eks haugfyllet over dødehuset, noe som tyder på at veggene til dødehuset har stått til de ble brutt ned på stedet (Macphail 2021).

¹⁴C-datering

Det ble analysert tre ¹⁴C-prøver fra vegggrøften til Grav 9, hvorav to av prøvene ble datert to ganger. Den ene, TRa-14461, hadde to statistisk like resultater og presenteres her ved gjennomsnittlig datering, mens prøvene fra den andre, TRa-14463, ikke var statistisk sammenfallende, og derfor presenteres hver for seg.

Tabell 32. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 9

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
107306	104932	TRa-14647	Trekull, Bjørk	1235±15	AD 707 - 825	AD 702 - 878
107748	104932	TRa-14463	Trekull, Bjørk	1140±15	AD 886 - 956	AD 775 - 978
107517	104932	TRa-14461	Trekull, Bjørk	1115±20, average	AD 895 - 978	AD 891 - 991
107748	104932	TRa-14463	Trekull, Bjørk	1080±15	AD 900 - 995	AD 896 - 1020

Figur 61. Dateringskurver for daterte prøver fra Grav 9

Av ¹⁴C-dateringene fra vegggrøften ga to prøver (tre ¹⁴C-dateringer) nokså sammenfallende i alder til rundt 900-tallet (TRa14661, 1115±20 BP, og TRa14663, 1140±15 og 1080±15 BP), mens den tredje (TRa-14647, 1235±15 BP) ga en noe eldre datering som trolig må tilskrives forstyrrelser fra tidligere aktivitet på stedet.

Osteologisk materiale

Det ble samlet inn brent bein fra fem ulike kontekster i tilknytning til vegggrøfta til Grav 9. Alt av innsamlet bein fra konteksten var brent, og materialet hadde en samlet vekt på 10,5 gram. Totalt kunne 6,6 gram bein bestemmes til pattedyr. Kun et fragment lot seg bestemme sikkert, dette var et fragment av høyre håndrot fra en hest som var liten av størrelse, men ikke nødvendigvis et ungt individ (Kjellström et al 2021).

2.2.7.5 Tolkning

Gravtype

Veggrøften antas å ha hatt en form for stavverkskonstruksjon, støttet opp med steinskoing nede i veggrøften. Den symmetriske plasseringen innenfor Haug I, samt jordmikromorfologiske data på at bygningen har blitt brutt ned *in situ*, uten at det har kommet til noen ny fyllmasse bidrar til tolkning av konteksten som et dødehus, selv om det ikke ble funnet bevarte spor etter noen begravelse inne i huset. Dødehuset har trolig vært dekket av massene i *Haug I*, i det minste delvis og i deler av sin bruksfase.

Orientering

Dødehuset lå orientert i retningen sørvest - nordøst, i likhet med de fleste gravene på Skeiet.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Veggrøften kutter gjennom *Grav 7*, og er derfor yngre enn denne konteksten. *Grav 7* sin ene analyserte ¹⁴C-prøve viste en datering til merovingertidens andre halvdel, AD 675 – 775 (TRa-15440, 1270±15 BP).

Det var få funn i tilknytning til *Grav 9*, og ingen muligheter for typologisk datering basert på funnmaterialet.

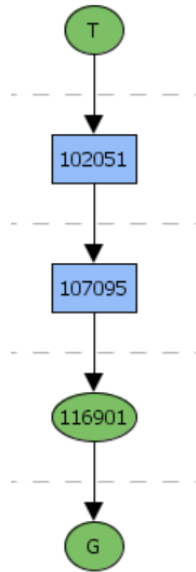
¹⁴C-dateringer fra veggrøften pekte mot en datering til 900-tallet, med to nokså like dateringer på hhv. AD 891 – 991 (TRa-14661, average, 1115±15 BP) og AD 896 – 1020 (TRa-14463, 1080±15 BP), begge datert på trekull fra bjørk.

2.2.8 Grav 19, 116901

Type	Mulig jordfestegrav	
T-nummer	T28477	
Orientering	Nord nordøst - sørsørvest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	145 cm
	Bredde	85 cm
	Dybde	11 cm
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Ukjent	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Vikingtid	
Hovedtrekk	Oval nedgravning med organisk bunnlag. Laget er likt lag funnet i de andre gravene i området, der de tolkes som nedbrutte organisk materiale. Nedgravningen tolkes derfor som en grav. Det ble kun funnet én gjenstand i graven.	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Kontekster Grav 19</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutt, 116901 Fyllmasse, 102051 Organisk lag, 107095 </div>		

Tabell 33. Oversikt over kontekster relatert til Grav 19

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102051	Grav 19, fyllmasse	145	85	10
107095	Grav 19, organisk lag	100	54	1
116901	Grav 19, kutt	145	85	11

Figur 62. Matrise over kontekster relatert til Grav 19

2.2.8.1 Kutt, 116901

Grav 19 hadde en avlang nedgravning, som målte 145 x 85 cm, og hadde en største dybde på 11 cm. I graven fantes en fyllmasse, samt et organisk bunnlag.

Graven ble funnet 2,5 meter sørvest for Grav 4, i området sør for Haug I.

2.2.8.2 Organisk lag, 107095

I bunnen av nedgravningen fantes et svart, organisk lag. Laget hadde en utstrekning på 100 x 54 cm, samt en tykkelse på ca. én cm.

Figur 63. Grav 19 med organisk bunnlag 107095. Da63315_146. Foto: Kjersti Krogsæter, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.8.3 Fyllmasse, 102051

Fyllmasse 102051, lå over det organiske bunnlaget og fylte opp hele nedgravningen. Fyllmassen besto av gråbrun sand og fantes i en dybde på 10 cm.

Figur 64. Grav 19 med fyllmasse 102051. Da63315_142. Foto: Kjersti Krogsæter, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.8.4 Funnmaterialet

Det ble kun funnet én gjenstand i Grav 19. Dette var en kniv, T28477: 1.

Grave 19

Figur 65. T28477: 1 – kniv. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.8.5 Naturvitenskapelige prøver

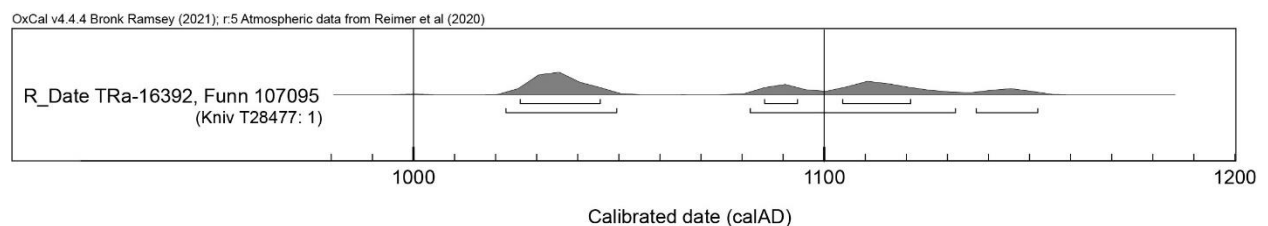
Det ble ikke prioritert andre naturvitenskapelige prøver, enn ^{14}C -datering fra *Grav 19*.

^{14}C -datering

Det ble analysert to ^{14}C -prøve fra gravkonteksten.

Tabell 34. Oversikt over ^{14}C -dateringer relatert til *Grav 19*.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 σ	Kalibrert 2 σ
150737	107095	TRa-17281	Trekull, furu	2460 \pm 15	BC 748 - 518	BC 753 - 423
150662	107095 T28477: 1	TRa-16392	Tre, bjørk	980 \pm 15	AD 1026 - 1121	AD 1022 - 1152

Figur 66. Dateringskurve for datering i tilknytning til *Grav 19*.

Den ene av ^{14}C -prøvene datertes til BC 753 – 423 (TRa-107095, 2460 ± 15 , og kan ikke knyttes til begravelsen. Den andre ^{14}C -dateringen ble foretatt på treverk fra den ene gjenstanden som ble funnet i graven, kniv T28477: 1. Denne prøven ga et resultat til AD 1022 – 1152 (TRa-16392, 980 ± 15 BP), og overgangen vikingtid – middelalder.

2.2.8.6 *Tolkning*

Gravtype

Grav 19 tolkes som en ubrent grav, anlagt som en flatmarksgrav. Graven hadde en svak rest av organisk masse tilsvarende den som fantes i bunnen av en rekke graver på stedet. *Grav 19* skilte seg ut ved at bunnlaget fremsto noe tørrere og mindre organisk enn i de fleste tilfellene. Dette kan tenkes å være et resultat av at graven var svært grunt anlagt og dermed mer utsatt for utvasking og nedbrytning.

Orientering

Graven lå orientert i nordnordøst - sørsørvestlig retning. Det var få holdepunktet til å kunne si noe om i hvilken retning den gravlagte hadde blitt lagt ned i graven. Kniven ble funnet midt på østre langsiden av graven, noe som kan stemme godt med at den kan ha hengt i beltet til den gravlagte.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte.

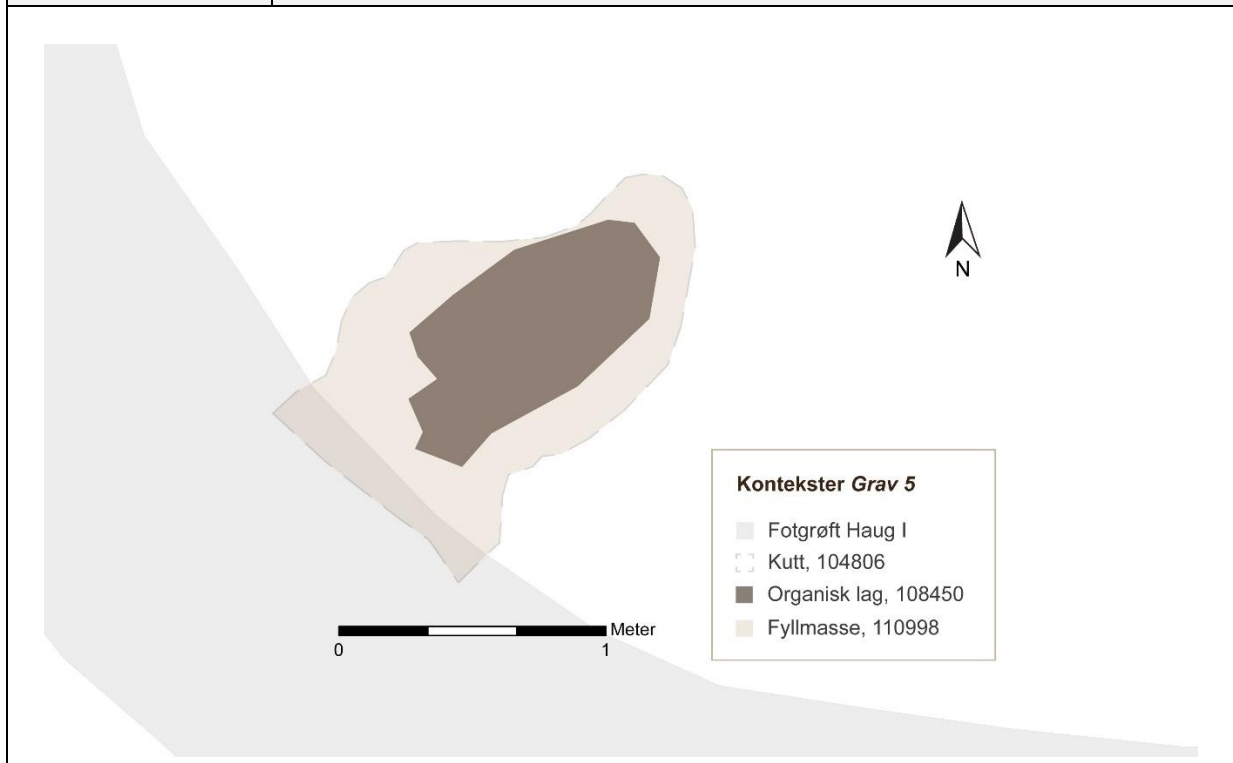
Stratigrafisk-, typologisk- og ^{14}C -datering

Det var ingen stratigrafisk eller typologisk informasjon som kunne bidra til dateringen av *Grav 19*.

Det foreligger én ^{14}C -prøve fra treverk bevart i tilknytning til kniven som ble funnet i graven. Prøven ga et overraskende ungt resultat til AD 1022 – 1152 (TRa-16392, 980 ± 15 BP). Det ble ikke observert noe under undersøkelsen som ga grunn til å tenke seg at graven hadde blitt forstyrret, men det kan være grunn til å betvile dateringsresultatet.

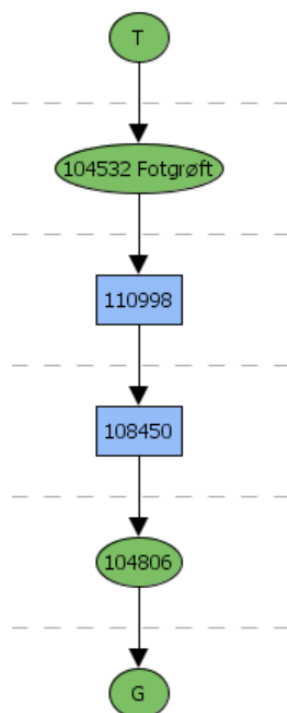
2.2.9 Grav 5, 104806

Type	Mulig jordfestegrav	
T-nummer	T28473	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	170 cm
	Bredde	80 cm
	Dybde	5 cm
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Kuttet av fotgrøften til <i>Haug I</i> (104532)	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Vikingtid	
Hovedtrekk	Nedgravning med rest etter lignende organisk lag som i sikre gravkontekster.	

Tabell 35. Oversikt over kontekster relatert til Grav 5

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
108450	Grav 5, Organisk lag	130	55	< 2
104806	Grav 5, kutt	170	100	5
110998	Grav 5, fyllmasse	170	100	5

Figur 67. Matrise over kontekster relatert til Grav 5

2.2.9.1 Kutt, 104806

Nedgravningen hadde bevarte mål på omtrent 170 x 100 cm. Kuttet var fylt med et organisk bunnlag under grålige fyllmasser. Graven hadde ujevnt hellende sidekanter og ujevn bunn. Nedgravningen var dypest mot midten med en bevart dybde på bare ca. 5 cm.

Den mulige graven ble funnet like innenfor fotgrøften til *Haug I*, som også kuttet konteksten mot sør.

2.2.9.2 Organisk lag, 108450

Det organiske laget hadde en utstrekning på omtrent 130 x 55 cm, og var 1-2 cm tykt. Laget hadde mange likhetstrekk med tilsvarende lag funnet i sikre gravkontekster. Under det tydelige organiske laget var det rester etter utvasking fra laget, i form av undergrunnmasse med mer grålig farge.

Figur 68. Organisk lag i Grav 5. Da53315_171. Foto: Ellen L. W. Randerz, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.9.3 Fyllmasse, 110998

Fyllmasse i mulige gravkontekst, Grav 5. Konteksten besto av spettet grå siltsand. Laget var jevnt over tykkest mot nordvest, men generelt svært grunt.

Figur 69. Mulig gravkontekst Grav 5 i plan. Da63315_166. Foto: Ellen L. W. Randerz, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.9.4 Naturvitenskapelige prøver

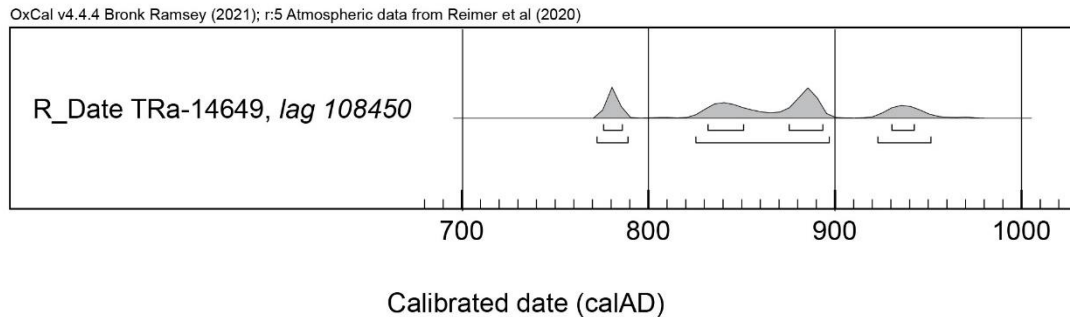
Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra Grav 5, utover å analysere en ¹⁴C-prøve.

¹⁴C-datering

Det ble analysert én ¹⁴C-prøve av trekull fra det organiske bunnlaget i Grav 5.

Tabell 36. ¹⁴C-datering relatert til Grav 5.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
108472	108450	TRa-14649	Trekull, vier/osp	1165±15	AD 776 –942	AD 772 - 951

Figur 70. Dateringskurve for datering av organisk lag i den mulige gravkonteksten, Grav 5.

Prøven daterer laget til AD 772 – 951 (Tra-14649, 1165±15 BP). Dateringen gir et noe stort tidsintervall, noe som skyldes utflating av kalibreringskurven med flere toppler i sannsynlighetsberegningen.

2.2.9.5 Tolkning

Gravtype

Det organiske laget hadde mange likhetstrekk med tilsvarende lag funnet i sikre gravkontekster. Laget har den samme fete, organiske konsistensen som bunnlaget i sikre gravkontekster, samt lik farge. Utbredelsen av laget i bunnen av en nedgravning, og med noe mindre utstrekning enn selve nedgravningen, var også helt typisk. I tillegg lå laget også her under et svært spettet lag som lignet svært mye på den øvre fyllmassen i gravkontekstene på lokaliteten. På bakgrunn av dette ses konteksten som en mulig grav.

Det ble ikke funnet gjenstandsfunn eller organiske levninger etter den gravlagte. I de gravkontekstene på lokaliteten som hadde tilsvarende organisk bunnlag, var gravfunnene knyttet til dette laget og lå ofte plassert både i og ovenpå det. I enkelte tilfeller ble det gjort funn på nivå med laget, men utenfor dets utstrekning, langs ytterkantene av nedgravningene. Det at det ikke ble funnet gjenstander i denne konteksten fører til at den ikke umiddelbart ble tolket som en grav, selv om de fleste karakteristikkene var til stede.

Da det fantes bevart fyllmasse over det organiske bunnlaget, anses det som usannsynlig at funn kan ha blitt pløyd bort fra konteksten. Den mulige graven er derimot grunnere enn de fleste sikre gravene, så det kan tenkes at funn har blitt utsatt for en sterkere nedbrytning enn mange andre graver. En annen forklaring på manglende funn, kan være en reell mangel på funn. En svært ulik mengde gjenstander i gravene på stedet, vitner om at det har vært store individuelle forskjeller i hvilke gjenstander som fulgte den døde i graven. Det er nok dermed ikke så usannsynlig at enkelte individer har blitt begravet uten gjenstander bevart for ettertiden.

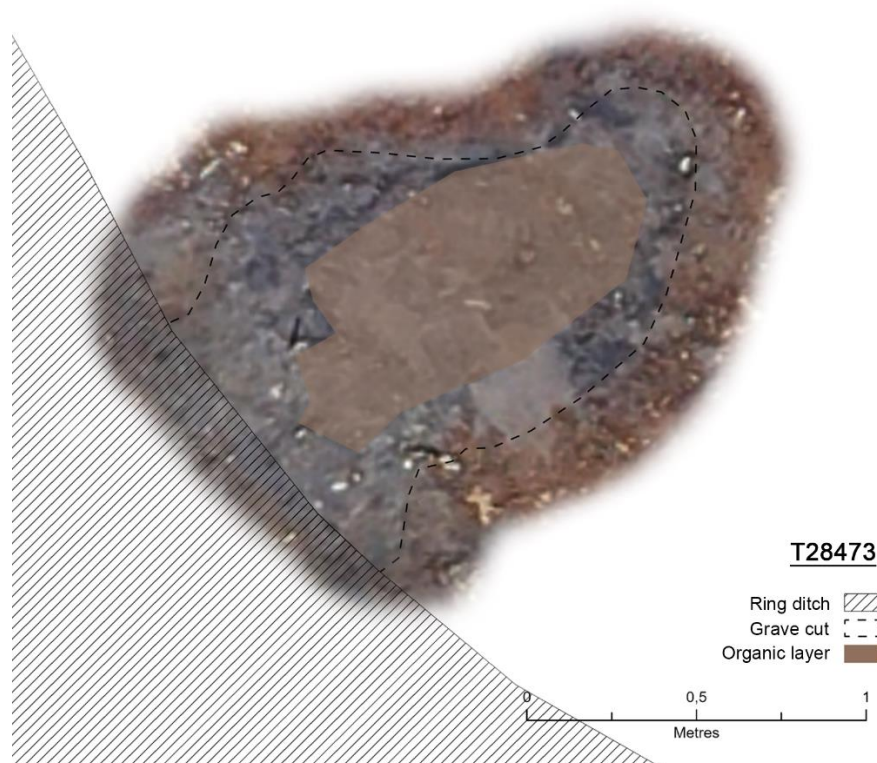
Orientering

Grav 5 var orientert i nordøst – sørvestlig retning, på samme måte som de fleste andre og mer sikre gravene. Dette bidrar, i tillegg til andre likheter med sikre graver, til å styrke antagelsen om at det her er snakk om en grav uten påviste gjenstandsfunn. Mangelen på funn fører til at man heller ikke kan si noe om den gravlagtes plassering i graven.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte.

Grave 5

Figur 71. Plantegning over Grav 5. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Stratigrafiske-, typologiske- og ¹⁴C-dateringer

Grav 5 kuttes av fotgrøften rundt *Haug I*, og må derfor være eldre enn denne. Det ble ikke funnet noen gjenstander i tilknytning til Grav 5. En ¹⁴C-datering av trekull fra Grav 5, ble datert til AD 772 – 951 (TRa-14649, 1165±15 BP).

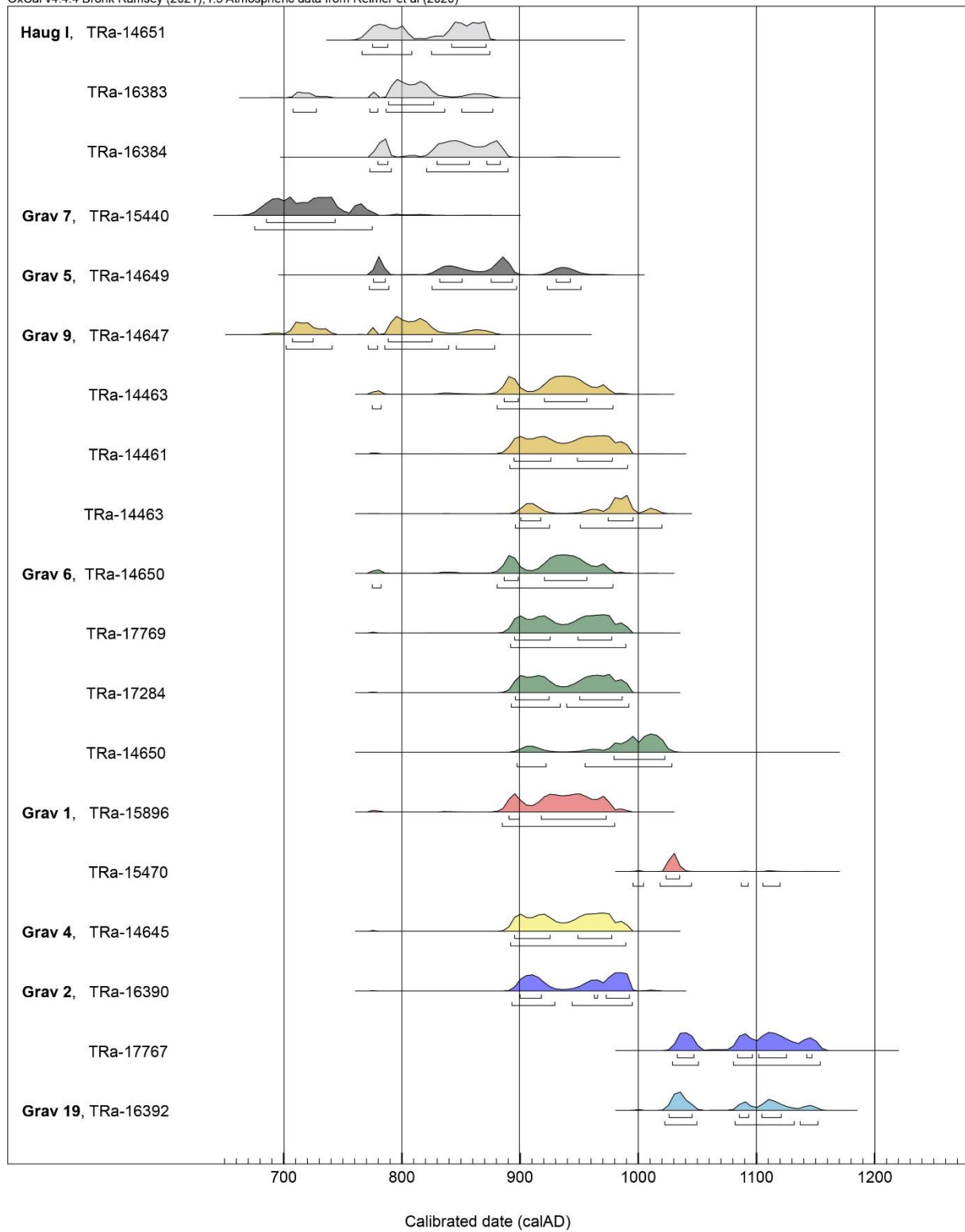
2.2.9.6 Oppsummering av gravene ved *Haug I*

Det ble funnet en rekke ulike graver i og rundt *Haug I*. Dødehuset (Grav 9) som ble funnet nokså sentralt i haugen antas å være haugens «primærgrav», selv om det ikke fantes bevart spor etter gravlegging i tilknytning til huset. I tillegg ble det funnet to graver (Grav 2 og Grav 6), samt to mulige graver (Grav 5 og Grav 7) innenfor fotgrøften. Like sør for fotgrøften ble det funnet tre graver (Grav 1, Grav 4 og Grav 19).

De åtte gravene som ble funnet i området ved, og i direkte geografisk tilknytning til, *Haug I* viste stor variasjon. Sju av gravene var jordfestegraver mens den åttende var et såkalt dødehus.

Jordfestegravene hadde en del tydelige fellestrekk, hvorav det organiske bunnlaget var det tydeligste. Dette var et trekk som i noe ulik utstrekning og konsistens fantes i alle gravene i dette området.

Det som skilte jordfestegravene tydeligst fra hverandre var deres svært ulike funninventar. To av gravene inneholdt forholdsvis mange funn (Grav 1 og Grav 2), én grav hadde en svært moderat funnmengde (Grav 6), to graver inneholdt ett enkelt funn hver (Grav 4 og Grav 19), mens to graver var helt uten bevarte funn (Grav 5 og Grav 7).

Figur 72. Kalibreringskurver for relevante dateringer fra fotgrøften rundt Haug I, og alle gravene ved og innenfor.

Orientering

Gravene var i all hovedsak orientert i nordvest – sørøstlig retning. *Grav 2* og *Grav 19* orienterte seg noe mer mot nord-sør enn de andre gravene, mens *Grav 7* hadde en avvikende orientering, og lå orientert i nordøst – sørvestlig retning.

Gravene som hadde funn som kunne bidra til å se noe om i hvilken retning den avdøde var plassert, var *Grav 1* og *Grav 2*, samt med noe større usikkerhet *Grav 6* og *Grav 4*. Avdøde i *Grav 1*, og trolig *Grav 6*, har hatt hodet vendt mot nordvest, mens den begravde i *Grav 2* hadde blitt gravlagt med hodet i sørøst-enden av graven. I tillegg til disse kan det nevnes at øksa som var eneste funn i *Grav 4* lå plassert på tilsvarende sted i graven som øksa i *Grav 1*, som var del av et fullt våpensett. Det kan derfor argumenteres for at også den begravde i *Grav 4* kan ha blitt nedlagt med hodet i nordvestenden av graven.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering av kontekstene knyttet til Haug I

Alle gravene i området rundt *Haug I* lå gravd ned i undergrunnen, og flere av dem hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre kontekster. Disse gravene kunne derfor bare dateres med utgangspunkt i tilgjengelig typologisk informasjon, samt ¹⁴C-dateringene fra den enkelte graven. Dette gjelder for *Grav 1*, *Grav 2*, *Grav 4*, og *Grav 19*.

Tilleggsinformasjon basert på stratigrafiske relasjoner var tilgjengelig for *Grav 5*, *Grav 6*, *Grav 7* og *Grav 9*. Vi vet at *Grav 7* er yngre enn *Grav 9*. Vi vet også at *Grav 5* er eldre enn fotgrøften rundt *Haug I*. *Grav 6* ble funnet delvis under massen i fotgrøften, og at *Grav 6* allerede var etablert da fotgrøften ble gjenfylt.

Fotgrøften til *Haug I* kuttet både *Grav 5* må derfor ha vært yngre enn denne graven. *Grav 5* ble kuttet tvers gjennom i søndre del og forelå dermed ikke i sin helhet. *Grav 6* ble også kuttet av fotgrøften, men den hadde derimot blitt kuttet høyere oppe, på en slik måte at kuttet ikke berørte funnførende lag. Graven kan ha blitt plassert på stedet mens fotgrøften sto åpen, og har trolig ligget under haugmassen i *Haug I*. *Grav 6* må være eldre enn igjenfyllingen av fotgrøften.

Sammenstillingene av dateringene fra området ved *Haug I*, viser at det er størst aktivitet i vikingtid, og først og fremst på 900-tallet. *Grav 7*, som tolkes som mulig funntom grav, representerer den eldste gravkonteksten i dette området, med en datering innenfor merovingertiden og 700-tallet.

Det finnes tre dateringer til tidlig middelalder, fra *Grav 1*, *Grav 2* og *Grav 19*. Dateringene fra *Grav 2* og *Grav 19* har det til felles at de begge er datert på delvis nedbrutt treverk fra funn i gravene, hhv. deler av en beholder og et knivskaft. Begge kontekstene anses å være gode vikingtidskontekster, så det er nærliggende å anta at dateringene kan være for unge. Dateringen fra *Grav 1* derimot er utført på trekull funnet nokså høyt oppe i fyllmassene til graven, en kontekst som det typologisk sett godt kan stemme at er yngre enn selve begravelsen.

2.2.10 Haug VII

Type	Gravhaug	
T-nummer		
Form i flate	Trolig tilnærmet sirkulær	
	Diameter	Ca. 10 meter
	Areal, estimat	Ca. 30 m ²
Forstyrrelser	Overpløyd, nesten helt fjernet.	
Antall tilhørende kontekster	2	
Datering	Merovingertid	
Hovedtrekk	Svak rest etter det som trolig har vært en kraftig overpløyd fotgrøft. Det ble funnet en båtgrav innenfor fotgrøften.	

The map shows a circular feature (Fotgrøft, 108475) with a diameter of approximately 10 meters. Inside this circle is an oval feature (Grav 8). A dashed line labeled 'Grusvei' runs diagonally across the site. A north arrow and a scale bar (0-6 meters) are also present.

Haug VII lå omtrent ti meter sørvest for *Haug I*, og om lag seks meter vest for nærmeste grav; *Grav 19*. Haugen må opprinnelig ha hatt en indre diameter på omtrent ti meter, og var den sørligste av haugene funnet på gravfeltet.

Tabell 37. Kontekster relatert til Haug VII

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
108475	Fotgrøft	1150	< 150	-
104430	Grav 8, kutt	730	130	5

2.2.10.1 Fotgrøft, 108475

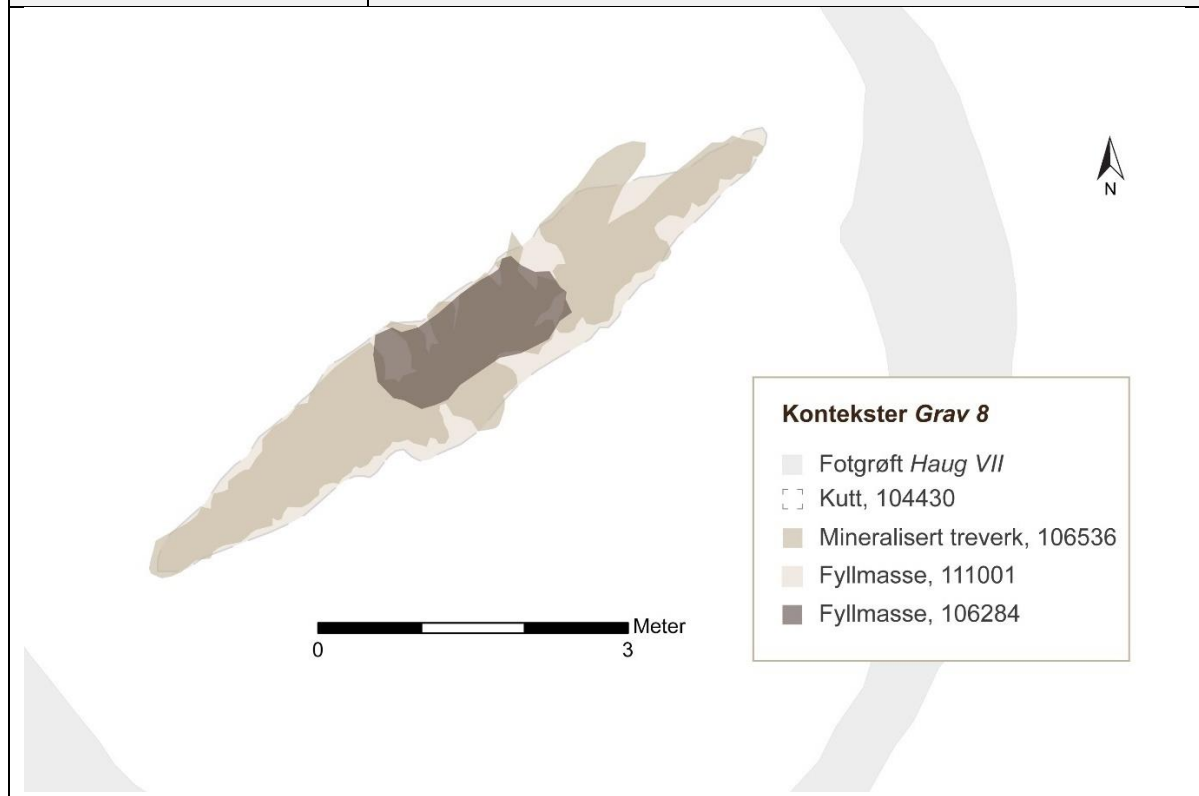
Det kunne skimtes enn svak rest, nesten ikke mer enn en skygge, etter en fotgrøft i området rundt Grav 8. Det var lite fyllmasse bevart i tilknytning til fotgrøften, men man kunne se en svak fargeforskjell, trolig på grunn av utvasket masse fra fotgrøften som var synlig i grusen under. Fotgrøften forsvant mot vest - nordvest inn under gårdsveien, og forelå derfor ikke i sin helhet. Ytre mål på fotgrøften var <11,5 meter, og den vistest med en bredde som varierte mellom omtrent 50 og 150 cm.

Figur 73. Båtgrav Grav 8 med en svak skygge av det man antar har vært ei fotgrøft. Da63315_126. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

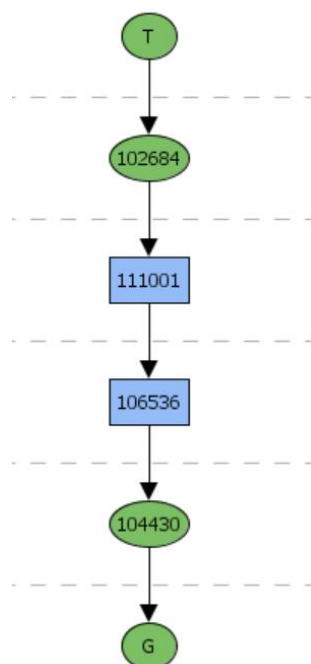
2.2.11 Grav 8, 104430

Type	Båtgrav	
T-nummer	T28273	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Spissoval	
Størrelse	Lengde	730 cm
	Bredde	130 cm
	Dybde	5 cm
Beholder	Båt	
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Forstyrret parti sentralt i graven.	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Merovingertid	
Hovedtrekk	Båtgrav orientert nordøst-sørvest. <i>Båten</i> hadde en bevart lengde på 7,3 meter og største bredde på 1,3 meter.	

Tabell 38. Oversikt over kontekster relatert til Grav 8.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102684	Grav 8, fyllmasse	195	85	5
104430	Grav 8, kutt	730	130	5
106536	Grav 8, mineralisert treverk i «Båt 1»	725	130	1
111001	Grav 8, fyllmasse	730	130	5

Figur 74. Matrise over kontekster tilknyttet Grav 8

2.2.11.1 Kutt, 104430

Grav 8 var synlig som en smal spissoval nedgravning med en størrelse på 730 x 130 cm. Dybden var omtrent 5 cm, så det var kun bunnen av graven som var bevart. Kuttet var fylt opp med mineraliserte rester etter treverk samt jernnagler fra båt, og ulike fyllmasser innenfor båtens utstrekning.

2.2.11.2 Mineralisert treverk fra Båt 1, 106536

Kontekst 106536 besto av delvis mineralisert organisk materiale, og representerte restene etter treverket i en båt, omtalt som *Båt 1*. Dette laget hadde en mørk rødbrun farge, og man kunne stedvis se undergrunnen, noe som vitnet om at laget kun var stedvis bevart. Lagets form viste likevel i grove trekk båtens plassering i nedgravningen.

I laget fantes rekker med båtsøm bevart *in situ*. Det var bevart fem rekker med søm i båtens bredderetning. Båtsømmen lå i båtens lengderetning plassert med en avstand på omtrent 20 cm.

Figur 75. Synlige rekker med søm i Grav 8. Da63315_064. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 76. Graving av Grav 8. Da63315_398. Foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

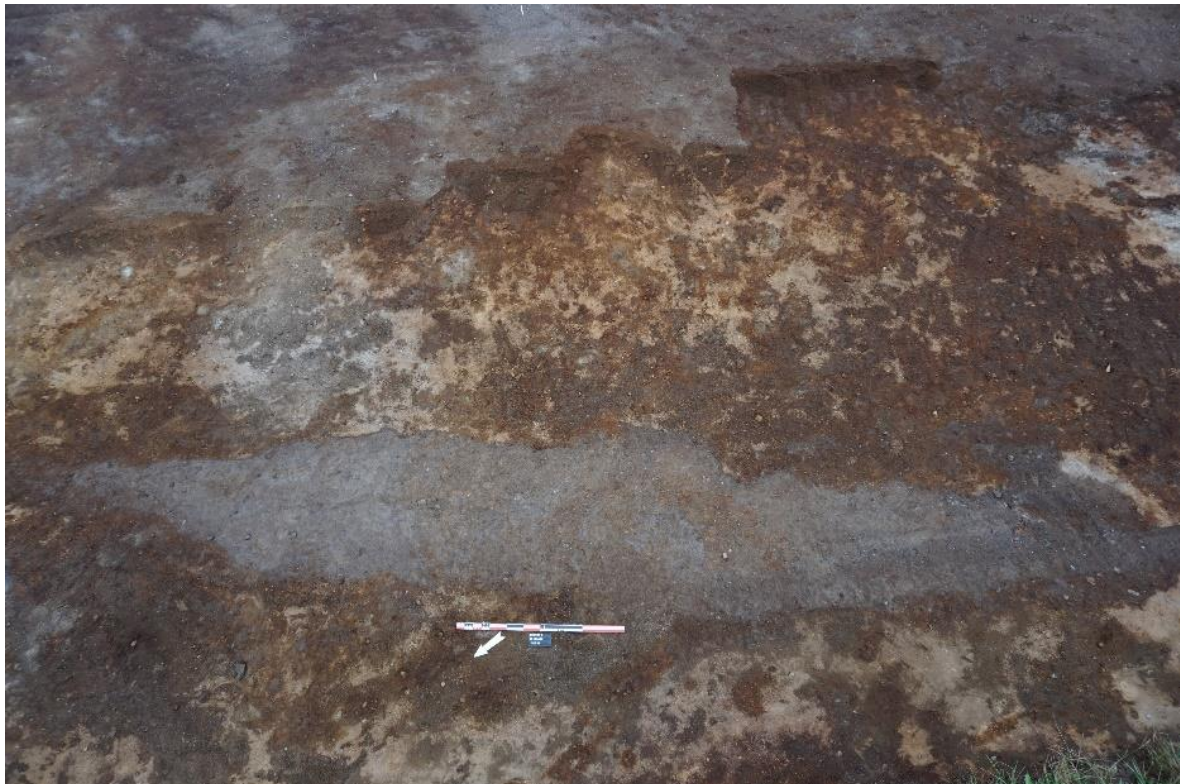
2.2.11.3 Fyllmasse, 111001

Laget fantes innenfor det spissovale kuttet, og hadde en bevart utstrekning på 7,3 meter og største bevarte bredde på 1,3 meter. Fyllmassen, som fantes inne i de mineraliserte restene etter *Båt 1*, besto i hovedsak av gulgrå sand som var svært spettete. Denne fyllmassen fantes i nordøst- og sørvestenden av kuttet, mens det i de sentrale delene av graven ble observert masse av en annen karakter og sammensetning.

2.2.11.4 Fyllmasse, 102684

Sentralt i båten hadde fyllmassen en helt annen karakter enn hva den hadde i nord- og sørenden. Massen i dette området besto av en gulbrun spettet masse, som var en blanding av lys grus, mørke organiske masser, sand, jernutfelling og kull. I fyllet fantes også klinknagler som lå løsrevet fra sin opprinnelige kontekst som del av båtens søm. Det kunne tydelig observeres at rekkene med båtsøm var tydelig forstyrret i dette området.

Under laget kunne man se en liten rest av det mineraliserte treverket fra selve båten. Det ble observert at deler av båtsømmen fra dette området fantes bevart *in situ*, men det var også partier her hvor båtsøm tydelig var forstyrret eller manglet helt.

Figur 77. Fyllmasse i båtgraven. Da63315_125. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.11.5 Funnmaterialet

Foruten båtsaum, var det bevart nokså få funn i *Grav 8*.

Bissel

Det ble funnet et leddbissel, T28273: 1 av type lignende Petersens fig.3 (1951: 11). Begge ringene har firkantet tverrsnitt og foreligger noe fragmentert. Begge ledd av stangen foreligger. Stangen er smalest mot midten og bredere i partiet hvor den løper om ringene.

Hvirvel

Det ble funnet en hvirvel, T28273: 2 bestående av to deler, en jerntein ombøyd til ring i øvre ende, samt en del som har svak 8-tallsform uten å være helt sammenklemt på midten og som er gjennom stukket av teinen i den ene enden.

Remspenne

Remspennen, T28273: 3 var svært stor med firkantet ramme med nål og tverrpinne. Rester av lær kunne observeres på gjenstanden. Spennen kan ha hatt sin funksjon som hjordspenne eller som del av kjøreutstyr til hest.

Tekstil

Det ble funnet tre funnenheter med vevde tekstiler (: 7-9). Alle tre besto av 1/1 lerretsvev, som var nokså forvitret og sammenfiltret.

Båt 1 (skrevet av Kristoffer R. Rantala)

Orientering og form

Båten ble funnet orientert NØ-SV midt inne i *Haug VII*. Hovedmaterialet fra båten er 119 *in situ* bevarte klinknagler. Treverket var i stor grad forvitret, men deler av det ble bevart som mineraliserte rester på enkelte båtsøm, i tillegg til i lag 106536. De bevarte restene av treverk viser at båten ble laget av furu og ble nedlagt ubrent. Nedbrutt treverk fra båten ble datert til AD 675 – 777 (TRa-14659, 1265±15 BP, average), men man må ta høyde for at treverket har hatt en betydelig egenalder.

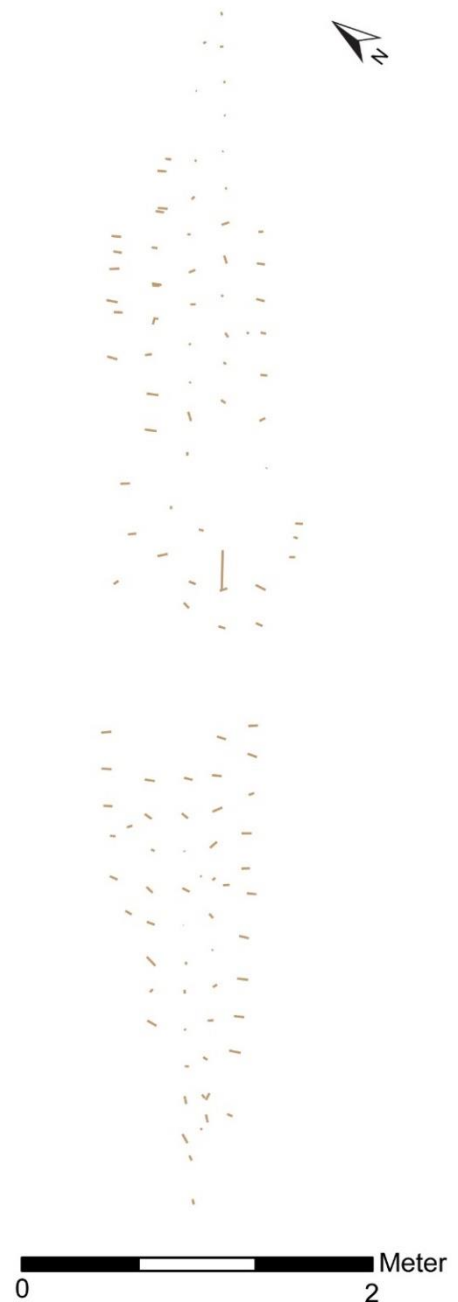
Båtens lengde var 7,3 m og den hadde en største bevarte bredde på 1,3 m, samt en bevart dybde på 5 cm. Det var få holdepunkter til å kunne si noe om båten form, men man kan anta at den har vært en *spissgattet* båt, lik andre båter fra yngre jernalder.

Røyset, bordganger og innveden

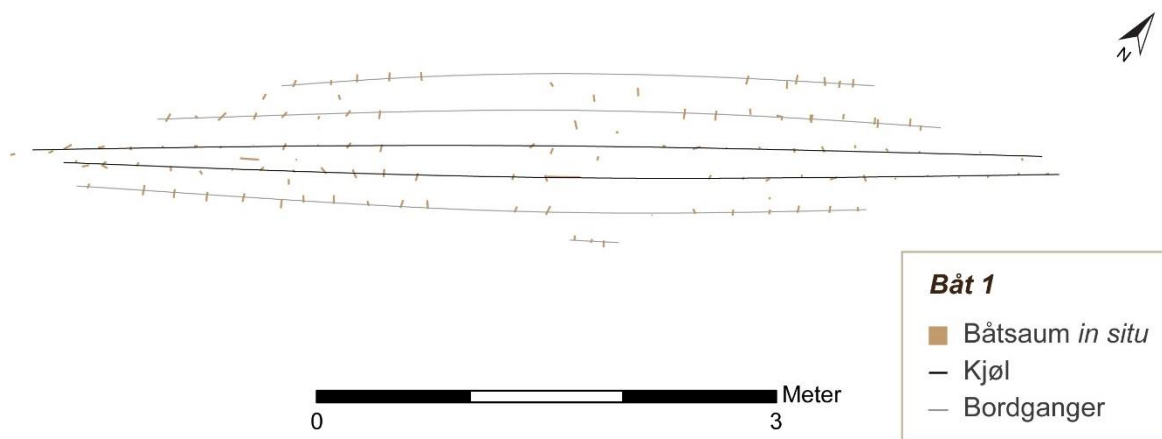
Kjølen synes som en dobbel båtsømrække i midten av båten lengderetning. Den er det lengste sammenhengende konstruksjonselementet i denne båten, på 7,3 m. Båtsømmene ligger med en innbyrdes avstand på rundt 20 cm i lengderetning, med visse variasjoner. De to båtsømrækkene som utgjør kjølen er ca. 19 cm unna hverandre, og avstanden avtar gradvis ut mot hver ende. Båtens nedbrutte grad, sammen med at alt syntes komprimert ned tilnærmet flatt gjorde det umulig å undersøke resten av røyset, altså *lotet* og *stevner*.

Totalt var fem båtsømrækker synlig, med et lite hint av den sjette. De to midterste er som nevnt kjølen, mens de resterende tilsvarer spor av tre bordganger på hver side av kjølen. Båtsømmene ligger rundt 20 cm unna hverandre også her, både i lengde- og bredderetning, men avstanden i bredderetning avtar gradvis inn mot hver ende. På bakgrunn av naglenes størrelse, rettere sagt avstand mellom hode og roe, kan man se at bordene har vært ca. 2 cm tykke.

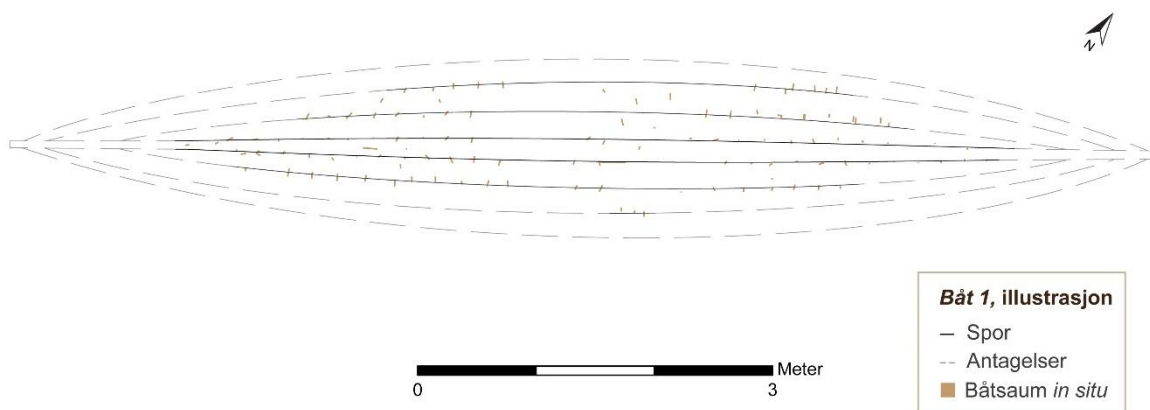
Manglende bevart treverk gjør det ikke mulig å se innvendige konstruksjonselementer. Ved tidligere undersøkelser av lignende båter har det vært mulig å identifisere spant gjennom *spantnagler*, der roa er en stor jernkrok som har blir hamret rundt spantet og klinket fast. Vi fant ingen slike, og antar derfor at spantene har blitt festet med trenagler, som har råtnet vekk sammen med alt annen treverk. Toft og ripe har vært høyere opp i båten og er derfor en del av det som er pløyd bort.

Figur 78: *In situ* båtsøm. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 79: Markering av naglerekkene. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 80: Illustrasjon av hva Båt 1 kan ha vært. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.11.6 Naturvitenskapelige prøver

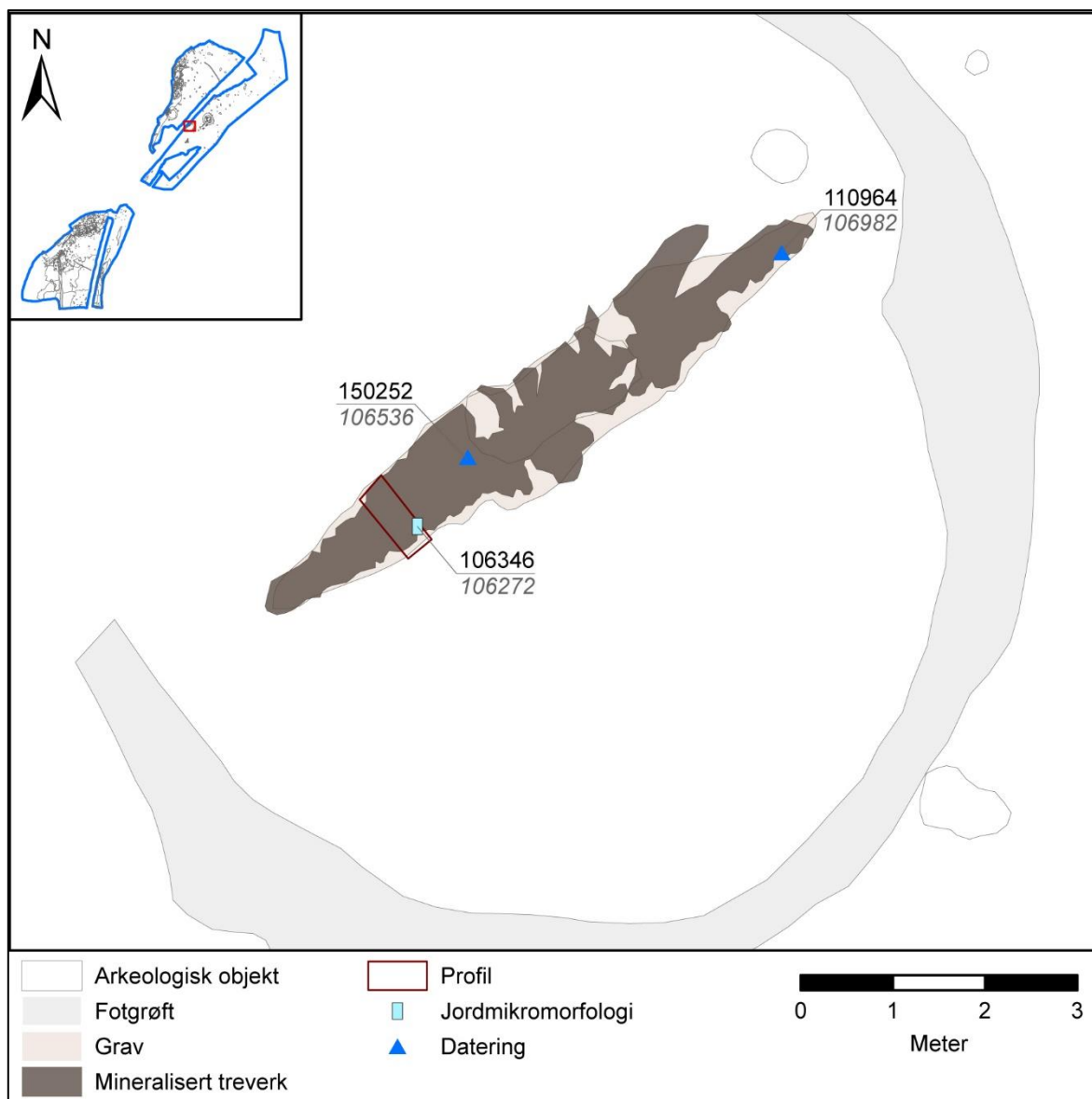
Det ble analysert én jordmikromorfologisk prøve fra Grav 8, i tillegg til ¹⁴C-analyser.

Tabell 39. Naturvitenskapelig prøve fra Grav 8.

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
106346	106272	104430 Grav 8	Jordmikromorfologi

Jordmikromorfologi

Prøve 106346 ble tatt ut gjennom blant annet det mineraliserte treverket i båtgraven. Prøven viste spor etter nedbrutt treverk fra båten og annen nedbrutt organisk masse trolig tilhørende den avdøde. Prøven viste ingen tegn på at båtgraven hadde blitt brent, og Macphail (2021) hevder å kunne se tegn på at båten med den avdøde kan ha ligget åpen en periode.

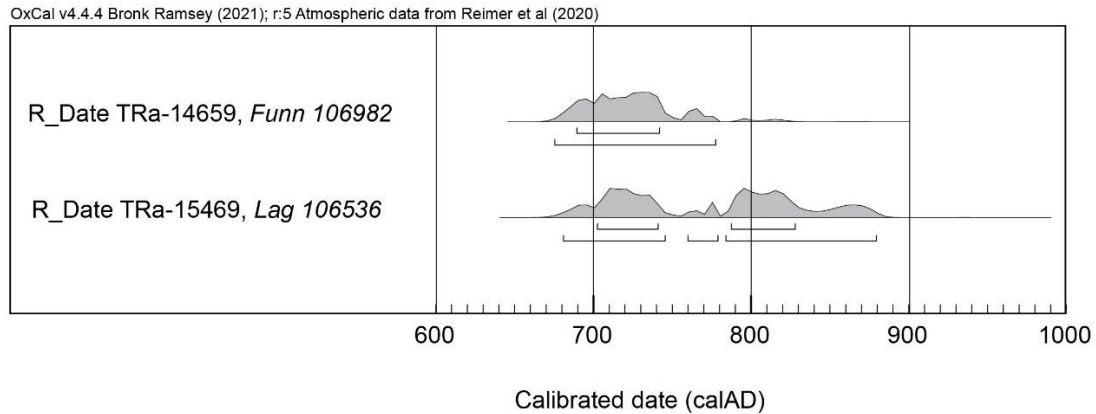
Figur 81. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 8. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

¹⁴C-Datering

Det ble analysert to ¹⁴C-dateringer, én fra nedbrutt treverk bevart i tilknytning til søm fra båten, og én datering fra trekull funnet like over den mineraliserte resten av treverk fra båten. Prøvene ga to sammenfallende dateringer til AD 675 – 777 (TRa-14659, 1265±15, average) og AD 680 – 879 (TRa-15469, 1241±25 BP).

Tabell 40. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 8.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
110964	106982	TRa-14659	Tre, furu	1265±15, average	AD 689 - 742	AD 675 - 777
150252	106536	TRa-15469	Trekull, or	1241±25	AD 702 - 827	AD 680 - 879

Figur 82. Dateringskurver for dateringer i tilknytning til Grav 8

2.2.11.7 Tolkning

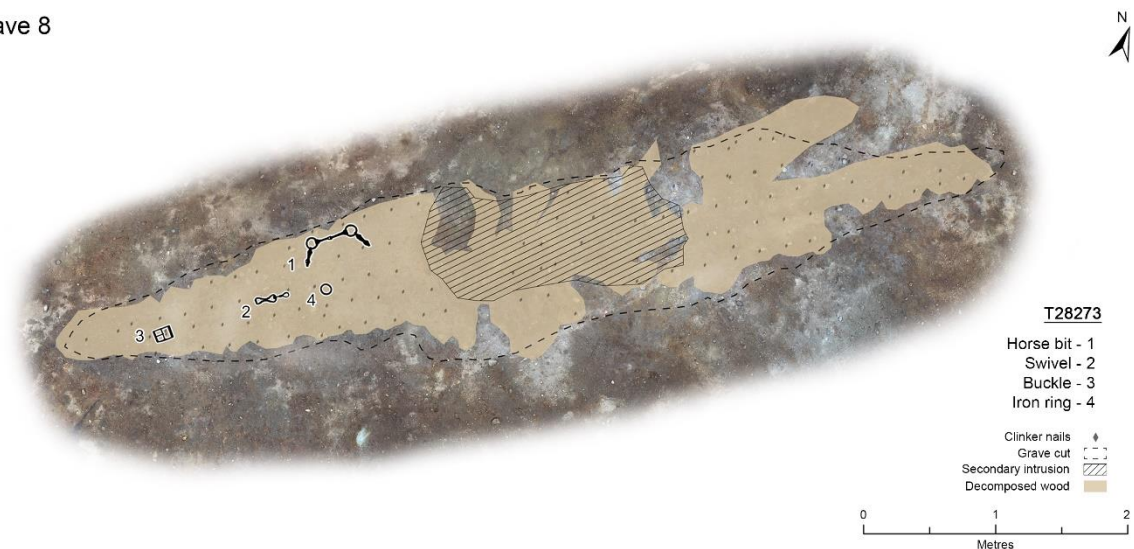
Gravtype

Grav 8 er ei båtgrav. Båten foreligger ubrent i graven, og det er heller ingen ting som tyder på at den avdøde har blitt kremert. Grav 8 fantes plassert sentralt innenfor fotgrøft, 108475, og må derfor ses som primærgrav i *Haug VII*.

Funnenes plassering i graven

Alle funnene fantes i båtens sørvestre del. Bisselet, T28273: 1 ble funnet mot båtens nordre side, mens resterende gjenstander lå nokså sentralt i båten.

Grave 8

Figur 83. T28273: 1 – bisselet, 2 – hvirvel, 3 – remspenne, 4 – jernring. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Orientering

Grav 8 lå orientert i nordøst-sørvestlig retning, på samme måte som de fleste andre gravene på stedet. På bakgrunn av få bevarte funn i graven, var det ikke mulig å avgjøre hvilken retning den gravlagte hadde blitt lagt ned i.

Kjønn

Da det ikke ble funnet bein i graven, kunne man heller ikke få en sikker kjønnsbestemmelse av den gravlagte.

Forstyrrelser

Det sentrale området av båtgraven skilte seg fra fyllmassene i begge endene av graven. Massen i dette området besto av svært blandete masser som inneholdt en blanding av grus fra undergrunnen, mørke organiske masser og sand, i tillegg til jernutfelling, kull og klinknagler. Under denne fyllmassen kunne man se en liten rest av det mineraliserte treverket fra selve båten. Det var tydelig at noe av båtsømmen fra dette området fantes intakt, mens andre partier med båtsøm manglet. Dette tolkes som et resultat av at noen har gravd seg ned i graven. Partier med båtsøm som fremstår rørt, antyder at i det minste deler av båten må ha vært intakt ved inngrepet. Noe som igjen skulle kunne innebære at forstyrrelsen må ha skjedd relativt nært begravelsen i tid.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

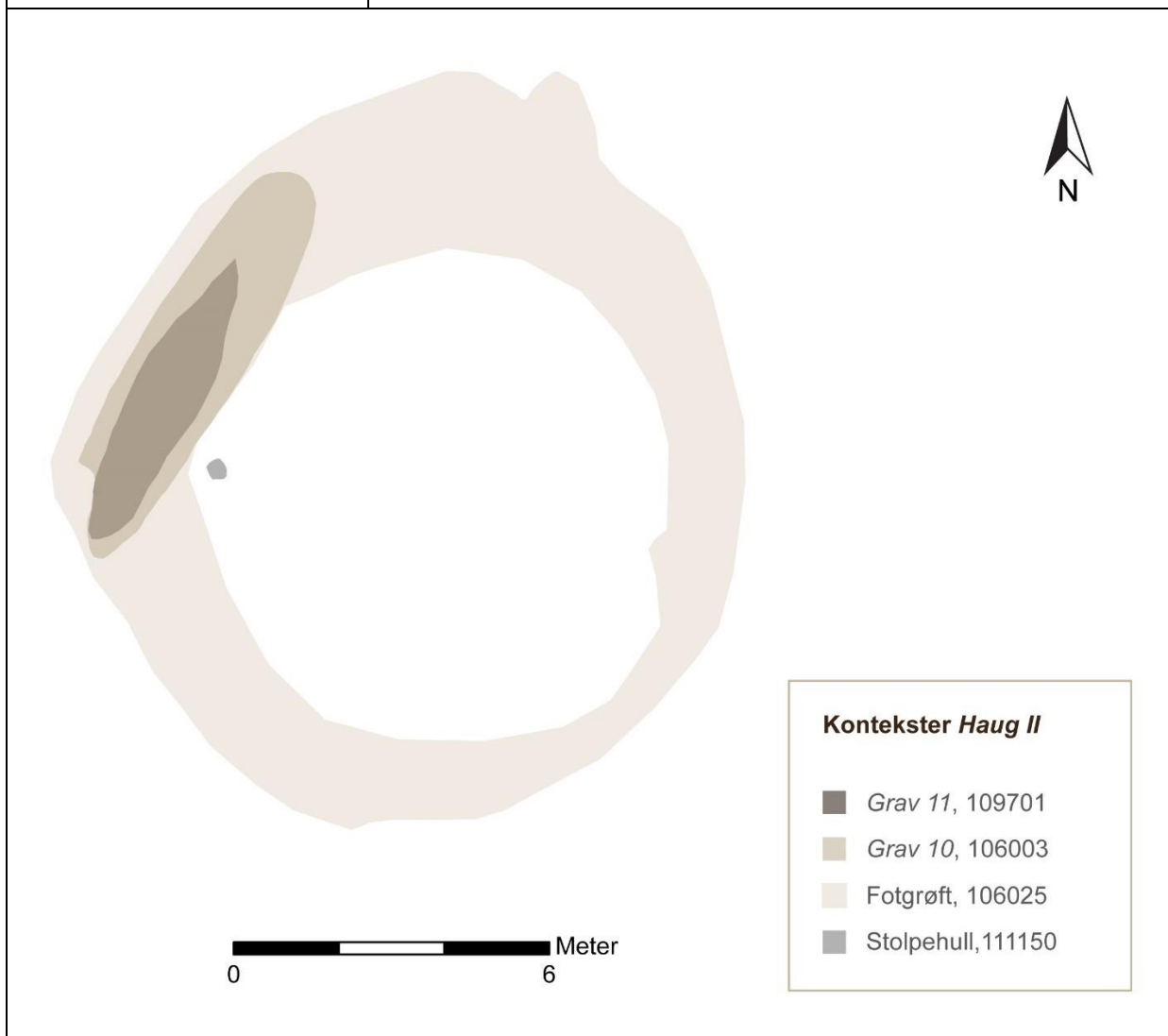
Grav 8 hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre arkeologiske kontekster, og lot seg også vanskelig datere typologisk.

¹⁴C-dateringene fra *Grav 8* ga et resultat på prøve datert på treverk (furu) fra *Båt 1* til AD 675 – 777 (TRa-14659, 1265±15 BP, average), og prøve fra trekull av or datert til AD 680 – 879 (Tra-15469, 1241±25 BP).

Treverket brukt til å lage *Båt 1* må naturligvis ha en viss egenalder. ¹⁴C-dateringer utført på treverk fra båt, vil derfor kun datere treverket i båten, og sier ikke nødvendigvis så mye om dateringen av selve graven. Båten i *Grav 8* er trolig laget på 700-tallet.

2.2.12 Haug II

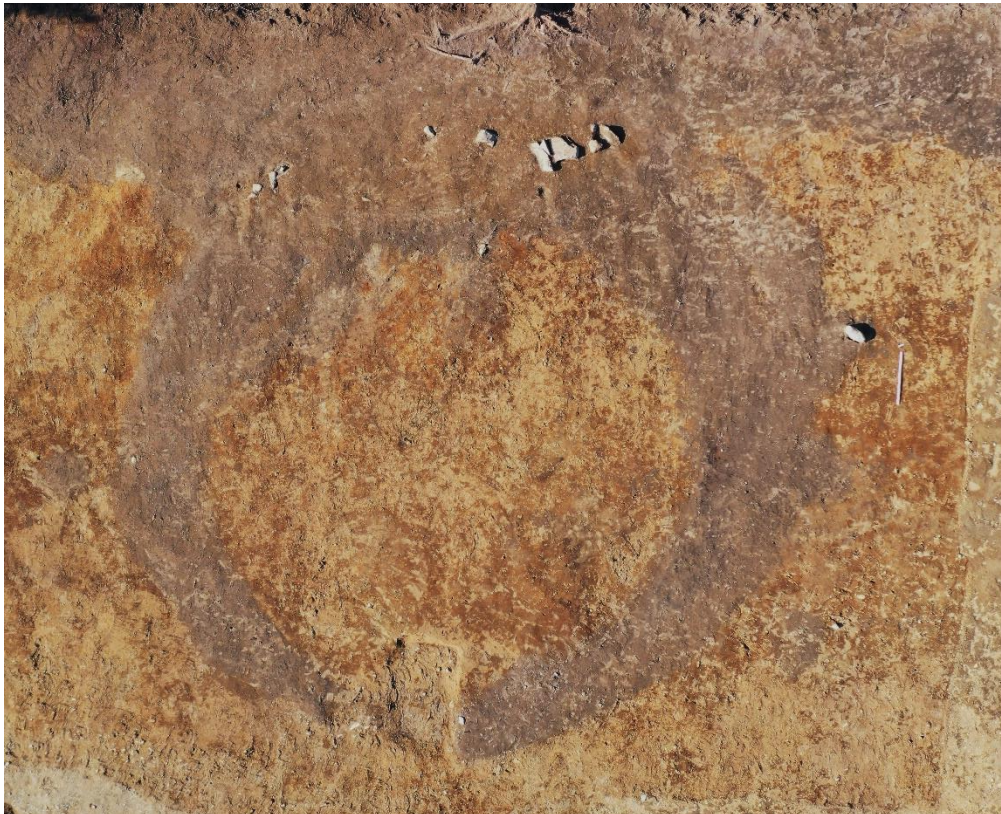
Type	Gravhaug	
T-nummer	T28479	
Form i flate	Tilnærmet rund	
	Diameter	Ca. 9 meter
	Areal	68 m ²
Forstyrrelser	To båtgraver gravd ned i fotgrøften	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Eldre enn Grav 10	
Hovedtrekk	Gravhaug med to båtgraver, den ene oppi den andre, gravd ned i fotgrøften. Funn i nærheten av båtgravene antyder tilstedeværelsen av en tredje grav.	

Haug II lå sørvest på gravfeltet, som den sørligste av en rekke hauger i plassert langs skrenten som avgrenset gravfeltet mot vest. Haugen har hatt en diameter på omtrent 9 meter.

Tabell 41. Kontekster relatert til Haug II

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106003	Grav 10	900	190	40
106025	Fotgrøft, Skeiet haug II	1450	1300	20
109701	Grav 11	600	140	40
111150	Stolpehull	35	33	40

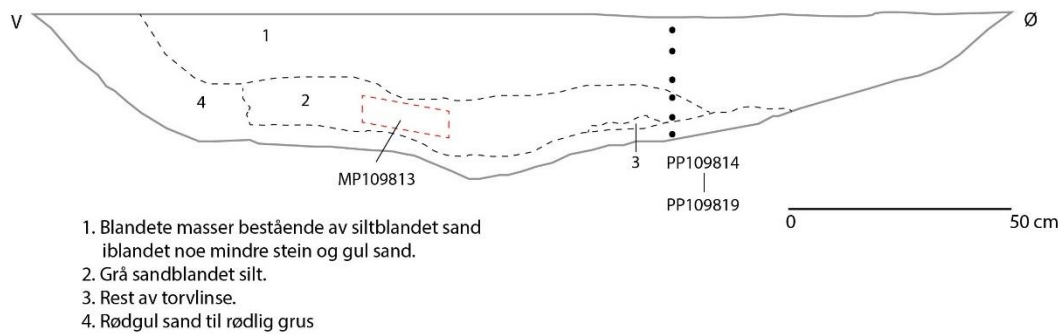
Figur 84. Haug II. Da63315_428. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 85. Grav 10 og 11 nedgravd i fotgrøften rundt Haug II. Da63315_429.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.12.1 Fotgrøft, 106025

Fotgrøften til *Haug II* fremsto tilnærmet sirkulær med en indre diameter på omtrent 9 meter, og en ytre diameter på omtrent 13 meter. Fotgrøften hadde en bredde som varierte mellom 65 cm og 3 meter, men som stort sett lå på omtrent 1,5 – 2 meter.

Figur 86. Profil 109804 gjennom fotgrøft 106025

Figur 87. Profil 109804. Da63315_199. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

Mot vestenden av fotgrøften ble det funnet to båtgraver, hvor en yngre båt, hadde blitt plassert oppi en eldre og større båt, hhv. *Grav 11* og *Grav 10*.

2.2.12.2 Stolpehull, 111150

Det ble funnet et stolpehull på innsiden av fotgrøften rundt *Haug II*. Stolpehullet lå på vestsiden av haugen, i nærheten av båtgravene, men hadde ingen stratigrafisk relasjon til noen andre kontekster.

Figur 88. Stolpehull 111150 med tydelig steinskoning. Da63315_314. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.12.3 Funnmaterialet

Det ble funnet en rekke gjenstander i tilknytning til fotgrøften rundt *Haug II*. Det ble tidlig i undersøkelsen observert at funnene i stor grad fantes i vestre del av fotgrøften, samt høyt oppe i fyllmassene over *Grav 11*. Med tanke på å avklare opprinnelsen til de sekundært deponerte funnene i tilknytning til *Haug II*, ble det besluttet å grave og sålde massen fra «sjakter» igjennom fotgrøften for å undersøke utbredelsen av gjenstandsfunn i tilknytning til konteksten. 50 cm brede sjakter ble lagt på tvers av fotgrøften, med en avstand på omtrent to meter. Dette ble gjort med tanke på å kunne få et inntrykk av funnspredningen, samt å kunne få frem typologisk daterbare funn. Undersøkelsen viste at funnene omtrent utelukkende var konsentrert til området rundt båtgravene i vestenden av fotgrøften. Det viste seg også at funnene i all hovedsak lå høyt oppe i massene, både i fotgrøften og over *Grav 11*.

Smykkemateriale

I området ble det som trolig må være knappen til en ryggknappspene funnet (T28479: 1). Gjenstanden besto av forgylt jern og hadde test etter naglen den har vært festet til spenn med. De skrånende sidekantene var dekorert med rillemonster.

Det ble funnet tre store bergkrystallperler (T28479: 2-4), tre komplette millefiori-glassperler (T28479: 5-7), tre fragmenter som kan ha tilhørt den samme millefiori-glassperlen (T28479: 7-9), samt en svært sintret millefiori-glassperle (T28479: 10).

Redskaper

Det ble funnet en celt av typen R. 401 med svakt åpen fal og rett egg (T28479: 11), fire kniver av jern, to av typen R. 407 (T28479: 12 og 14), én av typen R. 404 (T28479: 13), samt én fragmentert kniv av typen R. 406 T28479 (: 26). Det ble også funnet to fragmenterte sigder (T28479: 15 og 24), samt et fragment av et lyst brunt skiferbryne (T28479: 16).

Nøkkel

Det ble funnet en kroknøkkel av type lik Petersen 259, men med flatt skaft og én tann (T28479: 17)

Hank

Det ble funnet en skrinhank av jern med tilhørende krampe (T28479:18), en hank av jern lik R. 451 (T28479: 25), som forelå fragmentert med kun en av avslutningene bevart. Den var snurret til en spiral og hadde bevart rest av krampen, samt en ring som trolig også kan ha vært del av en hank (T28479: 19).

Ullkam/linhekle

En gjenstandstype det ble funnet nokså mange av, var det som tolkes som teinene til ullkammer/linhekler (T28479: 31-55). Det ble funnet hele 25 fragmenter av slike i området.

Tekstil

Det ble funnet fragmenter av nedbrutt tekstil i tiknytning til sigd, T28479: 24. Tekstilet var svært fragmentert, men det kunne ses et lite fragment av en vevd 2/2kypert.

Andre gjenstander

Det ble funnet en hvirvel (T28479: 20) bestående av en tein med løkke i den ene enden og en spikerhodelignende stopper i den andre enden, som går gjennom en buet metallplate med små hull etter feste i alle fire hjørnene. Det ble funnet et kantbeslag (T28479: 21) bestående av en lang og smal jernplate som i den ene enden hadde to tenner som bøyd av i rett vinkel mot platen. Et annet beslag (T28479: 27) foreligger fragmentert og består av en smal jernplate som er gjennomhullet i den ene enden.

Det ble funnet en remspenne (T28479: 22) med en liten oval ramme med bevart nål som løp om rammens ene langside, et randskår av klebermagret keramikk (T28479:23) og tre spiker av jern (T28479: 28).

Funninventarer er nokså likt med man finner i graver, og reiser en del spørsmål angående hva funnet representerer. Tolkninger angående disse funnene må ses i sammenheng med gravene på stedet, og vil derfor drøftes i tolkningen av området som helhet, etter at gravene er redegjort for.

2.2.12.4 Naturvitenskapelige prøver

Fotgrøften til *Haug II* ble analysert ved hjelp av pollenprøver, samt ¹⁴C-datering.

Tabell 42. Naturvitenskapelige prøver fra *Haug II*.

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
109815	109804	106025 Fotgrøft Haug II	Pollen
109818-109819	109804	106025 Fotgrøft Haug II	Pollen

Pollenanalyse

Det ble analysert tre pollenprøver fra fotgrøften. Prøvene har nokså lite pollen fra skog, og både gressmarksindikatorer og dyrkingsindikatorer til stede. Det er noe uvisst om polleninnholdet reflekterer landskapet rundt hagen etter etableringen, og viser et åpent kulturlandskap, med jordbruksarealer, beite- og slåttemark, eller polleninnholdet stammer fra masser erodert fra massene haugen ble oppbygd av. I det siste tilfellet vil pollenet kunne representere en tid da landskapet var åpnere før gravfeltet ble etablert (Overland 2022: 23).

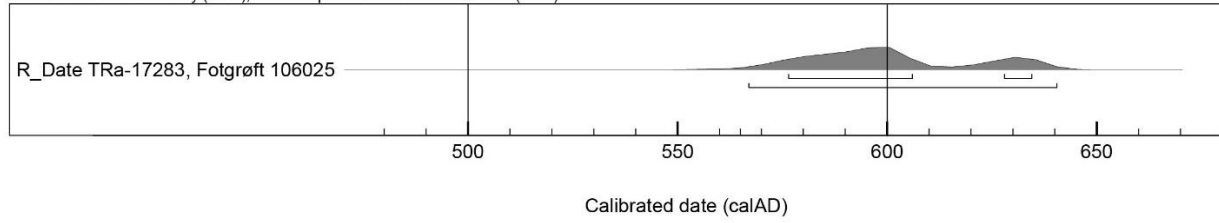
¹⁴C-datering

Det ble analysert én kullprøve fra fotgrøften rundt *Haug II*.

Tabell 43. ¹⁴C-datering av fotgrøften rundt *Haug II*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
150736	Profil 109804, lag 2 (Fig. 85) 106025	TRa-17283	Trekull, bjørk	1475±15	AD 574 - 632	AD 565 - 640

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

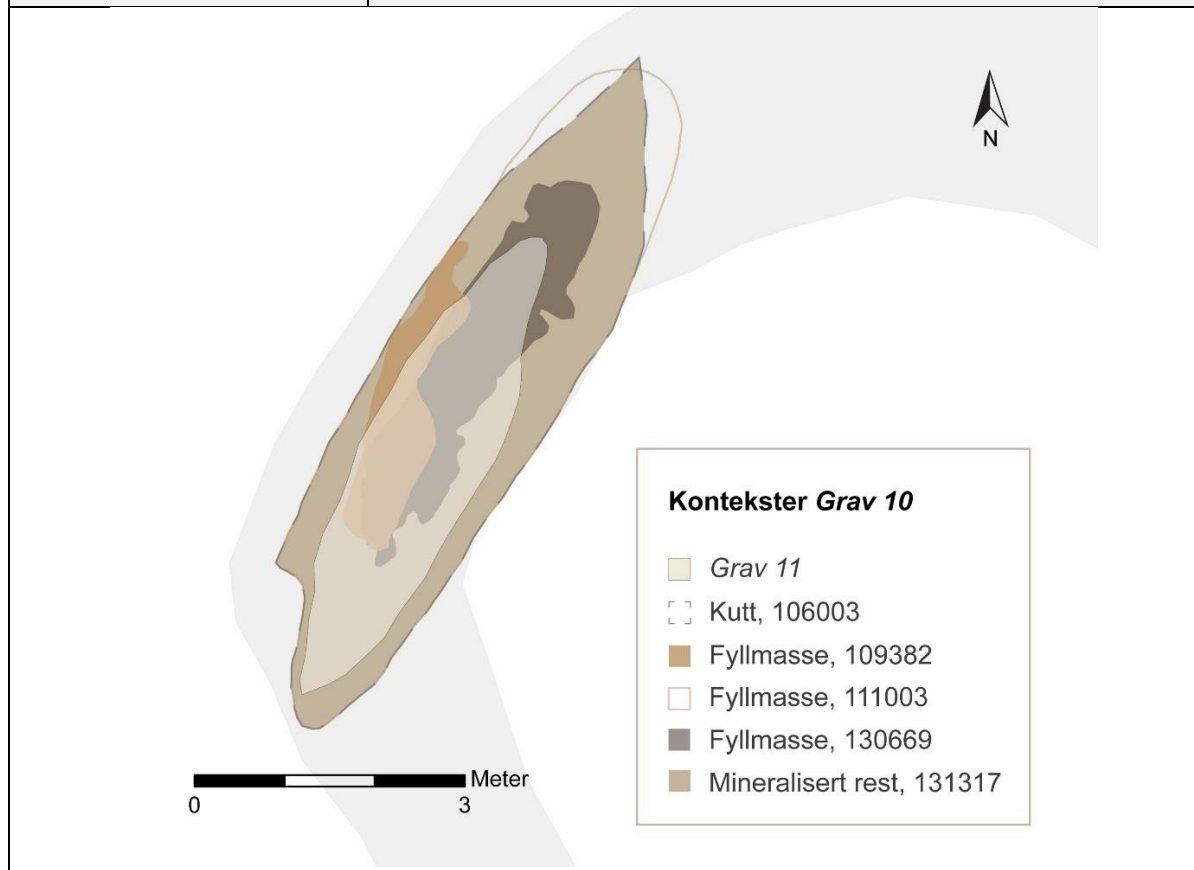

Figur 89. Kalibreringskurve for datering fra fotgrøften rundt Haug II.

Prøve 150736 gir lag 2, i profil 109813 en datering til starten av merovingertid, og perioden AD 565 – 640 (TRa-17283, 1475±15 BP.).

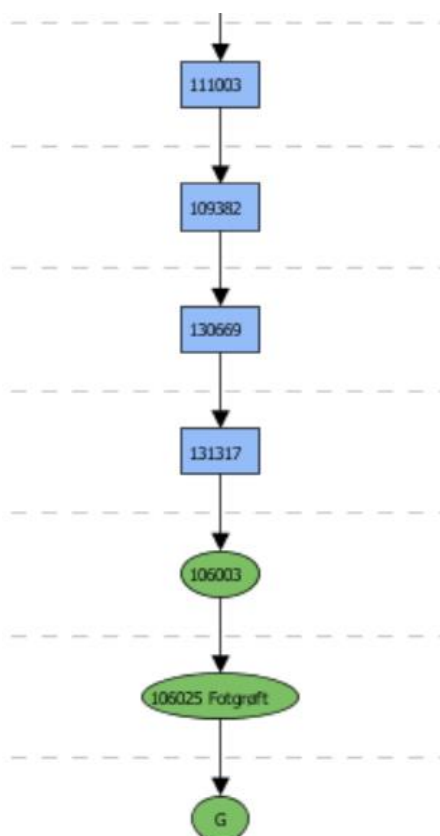
2.2.13 Grav 10, 106003

Type	Båtgrav	
T-nummer	T28275	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Spissoval	
Størrelse	Lengde	900 cm
	Bredde	190 cm
	Dybde	40 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Nordøst	
Kjønn	Mann	
Forstyrrelser	Haugbrott med nedsetting av yngre båtgrav inne i gravkonteksten.	
Antall tilhørende kontekster	5	
Datering	Merovingertid, Ca. AD 750 - 800	
Hovedtrekk	Våpenggrav i båt. Graven var gravd ned i fotgrøften rundt <i>Haug II</i> .	

Tabell 44. Oversikt over kontekster relatert til Grav 10.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106003	Grav 10, kutt	900	190	40
109382	Grav 10, fyllmasse	350	80	2
111003	Grav 10, fyllmasse	900	190	35
130669	Grav 10, fyllmasse	485	150	3
131317	Grav 10, nedbrutt/mineralisert rest etter Båt 2	900	190	1

Figur 90. Matrise over kontekster relevante for Grav 10

2.2.13.1 Kutt, 106003

Kuttet til Grav 10 hadde blitt gravd ned i vestre side av fotgrøften som omkranset Haug II. Nedgravningen hadde spissoval form, med en største utbredelse på 9 x 1,9 meter, og en største dybde på 35 cm. Kuttet var fylt opp av nedbrutt og mineralisert rest etter båten, samt flere ulike lag med ulike fyllmasse.

2.2.13.2 Nedbrutt/mineralisert rest etter Båt 2, 131317

I bunnen og langs sidene til kutt, 106003 ble det observert et lag på omtrent en cm tykkelse, som besto av nedbrutt og delvis mineralisert treverk fra båten i graven. Båtsømmen var best bevart midt i båten og forsvant lengre sør i båten. Man kunne tydelig se manglende søm i forstyrrede områder. I stevnene

var det mer uorden i rekkene av båtsøm, noe som trolig skyldes nedbryting og sammenpressing av treverket i båtens ender.

Figur 91. Oversiktsbilde med sømmen til Båt 2 markert. Da63315_241. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.13.3 Grått siltlag, 130669

I bunnen av grava, like over restene etter Båt 2, ble det funnet et lag med kompakt grå silt med spetter av lys silt, kull og organisk materiale. Laget var mer homogent i toppen og mer spettet lengre ned. Våpenfunnene lå plassert oppå dette laget.

Figur 92. Sverd, spyd, beslag og skjoldbule nord i Grav 10. Da63315_235. Foto Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.13.4 Fyllmasse, 109382

Midtskips i båtgraven ble det funnet en fyllmasse som besto av gråbrun siltsand. Dette laget fantes bare på vestsiden av kjølen.

2.2.13.5 Fyllmasse, 111003

Konteksten tolkes som fyllmasse i båtgrav, *Grav 10*, og hadde spissoval båtform med en største bevarte lengde på omtrent 9 meter, samt en største bevarte bredde på omtrent 1,5 meter. Laget fantes direkte over fyllmasse, 109382. Fyllmassen i *Grav 10* besto av gråbrun kompakt sil, iblandet litt kull og skjørbrente steiner. Gjennomgående for massen var at den fremsto svært spettete, og sammenblandet.

Figur 93. Toppen av det som er bevart av fyllmassen i *Grav 10*, med nedgravning til *Grav 11* svært synlig sentralt i båten. Da63315_233. Foto: Astrid B. Lorentzen, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.13.6 Funnmaterialet

Grav 10 var en våpengrav med begravelse i båt, og det ble funnet en rekke gjenstander i graven.

Våpen

Det ble funnet et stort og bredt enegget sverd uten hjalt, T28275:1. Sverdet hadde rett rygglinje og en egglinje som buet opp mot denne i oddpartiet. Sverdet var av typen Nørgård-Jørgensens SAX4 «*det store, brede enegga sverdet*» (1999: 57). Denne sverdtypen plasserer hun i Fase V, perioden AD 740/750 – ca. 800.

Spyd T28275: 2 var av typen R. 520 med kort fasettert fal. Spydet var uten furer på blad og fal. Falen hadde en stift bevart, samt en del bevart treverk fra skaftet. Spydtypen tilhører i hovedsak 700-tallets første halvdel, og er ifølge Gjessing (1934:54) ute av bruk senest før vikingtidens begynnelse.

Skjoldbule T28275: 8 var av en svært uvanlig type med rette sider som ble avsluttet i en svakt avrundet kuppel. Videre hadde skjoldbula pigg i enden av kuppelen. Skjoldbula ligner lite på kjente typer fra perioden. Piggen kan kanskje minne noe om de høye skjoldbulene med pigg lik Gjessing, pl. XXX. Denne typen dukker opp fra midten av 600-tallet og var i bruk til i alle fall midten av 700-tallet kanskje noe

lenger (Gjessing 1934: 120). Formen på selve kuppelen er derimot svært ulik denne typen, som Nørgård-Jørgensen omtaler som Galgenberg-typen (SBD) (1999: 148).

Det ble funnet fire pilspisser i tilknytning til Grav 10. Pilspiss T28275:3 var av Farbregds variant 37, som knyttes til merovingertid (Farbregd 1972). Pilspiss T28275: 4 var en liten spiss med spissovalt rygget blad og størst bredde nede mot tangehalsen. Tangen hadde rett avsats, og bevart rester av treverk rundt tangestiften som trolig har hatt firkantet form. Pilspiss T28275: 5 hadde smal firesidig form, og var av en type som trolig har vært en stridspil. Pilspiss T28275: 6 hadde rombisk bladform. Bladrota hadde jevn overgang til tangehalsen. Tangen hadde firesidig tverrsnitt.

Alle firespissene hadde tangeavsats, et trekk som ifølge Farbregd (1972: 22) ikke bør være eldre enn år 750.

Kniv

Kniv T28275: 7 var av typen R. 406, med tydelig overgang mellom tange og rygg. Kniven hadde rett rygg som var noe fallende mot oddpartiet, og hadde en lengde på 15,6 cm.

Hodelag

Det ble funnet bevart bisset og beslag, som til sammen utgjorde et nesten komplett hodelag. Bisset, T28275: 9, var et treleddet bisset av type lignende Petersens fig. 5 (Petersen 1951) med 8-talls-formet midtstykke og firkantede beslag. Ringene hadde rundt tverrsnitt. Bisset ble funnet sammen med 33 tilhørende beslag (T28275: 10-42).

Det fantes to ulike typer beslag. 31 små prydbeslag har utgjort dekorasjonselementer på hodelaget (T28275: 10 – 23, : 24 – 31 og : 33 – 42). I tillegg fantes to noe større reimfordelerbeslag (T29275: 24 og : 32). Det ble observert rester av lær i tilknytning til beslagene ved konservering.

Bryne

Bryne, T 28275: 43 var omtrent 21 cm langt, hadde blågrå farge, og besto av finkornet kvartsitt.

Fyrtøy

Fyrtøyet ble funnet innpakket i det som må ha vært en liten pung av udefinert organisk materiale. Fyrtøyet besto av ildstål og ildflint. Det ble også observert organisk materiale inne i pungen sammen med fyrtøyet. Dette antas ha vært en del av utstyret. Ildstål T28275: 44 hadde form lik R. 426, men uten utsvingte endeavslutninger. Sammen med ildstålet ble det funnet 9 fragmenter av ildflint, T28275: 45.

Tekstiler

Det fantes tekstilfragmenter i tilknytning til enkelte av gjenstandene i graven. På spydet (: 2) fantes vevd 1/1 lerretstekstil bevart på innsiden av falen. Dette tekstilfragmentet hadde nok blitt kilt mellom falen og treskaftet på spydet, trolig for å feste skaftet. Det ble funnet tekstil av ukjent kvalitet på ildstål og ildslagningsstein. I tillegg fantes rester etter tekstil i form av medium grov 2/2 kypert-, i tilknytning til ukjente gjenstand, : 46.

Andre gjenstander

I tilknytning til sverd og spyd ble det funnet fragmenter av lange smale jernobjekter av ukjent funksjon (T28275: 46 - : 48), fire små stifter av jern (T28275: 49), fragmenter av beslag (T28275: 50 – 51), spiker (T28275: 52), og fragment av ukjent jerngjenstand (T28275: 53).

Brent bein

Det ble samlet inn ett fragment av brent bein fra *Grav 10*. Fragmentet ble funnet sentralt i båten nordøstre ende, en meter nordøst for våpenfunnene.

Båt 2 (skrevet av Kristoffer R. Rantala)

Orientering og form

Båten ble funnet orientert NNØ-SSV i nordvestre del av fotgrøften til *Haug II*. Hovedmaterialet fra Båt 2 er 281 *in situ* båtsøm. Også her er treverket råtnet bort, annet enn mineraliserte rester i lag 131317 og på enkelte nagler. Dette indikerer at båten har blitt lagt ned ubrent. Tresorten er trolig furu.

Båt 2 hadde en bevart lengde på rundt 7,5 meter og en bredde på 1,9 meter. Båten må opprinnelig ha vært en god del lengre, og en estimert opprinnelig lengde, basert på buen til de båtsømrekkene som ble funnet, må ha vært rundt 9 meter lang. Nedgravningen rundt båtgraven var rundt 8,3 meter lang, og da mangler det trolig noe på lengden i begge retninger. Formen er tilnærmet spissoval, der sørvestre ende er avkuttet, men båtsømrekkene og nedgravningen synes å falle inn mot et punkt der stevnen ville ha vært. Om det stemmer vil dette ha vært en *spissgattet* båt, men det er ingen indikator på om en av sidene har vært bredere enn den andre, og av den grunn vites ikke hva som var forut og akterut i båten. Den dårlige bevaringsgraden i sørvestre ende skyldes *Grav 11*, og det er antatt at mye av *Båt 2* ble gravd bort ved nedleggelsen av *Båt 3* da det nordøst ble funnet langt mer båtsøm.

Røyset, bordganger og innveden

Kjølen synes som en dobbel båtsømrekke langs båtens lengde, midt i båten. Nær midten forsvinner den nordvestre rekken og kjølen står kun igjen som en enkel rekke. Foruten tre båtsøm litt sør for midten forsvinner kjølen og det er ikke mulig å undersøke hvordan den har sett ut der. I den intakte delen ligger båtsømmene rundt 23 cm fra hverandre i lengde og bredde. I nordre stevn ligger båtsømmene omrotet og det er vanskeligere å følge et mønster. Det antydes heller at avstanden mellom dem i bredden avtar ned til rundt 10 cm. Nøyaktig beskrivelse av overgang fra kjøl til lot og videre til stevn er ikke mulig da båtsømmene ligger såpass omrotet, men det er mulig å ane en generell form (se fig. 94).

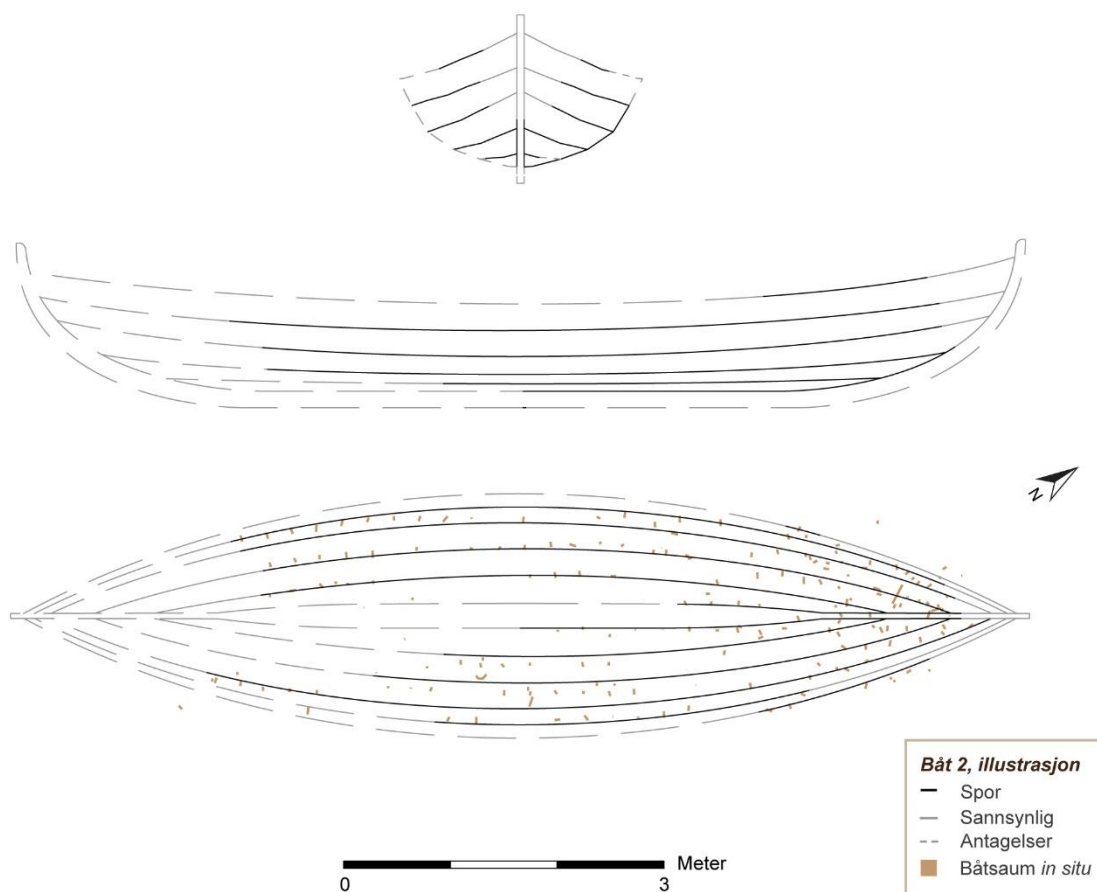
Det ble funnet spor etter opptil fem bordganger. Enkelte steder er de veldig tydelige, mens de andre steder er vanskelige å skille ut. I rekkene hadde båtsømmene en innbyrdes avstand på rundt 23 cm, noe variasjon forekommer. Avstanden mellom båtsømrekkene kunne være opp til 30 cm på det bredeste. Tykkelsen på bordene har vært ca. 2 cm, dette også basert på båtsømmenes størrelse.

Manglende bevart treverk gjør det ikke mulig å se innvendige konstruksjonselementer. Funn av mulig klosøm vitner om feste av band, mens toft og ripe har vært høyere opp i båten og har sannsynligvis blitt pløyd bort.

Illustrasjonen nedenfor er tegnet etter informasjon Jon B. Godal har gitt oss om norske tradisjonsbåter, det båter av denne størrelsesorden ofte er bygget etter brøken 4:1 i lengde og bredde.

Figur 94: Båtsøm in situ. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 95: Båt 2 forsøkt illustrert på bakgrunn av båtsømmen. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.13.7 Naturvitenskapelige prøver

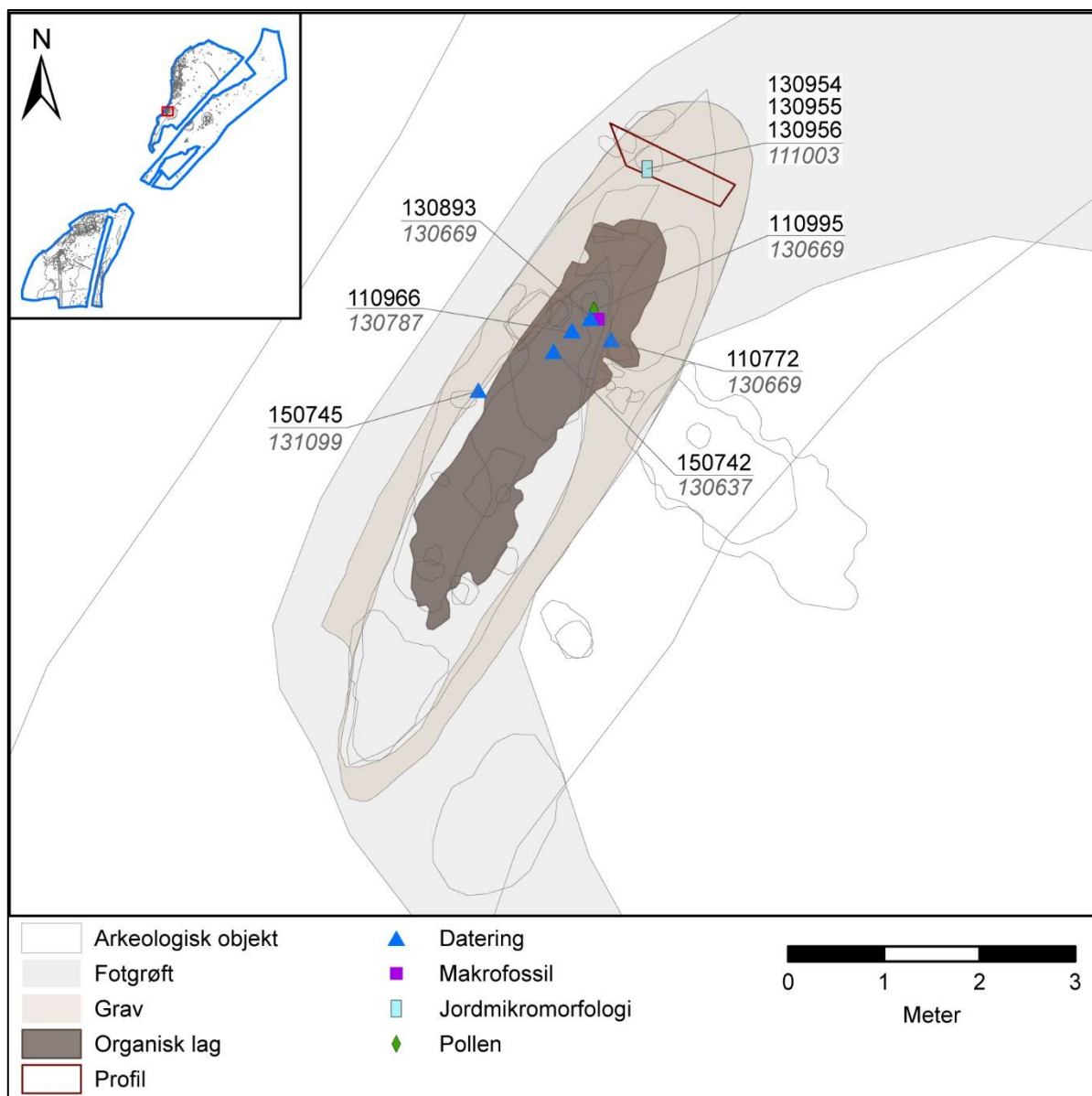
Av naturvitenskapelige prøver ble det utført makrofossil-, pollen-, og jordmikromorfologiske analyser, samt ¹⁴C-dateringer fra Grav 10.

Tabell 45. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 10.

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
130893		130669 Organisk bunnlag i Grav 10	Makrofossil
110995		130669 Organisk bunnlag i Grav 10	Pollen
130954 - 130956	130950	111003 Fyllmasse Grav 10	Jordmikromorfologi

Makro- og pollenanalyser

Det ble analysert en makrofossil- og en pollenprøve fra Grav 10. Et forkullet byggkorn ble datert til folkevandringstid, og representerer eldre dyrkning på stedet. Pollenprøven viser både gressmarksindikatorer og dyrkningsindikatorer. Det ble også registrert et pollenkorn av humle/hamp. Pollenprøven representerer et åpent kulturlandskap, relativt likt som prøvene fra fotgrøften. Det er bevist at enkelte makrofossil representerer tidligere dyrkning på stedet, men det kan i tillegg finnes makrofossil som kommer fra tiden hvor graven ble etablert (Overland 2022: 26).

Figur 96. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 10. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Jordmikromorfologi

De jordmikromorfologiske prøvene fra *Grav 10* var preget av nedbrutt treverk og organiske rester fra begravelsen. Det ble funnet mye fint kull og forkullet tre i prøven, noe som kan antyde at rester etter båten og den begravde hadde blitt brent (Macphail 2021).

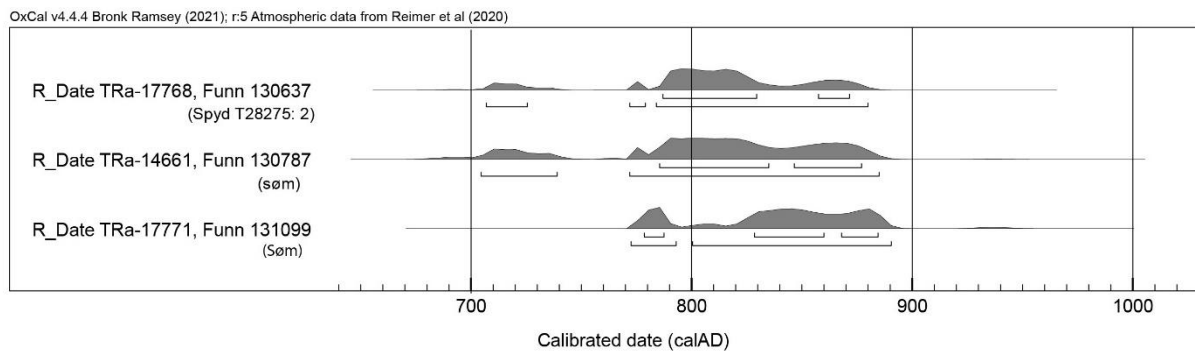
Figur 97. Uttak av jordmikromorfologiske prøver fra profil 130950, fra venstre hhv. 130954, 130955 og 130956. Da63315_113. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

¹⁴C-datering

Det ble datert fem ¹⁴C-prøver fra *Grav 10*. To fra treverk i tilknytning til båtsøm, samt to fra det organiske bunnlaget i graven, 130669, samt en fra treverk bevart inne i falen til spyd T28275: 2, som ble funnet i lag 130669.

Tabell 46. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 10*.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
110772	130669	TRa-15441	Trekull, kvist or/bjørk/hassel	1660±15	AD 401 - 422	AD 266 - 430
130893	130669	TRa-15468	Forkullet frø, nakenbygg	1570±15	AD 437 - 547	AD 432 - 551
150742	130637 T28275: 2	TRa-17768	Tre, ask	1225±15	AD 787 - 871	AD 706 - 878
110966	130787	TRa-14661	Tre, kvist tofrøbladet art	1220±25	AD 785 - 877	AD 704 - 885
150745	131099	TRa-17771	Tre, bartre	1185±15	AD 778 - 884	AD 772 - 890

Figur 98. Kalibreringskurver for ¹⁴C-dateringer relevant for *Grav 10*

De to eldste ¹⁴C-dateringene stemmer åpenbart ikke med dateringen til gravkonteksten, og må tilskrives forstyrrelser fra tidligere aktiviteter på stedet. Treverk fra innsiden av falen til spydspiss, T28278: 2, som ble funnet i kontekst 130669, ble ¹⁴C-datert til AD 706 – 878 (TRa-17768, 1225±15 BP), mens treverk funnet rundt to av båtenes søm, ble datert til hhv. AD 704 - 885 og AD 722 – 890 (TRa-14661, 1220±25 BP og TRa-17771, 1185±15 BP).

Osteologisk materiale

Det ble kun funnet et fragment brent bein i tilknytning til *Grav 10*. Dette viste seg å være et skalletaksfragment av menneske. Det antydes at skallefragmentet kan stamme fra et ungt individ, men påpekes at dette ikke kan bestemmes sikkert (Kjellström et al 2021).

2.2.13.8 Tolkning

Gravtype

Grav 10 var en våpengrav nedlagt i båt. Det ble kun funnet et fragment av brent bein under utgravningen, og det ble ikke sett andre spor etter den gravlagte. Ettersom beinfragmentet ble bestemt til kraniefragment fra menneske, foreligger det rester etter kremasjon i *Grav 10*. Hvorvidt dette er snakk om bein fra primærbegravelsen, eller spor etter sekundærbegravelse nedlagt i samme grav, er det ikke mulig å konkludere med uten ytterligere indisier. Et poeng som kan trekkes fram, er at det selv om det ikke ble observert spor etter brenning/kremasjon ved den arkeologiske undersøkelsen, ble det påpekt ved analyse av jordmikromorfologisk prøve fra grava at det fantes mye fint kull og forkullet treverk i prøven, noe som ble tolket som at båten og den gravlagte hadde blitt brent (Macphail 2021). Dersom båten har blitt brent må dette ha skjedd på stedet, etter at den var plassert i gravens kutt. Videre kan det ikke ha vært snakk om en total nedbrenning, da det ble påvist bevart treverk i tilknytning til båtsøm og rester etter mineralisert og nedbrutt treverk fra båten over store deler av graven.

Fyllmasse, 130669 var funnførende bunnlag i *Grav 10*, men hadde en noe annen karakter enn det organiske bunnlaget som ble funnet i de fleste gravene. Laget tolkes som en noe tørrere, og mindre organisk variant av samme fenomen.

Funnenes plassering i graven

Funnene i tilknytning til *Grav 10* ble i hovedsak knyttet til to konsentrasjoner. Sverdet ble funnet noe nordøst for midten av båten, på vestsiden av graven. Sverdet lå i båtenes lengderetning og med eggen vendt utover, bort fra den gravlagte. Inntil østsiden av sverdet fantes spydet, som lå plassert med odden mot nordøst. Skjoldbulen ble funnet like øst for spydet. Denne ble funnet liggende på siden. De fire pilspissene som ble funnet i tilknytning til *Grav 10*, var alle plassert i nordøst-enden av graven, nesten to meter nordøst for sverdet.

Omtrent midtskips, på sørøst-siden av båten, ble det funnet en samling med gjenstander. Her fantes hodelaget, komplett med bissel og 34 hodelagsbeslag. Dette må ha ligget oppover langs siden på båten. Omtrent ti cm sørvest for hodelaget, ble det funnet et skiferbryne, og like inntil brynet ble det funnet fyrtpå bestående av ildflint og ildstål i en liten pung. Omtrent en meter sør for fyrtpået og brynet ble kniven funnet.

Grave 10

Figur 99. T28275: 1 – sverd, 2 – spyd, 3-6 – pilspiss, 7 – kniv, 8 – skjoldbule, 9 – bisse, 10-42 – hodelagsbeslag, 43 – bryne, 44-45 – ildstål og -flint, 46-48: ukjent, 49 – stift, 50-51 – beslag, 52 – spiker, 53 – ukjent. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Orientering

Båtgraven, Grav 10 lå orientert i nord-nordøst – sør-sørvestlig retning.

Gravfunnene ble funnet i store deler av båtsens utstrekning. Våpenfunnene fantes mot nordøstre del av båten, og antyder, om man sammenligner med *Grav 1*, at den begravde kan ha blitt gravlagt med hodet plassert mot nordøst. Våpnene i begge disse to gravene lå plassert på vestre (nordvestre) side av den respektive graven. Begge disse to gravene hadde også skjoldbulen plassert øst (sørøst) for våpensettet. Grav 1 hadde funn av beltespenne som trolig viste den gravlagtes plassering i graven mer presist. Noen slike funn manglet man i *Grav 10*. Dersom man skal tolke kranium-fragmentet som ble funnet omtrent en meter nordøst for våpensettet, som rester etter den gravlagte, vil man kunne anta at avdøde har ligget med skjoldet over mage/bryst-regionen og våpensettet ved hoftepartiet.

Kjønn

Et ble ikke funnet beinmateriale i graven, som kunne gi en sikker kjønnsbestemmelse. Tradisjonelt sett har våpengraver blitt regnet som mannsgraver. Dette er ikke lengre helt selvsagt.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Stratigrafisk sett må *Grav 10* være yngre enn fotgrøften rundt *Haug II*, og yngre enn overliggende *Grav 11*.

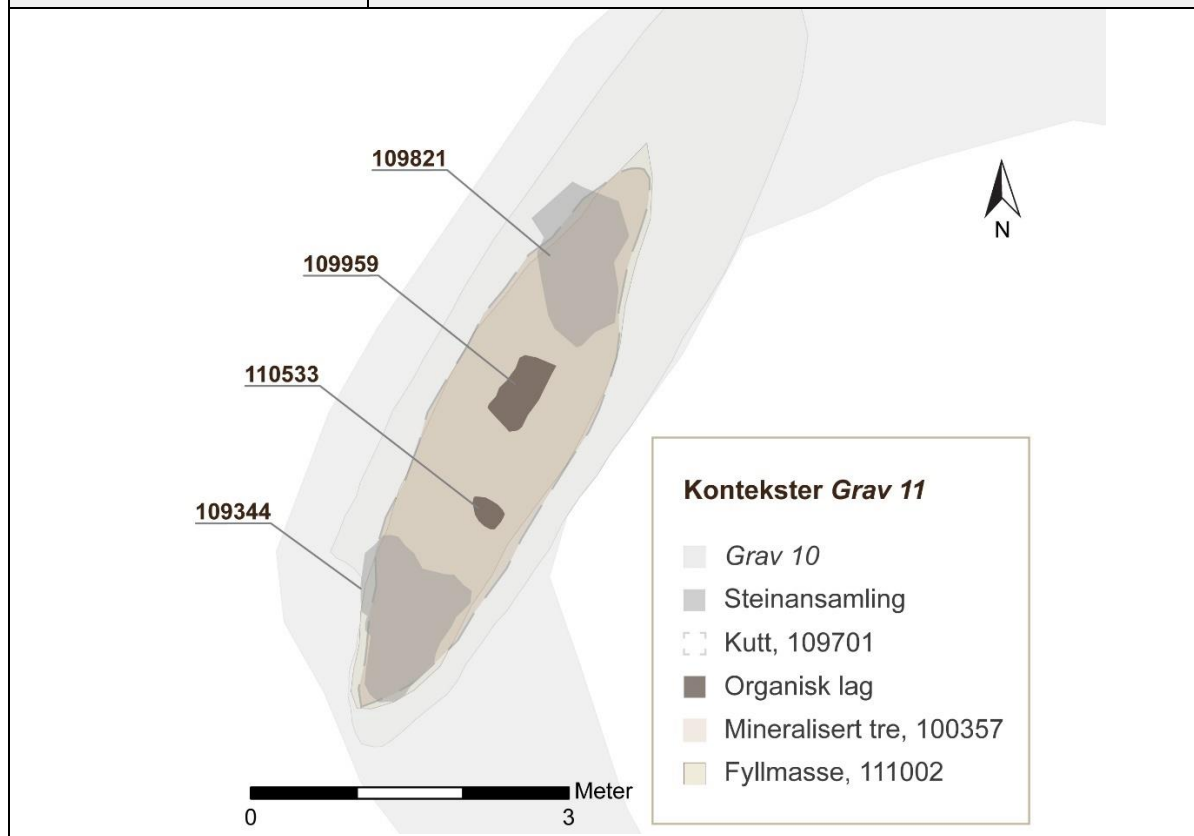
Gjenstandsmaterialet fra *Grav 10* viste en nokså tydelig typologisk datering til perioden omtrent AD 750 - 800. Særlig bidrar det eneggete sverdet uten hjalt og pilspissene til en slik datering. Spydet kan ha en bakre ramme til omtrent starten av 700-tallet, men finnes også til overgangen til vikingtiden. Pilspissene med tangeavsats regnes å være fra tiden etter AD 750.

Treverk bevart rundt båtsøm, ble ¹⁴C- datert til hhv. AD 704 - 885 og AD 722 – 890 (TRa-14661, 1220±25 BP og TRa-17771, 1185±15 BP), en daterings som også gjenspeiles i ¹⁴C-dateringen fra treverket fra spydskaftet, AD 706 – 878 (TRa-17768, 1225±15 BP). Spydskaftets datering stemmer godt overens med spydets typologiske dateringsramme.

Den samlede vurderingen av *Grav 10* sin alder viser til at den må ha blitt anlagt i overgangen mellom 700- og 800-tallet, altså i overgangen mellom merovingertid og vikingtid. Gjenstandsmaterialet peker imidlertid tydeligere mot slutten av 700-tallet, enn det de nokså vide ¹⁴C-dateringene gjør.

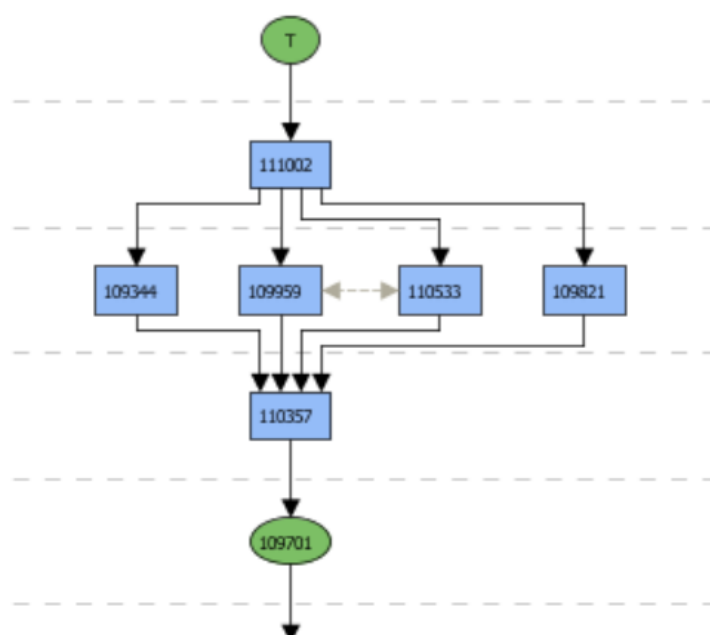
2.2.14 Grav 11, 109701

Type	Båtgrav	
T-nummer	T28276	
Orientering	Nordøst - sørvest	
Form i flate	Spissoval	
Størrelse	Lengde	600 cm
	Bredde	140 cm
	Dybde	40 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Nordøst	
Kjønn	Kvinne	
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	7	
Datering	Vikingtid, 800-tallet	
Hovedtrekk	Båtgrav plassert oppi Grav 10. Graven inneholder en kvinne begravd med skallen fra et storfe, skålspenner, insulært beslag, tekstilredskaper osv.	

Tabell 47. Oversikt over kontekster relatert til Grav 11.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
109344	Grav 11, steinansamling	160	100	20
109701	Grav 11, kutt	600	140	40
109821	Grav 11, steinansamling	150	90	40
109959	Grav 11, organisk lag	70	45	10
110357	Grav 11, nedbrutt/mineralisert treverk fra Båt 3	570	135	1
110533	Grav 11, organisk lag	35	25	2
111002	Grav 11, fyllmasse	600	140	40

Figur 100. Matrise over kontekstene relatert til Grav 11

2.2.14.1 Kutt, 109701

I den sørvestre delen av Grav 10 ble det funnet en nedgravning som inneholdt Grav 11. Også denne nedgravningen hadde den spissovale formen til en båt. Nedgravningen hadde en lengde på 6 meter, og en største bredde på 1,4 meter. På det dypeste var kuttet til Grav 11, gravd 40 cm ned i fyllmassen til underliggende grav.

Nede i kuttet hadde det blitt plassert steiner til støtte for båten.

Nedbrutt /mineralisert treverk, 110357

I ytterkantene av kuttet, ble det funnet rester etter nedbrutt og stedvis mineralisert treverk fra Båt 3. Det fantes båtsøm som lå i bunnen og sidekantene av kuttet og inne i det nedbrutte og mineraliserte treverket.

Figur 101. Sømmen tilhørende Båt 3 rensset frem. Da63315_204. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 102. Søm til Båt 3 tilhørende Grav 11. Da63315_227. Foto: Astrid B. Lorentzen, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.14.2 Organisk lag, 109959

Sentralt i båten ble det observert et lag med oval utstrekning over et område på omtrent 70 x 45 cm. Dette laget lå direkte over kjølen til *Båt 3* og besto av feit organisk siltmasse med spetter av lysere gul silt mot bunnen. Laget hadde en største dybde på 10 cm. Det organiske laget var funnførende

2.2.14.3 Organisk lag, 110533

Omtrent 70 cm sørvest for organisk lag 109959, ble det funnet et lite lag av samme karakter. Lagresten fantes kun over et svært begrenset område med en utstrekning på 35 x 25 cm, og med en største dybde på kun 2 cm.

2.2.14.4 Steinansamling, 109344

Det fantes en steinansamling nedlagt i båtenes sørvestre ende. Rundt steinene fantes gråbrun siltholdig masse. Silten var spettet og fantes kun i forbindelse med steinansamlingen. Flere av steinene var kantstilte og pekte innover i båten. Under steinene fantes kun et tynt lag av den omtalte silten over båtenes kjøle. Det ble funnet noe brent bein i tilknytning til steinansamlingen.

Figur 103. Steinansamling i sørvestenden av Grav 11. Da63315_197. Foto Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.14.5 Steinansamling, 109821

Det fantes også en tilsvarende steinansamling i gravens nordøstre ende. Denne steinansamlingen hadde en utstrekning på omtrent 1,4 x 1,2 meter. Steinene hadde en diameter på omtrent 25 – 35 cm. Mellom steinene fantes det noe løs bråbrun silt, denne massen fortsatte også under steinene og lå direkte over sømnen i båtenes kjøle. I silten under steinansamlingen ble det funnet en rekke gjenstander.

Figur 104. Da63315_225. Steinansamling i nordøstenden av Grav 11. Da63315_197. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.14.6 Fyllmasse i båten, 109701

Fyllmassen i båten, 109701 besto av kompakte og svært spettete masser. Massens farge var gråbrun med en del lysere gul silt enkelte steder. Det var små varmepåvirka steiner spredt rundt i massen og noen kullfragmenter samt brent bein.

Figur 105. Planbilde av Grav 11. Da63315_180. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.14.7 Funnmaterialet

Smykkemateriale

Det ble funnet et skålspennepar like sørvest for restene etter en svært nedbrutt hodeskalle. T28276: 1 var den vestre spenne, mens T28276: 2 var den østre av paret. Skålspennene var av type lik Petersens fig. 37, Variant E (Petersen 1928: 44). En spenne som både Petersen daterer fra ca. AD 800 og til noe etter midten av århundret, og hvor variant E antas å være en av de sene varianter.

Begge spennene forelå nokså oppsprukket, men de var i stor grad komplette. Nål og nålefeste fantes bevart på begge to.

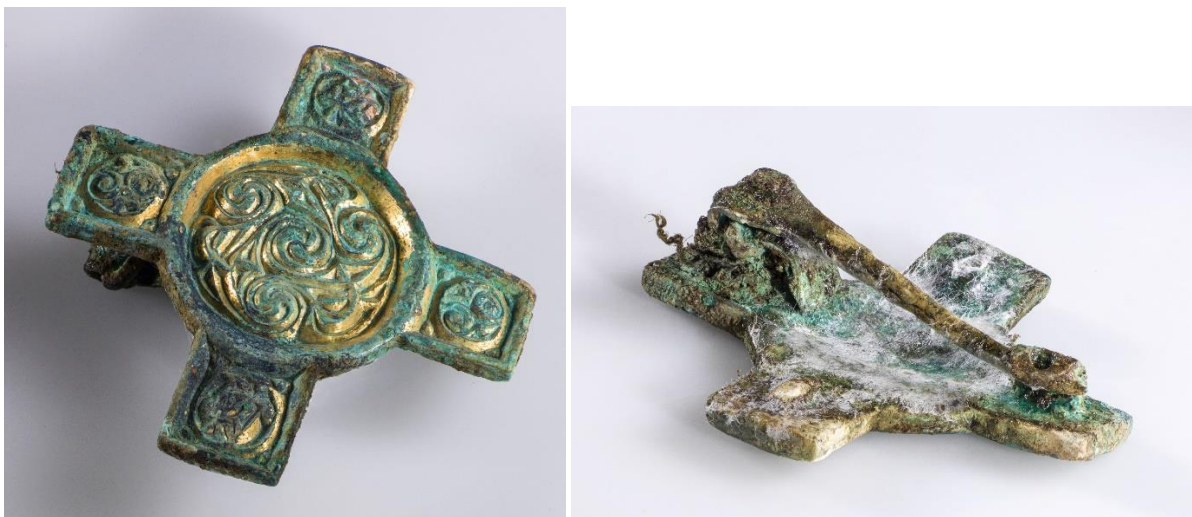
Mellom skålspennene lå et insulært korsformet beslag, T28276: 3. Beslaget, som opprinnelig har hatt funksjon som seletøybeslag, har blitt omgjort til en spenne, og er her brukt som tredjespenne. Spennen har bevart både opprinnelig festeanordning og nål satt på ved modifiseringen fra beslag til spenne. Spennen består av et sirkulært parti, med fire like armer plassert symmetrisk på gjenstanden. Alle paneler har dekor i form av spiralmønster.

Det ble funnet fem ravperler (T28276: 4-8), og fem glassperler (T28276: 9-13) i området mellom skålspennene. Ravperlene hadde ulik form og var fra vest mot øst: kuleformet, skiveformet, ellipseformet med flate breidsider, kuleformet og skiveformet.

Glassperlene var av ulike varianter, med fra vest mot øst først en «falskt» gullfoliert perle (T28276: 9), en kuleformet perle av gult opakt glass (T28276: 10), to skiveformete perler av opakt gult glass (T28276: 11 og 12), samt en liten kuleformet perle av halvtransparent blått glass (T28276: 13).

Figur 106. Skålspenner og korsformet beslag Fra Grav 11. Da64273_T28267_1_3_2, og detalj fra Da64273_T28276_1.
Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 107. Korsformet beslag brukt som tredjespenne i Grav 11. Da64273_T28276_3_forside og Da64273_T28276_3_bakside. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 108. Rav- og glassperler fra Grav 11 i opprinnelig oppsett. Da64273_T28276_4_5_6_7_8_9_10_11_12_13. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Tekstilbearbeidingsredskaper

Det ble funnet en komplett bevart bøylesaks av typen R. 442, T28276: 14, samt en fragmentert av uvisst type, T28276: 24.

To spinnehjul ble funnet i graven, et av bergart med flate sider, T28276: 16, og et av leire med en hvelvet overside T28276: 17.

Det ble funnet et fragmentert vevsverd av hvalbein, T28276: 15. Vevsverdet var av typen R. 439, og forelå i 25 cm lengde. Skaftet var godt bevart, mens bladet i stor grad hadde forvitret. Skaftet hadde rund form, med jevn og gradvis overgang til bladet.

Det ble funnet en 10 cm lang nål av jern, T28276: 21.

Beinkam

Det ble funnet en fragmentert beinkam, T28276: 22, bevart inntil saksen (T28276: 14). Kammen forelå svært fragmentert. Den fragmenterte kammen besto av rester etter fem tenner.

Sigd

Det ble funnet to, noe fragmenterte, sigder av jern i graven. T28276: 18 hadde bevart tangeparti, men manglet deler av odden. T28276: 19 var mer fragmentert, men tolkes som en andre sigd på bakgrunn av sin buede form.

Syl

Syl, T28276: 20 hadde delvis bevart treskaft.

Figur 109. Redskaper fra Grav 11. Fra venstre: ukjent, saks, sigd, spinnehjul av stein og bein samt fragmentert vevsverd av hvalbein. Da64273_T28276_40_14_18_16_17_15. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet.

Nøkkel

Det ble funnet en kroknøkkel av jern, T28276: 25. Nøkkelen hadde en løkke i skaftenden og krok i motsatt ende.

Kniv

Det foreligger en fragmentert kniv av uviss type, T28276: 26. Kniven var svært fragmentert, med bevart rest av treskaftet.

Andre gjenstander

I tillegg ble det funnet tre kramper av jern, T28276: 27 – 29, ti spiker av jern, T28276: 30 – 39.

I *Grav 10* fantes et interessant, men dessverre ukjent redskap, T28276: 40. Redskapet har tange, og et blad med størst bredde langt fremme, og som avsluttes brått. Bladet har spissovalt tverrsnitt med egg på begge sider i det fremre partiet, mens det ikke har egg lengre bak på bladet.

Tekstiler

Det ble funnet en rekke ulike tekstilkvaliteter i *Grav 11*. De aller fleste av disse fantes i tilknytning til de skålformede spennende som hadde flere lag med ulike tekstiler bevart, både på innsiden og oversidene. Her fantes både tekstiler vevd i både 2/2 kypert og 1/1 lettetsbindinger. Blant annet tekstiler vevd i diamantkypert. Fire stropper ble funnet på baksiden av stroppene, alle vevd i 1/1 lerretsvev, og rullet sammen. Det ble funnet fragmenter en flettet snor, trolig rundflettet med åtte tråder. Det ble også observert partier av faldekant og jare- eller oppsetningskant samt sytråd og sting. Det ene fragmentet har bevart en oppsetningskant i halvpanama og går deretter over i en 2/2 kypertbinding, trolig diamantkypert.

I tillegg ble det funnet en del svært mineralisert tekstil bevart inntil enkelte andre metallfunn i graven. Det lå en vevd 2/2 kypert over sigden (: 18), mens det i tilknytning til nøkkel (: 25) ble funnet et noe fragmentert tekstil av 1/1 eller 2/2 kypert.

Det ble også funnet grovt tvinnede fiber som lå parallelt, og som tolkes som spor etter kalfatring i tilknytning til treverk fra båten. Inne i et par av perlene ble det også funnet rester etter den tråden de har vært tredd på.

Ubrente bein

I den nordre delen av lag 109959 ble deler av den gravlagtes kranium funnet. Dette var svært nedbrutt, og tydelig misformet og flattrykt.

Figur 110. Organisk lag 109959 med hodeskalle, skålspenner og keltisk korsformet beslag. Da63315_208.
Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

I tilknytning til steinansamlingen i gravens nordøstre ende ble det funnet en hodeskalle tilhørende et storfe.

Figur 111. Hodeskallen til et storfe, samt spinnehjul av stein, funnet i nordøstre ende av Grav 11. Da63315_103.
Foto: Kjersti Krogsæter, NTNU Vitenskapsmuseet

Brente bein

Det ble samlet inn to små forekomster av brente bein i tilknytning til Grav 11, i tilknytning til hhv. steinansamlingen mot sørvest, og det organiske bunnlaget i graven. Det var kun snakk om tre små beinfragmenter, som ikke lot seg bestemme.

Båt 3 (skrevet av Kristoffer R. Rantala)

Orientering og form

Båt 3 utgjorde det største funnet i *Grav 11* og ble funnet orientert NNØ-SSV i nordvestre del av fotgrøften til *Haug II*, oppi *Båt 2*. Lengderetningen avviker 6 grader mot vest i forhold til *Båt 2*. Dette avviket er derimot så lite at man oppfatter de med lik lengdeorientering. Båten må ha hatt en lengde på omtrent 6 meter, mens den bevarte bredden var 1,3 meter. Treverket i *Båt 3* var i stor grad nedbrutt, men det fantes noe bevart treverk i tilknytning til båtsømmen, selv om det meste var svært mineralisert. Den eneste forstyrrelsen som kunne ses, var røtter som enkelte steder hadde gravd seg inn i fyllmassene fra vest. Båtsømmen ble hovedmaterialet fra båten og bestod av 273 *in situ* bevarte båtsøm. I tillegg bestod lag 110357 av nedbrutt og mineralisert treverk, noen som også indikerer at båten har vært lagt ned ubrent. Treverket besto av furu.

I plan er båten form spissoval, altså en *spissgattet* båt, uten at det helt kan bestemmes hva som har vært forut og akterut, da den fremstår å ha vært tilnærmet symmetrisk, i den grad nedbrytningsprosessen ikke har forstyrrer formen for mye. I stevnene har nedbrytningen vært litt kraftigere enn ellers. Søndre stevn ble dårligst bevart og er vanskeligst å si noe konkret om formen. Alle båtsømrekkene peker inn mot én ende så det er lett å se hvor de ender opp, og dermed kan vi utlede en generell form. Dette støttes også av en tilspisset nedgravning. Nordre stevn, som også lå dypere, var generelt bedre bevart. Båtsømrekkene lå tettere bevart inn mot stevnen og formen syntes bedre i kuttet. Dette skyldes nok dels i større dybde, men også steinansamlingen 109821 som til dels ser ut å ha støttet båten. Direkte nord for steinansamlingen, i kjølen lengderetning, lå det en stort stein som nok har støttet opp stevnen. På denne siden er det mye lettere å få en idé om stevnens opprinnelige form.

Røyset, bordgangene og innveden

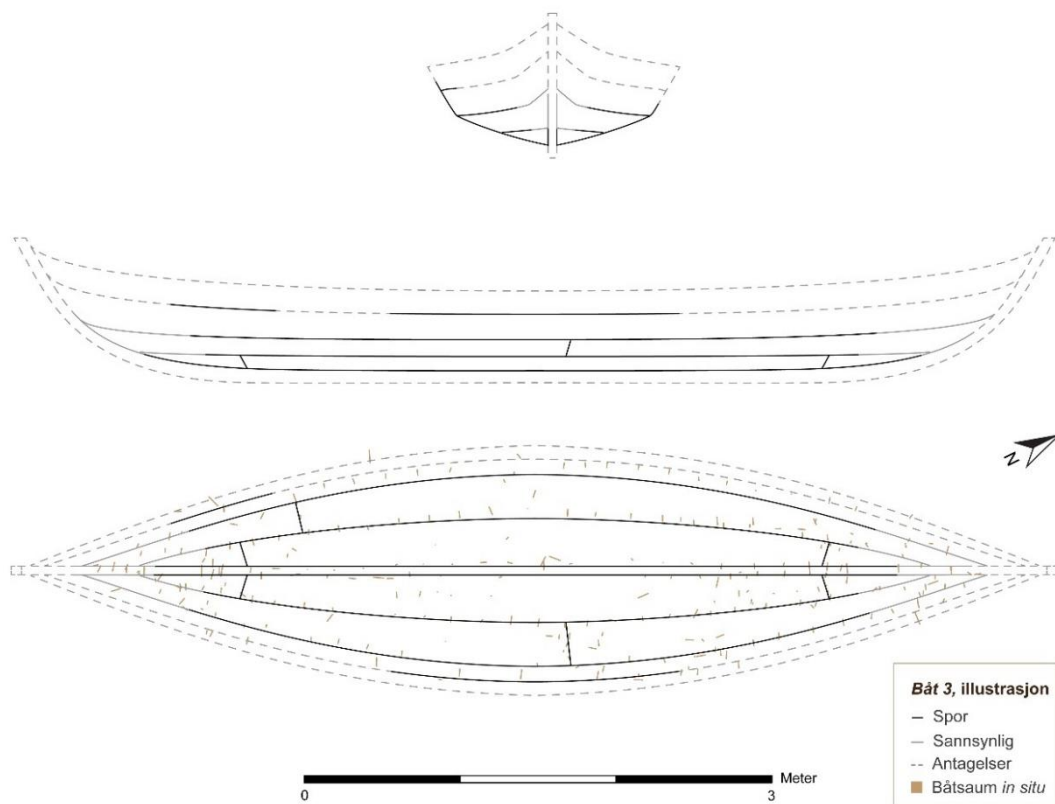
Kjølen syntes som en dobbel båtsømrekke midt i båten og strakk seg nesten hele båten lengde. Den doble båtsømrekken indikerer hvor kjølen har vært klinket sammen med kjølbordene, første bordgang, på styrbord og babord side. Båtsømmene ble funnet med en avstand på 5 – 9 cm fra hverandre i bredderetning og i lengderetning lå de i underkant av 20 cm fra hverandre. Som nevnt over mister kjølen den konkrete formen sin i overgangen til *lotet* og videre *stevn*. Det har heller ikke vært mulig å identifisere skaringen til denne overgangen. Stevnene fremstår som kollapset ned over tid og med visse unntak ble båtsømmene funnet uorganisert, men med en posisjon som kan gi en idé av stevnens størrelse og form, snarere enn en konkret gjengivelse.

Det ble funnet to nesten intakte bordganger på hver side av kjølen, i form av båtsømrekkene. En tredje bordgang kan også antydes ut ifra kortere båtsømrekkene. Om dette er siste bordgang eller om det er flere vites ikke, men det er ikke usannsynlig at båten var konstruert med tre bordganger. I bordgangene

Figur 112: Båtsøm *in situ*. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

ble båtsømmene funnet med en innbyrdes avstand på rundt 20 cm i bordenes lengderetning. Avstanden ble gradvis mindre inn mot stevnene. Bordgangene er opp til 30 cm brede. I de to første bordgangene har skjøten mellom bordene i lengderetningen, *skaringene*, blitt identifisert gjennom mindre rekker av båtsøm som strekker seg over bordenes bredde, 90° grader (perpendikulært) på båtens lengderetning. Båtsømmene som ble brukt i skaringene gir muligheten til å se bordenes tykkelse, ettersom de har samme tykkelse som bordene. I noen tilfeller er også det bevart nok tre til at man ser selve skaringen, det skråtilte, overlappende skjæret i bordene, som i dette tilfellet lå rett rundt 2 cm. Sannsynligvis har det vært hugget plank og da vil tykkelsen variere litt gjennom bordet. Innveden har dessverre vært vanskelig å identifisere. Spant kan i slike tilfeller som ved denne båten, noen ganger være mulig å identifisere gjennom *klosøm*, der roa er en stor jernkrok som har blir hamret rundt spantet og klinket fast. Vi fant noen få eksemplarer av denne typen søm, og antar derfor at spantene har blitt festet med slike. Som tidligere nevnt fant vi ingen spor over tredje bordgang og dermed vet vi ikke noe om andre elementer som toft og ripe.

Figur 113: Båt 3 forsøkt illustrert på bakgrunn av båtsøm. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

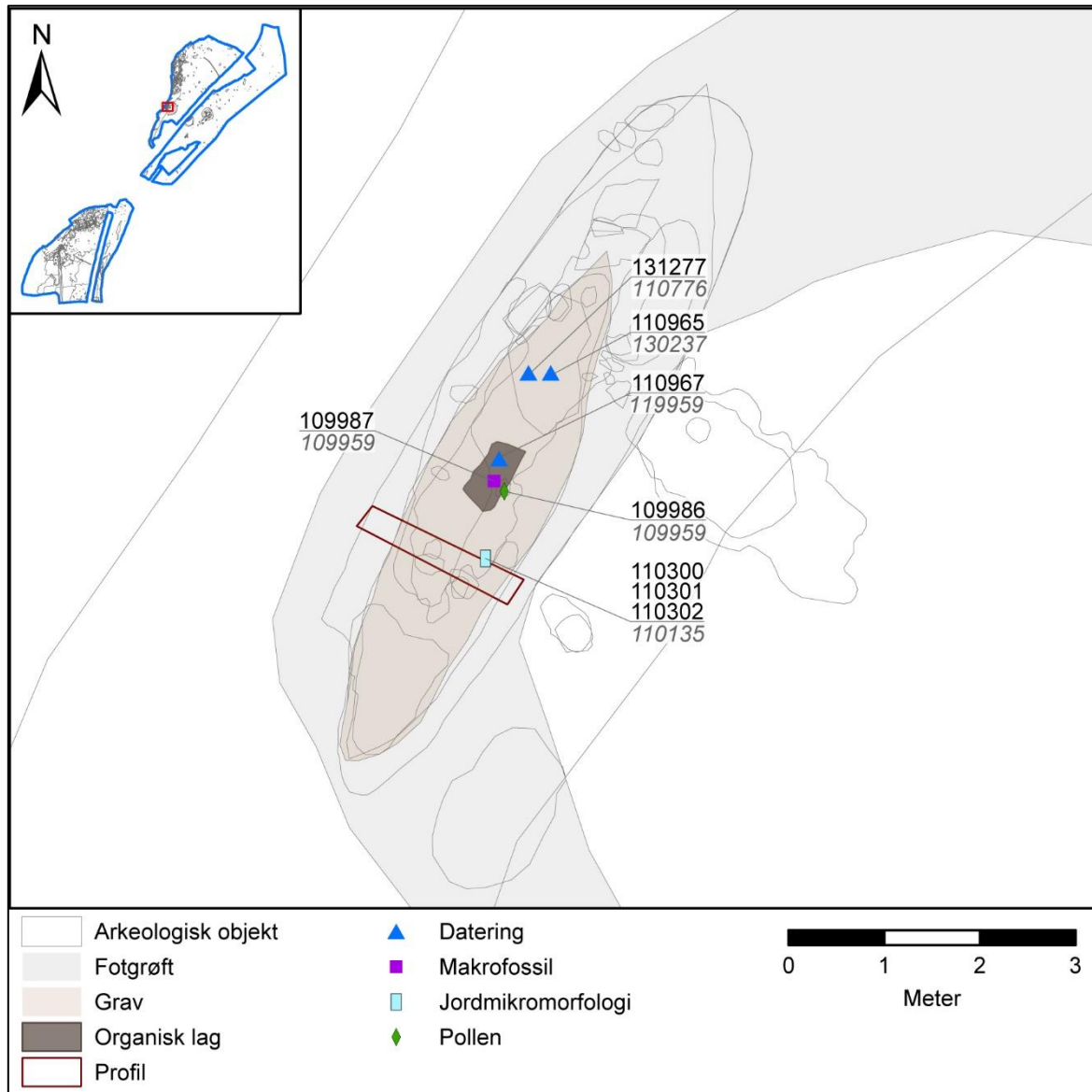
Illustrasjonen ovenfor er tegnet etter informasjon Jon B. Godal har gitt oss om norske tradisjonsbåter, det båter av denne størrelsesorden ofte er bygget etter brøken 4:1 i lengde og bredde. Her er det også tatt i betraktning hvilken vinkel bordene pleier å ha i tradisjonsbåtene.

2.2.14.8 Naturvitenskapelige prøver

Fra Grav 11 ble det utført makrofossil-, pollen-, og jordmikromorfologiske analyser, samt ¹⁴C-dateringer og analyse av det osteologiske materialet.

Tabell 48. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 11

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
109987		109959 Organisk bunnlag	Makrofossil
109986		109959 Organisk bunnlag	Pollen
110300 - 110302	110135	109701 Grav 11	Jordmikromorfologi

Figur 114. Naturvitenskapelige prøver fra Haug I. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

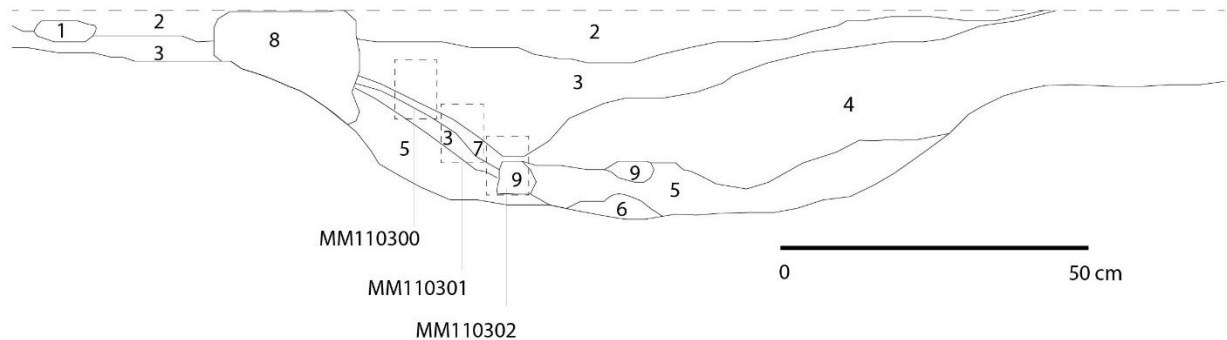
Makrofossil- og pollenanalyser

Det ble analysert en makrofossil- og en pollenprøve fra det organiske bunnet i Grav 11. Pollenprøven karakteriseres av soppsporer (*Chaetomium sp.*) Ellers minner prøven mye om prøvene fra fotgrøften og Grav 10, men både gressmarksindikatorer og dyrkningsindikatorer til stede. I makrofossilprøven ble det funnet bringebær, gress og småsyre.

En del av polleninnholdet kan representere landskapet rundt, og dermed sammenlignes med fotgrøften og Grav 10. Samtidig inneholder pollenprøven unike karakteristika, som de svært høye verdiene av *Chaetomium sp* som knyttes til nedbrytning av cellulose og annet plantemateriale, og relativt høye verdier av pollenkorn fra bygg, som muligens kan representere mageinnhold (Overland 2022: 26).

Jordmikromorfologi

Prøvene viste en grusholdig undergrunn iblandet små mengder nedbrutt treverk, kull og organiske komponenter fra begravelsen. Prøven viser et sandlag mellom Båtene fra hhv. Grav 10 og Grav 11, noe som kan tolkes som at det ble lagt et sandlag over den fremgravde båten (*Grav 10*), før den nye båten (*Grav 11*) ble plassert i nedgravningen (Macphail 2021).

1. Båtsøm og mineralisert tre
2. Gråbrun sandholdig jord (dyrkningslag)
3. Rødbrun grov sand med noe stein (fyllmasse)
4. Gråbrun stilholdig sand (fyllmasse)
5. Svart organisk, noe sandholdig lag. Noe blandet/omrotet
6. Gulbrun/gulgrå sandholdig masse (Båt 3)
7. Svart lag med grå bunn. Mulig del av Lag 4.
8. Stein
9. Forvitret stein

Figur 115. Profil 110135 gjennom 109701, Grav 11 sett mot sør med uttak av jordmikromorfologiske prøver avmerket

Figur 116. Jordmikromorfologiske prøver gjennom Grav 11, fra venstre hhv. 110300, 110301 og 110302.
Da63315_107 Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

¹⁴C-datering

Det ble analysert tre ¹⁴C-prøver fra *Grav 11*. Treverk fra selve båten ble datert til AD 708 – 890 (TRa-14660, 1205±25 BP). Det er sannsynlig at furua som har blitt brukt til båtbygging må ha vært godt voksen, og dermed ha en egenalder som det må tas hensyn til.

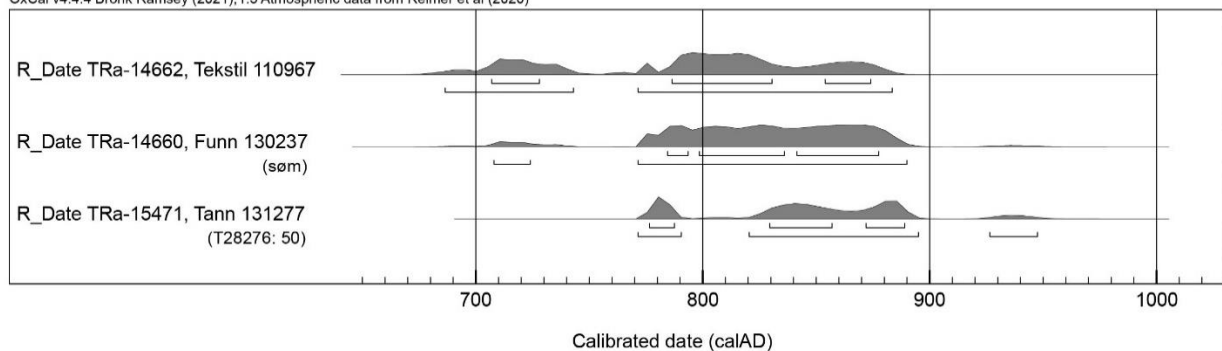
Tekstil funnet i tilknytning til skålspenne ble datert til AD 686 – 883 (TRa-14662, 1230±25 BP), og har med det en datering som er noe eldre enn treverket i båten. Dette må bety at også tekstilene hadde en betydelig egenalder på det tidspunktet graven ble anlagt.

Den daterte storfetannen er naturligvis den dateringen som bør være minst påvirket av egenalder. Denne viser en datering til AD 771 – 947 (TRa-15471, 1175±15 BP).

Tabell 49. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 11*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
110967	109959	TRa-14662	Tekstil, ull	1230±25	AD 707 - 874	AD 686 - 883
110965	130237	TRa-14660	Tre, furu	1205±25	AD 784 - 877	AD 708 - 890
131277	131277 T28276: 50	TRa-15471	Tann, storfe	1175±15	AD 776 - 889	AD 771 - 947

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 117. Kalibreringskurver for ¹⁴C-dateringer fra *Grav 11*

Osteologisk materiale

Det ble funnet små brente beinfragmenter to steder i *Grav 11*. Det ble funnet to små beinfragment like sørøst for skålspenne, i tilknytning til det organiske laget, samt et fragment brent bein i tilknytning til steinansamlingen nordøst i graven. Beinfragmentene veide hhv. 0,7 og 0,4 gram. Det var ikke mulig å artsbestemme de brente beinene fra *Grav 11*, utover at de sannsynligvis stammer fra pattedyr (Kjellström et al 2021).

Det ble i tillegg funnet ubrent bein i *Grav 11*. Det var her snakk om en svært deformert hodeskalle, funnet i tilknytning til smykkematerialet sentralt i graven. Nordøst for denne fantes hodeskallen til et storfe bevar.

2.2.14.9 *Tolkning*

Gravtype

Grav 11 var en båtgrav, og hodeskallen til den begravde viste tydelig at det her var snakk om en ubrent gravlegging.

Det som fremsto som mest utypisk ved graven, var at den hadde blitt nedsatt innenfor nedgravningen til en større og eldre båtgrav, *Grav 10*. Båtgraven hadde blitt anlagt inne i en annen båtgrav.

Stedvis manglet det helt fyllmasse mellom overliggende *Grav 11* og underliggende *Grav 10*, slik at man kunne se gjenstandsfunn og søm fra *Båt 2* like under rekkene med båtsøm tilhørende *Båt 3*. Dette viser

at man har fjernet masse helt ned til underliggende båt, før den yngre graven ble etablert. Rekkene med båtsøm vitner også stedvis tydelig om at deler av *Båt 2* hadde blitt gravd vekk ved anleggelse av den yngre graven. Dette tyder sannsynligvis på at treverket i *Båt 2* må ha vært nokså nedbrutt allerede på det tidspunktet haugbrottet ble utført.

Man kunne også tydelig se at man etter å ha gravd en nedgravning for *Grav 11*, hadde støttet opp *Båt 3* med steiner under stevn, og langs sidene for at den skulle stå stabilt.

Funnenes plassering i graven

Det ble funnet gjenstander i ulike deler av *Grav 11*.

Sentralt i graven, i det organiske laget 109959, fantes det bevart rester av hodeskallen til den gravlagte (T28276: 49). Sør for hodeskallen lå smykkematerialet, med skålspenne (T28276: 1 og 2), tredjespenne (T28276: 3), samt fem ravperler (T28276: 4 -8) og fem glassperler (T28276: 9-13). Skålspenne lå med fremsiden opp, med en avstand fra hverandre på omtrent 10 cm, og viser at avdøde må ha blitt plassert i ryggleie. Tredjespenne, et insulært korsformet beslag, har sittet mellom de ovale spenne og noe høyere oppe mot halsen til den avdøde. Perlene utgjorde et perlekjede som fantes i området mellom skålspenne, og delvis under den østligste av dem. Perlene er nummerert fra vest mot øst, slik at smykket har bestått av de fem ravperlene, én «falsk gullfoliert» gulbrun glassperle, tre gule glassperler og til slutt, mot øst, én blå glassperle.

I forbindelse med det organiske laget fantes i tillegg sigd, T28276: 18 liggende slik at den trolig har vært plassert på den gravlagtes mageparti. I det samme partiet ble det også funnet en kniv, T28276: 25 og en kroknøkkel, T28276: 26. Disse lå sammen på vestsiden av den gravlagte, og kan kanskje ha vært festet i et belte eller lignende. Noe øst for den gravlagte fantes syl, T28276: 20.

Det ble funnet en konsentrasjon med gjenstander i sandmassene under steinansamlingen i nordøst. Her ble storfeskallen, T28276: 50 funnet, plassert opp-ned. Under den lå vevsverdet av hvalbein, T28276: 15. Dette lå orientert i gravens lengderetning. På østsiden av vevsverdet fantes spinnehjulet av stein, T28276: 16. Den komplette bøylesaksen, T28276: 14 og kam-fragmentet i tilknytning til den, T28276: 22, samt et beslag, T28276: 23 lå like sør for disse gjenstandene.

I tilknytning til steinansamlingen sørvest i båtgraven ble spinnehjulet i brent leire, T28276: 17 funnet, sammen med fragmenter av en bøylesaks, T28276: 24. De lå like nord for den fragmenterte sigden, T28276:19. Det ukjente redskapet T28276:40, fantes også i dette området av båten. Like nord for steinansamlingen lå nål, T28276: 21, plassert midt i båten. I dette området ble også de tre ukjente fragmentene, T28276: 41-43 funnet.

I tillegg ble det funnet en rekke gjenstander høyd oppe i gravens øvre fyllmasse, også utenfor selve båten. Disse funnene ble på bakgrunn av blant annet beliggenhet, vurdert å være sekundært deponerte. Blant annet kunne man se teiner, trolig fra ullkammer, som lå spredt utover et større område, både innenfor og utenfor *Båt 3*.

Grave 11

Figur 118. T28276: 1-2 – skålspenner, 3 – beslag (tredjespenne), 4-13 – perler, 14 – saks, 15 – vevsverd, 16-17 – spinnehjul, 18-19 – sigd, 20 – syl, 21 – nål, 22 – kam, 23 – beslag, 24 – saks, 25 – nøkkel, 26 kniv, 27-29 – krampe, 30-39 – spiker, 40-43 Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.14.9.1 Orientering

Graven lå orientert i nordøst-sørvestlig retning. Ettersom man i *Grav 11* hadde bevart deler av den avdødes skjelett, var det her mulig å slå fast at den gravlagte hadde blitt lagt sentralt i båten, med hodet mot nordøst.

Den gravlagte må ha blitt begravd liggende på ryggen, noe plasseringen av de to ovale spenner, samt resterende smykkemateriale tydelig vitnet om.

2.2.14.9.2 Kjønn

Funn av skålspenner og andre smykker viste at det her var snakk om det man tradisjonelt sett vil anse som en kvinnegrav. Beinmaterialet er ikke analysert med tanke på kjønnsbestemmelse.

2.2.14.9.3 Stratigrafisk, typologisk- og ¹⁴C-datering

Stratigrafisk må graven være yngre enn *Grav 10*, som plasseres i overgangen mellom 700- og 800-tallet. Skålspennene av typen R. 647/649 eller Petersens fig.37 Variant E, en spenne Petersen mener må dateres fra AD 800 til noe etter 850. Han påpeker også at Variant E trolig tilhører siste del av tidsintervallet (Petersen 1928: 44).

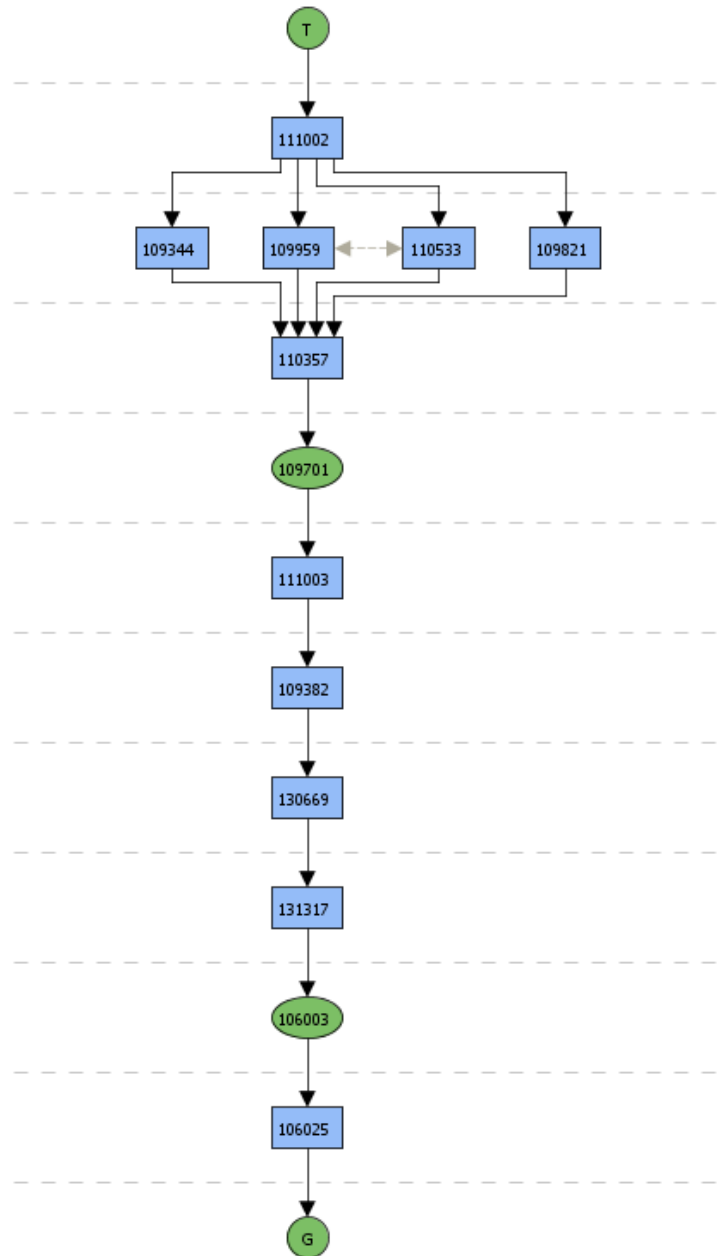
Funn av insulært beslag gir en tydelig bakre dateringsramme, men kan i seg selv ikke tidfestes presist nok til at det kan si så mye om gravens datering nærmere enn til vikingtid.

¹⁴C-dateringen av treverk fra *Båt 3* ga en datering til AD 708 – 890 (TRa-14660, 1205±25 BP). Denne dateringen er utført på furutre, som må forventes å ha en betydelig egenalder, i tillegg er det ikke mulig å si noe om båten alder ved nedleggelsen. Tekstil funnet på skålspennene ble ¹⁴C-datert til AD 686 – 883 (TRa-14662, 1230±25 BP). Begge disse dateringene har stort standardavvik, og kan ikke alene datere graven presist. Den tredje ¹⁴C-dateringen fra *Grav 11* ble datert på en av tennene fra storfeet som den gravlagte hadde fått med seg i graven, og er den dateringen som må forventes å ha lavest egenalder, og dermed mest presist kunne tidfeste begravelsen. Denne prøven ga et resultat til AD 771 – 947 (TRa-15471, 1175±15 BP).

Samlet vil stratigrafi, funn og ¹⁴C-dateringer kunne indikere en datering på 800-tallet, og da trolig første halvdel.

2.2.14.10 Samlet tolkning av gravene ved Haug II

Fotgrøften rundt *Haug II* utgjør det eldste bevarte elementet i området. Både *Grav 10* og *Grav 11* har blitt gravd ned i denne fotgrøften, og er dermed yngre. I tillegg til disse hovedelementene er funnmaterialet som ble funnet høyt oppe i massen til fotgrøften og også høyt oppe i gravenes fyllmasse, et viktig element for å kunne forså hva som har foregått i området ved *Haug II*.

Figur 119. Matrise over kontekstene i tilknytning til *Grav 10* og *11*

Forholdet mellom *Grav 10* og *Grav 11*

Mot slutten av 700-tallet ble *Grav 10* gravd ned i fotgrøftens vestre del, helt ut mot den bratte skrenten. Videre ble det, i 800-tallets første del, gravd opp masse fra *Grav 10*, før det ble satt ned en ny båt, og *Grav 11* ble anlagt innenfor den eldre gravens utstrekning.

Den romlige nærheten mellom gravene gjorde undersøkelsen av dem noe utfordrende. Fyllmassene i de to båtgravene hadde svært lignende karakter, noe som gjorde det utfordrende og tidkrevende å definere kuttet til den yngste graven. *Grav 11* ble derfor i hovedsak avgrenset ved hjelp av de tydelige

rekkene med båtsøm tilhørende *Båt 3*. Det var tydelig at den yngste båtgraven var satt direkte ned i den eldre båtgraven, og støttet opp med steiner for å stå stabilt. Noen av disse steinene så ut til å ha kollapset inn i båten, trolig i forbindelse med nedbrytning av organisk materiale. Mot nord må stavnen til *Båt 3* ha blitt plassert oppå en stor, flat stein.

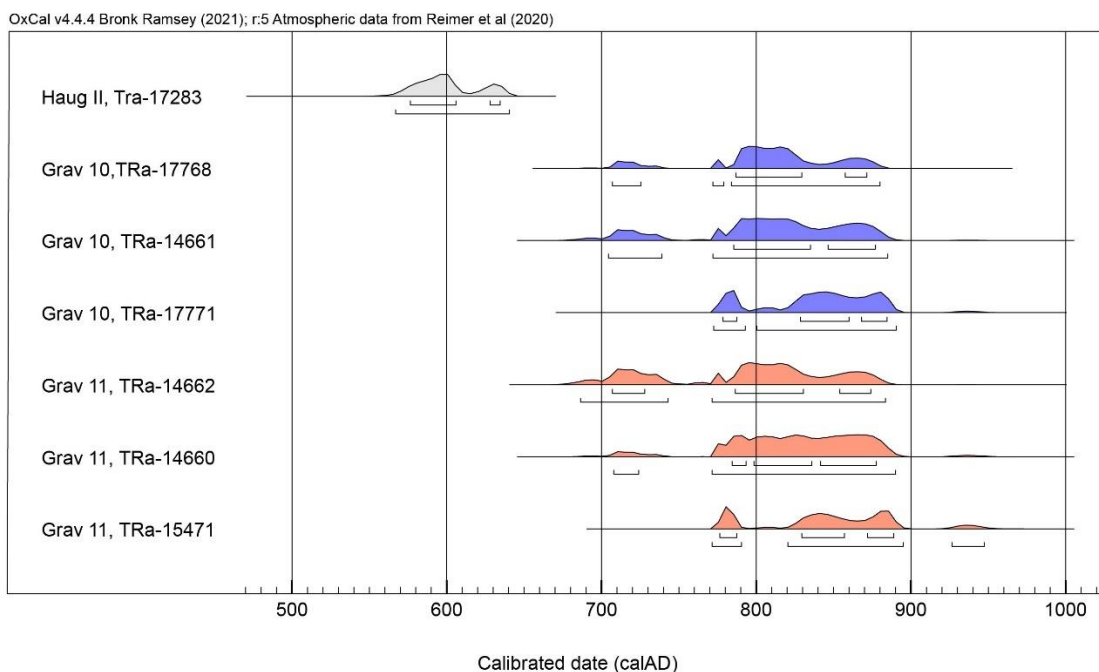

Figur 120. Grav 11 inne i Grav 10, med og uten markering av ytre rekke med søm på begge båtene. Da63315_195 og _196.
Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

I ytterkantene av den eldre *Grav 10* fantes den fyllmassen som graven var fylt opp med originalt. De sentrale delene var fjernet, ved nedsettelsen av *Båt 3*, på en slik måte at det ikke kan ha eksistert mye løsmasser mellom båtgravene. Den øvre båten lå så tett mot den nedre at enkelte av gjenstandene, blant annet sverdet og skjoldbula i *Grav 10*, vistes tydelig mellom og under rekkene med båtsøm i den overliggende båten.

Man ser tydelig at rekkene med båtsøm var best bevart i midtpartiet til *Båt 2*, og fremsto mer i uorden mot sør hvor nedsettingen av *Grav 11* må ha ført til at båtsøm var flyttet på og forstyrret. *Grav 10* var også noe forstyrret i nordøstre ende, og man kunne se båtsøm som ikke lå i noe tydelig system. Det var også svært lite av kjølen bevart på *Båt 2*.

Forstyrrelsene overlappet med det området hvor den yngre *Båt 3* ble funnet. Mangelen på *in situ*-bevart søm i dette området kan dermed tyde på at treverket i den eldste båten var nokså nedbrutt på det tidspunktet det ble gravd en nedgravning til den yngre graven.

Figur 121. Kalibreringskurver over relevante dateringer i området ved Haug II

¹⁴C-dateringene fra gravkontekstene ikke klarer å illustrere den samme tidsdybden som funnene og de stratigrafiske relasjonene tilsier bør være der. Funnene i de to gravene, sammen med det faktum at treverket i båt 2 ser ut til å ha kommet et stykke i nedbrytningen før Grav 11 ble etablert vitner om at det er en viss distanse i tid mellom de to gravene.

Jordmikromorfologiske prøver tatt ut gjennom begge båtgravene viste en grusholdig undergrunn iblandet små mengder nedbrutt treverk, kull og organiske komponenter fra begravelsene. Det ble funnet et sandlag mellom båtene, noe som tolkes som at det ble lagt et sandlag over den fremgravde, *Grav 10*, før den yngre begravelsen, *Grav 11*, ble plassert i nedgravningen (Macphail 2021).

En forstyrret grav i området?

Funnmaterialet, T28479 hadde en tydelig avgrensning til vestre del av *Haug II*, og funnene lå høyt oppe i massene til fotgrøften, samt høyt oppe i fyllmassen til *Grav 11*. Dette tyder på at funnene må ha blitt redeponert i området, og det ble raskt ansett som sannsynlig at det her var snakk om en forstyrret grav i en av følgende to varianter:

1. En forstyrret primærgrav som hadde blitt skadet ved fjerning av fyllmassen fra *Haug II*.
2. Gjenstander fra *Grav 10* som hadde blitt redeponert etter at masse hadde blitt gravd opp i forbindelse med etableringen av *Grav 11*.

Det ble tidlig i undersøkelsen observert at funnene i stor grad fantes i vestre del av forgrøften rundt *Haug II*, samt høyt oppe i fyllmassene over *Grav 11*. Med tanke på å avklare opprinnelsen til de sekundært deponerte funnene i tilknytning til *Haug II*, ble det besluttet å grave og sålde massen fra «sjakter» igjennom fotgrøften for å undersøke utbredelsen av gjenstandsfunn i tilknytning til konteksten. 50 cm brede sjakter ble lagt på tvers av fotgrøften, med en avstand på omtrent to meter. Dette ble gjort med tanke på å kunne få et inntrykk av funnspredningen og få frem typologisk daterbare funn slik at man forhåpentligvis kunne si noe om karakteren til den forstyrrede graven, og være i stand til å typologisk datere den. Undersøkelsen bekreftet raskt observasjonen om at funnene omtrent utelukkende var konsentrert til området rundt båtgravene i vestenden av fotgrøften. Det viste seg også at funnene i all hovedsak lå høyt oppe i massene, både i *Grav 11* og i fotgrøften. De måtte altså ha kommet til etter at fotgrøften hadde blitt gjenfylt.

Stratigrafisk- og typologisk datering av funninventaret

Funnenes plassering i vestre del av *Haug II*, og høyt oppe i massene til både fotgrøften og Grav 11 samt enkelte funn i undergrunnen utenfor fotgrøft og grav, pekte mot en redeponering. Funnene må ha kommet til etter at fotgrøften ble gjenfylt. Dette stemmer dårlig overens med en hypotese om at funnene kan representere en primærgrav i haugen.

Samtlige perler lå høyt oppe i massene til *Grav 11* og fotgrøften, og var tydelig sekundært deponerte. Blant annet kunne man se at fragmenter fra det som trolig er fragmenter av den samme millefioriperlen, ble funnet med nokså stor avstand i toppen av fyllmassen til *Grav 11*.

Teiner som trolig har tilhørt ullkammer var også helt åpenbart redeponerte. De fantes spredt utover et mye større område enn det som ville vært naturlig for en *in situ* funnsituasjon. De fleste ble funnet like i toppen av fyllmassen til *Grav 11*, både innenfor og utenfor *Båt 3*. Kammene må ha vært fragmenterte allerede ved deponeringen, som må ha skjedd samtidig med igjennfyllingen av *Grav 11*. Dette tyder på at skaffet til kammene allerede på dette tidspunktet må ha vært forvitret.

Ryggknappspenne, perlemateriale og ullkammer, kan antyde at funnene tilhører en kvinnegrav.

Ryggknappspennen er en spennetype som tydelig knyttes til merovingertid, men som også kan dukke opp som «antikviteter» i vikingtidsgraver. Funn av ryggknappspenner i grav, både hele og deler av spennene, tilhører utelukkende graver tolket som kvinnegraver (Glørstad & Røstad 2015: 181).

Millefioriperler var tallrike i Skandinavia fra 700-tallet og bergkrystallperler, ofte runde eller tønneformede, dukket opp i Skandinavia i andre halvdel av 700-tallet (Callmer 2003: 44).

2.2.14.11 Var Grav 10 en dobbeltgrav?

Vi vet med sikkerhet at deler av selve båten i *Grav 10* ble fjernet i forbindelse med etableringen av *Grav 11*. Dette vitner mangelen på bevart båtsøm tydelig om.

Ved haugbrottet i forbindelse med etableringen av den yngre graven, må de altså ha fjernet all masse inkludert nedbrutt treverk fra den eldre båten, før den yngste ble satt ned. Dette i kombinasjon med at fyllmassene i de to båtgravene var svært lik, og at det ble funnet redeponerte funn i toppen av *Grav 11*, kan peke mot at funnene har fulgt massene, fra *Grav 10* til *Grav 11* og området rundt.

De redeponerte funnene og funn fra *Grav 10* kan være fra samme tidsperiode, noe som gjør det nærliggende å tenke seg at *Grav 10* opprinnelig kan ha vært en dobbeltgrav.

Våpenfunnene i *Grav 10* lå plassert i båtens nordøstre ende, og fremsto uforstyrret selv om den yngre båtgraven har blitt lagt ned direkte over dem. I tillegg ble det funnet en liten konsentrasjon med tilsynelatende urørte funn mot båtens sørøstre side. Disse funnene lå like i nærheten av den gravlagte kvinnen i *Grav 11*, men det fantes rekker med båtsøm mellom funnene som dermed tydelig kunne relateres til riktig grav.

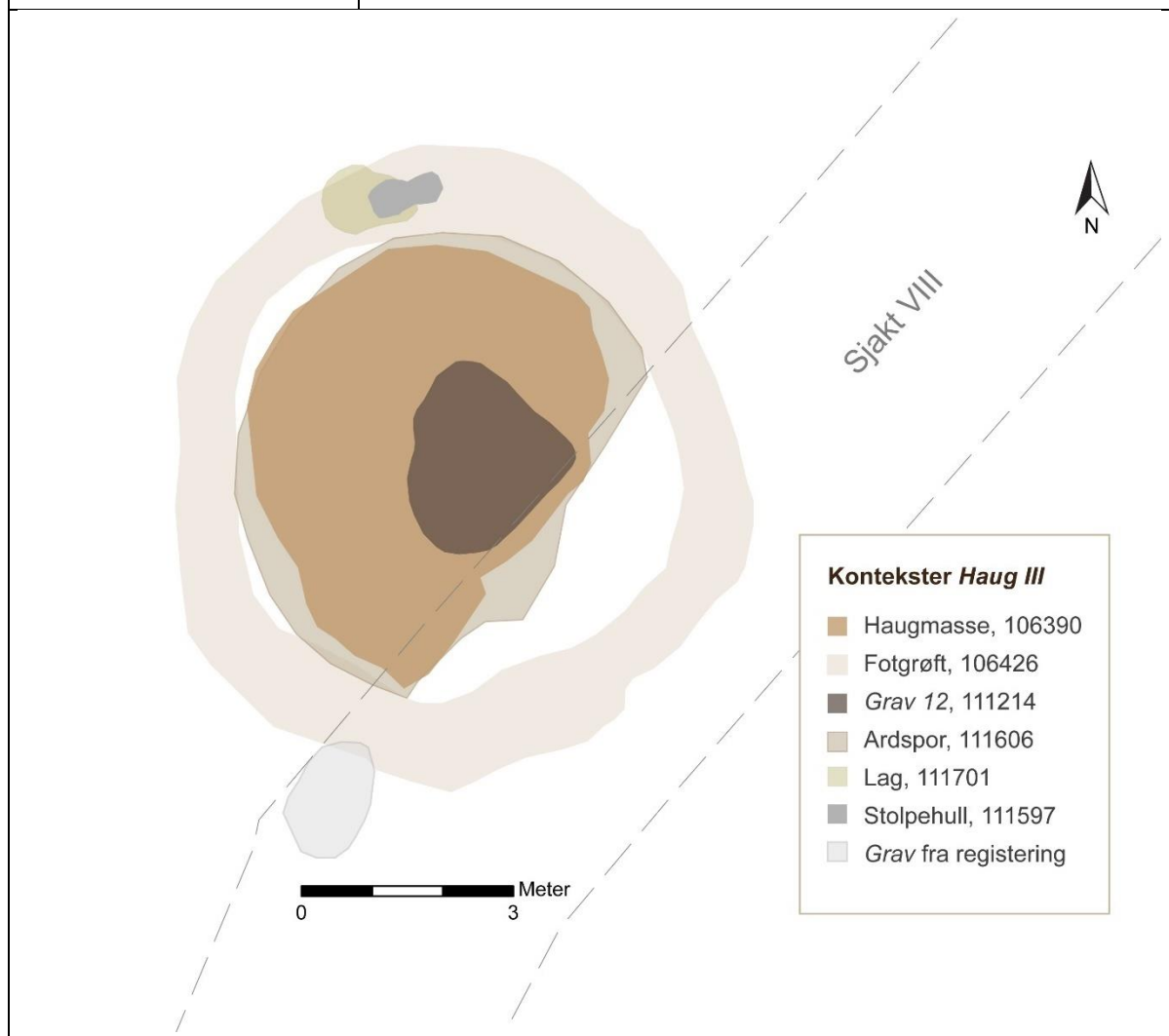
Det er teoretisk mulig at *Grav 10* opprinnelig kan ha vært en dobbeltgrav med en kvinne gravlagt i sørvestenden og en mann gravlagt i nordøstenden. Funn av perler, ryggknappknapp, mulig forstyrret kontekst på ullkam kan passe inn i dette scenarioet.

Den eldste båtgraven antas å ha en datering i tiden AD 750 - 800, mens den yngre båtgraven er fra 800-tallet og da trolig nær midten av århundret. Det kan altså være omtrent 50-100 år i aldersforskjell på gravene.

Det er ingen tvil om at de må ha visst om den eldre gravens plassering, når den yngre ble gravd ned. Med dette i tankene virker det nokså utenkelig at man ubevisst eller ved et uhell har fjernet en gravkontekst i prosessen. Det er derfor nærliggende å tro at den eventuelle fjerningen av en kvinnebegravelse i tilknytning til *Grav 10* har blitt utført som en bevisst handling. Motivene bak er vanskelig å forstå, men det kan dreie seg om maktpolitiske forhold, en bevisst «redigering» av fortiden eller en demonstrasjon av eiendomsrett til graven og det den måtte symbolisere.

2.2.15 Haug III

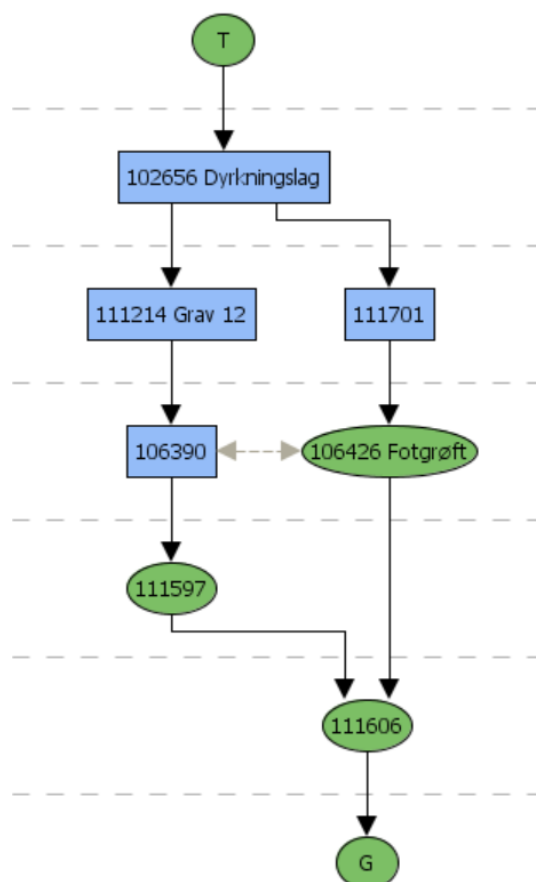
Type	Gravhaug	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Sirkulær	
Størrelse	Diameter	6,4 meter
	Areal	Ca. 32 m ²
Forstyrrelser	Deler av haugmassen gravd bort ved registrering.	
Antall tilhørende kontekster	6	
Datering	Yngre enn ardsprene, AD 427 – 547	
Hovedtrekk	Liten gravhaug med fotgrøft og delvis bevarte haugmasser. I haugmassene fantes et område med økt forekomst av kull og brent bein tolket som et brannflak	

Haug III lå omtrent ti meter nord for *Haug II*, og hadde en diameter på omtrent 6,4 meter. Haugen lå like inntil den bratte skråningen ned mot *E39*. Sørøstre del av haugen lå innenfor *sjakt VIII* fra registreringen i 1996. I dette partiet hadde masser blitt fjernet ned til undergrunnen, og det hadde blitt gravd en sjakt gjennom fotgrøften mot øst.

Tabell 50. Kontekster i tilknytning til Haug III

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106390	Haugmasse	600	600	15
106426	Fotgrøft	D. 850	90-120	25
111214	Grav 12	260	220	10
111606	Ardspor	640	500	4
111701	Lag	105	49	5
111597	Stolpehull	D. 27		13

Figur 122. Matrise over kontekster i relasjon til Haug III

2.2.15.1 Ardspor under Haug III, 111606

Under haugmassen var det bevart ardspor i hele området som var dekket av haugen. Ardsporene vistest vært tydelig som striper av grå sandblanda silt mot den rødlige undergrunnen. Ardsporene hadde en dybde på 1-4 cm, og nokså varierende bredde.

Figur 123. Da63315_465. Fotogrammetri av ardsporene (111606) under Haug III.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.15.2 *Haugmasse, 106390*

Innenfor fotgrøften til *Haug III* ble det funnet bevart et lag som ble antatt å være en rest etter fyllmassen i haugen. Dette laget ble funnet i hele området innenfor fotgrøften, med unntak av et parti som ble maskinelt gravd vekk i forbindelse med registreringa. Fyllmassen besto av mørk brun sandblandet silt, med spredte forekomster av kull og enkelte spredte funn, bestående i all hovedsak av klinknagler.

Figur 124. Massen (106390) innenfor fotgrøften til Haug III delvis gravd bort. Da63315_450. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.15.3 Fotgrøft, 106426

Fotgrøften hadde tilnærmet sirkulær form med indre mål på ca. 6,4 meter og ytre mål på omtrent 8,5 meter. Den hadde en bredde på 90-120 cm. I profil hadde den buede sider og avrundet bunn, og en største dybde på 25 cm. Fyllmassen i fotgrøften besto av brun siltblanda sand med spor etter kull. Helt i bunnen av fotgrøften fantes et tynt lag lysebrun siltsand.

Profil 115964, fotgrøft Haug III

1. Mørk brun siltholdig sand
2. Svartbrun kullblandet, siltholdig sand
3. Brun sand med flekkvis mørk brun sand

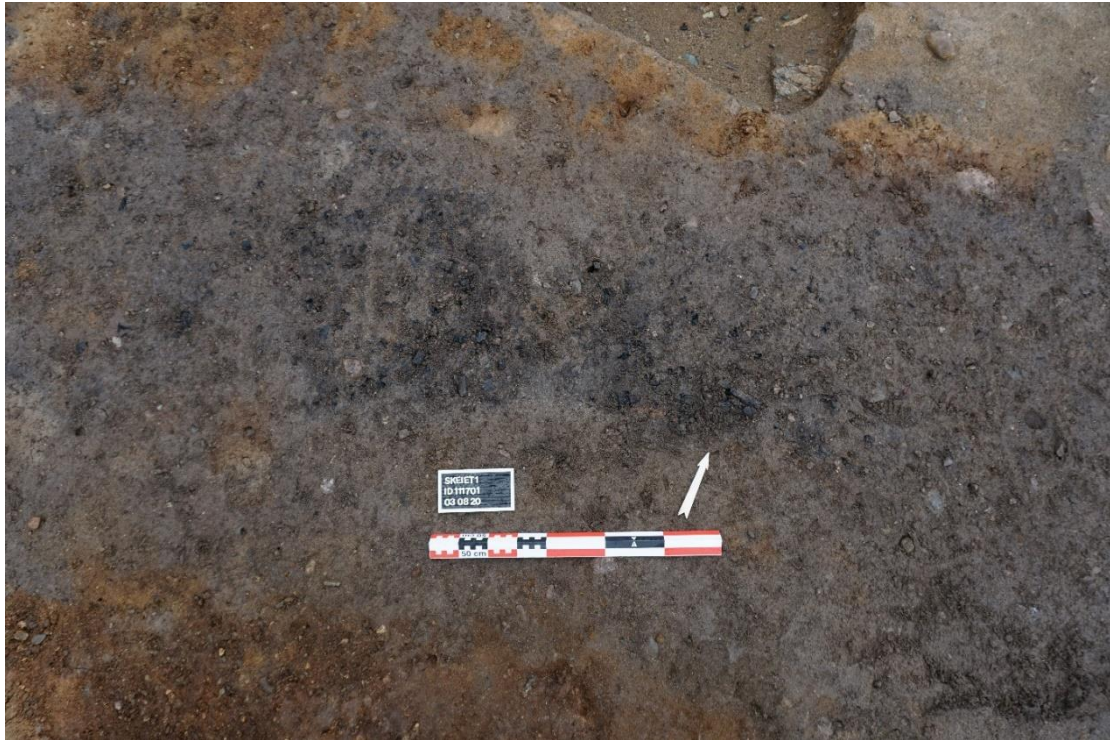
Figur 125. Profil 115964 gjennom fotgrøft 106426

Figur 126. Sjakt 111285 gjennom fotgrøften til Haug III. Da63315_316. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.15.4 Lag, 111701

Laget ble funnet i toppen av massen til fotgrøften, og hadde en noe ujevn åttetallsform i plan. Laget besto av brungrå siltholdig sand, iblandet biter med kull. Konteksten skilte seg fra underliggende fotgrøft ved at det ble observert mye høyere konsentrasjon av kullbiter. Området med kullbitene hadde noe utydelig avgrensning, men den mest konsentrerte delen ble målt inn som 111701. Det kunne ikke identifiseres noen nedgravning, og konteksten må trolig ses som en del av fyllmassen til fotgrøft, 106426. Det var kull også ellers i fotgrøften, men ikke like konsentrert og med samme innslag av større biter som i 111701.

Figur 127. Lag 111701 oppe på fotgrøften rundt Haug III. Da63315_284. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.15.5 Stolpehull, 111597

Det ble funnet et stolpehull i nærheten av *Haug III*. Stolpehullet var tilnærmet sirkulært i plan, og var bevart i 13 cm dybde. Fyllmassen besto av gråbrun siltholdig sand. Det fantes ingen stratigrafisk relasjon mellom stolpehullet og gravkontekstene kontekster, så en eventuell samtidighet til er vanskelig å bevise.

2.2.15.6 Funnmaterialet

Det ble funnet svært få funn i tilknytning til lagene i *Haug III*. Gjenstandene som ble funnet var i all hovedsak klinknagler. Det ble i tillegg funnet en syl av jern lik Petersens fig. 126, med firkantet tverrsnitt, størst bredde midt på og smalere mot begge endene (T28478:7), og et fragment av slipestein av sandstein (T28478: 12) i tilknytning til «haugmassen» lag 106390.

I toppen av massene i fotgrøften rundt *Haug III*, ble det funnet et søkke av kleber (T28478: 8). Søkket hadde avlang form med noe større bredde i den ene siden. Det var gjennomhullet i begge ender, med det største hullet i den bredeste enden med en fure i forlengelsen av hullet. Det var tildannet smale striper flere steder på søkket, og to steder fantes det forsenkninger som minnet om støpeformer for små knapper el., den ene av disse fremstår som dekor rundt det største hullet.

2.2.15.7 Naturvitenskapelige prøver

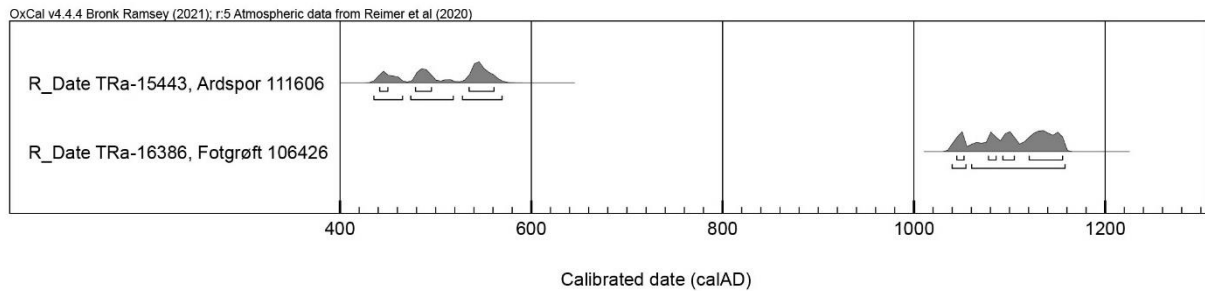
Det ble ikke prioritert andre naturvitenskapelige analyser fra *Haug III*, annet enn ¹⁴C-datering av relevante kontekster.

¹⁴C-datering

Det ble analysert to trekullprøver fra kontekstene relatert *Haug III*. Dette var én prøve fra ardsporene under haugfyllet, og én fra fotgrøften.

Tabell 51. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Haug III*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
111633	111606	TRa-15443	Trekull, or/bjørk/hassel	1555±15	AD 441 - 561	AD 435 - 569
111592	106426	TRa-16386	Trekull, or	940±10	AD 1045 - 1155	AD 1040 - 1158

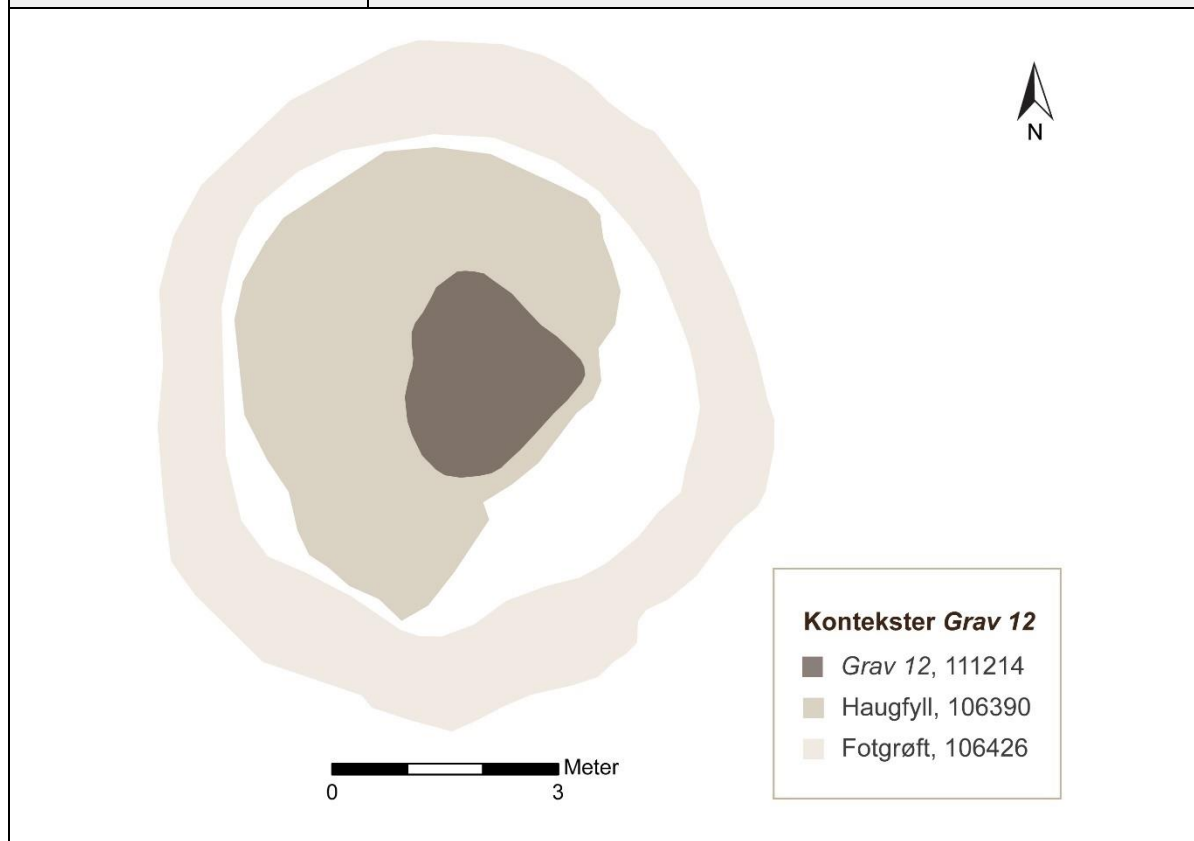
Figur 128. Dateringskurver for ¹⁴C- dateringer i tilknytning til *Haug III*

Ardsporene under haugen ga en datering til AD 435 - 569 (TRa-15443, 1555±15 BP) og viser at området har blitt dyrket på 400 -500 tallet, før gravfeltet ble etablert på stedet. ¹⁴C-dateringen fra prøve som ble tatt ut fra masse i fotgrøften rundt haugen, ga en datering til tidlig middelalder AD 1040 - 1158 (TRa-16386, 940±10 BP)¹.

¹ Dateringen vil bli diskutert sammen med lignende dateringer i et senere delkapittel.

2.2.16 Grav 12, 111214

Type	Kremasjon, brannflak	
T-nummer	T28277	
Orientering	-	
Form i flate	Ujevn	
Størrelse	Lengde	260
	Bredde	220
	Dybde	10
Likbehandling	Brent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Ikke påvist	
Antall tilhørende kontekster	1	
Datering	Merovingertid	
Hovedtrekk	Grav funnet i massen til <i>Haug III</i> . Et parti med økt konsentrasjon av kull og brente bein ble skilt ut som et brannflak.	

Grav 12 lå plassert sentralt i *Haug III* og skilte seg fra omkringliggende masse, ved at det i et område fantes en større konsentrasjon av kull og mer brente bein. Konsentrasjonen lå i toppen av lag 106390. Massen i *Grav 12* besto av mørkebrun siltholdig sand, med flekker av kull og sot. Det ble også observert små flekker av rød, varmpåvirket sand i området.

Figur 129. Delvis gravd lag, 106390, med Grav 12 synlig. Da63315_449. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 130. Kremasjonen, Grav 12. Da63315_451. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.16.1 *Funnmaterialet*

Det ble funnet enkelte funn i tilknytning til brannflaket. Dette var, som i massene rundt, først og fremst båtsøm, men det ble også funnet et dekorelement av jern og kobberlegering, T28277: 1. Gjenstanden var rundt i formen, med hult skall og spor etter jernstift til feste, og kan ha vært dekorknapp til f. eks en oval spenne.

Figur 131. Plan-tegning over Grav 12. T28277: 1 – dekorelement. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Brent bein

Det ble funnet en del beint bein i brannflaket. Totalt ble det samlet inn 161,7 gram med beinmateriale.

2.2.16.2 Naturvitenskapelige prøver

Fra Grav 12 ble det analysert ^{14}C -prøver, samt osteologisk materiale.

^{14}C -datering

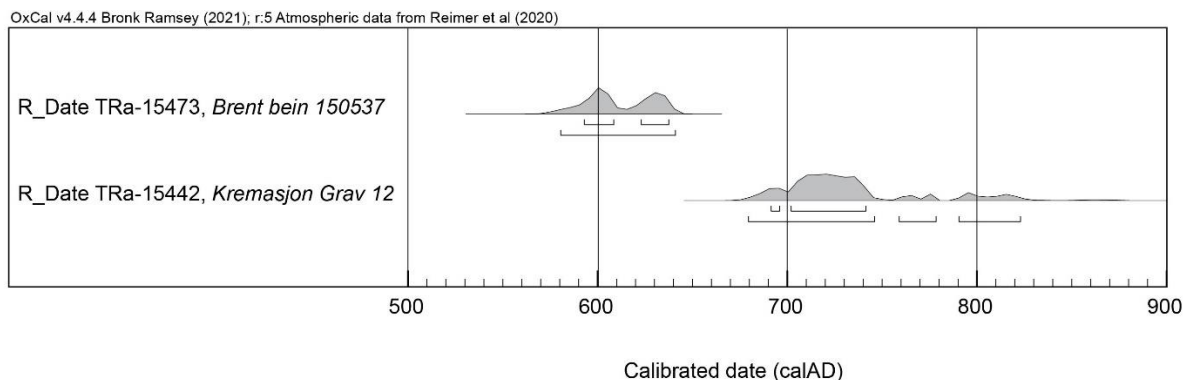
Det ble datert trekullprøver fra både kull og brent bein funnet i tilknytning til Grav 12.

Figur 132. Dateringsprøver fra Grav 12. Illustrasjon. Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 52. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 12

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
131279	150537	TRa-15473	Brent bein	1465±10	AD 593 - 637	AD 580 - 641
111572	111214	TRa-15442	Trekull, ung bjørk	1255±15	AD 691 - 741	AD 679 - 823

Figur 133. Kalibreringskurver for ^{14}C -dateringene i tilknytning til Grav 12

Brent bein fra graven ble ^{14}C -datert til AD 580 – 641 (TRa-15473, 1465 ± 10 BP), mens trekull fra samme kontekst ble ^{14}C -datert til AD 679 – 823 (TRa-15442, 1255 ± 15 BP). De to dateringene overlapper dermed ikke.

Osteologisk materiale

Bein som lå i tilknytning til graven ble samlet inn som del av kremasjonsmassen. Dette materialet hadde en samlet vekt på 162 gram. Av disse utgjorde sikre menneskebein 53,2 gram, sannsynlige menneskebein utgjorde 97,4 gram, mens 10,9 grammene med brent bein ikke kunne bestemmes nærmere enn til at de stammer fra pattedyr. De siste 0,2 grammene var del av en beingjenstand (T28277: 5).

Bein representert fra menneske var kraniefragmenter, deler av rørbein, fingerbein samt fragment av leggbein. Muligheten for å bestemme alder var begrenset, men fragmentene kom sannsynligvis fra et voksent individ. Det lot seg ikke gjøre å bedømme kjønn på individet (Kjellström, Storå og Gummesson 2021).

2.2.16.3 Tolkning

Gravtype

Grav 12 ble tolket som et brannflak på bakgrunn av sin noe diffuse konsentrasjon av brent bein og trekull. Observasjon av rødbrunt sand i det samme området tyder på at kremasjonen kan ha blitt utført på stedet, eller at masse fra grunnen under kremasjonsbålet kan ha blitt med i kremasjonsmassen som havnet inne i *Haug III*. Graven var ikke gravd ned, men spredt utover et større område sentralt i gravhaugen. Grav 12 regnes som primærgrav i *Haug III*.

Stratigrafisk-, typologisk- og ^{14}C -datering

Stratigrafisk sett må Grav 12 være yngre enn ardsporene under *Haug III*, som hadde en ^{14}C -datering til folkevandringstid. Det fantes ingen typologiske dateringsmuligheter for Grav 12.

De to ^{14}C -dateringene som ble tatt ut fra Grav 12 hadde ikke noe overlapp, og var på hhv. AD 580 – 641 (TRa-15473, 1465 ± 10 BP), og til AD 679 – 823 (TRa-15442, 1255 ± 15 BP). Den eldste datering ble utført på brent bein, og kan muligens skyldes bruk av treverk med høy egenalder ved kremasjonen.

Grav, T22216, funnet ved registreringen

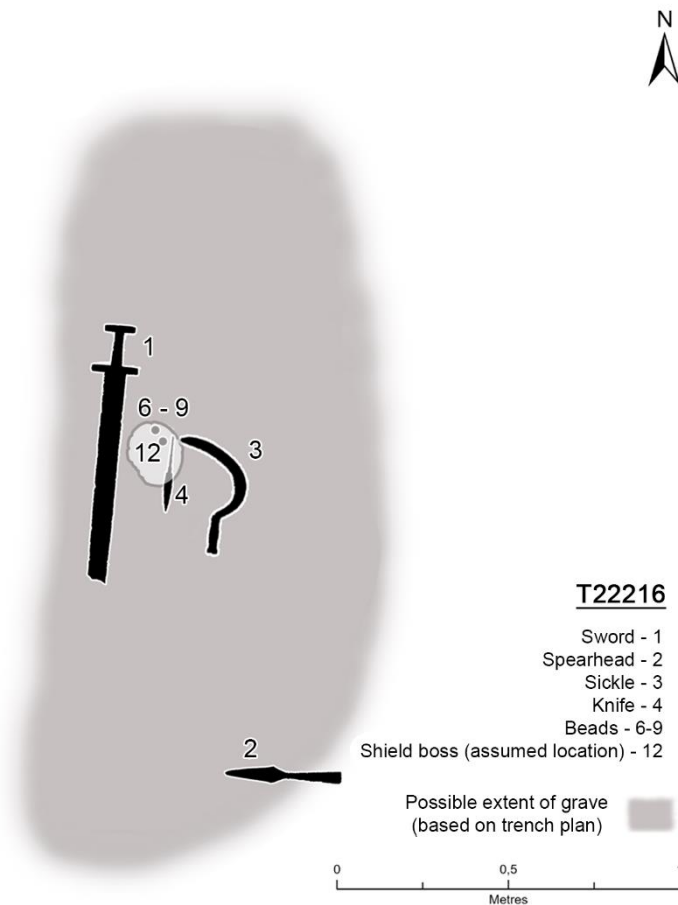
En mannsgrav fra vikingtid, T22216, ble ved registreringen påtruffet i sjakt IX, like sør for fotgrøften rundt *Haug III*. Graven beskrives å ligge like under pløyselaget, og det omtales en mulig kjerneøys i tilknytning til graven, men at det var uavklart om steinkonsentrasjonene tilhører den undersøkte graven eller en annen. Vår undersøkelse viste at steinkonsentrasjonen var en moderne dreneringsgrøft.

2.2.16.4 *Funnmateriale*

I graven ble det funnet et tveegget sverd, spyd, skjoldbule, sigd, kniv, fire glassperler, fragment av jern et fragment av brent bein, et fragment av kobberlegering samt et fragment av jern/tre med korroderte jernfragmenter.

Gjenstandene er noe forvitret, så typebestemmelsene er noe uvisse. Spydet er sannsynligvis av Petersens type M. Sverdet har nokså fragmenterte hjalt, men kan være av Petersens type Q eller R. Graven har et noe ungt preg, og er trolig fra 900-tallet.

Grave 20

Figur 134. Tolkning av plassering av gravgods i T22216, ut fra foto og skisser fra registreringen. T22216: 1 – sverd, 2 – spyd, 3 – sigd, 4 – kniv, 5 – fragment, 6-9 – perle, 12 – skjoldbule. Illustrasjon: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.16.5 Oppsummering av gravkontekster ved Haug III

Det fantes spor etter tidligere dyrkning på stedet, i form av ardspor synlig under massen i haugen. Innenfor fotgrøften rundt *Haug III*, ble det funnet et brannflak, *Grav 12*. Denne graven anses som primærgrav i gravhaugen.

Det ble også undersøkt en grav, i dette området, i forbindelse med de arkeologiske registreringene på Skeiet i 1996. Denne graven lå sør-sørvest for *Haug III*, helt inntil fotgrøftens ytterside.

Orientering

Grav, T22216 lå orientert i nordnordøst – sørsørvestlig retning.

Kjønn

Graven som ble funnet under registreringen, T22216, var en våpengrav og dermed det man tradisjonelt vil anse som en mannsgrav.

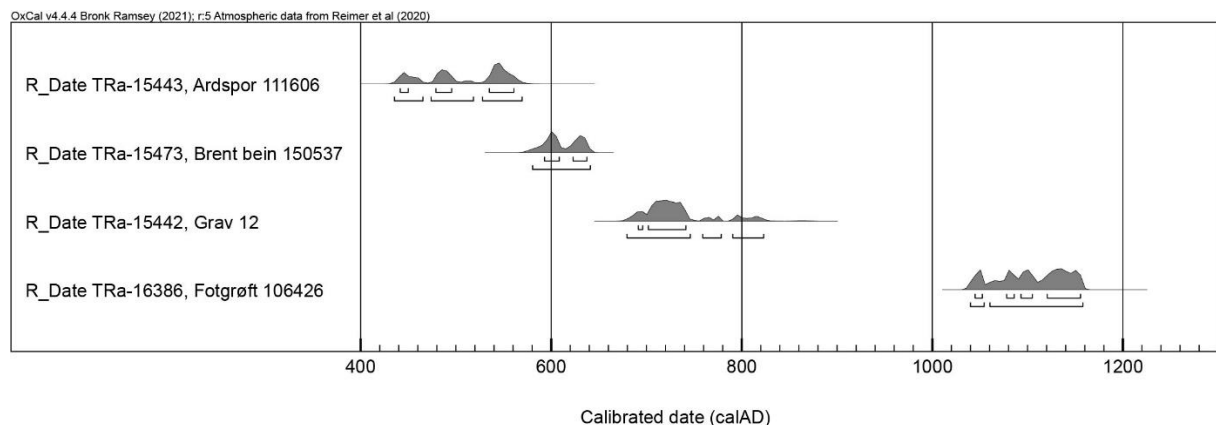
Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering av kontekstene knyttet til Haug III

Ardsporene under *Haug III* ble ¹⁴C-datert til AD 435 - 569 (TRa-15443, 1555±15 BP), og danner en bakre dateringsramme for gravhaugen.

De to dateringene fra brannflaket, *Grav 12* ga noe sprikende dateringer innenfor merovingertid.

Grav, T22216 har gjenstander som er mer fragmentert enn det som ellers er vanlig på gravstedet, noe som fører til en del utfordringer i de typologiske bestemmelsene, men må trolig dateres til 900-tallet.

Fyllmasse fra fotgrøften rundt *Haug III* ble ¹⁴C-datert til middelalder og AD 1045- 1155 (TRa-16386, 940±10 BP). Denne dateringene må stamme fra senere aktivitet på stedet.

Figur 135. Kalibreringskurver for alle ¹⁴C-dateringer fra Haug III og Grav 12

Figur 136. Dateringsprøver fra Haug III. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Haug IX og Haug IV

Haug IX og *Haug IV* lå, som de eneste to gravhaugene på Skeiet, med delvis overlappende fotgrøfter. Etersom enkelte kontekster i tilknytning til disse to gravhaugene overlapper, vil gravhaugene bli presentert delvis samlet. Først presenteres den enkelte haug med tilhørende kontekster, før felles kontekster presenteres. Videre diskuteres tolkninger og kronologien for hele området i en felles oppsummering.

Haug IX lå like nord for *Haug III*. Mellom ytterkantene til deres respektive fotgrøfter var det bare en halv meter avstand. Mot nordøst ble *fotgrøften* til *Haug IX* kuttet av *fotgrøften* til *Haug IV*. På gravfeltet på Skeiet, var det kun disse to *fotgrøftene* som ikke lå plassert slik at de respekterte hverandres utstrekning. Det skal imidlertid påpekes at det kun er *fotgrøftene* som er i konflikt med hverandre, og ikke gravhaugene i seg selv.

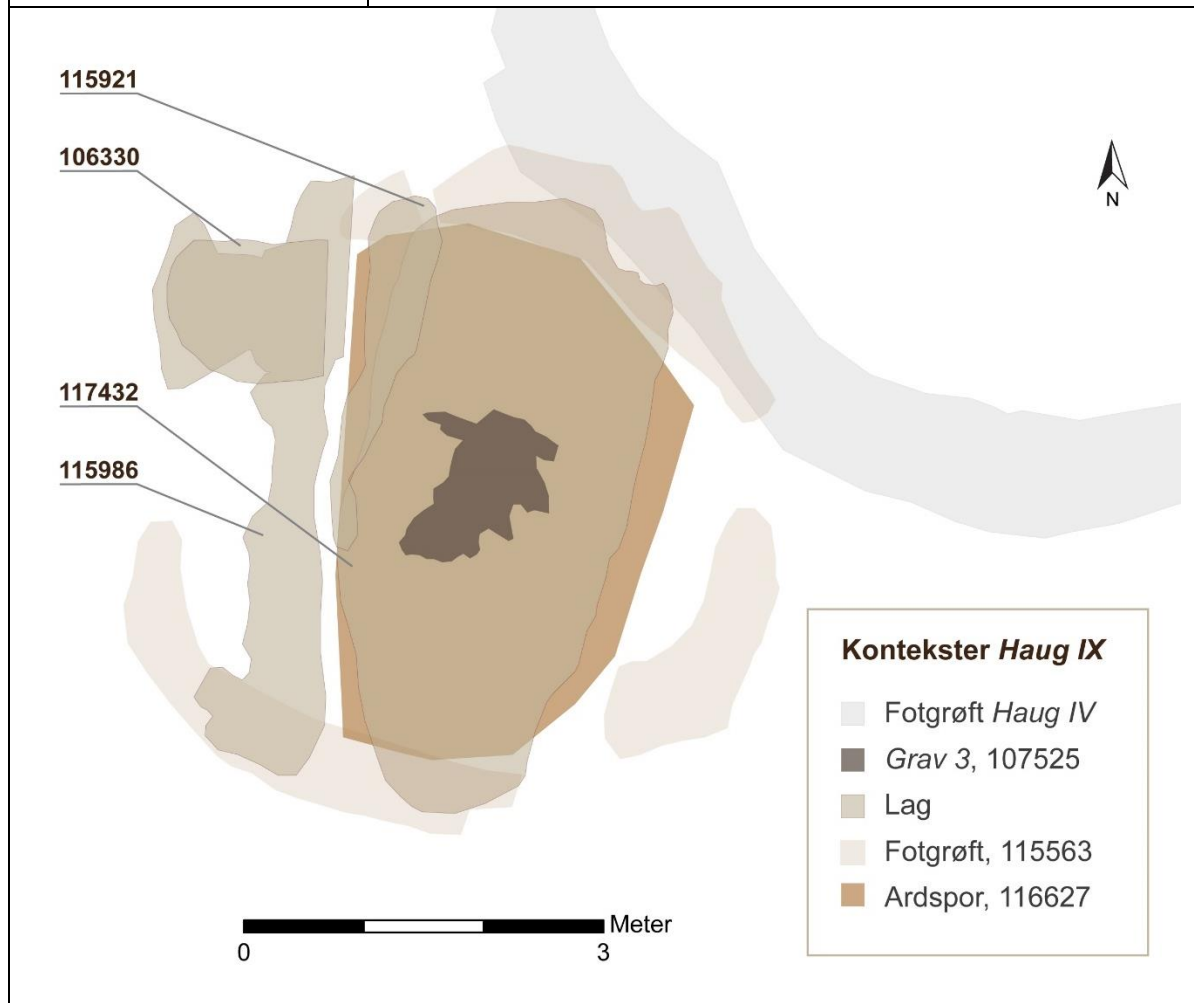
Haug IX hadde sirkulær form, med en diameter på omtrent 4,5 meter målt innenfor *fotgrøfta*. Ytre diameter var på 5,8 meter. *Haug IV* lå like nordøst for *Haug IX*, med delvis overlappende *fotgrøfter*. Haugen hadde blitt plassert et par meter lenger unna skråninga enn de fleste andre haugene i området. Haugen hadde en svakt oval form, med en omtrentlig størrelse på 8,5 x 7,5 meter målt på innsiden av *fotgrøften*, og en ytre størrelse på 10 x 9,5 meter.

Figur 137. Oversiktskart over Haug IX og Haug IV sin plassering i forhold til hverandre. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

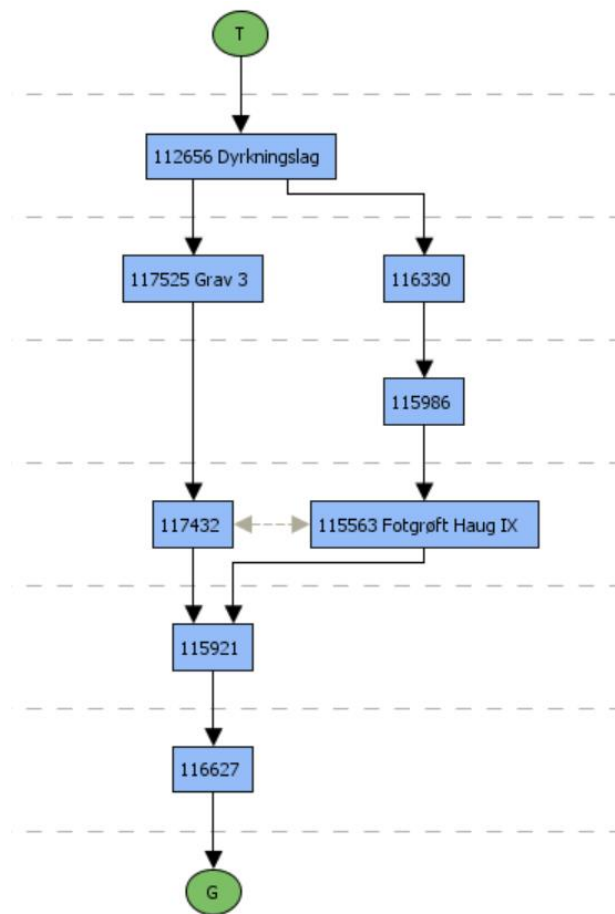
2.2.17 Haug IX

Type	Gravhaug	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Sirkulær	
Størrelse	Diameter	Ca. 4,5 meter
	Areal	Ca. 28 m ²
Forstyrrelser	Kuttet av <i>Haug IV</i>	
Antall tilhørende kontekster	7	
Datering	Merovingertid	
Hovedtrekk	Rund gravhaug med brannflak som primærgrav.	

Tabell 53. Kontekster i tilknytning til Haug IX

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
107432	Lag	520	230	25
107525	Grav 3	120	84	10
115563	Fotgrøft, Haug IX	D. 590	46	7
115921	Lag	300	64	6
115986	Lag	505	162	
116330	Lag	130	103	9
116627	Ardspor	450	290	4

Figur 138. Matrise over kontekster i direkte relasjon til Haug IX

2.2.17.1 Ardspor, 116627

Under Haug IX fantes det ardspor bevart mot undergrunnen. Området hadde en utstrekning på 4,5 x 2,9 meter. Ardsprene fremsto som mørke, noe ujevne striper mot den lysere undergrunnen og hadde en dybde på ca. 4 cm.

Figur 139. Ardspor innenfor fotgrøften til Haug IX. Da63315_511. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.17.2 Lag, 115921

Laget hadde en utstrekning på 300 x 64 cm, og en tykkelse på < 6 cm, og besto av mørk brun siltholdig sand med innslag av grålig sand, grus og enkelte steiner. Laget lå direkte over ardsporene og under lag 107432 i de østre delene av *Haug IX*.

2.2.17.3 Lag, 107432

Laget 107432 hadde en utstrekning på 5,2 x 2,3 meter, og en største tykkelse på 25 cm. Laget besto av brune nokså homogene siltmasser. Laget fantes over ardsporene, på innsiden av fotgrøften rundt *Haug IX*. Det er uklart om lag 107432 representerer haugmasse i gravhaugen, eller annen masse som allerede fantes på stedet da haugen ble anlagt. Laget fantes imidlertid ikke bevart utenfor fotgrøften.

Figur 140. 107432 etter at Grav 3 ble fjernet. Da63315_521. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.17.4 Fotgrøft, 115563

Fotgrøften til *Haug IX* hadde en tilnærmet rund form, med en indre diameter på ca. 4,4 meter. Bredden på grøften var ca. 45 cm, og den hadde en dybde på opptil 7 cm. Fyllmassen i grøften besto av mørkegrå siltholdig sand iblandet grus, stein og kull. Mot bunnen av grøften ble det stedvis funnet en tydelig steinpakning med stein med størrelse på <10 cm, noe som tyder på at grøften eller deler av den, kan ha vært steinsatt.

Figur 141. Fotgrøft 115563 som tilhører *Haug IX*. Da63315_500. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.17.5 Lag, 115986

Avlangt lag på 5 x 1,6 meter, som strakte seg i nord-sørlig retning over vestre del av *Haug IX*. Massen besto av grålig siltholdig sand, spettet med gul og lysegrå sand, og iblandet grus og stein. Laget lå over fotgrøfta rundt *Haug IX*.

2.2.17.6 Lag, 116330

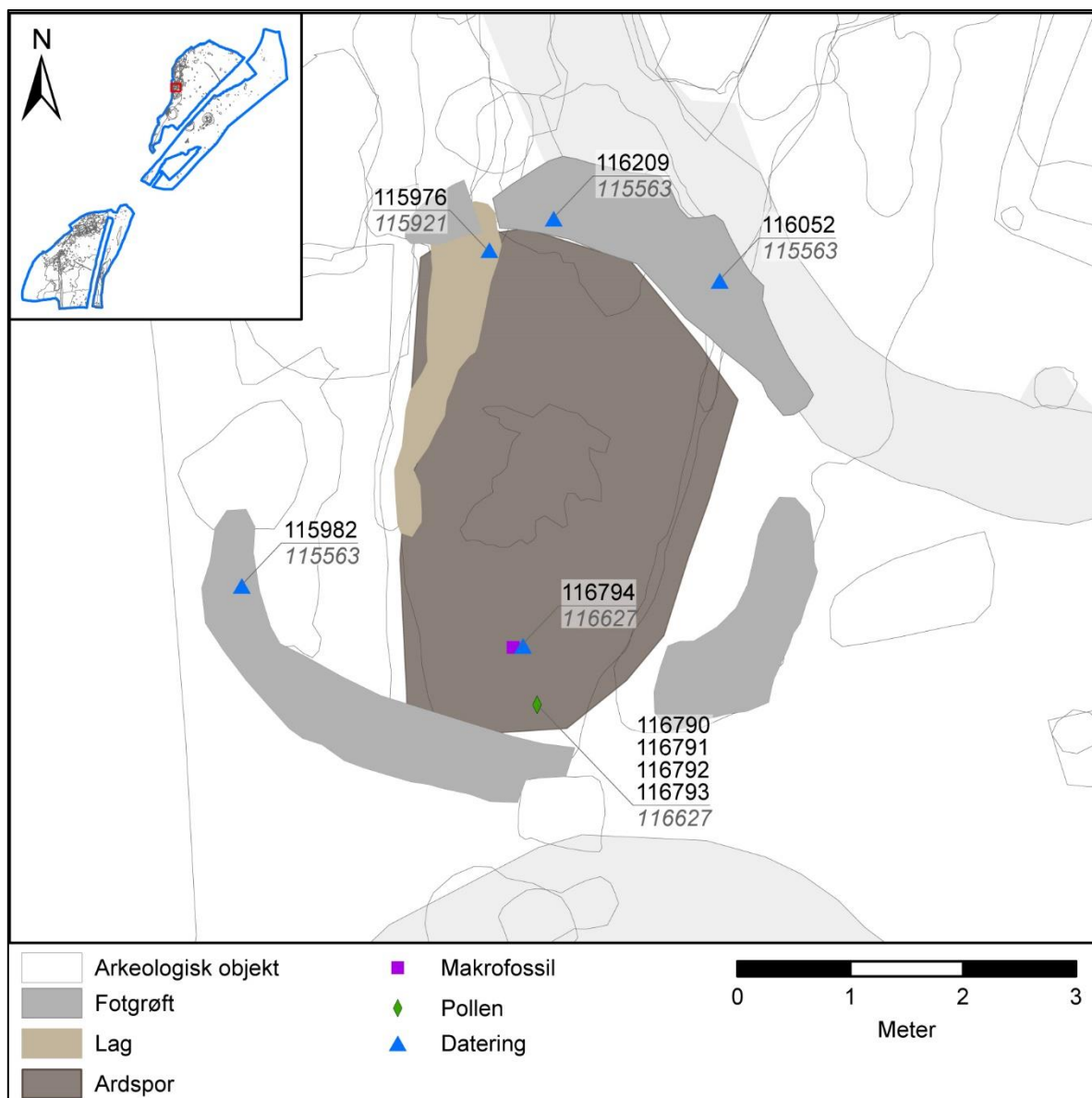
Over de nordligste delene av lag, 115986 fantes et deponert lag med en utstrekning på 1,3 x 1 meter, og en dybde på omtrent 10 cm. Laget besto av rødlig sand fra undergrunnen iblandet grålige spetter av silt og noe stein og grus.

2.2.17.7 Naturvitenskapelige prøver

Ardsporene 116627 under *Haug IX* ble analysert ved hjelp av makrofossil- og pollenanalyser, i tillegg til ¹⁴C-analyser.

Tabell 54. Naturvitenskapelige prøver fra kontekster relatert til *Haug IX*.

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
116794	116627 Ardspor	Makrofossil
116790 - 116793	116627 Ardspor	Pollen

Figur 142. Naturvitenskapelige prøver. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Makrofossil- og pollenanalyser

Fra ardspor, 116627 ble det analysert fire pollenprøver, hvorav en var uten pollen, samt en makrofossilprøve. Pollenprøvene viser treslagspollen med or og bjørk, høy andel av gresspollen, samt engsyre. Bygg (*Hordeum*-type) ble identifisert i tre av prøvene, og hvete/havre (*Triticum/Avena*-type) var til stede i to av prøvene. Man kunne observere både gressmarksindikatorer og dyrkningsindikatorer i prøvene. Andelen bregnesporer var svært høy, og det samme var trekullverdien.

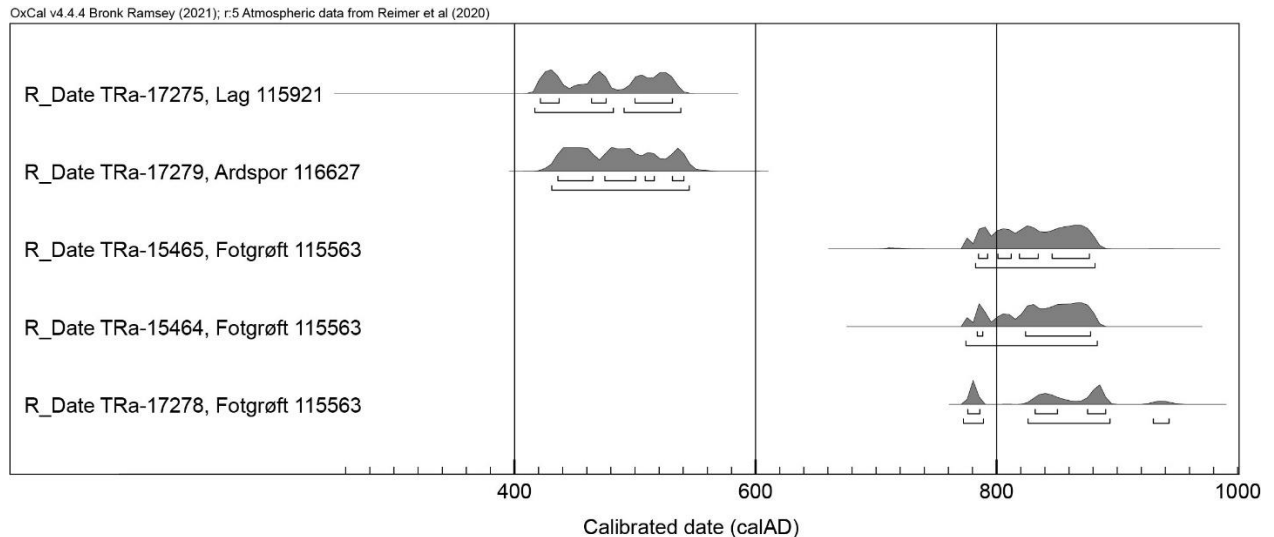
Makrofossilprøven inneholdt i hovedsak frukter av gress. Ardsportene er datert til folkevandringstid, og pollenprøvene indikerer et helt åpent landskap dominert av gressvegetasjon og åkerarealer med korndyrking. Høye verdier av gress og engsyre kan tyde på at det har vært slåttmarker i nærheten. Makrofossilprøven inneholdt relativt mye forkullede frø, og kan antyde bruk av ild i forbindelse med rydding av området (Overland, A. 2022: 29).

¹⁴C-datering

Det ble analysert tre ¹⁴C-prøver fra fotgrøft, 115563 som omkranset *Haug IX*, én prøve fra ardsportene som fantes under massen i haugen, 116627 og én prøve fra lag 115921.

Tabell 55. Tabell over ¹⁴C-dateringer relatert til Haug IX

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
115976	115921	TRa-17275	Trekull, bjørk	1610±15	AD 422 - 531	AD 417 - 537
116794	116627	TRa-17279	Korn/frø/planterester	1580±15	AD 436 - 540	AD 431 - 545
116209	115563	TRa-15465	Trekull, hassel	1205±15	AD 785-877	AD 782 - 881
115982	115563	TRa-15464	Trekull, or	1200±10	AD 784 - 878	AD 774 - 883
116052	115563	TRa-17278	Trekull, or	1170±10	AD 776 - 890	AD 772 - 943

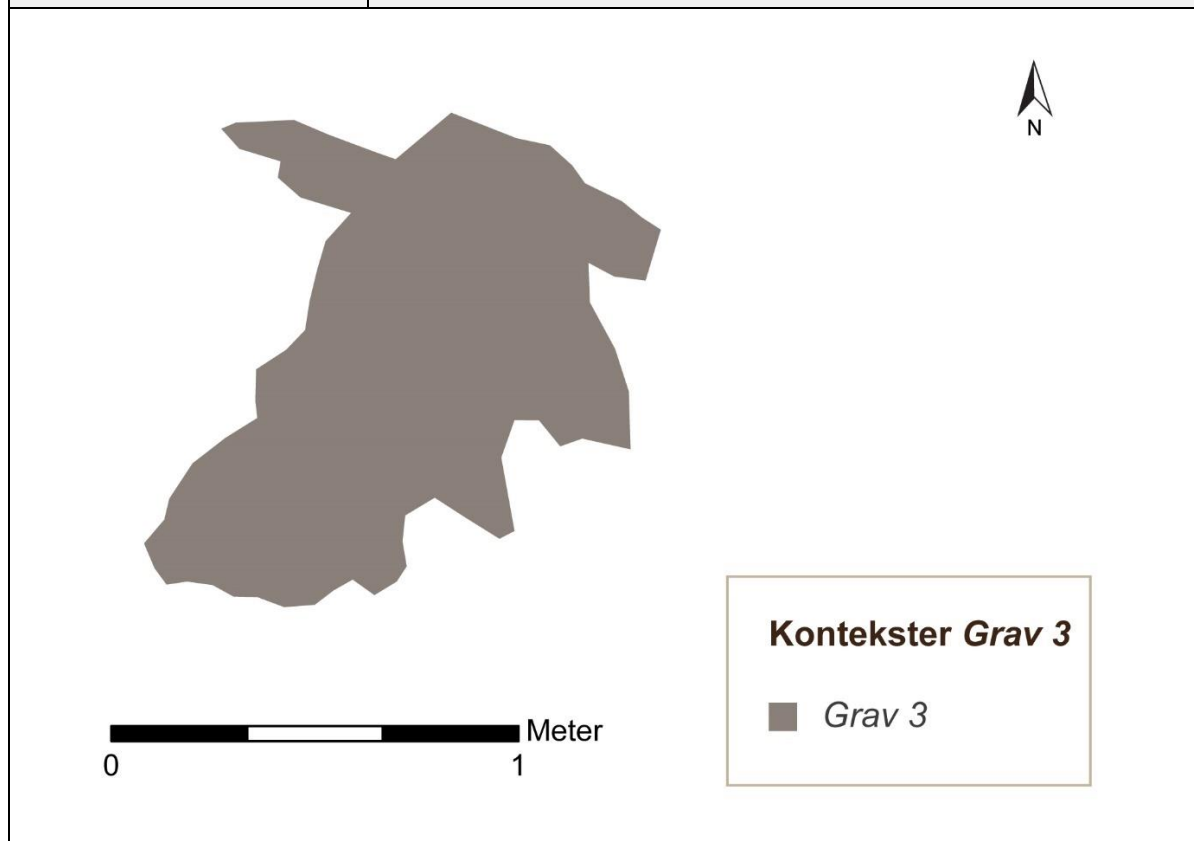
Figur 143. Kalibreringskurver for ¹⁴C-dateringer i relasjon til Haug IX

De to eldste dateringene, lag 115921 og ardsprene, 116627 kan begge plasseres innenfor folkevandringstiden, med hhv. AD 417 – 537 og AD 431 – 545 (TRa-17275, 1610±15 og TRa-17279, 1580±15). På denne tiden var Haug IX enda ikke anlagt.

¹⁴C-dateringene fra fotgrøften viser tre ensartede dateringer til hhv. AD 782 -881 (TRa-15465, 1205±15 BP), AD 774-883 (TRa-15464, 1200±10 BP) og AD 772 – 943 (TRa-17278, 1170±10 BP). Dateringene viser at igjenfyllingen av fotgrøften trolig har skjedd i løpet av vikingtidens første halvdel.

2.2.18 Grav 3, 107525

Type	Brannflak	
T-nummer	T28190	
Orientering	Ikke relevant	
Form i flate	Uformet	
Størrelse	Lengde	120 cm
	Bredde	85 cm
	Dybde	10 cm
Likbehandling	Brent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Trolig kvinne	
Forstyrrelser	Ikke observert	
Antall tilhørende kontekster	1	
Datering	Merovingertid, ca. AD 600-650	
Hovedtrekk	Brannflak, med funn av blant annet brente bein, beinnål, glassperler og ildstål.	

Grav 3 ble funnet i sentrum av *Haug IX*, over lag 107432. I plan hadde graven ujevn form, med en utstrekning på omtrent 120 x 85 cm, og en dybde på omtrent 10 cm. I den nordre delen av gravens utstrekning fantes tre større, forkullede vedskier.

Massen i *Grav 3* besto i hovedsak av trekull iblandet silt, sand og noe grus. Massene var gråbrune og nokså kompakte, med til dels store kullbiter. Det ble også funnet en del skjørbrønt stein, samt gjenstandsfunn og en god del brent bein.

Figur 144. Grav 3 sin beliggenhet over lag 107432. Da63315_149. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 145. Grav 3. Da63315_218. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

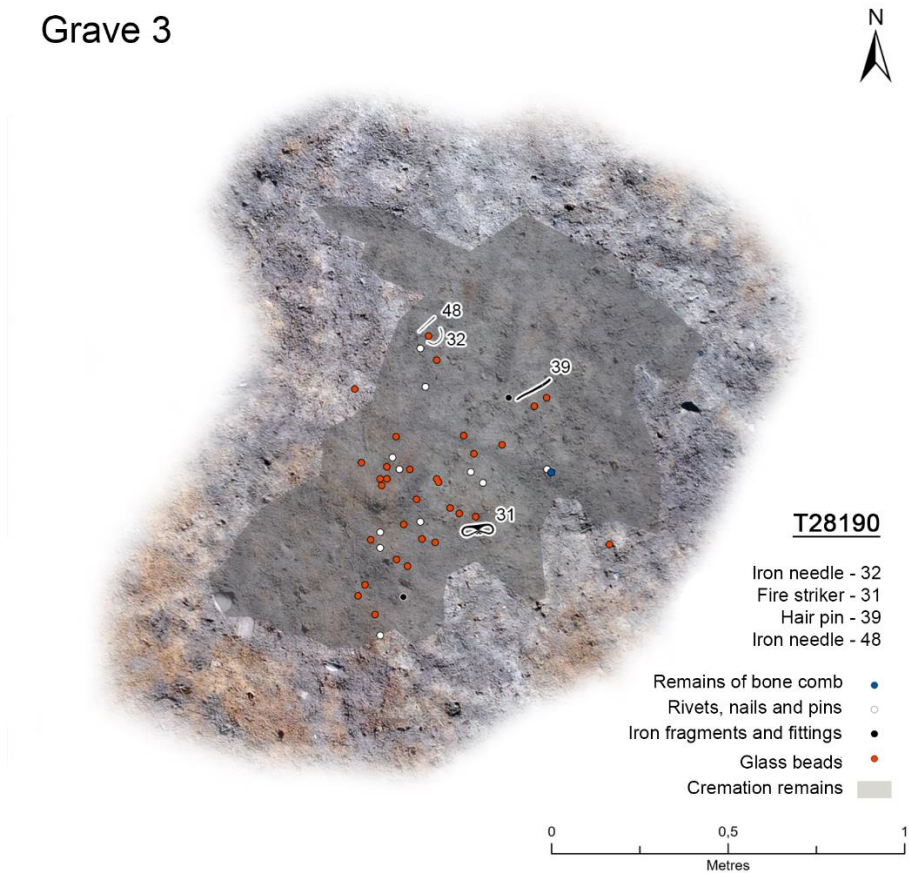

Figur 146. Grav 3. Da63315_220. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.18.1 Funnmaterialet

Det ble funnet en rekke gjenstander etter gravgodset i Grav 3. Mest fremtredende var perlematerialet og det brente beinmaterialet.

Grave 3

Figur 147. T28190: 1-30 – perle, 31 – ildstål, 32 – nål, 33beslag, 34-36 – nitnagle, 37-38 – stift, 39 – nål, 40 – kam, 41-45 – spiker, 46 – stift, 47 – perle, 48 – nål, 49 – fragment. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Perler

I kremasjonsmassene ble det funnet 30 hele og fragmenterte perler av glassfluss (T28190: 1 – 29, T28190: 47). De fleste perlene var røde eller grønne, og samtlige var kraftig varmepåvirket. Glassflusserperler er karakteristiske for merovingertidens første fase (Rostad 2015: 52).

I tillegg ble det funnet en fragmentert perle av kobberlegering (T28190: 30), bestående av opprullet metalltråd. Disse blir ofte funnet i samme periode som glassflusserperlene (Rostad 2015: 52).

Ildstål

Graven inneholdt et ildstål, T28190: 31. Dette hadde form Petersens fig. 232, med konvekst midtparti og opprullede ender. De opprullede endene møtes på dette ildstålet ikke på midten (Petersen, J. 1951).

Nåler

Det ble funnet to nåler av jern i graven. Nål, T28190: 32 hadde rett form, med synlig øye i den ene enden, og tydelig spiss i motsatt ende. Nål, T28190: 48 har trolig også vært en synål.

Det ble i tillegg funnet fragmenter som til sammen utgjorde en nesten komplett beinnål, T28190: 39. Nålen hadde en bevart lengde på 10,7 cm. Bakre deler av nåla hadde tilnærmet flatt snitt, mens den ble rundere mot spissen. Øyet til nåla lå omtrent 2,5 cm fra den bakre enden, og nåla buer bakenfor dette. Nålen kan ha vært en hårnål.

Beinkam

Det ble funnet en rekke små fragmenter som trolig stammet fra en beinkam, T28190: 40. Fragmentene besto av bein, som hadde blitt brent under kremasjonen. Flere av fragmentene hadde bevart dekor. Det ble funnet små stifter som trolig har vært del av en sammensatt beinkam, T28190: 37, 38 og 46.

Andre gjenstander

Det ble også funnet et mulig skrinbeslag som var gjennomhullet med en liten nagle (T28190: 33), tre små nitnagler med en avstand mellom hode og roe på omtrent 0,5 cm (T28190: 34 – 36), seks spiker av jern (T28190: 41-45), samt et fragment av ukjent gjenstand av kobberlegering (T28190: 49).

Brent bein

Det ble samlet inn 542,87 gram brent bein fra kremasjonsmassene fra Grav 3. De brente beinene ble funnet sammen med kullmassene og funnene i graven.

2.2.18.2 Naturvitenskapelige analyser

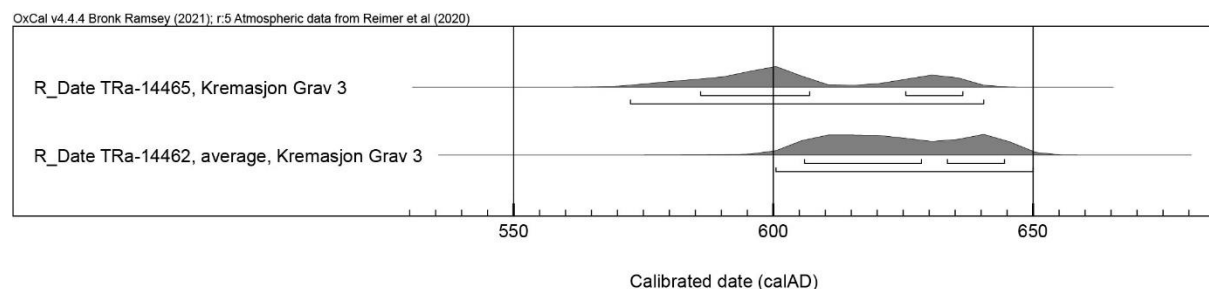
Det ble ikke prioritert naturvitenskapelige analyser av *Grav 3*, utover ¹⁴C-dateringer og osteologisk analyse.

¹⁴C-datering

Det ble datert to ¹⁴C-prøver fra *Grav 3*, én på trekull av bjørk og én på brent bein fra graven.

Tabell 56. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 3*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
107788	107525	TRa-14465	Brent bein	1470±10	AD 586 - 636	AD 572 - 640
107703	107525	TRa-14462	Trekull, Bjørk	1435±15, average	AD 606 - 644	AD 600 - 650

Figur 148. Dateringskurver for ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 3*

Begge ¹⁴C-dateringene fra *Grav 3* antyder en datering til første del av merovingertid. Trekull av bjørk ble datert til AD 600 – 650 (TRa-14462 (average), 1435±15 BP), mens brent bein fra graven ble ¹⁴C-datert til AD 572 – 640 (TRa-14465, 1470±10 BP).

Osteologisk materiale

Det ble funnet en hel del brent bein i kremasjonsmassene til *Grav 3*. Totalt ble 542,9 g bein sendt til analyse. Materialet viste kraftig fragmentering og en fullstendig omkrystallisering som følge av kremasjonen (Kjellström et al 2021).

Av den totale mengden brent bein utgjorde menneskebein 490,37 g, mens de resterende 52,5 g bein kun kunne identifiseres som pattedyr uten noen nærmere artsbestemmelse.

Menneskebeinene fordelte seg på fragmenter fra kraniet, ryggraden, hoftebein og lårbein i tillegg til mer ubestemte rørbein. Det blir antydnet at den kremerte kan tenktes å ha hatt en alder på mellom ca. 40 - 60 år, basert på informasjon tilgjengelig i skjelettmaterialet. Beinmaterialet kunne ikke si noe om kjønn på den gravlagte (Kjellström et al 2021).

2.2.18.3 Tolkning

Gravtype

Grav 3 ble funnet sentralt innenfor forgrøften til *Haug IX*. Graven er den eneste gravkonteksten som ble funnet i tilknytning til gravhaugen og det er naturlig å gå ut ifra at den er primærgrav.

Basert på innhold og utstrekning til kremasjonsmassen, blir *Grav 3* tolket som et brannflak. Det var ikke mulig å få avklart hvorvidt graven hadde blitt kremert på stedet eller ikke.

Kjønn

Den nokså store mengden av glassflusperler, samt en hårnål av bein, antyder at den avdøde trolig har vært en kvinne. Beinmaterialet kunne ikke bekrefte antagelsen.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

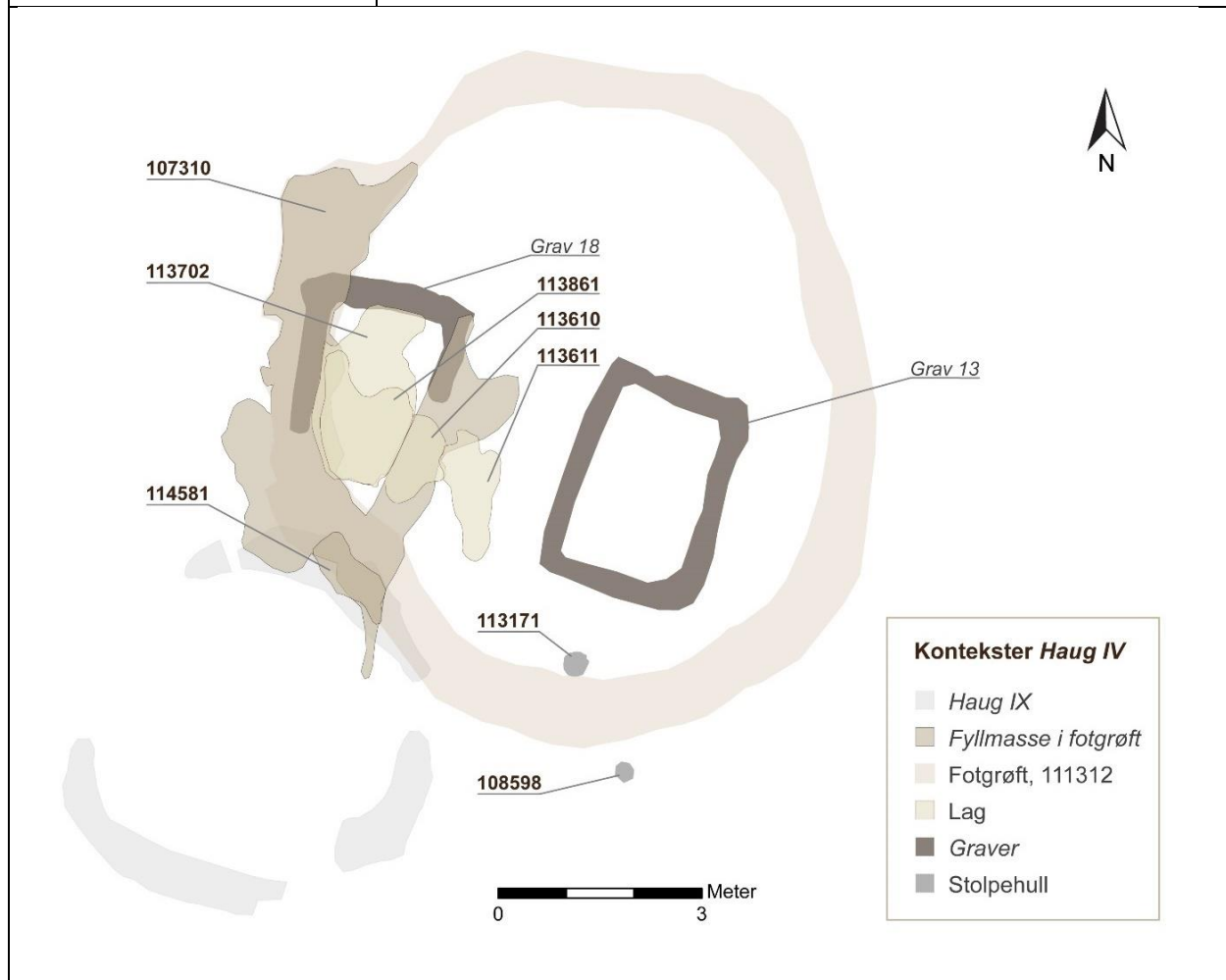
Ardsporene som vistes mot undergrunnen under *Haug IX* ble datert til folkevandringstid. Dette er dermed den siste hendelsen vi kjenner til fra tiden før gravhaugen ble etablert. Graven er dermed yngre enn dette. Fotgrøften rundt haugen ble trolig fylt igjen i første halvdel av vikingtiden, altså på 800-tallet. Haugen og dens primærgrav må følgelig være eldre enn dette.

Perlematerialet fra graven antyder en datering til merovingertidens første del (Rostad 2015).

¹⁴C-dateringene fra *Grav 3* støtter opp om en datering til første del av merovingertid, med datering av bein fra graven som ga et resultat på AD 600 – 650 (TRa-14465, 1470±10 BP), mens datering av trekull av bjørk ble datert til AD 572 – 640 (TRa-14462 (average), 1435±15 BP).

2.2.19 Haug IV

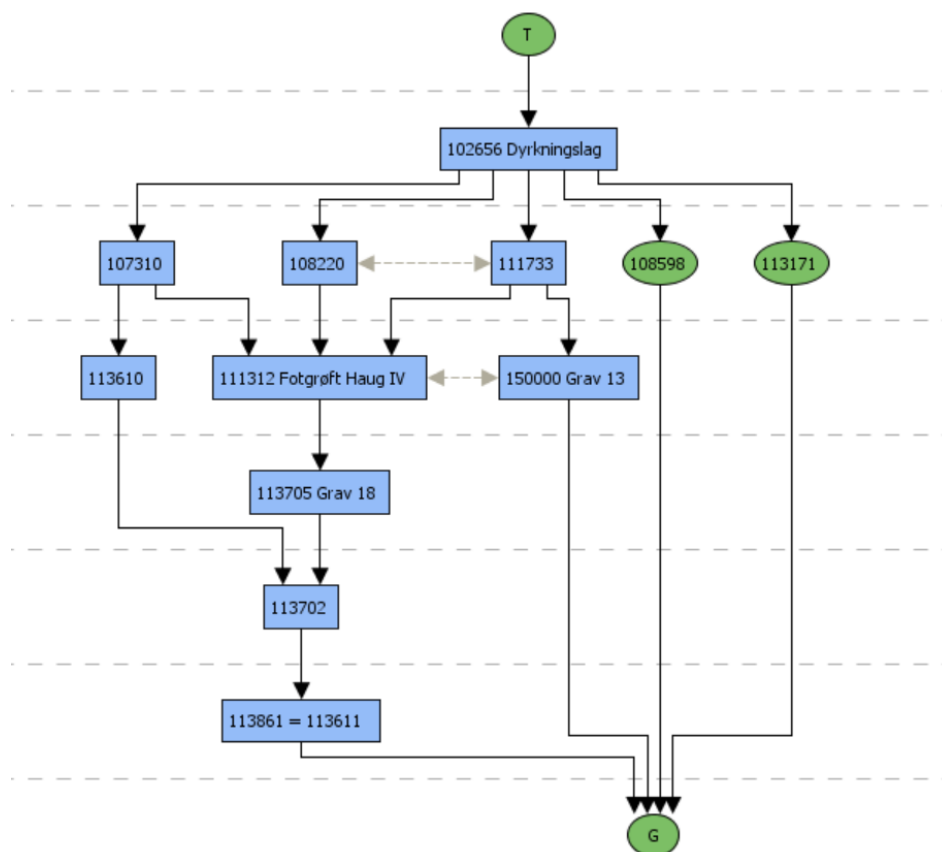
Type	Gravhaug	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Svakt oval	
Størrelse	Lengde	8,5 meter
	Bredde	7,4 meter
	Areal	Ca. 50 m ²
Forstyrrelser		
Antall tilhørende kontekster	11	
Datering	Yngre enn Grav 18 (folkevandringstid)	
Hovedtrekk	Gravhaug med bevart fotgrøft. Dødehus <i>Grav 13</i> lå mot sørøst, mens mulig dødehus <i>Grav 18</i> ble kuttet av fotgrøften mot vest.	

Tabell 57. Kontekster relatert til Haug IV

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
107310	Fyllmasse i og ved fotgrøft Haug IV	750	400	7
108220*				
111312	Fotgrøft Haug IV	850	740	12
111733*				
113610	Lag	130	72	14
113611	Lag	205	130	7
113702	Lag	258	155	5
113705	Grav 18	240	250	25
113861	Lag	190	90	7
114581	Fyllmasse i fotgrøft Haug IV	130	57	4
150000	Grav 13	330	230	25
108598	Stolpehull	37	33	16
113171	Stolpehull	30	35	29

*omtales i kapittel 3.2.33

Figur 149. Matrise over kontekster ved Haug IV

2.2.19.1 Lag 113611 og 113861

Laget lå direkte over undergrunnen, og fantes i to parti. De to områdene hadde like masser, bestående av grå sandsilt med en del stein, noe grus og enkelte kullflekker. Begge kontekstene hadde ujevn form, og hhv. en utstrekning på 2 x 1,3 meter (113611), og 2 x 1 meter (113861). Begge flekkene hadde en største dybde på 7 cm.

Figur 150. Lag 113611. Da63315_361. Foto: Ole A.D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 151. Lag 113861. Da63315_362. Foto: Ole A.D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.19.2 Lag, 113702

Laget lå direkte over lag 113861, og hadde en ujevnt oval form. Laget hadde en bevart utstrekning på omtrent 2,5 x 1,5 meter, var opp til 5 cm tykt og besto av mørkegrå siltholdig sand, iblandet grus, stein og kullfragmenter.

2.2.19.3 Nedgravning 113610

Nedgravning 113610 kutter lag 113702 mot øst. Nedgravningen hadde en noe ujevn oval form med en utstrekning på 1,3 x 0,7 meter, samt en største dybde på 14 cm. Fyllmassen i nedgravningen besto av nokså lys brun sandmasse spettet med oransje sand. Det fantes noe grus og stein i laget. Nedgravningen hadde uvisst funksjon.

Figur 152. Lag 113702 sentralt i bildet og 113610 i front til venstre i bildet. Da63315_359. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.19.4 Fotgrøft, 111312

Fotgrøften hadde en noe ujevn svakt oval form, med ytre diameter på omtrent 10 meter, og indre mål på ca. 8,5 x 7,4 meter. Grøften har buede sider og avrundet bunn. Østre halvdel av fotgrøften besto av gråbrun grusblanda sand, iblandet en del stein med størrelse opp mot 10 cm. Stedvis forekom det her en del kull, samt en lysere linse med siltholdig sand og stein. Vestre halvdel av fotgrøften besto av gul sandgrus, og benevnes 107310.

Figur 153. Haug IV, fotgrøft 111312. Da63315_438. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.19.5 Fyllmasse, 107310

Laget besto av mørkebrun siltholdig sand iblandet kull og grus, samt særpregede spetter av lysegul sand. Utbredelsen til laget var begrenset til vestsiden av *Haug IV*. Laget fantes som fyllmasse i de vestre delene av fotgrøft 131112, men også i et parti i området mellom *Grav 13* og *Grav 18*. Lag 107310 lå i tillegg over den nordligste delen av fotgrøften til *Haug IX*.

Figur 154. Lag 107310, fyllmasse i fotgrøft. Da63315_522. Foto: Jostein K. Grønås, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.19.6 Fyllmasse, 114581

I de sørvestre delene av fotgrøft 111312 fantes et lite område med en noe annen fyllmasse enn hva områdene rundt hadde. Fyllmassen fantes kun over et lite område på 130 x 57 cm, og med en største dybde på kun 4 cm. Fyllmassen silte seg imidlertid ut fra omkringliggende fyllmasse ved at det hadde en lys beigefarget sand spettet med grå sand og kullflekker. Massen er deponert i fotgrøften og fantes som en lomme innenfor det gulspettete 107310.

2.2.19.7 Stolpehull ved Haug IV

Det ble funnet to stolpehull ved *Haug IV*, 108598 og 113171. Stolpehullene hadde ingen stratigrafisk relasjon til noen av de andre kontekstene i området, og det er derfor uvisst hvorvidt de har mer enn en rent romlig tilknytning til *Haug IV*.

Figur 155. Stolpehull 113171 i plan, like ved fotgrøft 111312. Da63315_356. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 156. Stolpehull 113171 i profil. Da63315_357. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.19.8 *Funnmaterialet*

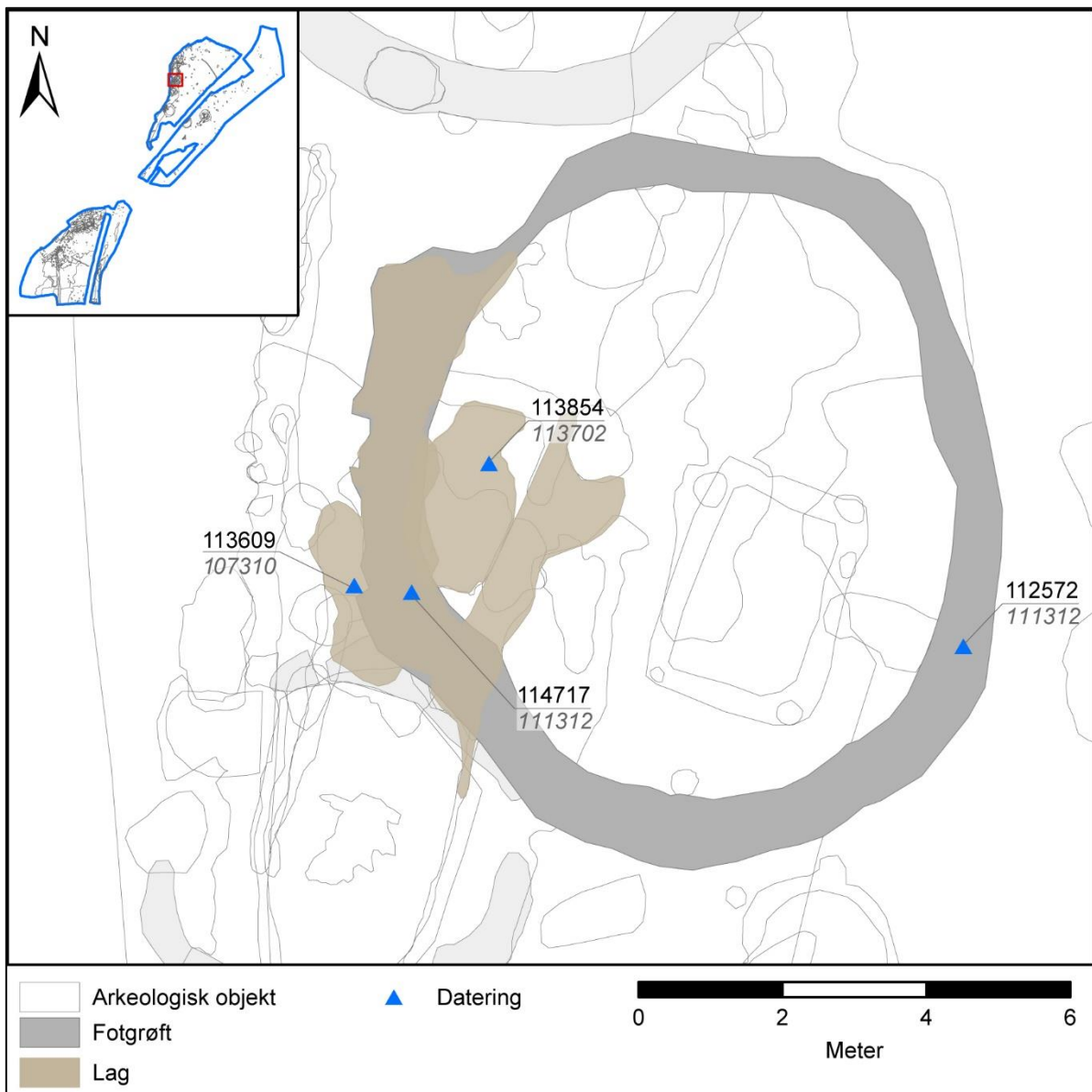
Det ble ikke gjort mange gjenstandsfunn i lagene. I 107310 ble det funnet en kraftig varmepåvirket perle av glass eller glassfluss, T28478: 4. Denne var totalt misformet, så opprinnelig form er ukjent. I det samme laget ble det også funnet en låsefjær av jern, T28478: 9. Låsefjæren hadde tre fliker plassert på det brede partiet sentralt. Gjenstanden smalnet mot begge ender. Den ene enden ble avsluttet i en spiralform, mens den andre enden hadde en bruddflate.

2.2.19.9 *Naturvitenskapelige analyser*

Kontekster i tilknytning til *Haug IV*, ble analysert med ^{14}C -dateringer, mens gravkontekster i tilknytning til *Haug IV* i tillegg ble analysert med makro- og pollenanalyser.

^{14}C -dateringer

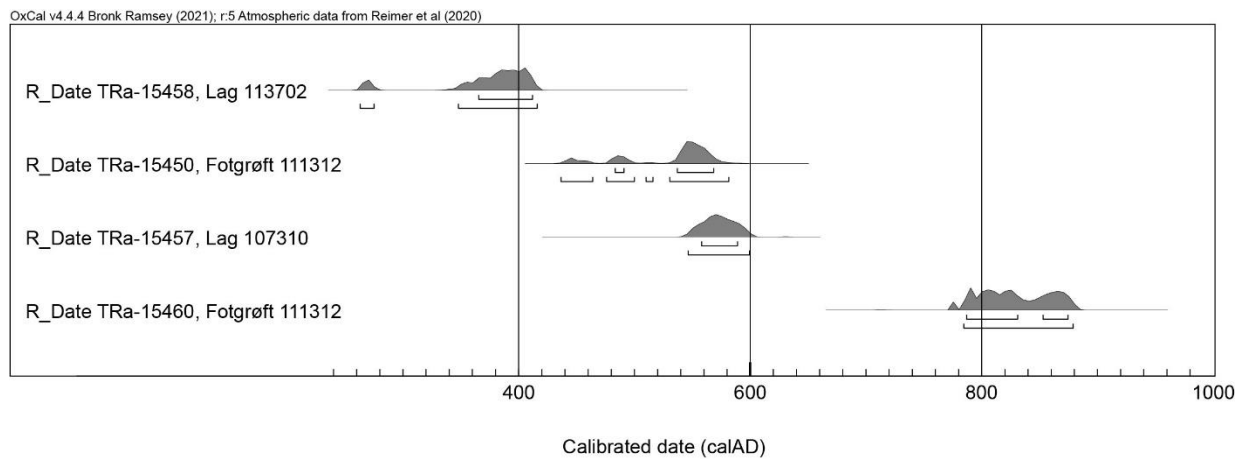
Det ble datert én ^{14}C -prøve fra lag 113702, én fra fyllmasse 107310, samt to fra fotgrøften, 111312.

Figur 157. Dateringsprøver fra Haug IV. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 58. ¹⁴C-dateringer fra kontekster i tilknytning til Haug IV

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
113854	113702	TRa-15458	Trekull, bjørk	1685±15	AD 365 - 412	AD 263 - 416
112572	111312	TRa-15450	Trekull, bjørk	1545±15	AD 483 - 568	AD 436 - 581
113609	107310	TRa-15457	Trekull, bjørk	1510±15	AD 558 - 589	AD 546 - 599
114717	111312	TRa-15460	Trekull, hassel	1210±10	AD 787 - 874	AD 784 - 879

Figur 158. Kalibreringskurver for ¹⁴C-dateringene av kontekster relatert til Haug IV

Lag 113702 ble ¹⁴C-datert til AD 263 – 416 (TRa-15458, 1685±15 BP). Laget representerer åpenbart aktiviteter på steder før etableringen av gravfeltet.

Fyllmassen i fotgrøftens vestre del, lag 107310, ble ¹⁴C-datert til AD 548– 689 (TRa-15457, 1510±15 BP). Mens masse fra østre del av samme fotgrøft (111312) ble datert til hhv. AD 483– 589 (TRa-15450, 1545±15 BP) og AD 784 – 879 (TRa-15460, 1210±10 BP). Det er åpenbart at massen som fyller fotgrøften er en blanding av eldre og yngre masser.

2.2.20 Grav 18, 113705

Type	Mulig dødehus	
T-nummer	T28476	
Orientering	Nord nordøst - sørsørvest	
Form i flate	Delvis bevart hjørne	
Størrelse	Lengde (bevart lengde)	240 cm
	Bredde (bevart bredde)	250 cm
	Dybde	25 cm
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Deler av dødehuset kuttet av fotgrøften til <i>Haug IV</i>	
Antall tilhørende kontekster	1	
Datering	Folkevandringstid	
Hovedtrekk	Bevart rest av vegggrøft som kan ha tilhørt et dødehus	
<p>The map displays a site plan with two contexts highlighted. Context 113705 (Vegggrøft) is shown as a light brown area, and context 111312 (Fotgrøft) is shown as a light grey area. A scale bar at the bottom indicates 0 to 3 meters, and a north arrow is located in the upper right quadrant.</p>		

Tabell 59. Oversikt over kontekster relatert til Grav 18

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
113705	Grav 18, vegggrøft	240	250	25

2.2.20.1 Veggrøft, 113705

Helt mot vest innenfor fotgrøften rundt *Haug IV*, fantes en delvis bevart grøft. Grøften hadde hesteskoform som var åpen mot sør. Den hadde en bredde på 35 – 40 cm og en dybde som varierte svært mye fra 2 – 25 cm. Grøftens fyllmasse besto av mørk grå sandmasser, med spetter av lysere sand, kullfragmenter og enkelte steiner. Grøften tolkes som en veggrøft til et mulig dødehus, Grav 18. Deler av veggrøften lå innenfor fotgrøften til *Haug IV*, mens bunnen til den vestre langveggen på dødehuset ble observert under fyllmasse 107310 i fotgrøften.

Figur 159. Lag 113702 og mulige veggrøft 113705. Da63315_359. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 160. Lag 113611, 113861 og mulige veggrøft 113705. Da63315_360. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.20.2 Funnmaterialet

Det ble gjort ett funn i tilknytning til veggrøften til dødehuset, T28476: 1. Spissen hadde firkantet tverrsnitt, var bredest midt på, og smalere mot begge endene. Det ble funnet bevart treverk i den ene enden.

2.2.20.3 Naturvitenskapelige analyser

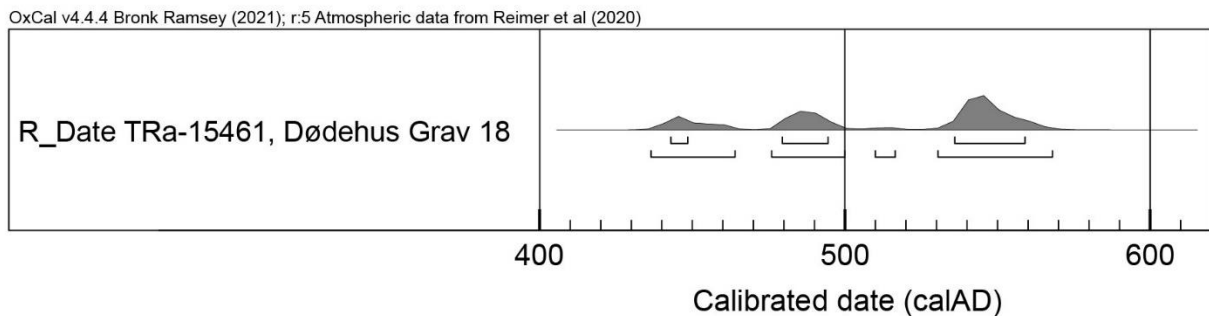
Det ble ikke analysert noen naturvitenskapelige prøver, utover ¹⁴C-dateringer fra *Grav 18*.

¹⁴C-dateringer

Trekull fra fyllmassen i det mulige dødehusets veggrøft ble ¹⁴C-datert til folkevandringstid (AD 436 – 568, TRa-15461, 1555±10 BP), og kan med det være det eldste sporet etter begravelsesaktivitet på Skeiet 1.

Tabell 60. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 18*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
114811	113705	TRa-15461	Trekull, bjørk	1555±10	443 - 559	AD 436 - 568

Figur 161. Kalibreringskurve for ¹⁴C-dateringen fra veggrøften til *Grav 18*

2.2.20.4 Tolkning

Gravtype

Grav 18 tolkes som et mulig dødehus. Konteksten som tolkes som en mulig veggrøft har likhetstrekk med *Grav 9*, og ikke minst *Grav 13* som omtales i det følgende.

Orientering

Den svært fragmenterte veggrøften til *Grav 18* har en tydelig orientering i nordnordøst - sørsørvestlig retning, på lik linje med størstedelen av gravene på lokaliteten.

Stratigrafisk-, typologisk-, og ¹⁴C-datering

Veggrøften hadde blitt gravd ned gjennom lag 113702. Dette laget hadde en datering til yngre romertid (AD 263 – 416, TRa-15458 1685±15), og danner en bakre dateringsramme for dødehuset.

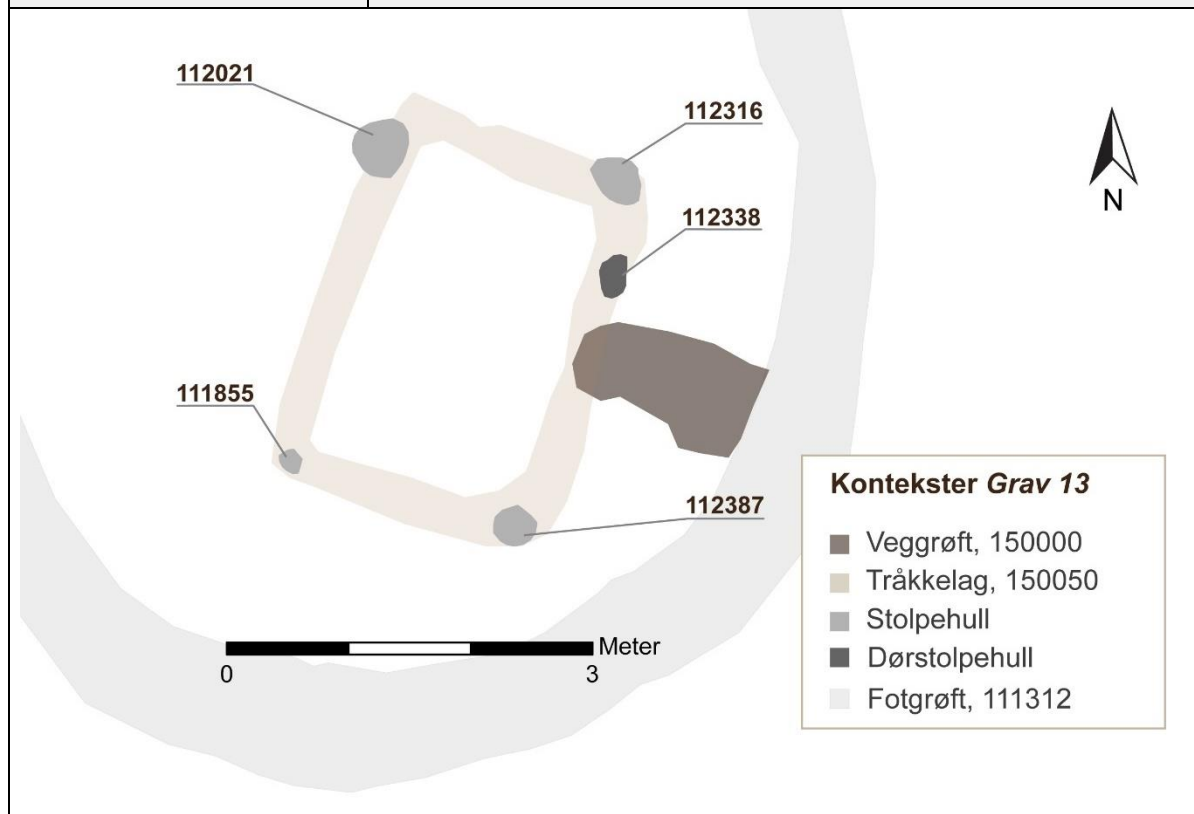
Videre hadde fotgrøften rundt *Haug IV* kuttet gjennom den vestre veggrøften til *Grav 18*, så det er åpenbart at dødehuset er eldre enn fotgrøft 111312. Fotgrøften i seg selv har imidlertid ikke vært så lett å datere med ¹⁴C-dateringer, da den åpenbart har blitt gjenfylt med masser fra ulike perioder og aktiviteter. Fotgrøften viser spor etter aktiviteter både i folkevandringstid og i tidlig vikingtid.

Det ble ikke funnet noen gjenstander som kunne bidra til en typologisk datering.

Den ene ¹⁴C-dateringen som finnes fra veggrøften ligger innenfor samme tidsintervall som vi vet at det har blitt dyrket under *Haug III*, 7,5 meter lengre sør. Forkullet nakenbygg fra den samme perioden, funnet i massene i *Grav 10*, vitner i tillegg om hva som har blitt dyrket på stedet. Det er dermed svært sannsynlig at dateringen fra *Grav 18* heller daterer dyrkingen på stedet, noe som betyr at dødehuset bør være noe yngre.

2.2.21 Grav 13, 150000

Type	Dødehus	
T-nummer	T28278	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Rektangulær	
Størrelse	Lengde	330 cm
	Bredde	230 cm
	Dybde	25
Likbehandling	Ukjent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Ikke observert	
Antall tilhørende kontekster	7	
Datering	Merovingertid, 700-tallet	
Hovedtrekk	Rektangulær vegggrøft med stolpehull i hvert hjørne, og tråkkelag mot øst. Tolkes som dødehus.	

Tabell 61. Oversikt over kontekster relatert til Grav 13

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
150000	Grav 13, veggrøft	330	230	25
150050	Grav 13, tråkkelag	130	80	12
111855	Grav 13, stolpehull, SV	22	19	24
112021	Grav 13, stolpehull, NV	34	34	30
112316	Grav 13, stolpehull, NØ	40	38	36
112338	Grav 13, dørstolpehull	20	19	34
112387	Grav 13, stolpehull, SØ	36	32	39

2.2.21.1 Veggrøft, 150000

Grav 13 besto av veggrøften til en rektangulær bygning, med ytre mål på 3,3 x 2,3 meter. Grøften lå plassert mot sørøst i *Haug IV*, med en avstand til fotgrøften (111312) på omtrent 1,2 meter både mot søndre kortvegg og østre langvegg. Det ble observert stolpehull i alle fire hjørner, samt like nord for midten av østre langvegg. Sentralt på samme langvegg fantes det et tydelig tråkkelag mellom veggrøften og fotgrøften.

Selve veggrøften hadde en bredde på 30-40 cm, og en dybde på 20-25 cm. Grøftene hadde avrundet bunn og rette sidekanter. Fyllmassen i veggrøften besto hovedsakelig av grålig sand, grus og stein, iblandet noe silt og kull. Massene var iblandet mer av grusen fra undergrunnen i de nordre delene. Midt på den vestre langsiden ble det observert en del stein.

Figur 162. Ole graver dødehus, Grav 13. Da63315_255. Foto: Astrid Kviset, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 163. Veggrøft 150000, profil 112626 som kutter søndre kortvegg. Da63315_350.
Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 164. Veggrøft 150000, profil 112634 som kutter vestre langvegg. Da63315_352.
Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.21.2 Stolpehull, 111855, 112021, 112316, 112387

Det ble funnet stolpehull i alle fire hjørner av veggrøften. Alle hadde tilnærmet rund form i plan. De to nordligste stolpene hadde fyllmasse bestående av grå sand, grus og stein iblandet silt og enkelte kullfragmenter. Mens de to sørligste stolpehullene inneholdt mørkegrå siltholdig sand iblandet grus, stein og kull, som gradvis gikk over i grovere grusmasser og videre til mer rødbrun sandblandet grusmasse. Plasseringen i de fire hjørnene tyder på at dette er spor etter hjørnestolper i bygningskonstruksjonen. Det sørøstre stolpehullet (112387) inneholdt restene etter et forkullet trestykke. Det var ikke mulig å bedømme hvilken del av bygningskonstruksjonen trestykket stammet fra.

Figur 165. Nordøstre stolpehull, 112316. Da63315_342. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 166. Sørøstre stolpehull, 112387. Da63315_348. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 167. Brent tre i sørøstre stolpehull, 112387. Da63315_347. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.21.3 Stolpehull etter dørstolpe, 112338

Det ble funnet et stolpehull like nord for midten av østre langvegg på dødehuset *Grav 13*. Dette stolpehullet fantes like nord for partiet hvor tråkkelaget (150050) møtte veggrøften. Stolpehullet ble funnet ved graving av veggrøften, og var ikke synlig på overflaten.

2.2.21.4 Tråkkelag, 150050

Mellom veggrøftens østre langvegg og fotgrøft 111312 fantes det et lag med en noe ujevn oval utstrekning, og en største lengde på 130 cm og en bredde som varierte fra 50 - 80 cm. Laget besto av hardpakket mørkegrå sand, iblanda grus og stein, med en tykkelse på inntil 12 cm.

Figur 168. Profil gjennom veggrøft 150000 ved tråkkelag 150050. Da 63315_327.
Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 169. Tråkkelag 150050, mulig inngangsparti til dødehuset *Grav 13*. Da 63315_326.
Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 170. Fotgrøft 111312, Haug IV. Da63315_349. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.21.5 Funnmaterialet

Det ble funnet enkelte funn i tilknytning til *Grav 13*. I vegggrøfta ble det funnet en pilspiss av jern, T28278: 1. Gjenstanden er trolig en liten, bladformet pilspiss med spissovalt tverrsnitt og tange med rundt tverrsnitt. Spissen foreligger fragmentert. I tillegg ble det funnet en spiker av jern, T28278: 2.

Brent bein

Det ble innsamlet brent bein fra fem ulike partier av vegggrøften til *Grav 13*. Totalt ble det samlet inn 4,6 gram brent bein.

2.2.21.6 Naturvitenskapelige prøver

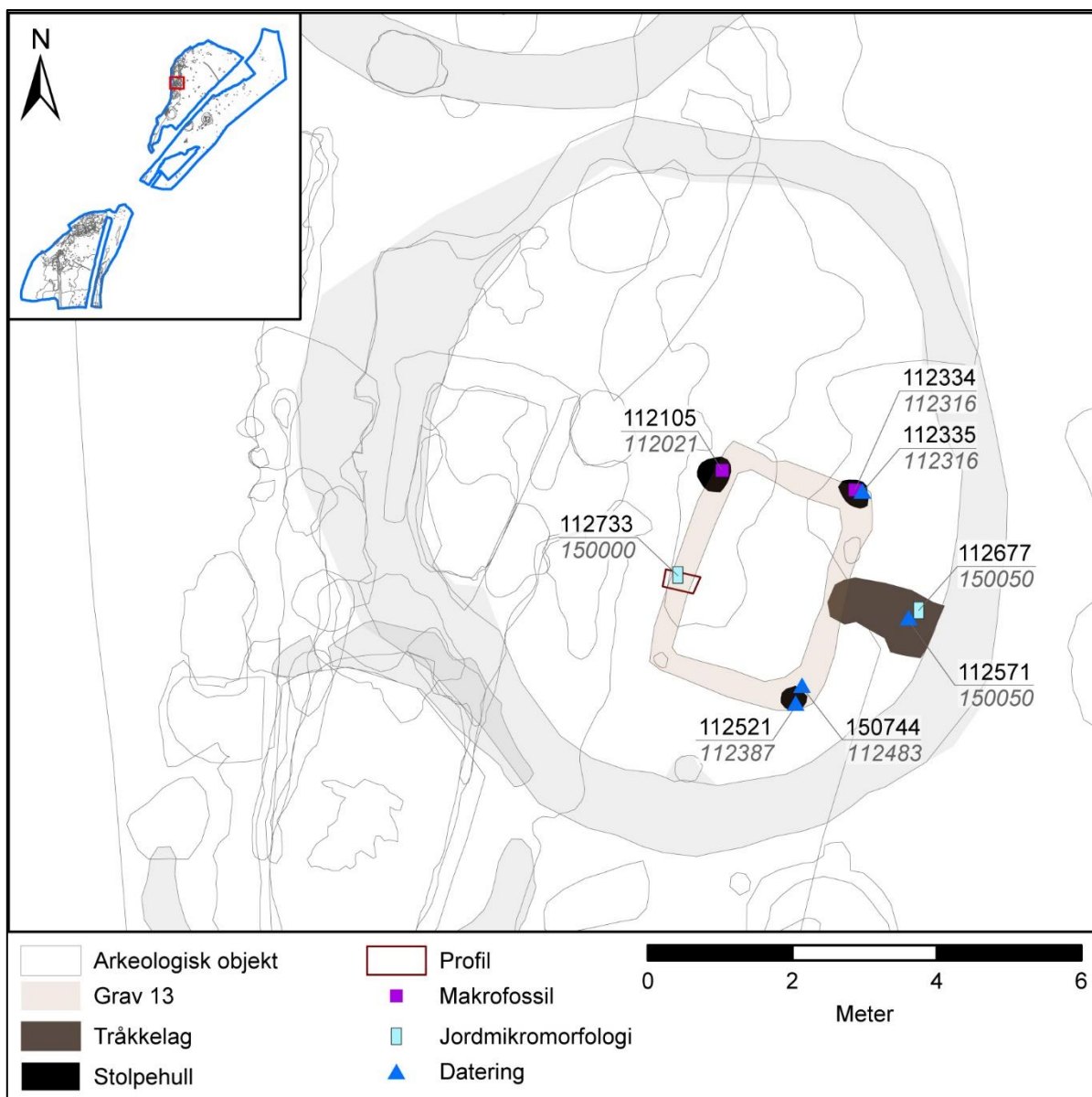
Det ble analysert to makroprøver fra de nordre hjørnestolpene til dødehuset, samt to jordmikromorfologiprøver fra dødehuset, ett fra vegggrøften samt en fra tråkkelaget. I tillegg ble det analysert ¹⁴C-prøver fra nordøstre og sørøstre stolpehull, forkullet tre funnet i tilknytning til det sørøstre stolpehullet, samt trekull fra det antatte tråkkelaget mot øst.

Tabell 62. Naturvitenskapelige analyser i tilknytning til dødehus *Grav 13*.

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
112105		112021 Hjørnestolpe NV	Makrofossil
112334		112316 Hjørnestolpe NØ	Makrofossil
112733	112630	150000 Dødehus Grav 18	Jordmikromorfologi
112677		150050 Tråkkelag	Jordmikromorfologi

Makrofossil- og pollenanalyser

Fra *Grav 13* ble det analysert en makrofossilprøve fra hvert av de to nordligste stolpehullene. Artene som ble funnet indikerte gressmark og oppdyrket mark. Det ble også funnet en del sopp sclerotier av *Cenococcum*, som tyder på et forstyrret jordsmonn. Det er nokså sannsynlig at makrofossilprøvene representerer arter fra dyrkningsaktivitet på stedet fra tiden før dødehuset ble anlagt (Overland, A. 2022: 30).

Figur 171. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 13. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Jordmikromorfologi

Jordmikromorfologiprøven fra vegggrøften viste tydelige rester etter treverk. Treverket hadde brutt ned på stedet, og finkornete fyllmasser fra grøftens sidekanter hadde kollapset innover i grøften. Denne nedbrytningen ser ut til å ha skjedd nokså raskt og det foreslås at dette kan bety at haugen må ha blitt anlagt en tid etter selve dødehuset (Macphail 2021).

Prøven fra laget tolket som tråkkelag viser kompakte masser som stemmer godt med tolkningen som tråkkelag. Prøven viser i tillegg at dette laget trolig har ligget beskyttet fra elementene, under en form for tak eller overbygg (Macphail 2021).

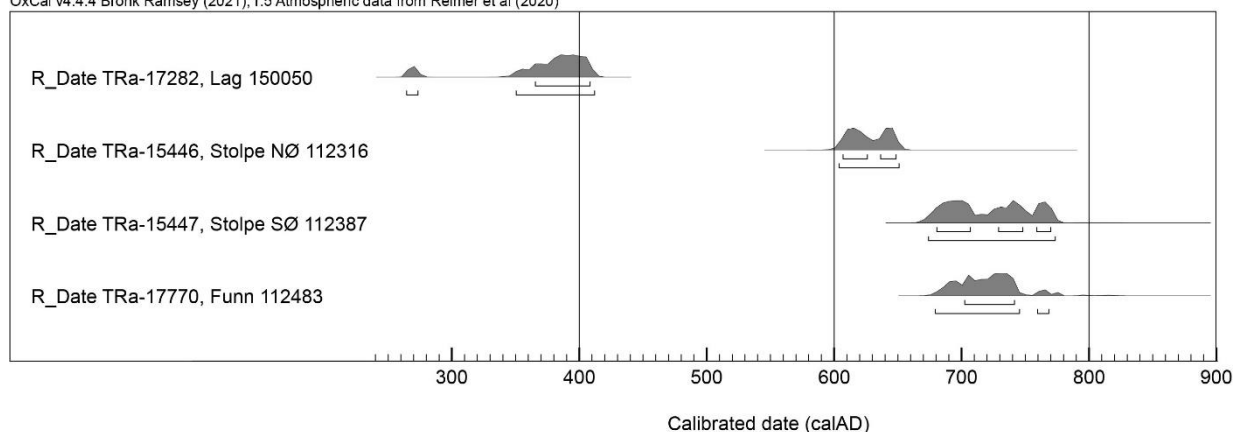
¹⁴C-datering

Det ble ¹⁴C-datert to kullprøver fra stolpehull, hjørnestolpene i nordøst (112316) og sørøst (112387), samt én prøve fra treverk funnet i tilknytning til den sørøstre stolpen. I tillegg ble trekull fra det antatte tråkkelaget på østsiden av dødehuset datert.

Tabell 63. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 13

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
112571	150050	TRa-17282	Trekull, bjørk	1690±10	AD 365 - 408	AD 264 - 412
112335	112316	TRa-15446	Trekull, bjørk	1425±15	AD 607 - 648	AD 604 - 651
112521	112387	TRa-15447	Trekull, bjørk	1280±15	AD 680 - 770	AD 674 - 773
150744	112483	TRa-17770	Trekull, furu	1265±10	AD 702 - 741	AD 679 - 768

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 172. Kalibreringskurver for ¹⁴C-daterte kontekster i relasjon til Grav 13

Trekull fra stolpehullene i nordøstre og sørøstre hjørne, ble ¹⁴C-datert til hhv. AD 604 - 651 (TRa-15446, 1425±15 BP) og AD 674 - 773 (TRa-15447, 1280±15 BP). Det forkullede treverket som ble funnet i tilknytning til stolpehullet i dødehusets sørøstre hjørne, ble ¹⁴C-datert til AD 679 - 768 (TRa-17770, 1265±10 BP).

Tråkkelaget mot øst ble ¹⁴C-datert til AD 264 - 412 (TRa-17282, 1690±10 BP), og må nok derfor være iblandet trekull som er eldre enn selve bruksfasen til dødehuset.

Osteologisk materiale

Av de innsamlede 4,6 gram med brente bein, kunne 3,1 gram identifiseres som pattedyr. Disse besto alle av rørbeinsfragmenter. Beinene var i all hovedsak svært fragmenterte og hardt brente (Kjellström, Storå og Gummesson 2021).

2.2.21.7 Tolkning

Gravtype

Grav 13 tolkes på bakgrunn av bygningskonstruksjonen innenfor fotgrøft, som et såkalt dødehus og dermed også en gravkontekst. Bygningen lå plassert i østre side av *Haug IV*, men kunne knyttes til haugen ved at det fantes et tråkkelag som gikk fra bygningen og sluttet ved fotgrøften som omkranset haugen.

Bygningens konstruksjon

Bygningen som tolkes som et dødehus besto av en veggrøft, med fire hjørnestolper. Bygningen hadde et indre areal på rundt 4,5 m². Stolpene og veggrøftene antyder kanskje en form for stavverkskonstruksjon.

Inngangspartiet som lå på bygningens østre (ØSØ) langvegg hadde dørstolpe og et tråkkelag, som knyttet bygningen til fotgrøften. De jordmikromorfologiske analysene vitner om at dette tråkkelaget har ligget skjermet fra vær og vind. Det må altså sannsynligvis ha vært overbygd.

Hvorvidt denne inngangen har vært i bruk mens bygningen har stått eksponert eller om den har vært en inngang til bygningen etter at det hadde blitt lagt haug over, er det ikke mulig å konkludere med.

De jordmikromorfologiske analysene tyder imidlertid på at det ikke har kommet til ny masse under bygningens nedbrytningsprosess, noe som kan tyde på at dette har foregått inne i haugen.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Laget som tolkes som tråkkelag løper mellom dødehuset og fotgrøften rundt *Haug IV*. Dette kan tyde på at fotgrøften har hatt en samtidighet med dette dødehuset. Utover dette er det ikke mulig å datere dødehuset basert på stratigrafisk informasjon.

Det ble ikke funnet typologisk daterbare gjenstander i tilknytning til *Grav 13*.

¹⁴C-dateringene fra kontekster i tilknytning til *Grav 13*, antyder at dødehuset trolig må ha hatt sin bruksfase innenfor merovingertidens andre halvdel.

2.2.21.8 Oppsummering av kontekstene ved Haug IX og Haug IV

Som de to eneste haugene med delvis overlappende beliggenhet, vil *Haug IX* og *Haug IV* delvis måtte tolkes samlet. Det ble også funnet svært mange lag i dette området, sett i forhold til hva som ble funnet rundt de andre haugene på gravfeltet. Dette gjør området nokså uoversiktlig, men fører også til større muligheter for stratigrafiske tolkninger.

Gravtyper

Det ble funnet et brannflak, *Grav 3* som utgjorde primærgrav i *Haug IX*, mens det i tilknytning til *Haug IV* ble funnet to kontekster tolket som dødehus. I stratigrafisk tilknytning til gravminnene fantes også en rekke andre kontekster som kunne bidra til tolkningen av både kronologien og den romlige organiseringen på stedet. I dette området er det en god del mer konflikt og overlapp mellom kulturminnene enn det man ser ellers på gravfeltet.

Orientering

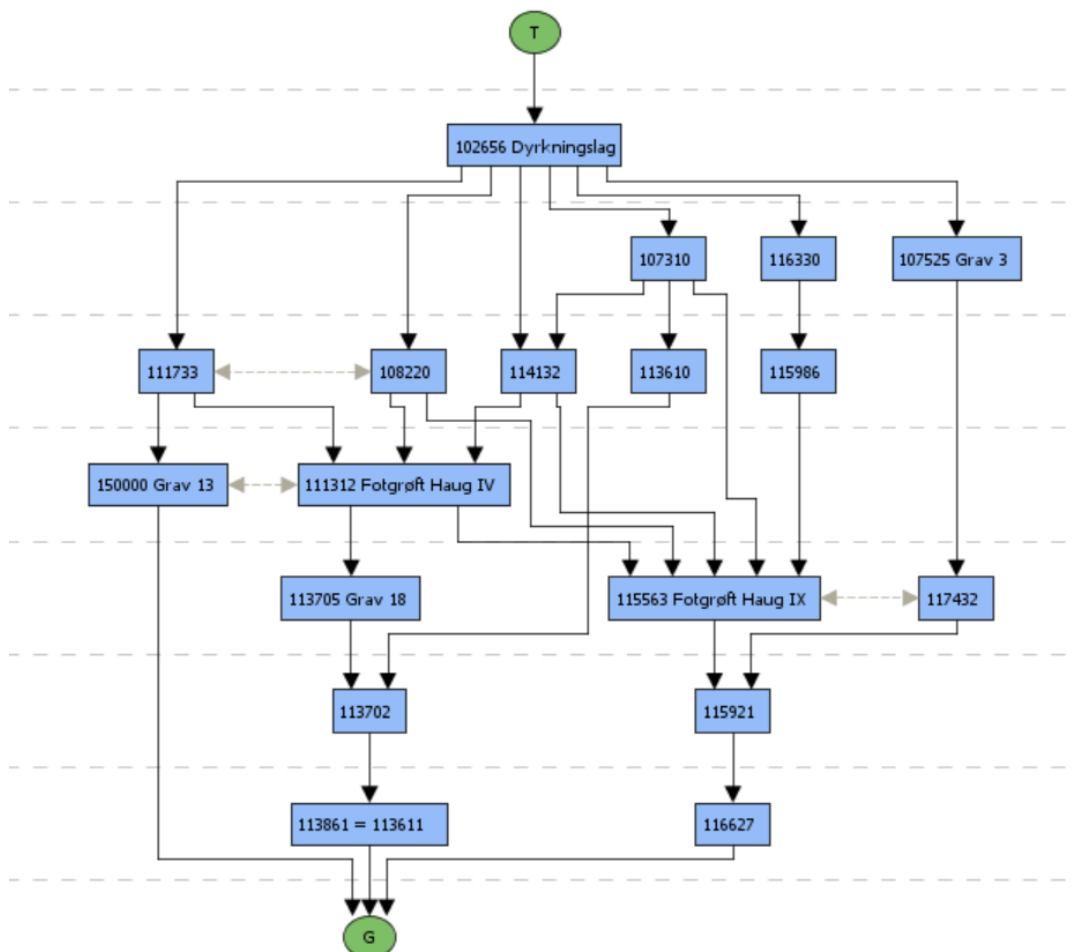
De to dødehusene i tilknytning til *Haug IV* lå begge orientert med kortveggene i nord-nordøst og sør-sørvest.

Kjønn

Den eneste av gravene i området, som hadde funn og dermed kunne tolkes i et kjønnsperspektiv, var *Grav 3*. Denne inneholdt 30 perler av glassfluss, noe som antyder at det kan dreie seg om en kvinnegrav.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering av kontekstene tilknyttet *Haug IV* og *Haug IX*

I dette området var det mye mer overlapp mellom de ulike kontekstene enn det som var vanlig på resten av gravfeltet. Dette førte til en større grad av forstyrrede kontekster, men også at typologisk informasjon var mye mer tilgjengelig akkurat her.

Figur 173. Relasjonene mellom kontekster ved Haug IX og Haug IV

Den stratigrafiske rekkefølgen på lagene er tidligere beskrevet adskilt for *Haug IX* og *Haug IV*. De aller fleste kontekstene relaterer seg kun til den ene av haugene. Stratigrafisk informasjon som knytter disse to områdene sammen, er imidlertid tilgjengelig. Noen få lag lå over deler av begge fotgrøftene.

Tabell 64. Kontekster som lå over fotgrøftene til både *Haug IX* og *Haug IV*

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
114132	Lag, redeponert masse	225	160	10
115471	Lag	80	80	5
107310* ¹				
108220* ²				

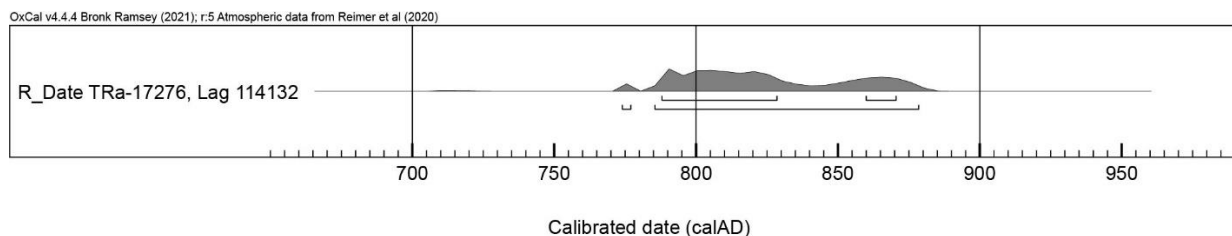
*1) Beskrevet i forbindelse med *Haug IV*. *2) Beskrevet i kap. 3.2.33.

Lag, 114132

Laget hadde en utstrekning på omtrent 2 x 1,5 meter, og en største dybde på 10 cm. Laget fantes i området mellom *Haug XI* og *Haug VI*, og besto av siltblandet sand med gråbrun farge, iblandet rødgul sand og grus-spetter. Laget framstår redeponert, og en tolkning er at dette kan være redeponert haugmasse fra *Haug IX*. Det ble funnet en perle av glassfluss i laget, den har trolig opprinnelig tilhørt *Grav 3*.

Tabell 65. ¹⁴C-datering av kontekst 114132

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
114214	114132	TRa-17276	Trekull, or	1215± 10	AD 788 - 870	AD 774 - 878

Figur 174. Kalibreringskurve for ¹⁴C-datering av lag 114132

Lag, 115471

Lag med en utstrekning på 80 x 80 cm og en dybde på 5 cm. Laget besto av brungrå siltholdig sand iblanda noe grus og småstein. Denne konteksten lå direkte over lag 114132, men var selv ikke i direkte kontakt med noen av fotgrøftene.

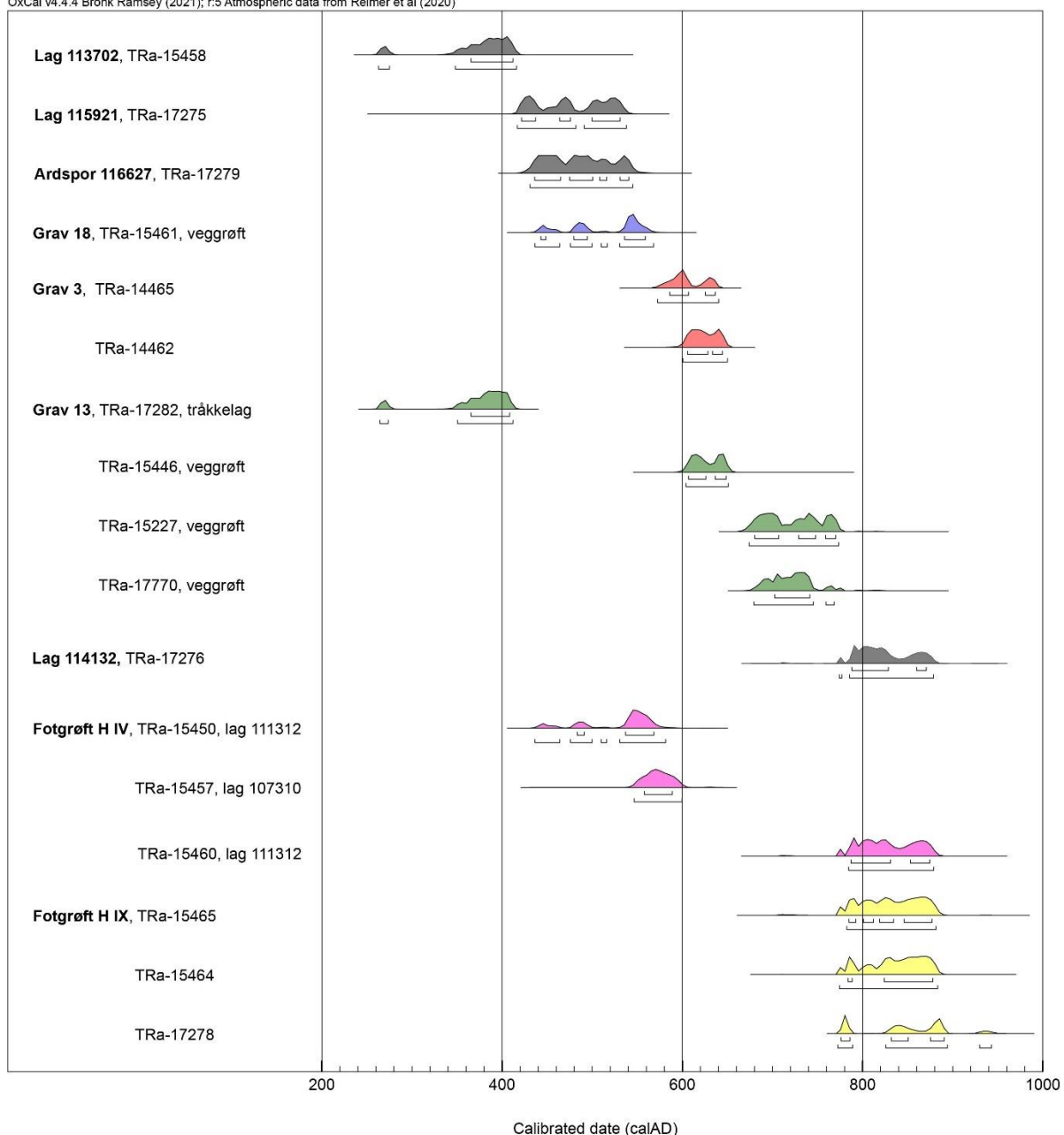
Lag 107310

Lag 107310 som var fyllmassen i de vestre delene av fotgrøften rundt *Haug IV*, lå i tillegg over nordre del av fotgrøften til *Haug IV*. Konteksten ble mer grundig presentert i tilknytning til *Haug IV*, hvor den er et viktig element.

Stratigrafi og datering i området rundt *Haug IX* og *Haug IV*

De eldste daterte lagene, lag 115921 og ardsporene under *Haug IX*, samt lag 113702 i bunnen av *Haug IV*, daterer bruken av området før gravfeltet ble etablert. De viser spor etter aktiviteter og dyrkning av området fra slutten av yngre romertid og i folkevandringstid.

Den ene ¹⁴C-dateringen som foreligger fra det mulige dødehuset, *Grav 18*, viser en datering til en periode vi vet at det har blitt dyrket i området hvor *Haug IX* senere ble etablert. Hvorvidt man her har datert selve vegggrøften eller andre aktiviteter på stedet, er vanskelig å vite sikkert.

Figur 175. Kalibreringskurver relatert til Haug IX og Haug IV

Grav 3 dateres både typologisk og ved hjelp av ^{14}C -dateringer til merovingertid, og første halvdel av 600-tallet.

Dødehus, *Grav 13* ble datert med tre dateringer innenfor merovingertid. De yngste dateringene viser til andre halvdel av perioden. Dateringene anses å være nokså sikre, da de blant annet daterer forkullet treverk i tilknytning til et dødehusets hjørnestolper.

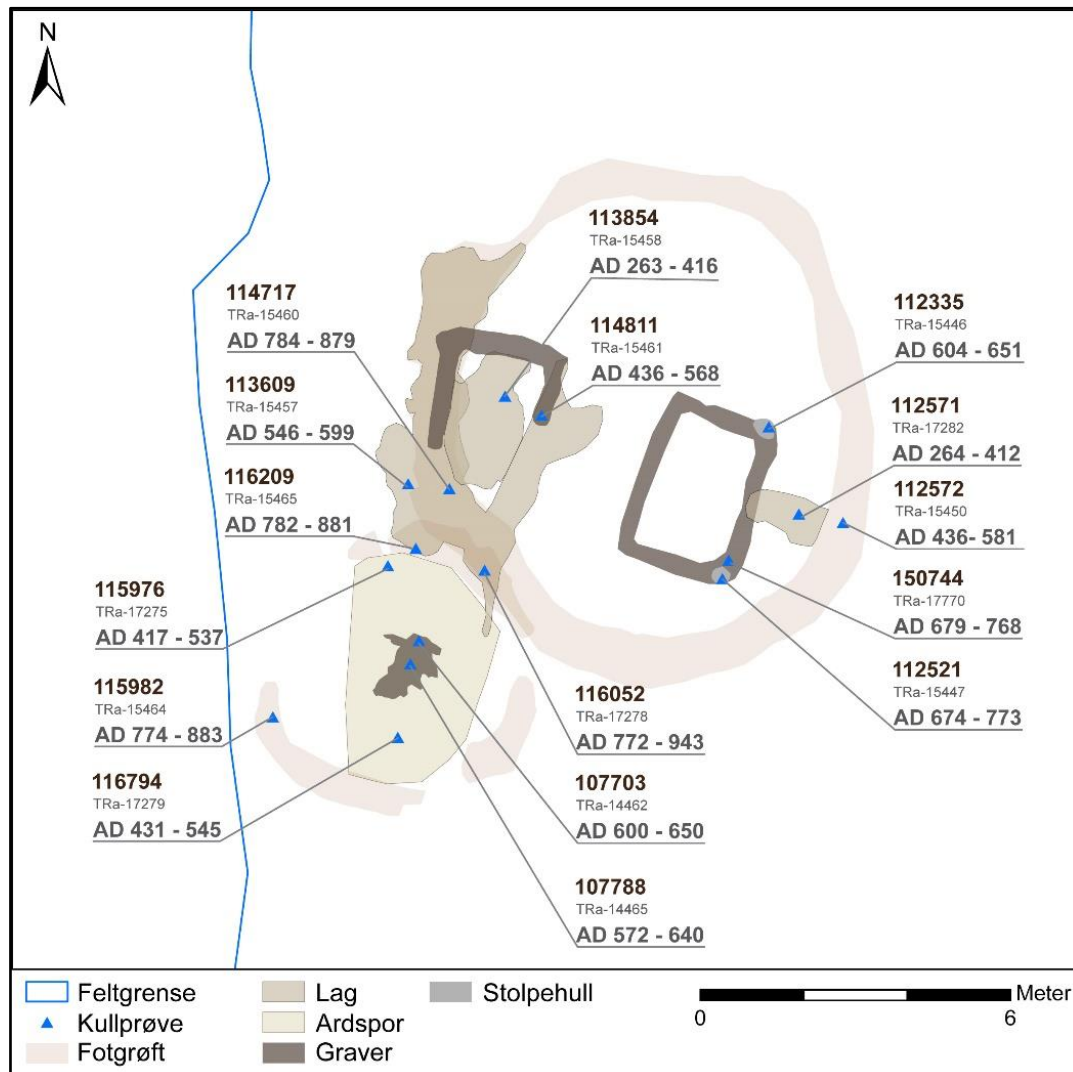
Grav 13 antas å ha en samtidighet med fotgrøften til *Haug IV*. At fotgrøften rundt haugen kuttet *Grav 18*, vitner om at dette dødehuset er det eldste på stedet. Dødehusenes symmetriske plassering i forhold til hverandre, vitner om en rituell kontinuitet.

^{14}C -prøvene fra fotgrøften rundt *Haug IX* viser nokså entydig at massene grøften er gjenfylt med kan dateres til tidlig vikingtid. Dateringene kommer fra tre ulike steder i forgrøften, og er svært like i alder.

Den stratigrafiske informasjonen om lagrekkefølgen på stedet, viser imidlertid at igjenfyllingen av fotgrøften rundt *Haug IX*, har skjedd på et tidligere tidspunkt enn igjenfyllingen av fotgrøften rundt *Haug IV*. Under masser i den sørvestre enden av fotgrøft 111312 dukket det opp stein- og kullholdig

masse i bueform som passet med kurven til fotgrøften rundt *Haug IX*. Dette fanges ikke opp av ¹⁴C-dateringene, som viser at massene i fotgrøften til *Haug IV*. En av dateringene viser tilsvarende alder som dateringene fra fotgrøften til *Haug IX*, mens de to andre viser dateringer til folkevandringstid og overgangen folkevandringstid – merovingertid. Fotgrøften rundt *Haug IV* kutter som kjent *Grav 18*, så vi vet at den ikke kan ha vært der samtidig med dette dødehuset. Det store problemet med datering av fotgrøfter, er jo at massene grøftene er fylt opp med kan ha ulik datering, og ikke trenger å ha noen sammenheng med verken gravene eller tidspunktet for igjenfyllingen.

Dateringen til lag 114132, som er stratigrafisk yngre enn igjenfyllingen av begge haugene, viser også hvordan massene i området er flyttet rundt på, og hvordan dateringen av hendelsene er mye mer utfordrende enn å datere lagene.

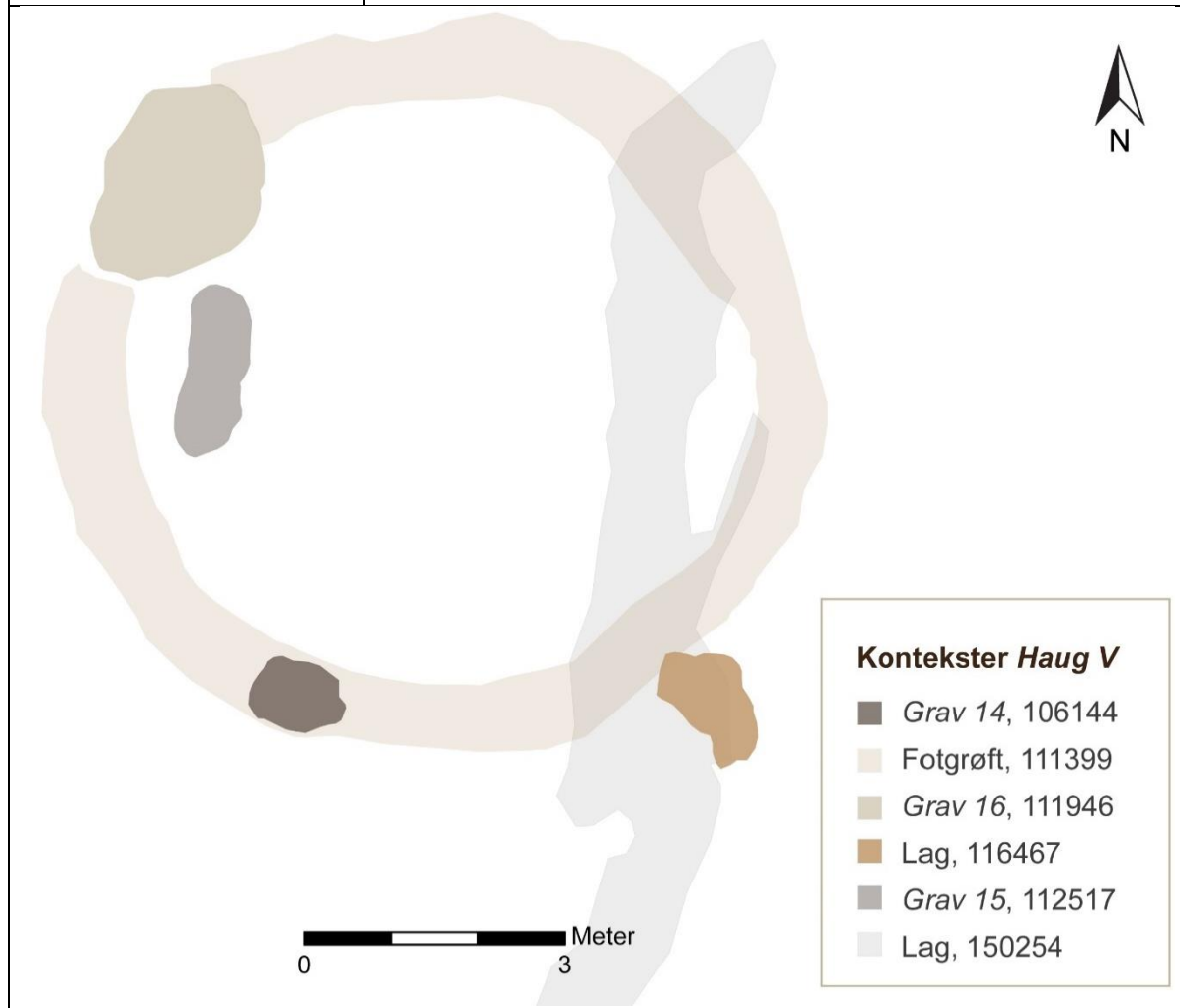
Figur 176. ¹⁴C-dateringer i området rundt *Haug IX* og *IV*. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Lag 107310 kan være redeponert eldre masse. Den finnes kun i fotgrøftens vestre del, og det kan derfor tenkes at massen er fjernet fra de sentrale delene av haugen.

Lag 103702 er masse i bunnen av haugen, og kan representere en fase før haugen ble bygd. Laget viser en datering som er noe eldre enn de daterte ardsprene.

2.2.22 Haug V

Type	Gravhaug	
T-nummer		
Form i flate	Svakt oval	
Størrelse	Lengde	730
	Bredde	670
	Areal	Ca. 38m ²
Forstyrrelser	Graver gravd ned i fotgrøften	
Antall tilhørende kontekster	5	
Datering	Eldre enn Grav 14	
Hovedtrekk	Sirkulær gravhaug, med to gravkontekster gravd ned i fotgrøften, samt en på innsiden av haugen.	

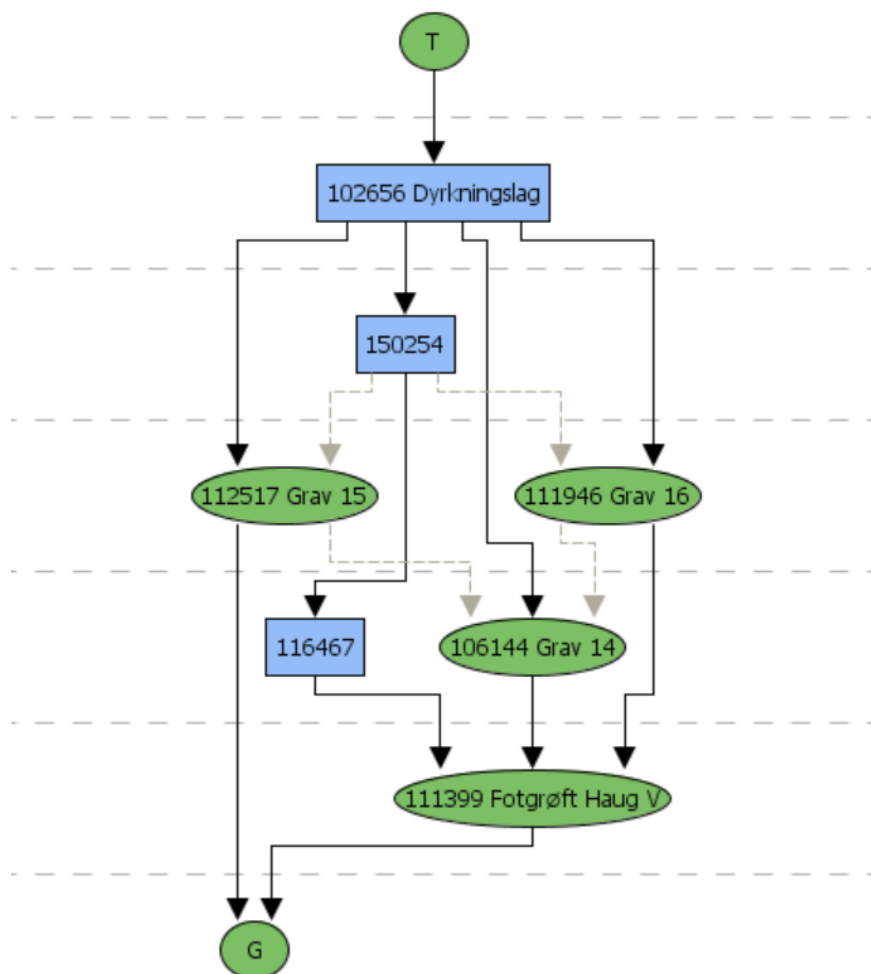

Haug V lå like nord-nordvest for *Haug IV*. Det var på det nærmeste bare 20 cm mellom fotgrøftene til de respektive haugene, noe som innebærer at selve haugene har ligget med under to meter avstand fra hverandre. *Haug V* hadde en beliggenhet nærmere den bratte skråningen, enn det *Haug IV* hadde. Vestre del av *Haug V* sin fotgrøft lå mindre enn én meter fra skråningen. Haugen var svakt oval og målte omtrent 7,3 x 6,7 meter.

Tabell 66. Oversikt over kontekster relatert til Haug V

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106144	Grav 14	110	75	38
111399	Fotgrøft Haug V	910	840	20
111946	Grav 16	245	130	55
112517	Grav 15	197	75	35
116467	Lag	130	58	8
150254*				

*Beskrives i kap. 3.2.33

Figur 177. Matrise over kontekster i relasjon til Haug V

2.2.22.1 Fotgrøft, 111399

Fotgrøft 111399 hadde indre mål på 7,3 x 6,7 meter, og ytre mål på 9,1 x 8,4 meter. Selve grøften hadde en bredde som varierte mellom 65 og 110 cm og en største dybde på omtrent 20 cm. Grøften hadde buede sider som endte i en bunn som varierte mellom avrundet og nærmere flat i formen. Fyllmassen konteksten var gjenfylt med besto av brungrå siltholdig sand, iblandet en del grus og stein. Det fantes også små spetter av kull i massene.

Figur 178. Haug V. Da63315_505. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.22.2 Lag, 116467

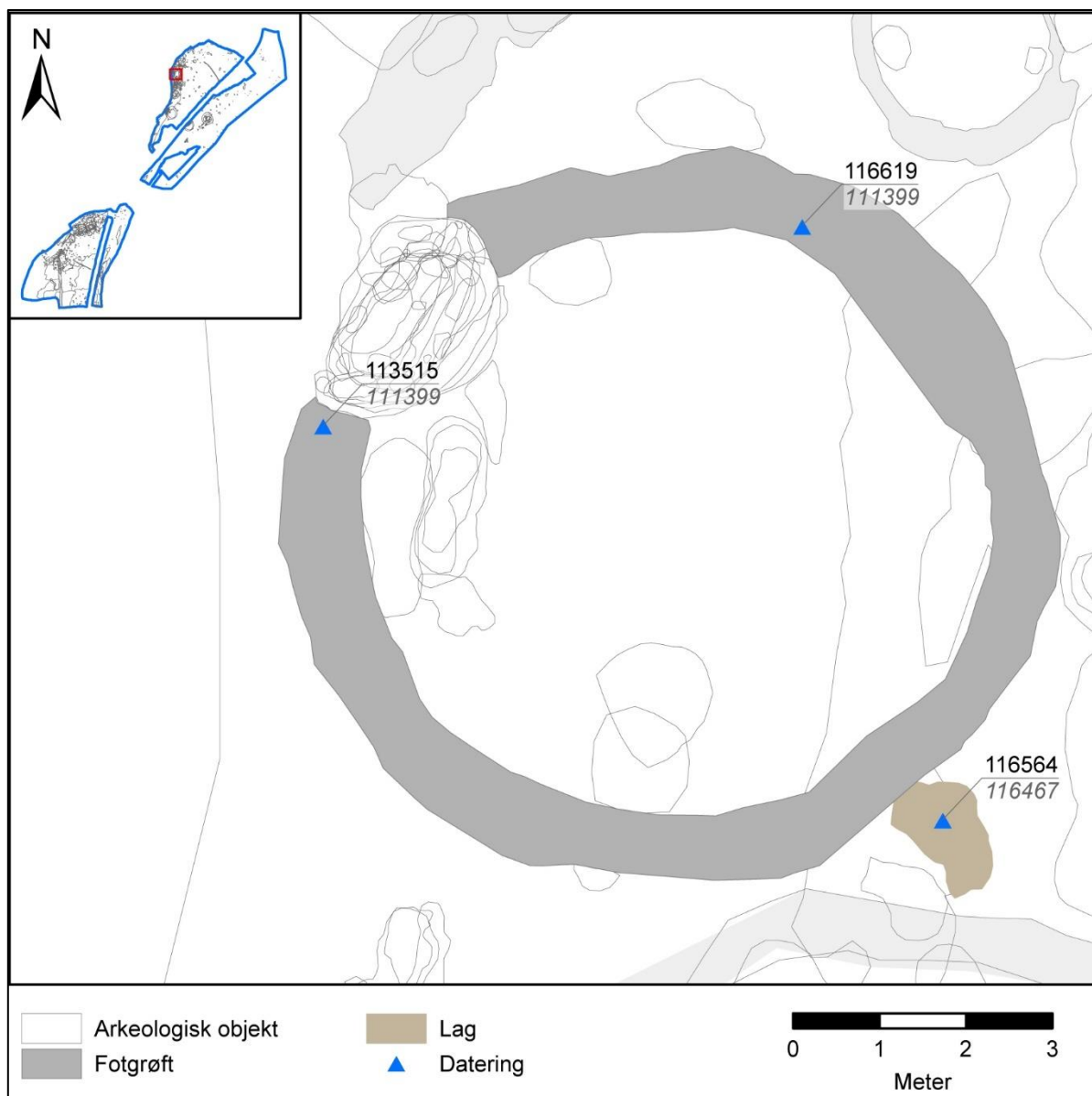
Et lite lag, eller rest av lag, med tilnærmet oval form i plan. Massen i laget besto av et kullholdig, organisk lag på <4mm, over et mørkebrunt siltholdig sandlag, iblanda grus og kull. Dette laget hadde en største tykkelse på 8 cm. Lag, 116467 lå delvis over fotgrøft, 111399.

2.2.22.3 Naturvitenskapelige analyser

Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra fotgrøft, 111399, bortsett fra ¹⁴C-prøver.

¹⁴C-datering

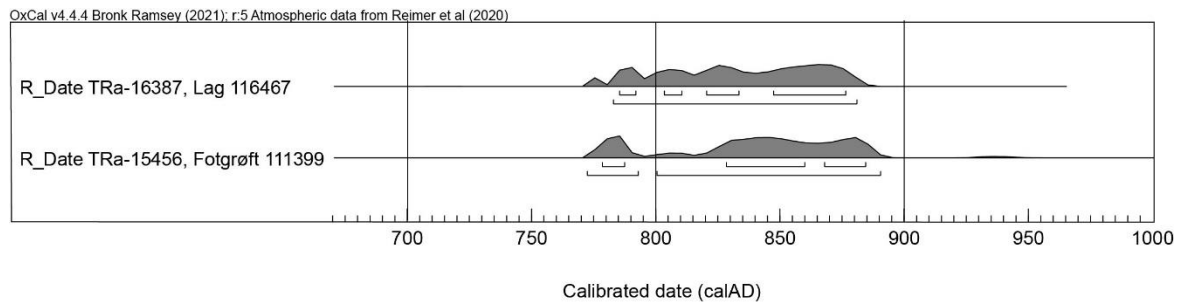
Det ble analysert to ¹⁴C-datering fra fotgrøften rundt *Haug V*, samt én fra lag 116467 som lå ovenpå fotgrøften.

Figur 179. Dateringsprøver i Haug V. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 67. Tabell over ¹⁴C-datering i tilknytning til Haug V

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
116619	111399	TRa-15467	Trekull, hassel	7365±20	BC 6329 - 6096	BC 6353 - 6085
116564	116467	TRa-16387	Trekull, bjørk	1205±10	AD 785 - 876	AD 783 - 881
113515	111399	TRa-15456	Trekull, or/hassel	1185±15	AD 778 - 884	AD 772 - 890

Figur 180. Kalibreringskurve over ^{14}C -datering i tilknytning til Haug V

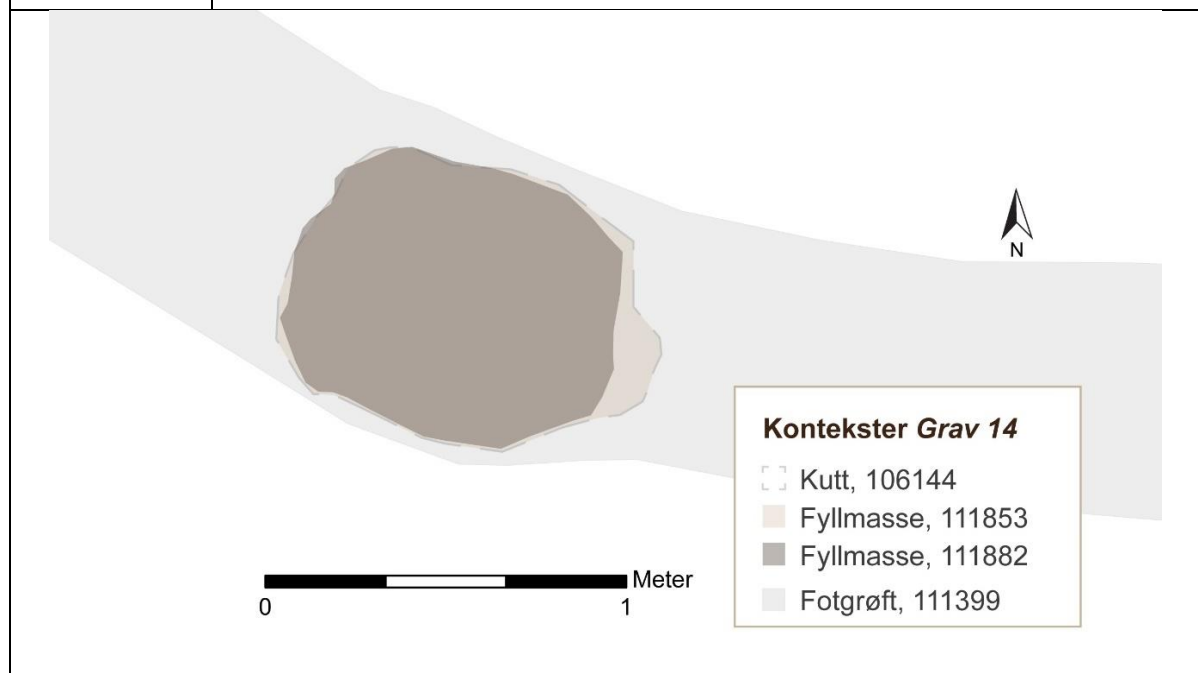
Det ble tatt ut to ^{14}C -prøver fra fotgrøft 111399. Den ene prøven, som ble tatt ut fra sjakt 116453 på nordsiden av fotgrøften, daterer åpenbart tidligere aktiviteter på stedet og ga et resultat til BC 6353 – 6085 (TRa-15476, 7365 ± 20 BP).

Den andre ^{14}C -prøven fra fotgrøften ble tatt fra profil 113471 i vestenden av fotgrøften, omtrent 20 cm sør for *Grav 16*. Prøven ble ^{14}C -datert til AD 772 – 890 (TRa-15456, 1185 ± 15 BP).

Lag 116467 lå delvis over fotgrøft 111399 i dens sørøstre del. Dette laget, eller lagresten, ble datert til AD 783 – 881 (TRa-16387, 1207 ± 10 BP).

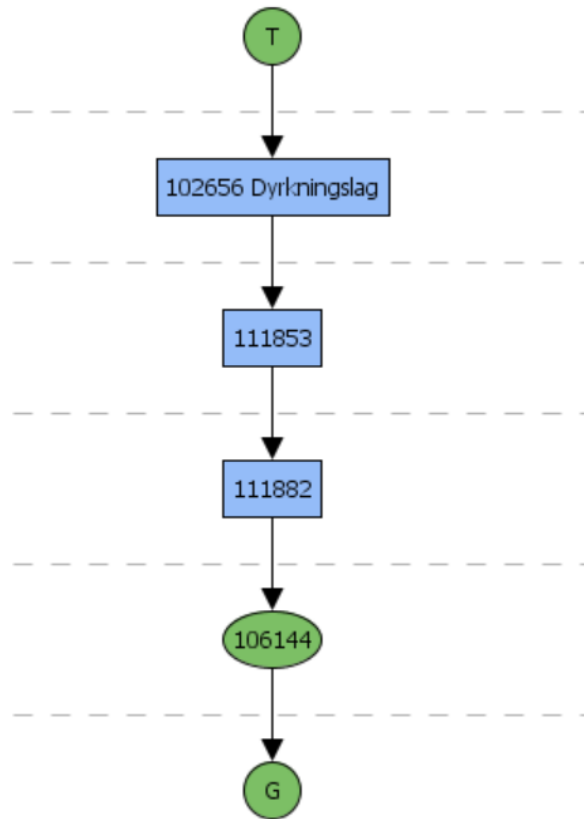
2.2.23 Grav 14, 106144

Grav type	Kremasjonsgrav	
T-nummer	T28279	
Orientering	Øst - vest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	110
	Bredde	75
	Dybde	40
Likbehandling	Brent	
Hodets plassering	Ikke relevant	
Kjønn	Kvinne	
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	3	
Datering	Merovingertid, 700-tallet	
Gjenstandsfunn	Rikt funninventar med blant annet skålspenne, arming, glassperler, skrin, nøkler og sigd.	
Hovedtrekk	Gravkonteksten er gravd ned i fotgrøften til Haug V, og består av kremasjonsmasse som inneholdt nesten 6 kg med brent bein, og mange gjenstandsfunn.	

Tabell 68. Kontekster i tilknytning til Grav 14

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
106144	Kutt, Grav 14	110	80	38
111853	Fyllmasse, Grav 14	110	80	6
111882	Fyllmasse, Grav 14	100	75	32

Figur 181. Matrise over kontekster i relasjon til Grav 14

2.2.23.1 Kutt, 106144

Grav 14 ble funnet gravd ned i sørenden av fotgrøft 111399, og fremsto som en oval nedgravning med en utstrekning på 110 x 80 cm, og en største dybde på 38 cm. Nedgravningen ble tolket som en enkelthendelse, men deltes inn i to lag, da de øverste 6 cm skilte seg noe fra resten av massen i grava grunnet iblandet masse fra overliggende lag.

Figur 182. Kuttet til Grav 14, med sigd i bunnen. Da63315_318. Foto: Ann-Ingeborg F. Grindhaug, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.23.2 Fyllmasse, 111882

Under fyllmasse, 111853 var fyllmassen mer homogen, og besto av mørk gråsvart sotete sand, iblandet noe grus og store mengder kull og brent bein. Fyllmassen hadde svært løs konsistens.

Figur 183. Lag 111882 i Grav 14. Da63315_259. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.23.3 Fyllmasse, 111853

I toppen av nedgravningen var massene iblandet noe av overliggende dyrkningslag, og hadde derfor en noe annen karakter enn lengre nede i konteksten. Fyllmassen besto her av gråbrun sand, iblandt noe grus og småstein. Det fantes også noe kull i massen, men ikke i noen større mengde.

Figur 184. Toppen av lag 111853 tilhørende Grav 14. Da63315_253. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.23.4 Funnmaterialet

Grav 14 inneholdt et stort antall ulike artefakter og store mengder brent bein. Gjenstander og bein var tydelig varmepåvirket og det er trolig at alle funn har fulgt den avdøde på kremasjonsbålet.

Smykkematerialet

Det ble funnet en fragmentert skålspenne av type R.643 i graven, T28279: 1. Denne var tynnskallet med gravert dekor. Spenna var dekorert med gravert gripedyr-mønster, med tydelig dobbel konturlinje. Det kunne ikke ses tagging av linjene. Gjessing antyder en datering til midten, eller siste halvdel av 700-tallet for denne typen spenner (Gjessing 1934: 147).

Figur 185. Fragmentert skålspenne funnet i Grav 14. Da64273_T28279_1. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

I graven fantes en arming av kobberlegering av åpen type, T28279:2. Armingen har rundovalt tverrsnitt og går fra bredere til smalere. Armingen foreligger noe fragmentert.

Figur 186. Arming funnet i Grav 14. Da64273_T28279_2. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Det ble funnet jernbånd med nål og nåleholder, som trolig må ha tilhørt tre ulike spenner, kanskje skålspenner, T28279: 14-16. I tillegg fantes en rekke tynne fragmenter av kobberlegering som trolig kan ha tilhørt skålspenne(r), T28279: 17-19.

Det ble totalt funnet 97 glassperler i graven, fordelt på ulike typer. De fleste var tydelig varmepåvirket. Den vanligste typen var små, mørkeblå kuleformete perler, som det ble funnet 55 stykker av i graven (T28279: 9). Videre fantes 43 små kuleformete perler med hvit farge (T28279: 10).

Det fantes en kuleformet perle som besto av blått glass med øyedekor bestående av blå øyne på hvit bakgrunn (T28279: 3). En perle var sylindrisk med lys blå dekor bestående av hvitgule glasstråder (T28279: 4), Sylindrisk perle med hvit/gul glasstråd i spiraldekor rundt blåsort bakgrunn (T28279: 5), en rød glassflusserperle (T28279: 6), en svart perle med rød og hvit dekor (T28279: 7), en blå varmepåvirket perle (T28279: 8), en lyseblå perle (: 11), samt fem perler som var smeltet og forelå helt uformelige (T28279: 12).

I tillegg til glassperlene ble det funnet en sylindrisk perle av kobberlegering (T28279: 13). Perla var en spiralperle laget av bredt og flatt bånd av kobberlegering.

Figur 187. Perlematerialet fra Grav 14. Da64273_T28279_9_10_3_13_8_6_4_7. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Spinnehjul

Det fantes to spinnehjul i graven, ett av bein (T28279: 20) med en flat og en hvelvet side, samt et av brent leire (T28279: 21) med to hvelvede sider.

Sigd

I bunnen av graven ble det funnet en sigd av en type lik Petersens fig. 83, T28279: 22. Sigden hadde lang tange med utbøyd ende. Bladet danner stump vinkel mot tangen, som var tilspisset i enden med jevn overgang fra bladet.

Kniv

Det ble funnet fire kniver i graven. To kniver av variant R.406. En liten og smal kniv (T28279: 23), og en liten kniv med kort nokså bredt blad og nokså lang tange (T28279: 24). En kniv var av variant R. 404, med lang og smal tange som i enden var bøyd om skaftet (T28279: 25). Den siste kniven (T28279: 26) forelå fragmentert og var ikke mulig å typebestemme.

Nål

En nål av jern, som trolig har vært en synål fantes en grave (T28279: 99). Nålen hadde øye bevart og en lengde på 4,4 cm.

Figur 188. Kniver, sigd, synål og spinnehjul av leire fra Grav 14. Da64273_T28279_22_23_24_25_26_99_20_21.
Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Nøkler

Det ble funnet to nøkler i graven. Begge kroknøkler, som trolig har tilhørt skrin. Den ene med T-formet skjær og bøyd løkke i skaftets avslutning (T28279: 28), og den andre en mer vanlig kroknøkkel (T28279: 27).

Skrin/kiste

Metalldelene fra en kiste eller et skrin ble funnet i graven. Det ble vurdert om dette kan ha fungert som beholder for kremasjonsmassen, men disse metallgjenstandene fremstår varmpåvirket, og har trolig også vært en del av kremasjonsbålet.

Det ble funnet to skrinhasper bestående av to kramper som var festet sammen og med ender som har gått gjennom treverket og har blitt festet ved at endene er bøyd ut (T28279: 29-30).

Det ble funnet et håndtak, i form av bære-ring med tilhørende løper med krok som løper om ringen av type lignende Petersen figur 240 (Petersen 1951: 453), men med en noe annen festeanordning (T28279: 31). En lik ring (T28279: 32) kan tenkes å ha tilhørt tilsvarende gjenstand. Videre ble det funnet en skrinhank lik R.451 med bevart en tilnærmet hel og en fragmentert krampe som har festet håndtaket til skrinet (T28279: 33). I tillegg ble det funnet en jernplate som er gjennomhullet av nagle og som i øvre ende bøyes innover som en krok. Gjenstanden er trolig festet til en hank (T28279: 34).

Figur 189. Håndtak, hasper, beslag, kramper, nøkler og deler av låsen fra skrin nedlagt i Grav 14. Da64273_T28279_30_29_35_36_37-38-41_40_39_31_48_47_46_32_56_53_55_27_54_33_28. Foto: Åge Hojem, NTNU Vitenskapsmuseet

Det ble funnet 12 hele og/eller fragmenter av skrinbeslag (T28279: 35 – 54). Beslagene hadde rektangulær form, og var gjennomhullet av to nagler.

Seks kramper ble funnet i graven T28279 (: 46-51) Her fantes både noe større kramper med ut- og oppover-bøyde spisser, samt kramper med smalere legger med spiss avslutning. Et vinkeljern ble også funnet (T28279: 52).

Fem gjenstander tolkes som låsbeslag eller andre deler av låsen (T28279: 53 – 57).

Det ble funnet 40 spiker som antas å ha tilhørt et skrin (T28279: 58 – 90).

Nagler, småspiker, niter og stifter

Det ble funnet en større nagle (T28279: 91), to små spikere (T28279: 92), åtte små niter (T28279: 93 – 97) og seks små stifter som kan ha tilhørt en beinkam (T28279: 98).

Tekstil

Det ble funnet > 60 svært små forkullede tekstilfragmenter i *Grav 14*, T28279: 109. De fleste fragmentene er smeltet, men enkelte fragmenter viser at det her er snakk om en struktur i vedv 1/1 lerret.

Andre gjenstander

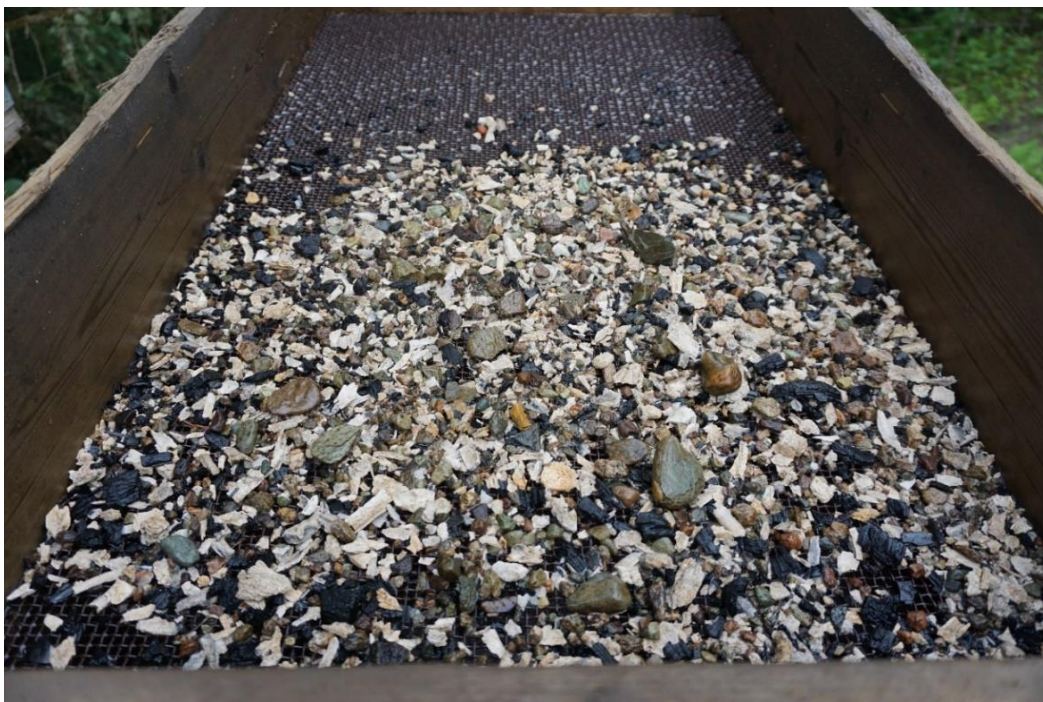
I tillegg ble det funnet to gjenstander benevnt «kroker» av uvisst funksjon (T28279: 100 – 101), samt en rekke fragmenter av uvisst funksjon (T28279: 102 – 108).

Brent bein

Det ble funnet svært store mengder brent bein i gravkonteksten. Beinmaterialet hadde en samlet vekt på nesten 6,2 kg. 5838,52 g bein ble sendt til analyse, mens de resterende 343,45 g ble samlet inn i ettertid fra preparat, ved sandblåsing av gjenstander og fra en makroprøve, og ble ikke sendt til analyse (T28279: 113 – 118).

Figur 190. Uttak av skålspenne i preparat fra Grav 14. Da63315_260. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 191. Beinmateriale fra Grav 14 i såld. Da63315_317. Foto: Ann-Ingeborg. F. Grindhaug, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.23.5 Naturvitenskapelige prøver

Av naturvitenskapelige prøver ble det analysert makrofossil- og pollenprøver, i tillegg til ^{14}C -prøver fra Grav 14.

Tabell 69. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 14.

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
112225	111882 Fyllmasse	Makrofossil
112202	111882 Fyllmasse nedre del	Pollen

Makrofossil- og pollenanalyser

Det ble analysert en makrofossil- og en pollenprøve fra Grav 14. Pollenprøven var svært preget av brente pollenkorner, hvor det meste var umulig å gjenkjenne. Blant annet kunne man se at pollenkornet av geitrams/mjølke brannpåvirket. Pollenprøven var også stekt preget av møkkindikerende soppspor.

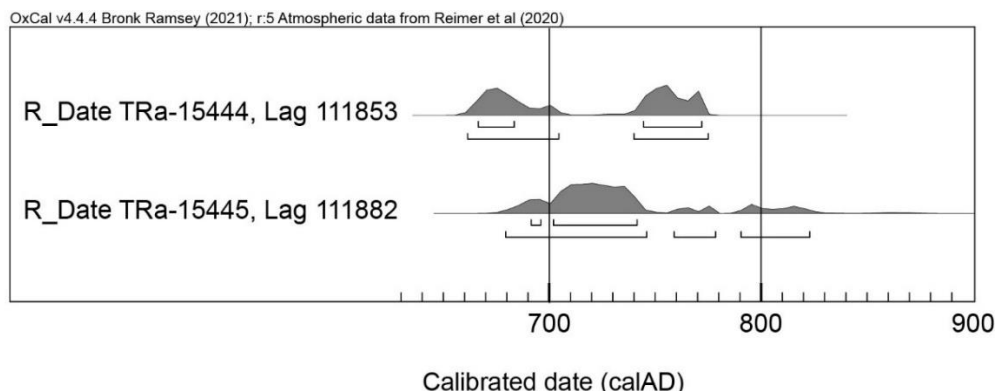
Makrofossilprøven var relativt rikholdig, og dominert av gressmarkindikatorer. Av dyrkningsindikatorer var kun vassarve og småsyre representert med relativt få frø/frukter. Av arter brukt i husholdningen (diett) var dyrket korn (*Hordeum*), hasselnøtter og markjordbær representert. Det ble også observert mulig kvist av or, og både frø og nåler av einer. Makrofossilprøven kan representere planeter som hadde blitt forkullet i forbindelse med kremasjonen. Et tolkningsforslag fra Overland er at fiol og soleie med blomster, ble brukt i gravritualet, samt at tørrhøy også kan ha blitt brukt i forbindelse med kremasjonen. Kanskje har den avdøde ligget på en seng av tørrhøy? Det nevnes også som trolig at av kvist av or og einer ble brukt i forbindelse med kremeringen (Overland: 30).

^{14}C -datering

Det ble analysert tre ^{14}C -prøver fra Grav 14.

Tabell 70. Oversikt over ^{14}C -dateringer relatert til Grav 14

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 σ	Kalibrert 2 σ
131281	111882	TRa-15474	Brent bein	3955 \pm 15	BC 2557 - 2458	BC 2567 - 2351
111880	111853	TRa-15444	Trekull, furu	1310 \pm 15	AD 666 - 772	AD 661 - 775
112201	111882	TRa-15445	Trekull, kvist, bartre	1255 \pm 15	AD 691 - 741	AD 679 - 823

Figur 192. Kalibreringskurver for de relevante dateringene relatert til Grav 14

Kullprøve ble tatt fra både topp- og bunnlaget i graven. Begge ^{14}C -prøvene ble analysert på bartre, så det kan tenkes at de har noe egenalder. Prøvene hadde en datering til hhv. AD 661 - 775 (TRa-15444, 1310 \pm 15) og AD 679 - 823 (TRa-15445, 1255 \pm 15).

I tillegg til disse prøvene ble det forsøkt å ¹⁴C-datere direkte på brent bein fra graven. Den prøven fikk en datering til mellomneolitikum, noe som åpenbart ikke stemmer med alderen på graven.

Osteologisk materiale

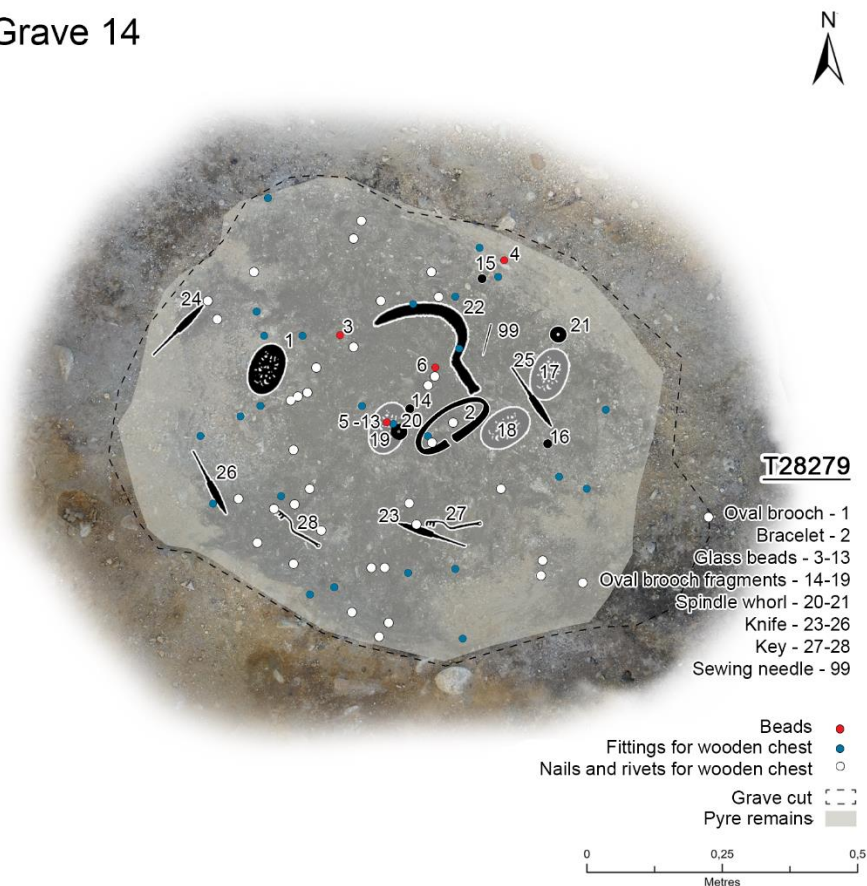
Det osteologiske materialet fra Grav 14 besto av en rekke ulike arter, beskrevet i rapporten fra Kjällström et al (2021).

Materialet var svært omfattende og besto av en hel rekke ulike arter. I tillegg til menneskebein, ble det funnet bein fra tamdyr som hest, storfe og småfe. Av ville dyr ble det funnet noen beinfragment av hare. Det ble funnet svært mange bein av fugl. Det fantes skogsfugl som orrfugl, jerpe, rype og storfugl, samt petrell, teist, alke, trost og spurv.

Særlig fuglebein-materialet var svært omfattende. Det ble funnet minst 29 ulike fugler, de aller fleste representert med vingebein. Skogsfugl utgjorde majoriteten av fuglebeinene, men det ble også funnet en del sjøfugl og også mindre fugler som trost og spurv. Det ble derimot ikke funnet bein etter rovfugl, noe som ofte finnes i gravkontekster fra jernalder (Kjellström, Storå og Gummesson 2021).

2.2.23.6 Tolkning

Grave 14

Figur 193. T28279: 1 – oval skålspenne, 2 – arming, 3-13 – perle, 14-16 draktnål, 17-19 – rester av oval skålspenne, 20 – 21 – spinnehjul, 23-26 – kniv, 27-28 – nøkkel, 99 – synål. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Gravtype

Grav 14 besto av en liten nedgravning på 110 x 80 cm, og en total dybde på 38 cm, og tolkes som en branngrøp. Graven ble delt inn i to lag, hvorav det øvre (111853) var noe mer iblanda masse fra overliggende masser, enn underliggende lag (111882). Det er likevel åpenbart at begge lagene representerer den samme hendelsen. Graven inneholdt nokså lite løsmasser og var i stor grad fylt opp av gjenstandsfunn, brent bein og trekull. Trolig har alle gjenstander fulgt den døde på kremasjonsbålet,

da de fremstår svært varmepåvirket. Trekull og brent bein har også delvis sintret fast i metallgjenstandene. Det er tydelig at bein og gjenstander har blitt utsatt for svært høy varme.

Kjønn

Det ble funnet én enkelt skålspenne av tynnskallet type, med gravert dekor. Gjessing antyder en datering til midten eller siste halvdel av 700-tallet for spennetypen (Gjessing 1934: 147). Spennen var nokså forvitret, men det ble i tillegg funnet en del fragmenter av tilsvarende tynne fragmenter av kobberlegering uten at det lot seg gjøre å bestemme antall spenner eller hvorvidt alle fragmentene stammet fra tynnskallede skålepenner.

Det store antallet glassperler i graven kan også antyde at det er snakk om en kvinnegrav.

Kjønnsideidentifiserende trekk ved det humanosteologiske materialet pekte også mot at den gravlagte var en kvinne, og da trolig en kvinne eldre enn 40 år.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

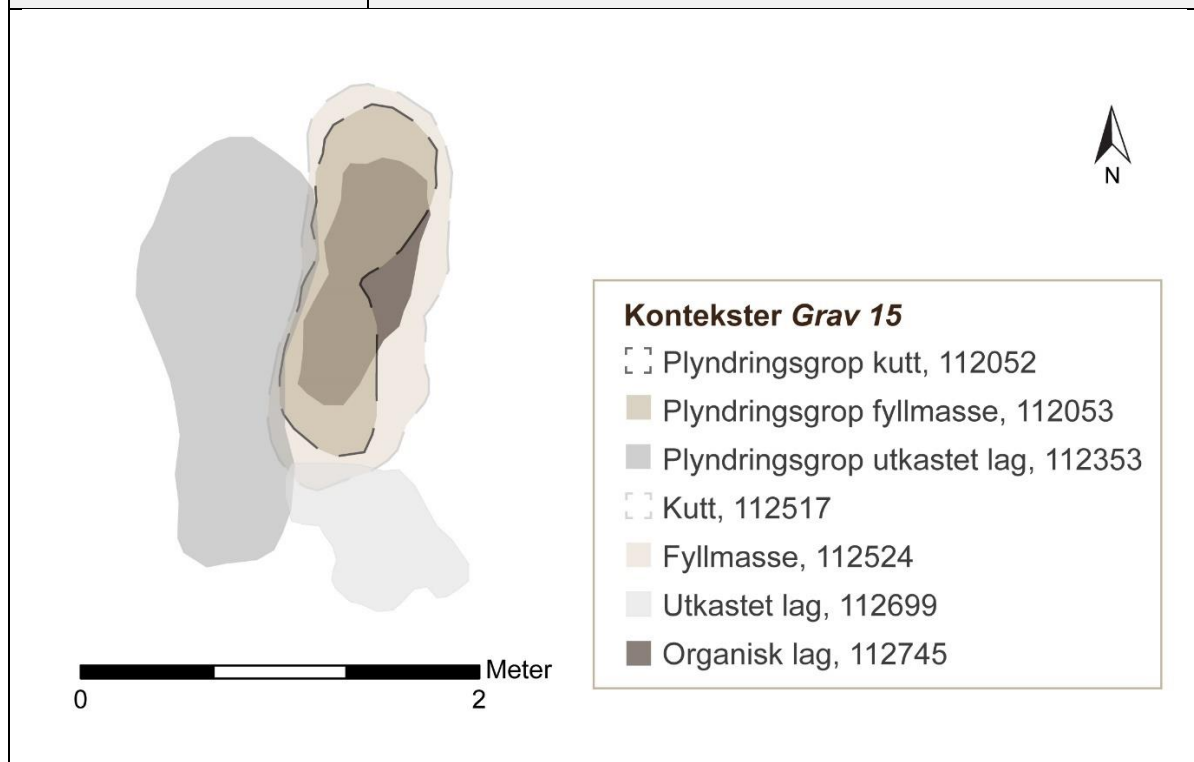
Grav 14 ble funnet gravd ned i fotgrøften (111399) som omkranset *Haug V*. Fotgrøfta må derfor ha vært i gjenfylt allerede da Grav 14 ble anlagt.

Den tynnskallede skålspenne med gravert dekor, er av en type som Gjessing foreslår at skal dateres til midten, eller siste halvdel av 700-tallet (1934: 147).

De to ¹⁴C-dateringene av trekull av bartre fra grava ble datert til hhv. AD 661 - 775 (TRa-15444, 1310±15) og AD 679 - 823 (TRa-15445, 1255±15). Man kan anta at bartreet har hatt noe egenalder da det ble brukt som ved på kremasjonsbålet, så en datering til 700-tallets andre halvdel er ikke utenkelig.

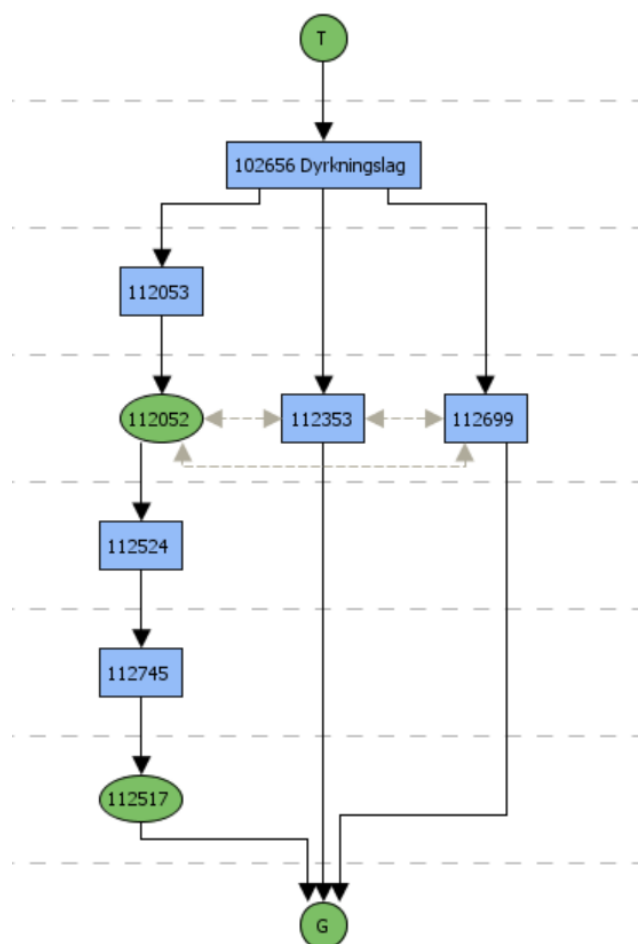
2.2.24 Grav 15, 112517

Type	Jordfestegrav	
T-nummer	T28281	
Orientering	Nord-sør	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	197cm
	Bredde	75 cm
	Dybde	35 cm
Beholder	Ukjent	
Likbehandling	Trolig ubrent	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Mulig mann	
Forstyrrelser	Nedgravning sentralt i graven.	
Antall tilhørende kontekster	7	
Datering	Vikingtid	
Hovedtrekk	Rest av grav, hvor plyndring/haugbrott har fjernet mye av opprinnelig fyllmasse. Rest av organisk masse i bunnen av graven. Funn av øks, pilspiss og kniv.	

Tabell 71. Oversikt over kontekster i tilknytning til Grav 15

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
112052	Plyndringsgrop, kutt	180	57	35
112053	Plyndringsgrop, fyllmasse	180	57	35
112353	Lag, mulig utkastet fyllmasse	205	81	5
112517	Grav 15, kutt	197	75	35
112524	Grav 15, fyllmasse	197	75	35
112699	Lag, utkastet fyllmasse	90	40	3
112745	Grav 15, organisk lag	120	50	4

Figur 194. Kontekster i relasjon til Grav 15

2.2.24.1.1 Kutt, 112517

Grav 15 ble funnet på innsiden av fotgrøft 111399, i vestsiden av *Haug V*, omtrent 70 cm øst for fotgrøften. Graven fremsto som en avlang nedgravning med målene 197 x 75 cm, og en største dybde på 35 cm.

2.2.24.2 Organisk lag, 112745

Laget besto av lys bråbrun grus, iblandet nedbrutt treverk og brunsvart organisk masse. Treverket fantes i hele laget, men mest og best bevart i nordre ende. Laget hadde en avlang form, med en lengde på 120 cm og en bredde på 35 til 50 cm.

Figur 195. Organisk lag, 112745 i bunnen av Grav 15. Da63315_272. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.3 Fyllmasse, 112524

Konteksten hadde en avlang form, med en lengde på 197 cm, og en bredde som varierte fra 67 til 75 cm. Fyllet besto av gråbrun sand, og fantes kun bevart i et smalt belte på utsiden av plyndringsgropa sentralt i graven.

Figur 196. Fyllmasse, 112524 bevart rundt plyndringsgrop, 102052. Da63315_268. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.4 Kutt plyndringsgrop, 102052

Grav 15 bar tydelig preg av at sentrale deler av graven hadde blitt utsatt for forstyrrelser, trolig i form en plyndringsgrop. En nedgravning lå sentralt i graven hadde etterlatt kun et smalt belte av den opprinnelige fyllmassen i gravens ytterkanter. Kuttet hadde en utstrekning på 180 x 57 cm, og nedgravningen fortsatte ned til 35 cm dybde. Kuttet fremsto som to groper gravd ned med delvis overlapp.

2.2.24.5 Lag, 112699

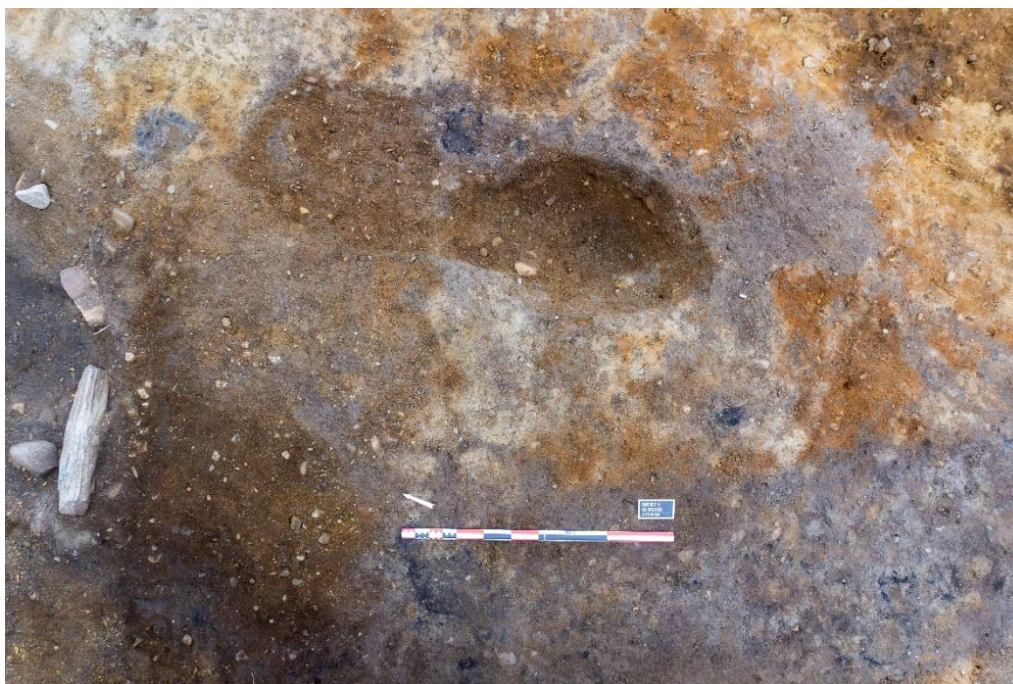
Konteksten besto et lag med ujevn form, hvor største diagonale lengde var 90 cm. Massen besto av brungrå sand. Konteksten var kun > 3 cm tykk, og lå direkte over undergrunnen. Massene var svært like gravens opprinnelige fyllmasse.

Figur 197. Lag 112699. Da63315_273. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.6 Lag, 112353

Ujevnt ovalt lag som besto av blanda masser bestående av brun og grå grusholdig sand i nordre ende, mens resten av konteksten besto av spetter av hvitbrun, gråbrun og brunoransje sand med en kullflekk mot sør. Det fantes noen få steiner spredt i laget som kun var noen få cm tykt.

Figur 198. Mulig utkastet masse 112353, som lå inntil plyndringsgropa til Grav 15. Da63315_265.
Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.7 Fyll plyndringsgrop, 112053

Fyllmassen i kutt 112052 besto av brun grusholdig sand, med en del småstein og stedvis flekker av brungrå sand iblandet i massene.

Figur 199. Fyll 112053 i gjenfylt plyndringsgrop 112052. Da63315_264. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.8 Funnmaterialet

På bakgrunn av den tydelige forstyrrelsen sentralt i graven, er det umulig å vite hvilke gjenstander som opprinnelig har fulgt den avdøde i graven. Gravgodset som fantes ved undersøkelsen besto av en øks, en pilspiss, og en kniv. Øksen og pilspissen ble funnet hhv. i bunnen og toppen av den gjenfylte plyndringsgropa. Kniven ble funnet i fyllmasse 112524.

Øks

Øks T28281: 1 ble funnet like utenfor det organiske laget, og i bunnen av laget som tolkes som gjenfylt masse etter plyndring. Øksa som ble funnet i graven var av Petersens Type D, som kan dateres til første halvdel av 800-tallet.

Figur 200. Øks T28281: 1 i Grav 15. Da63315_274. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

Kniv

Kniv T28281: 2 ble funnet i fyllmassen til Grav 15, 112524. Den lille kniven hadde en totallengde på i underkant av 9,5 cm, og var en variant av typen R.404. Kniven forelå med bevarte deler av treslire. Rygglinjen var rett fra tangen og i halve bladets lengde, før den falt ned mot den spisse odden. Egg-siden hadde markant overgang fra tange til egg, og skrådde jevnt opp mot odden.

Pilspiss

Pilspiss T28281: 3 ble funnet i toppen av massene tolket som gjenfylt plyndringsgrop, og det kan dermed sannsynliggjøres at den opprinnelig har kommet fra *Grav 15*, selv om det ikke kan bevises. Pilspissen var en variant av R.551 med kløftet blad. Spissen hadde jevnt konvergerende sidekanter som møttes i en tangeavsats. Tangen hadde rund form, og var noe fragmentert. Odden var kløftet og hadde innadvendte eggsideer.

Grave 15

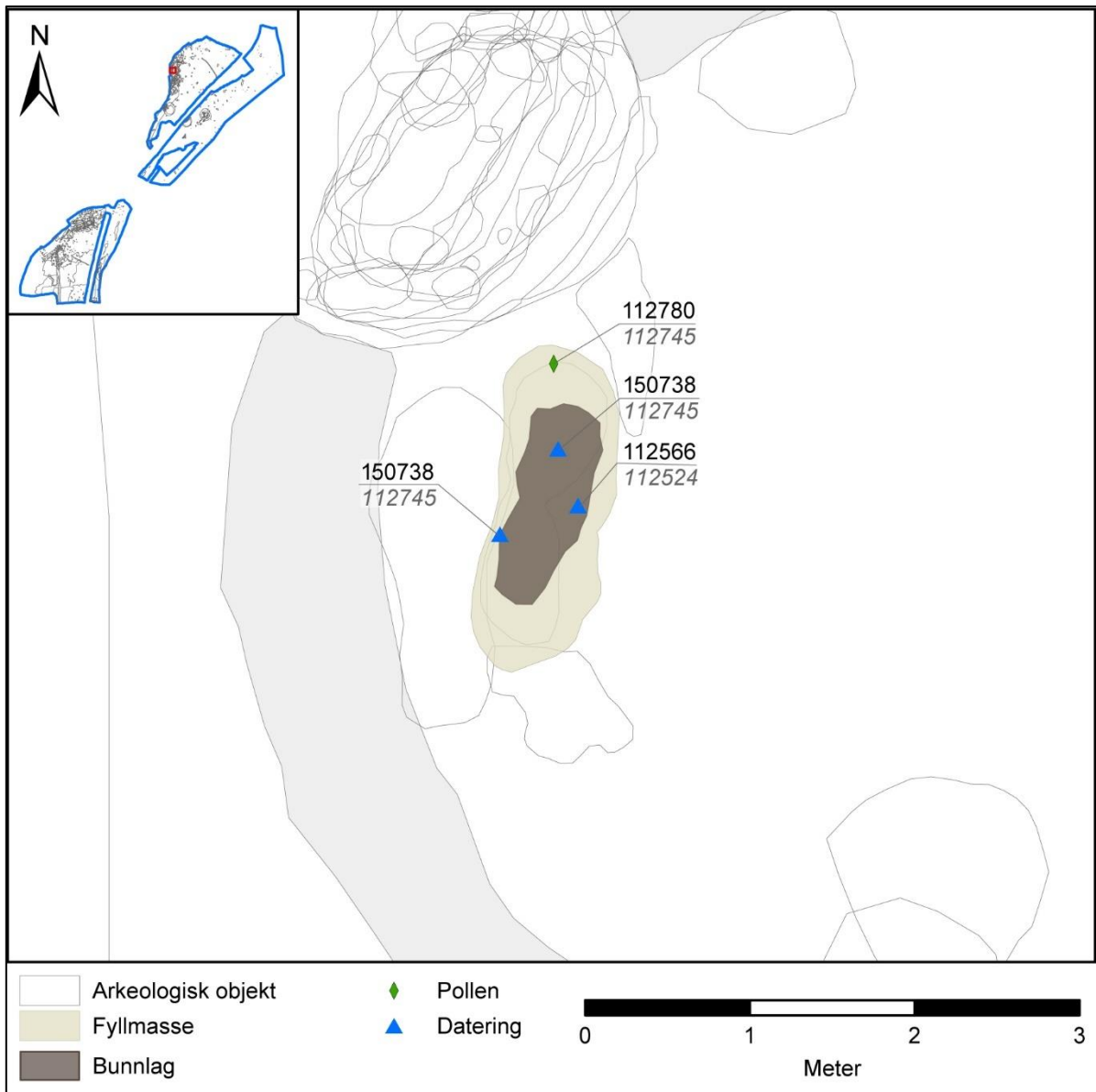
Figur 201. T28281: 1 – øks, 2 – kniv, 3 – pilspiss. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.9 Naturvitenskapelige prøver

Av naturvitenskapelige analyser ble *Grav 15* undersøkt ved hjelp av pollenprøver, samt ¹⁴C-datering.

Tabell 72. Naturvitenskapelige prøver fra *Grav 15*.

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
112780	112745 Organisk bunnlag	Pollen

Figur 202. Naturvitenskapelige prøver i Grav 15. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.24.9.1 Pollenanalyse

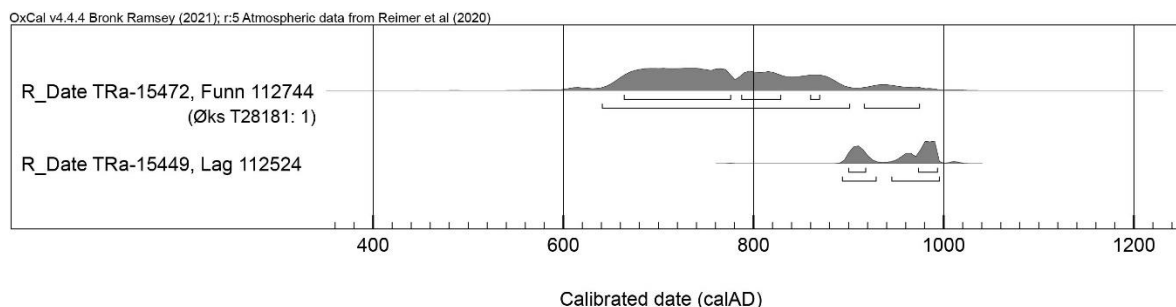
Det ble analysert en pollenprøve fra det organiske bunnlaget i *Grav 15*. Pollenprøven var svært godt bevart, og inneholdt lite annet en godt bevarte bregnesporer og pollenkorn. Bregnesporene i graven var unormalt godt bevart, noe som indikerer at sporene ikke hadde blitt oppkonsentrert ved selektiv nedbrytning av pollenkorn som ofte skjer i dyrkingsjord. Trekullandelen var svært lag, noe som vitner om at materialet ble samlet in i noe avstand fra bosetningen, og at avsetningen ikke representerer eldre dyrkningslag som gjerne inneholder en del trekullstøv. Tilstedeværelse av tjønnaks, mjørdurt og vendelrot kan, ifølge Overland, indikere at materialet kommer fra et fuktig skogsområde. Hun mener videre at man her kanskje kan se arter som har vært representert i gravritualene. Vendelrot er en svært aromatisk blomst, mens den store mengden bregnesporer som trolig er innsamlet i ore-/bjørkeskog, kan også ha blitt benyttet i gravritualet (Overland 2022: 33).

2.2.24.9.2 ¹⁴C-Datering

Det ble ¹⁴C-datert tre prøver fra *Grav 15*. Én fra det organiske bunnlaget 112745, én fra treverk fra økseskaftet (T28281: 1) og én fra fyllmasse 112524.

Tabell 73. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til Grav 15.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
150738	112745	TRa-17280	Trekull, bjørk	6630±15	BC 5618 - 5540	BC 5622 - 5485
131278	112744 T28281: 1	TRa-15472	Nedbrutt tre, or/bjørk/hassel	1270±80	AD 664 - 869	AD 641 - 974
112566	112524	TRa-15449	Trekull, kvist, tofrøbladet plante	1090±15	AD 900 - 993	AD 893 - 995

Figur 203. Kalibreringskurver for relevante dateringer i relasjon til Grav 15

Nedbrutt treverk fra bevart rest av økseskaftet til øksen ble datert til AD 641 – 974 (TRa-15472, 1270±80 BP). Det store spennet skyldes måleavvik på prøven. En trekullprøve fra fyllmassen i graven ble ¹⁴C-datert til AD 893 – 995 (TRa-15449, 1090±15 BP).

2.2.24.10 Tolkning

Gravtype

Grav 15 fremsto som en jordfestegrav, selv om det ikke fantes noen spor etter den gravlagte i form av brente eller ubrente bein. Graven hadde det samme organiske bunnlaget som mange av gravene på stedet, noe som tyder på at organisk masse fra den avdøde og gjenstandene som fulgte vedkommende i graven har blitt nedbrutt i graven.

Funnenes plassering i graven

Øksa ble funnet på sørvest-siden av grava, men da det er noe uvisst om den er flyttet på i forbindelse med haugbrottet, er det usikkert om dette er dens opprinnelige plassering.

Kniven ble funnet i gravens opprinnelige fyllmasse, sentralt i grava og like på østsiden av det organiske bunnlaget. Det er godt mulig at denne ligger i på opprinnelig nedlagt sted.

Pilspissen ble funnet helt i toppen av graven, i masse som trolig var gjenfylte masser etter haugbrottet. Det er dermed veldig usikkert hvor denne gjenstanden opprinnelig lå – den trenger heller ikke ha tilhørt graven, selv om det er sannsynlig.

Orientering

Graven lå orientert i nordnordøst – sørsørvestlig retning. På bakgrunn av svært få funn, er det vanskelig å kunne si noe sikkert om hvilken retning den avdøde har blitt lagt ned i.

Kjønn

Det ble ikke funnet noe beinmateriale i gravkonteksten, og det er dermed ikke mulig å kunne si noe om den avdødes kjønn.

Forstyrrelser av graven

Tilstedeværelsen av annen fyllmasse sentralt i graven, enn i dens ytterkant vitnet nokså tydelig om at haugen hadde blitt plyndret. Det kunne se ut som at det hadde blitt gravd to, etter hvert overlappende, hull ned til det organiske bunnlaget i Grav 15. Plyndringen framstår som et målrettet haugbrott ved at det har blitt gravd seg ned svært presist i de sentrale delene av graven. Det fantes bevart kun bevart en krans av opprinnelig fyllmasse i en bredde på 10-15 cm rundt ytterkanten til graven. Lagene 112353 og 112699, som tolkes som påført masse mellom fotgrøft og Grav 15, kan

muligens være utkast fra *Grav 15* i forbindelse med haugbrottet. Lagene hadde svært lik karakter som den opprinnelige fyllmassen i *Grav 15*.

De som utførte haugbrottet må ha hatt god oversikt over hvor graven lå. Videre ble det stoppet å grave idet de kom ned på nivå med selve begravelsen. Det er ikke gravd helt gjennom det organiske laget i bunnen av graven. Det er ingen holdepunktet til å kunne si noe om hvorvidt graven på dette tidspunktet var fullstendig nedbrutt eller ikke.

Øksa lå igjen like i ytterkanten av det organiske laget, men det er åpenbart at haugbrottet må ha avdekt den. Haugbrottet har altså ikke hatt til hensikt å hente ut alle gjenstandene fra gaven.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

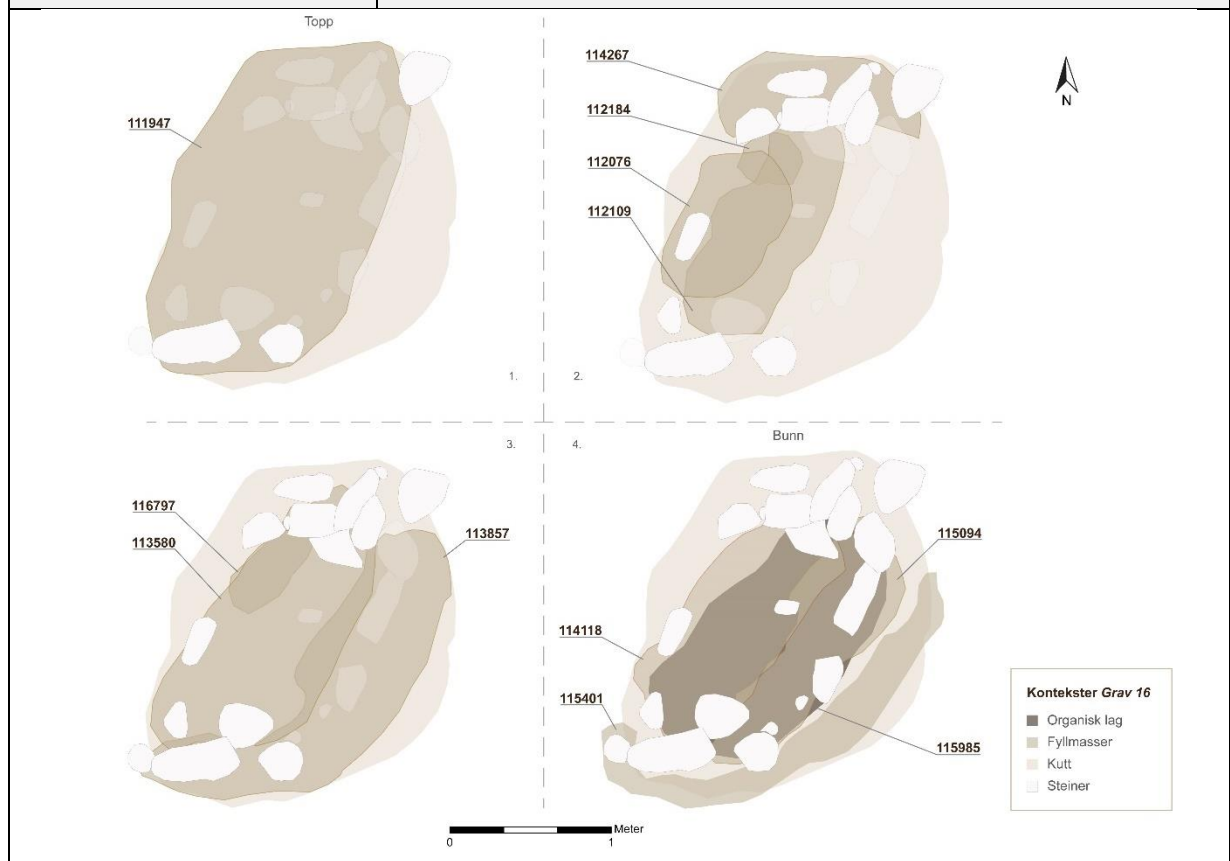
Graven hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre kontekster, og lar seg dermed ikke datere stratigrafisk.

Av funnene fra graven kan øksa typologisk dateres til første halvdel av 800-tallet, og er med det det nærmeste man kommer til en typologisk datering av *Grav 15*.

¹⁴C-dateringen av økseskaftet var preget at et veldig stort standardavvik og ga derfor en svært unøyaktig tidfesting. Prøven som ble ¹⁴C-datert fra gravens opprinnelige fyllmasse ble samlet inn i det som ble tolket som masser uforstyrret av haugbrottet i graven. Denne ¹⁴C-dateringen ga resultatet AD 893 – 995. Det er dermed noe sprikende dateringsgrunnlag for graven.

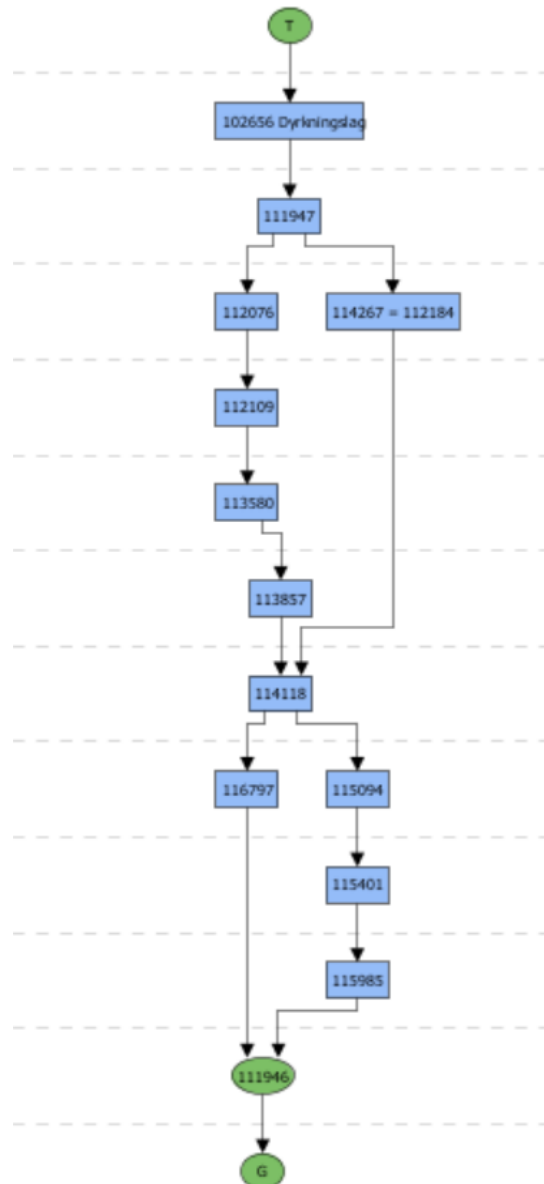
2.2.25 Grav 16, 111946

Type	Jordfestegrav	
T-nummer	T28282	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Oval	
Størrelse	Lengde	245 cm
	Bredde	130 cm
	Dybde	55 cm
Likbehandling	Ubrent	
Hodets plassering	Nordøst	
Kjønn	Trolig mann	
Forstyrrelser		
Antall tilhørende kontekster	14	
Datering	Vikingtid, første halvdel av 900-tall	
Hovedtrekk	Oval grav med steinsetting i ytterkant, gravd ned i fotgrøft.	

Tabell 74. Oversikt over kontekster relatert til Grav 16

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
111946	Grav 16, kutt	245	130	55
111947	Grav 16, fyllmasse	245	130	5-18
112076	Grav 16, fyllmasse	107	62	5-10
112109	Grav 16, fyllmasse	158	70	10-20
112184	Grav 16, fyllmasse	38	37	8
113580	Grav 16, fyllmasse	180	100	10-15
113857	Grav 16, fyllmasse	220	70	< 25
114118	Grav 16, fyllmasse	173	70	10-20
114267	Grav 16, fyllmasse	125	40	20
115094	Grav 16, fyllmasse	185	60	< 20
115401	Grav 16, fyllmasse	260	< 50	< 35
115985	Grav 16, fyllmasse med organisk masse	180	95	17
116797	Grav 16, fyllmasse	107	30	
150724	Grav 16, steinsetning	275	125	

Figur 204. Matrise over kontekster med relasjon til Grav 16

2.2.25.1 Kutt, 111946

Nedgravningen rundt *Grav 16* hadde oval form og en utstrekning på 245 x 130 cm, samt en dybde på 55 cm. *Grav 16* hadde blitt anlagt i vestre side av *Haug V* sin fotgrøft. Graven hadde en kraftig steinsetning i nedgravningens ytterkant, og besto av flere ulike fyllmasser og en kompleks stratigrafi.

2.2.25.2 Steinsetning, 150724

I ytterkant av *Grav 16*, fantes det totalt 21 steiner av ulik størrelse, som sammen fungerte som steinsetning rundt graven. Det fantes mest stein i gravens kortsider. Langs østre langsida lå steinene i en rekke, mens det var få steiner langs vestre langsida. De fleste steinene hadde trolig kollapset innover i graven som følge av nedbrytning av organisk materiale, og ble dermed funnet i forbindelse med de ulike fyllmassene i graven. Steinene ble fjernet etter hvert som de forstyrret videre graving.

2.2.25.3 Fyll iblanda organisk masse, 115985

Konteksten hadde avlang form i plan, og målte 180 x 95 cm, og hadde en største tykkelse på 17 cm. Massen besto av mørkebrun siltholdig sand, med spetter av organisk masse, grå siltholdig sand, og gulbrun siltholdig sand. Sistnevnte særlig langs østre langsida. Laget var nokså tynt og i partier var flekker av undergrunnen synlig. Laget var bunnlaget i *Grav 16*, og det fantes mange funn i tilknytning til laget.

Figur 205. Grav 16, fyllmasse 115985 var synlig som et grusholdig lag i bunnen av strukturen. Laget var funnførende. Da63315_339. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.4 Fyllmasse, 115401

Fyllet hadde en noe ujevn halvmåneform, som strakte seg langs yttersiden av *Grav 16* sin østre langside og rundt søndre kortside. Det fantes også en flekk bestående av den samme massen noe sørøstover fra delen som lå i direkte tilknytning til *Grav 16*. Denne flekken fortsatte inn mot kuttet rundt *Grav 15*, og det var noe utfordrende å identifisere en fullstendig avgrensning mellom disse to kontekstene. Fyllmassen besto av lysebrun sand med spetter av grå, hvitbrun og oransjebrun sand, samt spetter av mørkebrun torvmasse mot bunnen. I søndre kortside gikk fyllet mer over i grå sand, og i sørvestre hjørne fantes en flekk med grå leire. Laget var tydelig påfylt og skilte seg klart fra den grusholdige undergrunnen.

Figur 206. Grav 16, fyllmasse 115401 er synlig som lysebrun og grå sand i ytterkant av kuttet i østre langside. Da63315_337.
Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.5 Fyllmasse, 115094

Konteksten hadde avlang form i plan, og fantes på østre langside av Grav 16. Fyllmassen besto av lysebrun grusholdig sand, som ble noe mørkere mot nord. Den lysebrune sanden hadde spetter av brun og grå sand. Det var mindre innslag av spetter i den mørkere brune sanden. Det fantes enkelte mindre steiner i laget, samt en større steinhelle som hellet innover mot østre langside

Figur 207. Planfoto underveis i graving av lag 114118, som også viser lag 115094 som brun grusholdig sand i østre halvdel av Grav 16. Da63315_296. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.6 Fyllmasse, 114118

Laget hadde avlang form i plan, og dekte vestre halvdel av *Grav 16*. Fyllmassen besto av brungrå siltholdig sand, med innslag av svart organisk masse, spesielt inn mot gravens sentrum. Oppover vestre langside var det mindre svart organisk masse, og mer brungrå siltholdig sand uten at det fantes noe tydelig lagskille annet enn fravær av svart organisk masse. Laget lå på tilnærmet samme nivå som 115094, men var tydelig over i det lille partiet de overlappet.

Figur 208. Grav 16, fyllmasse 114118 etter fjerning av steinsettingen. Da63315_293. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 209. Grav 16, fyllmasse 114118 med steinsettingen bevart. Da63315_285. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.7 Fyllmasse, 116797

Lag med avlang form, som fantes i nordvestkanten av nedgravningen til *Grav 16*. Massen besto av gråbrun siltholdig sand, iblandet grus, stein og noe kull.

2.2.25.8 Fyllmasse, 114267

Konteksten hadde en noe ujevn form i plan, men dekte nordre kortsida av nedgravningen til *Grav 16*. Massen omkranset flere oppstilte, og noen trolig innraste, steiner. Laget besto av grå stilholdig sand iblanda grus.

2.2.25.9 Fyllmasse, 113857

Konteksten dekket tilnærmet halve nedgravningen, og hadde dermed en halvoval form i plan. Laget lå fra øst og inn mot midten av graven. Fyllmassen besto av brun grus og sand, med spetter av grå sandholdig silt enkelte steder. I plan var konteksten synlig i overflata før graving, mens den mot midten av graven hullet innover og var dekket av overliggende lag. Laget dekket over flere kantstilte steiner i den østre siden av steinsettinga. Sentralt i graven lå laget inntil kontekst 114118.

Figur 210. Grav 16, fyllmasse 113857. Da63315_282. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.10 Fyllmasse, 113580

Konteksten hadde en noe ujevn form i plan. Fyllmassen fantes hovedsakelig innenfor steinsettingen som lå langs ytterkantene av gravkonteksten, men laget omkranset steinene på vestsiden av graven. Fyllmassen besto av brunsvart siltholdig sand. Flere steiner ble synlige etter hvert som laget ble fjernet, både på østre langsida og mot bunnen sentralt i graven.

Figur 211. Grav 16, fyllmasse 113580. Da63315_281. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.11 Fyllmasse, 112109

Konteksten hadde noe ujevn form i plan. Fyllmassen var bestående av grov brun sand. Som en lomme i laget fantes kontekst 112184.

Figur 212. Grav 16, fyllmasse 112109 utgjør den brune grove sanden i konteksten. Da63315_262. Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.12 Fyllmasse, 112184

Ujevn flekk av brun grusholdig sand, av samme karakter som undergrunnen hadde i dette området. Funnet som en liten lomme på påført grusholdig sand omkranset av fyllmasse 112109 som fantes både over og under konteksten.

Figur 213. Grav 16, fyllmasse 112184 vises som en lomme av lysebrun grus i NV-hjørne av graven. Da63315_263.

Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.13 Fyllmasse, 112076

Konteksten hadde noe ujevn form i plan, og lå i nordvestre del av nedgravningen til Grav 16. Laget besto av lysebrun fin siltholdig sand, som dels var spettet med brun sand og kull. Laget dekket over flere kantstilte steiner.

Figur 214. Grav 16, fyllmasse 112076 er synlig som gråbrunt lag. Fotgrøften til Haug V er også synlig. Da63315_261.

Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.14 Fyllmasse, 111947

Konteksten hadde oval form i plan, men med noe utydelig avgrensning. Østre langsida var best definert, og hadde tydelig buet form. Fyllmassen besto av grov mørkebrun siltholdig sand, med enkelte spetter av kull i de øvre delene av laget.

Figur 215. Grav 16, fyllmasse 111947. Da63315_474. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.25.15 Funnmaterialet

Ble det funnet et svært variert funnmateriale i *Grav 16*. Det fantes ble også funnet gjenstander i tilknytning til flere ulike nivå i graven.

Våpen

Sverdet i *Grav 16* (T28282: 1) var et H-sverd, som forekommer fra siste kvartal av 700-tallet og til og med første halvdel av 900-tallet, men med et tyngdepunkt på 800-tallet (Petersen 1919). Funnet bidrar dermed lite til å datere konteksten.

Øksen (T28282: 2) var av Petersens type I, og hadde bevart rest etter treskaftet. Øksen var kort og tykk med tydelige skafthullfliker hvorav den nedre var lengre enn den øvre. Øksen dateres av Petersen til 900-tallet (Petersen 1919: 43).

Det ble funnet minst tre skjoldbuler i *Grav 16*. T28282: 3 var av typen R.564. Den foreligger nokså komplett, men svært fragmentert.

Skjoldbule, T28282: 4 var av typen R.562 med brem og rund hvelvet kuppel. Også denne foreligger noe fragmentert. T28282: 5 foreligger svært fragmentarisk, og det er vanskelig å si noe om dens opprinnelige form. Det er imidlertid ingen tvil om at disse fragmentene ikke tilhører noen av de andre skjoldbulene (i sin helhet). I tillegg fantes deler av skjoldbulefragment fra overgangen mellom kuppel og brem, T28282: 76, som ikke kunne knyttes sikkert til en av de mer komplette eksemplarene.

Det ble funnet to pilspisser i tilknytning til *Grav 16*. Pilspiss, T28282: 52, hadde kløftet blad, lik R. 551. Spissen hadde jevnt konvergerende sidekanter som møttes i en tydelig tangeavsats. Tangen hadde rundt tverrsnitt. Odden var kløftet i en tydelig V-form, med innadvendte eggside, hvorav kun den ene eggen foreligger. Pilspiss, T28282: 53, hadde smal firesidig form av type som trolig må være en stridspil.

Pung med sølvmynter og betalingssølv

En nedbrutt pung av tekstil ble funnet sentralt i graven, T28282: 91. I denne ble det funnet 6 hele (T28282: 6 – 11), samt 36 fragmenterte sølvmynter (T28282: 12 – 47) av typen dirhem. I pungen fantes også en liten nagle av sølv, T28282: 48, samt tre fragmenter av betalingssølv (T28282: 49 - 51).

Ikke alle myntene kunne tidsbestemmes, men de som kunne dateres stammet fra en periode som strakk seg fra tidlig 700-tall og utover andre halvdel av 800-tallet. Den eldste av myntene hadde blitt preget i perioden AD 698 – 702 (: 18), mens den potensielt yngste var fra tidsrommet AD 843 – 884 (: 41). Den yngste mynten som lot seg datere mer presist var fra AD 863/864 (: 8). Vi vet med det at *Grav 16* ikke kan være eldre enn dette.

Skålspenne

Spenna, T28282: 54, var av Berdalstypen, JP fig. 12. Petersen daterer spennetypen til første halvdel av 800-tallet (Petersen 1928: 22). Spenna viste spor etter reparasjon, noe som kan tyde på at den kan ha hatt en viss egenalder da den havnet i graven.

Redskaper og bruksgjenstander

Det ble funnet en tynslehammer, T28282: 60, av typen R.394 med bevart organisk materiale på deler av overflaten.

Det ble funnet et vektlodd, T28282: 59, i blylegering av type lik R.481. Loddet hadde en diameter på 1,7 cm, og en høyde på 1,4 cm.

Vevspyd, T28282:55 av typen R.440 med kort åpen fal, plassert i vinkel på bladet. Vevspydet hadde en lengde på 73 cm. Falen var festet til skaftet med stifter. Det fantes bevarte trerester etter skaftet inne i falen.

Det fantes to spinnehjul i graven. Spinnehjul, T28282: 56, av leire forelå noe fragmentert og ufullstendig. Spinnehjulet hadde flat underside og hvelvet overside, med en diameter på 4,8 cm. Av det andre spinnehjulet, T28282: 57, som også var av leire, var kun et fragment rundt hullet bevart.

Det forelå en 1,7 cm lang synål av jern, T28282: 58. Den hadde øye i en flat bakre del, og ble gradvis rundere mot spissen.

Bryne, T28282: 61, var tildannet i svært finkornet sandstein med rødbrun farge. Brynet var omtrent 10 cm langt og 2,4 cm bredt og hadde firkantet tverrsnitt.

Det ble funnet to stykker ildflint i graven, T28282: 62.

Tekstil

Det ble funnet enkelte tekstilfragmenter i *Grav 16*. Både i tilknytning til vevloddet og skålspennen ble det funnet fragmenter av tekstil vevd i 2/2 kypert. Også på øksen og vevspydet ble det funnet tekstilrester, disse var imidlertid svært fragmentert og lot seg ikke bestemme.

Det var flere steder pels sammen med tekstilrestene.

Andre funn

Det ble funnet seks små niter av jern med bevarte rester etter brent bein, T28282: 63, samt to fragmenter av niter med bevart treverk, T28282: 64. Ti jernspiker av ulik type og størrelse ble funnet i graven, T28282: 65 – 72 og v 82.

Det ble funnet en skrinhaspe, T28282: 73, bestående av en krampe med utbøyd legg til feste gjennom treverk, og jerntein med krok ombøyd krampen.

Det ble i tillegg funnet en del ubestemte fragmenter av gjenstander, T28282: 74 – 75, 77-81 og noen slaggbiter, T28282: 83 – 85.

2.2.25.16 Naturvitenskapelige prøver

Det ble analysert én pollenprøve innsamlet fra *Grav 16*, i tillegg til analyse av ¹⁴C-prøver.

Tabell 75. Naturvitenskapelige prøver fra Grav 16

Prøve ID	Kontekst	Prøve type
116211	115985 Organisk bunnlag	Pollen

Pollenanalyse

Det ble analysert en pollenprøve fra gravens organiske bunnlag. Prøven karakteriseres av omtrent 50% pollen fra trær og busker. Det er også til stede både gressmarksindikatorer og dyrkningsindikatorer. Både bygg (*Hordeum*-type) og hvete (*Triticum*-type) finnes også i prøven. Det ble også funnet

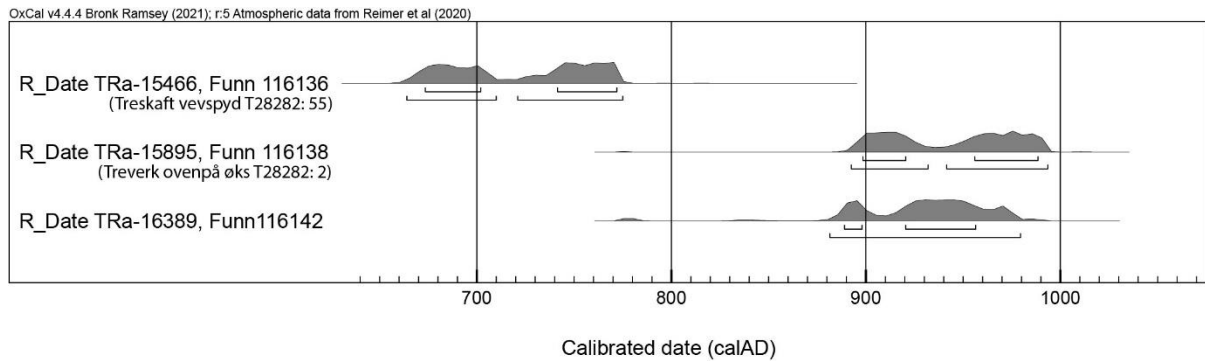
møkkindikerende soppspor. *Grav 16* hadde også godt oppbevarte bregnesporer, og en del krøllete pollen-korn. Pollenprøven reflekterer et bakenforliggende jordbrukslandskap preget av dyrkningsaktivitet, og beite- og slåttmarker, mens høye verdier av or og svært godt bevarte bregnesporer antas å kunne si noe om gravritualene. De krøllete pollen-kornene vitner om at de ble avsatt som blomster, mens bregnesporene antyder at bregner ble innsamlet i forbindelse med gravritualene (Overland 2022: 34).

¹⁴C-datering

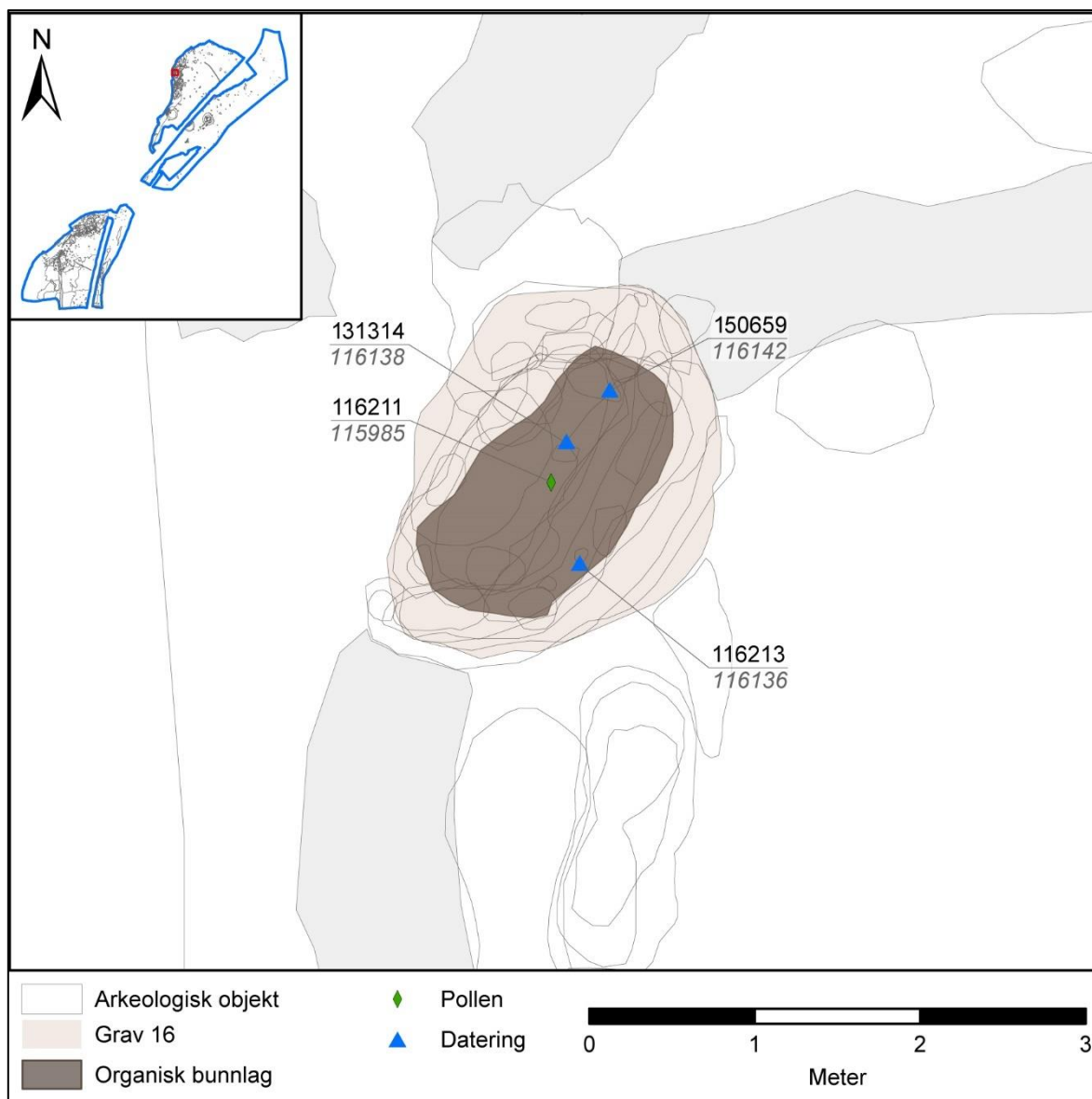
Det ble ¹⁴C-datert tre prøver fra *Grav 16*.

Tabell 76. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 16*.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
116213	116136 T28282: 55	TRa-15466	Tre, nedbrutt, tofrøbladet plante	1295±20	AD 673 - 772	AD 664 - 775
131314	116138 T28282: 2	TRa-15895	Trekull, bjørk	1105±15	AD 898 - 988	AD 892 - 993
150659	116142	TRa-16389	Trekull, bjørk	1135±15	AD 881 - 956	AD 881 - 979

Figur 216. Kalibreringskurver for dateringer fra kontekster relatert til *Grav 16*

Figur 217. Naturvitenskapelige prøver i Grav 16. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Nedbrutt treverk fra like utenfor falen til vevspyd, T28282: 55, ble ^{14}C -datert til AD 664 – 775 (TRa-15466, 1295 ± 20 BP), en datering som åpenbart er nokså mye eldre enn graven. Dette skyldes trolig høy andel jernutfelling iblandet det nedbrutte treverket. Forkullet treverk som lå direkte over øks T28282: 2 ble datert til AD 892 - 993 (Tra-15895, 1105 ± 15 BP). Trekull fra overflaten av nedbrutt og delvis forkullet treverk funnet i graven, ble ^{14}C -datert til AD 881 - 979 (TRa16389, 1135 ± 15 BP). Disse tre ^{14}C -prøvene ble tatt fra gjenstander funnet i lag 115985, som besto av organisk masse i bunnen av gravkonteksten.

2.2.25.17 *Tolkning*

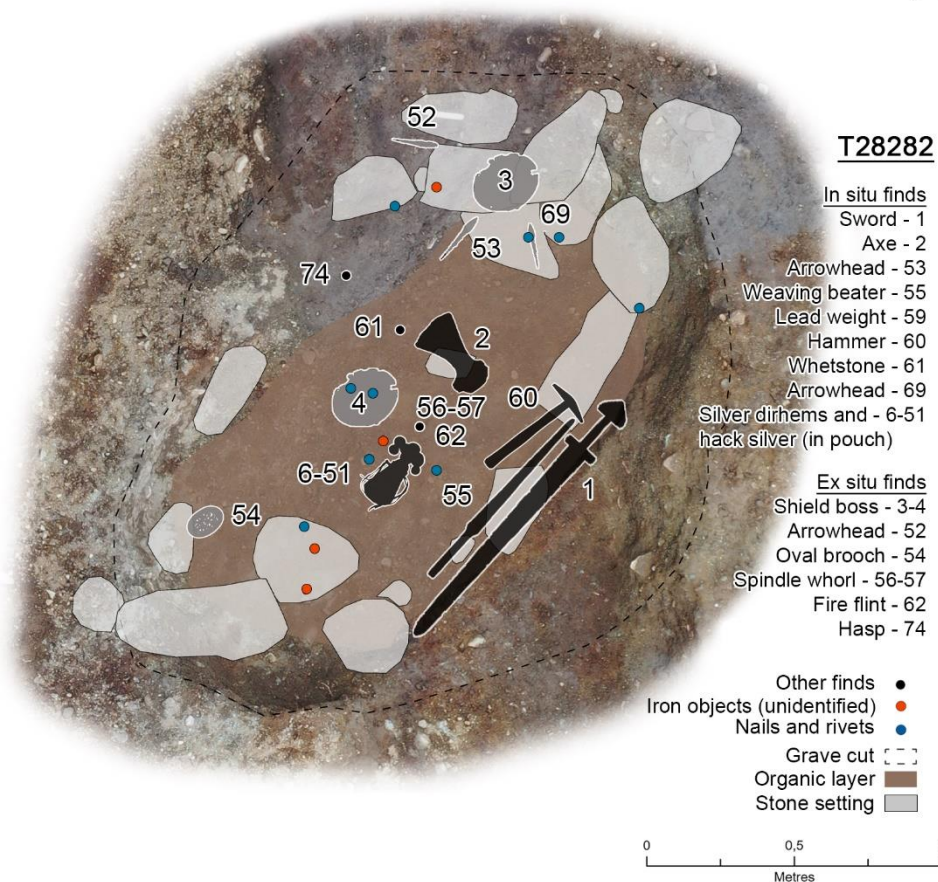
Gravtype

Grav 16 tolkes som en inhumasjonsgrav. Den skiller seg fra alle andre undersøkte graver på stedet, ved å ha steinsetting rundt selve begravelsen, og gjennom at den består av en hel rekke ulike kontekster som det var mulig å skille på bakgrunn av farge og konsistens.

2.2.25.17.1 *Funnenes plassering i graven*

I motsetning til de fleste andre gravene på gravfeltet fantes det i *Grav 16* funn i tilknytning til flere ulike stratigrafiske lag og nivå. Funnenes plassering i graven struktureres i det følgende etter hvilket lag funnene fantes innenfor, fra bunnen av graven og oppover i fyllmassene.

Grave 16

Figur 218. T28282: In-situ funn: 1 – sverd, 2 – øks, 53 – pilpiss, 55 – vevsverd, 60 – hammer, 61 – bryne, 69 – pilpiss, 91 – pung med mynt (6-51). Ex-situ funn: 3-4 – skjoldbuler, 72 – pilpiss, 54 – skålspenne, 56-57 – spinnehjul, 74 – haspe.
Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

Funn i fyllmasse 115401

Sverdet (T28282: 1) ble funnet i lag 115401, som lå på samme nivå som det funnførende laget som inneholdt flest funn; 115985. Sverdet lå plassert langs gravens sørøstre langsida med hjaltet i den nordre enden av graven. Sverdet lå dermed på motsatt side av graven i forhold til sverdene, og spydene i *Grav 1* og *Grav 10*, samt grav T22216, som ble funnet under registreringen, hvor sverdene ble funnet på nordvestsida med klinga i sør.

Sverdet ble funnet under en av steinene fra steinsettinga, noe som må bety at steinene har kollapse innover i graven. Kanskje som resultat av ustabile masser i forbindelse med nedbrytning av organisk materiale.

Funn i fyllmasse 115985

Vevspydet (T28282: 55) lå inntil og like vest for sverdet, med odden mot nord. Alt tydet på at disse to artefaktene hadde blitt lagt ned samtidig, selv om de lå i hvert sitt stratigrafiske lag, som tydelig skilte seg fra hverandre. Fyllskiftet kan trolig skyldes forhold i graven, som f. eks utbredelsen av organisk materiale, som igjen har påvirket farge, konsistens og innhold i massene. Tynslehammeren (T28282: 60) ble funnet plassert på tvers over vevspydets nordre del.

Sølvmynter, betalingsølv (T28282: 6 - 51), og de nedbrutte restene etter punget det har vært samlet i, lå plassert sentralt i graven, mens vektloppet (T28282: 59) ble funnet like sør for midten av graven, noe vest for midtaksen, omtrent 30 cm nordvest for pungen med sølvmynter. Sammen med vektloppet ble tekstil T28282: 89 funnet.

Øksen (T28282: 2) ble funnet nokså sentralt i *Grav 16*, omtrent 40 cm vest-nordvest for sverdet og vevspydet. Brynet (T28282: 61) lå igjen 15 cm vest for øksen. Pilspiss, T28282: 53 ble funnet i lagets nordvestre ende, omtrent 40 cm nord for øksen.

Fragmentene T28282 :74, T28282: 77 og T28282: 79 ble funnet hhv. mot nordvest, sør og nord. Alle mot lagets ytterkanter.

Spinnehjulene av brent leire (T28282: 56-57), nål, T28282: 58, ildflint, T28282: 62, nitene T28282: 63 - 64 og spiker, T28282: 65 ble funnet ved sålding av massene fra konteksten, og man har dermed ingen informasjon om dets beliggenhet, utover stratigrafisk lagtilhørighet.

Funn i fyllmasse 115094

Spikrene T28282: 66 og T28282: 82 ble funnet i nordøstre del av fyll 115094.

Funn i fyllmasse 114118

Skålspenne T28282: 54, ble funnet på vestsiden av gravens sørvestre kortside. Den lå opp-ned inntil siden av graven. Beliggenheten bærer preg av at spennen kan være sekundært deponert. I tilknytning til spennen fantes tekstil T28282: 90.

De fragmenterte skjoldbulene, T28282: 4 og :5, ble funnet sentralt i *Grav 16*, og nokså høyt oppe i fyllmassene.

I dette laget ble også spikerne T28282: 67 – 70, samt fragmenter av ukjente gjenstander T28282: 75, T28282: 78 og T28282: 80 funnet.

Funn i fyllmasse 114267

Skjoldbule T28282: 3 ble funnet mellom to av steinene helt nordvest i steinsetningen rundt graven. Steinen som lå over skjoldbule må kunne forventes å ha kollapset innover i graven, men skjoldbule må uansett ha vært plassert helt inntil steinsetningen.

Pilspiss, T28282: 52, ble funnet helt nordvest i *Grav 16*, på utsiden av noen av steinene i steinsetningen rundt graven. Denne er også funnet innimellom steinene som omkranser graven.

Funn i fyllmasse 113580

Spiker T28282: 71 ble funnet sentralt i grava, noe øst for midtaksen. I dette laget fantes også fragmenter av skjoldbule T28282: 76. Skjoldbulefragmentene ble funnet ved sålding av massene, og mangler derfor eksakt funnsted innenfor laget.

Funn i fyllmasse 112109

I denne fyllmassen ble det funnet en spiker T28282: 72, samt fragment av ukjent gjenstand T28282: 81. Begge funnene ble funnet ved sålding av massene, og mangler derfor eksakt funnsted innenfor laget.

Funn i fyllmasse 112184

Haspen T28282: 73, ble funnet nokså sentralt i det lille laget 112184, som befant seg i nordvestre del av *Grav 16*.

Funn i fyllmasse 112076

Innenfor dette laget ble det funnet to stykker slagg. Slagg T28282: 84, ble funnet ved sålding av massene, og mangler derfor eksakt funnsted innenfor laget. Slagg: 85, ble funnet helt sør i laget.

Funn i fyllmasse 111947

Innenfor dette laget ble det funnet et stykke slagg, T28282: 83. Slaggklumpen ble funnet ved sålding av massene, og mangler derfor eksakt funnsted innenfor laget.

Orientering

Graven lå i nordøst – sørvestlig retning, gravd ned i nordvestre del av fotgrøften som omkranset *Haug V*. Funnene gir få holdepunkter til å kunne si noe om hvordan den gravlagte har blitt plassert i graven.

Kjønn

Det et ble funnet sverd, øks og skjoldbule som er vanlige mannlige attributter, men samtidig ble det funnet en rekke tekstilredskaper som vevsverd, spinnehjul og nål, samt en enkelt skålspenne i graven. Funnene lå imidlertid plassert slik at det ikke fantes grunn til å anse graven som en dobbeltgrav. Av gjenstandene tradisjonelt har blitt knyttet til kvinnegraver, var det kun vevspydet som lå i god kontekst i bunnen av graven. Spinnehjulene og synålen ble funnet i såldete masser fra det samme laget, mens skålspennen ble funnet høyere opp i laget og antas å være sekundært deponert.

Rabben (2002: 32) skriver at ca. $\frac{3}{4}$ av gravene med kombinasjonen våpen og tekstilredskaper kun har ett tekstilredskap, noe man bør være bevisst på ved tolkning av disse gjenstandene som kjønnsidentifikatorer. I *Grav 16* finnes tekstilredskaper representert gjennom både vevspyd, synål og to spinnehjul i leire.

Skålspennen ble funnet nokså høyt oppe i gravens fyllmasser. Den var funnet alene, og ikke som del av skålspennepar, og var også en av type som typologisk er mye eldre enn resten av gravens funnmateriale tilsier. Spennen viste også tegn etter reparasjon. Det er altså flere faktorer som vitner om at den ikke bør tillegges så stor utsagnskraft som markør for kjønnsidentitet.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Grav 16 lå nedgravd i fotgrøften rundt *Haug V*, og må derfor være yngre enn igjenfyllingen av denne. Utover dette fantes det ingen stratigrafisk kobling mellom *Grav 16* og andre kontekster.

Av typologisk daterbare funn i graven var myntene sto myntene i en særstilling. Den yngste presist daterte mynten hadde en datering til AD 864/864, noe som dermed danner en bakre dateringsramme for graven.

Sverdet var av en type med en svært lang bruksfase, men med hovedtyngden innenfor 800-tallet, mens øksen var av en type som antas å knyttes til 900-tallet.

Skålspennen var av en variasjon av Berdalstypen, og knyttes til starten av 800-tallet. Denne var imidlertid reparert og kan ha hatt noe egenalder på det tidspunktet den ble lagt ned i en grav. Det er også mye som tyder på at den ikke lå i primær posisjon i graven.

Grav 16 hadde en ¹⁴C-datering av nedbrutt treverk funnet i forlengelsen av falen til vevspydet, som ga resultatet AD 664 – 775 (TRa-15466, 1295±20 BP), en datering som åpenbart må være eldre enn gravkonteksten. ¹⁴C-dateringe av forkullet treverk funnet direkte over øks T28282: 2 ble datert til AD 892 - 993 (Tra-15895, 1105±15 BP). Trekull fra nedbrutt og delvis forkullet treverk funnet i graven fikk resultatet AD 881 - 979 (TRa16389, 1135±15 BP). Disse tre ¹⁴C-prøvene ble alle samlet inn fra *Grav 16* sitt organiske bunnlag, 115985.

¹⁴C-dateringene antyder med dette en datering til tidligst slutten av 800-tallet, og trolig heller innenfor 900-tallet.

2.2.25.18 Oppsummering av kontekstene ved Haug V

Det ble funnet tre graver i tilknytning til *Haug V*. To av disse var gravd ned i fotgrøften rundt haugen, mens den siste lå plassert like innenfor fotgrøften, i haugens vestre del. *Grav 14* var en kremasjonsgrav, mens *Grav 15* og *Grav 16* var inhumasjonsgraver.

Orientering

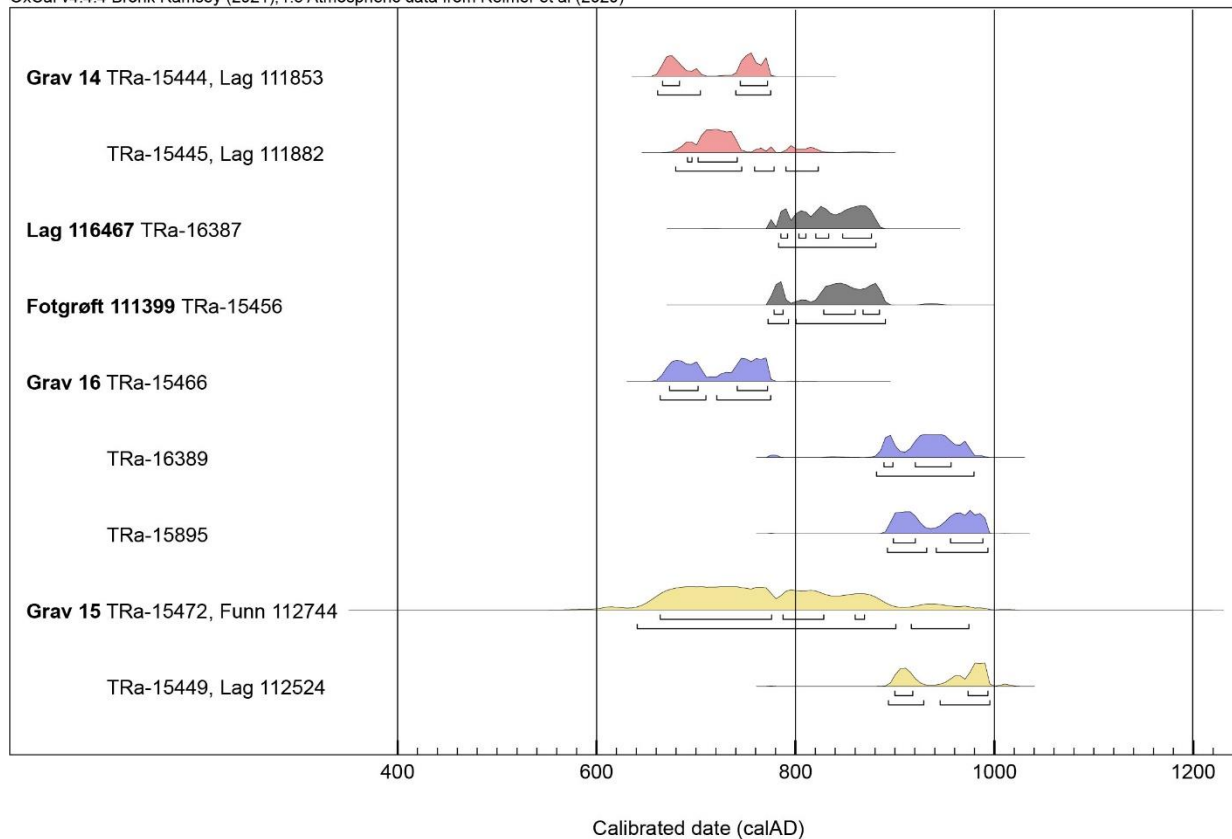
Av de to gravene hvor orienteringen var en relevant faktor hadde *Grav 16* en orientering som tilsvarte den vanligste orienteringen av gravene på Skeiet, og lå i nordnordøst – sørsørvestlig retning. *Grav 15* derimot lå orientert i nord – sørlig retning.

Stratigrafiske-, typologiske- og ¹⁴C-dateringer av kontekstene ved Haug V

Grav 14 og *Grav 16* lå begge gravd ned i fotgrøften til *Haug V*, noe om innebærer at fotgrøften må ha vært gjenfylt allerede før den eldste graven ble anlagt. *Grav 15* var derimot kun gravd ned i undergrunnen, og hadde ingen stratigrafisk relasjon til andre kontekster.

Det var få typologiske funn i tilknytning til gravene. Skålspenner i *Grav 14* hadde en form som knyttes til 700-tallet, mens øksen fra *Grav 15* var av type som var vanligst i første halvdel av 800-tallet. I *Grav 16* ble det funnet mynter fra andre halvdel av 800-tallet, noe som gir en sikker bakre dateringsramme for graven. Sverdet i graven var også vanligst i bruk på 800-tallet, mens øksen var av en type som er mest utbredt på 900-tallet.

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Grav 14 hadde to nokså jevne dateringer innen merovingertiden, på hhv. AD 661 - 775 og AD 679 - 823. Fotgrøften graven er gravd ned i må dermed være gjenfylt før dette. Dateringen av fotgrøfta til AD 772 - 890 må dermed tilskrives en nyere forstyrrelse av konteksten. Lag 116467 som lå over fotgrøften, og hadde en ¹⁴C-datering til AD 783 - 881, og bekrefter at fotgrøfta var gjenfylt i denne tidsperioden.

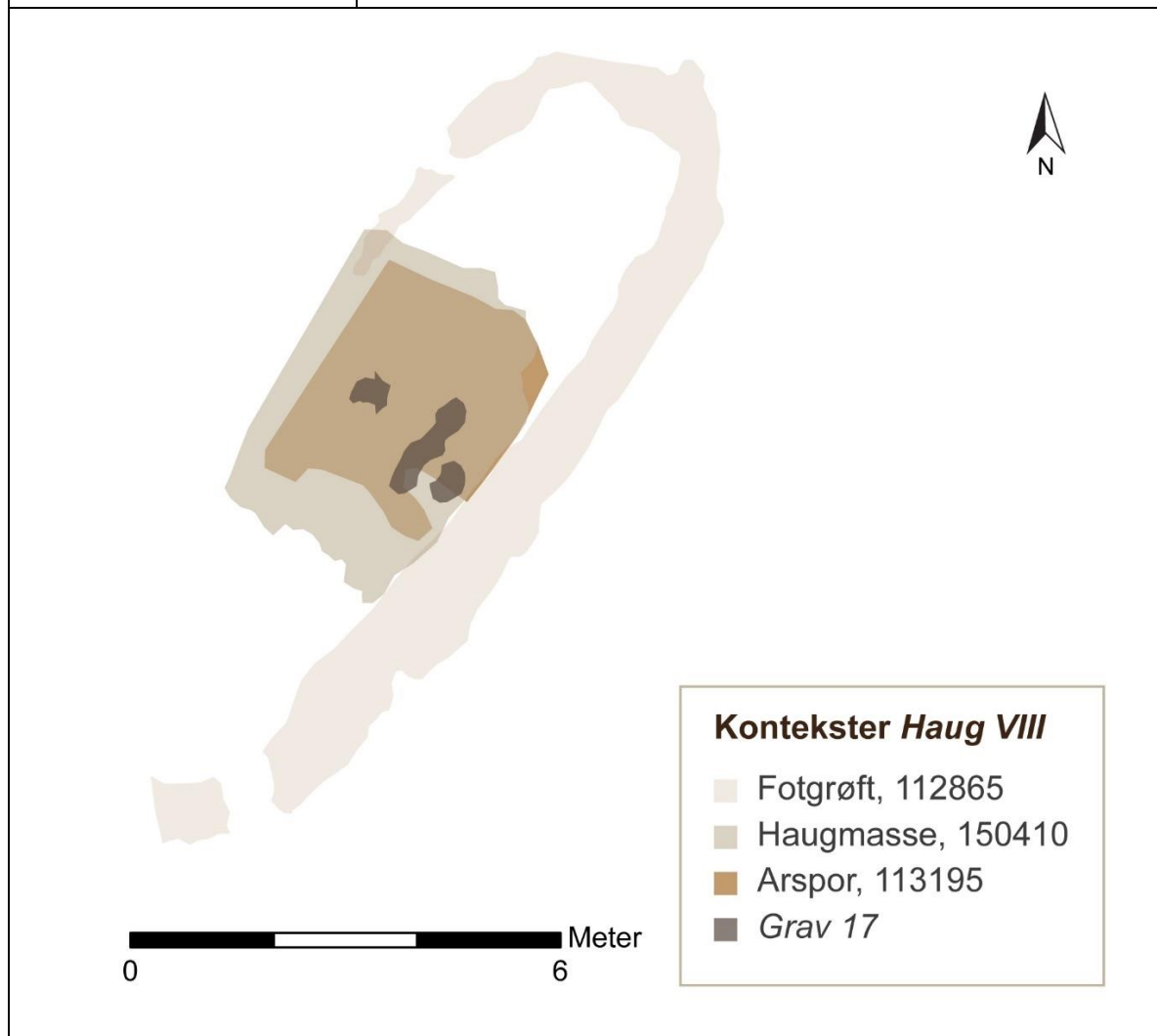
Grav 16 hadde én datering som åpenbart var for gammel til å datere selve begravelsen, mens to av dateringene havnet innenfor hhv. 881 - 979 og 892 - 993, og vitner om at graven tidligst ble anlagt i overgangen 800 og 900-tall, trolig innpå 900-tallet.

Grav 14 og *Grav 16*, som begge er anlagt i fotgrøften rundt Haug V har altså en anstand i tid på et par hundre år. Dette viser at de som brukte gravfeltet må ha vært bevisst på den gjenfylte fotgrøftens beliggenhet, og brukt stedet aktivt over lange tidsrom.

¹⁴C-datering av *Grav 15* viser en datering innenfor intervallet AD 892 – 995. Dette viser at denne graven trolig ikke skiller seg så mye i tid fra *Grav 16* som ligger omtrent en halv meter lenger nord.

2.2.26 Haug VIII

Type	Gravhaug, langhaug	
T-nummer	T28475	
Form i flate	Avlang	
Størrelse	Bevart lengde	11,3 meter
	Bevart bredde	3 meter
	Bevart areal	Ca. 30 m ²
Forstyrrelser	Deler av vestre side er kuttet, i forbindelse med bygging av veien.	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Merovingertid	
Hovedtrekk	Langhaug med bevart rest av haugfyllet, inkludert tre parti med brente bein og kull.	

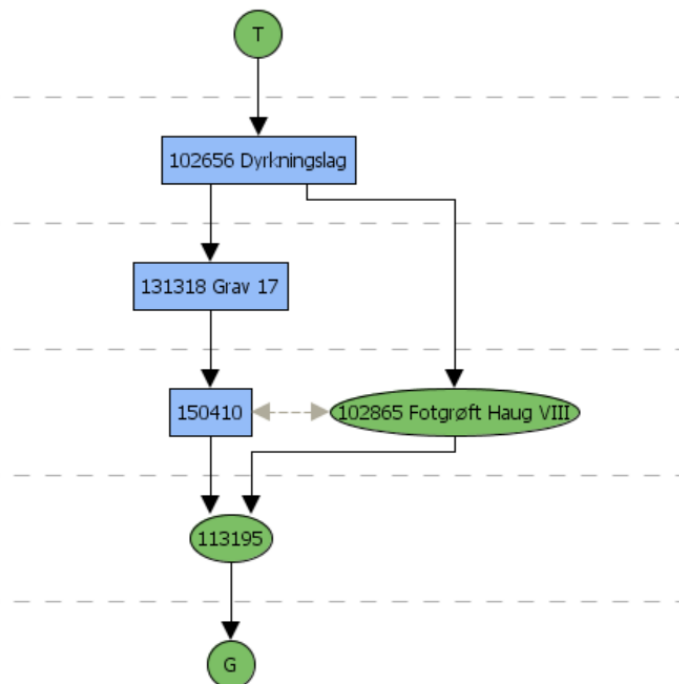
Haug VIII lå i nordre ende av gravfeltet, helt ute på kanten mot veiskjæringen til E39. Som den eneste av haugene på gravfeltet, var *Haug VIII* delvis forstyrret av veiskjæringen. Veiskjæringen hadde fjernet fotgrøften mot vest og sørvest. Det som var bevart av haugen lå like nordvest for *Haug V*, med en avstand mellom fotgrøftene på rundt en halv meter.

Figur 220. Da63315_484. Haug VIII. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 77. Kontekster relatert til Haug VIII.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102865	Fotgrøft	1280	420	10
150410	Haugmasse, Haug VIII	460	320	15
113195	Ardspor under Haug VIII	380	275	2
131318	Grav 17	205	130	4

Figur 221. Kontekster relatert til Haug VIII

2.2.26.1 Ardspor, 113195

Under haugmasse, 150410 ble det funnet spor etter dyrkning på stedet, i form av et område med bevarte ardspor. Ardsporene hadde en bredde på opptil 5 cm og en dybde på omtrent 2 cm og besto av grålig siltsand som inneholdt noe kull, avsatt mot et lysere utvasket sandlag.

2.2.26.2 Fotgrøft, 102865

Fotgrøften var noe skadet av veiskjæringen mot vest, men hadde en bevart ytre lengde på 12,8 meter, noe som trolig ikke er så veldig langt unna opprinnelig lengde. Bevart indre lengde var 11,3 meter. Bevart ytre bredde var 4,2 meter, da mangler fotgrøften på nordvestre langside. Bevarte indre bredde var på 3,1 meter, og tilsvarer trolig tilnærmet opprinnelig bredde. Grøften hadde en bredde på omtrent 1 meter i de best bevarte partiene, samt en dybde på omtrent 10 cm. Fyllmassen i grøften besto av mørkegrå sandholdig silt, iblandet grus og stein.

2.2.26.3 Haugmasse, 150410

Sentralt i *Haug VIII* ble det funnet et lag med en utstrekning på omtrent 4,6 x 3,2 meter. Dette laget besto av mørkebrun humusblandet sand og silt, og varierte fra nokså løst til mer kompakt. Laget ble tolket som rester av haugmasse, og kontekstene som til sammen utgjorde *Grav 17*, fantes i dette laget.

2.2.26.4 Naturvitenskapelige analyser

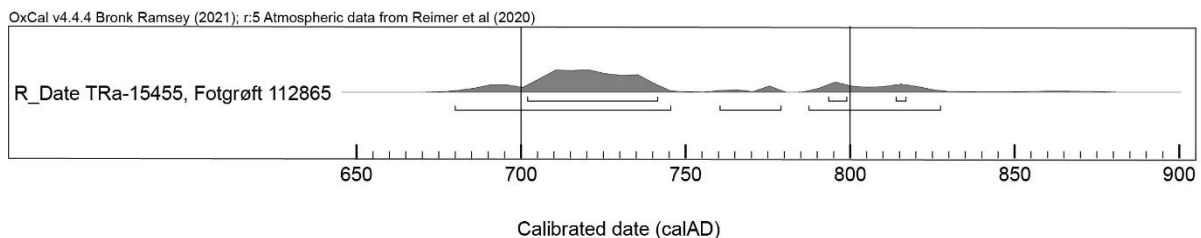
Det ble ikke analysert naturvitenskapelige prøver fra kontekster i tilknytning til *Haug VIII*, med unntak én ¹⁴C-prøve.

¹⁴C-prøver

Det ble analysert én ¹⁴C-prøve fra fotgrøft, 112865.

Tabell 78. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Haug VIII*.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
113117	112865	TRa-15455	Trekull, bjørk	1250±15	AD 702 - 817	AD 680 - 827

Figur 222. Kalibreringskurve for datering fra fotgrøften rundt *Haug VIII*

Masse i fotgrøften rundt *Haug VIII* ble datert til merovingertid, trolig omkring 700-tallet, AD 680 – 827 (TRa-15455, 1250±15 BP).

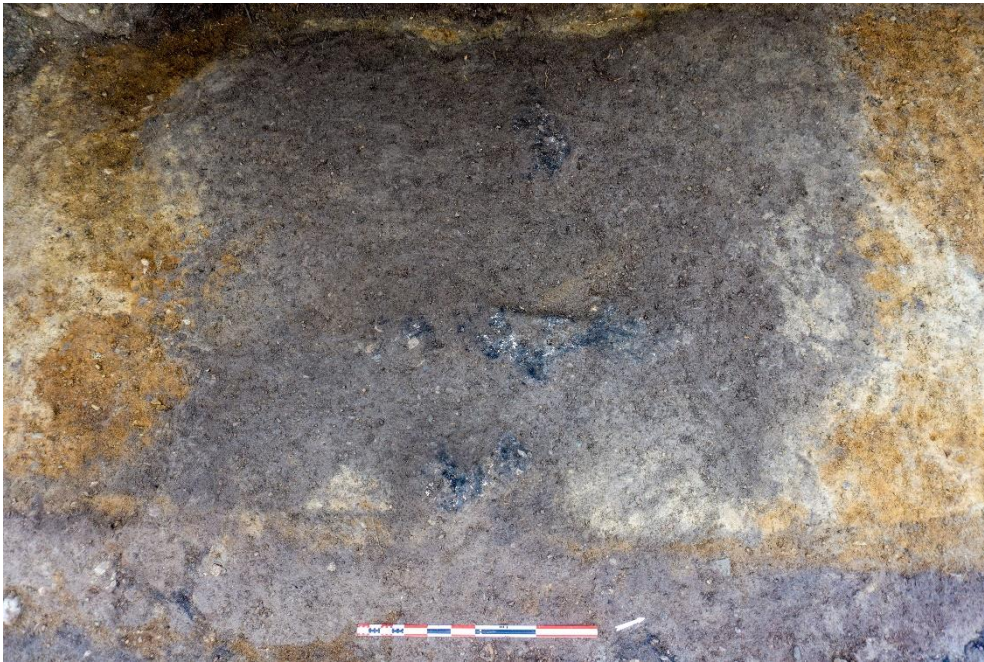
2.2.27 Grav 17, 131318

Type	Kremasjon, brannflak	
T-nummer	T28475	
Orientering	Ikke relevant	
Form i flate	Uformet	
Størrelse	Lengde	205
	Bredde	130
	Dybde	4
Likbehandling	Brent	
Hodets plassering	Ikke relevant	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Merovingertid, første halvdel av 600-tallet	
Hovedtrekk	Spredte flekker med kull og brent bein	

Tabell 79. Oversikt over kontekster relatert til Grav 17

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
113016	Brannflak, Grav 17	51	30	3
113034	Brannflak, Grav 17	130	36	4
113064	Brannflak, Grav 17	58	31	4
131318	Grav 17	205	130	4

Grav 17 besto av tre avgrensede kontekster som alle besto av brent bein og trekull, og ble tolket som kremasjonsmasse. Lagene fantes i toppen av lag 150410.

Figur 223. Haugmasse 150410 med brannflak 113016, 113034 og 113064. Da63315_354.
Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.27.1 Brannflak, 113016

Ovalt brannflak med utstrekning på 51 x 30 cm, og en tykkelse på omtrent 3 cm. Konteksten besto av kull og brente bein iblandet brungrå siltholdig sand lik den i underliggende lag 150410 samt noe mindre stein. Konteksten skilte seg kun fra underliggende lag ved å inneholde mer kull, samt brent bein.

2.2.27.2 Brannflak, 113034

Avlangt brannflak med utstrekning på 130 x 36 cm, og en tykkelse på omtrent 4 cm. Konteksten besto av kull og brente bein iblandet brungrå siltholdig sand lik den i underliggende lag 150410, og skilte seg kun fra dette laget ved å inneholde mer kull, samt brent bein.

Figur 224. Brannflak 113016 (forgrunn) og 113034. Da63315_330.
Foto: Astrid Kviseth, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.27.3 Brannflak, 113064

Brannflak med ujevn form og en utstrekning på 58 x 31 cm, og en dybde på omtrent 4 cm. Konteksten besto av en konsentrasjon av kull og brent bein iblandet masse fra underliggende lag.

Figur 225. Brannflak 113064. Da63315_331. Foto: Ann-Ingeborg F. Grindhaug, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.27.4 Funnmaterialet

Det ble funnet svært få funn i tilknytning til kremasjonsmassen i *Grav 17*, utover brent bein som var representert i alle tre konsentrasjonene. Det ble funnet en stift i kobberlegering, T28475: 1, i forbindelse med brannflak, 113034. Dette var det eneste gjenstandsfunnet fra *Grav 17*.

Brent bein

Det ble funnet 87,4 gram brent bein i tilknytning til *Grav 17*, fordelt på kontekstene 113016, 113064 og 113064 med hhv. 9,1, 26,1 og 52,2 gram. De brente beinfragmentene fantes sammen med trekull.

2.2.27.5 Naturvitenskapelige prøver

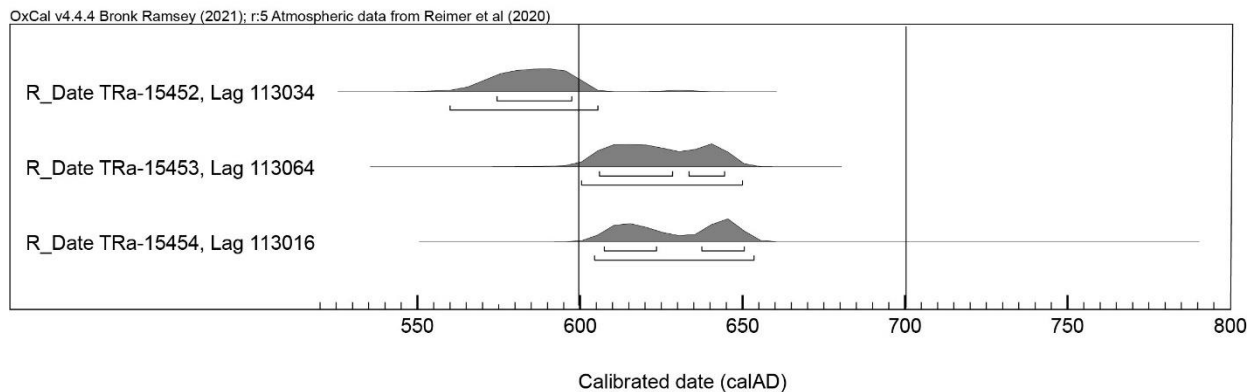
Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra graven, utover ¹⁴C-prøver og osteologiske analyser.

¹⁴C-datering

Det ble analysert en ¹⁴C-datering fra hver av de tre flekkene med bevart kremasjonsmasse.

Tabell 80. Oversikt over ¹⁴C-dateringer relatert til *Grav 17*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
113088	113034	TRa-15452	Trekull, bjørk	1490±10	AD 574 - 597	AD 560 - 605
113089	113064	TRa-15453	Trekull, bjørk	1435±15	AD 606 - 644	AD 600 - 650
113090	113016	TRa-15454	Trekull, bjørk	1420±15	AD 607 - 650	AD 604 - 653

Figur 226. Dateringskurver for *Grav 17*

113016 og 113064 hadde svært like dateringer til første halvdel av 600 tallet, hhv. AD 600 – 650 og AD 604 - 653 (TRa-15453, 1435±15 BP og Tra-15454, 1420±15 BP), mens den tredje kull- og beinkonsentrasjonen (113034) hadde en litt eldre datering innenfor andre halvdel av 500 tallet; AD 560 – 605 (TRa-15452, 1490±10 BP).

Det er vanskelig å skulle si noe sikkert om samtidigheten til de tre konsentrasjonene, men treets egenalder kan også være en forklaring på hvorfor denne ene dateringen er noe eldre enn de to andre, selv om alle tre er datert på trekull fra bjørk.

Osteologisk materiale

Det ble totalt innsamlet 87,4 gram brent bein fra *Grav 17* sine tre kontekster. Beinene hadde høy fragmenteringsgrad og samtlige bein var godt brent (Kjellström et al 2021).

I kontekst 113016 ble det funnet beinfragmenter av hest og ubestemt stort pattedyr, et kraniefragment kan stamme fra menneske.

I kontekst 113034 ble det funnet et rørbeinsfragment av pattedyr, med spor etter hugg/snitt, trolig slaktespor. Fragmentet kunne ikke artsbestemmes, men var ikke fra menneske.

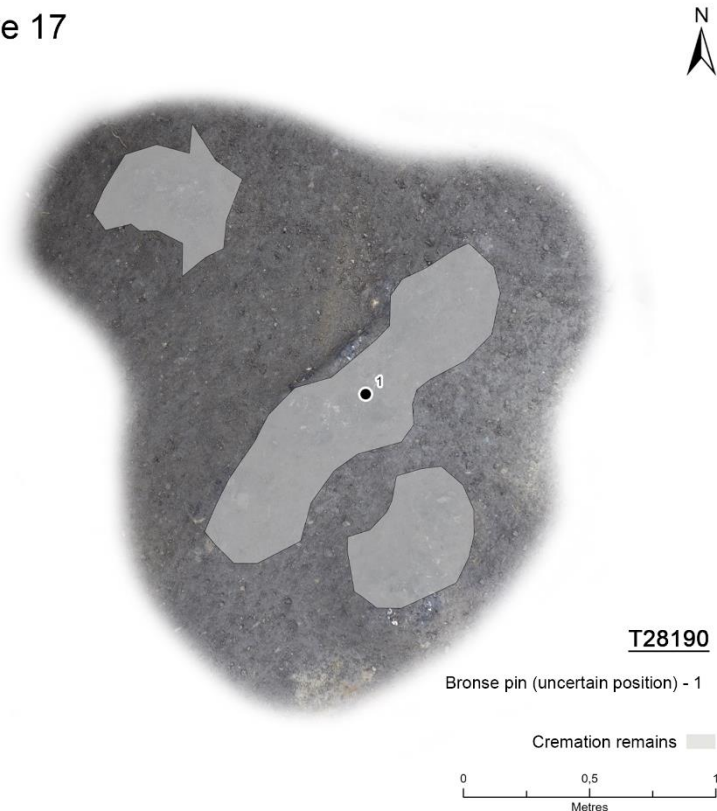
I kontekst 113064 ble det funnet bein av menneske, sammen med hundebein og bein av ubestemt pattedyr.

2.2.27.6 Tolkning av Haug VIII og Grav 17

Gravtype

På bakgrunn av de nokså uformelige og grunne konsentrasjonene av trekull og brent bein, blir konteksten tolket som en kremasjonsgrav i form av brannflak. Da det ble observert tre adskilte enheter med trekull og brent bein, kan det ikke utelukkes at det er snakk om tre ulike hendelser, selv om ¹⁴C-dateringene viser nokså overlappende dateringer.

Grave 17

Figur 227. T28475: 1 – stift. Illustrasjon: Magnar M. Gran, NTNU Vitenskapsmuseet

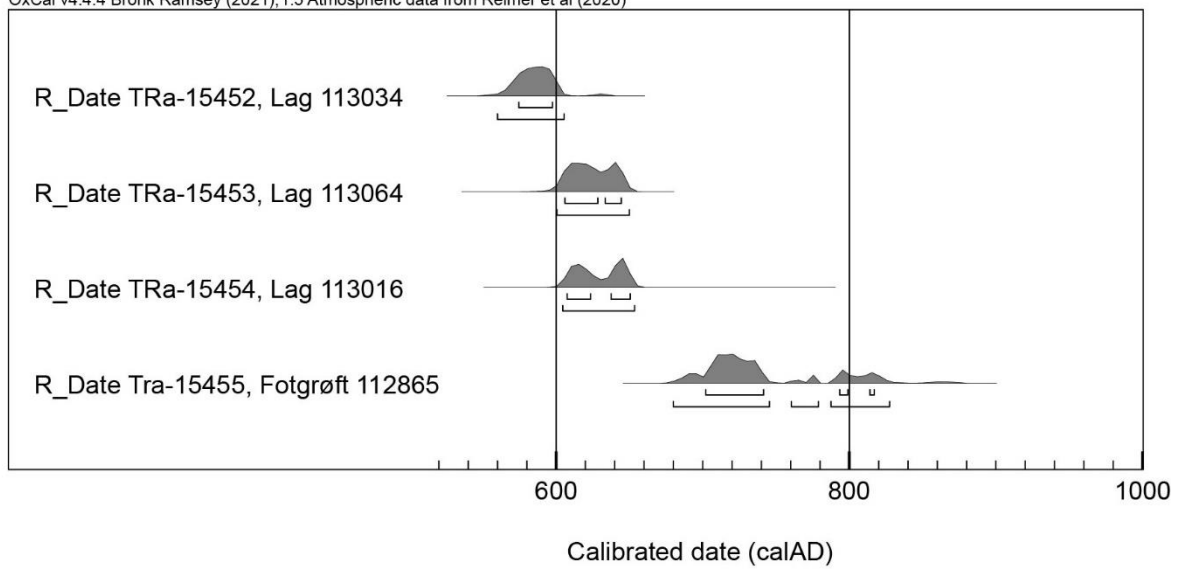
Kjønn

Det osteologiske materialet kunne ikke si noe om kjønn til den/de gravlagte. Det svært sparsommelige funnmaterialet var heller ikke egnet til å kunne si noe om gravlagtes kjønn.

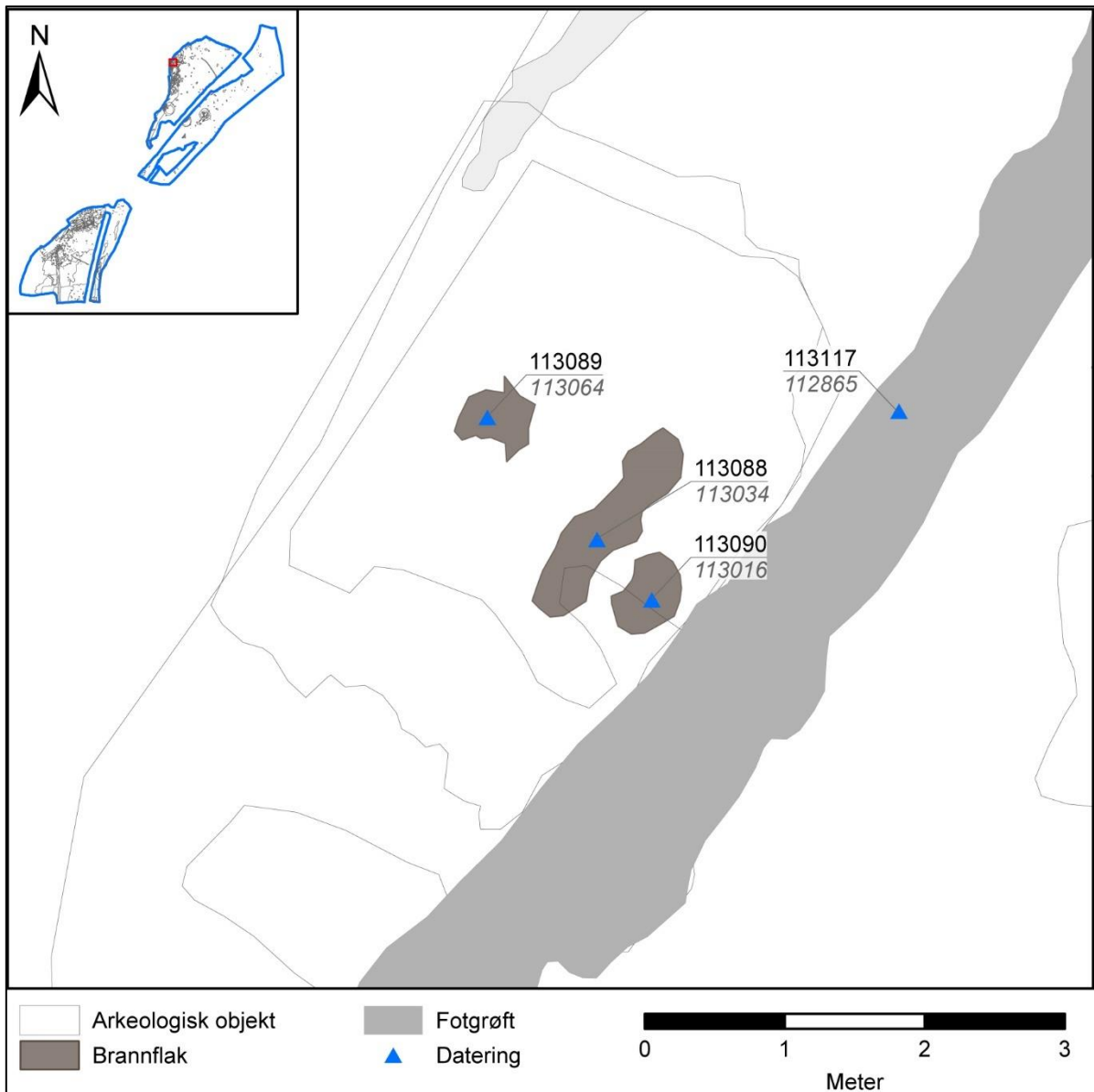
Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering

Det var få stratigrafiske data som kunne belyse dateringen til *Haug VIII* og *Grav 17*, og ingen funn som kunne bidra til en typologisk datering.

Dateringen av brannflakene peker mot en datering til 600-tallets første halvdel, mens fotgrøften hadde en datering til tidligst overgangen mellom 600- og 700-tallet, og da mest trolig en datering innenfor 700-tallet. Denne dateringen tidfester trolig igjenfyllingen av fotgrøften i større grad enn den kan si noe om gravens bruksperiode, og vitner derfor trolig om at fotgrøften kan ha stått åpen en tid etter at gravhaugen ble anlagt.

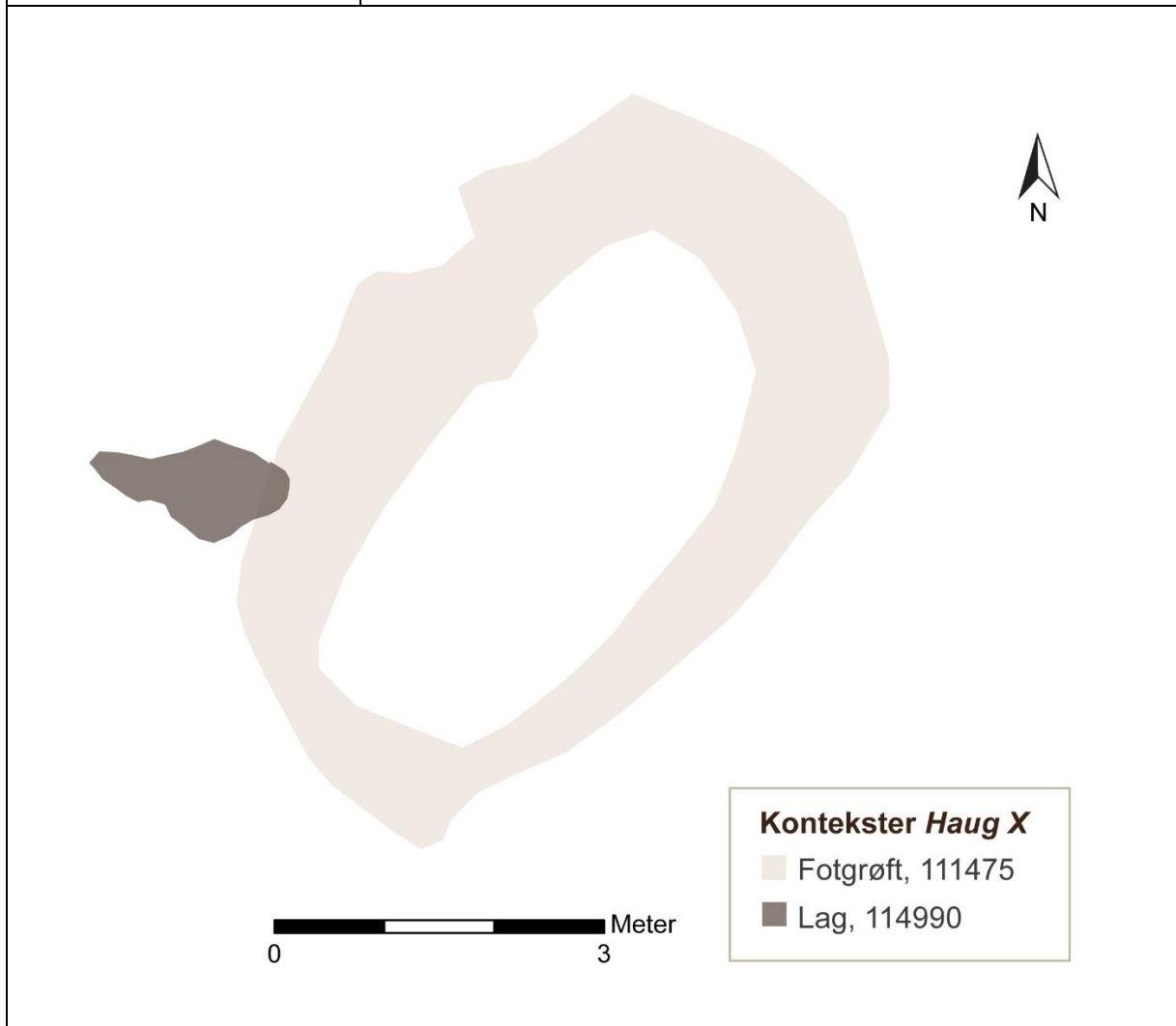
Figur 228. Kalibreringskurver for Haug VIII og Grav 17

Figur 229. Naturvitenskapelige prøver i Haug VIII. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.28 Haug X

Type	Gravhaug, langhaug	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Avlang	
Størrelse	Lengde	518 cm
	Bredde	230 cm
	Areal	10,2 m ²
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	2	
Datering	Gjenfylt med masse fra vikingtid	
Hovedtrekk	Mulig langhaug uten bevart grav	

Tabell 81. Kontekster i tilknytning til Haug X

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
111475	Fotgrøft Haug X	695	457	14
114990	Lag	178	78	5

2.2.28.1 Fotgrøft, 111475

Like vest for nordenden til *Haug VIII* ble det funnet en mulig fotgrøft. Det var omtrent 1,5 meter avstand mellom fotgrøftene til haugene, som var orientert i samme retning. Fotgrøft 111475, som lå rundt *Haug X*, hadde indre mål på omtrent 5,2 x 3,2 meter, og ytre mål på 6,9 x 4,5 meter. Selve grøften hadde en bredde som varierte mellom 45 – 130 cm og en dybde på omtrent 15 cm. Grøften besto av gråbrun sand, med enkelte partier av mer humusløs, mørk brun sand i toppen, over én til to horisonter med tynne torvlag som igjen lå over siltblanda sandgrus. Formen i profil viste av grøften var 15 cm dyp, og hadde buede sider og ujevn bunnform.

2.2.28.2 Lag, 114990

Lag med ujevn buet form i plan, og en utstrekning på 1,8 x 0,8 meter. Massen i laget besto av brun og grå sand, over en linse med kull. Videre fantes grå grus over et forkullet torvlag. Det forekom også en del mindre steiner gjennom laget. Vurdert til å være del av fotgrøft 111475, som var noe smalere i dette området enn andre steder.

2.2.28.3 Funnmaterialet

Det ble ikke funnet noen gjenstander i tilknytning til *Haug X*.

2.2.28.4 Naturvitenskapelige analyser

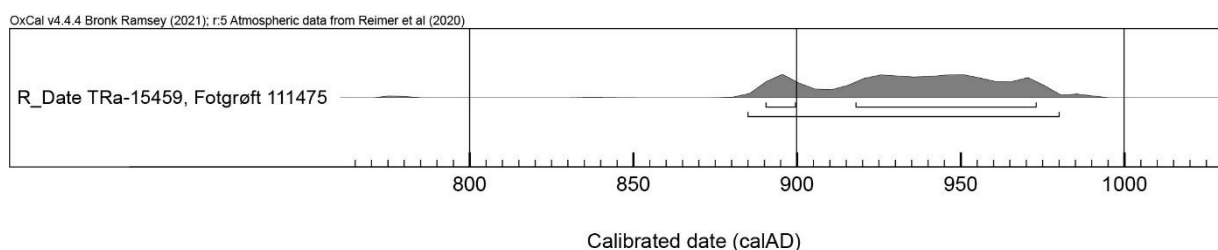
Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra *Haug X*, annet enn en ¹⁴C-prøve.

¹⁴C-datering

Det ble analysert én ¹⁴C-prøve fra fotgrøften rundt *Haug X*.

Tabell 82. Oversikt over ¹⁴C-dateringer i tilknytning til Haug X

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
114707	111475	TRa-15459	Trekull, or	1130±15	AD 890 - 973	AD 885-980

Figur 230. Kalibreringskurve for datering av Haug X

¹⁴C-prøven ga et resultat til vikingtiden, og perioden AD 885 - 980.

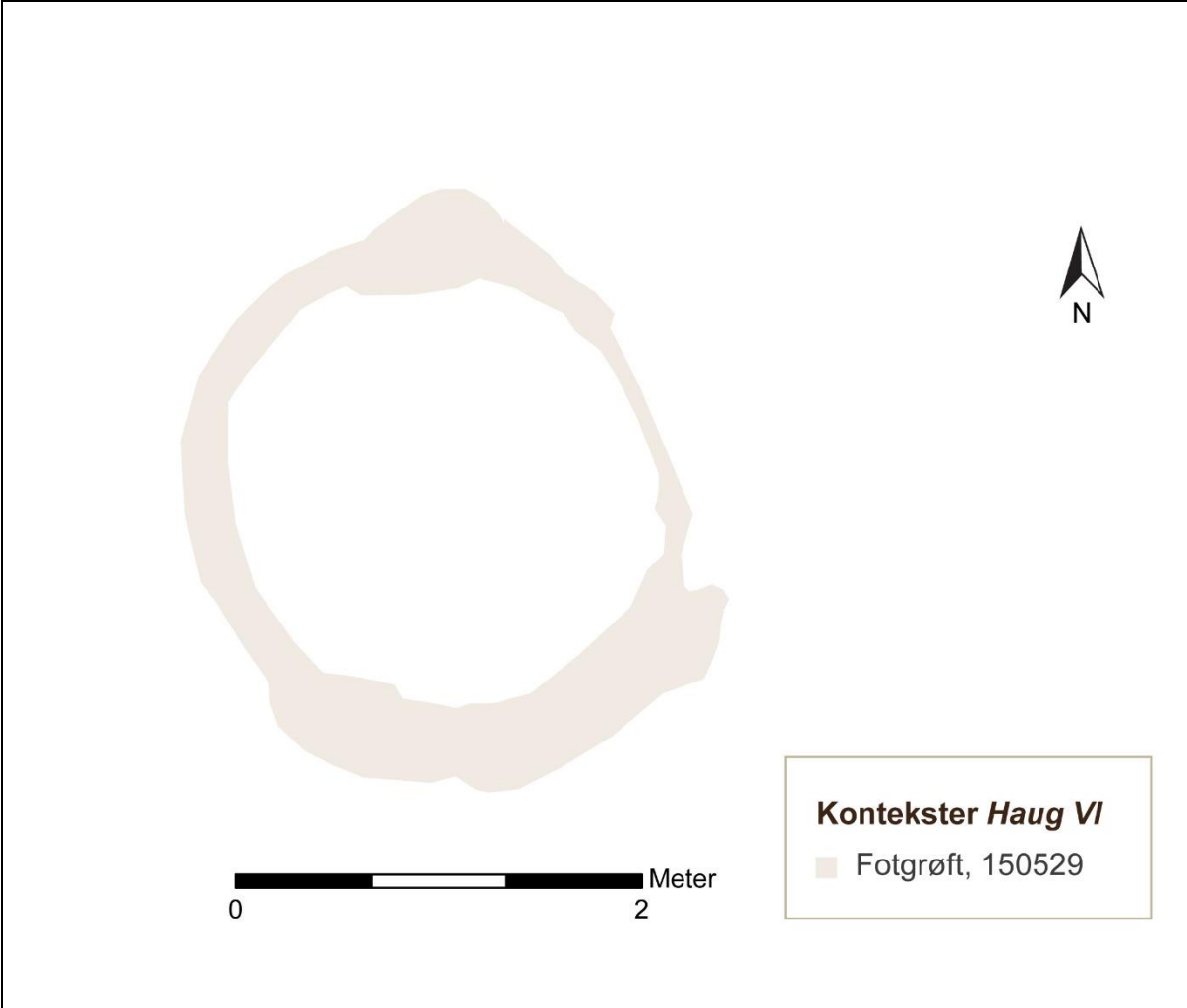
2.2.28.5 Tolkning

Haug X ble tolket som en mulig langhaug. Det ble ikke funnet noen grav i tilknytning til fotgrøften. En kullprøve fra fotgrøften ble ¹⁴C-datert til vikingtiden, og 900-tallet.

2.2.29 Små fotgrøftlignende kontekster (Haug VI og XI)

2.2.29.1 Haug VI

Type	Uvisst	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Tilnærmet sirkulær	
	Diameter	200 cm
	Areal	3,3 m ²
Forstyrrelser	Ikke kjent	
Antall tilhørende kontekster	1	
Datering	Gjenfylt med masser datert til merovingertid	
Hovedtrekk	Liten sirkulær kontekst med mange likhetstrekk med de større fotgrøftene	

Fotgrøft, 100529

I underkant av en meter nordøst for ytterkanten av fotgrøften til *Haug V*, ble det funnet en liten grøft som på mange måter lignet på fotgrøftene i området, men som likevel skilte seg tydelig fra dem ved å kun ha en indre diameter på omtrent to meter.

Konteksten hadde tilnærmet sirkulær form, og fremsto som en fotgrøft i miniatyr. Ytre diameter var på 2,7 meter, mens bredden på grøften varierte mellom 20 og 40 cm og hadde en største dybde på 15 cm.

Figur 231. Fotgrøft 100529 rundt den lille Haug VI. Da63315_323. Foto: Ann-Ingeborg F. Grindhaug, NTNU Vitenskapsmuseet. Grøften ble snittet for å forsøke å finne ut mer om dens oppbygging og funksjon.

Figur 232. Profil 112688 gjennom vestre del av fotgrøft 100529 (høyre side). Da63315_329. Foto: Ann-Ingeborg F. Grindhaug, NTNU Vitenskapsmuseet

Funnmaterialet

Det ble ikke funnet noen gjenstander i tilknytning til konteksten.

Naturvitenskapelige prøver

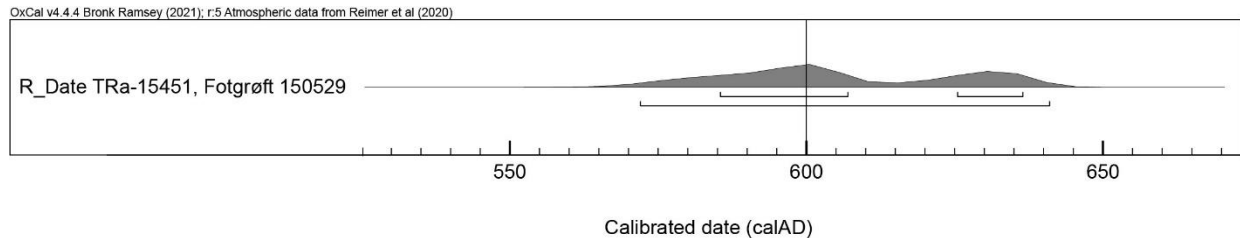
Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra konteksten, utover en ¹⁴C-prøve.

¹⁴C-datering

Det ble analysert én trekullprøve fra konteksten *Haug VI*.

Tabell 83. ¹⁴C-datering i tilknytning til *Haug VI*

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
112737	150529	TRa-15451	Trekull, bjørk	1470±15	AD 585 - 636	AD 572- 641

Figur 233. Dateringskurve for ¹⁴C-datering fra *Haug VI*

¹⁴C-prøven ble innsamlet fra profil 112684 som kuttet fotgrøften mot sør. Denne prøven ga en datering starten av merovingertiden, og perioden AD 572 – 641.

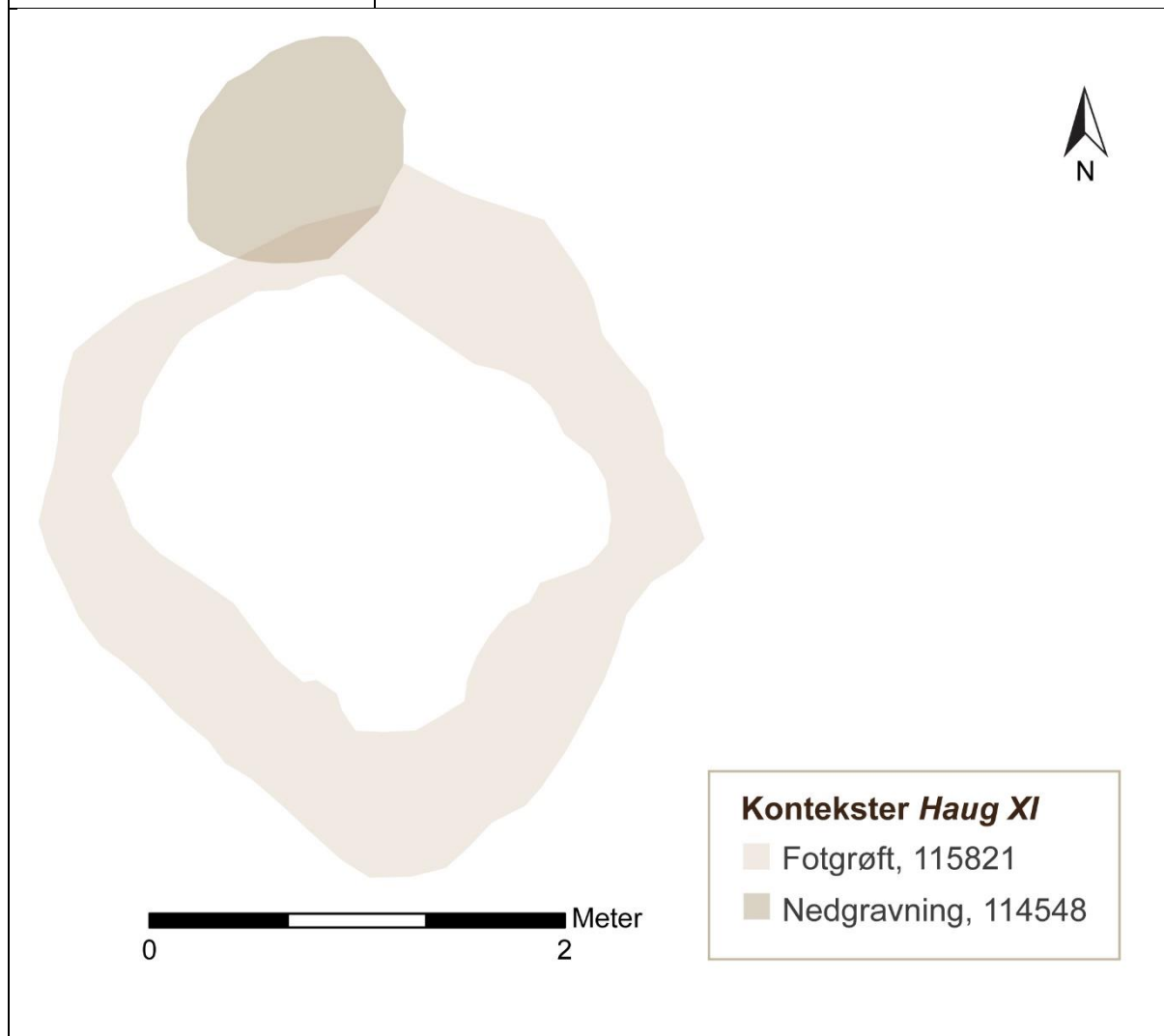
Tolkning

På bakgrunn av formlikheten til de større fotgrøftene, og plasseringen inne på gravfeltet tolkes konteksten å ha tilknytning til gravminnene og -stedet. Det vites ikke om konteksten har inneholdt en grav.

Massen som fylte fotgrøften ble ¹⁴C-datert til første halvdel av merovingertid.

2.2.29.2 *Haug XI*

Type	Uvisst	
T-nummer	T28478	
Form i flate	Svakt oval	
Størrelse	Lengde	200 cm
	Bredde	170 cm
	Areal	Ca. 3m ²
Forstyrrelser	Kuttes av nedgravning 114548	
Antall tilhørende kontekster	2	
Datering	Ukjent	
Hovedtrekk	Liten sirkulær kontekst med mange likhetstrekk med de større fotgrøftene.	

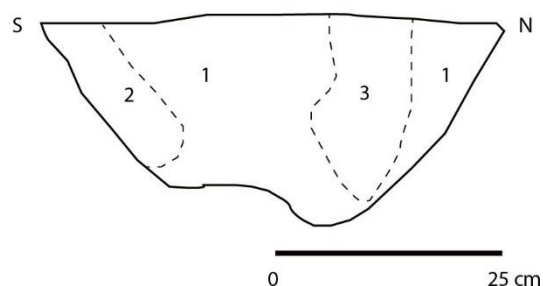
Tabell 84. Kontekster i tilknytning til Haug XI

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
115821	Fotgrøft Haug XI	300	280	27
114548	Nedgravning	114	87	9

Fotgrøft, 115821

Like inntil sørøst-siden av langhaugen *Haug X*, ble det funnet en liten sirkel som på mange måter lignet på fotgrøftene i området. Konteksten skilte seg likevel noe ut fra fotgrøftene i området ved å, på samme måte som *Haug VI*, være svært liten. Fotgrøften til *Haug XI* hadde indre mål på omtrent 2 x 1,7 meter, mens ytre mål var på omtrent 3 x 2,8 meter.

Fotgrøften hadde en noe ujevnt oval form, og en bredde på grøften som varierte mellom 0,4 – 0,7 meter. Grøften hadde en største dybde på 27 cm. Grøften var kun svakt synlig i plan grunnet likhet i farge med omliggende undergrunn. Fyllmassene i grøften var nokså varierte, og besto av grå, rødbrun og lys brun siltholdig sand iblandt mer humusøse masser. Det fantes også innslag av grus og kull, samt at det ble observert mer organiske lag i grøften. Det ble gravd to sjakter gjennom grøften. Begge sjektene viste at grøften hadde rett skrånende sider, og en tilnærmet flat bunnform.

1. Rødbrun kompakt og humusøs sand og grus
2. Grå siltholdig sand
3. Kompakt og humusøs grå og rødbrun sandholdig sand

Figur 234. Profil 115970 gjennom fotgrøft 115821 tilhørende Haug XI

Nedgravning, 114548

Nedgravningen var svakt oval i plan, med en størrelse på 114 x 87 cm, og en største dybde på 9 cm. Mørk gråbrun sand utgjorde hovedbestanddelen av fyllmassen. Konteksten hadde en tynn kullrand langs bunnen. Nedgravningen hadde flat bunn og svakt skrånende kanter. Vestre side av nedgravningen ble kuttet av mulige fotgrøft, 111475. Hvilken funksjon nedgravningen har hatt er ikke kjent.

Figur 235. Nedgravning 114548 som kuttes av fotgrøften rundt Haug X. Da63315_309. Foto: Michael Aravinthan James, NTNU Vitenskapsmuseet

Funnmaterialet

Det ble ikke funnet noen gjenstander i tilknytning til *Haug XI*.

Naturvitenskapelige analyser

Det ble ikke prioritert analyser av naturvitenskapelige prøver fra konteksten.

Tolkning

Konteksten hadde mye til felles med *Haug VI*, og lignet svært mye på fotgrøftene i området, med unntak av den påfallende lille størrelsen. Dens utforming og beliggenhet legges til grunnlag for en tolkning som del av gravfeltets kontekster. Det ble ikke funnet spor etter en grav i tilknytning til fotgrøften, men det kan heller ikke utelukkes at det kan ha eksistert.

Fotgrøften kuttes i vest av nedgravning, 114548.

Fotgrøften ble ikke ¹⁴C-datert.

2.2.30 Andre kulturminnetyper

I det følgende vil kulturminner ikke direkte relatert til gravene og/eller gravfeltet presenteres. Noen enkelttekster vil bli diskutert mer detaljert, mens de fleste frittliggende kontekstene kun presenteres kort i tabellform.

2.2.30.1 Spor etter metallhåndverk

Foruten at det ble funnet slagg i fyllmassen til enkelte graver, ble det også funnet en kontekst som inneholdt slagg i mer opprinnelig plassering.

Tabell 85. Mulig esse på Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102154	Esse	80	55	30

Esse, 102154

Like nord for gravfeltet ble det undersøkt en sirkulær kontekst bestående av brun silt med spredte forekomster av kull, jernfragmenter, slagg og varmpåvirket silt. Under dette laget fantes en kullrand, bestående av store kullbiter og sintret silt. Videre nedover i konteksten fantes et lag med løs gul silt iblanda kull, over et 5 cm tykt grålig lag med kull. Formen var bolleformet, med en utstikker som er noe grunnere i sør. Fyllmassen bar gjennom hele konteksten preg av sterk varmpåvirkning.

Funnmateriale

Det ble innsamlet noen få gjenstander fra konteksten. Det ble funnet en mulig nål, T28478: 21, to spiker av jern, t28478: 23, og en ukjent gjenstand av jern bestående av smalt, flatt jernstykke med en bøy i den ene enden, samt bruddflater i begge endene, T28478: 24.

Slagganalyse

Analysene ga ikke noe enhetlig svar, men de antyder at det er sekundær-bearbeiding av jern som har blitt utført på stedet (Jouttijävi og Johansen 2022).

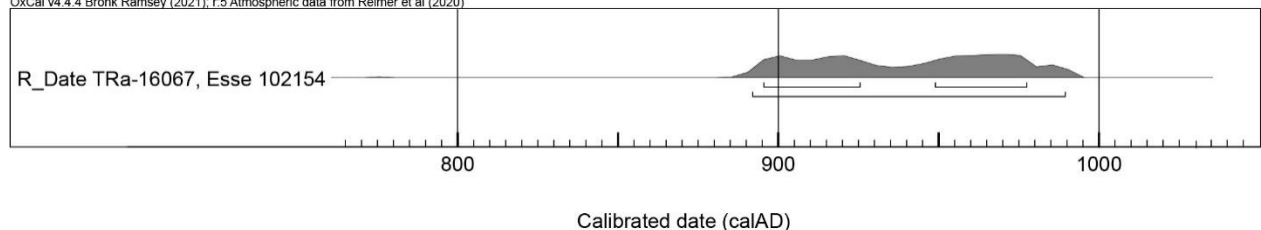
¹⁴C-datering

Det ble analysert én ¹⁴C-prøve fra den mulige essen.

Tabell 86. ¹⁴C-datering av mulig Esse.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
103728	102154, Esse	TRa-16067	Trekull, Or	1115±15	AD 895 - 977	AD 892 - 989

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

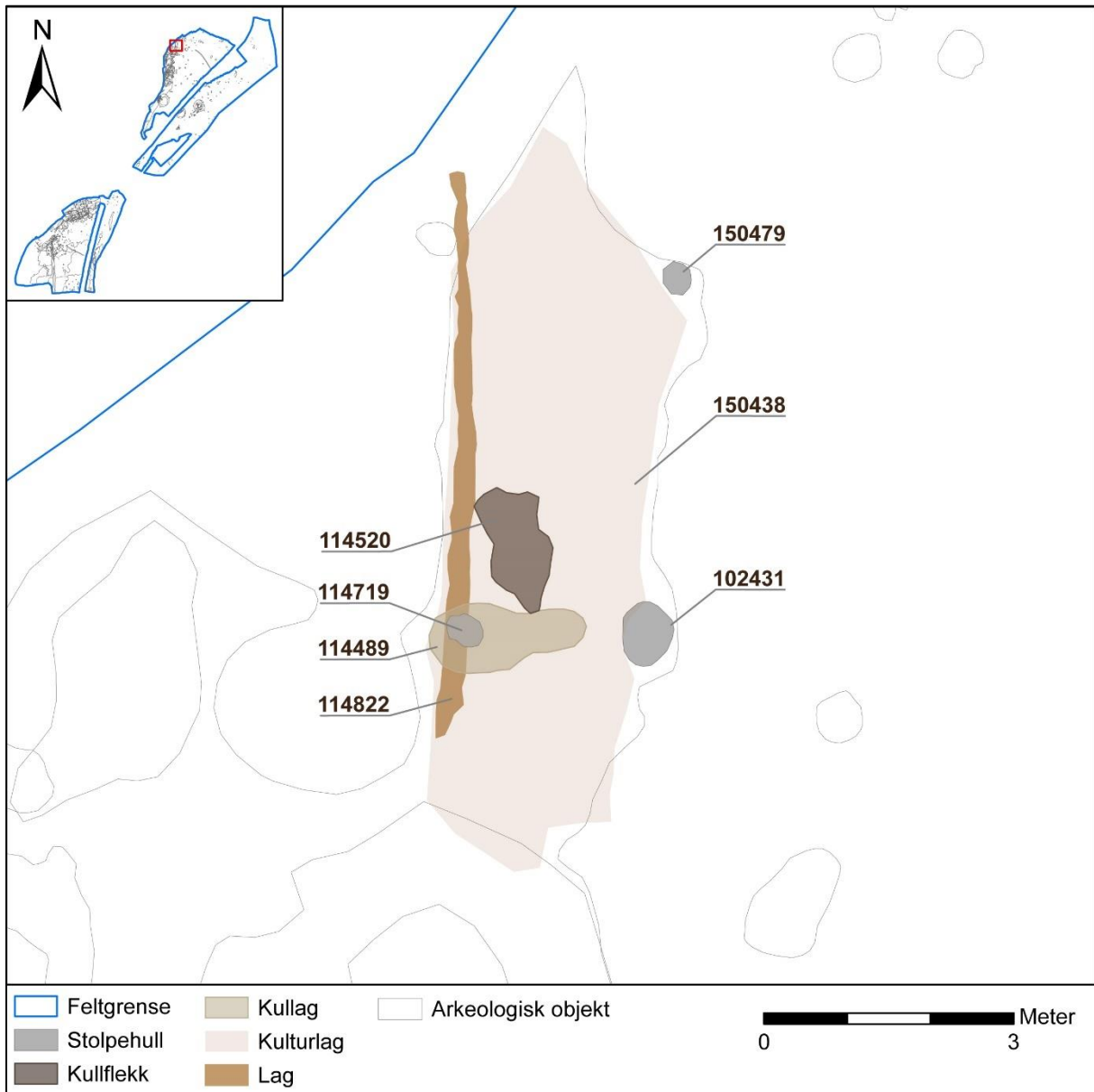
Denne hadde en datering innen vikingtiden, i intervallet AD 892 – 989 (TRa-16067, 1115±15 BP).

Tolkning av konteksten

Konteksten tolket som en mulig esse for metallbearbeiding, ble funnet like nord for gravfeltet på Skeiet 1. ¹⁴C-dateringen viser at essens bruksfase overlapper med bruken av gravfeltet. Slagganalysene ga ingen endelige svar, men antyder at konteksten trolig heller har blitt brukt til sekundærbearbeiding av slagg. Konteksten har vært i bruk parallelt med gravfeltet, men det er vanskelig å vite om konteksten har direkte sammenheng med gravfeltet i form av å kunne knyttes til begravelseritualer, eller om den har hatt en mer praktisk bruk.

2.2.30.2 Område med kulturlag nord for gravfeltet

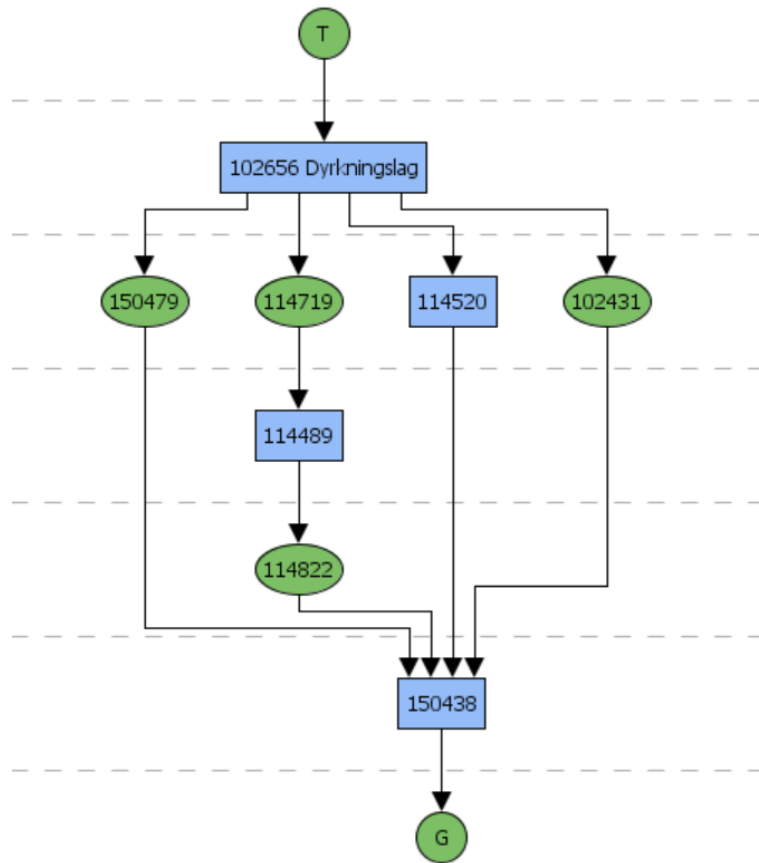
Like nord for gravhaugene på Skeiet 1, ble et funnet et område preget av et kulturlag samt stolpehull i tilknytning til laget. Kontekstene med stratigrafisk relasjon til laget beskrives samlet.

Figur 237. Oversiktskart over kontekster i tilknytning til kulturlag 150438. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 87. Kontekster i tilknytning til kulturlag 150438

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102431	Stolpehull	75	69	22
114520	Kullflekk	118	46	1
114719	Stolpehull	D. 30	-	20
114489	Kullag	190	80	19
114822	Lag	680	30	4
150438	Lag, kulturlag	900	300	15
150479	Stolpehull	65	41	16

Figur 238. Kontekster i tilknytning til kulturlag 150438.

114520, kullflekk

Uformet grunn kullflekk, iblandet humusiøs sand.

Figur 239. Kullflekk, 114520 i plan. Da63315_525. Foto: Ingvild Skau Mjelde, NTNU Vitenskapsmuseet

114489, kullag

I plan var konteksten tilnærmet åttetallsformet. Fyllmassen besto av mørk brunsvart siltholdig sandblanda grus og mye kull. I vestenden av konteksten fantes en samling stein, samt stolpehull, 114719.

Figur 240. Kullag 114489 i plan. Da63315_372. Foto: Ingvild Skau Mjelde, NTNU Vitenskapsmuseet

Kulturlag, 150438

Laget lå like nord for *Haug X*, og hadde en utstrekning på 9 x 3 meter. Laget hadde rette langsider med avrunda ender. Formen i profil var svak skrånende i østenden, og buet i vest med en tilnærmet flat bunn.

Laget besto av grå sand som var mer organisk langs den vestre kanten. Den østlige delen av laget ble karakterisert av mer gruset konsistens. Det forekom lett kullspetting gjennom hele laget.

Grøft, 114822

Mot vest ble kulturlag, 150438 kuttet av en smal grøft, 114822. I tillegg til denne tydelige grøften ble det observert tre lignende striper mot undergrunnen etter fjerningen av kulturlaget. Disse stripene besto av samme masse som laget. To av stripene lå langs den midtre delen av laget og var bare svakt synlige og svært grunne, mens den siste lå nær den østlige kanten.

Figur 241. Kulturlag 150438 med grøft, 114822 som tydelig mørkere stripe mot vest. Da63315_492. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Stolpehull

Det ble funnet tre stolpehull som kuttet kulturlaget, hhv. stolpehull 102431, 114719 og 150479.

Stolpehull, 102431 lå i sørøst-siden av kulturlaget, og hadde en størrelse på 75 x 69 x 22 cm. Stolpehullet var steinskodd.

Figur 242. Stolpehull 102431 med steinskoning. Da63315_379 og _380. Foto: Elise Kjørsvik, NTNU Vitenskapsmuseet

Stolpehull, 114719 ble funnet på sørvest-siden av kulturlaget, og kuttet i tillegg til dette laget også kullag 114489. Stolpehullet hadde en diameter på 30 cm, og en største dybde på 20 cm. Det ble observert steinskoning i stolpehullet.

Figur 243. Steinskodd stolpehull 114719. Da63315_375. Foto: Ingvild Skau Mjelde, NTNU Vitenskapsmuseet

Stolpehull, 150479 ble funnet i nordøst-enden av kulturlaget. Stolpehullet hadde oval form med en størrelse på 65 x 41 cm, samt en dybde på 16 cm. Fyllmassen i stolpehullet besto av gråbrun sand.

Figur 244. Stolpehull, 150479 i plan. Da63315_526. Foto: Michael Aravinthan James, NTNU Vitenskapsmuseet

Funnmaterialet

Det ble funnet en «gullfoliert» segmentert perle, T28478: 1, i tilknytning til kullag 114489.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering av kontekstene i tilknytning til kulturlag 150438

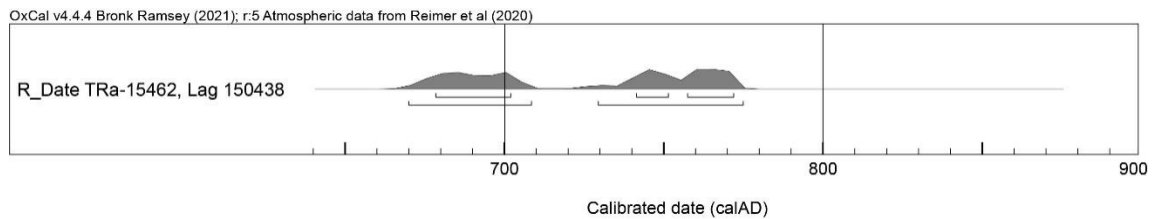
Det finnes en del stratigrafisk informasjon i området. Kulturlaget kuttet av alle tre stolpehullene, som dermed alle må være yngre enn laget. Mot sør ble kulturlaget kuttet av fotgrøft 111475 som lå rundt *Haug X*. Haugen må derfor også være yngre enn kulturlagsresten.

Det ble funnet svært få funn i tilknytning til omtalte kontekster, noe som gir få muligheter for typologisk datering. Glassperlen, T28478: 1 som ble funnet i kullaget, er imidlertid av en type som gjerne dateres til vikingtid.

Kulturlag 150438 er den eneste av kontekstene i området som har blitt ^{14}C -datert.

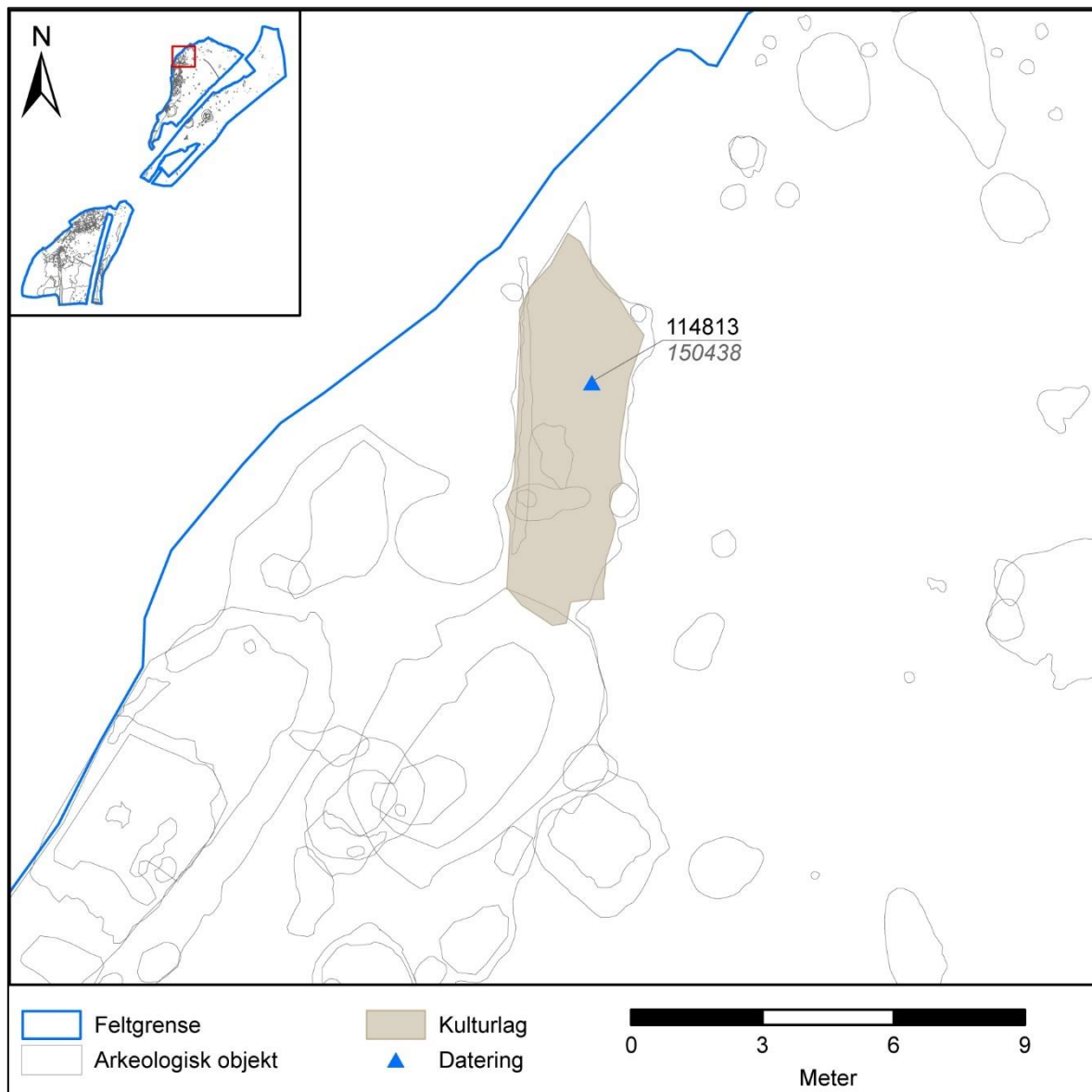
Tabell 88. ^{14}C -dateringer i tilknytning til kulturlag, 150438

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1 σ	Kalibrert 2 σ
114813	150438	TRa-15462	Trekull, hassel	1290 \pm 10	AD 678 - 772	AD 670 - 775

Figur 245. Kalibreringskurve for datering av kulturlag, 150438

Kulturlag 150438 ble ^{14}C -datert til AD 670 – 775 (TRa-15462, 1290 \pm 10 BP), en datering innenfor merovingertid. Glassperlen antyder en noe yngre datering, trolig innenfor vikingtid.

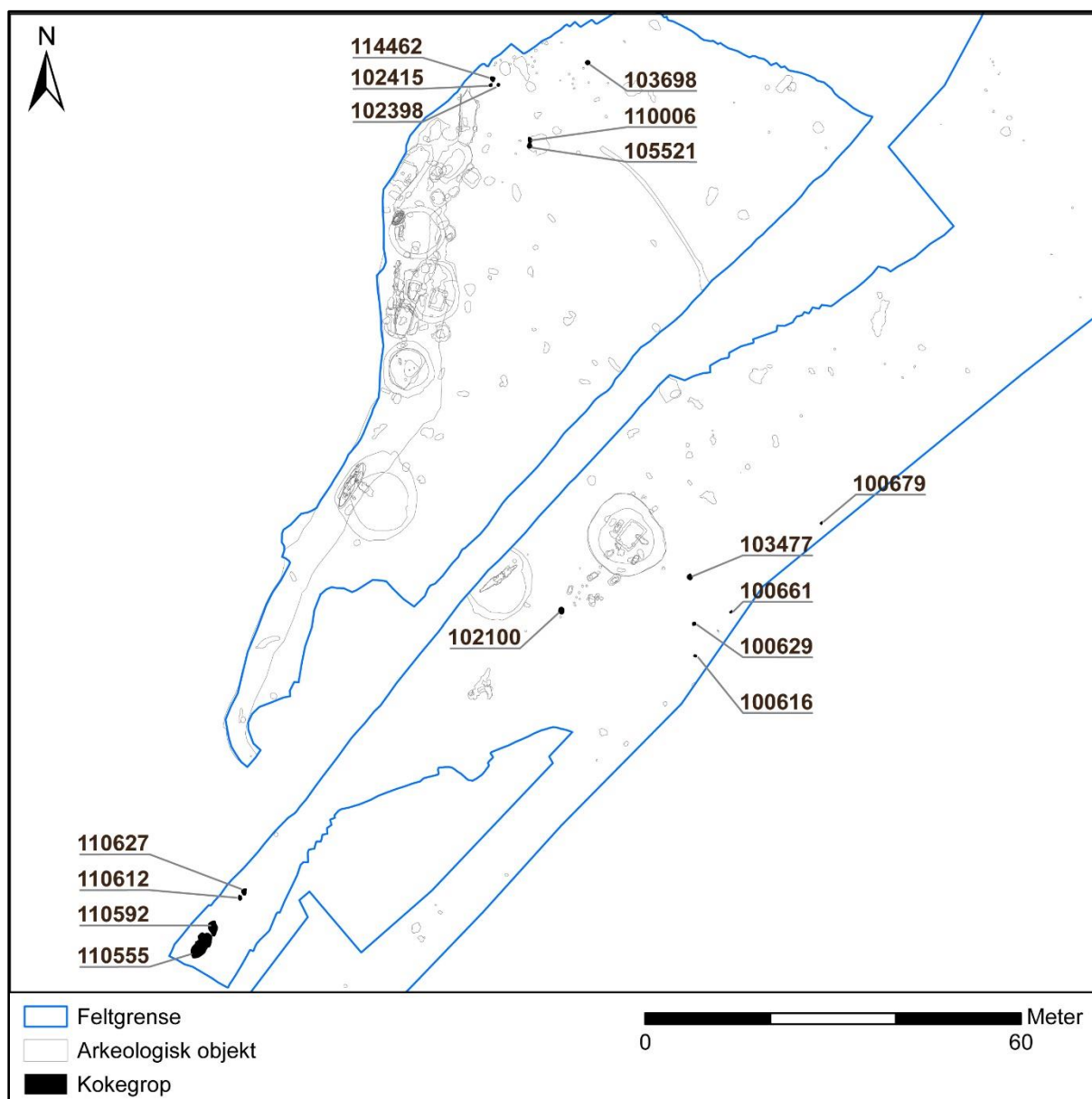
Figur 246. Dateringsprøve fra kulturlag. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.30.3 Kokegroper

Det ble funnet 16 kokegroper på Skeiet 1. Kokegroperne grupperte seg i tre ulike konsentrasjoner. Konsentrasjonene besto av seks kokegroper nord for gravfeltet, fire kokegroper i sørenden av lokaliteten, samt seks kokegroper i området ved og øst for Haug I.

Tabell 89. Kokegroper på Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
100616	Kokegrop	50	45	5
100629	Kokegrop	60	55	5
100661	Kokegrop	45	35	4
100679	Kokegrop	65	40	5
102100	Kokegrop	120	120	15
102398	Kokegrop	45	45	6
102415	Kokegrop	55	55	8
103477	Kokegrop	94	94	-
103698	Kokegrop	80	80	11
105521	Kokegrop	80	60	4
110006	Kokegrop	100	70	10
110555	Kokegrop	520	200	18
110592	Kokegrop	250	150	5
110612	Kokegrop	65	55	4
110627	Kokegrop	110	80	20
114462	Kokegrop	91	70	11

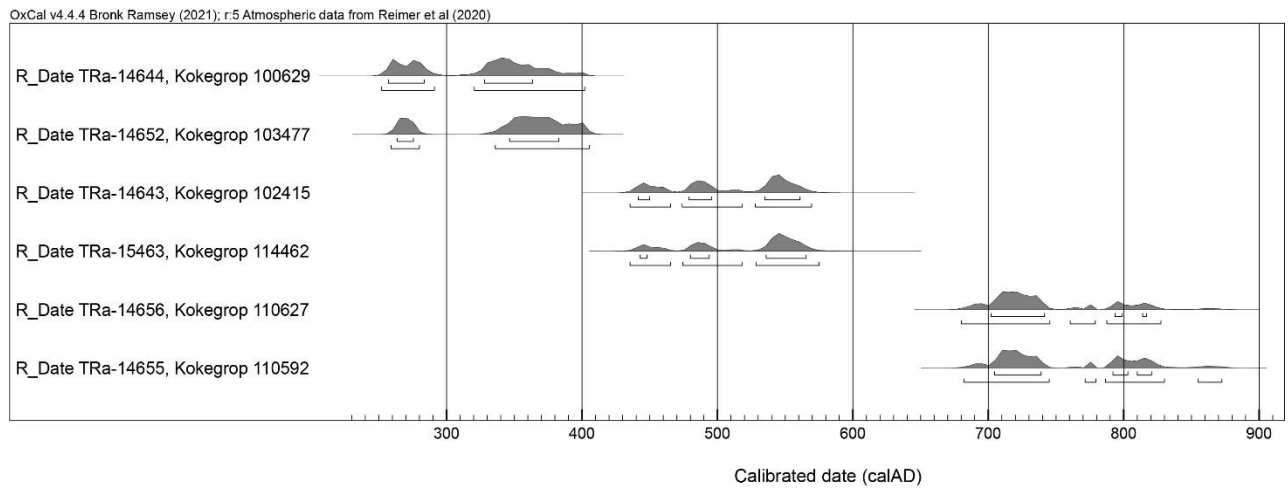
Figur 247. Spredningskart som viser kokegroper på Skeiet 1. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

¹⁴C-datering av kokegroper

Kullprøver fra seks av kokegroperne ble ¹⁴C-datert.

Tabell 90. Oversikt over ¹⁴C-dateringer av kokegroper på Skeiet 1

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
106169	100629 Kokegrop	TRa-14644	Trekull, Bjørk	1730±15	AD 257 - 363	AD 252 - 402
109327	103477 Kokegrop	TRa-14652	Trekull, Or /Hegg/Rogn	1710±10	AD 263 - 383	AD 259 - 405
103718	102415 Kokegrop	TRa-14643	Trekull, Or	1555±15	AD 441 - 561	AD 435 - 569
115496	114462 Kokegrop	TRa-15463	Trekull, Bjørk	1550±15	AD 443 - 565	AD 435 - 575
110669	110627 Kokegrop	TRa-14656	Trekull, Or	1250±15	AD 702 - 817	AD 680 - 827
110667	110592 Kokegrop	TRa-14655	Trekull, Bjørk	1245±15	AD 704 - 820	AD 682 - 872

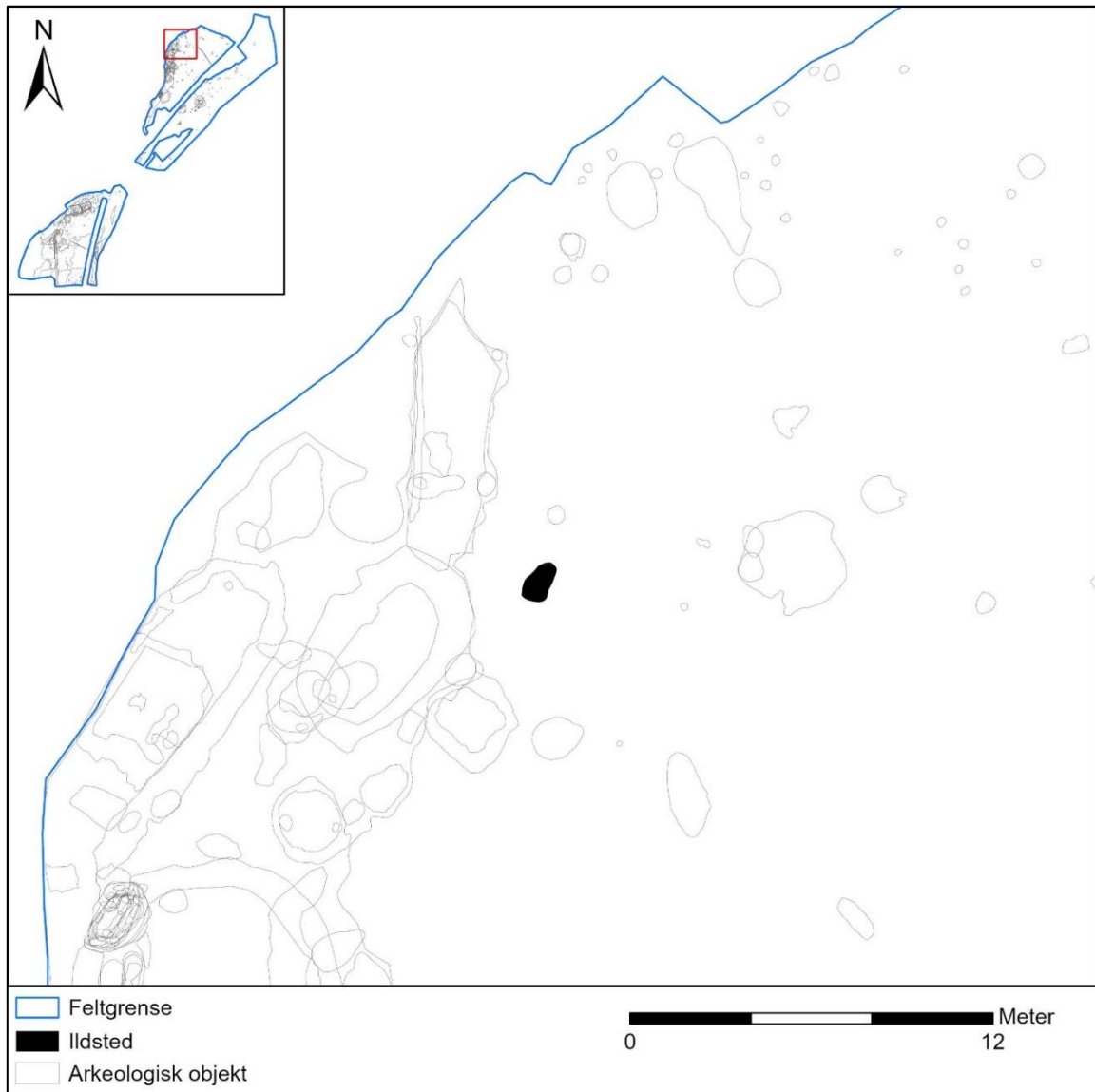
Figur 248. Dateringskurver som viser daterte kokegropene på Skeiet 1

Resultatene grupperte seg med to dateringer innenfor hhv. yngre romertid (hhv. AD 252 – 402 og 259 – 405), folkevandringstid (hhv. AD 435 – 569 og AD 435 – 575) og merovingertid (hhv. 680 – 827 og 682 - 872).

Kokegropene ¹⁴C-datert til romertid fantes like øst for *Haug I*. Kokegropene fra folkevandringstid lå langs skrenten ned mot gamle E39, like nord for gravfeltet, mens kokegropene fra siste halvdel av merovingertid fantes omtrent 60 meter sørvest for gravfeltet.

2.2.30.4 Ildsted, 102471

Det var kun én kontekst på Skeiet 1, som ble tolket som et mulig ildsted. Ildstedet ble funnet i nordenden av gravfeltet på Skeiet, og lå 1,7 meter nordøst for *Haug X*.

Figur 249. Ildsted 102471 på Skeiet 1. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 91. Ildsted på Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102471	Ildsted	140	75	10

Ildstedet var oval i plan, ca. 140 x 75 cm. Fyllet besto av brun sand og silt, samt noe kull. Konteksten hadde flat bunn og rette sider. Konteksten hadde en kullhorisont i bunn, men var uten skjørbrønt stein. Ingen bein eller gjenstander ble observert i tilknytning til konteksten.

Figur 250. Mulig ildsted, 102471 i plan. Da63315_524. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 251. Mulig ildsted, 102471 i profil. Da63315_523. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

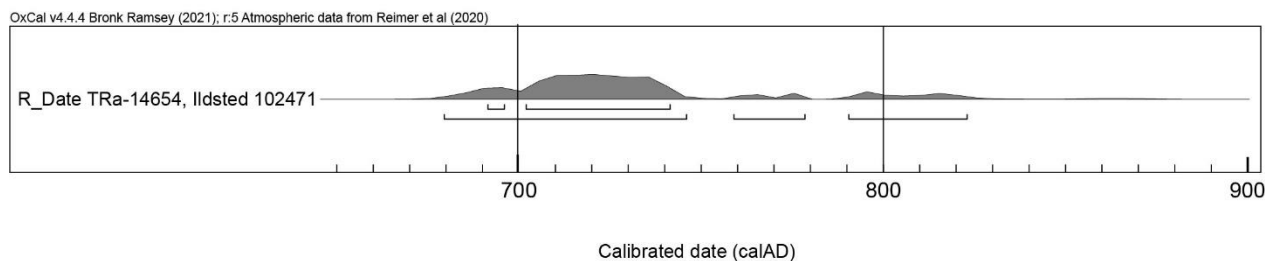
¹⁴C-datering

Ildstedet ble datert med én ¹⁴C-prøve.

Tabell 92. ¹⁴C-datering av ildsted 102471.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
110437	102471 Ildsted	TRa-14654	Trekull, bjørk	1255 ± 15	AD 691 - 741	AD 679 - 823

¹⁴C-dateringen av ildsted 102471 viser en datering til merovingertid og perioden AD 679 – 823 (TRa-14654, 1255±15 BP).

Figur 252. Kalibreringskurve for ildsted 102471

Tolkning av ildsted 102471

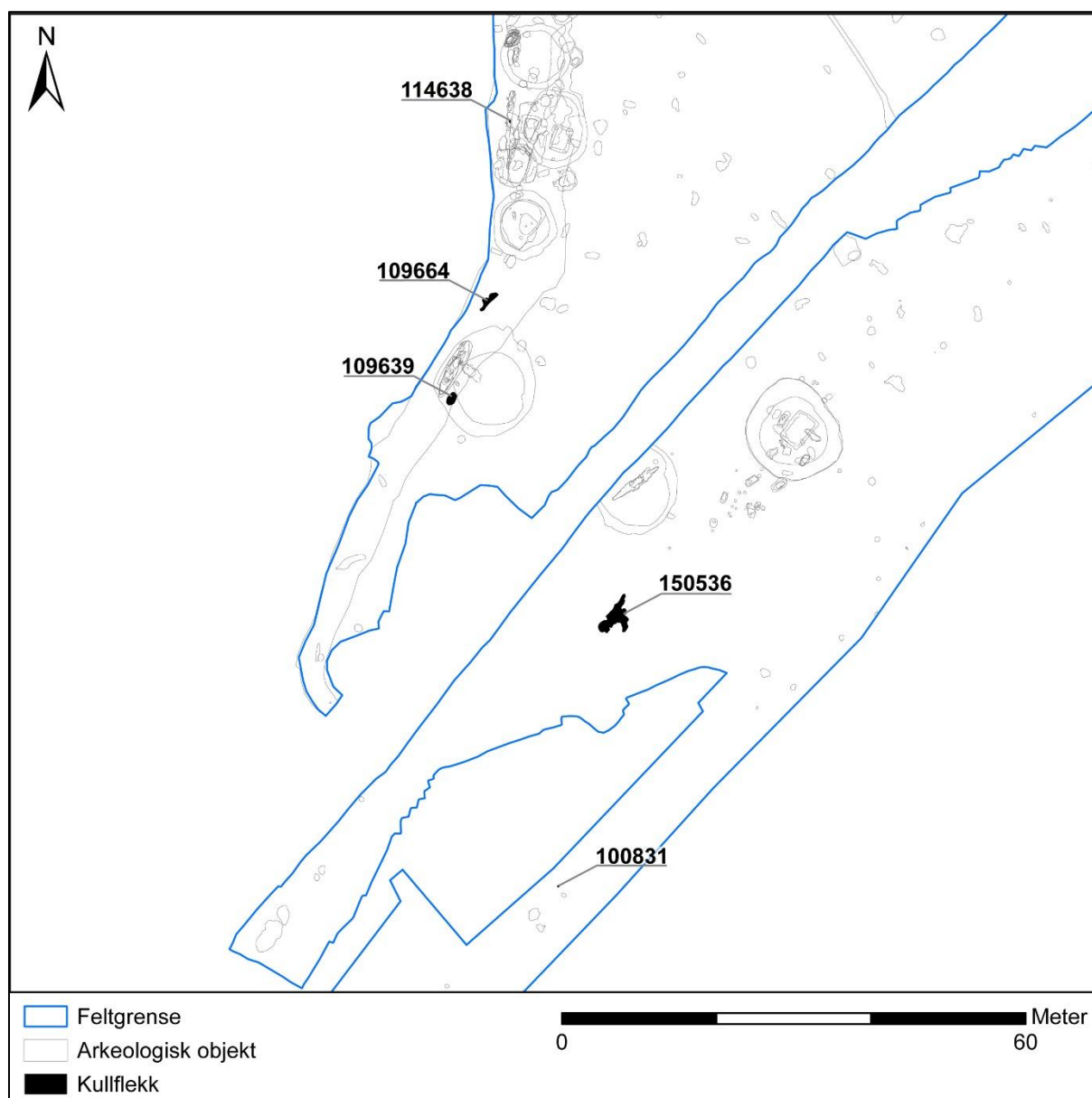
Ildstedet kan ha hatt en funksjon i tilknytning til gravfeltet, uten at det er mulig å avgjøre sikkert. Det ble imidlertid ikke funnet tydelige spor etter bosetning i området, så en tilknytning til gravfeltet vil kunne være sannsynlig.

2.2.30.5 Kullflekker

Det ble funnet fem kontekster omtalt som kullflekker på Skeiet 1. Dette er en nokså uensartet gruppe kontekster, som trolig også har hatt ulik opprinnelse og funksjon.

Tabell 93. Kullflekker på Skeiet 1.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredden (cm)	Dybde (cm)
100831	Kullflekk	10	10	3
109639	Kullflekk	180	100	5
109664	Kullflekk	310	100	10
114638	Kullflekk	40	20	3
150536	Kullflekk	530	360	10

Figur 253. Kart over kullflekker på Skeiet 1. Illustrasjon: Kristofer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Kullfleck, 150536

Kullfleck som besto av to adskilte lag, hvorav 150536 var øvre lag og 107114 definertes av ekstra konsentrert kull i bunnen av konteksten.

Tabell 94. Kontekster i tilknytning til kullfleck 150536.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
150536	Kullfleck	530	360	10
107114	Lag	< 310	< 210	3

Konteksten hadde ingen tydelig avgrensning i plan, men strakte seg over et større område med svak trekantet form.

Kullfleck, 150536

Konteksten besto av gråbrun kompakt silt, blandet med grus, kull og enkelte steiner. Det fantes også små flekker av rødbrun organisk torvmasse iblandet massene. I ytterkantene var det konsentrasjoner av kull. Etter fjerning av laget gjensto to uformelige flekker, som ble omtalt som 107114.

Figur 254. Kullfleck 150536 i plan. Da63315_140. Foto: Caroline Fredriksen, NTNU Vitenskapsmuseet

Lag, 107114

Lag 107114 besto av to flekker som besto av et homogent kullag, som var opptil 3 cm tykt enkelte steder, mens det andre steder satt fast til og forsvant ved fjerning av øvre lag.

Funnmateriale

Det ble funnet en hank, T28478: 10, i laget. Denne var av jern, i type lik. R 451. Kun en av de spiralformede endeavslutningene var bevart. Det fantes også bevart en krampe til å feste håndtaket med. I tillegg ble det funnet et dekorelement, T28478: 13, som var en spiralavslutning som trolig har tilhørt en skrinhank eller lignende. Denne tilhørte ikke samme hank som :10.

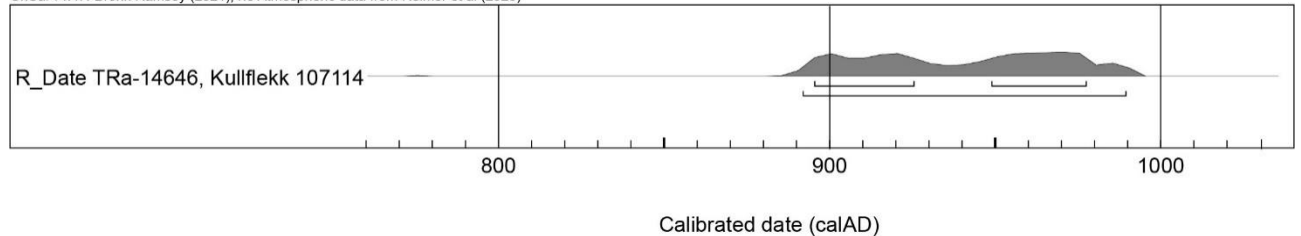
¹⁴C-datering

Det ble analysert én ¹⁴C-prøve fra lag 107114 i kullfleck 150536.

Tabell 95. ¹⁴C-datering relatert til lag 107114 i kullflekk 150536

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
107204	107114	TRa-14646	Trekull, or/bjørk	1115±15	AD 895 - 977	AD 892 - 989

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 255. Kalibreringskurve for kullflekk 150537

Kullflekken ble ¹⁴C-datert til vikingtiden, og perioden AD 892 – 989 (TRa-14646, 1115±15 BP).

Tolkning av kullflekk 150536

Det var ikke mulig å konkludere sikkert på hva kullflekken representerer. Den har imidlertid en datering til 900-tallet, en periode hvor man ser at det er mye aktivitet på gravstedet. På bakgrunn av massen i konteksten, funnmaterialet og ¹⁴C-dateringen kan en mulig tolkning av konteksten være at den representerer restene etter et kremasjonsbål.

Funnmateriale

I konteksten ble det funnet en liten pilspiss med bladformet blad, T28478: 5.

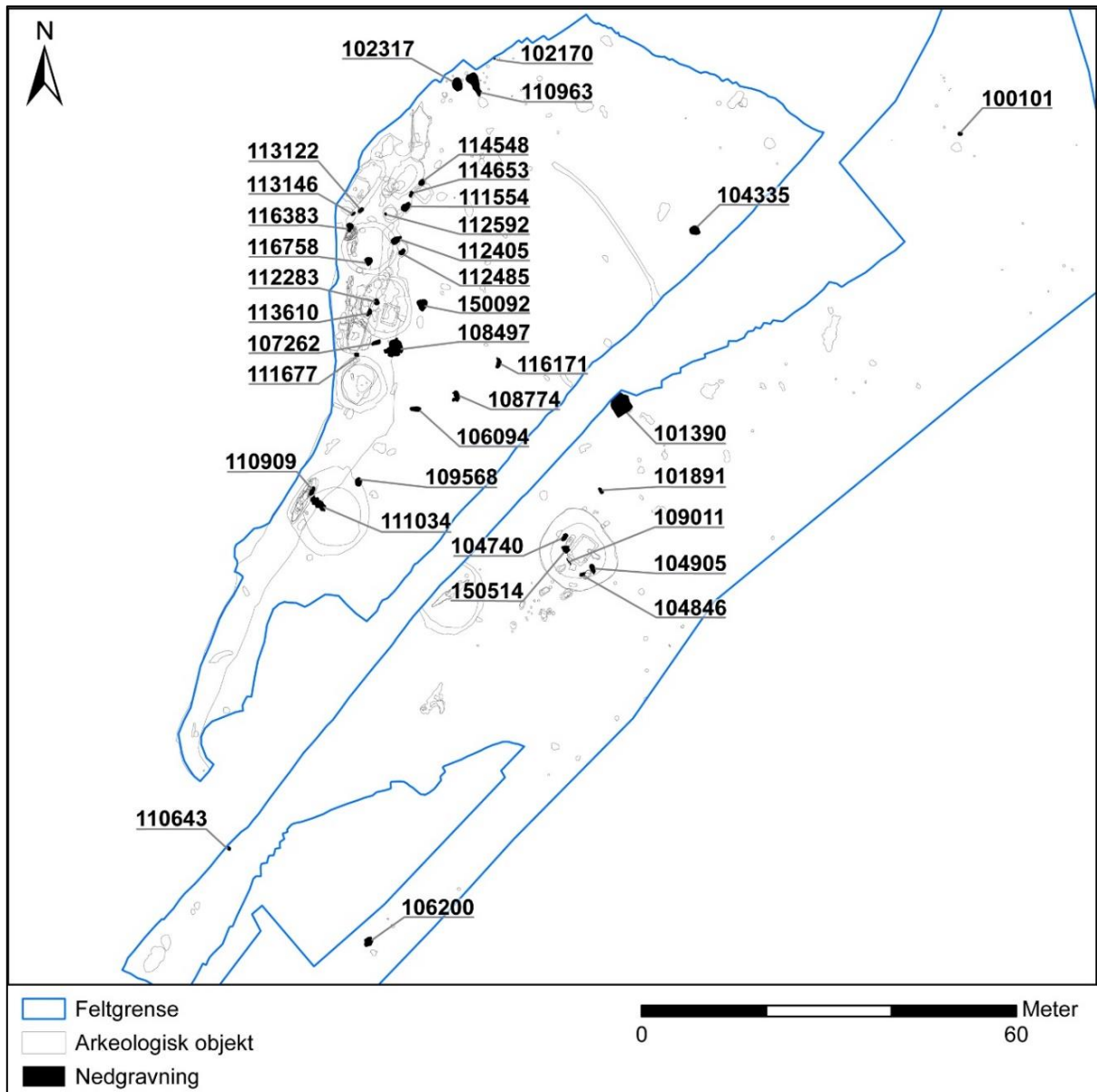
2.2.30.6 Nedgravninger

Det ble undersøkt 36 nedgravninger på Skeiet 1. Dette var kontekster med ulik form og størrelse, og som trolig har hatt ulike funksjoner.

De aller fleste av nedgravningene besto av en uniform fyllmasse, noe som ga få muligheter til å kunne avgjøre hvilken funksjon kontekstene opprinnelig har hatt.

Tabell 96. Nedgravninger fra Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
100101	Nedgravning	D. 70		21
101390	Nedgravning	320	303	12
101891	Nedgravning	115	70	11
102170	Nedgravning	D. 35		15
102317	Nedgravning	200	160	15
104335	Nedgravning	155	143	-
104740	Nedgravning	122	84	-
104846	Nedgravning	91	82	14
104905	Nedgravning	129	65	12
106094	Nedgravning	170	108	22
106200	Nedgravning	D. 130		20
107262	Nedgravning	160	69	10
108497	Nedgravning	300	230	40
108774	Nedgravning	186	145	-
109011	Nedgravning	130	30	-
109568	Nedgravning	90	90	24
110643	Nedgravning	80	70	6
110909	Nedgravning	160	75	10
110963	Nedgravning	200	170	15
111034	Nedgravning	300	140	35
111554	Nedgravning	190	100	28
111677	Nedgravning	70	60	22
112283	Nedgravning	110	80	35
112405	Nedgravning	180	95	15
112485	Nedgravning	115	100	18
112592	Nedgravning	47	36	11
113122	Nedgravning	110	80	10
113146	Nedgravning	80	45	5
113610	Nedgravning	130	72	14
114548	Nedgravning	114	87	9
114653	Nedgravning	120	50	11
116171	Nedgravning	190	65	7
116383	Nedgravning	144	100	24
116758	Nedgravning	122	115	28
150092	Nedgravning	D. 180		-
150514	Nedgravning	175	106	43

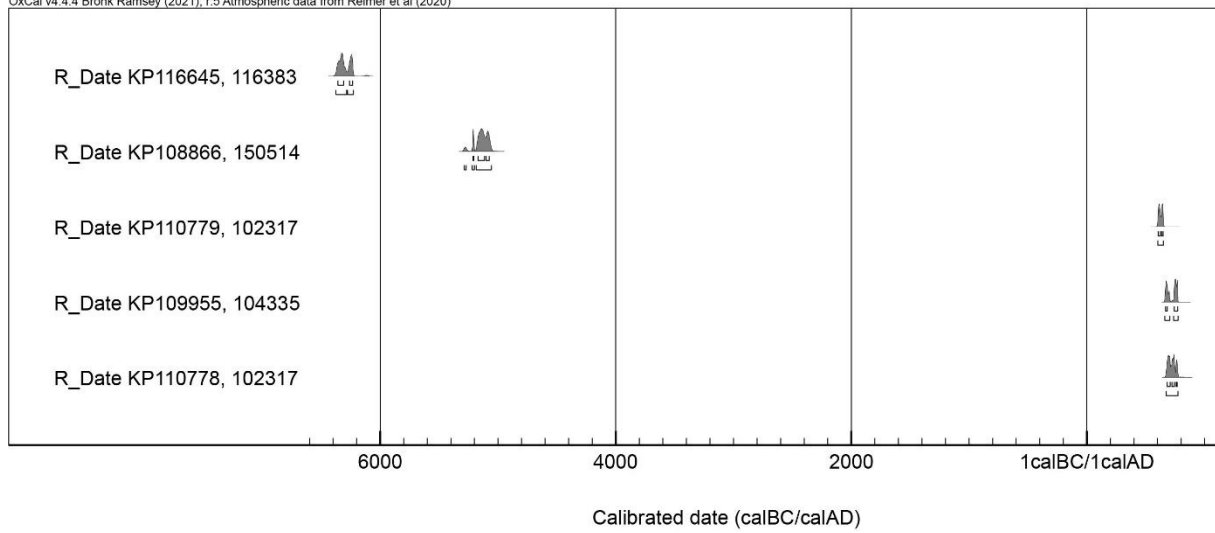
Figur 256. Oversiktskart som viser nedgravninger på Skeiet 1. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

¹⁴C-datering

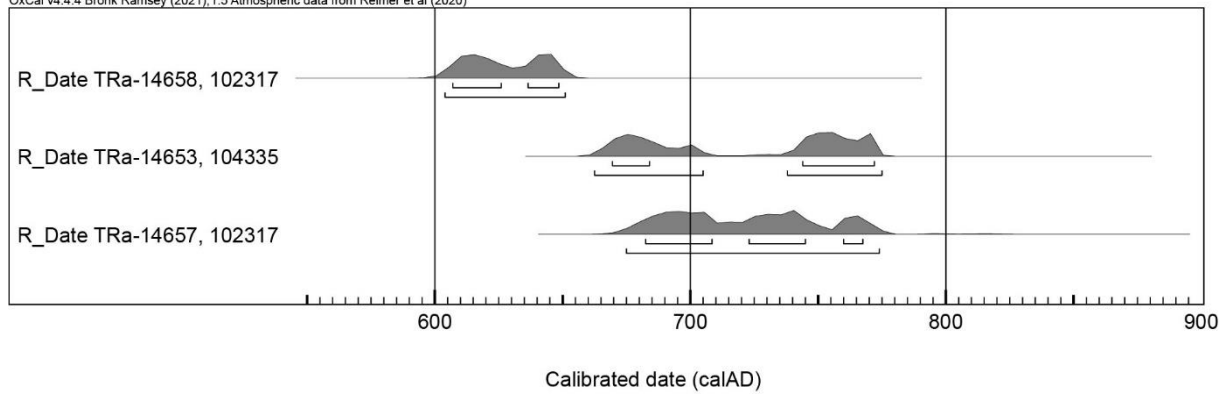
På bakgrunn av at man ofte har svært lite informasjon om nedgravningens funksjon, er det få nedgravninger som har blitt prioritert til datering. Det ble likevel ¹⁴C-datert noen, for å skaffe et lite overblikk over hvilke perioder det har vært aktivitet på stedet.

Tabell 97. Oversikt over ¹⁴C-dateringer av nedgravninger på Skeiet 1

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
116645	116383	TRa-16388	Trekull, bjørk	7410±20	BC 6359 - 6235	BC 6376 - 6229
108866	150514	TRa-16382	Trekull, or	6205±20	BC 5213 - 5074	BC 5286 - 5056
110779	102317	TRa-14658	Trekull, or	1425±15	AD 607 - 648	AD 604 - 651
109955	104335	TRa-14653	Trekull, tofrøbladet art	1305±15	AD 669 - 772	AD 662 - 775
110778	102317	TRa-14657	Trekull, bjørk	1275±15	AD 682 - 767	AD 675 - 774

Figur 257. Kalibreringskurver for alle daterte nedgravninger på Skeiet 1

Figur 258. Kalibreringskurver for nedgravninger datert til jernalder på Skeiet 1

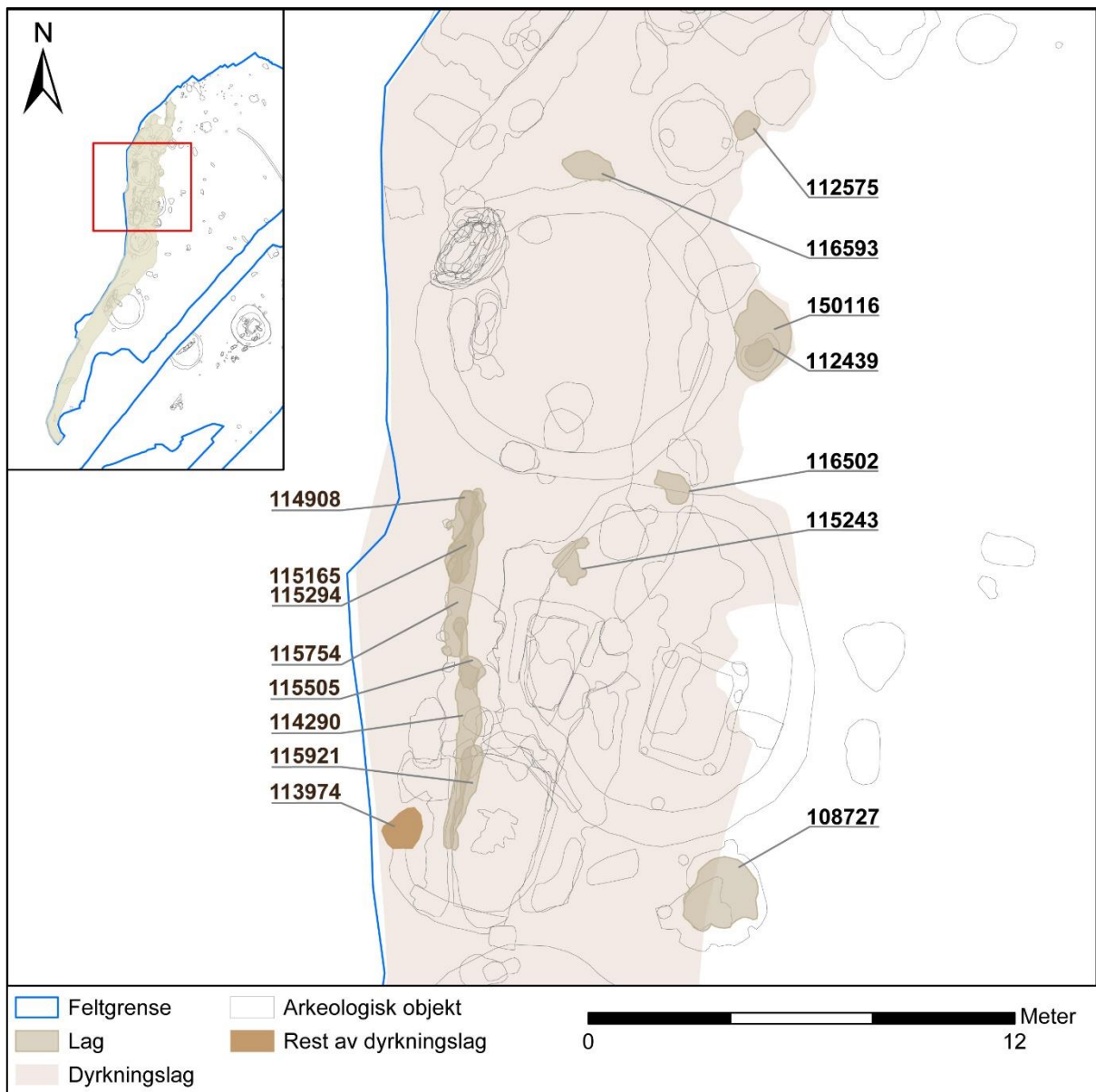
2.2.30.7 Lag

Det ble funnet en rekke ulike akkumulerte lag på Skeiet 1. Dette er også en gruppe som inneholder et bredt spekter av ulike kontekster. Lag som var del av gravkontekster, eller lag i direkte relasjon til gravene har blitt beskrevet sammen med den enkelte grav og gravhaug. Enkelte lag er også omtalt i forbindelse med andre relaterte kontekster.

Tabell 98. Oversikt over ulike akkumulerte lag på Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
100864 ²	Naturlig torvlag	4200	2200	12
102656	Lag, dyrkningslag	11400	940	20
108727	Lag	300	230	5
112439	Lag	84	66	6
112575	Lag	80	60	4
113974	Lag, dyrkningslag rest	120	95	7
114290	Lag	950	63	5
114908	Lag	179	84	4
115243	Lag	140	95	3
115165	Lag	179	84	2
115294	Lag	265	60	0,2
115505	Lag	94	78	4
115754	Lag	475	80	4
116502	Lag	101	62	4
116593	Lag	160	77	7
150116	Lag	220	155	20

² Ikke med på oversiktskart fig. 257.

Figur 259. Oversiktskart over ulike lag på Skeiet 1, Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.30.8 Naturlig torvlag, T100864

I den nordøstre delen av det undersøkte området ble det undersøkt et lag, som viste seg å være et naturlig avsatt torvlag.

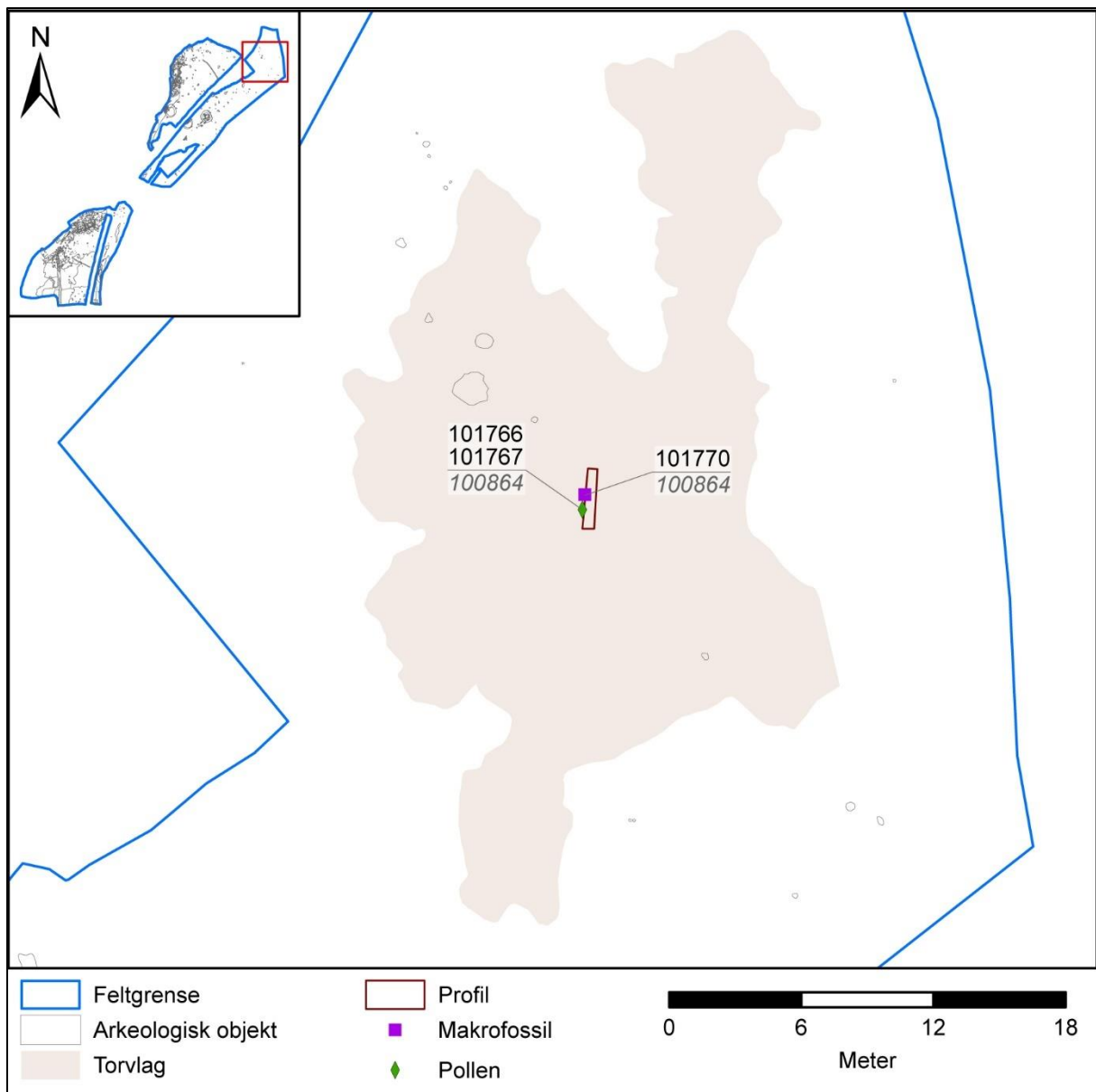
Figur 260. Profil gjennom torvlag, T100864. Da63315_041. Foto: Caroline Fredriksen, NTNU Vitenskapsmuseet

Naturvitenskapelige prøver

Laget ble undersøkt ved bruk av pollenanalyse og ^{14}C -datering, med tanke på å kunne si noe om hvordan det reflekterte vegetasjonen i nærmiljøet.

Tabell 99. Naturvitenskapelige prøver fra T100864 naturlig torvlag

Prøve ID	Profil	Kontekst	Prøve type
101770	101760	T100864 Torvlag	Makro
101766 - 101767	101760	T100864 Torvlag	Pollen

Makrofossil- og pollenanalyse

Det ble analysert makrofossil- og pollenprøver fra det naturlige torvlaget, 100864. Laget var svært minerogent og reflekterer en mulig elvebankavsetning i et meanderende elveløpsystem. Prøvene reflekterer en periode med løvskog på stedet (Overland, A. 2022: 15).

Datering

Det ble analysert en ¹⁴C-prøve fra laget. Denne viste at laget hadde en datering til senmesolittisk tid, og kunne derfor ikke knyttes til gravfeltet.

Tabell 100. ¹⁴C-datering i tilknytning til naturlig torvlag, T100864

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
101770	116838	TRa-15894	Trekull, bark	6345±25	BC 5360 - 5230	BC 5373 - 5219

2.2.30.9 Dyrkningslag, 102656

Langs hele lokalitetens vestre avgrensning ble det funnet restene etter et eldre dyrkningslag. Laget lå over deler av alle gravhaugene som ble funnet i den vestre delen av gravfeltet. Laget hadde dermed en utstrekning på omtrent 140 meter i sør-sørlig-retning, samt en største bredde på 11,5 meter. Dybden på laget varierte en hel del. Helt i sør fantes laget nede i en forsenkning i terrenget og hadde en tykkelse på opp mot en meter, mens det på flaten hvor gravhaugene lå hadde en tykkelse på opp til omtrent 30 cm.

Datering

Dyrkningslaget ble kun typologisk datert, ved at det lå over de fleste gravhaugene i vestre del av gravfeltet. Det lå også over andre kontekster som ble funnet ovenpå gravkontekstene, og må dermed være yngre enn de yngste dateringene i dette området, som var tidlig middelalder.

Funn

Funn med tilknytning til dyrkningslaget ble kun innsamlet i tilfeller hvor man fant gjenstander av en slik art at de hadde en arkeologisk verdi. Laget ble i sin helhet gravd med gravemaskin. De fleste funnene som ble samlet inn fra dyrkningslaget, ble funnet like over eller i nærheten av gravene.

En hammer, T28478: 6, av variant lik R. 395 ble funnet i området mellom dødehusene *Grav 13* og *Grav 18*. Et fragment av et bryne, T28478: 11, av finkornet rødbrun sandstein ble funnet like over *Haug III*. En pilspiss, T28478: 16, ble funnet like over *Grav 13*. Spissen var smal med firkantet tverrsnitt. Kun oddpartiet foreligger.

I dyrkningslaget over *Haug IX*, ble det funnet et underhjalte, T28478: 14, av flat type med avrundete sider, samt en fragmentert kniv, T28478: 15, av ukjent type. Kniven hadde jevn overgang fra tange til blad og buet rygglinje. Det ble også funnet en klinknagle, T28478: 29, som var uvanlig godt bevart.

Like nordøst for fotgrøften rundt *Haug IX*, ble det funnet en liten nål av jern, T28478: 19. Dette er trolig en synål med en største bevarte lengde på 2,5 cm.

Over fotgrøften til den lille *Haug X*, ble det funnet et lite fragment av ukjent gjenstand, T28478: 17. Fragmentet av kobberlegering, hadde dekor bestående av to kryssende linjer av prikkdekor.

Figur 262. Dyrkningslag. Da63315_534. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

En liten remspenne av jern, T28478: 18, ble funnet i dyrkningslaget liker over *Grav 10* og *Grav 11*. Spennen besto av en oval ramme og en ten som løper om rammen.

En mulig synål, som forelå bøyd, T28478: 20, ble funnet i dyrkningslaget, omtrent en halvmeter vest for *Grav 16*. Omtrent en meter nordvest for *Grav 16*, i området over fotgrøften rundt *Haug VIII*, ble det funnet et beslag, T28478: 22, som hadde konvergerende sidekanter med en nagle gjennom den smaleste delen. Stykket hadde bruddflater i begge ender, og en svakt konkav bakside.

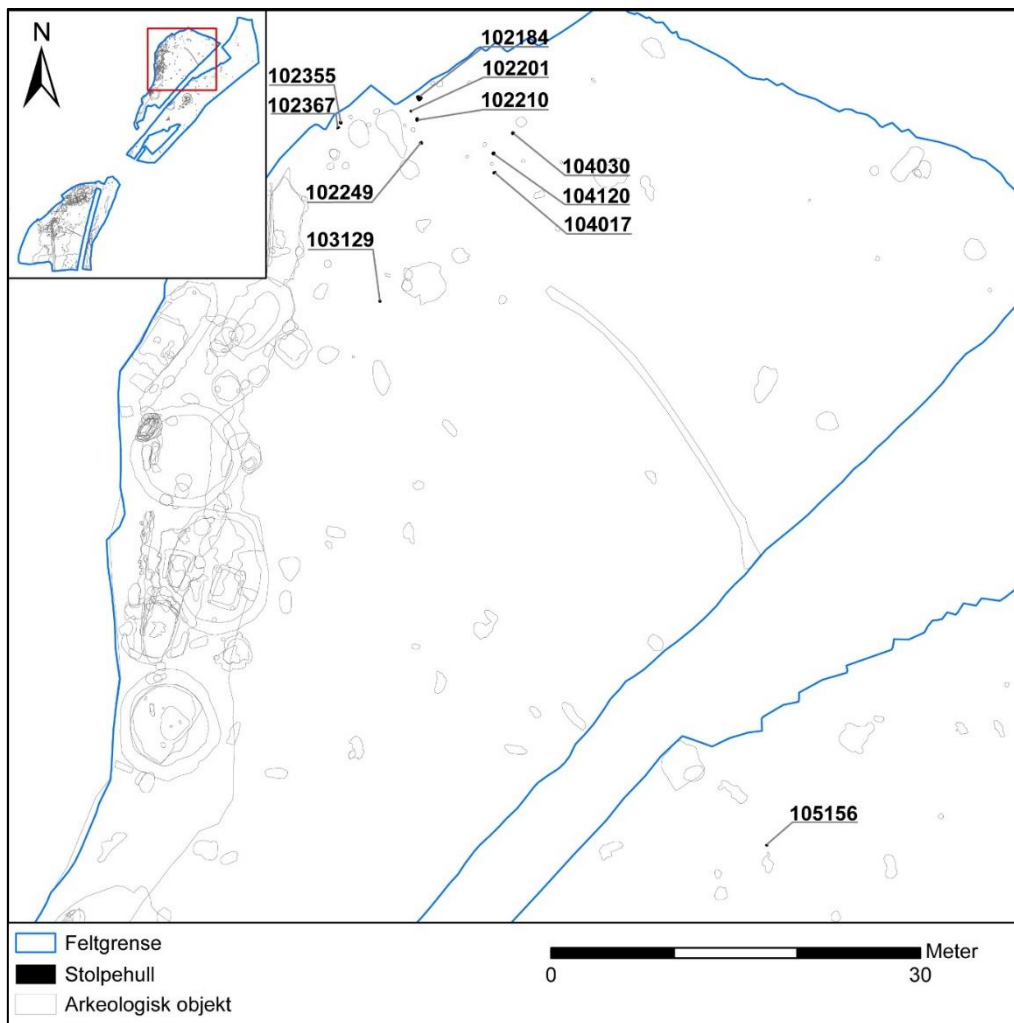
I dyrkningslaget, over nedgravning 111677, som lå midt mellom fotgrøftene rundt *Haug III* og *Haug IX*, ble det funnet en ukjent gjenstand av jern, T28478: 25. Over nedgravning 107262, like øst for *Haug IX*, ble det funnet en ukjent gjenstand av jern, T28478: 26, som besto av en tein som var bøyd om seg selv i den ene enden. Motstående ende besto av en bruddflate. Over fotgrøften rundt *Haug III*, ble det funnet små flate fragmenter av en gjenstand, T28478: 27, samt en flat og smal gjenstand med krumning og en gjennomgående nagle, T28478: 28.

2.2.30.10 Stolpehull

De stolpehullene som ikke er direkte eller indirekte relatert til graver eller andre større kontekster, omtales i det følgende.

Tabell 101. Stolpehull fra Skeiet 1 som ikke ligger i relasjon til graver eller andre omtalte kontekster

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
102184	Stolpehull	D. 40		18
102201	Stolpehull	D. 36		21
102210	Stolpehull	36	30	19
102249	Stolpehull	37	29	22
102355	Stolpehull	D. 30		15
102367	Stolpehull	D. 30		12
103129	Stolpehull	D. 25		
104017	Stolpehull	28	25	15
104030	Stolpehull	D. 28		20
104120	Stolpehull	D.33		25
105156	Stolpehull	25	20	6

Figur 263. Oversiktskart over stolpehull som ikke ble funnet i tilknytning til gravhauger. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

2.2.30.11 Grøft nord for gravfeltet, 110991

Nord for gravfeltet ble det sett svake konturer etter en 28,5 meter lang, svakt buet grøft. Det kunne ses en svak fargeforskjell mellom «grøften» og undergrunnen. Denne grøften ble observert på vestsiden av veien gjennom feltet, og vestover før den forsvant omtrent 20 meter nordøst for de nordligste gravhaugene.

Konteksten ble snittet mot øst, hvor den fremsto tydeligst. Den hadde ujevn bunn og ujevne sider. Profilen viste bare et helt overflatisk fyllskifte, og er nok hardt overpløyd.

Figur 264. Grøft, 110991 ses, mot høyre i bildet, som en bue som strekker seg fra gårdveien og vestover mot nordenden av gravfeltet (grøften til venstre i bildet er en moderne dreneringsgrøft). Da63315_516.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 265. Grøft, 110991 ses som et svakt grått fyllskifte mot den røde undergrunnen. Da63315_120.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

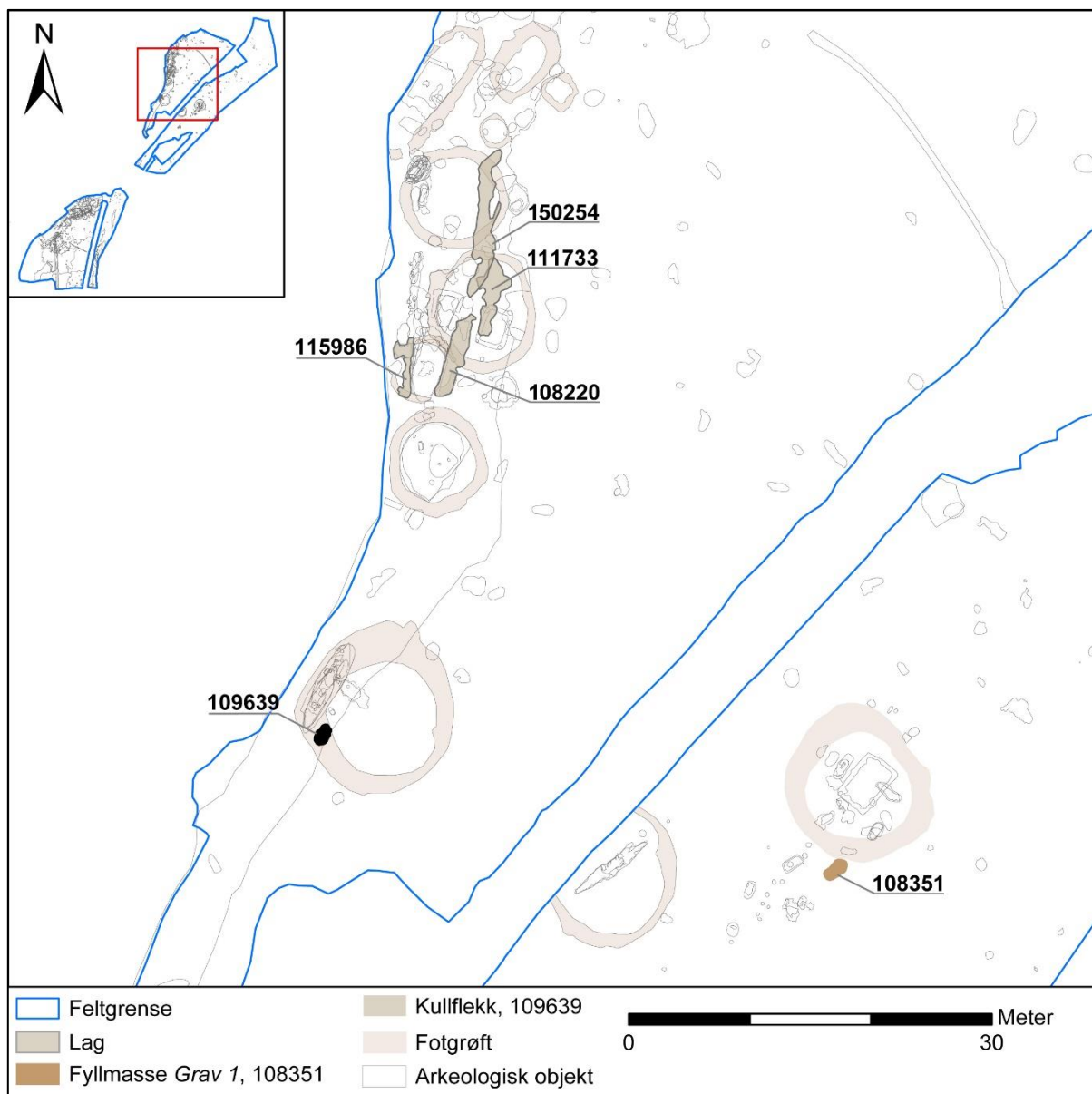
Tolkning

Det ble ikke funnet daterbart materiale i tilknytning til konteksten, og den hadde heller ingen stratigrafisk relasjon til daterte kontekster. En mulig tolkning kan være at den representerer en grensegrøft eller avgrensning av gravfeltet. Dette vil imidlertid kun være spekulasjoner da samtidighet med gravfeltet ikke kan fastslås.

2.2.31 Den siste fasen på Skeiet 1 – planering av haugene

Tabell 102. Oversikt over kontekster relatert til den siste fasen på Skeiet 1

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
108220	Lag	730	160	10
109639	Kullflekk	180	100	5
111733	Lag	640	260	8
150254	Lag	1250	100	
108351	Fyllmasse i Grav 1	220	130	35
115986	Lag	505	162	-

Figur 266. Kontekster med datering i tidlig middelalder. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

2.2.31.1 Større sammenhengende lag

Fra sørenden av *Haug IX* og nord-nordøstover til omtrent en meter nord for *Haug V* fantes tre langstrakte kontekster, bestående av nokså like masser, og av samme karakter. Lagene fantes direkte over fotgrøftene til *Haug IX*, *Haug IV* og *Haug V*, samt like over vegggrøften til dødehuset, *Grav 13*.

Figur 267. *Haug IX*, *IV* og *V*, med lengre sammenhengende lag som ligger over fotgrøftene. Da63315_442.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 268. *Haug V* og dødehus, *Grav 13* med lag 108220, 111733 og 150254 synlige på tvers av haugen. Da63315_462.
Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Lag, 108220

Lag 108220 besto av brun siltsand, og hadde en plassering som strakte seg fra de østre delene av *Haug IX* og nord-nordøstover til de sentrale delene av *Haug IV*. Utstrekningen til laget var på 7,3 x 1,6 meter,

og det var opptil 10 cm tykt. Det er ikke kjent hvilken funksjon laget har hatt, men det lå direkte over fotgrøftene til Haug IV og Haug IX. Laget gikk inn mot midten av Haug IV.

Lag, 111733

Lag 111733 besto av mørk kullholdig humusblanda grus, og lå mot sør direkte over *Grav 13*, videre strakte det seg nordover til det lå delvis over nordre del av fotgrøften til *Haug IV*. Laget var 6,4 meter langt, og hadde en største bredde på 2,6 meter. Laget var kun 8 cm tykt, og var nokså likt tilliggende lag 150254 som løper videre nordover i samme retning som 111733.

Lag, 150254

Laget lå som en lang og smal stripe direkte over fyllmassen i fotgrøftene til både *Haug IV* og *Haug V*. Massen besto av feit, kullholdig siltsand som et tynt sjikt i toppen på >1 cm, over et opptil 2 cm tykt grått utvasket lag med sand. Laget hadde en ujevn utstrekning, med en største lengde på 12,5 meter, samt en bredde på en meter.

Figur 269. Profil 116461 gjennom lag 150254. Da63315_368. Foto: Ole A. D. Husby, NTNU Vitenskapsmuseet.

Lag, 115986

Laget fantes som en stripe direkte over fyllmassen i fotgrøften til *Haug IX*, og strakte seg over hele haugen i nord – sørlig retning. Massen besto av mørk grå siltholdig sand iblandet grus og stein, samt spetter av gul og blekgrå sand og enkelte kullbiter. Laget hadde en lengde på omtrent fem meter, samt en største bredde på 0,6 – 1,6 meter.

Funnmaterialet

Det ble funnet svært få gjenstander i tilknytning til disse fire lagene. I kontekstene 108220 og 150254 ble det funnet enkelte klinknagler. Det er imidlertid tenkelig at funnene representerer sekundært deponerte funn fra gravkontekstene på lokaliteten, da det ble funnet spredte forekomster av klinknagler i dette området. I lag 115986 ble det funnet en glassperle, T28478: 3. Perlen var kuleformet med avflatning i endekantene, og sterkt varmepåvirket. Perlen er trolig sekundært deponert i laget.

Naturvitenskapelige analyser

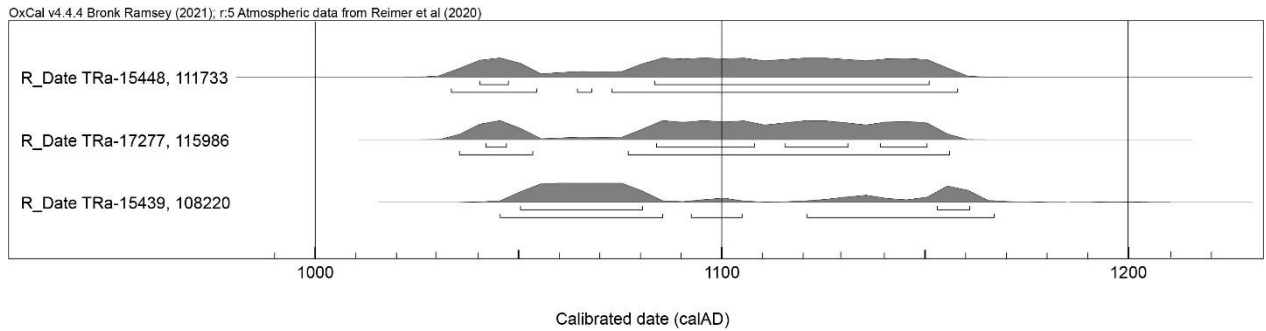
Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra disse kontekstene, utover datering av ¹⁴C-prøver.

¹⁴C-dateringer

Tre av disse kontekstene, 108220, 111733 og 115986 ble datert.

Tabell 103. Oversikt over ¹⁴C-dateringer av lag som lå over gravfeltet.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
112565	111733	TRa-15448	Trekull, bjørk	950±15	AD 1040 - 1151	AD 1033 - 1158
116328	115986	TRa-17277	Trekull, or	950±10	AD 1042 - 1150	AD 1035 - 1156
108470	108220	TRa-15439	Trekull, bjørk/or	920±10	AD 1050 - 1161	AD 1045 - 1167

Figur 270. Kalibreringskurver for ^{14}C -dateringer av lag som lå over gravfeltet.

Alle tre dateringene lå i all hovedsak innenfor tidlig middelalder, på hhv. AD 1033 -1158 (TRa-15448, 950 ± 15 BP), AD1035 – 1156 (TRa-17277, 950 ± 10) og AD 1045 – 1167 (TRa-15439, 920 ± 10 BP).

Tolkning

Lag 108220, 111733, 115986 og 150245 hadde vært lik karakter og store likheter i form og tykkelse, samt svært lignende beliggenhet. Det er naturlig å anta at disse lagene kan være samtidige og at de representerer samme aktivitet. Lag 150254 har ikke selv blitt ^{14}C -datert, men det er grunner til å anta at dette laget også kan ha en tilsvarende alder og opprinnelse som de to andre.

2.2.31.2 Andre kontekster fra samme periode

I tillegg til disse lange, smale lagene som strakte seg på tvers av flere gravhauger i de sentrale delene av gravfeltets vestre del, ble det datert noen flere ^{14}C -prøver som ga tilsvarende dateringer. Disse vil bli presentert i det følgende, da de antas å kunne representere samme aktivitet som de ovenfornevnte lagene.

Kontekstene som presenteres her er selv ^{14}C -datert til middelalder. Det kan ikke utelukkes at det finnes flere udaterte kontekster på lokaliteten som tilhører samme periode.

Kullflekk, 109639

Omtrent en halvmeter sørvest for båtgravene gravd ned i fotgrøft 106025, ble det funnet en kullblandet flekk med blandete masser. Flekken var oval i plan, og hadde målene 180 x 100 cm, og lå over fyllmassen i fotgrøften. Fyllmassen besto av brun sand og silt, samt spetter av kull og rød, tydelig varmepåvirket, sand. Konteksten hadde liten dybde og var kun 5 cm tykk, med masser som fremsto redeponerte. Det ble ikke observert brente bein eller noen gjenstander i tilknytning til kullflekken.

Figur 271. Kullflekk 109639 i tilknytning til fotgrøften rundt Haug II. Da63315_097. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet.

Lag, 108351 i Grav 1

Lag 108351 utgjorde hoveddelen av fyllmassen i *Grav 1*³. Massen har trolig fylt opp graven og har trolig i tillegg blitt lagt i haug over graven, slik at den har fylt opp nedgravningen etter hvert som organisk masse har blitt brutt ned. Trekullprøven ble tatt i forbindelse med nokså store kullforekomster høyt oppe i laget.

Fotgrøft Haug III, 106426

Fyllmasse fra fotgrøft 106426, rundt *Haug III*, ble også ¹⁴C-datert til middelalder⁴. Den daterte trekullprøven ble innsamlet fra en sjakt gravd gjennom nordvestre del av fotgrøften rundt *Haug III*. I dette området er konteksten ikke en reel grøft, men fremsto som et «hakk»/halv grøft ute på ravinekanten. Dette kan være gjort for at haugen skulle fremstå større enn det den reelt sett var.

Organisk lag i Grav 19, 107095

I bunnen av den mulige graven, *Grav 19*, ble det funnet en kniv av jern med bevarte rester av en treslire. Konteksten tolkes som grav på bakgrunn av likhet til andre graver på lokaliteten, og da særlig er det organiske bunnlaget karakteristisk for gravene på lokaliteten.

Naturvitenskapelige analyser

Det ble ikke prioritert å analysere naturvitenskapelige prøver fra disse kontekstene, utover datering av ¹⁴C-prøver.

¹⁴C-dateringer

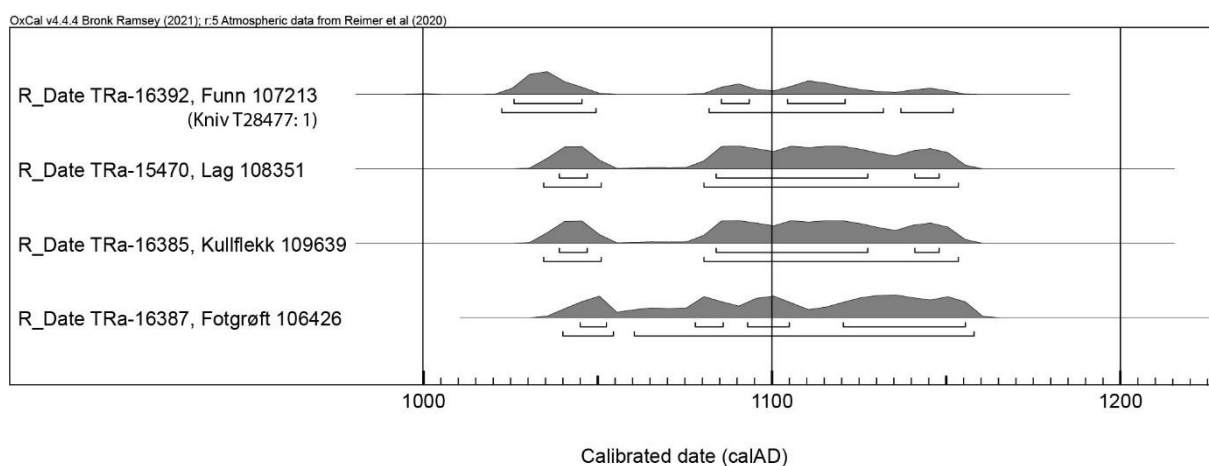
Det var totalt fire prøver fra denne typen ulike kontekster som ble ¹⁴C-datert til middelalder.

³ Konteksten er omtalt i forbindelse med gjennomgangen av *Grav 1*.

⁴ Konteksten er omtalt i forbindelse med *Haug III*.

Tabell 104. Oversikt over ¹⁴C-dateringer fra middelalderen

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 1σ	Kalibrert 2σ
150662	107213 T28477: 1	TRa-16392	Tre, bjørk	980±15	AD 1026 - 1121	AD 1022 - 1152
150437	108351	TRa-15470	Trekull, kvist av tofrøbladet tre	955±10	AD 1039 - 1148	AD 1034 - 1153
109662	109639	TRa-16385	Trekull, vier	955±10	AD 1039 - 1148	AD 1034 - 1153
111592	106426	TRa-16387	Trekull, or	940±10	AD 1045 - 1155	AD 1040 - 1158

Figur 272. Dateringskurver for dateringer fra tidlig middelalder.

Treverk fra sliren til kniv, T28477: 1, som ble funnet *Grav 19*, ble datert til AD 1022 – 1152 (TRa-16392, 980±15 BP). Kniven ble funnet i gravens bunnslag, som ble tolket som et organisk lag lignende det de fleste gravene på lokaliteten hadde. Laget skilte seg imidlertid ut ved å være noe tørrere i konsistensen i forhold til andre gravers bunnslag. Det var ingenting som tydet på at dette ikke skulle være en god yngre jernalder-kontekst.

Trekull fra høyt oppe i fyllmassen til *Grav 1* (103851) ble datert til AD 1034 – 1153 (TRa-15470, 955±10 BP). Dette er ei datering som skiller seg fra dateringen til selve begravelsen som antas å ligge innenfor perioden AD 850 – 950, og da trolig i andre halvdel av tidsintervallet.

¹⁴C-dateringen av kullflekk 109639, ga en identisk datering som toppen av fyllmassene i *Grav 1*, til perioden AD 1034 – 1153 (TRa-16385, 955±10 BP). Denne kullflekken ble funnet direkte over fyllmassen til fotgrøften rundt *Haug II*, og like ved den doble båtgraven som ble funnet gravd ned i fotgrøften.

En ¹⁴C-datering fra fotgrøften rundt *Haug III* (106426) ga også et resultat til tidlig middelalder, og perioden AD 1040 – 1158 (Tra-16387, 940±10 BP).

2.2.31.3 Tolkning av aktiviteten fra middelalder på gravfeltet

De fire langstrakte lagene (108220, 111733, 115986 og 150254) ble observert i det samme området, sentralt på gravfeltets vestre område. Tre av lagene lår som et sammenhengende belte fra *Haug IX*, via *Haug IV* og til et stykke nord for *Haug V*. Til sammen strakte lagene seg over 21 meter i omtrent nord-sørlig retning.

Et spørsmål som raskt meldte seg, er om dette kan dette være spor etter en bevisst fjerning av gravhaugene på Skeiet i tidlig middelalder. Det er ikke mer enn omtrent 50 meter i luftlinje mellom gravfeltet på Skeiet og kirkegården rundt Vinje kirke. Det er kjent at en eldre kirke har stått i det samme området hvor kirken finnes i dag. Tidligste omtale av selve kirkestedet på (gnr. 118) Vinje er fra 1589, hvor det omtales som *Sancti Andreae kircke wdi Hemne* (Hamre 1983), men det er i dagens kirke bevart

et krusifiks som nevnes å være fra første kvartal av 1100-tallet (Brendalmo & Frøysaker 1997:44). Det finnes altså indisier på at kirkestedet på Vinje kan gå langt tilbake i tid.

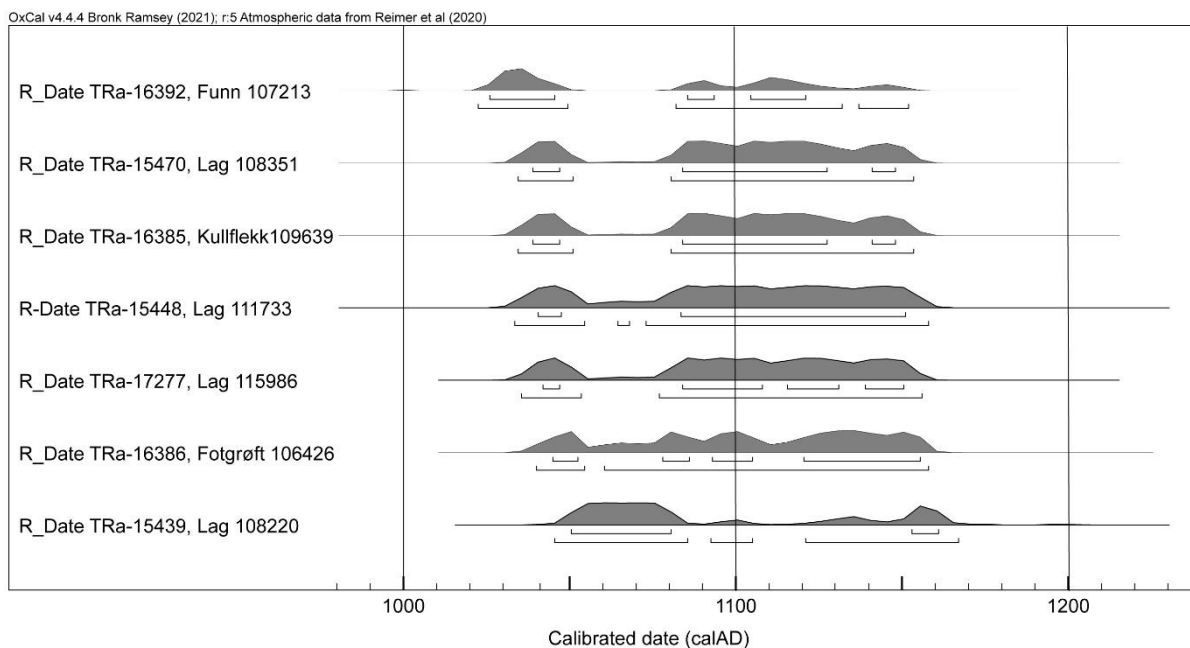
Det er ikke utenkelig at maktforhold eller religionskonflikt kan være bakenforliggende årsak til at gravhaugene har blitt fjernet såpass raskt etter de var i bruk, selv om det selvsagt også kan være en rekke andre årsaker bak handlingen.

Stratigrafisk-, typologisk- og ¹⁴C-datering av middelalder-kontekstene på gravplassen

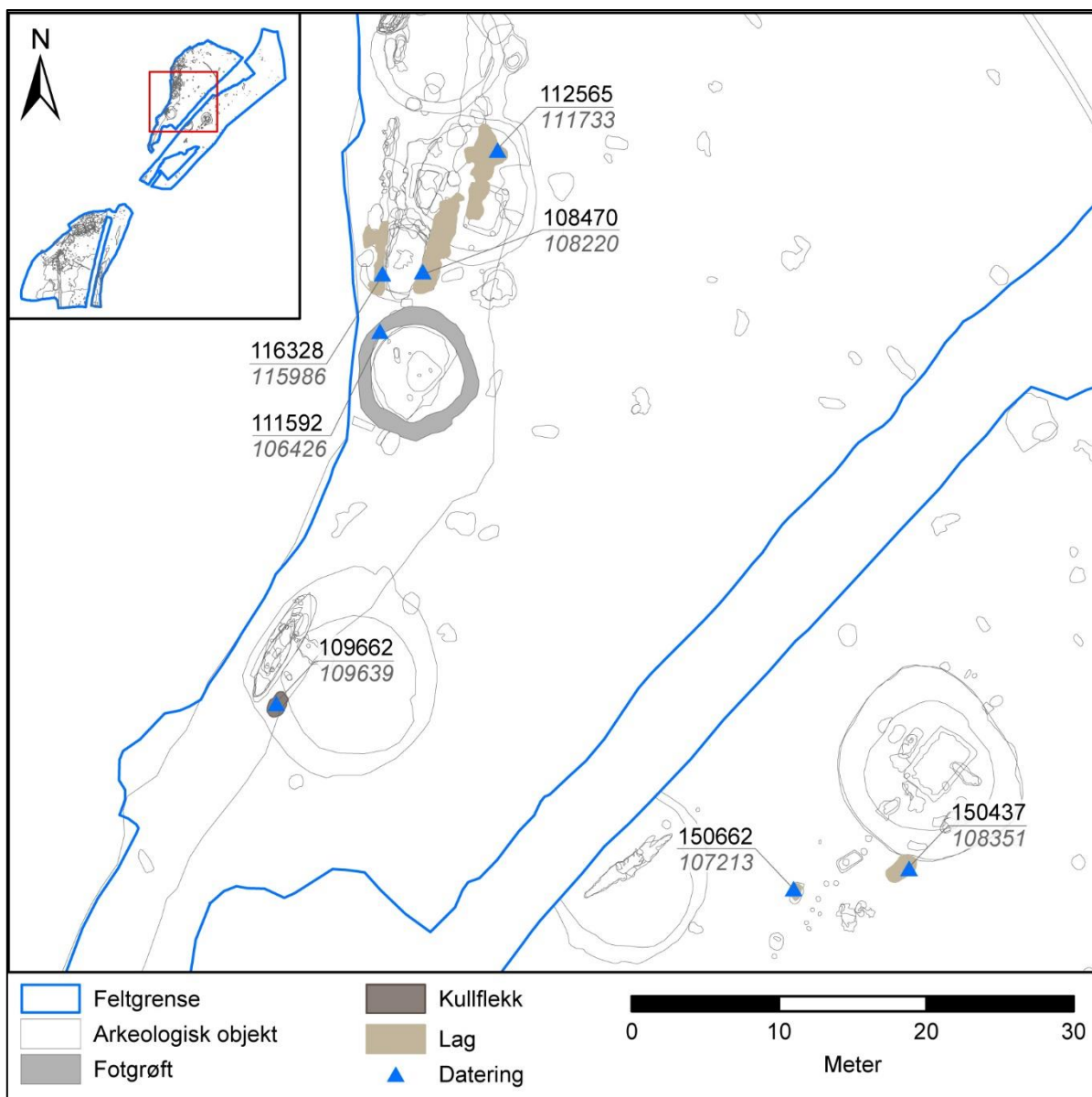
Felles for de langstrakte lagene var at de lå direkte over de ulike haugenes fotgrøfter. Det ble ikke funnet noen begravelser under disse lagene, men de strakte seg over dødehuset, *Grav 13*. Inne i haugene lå lagene direkte over undergrunnen. Dette er et tydelig bevis for at det på tidspunktet lagene ble anlagt ikke har vært hauger på stedet. Massen som har utgjort fyllmassen til gravhaugene, må derfor senest på samme tid, ha blitt fjernet. Heller ikke dyrkningslag, eller noen form for veksthorisont, ble funnet mellom undergrunn og de aktuelle lagene. Dette kan vanskelig bety noe annet enn at haugene må ha blitt fjernet ned til undergrunnen, nokså samtidig med at middelalder-lagene ble etablert.

Det fantes ingen muligheter for typologisk datering av de aktuelle kontekstene.

Det ble analysert sju ¹⁴C-dateringer som vitnet om aktiviteter på stedet i middelalder. Flere av disse vitner nokså direkte om en fjerning av de eldre gravkontekstene på stedet.

Figur 273. Kurve over alle middelalder-dateringene fra gravfeltet på Skeiet.

Figur 274. Dateringsprøver fra lokalitetens siste fase. Illustrasjon: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

¹⁴C-dateringene i tilknytning til *Haug III* sin fotgrøft, kullflekken direkte over fyllmassen i *Haug II* og topplaget i *Grav 1* hadde en noe lignende karakter som de langstrakte lagene, ved at det er snakk om kontekster med middelalder-dateringer i tilknytning til jernaldergraver. Dateringen av kniven i *Grav 19* kan være en antydning eldre enn andre dateringene, og skiller seg også ved at den kom fra gjenstand som ble antatt å ligge nede i en sikker jernalderkontekst. Her finnes det flere mulige forklaringer, enten er det snakk om en svært ung grav på lokaliteten, det kan skyldes forstyrrelser i ettertid, eller det kan være et tilfelle av en ¹⁴C-datering som ikke stemmer.

2.3 Oversikt over gjenstandsfunn

Funn fra hver gravkontekst ble gitt individuelt T-nummer, mens funn fra andre kontekster ble samlet sammen på et felles nummer. Funnmateriale fra aktiviteter på stedet i steinalderen ble samlet på et felles T-nummer for Skeiet 1 og Skeiet 2.

Tabell 105. Oversikt over T-nummer på funn fra Skeiet 1.

T-nr	Kontekst	Beskrivelse
T28188	Grav 1	Inhumasjon
T28189	Grav 2	Inhumasjon
T28190	Grav 3	Kremasjon
T28191	Grav 4	Inhumasjon
T28192	Grav 6	Inhumasjon
T28273	Grav 8	Båtgrav, inhumasjon
T28274	Grav 9	Dødehus
T28275	Grav 10	Båtgrav, inhumasjon
T28276	Grav 11	Båtgrav, inhumasjon
T28277	Grav 12	Kremasjon
T28278	Grav 13	Dødehus
T28279	Grav 14	Kremasjon
T28281	Grav 15	Inhumasjon
T28282	Grav 16	Inhumasjon
T28473	Grav 5	Funntom grav
T28474	Grav 7	Funntom grav
T28475	Grav 17	Kremasjon
T28476	Grav 18	Dødehus
T28477	Grav 19	Inhumasjon
T28478	Andre funn fra Skeiet 1	Boplassfunn
T28479	Funn fra forstyrret grav	Forstyrret gravkontekst
T28155	Funn fra steinalder, Skeiet	Boplassfunn, forstyrrete kontekster

2.4 Dateringer

Fra lokaliteten Skeiet 1 ble det samlet inn 175 prøver for ¹⁴C-analyse. Prøvene ble samlet inn fra gravkontekstene, i tillegg til andre kulturminner som kokegroper, nedgravninger, kullflekker og lag av ulik karakter. Av ¹⁴C-prøvene som ble samlet inn ble totalt 92 analysert. De fleste ble analysert på trekull, men enkelte ble analysert på andre materialer, som ubrent tre, bein/tann, tekstil og korn.

Dateringsresultatene ble kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4. Relevante dateringsresultater presenteres fortløpende i teksten.

Dateringsresultatene viste at gravfeltet var i bruk i yngre jernalder, mens det fantes spor etter aktiviteter på stedet fra steinalderen og frem til gravfeltet ble fjernet i tidlig middelalder.

2.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser

Det ble totalt samlet inn 146 makrofossilprøver fra lokaliteten. Disse ble i all hovedsak samlet inn fra gravkontekster, inkludert fotgrøfter, samt fra ulike lagavsetninger på lokaliteten. Tolv prøver ble sendt til analyse ved Universitetsmuseet i Bergen, avdeling for naturhistorie. Av 87 pollenprøver som ble samlet inn fra tilsvarende kontekster ble 22 pollenprøver, fordelt på 13 kontekster, ble også sendt til

samme sted for analyse. 31 jordmikromorfologiske prøver ble samlet inn fra Skeiet 1. Disse ble tatt ut fra graver, fotgrøfter og akkumulerte lag. 13 av disse prøvene ble prioritert analysert.

2.5.1 Makrofossil og pollenanalyser

12 makrofossilprøver og 22 pollenprøver fordelt på 13 serier ble analysert av Anette Overland og Kari Loe Hjelle, ved *avdeling for naturhistorie, Universitetsmuseet i Bergen*. Det ble sendt inn prøver fra organiske bunnlag i fire ulike graver, samt fra en kremasjonsgrav, i tillegg til prøver fra to av dødehusene, prøver fra fotgrøften rundt *Haug I*, ardspar under *Haug IX* samt fra et torvlag nord for gravfeltet. Pollenprøvene ble innsamlet fra flere av de samme kontekstene, samt fra ytterligere en fotgrøft og det organiske bunnet i ytterligere tre graver.

Hovedfokus for analysene var å forsøke å si noe om bruken av planter i gravritualene, samt å danne seg et inntrykk av dyrkning i området både før gravfeltet ble etablert, men også på tiden gravfeltet var i bruk.

2.5.2 Jordmikromorfologiske analyser

Det ble sendt 13 jordmikromorfologiske prøver til analyse hos Dr. Richard Macphail ved *Institute of Archaeology, University College London*. Prøvene var innhentet fra fotgrøften rundt *Haug I*, vegggrøftene til dødehusene *Grav 9* og *Grav 13*, samt det mulige inngangspartiet til sistnevnte. Videre ble organisk masse i bunnen av *Grav 1* og *Grav 6* analysert, samt de tre båtgravene, *Grav 8*, *Grav 10* og *Grav 11*.

Problemstillingene for disse analysene gikk på gjenfyllingsprosesser i fotgrøften, hvordan dødehusenes nedbrytningsprosess hadde foregått, forholdet mellom de to overliggende båtgravene, samt karakteren til de organiske massene i gravkontekstene.

2.5.3 Osteologiske analyser

Bein fra 20 ulike kontekster, tilhørende åtte ulike graver ble sendt til Jan Storå, *Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms Universitet*. Beinmaterialet ble hovedsakelig analysert med tanke på artsbestemmelse, samt kjønnsbestemmelse av menneskebein, samt varmebehandling og kremasjonsprosess.

2.5.4 Metallurgiske analyser

Det ble analysert slaggprøve fra én kontekst på Skeiet 1, 102154. Slaggprøven ble sendt til Arne Jouttijärvi, ved *Heimdal-archaeometry*, Danmark.

2.6 Sammenfatning

De arkeologiske undersøkelser på Skeiet 1, som strakte seg over to feltesonger, resulterte i totalt 432 påviste anleggspor, hvorav 337 ble undersøkt. Det viktigste funnet var gravfeltet, som ble tilnærmet totalundersøkt. Det ble her funnet spor etter minst 11 gravhauger, i form av nedgravde fotgrøfter. Gravminnene i tilknytning til haugene fordelte seg på tre dødehus, fire kremasjonsgraver, tre båtgraver og åtte inhumasjoner i ovale nedgravninger, hvorav to var uten bevarte funn. I tillegg til disse fantes det en inhumasjonsgrav som ble undersøkt i forbindelse med registreringen utført i 1996.

Gravfeltet hadde en bruksperiode fra omtrent år 600 til rundt midten av 900-tallet. De tre dødehusene hadde dateringer til tre ulike faser av gravfeltets bruksfase, mens man tydelig kunne se en kronologisk utvikling i de faktiske gravene, hvor kremasjonene var eldst, fulgt av båtgravene og hvor inhumasjonsgravene i hovedsak var yngst. Kremasjonene dateres til 600 og 700-tallet. Båtgravene var i bruk på 700 og 800-tallet, mens de resterende inhumasjonsgravene i hovedsak var fra 800 og 900-tallet.

Kullholdige lag som lå på tvers over flere av fotgrøftene i gravfeltets vestre del, viste dateringer til tidlig middelalder, og dokumenterte at flere av haugene må ha blitt planert ut allerede på dette tidspunktet.

Dateringer fra andre kontekster spredt rundt på lokaliteten viste at området hadde blitt brukt, i alle fall sporadisk, fra senmesolittisk tid, noe også funn av littisk materiale viste. Ardspor, bevart under massen i Haugene IV og IX, viser at det hadde blitt dyrket bygg i området på 400-tallet.

Kokegropene på lokaliteten viste dateringer som grupperte seg innenfor periodene yngre romertid, folkevandringstid og merovingertid.

Det ble ikke funnet noen kulturminner som var yngre enn fasen hvor gravhaugene ble planert ut, og det er derfor nærliggende å tro at området gikk helt ut av bruk ved overgangen til en ny religion.

3 Skeiet 2

Av Hanne Bryn

Type kulturminne: Bosetning-aktivitetsområde

Datering: Folkevandringstid - høymiddelalder

Askeladden ID: 170666

Museumsnummer: T28155-T28156

Fotonummer: Da63222, Da63803

Avdekt areal: 7216 m²

Antall anleggsspor funnet: 700

Nummerrekke Intrasis: 200000-299999

Antall hus og bygninger: 9

3.1 Metode

Hele lokaliteten ble flateavdekket med gravemaskin hvor ulike lag og strukturer i undergrunnen ble gravd frem, og til sammen ble det åpnet et areal på 7216 m². Ettersom dagens gårdsvei inn til Skeiet, Kårøydalsveien, gikk igjennom lokaliteten lå de flateavdekkede områdene på begge sider av denne veien. Synlige anleggsspor i undergrunnen og lag ble målt inn, før utvalgte kontekster som var gravd ned i undergrunnen ble ytterligere dokumentert og deretter snittet. Utvalgte kontekster ble også tømt. Fotografi over større områder ble gjort ved fotostang eller ved hjelp av drone.

Før utgravingen ble det gjennomført en geofysisk undersøkelse av utgravingsområdet. Undersøkelsen ble gjennomført av Arne Anderson Stamnes fra NTNU Vitenskapsmuseet den 10. mai 2019. De innsamlede geofysiske dataene antydte et markant lavere antall anleggsspor enn det som ble påvist, og det var generelt lite samsvar mellom dataene og observasjonene etter avdekking. For redegjørelse om de geofysiske undersøkelsene, se vedlegg 7.

Det ble også gjennomført et sosialt søk på Skeiet før utgravingen startet. Formålet var å kartlegge eventuelle gjenstandsfunn i pløyelaget før matjorden ble fjernet. På Skeiet 2 ble det målt inn 74 funn i løpet av det sosiale søket, hvorav fire ble vurdert som forhistoriske i etterkant av utgravingen og innlemmet i samlingene. For ytterligere informasjon om metallsøkingen, se vedlegg 8.

Med bakgrunn i funnene fra det sosiale søket ble det som en del av de innledende undersøkelsene på Skeiet 2, ble det gravd to prøveruter i matjordslaget som ble undersøkt ved sålding. Prøverutene ble gravd og grovsåldet ved hjelp av gravemaskin utstyrt med såldeskuff. Såldeskuffen bestod av en sorteringsskuffe med pusseskjær, og hadde en bredde på 1,6 m. Skuffen var beregnet på å sålde grovere masse og hadde derfor en grovmasket bunn. Hensikten med såldeskuffen var å løse opp matjordslaget som samt eventuelt fange opp skjørbrent stein og andre større objekter i matjorda. Rutene som ble gravd hadde en størrelse på om lag 3 x 3 m hvor kun matjordslaget ble fjernet ned til undergrunn eller til underliggende lag ble påtruffet. Såldeskuffen tillot rask sålding av store mengder masse. Områdene hvor prøverutene ble lagt var basert på metalldetektorfunn som var blitt gjort under det sosiale søket i forkant av utgravingen. De allerede maskinelt såldede massene la til rette for en effektiv ettersålding i såld med 4 x 4 mm maskevidde.

Begge prøverutene (200037 og 200450) lå i den søndre delen av lokaliteten (se figur 275). Metalldetektorfunnene rutene ble anlagt etter var tolket til å være av kobberlegering og at disse kunne være deler av skålspenner. Hensikten var derfor å undersøke om disse metallgjenstandene var oppløyde gravfunn og om det lå ytterligere gjenstander i matjordslaget i nærheten. Såldingen av matjordslaget ga få resultater og det ble kun gjort et fåtall funn av forhistorisk karakter; bryne, del av bakstehelle, nagler av jern samt flint. I ettertid ble metallinnholdet i metallsøkerfunnene analysert av konservator Ellen Wijgård Randerz ved NTNU Vitenskapsmuseet, og XRF-analysen viste ikke var av forhistorisk art.

Som følge av prosjektets problemstillinger ble det lagt vekt på metodikk med utgangspunkt i mekanisk-stratigrafisk undersøkelse av eldre dyrkingslag og lagavsetninger. Samtlige påtrufne lag under flateavdekkingen ble dermed liggende igjen med hensikt om ytterligere undersøkelse, etter at lagenes totale utstrekning var redegjort for. Et utvalgt område med eldre dyrkingslag ble deretter gravd mekanisk-stratigrafisk, mens de øvrige lagene ble fjernet med maskin etter at de var søkt over med metalldetektor. Den mekanisk-stratigrafiske metoden gikk ut på å fjerne lag i mekaniske sjikt på ca. 10 cm ved bruk av gravemaskin. Før fjerning av neste sjikt ble lagene dokumentert med fotogrammetri i et forsøk på å påvise eventuelle anleggsspor i lagene. De ble også systematisk gjennomløst med metallsøker for å se etter gjenstandsmateriale i lagsavsetningene. Det eldre dyrkingslaget som ble avdekket øst for gårdsveien ble undersøkt ved mekanisk-stratigrafisk metode.

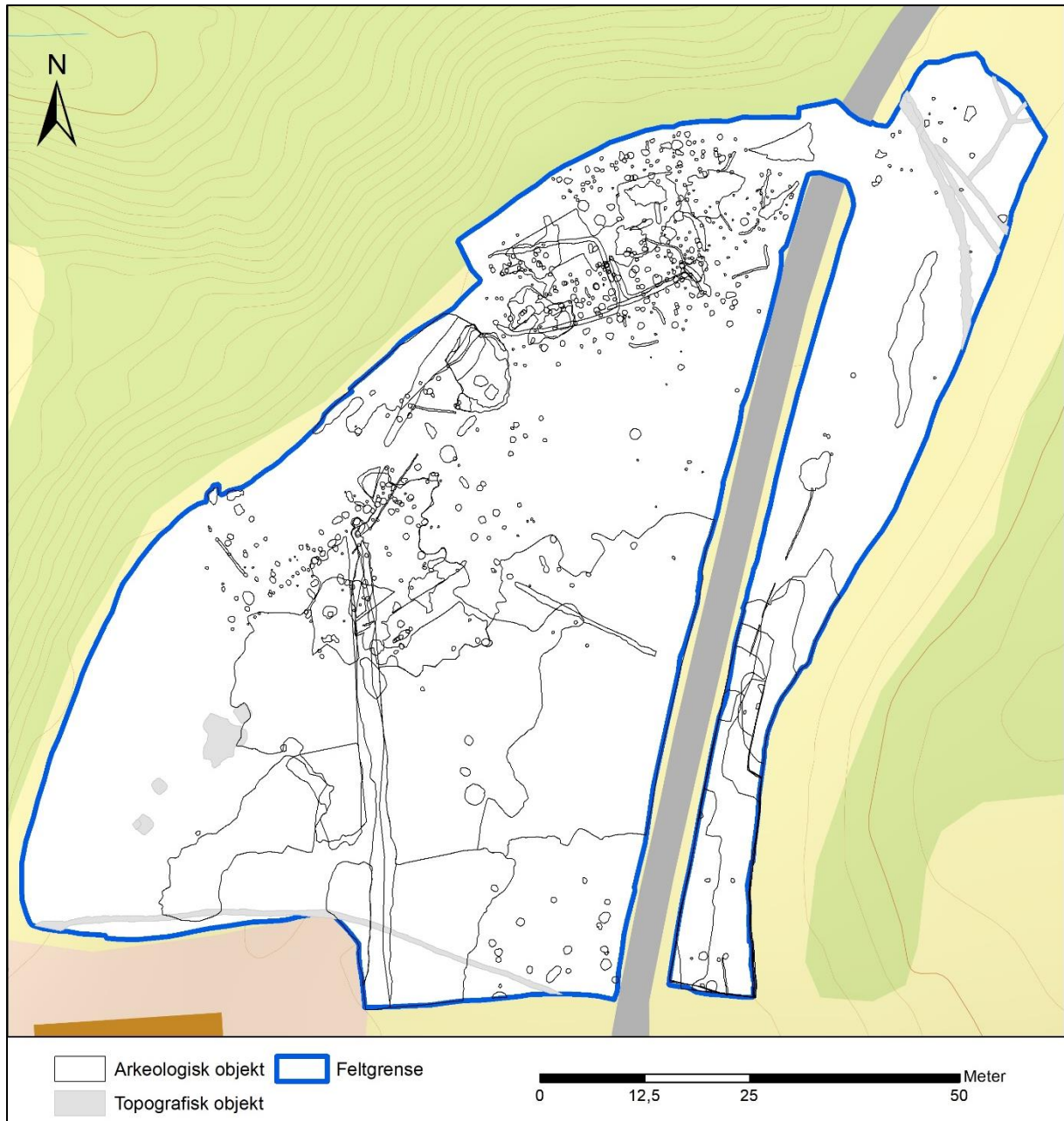
Utgravingen av kulturlaget ble på forhånd planlagt som en single context undersøkelse, hvor formålet var å etablere en relativ kronologi for å bidra til å belyse etableringen og utviklingen av et mulig gårdstun på stedet. Dette ble også ansett som en viktig metodisk tilnærming for å datere når gården ble etablert. Lagene ble forsøkt gravd stratigrafisk, men ettersom lagene bar preg av en stor andel nyere tids påvirkning ble denne metoden gått bort i fra.

Oversiktsbilder og ortofoto fra lokaliteten ble jevnlig analysert gjennom fargemanipuleringsverktøyet Dstretch. Denne metoden var viktig da strukturer med svake fargeforskjeller tydeligere kunne skilles fra hverandre og på den måten være et enkelt hjelpemiddel for å kunne se kontekster som ellers var vanskelig å få øye på med det blotte øyet. Bruken av Dstretch var spesielt viktig for identifisering av bygningene på lokaliteten.

¹⁴C-datering av hus og bygninger ble fortrinnsvis gjort på makrofossiler fra stolpehullene, ettersom korn, frø og andre makrofossiler er kortlevde plantematerialer til forskjell fra trekull som kan ha egenalder eller være redeponert. Målet for ¹⁴C-dateringen var å unngå store sprik i dateringsresultatene, noe som kan forkomme når trekull benyttes som dateringsmateriale. Strategien var å samle inn prøver fra utvalgte stolpehull, med et fokus på kvalitet fremfor kvantitet. For å etablere en relativ kronologi over bygningene, ble prøvetakingen hovedsakelig gjort fra nedgravingen til stolpen og ikke det gjenfylte tomrommet hvor stolpen hadde stått. Målet var å fange opp tidsrommet for når bygningen var oppført. Trekull ble hovedsakelig samlet inn fra kokegroper og ildsteder, samt andre kontekster hvor trekullet med størst sannsynlighet ville datere aktiviteten. Trekull ble derimot benyttet til å datere stolpehull hvis det ikke ble funnet makrofossiler i de aktuelle prøvene.

3.2 Resultat

I løpet av utgravningen ble det til sammen registrert 700 kontekster, hvorav 531 ble undersøkt. Av disse var det 242 stolpehull, 65 kokegroper og ildsteder, 34 lag av ulik type og 22 nedgravninger, mens 136 ble avskrevet. 169 kontekster ble ikke undersøkt. De avskrevne kontekstene var hovedsakelig steinopptrekk og rester av lag liggende i grunne forsenkninger, samt spor etter nyere tids forstyrrelser. Det ble i tillegg gjort prioriteringer i løpet utgravningen, og enkelte anleggspor ble derfor ikke prioritert for utgraving. Disse ble enten sett på som ikke arkeologiske eller at de i liten grad ville bidra med ytterligere informasjon om bosettingsaktiviteten.

Figur 275. Oversiktskart over lokaliteten med alle anleggspor. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

To områder med større konsentrasjoner av bosetningsspor ble påvist innenfor lokaliteten; ett i nord og ett i de sentrale delene av lokaliteten. Begge områdene skilte seg noe ut fra resten av det avdekkede området ved at undergrunnen bestod av sand og grusholdig sand, og på den måten var svært godt drenert. Spor etter til sammen ni bygninger ble identifisert innenfor disse to områdene, hvorav to bygninger i det sentrale bosetningsområdet og de øvrige syv i den nordre delen. Bygningene vil bli presentert i rekkefølge slik de ble funnet og ikke kronologisk. For en kronologisk presentasjon av de ulike fasene på lokaliteten, se avsnitt 3.6.

Figur 276. Flyfoto over Skeiet fra 1962 hvor den tidligere traseen til Kårøydalsveien sees å gå over lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

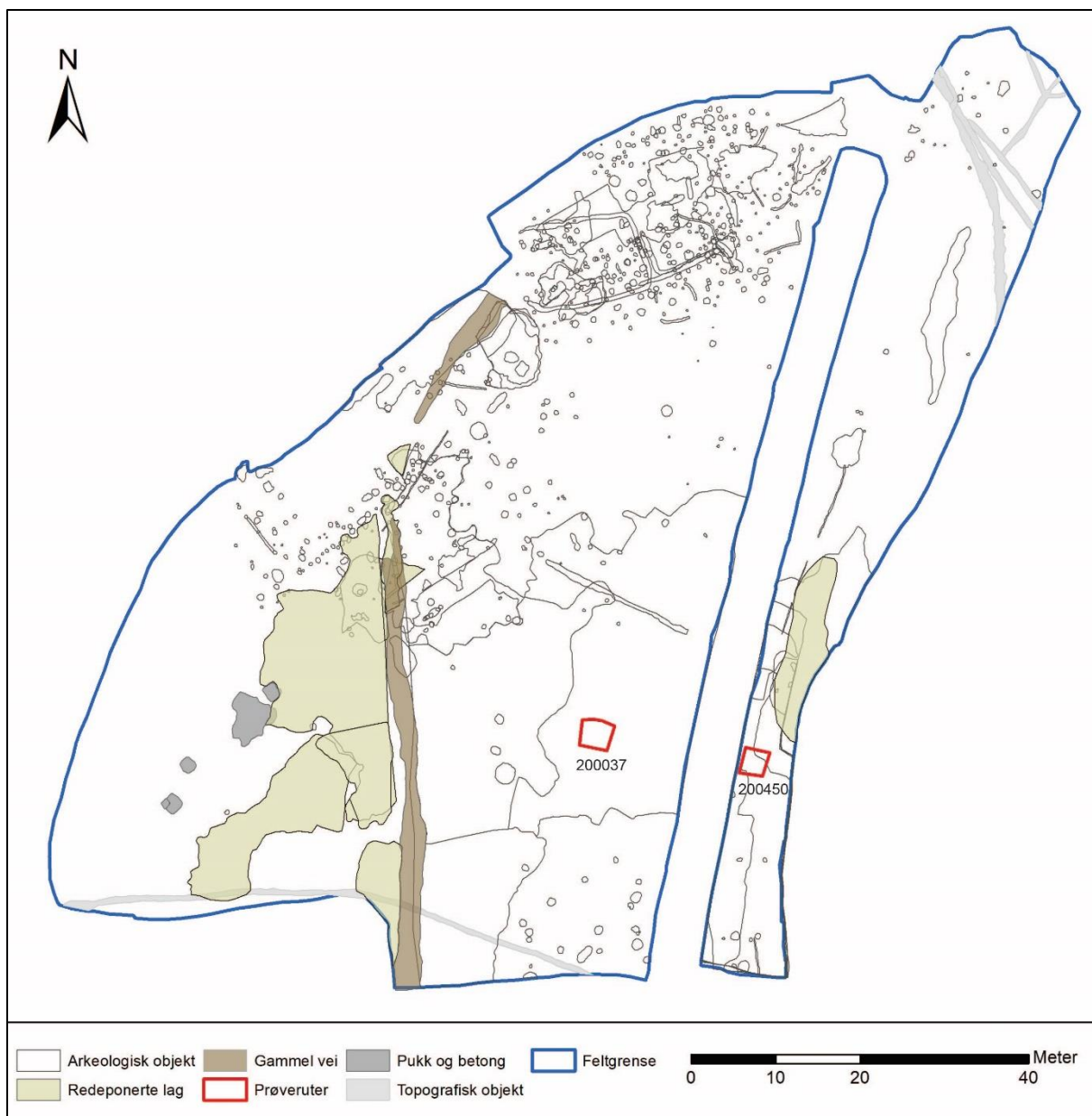
3.2.1 Avdekking og nyere tids forstyrrelser

Lokaliteten hadde i utgangspunktet en samlet størrelse på 7774 m², med dagens gårdsbebyggelse på Skeiet i sør og naturlig avgrensning mot vest og nord. Mot øst var lokaliteten avgrenset av en lav åskam som også markerte ytterkanten av planområdet. Lokaliteten lå også på begge sider av Kårøydalsveien. Denne veien var essensiell for massetransporten mellom lokalitetene og deponiet i enden av veien, så undersøkelsen på Skeiet 2 måtte foregå på hver side av veien. Avdekkingen pågikk i tidsrommet 27.05.-23.08.2019.

Flateavdekkingen startet i den nordre delen av lokaliteten og beveget seg sørover langs den nordvestre ytterkanten av utgravningsområdet. Matjordslaget hadde en omtrentlig tykkelse på 25 cm og stedvis var det bevart det som trolig var eldre dyrkingslag under matjorda. På flyfoto over området fra 1962 var det synlig at Kårøydalsveien, som går inn til gården fra dagens E39, hadde en noe annen trasé enn

den har i dag. På flybildene fra slutten av 1970-tallet derimot fulgte denne gårdsveien dagens trasé. Gårdsveiens gamle plassering lå lengre mot vest og kom inn på tunet nærmere hovedhuset enn den gjør i dag, og har derfor gått igjennom utgravningsområdet. På grunn av dette ble det funnet spor etter veien både i kulturlagene, men også i undergrunnen. Heldigvis var kun deler av veien gravd ned i undergrunnen og områder med arkeologiske funn var for det meste uskadet. I den nordre delen av utgravningsområdet var det tydelig blitt fylt på masser i forbindelse med anleggelsen av veien. Det ble gjort en mindre utvidelse i dette området mot slutten av feltarbeidet som viste at deler av skråningen i nord var blitt fylt igjen med sand og grus, samt at veien har var fundamentert med bruddstein. Bruddstein lå også delvis i de nordvestre områdene av lokaliteten, samt at deler av kulturlaget og de eldre dyrkingslagene sentralt på lokaliteten bar preg av å ha blitt blandet med påfylt masse. Samtlige lag vest for den gamle gårdsveien var blitt gravd opp og deretter fylt igjen. Dette spesielt synlig i områder hvor nyere tids pukklå under det som var rester etter eldre dyrkingslag samt funn av mye nyere tids glass og porselen under avdekking og utgravning. Det var svært få arkeologiske spor i den sørvestre delen av lokaliteten, men området bar heller ikke preg av å være planert da det lå enkelt spredte kokegroper i disse områdene. Undergrunnen var derimot grovere om mer steinet, noe som trolig var hovedårsaken til at det var få spor etter bosetning her.

Et område på 560 m² i sørvest var opprinnelig ikke en del av lokaliteten. Avgrensningen var gjort av fylkeskommunen på bakgrunn av funntomme sjakter i dette området. Med bakgrunn i de øvrige funnene som ble avdekt på lokaliteten samt nærheten til dagens gårdstun, ble lokaliteten utvidet til å inkludere dette området. Til tross for funnrrike områder i nærheten, ble det kun gjort funn av én kokegropbunn samt en bit med flint i dette området.

Figur 277. Oversiktskart over restene av den gamle gårdsveien gjennom kulturlaget samt planerte og redeponerte lag vest for veien. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.2 Dyrkningslag

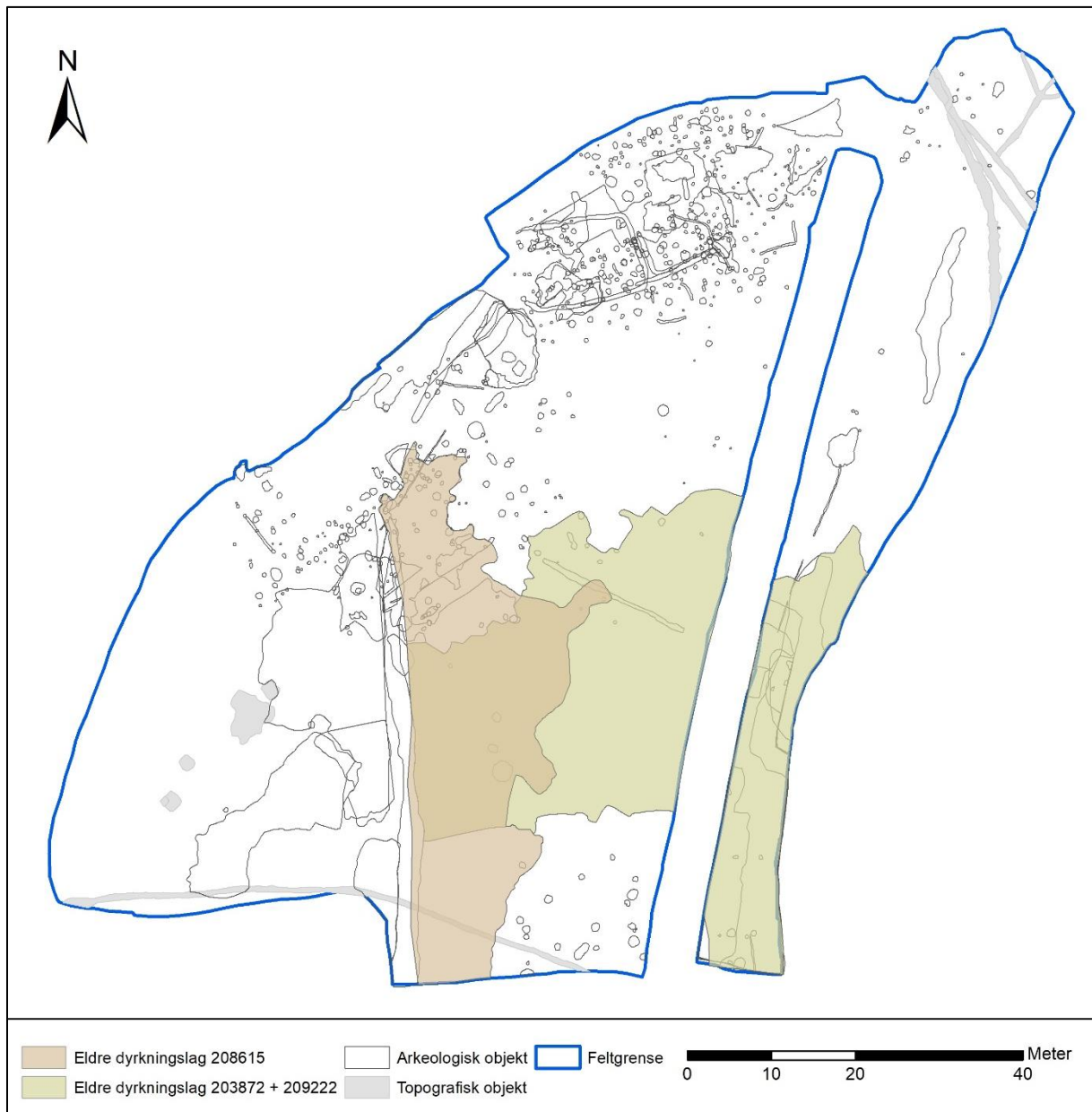
Under søkesjaktingen i 2014 ble det registrert fire områder med mulige dyrkningslag. Disse fire flatene lå innenfor fire sjakter konsentrert til midtre og sørlige del av feltet, og ble beregnet til å ha en samlet størrelse på 1560 m².

Etter avdekking ble det klart at det som ble tolket som et eldre dyrkningslag lå over store deler av lokaliteten. Generelt sett var det vanskelig å skille matjordslaget fra det eldre dyrkningslaget på grunn av den store likheten i farge og sammensetning. Den mest markante forskjellen var at det eldre dyrkningslaget var tettere og mer kompakt, samt hadde en noe høyere andel av sand og grus.

De eldre dyrkningslagene utgjorde til sammen et areal på 2307 m². Lagene 208615 og 209222 lå vest for gårdsveien, mens lag 203872 lå øst for veien. Samtlige lag lå hovedsakelig i den søndre halvdel av lokaliteten. Videre vil det bli redegjort for de ulike lagene samt kontekstene i tilknytning til lagene.

Tabell 106. Oversikt over påviste eldre dyrkningslag og kullholdig lag.

ID	Kontekst	Hvor	Størrelse
203872	Eldre dyrkningslag	Øst for veien	391 m ²
205511	Mekanisk lag 1	Øst for veien	287 m ²
205564	Mekanisk lag 2	Øst for veien	255 m ²
205682	Mekanisk lag 3	Øst for veien	215 m ²
205811	Kullholdig lag	Øst for veien	171 m ²
208615	Eldre dyrkningslag	Vest for veien	847 m ²
209222	Eldre dyrkningslag	Vest for veien	1069 m ²

Figur 278. Oversiktskart over eldre dyrkningslag. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.2.2.1 Lagavsettinger øst for veien (203872)

Det tykkeste eldre dyrkningslaget var 203872 som lå øst for veien. Laget dekket et område på 391 m² og ble undersøkt mekanisk med maskin. Laget var middels kompakt og bestod av brungrå grusholdig sand med noe mindre stein og trekull. Spredt skjørbrent stein forekom. Største tykkelse var på om lag 65 cm inn mot den lille høyden øst for utgravningsfeltet. Fylkeskommunen hadde under registreringen i 2014 gravd igjennom laget for å undersøke tykkelsen, og ved flateavdekkingen ble sjakten derfor gravd opp av samme hensikt. Det var da synlig en mørk gråsvart horisont i bunnen av dyrkningslaget som ble identifisert som kullholdig lag 205811.

Totalt ble det gravd tre mekaniske lag av dyrkningslaget som til sammen utgjorde 757 m², og i tillegg til det kullholdige laget i bunnen som utgjorde ytterligere 171 m². På grunn av at undergrunnen falt noe mot øst, hadde lagene en større tykkelse inn mot åsen enn nærmere veien. I tillegg har det trolig vært sig av masse ned mot veien over tid. Det ble forsøkt å grave de mekaniske lagene i om lag 10 cm tykkelse, men på grunn av økende tykkelse vestover ble det fjernet tykkere mekaniske lag her. Det var stedvis ardspor synlig i grunnen under dyrkningslaget.

Trekull fra makrofossilprøve 214379, samlet inn fra bunnen av mekanisk lag 3, ble ¹⁴C-datert til tidlig- og høymiddelalder, AD 1044-1202 (TRa-15532, 915 ± 15 BP).

3.2.2.2 Kullholdig lag og eldste spor etter dyrking

De tidligste lagavsettingene i området ble identifisert øst for veien og fremstod som en avsvidd markhorisont (205811). Laget hadde en tydelig kullinse i topp over grålig kullblandet fin sand, og med en tykkelse på 10-15 cm. I den søndre delen av området kom det også frem et sjikt bestående av lys grå sand mellom det kullholdige laget og undergrunnen. Dette var trolig et utvaskningslag og representerte mulig rester av en eldre podsolprofil innenfor området, og det kullholdige laget var iblandet masser fra dette. Dette kunne tyde på at området har ligget relativt urørt før det har blitt ryddet og dyrket for første gang. Det ble også funnet tydelige ardspor i grunnen under laget flere steder.

¹⁴C-resultatet av trekullprøve 212012 som ble samlet inn fra den kullholdige linsen i topp av lag 205811 daterte laget til folkevandringstid, AD 439-586 (TRa-14464, 1540 ± 15 BP).

3.2.2.3 Lagavsettinger vest for veien (208615 og 209222)

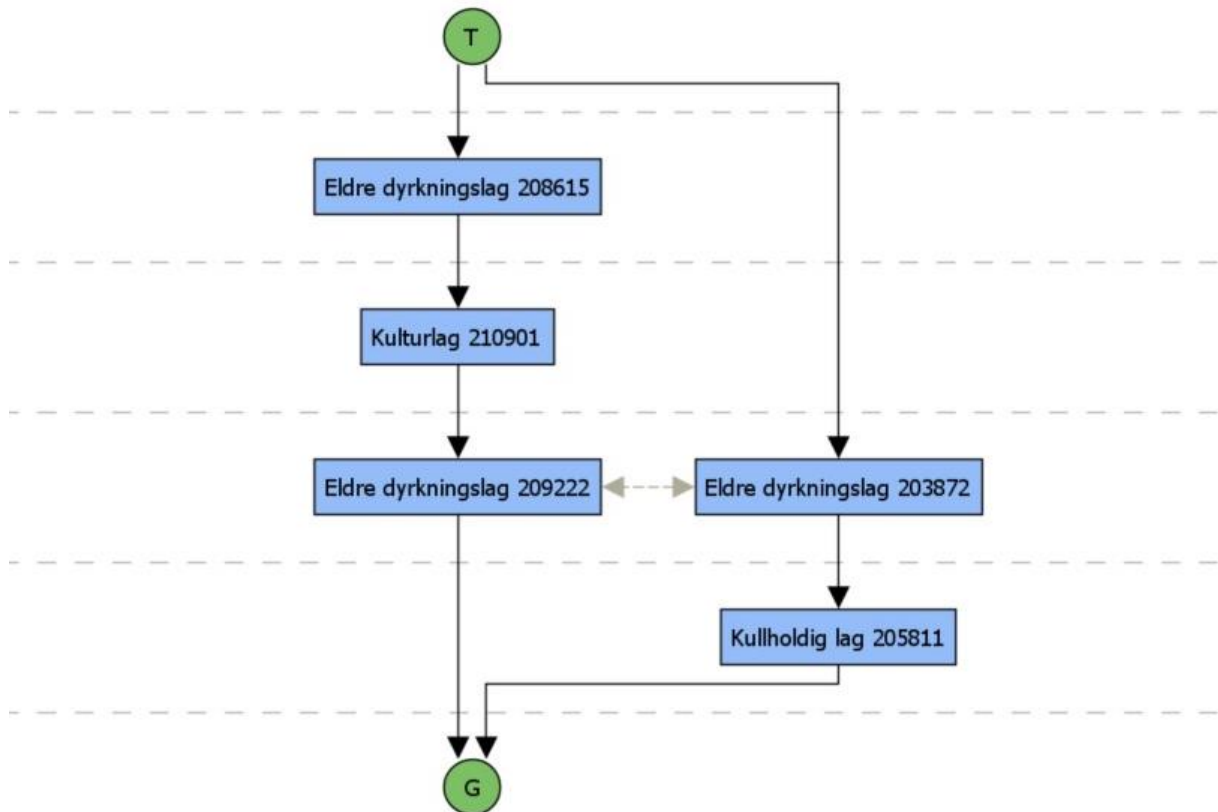
De to store lagene vest for veien ble avdekket i sin helhet, dokumentert og metallsøkt før de ble fjernet med maskin. Med bakgrunn i dronefoto av lagene samt observasjoner ved avdekking, var det tydelig at de store flatene med dyrkningslag hadde en noe ulik fremtoning og de ble derfor gitt to ulike kontekstnummer; 208615 og 209222.

Eldre dyrkningslag 208615 bestod av mørk gråbrun grusholdig sand med spredt kull og skjørbrent stein, og hadde en utbredelse på 847 m². Laget lå inn mot de sentrale delene av lokaliteten og hadde en tykkelse på om lag 15 cm. Dette dyrkningslaget lå også over kulturlag 210901, sentralt på lokaliteten samt eldre dyrkningslag 209222. Lag 209222 hadde en utbredelse på 1069 m² og bestod av grusholdig sand med spredt kull og skjørbrent stein, men var lysere brun enn det overliggende laget. Gjennom dokumentasjonen av profil 214382, var det tydelig at dyrkningslaget lå under kulturlaget (se Figur 279. Matrise over samtlige lagavsetninger på lokaliteten.).

3.2.2.4 Anleggsspor i undergrunnen

Under lagavsettingene øst for veien ble det funnet enkelte kokegroper. Flere steder var dette laget tynt og det var vanskelig å si om kokegropene var gravd gjennom det kullholdige laget eller ikke. Kokegrop 205780 ble også påvist av Sør-Trøndelag fylkeskommune under registreringsundersøkelsen i 2014, og ble datert til siste del av yngre romertid og inn i folkevandringstid AD 392-538 (Beta-432771, 1610 ± 30 BP). Kullprøve fra kokegrop 211678, som lå 1,8 m øst for 205780, ble i etterarbeidet datert

til samme periode, AD 374-422 (TRa-14612, 1655 ± 15 BP). Disse kokegropene sees i sammenheng med kokegropaktiviteten i den søndre dele av feltet vest for veien.

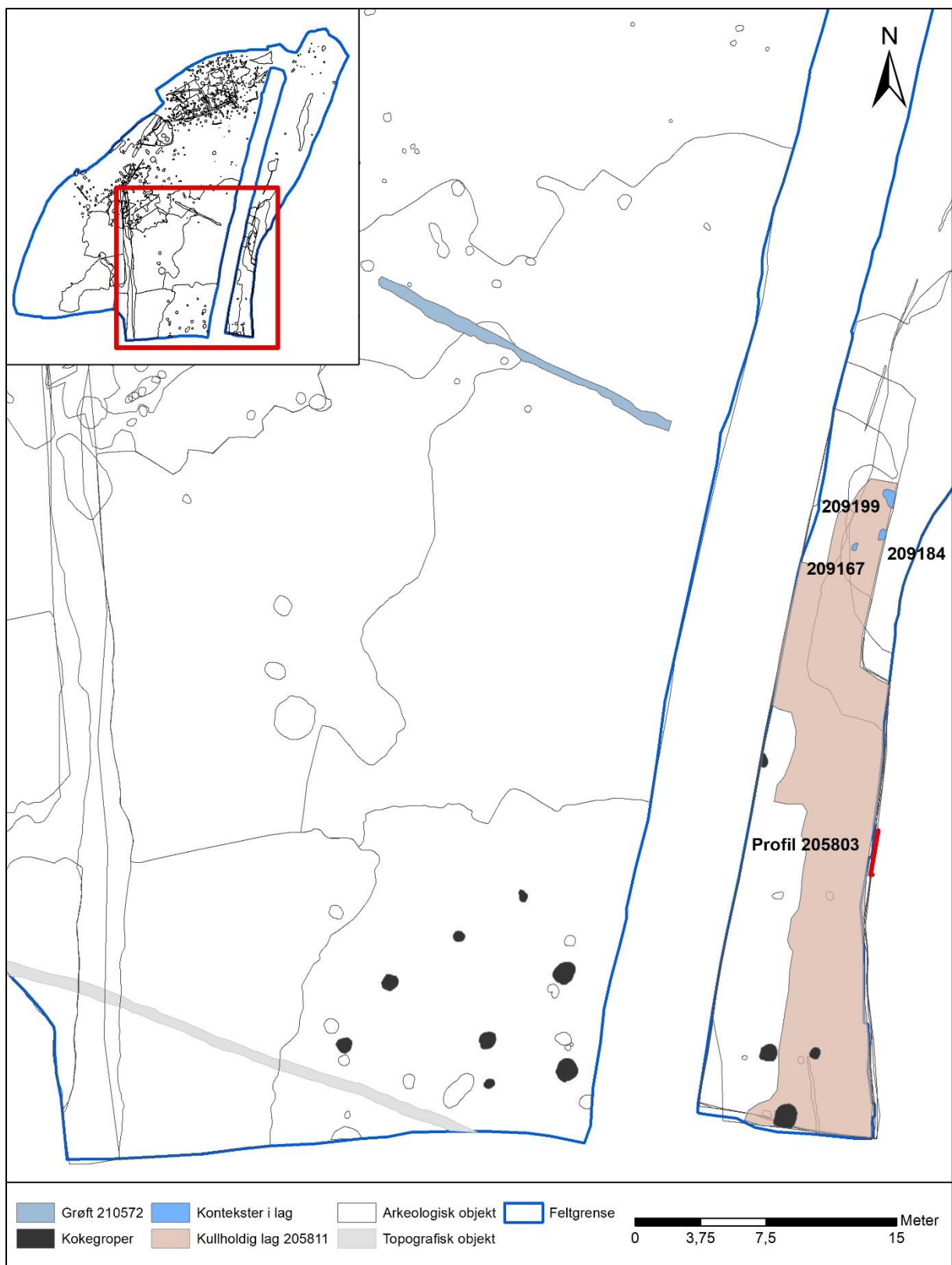

Figur 279. Matrise over samtlige lagavsetninger på lokaliteten.

3.2.2.5 Anleggspor funnet i lagene

Gjennom den mekanisk-stratigrafiske undersøkelsen av lagene øst for veien ble det avdekt anleggspor på flere nivå. Etter fjerning av mekanisk lag 1 kom det frem to konsentrasjoner med skjørbrent stein (209184 og 209199) samt en kullflekk (209167) i topp av mekanisk lag 2 i den nordligste delen av laget. De to konsentrasjonene med skjørbrent stein inneholdt ingenting annet enn stein, og var av ukjent opphav. Kullflekken målte 48 x 28 cm og bestod av større kullbiter og brent sand. Det ble samlet inn trekullprøve (209183) som ble ¹⁴C-datert til AD 782-881 (TRa-14639, 1205 ± 15 BP).

I den nordre delen av lag 209222 vest for veien kom det frem det som ble tolket som en mulig grøft (210572). Konteksten var lang og smal, og gikk i en nordvest-sørøst retning. Den hadde en lengde på 18 m med største bredde på 90 cm, og inneholdt av kull og skjørbrent stein. Grøften var ikke synlig i topp av eldre dyrkningslag 209222, men ble oppdaget under arbeidet med fjerningen av laget. Det var også mulig å antyde en svak skygge av grøften i undergrunnen da laget var fjernet. Det ble samlet inn en trekullprøve (210674) som ga en datering til tidlig middelalder og inn i høymiddelalder AD 1034-1153 (TRa-14608, 955 ± 10 BP).

Figur 280. Oversiktskart kullholdig lag 205811 i sørvest samt anleggspor både i og under lagene. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

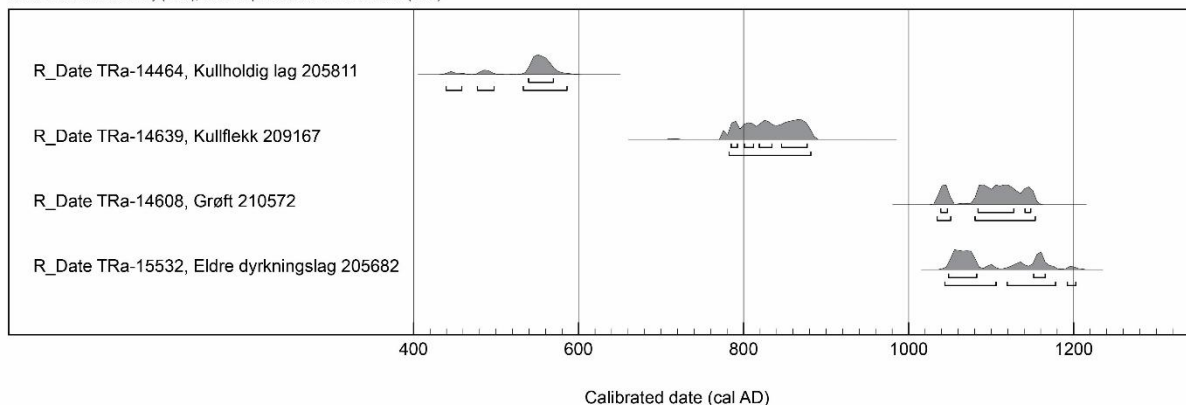
Figur 281. Plan- og profilfoto av kullflekk 209167 funnet i eldre dyrkningslag. Da63222_013 og Da63222_014. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.2.6 ¹⁴C-dateringer

Til sammen ble det analysert fire ¹⁴C-prøver fra lag samt kontekster i lagene. Bunnlaget 205811 viste til aktivitet i folkevandringstid, mens det overliggende laget ga en datering til tidlig høymiddelalder. Denne dateringen viser trolig til at trekull er blitt rotet inn i laget over tid. Kullflekk 209167 ble funnet i topp av mek. lag 2 og lå dermed ganske høyt i lagavsetningene, noe som peker mot at lagavsetningene trolig kan relateres til aktivitet i starten av yngre jernalder. Den kullholdige grøften vest for veien var forbundet med ukjent aktivitet i tidlig middelalder og har trolig blitt gravd ned i lagavsetningene i denne delen av feltet.

Tabell 107. Oversikt over daterte ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra eldre dyrkningslag og kullholdig lag, samt andre relevante kontekster.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
209183	209167 Kullflekk	TRa-14639	Trekull av bjørk	1205 ± 15	AD 785-877	AD 782-881
210674	210572 Grøft	TRa-14608	Trekull, dicotyledon	955 ± 10	AD 1039-1148	AD 1034-1153
212012	205811 Kullholdig lag	TRa-14464	Trekull av bjørk	1540 ± 15	AD 439-569	AD 439-586
214379	205682 Eldre dyrkningslag Mek. 3	TRa-15532	Trekull av bjørk	915 ± 15	AD 1048-1165	AD 1044-1202

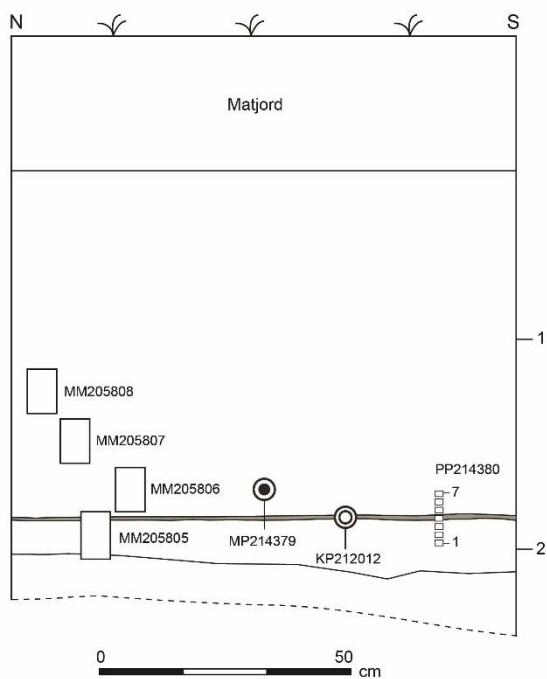

Figur 282. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra eldre dyrkningslag og kullholdig lag, samt andre relevante kontekster. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

Skeiet 2

Profil ID 205803

- 1 - Lag 203872. Brungrå grusholdig sand med spredt trekull.
- 2 - Lag 205811. Kompakt mørk gråbrun fin sand med trekull.
Mørk gråsvart linse av fin sand med trekull i topp.

Figur 283. Foto og rentegning av profil 205803. MM – mikromorfologisk prøve, MP – makrofossilprøve, KP – kullprøve, PP – pollenprøve. Da63222_108. Tegning og foto: Raymond Sauvage, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.2.2.7 Naturvitenskaplige prøver

Én makrofossilprøve samt en pollenserier med syv prøver fra dyrkningsprofil 205803 ble analysert (Overland 2022). I tillegg ble en serie med fire jordmikromorfologiske prøver fra samme profil analysert av Richard Macphail (2021).

3.2.2.7.1 Makrofossilprøver

I makroprøven fra bunnen av dyrkningslaget ble det registrert få makrofossiler. Ett frø av dyrkningsindikatoren linbendel (*Spergula arvensis*) og frø fra frytle (*Luzula*) ble registrert, noe som antydnet fuktig gressmark og ruderat mark.

3.2.2.7.2 Pollenprøver

Pollenprøvene fra bunnen av profilen var karakterisert av opp mot 80 % trær og busker, hovedsakelig or (*Alnus*) og bjørk (*Betula*), med noe hassel (*Corylus*) og rogn (*Sorbus*). Gress (Poaceae) og hvitveis (*Anemone nemorosa*) var begge bra representert. Av andre urter var bl.a. skjermplanter (Apiaceae), kurvplanter av sveve-type (Asteraceae sect. Cich.), arve (*Cerastium*-type), mjøddurt (*Filipendula*), storkenebb/tjæreblom (*Lychnis*-type), engsoleie (*Ranunculus acris*-type) og engsyre (*Rumex* sect. *acetosa*). Av ruderate dyrkningsindikatorer ble (*Spergula arvensis*) registrert.

Videre oppover i lag 3 var prøvene karakterisert ved ca. 30–40 % treslagspollen, hovedsakelig or (*Alnus*) og bjørk (*Betula*), men også noe hassel (*Corylus*) og rogn (*Sorbus*), og eik (*Quercus*) var representert. Andelen urtepollen var oppunder 60–70 %, hvor gress (Poaceae) dominerte. Urter som indikerer mer fuktige forhold, som mjøddurt (*Filipendula*) og halvgress/starr (Cyperaceae) ble registrert. Pollenkorn av bygg (*Hordeum*-type) ble identifisert, og en rekke dyrkningsindikatorer som korsblomster (Brassicaceae), hønsegress (*Persicaria maculosa*), tungress (*Polygonum aviculare*), småsyre (*Rumex acetosella*), linbendel (*Spergula arvensis*) og svinerot (*Stachys*-type) var til stede. Til stede var også Beiteindikatoren smalkjempe (*Plantago lanceolata*) samt nesle (*Urtica*) som indikerer nitrogenrike forhold. Også gressmarksindikatorer, som prestekrage/ryllik (*Achillea*-type), soleie (*Ranunculus acris*-type), engsyre (*Rumex* sect. *acetosa*) og hvitkløver (*Trifolium repens*-type) ble funnet i prøvene.

Prøven fra lag 2 ble karakterisert av under 20 % treslagspollen, bestående av or (*Alnus*), bjørk (*Betula*) og furu (*Pinus*), og 80 % urter hvor gress (Poaceae) utgjorde over 50 %, og halvgress/starr (Cyperaceae) over 11 %. Gressmarksindikatoren engsoleie (*Ranunculus acris*-type) økte noe, og pollenkorn av bygg (*Hordeum*-type) ble identifisert samt dyrkningsindikatorene tungress (*Polygonum aviculare*), småsyre (*Rumex acetosella*) og linbendel (*Spergula arvensis*). Også beiteindikatoren smalkjempe (*Plantago lanceolata*) var til stede samt nesle (*Urtica*) som indikerer nitrogenrike forhold.

Prøvene fra lag 1 var karakterisert ved ca. 12–13 % treslagspollen, hovedsakelig or (*Alnus*) og bjørk (*Betula*) og furu (*Pinus*). Over 80 % av prøven var pollen fra urter, der gress (Poaceae) utgjorde majoriteten. Av gressmarksindikatorer økte sveve-type (Asteraceae sect. Cich.) og engsyre (*Rumex* sect. *acetosa*) noe. Bygg (*Hordeum*-type) hadde en representasjon på 2–3 %, og hvete (*Triticum* -type) var til stede i øverste pollenprøven. Av dyrkningsindikatorer var burot (*Artemisia*), då (*Galeopsis*), hønsegress (*Persicaria maculosa*), tungress (*Polygonum aviculare*), småsyre (*Rumex acetosella*), linbendel (*Spergula arvensis*) og svinerot (*Stachys*-type) til stede. Den møkkindikerende soppsporen *Cercophora* ble identifisert.

3.2.2.7.3 Jordmikromorfologi

En serie med fire mikromorfprøver ble sendt til analyse (Macphail 2021). Prøvene (205805-205808) var samlet inn fra profil 205803 gjennom eldre dyrkningslag 203872 og 205811. Hovedfokuset for analysene var om analysen kunne si noe om lagenes sammensetning, hvordan de var akkumulert, om det var spor etter jordbearbeiding og/eller gjødsling, likheter og ulikheter mellom lagene og om bruken av området har endret seg over tid.

Det nederste laget, kullholdig lag 205811, ble i løpet av utgravningen tolket som en mulig avsvidd overfalte. Den jordmikromorfologiske analysen (prøve 205805) viste at laget sannsynligvis ikke var rydningsjord, men et vannavsatt kolluvium ved foten av en helning. Laget var sammensatt av erodert gjødslet dyrkningsjord hvor den øverste delen var rikt på trekull, inkludert forkullet bartre. Denne fine humusjorda er preget av organisk fjøsavfall (soppåvirket humifisert møkk), med kull og forkullet tre

som mer sannsynlig viser til bruken av brent fjøsavfall til gjødsel. Det var vannsortering som har forårsaket trekullkonsentrasjonen i toppen av laget.

Over lag 205811, lå eldre dyrkningslag 203872. Den nederste delen av dette dyrkningslaget var en in situ gjødsla kolluvial dyrkingsjord. Oppover blir det dyrkede kolluviet grovere med mer grus og småstein, mulig fordi undergrunnen har erodert gjennom pløying. Gjødsling og tilhørende biologisk aktivitet var også til stede høyere opp i laget. Den øverste delen av dyrkningslaget var også blitt gjødslet med bosetningsavfall, bevist ved tilstedeværelsen av brent sand og grus, og viste klare indikasjoner på å være en pløyd kultiveringskolluvial.

3.2.2.8 *Tolkning*

Gjennom pollenanalysene ble det tolket at bunnlaget øst for veien (205811) representerte en menneskepåvirket, lysåpen skogssammensetning i den tidlige dyrkningsfasen i området. Området var blitt oppdyrket og det var streke indikasjoner på beiteaktivitet. De jordmikromorfologiske analysene av samme lag viste at laget var et vannavslatt kolluvium, og at det bestod av erodert gjødslet dyrkingsjord. Vannsortering hadde bidratt til den tydelige trekullkonsentrasjonen i toppen av laget.

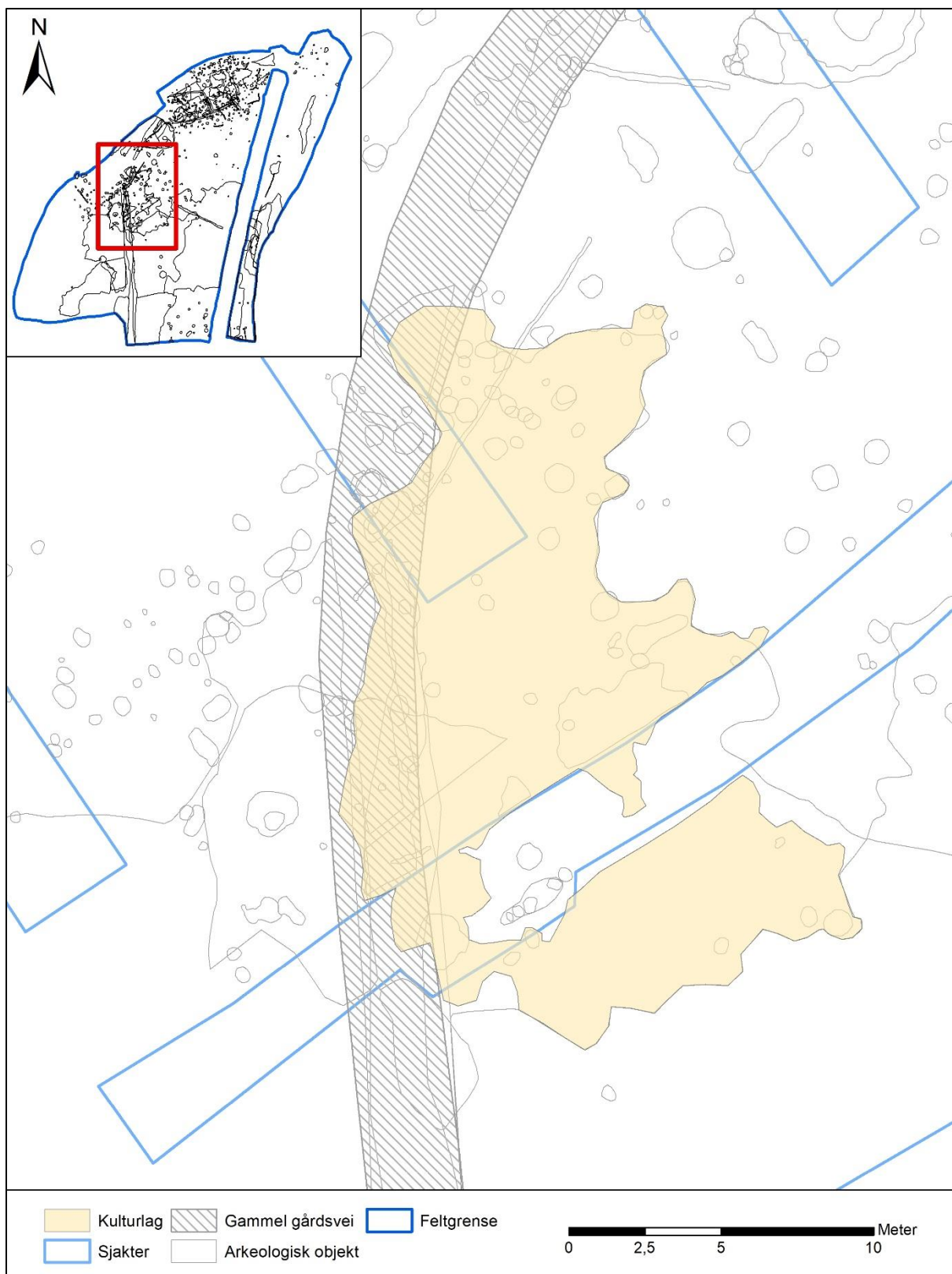
Det overliggende dyrkningslaget (203872) antydte gjennom pollenprøvene en dyrkningsaktivitet og bruk av gjødsel, og en økning i gress, engsyre og kurvplanter kunne tyde på at det hadde vært en økning i slåttemark. Den mikromorfologiske analysen viste at den nederste delen av dette dyrkningslaget var en in situ gjødsla kolluvial dyrkingsjord mens den øverste delen av laget også var blitt gjødslet med bosetningsavfall, og at det viste klare indikasjoner på å være en pløyd kultiveringskolluvial.

Datering av anleggspor (kullflekk 209167) og de ulike lagavsetningene viste til en aktivitet i laget over lang tid. Spor etter steinsamlinger og aktivitet som ikke direkte kunne relateres til dyrking i topp av mekanisk lag 2, kan være et tegn på at det har skjedd en viss veksling i aktiviteten og perioder med brakklegging, for eksempel mellom beite og dyrking. Mangel på trekull fra eldre jernalder i det eldre dyrkningslaget samt den ensartede fremtoningen til lag 205811 viser at dette laget trolig ikke har blitt forstyrret av dyrkningsaktiviteten i yngre jernalder. Ardsporene i undergrunnen var trolig fra dyrkningsaktiviteten i eldre jernalder.

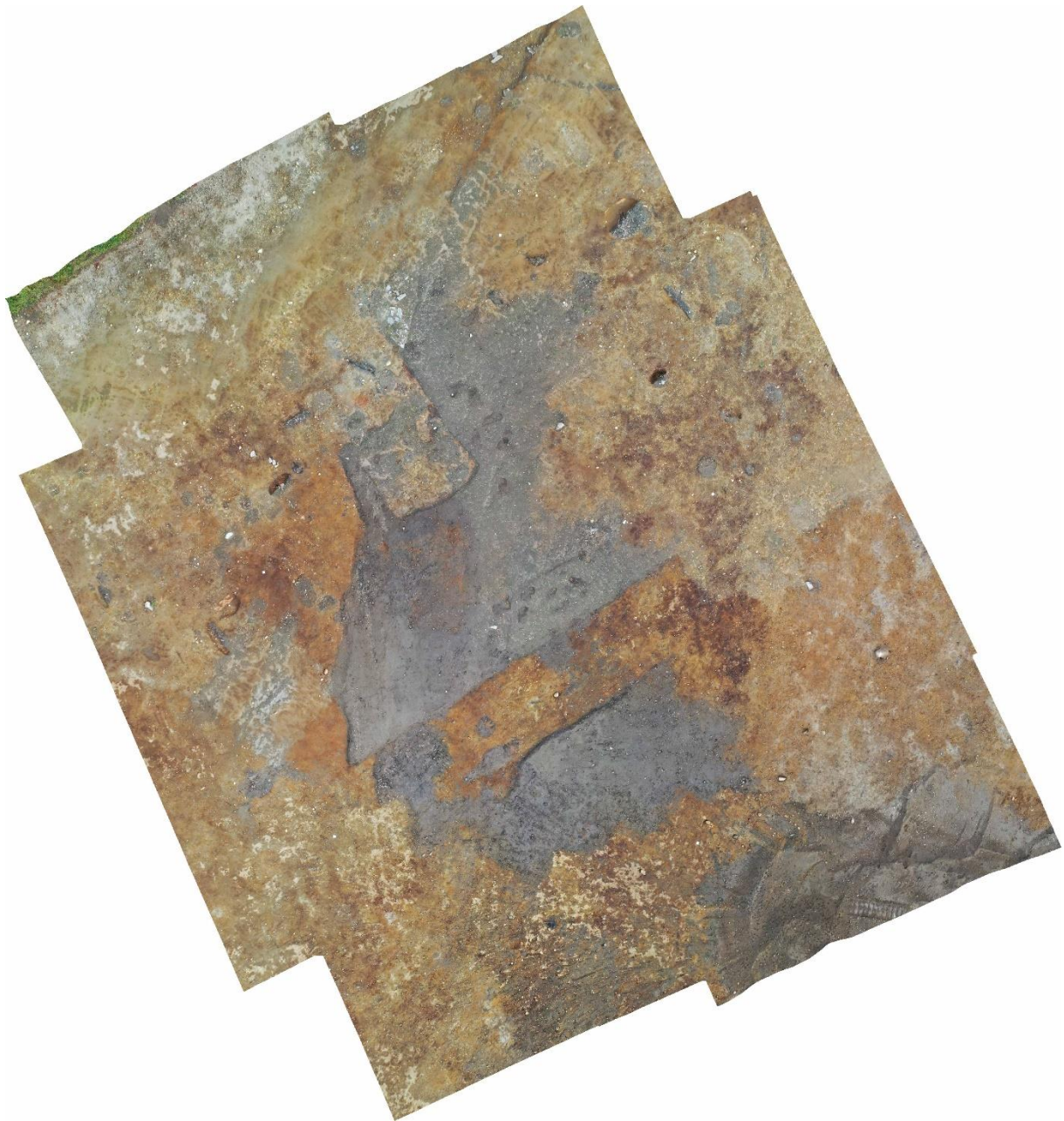
Lag 208615 vest for veien var mørkere enn det underliggende lag 209222. Trolig skyldes dette at laget lå over kulturlag 210901 og at trekull fra kulturlaget har blitt blandet inn i lag 208615 over tid i forbindelse med jordbearbeiding på stedet. Datering av grøft 210572 som var gravd ned i lag 209222 og datert til tidlig middelalder (TRa-14608) viser til at laget var en eldre akkumulasjon og at jordbearbeiding av laget i disse områdene av lokaliteten trolig har vært begrenset i middelalder med bakgrunn i tilstedeværelsen av grøfta.

3.2.3 *Kulturlag*

Under registreringen til Sør-Trøndelag fylkeskommune ble det påvist det som ble tolket å være et kulturlag sentralt på lokaliteten. Laget bestod av trekullholdige masser, skjørbrent stein samt gjenstandsfunn som klinksøm, jernfragmenter og brent bein. Også under registreringene i 1996 ble det også påvist trekullholdige masser, og det ble tolket til at det trolig var kulturlag innenfor lokaliteten. Sjakten fra 2014 hvor kulturlaget ble påvist lå tett opptil sjaktene fra 1996 og det var derfor en grunn til å se en sammenheng.

Figur 284. Kulturlagets utbredelse sentralt på lokaliteten, samt utbredelsen av den gamle gårdsveien og fylkeskommunenes sjakter. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 285. Ortofoto av kulturlag 210901 etter avdekking. Da63222_267. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.2.3.1 Omfang og utbredelse

Undersøkelsen av kulturlaget ble på forhånd planlagt som en single context undersøkelse, hvor formålet var å etablere en relativ kronologi for å bidra til å belyse etableringen og utviklingen av et mulig gårdstun på stedet. Dette ble også ansett som en viktig metodisk tilnærming for å datere når gården ble etablert. På forhånd var det beregnet at kulturlaget kunne ha en størrelse på om lag 350 m² og ha en gjennomsnittstykkelse på 25 cm, noe som utgjorde til sammen 87,5 m³. Av dette ble det lagt opp til å håndgrave om lag 50 %, mens det resterende laget skulle graves med maskin. Ved avdekking ble det raskt klart at deler av kulturlaget var skadet av den gamle gårdsveien som hadde ligget i området. Dette var spesielt gjeldende for den vestre og nordvestre delen av laget. Det ble også klart at kulturlaget ikke hadde like stor utbredelse eller tykkelse som beregnet på forhånd.

Sjakt XIV fra registreringsundersøkelsen i 1996 hadde gravd inn i laget i nord, mens sjakt 14 fra undersøkelsen i 2014 som hadde gravd igjennom laget i en nordøst-sørvestlig retning, og som resultat delt laget i to halvdeler. Ved avdekking hadde kulturlaget til sammen en utstrekning på 207 m² og en største tykkelse på 15 cm. Den halvdelen av kulturlaget som lå sørøst for sjakten gravd i 2014 hadde en total størrelse på 48 m² og det ble besluttet å fjerne denne delen med maskin. Den større nordvestre delen hadde en total størrelse på 159 m² og det ble lagt opp til at denne delen av kulturlaget skulle undersøkes ytterligere. Etter opprensning for hånd var det flere steder mulig å se undergrunnen igjennom laget. Det var tydelig klynger med skjørbrent stein og kull stedvis, men ellers var laget svært tynt. Profilbenk 214382 ble anlagt i kant av kulturlaget og ut mot sjakten fra 2014 for på den måte å dokumentere lagets tverrsnitt samt for å samle inn prøver.

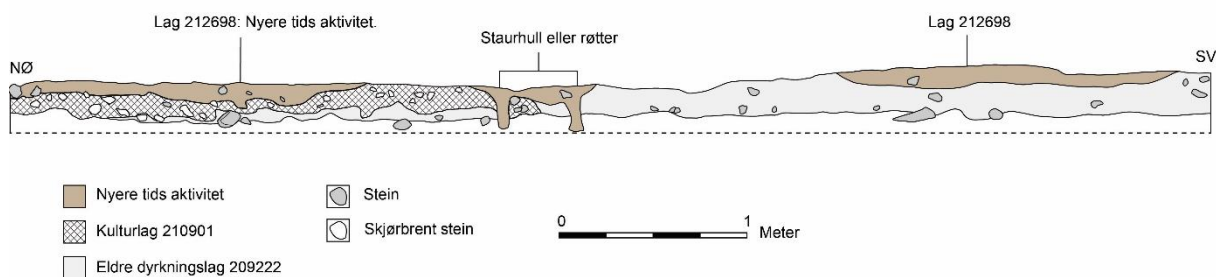
3.2.3.2 Beskrivelse

Det var svært vanskelig å se kulturlagets relasjon til de eldre dyrkningslagene, da kulturlaget stedvis var tynt og forstyrret av nyere tids aktivitet. Samlet sett bestod hele kulturlagsansamlingen av en blanding av eldre dyrkningslag, skjørbrent stein og kull. Nyere tids lag 212698 lå i topp av kulturlaget og bestod av lys brungrå sand blandet med noe kull, skjørbrent stein og grus. Flere nyere tids gjenstandsfunn ble gjort i dette laget, i form av glass og porselen. De delene av kulturlaget som ikke var like berørt av nyere tids aktivitet bestod av mørk gråsvart sand blandet med områder med brunere sand. Skjørbrent stein lå i stedvis i klynger. Gjennom profil 214382 ble det dokumentert at kulturlaget lå over eldre dyrkningslag 209222, og at kulturlaget derfor var en senere hendelse.

Nyere tids lag 212698 ble delvis undersøkt for hånd før det til slutt ble besluttet å bruke maskin på restene av kulturlaget. Grunnen for denne beslutningen var at kulturlaget var sterkt skadet i tillegg til at det ikke hadde den tykkelsen som på forhånd var beregnet. Lagets informasjonsverdi ble ansett til å være for liten til å bruke tid på håndgraving.

Skeiet 2

Profil 214382
Kulturlag 210901

Figur 286. Rentegning profil 214382 gjennom kulturlag 210901. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 287. Ortofoto av kulturlag 210901 etter fjerning av den søndre halvdel, og med utbredelse av lag 212698 markert med hvit stiplet linje. Profil 214382 markert med gult. Da63222_268. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.3.3 Gjenstandsfunn

Det ble gjort flere gjenstandsfunn i kulturlaget i form av klinksøm, kniv av jern, bryne og skår av kleberkar. Det ble også gjort funn av spredt flint. Disse er katalogisert under et separat museumsnummer. Klinksøm, små fragmenter med brent bein og slagg ble ikke innlemmet i gjenstandsdatabasen.

Tabell 108. Gjenstandsfunn fra kulturlag 210901.

Museumsnummer	Gjenstand	Materiale
T28155:21	Avslag	Flint
T28155:22	Fragment	Flint
T28155:23	Avslag	Flint
T28156:27	Kniv	Jern
T28156:28	Randskår	Kleberstein
T28156:29	Bukskår	Kleberstein
T28156:30	Bryne	Sandstein

Figur 288. Venstre: Kniv av jern T28156:27. Da63803_T28156_027 Høyre: Randskår av kleberstein T28156:28. Da63803_T28156_028. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.3.4 ¹⁴C-dateringer

Det ble sendt inn en rekke trekullprøver fra kulturlaget. Sør-Trøndelag fylkeskommune tok ut en trekullprøve under registreringen i 2014, og resultatet av denne ble høymiddelalder AD 1219-1280 (Beta-432770, 780 ± 30 BP). Det ble også analysert en trekullprøve i løpet av utgravningen, hvor resultatet ble AD 892-989 (TRa-14460, 1115 ± 15 BP). Denne prøven ble ¹⁴C-datert på furu og den bør derfor sees i lys av at trekullet kan ha egenalder.

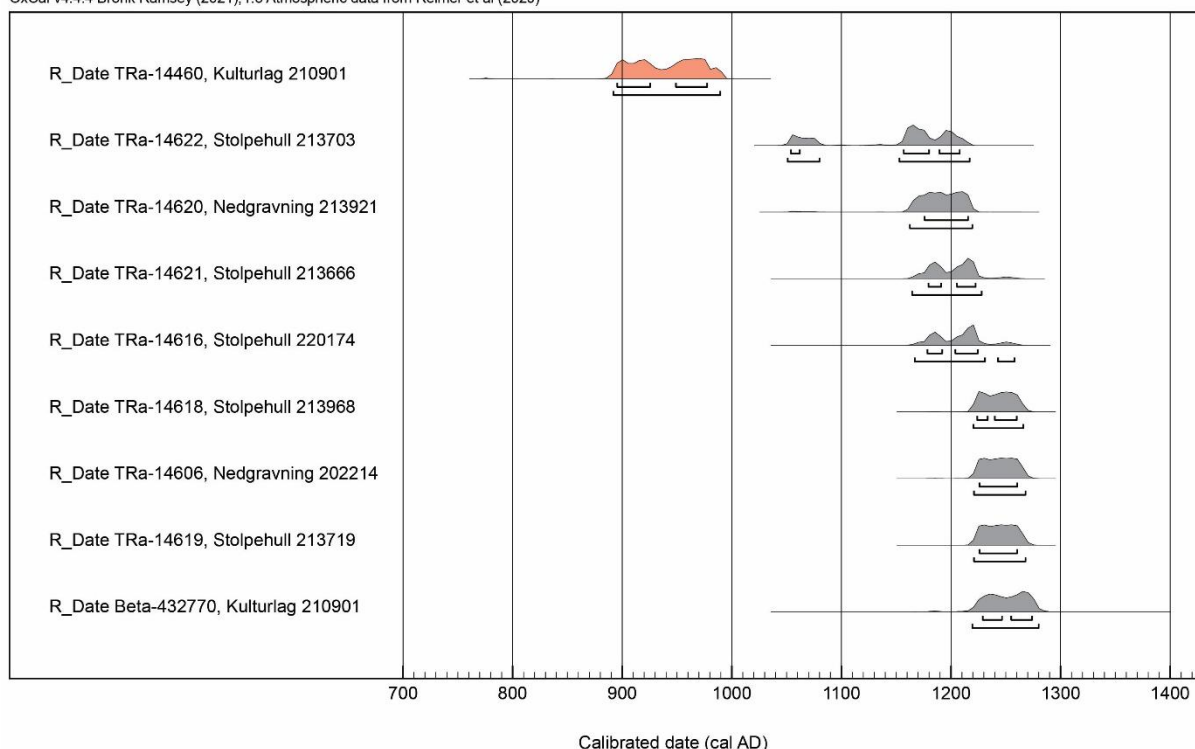
Bygning 100 lå under de nordre delene av kulturlaget, og ble identifisert etter fjerningen av laget. Ved undersøkelse av stolpehullene var det tydelig at stolpeavtrykkene var fylt med kulturlaget (for Bygning 100, se avsnitt 3.2.12). På grunn av at kulturlaget var sterkt forstyrret, var sikre ¹⁴C-prøver en utfordring. Av denne grunn ble kulturlaget i stor grad datert på fyllmaterialet i stolpehullene til Bygning 100, ettersom dette materialet ikke var forurenset av nyere tids aktivitet. Denne strategien dokumenterte også sluttfasen til Bygning 100. Samtlige av disse ¹⁴C-resultatene falt innenfor tidlig- til høymiddelalder, og det er derfor rimelig å anta at ¹⁴C-prøven som ble gjort på furu trolig har egenalder.

Det ble sendt inn to ¹⁴C-prøver fra nedgravning 202214 som lå sentralt i det sentrale bosetningsområdet. Det var tydelig at toppen av konteksten bestod av kulturlag 210901, mens nedgravningen under var en sekundær kontekst. Prøven fra toppen ble ¹⁴C-datert til høymiddelalder AD 1221-1268 (TRa-14606, 805 ± 15 BP).

Tabell 109. Oversikt over daterte ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra kulturlag 210901 samt relaterte kontekster.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
204211	202214 Nedgravning	TRa-14606	Makrofossil Nøtteskall	805 ± 15	AD 1226-1260	AD 1221-1268
214755	210901 Kulturlag	TRa-14460	Trekull av furu	1115 ± 15	AD 895-977	AD 892-989
216679	220174 Stolpehull	TRa-14616	Trekull av bjørk	845 ± 15	AD 1178-1224	AD 1167-1258
216681	213968 Stolpehull	TRa-14618	Trekull av bjørk	810 ± 15	AD 1224-1260	AD 1220-1266
216683	213719 Stolpehull	TRa-14619	Trekull av bjørk	805 ± 15	AD 1226-1260	AD 1221-1268
216685	213921 Nedgravning	TRa-14620	Datert på korn	870 ± 15	AD 1176-1215	AD 1162-1219
216692	213666 Stolpehull	TRa-14621	Trekull av bjørk	850 ± 15	AD 1179-1222	AD 1164-1228
216693	213703 Stolpehull	TRa-14622	Trekull av bjørk	895 ± 15	AD 1054-1208	AD 1051-1217
STFK S6	210901 Kulturlag	Beta- 432770	Trekull ukjent	780 ± 30	AD 1229-1274	AD 1219-1280

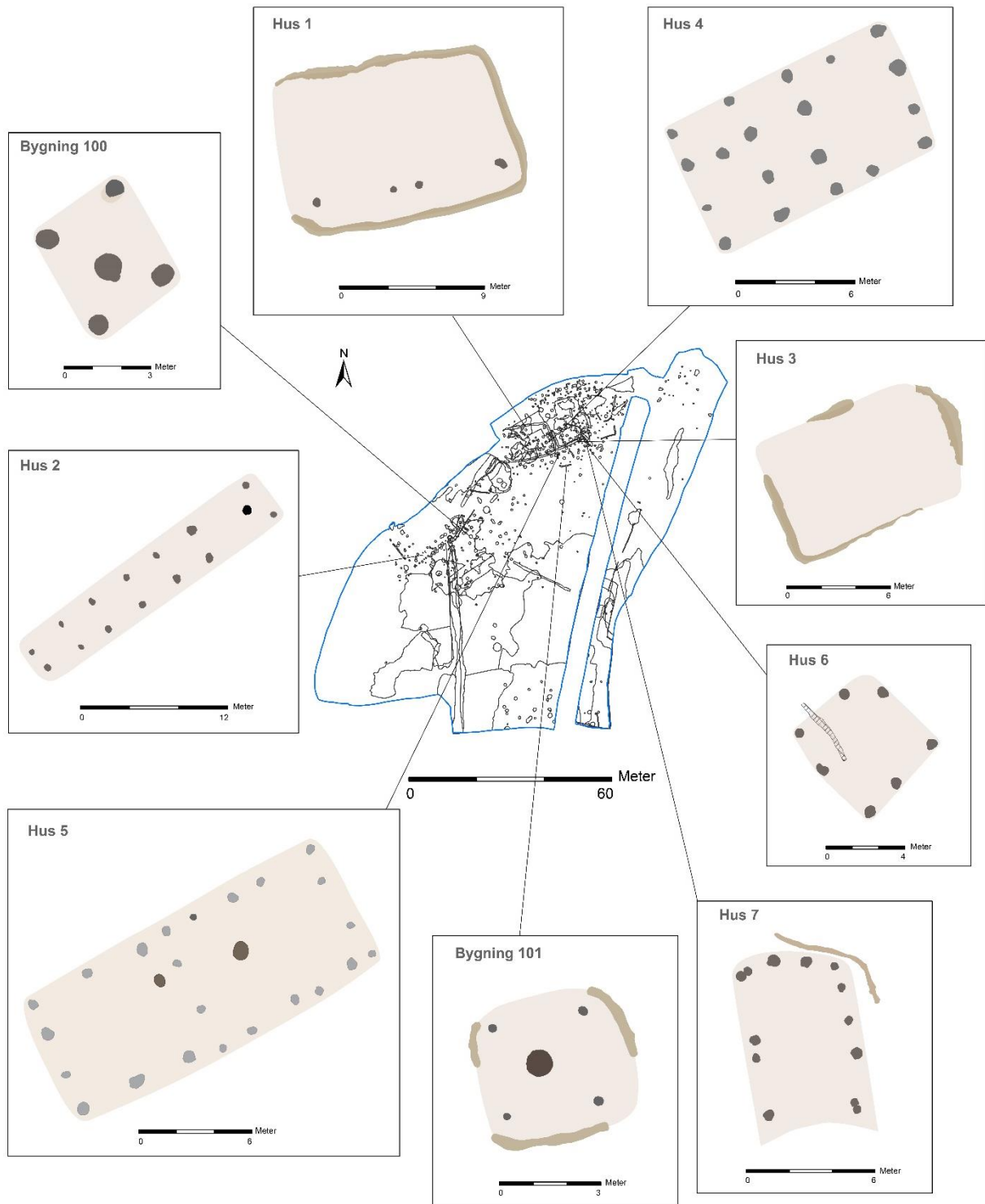
OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r.5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

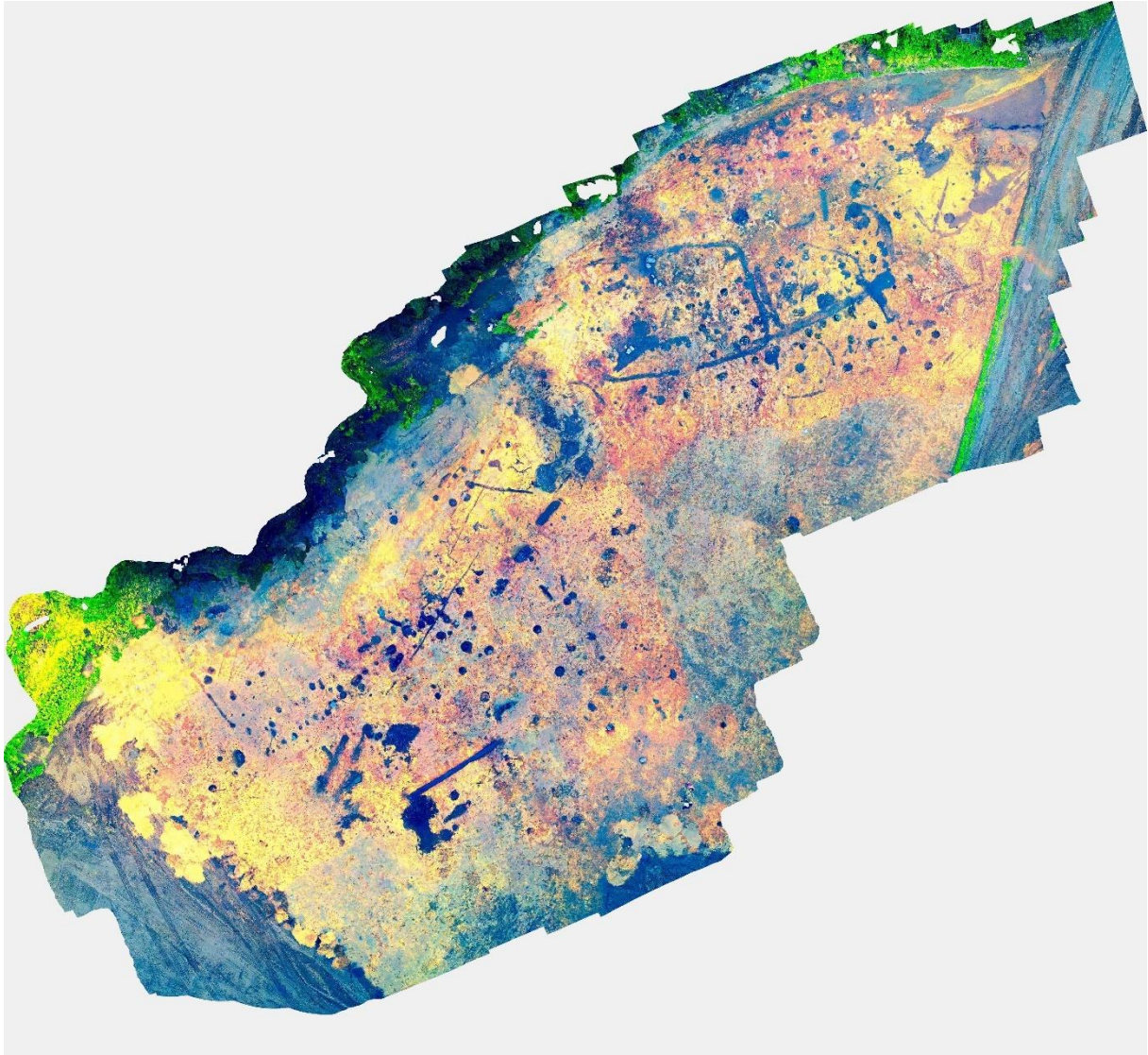
Figur 289. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kulturlag 210901 samt relaterte kontekster. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.4 Hus og bygninger

Nedenfor følger en redegjørelse for samtlige hus og bygninger undersøkt på lokaliteten.

Figur 290. Oversiktsillustrasjon over samtlige hus og bygninger og deres plassering på feltet. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

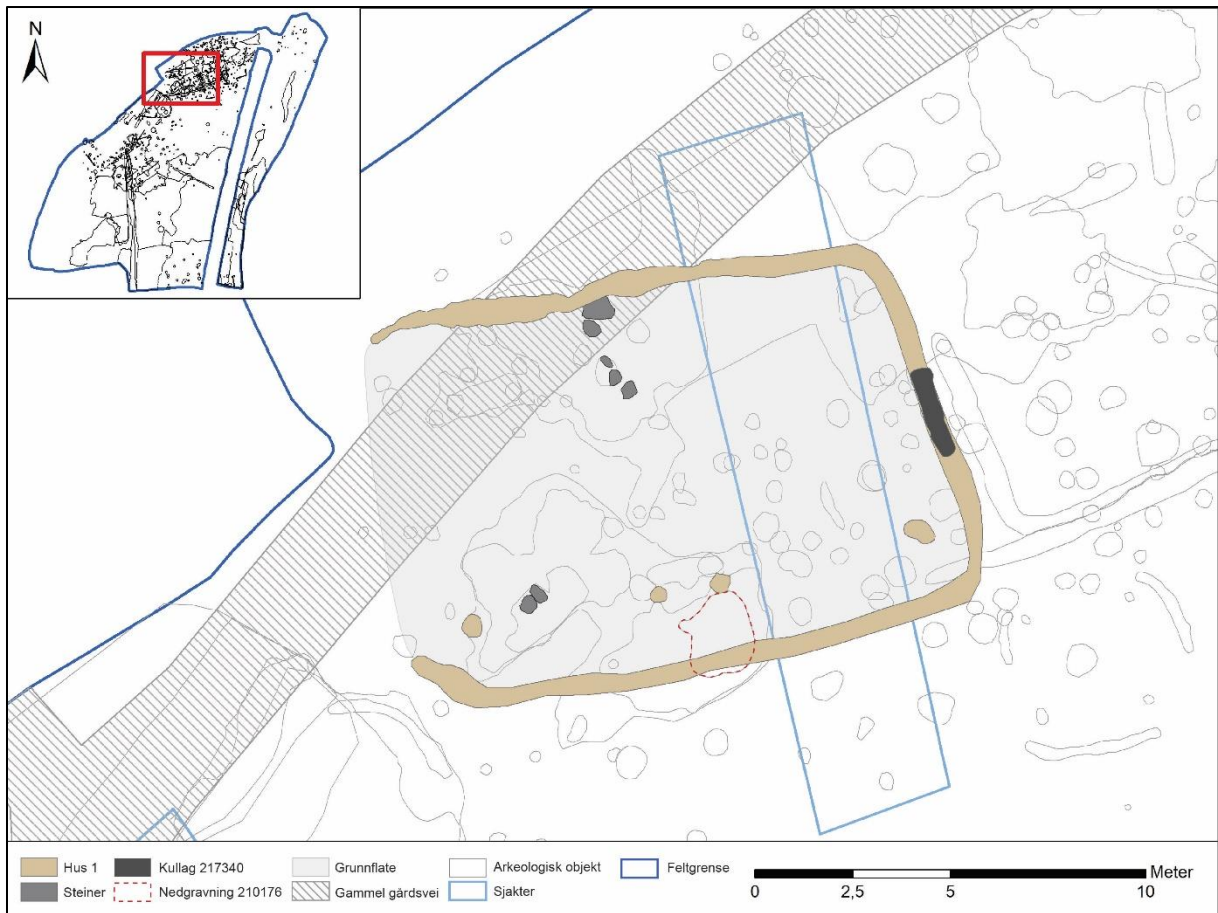

Figur 291. Fargemanipulert ortofoto av den nordre og sentrale delen av lokaliteten. Da63222_270. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.5 Hus 1

Type	Enskipet	
Konstruksjon	Usikker	
Orientering	Øst nordøst-vest sørvest	
Gulvflate		124 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	14 m
	Største bredde	10,5 m
	Minste bredde	9,7 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	5
	Antall bærende elementer	4
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	1
Datering	Tidlig høymiddelalder	
Gjenstandsfunn	Bryne og enkelte gjenstander av jern, bl.a. en hammer (T28156:26).	
Hovedtrekk	Enskipet bygning bestående av mulig bærende elementer innenfor en ytre grøft	

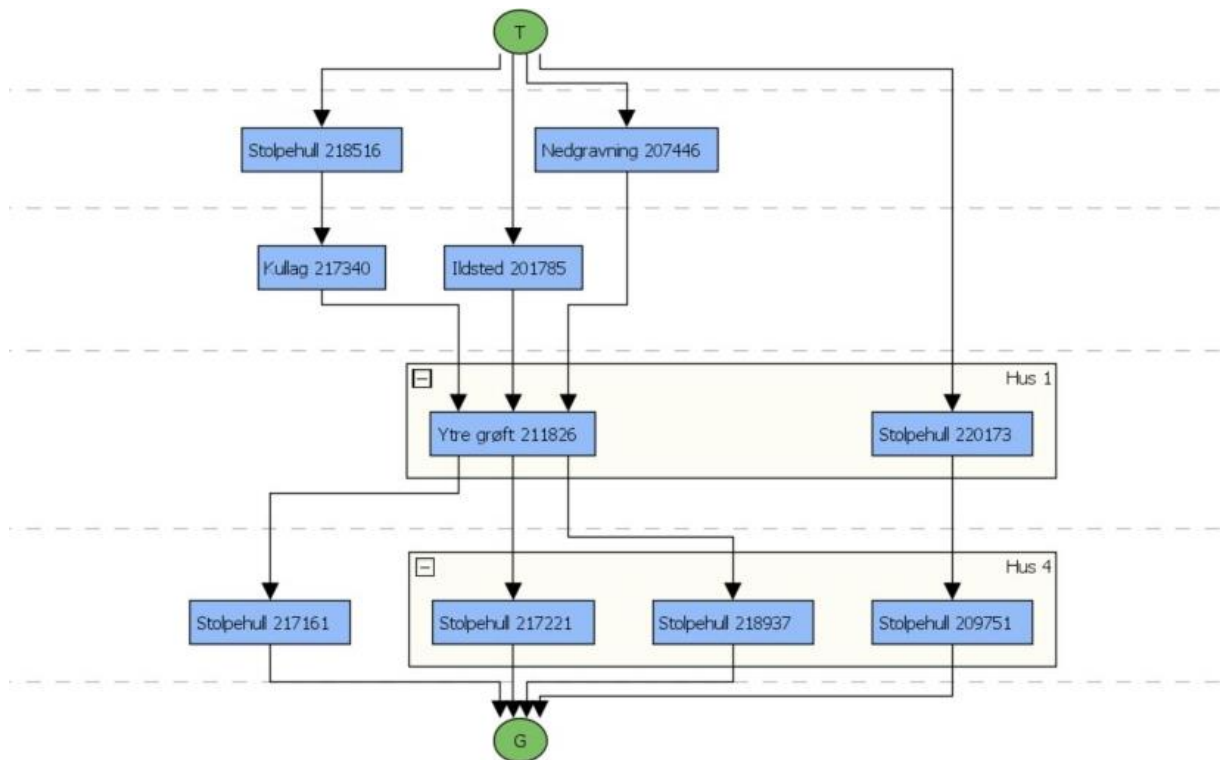
Figur 292. Oversiktskart over Hus 1 og dens plassering på lokaliteten. Gammel gårdsvei samt sjakt fra 1996 har forstyrret bygningen. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.2.5.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 1 var rester etter en mulig enskipet bygning med brukstid i tidlig høymiddelalder. Bygningen var orientert øst nordøst-vest sørvest, og lå sentralt i bosetningsområdet nord på lokaliteten. Huset ble identifisert ved en stor ytre grøft som var åpen mot vest. Innenfor grøften i sør ble det identifisert fire stolpehull som tolkes å mulig tilhøre bygningen. Hus 1 krysset med Hus 4 og Hus 5 i sør og øst.

Tabell 110. Oversikt over kontekster relatert til Hus 1.

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
201804	Stolpehull	Bærende	67	60	33	Nei	Ja
211826	Ytre grøft	Ukjent	-	40	16	-	-
212951	Stolpehull	Bærende	44	41	30	Nei	Nei
217210	Stolpehull	Bærende	50	50	18	Nei	Ja
220173	Stolpehull	Bærende	40	40	19	Nei	Nei

Figur 293. Matrise over stratigrafiske forhold Hus 1.

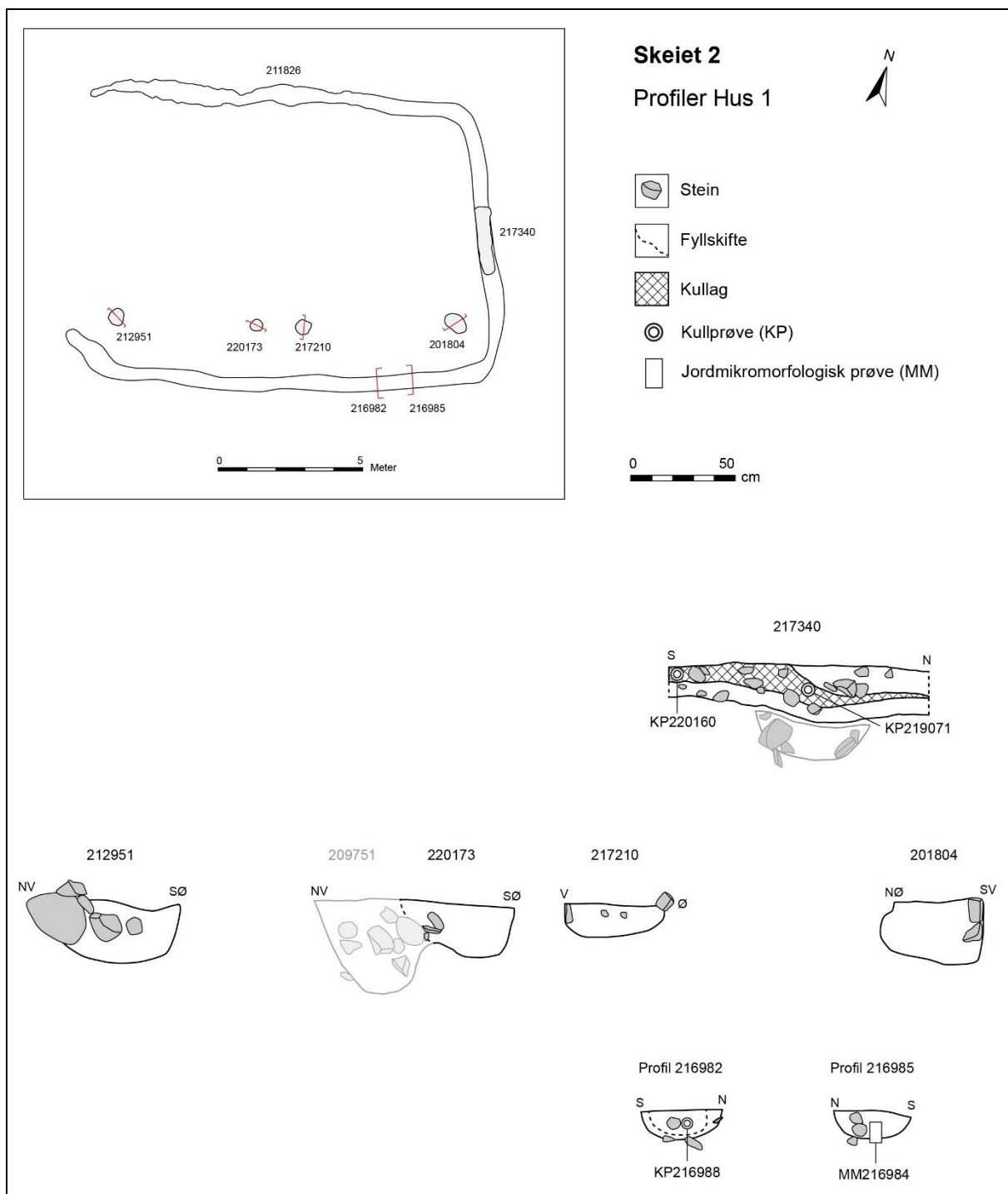
3.2.5.2 Ytre grøft

Grøften omkranset en rektangulær flate, og dens største utvendige mål var 10,5 x 15 m. Den indre flaten utgjorde ca. 124 m². Grøftens største bredde var 40 cm og største dybde var 16 cm. Fyllmaterialet i grøfta bestod av gråbrun sand med noe kull. Det var gjennomgående lite stein i massene. Fylkets sjakt fra registreringen i 1996 gikk rett over grøften i nord-sør retning, noe som gjorde at deler av den nordre langsiden av grøften var dårligere bevart. Undersøkelsen av grøften ble gjort ved først å grave en sjakt gjennom grøften på den søndre langsiden for på denne måten dokumentere grøftens profil samt samle inn prøver. Deretter ble grøften tømt. Grøftens profil var avrundet mot undergrunnen. I løpet av undersøkelsen ble det klart at grøften kuttet og ble kuttet av flere andre kontekster i området. Til sammen fire stolpehull og ett kullag ble funnet i løpet av undersøkelsen av grøften. To av disse stolpehullene (217221 og 218937) er tolket å tilhøre Hus 4, mens de øvrige to (218516 og 217161) ikke hadde relasjon til noen konstruksjon.

3.2.5.3 Stolpehull

Til sammen fire stolpehull ble tolket til å kunne tilhøre en bygning innenfor den ytre grøfta. Disse lå på linje i øst-vest retning om lag 1,5 m inn fra grøften i den sørlige delen. Grunnen for at disse ble valgt ut var både den romlige plasseringen innenfor grøfta samt stratigrafisk informasjon hvor enkelte av disse stolpehullene ble kuttet av kontekster tilhørende tidligere faser. Om Hus 1 har vært en enskipet konstruksjon, er det nærliggende å tro at veggberende stolpehull ville ha vært plassert ut mot innsiden av grøften.

Samtlige stolpehull bestod av gråbrun sand med noe kull. To av stolpehullene hadde synlig skoningsstein, mens ett var trolig fylt igjen med stein. Det ble ikke påvist tilsvarende stolpehull langs den nordre siden av grøften. Denne delen av lokaliteten var forstyrret av den gamle gårdsveien samt eksisterende traktorvei som ledet til jordet på nedsiden av lokaliteten (Skeiet 3). I tillegg hadde registreringssjakten fra 1996, som hadde vært anlagt over grøften, gått noe dypt. Det er derfor en mulighet for at eventuelle anleggsspor på denne siden hadde gått tapt.

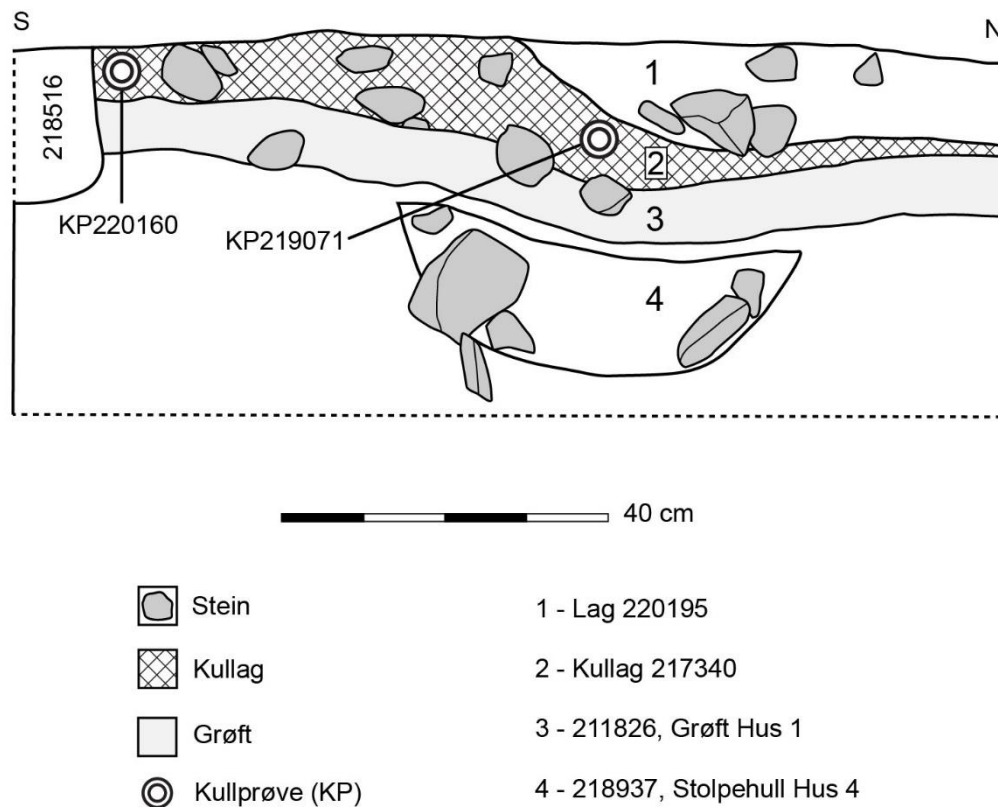

3.2.5.4 Øvrige kontekster

I den østre delen av grøften lå det et sekundært deponert lag (217340) bestående av trekull og skjørbrent stein. Laget lå over grøttefyllet innenfor dens utstrekning, med en lengde på 2,35 m og største tykkelse på 10 cm. Denne seksjonen ble snittet i grøftens lengderetning for å se relasjonen mellom de ulike lagene, samt fange opp eventuelle andre kontekster i dette området. Etter undersøkelse var det tydelig at stolpehull 218937 tilhørende Hus 4 lå under både kullag og grøft, samt en linse med undergrunn. Kullag 217340 ble datert til tidlig middelalder (se tabell).

Nedgravning av ukjent funksjon (207446) kuttet gjennom grøften i på den søndre langveggen. Denne var tilnærmet rektangulær i plan, og bestod av gråbrun porøs sand med en del kull. Noe stein lå spredt i hele fyllmaterialet. Nedgravningen kuttet tydelig grøften i øst, men var noe mer utydelig vest. Etter undersøkelse av nedgravningen var grøften synlig i bunnen av konteksten. Nedgravningen var grunnest på midten, her ca. 20 cm. I sørvest er den ca. 25 cm, og den nordøstre delen er ca. 40 cm. Den dypere delen av strukturen som kuttet grøften, er dokumentert under et eget nummer (210176).

Flere steiner av større størrelse ble funnet på flaten innenfor den ytre grøfta. Disse steinene var lå under det eldre dyrkningslaget og har derfor ikke blitt tilført som et resultat av nyere tids aktivitet. På grunn av plasseringen innenfor grøften åpner dette muligheten for at de representerer syllstein.

Figur 294. Detaljtegning av kullag 217340 over grøften til Hus 1. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 295. Hammer T28156:26 funnet innenfor grøften til Hus 1. Da63803_T28156_026_001. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.5.5 Funnmateriale

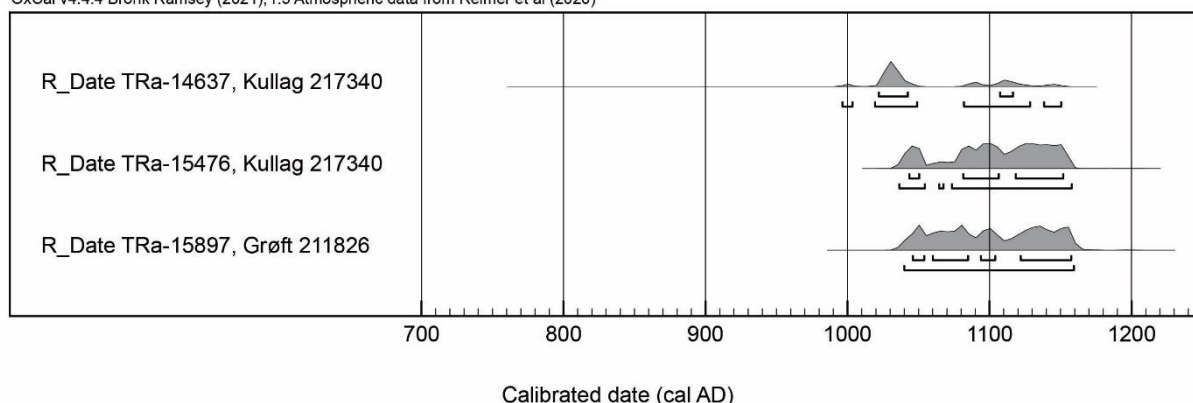
Det ble gjort et fåtall gjenstandsfunn i innenfor Hus 1, og det er vanskelig å avgjøre om disse funnene har hatt noe med aktiviteten i bygningen å gjøre. Spredte biter av slagg og nagler lå spredt i lagene som lå bevart i området, og har trolig blitt blandet inn i massene på lokaliteten over tid. En del av et bryne (T28156:31) ble funnet i den nordvestre delen av den ytre grøfta. Ellers ble det funnet en hammer (T28156:26) og det som mulig er en låsebolt (T28156:24) i den vestre delen.

3.2.5.6 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert tre ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 1. Resultatene av disse viser til en trolig bruksfase for bygningen i tidlig middelalder og inn i første del av høymiddelalder. Trekullprøvene fra kullag 217340 som var deponert i grøften øst i bygningen sammenfaller ned trekullprøve fra sjakt gjennom grøften i sør.

Tabell 111. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra kontekster relatert til Hus 1.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
216988	211826 Ytre grøft	TRa-15897	Trekull av or	935 ± 15	AD 1046-1157	AD 1040-1159
219071	217340 Kullag	TRa-15476	Trekull av bjørk	945 ± 10	AD 1043-1152	AD 1036-1158
220160	217340 Kullag	TRa-14637	Trekull av hassel	990 ± 15	AD 1022-1116	AD 996-1150

Figur 296. Kalibrerte 14C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 1. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.5.7 Naturvitenskaplige prøver

Én makrofossilprøve fra Hus 1 ble sendt til analyse (Overland 2022). Denne ble samlet inn fra profil 216982 som ble anlagt i den søndre lagsiden av ytre grøft 211826. Én jordmikromorfologisk prøve fra profil 216985, også fra den søndre lagsiden av grøfta, ble analysert av Richard Macphail (2021).

Makrofossilprøver

Det ble registrert få makrofossiler i prøven som ble analysert av fyllet i den ytre grøften. Gressmarksindikatorerne soleie (*Ranunculus acris/repens*) og gress (*Poaceae*) ble registrert, samt noen få beinfragment. Det ble også registrert mulige tangfragmenter. Brent bein i makrofossilprøven antyder tilstedeværelse av husholdningsavfall.

Jordmikromorfologi

Hovedfokus for prøvene var hva fyllet i den ytre grøften bestod av og hvordan det var blitt akkumulert, om det var synlig faser i laget, om det var mulig å avgjøre om grøften hadde vært del av en innhegning og om laget hadde likhet/ulikhet til det eldre dyrkningslaget.

Analysen viste at fyllematerialet i bestod av humøs menneskeskapt jord, og at disse jordmassene sannsynligvis stammet fra husgulv og annen aktivitet nær bygningen. Av spesiell interesse er at bunnen av grøften var preget av en konsentrasjon av både fint og grovt trekull, en 5 mm lang bit med tre eller semi-kontinuerlige trerester, en konsentrasjon av humus/organisk jord med spor etter sopp, og til slutt belegg av mulig jernfosfat. Det er mulig å foreslå at bunnlaget viser til rydding av fjøsavfall, sammen med restmateriale fra andre bosettingsflater. Trerester kan eventuelt være bevart gulvmateriale av tre som blir bedre bevart på grunn av impregnering av jern-fosfat. Soppmateriale er også forenlig med tilstedeværelsen av fuktet møkk. Flytende avfall fra et fjøs som har ligget i nærheten av grøften har dannet et belegg av jernutfelling som har bidratt til å bevare fjøsavfallet fra nedbryting.

3.2.5.8 Tolkning

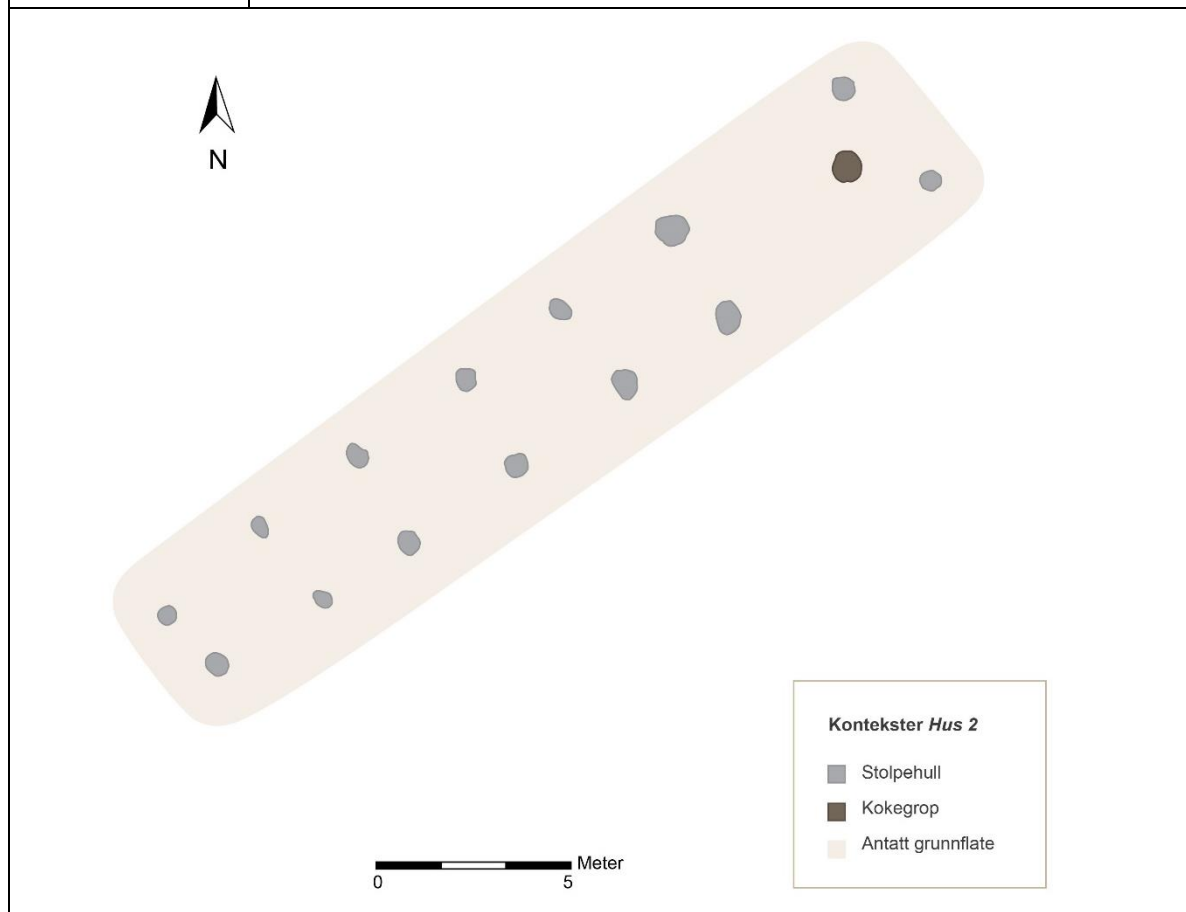
Hus 1 var sporene etter en mulig enskipet bygning med bruksfase i høymiddelalder. Trolig representerer den utgravde grøften anleggets kontekstens utstrekning. Til tross for at den gamle gårdsveien har forstyrret grøften noe i dette området, ble grøftens avslutning mot vest oppfattet som bevisst etter undersøkelse og ikke et resultat av aktivitet i senere perioder. Området i den vestre delen var heller ikke preget av en tetthet av andre anleggsspor. Ved tømning av grøften ble det ikke observert spor etter stolper som kan ha tilhørt bygningen. Det er derfor naturlig å tolke grøften som en drenering eller lignende som har omkranset en bygning på innsiden. Analysen av den jordmikromorfologiske prøven viste at grøften var gjenfylt med bosettingsavfall.

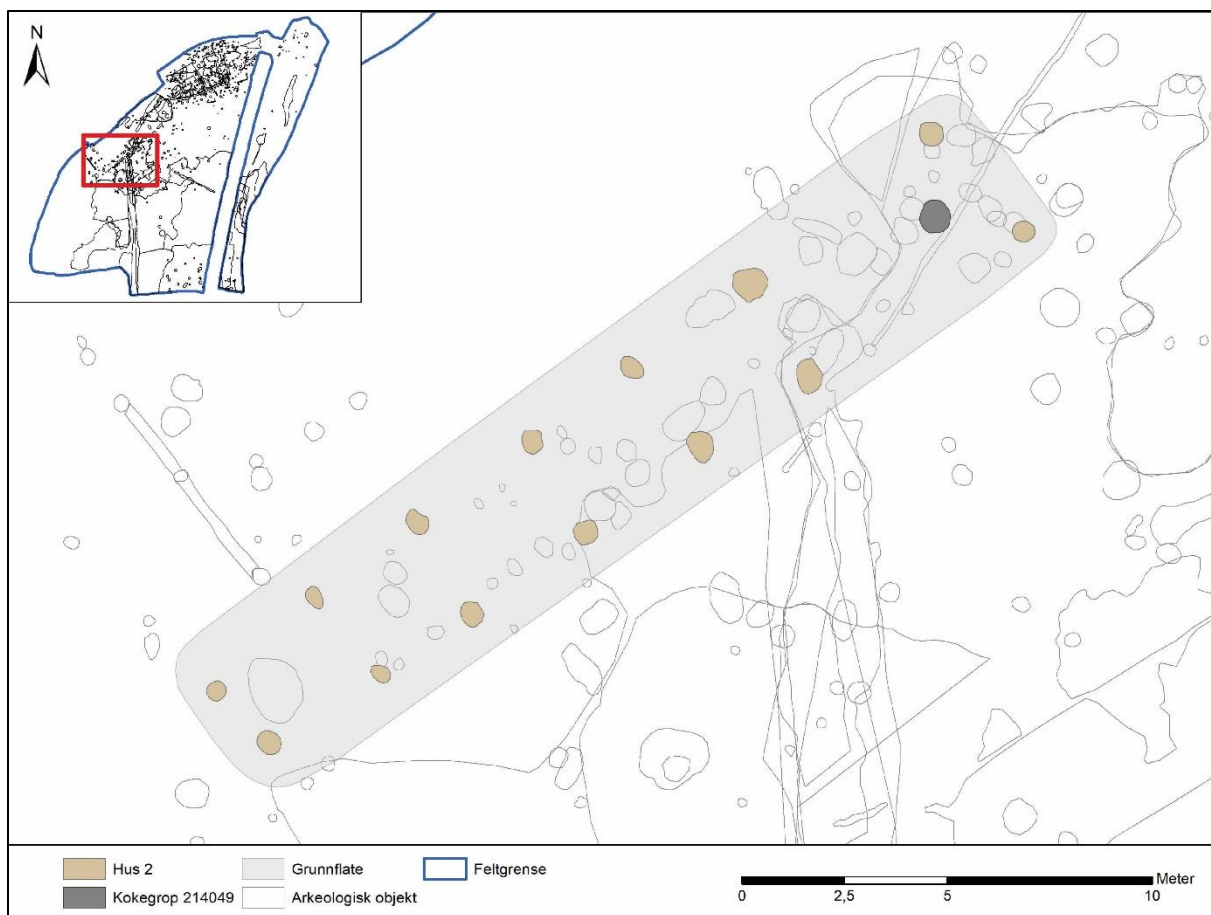
På grunn av en stor tetthet av stolpehull i området var det vanskelig å tolke hvordan bygningen har vært konstruert og hvorvidt den har hatt indre stolper eller ikke. Fire stolpehull ble tolket til å kunne ha en relasjon til bygningen. Enkelte av disse stolpene kuttet kontekster tilhørende bygninger i eldre faser og kunne derfor være samtidig med grøften. På en annen side kan det heller ikke utelukkes at takbærene stolper innenfor grøften har vært plassert på stabb eller syllstein, og ikke vært jordgravde noe som heller ikke vil etterlate spor i undergrunnen.

Det ble funnet flere steiner innenfor grøften som kan på grunn av plasseringen tolkes som gjenværende syllsteiner, noe som tilfører muligheten for at en laftet bygning har vært plassert i dette området. På en annen side er det umulig å tolke om denne mulige laftede bygningen da har hatt noe med grøften å gjøre, eller er spor etter en senere konstruksjon.

3.2.6 Hus 2

Type	Langhus	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Gulvflate		73 m ²
Skip	Antall skip	3
	Bredde midtskip	m
	Bredde sideskip	Ukjent
Ytre mål	Total lengde	22 m
	Største bredde	3,8 m
	Minste bredde	2,3 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	15
	Antall takbærende stolper	14
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	1
	Andre kontekster	-
Datering	Folkevandringstid	
Gjenstandsfunn	-	
Hovedtrekk	Treskipet langhus. Større opprom mellom stolpene i den nordvestre delen.	

Figur 297. Oversiktskart over Hus 2 og dets plassering på lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.6.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 2 var spor etter en treskipet bygning med brukstid i folkevandringstid. Huset har vært orientert nordøst-sørvest og lå 23 m sørvest for Hus 1. Huset ble identifisert hovedsakelig gjennom stolpehull for takbærende stolper. Ingen sikre spor etter veggbærende stolper eller vegggrøft ble identifisert. Stolpehullene etter de takbærende stolpene utgjorde to parallelle rekker, hvor siste stolpeparet i nordøst hadde markant større fagdybde enn de øvrige parene. Husets lengde var 22 m målt fra stolpehullenes ytterside, og største bredde var 3,8 m. Hus 2 krysset med Bygning 100 i den nordøstre enden.

Tabell 112. Oversikt over kontekster relatert til Hus 2

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
200623	Stolpehull	Takbærende	72	47	33	Nei	Nei
200660	Stolpehull	Takbærende	68	51	20	Nei	Ja
200777	Stolpehull	Takbærende	50	45	39	Nei	Ja
202066	Stolpehull	Takbærende	56	45	35	Ja	Nei
202108	Stolpehull	Takbærende	67	59	25	Nei	Nei
202564	Stolpehull	Takbærende	67	52	25	Nei	Ja
202688	Stolpehull	Takbærende	69	43	23	Nei	Nei
202739	Stolpehull	Takbærende	87	78	38	Ja	Ja
214049	Kokegrop		76	70	11	-	-
214137	Stolpehull	Takbærende	41	41	38	Nei	Nei

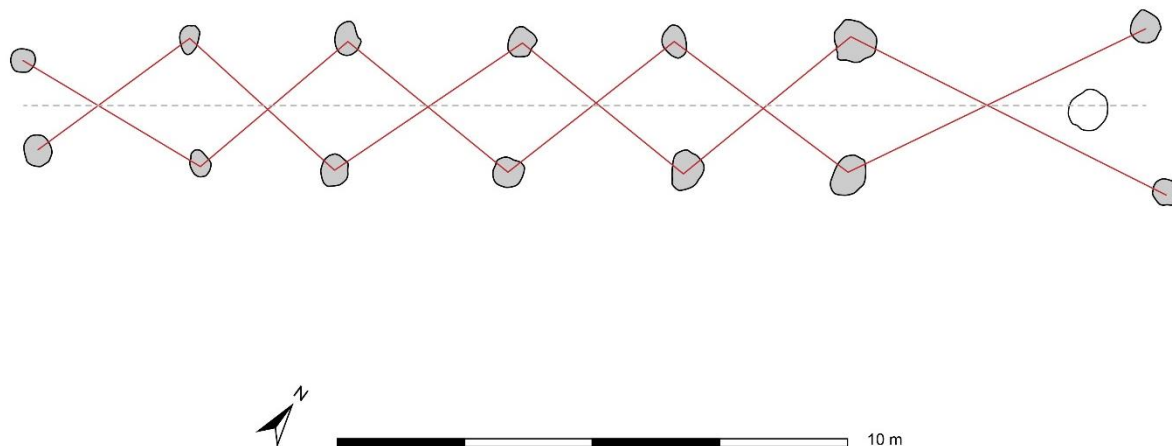
214207	Stolpehull	Takbærende	60	55	30	Ja	Nei
214440	Stolpehull	Takbærende	54	47	31	Ja	Ja
215587	Stolpehull	Takbærende	53	40	26	Nei	Ja
216257	Stolpehull	Takbærende	70	70	27	Nei	Nei
216554	Stolpehull	Takbærende	86	52	37	Nei	Nei

3.2.6.2 Takbærende stolper

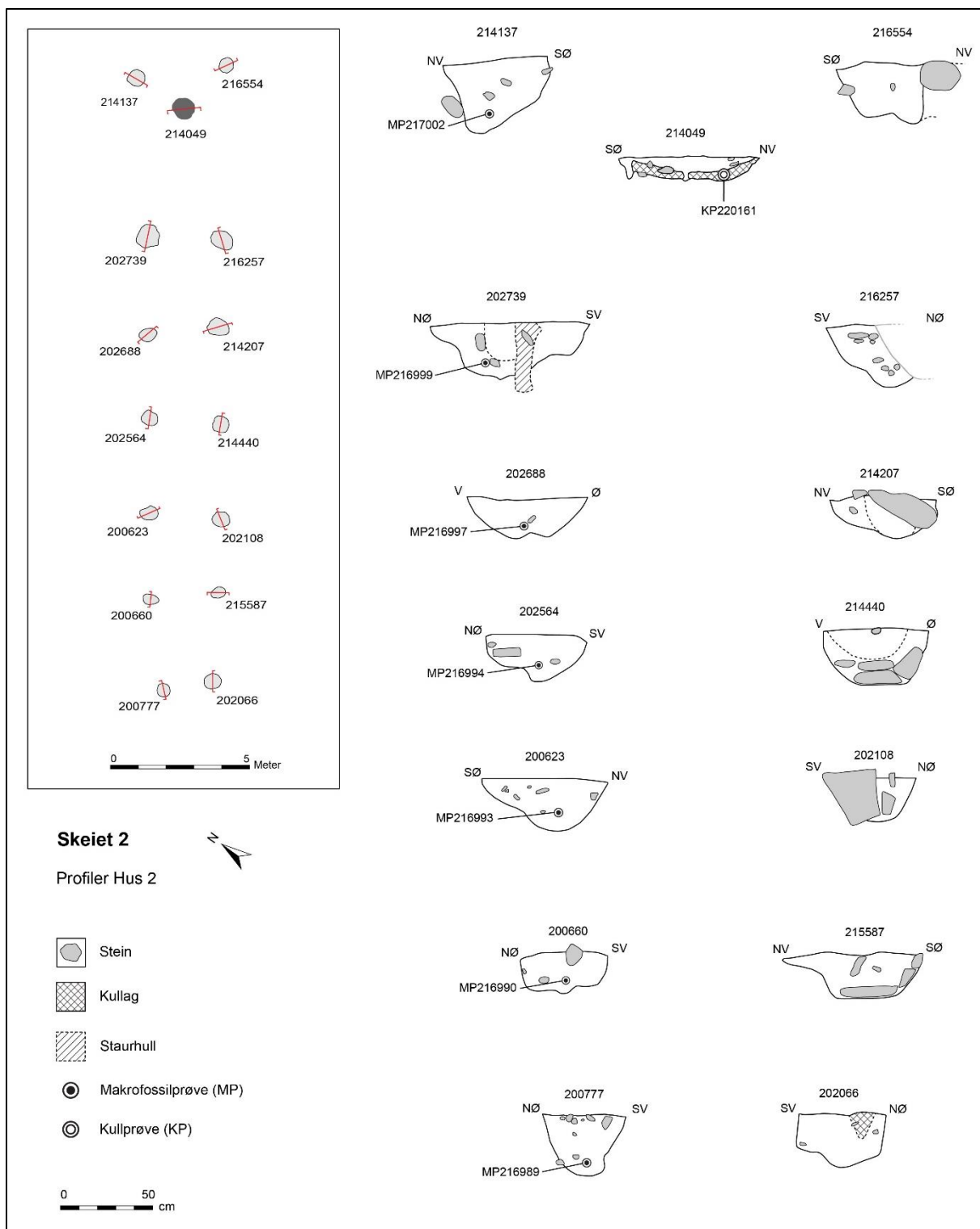
Det ble til sammen påvist stolpehull etter 14 takbærende stolper som ble tolket å tilhøre bygningen, og som utgjorde 7 stolpepar. Samtlige ble undersøkt og snittet. Stolpehullene var tydelige i plan, da de fremsto som mørke sirkler mot lys, sandig undergrunn. Fyllmaterialet bestod av brun til mørk brun sand med noe kull. Om lag 50 % av stolpehullene hadde skoningsstein, og fire hadde synlig stolpeavtrykk. Ingen av stolpehullene hadde spor etter bevarte stolperester, og det kan tolkes til at stolpene ble fjernet i sin tid. Størrelsen på stolpehullene i plan varierte mellom 50-80 cm, og var mellom 20-40 cm dype.

Skeiet 2

Hus 2

Figur 298. Fremstilling av Hus 2 med husets sentrale akse presentert med stiplet linje. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 299. Profiler i Hus 2. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

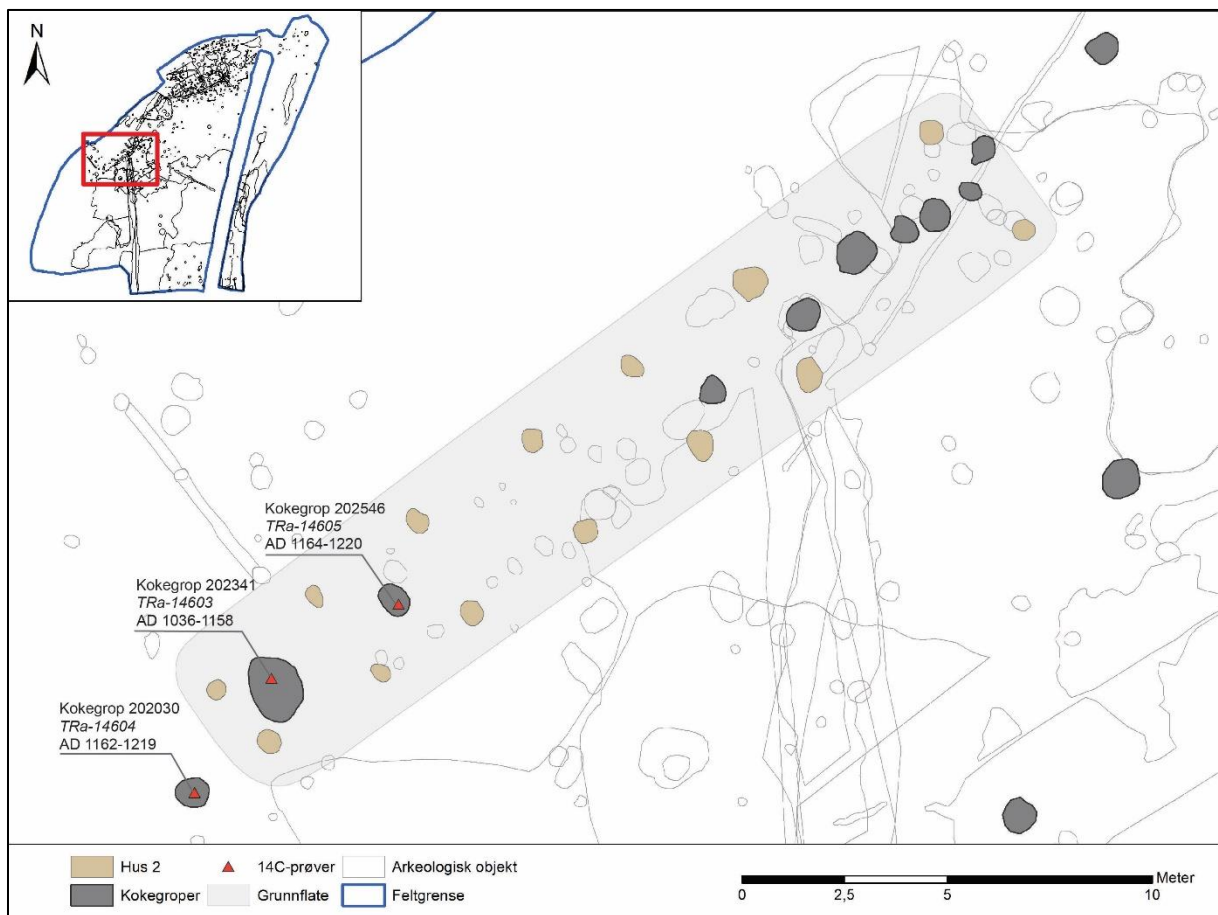
3.2.6.3 Øvrige kontekster

Det ble funnet og undersøkt en rekke kokegropene i området hvor Hus 2 lå. Flere av disse lå sentralt mellom husets stolperækker og ble i løpet av undersøkelsen tolket til å ha en mulig tilknytning til bygningen. Tre kull fra totalt fire kontekster ble ¹⁴C-datert, hvor tre av resultatene ga en datering til tidlig- og høymiddelalder, mens den fjerde konteksten ble datert til folkevandringstid. Av de tre kokegropene som ble datert til middelalder, lå to mellom stolperækkene i den søndre delen av huset,

mens den tredje lå 1,5 m vest for huset. Kokegrop 214049, som ble datert til folkevandringstid, lå i det store rommet nordøst i bygningen. Det lå flere kokegrop i denne delen av huset, og som med bakgrunn i plassering kan antas å ha en tilknytning til bruksfasen til bygningen.

Tabell 113. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kokegrop datert middelalder.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
202544	202341 Kokegrop	TRa-14603	Trekull av bjørk	945 ± 15	AD 1043-1152	AD 1036-1158
202545	202030 Kokegrop	TRa-14604	Trekull, Dicotyledon	870 ± 15	AD 1176-1215	AD 1162-1219
202786	202546 Kokegrop	TRa-14605	Trekull av bjørk	865 ± 15	AD 1176-1217	AD 1164-1220

Figur 300. Kokegrop i og rundt Hus 2. Daterte kokegrop med resultat i middelalder lå i søndre del av bygningen. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

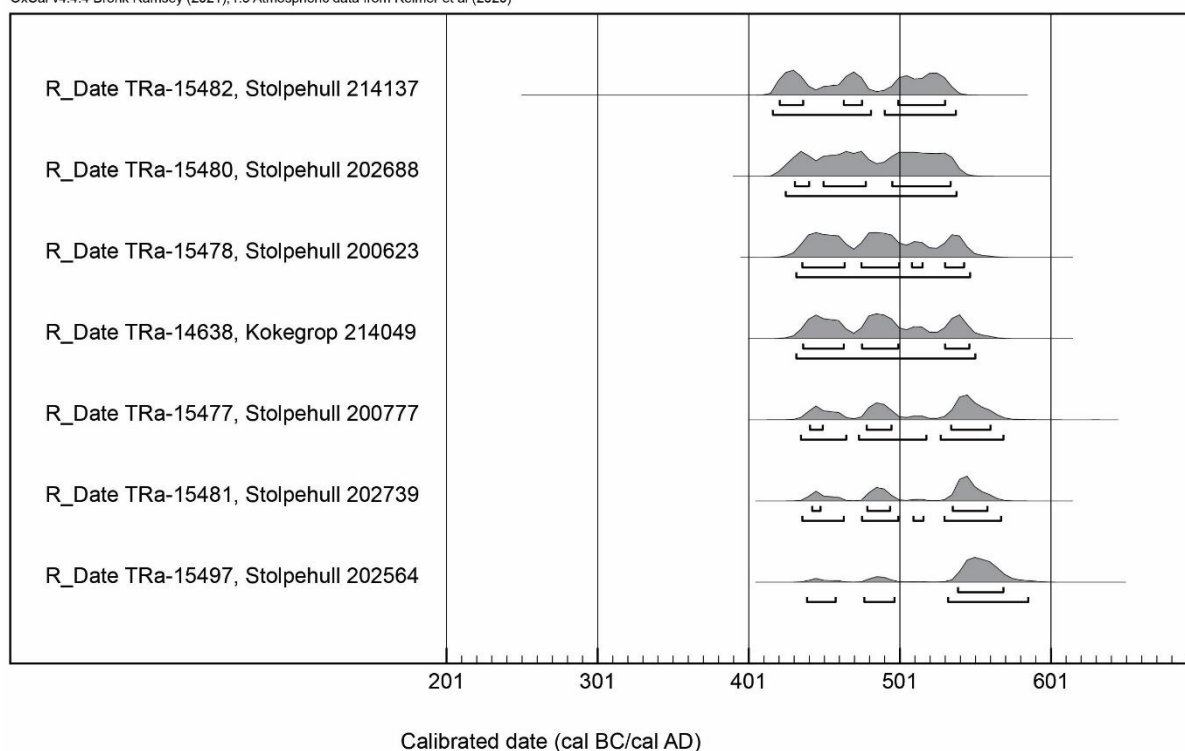
3.2.6.4 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert syv ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 2. Én prøve ble gjort på trekull fra kokegrop mens de øvrige prøvene ble gjort på makrofossiler fra makroprøver samlet inn fra stolpehullene langs den nordre langsiden av huset. Resultatene av ¹⁴C-prøvene viser til en bruksfase for bygningen i folkevandringstid.

Tabell 114. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 2.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
216989	200777 Stolpehull	TRa-15477	Makrofossil Bygg	1555 ± 15	AD 441-561	AD 435-569
216993	200623 Stolpehull	TRa-15478	Makrofossil Heggebær	1575 ± 15	AD 436-543	AD 432-547
216994	202564 Stolpehull	TRa-15497	Makrofossil Bygg	1540 ± 15	AD 539-569	AD 439-586
216997	202688 Stolpehull	TRa-15480	Makrofossil Hasselnøttskall	1595 ± 15	AD 431-534	AD 425-538
216999	202739 Stolpehull	TRa-15481	Makrofossil Hasselnøttskall	1555 ± 10	AD 443-559	AD 436-568
217002	214137 Stolpehull	TRa-15482	Makrofossil Agnekledd bygg	1610 ± 15	AD 421-531	AD 417-538
220161	214049 Kokegrop	TRa-14638	Trekull av or	1570 ± 15	AD 437-547	AD 432-551

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 301. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 2. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.6.5 Naturvitenskaplige prøver

Til sammen syv makrofossilprøver fra Hus 2 ble sendt til analyse (Overland 2022). Disse var samlet inn fra stolpehullene i den nordre stolperekken. Makrofossiler fra seks av prøvene ble sendt til ¹⁴C-datering (se tabell 114). Den syvende prøven (216990) hadde ikke tilstrekkelig med materiale for datering.

Prøvene fra stolpehullene inneholdt relativt lite trekull, mens prøven stolpehull 214137 i nordvest-hjørnet skilte seg ut med ca. 60 ml trekull (over 3 % av prøvevolumet). Denne prøven hadde også flest forkullede makrofossiler med flere forkullede byggkorn (*Hordeum*) og ubestemte korn. Også mulige frø av markjordbær (*Fragaria vesca*) var til stede. Prøven hadde ellers en del forkullede frø fra dyrkningsindikatorer som småsyre (*Rumex acetosella*), vassarve (*Stellaria media*) og linbendel

(*Spergula arvensis*). Gress (Poaceae) var bra representert, og av andre gressmarksindikatorer var starr/halvgress (Cyperaceae), frytle (*Luzula*), smalkjempe (*Plantago lanceolata*), syre (*Rumex* sp.) og fiol (*Viola*) identifisert.

Stolpehull 202739 mot vest hadde et 40-talls forkullede frø/frukter, dominert av dyrkningsindikatorer, og særlig småsyre (*Rumex acetosella*). Denne prøven hadde også hasselnøtt (*Corylus*), bringebær (*Rubus idaeus*) og mulig markjordbær (*Fragaria vesca*), som trolig kan representere husholdning.

3.2.6.6 *Tolkning*

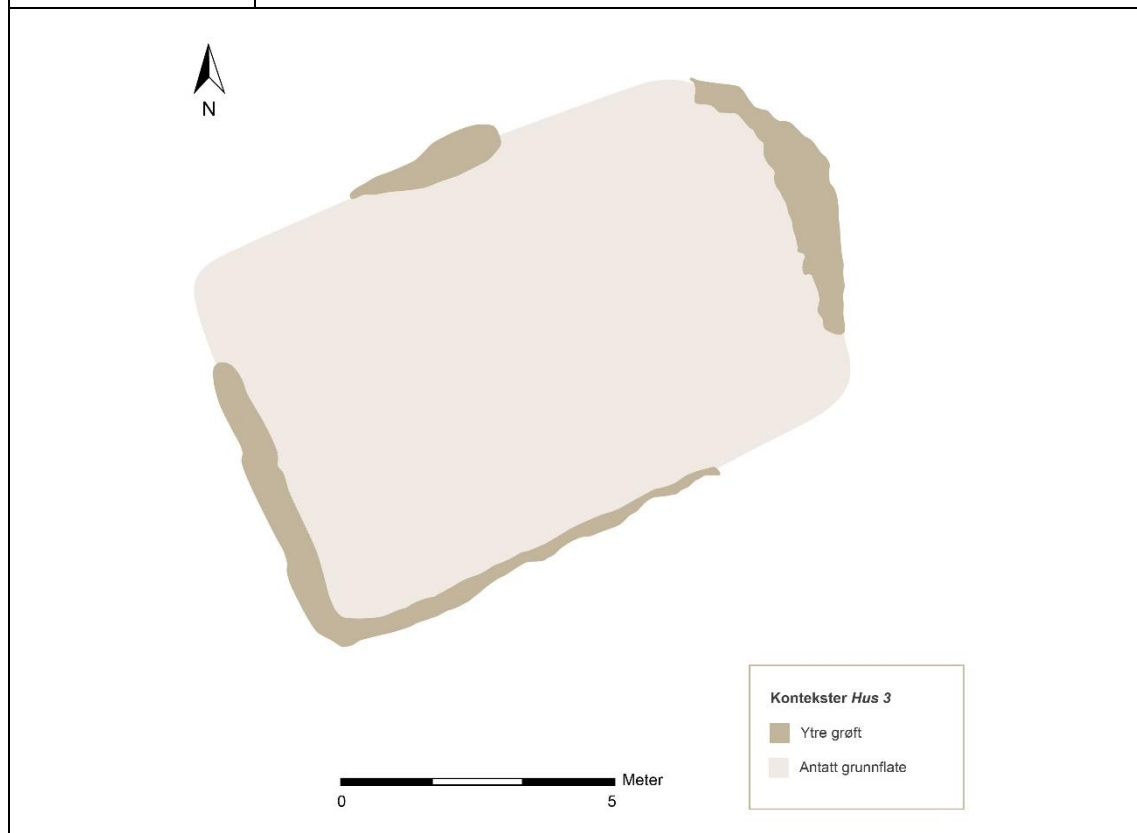
Hus 2 var sporene etter et treskipet langhus på 23 m med bruksfase i folkevandringstid. Stolpehullene var grunne og ingen hadde synlige spor etter hvor stolpen har vært plassert, og dateringen av bygningen reflekterer sannsynligvis hele husets bruksfase.

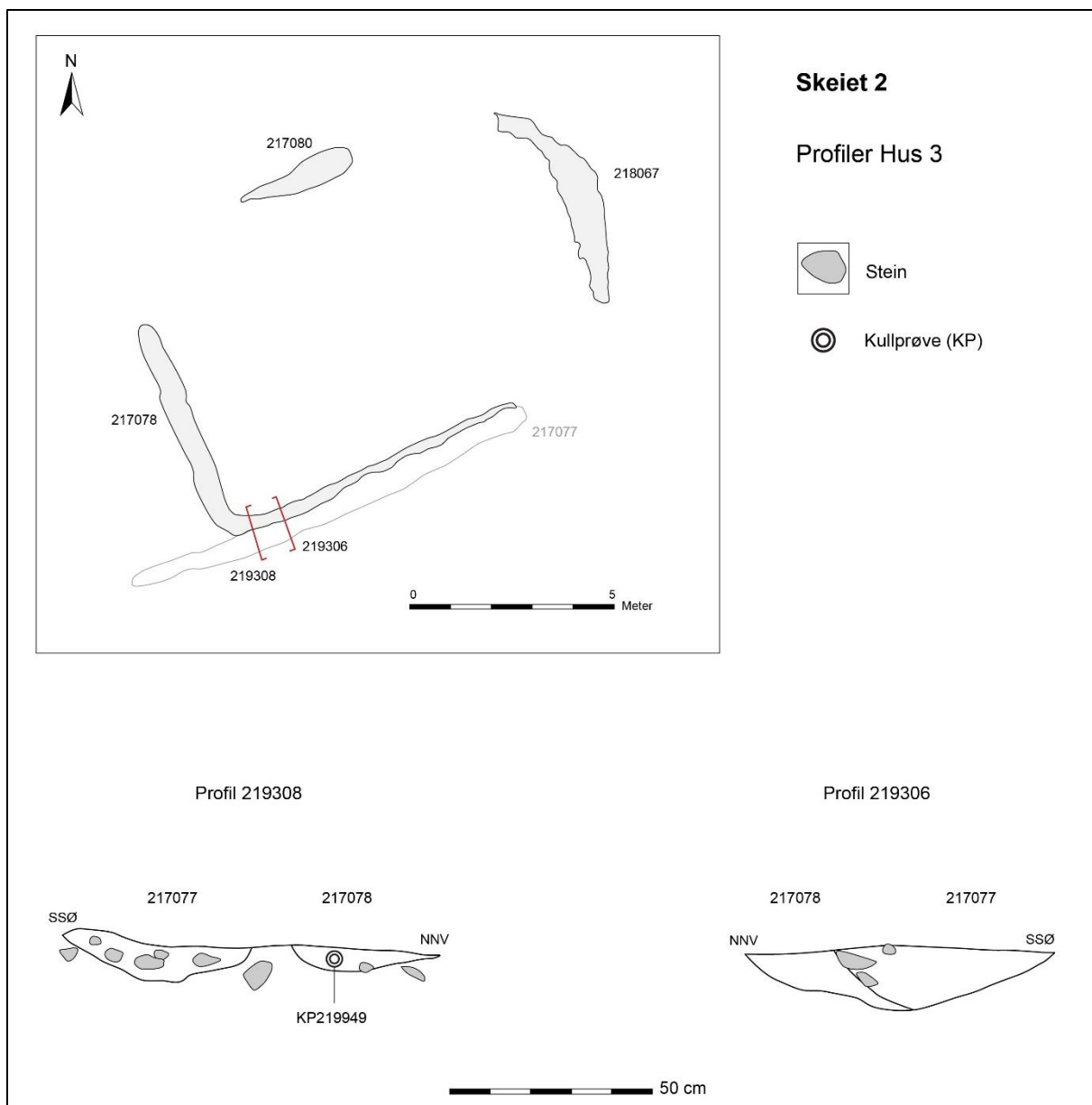
Det ble kun funnet spor etter takbærende stolper, mens ytre veggstolper ble ikke identifisert. Det kan derfor være en mulighet for at bygningen ikke har hatt jordgravde stolper i ytterveggene, men at veggkonstruksjonen har vært bygget av stein eller annet materiale oppå bakkenivå, og derfor ikke etterlatt spor i undergrunnen. På grunn av utbredt bosettingsaktivitet innenfor området gjennom hele jernalder og inn i middelalder, er det mulig at restene av ytterveggene er blitt fjernet eller benyttet andre steder. Husets takbærende stolper hadde smalest bredde i sørvest, mens de divergerte mot nordøst. Det siste stolpeparet i den nordøstre enden var også trukket lengre ut og dannet et større åpent rom rundt ildstedet/kokegropen som lå i denne delen av huset.

Analysen av makrofossilprøvene fra bygningen registrerte dyrket korn i fire stolpehull samt makrofossiler av trolig innsankede planter brukt til mat i de fleste stolpehullene, slik som hasselnøtt, heggebær, bringebær og mulig markjordbær. I tillegg ble det også registrert enkelte gressmarks- og dyrkningsindikatorer. Flest makrofossiler og størst andel trekull ble funnet i prøvene rundet ildstedet/kokegropen i nordøst, og peker mot matlaging gi denne delen av bygningen.

3.2.7 Hus 3

Type	Enskipet	
Konstruksjon	Ukjent	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Gulvflate		70 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	11,8 m
	Største bredde	8 m
	Minste bredde	-
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	3
	Antall takbærende stolper	-
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	-
Datering	Eldre enn kokegrop 201741 datert AD 783-880 (TRa-14635, 1210 ± 15 BP).	
Gjenstandsfunn	Ingen	
Hovedtrekk	Enskipet bygning kun bestående av ytre grøft	

Figur 302. Profiler i Hus 3. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.7.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 3 var rester etter en trolig enskipet bygning med brukstid i yngre jernalder. Bygningen var orientert nordøst-sørvest, og lå 30 cm øst for Hus 1. Huset ble identifisert ved kun ytre grøft som markerte bygningens avgrensning. I motsetning til den ytre grøften til Hus 1 var ikke grøften til Hus 3 hel. Den bestod av tre deler hvorav den best bevarte grøftedelen var bygningens vestre- og søndre side. Deler av grøft ble også påvist i øst og nord, men her kun i kortere stykker. Grøften i øst var også forstyrret og trolig delvis gravd bort av søkesjakt fra 1996. Det ble ikke funnet stolpehull som kunne knyttes til bygningen.

Tabell 115. Oversikt over kontekster relatert til Hus 3.

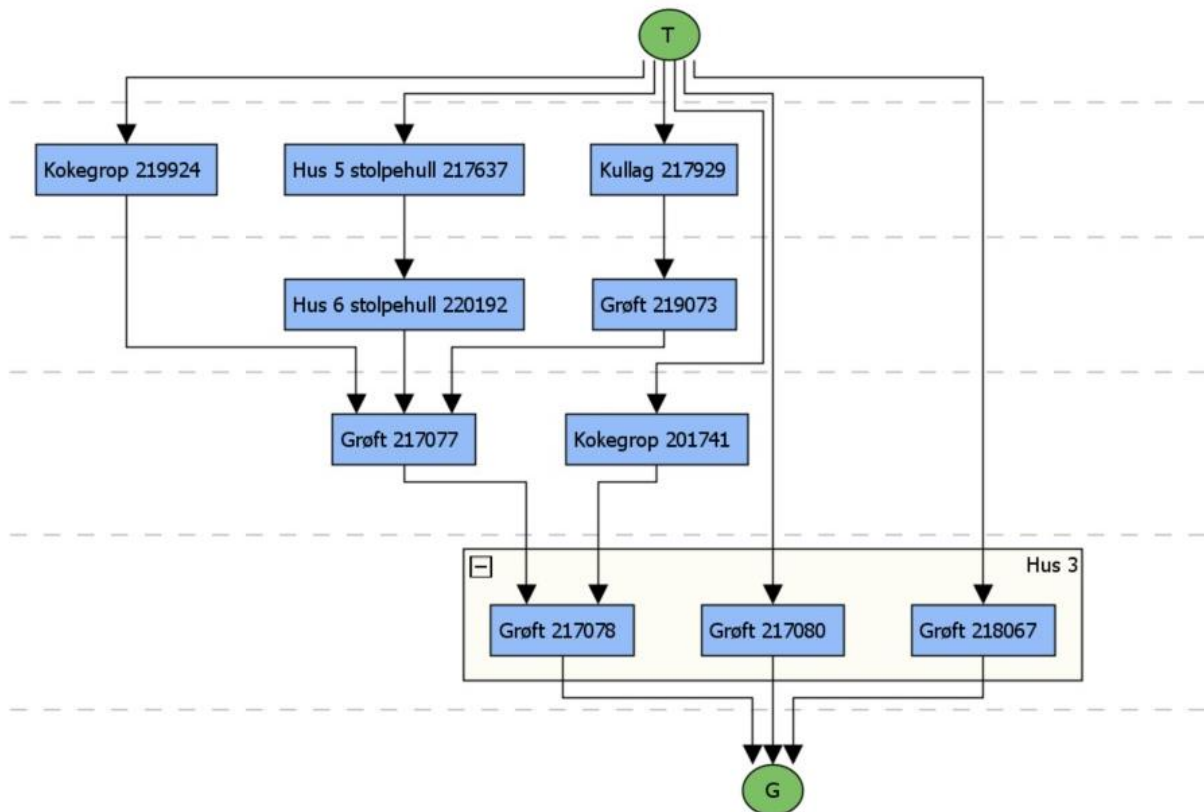
ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
217078	Grøft sørvest	1300	55	20
217080	Grøft nord	134	97	18
218067	Grøft øst	550	93	5

3.2.7.2 Ytre grøft

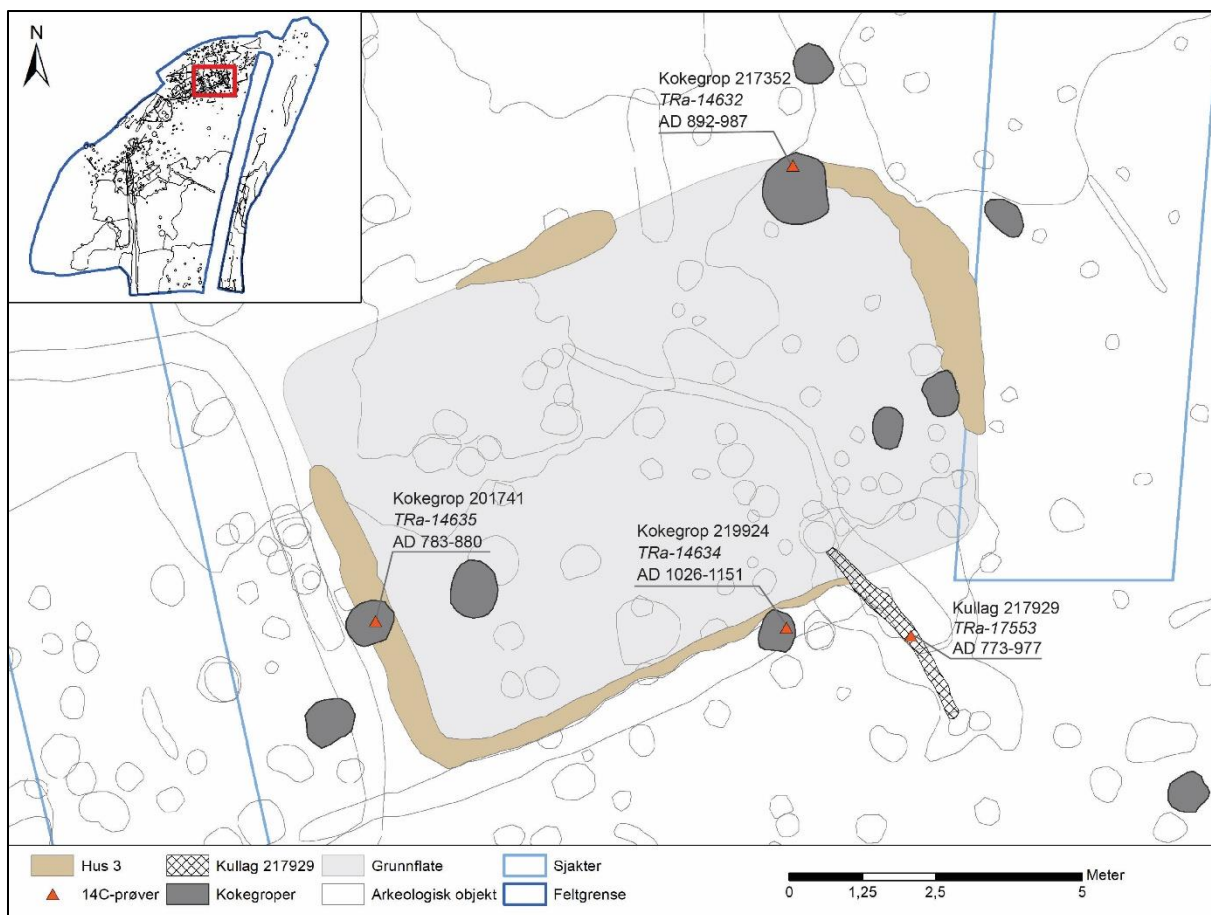
Den ytre grøften bestod av tre seksjoner som omkranset et rektangulært område, og største utvendige mål er antatt å være 11,8 x 8 m. Grøftens største bredde var 55 cm og største dybde var 20 cm. Fyllmaterialet i grøfta bestod av brun sand med noe kull og spredt stein. Andelen stein var gjennomgående lav, og det er usikkert om det kan tilskrives en praktisk funksjon. Den østre seksjonen av grøften var uregelmessig i formen da sjakten fra 1996-registreringen hadde gravd bort deler av anlegget. Undersøkelsen av grøften ble gjort ved tømning, og grøftens profil var avrundet mot undergrunnen. Grøften ble dokumentert i profil på tre ulike steder langs den søndre langsiden av grøft 217078.

Grøft 217077 gikk parallelt med den sørvestre grøften (217078) til Hus 3, og det ble dokumentert gjennom profilene at denne grøften tilhørte en yngre fase da den kuttet Hus 3. Grøft 217077 fortsatte videre mot sørvest og krysset her med grøften til hus 1. Det ble funnet og undersøkt flere kontekster, både stolpehull og kokegrop, som kuttet både grøften til Hus 3 samt den parallelle grøften 217077. Kokegrop 201741 lå over og kuttet grøft 217078 i vest. Denne kokegropen ble ¹⁴C-datert til overgangen merovingertid/vikingtid og antyder at Hus 3 tilhører en eldre fase. Grøft 217077 kuttet også av dobbeltstolpehullet 217637/220192 som tilhørte Hus 5 og 6. Stolpehull 220192 (Hus 6) var det eldste av disse to og ble datert til vikingtid AD 895-995 (TRa-15483, 1095 ± 10 BP).

Grøft 217078 og parallellgrøft 217077 hadde en brå avslutning i øst, da de ble kuttet av tverrgående grøft 219073. Denne grøften fremstod som en kort stump med utstrekning mot sørøst-nordvest, og hadde ingen åpenbar relasjon til kontekster rundt. Over denne korte delen av en grøft lå kullag 217929. Resultatet av ¹⁴C-prøve fra dette laget plasserte det i slutten av vikingtid, AD 893-995 (se Hus 6).

Figur 303. Matrise over kontekster tilknyttet Hus 3

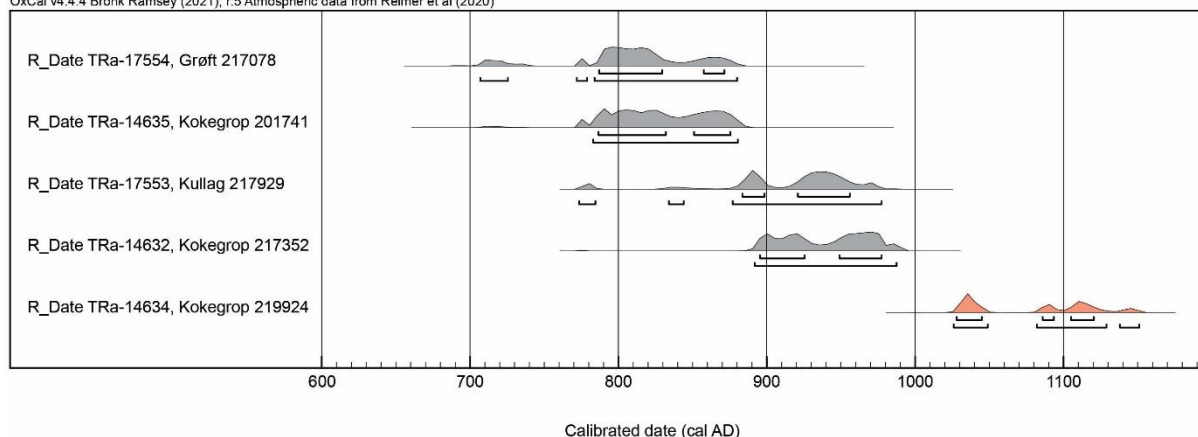
Figur 304. Oversiktskart over Hus 3 og dets plassering på lokaliteten samt dateringer på relaterte kontekster. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.7.3 ¹⁴C-dateringer

En ¹⁴C-prøve fra grøft 217078 ble sendt til analyse, ellers var øvrig datering av bygningen gjort indirekte. Ytre grøft 217078 ble kuttet av kokegropene 201741, 217352 og 219924. Kokegrop 201741 som lå over grøften i vest og ble datert til AD 783-880 (TRa-14635, 1210 ± 15 BP), og Hus 3 må derfor være eldre enn denne. Kokegrop 219924 kuttet gjennom både grøften til Hus 3 samt den parallelle grøften 217077. Dateringen av denne kokegropen ble høymiddelalder. Den østre grøften ble kuttet av kokegrop 218951 i nordøst, og de to parallelle grøftene ble avbrutt i sørøst av en ukjent grøft som lå under kullag 217929. Samtlige av disse var senere hendelser enn Hus 3.

Tabell 116. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 3

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
220037	201741 Kokegrop	TRa-14635	Trekull av bjørk	1210 ± 15	AD 786-875	AD 783-880
218936	217929 Kullag	TRa-17553	Trekull av or	1145 ± 15	AD 883-956	AD 773-977
218951	217352 Kokegrop	TRa-14632	Trekull av bjørk	1115 ± 10	AD 895-977	AD 892-987
219949	217078 Grøft	TRa-17554	Trekull av bjørk	1225 ± 15	AD 787-871	AD 707-880
219950	219924 Kokegrop	TRa-14634	Datert på furu	975 ± 10	AD 1028-1120	AD 1026-1151

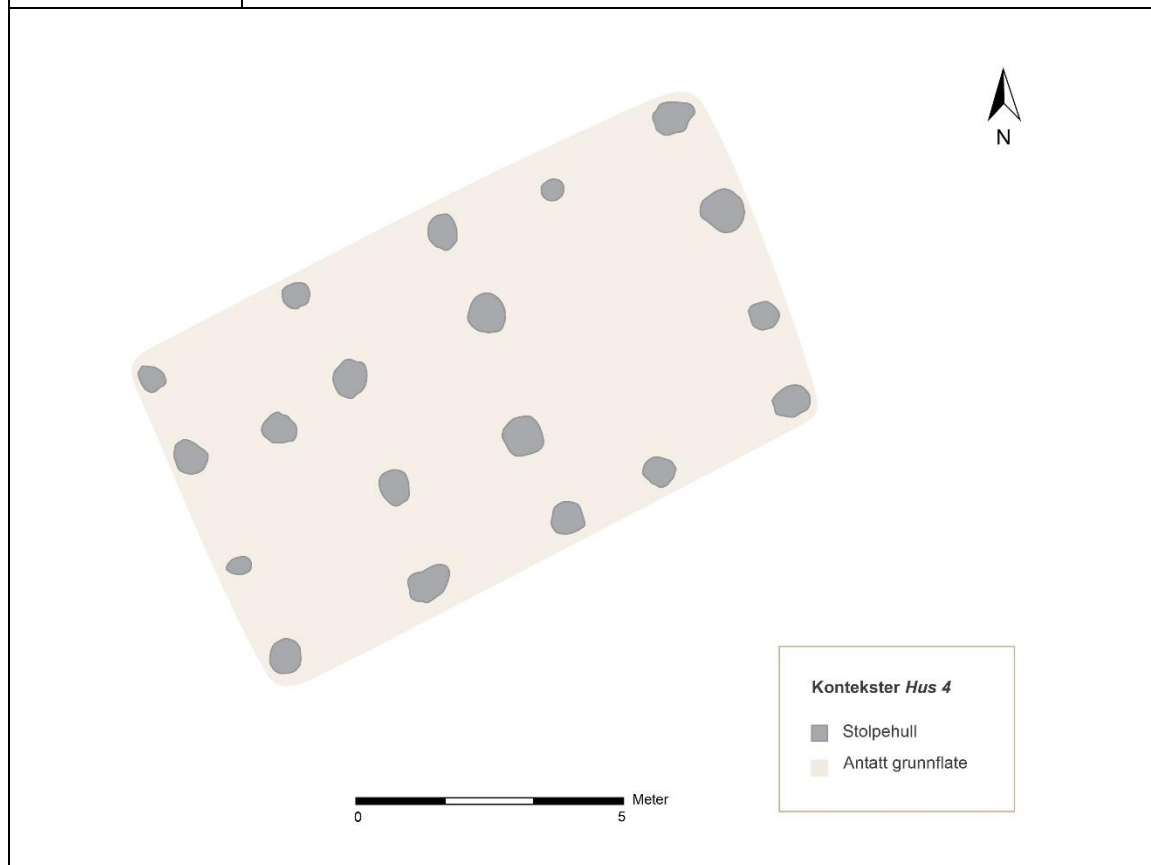
Figur 305. Kalibrerte ^{14}C -dateringer fra kontekster relatert til Hus 3. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.7.4 Tolkning

Hus 3 var sporene etter en trolig enskipet bygning med bruksfase i merovingertid. Det ble ikke funnet stolpehull hverken i eller innenfor grøften som kan tolkes å tilhøre konstruksjonen, og tolkningen av bygningen var vanskelig. Basert på utforming har Hus 3 fellestrekk med Hus 1, men har vært mindre. Hus 1 tolkes i tillegg å tilhøre en yngre fase av bosetting innenfor området. Hus 3 ble datert på bakgrunn av stratigrafisk informasjon fra kokegrop 201741 datert til overgangen merovingertid/vikingtid som lå over og kuttet ned i den ytre grøften i vest, og indikerte derfor at bygningen tilhørte en tidligere bruksfase.

3.2.8 Hus 4

Type	Enskipet	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Gulvflate		82 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	12,3 m
	Største bredde	6,8 m
	Minste bredde	6,7 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	19
	Antall takbærende stolper	14
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	5
Datering	Trolig etablert i siste halvdel av vikingtid, og har gått ut av bruk i løpet av tidlig middelalder	
Gjenstandsfunn	Ingen	
Hovedtrekk	Enskipet konstruksjon med indre konstruksjon i vestlige halvdel	

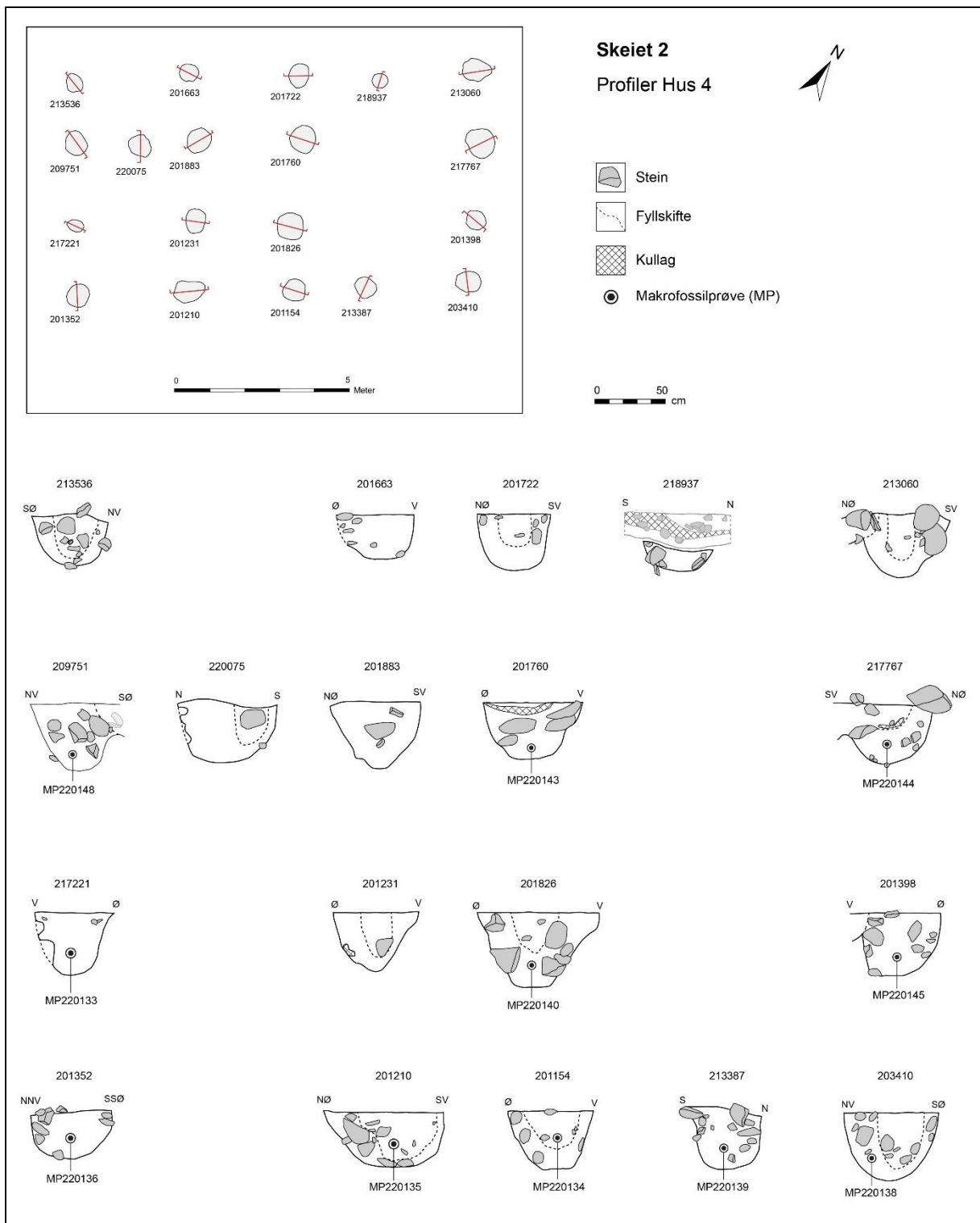

3.2.8.1 Anleggsbeskrivelse

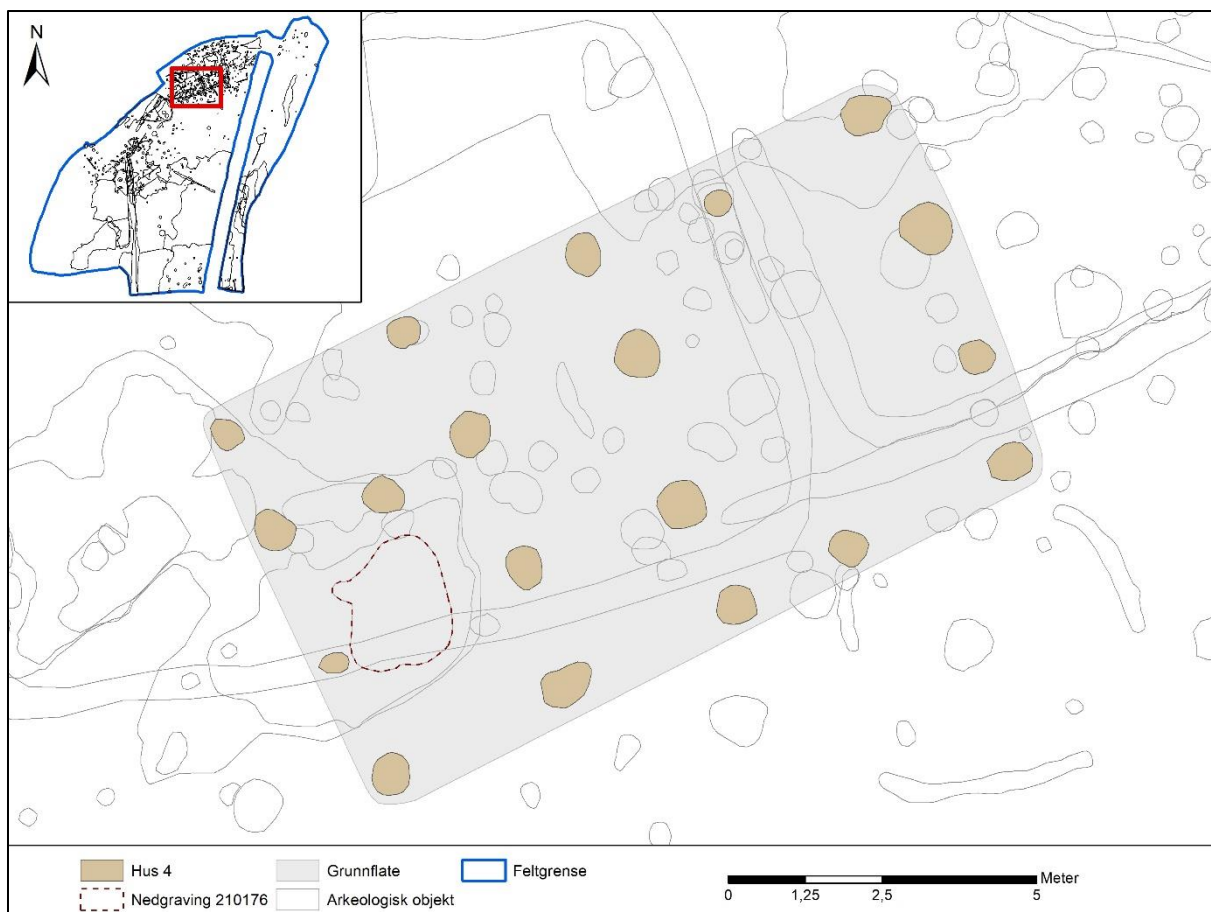
Hus 4 var spor etter en rektangulær enskipet bygning med brukstid i siste halvdel av yngre jernalder. Bygningen lå orientert nordøst-sørvest, og ble identifisert gjennom stolpehull for takbærende stolper som også utgjorde ytterveggene til bygningen. I tillegg ble fem stolper tolket som en del av en indre konstruksjon i bygningens vestre del. Samtlige av stolpehullene som ble tolket å tilhøre bygningen var tydelig større og dypere enn andre på feltet, samt at de lå i et tydelig rektangulært mønster. Bygningen målte 12,3 x 6,8 m målt fra stolpehullenes ytterside. Det ble funnet til sammen 19 kontekster som ble tolket å tilhøre bygningen. Samtlige ble snittet og undersøkt. Tolv stolpehull hadde synlig skoningsstein og syv hadde synlig stolpeavtrykk. Stolpehullenes størrelse varierte mellom 40-80 cm, og hadde en dybde mellom 30-50 cm. Kontekstene var runde til svakt ovale i plan og fyllmaterialet var grå til gråbrun grusholdig sand med innslag av kull. Enkelte av stolpehullene bar tydelig preg av å ha blitt fylt igjen da flere inneholdt en god del stein hvor en del også var skjørbrent. En større nedgravning (210176) hadde forstyrret Hus 4 i den sørvestre delen, og har også sannsynligvis også fjernet et stolpehull tilhørende den indre konstruksjonen i denne delen.

Tabell 117. Oversikt over kontekster relatert til Hus 4.

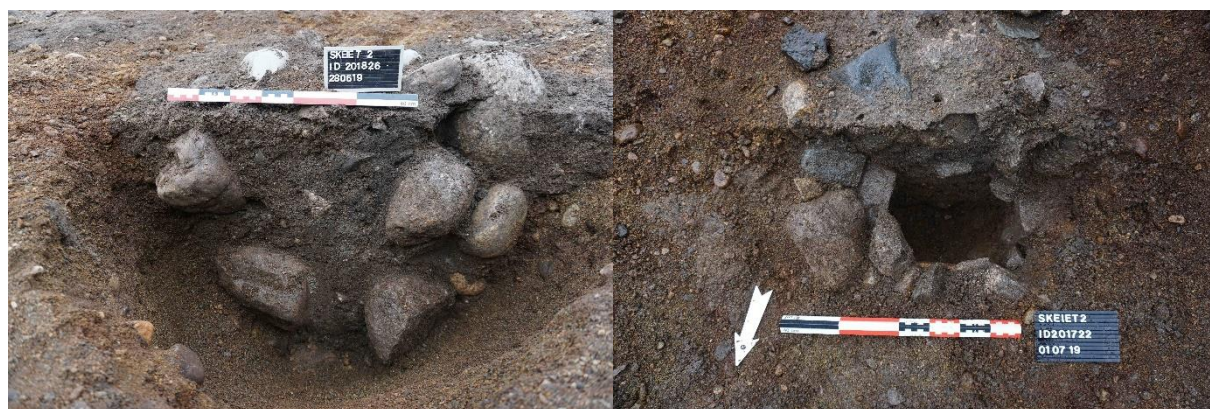
ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
201154	Stolpehull	Vegg	62	62	45	Ja	Ja
201210	Stolpehull	Vegg	70	56	39	Nei	Ja
201231	Stolpehull	Indre	60	49	40	Ja	Nei
201352	Stolpehull	Vegg	58	57	38	Nei	Ja
201398	Stolpehull	Vegg	55	55	45	Nei	Nei
201663	Stolpehull	Vegg	70	48	32	Nei	Ja
201722	Stolpehull	Vegg	51	51	41	Nei	Ja
201760	Stolpehull	Indre	66	66	40	Nei	Ja
201826	Stolpehull	Indre	82	82	52	Ja	Ja
201883	Stolpehull	Indre	76	62	48	Nei	Nei
203410	Stolpehull	Vegg	66	66	48	Ja	Ja
209751	Stolpehull	Vegg	69	59	49	Nei	Nei
213060	Stolpehull	Vegg	70	60	52	Ja	Ja
213387	Stolpehull	Vegg	62	58	50	Nei	Ja
213536	Stolpehull	Vegg	49	46	38	Ja	Ja
217221	Stolpehull	Vegg	51	34	45	Nei	Nei
217767	Stolpehull	Vegg	70	70	50	Nei	Nei
218937	Stolpehull	Vegg	50	50	46	Nei	Ja
220075	Stolpehull	Indre	60	60	51	Ja	Nei

Figur 306. Profiler i Hus 4. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 307. Oversiktskart Hus 4 og dets plassering på lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

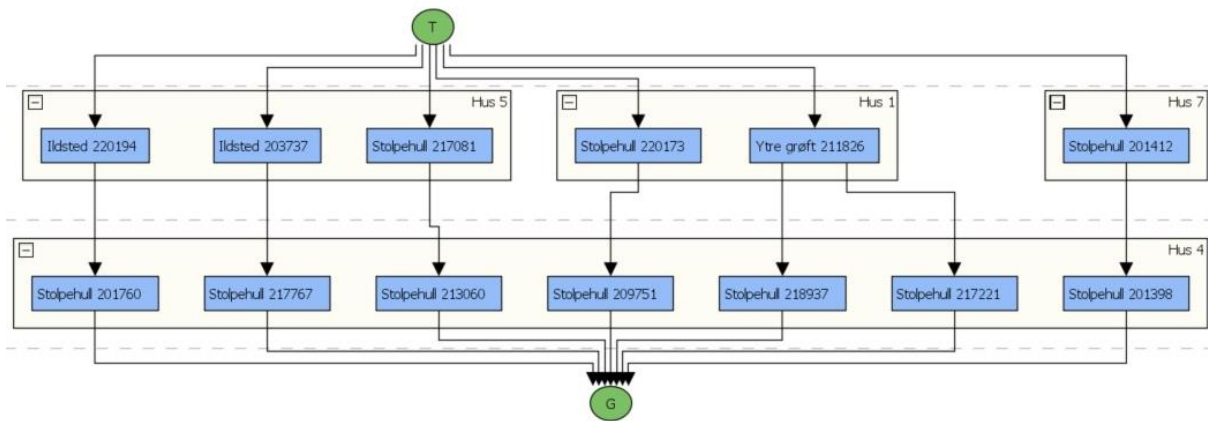
Figur 308. Stolpehull fra Hus 4. Venstre: Profil av stolpehull 201826 (Da63222_081). Høyre: Skoning i stolpehull 201722. Da63222_083. Foto: Syver Smukkestad, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.8.2 Stratigrafiske forhold

Hus 4 lå i et område av lokaliteten med en stor tetthet av anleggsspor og hvor flere bygninger krysset hverandre. Enkelte av kontekstene til Hus 4 ble kuttet av kontekster tilhørende andre bygninger, noe som ga bygningen en relativ kronologi.

To stolpehull (217221 og 218937) lå under grøften til Hus 1 og var kuttet av denne. Stolpehull 217221 lå under grøften i sørvest mens stolpehull 218937 lå i nordøst og ble identifisert da grøften ble snittet i dette området. Stolpehull i Hus 4 ble kuttet av ytterligere to kontekster; stolpehull 220173 tilhørende

Hus 1 og ildsted 220194 tilhørende Hus 5. Videre ble stolpehull 213060 og 217767 kuttet av stolpehull og ildsted tilhørende Hus 5, og stolpehull 201398 ble kuttet av stolpehull 211412 tilhørende Hus 7. Med bakgrunn i alle disse observasjonene tolkes det til at Hus 4 tilhører en eldre fase enn Hus 1, Hus 5 og Hus 7.

Figur 309. Matrise stratigrafiske forhold Hus 4.

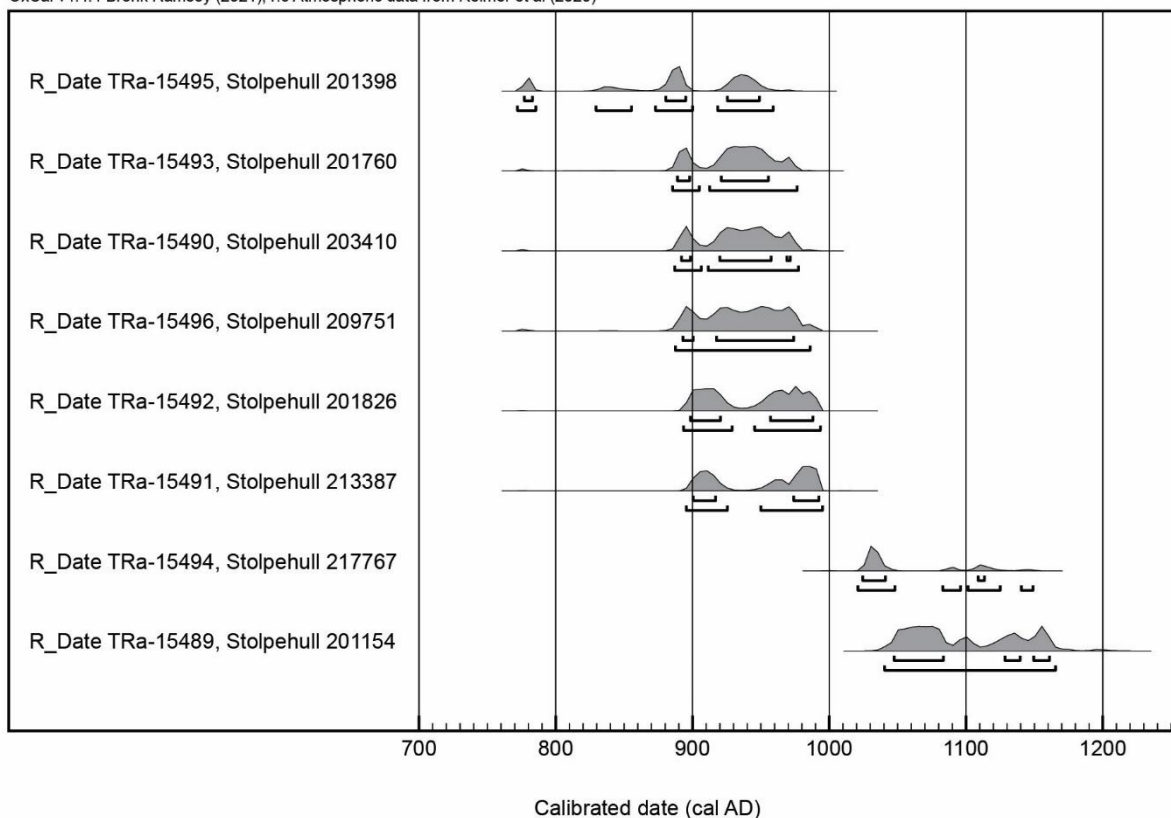
3.2.8.3 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert åtte ¹⁴C-prøver fra kontekster tilknyttet til Hus 4, hvor samtlige prøver var på makrofossiler fra stolpehull. Seks av prøvene viste til en trolig bruksfase for bygningen i siste halvdel av vikingtid. De resterende to prøvene ble datert til tidlig middelalder og starten av høymiddelalder, noe som kunne peke mot at bygningen har gått ut av bruk i dette tidsrommet.

De to prøvene som ble datert til middelalder var samlet inn fra stolpeavtrykket til kontekstene, mens de øvrige seks prøvene var samlet inn fra nedgravningen til stolpehullet. Ildsted 203737 tilhørende hus 5 som lå over stolpehull 217767, ble også ¹⁴C-datert til tidlig- og høymiddelalder AD 1035-1165 (TRa-14627, 950 ± 10 BP). For redegjørelse om Hus 5, se avsnitt 3.2.9.

Tabell 118. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 4.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert 95 %
220134	201154 Stolpehull	TRa-15489	Makrofossil Frø	925 ± 15	AD 1047-1161	AD 1040-1165
220138	203410 Stolpehull	TRa-15490	Makrofossil Frø	1130 ± 10	AD 892-971	AD 887-977
220139	213387 Stolpehull	TRa-15491	Makrofossil Naken bygg	1095 ± 10	AD 900-992	AD 895-995
220140	201826 Stolpehull	TRa-15492	Makrofossil Frø	1105 ± 10	AD 898-988	AD 893-993
220143	201760 Stolpehull	TRa-15493	Makrofossil Frø	1135 ± 10	AD 889-955	AD 885-976
220144	217767 Stolpehull	TRa-15494	Makrofossil Frø	985 ± 10	AD 1024-1113	AD 1021-1149
220145	201398 Stolpehull	TRa-15495	Makrofossil Frø	1155 ± 10	AD 777-949	AD 772-959
220148	209751 Stolpehull	TRa-15496	Makrofossil Frø	1125 ± 15	AD 893-974	AD 887-986

Figur 310. Kalibrerte ^{14}C -dateringer fra kontekster relatert til Hus 4. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.8.4 Naturvitenskaplige prøver

Til sammen elleve makrofossilprøver fra Hus 4 ble sendt til analyse (Overland 2022). Disse var samlet inn fra stolpehullene i den søndre langveggen samt kortveggene i øst og vest. Makrofossiler fra åtte av prøvene ble sendt til ^{14}C -datering (se tabell 118).

Makrofossilprøvene inneholdt både varierende mengde trekull samt stor variasjon i antall forkullede frø/frukter. Prøve 220133 hadde minst trekull og også færrest makrofossiler (2), mens prøve 220139 var rik på trekull og inneholdt ca. 473 forkullede frø/frukter. I denne prøven var gress (*Poaceae*) best representert, men også starr (*Carex*) var bra representert, og ruderaten småsyre (*Rumex acetosella*). Også einer (*Juniperus*) var registrert med flere frø og nåler. Både ruderate dyrkningsindikatorer, som då (*Galeopsis*), hønsegress (*Persicaria maculosa*), småsyre (*Rumex acetosella*), vassarve (*Stellaria media*) og linbendel (*Spergula arvensis*) ble identifisert, og gressmarksindikatorer som tepperot (*Potentilla erecta*), soleie (*Ranunculus acris/repens*), smalkjempe (*Plantago lanceolata*) og engsyre (*Rumex acetosa*). Bygg (*Hordeum*) var identifisert med en frukt, i tillegg til mulig sankede arter som hasselnøtt, einerbær, bringebær, krekling og mulig markjordbær. Ellers ble det registrert både muselort, brent bein og mulig brent tang.

De andre stolpehullene hadde færre frø/frukter, men flere hadde 100–300 makrofossiler, og disse skilte seg derfor ikke betydelig fra prøve 220139 med hensyn til arter og mengdeforhold av ulike arter.

3.2.8.5 *Tolkning*

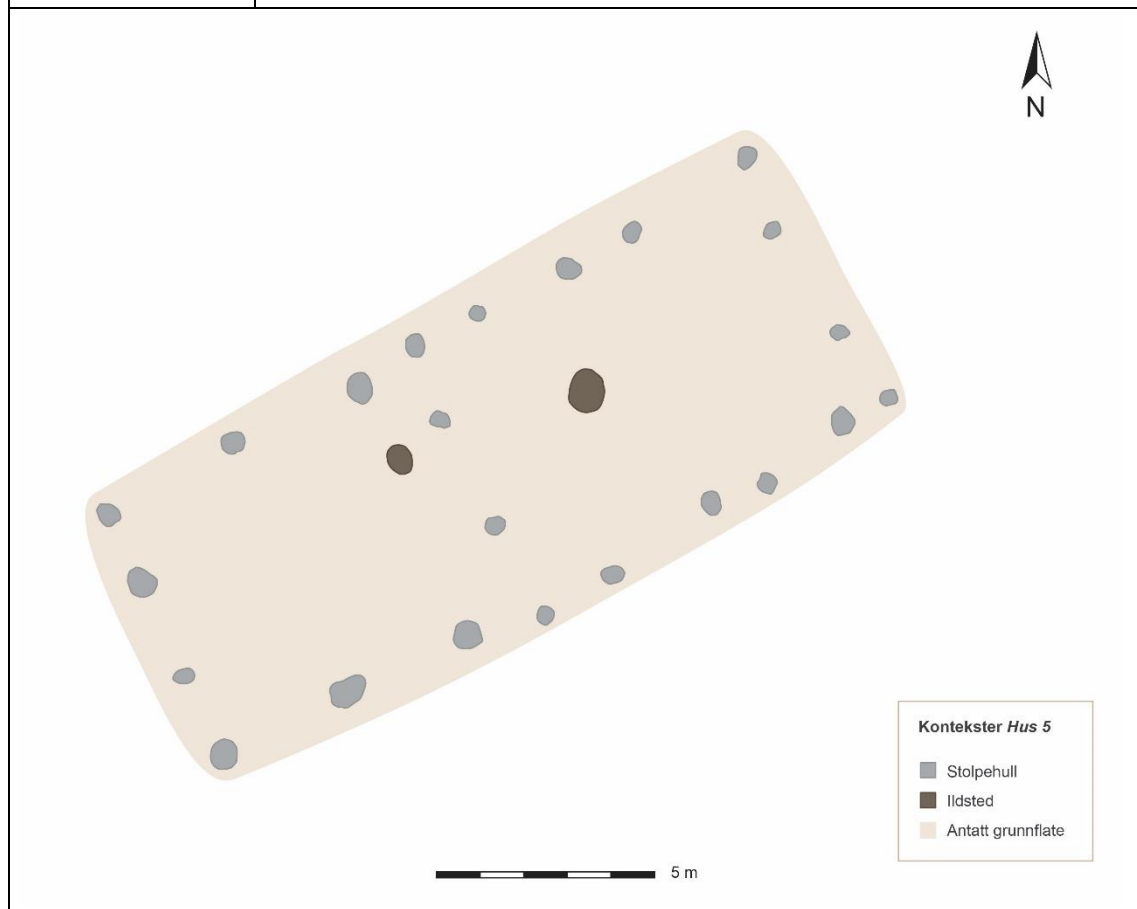
Hus 4 var sporene etter en enskipet bygning med bruksfase i vikingtid. Bygningen hadde kraftige stolpehull i ytterveggene, og i tillegg tilsvarende store indre stolpehull i den vestre delen av bygningen som indikerte en robust indre konstruksjon. Huset hadde ingen tydelige spor etter innganger, noe som indikerer at dørene har vært plassert i ytterveggene. Ingen sikre kokegroper eller ildsteder kunne knyttes til bygningen.

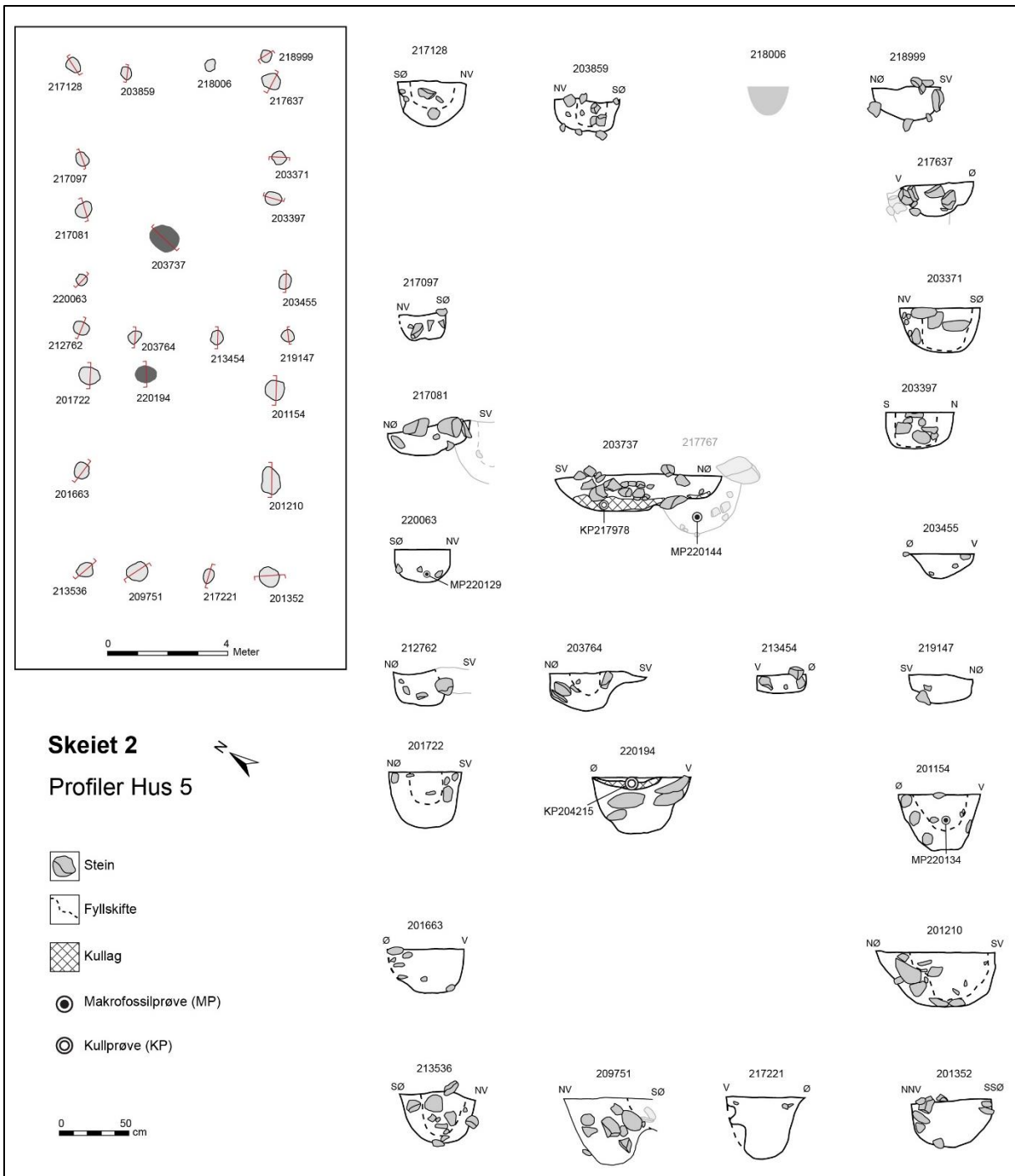
De indre stolpehullene som ble undersøkt var et noe uvanlig trekk. Totalt ble fem indre stolpehull undersøkt i den vestre delen av bygningen. En senere aktivitet innenfor området hadde forårsaket noe forstyrrelse i denne delen av huset, og et sjettede stolpehull kan tenkes å ha gått tapt på grunn av dette. De indre stolpene hadde samme dimensjon som de ytre og var plassert i to rekker. Dette i kontrast til den østre delen av bygningen som bestod av ett stort åpent rom. Det er nærliggende å tro at de indre stolpene har hatt en bærefunksjon for en indre konstruksjon i den vestre delen av Hus 4. Det ble ikke funnet spor etter ildsted som kunne knyttes til Hus 4.

Hus 4 hadde relativt mye forkullede makrofossiler, og hadde generelt flest makrofossiler i prøvene som også hadde høyest prosentandel av trekull (generelt mest i NØ del av huset). Arter som kunne indikere husdyrfôr eller rydningsaktivitet var or- og røsslyngkvist, fragment av rakle fra bjørk, einernåler, starr, og generelt frø og frukter fra gressmarksindikatorer. Det ble funnet lite dyrket korn i prøvene, men de var likevel representert i seks av 11 stolpehull, og det ble registrert en rekke husholdningsplanter. Dette huset hadde mest muselort, og mest brent tang.

3.2.9 Hus 5

Type	Enskipet	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Gulvflate		105 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	17,5 m
	Største bredde	7,3 m
	Minste bredde	6,8 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	25
	Antall takbærende stolper	21
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	2
	Andre kontekster	2
Datering	Tidlig middelalder	
Gjenstandsfunn	Ingen	
Hovedtrekk	Enskipet bygning med to rom. En ombygging av Hus 4.	

Figur 311. Profiler i hus 5. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 312. Oversiktskart Hus 5 og dets plassering på lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.9.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 5 var spor etter en rektangulær, enskipet bygning med brukstid i tidlig middelalder. Bygningen lå orientert nordøst-sørvest, og ble identifisert gjennom stolpehull for takbærende stolper som også utgjorde ytterveggen. Stolpehullene til Hus 5 lå i et tydelig rektangulært mønster med samme retning som Hus 4 samt krysset over Hus 4 sin østre del. Med bakgrunn i dette ble Hus 5 tolket som en forlengelse av Hus 4. Bygningens største utstrekning målte 17,8 x 7,3 m målt fra stolpehullenes ytterside. Det ble funnet til sammen 25 kontekster som ble tolket å tilhøre bygningen, hvorav 24 ble undersøkt og snittet. Den siste konteksten ble tolket å høre til bygningen på bakgrunn av plassering samt størrelse i plan. Ti stolpehull hadde synlig skoningsstein, og seks hadde stolpeavtrykk. Fem av kontekstene hadde begge. Stolpehullenes størrelse varierte mellom 30 - 70 cm og hadde en dybde mellom 12 - 45 cm. Stolpehullene var runde til svakt ovale i plan og fyllmaterialet bestod av grå til brungrå grusholdig sand med noe kull. Enkelte stolpehull inneholdt mye skjørbrent stein sentralt i konteksten og bar preg av å være gjenfylt. På grunn av denne steinfyllingen kan det være at steinskoning ikke er blitt oppfattet da det i flere sammenhenger var vanskelig å bedømme hvorvidt stein i stolpehullfyllet var lagt ned intensjonelt eller ikke.

Tabell 119. Oversikt over kontekster relatert til Hus 5.

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
201154	Stolpehull	Vegg	62	62	45	Ja	Ja
201210	Stolpehull	Vegg	70	56	39	Nei	Ja
201352	Stolpehull	Vegg	58	57	38	Nei	Ja

201663	Stolpehull	Vegg	70	48	32	Nei	Ja
201722	Stolpehull	Vegg	51	51	41	Nei	Ja
203371	Stolpehull	Vegg	50	44	33	Ja	Ja
203397	Stolpehull	Vegg	49	49	26	Ja	Ja
203455	Stolpehull	Vegg	50	40	18	Nei	Nei
203737	Ildsted	Ildsted	100	70	30	-	-
203764	Stolpehull	Indre	49	38	27	Ja	Ja
203859	Stolpehull	Vegg	40	30	24	Ja	Nei
209751	Stolpehull	Vegg	69	59	49	Nei	Nei
212762	Stolpehull	Vegg	53	43	25	Nei	Nei
213454	Stolpehull	Indre	43	40	12	Nei	Nei
213536	Stolpehull	Vegg	49	46	38	Ja	Ja
217081	Stolpehull	Vegg	50	40	25	Nei	Nei
217097	Stolpehull	Vegg	43	40	20	Nei	Nei
217128	Stolpehull	Vegg	52	46	33	Nei	Nei
217221	Stolpehull	Vegg	51	34	45	Nei	Nei
217637	Stolpehull	Vegg	60	50	20	Nei	Nei
218006	Stolpehull	Ikke undersøkt	-	-	-	-	-
218999	Stolpehull	Vegg	50	40	25	Nei	Ja
219147	Stolpehull	Vegg	40	40	19	Nei	Nei
220063	Stolpehull	Vegg	38	35	13	Nei	Nei
220194	Ildsted	Ildsted	50	40	6	-	-

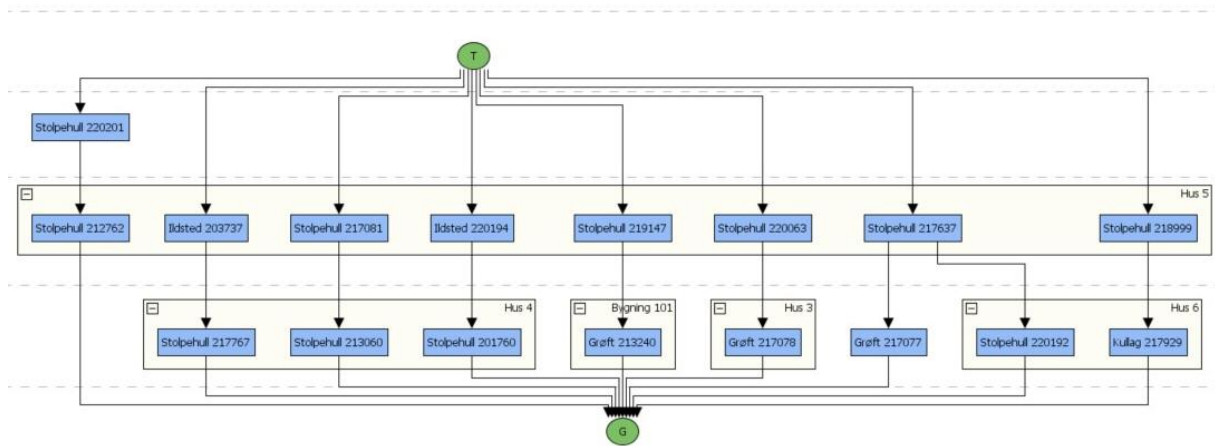
3.2.9.2 Stratigrafiske forhold

Hus 5 lå også i det området av lokaliteten hvor tettheten av anleggspor var størst, og hvor flere bygninger krysset hverandre. Enkelte av kontekstene til Hus 5 kuttet kontekster tilhørende andre bygninger, og denne stratigrafiske informasjonen var med på å datere bygningen.

Bredden og retningen til Hus 5 var tilsvarende Hus 4, og plasseringen krysset den østre delen av Hus 4. Som redegjort for under Hus 4, viste ¹⁴C-dateringene fra to av stolpehullene tilhørende Hus 4 at disse var blitt fylt igjen i tidlig middelalder (TRa-15494 og TRa-15489). I tillegg var to stolpehull dekket av ildsteder som også var datert til tidlig middelalder (TRa-14627 og TRa-15475).

En annen viktig stratigrafisk opplysning var stolpehull 217637 i Hus 5 sitt sørøstre hjørne som kuttet stolpehull 220192 tilhørende Hus 6, og som tilhører en eldre fase (se avsnitt 3.2.10). Hjørnestolpen til Hus 5 helt i sørøst (218999) kuttet også gjennom kullag 2170929 som er datert til vikingtid (se Hus 6). Denne informasjonen alene plasserer huset i middelalder.

I tillegg kuttet kontekster i hus 5 også Hus 3 og Bygning 101.

Figur 313. Matrise stratigrafiske forhold Hus 5.

Figur 314. Profilmfoto av støpehull 217767 tilhørende Hus 4 (høyre) med overliggende ildsted 203737 til venstre. Da63222_183. Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 315. Plan- og profilmfoto av ildsted 220194 over støpehull 201760 tilhørende Hus 4. Da63222_035 og Da63222_079. Foto: Syver Smukkestad, NTNU Vitenskapsmuseet.

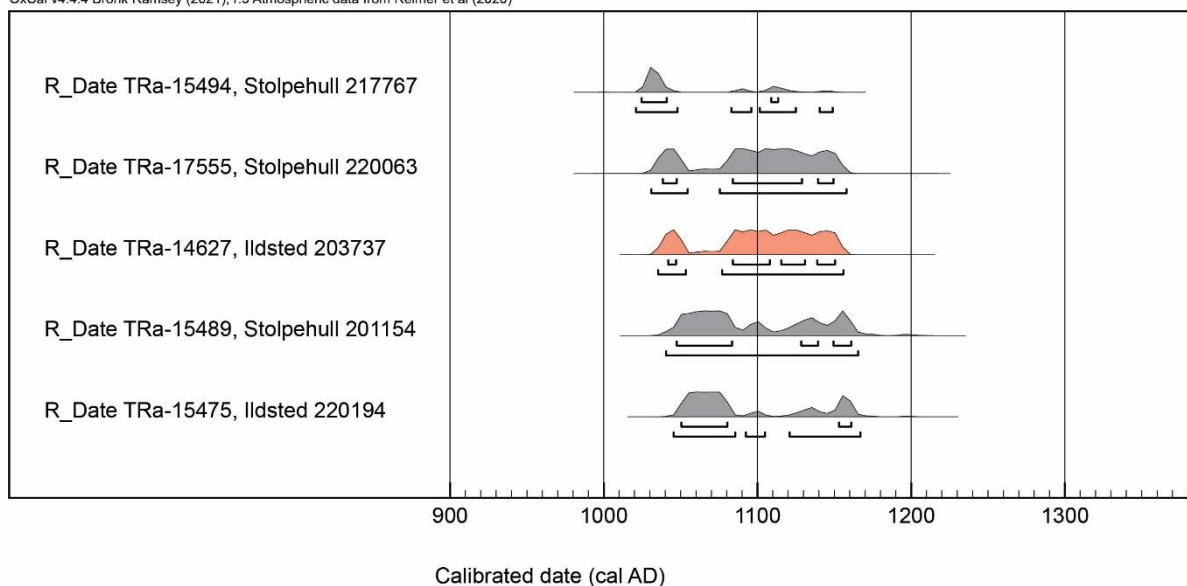
3.2.9.3 ¹⁴C-datering

Hus 5 ble hovedsakelig datert basert på beliggenheten på lokaliteten samt stolpehullenes relasjon til andre daterte kontekster. Ildsted 203737 lå inne i den vestre delen av Hus 5, og lå delvis over ett av stolpehullene tilhørende Hus 4. Dette ildstedet ble datert til AD 1035-1156 (TRa-14627, 950 ± 10 BP). ¹⁴C-dateringen her er gjort på trekull fra furu, så det er mulighet for at prøvematerialet kan ha egenalder. Stolpehull 218999 ble tolket til å kutte kullag 217929 som krysset inn i bygningen i det østre hjørnet. Dette laget er datert til AD 773-977 (TRa-17553, 1145 ± 15 BP), og bygningen bør da tilhøre en yngre fase enn dette laget.

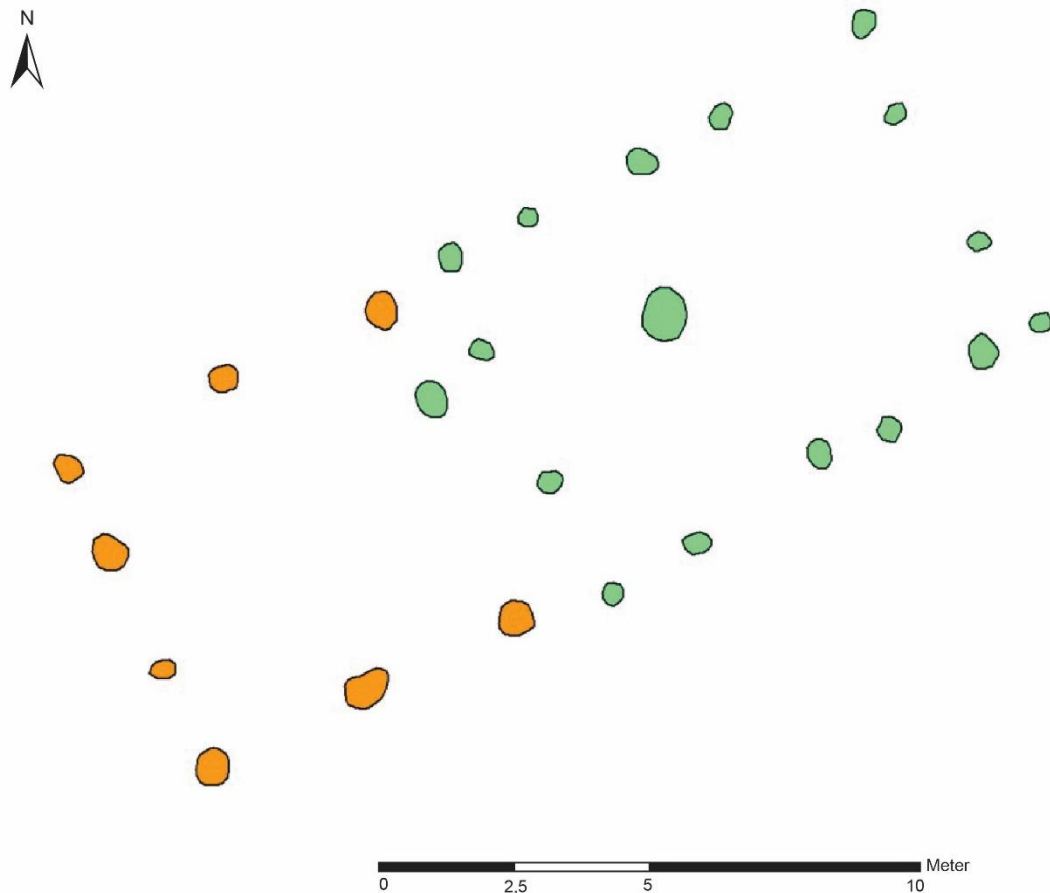
Tabell 120. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 5.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
204215	220194 Ildsted	TRa-15475	Trekull av hegg/rogn	920 ± 10	AD 1050-1161	AD 1045-1167
217978	203737 Ildsted	TRa-14627	Trekull av furu	950 ± 10	AD 1042-1150	AD 1035-1156
220129	220063 Stolpehull	TRa-17555	Trekull av bjørk	955 ± 15	AD 1038-1149	AD 1031-1158
220134	201154 Stolpehull	TRa-15489	Makrofossil Frø	925 ± 15	AD 1047-1161	AD 1040-1165
220144	217767 Stolpehull	TRa-15494	Makrofossil Frø	985 ± 10	AD 1024-1113	AD 1021-1149

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 316. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 5. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

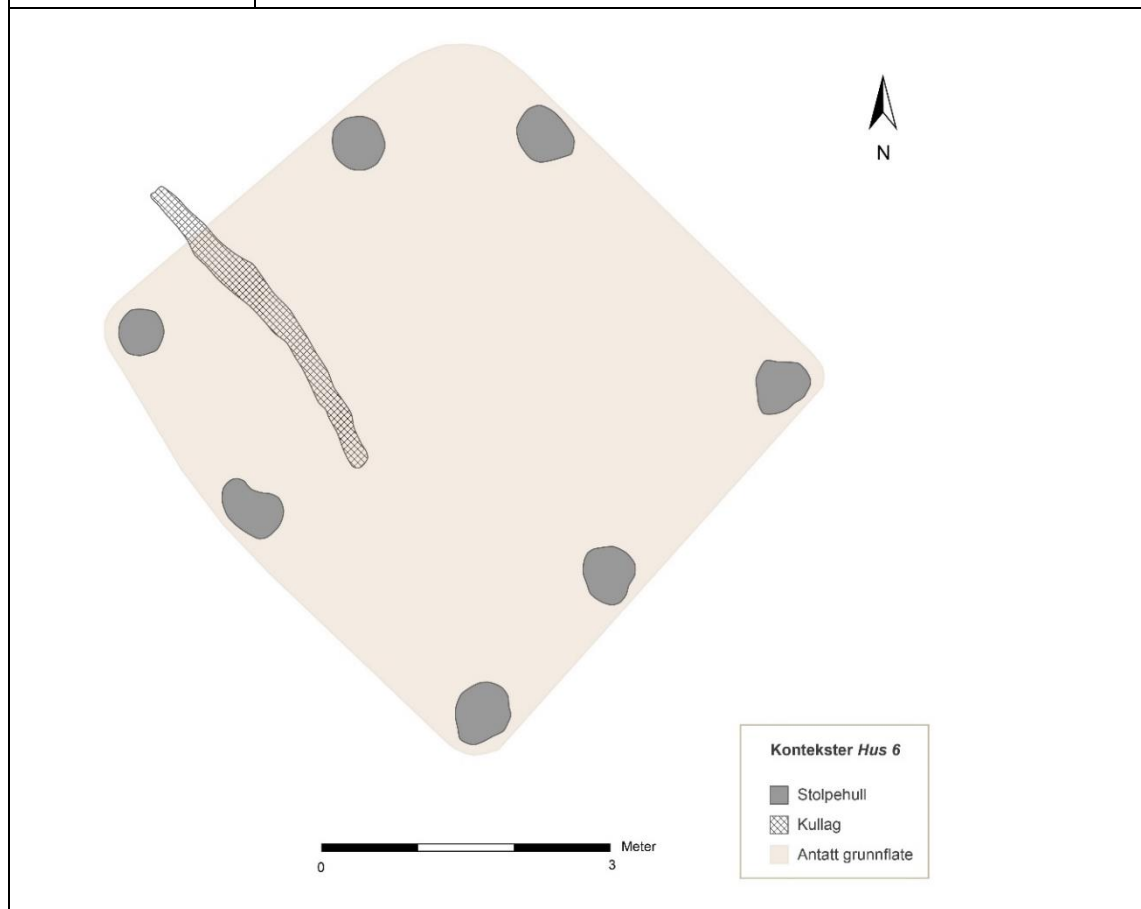
Figur 317. Illustrasjon av Hus 5 som viser hvilke kontekster som er gjenbrukt og hvilke som er nybygg. Oransje kontekster er fra Hus 4, mens grønne er utvidelsen som ble Hus 5. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.9.4 *Tolkning*

Hus 5 var sporene etter en enskipet bygning med bruksfase i tidlig middelalder. Bygningen hadde spor etter kraftige stolper i den vestre delen, mens den østre hadde en noe mindre dimensjon på stolpehullene. Hus 5 var en av de større bygningene på lokaliteten, og bestod av to like store rom adskilt av en indre vegg. Bredden og retningen til Hus 5 var tilsvarende Hus 4, og plasseringen over de østre delen av Hus 4 peker mot at Hus 5 er en trolig forlengelse eller ombygging av Hus 4. Ettersom enkelte av stolpehullene relatert til Hus 4 ga en datering til tidlig middelalder (TRa-15494 og TRa-15489), tolkes det til at disse var enten fjernet eller erstattet i forbindelse med byggingen av Hus 5. De indre stolpene i Hus 4 var blitt fjernet for deretter å forlenge bygningen ytterligere mot øst.

3.2.10 Hus 6

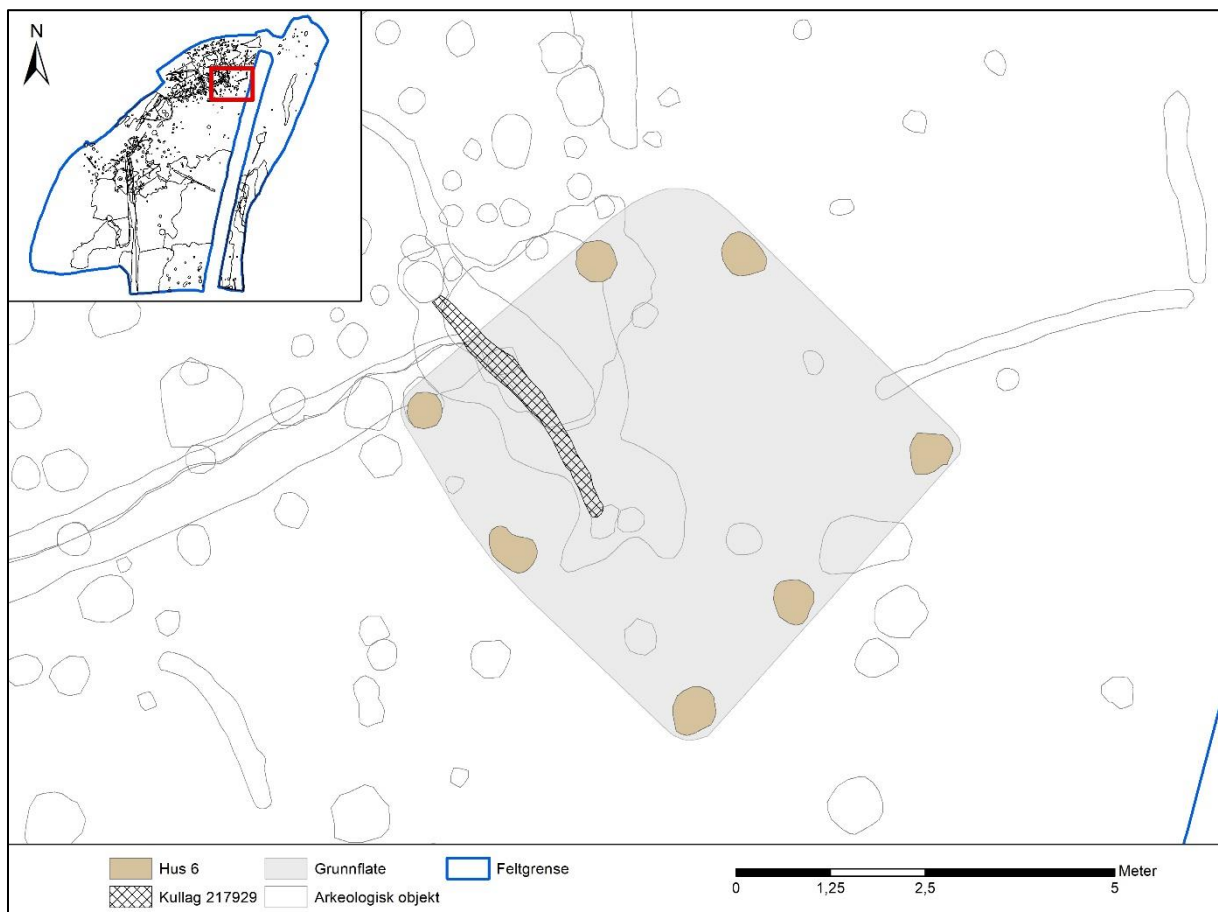
Type	Enskipet	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nordvest-sørøst	
Gulvflate		28 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	5,9 m
	Største bredde	5,2 m
	Minste bredde	3,5 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	8
	Antall takbærende stolper	7
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	1
Datering	Slutten av vikingtid. Samtidig med Hus 4.	
Gjenstandsfunn	Ingen	
Hovedtrekk	Liten enskipet bygning med ett åpent rom	

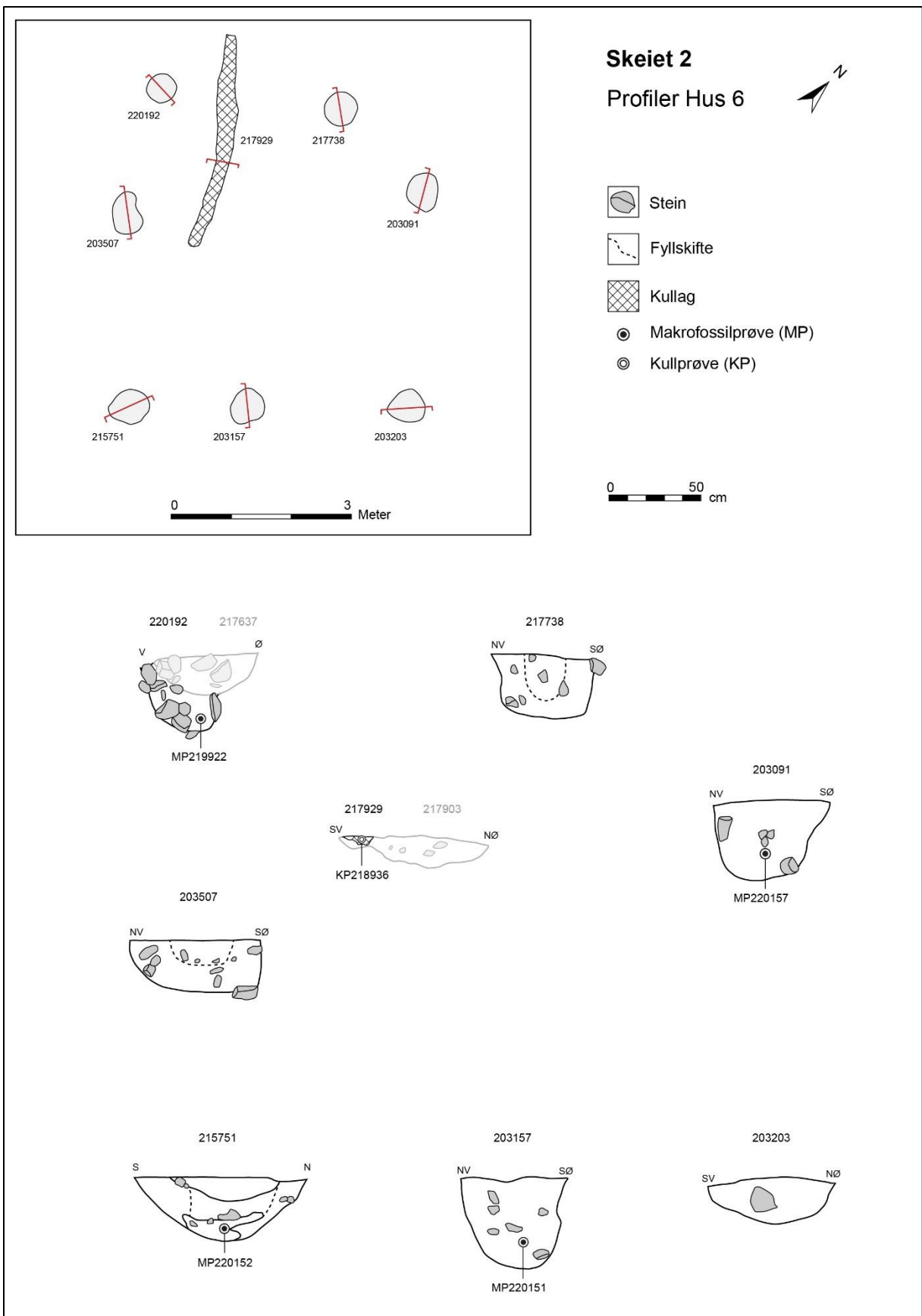

3.2.10.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 6 var spor etter en tilnærmet kvadratisk enskipet bygning med brukstid i siste halvdel av yngre jernalder. Bygningen lå orientert nordvest-sørøst, og ble identifisert gjennom stolpehull for takbærende stolper som også utgjorde ytterveggen. Bygningen lå umiddelbart sørøst for Hus 5. Stolpehullene relatert til Hus 6 var gjennomgående kraftige. Bygningen målte 5,9 x 5,2 m målt fra stolpehullenes ytterkant, og var noe asymmetrisk. Det ble funnet til sammen åtte kontekster som ble tolket å tilhøre bygningen, hvorav samtlige ble undersøkt og snittet. Én av stolpehullene hadde skoningsstein, og én hadde synlig stolpeavtrykk. Stolpehullenes størrelse varierte mellom 40 - 60 cm og med en dybde mellom 30 og 60 cm. Stolpehullene var runde til svakt ovale i plan og fyllmaterialet bestod av grå til gråbrun grusholdig sand med noe kull. Enkelte av kontekstene inneholdt mye skjørbrønt stein og bar preg av å være gjenfylt. På grunn av denne steinfyllingen kan det være at steinskoning ikke er blitt oppfattet da det i flere sammenhenger var vanskelig å bedømme hvorvidt stein i stolpehullfyllet var lagt ned intensjonelt eller ikke. I tillegg ble det undersøkt og dokumentert flere mindre stolpehull innenfor hus 6, uten at noen av disse med sikkerhet kan tolkes å tilhøre bygningen.

Et kullag ble undersøkt i den nordvestre delen av bygningen, og målte 280 x 17 cm med en tykkelse på 5 cm. Laget var smalt og avlangt, og tolkes til å kunne representere et nedbrent element forbundet med Hus 6.

Figur 319. Profiler i Hus 6. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 121. Oversikt over kontekster relatert til Hus 6.

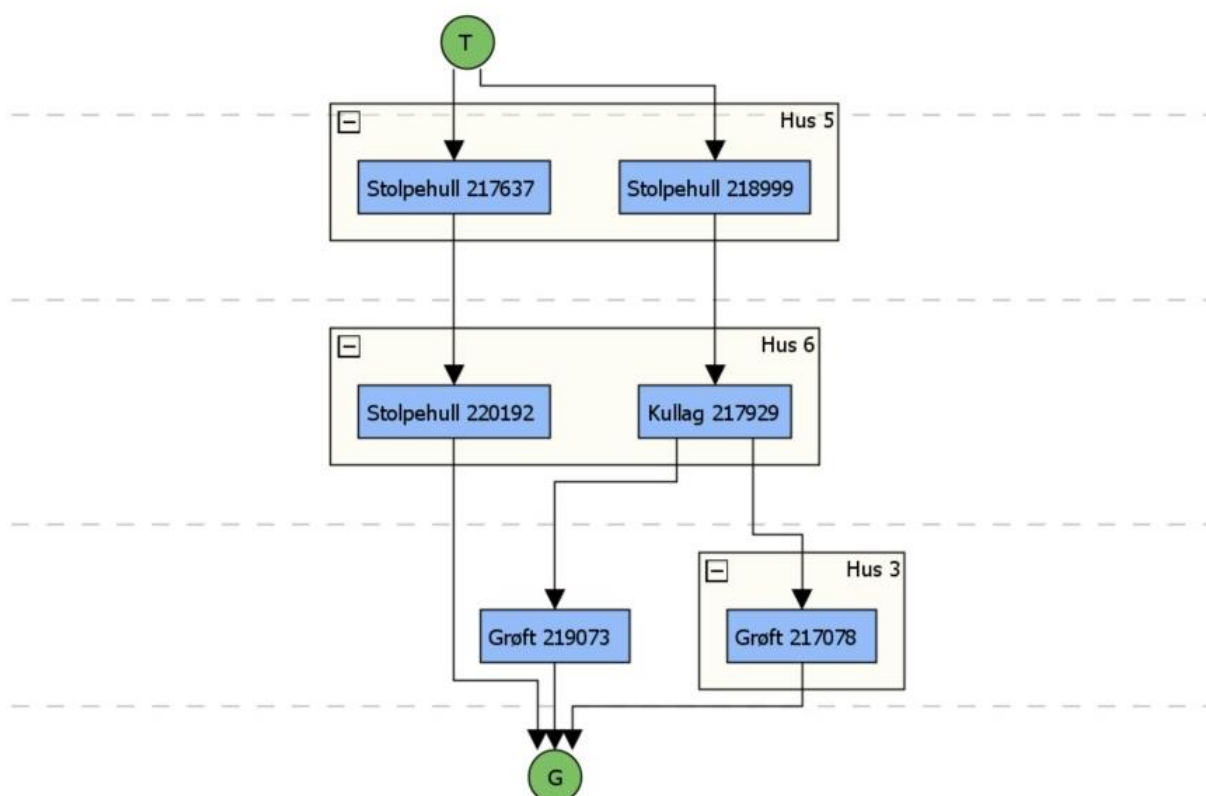
ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
203091	Stolpehull	Vegg	58	43	48	Nei	Ja
203157	Stolpehull	Vegg	56	53	61	Nei	Nei
203203	Stolpehull	Vegg	64	64	34	Nei	Nei
203507	Stolpehull	Vegg	62	45	40	Nei	Nei
215751	Stolpehull	Vegg	66	53	42	Nei	Nei
217738	Stolpehull	Vegg	52	52	41	Ja	Nei
217929	Kullag	-	280	17	5	-	-
220192	Stolpehull	Vegg	45	45	43	Nei	Nei

Figur 320. Stolpehull Hus 6. Venstre: Profil stolpehull 203157. Da6322_227. Høyre: Dobbeltstolpehull 217637 (Hus 5) og 220192 (Hus 6). Da63222_240. Foto: Kjersti Krogsæter og Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.10.2 Stratigrafiske forhold

Hus 6 lå rett i ytterkant av området med høyest tetthet av anleggsspor, og var ikke like påvirket av andre bygninger i dette området. Stolpehull 220192 som lå i det nordvestre hjørnet av Hus 6 var kuttet av stolpehull 217637 tilhørende Hus 5. Videre kuttet Hus 5 stolpehull 218999 kullag 217929 som er tolket å tilhøre Hus 6. Denne informasjonen peker mot at hus 6 tilhørte en eldre fase enn Hus 5. Videre lå kullaget over grøften til Hus 3 noe som viser at hus 3 er en eldre fase enn Hus 6.

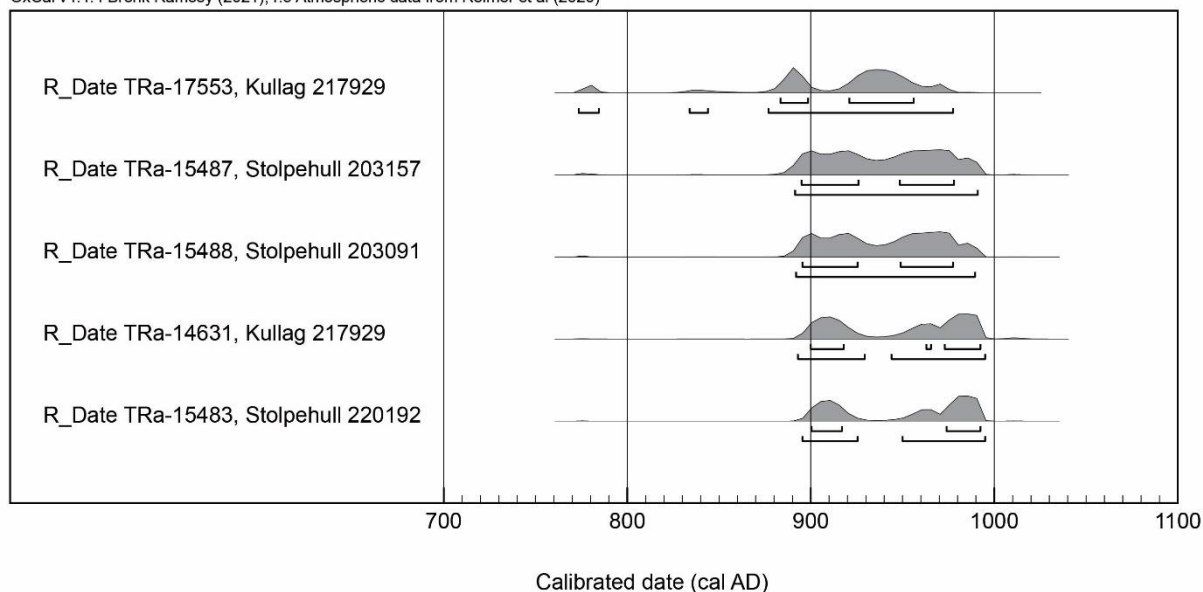
Figur 321. Matrise stratigrafiske forhold Hus 6.

3.2.10.3 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert fem ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 6. Fire ble gjort på makrofossiler, og én på trekull. Prøve 218936 er i tabellen representert med to resultater, da det i tillegg til trekull også ble datert et korn fra samme prøve. Dateringsresultatene viser en brukstid i siste halvdel av vikingtid og faller inn i samme aktivitetsfase som Hus 4.

Tabell 122. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 6.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
218926a	217929 Kullag	TRa-14631	Makrofossil Korn sp.	1095 ± 15	AD 900-992	AD 893-995
218936b	217929 Kullag	TRa-17553	Trekull av or	1145 ± 15	AD 883-956	AD 773-977
219922	220192 Stolpehull	TRa-15483	Makrofossil Agnekledd bygg	1095 ± 10	AD 900-992	AD 895-995
220151	203157 Stolpehull	TRa-15487	Makrofossil Korn sp.	1115 ± 20	AD 895-978	AD 891-991
220157	203091 Stolpehull	TRa-15488	Makrofossil Naken bygg	1115 ± 15	AD 895-977	AD 892-989

Figur 322. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 6. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.10.4 Naturvitenskaplige prøver

Til sammen fire makrofossilprøver fra Hus 6 ble sendt til analyse (Overland 2022). Prøvene representerte kontekster fordelt rundt hele bygget. Makrofossiler fra tre av prøvene ble sendt til ¹⁴C-datering (se tabell 122).

Prøve 219922 inneholdt hovedsakelig korn hvor av i alt 71 hele korn var 45 fra bygg (*Hordeum vulgare*), og av disse ble fem bestemt til nakenbygg (*Hordeum vulgare* var. *nudum*) og åtte til agnkledt bygg (*Hordeum vulgare* var. *vulgare*). I tillegg ble det identifisert to havre (*Avena*), 11 uspesifiserte korn, 39 fragment av korn og 91 mulige kornfragment. Kun et par dyrknings- og gressmarksindikatorer ble registrert, samt bringebær. Prøvene 220151 og 220157 inneholdt begge nakenbygg (*Hordeum vulgare* var. *nudum*). Det var ellers lite makrofossiler. Prøvene inneholdt relativt lite trekull, og brent tang ble registrert.

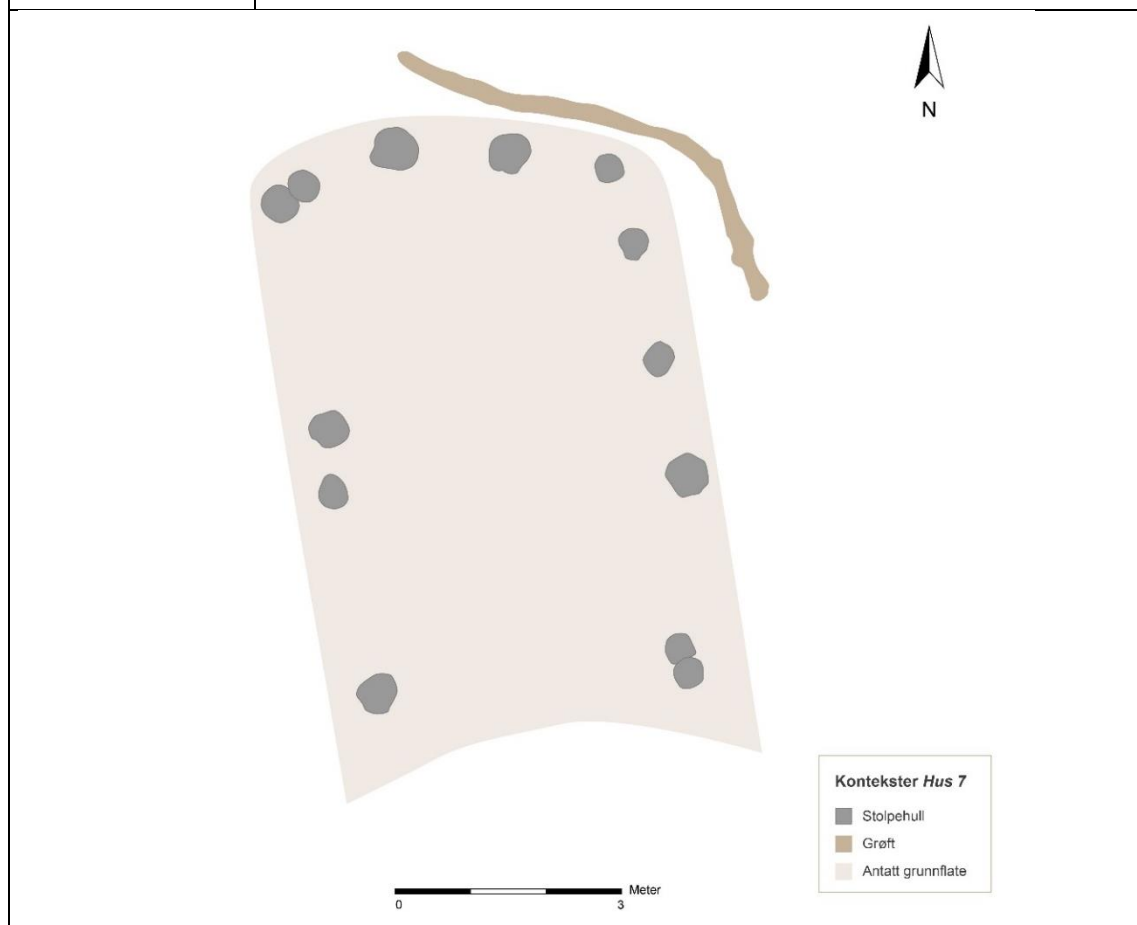
3.2.10.5 Tolkning

Hus 6 var sporene etter en enskipet bygning med brukstid i andre halvdel av vikingtid. Bygningen var tilnærmet kvadratisk og med spor etter kraftige ytre stolper som dannet et stort åpent rom. Det ble undersøkt og dokumentert flere mindre stolpehull inne i Hus 6, uten at noen av disse med sikkerhet kan tolkes å tilhøre bygningen. Et kullholdig lag som lå i den nordvestre delen av bygningen ble datert til samme fase som Hus 6, og kan representere en nedbrent bygningsdel. Stolpehullene til hus 6 var noe mindre enn Hus 4, men dateringsresultatene plasserer disse to bygningen i samme fase og indikerer at de har eksistert samtidig.

Makrofossilprøvene inneholdt en større andel korn enn prøvene fra andre deler av feltet, noe som kan indikere at bygningen har hatt en gårdsøkonomisk funksjon slik som fjøs/stall eller fôr-/kornlager.

3.2.11 Hus 7

Type	Enskipet	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nord-sør	
Gulvflate		31 m ²
Skip	Antall skip	1
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	7,7 m
	Største bredde	5,1 m
	Minste bredde	4,4 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	14
	Antall takbærende stolper	13
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	1
Datering	Tidlig/høymiddelalder	
Gjenstandsfunn	Ingen	
Hovedtrekk	Enskipet bygning med spor etter grøft i nord	

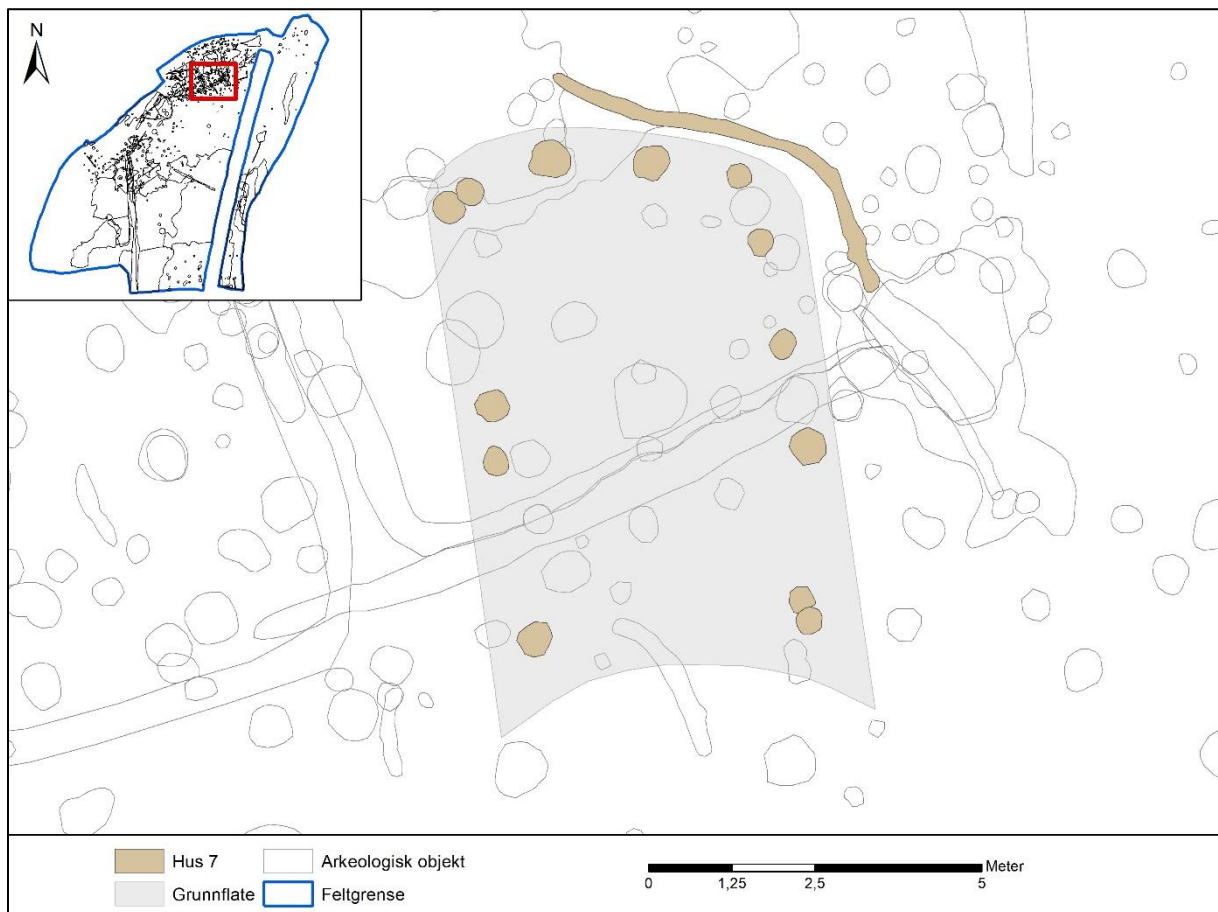

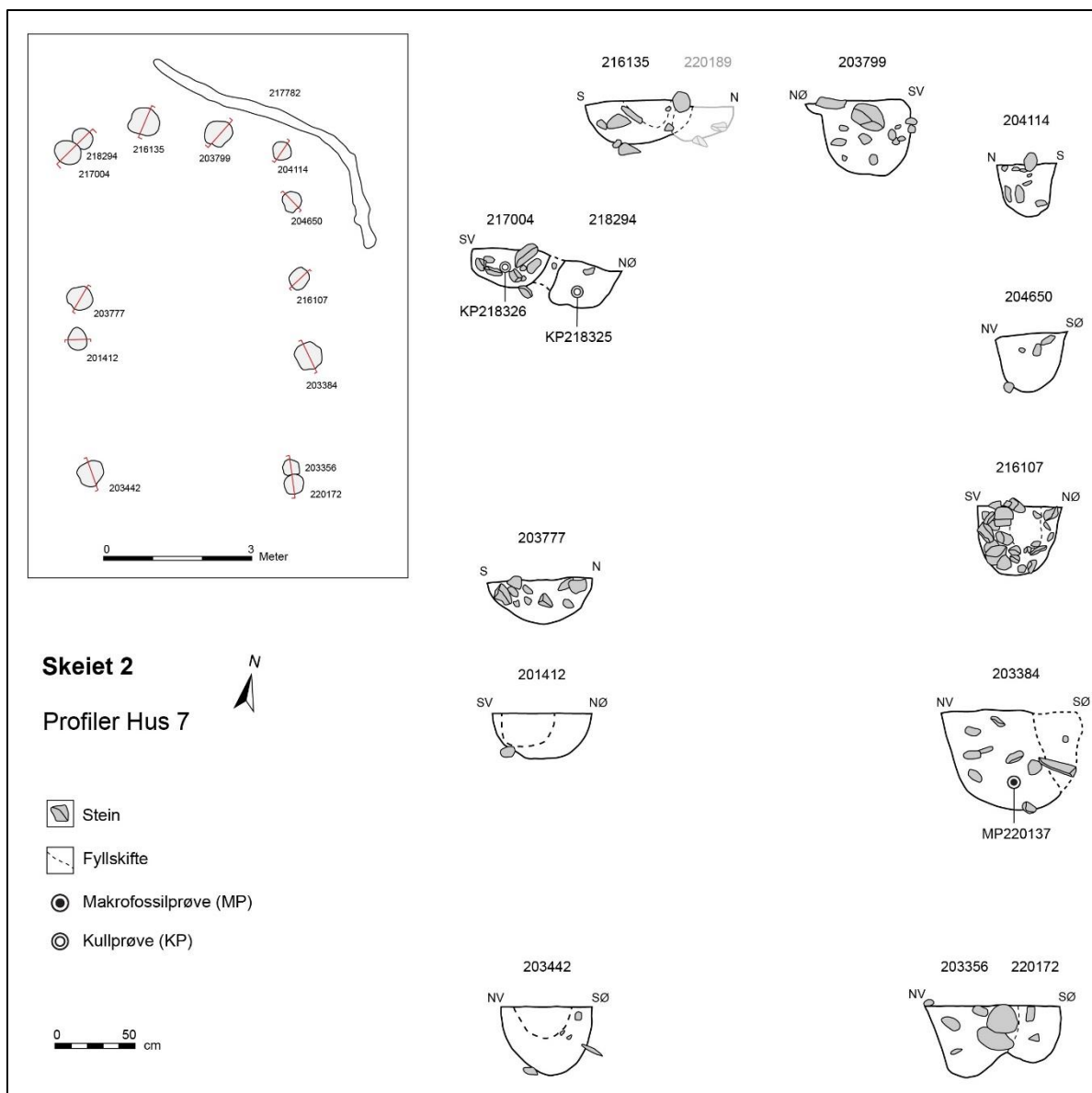
3.2.11.1 Anleggsbeskrivelse

Hus 7 var spor etter en enskipet bygning med brukstid i tidlig høymiddelalder. Bygningen lå orientert nord-sør, og ble identifisert gjennom stolpehull for takbærende stolper som også trolig utgjorde ytterveggene. Stolpehullene som ble tolket å tilhøre bygningen lå med jevn avstand til hverandre og var runde til svakt ovale i plan. Bygningen målte 7,7 x 5,1 m målt fra stolpehullenes ytterside. Det ble funnet til sammen fjorten kontekster som ble tolket å tilhøre bygningen, hvor samtlige ble undersøkt og snittet. To stolpehull hadde synlig skoningsstein og seks hadde stolpeavtrykk, to stolpehull hadde begge. Stolpehullenes størrelse varierte mellom 30 - 60 cm og hadde en dybde på 20 - 50 cm. Fyllmaterialet var grå til gråbrun grusholdig sand med noe kull. Enkelte stolpehull inneholdt mye stein og har trolig blitt gjenfylt.

Grøft 217782 lå i den nordre enden av bygningen og tolkes til å kunne være en del av konstruksjonen. Grøften var kun delvis bevart og hadde en største dybde på 10 cm. Fyllmaterialet bestod av mørk brunsvart kullholdig siltholdig sand. Avrundet form i profil. Grøften var smal, og det kan tenkes at den var spor etter takdrypp.

Stolpehull 201412 i den vestre langveggen kuttet stolpehull 201398, tilhørende Hus 4. Hus 7 kan derfor tolkes å tilhøre en yngre aktivitetsfase.

Figur 324. Profiler i Hus 7. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabell 123. Oversikt over kontekster relatert til Hus 7

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
201412	Stolpehull	Vegg	54	54	27	Ja	Nei
203356	Stolpehull	Vegg	50	45	40	Nei	Nei
203384	Stolpehull	Vegg	57	47	50	Nei	Nei
203442	Stolpehull	Vegg	50	50	38	Ja	Nei
203777	Stolpehull	Vegg	55	47	21	Ja	Nei
203799	Stolpehull	Vegg	59	52	43	Nei	Nei
204114	Stolpehull	Vegg	40	30	32	Nei	Nei
204650	Stolpehull	Vegg	35	35	33	Ja	Nei
216107	Stolpehull	Vegg	43	40	47	Ja	Ja
216135	Stolpehull	Vegg	60	55	25	Ja	Ja

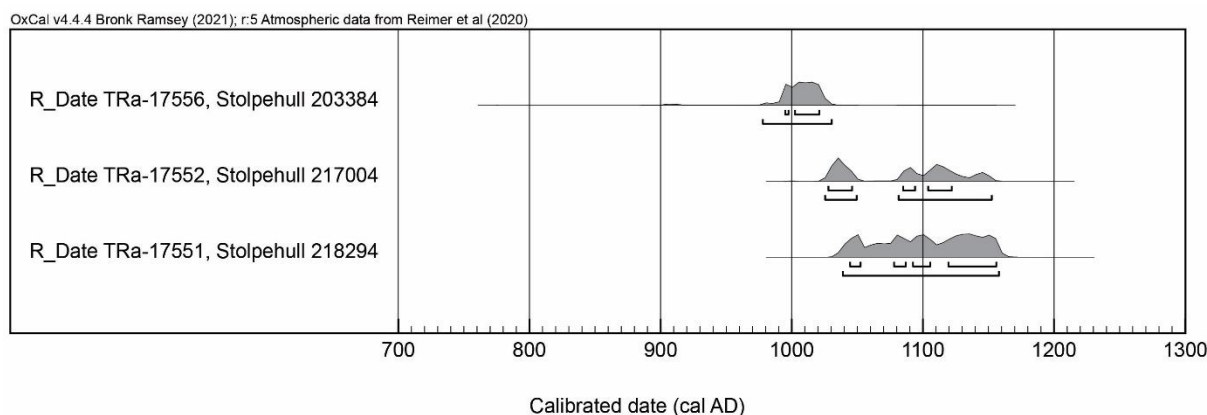
217004	Stolpehull	Vegg	40	40	22	Nei	Nei
217782	Grøft		570	20	10	-	-
218294	Stolpehull	Vegg	40	40	27	Nei	Nei
220172	Stolpehull	Vegg	37	37	32	Nei	Nei

3.2.11.2 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert tre ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Hus 7. To ble gjort på trekull, og én på makrofossil. Den romlige plasseringen til Hus 7 var i tillegg til dateringene med på å tidsbestemme bygningen. Ettersom hus 7 krysser med Hus 3, Hus 4, Hus 5 og Bygning 101 måtte Hus 7 ha eksistert enten før eller etter alle disse. Både de stratigrafiske opplysningene og dateringsresultatene peker mot en brukstid i tidlig høymiddelalder.

Tabell 124. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra kontekster relatert til Hus 7.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
218325	218294 Stolpehull	TRa-17551	Trekull av bjørk	940 ± 15	AD 1044-1156	AD 1039-1158
218326	217004 Stolpehull	TRa-17552	Trekull av bjørk	975 ± 15	AD 1028-1122	AD 1025-1152
220137	203384 Stolpehull	TRa-17556	Makrofossil	1045 ± 20	AD 995-1021	AD 978-1030

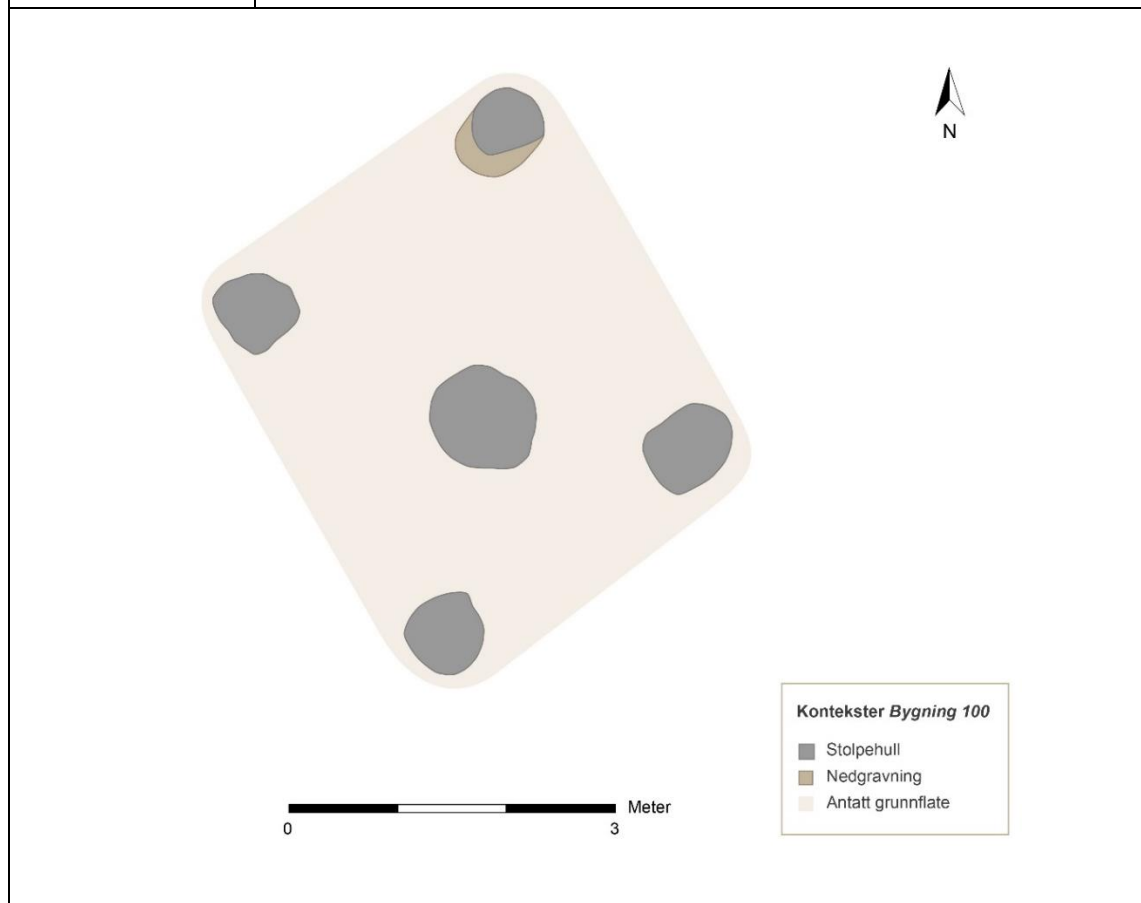
Figur 325. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til Hus 7. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.11.3 Tolkning

Hus 7 var sporene etter en enskipet bygning med brukstid i tidlig høymiddelalder. Bygningen var rektangulær med en ytre grøft eller spor etter takdrypp i den nordøstre delen. Bygningen krysset med Hus 2, Hus 4, Hus 5 og Bygning 101, og husets brukstid må derfor ha vært før eller etter alle disse. Med bakgrunn i denne stratigrafiske informasjonen samt resultatene av ¹⁴C-prøvene peker dette mot at bygningen har hatt en brukstid i tidlig høymiddelalder sammen med Hus 1.

3.2.12 Bygning 100

Type	Femstolpekonstruksjon	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering	Nordvest-sørøst	
Gulvflate		Ca. 14 m ²
Skip	Antall skip	-
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	4,1 m
	Største bredde	3,6 m
	Minste bredde	-
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	6
	Antall takbærende stolper	5
	Antall veggbærende stolper	-
	Antall ildsteder	-
	Andre kontekster	1
Datering	Stolpeavtrykkene fylt med kulturlag 210901 datert AD 1051-1268. Bygningen tilhører derfor en tidligere fase.	
Gjenstandsfunn	Ukjent gjenstand av kobberlegering, kleberskår, klinksøm.	
Hovedtrekk	Liten, tilnærmet kvadratisk bygning	

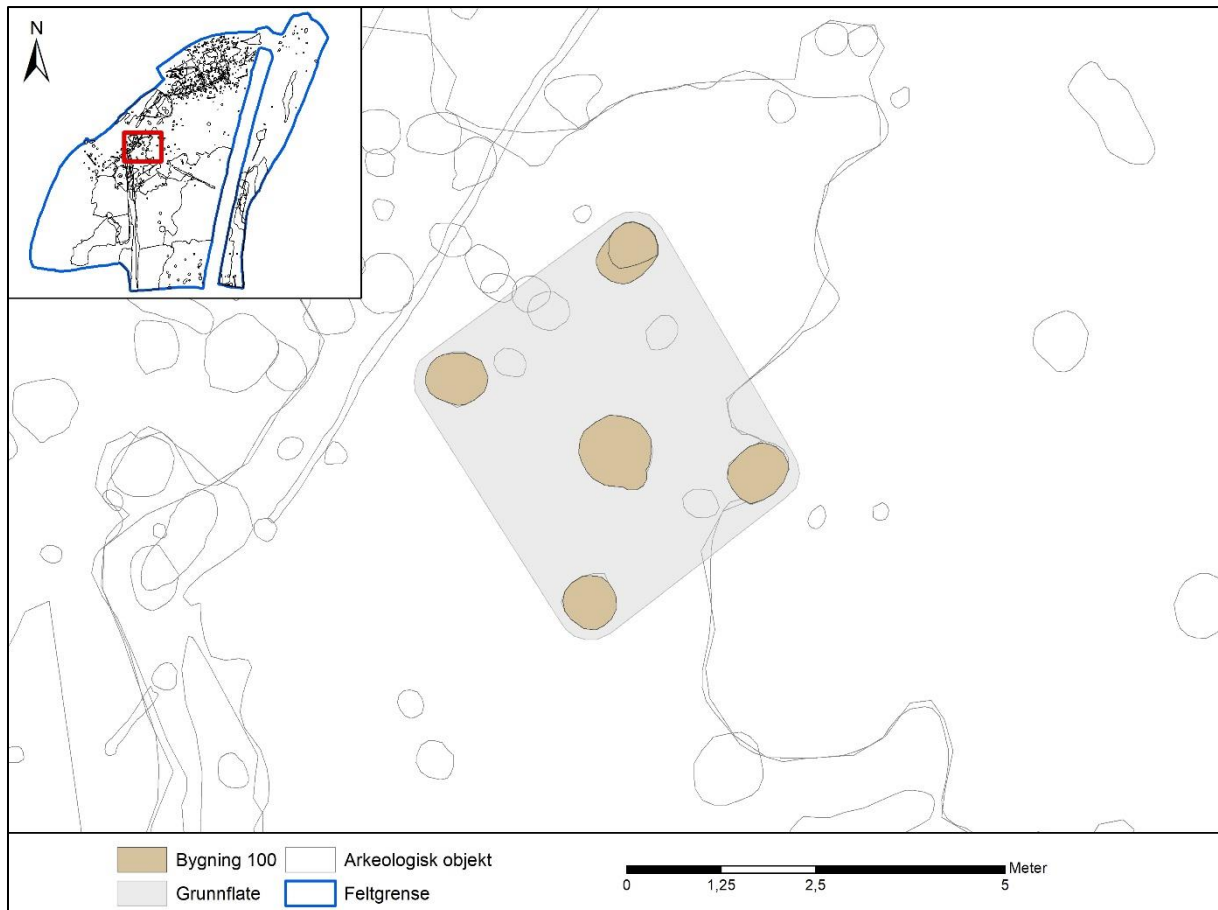

3.2.12.1 Anleggsbeskrivelse

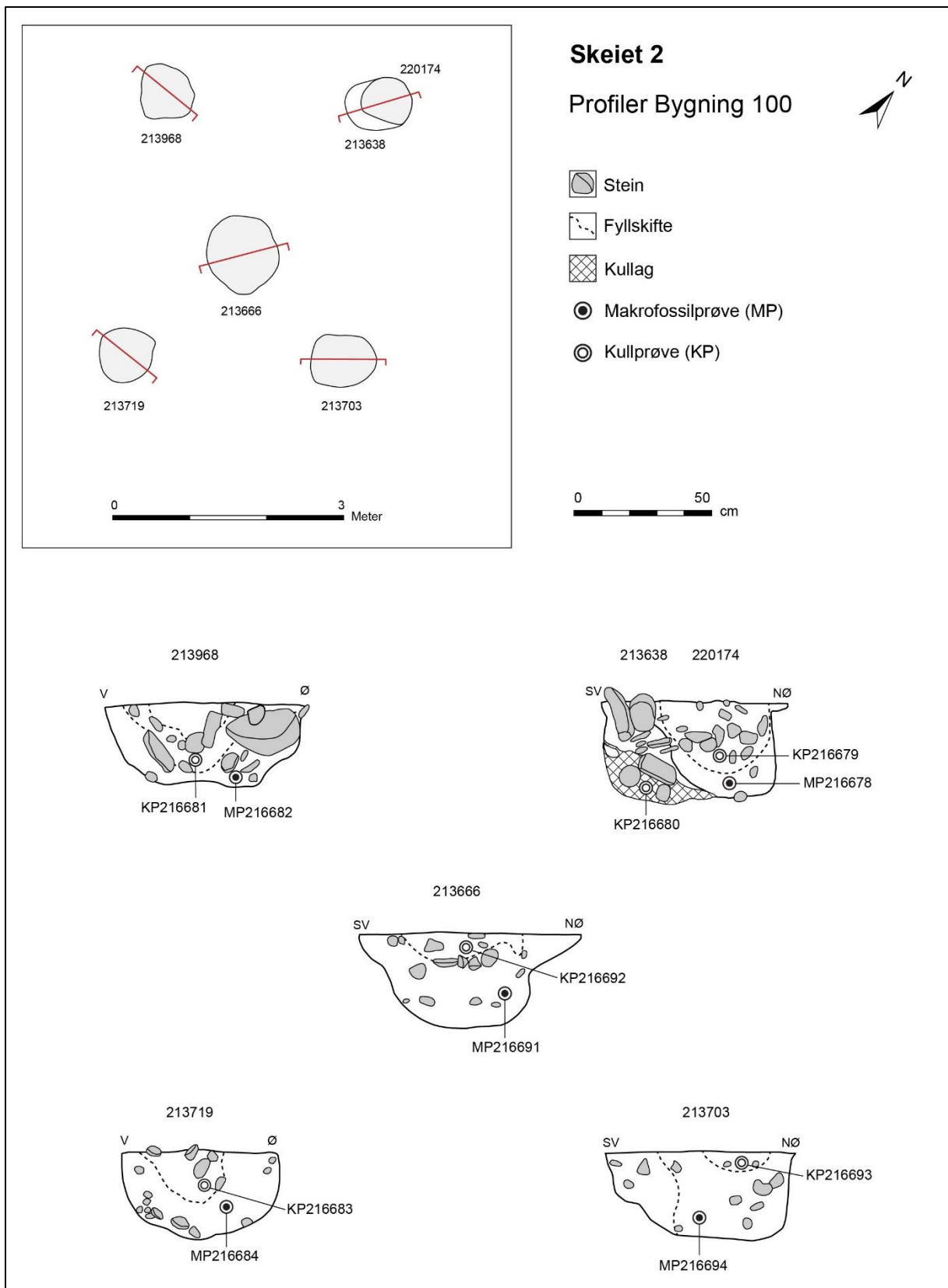
Bygning 100 var spor etter en tilnærmet kvadratisk konstruksjon med brukstid i tidlig- og høymiddelalder. Konstruksjonen bestod av fire stolpehull rundt ett sentralt stolpehull, og målte 4,1 x 3,6 m målt fra stolpehullenes ytterside. Bygningen har vært orientert med kortveggene mot nordvest-sørøst, og krysset delvis med Hus 2 i nord. Den midtre konteksten var noe større enn de øvrige, og målte 90 x 95 cm og med en dybde på 40 cm.

De øvrige stolpehullene var jevne i størrelse, og var runde til svakt ovale i plan. Samtlige ble undersøkt og snittet. Alle fem stolpehull hadde stolpeavtrykk, og to hadde skoningsstein. Stolpehullenes diameter varierte mellom 60 - 80 cm og dybden var mellom 30 - 40 cm. Stolpeavtrykkene var fylt med mørk gråsvart grusholdig sand med en stor andel kull samt skjørbrent stein. Dette fyllmaterialet var deler av kulturlag 210901 som også lå over bygningen. Det er derfor nærliggende å tro at stolpene til bygningen var blitt fjernet og hullene gjenfylt med kulturlaget.

I forbindelse med undersøkelsen av stolpehull 220174 ble det også dokumentert det som ble tolket som en sekundær kontekst (213638) hvor stolpehullet hadde skjært igjennom. Denne ble tolket som en nedgravning da fyllmaterialet bestod av brun siltholdig sand lik undergrunnen med noe stein, samt en kullrand i bunnen av konteksten mot sørvest. Fyllmaterialet i nedgravningen bestod seg fra stolpehullet, i tillegg bar kullranden preg av å være kuttet.

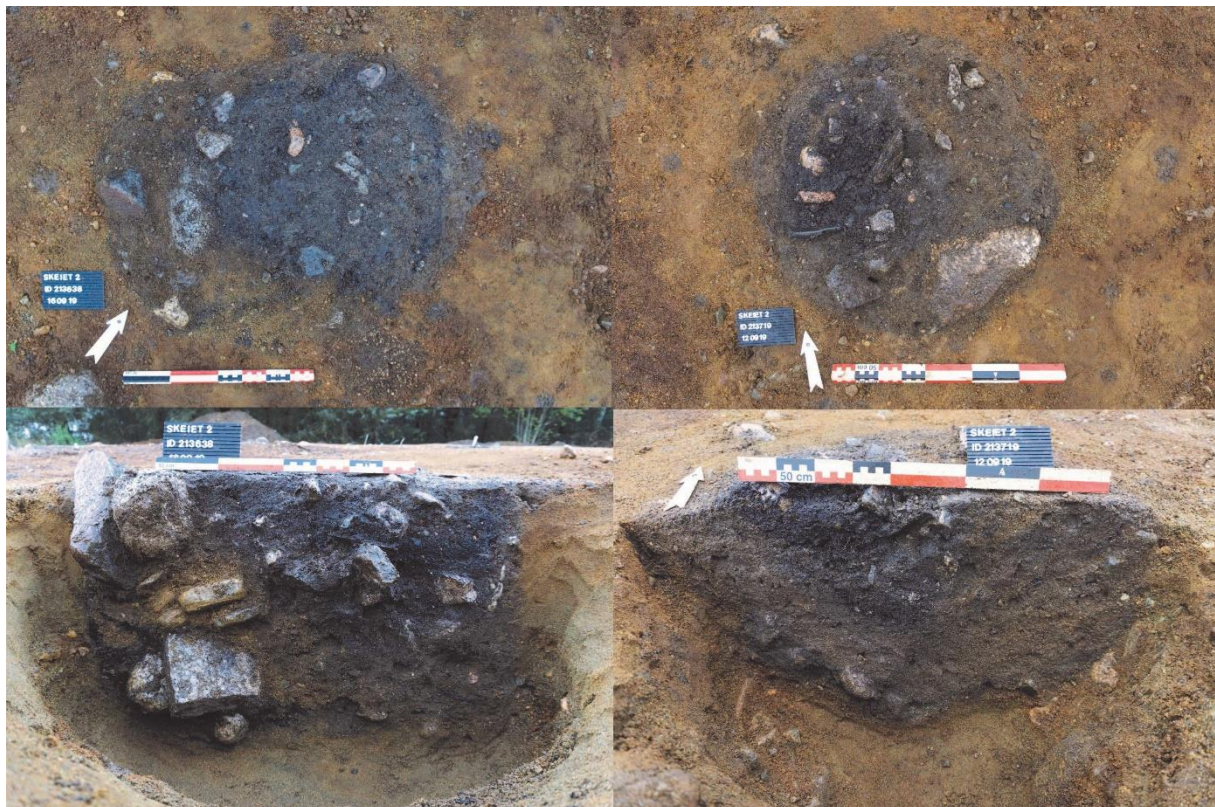
Figur 326. Oversiktskart over Bygning 100 og dets plassering på feltet. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 327. Profiler i Bygning 100. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 125. Oversikt over kontekster relatert til Bygning 100.

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
213638	Nedgravning		80	60	41	-	-
213666	Stolpehull	Midt	95	90	40	Ja	Nei
213703	Stolpehull	Vegg	80	60	37	Ja	Nei
213719	Stolpehull	Vegg	67	62	38	Ja	Nei
213960	Stolpehull	Vegg	87	65	36	Ja	Ja
220174	Stolpehull	Vegg	65	65	40	Ja	Ja

Figur 328. Plan- og profilfoto av stolpehull tilhørende Bygning 100. Venstre: Nedgravning 213638 og stolpehull 220174. Da63222_109 og Da63222_112. Høyre: Stolpehull 213719. Da63222_057 og Da63222_058. Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.12.2 Funnmateriale

Ukjent gjenstand av kobberlegering (T28156:40) ble funnet i stolpehull 220174. Gjenstanden lå i bunnen av stolpeavtrykket mot sørøst og har trolig ligget i kulturlagsmassene som har fylt avtrykkene etter at stolpene var fjernet. Et lite skår av kleber (T28156:35) funnet i stolpehull 213968. Skåret har trolig vært en del av et kar og lå i stolpeavtrykket. Ellers ble det funnet spredte klinksøm av jern i stolpeavtrykkene. Disse ble ikke innlemmet i samlingene.

3.2.12.3 ¹⁴C-dateringer

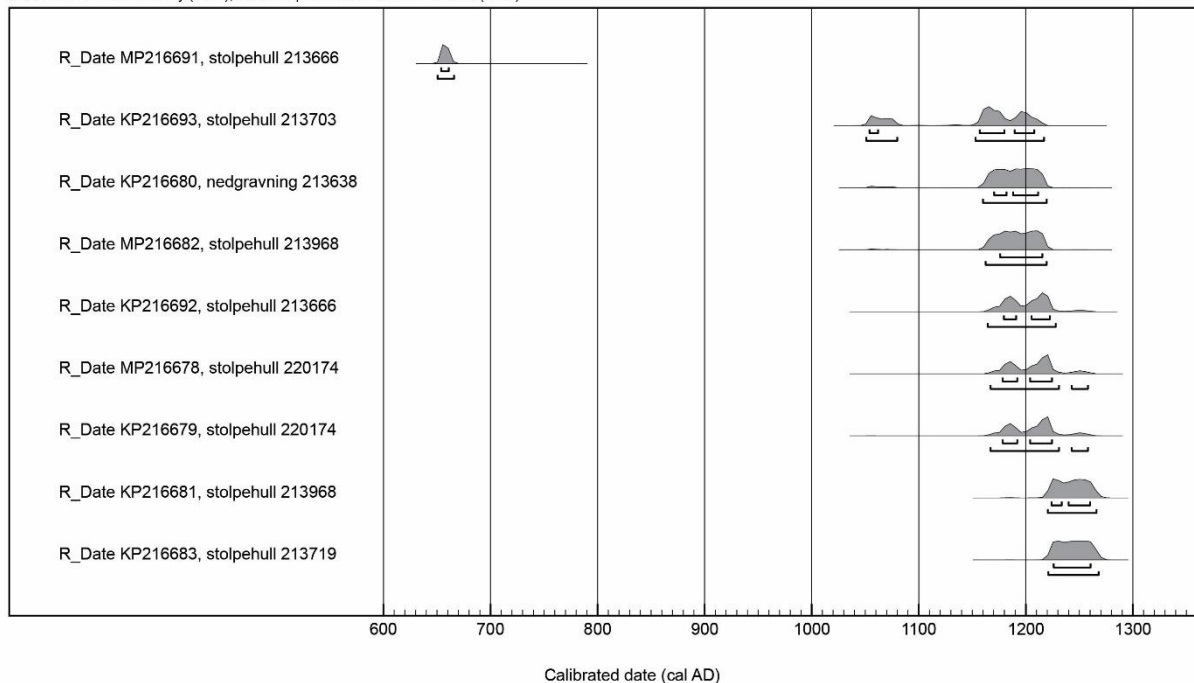
Det ble til sammen analysert ni ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Bygning 100. Kontekstene tilhørende bygningen ble datert på trekull fra fyllmaterialet i stolpeavtrykkene, samt én prøve fra kullrand i bunnen av nedgravning 213638. Resultatet av denne prøven ble identisk med de øvrige prøvene fra avtrykkene. Fyllmaterialet i stolpeavtrykkene bestod av kulturlag 210901, og dateringen

av dette fyllet fungerte både som en datering av laget samt gi et antatt tidsperspektiv for når bygningen ble fjernet. Samtlige dateringer ble falt inn i perioden tidlig- til høymiddelalder.

Tabell 126. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver samlet inn fra stolpehull relatert til Bygning 100.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
216678	220174 Stolpehull	TRa-16751	Makrofossil, Nakenbygg	845 ± 15	AD 1178-1224	AD 1167-1258
216679	220174 Stolpehull	TRa-14616	Trekull av bjørk	845 ± 15	AD 1178-1224	AD 1167-1258
216680	213638 Nedgravning	TRa-14617	Trekull av bjørk	875 ± 15	AD 1170-1211	AD 1160-1219
216681	213968 Stolpehull	TRa-14618	Trekull av bjørk	810 ± 15	AD 1224-1260	AD 1220-1266
216682	213968 Stolpehull	TRa-16752	Makrofossil, havre	870 ± 15	AD 1176-1215	AD 1162-1219
216683	213719 Stolpehull	TRa-14619	Trekull av bjørk	805 ± 15	AD 1226-1260	AD 1221-1268
216691	213666 Stolpehull	TRa-16753	Makrofossil, havre, korn	1365 ± 15	AD 651-664	AD 646-671
216692	213666 Stolpehull	TRa-14621	Trekull av bjørk	850 ± 15	AD 1179-1222	AD 1164-1228
216693	213703 Stolpehull	TRa-14622	Trekull av bjørk	895 ± 15	AD 1054-1208	AD 1051-1217

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 329. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra stolpehull relatert til Bygning 100. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.12.4 Naturvitenskaplige prøver

Makrofossilprøver fra samtlige stolpehull ble sendt til analyse (Overland 2022). Disse er samlet inn fra nedgravningen til stolpene. Makrofossiler fra tre av prøvene ble sendt til ¹⁴C-datering (se tabell 126).

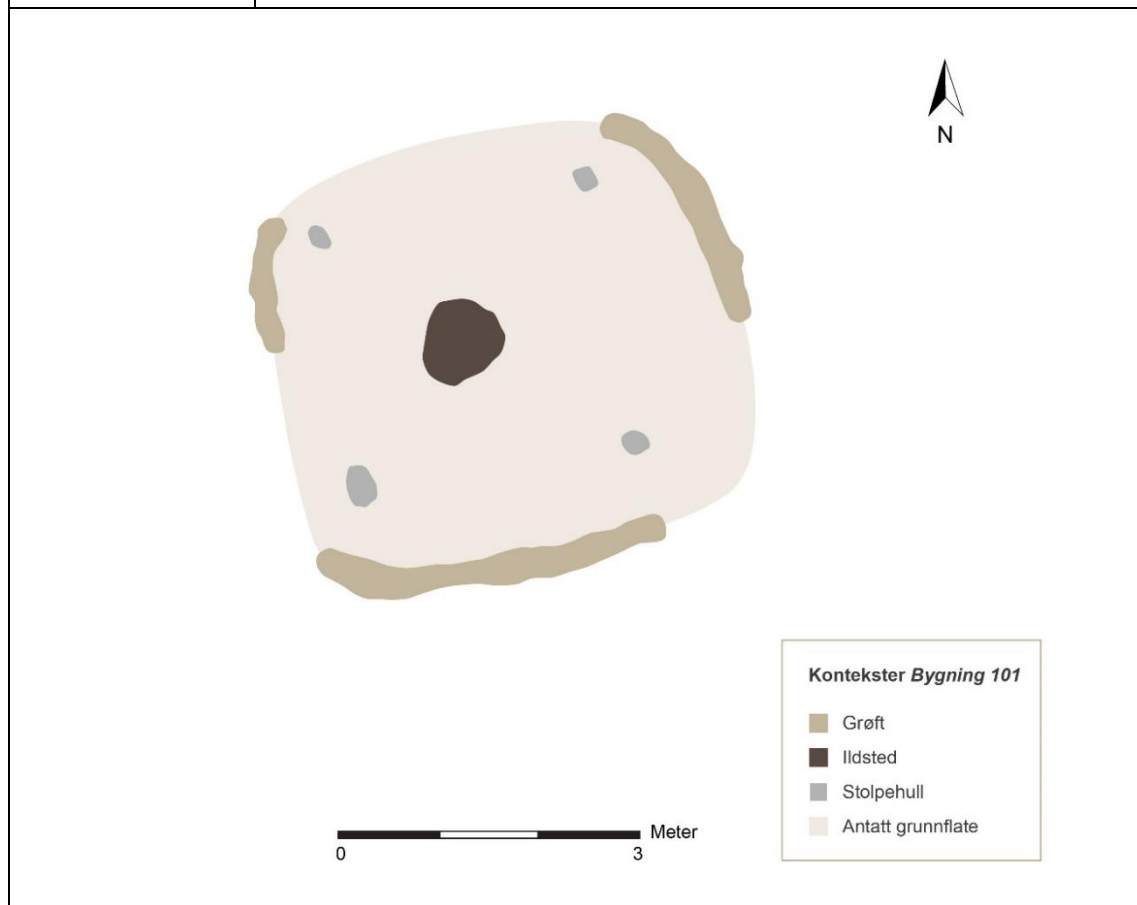
Det ble identifisert havre (*Avena*) i to prøver, bygg (*Hordeum*) i to prøver, og ubestemt korn (Cerealia) også i to prøver. Ellers ble hasselnøtteskall identifisert i tre prøver. Av andre mulige matplanter ble einer (*Juniperus*), krekling (*Empetrum*) og mulig markjordbær (cf. *Fragaria vesca*) funnet. Dyrkningsindikatorerne småsyre (*Rumex acetosella*) ble registrert i alle prøver, og i enkelte ble det funnet også vassarve (*Stellaria media*) og linbendel (*Spergula arvensis*). Av gressmarksindikatorer ble gress (Poaceae), Caryophyllaceae (nellikfamilien) og syre (*Rumex*) registrert. Mulig brent bein ble registrert i en prøve, og mulig brent tang i to prøver.

3.2.12.5 Tolkning

Bygning 100 var sporene etter en liten, tilnærmet kvadratisk bygning bestående av fem stolper med bruksfase i tidlig- og høymiddelalder. Bygningen lå under kulturlag 210901 som ble datert til AD 1050–1250. Makrofossilprøvene ble samlet inn fra nedgravningen til stolpene, da dette var materiale som bør ha tilkommet da stolpen ble satt ned. Stolpeavtrykkene var fylt med det kullholdige materialet fra det overliggende kulturlaget da dette har fylt hulrommet etter at stolpen har blitt fjernet. Stolpehullene var kraftige, hvor det femte stolpehullet sentralt i bygningen var noe større enn de andre. Bygningens utforming var noe uvanlig og det var vanskelig å tolke bruksfunksjonen.

3.2.13 Bygning 101

Type	Firestolpebygning	
Konstruksjon	Stolpekonstruksjon	
Orientering		
Gulvflate		15 m ²
Skip	Antall skip	-
	Bredde midtskip	-
	Bredde sideskip	-
Ytre mål	Total lengde	-
	Største bredde	4,7 m
	Minste bredde	4,5 m
Hovedelementer	Totalt antall kontekster	6
	Antall takbærende stolper	4
	Antall veggbærende stolper	
	Antall ildsteder	1
	Andre kontekster	1
Datering	Sen merovingertid / tidlig vikingtid Ildsted 203281: AD 782-881 (TRa-14624, 1205 ± 15 BP)	
Gjenstandsfunn	-	
Hovedtrekk	Antydning til avrundet form	

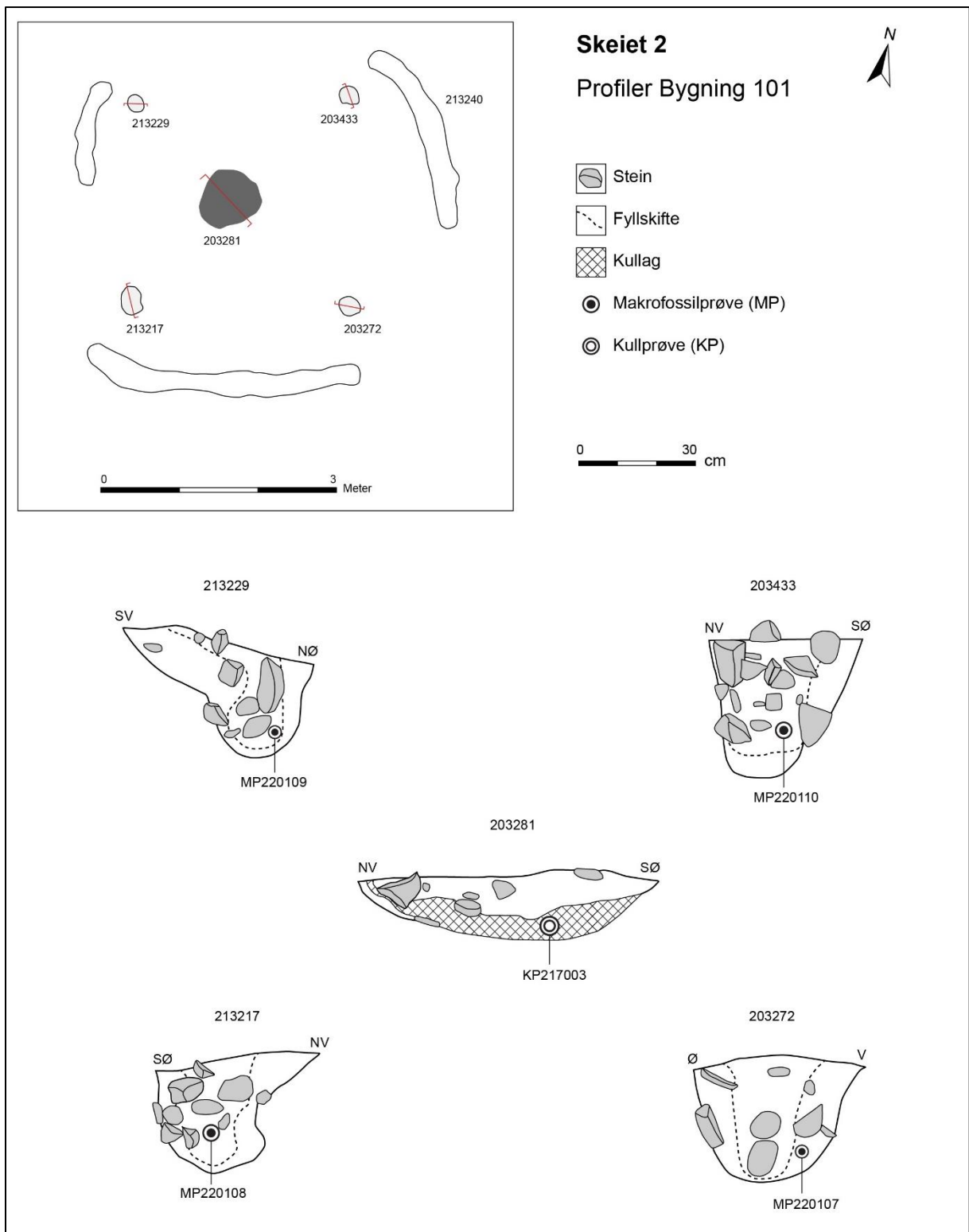
3.2.13.1 Anleggsbeskrivelse

Bygning 101 var spor etter en firestolperskonstruksjon med brukstid i yngre jernalder. Bygningen lå i det nordøstre bosettingsområdet og bestod av fire mindre stolpehull rundt et sentralt ildsted, og med delvis grøft rundt. Stolpehullene hadde en jevn avstand på 2,7 m, og bygningens ytre mål var mellom 4,5 og 4,7 m målt fra grøftenes ytterkant.

De fire stolpehullene var jevne i størrelse, og var runde eller svakt ovale i plan. Samtlige ble undersøkt og snittet. Alle fire stolpehullene hadde stolpeavtrykk, mens to hadde skoningsstein. Stolpehullenes diameter varierte mellom 20 - 30 cm og dybden var på 30 cm. Sentralt i konstruksjonen lå ildsted 203281. Ildstedet var sirkulær i plan og bestod av kompakt kullrand under brun grusholdig sand med enkelte skjørbrente steiner.

Grøften rundt anlegget bestod av tre seksjoner, og det var vanskelig å avgjøre hvorvidt grøften har gått rundt hele konstruksjonen eller ikke. De tre grøfteseksjonene hadde en lengde på mellom 1,3 m og 3,5 m, og med en største bredde på 20 cm. Grøften var gjennomgående svært grunn og hadde en største dybde på 5 cm.

Figur 331. Profiler i Bygning 101. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabell 127. Oversikt over kontekster relatert til Bygning 101

ID	Kontekst	Funksjon	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
203272	Stolpehull	Bærende	25	20	31	Ja	Ja
203281	Ildsted		80	80	18	-	-
203433	Stolpehull	Bærende	30	20	36	Ja	Nei
213217	Stolpehull	Bærende	20	20	30	Ja	Nei
213229	Stolpehull	Bærende	25	20	33	Ja	Mulig
213240	Grøft		-	20	5	-	-

3.2.13.2 ¹⁴C-dateringer

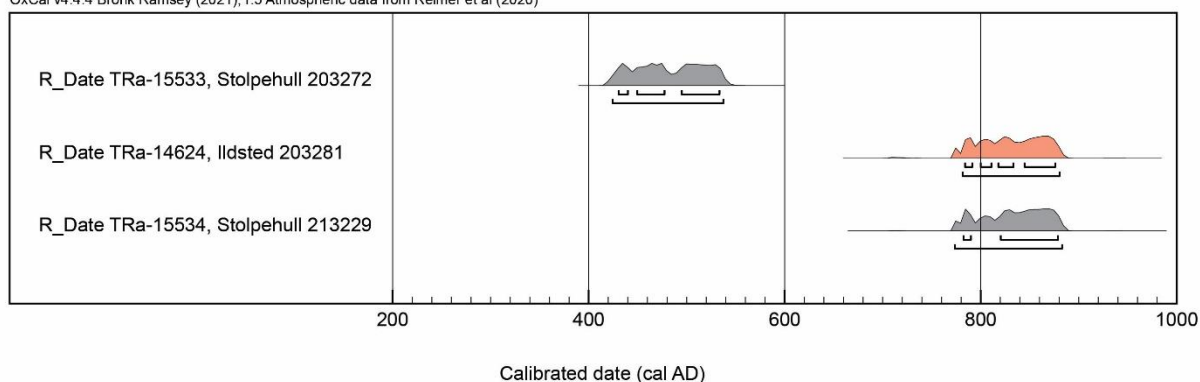
Det ble til sammen analysert tre ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til Bygning 101. Trekull fra det sentrale ildstedet viste til en bruksfase i slutten av merovingertid og inn i tidlig vikingtid. Denne prøven ble imidlertid datert på furu og kunne derfor ha egenalder. Det ble derfor sendt inn supplerende trekull hentet fra to av stolpehullene. Den ene av disse to prøvene ble datert til folkevandringstid, mens den andre samsvarte med prøven fra ildstedet. Anlegget er derfor tolket å ha en trolig brukstid i slutten av merovingertid og tidlig vikingtid.

Bygningen lå rett sør for Hus 1 og Hus 3, og kan i teorien ha vært samtidig med ett av disse. Plasseringen var derimot for tett innpå Hus 4 til at disse kan ha eksistert samtidig. Det samme gjelder for Hus 7. Stolpehull 219147 tilhørende Hus 5, kuttet grøften til bygning 101 i nordvest og denne stratigrafiske informasjonen viser at Bygning 101 har tilhørt en eldre fase enn Hus 5.

Tabell 128. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra kontekster relatert til Bygning 101

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
217003	203281 Ildsted	TRa-14624	Trekull av furu	1205 ± 15	AD 785-877	AD 782-881
220107	203272 Stolpehull	TRa-15533	Trekull av bjørk	1595 ± 15	AD 431-534	AD 425-538
220109	213229 Stolpehull	TRa-15534	Trekull av bjørk	1200 ± 15	AD 783-880	AD 774-884

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 332. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til Bygning 101. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4

3.2.13.3 Naturvitenskaplige prøver

Til sammen fire makrofossilprøver ble sendt til analyse (Overland 2022). Disse ble samlet inn fra de fire stolpehullene som lå rundt det sentrale ildstedet. Analysene viste at det var lite makrofossiler i prøvene og det ble vurdert til at det var for lite til å bli ^{14}C -datert.

I prøve 220107 ble det registrert et mulig ubestemt korn (Cerealia), i tillegg til to frø av dyrkningsindikatoren meldestokk (*Chenopodium album*) og gressmarksindikatoren frytle (*Luzula*). I et par av de andre stolpehullene var det registrert et fåtall av dyrkningsindikatorerne småsyre (*Rumex acetosella*), vassarve (*Stellaria media*) og linbendel (*Spergula arvensis*), samt gressmarksindikatorer som soleie (*Ranunculus acris/repens*), gress (Poaceae), Fabaceae (ertefamilien), og Caryophyllaceae (nellikfamilien). Mulig brent tang ble registrert i alle stolpehull.

3.2.13.4 Tolkning

Bygning 101 var sporene etter en liten firestolperskonstruksjon med sentralt ildsted og ytre grøft, og med bruksfase i overgangen merovingertid/tidlig vikingtid. Bygningen hadde en noe uvanlig form og det va vanskelig å tolke bruksfunksjonen. Ingen andre bygninger på feltet ble datert til samme tidsrom.

Det var lite makrofossiler i prøvene som ble analysert fra stolpehullene. Generelt sett inneholdt stolpehullene hovedsakelig dyrkningsindikatorer, noen gressmarksindikatorer, og spor av korn. Det var også lite trekull i makroprøvene noe som antyder at huset ikke var brent, og at det forkullede materialets opprinnelse derfor har kommet fra husholdningsavfall.

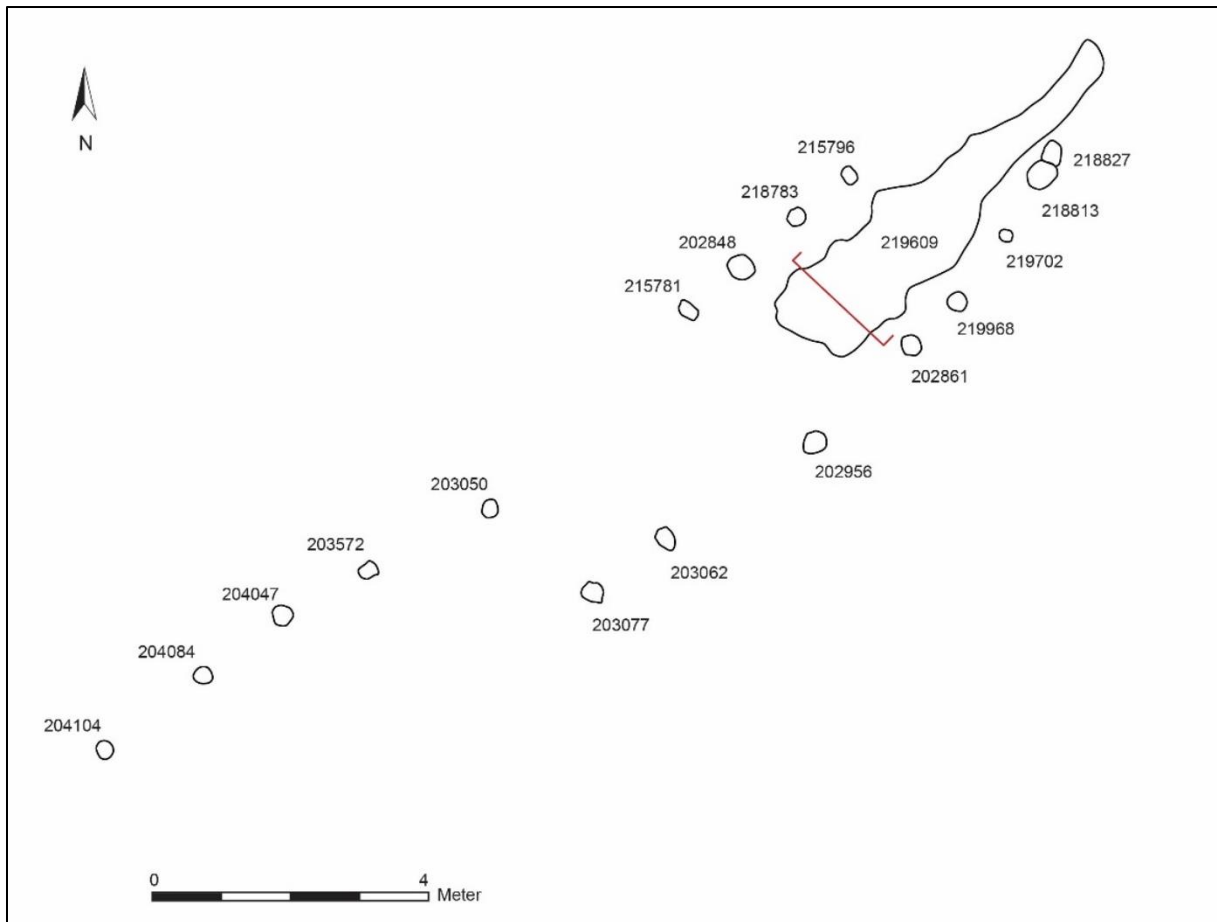
3.2.14 Geil

3.2.14.1 Anleggsbeskrivelse

I den nordre delen av utgravningsområdet ble det funnet spor etter et anlegg tolket som en geil (220200) bestående av et lag (219609) mellom to rekker med mindre stolpehull som gikk i en nordøst-sørvestlig retning. Anlegget hadde en total lengde på 16 m og største bredde på 3 m målt fra stolpehullenes ytterkant. Totalt 17 mindre stolpehull ble tolket å tilhøre anlegget. Laget hadde en ujevnt avlang form i plan, og bestod av brun grusholdig sand med innslag av kull og skjørbrant stein. Største lengde var 6 m og med en tykkelse opp til 10 cm. I bunnen av laget var det et mørkere og mer organisk sjikt som ble tolket som en torvrand. Det ble gravd sjakter gjennom laget for å dokumentere profilen, og det var synlig antydning til torvrand i deler av laget. Ingen stolpehull ble funnet ved undersøkelse av laget. Geilen traff inn mellom Hus 4 og Hus 6, og den romlige plasseringen indikerer at disse anleggene kan ha en relasjon.

Tabell 129. Oversikt over kontekster relatert til geil 220200

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
202848	Stolpehull	38	35	17	Nei	Nei
202861	Ikke undersøkt	-	-	-	-	-
202956	Stolpehull	30	30	27	Nei	Nei
203050	Stolpehull	23	23	27	Nei	Nei
203062	Stolpehull	23	30	22	Nei	Nei
203077	Stolpehull	32	31	16	Nei	Nei
203572	Stolpehull	24	24	13	Nei	Nei
204047	Stolpehull	33	25	29	Ja	Nei
204084	Stolpehull	28	25	19	Nei	Nei
204104	Stolpehull	22	22	25	Ja	Nei
215781	Stolpehull	27	21	19	Nei	Nei
215796	Stolpehull	27	19	19	Nei	Nei
218783	Stolpehull	28	25	21	Nei	Nei
218813	Stolpehull	38	37	30	Nei	Nei
218827	Stolpehull	28	25	24	Nei	Nei
219609	Lag	605	154	10	-	-
219702	Stolpehull	19	18	16	Nei	Nei
219968	Stolpehull	25	19	13	Ja	Nei

Figur 333. Plankart over geil. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

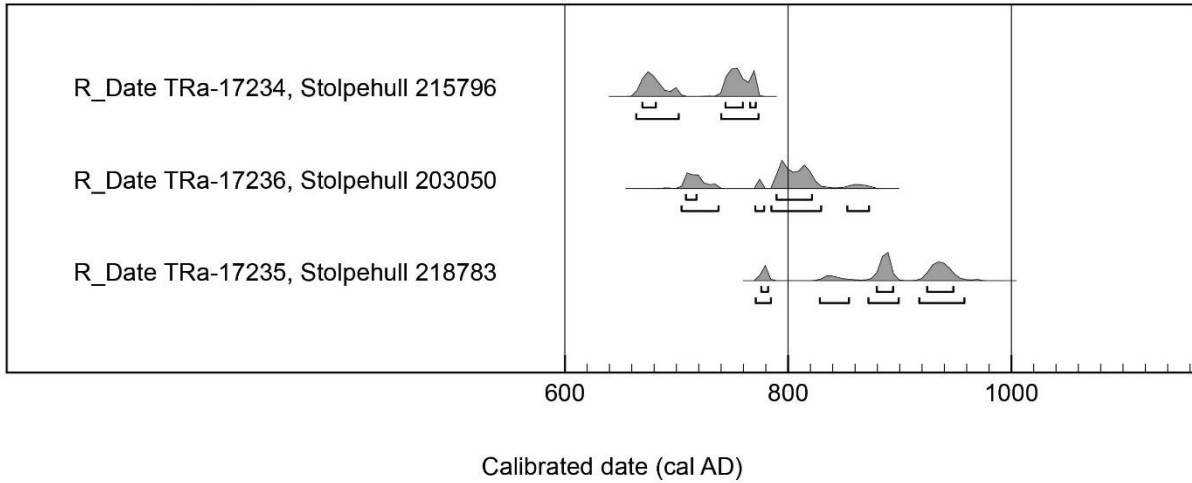
3.2.14.2 ¹⁴C-dateringer

Det ble til sammen analysert tre ¹⁴C-prøver fra tre stolpehull i den nordre stolperekken. Ettersom makrofossilprøvene ikke inneholdt makrofossiler nok til datering, ble trekull sendt til analyse. Trekullet representerer trolig aktiviteten i området generelt.

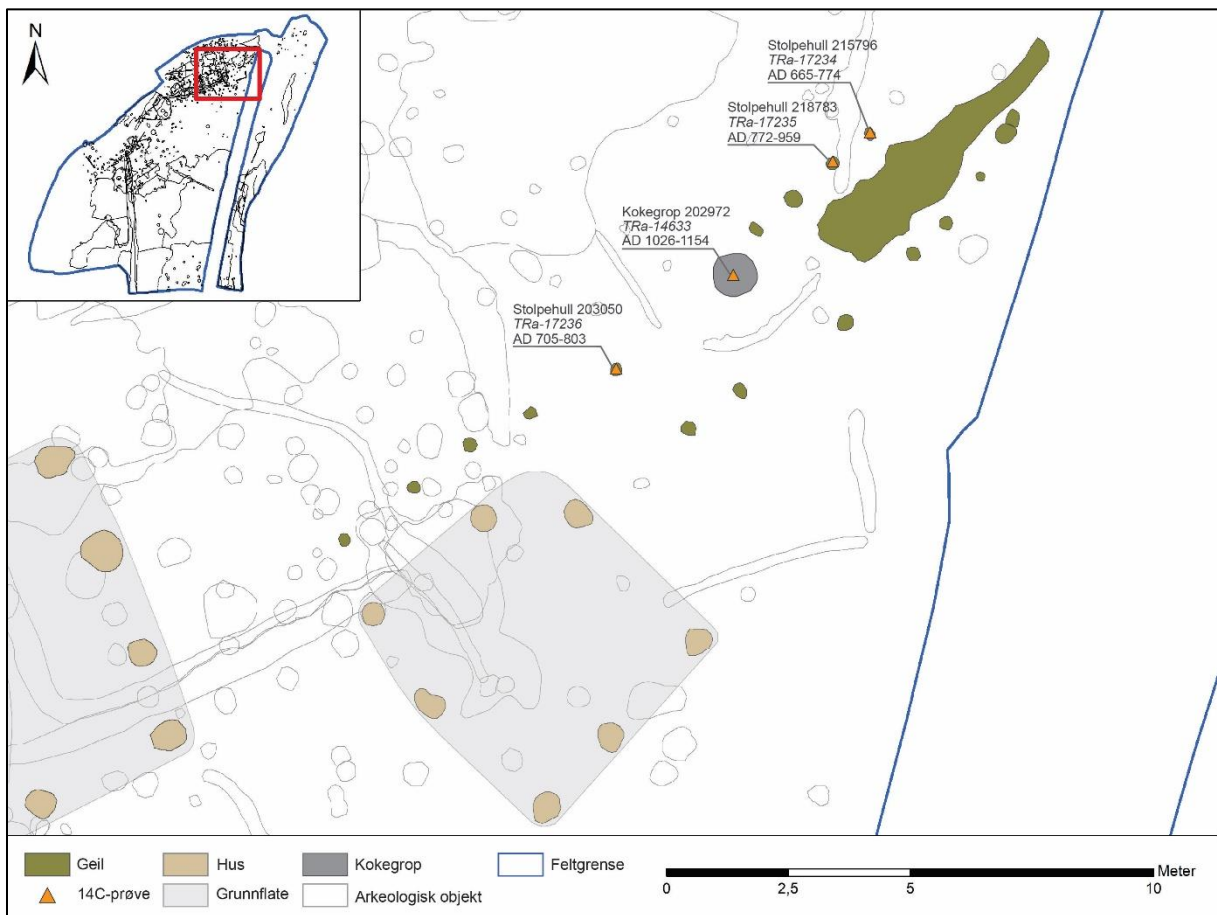
Kokegrop 202972 kuttet inn i nordre stolperekke, mellom stolpe 203050 og 215781. Denne kokegropa ble datert til AD 1026-1154 (TRa-14633, 970 ± 15 BP), og visert til en senere hendelse enn geilen. Det er en mulighet for at denne kokegropa har forstyrret stolper i dette området.

Tabell 130. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra kontekster relatert til geil

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
220117	215796 Stolpehull	TRa-17234	Trekull av bjørk	1305 ± 10	AD 670-772	AD 665-774
220118	218783 Stolpehull	TRa-17235	Trekull av or	1155 ± 10	AD 777-949	AD 772-959
220122	203050 Stolpehull	TRa-17236	Trekull av or	1235 ± 10	AD 709-822	AD 705-873

Figur 334. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til geilen. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

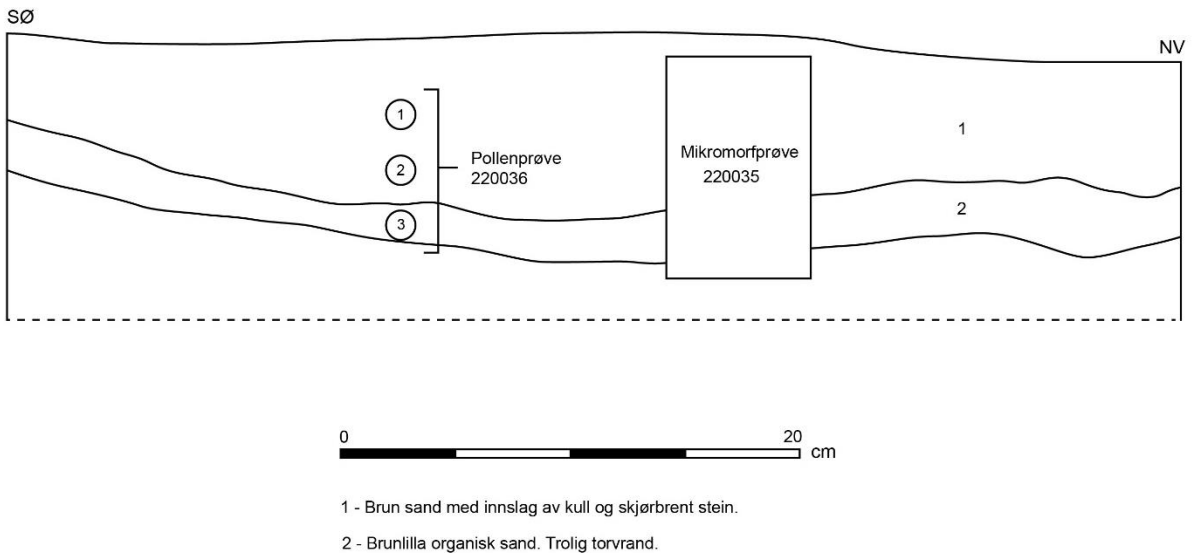

Figur 335. Kart over geilen med analyserte ¹⁴C-prøver markert. Hus 6 i sør og Hus 4 i sørvest. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Skeiet 2

Profil 219985

Lag 219609

Figur 336. Tegning av profil 219985 gjennom lag 219609. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.14.3 Naturvitenskaplige prøver

Fem makrofossilprøver fra stolpehull i den nordre stolperekken sammen med en pollenserier med tre prøver samlet inn fra laget sentralt i anlegget ble sendt til analyse (Overland 2022). Én jordmikromorfologisk prøve fra laget sentralt i anlegget ble analysert av Richard Macphail (2021).

3.2.14.3.1 Makrofossilprøver

I makrofossilprøvene ble det identifisert et fåtall dyrkningsindikatorer/ruderate arter som *Rumex acetosella* (småsyre), *Stellaria media* (vassarve) og *Spergula arvensis* (linbendel), og gressmarksindikatorerne gress (Poaceae), soleie (*Ranunculus acris/repens*) og syre (*Rumex*). Dette er alle urter som også var representert i pollenprøvene.

3.2.14.3.2 Pollenprøver

Pollenprøvene karakteriseres av ca. 20–30 % treslagspollen, hovedsakelig or (*Alnus*) og bjørk (*Betula*) og furu (*Pinus*), og 65–73 % urtepollen, hvor gress (Poaceae) dominerte. Bygg (*Hordeum*-type) var til stede, samt rekke dyrkningsindikatorer som burot (*Artemisia*), då (*Galeopsis*), hønsegress (*Persicaria maculosa*), tungress (*Polygonum aviculare*), småsyre (*Rumex acetosella*) og linbendel (*Spergula arvensis*). Av gressmarksindikatorer var sveve-type (Asteraceae sect. Cich.), arve (*Cerastium*), tepperot (*Potentilla*-type), soleie (*Ranunculus acris*-type) og engsyre (*Rumex* sect. *acetosa*) bra representert. Beiteindikatoren smalkjempe (*Plantago lanceolata*), og hvitkløver (*Trifolium repens*-type) var til stede i alle tre pollenprøver, samt nesle (*Urtica*) som indikerte nitrogenrike forhold. Møkkindikerende soppsporer ble også registrert, som *Sordaria* og *Sporormiella*. Andelen trekull er 45–65 %.

3.2.14.3.3 Jordmikromorfologi

Én jordmikromorfologisk prøve (220035) fra lag 219609 ble sent til analyse (Macphail 2021). Hovedfokuset for prøven var hva laget bestod av og hvordan det var akkumulert, om det var mulig å si noe om laget representerte ferdsløp fra dyr eller mennesker, og om laget hadde likheter med de eldre dyrkningslagene i området.

Lag 219609 så ut til å sannsynligvis bestå av nedtråkket avfall fra et ildsted. Tilstedeværelsen av brent mineralmateriale samt trekull i det øvre laget indikerte at hovedbestanddelen var avfall ildstedsavfall, og den øverste konsentrasjonen indikerte trolig tråkking av dette brannanleggsavfallet. Det kan antydes at dette sannsynligvis var et område med deponert avfall som har blitt tråkket ned, snarere enn en sti som har blitt fylt igjen da aktiviteten i området opphørte. Spor etter brenning ved lav temperatur kan tyde på at dette var askeavfall fra en husholdningsovn.

3.2.14.4 Tolkning

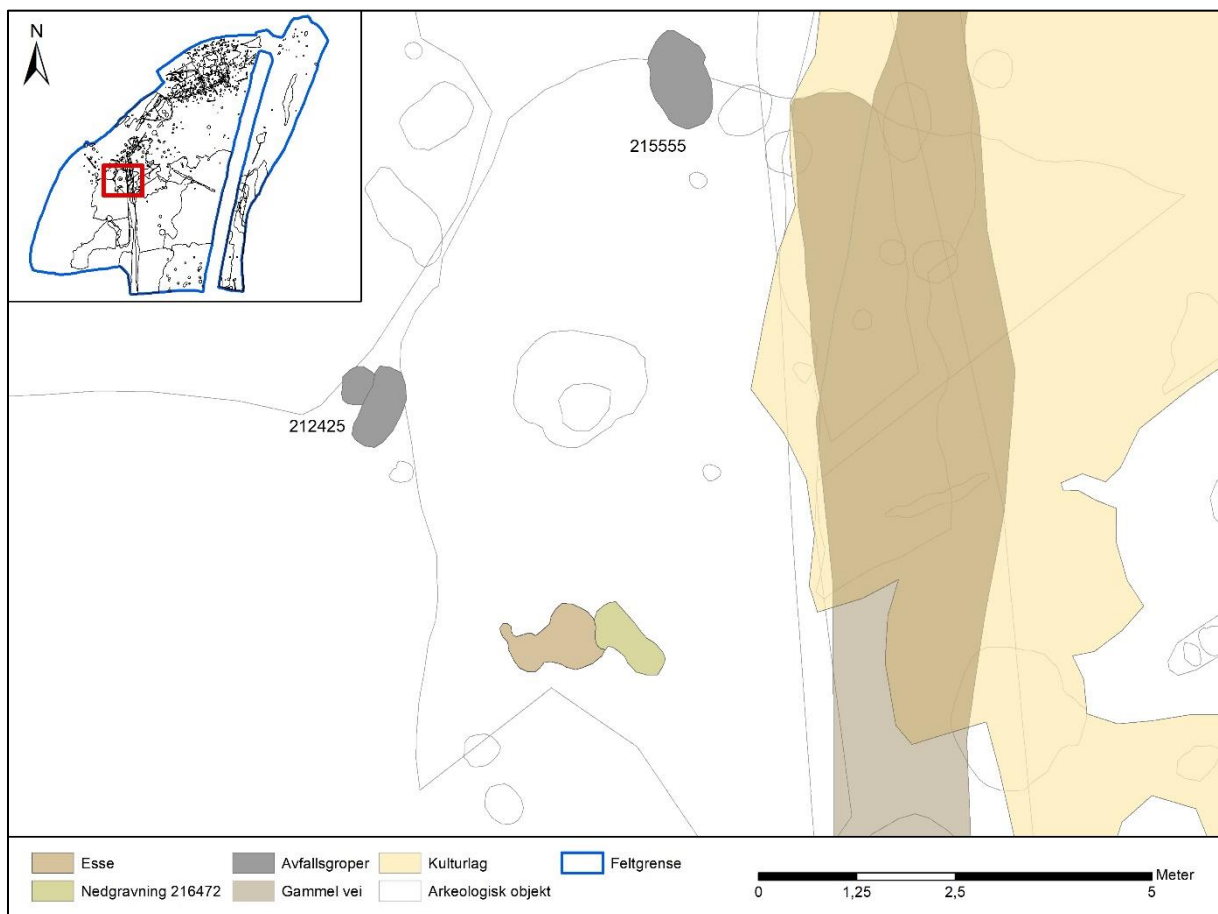
Anlegget 220200 var sporene etter det som ble tolket som en geil, og bestod av to parallelle rekker små stolpehull som lå på hver side av et nedtråkket lag. Geilen lå slik at den traff inn mellom Hus 4 og Hus 6, og den romlige plasseringen indikerer at disse anleggene kan ha en relasjon. Dette kan også støttes av ¹⁴C-dateringene av de tre stolpehullene fra geilen som faller inn i samme fase som disse bygningene.

Pollenprøvene som ble samlet inn fra laget i sentralt i geilen viste at beiteindikatoren smalkjempe var til stede i prøvene samt og en god del nesle, som indikerte nitrogenrike forhold. Urtene som var til stede, reflekterte både gressmark og forstyrrede ruderate habitater. Det var også møkkindikerende soppsporer til stede, noe som kan være forenlig med at geilen representerer et dyretråkk. Den jordmikromorfologiske prøven indikerte at avsetningen i geilen inneholdt nedtråkket ildstedsavfall fra husholdning.

3.2.15 Spor etter smiing

3.2.15.1 Anleggsbeskrivelse

I det sentrale bosetningsområdet ble det funnet og undersøkt det som ble tolket som en esse (216371). Denne lå 3,5 m sørvest for kulturlag 210901 og var noe forstyrret i topp som følge av omroting av de overliggende lagene samt den gamle gårdsveien, og lå nedtrykt under det som så ut som hjulspor. Konteksten hadde en diameter på 66 cm og var 20 cm dyp, og bestod av et kompakt kullag med mye slagg og sintret leire samt smiskall. Linser med brent og ubrent sand var synlig mellom kullag. Svært tydelig lagdelt i profil. Inntil konteksten i øst lå det en nedgravning av ukjent funksjon (216472), men som tolkes å trolig ha en sammenheng med essen. Denne bestod av mørk brun kullblandet sand med spredt kull, og hadde enkelte flate steiner i kantene. Denne konteksten inneholdt ikke metall.

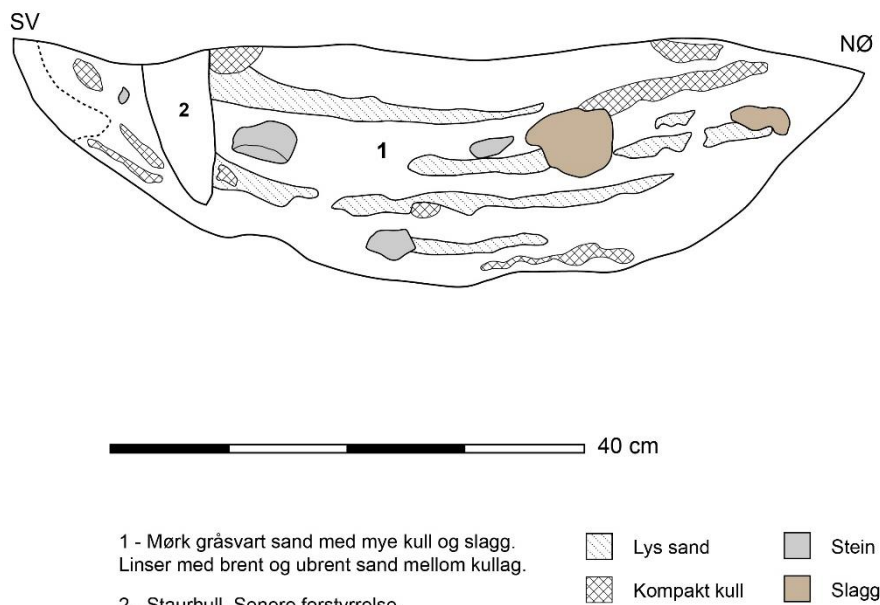
Figur 337. Essens plassering på feltet, vest for gårdsveien og kulturlaget. Avfallsgropene sees mot nord. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 338. Venstre: Planfoto av esse 216371 og nedgravning 216472 (Da63222_127). Høyre: Profilfoto av esse (Da63222_072). Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Skeiet 2

Esse 216371

Figur 339. Profiltegning av esse. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.15.2 Øvrige kontekster

I området av lokaliteten hvor essen lå var det også flere avfallsgroper som inneholdt jern i form av klinksøm, slagg og andre jerngjenstander. Spesielt verdt å nevne er avfallsgrop 212425 som lå 6 m nord for essen. Denne inneholdt flere større deler av et beslag og en kniv i tillegg til klinksøm og flere mindre uidentifiserte biter med jern. Denne gropen ble datert til AD 1033-1158 (TRa-14623, 950 ± 20 BP) og faller med det inn i samme periode som essen.

3,6 m nordvest for essen lå det en mindre nedgravning (215555) som hadde en tydelig kullinse i topp og inneholdt både slagg og smiskall i den kullholdige øvre delen av konteksten. Denne var svært kompakt og lå under det som kan tolkes å være hjulspor, og har på den måten blitt skadet. Det skal ikke sees bort i fra at dette kan være restene av enda en grop for metallbearbeiding.

Tabell 131. Katalogiserte gjenstandsfunn fra avfallsgrop 212425

Museumsnummer	Gjenstand	Materiale
T28156:32	Beslag	Jern
T28156:33	Beslag	Jern
T28156:34	Kniv	Jern

Figur 340. Gjenstandsfunn fra avfallsgrop 212425. Venstre: Beslag T28156:32-33. Da63803_T28156_032_033. Høyre: Kniv T28156:34. Da63803_T28156_034. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

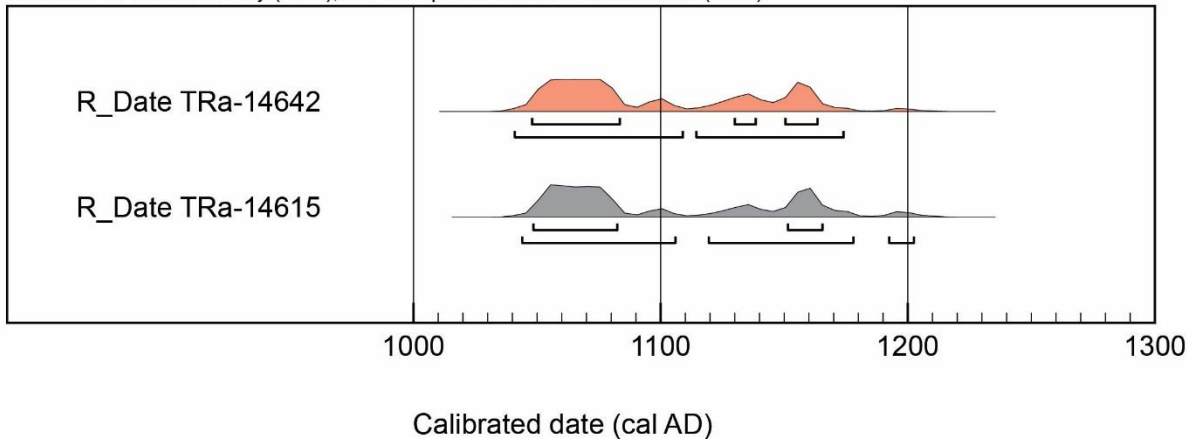
3.2.15.3 ¹⁴C-dateringer

Totalt ble det analysert to ¹⁴C-prøver fra essen. I tillegg til trekullprøve fra fyllet ble det også analysert kull fanget inne i slagg. Dateringsresultatene fra ¹⁴C-prøvene ble tilnærmet identisk, og viser at essen trolig var i bruk i tidlig middelalder. ¹⁴C-prøven på trekull fra slagg ble vedartsbestemt til furu, men siden denne dateringen er identisk med trekullprøve 216639, tolkes det til at furuen her ikke har egenalder.

Tabell 132. Oversikt over daterte ¹⁴C-prøver fra trekull samlet inn fra esse 216371.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
216639	216371 Esse	TRa-14615	Trekull av bjørk	915 ± 15	AD 1048-1165	AD 1044-1202
220177	216371 Esse	TRa-14642	Trekull av furu fra slagg	920 ± 15	AD 1048-1163	AD 1041-1174

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 341. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra trekull samlet inn fra essen. Rødt markerer prøve datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.15.4 Naturvitenskaplige prøver

Slagg fra konteksten ble samlet inn i løpet av utgravningen samt at massene ble gjennomført med magnet for å fange opp mindre metallfragmenter, slik som smiskall. I tillegg ble det tatt ut en jordprøve for metallurgisk analyse. Slagg, smiskall og jordprøve fra essen ble sendt til metallurgisk analyse hos Arne Jouttijärvi ved Heimdal-Archaeometry (Jouttijärvi & Johansen 2022).

3.2.15.4.1 Analyse og resultat

Fra essen ble det i tillegg til tre biter slagg analysert en jordprøve som inneholdt materiale som tydelig stammet fra bearbeiding av jern. Spesielt viste tilstedeværelsen av hammerskjell og slaggekuler at tolkningen av anlegget som en esse sannsynligvis var korrekt. Ut over dette fantes det også trekull og forglasset leire, noe som også normalt finnes i en esse. I prøven var det også små malmlignende biter som mest sannsynlig har vært jernfragmenter, men som har blitt omdannet til korrosjon, og har kittet materiale fra bakken sammen. Mellom slagget var det også noen større stykker som trolig var jern dekket av en tykk mantel av materiale sementert sammen av korrosjon.

Analyser av hammerskjell og slaggekuler viste at de fleste skjellene og noen av kulene hadde et innhold av jernoksid (FeO), som er større enn 90 %. Dette betyr at de mest sannsynlig er forårsaket av sekundær smiing (forming) av jerngjenstander.

Ved sekundærsmiing er det svært lite slagg igjen i jernet og det kan derfor ikke dannes hammerskjell av slagg. På den annen side vil overflaten av jernet kunne reagere med oksygenet i luften, og danne et tynt lag av nesten rent jernoksid (FeO). Dette laget er også sprøtt, og vil derfor gå i stykker under hammering. Dette skaper de små, klare skallene som er karakteristiske for denne smiprosessen.

Ved primærsmiing renses derimot restsagg ut av jernet slik at det kan egne seg til smiing av gjenstander. Dette gjøres ved å varme opp jernet til rundt 1200°C i asken, slik at slagget smelter. Noe av slagget drypper ned til bunnen av sjakten og størkner som en karakteristisk kompakt, plankonvekst slagg. Noe slagg vil imidlertid stivne som et lag på overflaten av jernet, og bryte av som små flak (hammerskjell) når jernet smis. Skjellene vil ha samme kjemiske sammensetning som utvinningsslagget de er dannet av. Det ble funnet to hammerskjell og to slaggekuler som kan tyde på at primærsmiing også kan ha foregått i smia. Hvis det har vært tilfelle, har det imidlertid bare skjedd i svært liten grad.

Et enkelt slagg var mer kompakt, og hadde et meget høyt innhold av manganoksid (MnO) samtidig var innholdet av kaliumoksid (K₂O) og kalsiumoksid (CaO) lavt, noe som ligner mer på det man ser i malm, og ikke til smislagg. Det er derfor sannsynlig at dette er et utvinningsslag, og ikke et smislagg essen.

3.2.15.5 Tolkning

Kontekst 216371 var sporene etter det som ble tolket som en esse med brukstid i middelalder. Essen bestod av lagvis mye kull og brent sand, og det ble funnet mye slagg, sintret leire og hammerskall.

Tre biter slagg analysert i tillegg til en jordprøve som inneholdt materiale som tydelig stammet fra bearbeiding av jern. Spesielt tilstedeværelsen av hammerskjell og slaggekuler indikerer at tolkningen av konteksten som en esse sannsynligvis var riktig. I tillegg til hammerskallene var det både trekull og noe sintret leire, som også normalt vil finnes i essen. Den brente leiren på disse stykkene var rødbrent, noe som viser at brenningen skjedde i en oksiderende atmosfære, og dermed i en åpen esse og ikke i en lukket ovn. Ved fyring i en reduserende atmosfære, som i en jernekstraksjonsovn, vil leiren bli grå.

Analysene av hammerskjell og slaggekuler viste at de hadde et høyt innhold av jernoksid og som indikerte at de mest sannsynlig er forårsaket av sekundær smiing (forming) av jerngjenstander. Én bit slagg hadde en annen metallsammensetning og pekte mot utvinningsslag, mens et fåtall hammerskall og slaggekuler viste at det var forgått primærsmiing i essen, men i svært liten grad.

3.2.16 Avfallsgroper

Det ble undersøkt til sammen åtte kontekster som ble karakterisert som avfallsgroper. Størstedelen av groperne lå i det sentrale bosettingsområdet eller i nærhet til dette. Samtlige groper hadde gjenstandsfunn, hvorav et utvalg ble innlemmet i samlingene. Funnene bestod hovedsakelig av husgeråd i form av spinnehjul, vevlodd, bryner og kniv i tillegg til spredt klinksøm og noe slagg.

Kun én av avfallsgropene (216195) lå under kulturlaget, og ble påvist etter fjerning av dette. Groperne lå midt i sjakten som ble gravd av fylkeskommunen i 2014 og det var derfor ikke mulig å avgjøre avfallsgropens relasjon til laget. Mye av massene i sjakten ble ikke gravd bort av fylkeskommunen og groperne var synlig som en mer steinholdig struktur i de gjennliggende massene. Avfallsgropen ble datert til AD 1322-1410 (TRa-14613, 570 ± 15 BP), noe som viser til en senere aktivitetsfase enn kulturlaget. Basert på dateringene peker disse mot at groperne var gravd igjennom laget.

5 m mot nordvest lå avfallsgrop 215860. Groperne inneholdt to skår fra kleberkar (T28156:37-38) i tillegg til spredt klinksøm og noe slagg. ^{14}C -dateringen av denne groperne ga en datering til siste del av høymiddelalder og inn i senmiddelalder på lik linje med avfallsgrop 216195.

Avfallsgrop 212425 lå 3 m nordøst for avfallsgrop 215860. Denne inneholdt et større, avlangt beslag av jern med noe treverk bevart (T28156:32-33) samt en liten kniv av jern (T28156:34). ^{14}C -prøve fra denne sammenfalt med kulturlaget som også lå i umiddelbar nærhet til groperne.

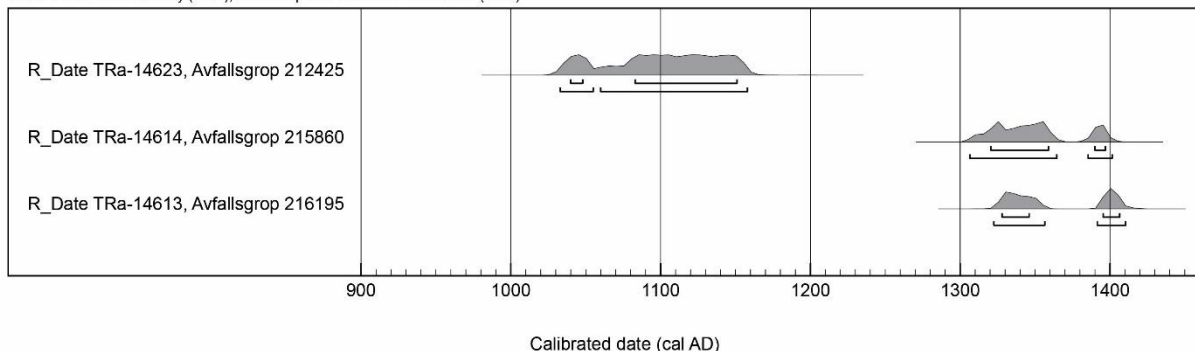
10 m nordøst for kulturlaget lå avfallsgrop 207971. Denne skilte seg fra de øvrige groperne både ut ifra størrelse og fyllmateriale. Groperne målte 2,47 x 2 m og 55 cm dyp med et fyllmateriale som bestod kun av skjørbrønt stein. Ett bryne ble funnet i den utgravde halvdelen (T28156:16). Avfallsgropen var gravd ned i kanten av 220169 som var en større forsenkning ut mot den nordvestre kanten av feltet.

Avfallsgropene 201516 og 202626 var begge forholdsvis grunne og bestod av grusholdig sand med en del kull og noe skjørbrønt stein. Grop 202626 lå umiddelbart sør for hus 2, mens avfallsgrop 201516 lå 20 m mot nordøst. Begge disse groperne inneholdt flere gjenstander som spinnehjul (T28156:6), gryteøre (T28156:7), del av vevlodd (T28156:8), og bryner (28156:9-10).

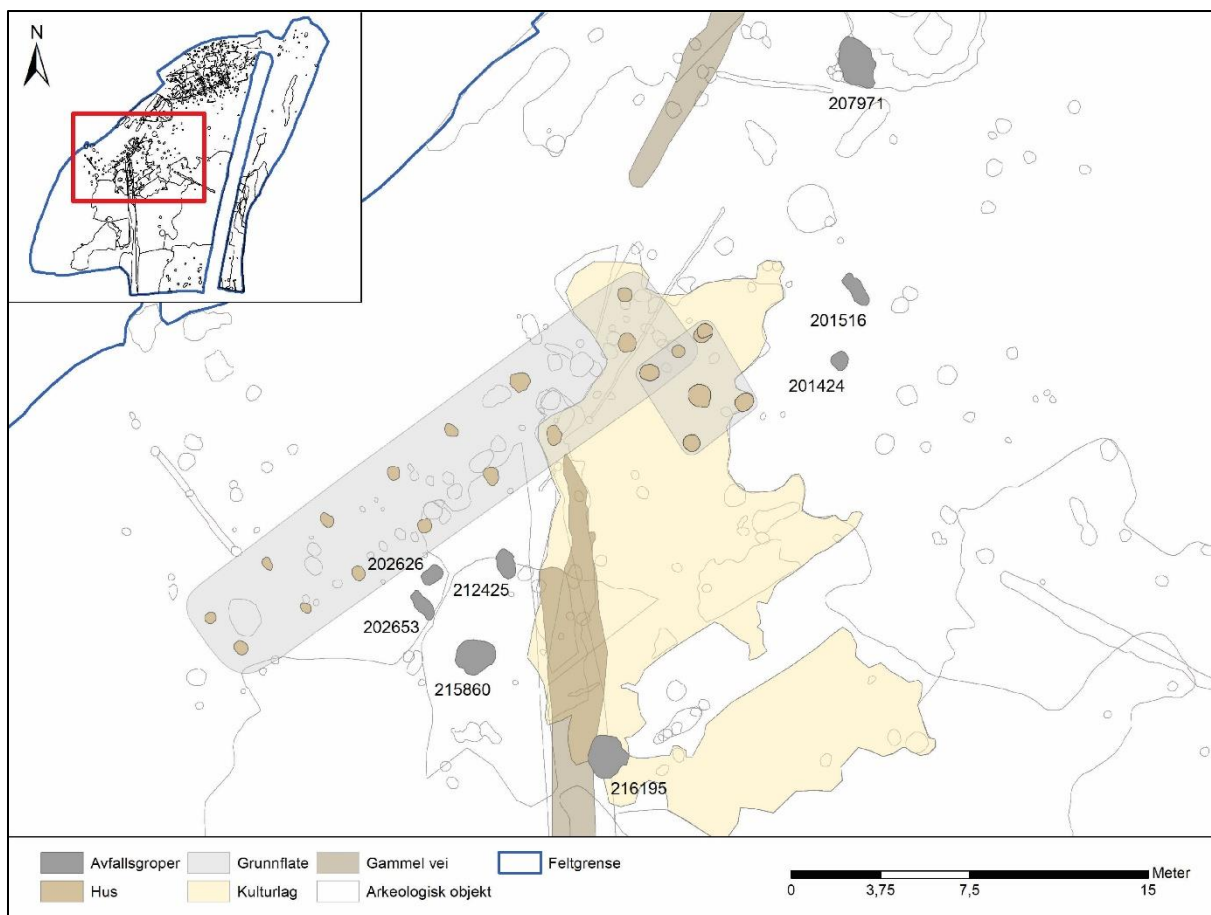
Tabell 133. Oversikt over daterte ^{14}C -prøver på trekull samlet inn fra avfallsgroper.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
216239	216195 Avfallsgrop	TRa-14613	Trekull av bjørk	570 ± 15	AD 1328-1406	AD 1322-1410
216635	215860 Avfallsgrop	TRa-14614	Trekull av bjørk	600 ± 15	AD 1320-1397	AD 1306-1401
216959	212425 Avfallsgrop	TRa-14623	Trekull av selje/vier/osp	950 ± 20	AD 1040-1151	AD 1033-1158

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 342. Kalibrerte ^{14}C -dateringer på trekull samlet inn fra avfallsgroper. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

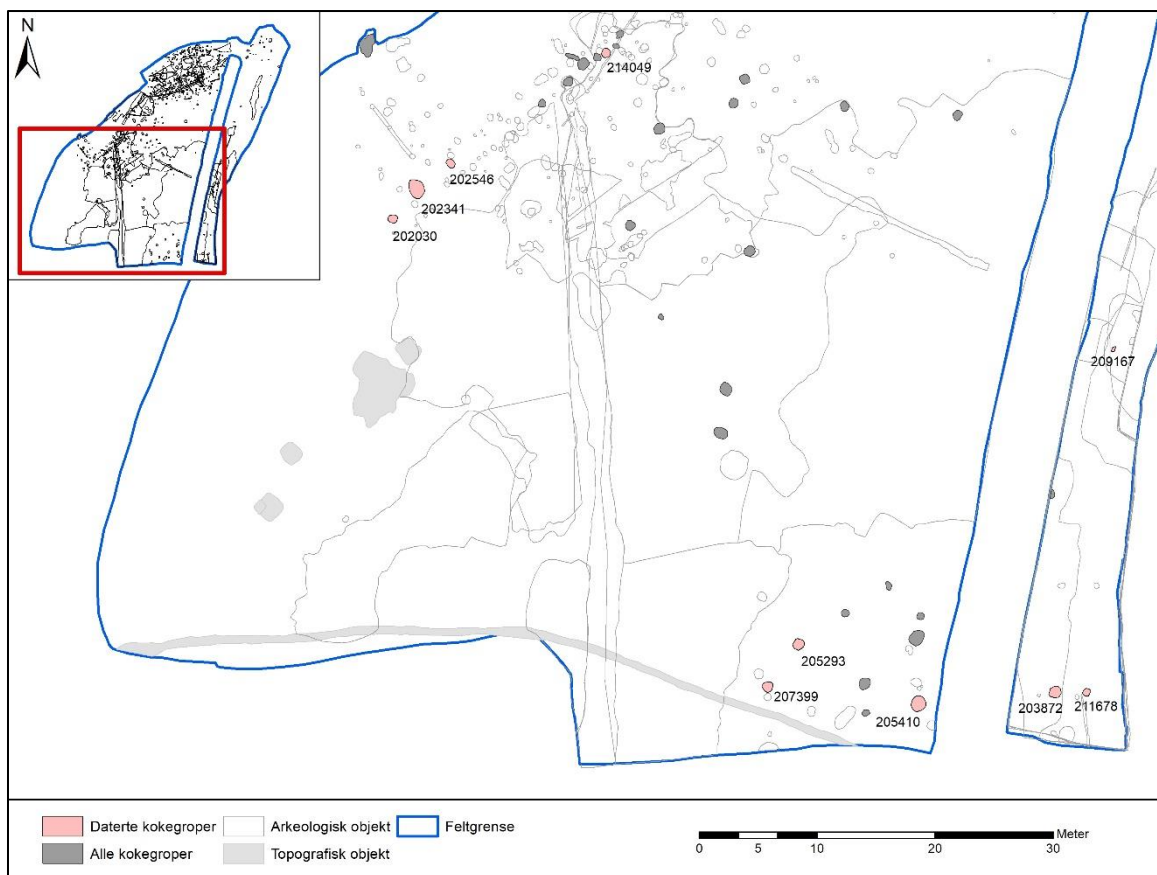
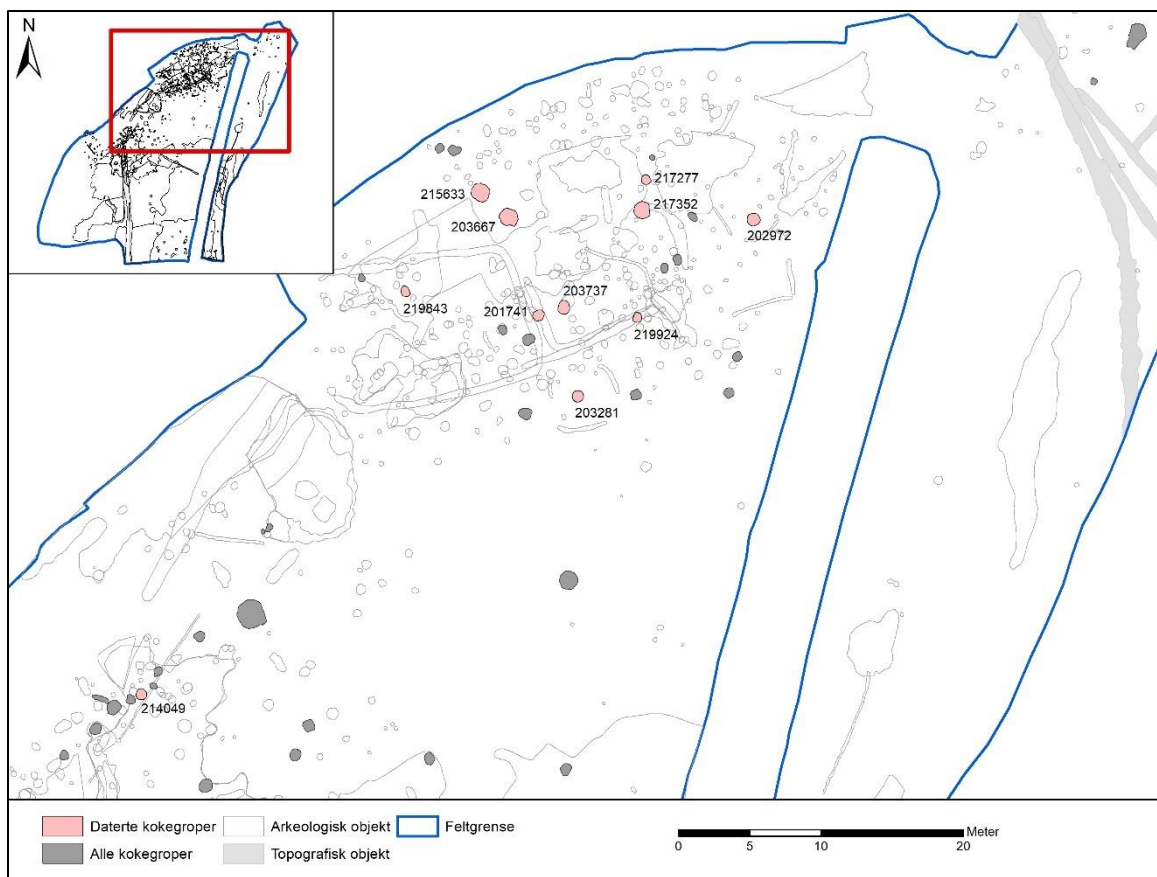
Figur 343. Kart over avfallsgroper i den sentrale delen av lokaliteten. Hus 2 og Bygning 100 sees sammen med kulturlaget. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabell 134. Oversikt over gjenstandsfunn i avfallsgroper

Museumsnummer	Gjenstand	Materiale	Kontekst
T28156:6	Spinnehjul	Kleberstein	201516
T28156:7	Gryteøre	Jern	201516
T28156:8	Vevlodd	Kleberstein	202626
T28156:9	Bryne	Skifer	202626
T28156:10	Bryne	Skifer	202626
T28156:16	Bryne	Sandstein	207971
T28156:32	Beslag	Jern	212425
T28156:33	Beslag	Jern	212425
T28156:34	Kniv	Jern	212425
T28156:37	Randskår kar	Kleberstein	215860
T28156:38	Skår kar	Kleberstein	215860

Figur 344. Utvalgte gjenstandsfunn fra avfallsgroper. Over til venstre: Spinnehjul T28156:6. Da63803_T28156_006. Over til høyre: Del av vevlodd T28156:8. Da63803_T28156_008. Under: Bryne i to deler T28156:9-10. Da63803_T28156_009_010. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 345. Oversikt over samtlige kokegroper, kullflekker og ildsteder på lokaliteten, samt daterte kontekster. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

3.2.17 Kokegroper, ildsteder og kullflekker

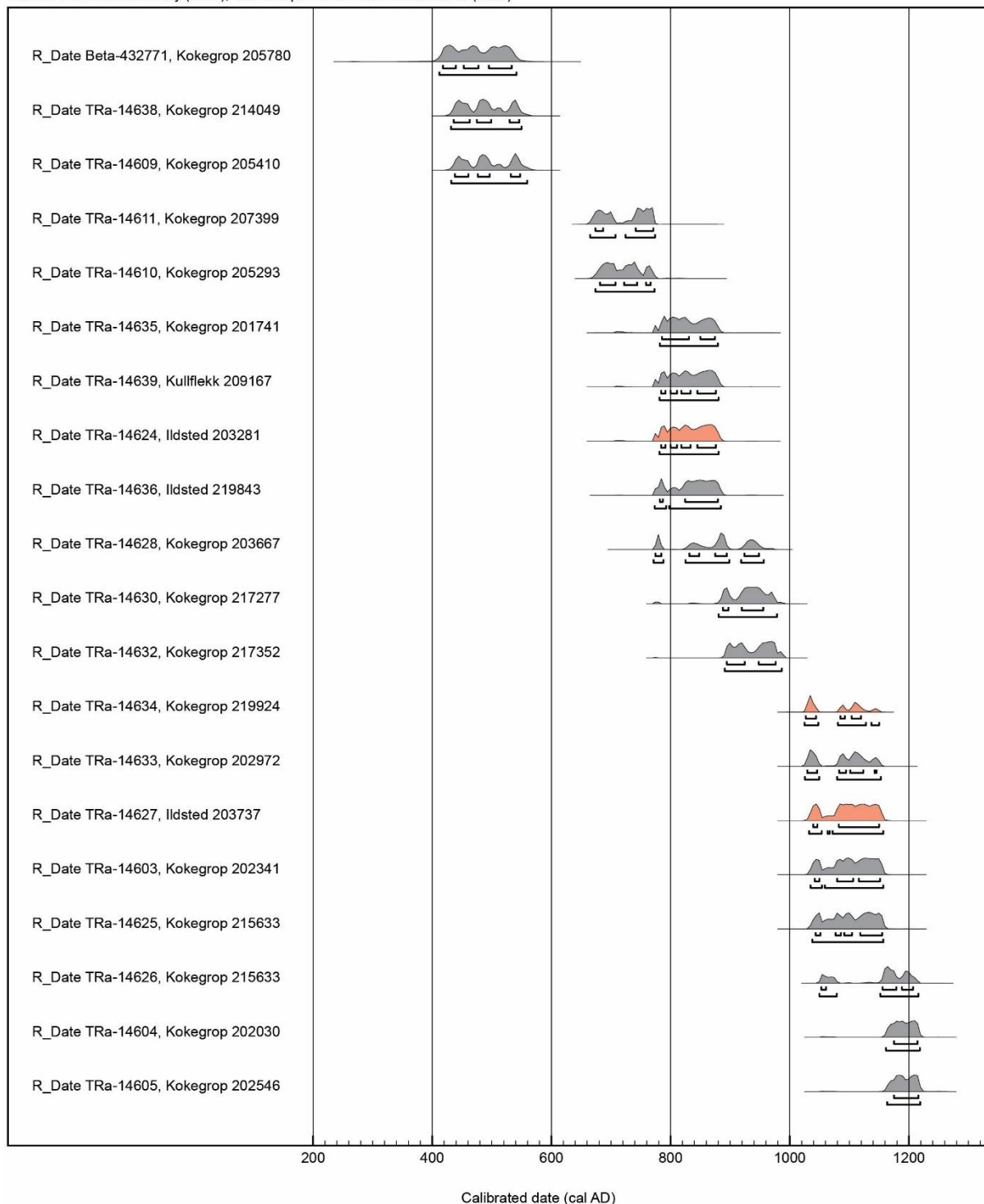
Det ble funnet til sammen 68 kokegroper, ildsteder eller kullflekker innenfor undersøkelsesområdet, hvorav 64 ble undersøkt. Det ble totalt samlet inn 36 trekullprøver fra kokegroper, ildsteder og kullflekker, hvorav 20 av disse ble analysert. Flere av kokegropene var gjennomgående grunne, noe som trolig er et resultat av moderne jordbruksvirksomhet innenfor området. Gropene lå generelt sett spredt ut over hele utgravningsområdet, men det var større konsentrasjoner innenfor de to bosetningsområdene samt i den søndre delen av feltet vest for veien. Generelt sett ble kokegropene i den søndre delen av feltet datert til eldre jernalder og forbundet med aktiviteten i Hus 2, mens kontekstene i bosetningsområdene ble datert til yngre jernalder og middelalder. Til sammen 13 kokegroper var tømt eller tolket som trolig tømt. Syv av disse lå under eller i nærheten av kulturlag 210901, mens fire lå i det nordre bosettingsområdet, og de to siste lå i sør og sørøst.

Tabell 135. Oversikt over daterte ¹⁴C-prøver på trekull samlet inn fra kokegroper, ildsteder og kullflekker.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert alder 68 %	Kalibrert alder 95 %
202544	202341 Kokegrop	TRa-14603	Trekull av bjørk	945 ± 15	AD 1043-1152	AD 1036-1158
202545	202030 Kokegrop	TRa-14604	Trekull. Dicotyledon	870 ± 15	AD 1176-1215	AD 1162-1219
202786	202546 Kokegrop	TRa-14605	Trekull av bjørk	865 ± 15	AD 1176-1217	AD 1164-1220
209183	209167 Kullflekk	TRa-14639	Trekull av bjørk	1205 ± 15	AD 785-877	AD 782-881
211151	205410 Kokegrop	TRa-14609	Trekull. Dicotyledon	1565 ± 15	AD 439-548	AD 433-560
211153	205293 Kokegrop	TRa-14610	Trekull av selje/vier/osp	1275 ± 15	AD 682-767	AD 675-774
211154	207399 Kokegrop	TRa-14611	Datert på frø	1295 ± 15	AD 675-772	AD 666-775
214390	211678 Kokegrop	TRa-14612	Trekull av or	1655 ± 15	AD 403-424	AD 268-526
217003	203281 Ildsted	TRa-14624	Trekull av furu	1205 ± 15	AD 785-877	AD 782-881
217869	215633 Kokegrop	TRa-14625	Trekull av bjørk	940 ± 15	AD 1044-1156	AD 1039-1158
217870	215633 Kokegrop	TRa-14626	Trekull av bjørk	895 ± 15	AD 1054-1208	AD 1051-1217
217978	203737 Ildsted	TRa-14627	Trekull av furu	950 ± 10	AD 1042-1150	AD 1035-1156
218310	203667 Kokegrop	TRa-14628	Trekull av bjørk	1160 ± 15	AD 775-949	AD 772-957
218585	217277 Kokegrop	TRa-14630	Trekull av bjørk	1135 ± 15	AD 889-956	AD 881-979
218951	217352 Kokegrop	TRa-14632	Trekull av bjørk	1115 ± 10	AD 895-977	AD 892-987
219394	202972 Kokegrop	TRa-14633	Trekull av bjørk	970 ± 15	AD 1030-1146	AD 1026-1154
219950	219924 Kokegrop	TRa-14634	Trekull av furu	975 ± 10	AD 1028-1120	AD 1026-1151
220037	201741 Kokegrop	TRa-14635	Trekull av bjørk	1210 ± 15	AD 786-875	AD 783-880
220052	219843 Ildsted	TRa-14636	Trekull av bjørk	1195 ± 15	AD 783-880	AD 774-885

220161	214049 Kokegrop	TRa-14638	Trekull av or	1570 ± 15	AD 437-547	AD 432-551
STFK S12	205780 Kokegrop	Beta-432771	Trekull ukjent	1610 ± 30	AD 419-534	AD 413-542

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 346. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer på trekull samlet inn fra kokegrop, ildsteder og kullflekker. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

3.2.18 Øvrige kontekster

I tillegg til kontekster som allerede er blitt redegjort for, forekom et også kontekster på lokaliteten som var vanskelig å tolke. Blant disse var en samling med stolpehull ut mot den nordvestre ytterkanten av lokaliteten, mellom de to bosettingsområdene, samt flere smale grøfter spesielt i nærheten av hus 2 og bygning 100.

3.2.18.1 Stolpehull

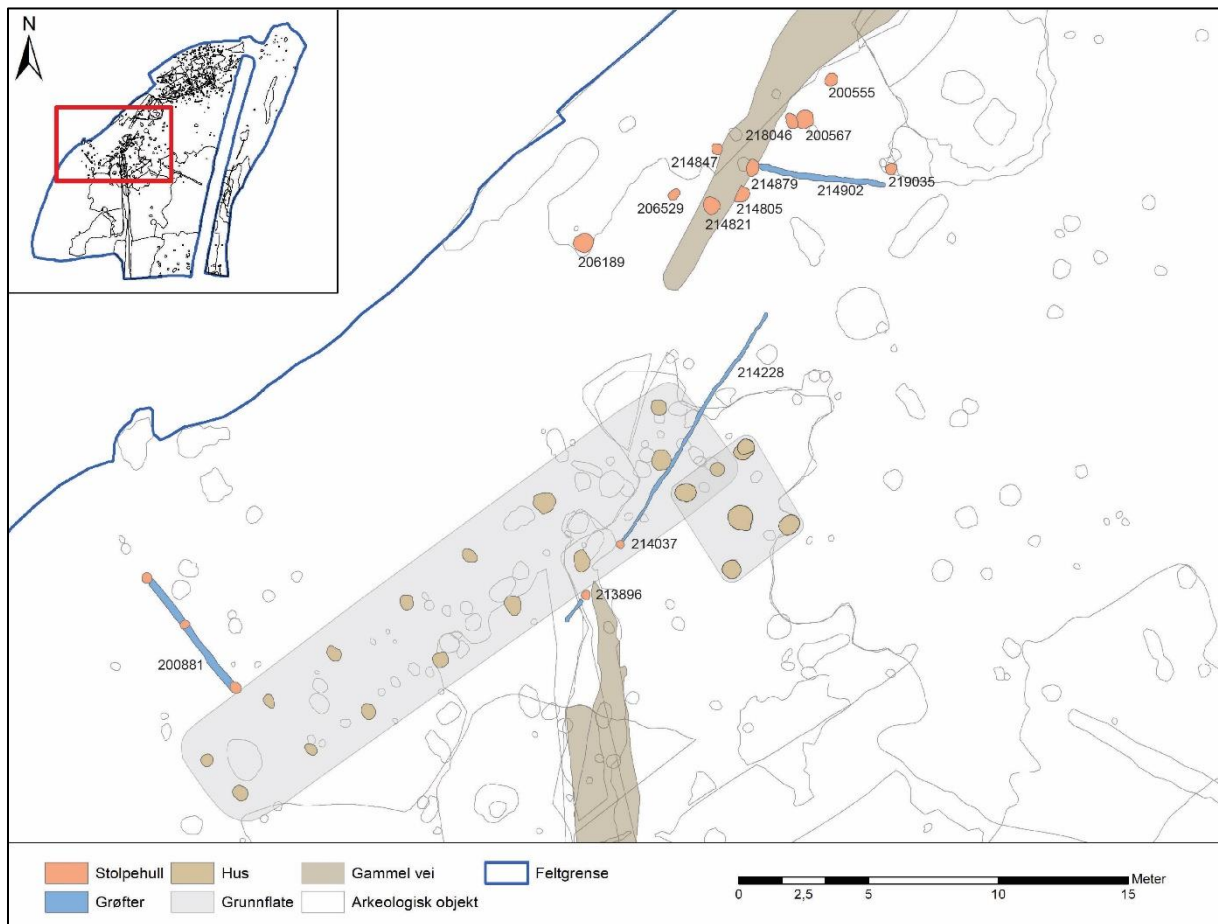
En gruppe med til sammen ti stolpehull lå ut mot kanten av lokaliteten i nordvest. Flere av disse lå også under restene av den gamle gårdsveien. Enkelte av disse stolpehullene var kraftige og dype, men ingen lå slik plassert at de dannet et åpenbart mønster. Plasseringen i denne delen av feltet var også noe uvanlig sett i lys av de øvrige anleggsporene på lokaliteten, ettersom stolpehullene her lå i en til dels bratt helling. Det var derfor vanskelig å tilegne disse noen samlet funksjon utover å være stolpehull, men den kraftige utføringen antydnet at de kunne være rester etter en form for konstruksjon som har stått ut mot kanten av skråningen i nord.

Figur 347. Stolpehull i nordvest. Over venstre: Dobbelstolpehull 200567 og 218046. Da63222_182. Over høyre: Stolpehull 214805. Da63222_193. Under: Stolpehull 219035 i plan med synlig skoning og i profil. Da63222_216 og _219. Foto: Eystein Østmo, Mari Raastad og Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 136. Oversikt over stolpehull i nordvest.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)	Stolpeavtrykk	Skoningsstein
200555	Stolpehull	53	46	27	Nei	Ja
200567	Stolpehull	75	69	50	Nei	Ja
206189	Stolpehull	68	75	73	Nei	Nei
206529	Stolpehull	40	44	31	Nei	Ja
214805	Stolpehull	67	62	60	Nei	Nei
214821	Stolpehull	63	63	39	Nei	Nei
214847	Stolpehull	50	50	24	Nei	Nei
214879	Stolpehull	66	41	30	Nei	Nei
218046	Stolpehull	50	50	44	Nei	Nei
219035	Stolpehull	45	43	35	Nei	Ja

Figur 348. Stolpehull og grøfter i den vestre delen av lokaliteten. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

3.2.18.2 Diverse grøfter

Det ble undersøkt og dokumentert flere mindre grøfter på lokaliteten. Det var ikke mulig å sette disse inn i noen større sammenheng.

Blant stolpehullene ut mot kanten i nordvest, lå det også en kort grøft (214902). Den gikk i øst-vest retning og var 4,8 m lang med en bredde på 18 cm. Fyllmaterialet bestod av gråbrun grusblandet sand med spredt kull. Mye kull var synlig i toppen mot øst. Grøfta hadde rette sider og avrundet bunn, og med en dybde på 15 cm. I vest stoppet grøften i stolpehull 214879. Her kom også restene av den gamle gårdsveien inn så det er sannsynlig at denne har forstyrret mye. Grøften hadde en noe brå avslutning mot øst uten at det var synlig noen sekundær kontekst her.

Rett nord for den sørvestre enden av Hus 2, lå grøft 200881. Den gikk i nordvest-sørøst retning og fremsto som en lang smal skygge av en grøft med en lengde på 3,48 m og største bredde på 22 cm. Fyllmaterialet bestod av brun til gråbrun sand med spredte kullbiter og med største dybde på 6 cm. Grøften ble avgrenset av to stolpehull; 200867 i nord og 200841 i sør. Midtveis i grøften lå stolpehull 200855.

Grøft 214228 krysset den nordøstre delen av Hus 2 i nordøst-sørvest-retning. Den var lang og smal, med en samlet lengde på 11,5 m fordelt på to halvdel. Den nordøstre delen var lengst (10,4 m) mens den sørvestre var kort på kun 1,1 m. Begge grøftene stoppet brått og det var vanskelig å si om de har vært lengre, da de ikke var synlige mot undergrunnene i større utstrekning enn det som ble dokumentert. To små stolpehull (213896 og 214037) kuttet grøften og dannet da en åpning på 2,5 m. Den nordre halvdel av grøfta kuttet kullflekk 214783 som lå i enden av Hus 2, men kuttet igjen av kokegrop 213620 noe lengre mot nordøst.

3.2.19 Aktivitet fra steinalder

I løpet av utgravningen ble det gjort en rekke flintfunn, hvor flere av funnene indikerer en aktivitetsfase i mesolitikum. Funnene ble gjort over store deler av lokaliteten, men størsteparten av funnene konsentrerte seg i de områdene av lokaliteten hvor det også har vært størst aktivitet i jernalder. Dette viste at steinalderfunnene var kraftig omrotet og at den spredningen vi så ikke representerte noen steinalderlokalitet, og at det heller ikke var mulig å si noe om hvor i området denne aktiviteten kan ha foregått. Flinten ble funnet i dagens matjordslag, i eldre dyrkingslag, samt nede i stolpehull og i kulturlag. Gjennom trekulldateringene som ble gjort av ulike kontekster på lokaliteten, ble det fanget opp ett ¹⁴C-resultat til senmesolitikum. Denne dateringen kom fra nedgravning 202214 som lå sentralt i det sentrale bosetningsområdet. Fra denne konteksten ble det sendt inn to trekullprøver til datering, da toppen av konteksten tydelig bestod av kulturlag 210901, mens nedgravningen under var en sekundær kontekst. Trekullprøven fra toppen ble ¹⁴C-datert til høymiddelalder AD 1221-1268 (TRa-14606, 805 ± 15 BP), mens trekull fra nedgravningen under ble datert til senmesolitikum 4590-4453 BC (TRa-14607, 5690 ± 20 BP). Trolig er det mesolitiske trekullet blandet inn i fyllmaterialet til nedgravning 202214 og konteksten er trolig ikke en representant for aktiviteten i senmesolitikum. Likevel er dette prøveresultatet med på å tidfeste steinalderaktiviteten innenfor området. Samtlige steinalderfunn fra både Skeiet 1 og Skeiet 2 ble katalogisert under T28155. Totalt ble det katalogisert 36 funn fra Skeiet 2 som ligger under T28155:1-32. For katalogtekst, se vedlegg 2.2.

Tabell 137. Liste over steinalderfunn Skeiet 2

Funnliste Skeiet 2 (T28155:1-32)			
Kode	Klassifiseringsbetegnelse	Råstoff	Antall
	Flekk		
0111	Makroflekk	Flint	2

Avslag			
0121	Makroavslag	Flint	1
0122	Medioavslag	Flint	5
01221	Medioavslag med bruksspor	Flint	4
0123	Mikroavslag	Flint	2
0124	Fragment	Flint	9
0124	Fragment	Kvarts	1
01241	Fragment med bruksspor	Flint	2
Kjerne			
02182	Ubestemt kjerne med flere plattformer	Flint	1
Kjernefragment			
0222	Plattformkjernefragment	Flint	1
0224	Ubestemt kjernefragment	Flint	2
Prepareringsavslag			
0233	Flekkefront	Flint	1
02311	Ryggmakroflekk	Flint	1
0232	Platformavslag	Flint	1
Kniv			
04354	Ubestemt platekniv	Sandstein	1
Retusjert flekke			
06311	Makroflekk med rett enderetusj	Flint	1
Stikkel			
0711	Kantstikkel	Flint	1
Prøve			
1501	Trekullprøve	Trekull	1
Sum			36

Tabell 138. Steinaldermaterialets råstoffinndeling

Råstoffordeling	
Råstoff	Antall
Flint	33
Kvarts	1
Sandstein	1
Trekull	1

3.3 Gjenstandsfunn

Det ble til sammen gjort 262 gjenstandsfunn i løpet av utgravningen. Størstedelen av funnene ble gjort i forbindelse med de eldre dyrkningslagene, kulturlaget samt avfallsgroper. En stor andel av funnene var slagg samt jernnagler uten kontekst, og ble ikke prioritert i løpet av etterarbeidet. Gjenstandene som ble innlemmet i NTNU Vitenskapsmuseets samlinger var av boplasskarakter typisk for jernalder og bestod bl.a. av kniver, nøkler og en øks funnet under sosialt søk i forkant av utgravningen. En rekke bryner ble funnet i løpet av undersøkelsen. Her ble kun bryner fra sikre kontekster prioritert. I tillegg ble husgeråd i form av spinnehjul, vevlodd og skår av kleberkar innlemmet i samlingene. Funnene samt dateringsresultater og øvrige naturvitenskaplige analyser ble katalogisert under T28156.

Tabell 139. Oversikt over katalogiserte gjenstandsfunn

T28156		
Unr.	Gjenstand	Materiale
1	Celt	Jern
2-3	Spenne	Kobberlegering
4	Baksteheller	Kleberstein
5	Barre	Bly
6	Spinnehjul	Kleberstein
7	Gryteøre	Jern
8	Vevlodd	Kleberstein
9-10	Bryne	Skifer
11	Bryne	Kvartsitt
12	Bryne	Sandstein
13-15	Nøkkel	Jern
16	Bryne	Sandstein
17	Spenne	Kobberlegering
18-19	Kniv	Jern
20	Beslag	Jern
21	Fiskekrok	Jern
22	Fil	Jern
23	Søkke	Jern
24	Låsepinne	Jern
25	Bryne	Skifer
26	Hammer	Jern
27	Kniv	Jern
28-29	Kar	Kleberstein
30-31	Bryne	Sandstein
32-33	Beslag	Jern
34	Kniv	Jern
35	Kar	Kleberstein
36	Kniv	Jern

37-38	Kar	Kleberstein
39	Bryne	Sandstein
40	Produksjonsavfall	Kobberlegering
41-161	Prøveresultater	

3.4 Dateringer

Det ble samlet inn til sammen 94 trekullprøver i løpet av utgravningen. 52 trekullprøver ble sendt til vedartsanalyse og ¹⁴C-datering ved Nasjonallaboratoriene for datering ved NTNU. Inkludert i disse er også trekull flotterte makrofossilprøver. Av til sammen 41 analyserte makrofossilprøver, ble det sendt 29 prøver med makrofossiler til ¹⁴C-analyse. Dateringsresultatene ble kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4. For samlet liste over prøver og dateringer se vedlegg 6.

Det ble sendt inn tre biter med slagg fra ulike områder og kontekster innenfor lokaliteten for å ¹⁴C-datere trekull fanget inne i slagget. I samtlige av slaggprøvene ble det gjort datering på trekull av furu som kan ha høy egenalder, noe som gjør at resultatene her bør sees i sammenheng med datering av øvrig materiale fra de gitte kontekstene.

Generelt sett viste dateringsresultatene en aktivitet på lokaliteten fra tidlig folkevandringstid til og med høymiddelalder. Aktiviteten i eldre jernalder er kort og begrenser seg til en kokegrupaktivitet samt det kullholdige laget i bunnen av eldre dyrkingslag. I overgangen eldre/ynge jernalder oppstår det en tid tilsynelatende uten aktivitet innenfor området, før bosettingsaktiviteten gjenoppstår i merovingertid AD 666-775 (TRa-14611, 1295 ± 15 BP). Bosetningsaktiviteten er aktiv gjennom hele yngre jernalder og inn i middelalder, før den brått forsvinner omkring AD 1350.

3.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser

Av naturvitenskaplige prøver ble det samlet inn 86 makrofossilprøver. Størstedelen av disse ble samlet inn fra stolpehull, men også fra utvalgte lag og øvrige anleggsspor. 41 prøver ble sendt til flottering og analyse hos Universitetsmuseet i Bergen. Til sammen 14 jordmikromorfologiske prøver ble samlet inn fra ulike lag og utvalgte anleggsspor. Seks prøver ble sendt til analyse hos Dr. Richard Macphail ved Institute of Archaeology, University College London (UCL). Det ble samlet inn fem pollenserier fra Skeiet 2, hvorav to ble analysert ved Universitetsmuseet i Bergen.

3.5.1 Makrofossil- og pollenanalyser

31 makrofossilprøver ble sent til analyse ved Universitetet i Bergen våren 2020. De analyserte prøvene var hovedsakelig samlet inn fra stolpehull tolket å tilhøre bygninger, samt den ytre grøften til Hus 1 og eldre dyrkingslag. Det ble fokusert på å dekke så mange bygninger som mulig og samtidig at de analyserte prøvene ga et representativt resultat. Ytterligere ti makrofossilprøver ble sendt til analyse høsten 2020. Disse var samlet inn fra Bygning 100 samt den ene delen av geil 220200.

Hovedfokus for analysene var om prøvene inneholdt forhistorisk plantemateriale som kunne si noe om vekstforhold og eventuelt åkerbruk i området, samt forkullede makrofossiler for ¹⁴C-datering av bygningene.

I tillegg til makrofossilprøvene ble det analysert to pollenserier; én serie med syv prøver fra eldre dyrkingslag, og en serie med tre prøver fra nedtrampet lag i geil 220200.

3.5.2 Jordmikromorfologiske analyser

Seks jordmikromorfologiske prøver ble sendt til analyse hos Dr. Richard Macphail ved Institute of Archaeology, University College London (UCL). Prøvene var samlet inn fra fossil dyrkningshorisont, den ytre grøften til Hus 1 samt lag 219609 som var en del av geil 220200. Hovedfokuset for analysene var om det kunne sies noe om lagenes sammensetning og akkumulering. For prøven fra den fossile dyrkningshorisonten var det i tillegg vekt på om det var tegn til jordbearbeiding, om det var likheter / ulikheter mellom lagene og om bruken av området har endret seg med tiden. For prøvene fra grøften til Hus 1 var det i tillegg ønskelig å undersøke om det var mulig å se faser i grøften, om grøften hadde vært en del av en innhegning og om fyllmaterialet i grøften var lignende det eldre dyrkningslaget. Prøven fra lagt som var en del av geil 220200 hadde fokus på om analysen kunne si noe om laget var et resultat av mennesker eller dyrs bevegelser, og om laget hadde likheter med det eldre dyrkningslaget.

3.5.3 Metallurgiske analyser

Én prøve bestående av slagg, smiskall og jordprøve fra esse 216371 ble sent til analyse hos Arne Jouttijärvi ved Heimdal-Archaeometry i Danmark. Formålet med prøven var å få en større forståelse for metallbearbeidingen som har foregått på lokaliteten, og hvorvidt metallbearbeidingen var et resultat av utvinning av jernmalm i området.

3.6 Sammenfatning

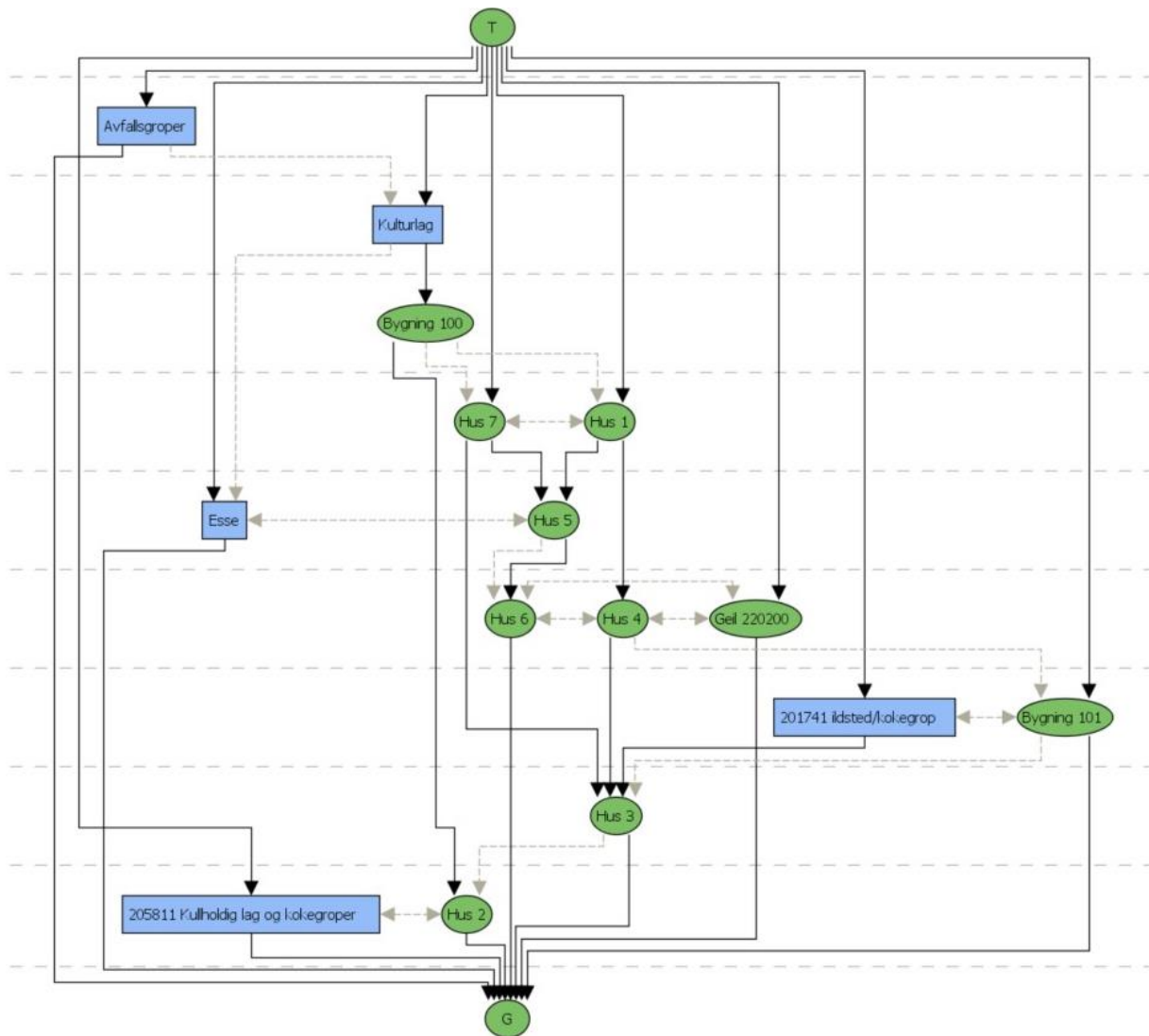
De arkeologiske undersøkelsene på Skeiet 2 resulterte i funn av bosetningsområder fra både eldre og yngre jernalder. I løpet av undersøkelsen ble det totalt påvist 700 anleggsspor, hvorav 531 ble undersøkt. Det ble påvist spor etter ni hus og bygninger, som alle viste til en stor variasjon i byggeskikk og planløsning. Generelt sett viste ¹⁴C-resultatene til aktivitet innenfor området i perioden fra folkevandringstid og frem til slutten av høymiddelalder. Bosetningen var aktiv gjennom hele yngre jernalder og inn i middelalder, før den brått opphørte omkring AD 1350.

I tillegg til den omfattende aktiviteten i jernalder og middelalder kunne det spores en veldig mye tidligere aktivitet på feltet i form av spredte funn av flint. Disse lå løst i dyrkningslagene, i stolpehull, avfallsgroper og ildsteder. Funnene var få og spredt, og bar preg av å ha blitt flyttet rundt sammen med aktiviteten i området i senere tid. Én ¹⁴C-prøve ble datert til senmesolitikum 4590-4453 BC (TRa-14607, 5690 ± 20 BP), og kan være en indikator på aktivitet innenfor området i dette tidsrommet.

Totalt ble det analysert 81 ¹⁴C-prøver fra lokaliteten. Datering av eldre dyrkningslag og anleggsspor funnet i lagene viste til en aktivitet i lagene over lang tid. Med kullflekk datert til starten av vikingtid og kullholdig grøft datert til tidlig middelalder, var dette spor etter aktivitet som ikke direkte kunne relateres til dyrking. Dette kan derfor være et tegn på at det har skjedd en viss veksling i aktiviteten innenfor området og at det har vært perioder med brakkelegging, for eksempel mellom beite og dyrking. I tillegg til datering av lag, var en andel av ¹⁴C-prøvene viktig for å kunne tidfeste bygningsfasene innenfor området. Som et resultat av å spesielt datere makrofossiler fra stolpehull, og da med vekt på prøver som var samlet inn fra nedgravningen til stolpene i den grad det var mulig, var det mulig å få en god tidfesting av de ulike bygningene til tross for tilsynelatende stor tetthet i tid. Gjennom ¹⁴C-dateringen var det mulig å skille ut faser i bosetningen og det var mulig å skille ut til sammen åtte faser gjennom til sammen 950 år med forhistorisk bosetning.

Aktiviteten i eldre jernalder var konsentrert til folkevandringstid og de arkeologiske sporene ble påvist i form av Hus 2, spredte kokegroper samt den eldste fasen med dyrking innenfor området. Denne aktiviteten ble datert til om lag AD 400-580. Det ble også påvist spredte kokegroper og dyrkningsaktivitet på Skeiet 1 i denne perioden (se Skeiet 1, kapittel 2). Gjennom pollen- og makrofossilanalysene tolkes det til at landskapet på Skeiet i folkevandringstid har vært relativt åpent og oppdyrket (Overland 2022). I overgangen eldre/ynge jernalder var det derimot en klar endring i aktivitetsmønstrene på feltet og det ble ikke påvist noen ¹⁴C-dateringer som falt inn i perioden AD 560-650. Den første dateringen i yngre jernalder kom i form av et makrofossil fra bygning 100 som ble datert til AD 646-671 (TRa-16753, 1365 ± 15 BP). Dette kan indikere at det var en nedgang i bosetningsaktiviteten i området i denne perioden, men det skal selvfølgelig ikke sees bort i fra at det har vært aktivitet på feltet som ikke er blitt fanget opp gjennom ¹⁴C-prøvene.

Hus 3 ble kun indirekte datert og med bakgrunn i stratigrafisk informasjon samt ¹⁴C-datering, bør denne bygningen ha eksistert før overgangen merovingertid/vikingtid da den ytre grøften var dekket av en kokegrop datert til AD 783-880 (TRa-14635, 1210 ± 15). Det er likevel usikkert om denne bygningen kan ha hatt sin bruksperiode så tidlig som på 600-tallet. Hus 3 markerte også overgangen til en endret bygningstradisjon på Skeiet, da utformingen av dette huset skiller seg fra de treskipede langhusene fra eldre jernalder, og markerer trolig starten på den enskipede bygningstradisjonen.

Figur 349. Matrise over de ulike fasene på lokaliteten

Videre i slutten av merovingertid/tidlig vikingtid sees Bygning 101 på lokaliteten. I likhet med Hus 3 skiller Bygning 101 seg tydelig fra langhustradisjonen, og denne lille mulig sirkulære enheten representerte trolig ikke en boenhet. Til tross for dette viser tilstedeværelsen av bygningen at det i starten av vikingtid fremdeles var noe spredt aktivitet innenfor området. Ettersom det kan spores aktivitet i form av kokegrøper og bygninger som trolig har hatt en økonomisk funksjon, kan det tenkes at boenhetene har vært utenfor Skeiet 2 i denne perioden.

I andre halvdel av vikingtid sees det en økt bosettingsaktivitet på feltet ved Hus 4 og Hus 6 samt geilen som trolig ledet til/fra disse bygningene. Begge disse byggene var tydelig enskipede konstruksjoner og var bygget på en måte som har etterlatt store og dype stolpehull på feltet, og som indikerte kraftige konstruksjoner. Hus 6 forsvant ved inngangen til middelalder, mens Hus 4 ble delvis revet og bygget om til å bli det nye Hus 5 som dominerte bosettingsområdet i tidlig- og inn i høymiddelalder. Samtidig med dette huset var det også aktivitet med bearbeiding av jern i essen som ble undersøkt i sentrale delene av lokaliteten. Analysene av denne konteksten viste at det i stor grad var sekundærbearbeiding av jern som hadde foregått, men at det også var enkelte spor etter primærbearbeiding.

Tilstedeværelsen av de store bygningene fortsatte inn i høymiddelalder da den store, men vanskelig å tolke Hus 1 dominerte bosettingsområdet i nord. Samtidig med denne var også Hus 7 som var mindre,

og som lå i skyggen av Hus 1. Grunnet Hus 1 sin store størrelse er det naturlig å tenke at denne representerte en boenhet, og de jordmikromorfologiske analysene viste at den ytre grøften var fylt med bosettingsavfall, noe som da er naturlig. Den mindre Hus 7 kan representere en mindre boenhet, eller en gårdsøkonomisk bygning uten at det var mulig å spore dette ytterligere gjennom det arkeologiske materialet.

Mot slutten av 1100-tallet var det igjen få bygninger å spore på Skeiet. Bygning 100 sentralt på lokaliteten var en liten femstolperskonstruksjon som var vanskelig å tolke. Med bakgrunn i størrelsen kan det utelukkes at denne representerte en boenhet. Likevel er det nærliggende å tro at det fremdeles var bosetting på området da kulturlaget sentralt på lokaliteten også ble datert til denne perioden. Det kan derfor tenkes at byggeskikken nok en gang har endret seg og at laft har blitt den foretrukne byggemåten til fordel for stolpebygde konstruksjoner, noe som i liten grad etterlater spor i undergrunnen.

Sprede stolpehull og et fåtalls avfallsgroper markerte den siste fasen i bosettingen på første halvdel av 1300-tallet. På lik linje med overgangen mellom eldre/ynge jernalder, sees det også på slutten av 1200-tallet og inn på 1300-tallet en periode uten dateringer. Den seneste ¹⁴C-dateringen fra kulturlaget var AD 1219-1280 (Beta-432770, 780 ± 30 BP), mens den tidligste ¹⁴C-dateringen fra siste bosettingsfase ikke var før AD 1306-1401 (TRa-14614, 600 ± 15 BP). Etter disse dateringene på 1300-tallet ble det ikke fanget opp noen form for aktivitet på Skeiet, og det kan derfor tolkes dit hen at bosettingen fikk sin slutt som følge av Svartedauden i 1349.

4 Skeiet 3

Type kulturminne: Nyere tid
Askeladden ID: 170668
Datering: Nyere tid
Avdekt areal: 130,215 m²
Anleggspor funnet: 3
Nummerrekke Intrasis: 300000-309999

4.1 Innledning

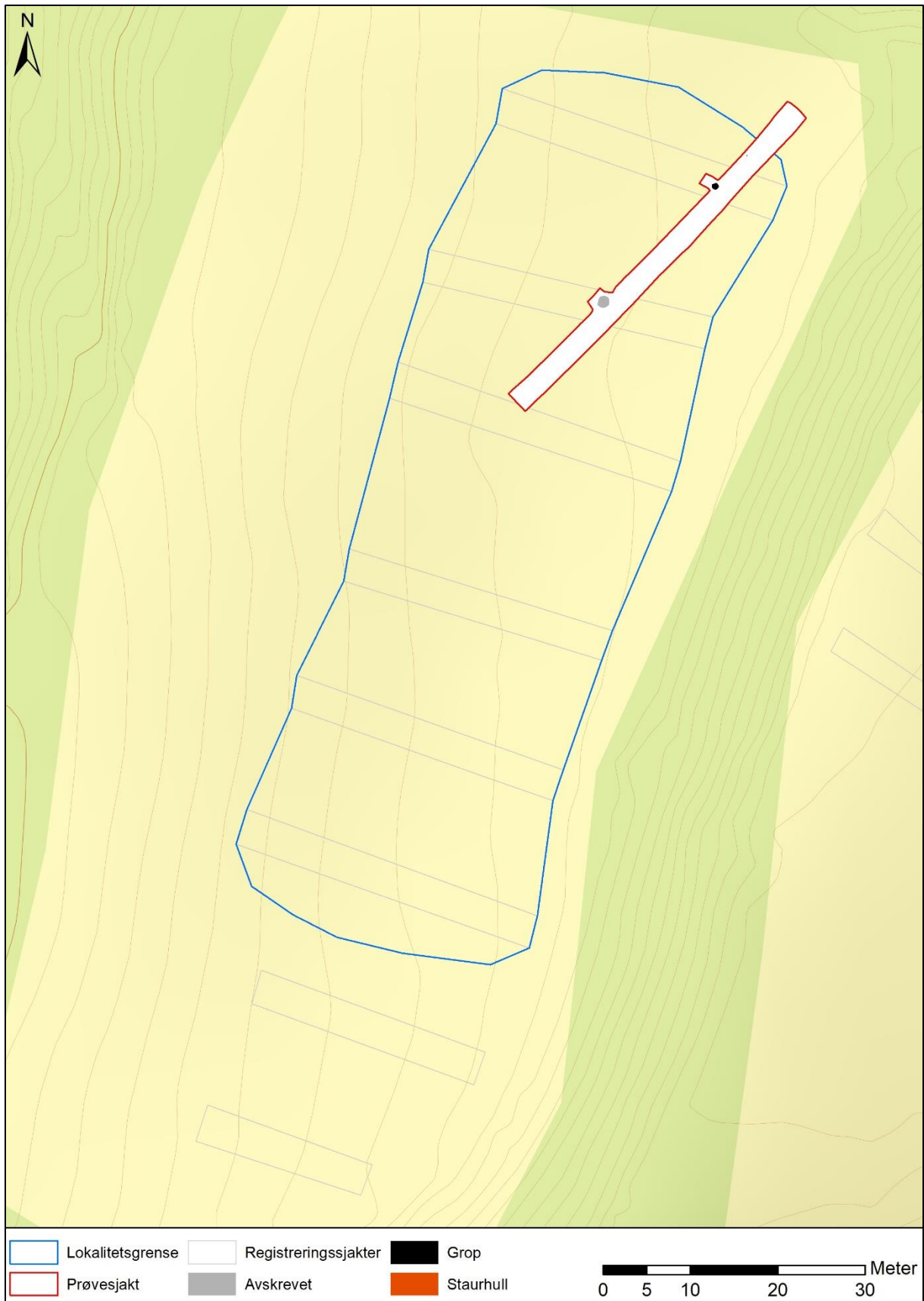
Området ble sjaktet under registreringen i 1996, med 8 sjakter på til sammen 784 m². Det ble da funnet noen groper/nedgravinger, uten at man kunne si noe om deres funksjon eller alder. I tillegg ble det observert noen mulige ardspor. På grunn av lokalitetens fine beliggenhet, den uvisse alder og funksjon til gropene, og observasjoner av mange sirkulære, mulige strukturer observert på flyfoto og under registreringen, ble lokaliteten tatt med i prosjektplanen. Lokaliteten ble gravd 2 september 2019.

4.2 Metode

Det ble gravd en søkesjakt 2,6 meter bred og 46 meter med lang gravemaskin på tvers av sjaktene gravd i 1996. Strukturene som ble funnet ble håndgravd.

4.3 Resultat

Tre strukturer ble funnet og undersøkt.

Figur 350. Skeiet 3. Kart: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

4.3.1 Grop 300022

Figur 351. Grop 300022 i plan. Da64406_002. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 352. Grop 300022 i profil. Da64406_003. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Gropa var nokså tydelig i plan. Den var 85 cm lang, 65 cm og 12 cm dyp. Den besto av rød sand, grus og noe grå silt. Litt kull i toppen. Det ble ikke funnet noen funn i strukturen. Massen var ganske homogen. Den er tolket som en sannsynligvis naturlig grop.

4.3.2 Nedgraving/avskrevet 300001

Figur 353. Nedgraving 300001. Da64406_001. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Gropa var 1,45 meter lang og 1,3 meter bred. Den hadde blitt gravd ut $\frac{1}{4}$ del av fylket i 1996 og tolket som et mulig stolpehull. Den ble i 2019 gravd $\frac{1}{4}$ til så hele profilen kom fram. I massene var det en del grålig silt og moderne matjord. Det ble også observert en del funn av glass og tegl, noe som gjorde så den ble raskt avskrevet som moderne.

4.3.3 Staurhull 300037

Figur 354. Staurhull 300037 i plan. Da64406_004. Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet

Staurhullet var 10x10 cm. Massene besto av sandholdig grus.

4.4 Oversikt over gjenstandsfunn

Det ble ikke gjort noen gjenstandsfunn som ble tatt med inn ved undersøkelsen.

4.5 Oversikt over ¹⁴C-dateringer

Det ble tatt en ¹⁴C-prøve av grop 300022. Denne ble ikke sendt inn til analyse.

4.6 Sammenfatning

Ingen sikre funn av forhistoriske kontekster ble funnet. En grop som ble tolket som mulig stolpehull under registreringen (i registreringens sjakt 2) ble avskrevet. Det ble ikke observert noe under undersøkelsen som tydet på bruk i forhistorisk tid. Antageligvis har man ikke brukt området før i nyere tid. Området ble derfor nedprioritert i det videre arbeidet, og ikke fullt ut avdekket.

5 Klokkarbekken – hulvei

Type kulturminne: Ferdsel

Askeladden ID: 170574

Datering: Nyere tid

Avdekt areal: 64 m²

Nummerrekke Intrasis: 310000-320000

5.1 Innledning

Veien ble registrert i 1997 i en forundersøkelse gjort av Vitenskapsmuseet, og tolket som en mulig hulvei som forbinder de lavereliggende flatområdene ned mot fjorden med Skeiet. Hulveien ble ikke observert lenger opp. Lokaliteten ble gravd 4 - 6 august 2020 ved Eystein Østmoe som feltleder og Michael A. James som feltleder 2. Stig Faren fra BN var gravemaskinsjåfør.

Veien gikk ned fra jordet ved lokaliteten Skeiet 3, og ned til en utløper av Vinjefjordsveien som går til et småbruk 200 meter mot sørvest. Veien lå i en bratt skråning, og skrånte nedover mot nordvest fra Skeiet 3. Den steg fra 17 moh. til 26 moh. på toppen.

Figur 355. Veien etter rydding, sett ovenfra. Da63658_040. Dronefoto: Kristoffer R. Rantala. NTNU Vitenskapsmuseet.

5.2 Metode

Veien ble undersøkt gjennom bilder, rydding, metallsøking, innmåling, snitt gjennom veien og dokumentering av profil gjennom tegning, foto og prøver.

5.3 Resultat

Terrenget var kupert og var preget av mye busker og gressvekst og det var tydelig tatt ut tømmer i området for ikke lenge siden. Det ser ut på flyfoto fra 2019 at det har skjedd sannsynlig samme år. Vi måtte først bruke ganske lang tid på å først rydde veien for alle mulige vekster, og ved hjelp av gravemaskin og kjetting dra ned de største trærne som lå i veien. Det som var mest slående er at den ble mye bredere når man først hadde ryddet unna og klipt vekk all vekst i kanten.

Figur 356. Veien før rydding. Da63658_007.
Foto: Eystein Østmoe, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 357. Veien etter rydding. Da63658_028. Foto: Eystein Østmoe.
NTNU Vitenskapsmuseet.

Veien ble befart med prosjektleder Raymond Sauvage, leder av entrepenørfirmaet BN, Ole-Ståle Nilsen og representant for Statens vegvesen, Edgar Solbakk. Det ble avgjort av sikkerhetsmessige hensyn å ikke bruke gravemaskin høyt oppe i veien, da terrenget var veldig bratt og ujevnt. Det ble derfor avgjort bare å grave et snitt gjennom veien, et stykke ned der maskinen lett kom seg til og der det så ut at profilen ville komme godt fram.

Etter noen timers jobbing ble veien renset frem, og formen på den begynte å tre fram. Det ble tydelig at tilsnittet på den var mer flat enn en tradisjonell hulvei. Veien ble ettergått med metallsøker, men tingene som ble funnet var kun moderne, deriblandt en nederlandsk feltrasjonsboks som kan tyde på at veien har blitt brukt under militærøvelser for ikke lenge siden.

Etter den var renset frem og dokumentert, ble det så lagd en profil med gravemaskin ca. 10 meter fra bunnen av veien. Profilen ble så tegnet, fotografert og tatt prøver av.

Figur 358. En veiduk var lagt i deler av veien og dukket opp under torven. Da63658_023. Foto: Eystein Østmoe. NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 359. Veien i 1962. Foto: Norgebilder.no

Under torva på veien fant vi noe veiduk. Duken så ut til å ligge i hele veiens bredde, men ikke i hele veiens lengde. Gravemaskinsjåføren identifiserte typen, så det ble tydelig at veien har vært i bruk for ikke så lenge siden. Ved befaring av veien kunne også leder for entrepenørfirmaet Ole-Ståle Nilsen fortelle om at veien ble brukt da han bodde på Vinjeøra under oppveksten. På flyfoto er veien tydelig, og sannsynlig i bruk i 1962, mens den i 1975 ser ut til å ha gått ut av bruk.

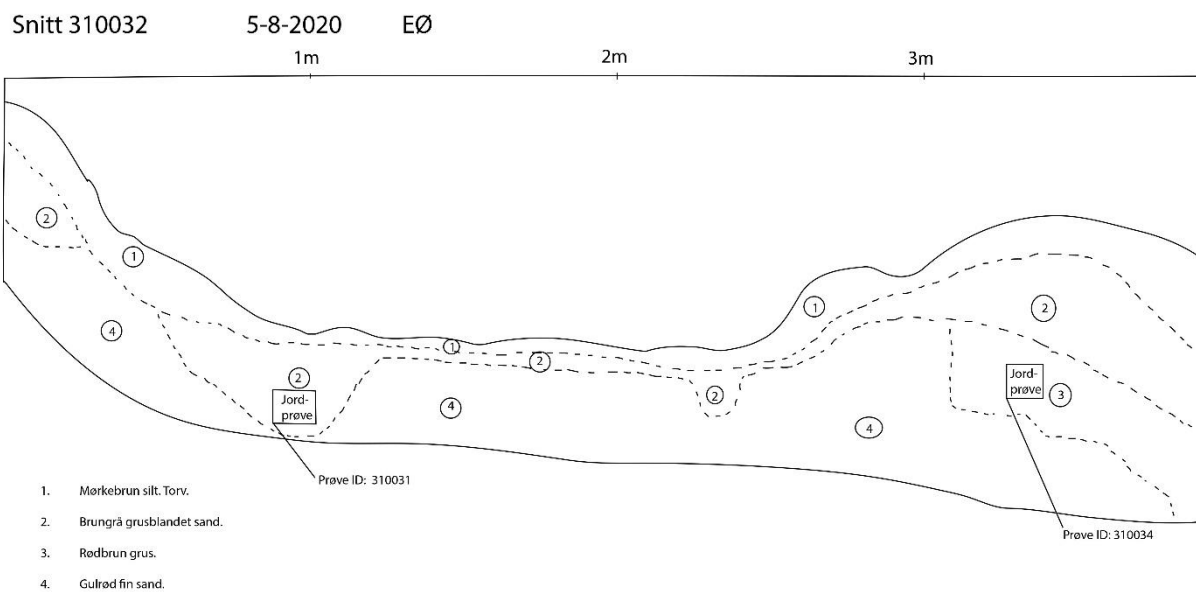
Figur 360. Ortofoto fra drone av fremrenset vei. Da63658_035. Foto: Kristoffer R. Rantala. NTNU Vitenskapsmuseet

Profil 310032

Figur 361. Veien snittet og profil 310032 renset frem. Da63658_026. Foto: Eystein Østmoe. NTNU Vitenskapsmuseet

E39 Betna-Stormyra Klokkarbekken 2019/70

Figur 362. Snitt 310032 tegnet med prøveuttak. Tegning: Eystein Østmoe. NTNU Vitenskapsmuseet

Profilen viste at tverrsnittet på veien er ganske flatt, og at veien ser intensjonelt skjært ned i undergrunnen uten at det er akkumulert masser på siden av veien. Det så også ut til å gå to spor som skjærte seg noe ned i undergrunnen med omtrent 1,20 m bredde, som kan tolkes som rester av hjulspor. Det var ikke spor etter noen typisk U-form etter noen hulvei i profilen eller andre steder.

Det er grunn til å anta at dette har vært en kjerrevei/gårdsvei som ikke er veldig gammel. En kjerrevei var vanligvis opp mot 2 meter eller mindre der det ikke var så mye ferdsel. Den kan ha hatt eldre faser som har blitt fjernet/erodert bort, men ut ifra observasjoner av funn og profil så tyder ikke noe på at dette har vært noe førreformatorisk veifar. Sannsynligvis har den blitt lagd da man har ryddet og tatt i bruk flaten på Skeiet 3 til dyrking.

5.4 Oversikt over gjenstandsfunn

Det ble kun funnet etterreformatoriske gjenstander ved undersøkelsen, og ingenting ble tatt med inn.

5.5 Oversikt over ¹⁴C-dateringer

Det har ikke blitt sent inn noen ¹⁴C-prøver fra undersøkelsen.

5.6 Oversikt over naturvitenskaplige prøver og analyser

Det ble tatt to prøver fra profilen. ID 310031 og 310034. Disse har ikke blitt sent inn til analyse.

5.7 Sammenfatning

Undersøkelsen gikk over tre dager. Det meste av tiden ble brukt på å rydde veien for gammel og ny vegetasjon. Etter ryddingen fremsto veien som ganske plan. Etter å ha lagd et snitt med gravemaskinen ble en profil rensert fram, og den bekreftet at den så ut til å ha et flatt tverrsnitt med groper som gikk ned i undergrunnen som kunne tolkes som hjulspor. Det er derfor sannsynlig at dette har vært en gårdskjerrevei med en begrenset alder.

6 Fjelnset

Type kulturminne: Gravfelt, kokegropfelt
Datering: Bronsealder, førromersk jernalder-høymiddelalder
Askeladden ID: 177642
Museumsnummer: T28283-T28288
Fotonummer: Da63597, Da63804
Avdekt areal: 6943 m²
Antall anleggsspor funnet: 227
Nummerrekke Intrasis: 500000-599999
Antall gravanlegg: 5

6.1 Metode

Hele lokaliteten ble flateavdekket med gravemaskin hvor ulike lag og strukturer i undergrunnen ble gravd frem, og til sammen ble det åpnet et areal på 6943 m². Ettersom undersøkelsesområdet bestod av to deler, ble den nordre delen prioritert avdekket først. Synlige anleggsspor i undergrunnen og lag ble målt inn, før utvalgte kontekster som var gravd ned i undergrunnen ble ytterligere dokumentert og deretter snittet. Utvalgte kontekster ble også tømt. Fotografi over større områder ble gjort ved fotostang eller ved hjelp av drone.

Før utgravingen ble det gjennomført en geofysisk undersøkelse av utgravingsområdet. Undersøkelsen ble gjennomført av Arne Anderson Stamnes og Krzysztof Kiersnowski fra NTNU Vitenskapsmuseet den 26. og 27. mars 2020. De innsamlede dataene antydte et antall anleggsspor i den nordre delen av lokaliteten som i stor grad samsvarte med det som ble påvist ved avdekking. Spesielt nyere tids anlegg var godt dokumentert. I den søndre delen ble det gjennom de geofysiske dataene tolket en langt høyere andel anleggsspor enn det som ble påvist, hvor grunnen til dette kan være svært steinholdig undergrunn. Av denne grunn var det lite samsvar med de geofysiske dataene og observasjonene etter avdekking i denne delen av utgravingsområdet. For redegjørelse om de geofysiske undersøkelsene, se vedlegg 7.

Det ble også gjennomført et metallsøk på Fjelnset samtidig som flateavdekkingen startet. Til forskjell fra 2019-sesongen ble det ikke sendt ut invitasjon til metallsøkmiljøet på grunn av smitteverntiltak i forbindelse med Covid-19. Likevel ble det utarbeidet en løsning hvor et fåtall detektorister søkte over området. Formålet var å kartlegge eventuelle gjenstandsfunn i pløyselaget før matjorden ble fjernet. Det ble til sammen målt inn 26 funn, hvor ingen var av førreformatorisk art. For ytterligere informasjon om metallsøkingen, se vedlegg 8.

Undersøkelsen av gravfeltet ble gjennomført med fokus på å belyse utvikling og begravelsespraksis. Det ble tidlig klart at gravanleggene var blitt utsatt for omfattende plyndring og det var derfor et spørsmål om det i det hele tatt fantes bevarte spor etter de faktiske gravene. I all hovedsak ble plyndringsgroper og sjakter undersøkt først, og deretter de omkringliggende kontekstene slik som haugfyll. Fotgrøftene ble snittet og dokumentert i profil før de ble tømt. Med bakgrunn i prosjektets problemstillinger som handlet om rituelle praksiser, ble det ved Fjelnset spesielt lagt vekt på hvordan plyndringen av gravene har foregått, og om det var mulig datere når det har skjedd.

Oversiktsbilder og ortofoto fra lokaliteten ble jevnlig analysert gjennom fargemanipuleringsverktøyet Dstretch. Denne metoden var viktig da strukturer med svake fargeforskjeller tydeligere kunne skilles fra hverandre og på den måten være et enkelt hjelpemiddel for å kunne se kontekster som ellers var vanskelig å få øye på med det blotte øyet.

I tillegg til utgravingen av gravfeltet ble det lagt vekt på å undersøke og datere en høy andel av kokegropene innenfor området, med et spesielt fokus på hvorfor det i hovedsak kun fantes kokegroper blant anleggssporene i tillegg til det overpløyde gravfeltet. Det ble ¹⁴C-datert trekull fra et større antall prøver for å få en god oversikt over utvikling og kronologi i bosetning og bruk av arealet over tid.

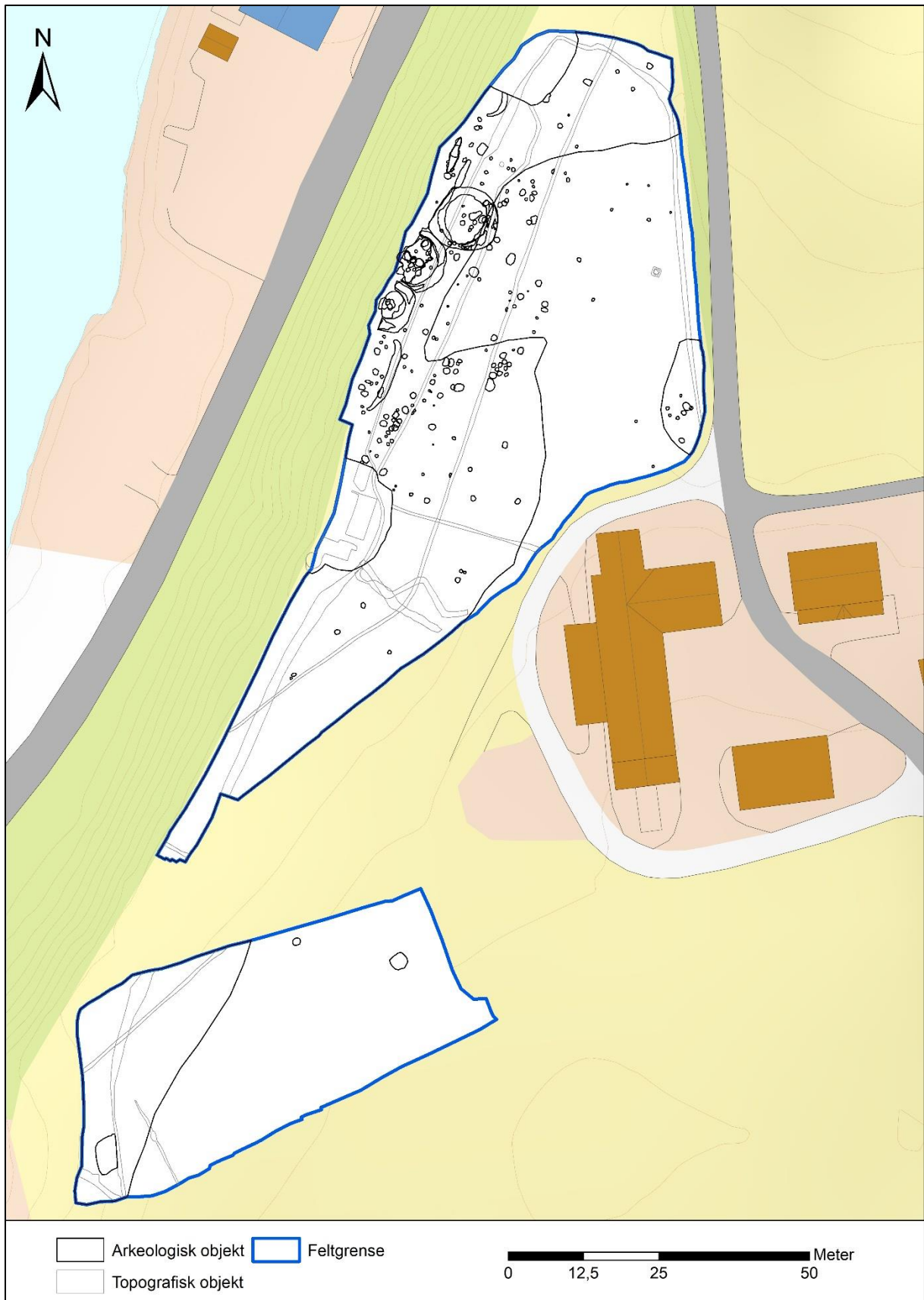
6.2 Resultat

I løpet av utgravningen ble det avdekket et areal på til sammen 6943 m² og registrert 227 kontekster, hvorav 157 ble undersøkt. De automatisk fredete kulturminnene utgjorde spor etter fem gravanlegg, 18 stolpehull, 66 kokegroper, ildsteder og kullflekker, ti lag av ulik type og ni nedgravninger, mens 46 kontekster ble avskrevet. 68 kontekster ble ikke undersøkt. De avskrevne kontekstene i stor grad enten spor etter nyere tids aktivitet, steinopptrekk eller rester av lag liggende igjen i forsenkninger på feltet. Kontekstene som ikke ble undersøkt ble ikke vurdert til å være av arkeologisk art.

Den nordre halvdel av undersøkelsesområdet var betydelig mer funnrikt enn den søndre. Resultatet av ¹⁴C-prøvene som ble analysert i løpet av prosjektet viser til en høy aktivitet innenfor området i siste halvdel yngre romertid og inn i folkevandringstid. Basert på typen gravminner undersøkt tolkes disse til å være anlagt i yngre jernalder.

Figur 363. Utsikt mot Vinjefjorden og med Fjelnset i forgrunnen. Da63597_088. Avdekkingen pågår midt i bildet. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 364. Oversiktskart over lokaliteten med alle funn. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.1 Avdekking

Flateavdekkingen pågikk i tidsrommet 11.05. – 10.06. 2020. Avdekkingen startet i den sørvestre delen av hovedfeltet, og fulgte den vestre feltkanten nordover. På denne måten ble de mulige gravminnene som var tolket å ligge ut mot den vestre feltkanten avdekket helt i første fase av utgravningen, slik at vi tidlig fikk en oversikt over det mulige gravfeltets utbredelse samt tilstand.

Matjordslaget hadde en omtrentlig tykkelse på 0,25 m, og ved avdekkingens start ble det raskt tydelig at det var påfylt masse i den søndre delen av feltet. De påfylte massene bestod av ensartet brun sandholdig jord og hadde en tykkelse på opp mot 1 m. Undergrunnen i den sørvestre delen av lokaliteten hellet mot vest, noe som ikke var synlig før avdekkingen startet. En utflating av området har trolig vært grunnen til de påfylte massene. Det ble også avdekket flere kabelgrøfter i denne delen av feltet, blant annet fra 2. verdenskrig. Da disse grøftene var gravd slik at de fulgte undergrunnen, kan det fastslås at det er blitt påfylt masse innenfor utgravningsområdet etter 2. verdenskrig.

Stedvis ble det påvist et eldre dyrkningslag under matjordslaget. Da det ikke var et fokus for utgravningen å undersøke dette laget, ble det gravd bort ved i forbindelse med avdekkingen. Det ble likevel valgt å fjerne lagene gradvis slik at vi fikk observert det eldre dyrkningslaget før det ble gravd bort. På den måten var det mulig å fange opp eventuelle synlige strukturer i laget samt fastslå lagets utbredelse.

6.2.2 Nyere tids kulturminner

I vest og nord på lokaliteten lå det to bunkeranlegg fra 2. verdenskrig. Bunkeranlegningen i nord lå gravd ned delvis innenfor feltavgrensningen og med toppen synlig på bakkenivå ute i sikringssonen. Denne bunkeren var trolig en underjordisk kommunikasjonsbunker med skytestilling. Det var mulig å gå inn i anlegget via en tunnel med inngang fra dagens E39 på nedsiden av lokaliteten. Et område på 104 m² rundt bunkeren var gravd opp og forstyrret som et ledd i byggingen av anlegget. Det var tilsynelatende få kulturminner i dette området, og det var kun to synlige kontekster som var forstyrret av inngrepet; kokegrop 500305 og grøft 502513.

Om lag 65 m mot sør var det anlagt ytterligere ett bunkeranlegg. Til forskjell fra bunkeren i nordenden, lå det sentrale anlegget innenfor lokaliteten. Også her var det gravd opp et større område rundt bunkeren med en utstrekning på 156 m². Anlegget bestod av en kommunikasjonsbunker med oppmurt inngang i nord. Mot sør var det utgang til en observasjonsbunker. Øst for anlegget var det spor etter en løpegang, samt kabelgrøfter med kommunikasjonskabler som gikk i hele feltets lengderetning.

Det var ikke påviselig at anleggelsen av bunkerne hadde ødelagt automatisk fredete kulturminner. Kun et mindretall kontekster var synlig berørt. Bunkerne lå derimot nære kanten av lokaliteten i vest og på hver side av gravfeltet, så det kan ikke utelukkes at ytterligere gravminner kan ha blitt ødelagt.

Figur 365. Dronefoto av bunker. Da63597_083. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.3 Graver og fotgrøfter

Gravfeltet på Fjelnset lå langs den vestre kanten av terrassen. Til sammen ble de funnet spor etter fire gravhauger samt én båtgrav. Gjennomgangen av anleggene er geografisk og presenteres fra nord mot sør. Til forskjell fra gravfeltet på Skeiet 1, ble det ikke funnet enkeltgraver i tilknytning til haugene. Undersøkelsen ga ingen indikasjoner på at det var mer enn én grav i hvert anlegg. Først vil det bli gitt en redegjørelse for avsviingslag 504346, siden det lå over deler av gravanleggene og det vil bli henvist til dette laget gjennom teksten.

Figur 366. Ortofotogram av gravfeltet i den vestre delen av lokaliteten. Da63597_086. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.3.1 Avsviingslag

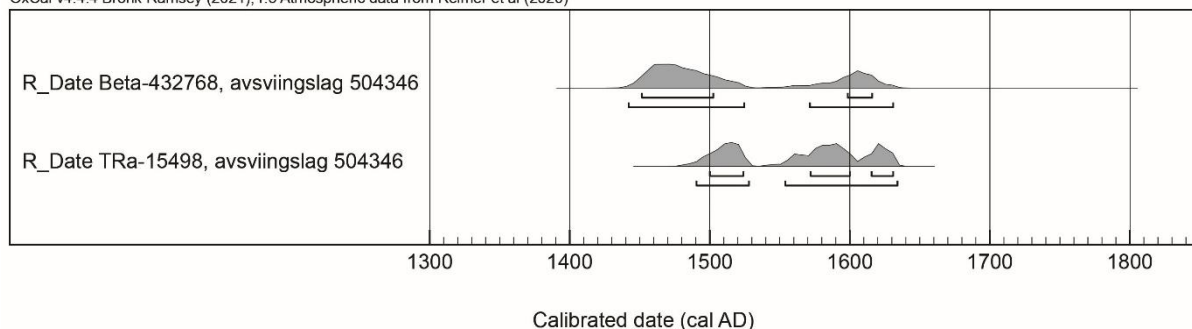
Utgravningen påviste et kullholdig lag (504346) som lå over deler av flere av fotgrøftene og som ble datert av fylkeskommunen som et ledd i registreringen i 2014. En trekullprøve ble samlet inn fra brent never og treverk i topp av en struktur tolket som en grøft, og som ble datert til senmiddelalder/nyere tid AD 1442-1631 (Beta-432768, 390 ± 30 BP).

Undersøkelsen av laget viste at et bestod av gråsvart organisk moldjord med mye trekull. Kullbitene var ofte store og skarpkantet, og laget hadde en løs og luftig konsistens. I bunnen lå det et tynt grått utvaskingslag. Det var også tydelige spor etter brente røtter og delvis brente trebiter i området. Laget hadde varierende tykkelse på mellom 1-20 cm, og hadde en samlet utbredelse på 28 m². Dette laget lå utelukkende over deler av fotgrøftene og fulgte også grøftenes form. Laget var tykkest i de vestlige delene ut mot kanten av lokaliteten og avtok innover på området. Med bakgrunn i lagets utbredelse og sammensetning, tolkes det til at laget var spor etter vegetasjon innenfor området som har blitt svidd av.

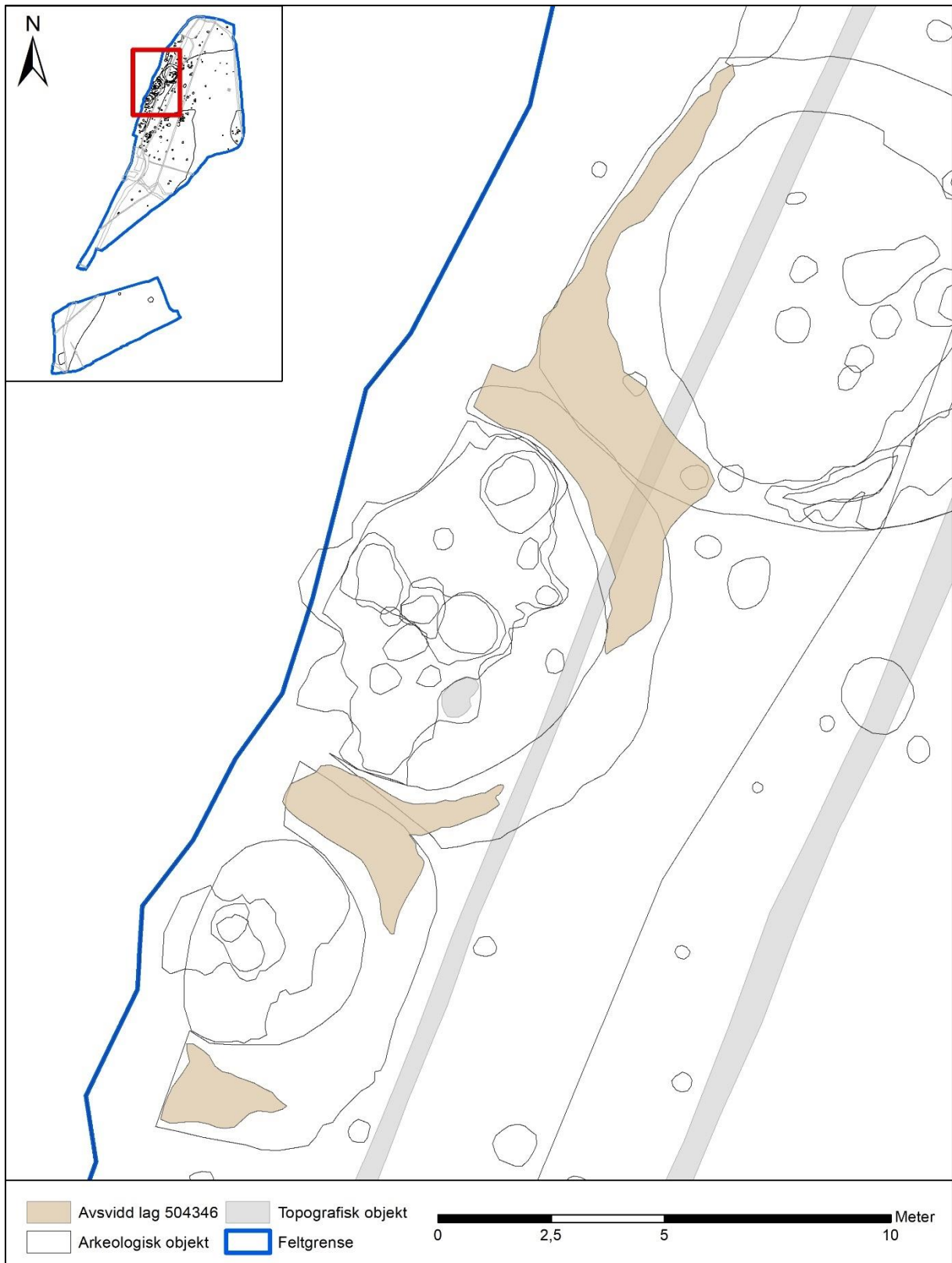
Tabell 140. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra avsviingslag 504346

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
504715	504346 Avsviingslag	TRa-15498	Trekull av bartre	340 ± 10	AD 1500-1631	AD 1490-1634
STFK Prøve K	Lag S25	Beta- 432768	Trekull	390 ± 30	AD 1451-1616	AD 1442-1631

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 367. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra avsviingslag 504346. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

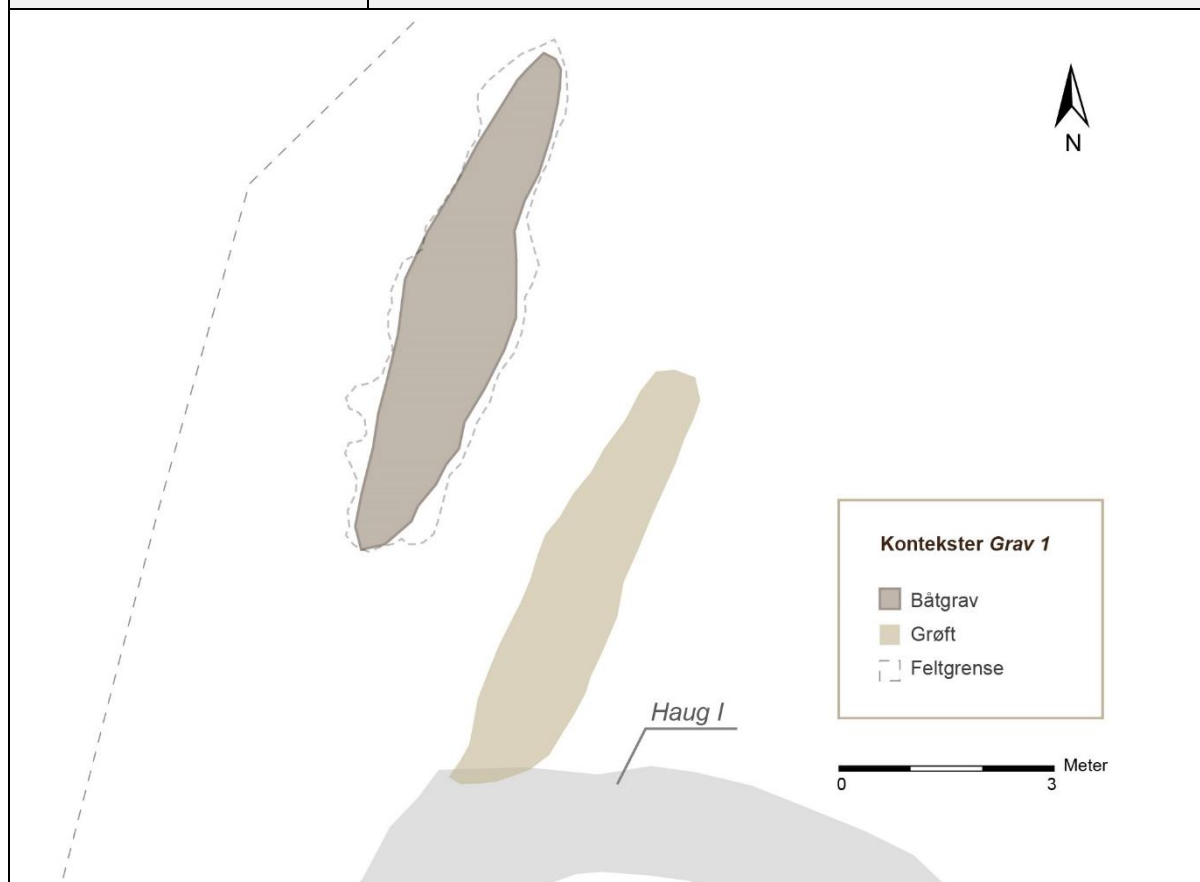
Figur 368. Utbredelse av avsvidd lag 504346. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 369. Oversiktsfoto av Haug II med avsvidd lag 504346 over fotgrøften markert med hvit stiplet linje. Da63597_063. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.4 Grav 1

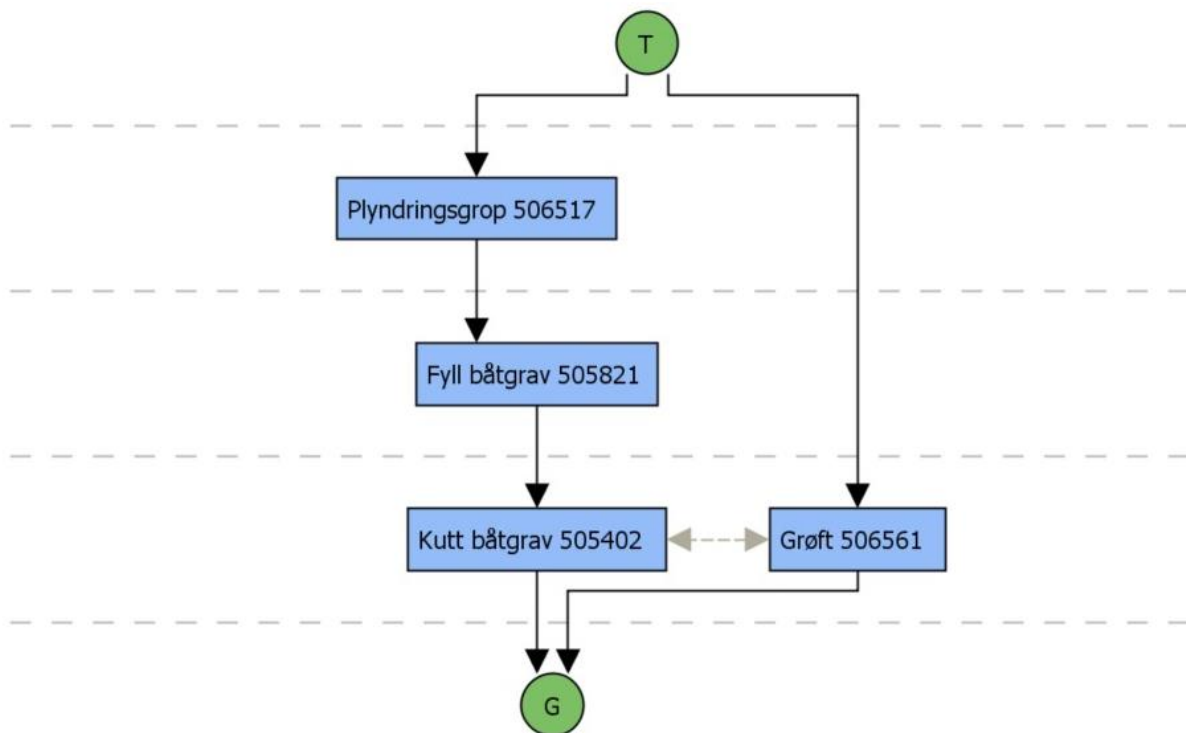
Type	Båtgrav	
T-nummer	T28284	
Orientering	Nordøst-sørvest	
Form i flate	Spissoval	
Størrelse	Lengde	6,1 m
	Bredde	1,57 m
	Dybde	30 cm
Beholder		
Likbehandling	Inhumasjon	
Hodets plassering	Ukjent	
Kjønn	Ukjent	
Forstyrrelser	Plyndret	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Trolig vikingtid	
Hovedtrekk	Klinkbygd	

I den nordre enden av utgravningsfeltet ble det undersøkt en båtgrav (504502), her omtalt som *Grav 1*. Graven fremstod som en større spissoval nedgravning og var orientert nordøst-sørvest. Anlegget lå kun 1 m unna terrassekanten i vest samt at den ene halvdel av graven lå i overgangen til en helling mot nord. Undergrunnen bestod av løs grusblandet sand med innslag av større steiner. Anlegget bestod av kontekstene 505821 som betegner båtfyllet, og 506517 som var en plyndringsgrop i den nordre halvdel av graven. I tillegg ble det undersøkt en del av en grøft (506561) som lå 1,2 m øst for båtgraven, og som kan være del av mulig fotgrøft.

Tabell 141. Kontekster relatert til Grav 1.

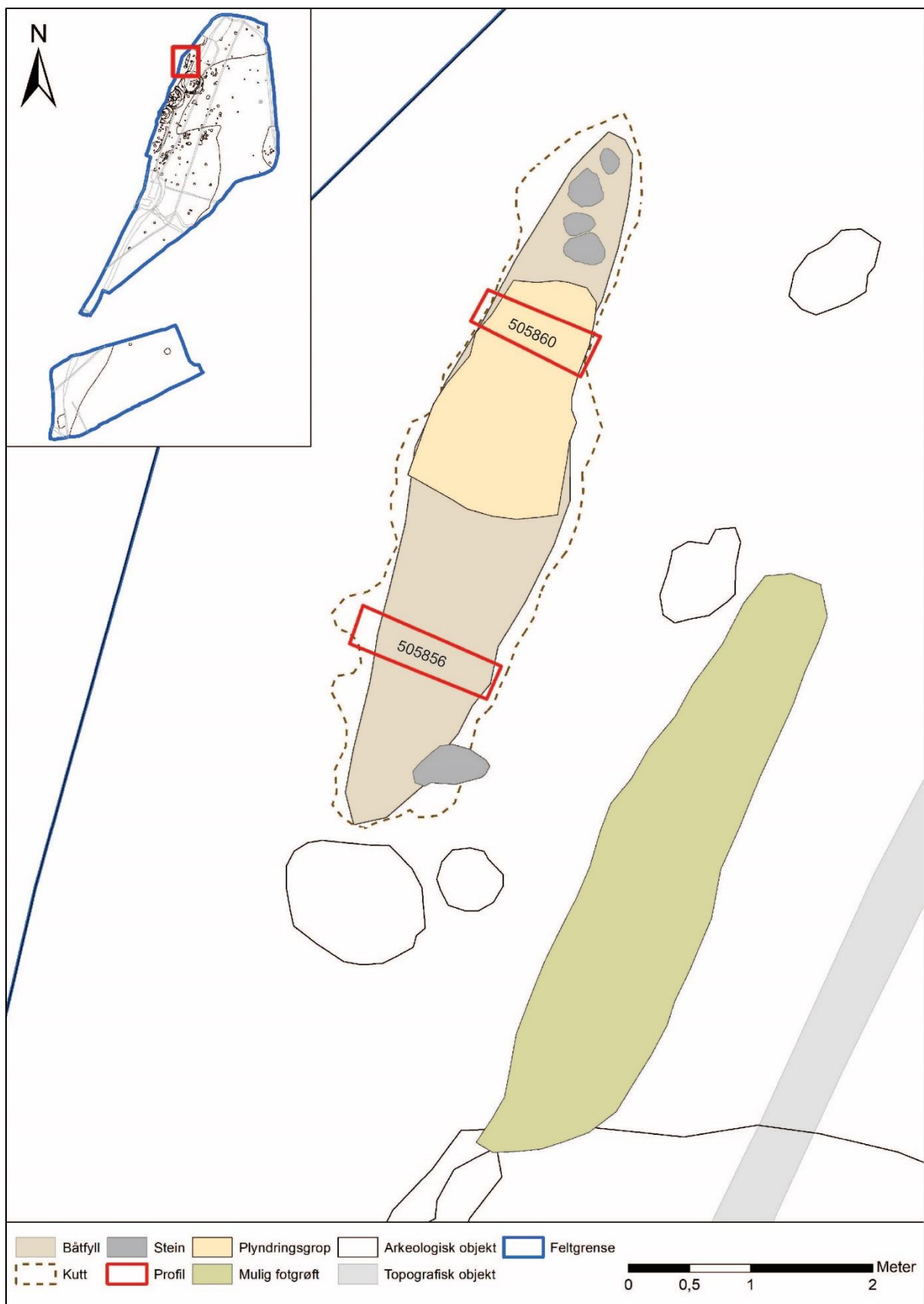
ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
504502	Båtgrav	610	157	31
505821	Lag båtgrav	610	127	31
506517	Plyndringsgrop	202	120	20
506561	Grøft	532	103	20

Figur 370. Matrise over kontekstene i Grav 1

Figur 371. Ortofoto av Grav 1 rett etter oppstart av utgravingen av graven. Grav 1 sees her mot nord. Da63597_069. Foto: Kari Berg Dyrendal, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 372. Oversiktskart over Grav 1 med samtlige kontekster. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.4.1 Anleggsbeskrivelse

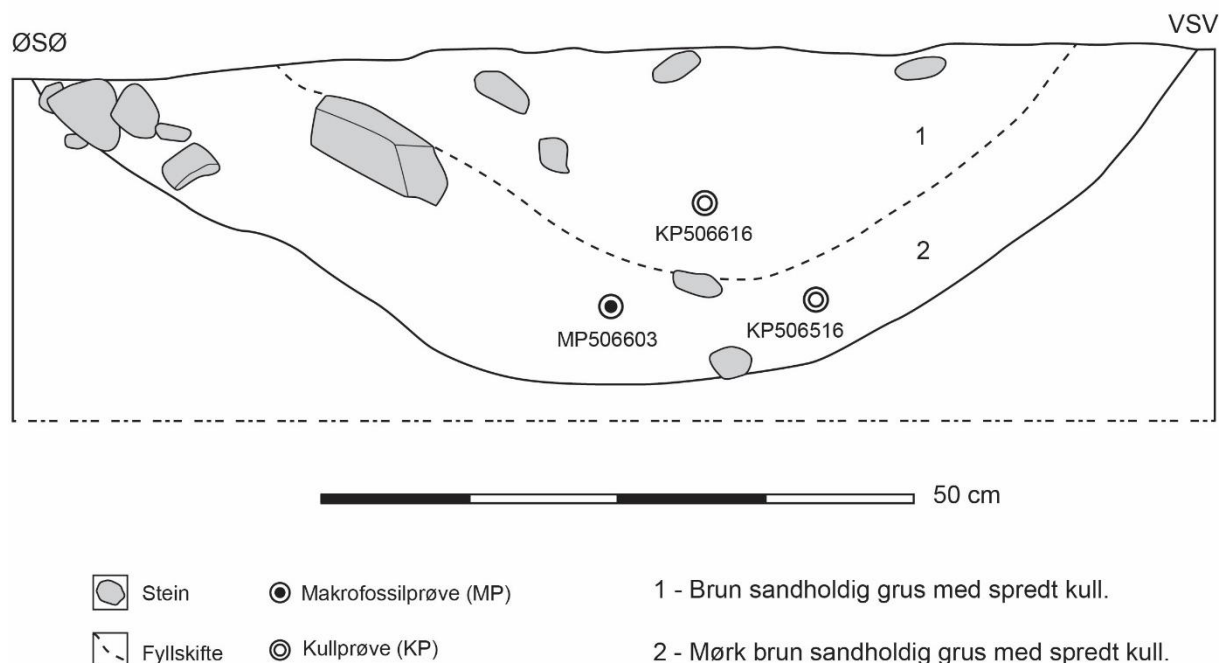
Etter avdekking var det igjen en kant med jordmasser mellom den avdekte flaten og erosjonskanten i vest. På grunn av at flere av de andre gravminnene på feltet lå svært nær og utover terrassekanten, ble denne gjenstående kanten fjernet med maskin for å fange opp eventuelle andre kontekster liggende nær skråningen. Båtgraven ble funnet etter fjerning av denne kanten og fremstod som en spissoval nedgravning. Den søndre halvdel var regelmessig, mens den nordre delen hadde en noe mer innsvinget form. Dette skyldes en forsenkning i terrenget i denne delen av feltet. Fire større steiner lå oppå strukturen i den nordre enden, og kan være relatert til båtgraven.

Før undersøkelse målte konteksten 6,1 x 1,57 m, og bestod av mørk gråbrun grusholdig sand med noe kull. Det ble observert noe mer grus i de sentrale deler. Enkelte båtsøm ble funnet langs kanten i den søndre delen under opprensing. Én større jordfast stein (505883) lå på østsiden av båtgraven i sør. Den lå helt i kant med graven og stakk godt ned i bakken. Ingen nedgravning var synlig, og det er vanskelig å tolke hvorvidt steinen var intensjonelt lagt ned inntil graven eller ikke.

Lag 505821 var det generelle fyllmaterialet i *Grav 1*. Laget bestod av mørk gråbrun grusholdig sand med noe kull, og største dybde var 31 cm. Enkelte båtsøm var bevart i de øvre lagene av graven, men svært mange ble det ikke funnet spor etter. Bevaringsforholdene for jern i området var svært dårlig, og båtsøm som ble funnet ga ikke utslag på metalldetektor. Et fåtall båtsøm var bevart in situ ved kjølen i begge ender av båten, men ikke i de midtre deler. Det ble også funnet små mengder mineralisert tre mellom båtsømmet. Det ble anlagt to profilbenker på tvers av båten lengderetning; 505860 (nord) og 505856 (sør). Dette for å dokumentere gravens tverrsnitt samt for å samle inn prøver.

Grav 1

Profil 505856

Figur 373. Rentegning av profil 505856 gjennom søndre del av Grav 1, sett mot sør. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.4.2 Plyndring

Plyndringsgropen (506517) lå i den nordre halvdel av *Grav 1*, og kuttet gjennom lag 505821. Gropen målte 202 x 120 cm og hadde en dybde på ca. 20 cm. Plyndringsgropen var vanskelig å se i plan, og ble ikke identifisert før halvveis i undersøkelsen av båten. Gropen bestod av omrotet mørk gråbrun grusholdig sand med lommer av brun grusholdig sand. Plyndringsgropen var synlig i nordre profilbenk (505860), da det var mulig å se et mørkt topplag som var 10 cm tykt over omrotet brun grus.

6.2.4.3 Mulig fotgrøft

Øst for *Grav 1* lå det deler av en grøft (506561) som kan tolkes som en mulig rest av fotgrøft. Grøften gikk i en nordøst-sørvestlig retning og krummet noe mot vest i den søndre delen. Største bredde på 1,1 m og var 5,3 m lang. Største dybde var 20 cm. Avstanden til *Grav 1* var om lag 1,5 m. Grøften stoppet brått ved overgangen til forsenkningen i denne delen av feltet, noe som kan tyde på at denne forsenkningen var spor etter nyere tids aktivitet innenfor området, og at den nordre halvdel av den mulige grøften derfor var gravd bort. Fyllmaterialet bestod av gråbrun grusholdig sand med organiske komponenter. En del av et klinkløm ble funnet i bunnen av grøften i den søndre delen. Grøften lå også under organisk lag 504346 og tolkes derfor til å være eldre.

6.2.4.4 Funnmateriale

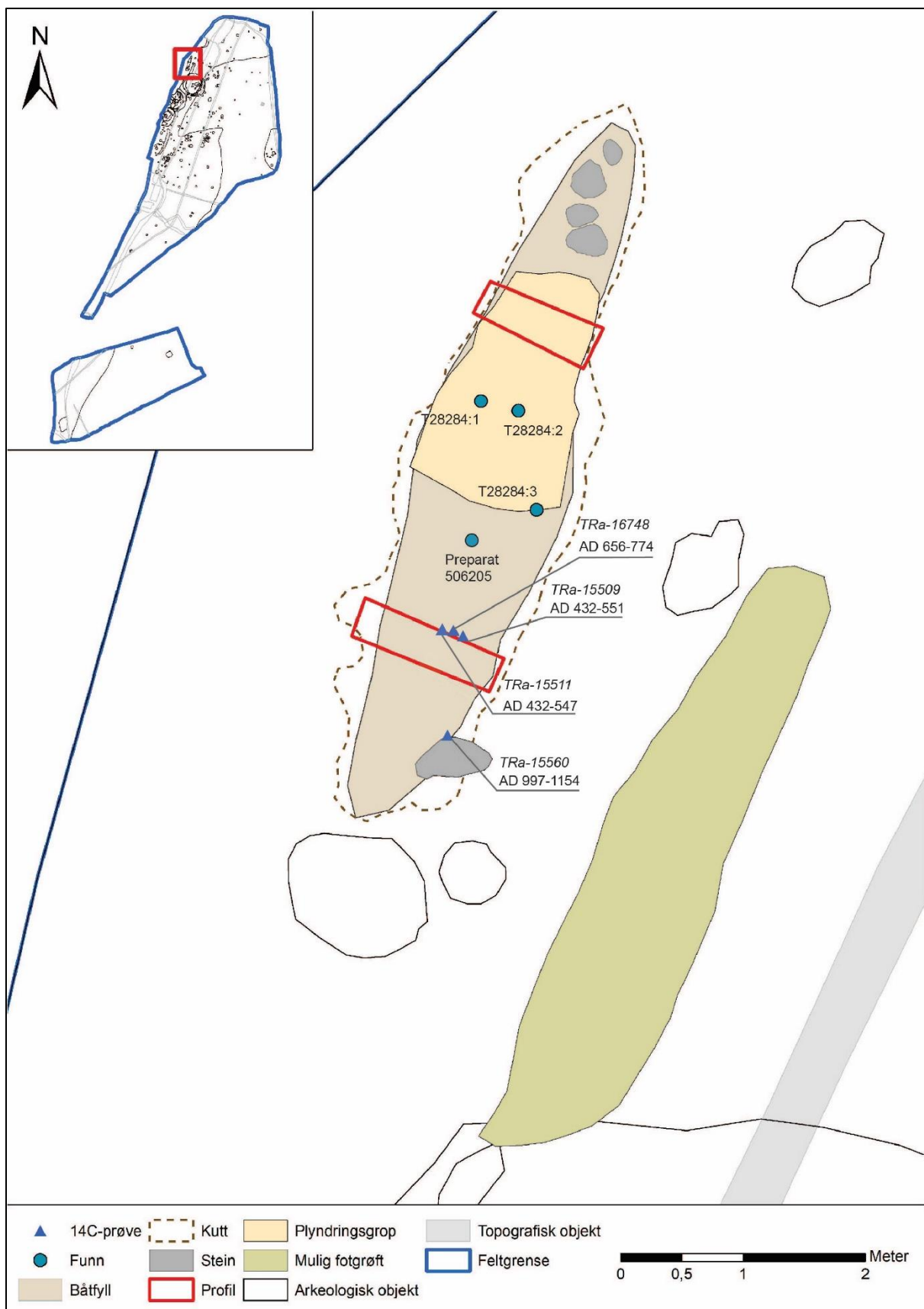
Det ble gjort enkelte gjenstandsfunn i *Grav 1*. Et fåtall båtløm var bevart langs båtenes ytterkant, samt rundt kjølen i nordre og søndre ende. En stor andel av båtenes løm var ikke bevart og det ble heller ikke funnet spor etter dem.

Til tross for at graven var plyndret, var et fåtall gjenstander etterlatt i plyndringsgropen. To perler av glass ble funnet i gropas fyll (T28284:1-2). Disse lå spredt og var ikke in situ.

I den sørøstre delen av plyndringsgropen, helt i overgangen mellom plyndringen og de urørte delene av båtgraven, ble det funnet en sigd av jern (T28284:3) som ble tatt ut som preparat (505864). 40 cm sør for sigden ble det funnet en mindre samling gjenstander av jern. Disse lå i de uforstyrrede massene i båtgravens søndre del. På grunn av dårlig bevaring og usikkerhet rundt hva gjenstandene kunne være, ble også disse tatt ut som et preparat (506205). Preparatene ble gravd ut i ettetid på konserveringslaboratoriet til NTNU Vitenskapsmuseet av Kristoffer R. Rantala og konservator Thora Gerner Nyborg. Utgravningen av sigden viste at den hadde bevarte rester av et trehåndtak samt bevarte fragmenter av tekstil på bladet. Det søndre preparatet inneholdt flere gjenstander; bøylesaks av jern (T28284:4), trolig lampe av jern (T28284:7), skrinhank (T28284:5) og et tørre antall små klinkløm og beslag, som tolkes som deler av et skrin (T28284:8-14).

Figur 374. Foto av gjenstander fra *Grav 1* etter sandblåsing. Venstre: Sigd T28284:3. Da63804_T28284_003. Høyre: Bøylesaks T28284:4. Da63804_T28284_004. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 375. Oversikt over funn og ¹⁴C-prøver fra Grav 1. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.4.5 ¹⁴C-datering

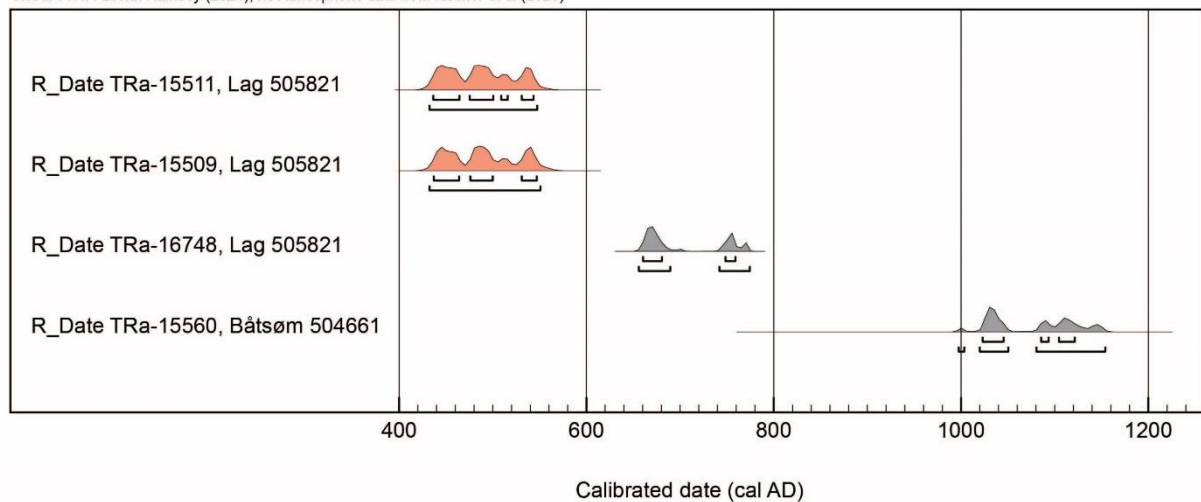
Til sammen fire ¹⁴C-prøver ble analysert fra kontekster tilhørende båtgraven. To av disse ble gjort på trekull fra lag 505821, én ble gjort på ubrent tre bevart på båtsøm, mens den siste ble gjort på makrofossil fra lag 505821.

Resultatene viser hovedsakelig til aktivitet innenfor området før *Grav 1* ble etablert. To av dateringene fra fyllmaterialet i båten faller inn i den siste fasen av kokegropfeltet. Dette viser at fyllmaterialet i graven har vært kulturjord fra området. Datering av makrofossil fra samme fyllmateriale, ga en datering til merovingertid, noe som *kan* være forenlig med tiden gravleggingen skjedde. Den prøven som hadde sikrest kontekst og som mulig kunne datert gravleggingen, var prøve 506780 som var en bit ubrent tre bevart på et båtsøm. Dessverre var treverket for dårlig bevart til å gi et godt resultat, og det er nærliggende å tro at resultatet viser datering av et annet organisk komponent enn treverket. Det er lite sannsynlig at graven har blitt etablert i tidlig middelalder.

Tabell 142. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra Grav 1.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
506516	505821 Båtfyll	TRa-15509	Trekull av furu	1570 ± 15	AD 437-547	AD 432-551
506603	505821 Båtfyll	TRa-16748	Makrofossil, Frø	1325 ± 15	AD 660-759	AD 656-774
506616	505821 Båtfyll	TRa-15511	Trekull av furu	1575 ± 15	AD 436-516	AD 432-547
506780	Tre fra båtsøm 504661	TRa-15560	Tre av bartre	985 ± 20	AD 1023-1121	AD 997-1154

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 376. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra Grav 1. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4

6.2.4.6 Naturvitenskaplige prøver

Én makrofossilprøve fra profilbenk 505856 i den søndre halvdel av *Grav 1* ble sendt til analyse ved Universitetsmuseet i Bergen (Overland 2022).

I makrofossilprøven ble det registrert frø/frukter av gress (Poaceae) og ertefamilien (Fabaceae), samt frø/frukter fra mulig husholdning som bringebær (*Rubus idaeus*) og markjordbær (*Fragaria vesca*), og dyrkningsindikatorer som meldestokk (Chenopodiaceae), då (*Galeopsis*), småsyre (*Rumex acetosella*) og linbendel (*Spergula arvensis*). Makrofossilprøven reflekterte gressmark og oppdyrkede arealer, hovedsakelig dominert av gress og småsyre. Småsyre er en art som helst vokser på bar, mager jord som på sand, grus eller leire, og kan ha reflektert naturgrunnet på Fjelnset. Arter som kan representere husholdning var også til stede med bringebær og markjordbær.

6.2.4.7 Tolkning

Grav 1 var en plyndret båtgrav fra yngre jernalder. Gravanlegget var i dårlig forfatning og ingen av ¹⁴C-resultatene representerer tidsrommet for gravhendelsen. Fyllmaterialet fra graven viser til kulturjord generelt fra området og representerer gressmark og oppdyrkede arealer ifølge makrofossilanalysen (Overland 2022). Dateringsresultatet av frø fra én makrofossilprøve fra fyllmaterialet falt innenfor merovingertid. Tre bevart på båtsøm var i for dårlig forfatning til at resultatet av ¹⁴C-dateringen kunne sies å være troverdig, ettersom det ble datert til AD 997-1154 (TRa-15560, BP 985 ± 20), noe som peker mot tidsrommet etter kristningen. Gjenstandsfunnene peker mot en datering til vikingtid generelt.

Gjenstandsfunnenes plassering i graven bar preg av å være redeponert og kan derfor ikke si noe om gravinventarets opprinnelige plassering. Det ble heller ikke gjort funn av bein eller annet organisk materiale, men fraværet av kull eller andre brente komponenter peker mot at gravleggingen sannsynligvis har vært en inhumasjon.

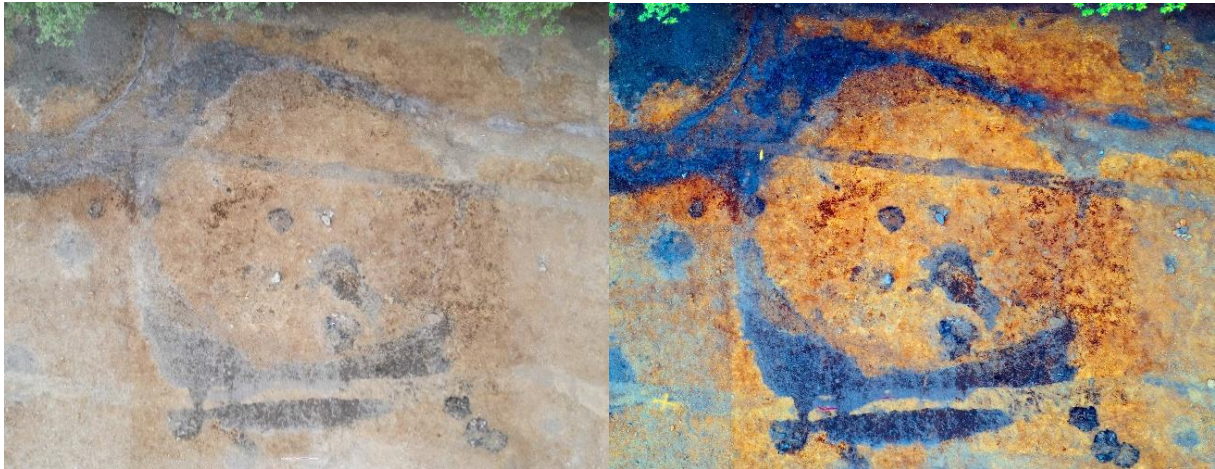
6.2.5 Haug I

Type	Gravhaug	
T-nummer	T28285	
Form i flate	Tilnærmet rund	
Størrelse	Lengde	11,5 m
	Bredde	10,3 m
	Areal	90 m ²
Forstyrrelser	Plyndret, kabelgrøft, ukjent aktivitet i middelalder	
Antall tilhørende kontekster	5	
Datering	Trolig yngre jernalder	
Hovedtrekk		

The plan shows a circular feature with a central pit (Mulig grav) and a surrounding earthen ring (Fotgrøft). A cable trench (Moderne grøft) crosses the site. A dashed line indicates the field boundary (Feltgrense). Labels 'Grav 1' and 'Haug II' point to specific features. A scale bar (0-3 meters) and a north arrow are included.

2,5 m sørøst for Grav 1 ble det funnet rester etter en gravhaug på ca. 10-11 m, her omtalt som *Haug I*. Anlegget bestod av fotgrøft (504156) og en nedgravning (500438) tolket som en plyndret grav plassert innenfor fotgrøften. Restene etter *Haug I* lå på et av de høysete punktene på lokaliteten og undergrunnen bestod av grusblandet sand med innslag av enkelte større steiner. Det var også mye jernutfelling i dette området. Gravanlegget var forstyrret av to nyere tids kabelgrøfter som kuttet

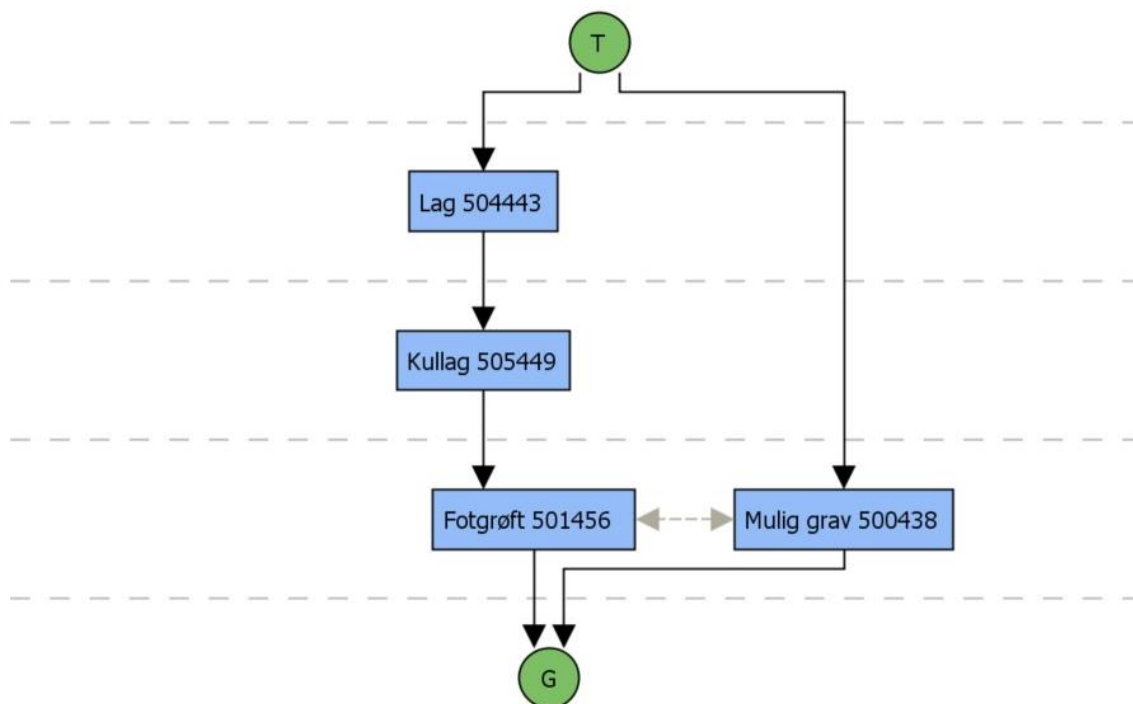
anlegget nordøst-sørvest. Den østligste kabelgrøften var trolig etter er en sambandskabel fra 2. verdenskrig mens den vestlige grøfta var telekabelen til Vinjeøra.

Figur 377. Oversiktsfoto over Haug I sett mot vest. Da63597_064. Fargemanipulert bilde til høyre. Del av Haug II synlig i øvre venstre bildekant. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 143. Oversikt over kontekster relatert til Haug I.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
500438	Nedgravning / Plyndringsgrop	238	101	35
504156	Fotgrøft		270	35
504443	Lag		212	28
505031	Lag	277	68	11
505449	Kullag	1000	115	4

Figur 378. Matrise over kontekster i Haug I

Figur 379. Oversikt over kontekster i Haug I. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.5.1 Fotgrøft

Fotgrøften (504156) hadde en svakt oval form. Største ytre diameter 11,5 m, og største indre diameter 7,9 m. Grøftas største bredde var 2,7 m, og minste bredde var 0,75 m. Største dybde var i den østre delen, her om lag 35 cm. Avsvidd lag 504346 fra senmiddelalder/nyere tid lå over fotgrøften i de vestre og sørvestre deler. Deler av fotgrøfta var uklar, og stedvis borte i nord. Det var imidlertid mulig å skimte skyggen av fotgrøften i den nordre delen da dette området tørket annerledes enn undergrunnen rundt. Det ble gjort undersøkelser i området i løpet av utgravningen, men det var ikke mulig å se nedgravningen til grøfta her. En høy andel jernutfelling i området indikerte derimot grøftas utstrekning. Fotgrøften var til dels grunn i vest, til tross for at denne delen av grøfta lå lavere i terrenget enn resten av anlegget.

En tydelig og sekundær hendelse var synlig i fotgrøften i øst. Fotgrøften var her kuttet av en kabelgrøft fra 2. verdenskrig, og som et ledd i undersøkelsen av gravanlegget ble derfor kabelgrøfta tømt og på den måten få et tverrsnitt av fotgrøfta. Fyllmaterialet i dette området bestod av ett lag (504443) bestående av mørk gråbrun grusholdig sand spettet med kull og med innslag av noe stein. Laget skilte seg klart fra fyllmaterialet i de øvrige delene av fotgrøften, og ga en skarp kontrast til de øvrige grøftemassene. I bunnen av laget var det et tynt kullholdig lag (505449), som ble datert til tidlig- og høymiddelalder, BP 1050 ± 10, cal. AD 992-1023 (TRa-15504). Dette laget tolkes som avsvidd vegetasjon. Helt i sør lå det en lomme med sandblandet grus over lag 504443. Dette gruslaget (505031) var tynt og inneholdt enkelte biter med brent leire samt noen få deler av klinkersøm.

Fotgrøften til *Haug I* lå svært nær *Haug II*, og krysset trolig med fotgrøften til dette anlegget. Det ble gravd en sjakt (506606) gjennom begge grøftene i området hvor de krysset som et forsøk på å se stratigrafien i profil. Dessverre var dette ikke mulig. Stratigrafien baserer seg derfor på hva som ble observert i plan, og det tolkes til at *Haug I* tilhører en eldre fase enn *Haug II*.

6.2.5.2 Mulig grav og plyndring

Innenfor fotgrøften i nordøst, ble det funnet en større nedgravning som tolkes til å være rester etter en plyndret grav (500438). Konteksten var avlang og målte 2,38 x 1,1 m. Kull og enkelte steiner var synlig i overflaten, og noe kull synlig i ytterkantene. Det ble gjort funn av enkelte klinkersøm i overflaten. Fyllmaterialet var blandet og bestod av mørk gråbrun grusholdig sand spettet med kull, blandet med lommer av lysere grusholdig sand. Fyllet inneholdt også biter av brent leire og noe skjørbrent stein. De sentrale delene av konteksten var betydelig dypere enn ytterkantene. Med bakgrunn i kontekstens plassering, avlange form og bestanddeler ble den etter undersøkelse tolket som en trolig plyndret grav da den ikke har noen annen åpenbar funksjon.

Figur 380. Planfoto av kontekst 500438 tolket som mulig plyndret grav. Da63597_045. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.5.3 Øvrige kontekster

Innenfor fotgrøften ble det funnet flere kontekster som ved utgravning hadde usikker relasjon til anlegget. Til sammen syv kontekster ble undersøkt, hvorav én ble avskrevet. De øvrige var kokegropor samt et dobbelt stolpehull. Dateringsresultatene viser at samtlige av disse kontekstene tilhører en tidligere fase. En oversikt over øvrige bosetningsspor og ¹⁴C-dateringer av disse, se avsnitt 6.2.9.

Tre kontekster som kuttet fotgrøften i sør, ble også undersøkt. Disse var runde og regelmessige i plan, og to kuttet også avsviingslag 504346. Samtlige kontekster ble avskrevet da de var grunne og sannsynligvis spor etter nyere tids aktivitet.

6.2.5.4 Funnmateriale

I hele fotgrøften ble det gjort spredte funn av klinksøm, med tydelige konsentrasjoner i sør og i nordvest. Klinksøm var spredt og uten tydelig relasjon til hverandre, og flere lå dessuten nære overflaten. Klinksømmet tolkes derfor til et ukjent opphav og at de har blitt deponert i grøften da de ikke lå in situ.

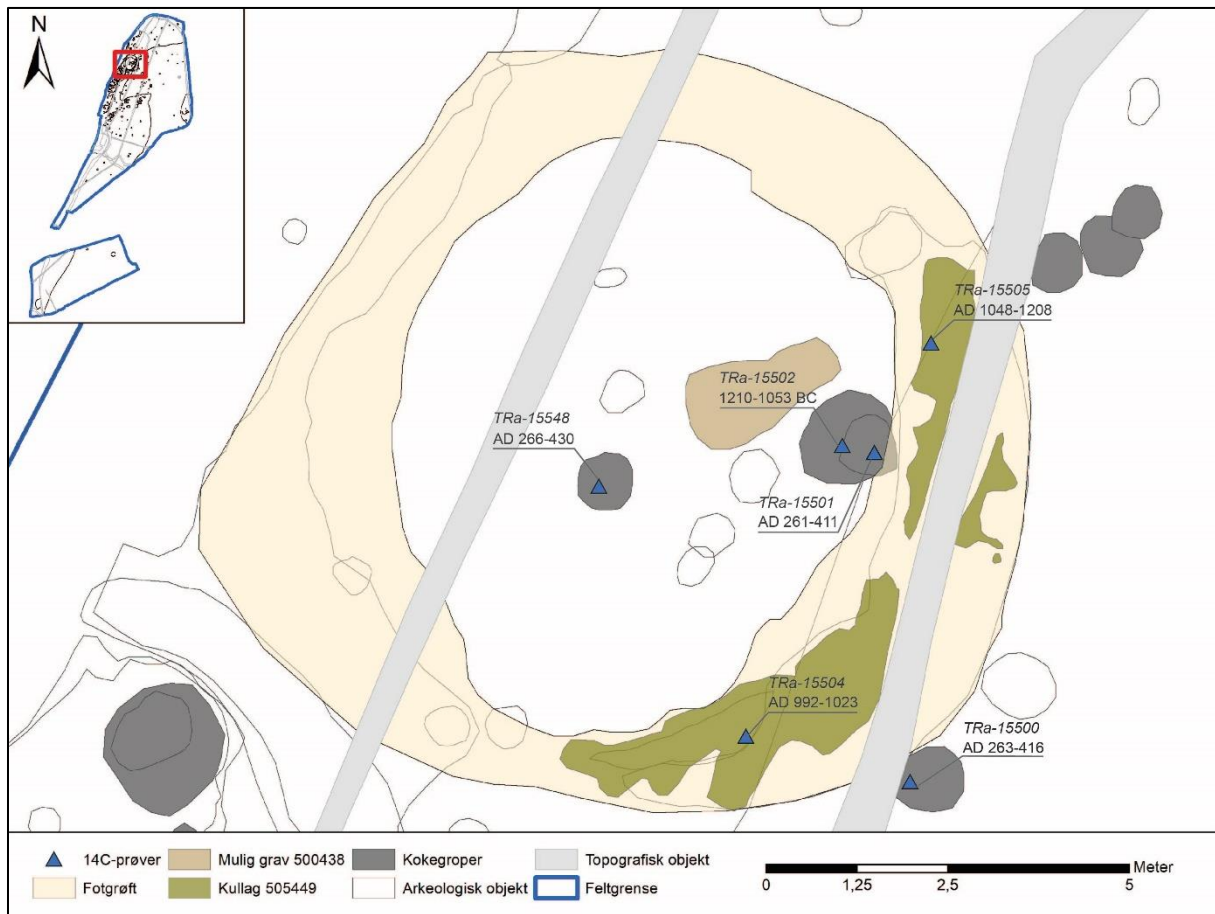
En del av et skiferbryne (T28285:1) ble funnet i den østre delen av fotgrøften. Fragmentet var lite og splittet i to deler, og med tydelig slipeflate på tre sidekanter.

6.2.5.5 ¹⁴C-datering

Det ble ikke gjort funn av daterbart materiale som med sikkerhet kunne tidsbestemme anleggelsen av haugen. Det ble likevel analysert ¹⁴C-prøver som hadde tilknytning til anlegget og som kunne være med på å tidfeste aktivitet før og etter anleggelsen av *Haug I*. Disse ¹⁴C-prøvene var hentet fra kullholdig lag (505449) i bunnen av fotgrøften, kokegropor innenfor grøften samt kokegrop som mulig var kuttet av grøften i øst. Resultatene viser at tre av kokegropene dateres til samme periode som den øvrige kokegropaktiviteten på feltet, og representerer trolig en eldre fase enn *Haug I*. Prøve 504999 fra

kokegrop 500291 ga en datering til eldre bronsealder, og viser til en svært mye eldre aktivitetsfase på lokaliteten.

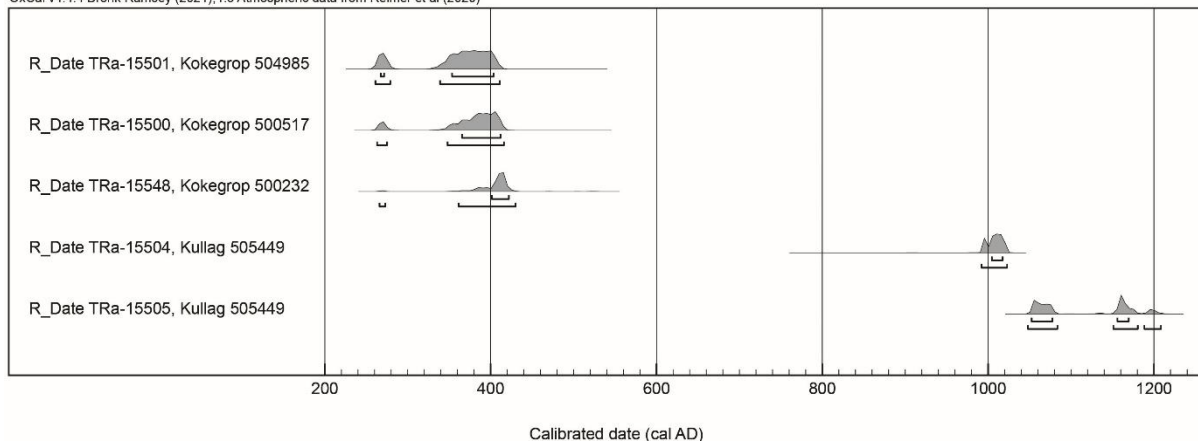
Resultatene av kullprøvene fra kullag i bunnen av fotgrøften viser til en trolig avsviing av vegetasjon i tidlig middelalder, og kan være en indikasjon på at fotgrøften rundt haugen ble fylt igjen i denne perioden.

Figur 381. Oversikt over ¹⁴C-prøver fra kontekster i og rundt Haug I. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 144. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster i forbindelse med Haug I

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
504967	500517 Kokegrop	TRa-15500	Trekull av or	1685 ± 15	AD 365-412	AD 263-416
504978	500232 Kokegrop	TRa-15548	Trekull selje/vier/osp	av 1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
504998	504985 Kokegrop	TRa-15501	Trekull av hassel	1700 ± 15	AD 267-403	AD 261-411
504999	500291 Kokegrop	TRa-15502	Trekull av bjørk	2930 ± 15	1200-1059 BC	1210-1053 BC
505616	505449 Kullag	TRa-15504	Trekull selje/vier/osp	av 1050 ± 10	AD 1004-1017	AD 992-1023
505651	505449 Kullag	TRa-15505	Datert på frø	905 ± 10	AD 1052-1169	AD 1048-1208

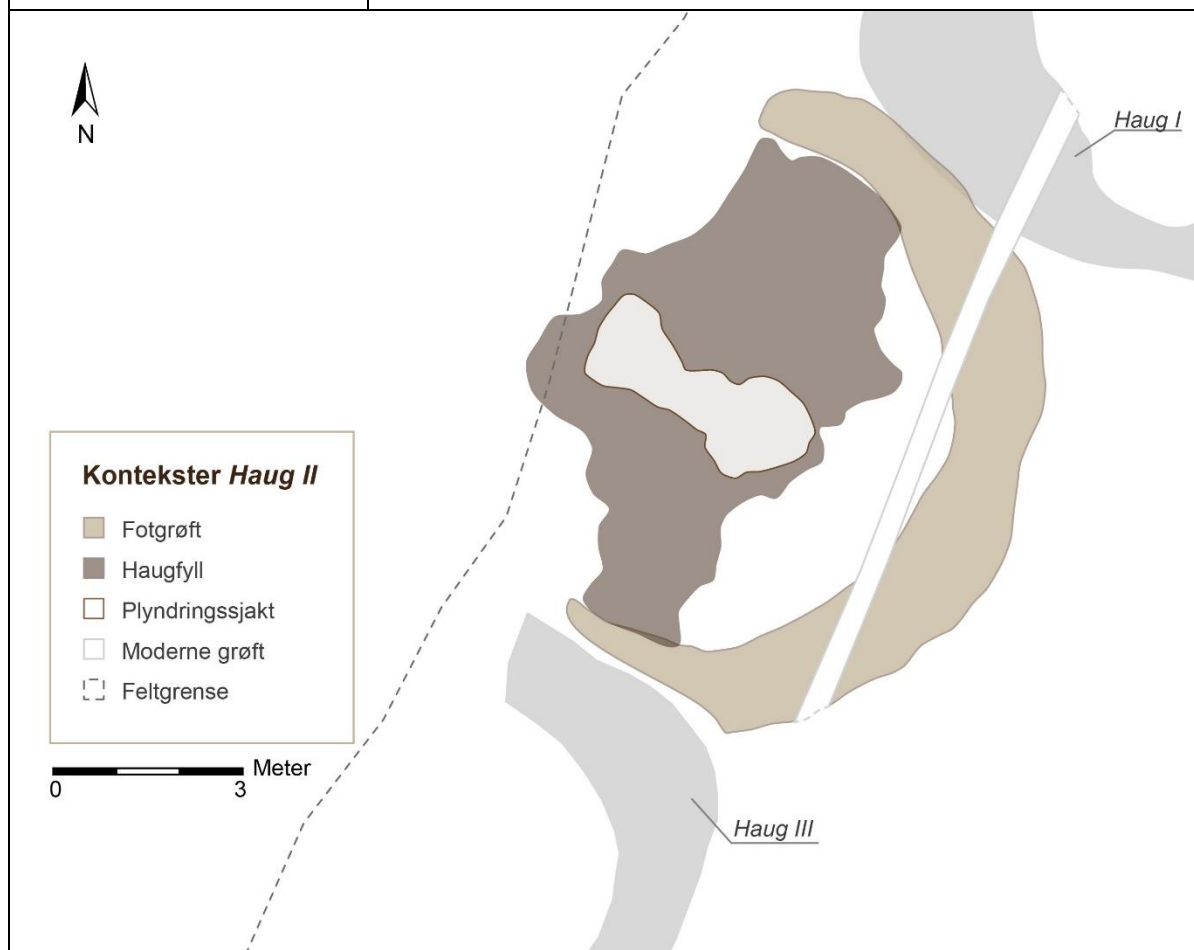
Figur 382. Kalibrerte ^{14}C -prøver fra kontekster i forbindelse med Haug I. Bronsealder-dateringen er ikke tatt med i oversikten. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

6.2.5.6 Tolkning

Sporene etter *Haug I* var dårlig bevart da anlegget lå på den høyeste delen av feltet. Fotgrøften var grunn og i nord var det kun en skygge av grøften synlig. Anlegget var også skadet av nyere tids aktivitet i form av to kabelgrøfter som kuttet gjennom området. Det som ble tolket som en mulig grav innenfor fotgrøften i nordøst hadde spor etter omroting og tolkes derfor som plyndret. I bunnen av fotgrøften i øst var det et kullholdig lag som dekket større områder av bunnen. Dette laget var tynt og bar preg av å være brent vegetasjon. Frø fra dette laget ble datert til AD 1048-1208 (TRa-15505, 905 ± 10 BP), og peker mot at grøften sannsynligvis fremdeles har stått åpen i tidlig middelalder. Trekull fra samme lag ble ^{14}C -datert til slutten av vikingtid (TRa-15504). Med bakgrunn i disse dateringene kan det tolkes til at fyllet i grøften har kommet til etter dette tidsrommet. I tillegg er det sannsynlig at grøftegravingen i nyere tid har ført til en redeponering av massene i den øvre delen av fotgrøften i øst. Ettersom det ble funnet klinksøm i fotgrøften både i nord og sør, vitner dette om redeponering av masser fra andre deler av feltet i disse områdene.

6.2.6 Haug II

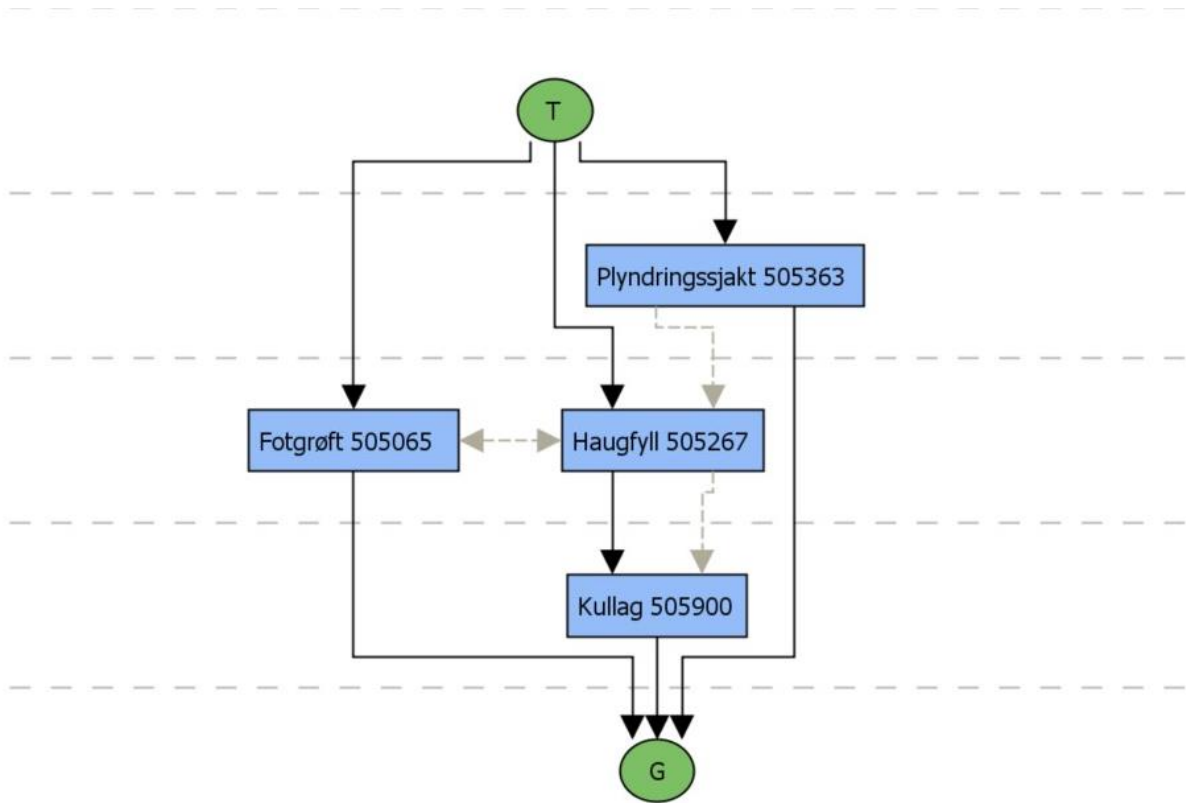
Type	Gravhaug	
T-nummer	T28286	
Form i flate	Trolig rund	
Størrelse	Ytre diameter	10,5 m
	Areal	86,5 m ²
Forstyrrelser	Plyndret, kabelgrøft	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Yngre jernalder	
Hovedtrekk		

Umiddelbart sørvest for *Haug I* lå sporene etter *Haug II*, som var rester etter en gravhaug som har vært omtrent 8-10 m i diameter. Anlegget bestod av fotgrøft (505065) med rest av haugfyll (505267) innenfor, samt en plyndringssjakt (505363) sentralt i anlegget. Under haugfyllet lå det også bevart et kullag (505900) som plyndringssjakten skar igjennom. Restene etter *Haug II* lå i vestvendt helling og deler av anlegget hadde rast ut. Undergrunnen bestod av grov grus med en del stein, og massene ble grovere og løsere utover mot terrassekanten i vest. At anlegget lå i nedoverbakke var trolig grunnen til at deler av haugfyllet fortsatt var bevart. Fotgrøften var kuttet av en nyere tids kabelgrøft i retning nordøst-sørvest.

Figur 383. Oversiktsfoto over Haug II sett mot vest. Da63597_063. Fargemanipulert bilde til høyre. Plyndringssjakt 505363 synlig sentralt i anlegget. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 384. Matrise over kontekster i Haug II.

Figur 385. Oversikt over kontekster i Haug II. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabell 145. Oversikt over kontekster relatert til Haug II.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
505065	Fotgrøft		160	35
505267	Haugfyll	810	490	35
505363	Plyndringssjakt	385	161	66
505900	Kullag	806	402	5

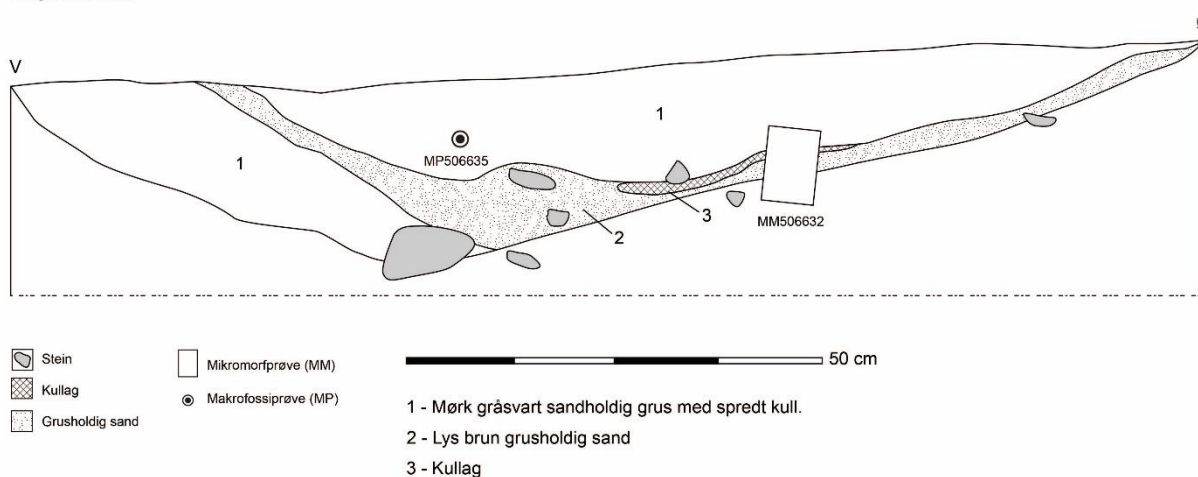
6.2.6.1 Fotgrøft

Fotgrøften (505065) har trolig hatt tilnærmet sirkulær form. Ettersom den vestre delen av grøften var gått tapt, er størrelsen på anlegget et estimat basert på den gjenværende delen av grøften i øst. Største synlig ytre diameter var 10,5 m og største synlige indre diameter var 8 m. Fotgrøftens største bredde var 1,6 m, mens største dybde var 35 cm. Fotgrøften kuttet trolig fotgrøft 504156 tilhørende *Haug I*, og tolkes derfor som yngre enn denne. Hele grøften ble tømt som en del av utgravningen. Grøften var, på lik linje med fotgrøften til *Haug I*, dekket av avsviingslag 504346 i de vestre delene.

Avsettingene bestod generelt sett av mørk gråsvart grusholdig sand med spredt kull, og lignet det eldre dyrkningslaget (504736) som lå over store deler av feltet. Det ble gravd en sjakt (506628) i den østre delen av fotgrøften for å kunne dokumentere eventuelle lag samt samle inn prøver. I den nordre profilkanten var det et tydelig mørkt gråsvart lag i øvre del av grøften mot øst, om lag 10-15 cm tykt. Under dette lå det et gruslag, lignende undergrunnen blandet med noe brun sand og som var ca. 10 cm på det tykkeste. I bunnen mot vest kom det igjen et mørkt gråsvart lag. Del av kullrand syntes bunnen av grøfta i den østre halvdel. Det var også kullrand synlig i grøftens ytterkant i plan flere steder. Søndre side av sjakten viste ikke like tydelig den samme laginndelingen, og det var heller ikke kullrand i bunnen her. Det var likevel synlig et gruslag i den vestre halvdel av sjaktekanten. Dette kan antyde at grøften har blitt fylt igjen ved minimum to handlinger.

Haug II

Profil 506628
Fotgrøft 505065

Figur 386. Rentegning av profil 506628 gjennom fotgrøft til Haug II. Jordmikromorfologisk prøve markert med rektangel, makrofossilprøve markert med sirkel. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.6.2 Haugfyll

Om lag 1,5 m innenfor fotgrøften lå et lag som kan tolkes til å være rester etter fyllmassen i gravhaugen (505267). Laget hadde en utstrekning 25,5 m² og ble tolket som restene av haugfyllet. Laget bestod av mørk gråsvart grusholdig sand med spredt kull og noe stein, både skjørbrent og ikke. Laget lignet det eldre dyrkningslaget (504736), og ble mer grusholdig lengre ned i massene. Største tykkelse på om lag 50 cm var ut mot kanten i vest, mens det gradvis avtok i tykkelse østover. Undersøkelsen foregikk ved å grave mekaniske lag og fotografere hele konteksten mellom hvert lag. På denne måten var det mulig å oppdage eventuelle faser i laget, samt eventuelle funn som ble gjort underveis. Til sammen ble haugfyllet gravd i fire mekaniske lag. Et nyere tids stolpehull (505165) lå i kant av haugfyllet i øst. Bunnen av det som trolig har vært en strøm-/telefonstolpe stod igjen i hullet og ble dratt opp av gravemaskinen. Stolpehullet ble tømt før undersøkelse av haugfyllet.

Det ble gjort funn av spredte jerngjenstander i massene, da stort sett klinksøm og noe slagg. Under haugfyllet lå kullag 505900. Dette laget hadde en utstrekning på 24 m² og bestod av dels kompakt kull og kullblandet grusholdig sand, og hadde et utvaskningslag i form av lys grå sand i bunnen. Laget ble avdekket i sin helhet og dokumentert før det ble gravd bort. Det ble gjort ett funn av et klinksøm i laget. Både haugfyll 505267 og kullag 505900 var avgrenset av forgrøften, og det ble før undersøkelse observert synlig undergrunn stedvis mellom lagene og grøften.

Figur 387. Detaljbilde av haugfyll 505267 sett mot vest. Da63597_006. Foto: Mats Aspvik, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 388. Planfoto av kullag 505900 sett mot nord. Da63597_085. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.6.3 Plyndring

Sentralt i gravanlegget var det synlig en avlang nedgravning (505363), tolket som en plyndringssjakt. Sjakten hadde en lengde på 3,8 m, gikk i en øst-vest retning og kuttet igjennom haugfyllet samt det underliggende kullaget. Fyllmaterialet i sjakten bestod av brun grusholdig sand blandet med mørk gråsvart grusholdig sand (haugfyll) og kull, trolig fra underliggende kullag 505900. Alt fyllmaterialet var veldig blandet.

Plyndringssjakten var synlig i skråningen i vest etter opprensing av haugmassene før undersøkelse, og basert på forstyrrelsens form og størrelse, tolkes det til haugbrottet kan ha blitt utført via sjakt gravd inn fra vest. Undersøkelsen av plyndringssjakten ble gjort gradvis da det til tider var vanskelig å skille redeponerte masser i gropa fra haugfyllet rundt. Den dypeste delen av sjakten var i de sentrale delene av anlegget, her om lag 0,6 m, og gradvis grunnere vestover i retning kanten av terrassen. Deler av massene fra de sentrale delene av sjakta ble såldet, med kun funn av enkelte klinksum.

6.2.6.4 Øvrige kontekster

Under lagene innenfor fotgrøften ble det funnet et fåtall kontekster som hadde usikker relasjon til anlegget, men basert på dateringen til kokegrop 506036 kan det antas at samtlige kontekster stammer fra en tidligere aktivitetsperiode. Foruten kokegropen ble det undersøkt to stolpehull, og en kullflekk som ble tolket som usikker, da den var grunn og ujevn. Det er en mulighet for at dette kun var rest av kullag 505900. I tillegg ble det undersøkt fire kontekster som ble avskrevet.

Tabell 146. Oversikt over kontekster under lagene innenfor fotgrøften til Haug II.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
506036	Kokegrop	170	168	32
506145	Stolpehull	40	27	30
506155	Stolpehull	82	76	32

Ut mot fotgrøften i nord lå kokegrop 506036. Den bestod av et grått sandlag i topp over gråbrun grusholdig sand og med kullrand i ytterkant i plan. Det var spor etter mindre områder med grå, ubrent leire i dette fyllet. Det grå sandlaget var synlig i topp av kullag 505900. Profilen viste et lag av skjørbrønt stein over kompakt kullrand. Kull var også synlig delvis over steinene, men det var vanskelig å si om det var spor av gjenbruk. Trekullprøve 506452 fra den øvre kullranden i gropa ble ¹⁴C-datert til førromersk jernalder (TRa-15508) og viser at kokegropa har tilhørt en tidligere fase enn haugen.

Rett sørøst for kokegropa lå stolpehull 506145. Det bestod av mørk gråbrun grusholdig sand med spredt kull og blandet med noe brun grus. Det var enkelte større steiner i konteksten, men det var vanskelig å si om det har vært skoning.

I den sørvestre delen av anlegget lå stolpehull 506155, som var kraftig forstyrret av røtter. Det var synlig vertikalt stående steiner i den vestre halvdel i plan, og tolkes som skoning. Fyllmaterialet bestod av mørk gråbrun grusholdig sand med spredt kull. Det var liggende stein også mot bunnen av profilen mot vest.

Figur 389. Plan- og profilfoto av kokegrop 506036. Da63597_017 og Da63597_026. Foto: Hanne Bryn og Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.6.5 Funnmateriale

Det ble ikke gjort gjenstandsfunn som med sikkerhet kan relateres til gravleggingen. Det ble til sammen gjort funn av totalt 26 gjenstander i løpet av undersøkelsen av Haug II. Størstedelen av funnene ble gjort i haugfyllet og majoriteten av samtlige funn var hele eller deler av klinkløsm. Det ble også funnet to biter med slagg. Ingen funn var in situ. I kant av fotgrøften ble det også funnet en ildflint (T28286:1).

6.2.6.6 ¹⁴C-datering

Til sammen syv ¹⁴C-prøver ble analysert fra kontekster tilknyttet *Haug II*. Prøvene som ble analysert var samlet inn fra haugfyllet og kullaget, den underliggende kokegropen, samt fotgrøften.

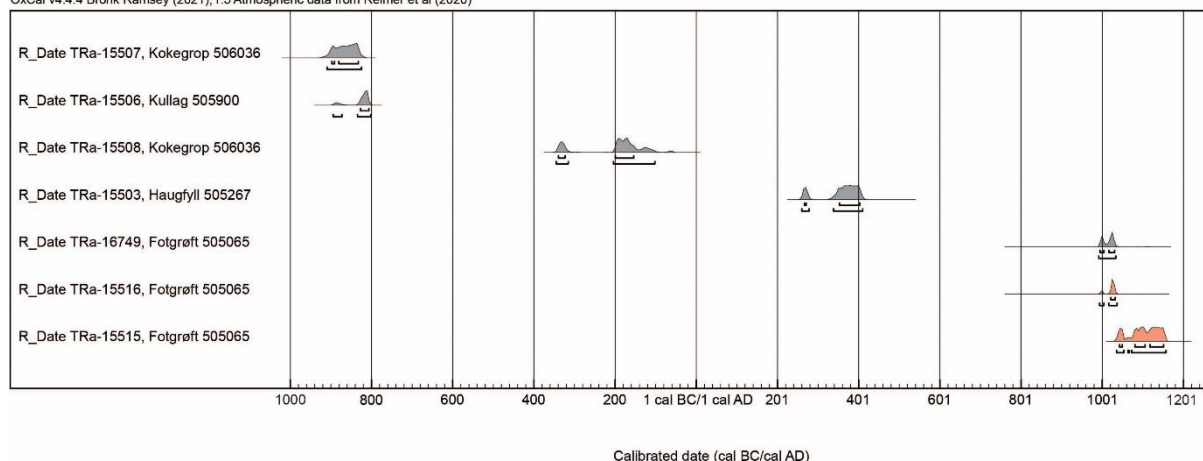
Det kompakte kullaget og den underliggende kokegropen ble datert til yngre bronsealder, og viser til en mye eldre aktivitet innenfor området. Prøve 505448 ble samlet inn fra haugfyllet og ga en datering til romertid. Dette resultatet sammenfaller med kokegropaktiviteten og det eldre dyrkningslaget i eldre jernalder, noe som indikerer at haugfyllet trolig bestod av dyrkningslagsmasser.

Analyseresultatene av de to prøvene fra fotgrøften viser en aktivitet i tidlig middelalder. Av disse to prøvene hadde trekullprøven samlet inn fra kullag i bunnen av grøften sikrest kontekst. Fyllmaterialet i fotgrøfta har blitt sekundært deponert, og kullet kan derfor representere andre faser av aktivitet innenfor området. Resultatet indikerte at en avsviing av vegetasjon og igjenfylling har skjedd i tidlig middelalder, noe som også var synlig i dateringsmaterialet fra *Haug I*.

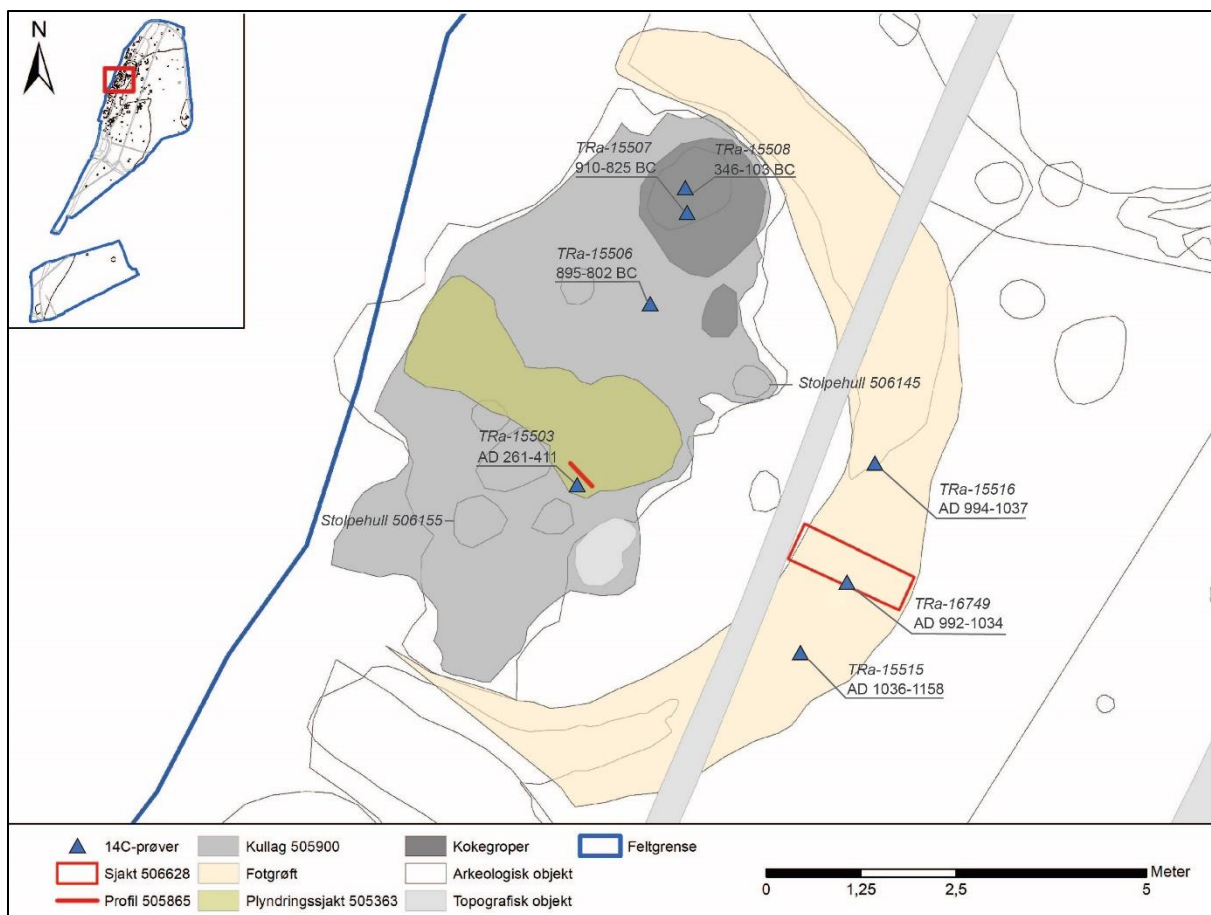
Tabell 147. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster relatert til *Haug II*.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
505448	505267 Haugfyll	TRa-15503	Trekull av or	1700 ± 15	AD 267-403	AD 261-411
506104	505900 Kullag	TRa-15506	Trekull selje/vier/osp	av 2675 ± 15	828-807 BC	895-802 BC
506416	506036 Kokegrop	TRa-15507	Trekull selje/vier/osp	av 2730 ± 15	898-833 BC	910-825 BC
506452	506036 Kokegrop	TRa-15508	Datert på frø	2145 ± 15	340-155 BC	346-103 BC
506635	505065 Fotgrøft	TRa-16749	Makrofossil, frø	1015 ± 15	AD 996-1031	AD 992-1034
506702	505065 Fotgrøft	TRa-15515	Trekull av furu	945 ± 10	AD 1043-1152	AD 1036-1158
506706	505065 Fotgrøft	TRa-15516	Trekull av furu	1005 ± 10	AD 1022-1033	AD 994-1037

OxCal v4.4.4 Bronk Ramsey (2021); r:5 Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 390. Kalibrerte ¹⁴C-dateringer fra kontekster relatert til *Haug II*. Rødt markerer prøver datert på furu. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

Figur 391. Oversikt over ¹⁴C-prøver fra kontekster i forbindelse med Haug II. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.6.7 Naturvitenskaplige prøver

Til sammen to makrofossilprøver (505445 og 506635) og en pollenserier (505447) med fire prøver ble sendt til Universitetsmuseet i Bergen for analyse (Overland 2022). Makrofossilprøvene var samlet inn fra fotgrøft og haugfyll, og pollenserien ble samlet inn fra haugfyll og underliggende kullag.

To jordmikromorfologiske prøver (505446 og 506632) fra henholdsvis fotgrøft og haugfyll ble sendt til analyse hos Richard Macphail (2021).

6.2.6.7.1 Pollenprøver

Av pollenserien på fire prøver inneholdt to av prøvene analysmateriale, mens de to nederste prøvene som kom fra kullag og utvaskingslag under haugfyllet var tomme. Pollenprøvene fra haugfyllet var karakterisert av rundt 60 % treslagspollen, hvor bjørk (*Betula*) dominerte med over 40 %, og or (*Alnus*) var representert med ca. 10 %. Ellers hadde treslagene hassel (*Corylus*), furu (*Pinus*), rogn (*Sorbus*) og selje/vier (*Salix*) lave verdier. Av urter var gress (*Poaceae*) best representert med i underkant av 20 %. Engsyre (*Rumex sect. acetosa*) oppnådde 3% i øverste pollenprøve, og engsoleie (*Ranunculus acris*-type) oppnådde 1 %. Ellers var urter representert med lavere andel. Bygg (*Hordeum*-type) var identifisert i øverste pollenprøve, og av dyrkningsindikatorer evar burot (*Artemisia*) og melde (*Chenopodiaceae*) til stede. Gressmarksindikatorer som prestekrage/ryllik (*Achillea*-type), kurvplanter (*Asteraceae*), arve (*Cerastium*-type) og blåklokke (*Campanula*) var representert. Korroderte, uidentifiserte pollenkorn hadde relativt høy andel med 8–13 %. Møkkindikerende sopp sporer var til stede med *Sordaria* (HdV-55), andelen bregnesporer var ca. 25 %, og trekullverdien ca. 80 %.

Samlet sett indikerte pollenprøvene oppdyrkede arealer og gressmark. Prøvene hadde også en god andel lyskrevende treslag (bjørk og or). Dette kan reflektere buskvegetasjon i området rundt, men polleninnholdet i for eksempel haugfyllet kan også være påvirket av gravritualer.

6.2.6.7.2 Makrofossilprøver

En makrofossilprøve (505445) fra haugfyllet ble analysert og inneholdt i hovedsak gressfrø (*Poaceae*), men også soleie (*Ranunculus acris/repens*), småsyre (*Rumex acetosella*), vassarve (*Stellaria media*) og nellikfamilien (Caryophyllaceae) hadde bra representasjon. Også dyrkningsindikatorer melde (Chenopodiaceae) og linbendel (*Spergula arvensis*) ble identifisert, samt fire mulige korn av dyrket havre (*Avena*), og et fragment av hasselnøtteskall. Dette var også makroprøven med flest frø/frukter (ca. 145), og høyest andel trekull, med over 4 % av totalvolum.

En makroprøve (506635) fra fotgrøften i *Haug II* inneholdt et par frø/frukter av gress (*Poaceae*) og småsyre (*Rumex acetosella*), samt mulig fragment av heggebær og kvist fra or.

6.2.6.7.3 Jordmikromorfologi

To jordmikromorfologiske prøver ble sendt til analyse (Macphail 2021). Prøvene var samlet inn fra haugfyll (prøve 505446) og fotgrøft (prøve 506632) i *Haug II*. Hovedfokuset for analysene var om det kunne sies noe om lagenes sammensetning og akkumulering. For prøvene fra haugfyll og fotgrøft i *Haug II* var det i tillegg et fokus om det var likheter/ulikheter mellom lagene i fotgrøften og haugfyllet, og om lagene i gravanlegget hadde likheter med de fossile dyrkningslagene.

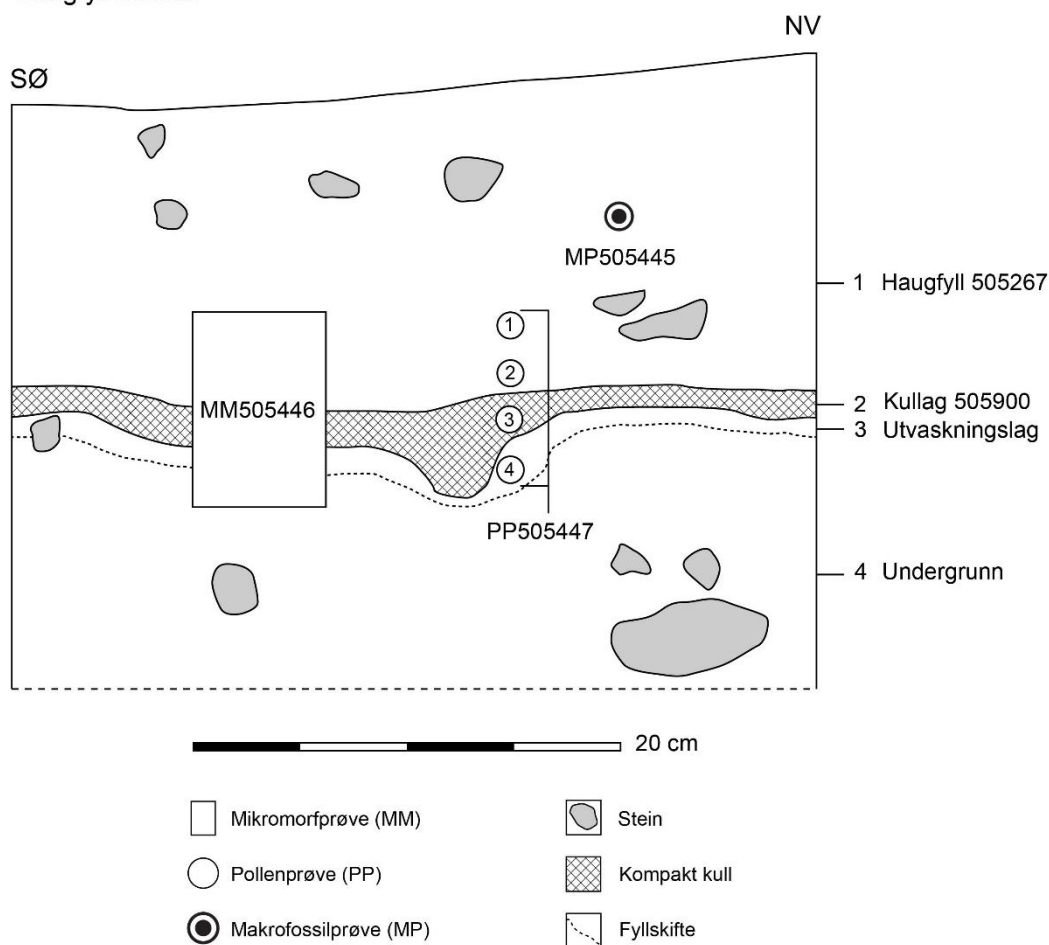
Prøve 505446 var samlet inn fra bunnen av haugfyll 505267 samt kullag 505900. Analysen viste at prøven bestod av grus og steinete sand, som opprinnelig trolig stammet fra en podsol i området. Den nederste delen av prøven hadde mye trekull og brente bergarter, noe som er forenlig med dannelsen av kullaget.

Prøve 506632 var samlet inn fra den nederste halvdelen av fyllmaterialet i fotgrøften. Analysen viste at kulturell jord var blitt benyttet til å bygge haugen, og derav dannet bunnlaget av grøfta. En liten konsentrasjon av kull viste til lokal brenning, noe som kan trolig viser til den ¹⁴C-daterte brente vegetasjonen fra grøften. Senere brannhendelser har tilført fin og svært kullrik jord høyere opp i grøften.

Haug II

Profil 505865

Haugfyll 505267

Figur 392. Rentegning profil 505865 gjennom haugfyll i Haug II. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.6.8 Tolkning

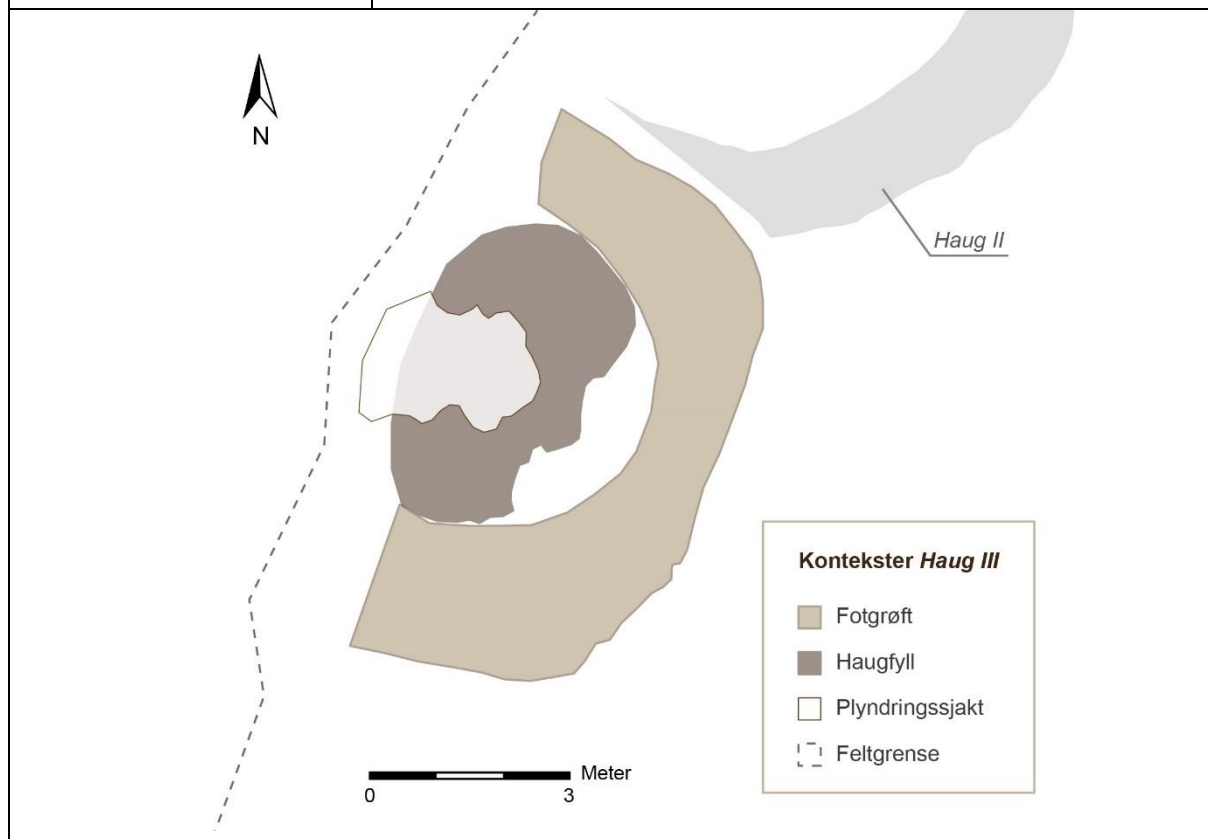
Sporene etter *Haug II* var kun delvis bevart da den ene halvdel var gått tapt som følge av utrasing/bortgraving av terrassekanten i vest. Fotgrøften var også forstyrret av nyere tids aktivitet i form av en kabelgrøft som kuttet gjennom området. Før undersøkelse var det synlig en forstyrrelse sentralt i anlegget som ble tolket som en plyndringssjakt. Da det ikke ble funnet spor etter grav i andre deler av anlegget ble det tolket til at denne plyndringssjakten hadde fjernet alle spor etter både gravleggingen og et eventuelt gjenstandsmateriale. Ettersom anlegget lå i helling mot vest hadde dette bidratt til at en større del av haugfyllet samt et eldre underliggende kullag var bevart innenfor fotgrøften. De jordmikromorfologiske analysene av haugfyllet viste at det var kulturjord fra området som var blitt brukt til å bygge haugen, og at samme jord også fylte forgrøften (Macphail 2021).

Samlet sett indikerte pollenprøvene som ble samlet inn fra haugfyllet at massene representerte oppdyrkede arealer og gressmark. Dette kan sees i sammenheng med de jordmikromorfologiske analysene. Pollenprøvene hadde også en god andel lyskrevende treslag som bjørk og or. Dette kan reflektere buskvegetasjon i området rundt, men kan også vise at haugfyllet kan være påvirket av gravritualer.

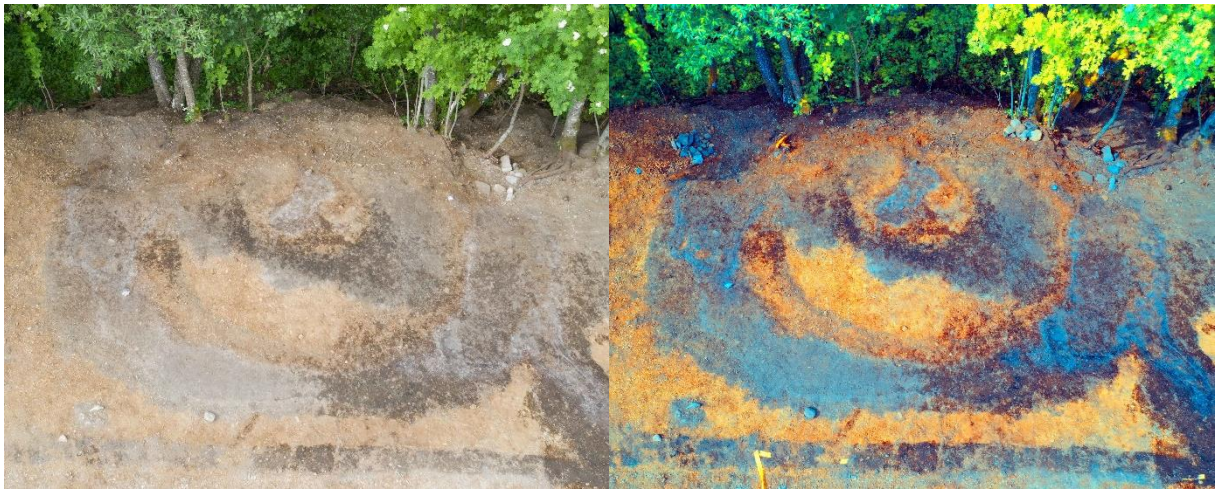
¹⁴C-resultatene fra kontekster tilknyttet *Haug II* spredte seg fra yngre bronsealder og frem til tidlig middelalder, og ingen av disse kan sies å datere anleggelsen av haugen. Analyseresultatene av ¹⁴C-prøvene fra fotgrøften viser en aktivitet i tidlig middelalder. Resultatet indikerer at en avsviing av vegetasjon og igjenfylling har skjedd i tidlig middelalder, noe som også var synlig i dateringsmaterialet fra *Haug I*. Basert på stratigrafiske observasjoner i plan ble det tolket til at fotgrøften til *Haug II* kuttet i nordøst grøften til *Haug I*, og at *Haug II* derfor representerte en senere hendelse.

6.2.7 Haug III

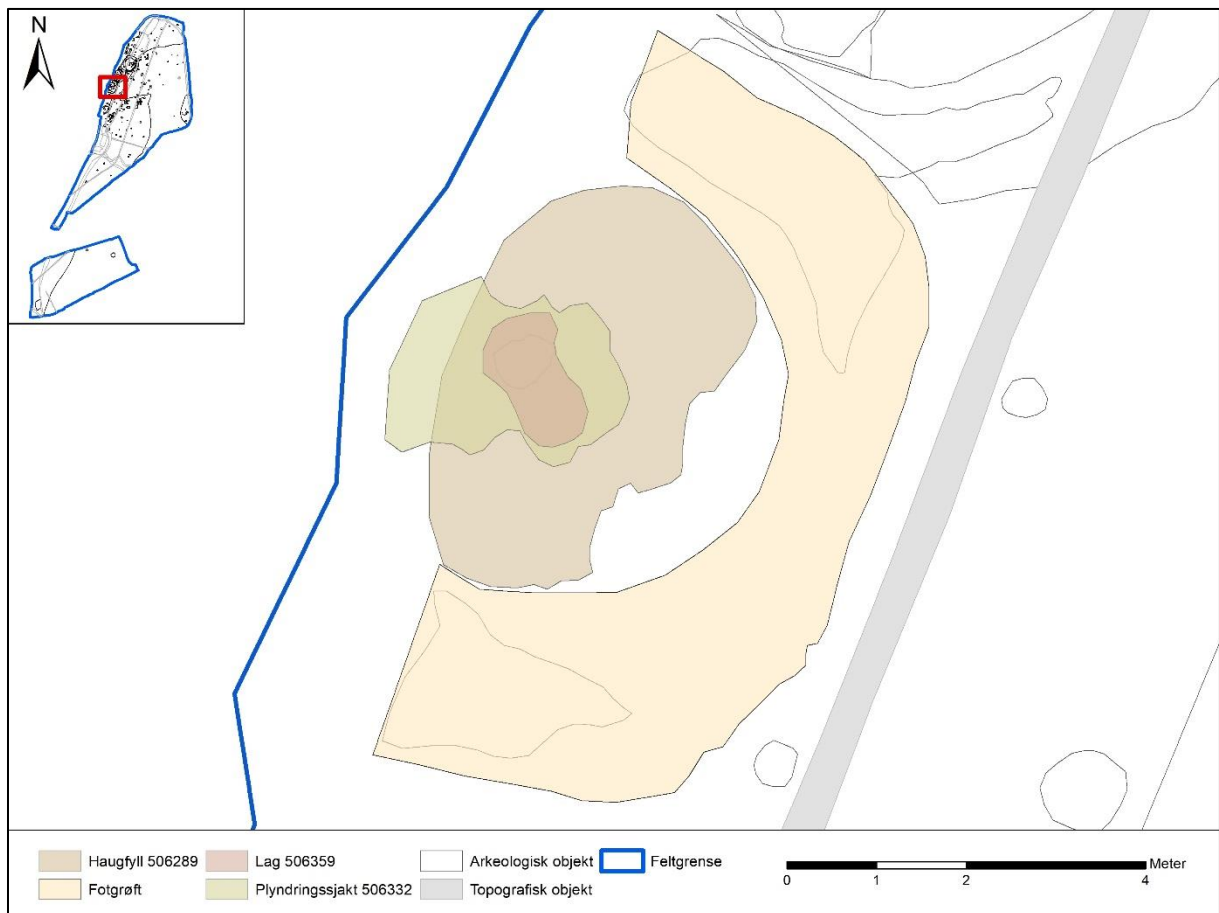
Type	Gravhaug	
T-nummer	T28287	
Form i flate	Trolig rund	
Størrelse	Ytre diameter	8,6 m
	Areal	58 m ²
Forstyrrelser	Plyndret	
Antall tilhørende kontekster	4	
Datering	Trolig slutten av vikingtid	
Hovedtrekk		

Umiddelbart sørvest for *Haug II* lå sporene etter *Haug III*, som var rester etter en gravhaug som har vært om lag 7-9 m i diameter. Anlegget bestod av fotgrøft (506228) med rest av haugfyll (506289) innenfor, samt en plyndringssjakt (506332) sentralt i anlegget. Restene etter *Haug III* lå i vestvendt helling og deler av anlegget hadde gått tapt. Undergrunnen bestod av grov grus med en del stein, og massene ble noe grovere og løsere mot kanten i vest. At anlegget lå i nedoverbakke var også her trolig grunnen til at deler av haugfyllet fortsatt var bevart.

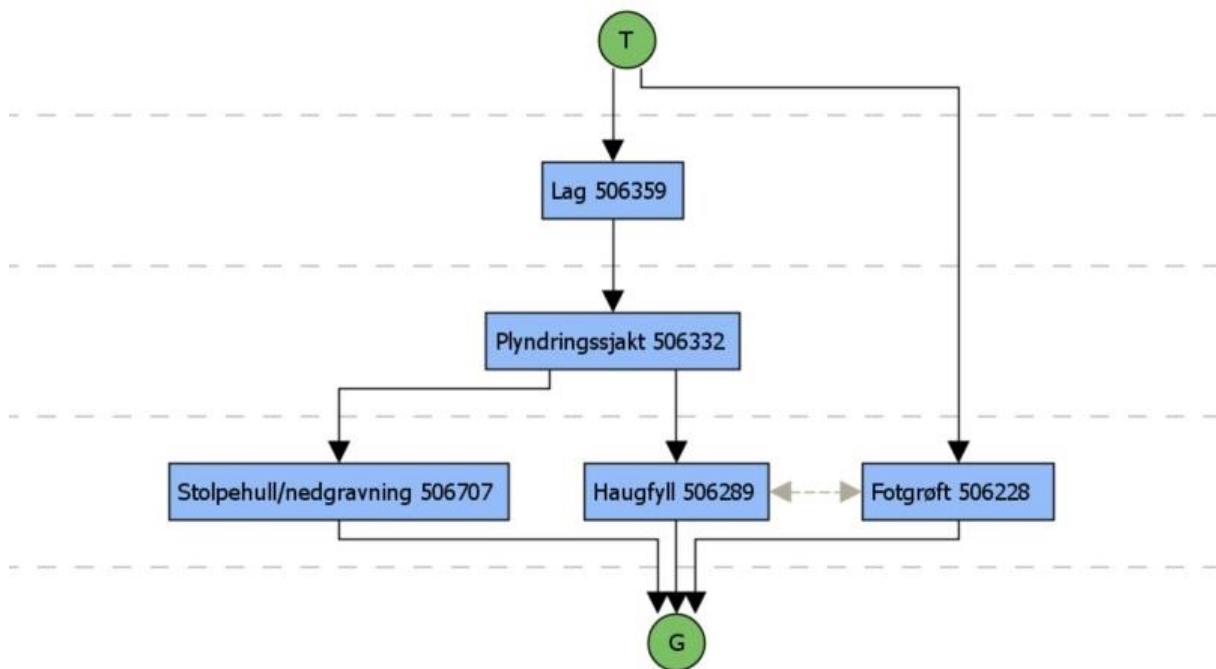
Figur 393. Oversiktsfoto over Haug III sett mot vest (Da63597_062). Fargemanipulert bilde til høyre. Plyndringssjakt 506332 synlig sentralt i anlegget. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 394. Oversikt over kontekster i Haug III. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Tabell 148. Oversikt over kontekster relatert til Haug III.

ID	Kontekst	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Dybde (cm)
506228	Fotgrøft		210	28
506289	Haugfyll	480	300	75
506332	Plyndringssjakt	200	190	70
506359	Lag	140	60	16
506707	Stolpehull/ nedgravning	66	52	30

Figur 395. Matrise over kontekster i Haug III

6.2.7.1 Fotgrøft

Fotgrøften (506228) har opprinnelig trolig hatt en tilnærmet rund form. Dette er basert på den synlige østre delen av grøften, da den vestre delen hadde rast ut. Største synlige ytre diameter var 8,6 m og største synlige indre diameter var 5 m. Fotgrøftens største bredde var 2,3 m, mens største dybde var 28 cm. Observasjon i plan viste at strukturen sannsynligvis kuttet forgrøften til *Haug II* (505065) og kan derfor tolkes til å være den yngste av de tre haugene. Hele grøften ble tømt som en del av utgravningen. Grøften var, på lik linje med grøftene til *Haug I* og *II*, delvis dekket av avsviingslag 504346 i de vestre delene.

Fotgrøften bestod generelt sett av mørk gråsvart grusholdig sand med spredt kull. Fyllet lignet dyrkningslaget. I den søndre delen av fotgrøfta var det synlig to faser med grøft. I plan var dette synlig som en indre avgrensning påfulgt av grus og deretter mer fotgrøft. Det ble gravd en sjakt (506736) gjennom dette området for å dokumentere situasjonen i profil. Profilen viste denne indre avgrensningen som en halv grøft bestående av mørkere grusholdig sand enn resten av grøfta. Denne mørkere delen var også klart kuttet av en brun gruslinse samt den øvre og mest fremtredende delen av grøftemassene. Den indre delen av grøfta har også hatt en noe annen form enn den ytre/øvre.

Denne situasjonen ble også dokumentert gjennom graving av sjakt (506726) i den østre delen av grøften, men lagene var ikke like klare her som i sør. De ulike lagene var noe klarere enn i fotgrøften til *Haug II*, men det kan trolig være samme type hendelse for de to grøftene. Fotgrøftens bredde var betydelig større i den søndre delen enn i øst.

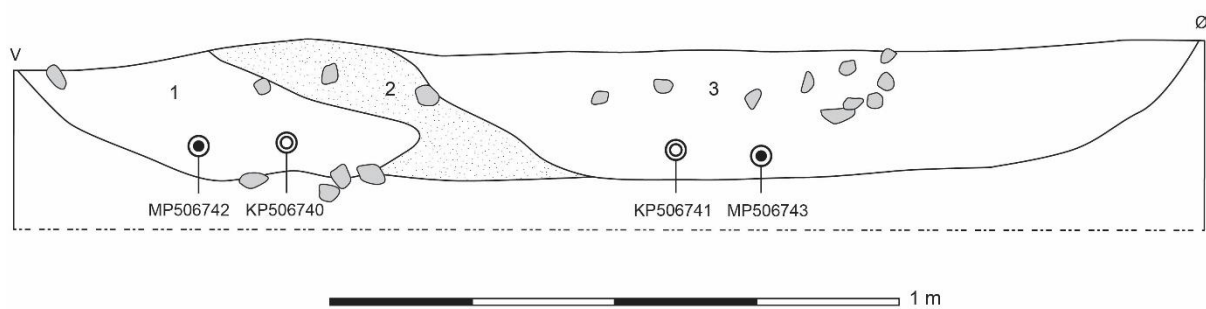

Figur 396. Arbeidsbilde av sjakt 506736 gjennom fotgrøft 506228 under graving, sett mot nord. Viser hvordan fyllet i grøfta deles av gruslinse. Da63597_051. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet

Haug III

Fotgrøft 506228

Profil 506736

Stein	Makrofossilprøve (MP)	1 - Mørk gråsvart grusholdig sand
Grus	Kullprøve (KP)	2 - Brun gruslinse
		3 - Mørk brun grusholdig sand

Figur 397. Rentegning av profil 506736 gjennom fotgrøft i Haug III. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.2.7.2 Haugfyll

Om lag 80 cm innenfor fotgrøften lå rester av det som sannsynligvis hadde vært fyllmassen i gravhaugen (506289). Laget hadde en utstrekning på 11 m² og med en største tykkelse på 75 cm. Dette laget ble dokumentert i de sentrale delene av anlegget, rundt plyndringssjakten (506332) og videre ut mot kanten i vest. Tykkelsen avtok gradvis østover. Undersøkelsen foregikk ved å grave mekaniske lag og fotografere konteksten mellom hvert lag. På denne måten var det mulig å oppdage eventuelle faser i laget samt eventuelle funn som ble gjort underveis. Til sammen ble haugfyllet gravd i fem mekaniske lag. Undergrunnen var synlig som et belte mellom laget og fotgrøften, hovedsakelig i den østre delen. Laget bestod av mørk gråsvart grusholdig sand med spredt kull, og lignet det eldre dyrkningslaget (504736). I nord og sør lå haugfyllet inntil fotgrøften, og massene skilte seg noe fra grøften. Til forskjell fra haugfyllet i *Haug II*, var det få gjenstandsfunn i haugfyllet til *Haug III*. En liten og spredt forekomst av brente bein ble funnet i overgangen mellom haugfyllet og undergrunnen nordøstre ytterkanten. De brente beina var dårlig bevart og fremstod nærmest som pulverisert. Den totale funnmengden var på 2,23 g. Det var ingen nedgravning på stedet og beinmaterialet tolkes til å sannsynligvis ikke ha relasjon til gravanlegget.

6.2.7.3 Plyndring

Sentralt i gravanlegget var det synlig en avlang nedgravning (506332), tolket som en plyndringssjakt. Sjakten hadde en størrelse på 2,6 x 1,9 m, gikk i en øst-vest retning og kuttet igjennom haugfyllet og ned i undergrunnen. Fyllmaterialet bestod av brun grusholdig sand blandet med mørk brunsvart grusholdig sand og spredt kull, og var svært blandet. Sjakten var ikke synlig i skråningen etter opprensing slik som i *Haug II*, men det kom klart frem da undersøkelsen startet at konteksten hadde en avlang form mot vest. Plyndringssjakten hadde et lag (506359) liggende i topp, som skilte seg fra de øvrige massene i anlegget. Dette laget målte 140 x 60 cm med en tykkelse på 16 cm, og bestod av kompakt brungrå sand blandet med noe organisk komponent. Det var også en del stein i dette laget.

Figur 398. Venstre: Foto av haugfyllet i *Haug III* med synlig plyndringssjakt sentralt i anlegget før undersøkelse. Da63597_027. Høyre: Haugfyllet under utgraving med delvis tømt plyndringssjakt i midten. Da63597_031. Begge bilder er sett mot vest. Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 399. Bunn av haugfyll og tømt plyndringssjakt sett mot vest. Spyd (T28287:1) som ble funnet i kant av sjakten er markert med stiplet linje. Da63597_37. Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.7.4 Øvrige kontekster

I bunn av plyndringssjakten ble det undersøkt én kontekst tolket som et mulig stolpehull/nedgravning (506707). Konteksten målte 66 x 52 cm og med en dybde på 30 cm. Fyllmaterialet bestod av mørk gråbrun sandholdig grus med spredt kull. Fyllet fremstod som homogent og uforstyrret sammenlignet med den overliggende plyndringssjakten. Konteksten hadde én middels stor stein i overflaten, og basert på observasjoner av fyllmateriale sammen med kontekstens størrelse tolkes det til at konteksten sannsynligvis ikke er et steinopptrekk.

6.2.7.5 Funnmateriale

Til tross for en stor plyndringssjakt i de sentrale deler av anlegget, ble det likevel gjort et fåtall gjenstandsfunn som relateres til gravleggingen. I den søndre kanten av plyndringssjakten ble det funnet et spyd (T28287:1). Basert på spydets langstrakte form og falens gradvise overgang til bladet, har spydet likheter med Petersens Type I, men da uten radene med nagler på falen. Denne typen indikerer en datering til første halvdel av 900-tallet. Det er likevel ikke umulig at det også kan være Type K, da en mer langstrakt type lignende R532. Type K dateres til andre halvdel av 900-tallet.

Rett øst for spydet ble det funnet ytterligere en jerngjenstand (T28287:3). Gjenstanden ble tolket som et buet fragment av en mulig kniv, hvor kun midtpartiet av bladet var bevart. Gjenstanden hadde rett rygg og med egglinje som buet opp i retning av odden.

I topp av den søndre delen av fotgrøften, mot vest, ble det funnet en perle (T28287:2) av glass. Denne lå i det organiske avsvidde laget (504346) som lå over deler av fotgrøftene i den vestre delen, og var derfor ikke in situ. Ettersom det ikke var indikasjoner på mer enn én gravlegging i anlegget, tolkes det til at perlen opprinnelig har vært lagt ned i den sentrale gravleggingen. Det kan tenkes at perlen har ligget i de omrotede massene i plyndringssjakten og at røtter som har vokst inn fra vest flyttet på perlen.

I tillegg ble det funnet et fragment av et skiferbryne (T28287:4) i den søndre delen av fotgrøften.

Figur 400. Spyd funnet i kant av plyndringssjakt i Haug III. Da63804_T28287_001. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.7.6 ¹⁴C-datering

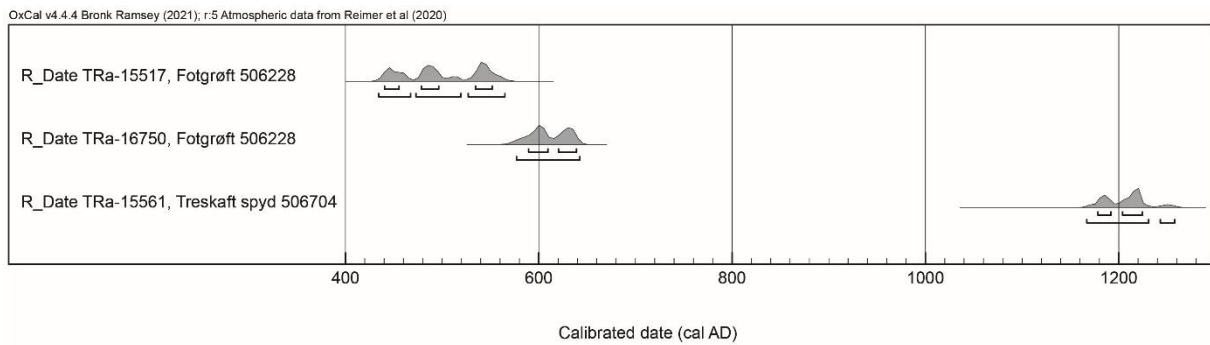
Til sammen fire ¹⁴C-prøver ble analysert fra gravenlegget. Det ble sent inn trekullprøver fra to ulike deler av fotgrøfta da denne ga inntrykk av å ha blitt fylt igjen i to faser, samt frø fra en makrofossilprøve også fra fotgrøfta. I tillegg ble det sendt inn en del av treskaftet som var bevart i falen på spydet.

Resultatene av prøvene fra fotgrøfta ga ingen indikasjon på når haugen har blitt anlagt. Derimot viser prøvene til ytterligere aktivitet i eldre jernalder, samt en svært mye eldre datering til starten av bronsealder.

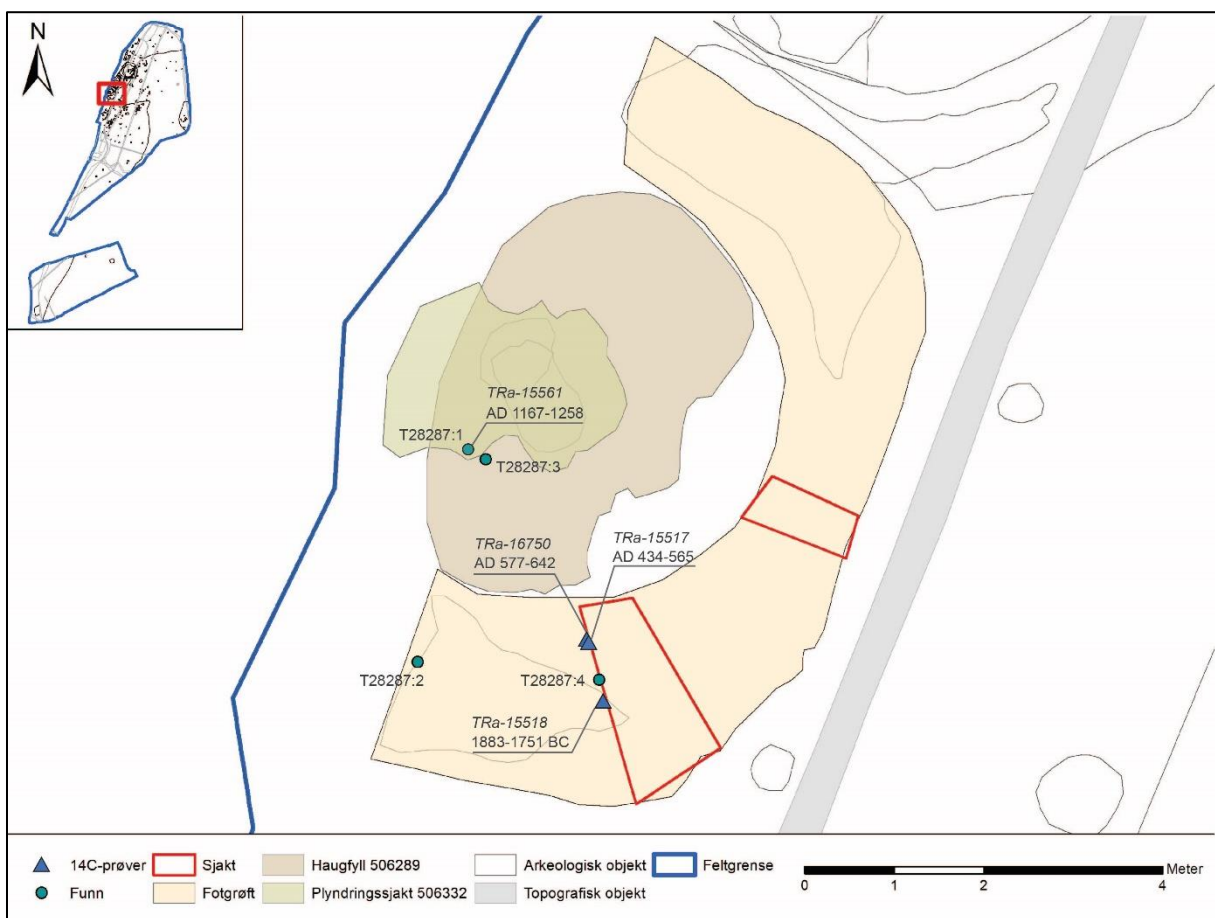
Treprøven fra den bevarte delen av spydskaftet som satt igjen i falen kunne mulig gitt et svært godt resultat og vært med på å tidfeste gravleggingen. På lik linje med treprøven fra *Grav 1*, var også treprøven fra *Haug III* for dårlig bevart til at den kunne gi et nøyaktig resultat. Analysen ga en datering til høymiddelalder, og det er nærliggende å tro at dette resultatet daterer et annet organisk komponent enn treverket.

Tabell 149. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kontekster og funn relatert til Haug III.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
506740	506228 Fotgrøft	TRa-15517	Trekull av bjørk	1560 ± 15	AD 440-552	AD 434-565
506741	506228 Fotgrøft	TRa-15518	Trekull hegg/rogn	av 3495 ± 15	1879-1771 BC	1883-1751 BC
506742	506228 Fotgrøft	TRa-16750	Makrofossil, frø	1465 ± 15	AD 589-639	AD 577-642
506785	506704 Spydskaft	TRa-15561	Tre av bjørk	845 ± 15	AD 1178-1224	AD 1167-1258

Figur 401. Kalibrerte ^{14}C -prøver fra kontekster og funn relatert til Haug III. Bronsealder-datering ikke tatt med i oversikten. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

Figur 402. Oversikt over funn og ^{14}C -prøver fra Haug 3. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.7.7 Naturvitenskaplige prøver

To makrofossilprøver (506742 og 506743) fra de samme lagene i fotgrøftene som trekullprøvene, ble sent til analyse ved Universitetsmuseet i Bergen (Overland 2022).

Begge prøvene var best representert med gress (*Poaceae*) og småsyre (*Rumex acetosella*), og begge prøvene hadde tilstedeværelse av frukt fra bringebær (*Rubus idaeus*). Prøve 506742 hadde klart flere frø/frukter og flere arter enn prøve 506743. Prøve 506742 hadde tilstedeværelse av dyrkningsindikatorer som meldestokk (*Chenopodiaceae*), då (*Galeopsis*), hønsegress (*Persicaria*) og

vassarve (*Stellaria media*) representert, og gressmarksindikatorene soleie (*Ranunculus acris/repens*), kløver (*Trifolium*), nellikfamilien (*Caryophyllaceae*) og ertefamilien (*Fabaceae*).

6.2.7.8 Tolkning

På lik linje med *Haug II* var også kun sporene etter halve *Haug III* bevart. Ettersom anlegget lå i helling mot vest hadde dette bidratt til at en større del av haugfyllet var bevart innenfor fotgrøften. På lik linje med haugfyllet i *Haug II* var også haugfyllet i *Haug III* bygget opp av kulturjord fra området. Makrofossilprøver fra fyllmaterialet i fotgrøften som ble analysert inneholdt frø/frukter av dyrkningsindikatorer. Fotgrøften bar preg av å være fylt igjen i to faser da den hadde synlig lagdeling i profil.

Før undersøkelse var det synlig en forstyrrelse sentralt i anlegget som ble tolket som en plyndringssjakt. Da det ikke ble funnet spor etter grav i andre deler av anlegget ble det tolket til at denne plyndringssjakten hadde fjernet alle spor etter gravleggingen. Av gjenstandsmateriale ble et spyd (T28287:1) funnet i kanten av plyndringssjakten. En perle i glass ble funnet i det overliggende avsviingslaget i vest, og var ikke in situ.

¹⁴C-resultatene daterte trolig ikke gravanlegget. Prøvene fra fotgrøften ble datert til både tidlig bronsealder og folkevandringstid-tidlig merovingertid. Tre fra spydskftet som satt igjen i falen på spydet var dessverre for dårlig til å få en sannsynlig datering, og treverket ble datert til høymiddelalder. Spydets form var lignende Petersen type I, noe som indikerer første halvdel av 900-tallet. Basert på stratigrafiske observasjoner i plan ble det tolket til at fotgrøften til *Haug III* kuttet i nordøst grøften til *Haug II*, og at *Haug III* derfor representerte en senere hendelse.

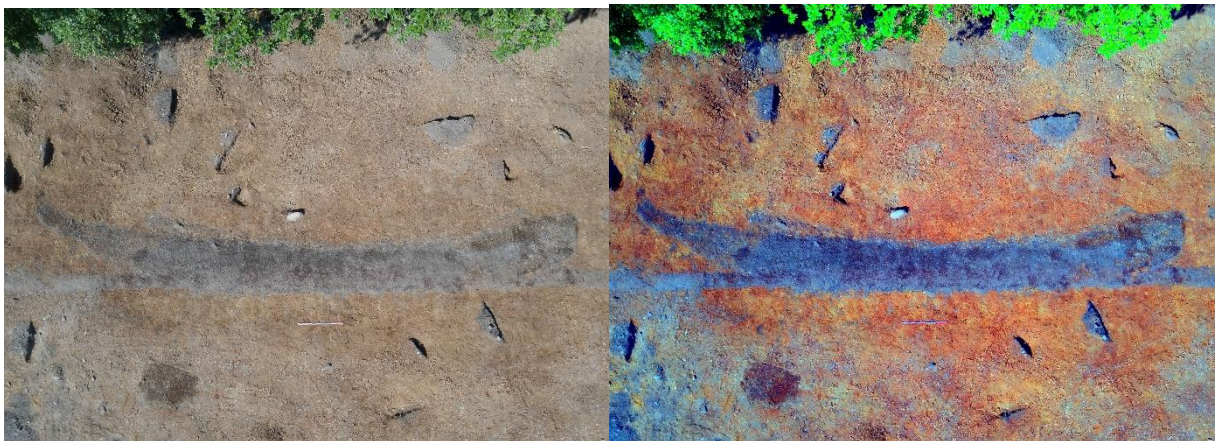
6.2.8 Haug IV

Type	Langhaug	
T-nummer	T28288	
Form i flate	Avlang	
Størrelse	Lengde	12,5 m
	Bredde	Ukjent
	Areal	Ukjent
Forstyrrelser	Kabelgrøft	
Antall tilhørende kontekster	1	
Datering	Trolig yngre jernalder	

1,2 m sørøst for *Haug III* lå det en halvmåneformet grøft (502397) som var om lag 12,5 m lang. Basert på grøftens langstrakte form og dens umiddelbare nærhet til de øvrige gravanleggene, tolkes den til å være den ene halvdel av en fotgrøft til en langhaug, her *Haug IV*. Anlegget bestod kun av denne ene grøften, som igjen kun lå 5 m øst for feltkanten i vest. Undergrunnen bestod av grov grus blandet med sand og en del stein. Massene ble noe grovere og løsere ut mot kanten i vest. Til forskjell fra *Haug II* og *III* som lå i helling, lå restene etter *Haug IV* på en flate.

6.2.8.1 Anleggsbeskrivelse

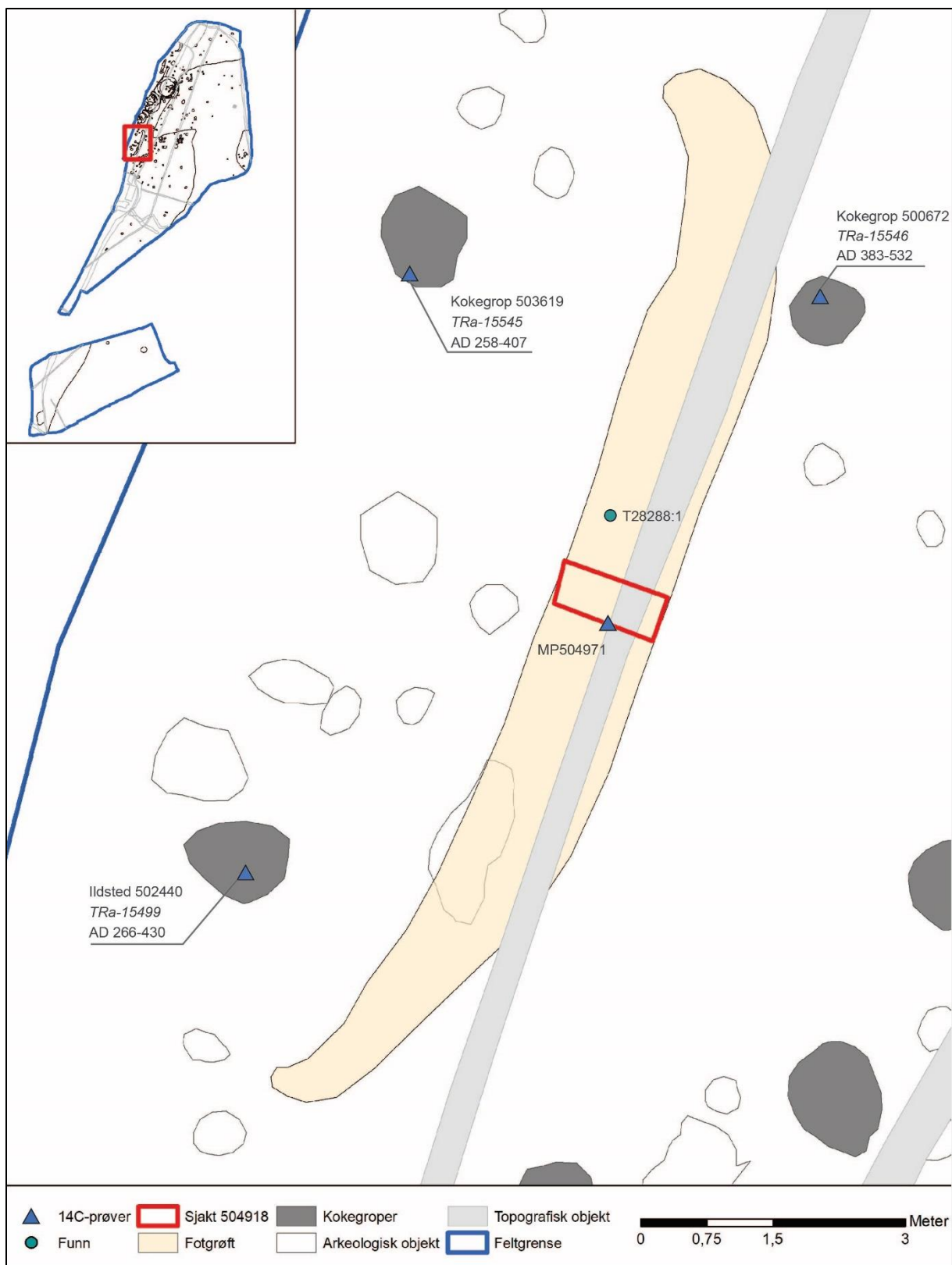
Fotgrøft 502397 hadde en avlang form som buet lett mot vest i endene. Total lengde var 12,5 m og største bredde var 1,4 m. Største dybde på 32 cm var i de sentrale delene av grøften og avtagende mot endene. I plan var grøfta bredest i nordlige og midtre del, mens mot sør avtok bredden og den smaleste delen var helt i sør hvor den hadde en avrundet ende. Den nordlige delen endte med en rett/butt kant. Generelt sett bestod fyllmaterialet av mørk sandholdig grus med innslag av kull. Mye småstein i massene. Nyere tids kabelgrøft kuttet gjennom fotgrøften i nordøst sørvest-retning. Det ble gravd flere sjakter gjennom grøfta for å dokumentere eventuelle lag, og deretter ble hele grøfta tømt. I profilene var det synlig at grøfta hadde tre lag; de øvre delene av grøfta var det mørk brun grusholdig sand spettet med kull, over lys brun grusholdig sand med småstein. Nederste lag bestod av mørk gråsvart grusholdig sand med innslag av silt. Bunnlaget var noe mer organisk enn de overliggende delene av grøfta.

Figur 403. Planfoto av grøft 502397 sett mot vest. Fargemanipulert bilde til høyre. Da63597_065. Foto: Kristoffer R. Rantala, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 404. Foto av profil 504918 gjennom fotgrøft 502397. Da63597_022 Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet.

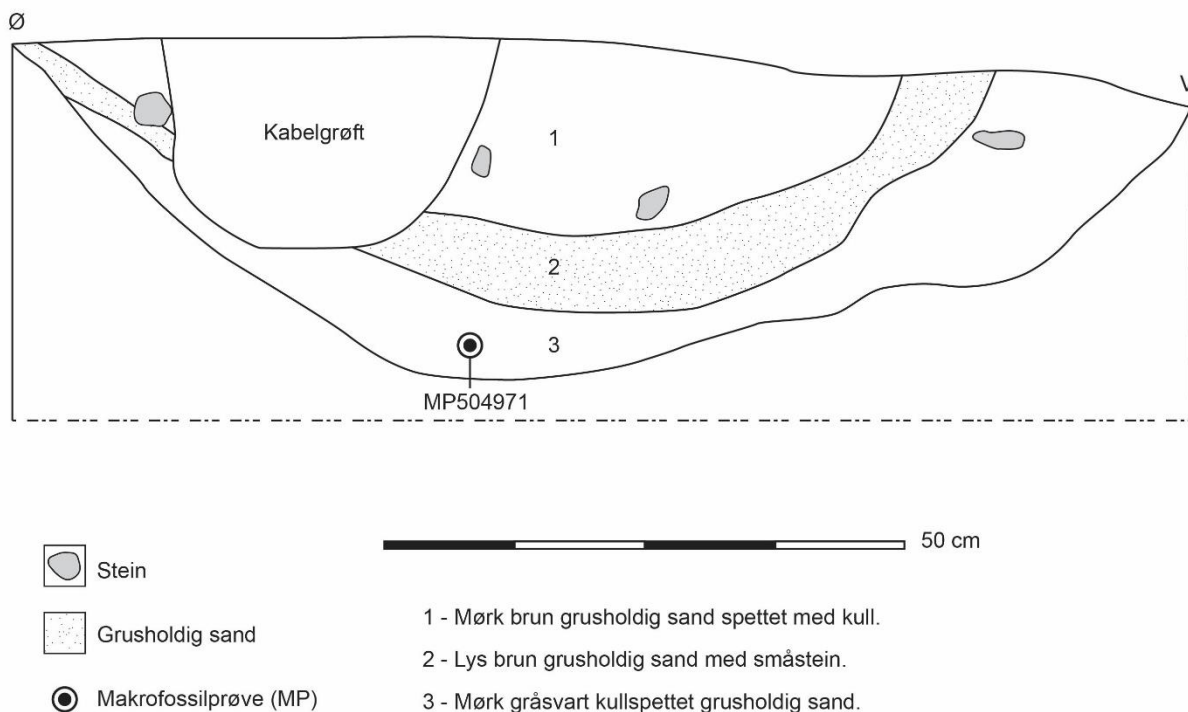

Figur 405. Oversikt over kontekster, ¹⁴C-prøver og funn i forbindelse med Haug IV. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Haug IV

Profil 504918

Fotgrøft 502397

Figur 406. Rentegning av profil 504918 gjennom fotgrøft til Haug IV. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.8.2 Øvrige kontekster

Mellom grøfta og kanten på terrassen ble det registrert og undersøkt tolv kontekster, hvorav fem ble avskrevet. De øvrige var tre mulige stolpehull, to kokegroper/ildsted, en avfallsgrop og en nedgravning. To kokegroper/ildsteder ble ¹⁴C-datert (TRa-15499 og TRa-16645), resultatet viste at disse var en del av kokegropaktiviteten i romertid/folkevandringstid. Ingen av de undersøkte kontekstene ble tolket å ha en sammenheng med *Haug IV*.

6.2.8.3 Funnmateriale

Det ble ikke gjort gjenstandsfunn som kan relateres til en eventuell gravlegging i anlegget. I fotgrøften ble det funnet ett fragment av et bryne i skifer (T28288:1) i tillegg til tre klinkløm. Disse ble ikke innlemmet i samlingene.

6.2.8.4 Naturvitenskaplige prøver

Én makrofossilprøve (504971) fra sjakt 504918 gjennom fotgrøften ble sendt til analyse hos Universitetsmuseet i Bergen. I denne prøven ble det identifisert få frø/frukter av gress (*Poaceae*), frytle (*Luzula*) og småsyre (*Rumex acetosella*) (Overland 2022).

6.2.8.5 *Tolkning*

Haug IV tolkes den til å være den ene halvdel av en fotgrøft til en langhaug. Det lå flere kontekster innenfor grøften, men samtlige av disse representerte trolig en tidligere aktivitetsfase på lokaliteten. Det ble ikke gjort ¹⁴C-analyser av materiale fra fotgrøften da det ikke var noen indikasjoner på at en prøve herfra ville bidratt med informasjon om etableringen av anlegget.

6.2.9 Bosetningsspor

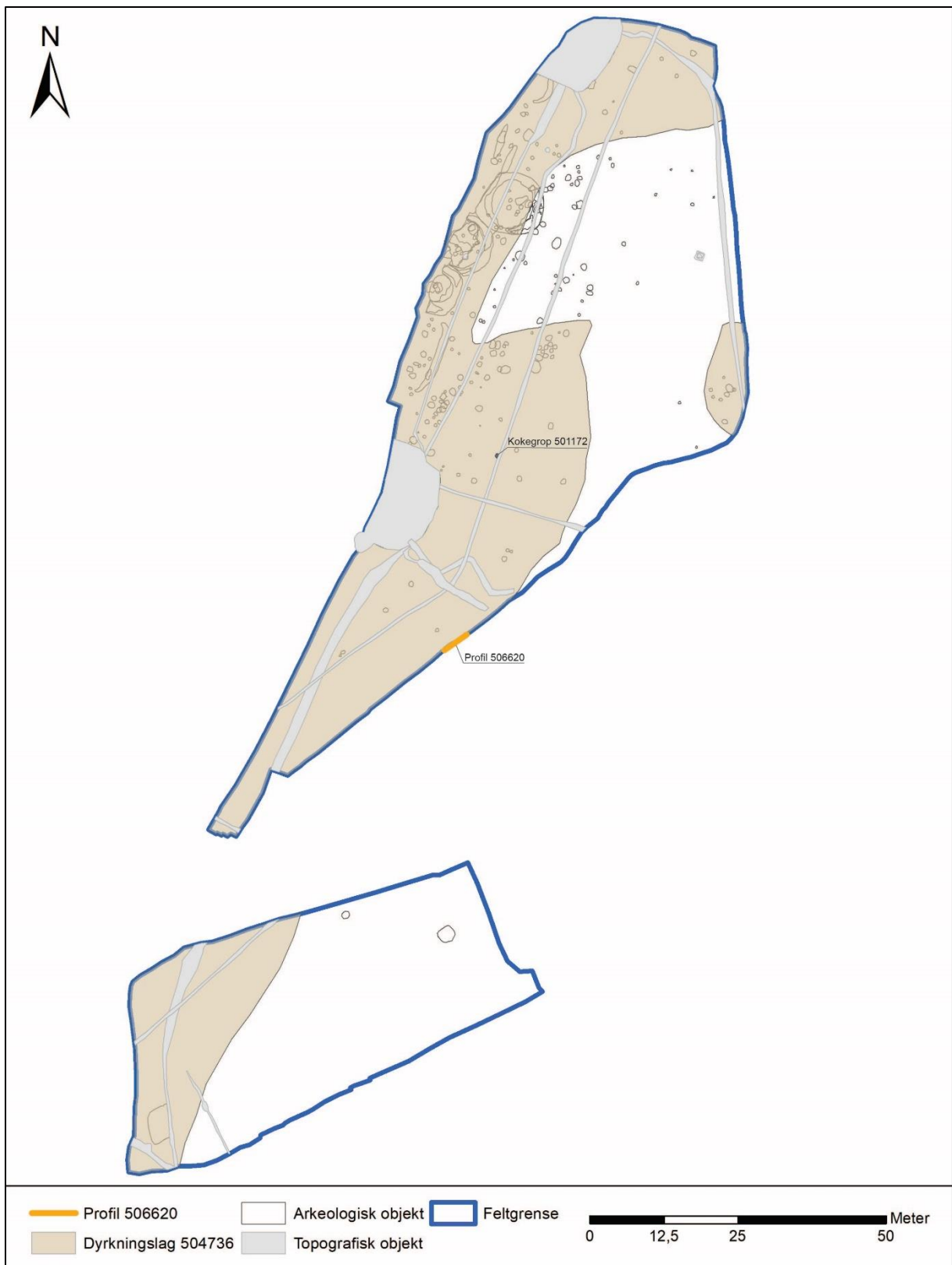
Bosetningssporene på Fjelnset bestod hovedsakelig av kokegroper og eldre dyrkningslag. Det ble også undersøkt spredte stolpehull, men på grunn av en del nyere tids aktivitet innenfor området var det vanskelig å avgjøre hvorvidt stolpehullene representerte en forhistorisk aktivitet eller ikke. I enkelte tilfeller inneholdt stolpehullene materiale fra nyere tid, slik som trønderkeramikk, krittpipestilker og sprengstein. Likevel ble det undersøkt et fåtall stolpehull som fremstod som forhistoriske og ble tolket dit hen. Ingen av stolpehullene lå i slikt mønster at de ble tolket å tilhøre bygninger.

6.2.9.1 Eldre dyrkningslag

I løpet av søkesjaktingen i 2014 ble det registrert to mindre områder med eldre dyrkningslag. Disse to flatene lå i den nordre delen av sjakt 33, og utgjorde til sammen 20 m². Under flateavdekkingen var det tydelig at et eldre dyrkningslag (504736) lå over store deler av lokaliteten, og hadde en total størrelse på 3511 m². Ettersom området viste seg å være mer kupert enn antatt før avdekkingen startet, var laget bevart i de lavereliggende områdene i nordvest samt i den søndre delen av hovedområdet. Det eldre dyrkningslaget fremstod som mørk gråsvart grusholdig sand med spredt trekull og noe stein. Under avdekking ble det gjort funn av én kokegrop (501172) som lå i laget som også var kuttet av kabelgrøft fra 2. verdenskrig. Kokegropen ble ¹⁴C-datert til overgangen yngre romertid/folkevandringstid, AD 383-428 (TRa-15497, 1655 ± 10 BP). Det ble ikke observert andre kontekster i laget.

Figur 407. Kokegrop 501172 i eldre dyrkningslag 504736. Da63597_010. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

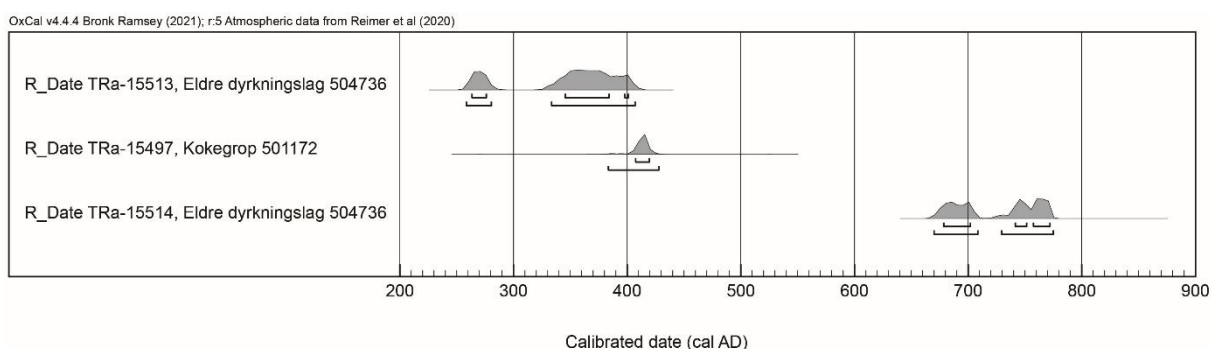
Figur 408. Oversikt over utbredelsen av eldre dyrkningslag 504736 samt plasseringen til kokegrop 501172. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

Det eldre dyrkningslaget ble dokumentert gjennom profiler to steder på feltet; profil 500428 sørøst for gravfeltet og profil 506620 i den sørøstre delen av lokaliteten. Lagene var best bevart i profil 506620 som lå i et område hvor det var blitt påfylt masse i nyere tid og på den måten sørget for en bevaring av dyrkningslaget. I profilen ble det dokumentert tre lag som ble tolket som dyrkningslag, hvorav to ble tolket som sikre. Det tredje laget lå noe høyere opp i profilen og ble tolket som et mulig eldre dyrkningslag. I bunnen av profil 506620 ble det registrert sand lik undergrunnen spettet med kull, og det tolkes at dette var spor etter brent vegetasjon ettersom laget ellers ikke ga uttrykk for å være bearbeidet. På grunn av at disse lagene kun var synlig i denne profilen har det eldre dyrkningslaget kun ett kontekstnummer (504736), som representerer dyrkningsaktiviteten som helhet.

Prøvematerialet som ble sendt til analyse fra dyrkningsaktiviteten konsentrerte seg rundt de to lagene i profilen som ble tolket som sikre fossile dyrkningslag. Dateringsresultatet av kullprøve 506650, samlet inn fra det nederste av de to lagene, ble datert til yngre romertid og med overgang til folkevandringstid (TRa-15513), mens prøve 506651 fra laget over, ble datert til merovingertid (TRa-15514). Kokegropen som ble funnet i laget under avdekking, ble datert til en noe senere fase enn det eldste av de to dyrkningslagene. Til tross for at dateringen av det nederste dyrkningslaget trolig viser til kokegropaktiviteten i området, var kokegrop 501172 gravd ned i laget og som peker på en dyrkningsaktivitet innenfor området også i eldre jernalder.

Tabell 150. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra eldre dyrkningslag og kokegrop funnet i laget.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
501184	501172 Kokegrop	TRa-15497	Trekull av bjørk	1655 ± 10	AD 407-419	AD 383-428
506650	504736 Eldre dyrkningslag	TRa-15513	Trekull hegg/rogn	1710 ± 15	AD 263-401	AD 258-407
506651	504736 Eldre dyrkningslag	TRa-15514	Trekull av bjørk	1290 ± 10	AD 678-772	AD 670-775

Figur 409. Kalibrerte ¹⁴C-prøver fra eldre dyrkningslag og kokegrop funnet i laget. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

6.2.9.1.1 Jordmikromorfologi

Tre jordmikromorfologiske prøver (506660-506662) samlet inn fra dyrkningslagene ble sendt til analyse (Macphail 2021). Hovedfokuset for analysene var om det kunne sies noe om lagenes sammensetning og akkumulering. For prøvene fra de fossile dyrkningslagene var det i tillegg et fokus på om det var tegn på jordbearbeiding, om likheter/ulikheter mellom lagene og om bruken av området har endret seg med tiden.

Analysen av prøvene viste tre jordlag, hvor det nederste laget bestod av kolluvial jord dannet i forbindelse med rydding av området. Over dette var det gjødslet dyrkingsjord, også denne kolluvial. Det nederste laget har vært gjødslet med hovedsakelig organisk gjødsel, mens laget over har i tillegg vært gjødslet med brent bosetningsavfall, inkludert forkullet avfall fra fjøs. Begge disse kultiveringskolluviaene var forseglet av en høyenergi kolluvial avsetning dannet av erodert steinjord.

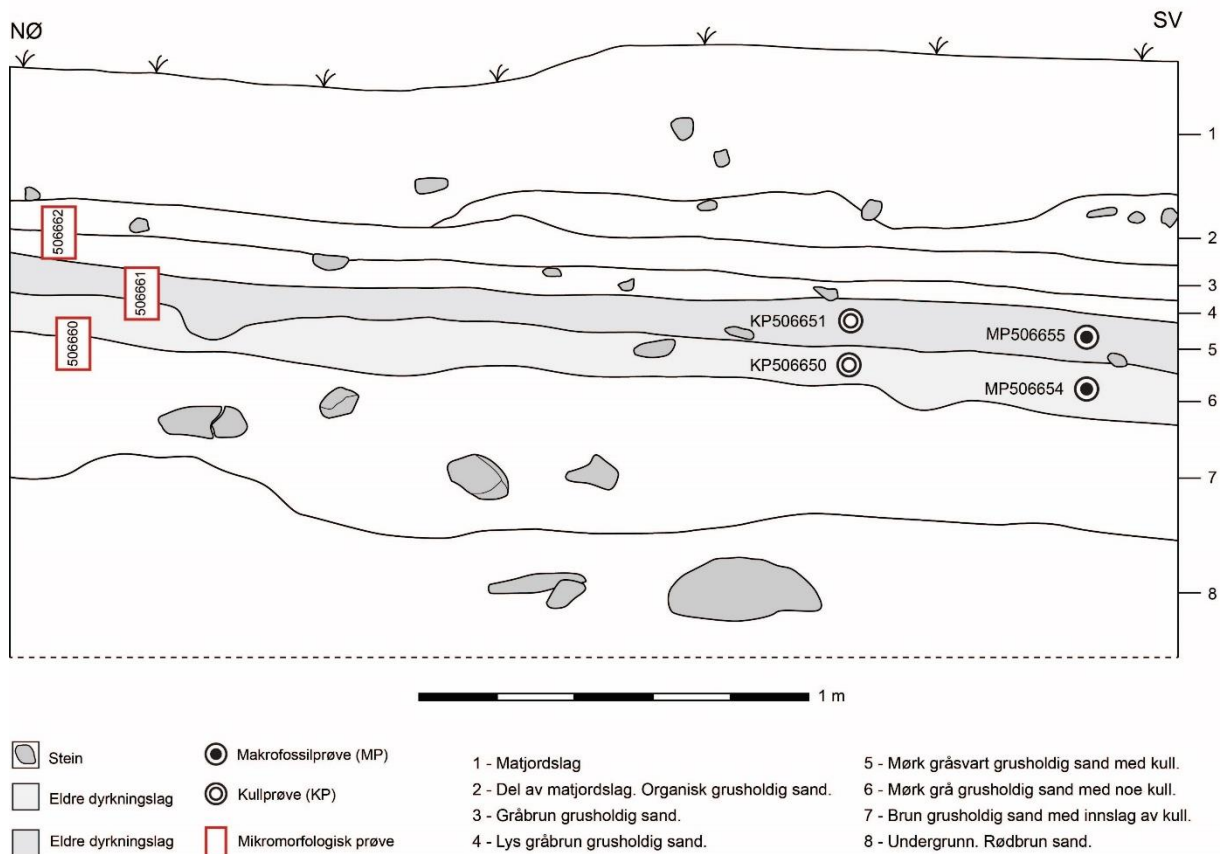
6.2.9.1.2 Makrofossilprøver

To prøver (506654 og 506655) ble sendt til analyse hos Universitetsmuseet i Bergen (Overland 2022).

Den ene prøven (506655) var dominert av gress (23), men hadde også frø/frukter av dyrkningsindikatorerne då (*Galeopsis*), småsyre (*Rumex acetosella*), vassarve (*Stellaria media*) og linbendel (*Spergula arvensis*), og gressmarksindikatorerne soleie (*Ranunculus acris/repens*) og frytle (*Luzula*). Arter som kan reflektere husholdning er bringebær (*Rubus idaeus*) og hasselnøttskall.

Fjelnset

Profil 506620

Figur 410. Rentegning av profil 506620. Jordmikromorfologiske prøver markert med rektangler til venstre, makroprøver til høyre. Tegnet av: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 411. Profil 506620. Da63597_018. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

6.2.9.2 *Kokegroper og ildstedlignende kontekster*

Til sammen ble det registrert 66 kokegroper, ildsteder og kullflekker på lokaliteten, hvorav 60 ble undersøkt. Dette utgjorde en undersøkelsesprosent på 90 %, og totalt 34 trekullprøver ble sendt til ¹⁴C-analyse. Generelt sett var samtlige kokegroper og ildsteder grunne og utsatt for kraftig pløying. Dette var gjeldende også for kontekster som lå i den søndre delen av feltet, hvor det i senere tid var blitt påfylt masse. Kontekster som er definert som kullflekk er trolig bunnrest av kokegrop/ildsted hvor det ikke var mulig å bedømme kontekstens art. Kontekster definert som ildsted er på bakgrunn av ulikhet til de øvrige kokegropene på lokaliteten. Ettersom det hovedsakelig kun fantes kokegroper blant bosettingssporene på lokaliteten ble det derfor prioritert å undersøke og datere et så høyt antall kokegroper som mulig, for på denne måten danne et statistisk massemateriale som viste bruken av kokegroper på flaten over tid.

Det var få funn i kontekstene. Et mindretall kokegroper/ildsted hadde brent animalosteologisk materiale. I ildsted 503018 ble det funnet en overligger til en dreiekvern (T28283:1). Den var sprukket opp da den ble funnet, trolig som følge av varmpåvirkning. En del av kanten på steinen manglet, en skade som trolig har oppstått i forhistorien da delen ikke lå i ildstedet. Overliggieren var skadet da den ble funnet og trolig lagt i ildstedet for en praktisk funksjon da det var svært lite annen stein i konteksten. Ildstedet ble datert AD 266-430 (TRa-15512, 1660 ± 15 BP).

Kokegrop 502649, helt øst i utgravningsområdet, ble ¹⁴C-datert av fylkeskommunen etter registreringen i 2014. Resultatet ble yngre romersk jernalder/folkevandringstid, AD 254-419 (Beta-432769, 1700 ± 30 BP). Dette resultatet ble identisk med kullprøve 505873 samlet inn fra samme kontekst (se tabell).

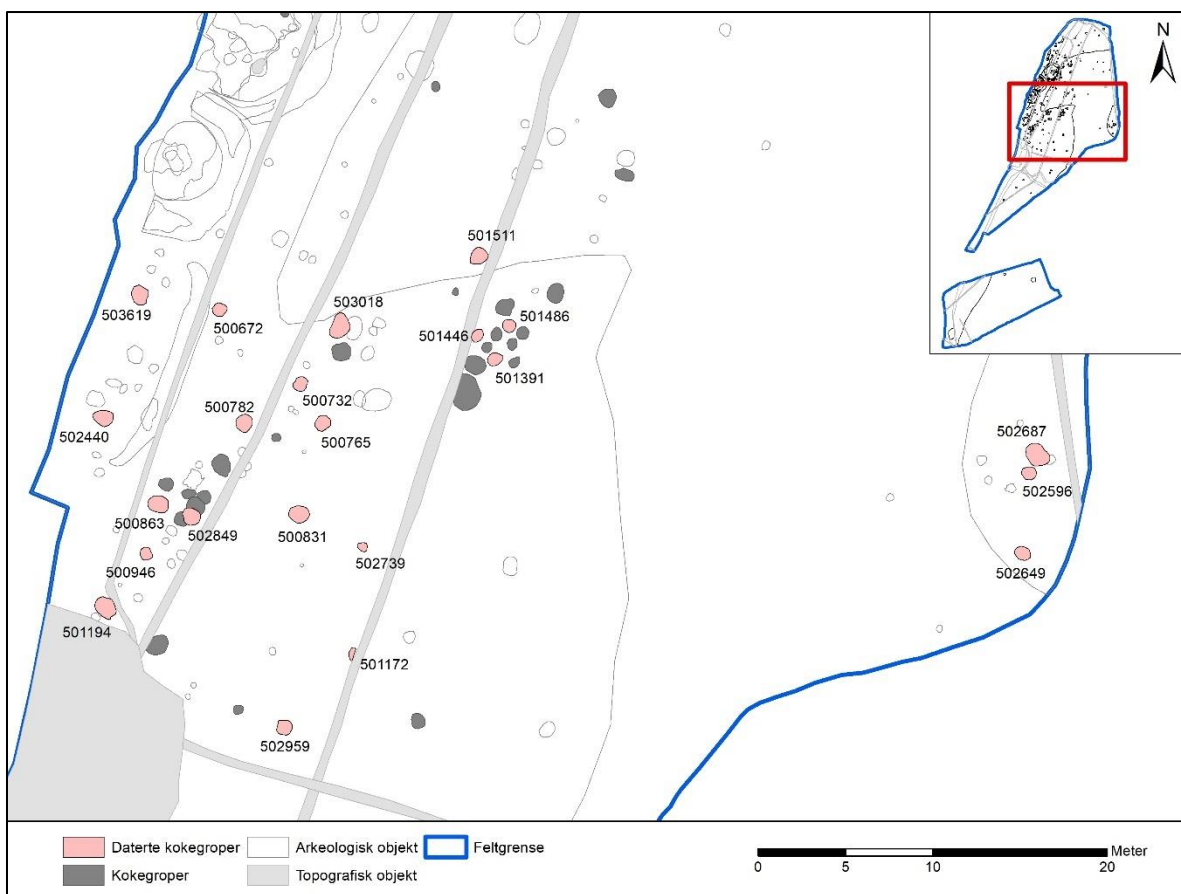
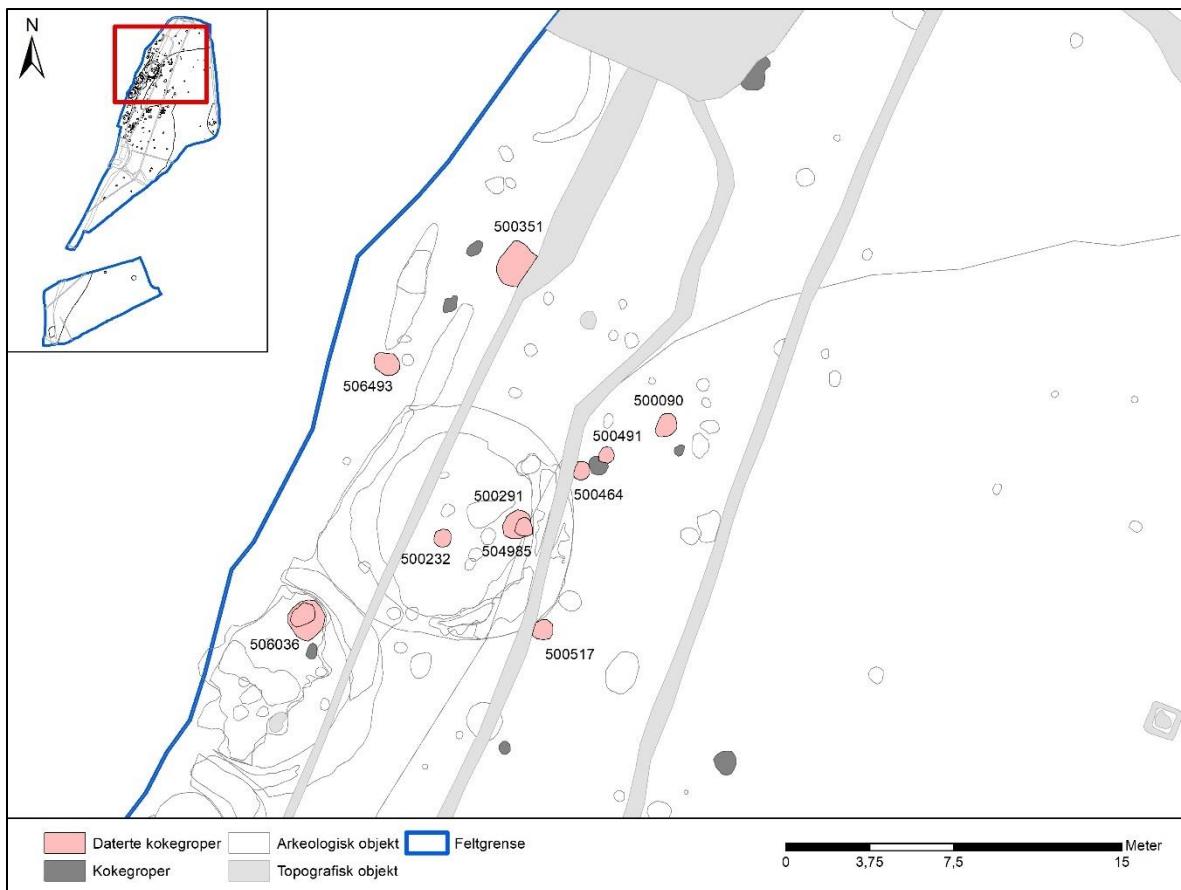
Generelt sett viste dateringsresultatene fra kokegropene til høy aktivitet i yngre romertid og tidlig folkevandringstid. Kun et fåtall av kokegropene ble datert til en eldre fase.

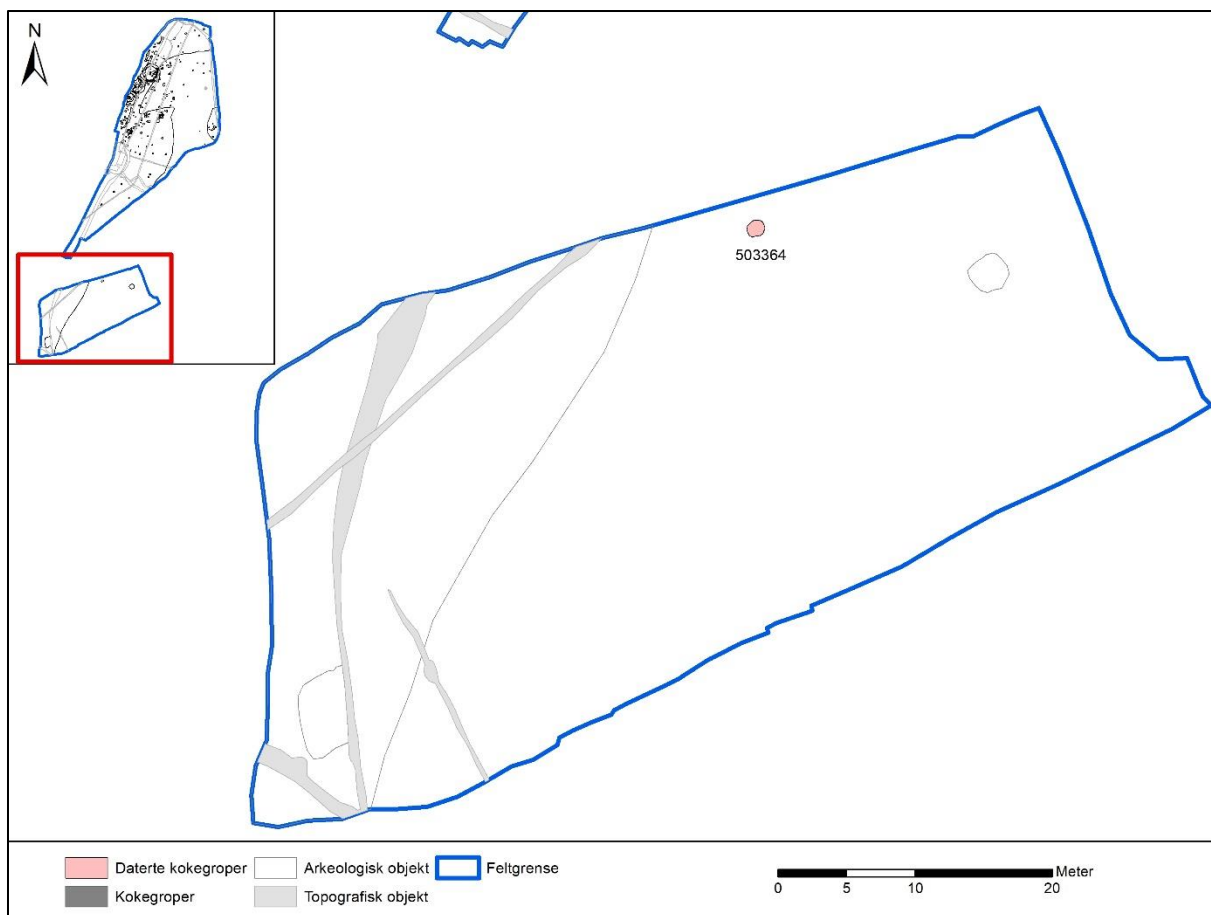
Figur 412. Kvernstein (T28283:1) in situ i ildsted 503018. Da63597_049. Foto: Mari Raastad, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 413. Overligger til dreiekvern, T28283:1. Da63804_T28283_001. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Figur 141. Oversikt over ¹⁴C-daterte kokegroper i de nordre og midtre delene av utgravningsfeltet. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

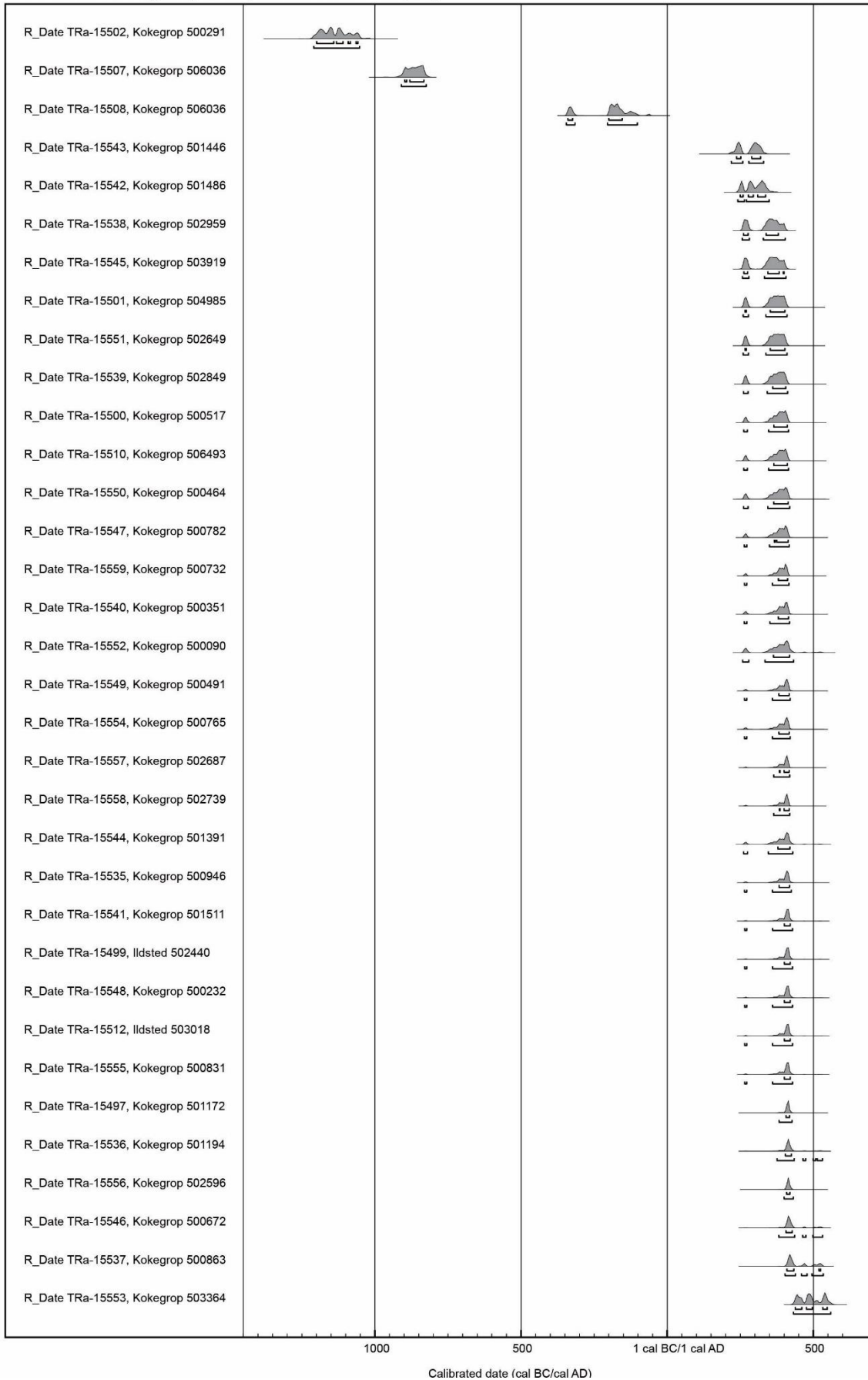

Figur 415. Oversikt over ¹⁴C-datert kokegrop i den søndre delen av utgravningsfeltet. Illustrasjon: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Tabell 151. Oversikt over resultater av ¹⁴C-prøver fra kokegrop og ildsteder.

Prøve ID	Kontekst	Lab ID	Datert materiale	Datert BP	Kalibrert 68%	Kalibrert 95%
501184	501172 Kokegrop	TRa-15497	Trekull av bjørk	1655 ± 10	AD 407-419	AD 383-428
502754	500946 Kokegrop	TRa-15535	Trekull av bjørk	1665 ± 15	AD 383-419	AD 265-425
502755	501194 Kokegrop	TRa-15536	Trekull av or	1650 ± 15	AD 405-425	AD 376-532
502848	500863 Kokegrop	TRa-15537	Trekull av bjørk	1635 ± 15	AD 410-526	AD 404-535
503201	502959 Kokegrop	TRa-15538	Trekull av or	1715 ± 15	AD 262-381	AD 257-404
503229	502849 Kokegrop	TRa-15539	Trekull av bjørk	1695 ± 15	AD 362-406	AD 261-413
503605	500351 Kokegrop	TRa-15540	Trekull av or	1675 ± 15	AD 381-416	AD 264-419
504440	501511 Kokegrop	TRa-15541	Trekull av bjørk	1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
504520	501486 Kokegrop	TRa-15542	Trekull av or	1755 ± 15	AD 250-337	AD 242-350
504522	501446 Kokegrop	TRa-15543	Trekull av bjørk	1790 ± 20	AD 238-320	AD 220-330

504666	501391 Kokegrop	TRa-15544	Kvist, Dicotyledon	1665 ± 20	AD 379-420	AD 262-430
504714	503619 Kokegrop	TRa-15545	Trekull av hassel	1710 ± 15	AD 263-401	AD 258-407
504720	500672 Kokegrop	TRa-15546	Trekull av bjørk	1645 ± 15	AD 407-429	AD 383-532
504734	500782 Kokegrop	TRa-15547	Trekull av bjørk	1680 ± 15	AD 367-415	AD 264-418
504735	502440 Ildsted	TRa-15499	Trekull av hassel	1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
504967	500517 Kokegrop	TRa-15500	Trekull av or	1685 ± 15	AD 365-412	AD 263-416
504978	500232 Kokegrop	TRa-15548	Trekull selje/vier/osp av	1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
504998	504985 Kokegrop	TRa-15501	Trekull av hassel	1700 ± 15	AD 267-403	AD 261-411
504999	500291 Kokegrop	TRa-15502	Trekull av bjørk	2930 ± 15	1200-1059 BC	1210-1053 BC
505870	500491 Kokegrop	TRa-15549	Trekull av bjørk	1670 ± 15	AD 383-418	AD 265-421
505872	500464 Kokegrop	TRa-15550	Trekull av bjørk	1680 ± 20	AD 365-415	AD 262-420
505873	502649 Kokegrop	TRa-15551	Trekull av hassel	1700 ± 15	AD 267-403	AD 261-411
505875	500090 Kokegrop	TRa-15552	Kvist, Dicotyledon	1670 ± 25	AD 364-419	AD 259-433
506416	506036 Kokegrop	TRa-15507	Trekull selje/vier/osp av	2730 ± 15	898-833 BC	910-825 BC
506452	506036 Kokegrop	TRa-15508	Datert på frø	2145 ± 15	340-155 BC	346-103 BC
506605	506493 Kokegrop	TRa-15510	Trekull av hegg	1685 ± 15	AD 365-412	AD 263-416
506619	503364 Kokegrop	TRa-15553	Trekull selje/vier/osp av	1565 ± 15	AD 439-548	AD 433-560
506647	503018 Ildsted	TRa-15512	Datert hasselnøttskall på	1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
506657	500765 Kokegrop	TRa-15554	Trekull hegg/rogn av	1670 ± 15	AD 383-418	AD 265-421
506664	500831 Kokegrop	TRa-15555	Trekull av or	1660 ± 15	AD 401-422	AD 266-430
506759	502596 Kokegrop	TRa-15556	Trekull av bjørk	1650 ± 10	AD 409-420	AD 401-432
506760	502687 Kokegrop	TRa-15557	Trekull av bjørk	1670 ± 10	AD 385-418	AD 365-420
506762	502739 Kokegrop	TRa-15558	Trekull av bjørk	1670 ± 10	AD 385-418	AD 365-420
506763	500732 Kokegrop	TRa-15559	Trekull av bjørk	1680 ± 10	AD 381-413	AD 265-417

Figur 416. Kalibrerte ¹⁴C-prøver fra kokegrop og ildsteder. Dateringene er kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4.

6.3 Gjenstandsfunn

Det ble til sammen gjort 189 gjenstandsfunn i løpet av utgravningen. Størstedelen av funnene ble gjort i forbindelse med gravanleggene, mens et mindretall funn ble gjort i forbindelse med øvrige kontekster slik som kokegrop/ildsteder og i en avfallsgrop. Det dreide seg stort sett om klinksøm som lå spredt rundt om på lokaliteten, samt enkelte gjenstandsfunn i *Grav 1* og *Haug III*.

Et utvalg av gjenstandsfunnene er blitt innlemmet i NTNU Vitenskapsmuseets samlinger under numrene T28283-T282828. Det er gitt ett museumsnummer til bosetningsspor generelt, samt ett nummer til hver av gravkontekstene.

Tabell 152. Oversikt over katalogiserte gjenstandsfunn

<i>T28283 – Bosetningsspor og kokegropfelt</i>		
Unr.	Gjenstand	Materiale
1	Kvernstein	Bergart
2	Fragment	Flint
3-41	Prøveresultater	
<i>T28284 – Grav 1</i>		
Unr.	Gjenstand	Materiale
1-2	Perle	Glass
3	Sigd	Jern
4	Saks	Jern
5	Hank	Jern
6	Beslag	Kobberlegering
7	Lampe	Jern
8-9	Nitnagle	Jern
10	Krampe	Jern
11-13	Beslag	Jern
14	Stang	Jern
15-28	Båtsøm	Jern
29-32	Prøveresultater	
<i>T28285 – Haug I</i>		
Unr.	Gjenstand	Materiale
1	Bryne	Skifer
2	Fragment	Flint
3-4	Prøveresultater	
<i>T28286 – Haug II</i>		
Unr.	Gjenstand	Materiale
1	Ildslagningsstein	Flint
2-9	Prøveresultater	
<i>T28287 – Haug III</i>		
Unr.	Gjenstand	Materiale

1	Spyd	Jern
2	Perle	Glass
3	Kniv	Jern
4	Bryne	Skifer
5	Fragment	Flint
6-11	Prøveresultater	

T28288 – Haug IV

Unr.	Gjenstand	Materiale
1	Bryne	Skifer
2	Prøveresultat	

Figur 417. Perler fra Grav 1 og Haug III. Over: T28287:2 flerfarget glassperle funnet i fotgrøften til Haug III. Under: T28284:1-2 Grønne glassperler funnet i plyndringsgrop 506517. Da63804_T28287_002_T28284_001_002. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet

6.4 Dateringer

Det ble samlet inn til sammen 93 trekullprøver fra Fjelnset. Den største andelen av disse prøvene ble samlet inn fra kokegroper og ildsteder, men også fra fossile dyrkningshorisonter og gravanlegg. 47 av prøvene ble sendt til vedartsanalyse og ¹⁴C-datering ved Nasjonallaboratoriene for datering ved NTNU. Av til sammen åtte analyserte makrofossilprøver, ble det sendt fire prøver med makrofossiler til ¹⁴C-analyse. I tillegg ble det datert to treprøver fra henholdsvis båtsøm og spydskaft. Til sammen 53 analyserte ¹⁴C-prøver.

Dateringsresultatene ble kalibrert ved hjelp av Oxcal v4.4.4. Relevante dateringsresultater er presentert i fortløpende i teksten. For samlet liste over prøver og dateringer se vedlegg 6.

Generelt sett viste dateringsresultatene en aktivitet på lokaliteten i perioden eldre bronsealder til senmiddelalder/nyere tid. Et fåtall dateringer viser til aktivitet innenfor området gjennom bronsealder og inn i førromersk jernalder. Aktivitetsfasen i eldre jernalder strekker seg fra slutten av yngre romertid og inn i folkevandringstid. Denne aktiviteten sentrerte seg rundt kokegropaktiviteten på feltet. Det lyktes ikke å fange opp aktiviteten rundt gravanleggene via ¹⁴C-resultatene, mens en gjengroing og trolig endret bruk av området i tidlig middelalder var mulig å spore.

6.5 Naturvitenskaplige prøver og analyser

Av naturvitenskaplige prøver ble det totalt samlet inn 15 makrofossilprøver. Disse ble samlet inn fossile dyrkningshorisonter og gravanlegg. Åtte prøver ble sendt til flottering og analyse hos Universitetsmuseet i Bergen. Til sammen elleve jordmikromorfologiske prøver ble samlet inn fra dyrkningshorisonter og gravanlegg, hvorav fem prøver ble sendt til analyse hos Dr. Richard Macphail ved Institute of Archaeology, University College London (UCL). Av pollenprøver ble det samlet inn til sammen seks pollenserier. Hver serie hadde fire prøver eller flere, og de var samlet inn fra dyrkningshorisonter og gravanlegg. Én pollenserie fra *Haug II* ble sendt til analyse ved Universitetsmuseet i Bergen.

6.5.1 Makrofossil- og pollenanalyser

Åtte makrofossilprøver ble sendt til analyse hos Universitetsmuseet i Bergen vinteren 2020. De analyserte prøvene var samlet inn fra fossil dyrkningshorisont samt gravanlegg. Fra de ulike gravanleggene ble det analysert én prøve fra profilbenk i den søndre delen av *Grav 1*, to prøver fra *Haug II* henholdsvis fra haugfyll og fotgrøft, to prøver fra fotgrøften til *Haug III* og én prøve fra fotgrøften til *Haug IV*. I tillegg ble det analysert to prøver fra to lag i en fossil dyrkningshorisont i den sørøstre delen av lokaliteten. I tillegg ble én seire med fire pollenprøver samlet inn fra haugfyll i *Haug II* også sendt til analyse.

Hovedfokuset for analysene var om prøvene inneholdt forhistorisk plantemateriale som kunne si noe om vekstforholdene og eventuelt åkerbruk i området, samt forkullede makrofossiler for ¹⁴C-datering av de ulike kontekstene.

6.5.2 Jordmikromorfologiske analyser

Fem jordmikromorfologiske prøver ble sendt til analyse hos Dr. Richard Macphail ved Institute of Archaeology, University College London (UCL). Prøvene var samlet inn fra fossil dyrkningshorisont samt haugfyll og fotgrøft i *Haug II*. Hovedfokuset for analysene var om det kunne sies noe om lagenes sammensetning og akkumulering. For prøvene fra de fossile dyrkningslagene var det i tillegg et fokus på om det var tegn på jordbearbeiding, om likheter/ulikheter mellom lagene og om bruken av området har endret seg med tiden. For prøvene fra haugfyll og fotgrøft i *Haug II* var det i tillegg et fokus om det var likheter/ulikheter mellom lagene i fotgrøften og haugfyllet, og om lagene i gravanlegget hadde likheter med de fossile dyrkningslagene.

6.6 Sammenfatning

Den arkeologiske utgravningen av lokaliteten på Fjelnset resulterte i undersøkelse av et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid samt sporene etter et gravfelt fra yngre jernalder. I løpet av undersøkelsen ble det totalt påvist 227 anleggsspor, hvorav 157 ble undersøkt. Generelt sett viste ¹⁴C-resultatene til aktivitet innenfor området i perioden eldre bronsealder til senmiddelalder/nyere tid, med et tyngdepunkt i yngre romertid og folkevandringstid. Lokaliteten lå på en terrasse ved utløpet av elva Fjelna, og hadde vid utsikt mot Vinjefjorden. Denne strategiske plasseringen var tydelig utnyttet under 2. verdenskrig ved etableringen av to bunkeranlegg innenfor området, og hvorav det ene ble gjenfunnet som en del av utgravningen.

Kokegropfeltet lå hovedsakelig i de sentrale og nordre delene av lokaliteten, og utgjorde totalt 66 kokegroper, ildsteder og kullflekker. Det ble til sammen sendt inn 34 ¹⁴C-prøver fra disse kontekstene hvorav 31 av prøvene ble datert til perioden yngre romertid/folkevandringstid. De øvrige tre resultatene ga dateringer til bronsealder og førromersk jernalder. Utover kokegroperne ble det påvist få andre bosetningsspor på lokaliteten. Området har klare likhetstrekk med kokegropfelt som kjennes fra andre deler av Skandinavia, hvor konsentrasjoner av kokegroper forekommer uten andre relaterte bosetningsspor. Slike plasser tolkes gjerne som felles samlingssteder, og kan ligge på strategiske punkter i landskapet der det er lett å møtes (Narmo 1996, Ødegaard 2021). Fjelnsets beliggenhet ovenfor elveutløpet i Vinjeøra har gjort området lett tilgjengelig for reisende på fjorden, og er et godt eksempel på en beliggenhet som har vært velegnet som møtested.

Gravfeltet på Fjelnset lå langs den vestre kanten av lokaliteten og haugene har vært svært synlig fra fjorden i jernalder. Til forskjell fra gravfeltet på Skeiet, var gravanleggene på Fjelnset plyndret og flere av anleggene var i tillegg skadet av erosjon. På grunn av plyndringen var det lite eller ingenting bevart av selve gravene, noe som også vanskeliggjorde ¹⁴C-dateringen av anleggene. Dette gjorde at størstedelen av dateringene ble gjort på kontekster som kunne gi informasjon om hendelser enten før eller etter dannelsen av haugene. Resultatet av dette var et åpenbart fravær av dateringer til perioden AD 750-950, altså tidsperioden det antas at gravfeltet har blitt etablert. På grunn av at gravfeltet ikke kunne dateres nøyaktig, var det ikke mulig å stadfeste nøyaktig når det først ble anlagt.

Imidlertid peker både gravform og gjenstandsfunn på at gravfeltet kan skal dateres til yngre jernalder. Dette vises blant annet i *Grav 1*, som var en båtgrav og viser til en yngre jernalders gravtradisjon. I denne graven ble det til gjengjeld gjort gjenstandsfunn i form av sigd, bøylesaks og en mulig lampe som bekrefter denne tolkningen og som gir en generell datering til vikingtid. I *Haug III* ble det funnet et spyd (T28287:1) som tolkes til å være enten Petersens type I eller K, hvor begge dateres typologisk til 900-tallet. Av stratigrafisk informasjon ble det tolket til at fotgrøftene til de ulike haugene kuttet hverandre, og som var med på å gi haugene en relativ kronologi. På denne måten ble det ble tolket til at *Haug I* trolig var eldst, mens *Haug III* var yngst av de tre runde gravhaugene. *Haug IV* var det imidlertid ikke mulig å si noe om ettersom den hverken inneholdt materiale som kunne indikere alder og innehadde ingen stratigrafisk informasjon. Kokegroperne ser ut til å ha gått ut av bruk i slutten av folkevandringstid, og deretter har gravfeltet blitt anlagt i det samme området. Dette var synlig ettersom det ble funnet kokegroper/ildsteder både innenfor gravanleggene, eller at kokegroper ble kuttet av fotgrøftene.

¹⁴C-prøver av kullag i bunnen av fotgrøftene til både *Haug I* og *Haug II* ble datert til tidlig-/høymiddelalder. Spesielt bar prøven fra fotgrøften til *Haug I* preg av å være brent vegetasjon da den inneholdt mye frø og annen brent plantemateriale. Dette peker mot en at grøften har vært åpen inn i middelalder og at dette har ført til en gjengroing av fotgrøften. ¹⁴C-prøven viste at denne vegetasjonen har blitt brent og grøften ble fylt igjen på ukjent tidsrom etter dette. Med tilstedeværelse av et kullag

i bunnen av fotgrøften til *Haug II* som ble datert til samme tidsrom, kan det tolkes til at også denne grøften har vært åpen inn i middelalder.

Et svært porøst og kullholdig lag, 504346, som ble tolket til å være avsvidd vegetasjon, lå over fotgrøftene til *Haug I*, *Haug II* og *Haug III*. Dette laget lå kun over fotgrøftene og ikke over haugfyllet til hverken *Haug II* eller *Haug III*. *Haug I* hadde ikke haugfyll bevart så det er vanskelig å si om dette gravminnet kan tolkes på lik linje med de to andre. Ettersom det avsvidde laget kun fulgte fotgrøftene viser dette at haugene fortsatt var bevart da vegetasjonen ble brent. Med bakgrunn i ¹⁴C-analysen som daterte laget til AD 1490-1634 (TRa-15498, 340 ± 10 BP), viser dette at haugene trolig har eksistert og vært synlige frem til slutten av senmiddelalder/tidlig nyere tid.

7 Litteratur

- Callmer, J. (1977). *Trade Beads and Bead Trade in Scandinavia ca. 800–1000 AD*, *Acta archaeologica Lundensia, series in 4°*, 11 (Bonn: Habelt).
- Callmer, J. (2003). Beads in Scandinavia in the early and high medieval periods, ca. AD 400 – 1200. In: Glover et al. (Eds) *Ornaments from the past: Bead studies after Beck. A book on glass and semiprecious stone beads in history and archaeology for archaeologists, jewellery historians and collectors*. London & Bangkok 2003.
- Farbregd, O. (1972). *Pilefunn fra Oppdalsfjella. Miscellanea 5, Det KGL Norske Videnskabers selskab Museet. Trondheim*.
- Gjessing, G. (1934). *Studier i norsk merovingertid: kronologi og oldsakformer*. Vol. 1934:2. Skrifter (Det norske Videnskaps-akademi i Oslo, i kommisjon hos Jacob Dybwad).
- Gjævrån, D.P. & Ingdal, S. (2020). Rapport. Arkeologisk registrering av bryggesteinslag på Vinje gnr. 118/1, Heim kommune. Upublisert registreringsrapport tilgjengelig i topografisk arkiv, NTNU Vitenskapsmuseet.
- Glørstad, Z. T og I. M. Røstad. (2015). Mot en ny tid? Merovingertidens ryggknappspenner som uttrykk for endring og erindring. I: Vedeler, M. og I. M. Røstad (red). *Smykker. Personlig pynt i kulturhistorisk lys. Trondheim, Museumsforlaget, 2015*.
- Hallan, N. (1959): *Hemneboka. Ei bygdebok for Hemne Prestegjeld* (herda Heim, Hemne, Snillfjord og Vinje). Første halvband. Bygdesoga fram til år 1700. Heim, Hemne, Snillfjord og Vinje.
- Haugen, H. (2014): *Arkeologisk rapport: Maskinell søkesjaktning i forbindelse med oppstart av reguleringsplanarbeid for ny E39 Stormyra-Vinjeøra, Hemne kommune. Sør-Trøndelag fylkeskommune*.
- Jouttijärvi, A. & Johansen, P. (2022). Slagger og smedeaffald fra E39 Betna – Stormyra. Heimdal-archaeometry. Report 22-01. Tilgjengelig online i Sauvage, R. (red), *NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:23. E39 Betna Stormyra. Analyserapporter*. NTNU Vitenskapsmuseet <https://www.ntnu.no/museum/utgravingsrapporter>
- Kjellstöm, A., J. Storå & S. Gummesson (2021). Osteologisk analys av brända ben från Vinjeøra, E39 Betna – Stormyra-prosjektet. OFL Rapport 2021:5. Tilgjengelig online i Sauvage, R. (red), *NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:23. E39 Betna Stormyra. Analyserapporter*. NTNU Vitenskapsmuseet <https://www.ntnu.no/museum/utgravingsrapporter>
- Løken, T., Pilø, L. og Hemdorff, O. (1996). *Maskinell flateavdekking og utgraving av forhistoriske jordbruksboplasser – en metodisk innføring*. AmS-Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.
- Macphail, R. (2021). E39 Betna – Stormyra: Soil Micromorphology. (Report for Norwegian University for technology and Science – NTNU – University Museum, April 2021). Institute of Archaeology, University College London (UCL). Tilgjengelig online i Sauvage, R. (red), *NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:23. E39 Betna Stormyra. Analyserapporter*. NTNU Vitenskapsmuseet <https://www.ntnu.no/museum/utgravingsrapporter>
- Mannion, M. (2015). Glass beads from early medieval Ireland: classification, dating, social performance. Archaeopress.
- Narmo, L. E. (1996). Kokekameratene på Leikvin - Kult og kokegroper. *Viking LIX*, 79-100
- Nørgård Jørgensen, A. (1999). Waffen und Gräber: typologische und chronologische Studien zu skandinavischen Waffengräbern 520/30 bis 900 n.Chr.: Vol. vol. 17 (p. 417). Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab.
- Overland, A. (2022). Paleobotaniske analyser i forbindelse med utbygging av E39 Betna-Stormyra – tre myrprofiler, bosetningsspor og gravkontekster på Skeiet 1 (id 170657), Skeiet 2 (id 170666), Fjelnset (id 177642), Hestnes 5 (id 173431) og Otnes 7 (id 173452). RAPPORTNR. 05–2022. Paleobotaniske rapporter fra Avdeling for naturhistorie. Universitetet i Bergen. I Overland, A.

Kjellstöm, J. Storå, S. Gummesson, R. Macphail, A. Jouttijärvi, P. Johansen, T. Christophersen & E. Peacock. NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:?? E39 Betna – Stormyra: Arkeologiske undersøkelser langs E39 Vinjefjorden 2019 - 2020 – Analyserapporter.

<https://www.ntnu.no/museum/utgravingsrapporter>

Petersen, J. (1919). *De norske vikingesverd. En typologisk -kronologisk studie over vikingetidens vaaben*. Videnskapsselskapets skrifter II. Hist. Filos. Klasse.

Petersen, J. (1928). *Vikingetidens smykker*. Stavanger Museum. Stavanger.

Petersen, J. (1951). *Vikingetidens redskaper*. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskapsakademi i Oslo. II. Hist.-Filos. Klasse. No. 4.

Rygh, O. (1885). *Norske Oldsager*. Faksimileutgave ved Tapir Forlag.

Prestvold, K. (1997). Forundersøkelse ved hjelp av flateavdekking. Skeiet, Hemne. Upublisert rapport. NTNU Vitenskapsmuseet.

Sauvage, R. (2019). *Prosjektplan for arkeologiske utgravninger. Dispensasjon fra Kulturminneloven § 8.4. E39 Betna – Stormyra*. NTNU Vitenskapsmuseet: Trondheim.

Skibsted Klæsøe, I. (1999). *Vikingetidens kronologi – en nybearbejdning af det arkæologiske materiale*. Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie, 1997, 89–142.

Solberg, B. (2003). *Jernalderen i Norge*. Cappelen Akademisk Forlag: Oslo.

Ødegaard, M. (2019). Cooking-pit Sites as Assembly Places. Lunde in Vestfold, South-East Norway. Regional Assembly Site in Early Iron Age? In: Carrol, J., Raynolds, A., & Yorke, B., (ed.). *Power and Place in Later Roman and Early Medieval Europe: Interdisciplinary perspectives on governance and civil organization*. Oxford: Proceeding of the British Academy 224. Pp. 107 – 126.

8 Vedlegg

Vedlegg 1.1	Skeiet 1	Fotoliste
Vedlegg 1.2	Skeiet 1	Funnlister
Vedlegg 2.1	Skeiet 2	Fotoliste
Vedlegg 2.2	Skeiet 2	Funnlister
Vedlegg 3.1	Fjelnset	Fotoliste
Vedlegg 3.2	Fjelnset	Funnlister
Vedlegg 4.1	Klokkarbekken	Fotoliste
Vedlegg 5	Tabell ¹⁴ C-dateringer	
Vedlegg 6	Geofysikk	
Vedlegg 7	Metallsøking	

Kontekstliste finnes digitalt i topografisk arkiv, NTNU Vitenskapsmuseet

Vedlegg 1.1

Skeiet 1-fotoliste

Feltfoto Da63315

Filnavn	Motiv	Struktur	Retning	Dato	Fotograf
Da63315_001	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		nordøst	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_002	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		nordøst	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_003	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		nordøst	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_004	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		vest	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_005	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		sørvest	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_006	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		sørvest	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_007	Oversiktsfoto før oppstart på Skeiet 1		nord	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_008	Arbeidsbilde - oppstart med gravemaskin på Skeiet 1		øst	28.05.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_009	Arbeidsbilde - flateavdekking			04.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_010	Arbeidsbilde - innmåling			04.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_011	Arbeidsbilde - metallsøking			12.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_012	Arbeidsbilde - flateavdekking			13.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_013	Arbeidsbilde - flateavdekking			18.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_014	Arbeidsbilde - flateavdekking av Haug 1			18.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_015	Arbeidsbilde - flateavdekking			20.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_016	Dokumentasjon av sommerregn i Vinjeøra			01.07.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_017	Dokumentasjon av sommerregn i Vinjeøra, Haug I og Haug VII			01.07.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_018	Kokegrop, plan	102415	nordøst	01.07.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_019	Mulig ovn, plan	102154	nordvest	01.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_020	Mulig ovn, profil av snitta lys brunt lag før formgraving	102154	nordvest	01.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_021	Mulig ovn. Brent lag, plan	102154	nordvest	01.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_022	Mulig ovn. Metallbiter i brent lag.	102154	nordvest	02.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_023	Mulig ovn. Metallbiter i brent lag.	102154	nordvest	02.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_024	Skoningsstein i stolpehull, plan etter halvveis tømning	104030	sørøst	04.07.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_025	Arbeidsbilde - flateavdekking			16.07.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_026	Arbeidsbilde - graving av Grav 8, en båtgrav			14.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_027	Arbeidsbilde - framrensing av våpenfunn i Grav 1	106515	nordøst	21.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_028	Arbeidsbilde - framrensing av våpenfunn i Grav 1	106515	vestnordvest	21.08.2019	Astrid B. Lorentzen

Da63315_029	Grav 1, inhumasjonsgrav med våpenfunn	106515		21.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_030	Arbeidsbilde - fotogrammetrifotografering	-	sørvest	22.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_031	Arbeidsbilde - gravning av dødehus (Grav 9)	104932	vest	22.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_032	Arbeidsbilde - uttaking av preparat i grav 1	106515		23.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_033	Arbeidsbilde - uttaking av preparat i grav 1	106515		23.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_034	Arbeidsbilde - Innmåling av preparat før det tas opp	106515		23.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_035	Arbeidsbilde - sverdet i grav 1 tas ut som preparat	106515		26.08.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_036	Arbeidsbilde - Graving av båtgraven Grav 11, under telt			02.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_037	Stein i fotgrøfta til Haug I	109238	sørvest	10.09.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_038	Arbeidsbilde - maskinell flateavdekking		nordnordøst	17.06.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_039	Arbeidsbilde - maskinell flateavdekking			17.06.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_040	Arbeidsbilde, Skeiet			17.06.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_041	Torvlag, profil	100864		19.06.2019	Caroline Fredriksen
Da63315_042	Planfoto etter tømning av halve nedgravning, 100101	100101	sørvest	25.06.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_043	In situ funnbilde av pilspiss med kløftet odd, T28281: 3	103365		28.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_044	In situ funnbilde av pilspiss med kløftet odd, T28281: 3	103365		28.06.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_045	Grått lag mot bunnen av ovnstruktur/esse, 102154	102154	nordvest	02.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_046	Planfoto av kokegrop, 103698	103698	sørvest	02.07.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_047	Kokegrop 103698, i profil	103698	sørvest	02.07.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_048	Haug I i plan	101658	østørøst	08.07.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_049	Dødehus, Grav 9, sentralt plassert innenfor fotgrøfta til Haug I	104932	østørøst	08.07.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_050	Grav 8, båtgrav	104430	nordvest	08.07.2019	Kristoffer Rantala
Da63315_051	Kokegropsbunn, planfoto kokegrop 100679	100679	sørøst	11.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_052	Arbeidsbilde - metalløking og innmåling			15.07.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63315_053	Nedgravning 101891, planfoto	101891	sørvest	15.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_054	Nedgravning 101891, profilfoto	101891	sørvest	15.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_055	Arbeidsbilde - dokumentasjon			15.07.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63315_056	Nedgravning 105405, planfoto	105405	nordvest	16.07.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63315_057	Arbeidsbilde			16.07.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63315_058	Arbeidsbilde - krafising			16.07.2019	Krzysztof Kiersnowski

Da63315_059	Arbeidsbilde - maskinell flateavdekking				16.07.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63315_060	Kokegropbunn 100661, planfoto	100661	sørøst		09.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_061	Kokegropbunn 100661, profilfoto	100661	sørøst		09.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_062	Stolpehull 106503, planfoto	106503	nordvest		16.08.2019	Mari Raastad
Da63315_063	Stolpehull 106503 sin plassering inne i Grav 4	106503	nordvest		16.08.2019	Mari Raastad
Da63315_064	Grav 8, båtgrav	106536	sørøst		16.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_065	Grav 8, båtgrav	106536	nordøst		16.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_066	Grav 8, båtgrav	106536	nordvest		16.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_067	Steinskodd stolpehull 106503	106503	nord		16.08.2019	Mari Raastad
Da63315_068	Oversiktsfoto - Haug I	101658	nord		20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_069	Oversiktsfoto - Haug I		nordvest		20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_070	Grav 5, planfoto før undersøkelsen	104806	nordvest		20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_071	Grav 2, planfoto før undersøkelsen	105164	øst		20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_072	Profilfoto av fotgrøft 111475 rundt Haug X, med snitt 114636.		nordøst			Eystein Østmoe
Da63315_073	Nedgraving 102051, totalgravd	102051	øst		20.08.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_074	Kantsatt stein i nordøstre hjørne av dødehus, Grav 9	104932	nordøst		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_075	Arbeidsbilde ved graving av dødehus, Grav 9	104932	nordøst		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_076	Arbeidsbilde ved graving av dødehus, Grav 9	104932	nord		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_077	Nedbrutt treverk i Grav 1	106515	øst		22.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_078	Grav 9, dødehus	104932	sørøst		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_079	Grav 9, dødehus	104932	nordvest		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_080	Grav 9, dødehus	104932	sørvest		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_081	Mikromorfologiprøve av treverket i østsiden av Grav 1	106515	øst		22.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_082	Grav 2, organisk funnførende lag	105164	sør		23.08.2019	Mari Raastad
Da63315_083	Grav 2 med Grav 9 (dødehus) i bakgrunnen	105164	sørøst		23.08.2019	Mari Raastad
Da63315_084	Grav 2 og Grav 9 (dødehus)	105164	øst		23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_085	En beholder med perler i Grav 2	105164	sørøst		23.08.2019	Mari Raastad
Da63315_086	Funn av skålspenner, ringnål og ravperle sørvest i Grav 2	105164	sør		23.08.2019	Mari Raastad
Da63315_087	Profil ID107726 gjennom grøfta til dødehus, Grav 9	104932	nordøst		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_088	Ansamling brent bein og en perle in situ i kremasjonen Grav 3	107525	vest		26.08.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_089	Nedgravning 150514, planfoto	150514	sørøst		28.08.2019	Mari Raastad
Da63315_090	Nedgravning 150514, profilfoto	150514	nordvest		28.08.2019	Mari Raastad
Da63315_091	Nedgravning 105200 kuttet av grøfta til dødehuset, Grav 9	105200	sørvest		28.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_092	Arbeidsbilde - Mari tegner profil	150514	nordøst		28.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_093	Planfoto Grav 7	101712	nordvest		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_094	Profil gjennom Grav 7, vises i vegggrøfta til Grav 9, dødehus	101712	sørøst		27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_095	Grav 7, ferdig undersøkt	101712	nordøst		27.08.2019	Eystein Østmoe

Da63315_096	Nedgravning 109568, planfoto	109568	sørøst	17.09.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_097	Kullflekk 109639, planfoto	109639	nordvest	18.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_098	Nedgravning 109568, tømt	109568	sørøst	17.09.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_099	Spinnehjul av leire funnet i sørenden av båtgraven Grav 11	130008	sørøst	23.09.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_100	Torvflekk 109846, planfoto	109846	nordøst	24.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_101	Torvflekk, uttak av pollenprøver i profilen	109846	nordøst	24.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_102	Arbeidsbilde - undersøkelse av båt i Grav 11	109701		26.09.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_103	Storfeskalle og spinnehjul funnet i båtgrav Grav 11	109701		26.09.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_104	Funnførende lag i nordre del av båtgrav Grav 11	109701		26.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_105	Skålspenner, insulært korsformet beslag, perler og andre funn i båtgrav Grav 11			30.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_106	Skardinger i nordre ende av båt 3, funnet i Grav 11	109701	øst	02.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_107	Mikromorfologiprøver fra Grav 11	110135	sør	02.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_108	In situ bilde av hodelag funnet i Grav 10	106003	øst	16.10.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_109	In situ bilde av hodelag funnet i Grav 10	106003	øst	16.10.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_110	Bunn av lag 130669 sentralt i båt 2, som ble funnet i Grav 10	130669	nord	16.10.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_111	Profil gjennom Grav 10, i nordre del av båtgraven	130950	nord	21.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_112	Profil gjennom Grav 10, i nordre del av båtgraven	130950	sør	21.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_113	Mikromorfologi- og pollenprøver nord i Grav 10	130950	sør	21.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_114	Oversiktsfoto av Grav 10, med framrenset søm tilhørende båt 2	106003	sør	22.10.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_115	Oversiktsfoto av Grav 10, med framrenset søm tilhørende båt 2			24.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_116	Profil nord i Grav 10	110943	sørvest	25.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_117	Profil 110950, sentralt i båtgrav Grav 10	110950	sør	25.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_118	Profil 110957 i sørenden av båtgrav Grav 10	110957	sør	25.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_119	Arbeidsbilde av flateavdekking på Skeiet 1		sørøst	16.07.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_120	Mulig grensegrøft som går over Skeiet 1 nord for gravfeltet	110991	nord	16.07.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_121	Mulig grensegrøft som går over Skeiet 1 nord for gravfeltet		nord	16.07.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_122	Massedeponi på Skeiet 1		sør	16.07.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_123	Planfoto av 103109 Moderne	103109	vest	17.07.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_124	Kullflekk 100931, planfoto	100831	sørøst	08.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_125	Båtgrav Grav 8 med båt 1, oversiktsfoto	104430	sørøst	12.08.2019	Jostein K. Grønås

Da63315_126	Grav 8 med båt 1, oversiktsfoto som viser antydning til fotgrøft tilhørende Haug VII	104430	sørøst	12.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_127	Grav 8 med båt 1, oversiktsfoto som viser antydning til fotgrøft tilhørende Haug VII	104430	nordvest	12.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_128	Arbeidsbilde - undersøkelse av båtgrav Grav 8			14.08.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_129	Kokegroprest 102100, planfoto	102100	sørøst	14.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_130	Kokegrop 102100, planfoto	102100	sørøst	15.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_131	Oversiktsbilde stolpehull 106503 og Grav 4	102012	sørøst	15.08.2019	Mari Raastad
Da63315_132	Oversiktsbilde stolpehull 106503 og Grav 4	102012	nordvest	16.08.2019	Mari Raastad
Da63315_133	Funn av øks i Grav 4	102012	sørøst	16.08.2019	Mari Raastad
Da63315_134	Oversiktsbilde over Grav 1 i plan	106515	nordvest	16.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_135	Steinskodd stolpehull 106367 under graving, planfoto	106367	sørøst	19.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_136	Steiner høyt oppe i fyllet til Grav 1	106515	sør	19.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_137	Steiner og kullag 150210 i toppen av Grav 1	150210	nordvest	19.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_138	Grav 8 - Sømmen til båt 1 framrenset	106536		19.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_139	Steinsamling i toppen av Grav 1	150210	nordvest	20.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_140	Kullflekk, planfoto	150536	nordvest	20.08.2019	Caroline Fredriksen
Da63315_141	Mulig inhumasjonsgrav innenfor fotgrøfta til Haug I; Grav 7	101712	nordøst	20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_142	Grav 19, planfoto	102051	øst	20.08.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_143	Nedgravning innenfor fotgrøfta til Haug I, plan.	104846	nord	20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_144	Grav 9, dødehus i Haug I, plan	104932	sør	20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_145	Grav 9, dødehus i Haug I, plan	104932	sør	20.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_146	Grav 19 med organisk kullholdig bunnlag	102051	øst	20.08.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_147	Arbeidsbilde - Ole dokumenterer Grav 1			21.08.2019	Kristoffer R. Rantala
Da63315_148	Oversiktsbilde over det funnførende organiske bunnlaget Grav 1	106515	nordøst	21.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_149	Lag 107432 og Grav 3, kremasjon	107432	vest	22.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_150	Organisk funnførende lag i Grav 1	106515	øst	22.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_151	Organisk funnførende lag i Grav 1	106515	nordøst	22.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_152	Organisk funnførende lag i Grav 2	105164	sørøst	22.08.2019	Mari Raastad
Da63315_153	Organisk funnførende lag i Grav 2	105164	sør	22.08.2019	Mari Raastad
Da63315_154	Funn i sørvestre ende av Grav 2	105164	sørøst	22.08.2019	Mari Raastad
Da63315_155	Beltspenne og kniv funnet sentralt i Grav 1	106515	nordøst	22.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_156	Arbeidsbilde, produksjon av preparat over beltespennen	106515	sørøst	23.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_157	Grav 9, dødehus 104932 i plan med tømte grøfter.	104932	nordøst	23.08.2019	Eystein Østmoe

Da63315_158	Dødehus 104932 i plan med tømte grøfter.	104932	sørøst	23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_159	Dødehus 104932 i plan med tømte grøfter.	104932	nordvest	23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_160	Dødehus 104932 i plan med tømte grøfter.	104932	nord	23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_161	Dødehus 104932 i plan med tømte grøfter.	104932	nord	23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_162	Arbeidsbilde av konservator Ellen og utstyr til graving av grav		sør	23.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_163	Grav 1, nedbrutt treverk, lag 107705 hvor det ble funnet to små nagler	107705	nordvest	23.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_164	Uttak av mikromorfologi i profil gjennom grøfta til dødehus, Grav 9	107746	nordnordøst	26.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_165	Profil gjennom vegggrøfta til dødehus, Grav 9	107754		26.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_166	Mulig flatmarksgrav, Grav 5, i plan	104806	sørvest	26.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_167	Mikromorf av 107754 i grøft 104932	107754	nordvest	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_168	Grav 1, ferdig undersøkt	106515	sørøst	26.08.2019	Ole A. Husby
Da63315_169	Profilbilde av mikromorf (med mulig tre) i grøft 104932	108382	nordvest	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_170	Bunnen av nordøstre hjørne av grøft 104932. Rester av mulig stolpeavtrykk. Grav 9, dødehus	104932	nord	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_171	Svart, organisk lag, 108450 i Grav 5. Planfoto	104806	sørøst	27.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_172	Planbilde av grøft 104932, dødehus Grav 9, ferdig undersøkt.	104932	sørøst	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_173	Stolpehull, plan	105258	sørøst	30.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_174	Steinskodd stolpehull, plan etter tømning av stolpeavtrykk	150514		30.08.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_175	Mikromorfologiprøve i profil 108863, kontekst 109011	108961		30.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_176	Organisk, funnførende lag i bunnen av Grav 6	108430	sørøst	02.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_177	Organisk, funnførende lag i bunnen av Grav 6	108430	nordvest	02.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_178	Organisk, funnførende lag i bunnen av Grav 6	108430	sørøst	02.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_179	Nærbilder av never i Grav 6	108430	sørøst	02.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_180	Planbilde Grav 11 og Grav 10	106003	nordvest	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_181	Planbilde av Haug II, fotgrøft 106025	106025	nordvest	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_182	Stolpehull, profilfoto	102028	sørøst	27.08.2019	Mari Raastad
Da63315_183	Stolpehull, planfoto	109253	sørøst	11.09.2019	Mari Raastad
Da63315_184	Stolpehull, profilfoto	109253	sørøst	11.09.2019	Mari Raastad
Da63315_185	Foto under undersøkelse av båtgravene i Haug II sin fotgrøft	106003	vest	11.09.2019	Jostein Grønås
Da63315_186	Profilbilde av profil 109301 gjennom fotgrøfta til Haug I	109301	nordøst	11.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_187	Profilbilde av profil 109301 gjennom fotgrøfta til Haug I	109301	nordøst	12.09.2019	Eystein Østmoe

Da63315_188	Kokegrop, plan	103477	nordøst	12.09.2019	Mari Raastad
Da63315_189	Mikromorfologiprøve 109326, tatt i profil gjennom fotgrøfta til Haug I	109301	nordøst	11.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_190	Kokegrop, profil	103477	nordøst	12.09.2019	Mari Raastad
Da63315_191	Planbilde av framrenset stein i fotgrøfta til Haug I i sør	105432	øst	11.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_192	Avfallsgrop, plan	105857	sør	12.09.2019	Eystein Østmoe
Da63315_193	Grav 11 med båt 3, beliggende inne i Grav 10 med båt 2	109701	nord	12.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_194	Grav 11 med båt 3, beliggende inne i Grav 10 med båt 2	109701	nord	19.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_195	Grav 11 med båt 3, beliggende inne i Grav 10 med båt 2	109701	nord	19.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_196	Steinkonsentrasjon sør i båt 3 (Grav 11)	109344	øst	19.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_197	Steinkonsentrasjon sør i båt 3 (Grav 11)	109344	øst	19.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_198	Haug III fyllmasse 106390	106390	nordvest	19.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_199	Profil ID 109804 gjennom fotgrøfta til Haug II	106025		23.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_200	Grav 11 - Storfeskalle og spinnehjul	109701	nord	25.09.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_201	Grav 11 - Storfeskalle og spinnehjul	109701	vest	25.09.2019	Kjersti Krogsæter
Da63315_202	Grav 11 - avdekt organisk funnførende lag	109959	øst	25.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_203	Nærfoto av hodeskalle i båt 3 (Grav 11)	109959	øst	25.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_204	Grav 11 med båt 3		nord	25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_205	Begravelsen i Grav 11	109959	øst	25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_206	Begravelsen i Grav 11	109959	vest	25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_207	Begravelsen i Grav 11	110033		25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_208	Begravelsen i Grav 11	110033		25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_209	Begravelsen i Grav 11	110033		25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_210	Begravelsen i Grav 11	110033		25.09.2019	Ole A. Husby
Da63315_211	Skålspenne i Grav 11	110105	øst	01.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_212	Nærbilde av den østligste av skålspennene i Grav 11	110114	vest	01.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_213	Båtsøm og saks i båt 3 i Grav 11	130015	øst	01.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_214	Profilfoto. Nordre side av profilbenk gjennom Grav 11	109701	sør	01.10.2019	Ellen L. W. Randerz
Da63315_215	Profilbilde av sørsiden av profil 110135	110135	nord	02.10.2019	Eystein Østmoe
Da63315_216	Pollenprøver i profil 110135. Prøver 110286-110291.	110135	sør	02.10.2019	Eystein Østmoe
Da63315_217	Grav 3, kremasjon	107525	nordvest	23.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_218	Grav 3, kremasjon	107525	nordvest	23.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_219	Grav 3, kremasjon	107525	nordvest	23.08.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_220	Grav 3, kremasjon	107525	nordvest	23.08.2019	Caroline Fredriksen
Da63315_221	Undersøkelse av steinkonsentrajon (108831) og	108497	øst	29.08.2019	Jostein K. Grønås

	kullblanda lag (108727) i nedgravning				
Da63315_222	Planbilde av seksjon av fotgrøfta rundt Haug I	104532	sørøst	27.08.2019	Eystein Østmoe
Da63315_223	Grav 11 med steinpakning i nord, og pinner som markerer søm tilhørende båt 3	109701	nordøst	24.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_224	Grav 11 med steinpakning i nord	109701	nordøst	24.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_225	Steinpakning sørenden av båt 3 i Grav 11	109821	vest	24.09.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_226	Grav 11 - båtsøm tilhørende båt 3	109701	nord	03.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_227	Grav 11 - båtsøm tilhørende båt 3			03.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_228	Arbeidsbilde - innmåling av båtsøm fra båt 3 i Grav 11	110357		03.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_229	Arbeidsbilde - innmåling av båtsøm fra båt 3 i Grav 11	110357		03.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_230	Arbeidsbilde - NTNU Vitenskapsmuetet graver båtgrav	110357		03.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_231	Grav 11 - båt 3, etter fjerning av søm		nordøst	08.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_232	Grav 11 - båt 3, etter fjerning av søm		nord	08.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_233	Grav 11 - båt 3, etter fjerning av søm		nordøst	08.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_234	Arbeidsbilde, opprensing av båt 2 i Grav 10	106003	nord	09.10.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_235	Sverd, spyd og skjoldbule i Grav 10		nord	10.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_236	Sverd, spyd og skjoldbule i Grav 10		øst	10.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_237	Sverd, spyd og skjoldbule i Grav 10		sør	10.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_238	Arbeidsbilde, undersøkelse av Grav 10	106003	nord	11.10.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_239	Grav 10 under undersøkelsen	106003	nord	11.10.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_240	Grav 10 under undersøkelsen	106003	nord	11.10.2019	Jostein K. Grønås
Da63315_241	Oversiktsbilde båt 2 i Grav 10, med søm markert		nord	11.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_242	Skjoldbule i preparat fra nordlig del av båt 2 i Grav 10		sør	11.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_243	Oversiktsbilde av båt 2 med saum markert (Grav 10)	106003	nord	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_244	Grav 10	106003	nord	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_245	Enegga sverd og spyd i Grav 10	106003	øst	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_246	Enegga sverd og spyd i Grav 10	130635	øst	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_247	Arbeidsbilde , Ole renser fram sverd i Grav 10	106003	vest	16.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_248	Arbeidsbilde , Ole renser fram sverd i Grav 10	106003	vest	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_249	Arbeidsbilde , Ole renser fram sverd i Grav 10	106003	vest	16.10.2019	Ole A. Husby
Da63315_250	Arbeidsbilde, sverd tatt opp fra Grav 10	106003	vest	16.10.2019	Astrid B. Lorentzen
Da63315_251	Planfoto, nedgravning 111677	111677	sør	09.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_252	Planfoto 150516	150516	nordvest	09.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_253	Planfoto Grav 14, 106144	106144	nord	09.06.2020	Astrid Kviseth

Da63315_254	Planfoto Grav 14, 106144 (i fotgrøft) og nedgravning, 150516 (til venstre for fotgrøft)	106144	øst	09.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_255	Arbeidsbilde. Ole graver dødehus, Grav 13	150000	sørvest	09.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_256	Grav 16. Planfoto underveis i graving av fyll 111852, i 150516. Det er fjernet om lag 5 cm, og utstrekningen av laget er mindre enn før graving	150516	vest	09.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_257	Ann-Ingeborg graver Grav 14, kremasjonsgrav 106144	106144	sørvest	10.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_258	Planfoto, Grav 14, lag 111882	111882	nord	10.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_259	Planfoto Grav 14, lag 111882	111882	nord	10.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_260	Ann-Ingeborg og Ole tar ut T28279:, skålspenne, i preparat, fra Grav 14, lag 111882	111882	sør	12.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_261	Planfoto av Grav 16, 111946, etter at lag 111947 er fjernet. Lag 112076 er nå synlig som et gråbrunt lag i strukturen	112076	nordvest	15.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_262	Grav 16, planfoto av lag 112109, som utgjør den grove brune sanden i bunnen av konteksten	112109	nordvest	15.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_263	Grav 16, planfoto av lag 112184, som utgjøres av en lomme av lysebrun grus, i nordvestre hjørne av graven. Den mørke massen som er synlig i bunn og side er rester av fotgrøft, som Grav 16 er gravd ned i	112184	nordvest	15.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_264	Grav 15, planfoto av plyndringsgrop 112052	112052	nordvest	18.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_265	Planfoto av 112353. Til venstre for konteksten ses blant annet 111995. Nedenfor strukturen går fotgrøft, 111399	112353	nordøst	22.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_266	Planfoto av deler av plyndringsgropen i Grav 15. Konteksten er den brune grusholdige strukturen over målestokken, som kutter nedgravning, 112517. Til venstre ses en gravd kontekst som er del av 112053	112053	nordøst	23.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_267	Grav 15, planfoto del av plyndringsgrop 112053	1122053	nordøst	23.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_268	Grav 15, planfoto. Noe av det brungrå fyllet med lag 112524 er fortsatt tydelig, men konteksten er preget av kutt 112052, som dekker store deler av konteksten. En øks er synlig mot bunnen, inn mot vestre langside.	112517	nordøst	24.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_269	Ole dokumenterer Grav 13, dødehus	150000	sør	29.06.2020	Astrid Kviseth

Da63315_270	Planfoto av Grav 15, med lag 112745 og øks T28281: 1 synlig	112517	nordvest	30.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_271	Planfoto av Grav 15, med lag 112745 og øks T28281: 1 synlig	112517	nordvest	30.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_272	Grav 15, med lag 112745 og øks T28281: 1 synlig	112517	nordvest	30.06.2020	Astrid Kviseth
Da63315_273	Planfoto lag 112699, mulig utkastet masse i forbindelse med plyndring av Grav 15	112699	nordvest	01.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_274	Øks T28281: 1 in situ	112744	nordvest	02.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_275	Grav 15. Profil 112778, i nordre ende av gravkonteksten. Det brunsvarte laget tilhører organisk bunnlag 112745	112778	nordøst	02.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_276	Uttak av pollenprøver i lag 112745, i profil 112778, i nordre kortsida av Grav 15	112778	nordøst	02.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_277	Planfoto lag 150410, med kremasjon Grav 17	150410	nordvest	21.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_278	Planfoto nedgravning, 113146	113146	nordvest	24.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_279	Profilfoto av 113471, i sjakt 113467 gjennom fotgrøften til Haug V	113471	nord	27.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_280	Profilfoto av sjakt 113489. Profil 113493, gjennom fotgrøft til Haug V	113489	sørvest	28.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_281	Grav 16, planfoto av lagv113580	113580	nordvest	28.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_282	Grav 16, planfoto av lag 113857	113857	nordvest	30.07.2020	Astrid Kviseth
Da63315_283	Planfoto, lag 111701	111701	nord	03.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_284	Planfoto, lag 111701, liggende i fotgrøften rundt Haug III	111701	nord	03.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_285	Grav 16, planfoto av lag 114118. Alle steinene som omkranser graven er eksponert. Lag 114118 er dels eksponert, men er fortsatt noe dekket av stein	114118	nordvest	04.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_286	Grav 16, foto av lag 114118, før fjerning av stein	114118	øst	04.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_287	Grav 16, foto av lag 114118, før fjerning av stein	114118	nord	04.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_288	Grav 16, foto av lag 114118, før fjerning av stein	114118	sørvest	04.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_289	Foto av skjoldbule, mellom steiner i nordre ende av Grav 16	114616	nord	05.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_290	Foto av skjoldbule, mellom steiner i nordre ende av Grav 16	114616	nord	05.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_291	Foto av skjoldbule, mellom steiner i nordre ende av Grav 16	114616	nord	05.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_292	Planfoto av nedgravning 116383, som kuttes av Grav 16	116383	sørvest	05.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_293	Planfoto av lag 114118, i Grav 16. Steiner er fjernet, slik at mer av lag 114118 er eksponert, og gjenstander har blitt synlige i nordre ende.	114118	nordvest	06.08.2020	Astrid Kviseth

Da63315_294	Foto av skjoldbule in situ	114616	sør	06.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_295	Foto av skjoldbule T28282: 3 (venstre) og pilspiss T28282: 52 (høyre) in situ	114616	sør	06.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_296	Grav 16, planfoto underveis i fjerning av lag 114118. Noe av laget gjenstår i form av grå siltholdig sand, med spetter av svart organisk masse. Skjoldbulene T28282: 4 og 5, samt skålspenne T28282: 54 var synlige på dette nivået, som da ble dokumentert før gjenstandene ble fjernet. Underliggende lag, 115094 kan også ses, i form av brun grusholdig sand i østre halvdel av graven	114118	nordvest	07.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_297	Skjoldbulene T28282: 4 og 5 in situ i Grav 16	114904	nordvest	12.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_298	Skålspenne T28282: 54 in situ i Grav 16	115052	sørvest	12.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_299	Sverd T28282: 1 og vevspyd T28282: 55 in situ i Grav 16	115987	sørøst	19.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_300	Vevspyd T28282: 55 in situ i Grav 16	116136	nordvest	20.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_301	Kufiske dirhemerog betalingsølv in situ i Grav 16	116139	nordvest	20.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_302	Øks T28282: 2 in situ i Grav 16	116138	nordøst	20.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_303	Forkullet treverk, 116142 in situ i Grav 16	116140	nordøst	20.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_304	Planbilde tatt av brunt torvlag i bunn av fotgrøft 111399, sjakt 116453	116453	sør	24.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63315_305	Profilbilde av vestprofil i sjakt 116453 gjennom fotgrøft 111399	116453	sør	24.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63315_306	Profilbilde av sørenden av sjakt 116453 gjennom fotgrøft 111399 (Haug V)	116453	sør	25.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63315_307	Profilbilde, som viser pollenprøve serie 116565-116569. Tatt fra sørenden av sjakt 116453 gjennom fotgrøft 111399 (Haug V)	116453	sør	25.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63315_308	Profilbilde. Østprofil gjennom fotgrøft 111399 (Haug V)	116453	øst	25.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63315_309	Planfoto av nedgravning 114548	114548	sør		Michael James
Da63315_310	Foto av profil med kontekstene, nedgravning 114548 og mulig fotgrøft 111475	115467	nord		Michael James
Da63315_311	Profil gjennom fotgrøft 115563, tilhørende Haug IX	115563	øst		Michael James
Da63315_312	Nedgravning, 111034 inne i Haug II	111034	nordøst	18.05.2020	Ole A. Husby
Da63315_313	Stolpehull, 111150	111150	nordvest	26.05.2020	Ole A. Husby
Da63315_314	Graving av stolpehull, 111150 med steinskoning	111150	vest	26.05.2020	Ole A. Husby

Da63315_315	Profil i søkesjakt 111285 gjennom Haug III sin fotgrøft, 106426	106426	nord	29.05.2020	Ole A. Husby
Da63315_316	Profil i søkesjakt 111285 gjennom Haug III sin fotgrøft, 106426	106426	nord	29.05.2020	Ole A. Husby
Da63315_317	Arbeidsbilde - sålding av Grav 14, lag 111882	111882	Nord	15.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_318	Nedgravningen til Grav 14, 106144 som kutter Haug V sin fotgrøft, 111399	106144	nord	19.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_319	Lag 150116 i plan	150116	Vest	22.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_320	Gruslag, 112439, som lå under lag 150116	112439	Nord	23.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_321	Nedgravning, 112485, med en del stein i laget	112485	Nord	24.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_322	Profil gjennom nedgravning, 111554	111554	nordvest	26.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_323	Den lille "Haug VI" med fotgrøft 150529	150529, 112592, 112607, 112575, 150254	nordvest	29.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_324	Nedgravning, 112592, og fotgrøft til "Haug VI", 150529	112592	nordvest	29.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_325	Profil gjennom nedgravning, 112592 og fotgrøft, 150529	112592, 150529	nordvest	29.06.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_326	Profilbilde av inngangsparti, 150050 til Grav 13, dødehus. Konteksten grenser til dødehusets veggrøft, 150000 mot vest og fotgrøfta til Haug IV, 111312 mot øst	150050	nord	29.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_327	Profilbilde av vegggrøfta i Grav 13, dødehusets østlige del. Grenser mot inngangspartiet 150050 i øst	150000	nord	29.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_328	Profilbilde av vegggrøfta til Grav 13, dødehus. Inngangspartiet til dødehuset, 150050 og fotgrøfta til Haug IV, 111312	150000	nord	29.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_329	Profil gjennom den mulige fotgrøfta til Haug VI, 150529	112688	nordvest	01.07.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_330	Oversiktsbilde av to konsentrasjoner med brent bein og kull, 113016 og 113034, begge del av Grav 17	113016, 113034	nordvest	23.07.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_331	Oversiktsbilde av et lite lag med brente bein og kullfragmenter, 113064 som er del av Grav 17	113064	nordvest	23.07.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_332	Astrid renser frem skjoldbule nord i Grav 16	111946	nordøst	06.08.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_333	Bevart rest av veggrøft til Grav 18, mulig dødehus innenfor fotgrøfta til Haug IV	113705	sør	11.08.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_334	Profil 114814 gjennom veggrøft til Grav 18, mulig dødehus, 113705	113705	vest	11.08.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_335	Profil 114816 gjennom veggrøfta til dødehus Grav 18, 113705	114816	øst	12.08.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug

Da63315_336	Rest av fotgrøft 111312 nordvest i Haug IX, samt lag 115243 øst for fotgrøfta	111312, 115243	sør	13.08.2020	Ann-Ingeborg Floa Grindhaug
Da63315_337	Planfoto av Grav 16, 111946. Lag 114118 og 115094 er fjernet. Lag 115401 er synlig som lysebrun og grå sand i ytterkant av kuttet i østre langside	115401	nordvest	17.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_338	Planfoto av lag 115985, i Grav 16. Lag 115985 er synlig som et grusholdig lag i bunnen av strukturen	115985	nordvest	19.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_339	Planfoto av lag 115985, i Grav 16 (111946). Lag 115985 er synlig som et grusholdig lag i bunnen av strukturen	115985	nordvest	19.08.2020	Astrid Kviseth
Da63315_340	Stolpehull, 111597, i profil. Stolpehullet fantes inne i Haug III	111597	øst	05.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_341	Planbilde av lag 111882 i Grav 14 (106144)	111882	sør	16.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_342	Profilbilde av stolpehull, 112316 i nordøstre hjørne av Grav 13, dødehus (150000)	112316	øst	16.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_343	Planbilde av stolpehull, 112387 i sørøstre hjørne av Grav 13, dødehus (150000)	112387	øst	19.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_344	Planbilde av stolpehull, 112387 i sørøstre hjørne av Grav 13, dødehus (150000)	112387	øst	19.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_345	Oval nedgravning, 150116 som lå nær fotgrøfta til Haug V, 111399	150116	vest	22.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_346	Nærbilde av forkullet treverk funnet i det sørøstre stolpehullet, 112387 i Grav 13, dødehus	112483	vest	22.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_347	Nærbilde av forkullet treverk funnet i det sørøstre stolpehullet, 112387 i Grav 13, dødehus	112483	vest	22.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_348	Profilbilde av stolpehull, 112387 i det sørøstre hjørnet til grøfta til Grav 13, dødehus (150000)	112387	sør	24.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_349	Profilbilde av fotgrøfta til Haug IV, 111312	111312	nord	30.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_350	Bilde av profil, 112626 gjennom veggrøfta til Grav 13, dødehus (150000)	112626	vest	30.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_351	Bilde av profil 112630 gjennom veggrøfta til Grav 13, dødehus (150000)	112630	nord	30.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_352	Bilde av profil 112634 gjennom veggrøfta til Grav 13, dødehus (150000)	112634	nord	30.05.2020	Ole A. Husby
Da63315_353	Bilde av profil 112638 gjennom veggrøfta til Grav 13, dødehus (150000)	112638	vest	30.06.2020	Ole A. Husby
Da63315_354	Oversiktsbilde av masse i Haug VIII, innenfor fotgrøft, 112865. Man ser de tre konsentrasjonene	150410	vest	23.07.2020	Ole A. Husby

	av kull og bein, 113016, 113034 og 113064 som sammen utgjør Grav 17, samt laget de ligger i, 150410						
Da63315_355	Profil, 113166 gjennom fotgrøft 112865 tilhørende Haug VIII	112865	sør	24.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_356	Planbilde av stolpehull, 113171 innenfor Haug IV, og sør for Grav 13, dødehus 150000	113171	vest	27.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_357	Profilbilde av stolpehull, 113171 innenfor Haug IV, og sør for Grav 13, dødehus 150000	113171	vest	27.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_358	Planbilde av nedgravning, 113610 og lag 113611	113610	vest	29.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_359	Oversiktsbilde over lag 113702 og veggrøft, 113705 som utgjør dødehus Grav 18	113702	vest	29.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_360	Planbilde av kontekstene, lag 113611 og 113861, samt vegggrøft, 113705 tilhørende Grav 18, dødehus	113861	vest	30.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_361	Planbilde av lag, 113611	113611	vest	30.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_362	Planbilde av lag, 113861	113861	sør	30.07.2020	Ole A. Husby		
Da63315_363	Bilde som viser bevart rest av fotgrøft, 106025 tilhørende Haug II, under den nordlige enden av Grav 10	106025	øst	04.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_364	Planbilde av fremrenset lag, 114908	114908	øst	12.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_365	Planbilde av lag, 114908 etter fjerning av øvre del av laget	114908	øst	12.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_366	Planbilde av svart lag, 115165, i bunnen av kontekst 114908	115165	øst	14.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_367	Planbilde av lag, 115986	115986	øst	19.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_368	Profilbilde av sjakt, 116457, gravd gjennom lag 150254	116461	sørvest	24.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_369	Planbilde av kontekstene lag, 116502 og nedgravning, 116467	116502	vest	24.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_370	Torvholdig nedgravning, 116383 i plan	116383	sørøst	26.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_371	Torvholdig nedgravning, 116383 i plan	116383	nordøst	26.08.2020	Ole A. Husby		
Da63315_372	Planfoto av lag 114489	114489	nordvest	07.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_373	Profil 114634 gjennom fotgrøft, 111475 og 114653	111475	nordvest	07.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_374	Profil gjennom lag, 114489	114489	nordvest	07.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_375	Planfoto av stolpehull, 114719 beliggende innenfor lag, 114489	114719	nord	10.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_376	Profil 115398, gjennom 111475	115398	sørvest	14.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_377	Profil 116377, gjennom mulig fotgrøft, 115405	116377	nordvest	21.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau	
Da63315_378	Stolpehull 102431 i plan	102431	vest	10.08.2020	Elise Kjørsvik		
Da63315_379	Stolpehull 102431 med skoningsstein	102431	nord	10.08.2020	Elise Kjørsvik		

Da63315_380	Stolpehull 102431 i profil	102431	nord	10.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_381	Profil 114809 gjennom lag 111475 til venstre og lag 150438 til høyre	114809	nordvest	11.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_382	Profil 114809. Bilde av hele profilen, lag 111475 til venstre og lag 150438 til høyre	114809	nordvest	11.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_383	Profil 115024 gjennom fotgrøft 111475 rundt Haug X	111475	sørvest	12.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_384	Fotgrøft 111475 rundt Haug X i plan. Ser lagskillet mellom fotgrøft 111475 og kulturlag 150438. Profil 114809 vises øverst i bildet	111475	øst	12.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_385	Profil 115398 gjennom fotgrøft 111475 rundt Haug X, med mikromorfologiprøve 115402	111475	sørvest	17.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau
Da63315_386	Kokegrop, 114462 i plan	114462	nordøst	17.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_387	Kokegrop 114462 i profil	114462	nordøst	17.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_388	Område av fotgrøft 106426 rundt Haug III, før sjakt 115501 gjennom fotgrøft	106426	sørvest	18.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau
Da63315_389	Sjakt 115501 gjennom fotgrøft 106426 rundt Haug III	106426	Sørvest	18.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau
Da63315_390	Profil 115964 i sjakt 115501 gjennom fotgrøft 106426 rundt Haug III	106426	sørøst	18.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau
Da63315_391	Profil 115966 i sjakt 115501 gjennom fotgrøft 106426 rundt Haug III	106426	nordvest	18.08.2020	Ingvild Mjelde	Skau
Da63315_392	Parti 116214 av mulig fotgrøft 115405 i profil	115405	nordøst	20.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_393	Profil 116375 gjennom 115405, mulig fotgrøft	115405	sørøst	21.08.2020	Elise Kjørsvik	
Da63315_394	Planbilde av grensegrøft 110991 der profil 115968 ble gravd	110991		19.08.2020	Eystein Østmoe	
Da63315_395	Dødehus Grav 9 i plan. Dronefoto.			09.08.2011	Raymond Sauvage	
Da63315_396	Grav 8 (båtgrav) under utgraving. På foto: Mari Raastad, Jostein Grønås, Caroline Fredriksen.			13.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_397	Grav 8 (båtgrav) under utgraving. På foto: Jostein Grønås, Caroline Fredriksen.			14.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_398	Grav 8 (båtgrav) under utgraving. På foto: Jostein Grønås, Caroline Fredriksen.			14.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_399	Grav 8 (båtgrav) under utgraving. På foto: Mari Raastrad, Jostein Grønås, Caroline Fredriksen.			14.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_400	Grav 1 i plan		Øst	21.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_401	Dødehus (Grav 9) under utgraving. På foto: Eystein Østmoe.		Nordøst	22.08.2019	Raymond Sauvage	
Da63315_402	Dødehus (Grav 9) under utgraving. På foto: Eystein Østmoe, Ole Husby, Olse Risbøl, Ellen Randerz, Astrid Lorentzen, Mari Raastad.		Sørøst	22.08.2019	Raymond Sauvage	

Da63315_403	Grav 2 under utgraving. På foto: Mari Raastad.	Sør	22.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_404	Samling med perler i Grav 2		22.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_405	Dronefoto, utsikt over feltet, Vinjeøra, og Vinjefjorden		22.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_406	Grav 1 i plan med gravgods	Øst	22.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_407	Grav 1 i plan med gravgods	Vest	22.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_408	Utgraving av smyksesett i Grav 11. På foto: Ole A. Husby.		30.09.2019	Raymond Sauvage
Da63315_409	Utgraving av smyksesett i Grav 11.		30.09.2019	Raymond Sauvage
Da63315_410	Båt 3, Grav 11, oversikt etter fjerning av gravgods	Sør	04.10.2019	Raymond Sauvage
Da63315_411	Innmåling av søm i Grav 11 med miniprisme. På foto: Ole Husby, Jostein Grønås, Mari Raastad, Kristoffer R. Rantala		04.10.2019	Raymond Sauvage
Da63315_412	Bissel og hodelag i Grav 10		17.10.2019	Raymond Sauvage
Da63315_413	Gruppefoto. Bakerste rad: Kristoffer Rantala, Kjersti Krogsæter, Eystein Østmoe, Elise Kjørsvik, Raymond Sauvage, Olof Håkonsson, Krzysztof Kiersnowski, Syver Smukkestad, Astrid B. Lorentzen, Are Kolberg, Stig Morten Faaren, Per mORten Fanum Karlsen. Fremste rad: Jostein Grønås, Ole A. Husby, Mari Raastad, Ellen Randerz, Maria Vestvik, Caroline Fredriksen, Karoline Mikkelsen, Hanne BRyn, Jørgen Bergen, Hans Olav Strømmen.		13.08.2019	Raymond Sauvage
Da63315_414	Sålding av kremasjonsmasse fra grav 14. På foto: Ann-Ingeborg Floa Grindhaug		09.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_415	Perle funnet i kremasjonsmasse fra grav 14		10.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_416	Dokumentasjon av grav 14. På foto: Astrid Lorentzen, Astrid Kviseth, Ann-Ingeborg Floa Grindhaug		10.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_417	Grav 14 i plan	Vest	10.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_418	Profil av stolpehull i hjørne på dødehus, grav 13		10.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_419	Grav 14, skålspenne under fremrensing i kremasjonsmasse.		11.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_420	Sålding av kremasjonsmasse med brente bein fra grav 14. På foto: Ann-Ingeborg Floa Grindhaug		15.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_421	Framrensing av armrings og kremasjonsmasse i grav 14. På foto: Ann-Ingeborg Floa Grindhaug		18.06.2020	Raymond Sauvage
Da63315_422	Forkullet planke i sørvestre hjørne av dødehus, grav 13	Sør	23.06.2020	Raymond Sauvage

Da63315_423	Fremrensing av sverd og vevsverd i Grav 16. På foto: Astrid Kviseth.		18.08.2020	Raymond Sauvage
Da63315_424	Grav 16 med gravgods	Vest	19.08.2020	Raymond Sauvage
Da63315_425	Opptak av sverdet i Grav 16. På foto: Astrid Kviseth		19.08.2020	Raymond Sauvage
Da63315_426	Våpensett og vevsverd fra Grav 16 tatt inn i funnmottak.		24.08.2020	Raymond Sauvage
Da63315_427	Rensing av kremerte bein fra grav 14. På foto: Benjamin Morris King og Kari Berg Dyrendal		21.09.2020	Raymond Sauvage
Da63315_428	Fotgrøften til Haug II		09.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63315_429	Grav 10 og 11 i fotgrøften rundt Haug II		09.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63315_430	Oversiktsbilder over et snødekt Skeiet		12.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_431	Oversiktsbilder over et snødekt Skeiet		12.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_432	Oversiktsbilde, Haug III, IX, IV, V og VI		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_433	Oversiktsbilde, Haug IX, IV, V, VI, VIII, X og XI		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_434	Oversiktsbilde, Fotgrøftene nord på Skeiet 1		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_435	Oversiktsbilde, Haug III, IX og IV		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_436	Oversiktsbilde, Haug V, IV, VIII, X og XI		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_437	Oversiktsbilde, rundt Haug IV		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_438	Oversiktsbilde, Haug IV med Grav 13, dødehus		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_439	Oversiktsbilde, nordre del av gravfeltet		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_440	Oversiktsbilde, Haug VI		26.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_441	Arbeidsbilde - krafsing i nordre del av gravfeltet		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_442	Oversikttilde, nord på gravfeltet		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_443	Oversikttilde, nord på gravfeltet		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_444	Skeiet 1, nordvest		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_445	Oversiktsbilde, Haug III, IV, IV og V		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_446	Oversiktsbilde, Haug III, IV, IV, V og IV		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_447	Graver på begge sider at veien		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_448	Delvis bortgravd lag, 106390 i Haug III		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_449	Delvis bortgravd lag, 106390 i Haug III		27.05.2020	Kristoffer Rantala R.
Da63315_450	Delvis bortgravd lag, 106390 i Haug III		29.05.2020	Kristoffer Rantala R.

Da63315_451	Delvis bortgravd lag, 106390 og synlig Grav 12 i Haug III	29.05.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_452	Skeiet 1, undersøkt område 2020	29.05.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_453	Vinjefjorden i solskinn	29.05.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_454	Haug IV med Grav 13, dødehus	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_455	Haugene i nordre del av Skeiet 1	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_456	Haug V og IV	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_457	Skeiet 1, nordre del	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_458	Haug IV med Grav 13, dødehus	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_459	Haug V og IV	02.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_460	Haug VI	03.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_461	Haug X og XI	03.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_462	Haug IV og Grav 13, dødehus	03.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_463	Haug III og IV	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_464	Haug III med rester av lag, 106390 og ardsplor, 111606	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_465	Ardspor, 111606 under Haug III	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_466	Astrid vanner Haug III	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_467	Ardsporene, 111606 under Haug III	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_468	Ardsporene, 111606 under Haug III	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_469	Gravelaget, 2020. Kristoffer, Ann-Ingeborg, Ole, Astrid og Astrid	05.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_470	Haug V med graver og overliggende lag	08.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_471	Haug V med graver og overliggende lag	08.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_472	Arbeidsbilde - undersøkelser av Haug V	11.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_473	Grav 15 og Grav 16 i plan	11.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_474	Grav 16, i plan	11.06.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_475	Ole graver dødehus, Grav 13	01.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_476	Astrid måler inn organisk bunnlag i Grav 15	01.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_477	Dødehus, Grav 13	02.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_478	Dødehus, Grav 13	02.07.2020	Kristoffer Rantala	R.

Da63315_479	Dødehus, Grav 13	02.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_480	Dødehus, Grav 13	02.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_481	Haug V, dødehusene Grav 13 og Grav 18	02.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_482	Haug V, dødehusene Grav 13 og Grav 18	03.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_483	Haug V, dødehusene Grav 13 og Grav 18	03.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_484	Haug VIII	23.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_485	Haug VIII	23.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_486	Haug IX og IV, med overliggende lag	28.07.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_487	Haug IX og IV, med overliggende lag	06.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_488	Arbeidsbilde - Astrid graver Grav 16	06.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_489	Haug X og nordre del av gravfeltet	06.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_490	Haug X og nordre del av gravfeltet	06.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_491	Lag, 150438	10.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_492	Lag, 150438	10.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_493	Lag ved Haug IX	11.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_494	Lag ved Haug IX	11.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_495	Arbeidsbilde - graving av lag 150438	11.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_496	Nordre del av Skeiet 1 rundt Haug X og VIII	13.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_497	Nordre del av Skeiet 1 rundt Haug X og VIII	13.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_498	Nordre del av Skeiet 1 rundt Haug X og VIII	13.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_499	Nordre del av Skeiet 1 rundt Haug X og VIII	13.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_500	Lag, steiner og ardspor ved Haug IX	17.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_501	Lag, steiner og ardspor ved Haug IX	17.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_502	Arbeidsbilder skyggelegging av strukturer	17.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_503	Planfoto Haug XI, 115821	18.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_504	Lunsjfoto	18.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_505	Haug V med overliggende lag, samt Grav 15 og 16 tømt	26.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_506	Haug V med overliggende lag, samt Grav 15 og 16 tømt	26.08.2020	Kristoffer Rantala	R.

Da63315_507	Haug V med overliggende lag, samt Grav 15 og 16 tømt				26.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_508	Haug IX, planfoto tømt fotgrøft				31.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_509	Haug IX, planfoto tømt fotgrøft				31.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_510	Arbeidsbilde - Haug IX i vinkelfoto				31.08.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_511	Ardsporene under Haug IX				03.09.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_512	Ardsporene under Haug IX				03.09.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_513	Ardsporene under Haug IX				03.09.2020	Kristoffer Rantala	R.
Da63315_514	Haug I					Raymond Sauvage	
Da63315_515	Skeiet 1					Raymond Sauvage	
Da63315_516	Skeiet 1					Raymond Sauvage	
Da63315_517	Skeiet 1 og Vinjefjorden					Raymond Sauvage	
Da63315_518	Skeiet 1 samlet ortofoto					Kristoffer Rantala	R.
Da63315_519	Større stein i toppen av Grav 6	108430	nordvest		26.08.2019	Ole A. Husby	
Da63315_520	Større stein i toppen av Grav 6	108430	nordvest		29.08.2019	Ole A. Husby	
Da63315_521	Planfoto av lag 107432, etter at Grav 3 er fjernet	107432	nordvest		26.08.2019	Jostein K. Grønås	
Da63315_522	Lag 107310 i området ved Haug IV	107310	sørvest		22.08.2019	Jostein K. Grønås	
Da63315_523	Mulig ildsted, 102471, planfoto	102471	nord		02.10.2019	Eystein Østmoe	
Da63315_524	Mulig ildsted, 102471, profilfoto	102471	nord		02.10.2019	Eystein Østmoe	
Da63315_525	Planfoto av kullfleck, 114520	114520	nordøst		11.08.2020	Ingvild Skau Mjelde	
Da63315_526	Planfoto av mulig stolpehull, 150479	150479			10.08.2020	Michael Aravinthan James	
Da63315_527	Haug I, ortofoto	104532				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_528	Haug II, ortofoto	106025				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_529	Haug III, ortofoto	106426				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_530	Haug VIII, ortofoto	112865				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_531	Haug IX, ortofoto	115563				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_532	Haug VI, ortofoto	150529				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_533	Haug V, ortofoto	111399				Kristoffer Rantala	R.
Da63315_534	Topp av dyrkningslag, 102656	102656				Kristoffer Rantala	R.

Gjenstandsfoto Da64273

Filnavn	Motiv	Dato	Fotograf
Da64273_T28189_5_6_7_8_9_10_11_12_13_14_15_16	Perler fra Grav 1 på Skeiet	24.05.2022	Åge Hojem

Da64273_T28192_6_4_1_2_3_5	Funn fra Grav 6 på Skeiet bestående av glassperler og beslag	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28267_1_3_2	Skålspenner og tredjespenne i form av et omgjort insulært beslag fra Grav 11, Skeiet.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_1	Skålspenne fra Grav 11, Skeiet. Man ser også ulike tekstilkvaliteter bevart ovenpå spennen.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_2	Skålspenne fra Grav 11, Skeiet med flere tekstilkvaliteter bevart på spennens overside.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_3	Insulært korsformet seletøybeslag, omgjort til spenne. Funnet som tredjespenne i grav.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_3_bakside	Insulært korsformet seletøybeslag, omgjort til spenne. Funnet som tredjespenne i grav. Bildet viser beslagets bakside med originale fester, samt påsatt nål.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_3_forside	Insulært korsformet seletøybeslag, omgjort til spenne. Funnet som tredjespenne i grav.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_3_side	Insulært korsformet seletøybeslag, omgjort til spenne. Funnet som tredjespenne i grav. Bildet viser spennens bakside.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_40_14_18_16_17_15	Funn fra Grav 11, Skeiet. Deler av gravens gjenstandsinventar med saks, sigd, spinnehjul og vevsverd.	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28276_4_5_6_7_8_9_10_11_12_13	Rav- og glassperler fra Grav 11, Skeiet. Perlene ligger i opprinnelig rekkefølge.	24.05.2022	Åge Hojem

Da64273_T28279_1	Oval enkel skålspenne av typen R. 643 fra Grav 14, Skeiet	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28279_2	Armring av kobberlegering fra Grav 14, Skeiet	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28279_22_23_24_25_26_99_20_21	Funn fra grav 14, kniver, spinnhjul, nål og sigd	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28279_30_29_35_36_37-38-41_40_39_31_48_47_46_32_56_53_55_27_54_33_28	Gravfunn fra Grav 14, Skeiet; nøkler og restene etter et skrin	24.05.2022	Åge Hojem
Da64273_T28279_9_10_3_13_8_6_4_7	Glassperler fra Grav 14, Skeiet	24.05.2022	Åge Hojem

Fotogrammetrier

Da-nummer	Motiv	Fotograf/fotogrammetri
Da63309	Grav 8 – bordganger med båtsømmen eksponert	Jostein K. Grønås/Kristoffer R. Rantala
Da63310	Grav 1 - funnførende bunnlag	Ole A. D. Husby/Kristoffer R. Rantala
Da63311	Grav 2 – funnførende bunnlag	Kristoffer R. Rantala
Da63312	Grav 11, båt 3 – funnførende bunnlag	Ole A. D. Husby/Kristoffer R. Rantala
Da63313	Grav 11, båt 3 - bordgangene med båtsømmen eksponert	Kristoffer R. Rantala
Da63314	Grav 10 - bordgangene med båtsømmen eksponert	Kristoffer R. Rantala
Da63616	Grav 14	Ann-Ingeborg F. Grindhaug/ Kristoffer R. Rantala
Da63617	Grav 14	Ann-Ingeborg F. Grindhaug/ Kristoffer R. Rantala
Da63618	Grav 16 – funnførende bunnlag	Astrid Kviseth/Kristoffer R. Rantala
Da63619	Grav 16 – steinsetting	Astrid Kviseth/Kristoffer R. Rantala
Da63620	Grav 15 – funnførende bunnlag	Astrid Kviseth/Kristoffer R. Rantala
Da64250	Grav 6 – funnførende bunnlag	Kristoffer R. Rantala
Da64251	Grav 9, dødehus. Tømt veggrøft fra stavverkskonstruksjon.	Kristoffer R. Rantala

Vedlegg 1.2

Skeiet 1-funnliste

T28188/1-15

Gravfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Sverd** (tveegget) av jern, var. Petersens type M. *Antall fragmenter: 2*

Sverd av jern, av Petersens type M. Sverdet har bevart treverk fra slire over store deler av klinga.
Fnr: 107685.

Mål: L: 97,1 cm. B: 6,5 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

2) **Spyd** av jern, var. Petersens type F. *Antall fragmenter: 10*

Spyd av jern, av Petersens type F. Spydet har lang fal med bevart treverk, overgangen til bladet er smal. Bladet er bredt, med største bredde langt nede, og tydelig markerte eggjørner. Spydets fal foreligger svært fragmentert, og det er ikke mulig å avgjøre hvorvidt den har vært dekorert. Bavart deler av treskaft fra falens innside.

Fnr: 107683.

Mål: Stl: 42,0 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

3) **Øks** (skjeggøks) av jern/tre, var. Type E.

Øks av jern, med bevart rest av skaft. Øksa er av type tilsvarende Petersens Type E (Fig. 34), med noe tilbaketrukket avsats på bladet, og oppsvinget overlinje.

Fnr: 108054.

Mål: Bredde egg: 13,9 cm Stl: 18,5 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

4) **Skjoldbule** av jern/tre, var. R562.

Skjoldbule av jern, med rester av treverk bevart. Form tilsvarende R.562 med avrundet kuppel, og konkav innsnevring like over bremmen. Det har sittet fire nagler gjennom bremmen.

Fnr: 107687.

Mål: H: 7,0 cm. Diam: 15,5 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

5) **Beltespenne** av kobberlegering. *Antall fragmenter: > 25*

Beltespenne av kobberlegering. B. består av oval bøyle med rektangulær beslagplate. Foreligger svært fragmentert og i svært dårlig stand.

Fnr: 107676.

Mål: Stm: 2,3 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

6) **Kniv** av jern/tre, var. R404. *Antall fragmenter: 3*

Kniv av jern. Tilnærmet lik R404, men med rettlinjet rygglinje og egglinje som buer opp i oddpartiet. Det er bevart treverk på store deler av skaftet.

Fnr: 107515.

Mål: L: 18,0 cm. B: 2,2 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

7) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern.

Fnr: 107695.

Mål: L: 1,2 cm. T: 0,6 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1, funnet i tilknytning til treverk.

8) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern

Fnr: 107694.

Mål: L: 1,0 cm. T: 0,5 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1, funnet i tilknytning til treverk.

9) **Nagle** (klinknagle) av jern/tre. *Antall fragmenter: 2*

Klinknagle av jern, med bevart treverk.

Fnr: 107728.

Mål: Stm: 2,2 cm.

Strukturnr: 106515 Grav 1

10) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Trekullprøve av Ask (trolig). Prøve tatt fra økseskaft. TRa-15896. 1130±15 BP.

Fnr: 131315.

Datering: AD 885 - 980

Strukturnr: 106515 Grav 1

11) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av kvist av tofrøbladet art. TRa-15470. 955±10 BP.

Fnr: 150437.

Datering: AD 995 - 1120

Strukturnr: 106515 Grav 1

12) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Trekullprøve av furu. TRa-16391. 1330±15.

Fnr: 150661.

Datering: AD 655 - 773

Strukturnr: 106515 Grav 1, treverk fra sverdslire.

13) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-15892. 1560±15 BP.

Fnr: 107592.

Datering: AD 434 - 565

Strukturnr: 106515 Grav 1

14) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-14648. 1710±15 BP.

Fnr: 107400.

Datering: AD 258- 407

Strukturnr: 106515 Grav 1

15) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.

Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull: ≤3 ml, trekull (%): 0,21. Sum frø/frukter: 0.

Cenococcum sclerotier: frequent.

Fnr: 107592.

Strukturnr: 106515 Grav 1

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 1 var en inhumasjonsgrav, beliggende like sør for fotgrøfta til "Haug I". Grava framsto som en oval nedgravning på 220 x 130 cm, og hadde en største dybde på omtrent 40 cm. Det fantes et svart organisk lag i bunnen av grava, hvor funnene ble gjort. I gravens lengderetning, direkte over den gravlagte var det lagt en rekke med større stein. Grava inneholdt et våpensett bestående av sverd, spyd, øks og skjoldbule, samt kniv funnet i tilknytning til beltespenna.

Grava er fra vikingtid, AD 850 - 950, trolig siste del av tidsintervallet.

Kartreferanse/-koordinater: Prosjeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008560, Ø: 499995.

LokalitetsID: 170657

Innberetning/litteratur: Bryn, H., Lorentzen, A.B., et al. 2023. NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Petersen, J.1919: De norske vikingesverd. En typologisk-kronologisk studie over vikingetidens vaaben. Videnskapselskapets Skrifter II. Hist.-fil.klasse 1919, 1.

Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28189/1-35

Gravfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering.

Oval enkel skålspenne av kobberlegering. Foreligger svært fragmentert og nedbrutt. Trolig variant med 7-knopper. Den vestligste i spenneparet. Fremsiden av skålspennen er i sin helhet dekket med tekstil som ligger i flere lag. Tekstilet som ligger i flere lag, og er trolig samme type tekstil som ligger med inntil 6 folder oppe på skålspenens overflate. Tekstilet har en brun farge, men i mikroskop sees fiber med en blå fargetone. Tekstilet er vevd i 1/1 lerret og trådene er spunnet i z/z og er vevd med 20/16 tråder per cm. Det er ikke synlig søm verken i form av sytråd eller hull i stoffet som representerer spor etter søm. På baksiden av skålspennen ligger det en kake av tekstiler trolig bestående av ett eller flere vevde tekstiler.

Disse er for nedbrutt til at de kan analyseres. Rundt nålen er det bevart to stropper samt et vevd tekstil. Stroppene og tekstilet er nedbrutt og det er ikke mulig å analysere strukturen i tekstilenes overflate. De to stroppene har en diameter på henholdsvis 0,7 og 0,4 cm. Den ene stroppen er festet til et nedbrutt vevet tekstil.

Fnr: 108389.

Strukturnr: 105164 Grav 2

2) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering.

Oval enkel skålspenne av kobberlegering. Foreligger svært fragmentert, og nedbrutt. Det foreligger 5 knopper. Den østligste i spenneparet. Skålspennen består av flere fragmenter der det er bevart tekstiler som både kan knyttes til oversiden og undersiden av skålspennen. På skålspennes overflate er det bevart vevde tekstiler i flere lag. Det øverste laget består av et vevd stoff i 2/2 kyper, spinneretningen er z/z. Det er ikke mulig å telle tråder per cm. da strukturen i tekstilet er bevart i et for lite område. Mot den ene kanten av skålspennen er det også synlig et vevd stoff i 1/1 lerret. Dette stoffet er balansert og har 14/14 tråder per cm.

Spinneretningen er bare tydelig i den ene retningen og er spunnet i Z. I tillegg ble det funnet ytterligere to ulike stoffer med lerretsvevd tekstil. Begge disse tekstilene kan være av vegetabilsk fiber og er Z/Z spunnet med tråder per cm på henholdsvis 16/14 og 18/18.

Fnr: 107753.

Strukturnr: 105164 Grav 2

3) **Spenne** (likearmet spenne) av kobberlegering/gull/sølv, *var.* R658.

Likearmet spenne av kobberlegering av type lik R 658. Spennas foreligger i svært dårlig tilstand. Sentralt på fremsiden av den likarmete spennen ligger et fragment med tekstil. Tekstilet er vevd i 1/1 lerret med 16/10 tråder per. cm. Trådene er spunnet i Z/Z.

Fnr: 131328.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

4) **Nål** (ringnål) av kobberlegering, *var.* Petersens simple ringnaaler gruppe a. *Antall fragmenter:* 6

Ringnål av kobberlegering, av typen Petersens gruppe A av simple ringnåler. Ringen har rundt tverrsnitt med nålen ombøyd ringen i sin øverste del. Selve nålen har rundt tverrsnitt nærmest ringen, og får et mer firkantet tverrsnitt lenger nede. Nålen har dektor av to tynne striper i partiet hvor dener festet til ringen. Nålen foreligger delvis limt sammen, men fortatt noe fragmentert, og i nokså dårlig stand. Sammenlimt lengde er 6,3 cm, men den har vært minst et par cm lengre opprinnelig.

Fnr: 107756.

Mål: evart lengde: 6,3 *Diam:* 2,4 cm.

Strukturnr: 105164 Grav 2

5) **Perle** (melonformet) av glass.

Perle av glass med form som ligner melonform, men kun har seks forsenkninger. Perla har sjøgrønn, noe matt farge, med dekor av tre-fire hvite striper som strekker seg rundt perla. *Fnr:* 107691.

Mål: B: 2,1 cm. H: 1,3 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

6) **Perle** (melonformet) av glass.

Perle av glass med tilnærmet melonform med sju fordypninger, noe som gir et noe asymmetrisk preg. Perla har sjøgrønn farge, og er ikke-transparent.

Fnr: 107689.

Mål: B: 1,6 cm. H: 0,9 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

7) **Perle** av glass.

Perle av glass som foreligger svært fragmentert. Perla hadde opprinnelig tilnærmet ringform. P. hadde sjøgrønn farge.

Fnr: 107690.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

8) **Perle** (kuleformet) av glass.

Perle av glass. Perla er kuleformet med avflating i endekantene, og har sjøgrønn farge.

Fnr: 107692.

Mål: B: 1,3 cm. H: 0,6 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

9) **Perle** (melonformet) av glass.

Perle av glass med tilnærmet melonform, men med kun fem forsenkninger. Perla har sjøgrønn farge.

Fnr: 107693.

Mål: B: 0,8 cm. H: 0,9 cm. Stb: 0,9 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

10) **Perle** av glass, var. Hiberno-norse.

Perle av glass. P. er av hiberno-norse treleddet type, av type lik B448T, men uten kryssdekor på midtfragmentet. P. har blått glass med hvit dekor. I midten er perla blå, mens sideleddene har blå/hvitt tvunnet glass. På midtfragmentet er det bevart fire knopper av blått/hvitt tvunnet glass. P. framstår noe fragmentert og magler deler av begge to endefragment.

Fnr: 131325.

Mål: H: 1,7 cm. Stb: 1,6 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

11) **Perle** (skiveformet) av glass.

Perle av glass. Foreligger noe fragmentert. P. består av svart utransparent glass med hvit bølgedekor langs kanten, samt tynnere røde striper over den hvite dekoren.

Fnr: 131322.

Mål: B: 1,9 cm. H: 0,6 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

12) **Perle** (skiveformet) av glass.

Perle av glass. Foreligger noe fragmentert. P. består av svart utransparent glass med hvit bølgedekor langs kanten, samt tynnere røde striper over den hvite dekoren.

Fnr: 131323.

Mål: H: 0,7 cm. Stb: 1,9 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

13) **Perle** (skiveformet) av glass.

Perle av glass. P. består av svart utransparent glass med dobbel hvit bølgedekor langs kanten, samt tynnere røde striper over den hvite dekoren.

Fnr: 131327.

Mål: B: 2,1 cm. H: 0,9 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

14) **Perle** (skiveformet) av glass.

Perle av glass. P. av svart utransparent glass med gul åttetallsdekor og øyedekor i hvitt og blått. Perle foreligger med noe slitasje.

Fnr: 131324.

Mål: B: 1,8 cm. H: 0,8 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

15) **Perle** (tønneformet) av kobberlegering. *Antall:* 2.

Uregelmessig tønneformet perler av kobberlegering. Perlene består av 0,6 cm tykke stykker av kobberlegering som er rullet sammen. Foreligger i nokså dårlig stand.

Fnr: 131326.

Mål: H: 0,8 cm. Stb: 1,0 cm.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

16) **Perle** (kuleformet) av rav.
Perle av rav. Foreligger noe fragmentert.
Fnr: 107688.
Mål: *B:* 1,2 cm. *H:* 0,6 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

17) **Kniv** av jern/tre. *Gjenstandsdeler:* tangefragment. *Antall fragmenter:* 2
Kniv av jern, foreligger fragmentert. Fragment av tangedelen, dekket av bevart treverk, samt blad som har del av nøkkel, :18 fast på seg. Svært fragmentert. Trolig del av en kniv.
Fnr: 131319.
Mål: *L:* 12,4 cm. *Stl:* 5,9 cm. *Stb:* 1,8 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

18) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern, *var.* R459.
Kroknøkkel av jern av hovedtype R. 459. Nøkkelen har tenen ombøyd en ring i enden lik Petersen fig. 255. Tenen var nokså flat og bred nærmest ringen, men mer kvadratisk der hvor den kroker seg. Foreligger noe fragmentert. Ytterste del av krok ligger sammen med kniv, :17. På kroknøkkelens overflate ligger det på den ene siden rester av vevd tekstil. Tekstilet er svært nedbrutt og man ser kun en sammenfiltret overflate, med tråder som krysser hverandre. Det er ikke mulig å analysere tekstilet ytterligere.
Fnr: 131320.
Mål: *Diam. ring:* 2,0 cm *Stl:* 12,2 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

19) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern, *var.* R459. *Antall fragmenter:* 2
Kroknøkkel av jern av hovedtype lik R.459. Ten med kvadratisk tverrsnitt. Øverst er tenen bøyd til en liten løkke. Foreligger ufullstendig. På kroknøkkelen overflate er det trolig bevart rester etter vevde tekstiler, men tekstilet er veldig nedbrutt og ikke mulig å analysere.
Fnr: 131321.
Mål: *Stm:* 9,0 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

20) **Bryne** (hein) av skifer. *Gjenstandsdeler:* fragment.
Bryne av skifer. Skiferen er finkornet og har blålig farge. Foreligger noe fragmentert.
Fnr: 107678.
Mål: *Stl:* 13,9 cm. *Stb:* 3,6 cm. *Stt:* 1,4 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

21) **Horn** av horn. *Gjenstandsdeler:* Fragment.
Horn av horn. Endefragment av et horn. Foreligger svært forvitret og oppflaket.
Fnr: 107301.
Mål: *Stm:* 5,5 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

22) **Skaft** av tre/jern.
Mulig skaft til f.eks liten kniv, med rest av jern inni. Foreligger svært nedbrutt.
Fnr: 107749.
Mål: *Stm:* 4,7 cm.
Strukturnr: 105164 Grav 2

23) **Spiker** av jern/tre. *Antall:* 2.
Spiker av jern med bevart treverk rundt.

Fnr: 107750.

Mål: Stm: 2,6 cm.

Strukturnr: 105164 Grav 2

24) **Nagle** av jern. *Antall:* 3. *Gjenstandsdel:* Hode.

Nagler av jern. Tre hodefragment.

Fnr: 107680.

Strukturnr: 105164 Grav 2

25) **Nagle** (nitnagle) av jern/tre.

Nitnagle av jern med bevart treverk. Foreligger i dårlig stand, så bestemmelsen er svært usikker.

Fnr: 107309.

Strukturnr: 105164 Grav 2

26) **Fragment** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 2

Fragment av jern med tre bevart rundt. Smal og lang jernfragment med noe firkantet tverrsnitt.

Uvisst hvilken gjenstand den har tilhørt.

Fnr: 107682.

Mål: Stm: 3,2 cm.

Strukturnr: 105164 Grav 2

27) **Fragment** av tre/jern. *Antall fragmenter:* 5

Fragment av tregjenstand med bevart jern inni. Avlang form. Uvisst hvilken gjenstand fragmentet har tilhørt.

Fnr: 107681.

Mål: Stm: 5,5 cm.

Strukturnr: 105164 Grav 2

28) **Fragment** av tre/jern.

Gjenstand av tre med noe jern inni. Uvist hva hvilken gjenstand fragmentet har tilhørt.

Fnr: 107308.

Mål: Stm: 3,2 cm.

Strukturnr: 105164 Grav 2

29) **Ildslagningsstein** (ildflint) av flint. *Antall:* 2.

Ildslagningsstein av flint, av typen ildflint. 2 stykker.

Fnr: 108385.

Strukturnr: 105164 Funnet i liten beholder i Grav 2

30) **Prøve** (trekullprøve) av tekstil, ull.

"Trekullprøve" av ull. TRa-16390. 1095±15 BP.

Fnr: 150660.

Datering: AD 893 - 995

Strukturnr: 105164 Grav 2

31) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Trekullprøve av ubestemt treverk (ubrent). TRa-17767, 965±15 BP.

Fnr: 150741.

Datering: AD 1027 - 1154

Strukturnr: 105164 Grav 2

32) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.

Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull: 10 ml. Trekull (%): 0,55. Rumex acetosella (småsyre): 1 stk. Cenococcum sclerotier - abundant. Cf. Bein eller skjell: 3 stk.

Fnr: 108053.

Strukturnr: 105164 Grav 2

33) **Tekstil** (vevet) av tekstil. *Antall:* 4.

Vevd tekstil, trolig av animalske fiber. Tekstilene er vevd i 1/1 lerret og er spunnet i Z/Z. Det er ikke mulig å telle tråder per.cm, men tekstilet fremstår noe grovere enn T28189:34.

Fnr: 108389.

Mål: L: 0,3 cm. B: 0,3 cm.

Strukturnr: 105164 Tekstilene ble funnet i preparat til T28189:1, og trolig funnet under skålspenner.

34) **Tekstil** (vevet) av tekstil/lin. *Antall fragmenter:* 5

5 fragmenter av vevd tekstil, trolig av samme type. 1/1 lerretsvevd der trådene er spunnet i Z/Z. Det er ikke mulig å telle tråder per cm da fragmentene er veldig små. Kan være av samme type tekstil som dekker skålspenne T28189:1.

Fnr: 108389.

Mål: L: 0,3 cm. B: 0,3 cm.

Strukturnr: 105164 Tekstilene ble funnet i tilknytning til T28189:1

35) **Annet organisk materiale** av organisk materiale, tre.

Annet organisk av tre. Treverk som har tilhørt en liten beholder som inneoldt den likearmede spennen og perlene.

Fnr: 108385.

Strukturnr: 105164 Grav 2

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 2 var en inhumasjonsgrav, beliggende innenfor fotgrøfta til Haug I. Grava var en kvinnegrav bestående av skålspennepar, ringnål og perler. I gravas fotende ble det funnet en beholder som inneholdt ni store glassperler, to metallperler, ildflint og en likearmet spenne. Graven hadde en utstrekning på 230 x 93 cm, og en bevart dybde på kun 10 cm. Grav 2 ble datert til vikingtid, 900-tallet. En eldre datering fra det organiske bunnlaget i graven (T28155: 95) kan datere bruk av eldre organisk materiale ved gravritualene.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008569, Ø: 499996.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., Lorentzen, A.B., Sauvage, R., E39 Betna-Stormyra - Undersøkelse av gravfelt og gårdsbosetning i Vinjeøra

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Petersen, J.1928: Vikingetidens smykker. Stavanger museums skrifter; 2. Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Callmer, J.1977: Trade beads and bead trade in Scandinavia ca. 800-1000 A. D. Acta archaeologica Lundensia. Series in 4°; 11.

1898: Aarsberetning. Foreningen til Norske fortidsmindesmerkens bevaring (Ab.) Arberman, H.1940: Birka: Untersuchungen und Studien; bd. I.I: Die Gräber. Tafeln. Kungl. vitterhets historie och antikvitetsakademien. Almqvist & Wiksell.

Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28190/1-52

Gravfunn fra merovingertid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Perle** (kuleformet) av glass.

Kuleformet perle av glass med rød farge. Perlen er kraftig varmpåvirka.

Fnr: 107589.

Mål: Stm: 1,1 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

2) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss. Perla har grønn farge, og er moderat varmpåvirket.

Fnr: 107677.

Mål: B: 0,9 cm. *H:* 0,5 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

3) **Perle** av glass.

Perle av glass, med rød farge. Svært uregelmessig i formen, pga. kraftig varmpåvirkning.

Fnr: 107678.

Mål: Stm: 1,3 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

4) **Perle** av glass.

Perle av glass, med rød farge. perla er svært uregelmessig i formen, pga. svært kraftig varmpåvirkning.

Fnr: 107679.

Mål: Stm: 1,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

5) **Perle** (konisk) av glassfluss.

Uregelmessig konisk perle av glassfluss, med rød farge. Sterkt varmpåvirket.

Fnr: 107696.

Mål: H: 0,8 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

6) **Perle** av glass.

Deformert perle av glass, med grønn farge. Perla er kraftig varmpåvirka.

Fnr: 107699.

Mål: Stm: 1,7 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

7) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss. Perla har avflating i endekantene og har trolig opprinnelig hatt rød farge. Perlen er varmpåvirka.

Fnr: 107701.

Mål: H: 0,5 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

8) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss. Perla har avflating i endekantene, og grønn farge. Framstår nokså lite varmepåvirket.

Fnr: 107733.

Mål: B: 0,9 cm. *H:* 0,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

9) **Perle** (sylindrisk) av glassfluss, var. kvadratisk.

Sylindrisk perle med kvadratisk tverrsnitt, av glassfluss. Perla har røg farge, og er varmepåvirka.

Fnr: 107738.

Mål: B: 0,7 cm. *H:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

10) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Uregelmessig kuleformet perle av glassfluss. Perla har avflating i sidekantene og har hatt rød og grønn farge. Formen er uregelmessig pga. kraftig varmepåvirkning.

Fnr: 107740.

Mål: H: 0,6 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

11) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Uregelmessig kuleformet perle av glassfluss, med avflating i endekantene og grønn farge. Perla er varmepåvirka.

Fnr: 107741.

Mål: H: 0,5 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

12) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss, med avflating i endekantene og grønn farge. Perla er varmepåvirka og deformert.

Fnr: 107742.

Mål: H: 0,5 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

13) **Perle** (sylindrisk) av glassfluss.

Uregelmessig sylindrisk perle av glassfluss. Perla har rød farge, og er svært varmepåvirka.

Fnr: 107758.

Mål: H: 0,9 cm. *Stm:* 0,9 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

14) **Perle** av glass. *Antall fragmenter:* 7

Uregelmessig perle av glass. Perla er kraftig varmepåvirket, krakelert og uformelig.

Fnr: 107759.

Mål: Stm: 1,4 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

15) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss, med avflating i endekantene og grønn farge. Perla er noe varmepåvirka.

Fnr: 107760.

Mål: H: 0,5 cm. *Stm:* 0,9 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

16) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Uregelmessig kuleformet perle av glassfluss. Perla har avflating i endekantene, og rød farge. Tydelig varmepåvirka.

Fnr: 107762.

Mål: H: 0,6 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

17) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Uregelmessig kuleformet perle av glassfluss. Perla har avflating i endekantene, rød farge og er tydelig varmepåvirka.

Fnr: 107764.

Mål: B: 1,1 cm. *H:* 0,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

18) **Perle** (konisk) av glassfluss.

Konisk perle av glassfluss i rød farge.

Fnr: 107766.

Mål: Minste bredde: 0,6 cm *H:* 1,3 cm. *Stb:* 0,7 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

19) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Kuleformet perle av glassfluss. Perla har avflating i endekantene, rød farge og viser spor etter varmepåvirkning.

Fnr: 107767.

Mål: B: 1,0 cm. *H:* 0,8 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

20) **Perle** (kuleformet) av glass/glassfluss.

En noe deformert kuleformet perle av glass/glassfluss. Perla har avflating i endekantene og en nokså sterkt varmepåvirket.

Fnr: 107768.

Mål: H: 0,6 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

21) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Uregelmessig ringformet perle av glassfluss. Perla har grønn farge, og er noe varmepåvirka.

Fnr: 107769.

Mål: B: 0,9 cm. *H:* 0,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

22) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss. Perla har grønn farge og er noe varmepåvirka.

Fnr: 107772.

Mål: B: 0,9 cm. *H:* 0,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

23) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

Ringformet perle av glassfluss. Perla har rød farge, og er noe varmpåvirket.

Fnr: 107773.

Mål: B: 1,1 cm. *H:* 0,5 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

24) **Perle** av glass/glassfluss.

Deformert perle av glass/glassfluss. Perla er deformert som følge av kraftig varmpåvirkning.

Perla har trolig vært ensfarga rød.

Fnr: 107521.

Mål: Stm: 2,3 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

25) **Perle** av glass/glassfluss.

Perle av glass/glassfluss. Kraftig varmpåvirka, og deformert.

Fnr: 107776.

Mål: Stm: 1,2 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

26) **Perle** av glass/glassfluss.

Trolig deformert perle av glass/glassfluss. Perla er kraftig varmpåvirka.

Fnr: 107761.

Strukturnr: 107525 Grav 3

27) **Perle** av glass.

Deformert perle av glass. Perla har smeltet til dråpeform.

Fnr: 107736.

Mål: Stm: 0,8 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

28) **Perle** (ringformet) av glassfluss.

En noe deformert ringformet perle av glassfluss med grønn farge. Perla er noe varmpåvirka.

Fnr: 107519.

Mål: H: 0,5 cm. *Stm:* 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

29) **Perle** av glassfluss.

Deformert perle av uvisst type. Perla er kraftig varmpåvirka, og har rød farge.

Fnr: 107523.

Mål: Stm: 1,2 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

30) **Perle** (spiralperle) av kobberlegering. *Gjenstandsdelt:* fragment.

Mulig fragment av spiralperle av kobberlegering.

Fnr: 107757.

Strukturnr: 107525 Grav 3

31) **Ildstål** av jern, *var.* Fig. 232.

Ildstål av jern. Ildstålet har konvekst buet midtparti og opprullede ender. Endene er rullet innover, uten å møtes på midten. Den ene siden er noe skadet.

Fnr: 107734.

Strukturnr: 107525 Grav 3

32) **Nål** (synål) av jern.

Synål av jern. Nåla er rett og har synlig øye i den ene enden. I den andre enden er nåla tydelig spiss.

Fnr: 107731.

Mål: L: 4,7 cm. *Diam:* 0,2 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

33) **Beslag** (skrinbeslag) av jern.

Skrinbeslag av jern. Beslaget består av en plate på 2,5 x 1 cm, med en liten nagle som går gjennom stykket omtrent midt på.

Fnr: 107779.

Mål: L: 2,5 cm. B: 1,0 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

34) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Liten nitnagle av jern.

Fnr: 107763.

Mål: Stamme: 0,4 cm mellom hode og roe. *Stm:* 1,2 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

35) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Liten nitnagle av jern.

Fnr: 107590.

Mål: Stamme: 0,4 cm mellom hode og roe. *Stm:* 1,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

36) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Liten nitnagle av jern.

Fnr: 107777.

Mål: Stamme: 0,5 cm mellom hode og roe. *Stm:* 1,8 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

37) **Stift** av jern.

Stift av jern, med tydelig kvadratisk tverrsnitt. Kan ha tilhørt en beinkam.

Fnr: 107520.

Mål: L: 1,0 cm. T: 0,3 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

38) **Stift** av jern.

Stift av jern, med tydelig kvadratisk tverrsnitt. Kan ha tilhørt en beinkam.

Fnr: 107739.

Mål: L: 0,9 cm. T: 0,3 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

39) **Nål** (hårnål) av bein. *Antall fragmenter:* 8

Nål av bein, framstår tilnærmet komplett. Bevart lengde er ca. 10,7 cm, mens største bredde bak på nåla er ca. 0,6 cm. Nålas bakre del er nokså flat, mens den blir rundere i formen fremover mot spissen. Øyet ligger ca. 2,5 cm fra nålas bakre ende. Bak hullet buer nåla.

Fnr: 107770.

Mål: L: 10,7 cm. *Stb:* 0,6 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

40) **Kam** av bein. *Gjenstandsdel*: dekorert fragment. *Antall fragmenter*: 19
Kam av bein. Fragment som kanskje kan ha vært del av en beinkam.
Fnr: 107778.
Mål: *L*: 1,4 cm. *B*: 0,7 cm. *T*: 0,2 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

41) **Spiker** av jern. *Antall fragmenter*: 2
Spiker av jern. Spikerens hode har rund form.
Fnr: 107700.
Mål: *Stamme*: 2 cm, *Hode diam.*: 1,2 cm
Struktur: 107525 Grav 3

42) **Spiker** av jern.
Spiker av jern. Spikerens hode har rund form.
Fnr: 107730.
Mål: *Stamme*: 1,4 cm. *Hode diam.*: 1,3 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

43) **Spiker** av jern.
Spiker av jern. Spikerens hode har kvadratisk form.
Fnr: 107735.
Mål: *Stamme*: 1,3 cm. *Hode*: 1,1 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

44) **Spiker** av jern.
Spiker av jern. Spikerens hode er rundt.
Fnr: 107744.
Mål: *Stamme*: 1,6 cm. *Hode diam.*: 1,3 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

45) **Spiker** av jern.
Spiker av jern, med rundt hode.
Fnr: 107774.
Mål: *Stamme*: 1,4 cm. *Hode diam.*: 1,4 cm
Struktur: 107525 Grav 3

46) **Stift** av jern.
Stift av jern, som f. eks kan ha tilhørt sammensatt kam.
Fnr: 107737.
Mål: *L*: 1,3 cm. *T*: 0,4 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

47) **Perle** (ringformet) av glass.
Perle av glass, foreligger fragmentert. Trolig ringformet, men den er sterkt varmpåvirket.
Fnr: 107698.
Mål: *Stm*: 1,2 cm.
Struktur: 107525 Grav 3

48) **Nål** av jern.

Nål av jern av uviss funksjon. Nåla her en tydelig bøy i den ene enden, men det er uvisst om denne er sekundær. Kan være en sekundært bøyd synål.

Fnr: 107732.

Mål: Diam: 0,2 cm. *Stm:* 2,5 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

49) **Fragment** av kobberlegering.

Fragment av kobberlegering, av uviss opprinnelse.

Fnr: 107697.

Mål: Stm: 0,8 cm.

Strukturnr: 107525 Grav 3

50) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

TRa-14462. Average: 1435±15BP.

Fnr: 107703.

Datering: AD 600 - 650

Strukturnr: 107525 Grav 3

51) **Prøve** (trekullprøve) av bein, brent bein.

TRa-14465. 1470±10 BP.

Fnr: 107788.

Datering: AD 572 - 640

Strukturnr: 107525 Grav 3

52) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent bein fra Grav 3. Menneskebein utgjorde 490,37 gram, mens de resterende 52,5 gram ikke kunne identifiseres nærmere enn til pattedyr.

Fnr: 110990. *Vekt:* 542,9 gram.

Strukturnr: 107525 Grav 3

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 3 framsto som et brannflak innenfor fotgrøfta til Haug IX, og representerer den eldste fasen av gravfeltet på Skeiet. Brannflaket hadde en utstrekning på omtrent 120 x 85 cm, og var omtrent 10 cm tykt. Kull og bein fra gravkonteksten ble datert til hhv. AD 601 - 648 og 566 - 636. Funnmaterialet var dominert av perler, men det fantes også enkelte fragmenterte beingjenstander samt enkelte metallgjenstander i grava.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008601.6, Ø: 499961.4.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28191/1-2

Gravfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Øks** (våpenøks) av jern/tre, var. Petersen Norske vikingsverd, fig. 34 (Type E).
Øks av jern, som Petersens Norske Vikingsverd, fig. 34 (Type E), med bevart rest av treskaft.
Ø. har oppsvinget overkant. Skafthullflikene er spisse, og nedre flik er lengre enn øvre.
Underkanten nokså jevnt skrånende, men med tydelig knekk der hvor bladet blir bredere.
Fnr: 150250.
Mål: Bredde egg: 13,9 cm. *L:* 17,6 cm.
Strukturnr: 102012 Grav 4

2) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, Or/Bjørk.
TRa-14454. 1115±15 BP.
Fnr: 106502.
Datering: AD 892 - 989
Strukturnr: 102012 Grav 4

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 4 fantes 1,6 meter sørvest for fotgrøfta til Haug I, og har trolig vært ei jordfestegrav. Grava kunne ses som en nedgravning på 180 x 90 cm. I bunnen av konteksten fantes samme type svarte, organiske lag som var nokså vanlig forekommende i bunnen av gravene på gravfeltet, og som ble tolket som rester etter gravas organiske komponenter. Det eneste funnet som ble gjort i grava var ei øks. Grava dateres til vikingtid, 900-tallet.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; *Sone 32, N:* 7008561, *Ø:* 499992.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023., , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Petersen, J.1919: De norske vikingsverd. En typologisk-kronologisk studie over vikingtidens vaaben. Videnskapselskapets Skrifter II. Hist.-fil.klasse 1919, 1.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28192/1-18

Gravfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Perle** (kuleformet) av glass.
Kuleformet perle av glass. Perla er svært mørk grønn og framstår nesten svart.
Fnr: 108814.
Mål: *B:* 1,7 cm. *H:* 1,0 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

2) **Perle** (segmentert) av glass.
Segmentert perle av glass. Perla består av to ledd og har en lys sjøgrønn farge.
Fnr: 109005.

Mål: B: 1,1 cm. H: 1,1 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

3) **Perle** (melonformet) av glass, *var.* Sub-mellon.

Perle av glass, som kan minne om melonformet. Den har imidlertid en nokså lav høyde, så framstår mer som en blomst med åtte kronblad. Fargen er lys sjøgrønn.

Fnr: 109006.

Mål: B: 1,5 cm. H: 1,1 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

4) **Beslag** av jern.

Beslag av jern. Beslaget har kvadratisk form med nedbøyde partier i hjørnene som har grepet rundt treverk.

Fnr: 110972.

Mål: L: 4,5 cm. T: 0,4 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

5) **Beslag** av jern.

Beslag av jern. Rektangulær form. Foreligger fragmentert.

Fnr: 131365.

Mål: L: 3,6 cm. B: 0,9 cm. T: 0,4 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

6) **Beslag** av jern/tre.

Beslag av jern. Beslaget har avlang form med konvergerende sider, hvorav den smale siden ligger inne i treverk. Trolig går en nitnagle gjennom stykket. Hullet som foreligger er sekundært. Bevarte rester av treverk.

Fnr: 110973.

Mål: L: 6,7 cm. T: 0,5 cm. Stb: 1,5 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

7) **Spiker** av jern/tre.

Spiker av jern med bevart treverk.

Fnr: 109009.

Mål: Stl: 2,9 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

8) **Spiker** av jern. *Antall: 2.*

To små spiker av jern, som går gjennom et stykke tre.

Fnr: 109035.

Strukturnr: 108430 Grav 6

9) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern

Fnr: 109030.

Mål: L: 1,2 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

10) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern.

Fnr: 109031.

Mål: L: 1,0 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

11) **Nagle** (nitnagle) av jern.
Nitnagle av jern.
Fnr: 109032.
Mål: L: 1,3 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

12) **Nagle** (nitnagle) av jern.
Nitnagle av jern.
Fnr: 109033.
Mål: L: 0,9 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

13) **Ukjent** av jern/tre. *Antall fragmenter: 2*
Ukjent gjenstand av jern og tre. Lang og tynn jernobjekt med treverk rundt.
Mål: L: 2,8 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

14) **Prøve** (trekullprøve) av never.
Trekullprøve av never. TRa-14650. 1060±25 BP.
Fnr: 109008.
Datering: AD 897 - 1028
Strukturnr: 108430 Grav 6

15) **Prøve** (trekullprøve) av tre, never.
Trekullprøve av never. TRa-14650. 1140±15 BP.
Fnr: 109008.
Datering: AD 775 - 978
Strukturnr: 108430 Grav 6

16) **Prøve** (trekullprøve) av tre.
"Trekullprøve" av ubrent treverk, av uviss art. TRa-17769, 1115±15 BP
Fnr: 150743.
Datering: AD 891 - 989
Strukturnr: 108430 Grav 6

17) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-17284. 1110±15 BP.
Fnr: 108448.
Datering: AD 892 - 992
Strukturnr: 108430 Grav 6

18) **Tekstil** (tråd, fiber) av tekstil. *Antall fragmenter: 7*
Nedbrutte fiber, på enkelte av fragmentene kan man se mulige bunter av fiber. Dette kan være rester av tråder, men det kan ikke stadfestes med sikkerhet.
Fnr: 109036.
Mål: L: 0,4 cm. B: 0,8 cm.
Strukturnr: 108430 Grav 6

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 6 lå innenfor fotgrøfta til "Haug I", men kuttet av fotgrøfta i sørenden, og er dermed eldre enn den. Grav 6 har trolig vært en inhumasjonsgrav. Grava kunne ses som en nedgravning på ca. 170 x 90 cm. I bunnen av konteksten fantes en svart, nedbrutt organisk masse, med spor etter never og annet treverk. Funnene fantes i tilknytning til dette laget. Graven dateres til vikingtid, 900-tallet.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008563.5, Ø: 499996.5.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023., , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28273/1-9

Gravfunn fra **merovingertid/vikingtid** fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Bissel** (leddbissel) av jern, var. Petersen fig 3. *Antall fragmenter:* 8

Bissel av jern, av leddbisseltype lignende Petersens fig. 3. Begge ringene foreligger noe fragmentert, de har firkantet tverrsnitt. Begge ledd av stangen foreligger, er smalere mot midten og bredere i området hvor de løper om ringene. Bisselet foreligger i nokså dårlig stand, og svært fragmentert.

Fnr: 106914.

Mål: Stm: 8,2 cm.

Strukturnr: 104430 Grav 8

2) **Hvirvel** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Hvirvel av jern bestående av to deler, en jerntein ombøyd til ring i øvre ende, samt en del som har svak 8-tallsform uten å være helt sammenklemt på midten og som er gjennomstukket av teinen i den ene enden. Foreligger i to deler.

Fnr: 106348.

Mål: L: 11,4 cm.

Strukturnr: 104430 Grav 8

3) **Remspenne** av jern.

Remspenne av jern. Remspenna er svært stor og med firkantet ramme med nål og tverrpinne. Rest av lær kan observeres på gjenstanden. Trolig del av ride- eller trekkutstyr til hest.

Fnr: 106280.

Mål: Stl: 7,9 cm. *Stb:* 6,9 cm.

Strukturnr: 104430 Grav 8

4) **Ring** av jern.

Ring av jern. Liten ring med ytre diameter på 2,7 cm. Uviss funksjon.

Fnr: 106946.

Mål: T: 0,6 cm. *Diam:* 2,7 cm.

Strukturnr: 104430 Grav 8

5) **Prøve** (trekullprøve) av tre, furu.
Trekullprøve av furu. TRa-12659, 1265±15 BP.
Fnr: 110964.
Datering: Average: AD 675 - 777
Strukturnr: 106982 Grav 8

6) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-15469, 1241±25 BP.
Fnr: 150252.
Datering: AD 680 - 879
Strukturnr: 104430 Grav 8

7) **Tekstil** (vevet) av tekstil/jern. *Antall fragmenter:* 2
To fragmenter av jern, gjenstanden er dekket med mineralisert tekstil vevd i 1/1 lerret. Trådene er Z/Z spunnet. Det er ikke mulig å telle tråder per cm da tekstilets overflate er sammenfiltret og delvis fylt med sand og jord.
Fnr: 106501.
Mål: L: 2,0 cm. B: 1,3 cm.
Strukturnr: 104430 Grav 8, gjenfylt masse i plyndringsgrop.

8) **Tekstil** (vevet) av tekstil. *Antall fragmenter:* 5
5 små fragmenter med vevd tekstil i 1/1 lerret. Trådene er spunnet i Z/Z. Det er ikke mulig å telle tråder per cm, men innslag og renning ser ut til å være balansert og er trolig av medium fin kvalitet. Fibrene kan være vegetabiliske.
Fnr: 106388.
Mål: L: 0,5 cm. B: 0,3 cm.
Strukturnr: 104430 Grav 8, gjenfylt masse fra plyndringsgrop

9) **Tekstil** (vevet) av tre/tekstil.
Treverk med bevarte områder med vevd tekstil på den ene siden. Tekstilet er vevd 1/1 lerret og spunnet i Z/?. Tekstilet har 22/18 tråder per cm.
Fnr: 106389.
Mål: L: 2,0 cm. B: 2,0 cm.
Strukturnr: 104430 Grav 8, gjenfylt masse fra plyndringsgrop

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 8 var ei båtgrav som ble funnet sør på feltet og innenfor fotgrøfta til Haug VII, og som var svært dårlig bevart. Grava hadde tydelig spor etter plyndringsgrop i sentrale deler. Det fantes fem bevarte rekker med båtsøm og mineralisert treverk i store deler av båtens utstrekning. Grav 8 hadde en utstrekning på 730 x 130 cm, og en bevart dybde på kun ca. 5 cm.
Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; *Sone* 32, *N:* 7008576.5, *Ø:* 499976.5.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28274/1-11

Gravfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Spiker** av jern. *Antall:* 2.

Spiker av jern. Trolig to spikere av jern. Stilkene har firesidig tverrsnitt.

Fnr: 107304.

Mål: Stm: 6,8 cm.

Strukturnr: 104932 Grav 9

2) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Består av håndrot av hest (1,2 g), Håndrot/fotrot av pattedyr (trolig hest) (0,9g) og rørbein fra uidentifisert pattedyr (0,5 g).

Fnr: 107299. *Vekt:* 6,6 gram.

Strukturnr: 104932 Grav 9

3) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Rørbein fra ubestemt pattedyr.

Fnr: 107302. *Vekt:* 0,8 gram.

Strukturnr: 104932 Grav 9

4) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Beso av fremre ekstremitet, trolig ulna fra mellomstort pattedyr (0,6g) og uidentifiserbart bein (0,4g).

Fnr: 107307. *Vekt:* 1,0 gram.

Strukturnr: 104932 Grav 9

5) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Uidentifisert.

Fnr: 107518. *Vekt:* 0,4 gram.

Strukturnr: 104932 Grav 9

6) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Uidentifiserbart.

Fnr: 107747. *Vekt:* 1,7 gram.

Strukturnr: 109432 Grav 9

7) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, Bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-14463. 1080±15 BP.

Fnr: 107748.

Datering: AD 896 - 1020

Strukturnr: 104932 Grav 9

8) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, Bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-14647. 1235±15 BP.

Fnr: 107306.

Datering: AD 702 - 878
Strukturnr: 104932 Grav 9

9) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14461. Average 1115±20 BP.
Fnr: 107517.
Datering: AD 896 - 991
Strukturnr: 104932 Grav 9

10) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14463, 1140±15 BP.
Fnr: 107748.
Datering: AD 775 - 978
Strukturnr: 104932 Grav 9

11) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum, trekull: ≤3 ml, trekull (%): 0,21. Carex (starr) trekantet: 1 stk., Carex (starr) linseformet: 1cf., Ran. acris/repens (soleie): 2 stk., Uidentifiserte frø/frukter: 1 stk. Cenococcum sclerotier - abundant, Uidentifisert kokong: present. Cf. Brent tang: 1 stk.
Fnr: 107745.
Strukturnr: 104932 Grav 9

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 9 er et dødehus anlagt inne i "Haug I". Dødehuset har rektangulær grunnform, med ytre mål på 460 x 310 cm, og består av en vegggrøft fylt av grå sand i toppen, og kantsteiner og stein i bunnen rundt hele grøfta. Mulig skrånende sider, men mer rett i ytterkanten av grøfta enn indre side. Relativt gjennomgående dybde på 30 cm til under steinfyll. Tolkes som et dødehus, da det ligger plassert nokså sentralt innenfor fotgrøfta til «Haug I». Dødehusets rektangulære vegggrøft var 20-25 cm bred og gjennomgående ca. 30 cm dyp. De kantstilte steinene i grøftas ytterkant vitner om at det trolig er snakk om et hus med sleppverksvegger bygd før gravhaugen med anlagt, og som trolig har hatt en funksjon som gravsted eller sted for ulike gravritualer. Dateres til vikingtid, 900-tallet.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008567.5, Ø: 499997.5.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023., , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.
Funnår: 2019.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28275/1-94

Gravfunn fra **merovingertid** fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Sverd** (enegget) av jern, var. R.498.

Sverd av jern. Enegget sverd uten hjalt av variant R.498/SAX4. Sverdet har rett rygglinje, og egglinje som buer opp mot denne i odden.

Fnr: 130635.

Mål: Lengde klinge: 75,4 cm Lengde tange: 15,1 cm *L:* 90,5 cm. *B:* 6,1 cm. *T:* 0,6 cm. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

2) **Spyd** av jern, var. R520.

Spyd av jern av typen R 520. Langt og smalt, med nokså kort fal og største bredde nært falen. Falen er fasettert, med bevart stift. Tydelig markerte hjørner i overgang hals og blad. Halsen har tydelig firkantet tverrsnitt. Finnes bevart en del treverk. Mellom falen og treverket fra spydskaftet er det synlig et vevd tekstil med en størrelse på 0,4 x 0,3 cm. Tekstilet er vevd i 1/1 lerret. Det er ikke mulig å fastslå spinneretningen, men tekstilet har trolig ca. 20/18 tråder per cm. Tekstilet er brukt til å feste/kile falen til treskaftet.

Fnr: 130637.

Mål: *L:* 56,5 cm. *Stb:* 5,6 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

3) **Pilspiss** av jern, var. Farbregd 37.

Pilspiss av jern, av type lik Farbregd fig. 37 med smalt spissovalt blad med jevn overgang til tangehalsen. Tangen har avsats og firesidig snitt.

Fnr: 130887.

Mål: *L:* 10,8 cm. *Stb:* 1,6 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

4) **Pilspiss** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Pilspiss av jern. Liten spiss med spissovalt rygget blad med størst bredde lengst nede mot tangehalsen. Tangen har avsats. Tangestiften har bevart rester av skaft, og har trolig firesidig form.

Fnr: 130885.

Mål: *L:* 10,3 cm. *Stb:* 2,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

5) **Pilspiss** av jern.

Pilspiss av jern, med smal firesidig form, trolig stridspil. Pilspissen har tydelig tangeavsats.

Fnr: 130989.

Mål: *L:* 10,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

6) **Pilspiss** av jern.

Pilspiss av jern, med rombisk bladform. Bladrota har jevn overgang til tangehalsen. Spissen har tangeavsats og er firesidig.

Fnr: 130997.

Mål: *L:* 8,6 cm. *Stb:* 2,1 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

7) **Kniv** av jern, var. R. 406. *Antall fragmenter:* 3

Kniv av jern av type R.406, med tydelig overgang fra tange til rygg. Ryggen er nokså rett, men faller noe i oddpartiet.

Fnr: 130790.

Mål: *L:* 15,6 cm. *B:* 2,1 cm. *T:* 0,4 cm. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

8) **Skjoldbule** av jern.

Skjoldbule av jern, med smal brem, rette sider som går sammen i spiss avslutning. Har nokså lang spiss i toppen. Foreligger svært fragmentert.

Fnr: 130618.

Strukturnr: 106003 Grav 10

9) **Bissel** (leddbissel) av jern, *var.* Petersens Fig. 5.

Bissel av jern, av variant av treleddet bitt, lignende Petersens fig. 5 med 8-talls formet midtstykke og firkantete beslag. Ringene har rundt tverrsnitt. Bisselet ble funnet sammen med beslag som har prydet hodelaget (unr: 10-42).

Fnr: 131329.

Strukturnr: 106003 Grav 10

10) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131330.

Mål: Stm: 2,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

11) **Beslag** (seletøybeslag) av jern.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131331.

Mål: Diam: 2,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

12) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131332.

Mål: Diam: 2,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

13) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131333.

Mål: Diam: 2,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

14) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131334.

Mål: Stm: 2,4 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

15) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131335.
Mål: Diam: 2,0 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

16) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131336.
Mål: Diam: 2,7 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

17) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131337.
Mål: Diam: 2,1 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

18) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131338.
Mål: Diam: 1,7 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

19) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131339.
Mål: Diam: 1,6 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

20) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131340.
Mål: Diam: 1,8 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

21) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131341.
Mål: Diam: 2,2 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

22) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131342.
Mål: Diam: 2,3 cm.
Strukturnr: 106003 Grav 10

23) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131343.

Mål: Stm: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

24) **Beslag** (seletøybeslag) av jern.

Seletøybeslag av jern. Stykket har trolig hatt funksjon som remfordeler.

Fnr: 131344.

Mål: Stm: 3,4 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

25) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden. Noe ragmentert.

Fnr: 131345.

Mål: Stm: 1,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

26) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering. *Antall fragmenter: 2*

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden. *Fnr: 131346.*

Mål: Stm: 2,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

27) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131347.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

28) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131348.

Mål: Diam: 1,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

29) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131349.

Mål: Diam: 2,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

30) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131350.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

31) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.

Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131351.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

32) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Kan ha hatt funksjon som remfordeler.

Fnr: 131352.

Mål: Stm: 3,7 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

33) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131353.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

34) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131354.

Mål: Diam: 1,8 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

35) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131355.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

36) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131356.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

37) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131357.

Mål: Diam: 2,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

38) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131358.

Mål: Stm: 1,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

39) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.

Fnr: 131359.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

40) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131360.

Mål: Diam: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

41) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern. Lite rundt prydbeslag av jern med kobberlegering på den ene siden.
Fnr: 131361.

Mål: Diam: 2,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

42) **Beslag** (seletøybeslag) av jern/kobberlegering.
Seletøybeslag av jern og kobberlegering. Det går en liten nagle gjennom beslaget. *Fnr:* 131362.

Mål: Stm: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

43) **Bryne** (hein) av kvartsitt.
Bryne av kvartsitt. Brynet har blågråfarge, og består av et tett og finkornet råmateriale.
Fnr: 130792.

Mål: L: 20,8 cm. *B:* 2,4 cm. *T:* 2,3 cm. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

44) **Ildstål** av jern, var. R.426. Ildstål av jern, av type R. 426, men uten utsvingte endeavslutninger. Funnet sammen med flintbiter, (unr: 45), samt ukjent organisk materiale og lær, og har trolig tilhørt komplett fyrstøy i en lærpung. Langs den ene siden på ildstålet er det et område med en størrelse på 4 x 1,2 cm med mineralisert pels. Fibrene ligger parallelt tett inntil hverandre.

Fnr: 131258.

Strukturnr: 106003 Grav 10

45) **Ildslagningsstein** (ildflint) av flint. *Antall:* 9.
Ildflint av flint. 9 stykker ildflint funnet i tilknytning til ildstål. På den ene flintbiten ligger et område på 0,8 cm med mineralisert skinn med pels. Hårene ligger parallele og kan ses i hele fragmentets lengde. På et annet flintstykke er det nedbrutt mineralisert organisk masse, dette har trolig vært vevd tekstil da man enkelte steder kan se Z-spunnede tråder.

Fnr: 130799.

Mål: Stm: 3,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

46) **Ukjent** av jern.
Ukjent gjenstand av jern. Lang, smal og tynn gjenstand av jern, med bevart tekstil på overflaten. Fragmentene med mineralisert tekstil ble løsnet fra gjenstanden før utvasking. De mineraliserte tekstilene har en varierende størrelse på mellom 0,4 – 1,5 cm. Tekstilet er trolig vevd i 2/2 kypert og trådene er Z/? spunnet. Tekstilene var for nedbrutt til at tråder per cm kunne telles, men er trolig av en medium grov type.

Fnr: 130783.

Mål: B: 3,0 cm. *T:* 0,8 cm. *Stl:* 16,5 cm. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

47) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Lang, smal og tynn gjenstand av jern.

Fnr: 130785.

Mål: L: 20,0 cm. *B:* 3,3 cm. *T:* 0,8 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

48) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Ukjent gjenstand av jern. Lang, smal og tynn gjenstand av jern, med bevart tekstil på overflaten.

Fnr: 130788.

Mål: L: 23,0 cm. *B:* 3,2 cm. *T:* 0,8

cm. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

49) **Stift** av jern. *Antall:* 4.

Stift av jern. 4 små stifter av jern. Alle har rest av treverk.

Fnr: 130801.

Mål: Stl: 1,1 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

50) **Beslag** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 3

Beslag av jern. 3 fragment som trolig har tilhørt samme gjenstand. Består av en plate med gjennomgående nagler som har vært festet til treverk.

Fnr: 110688.

Mål: B: 0,8 cm. *Stm:* 2,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

51) **Beslag** av jern. *Gjenstandsdel:* fragment.

Beslag av jern. Kun et fragment av gjenstanden som trolig har bestått av en plate gjennomboret av små nagler.

Fnr: 130603.

Mål: Stm: 1,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

52) **Spiker** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Spiker av jern. Spikeren har rundt hode, og ragmentert stilk.

Fnr: 150649.

Mål: Stl: 2,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

53) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 3

Ukjent av jern. Fragmenter av tein med krok i en ende. Det var ikke mulig å avgjøre hvilken funksjon gjenstanden har hatt.

Fnr: 150652.

Mål: Stm: 2,1 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

54) **Osteologisk materiale** (brent humanosteologisk) av bein.

Brent humanosteologisk materiale av bein. Kraniefragment fra menneske. *Fnr:* 130664. *Vekt:* 0,4 gram. *Strukturnr:* 106003 Grav 10

55) **Prøve** (annen prøve) av lær.

Annen prøve av lær fra reim 1 på hodelag.

Fnr: 130902.

Strukturnr: 106003 Grav 10

56) **Prøve** (annen prøve) av lær.

Annen prøve av lær fra reim 2 på hodelag.

Fnr: 130902.

Strukturnr: 106003 Grav 10

57) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Prøve av tre av tofrøbladet art, fra treverk i båten. TRa-14661. 1220±25 BP.

Fnr: 110966.

Datering: AD 704 - 885

Strukturnr: 106003 Grav 10

58) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Prøve av trekull. TRa-15441. 1660±15 BP.

Fnr: 110772. *Vekt:* 0,57 gram.

Datering: AD 266 - 430

Strukturnr: 106003 Grav 10

59) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av frø. TRa-15468. 1570±15 BP.

Fnr: 130893.

Datering: AD 432 - 551

Strukturnr: 106003 Grav 10

60) **Prøve** (trekullprøve) av tre, ask.

Trekullprøve av ask, treverk fra spydfal. TRa-17768, 1225±15 BP

Fnr: 150742.

Datering: AD 706 - 879

Strukturnr: 106003 Grav 10

61) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Trekullprøve av treverk av uviss art. Treverk fra nagle 131099. TRa-17771, 1185±15 BP.

Fnr: 150745.

Datering: AD 772 - 890

Strukturnr: 106003 Grav 10

62) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.

Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull: 5 ml, 0.34 %. Cerealia (ubest. korn): 1 stk., Fabaceae (ertefamilien): 2 stk., Galeopsis (då): 1 stk., Hordeum (bygg): 1 (14C), Poaceae (gress): 5 stk., Ran. acris/repens (soleie): 5 stk., Rhinanthus (engkall): 1 stk., Rumex acetosella (småsyre): 8 stk., Stellaria media (vassarve): 2 stk., Spargula arvensis (linbendel): 2 stk. Sum gressmarkindikator: 13 stk. Sum ruderate dyrkningsindikatorer: 13 stk. Sum Cerealia: 2 stk. Uident. frø/frukter: 1 stk. Cenococcum sclerotier - frequent. Uident. kokong: 1 stk. Cf.metall : present.

Fnr: 130893.

Strukturnr: 106003 Grav 10

63) **Nagle** (klinknagle) av jern. *Gjenstandsdel:* hel.

Fnr: 130575.

Mål: Stl: 4,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

64) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Skaring

Fnr: 130589.

Mål: Stl: 3,4 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

65) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130597.

Mål: Stl: 4,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

66) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130641.

Mål: Stl: 5,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

67) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Skaring

Fnr: 130660.

Mål: Stl: 2,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

68) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130889.

Mål: Stl: 3,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav10

69) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130931.

Mål: Stl: 5,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

70) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Skaring

Fnr: 130948.

Mål: Stl: 4,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

71) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130965.

Mål: Stl: 5,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

72) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130979.

Mål: Stl: 5,7 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

73) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131024.

Mål: Stl: 5,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

74) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131026.

Mål: Stl: 4,4 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

75) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131028.

Mål: Stl: 5,8 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

76) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131039.

Mål: Stl: 4,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

77) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131044.

Mål: Stl: 4,8 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

78) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131049.

Mål: Stl: 4,3 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

79) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131055.

Mål: Stl: 4,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

80) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131051.

Mål: Stl: 4,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

81) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131071.

Mål: Stl: 5,4 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

82) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131080.

Mål: Stl: 4,0 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

83) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131082.

Mål: Stl: 3,5 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

84) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131130.

Mål: Stl: 5,6 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

85) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131132.

Mål: Stl: 4,7 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

86) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131144.

Mål: Stl: 4,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

87) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131166.

Mål: Stl: 2,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

88) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131177.

Mål: Stl: 4,8 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

89) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131185.

Mål: Stl: 4,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

90) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 13215.

Mål: Stl: 4,2 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

91) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 131271.

Mål: Stl: 3,9 cm.

Strukturnr: 106003 Grav 10

92) **Prøve** av jern/tre.

Lær fra rem 1 og 2, hodelag + nagle fra båt 2 under hodelag

Fnr: 131364.

Strukturnr: 106003 Grav 10

93) **Prøve** (treprøve) av tre/jern.
Rest av båtnagle med tre-rester
Fnr: 131097.
Strukturnr: 106003 Grav 10

94) **Prøve** (treprøve) av tre/jern.
Rest av båtnagle med tre-rester
Fnr: 131084.
Strukturnr: 106003 Grav 10

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 10 er en våpengrav, med begravelse i båt. Graven hadde en utstrekning på 900 x 190 cm, og en dybde på ca. 40cm. Begravelsen er noe forstyrret ved at det senere er anlagt en ny båtbegravelse (Grav 11) inne i denne. I tillegg til våpensett ble det blant annet funnet et hodelag med beslag unr: 9 - 42. Graven dateres til Ca. 750-800 AD.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008575.5, Ø: 499953.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023., NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.
Funnår: 2019.

Litteratur: Nørgård Jørgensen, A.1999: Waffen und Gräber. Typologische und kronologische Studien zu skandinavischen Waffengräbern 520/30 bis 900 n. Chr. Nordiske Fortidsminder Serie B, vol. 17

Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Farbregd, O.1972: Pilefunn frå Oppdalsfjella. Miscellanea 5. Det Kgl. Norske Videnskabers Selskap, Museet. Universitetet i Trondheim.

Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28276/1-115

Boplassfunn fra vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering, *var.* R647.

Oval skålspenne av kobberlegering, av typen R.647, variant E. Foreligger svært fragmentert. Nål og nålefeste foreligger. Spenna har dobbelt nålefeste. Spenna er den vestre i paret. Det er bevart tekstiler både på skåls pennens fremside og underside. På skåls pennens fremside varierer tekstilets bevaringsgrad fra fibermasse til godt synlig vevd tekstil. Trolig dreier dette seg om et lag med tekstil. Fibrene har en brun farge med enkelte mørkere innslag. Animalske fiber. Spinneretning Z/Z og vevd i 2/2 kypert. På skåls pennens bakside er det bevart vevd tekstiler langs kanten av skåls pennen og rundt nålen og nålefestet. Det vevde tekstilet langs

kanten er spunnet i Z/Z og vevd i 2/2 kypert, trolig diamantkypert. Rundt nål og nålefeste er det bevart i alt 6 tekstiler som representerer konstruksjonselementer i festet mellom skålspenne og selekjolen. Det dreier seg om 4 stropper laget av vevd tekstil, samt to ulike typer vevd tekstil. Stroppene er vevd i 1/1. De er bøyd rundt nålen og deretter rullet sammen. Stroppene fordeler seg på to ulike tykkelser 0,4 og 0,6 cm i diameter. Det ene av de vevde tekstilene er vevd i 1/1 lerret, med 20/14 tråder per cm. Trådene er spunnet i Z/Z. Det andre vevde tekstilet er noe grovere i kvalitet og trolig kypertvevd, men er svært nedbrutt og kan ikke beskrives ytterligere. Dette tekstilet kan være av samme type som det som ligger på kanten av skålspenne.

Fnr: 110114.

Mål: L: 11,0 cm. B: 7,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

2) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering/tekstil/fjær/dun, Animalsk, var. R647. Oval skålspenne av kobberlegering, av typen R.647, variant E. Foreligger svært fragmentert. Nål og nålefeste foreligger. Spenna har dobbelt nålefeste. Spenna er den østre i paret. Det er bevarte tekstiler på spennas fremside og bakside. På skålspennas fremside er det bevart 3 ulike typer tekstil som ligger oppe på hverandre. Det øverste tekstilet er vevd i 2/2 kypert og er et balansert stoff med 9/9 tråder per cm. Tekstil 2 er dekket av tekstil 1 og er kun synlig enkelte steder. Tekstilet har mørkebrune til sorte fiber og er vevd i 1/1 lerret eller 2/2 kypert. Tekstil 3 er dekket av både tekstil 1 og 2 og kan kun sees i tverrsnittet. Dette tekstilet er vevd, men var ikke mulig å beskrive videre. Langs kanten av spennen er det bevart noe dun, samt reser av en mulig sytråd. På baksiden av spennen er det bevart 3 områder med tekstiler, langs øvre kant, rundt nålefestet og på nedre kant av skålspenne. Langs den øvre kanten ligger et vevd tekstil i 2/2 kypert somer spunnet i Z/? Det er ikke mulig å telle tråder per cm. Rundt nålefestet ligger det veldig nedbrutte tekstiler, disse ligger som en liten kake av det som trolig har vært 4 lag med tekstil, hvorav 3 ulike typer vevd tekstil og 1 vevd stropp til selekjole. Tekstil 1 er trolig av samme type som ligger langs kanten av skålspenne. Deretter er det to ulike typer vevd tekstil i 1/1 lerret, der det ene stoffet har en trådtetthet på 20/18. Det andre lerretsvevde tekstilet ser visuelt ut til å være finere vevd. Rundt nålefestet ligger også rester etter 1 stropp med en diameter på 0,4 cm. Langs nerkanten av spenna er det bevart en rest av en flettet snor, tilsvarende den som ble funnet på baksiden av den vestre skålspenne, T28276:63. Se T28276:67 for tekstiler som er bevart rundt nålen til skålspenne.

Fnr: 110105.

Mål: L: 11,0 cm. B: 7,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

3) **Beslag** (seletøybeslag) av kobberlegering/gull/tekstil, var. insulært korsformet. Insulært korsformet beslag, som er påsatt nål og brukt som tredjespenne. Består av sirkulært parti sentralt, samt fire like armer plassert symmetrisk på gjenstanden. Alle panel har dekor i form av spiraler. Foreligger med komplett nål og nåleholder, samt beslagsfester på baksiden. På baksiden av spennen, rundt nålefestet, ligger det bevart flere tråder som er 2ZS spunnet. Trådene ser ut til å være viklet rundt nålefestet.

Fnr: 110066.

Mål: L: 5,2 cm. B: 5,2 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

4) **Perle** (kuleformet) av rav.

Kuleformet perle av rav, med avflating i endekantene. Perla foreligger i god stand.

Fnr: 110061.
Mål: B: 0,8 cm. *H:* 0,4 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

5) **Perle** (skiveformet) av rav.
Skiveformet perle av rav. Perla foreligger i god stand.

Fnr: 110062.
Mål: B: 0,9 cm. *H:* 0,4 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

6) **Perle** av rav.
Ellipseformet perle av rav. Perla har elliptisk form med flate breidsider. Perla foreligger i god stand.

Fnr: 110063.
Mål: B: 0,6 cm. *T:* 1,3 cm. *H:* 1,5 cm. *Strukturnr:*
109701 Grav 11

7) **Perle** (kuleformet) av rav/tekstil.
Kuleformet perle av rav med avflatning i endekantene. Perla foreligger hel, men har enkelte sprekker. Det ble funnet en tråd satt sammen av flere animalske fibre inne i perlen. Ikke mulig å se spinneretning på tråden/lenken. Trolig rester av tråd fra lenken.

Fnr: 110064.
Mål: B: 1,1 cm. *H:* 0,6 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

8) **Perle** (skiveformet) av rav.
Skiveformet perle av rav. Perlen foreligger tilnærmet hel, men med et hakk. Hullet ligger noe usymmetrisk på perlen. Det ble funnet rest etter tråd bestående av animalske fibre inne i hullet til perlen. Tråden består minimum av to tråder som er spunnet sammen i 2ZS. Trolig rester av tråd fra lenken.

Fnr: 110065.
Mål: B: 1,6 cm. *H:* 0,8 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

9) **Perle** (segmentert) av glass.
Segmentert perle av glass, med kun ett bevart segment. Perla er "falskt gullfoliert" og består av gulbrunt glass.

Fnr: 110681.
Mål: B: 1,1 cm. *H:* 0,8 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

10) **Perle** (kuleformet) av glass.
Kuleformet perle av glass. Perla består av opakt gult glass.

Fnr: 150663.
Mål: B: 0,8 cm. *H:* 0,6 cm.
Strukturnr: 109701 Grav 11

11) **Perle** (skiveformet) av glass.
Skiveformet perle av glass. Perla består av opakt gult glass.

Fnr: 150664.

Mål: B: 0,8 cm. H: 0,4 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

12) **Perle** (skiveformet) av glass.

Skiveformet perle av glass. Perla har opakt gult glass.

Fnr: 150665.

Mål: B: 0,6 cm. H: 0,3 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

13) **Perle** (kuleformet) av glass.

Kuleformet perle av glass. Perla består av halvtransparent blått glass.

Fnr: 150666.

Mål: B: 0,7 cm. H: 0,4 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

14) **Saks** (R 442) av jern.

Saks av jern, nærmest type R.422. Foreligger komplett. Fragment av beinkam (: 22) er korrodert fast til saksen.

Fnr: 110968.

Mål: Lengde blad: 9 cm. L: 25,0

cm. Strukturnr: 109701 Grav 11

15) **Vevsverd** av bein, var. R439.

Vevsverd av hvalbein, av type R.439. Foreligger ufullstendig. Skaftet er bevart i sin helhet, mens bladet i stor grad har forvitret. Skaftet har rund form, med jevn og gradvis overgang til bladet.

Fnr: 110078.

Mål: Stl: 25,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

16) **Spinnehjul** av bergart.

Spinnehjul av stein. Spinnehjulet har to flate sider.

Fnr: 110054.

Mål: Diam. hull: 0,6 cm. T: 0,8 cm. Diam: 3,4 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

17) **Spinnehjul** av leire. *Antall fragmenter: > 6*

Spinnehjul av brent leire. Kun den ene siden har bevart original overflate - denne er hvelvet. Foreligger fragmentert.

Fnr: 130008.

Mål: Diam. hull: 0,6 cm. Diam: 3,2 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

18) **Sigd** av jern. *Antall fragmenter: 7*

Sigd av jern. Tangepartiet er bevart, mens den mangler deler av egg/odd. Foreligger fragmentert og i dårlig stand. Det ble funnet store fragmenter av tekstil korrodert fast til sigden. Det var bevart tekstiler på tre av sigdens fragmenter, i tillegg ble det løsnet et større fragment med tekstil fra sigden ved konservering. Alle bevarte tekstil på siden ser ut til å være av samme type kvalitet. Tekstilet er vevd i 2/2 kypert med 12/6 tråder per cm. Trådene er spunnet i Z/Z. Renningstrådene danner diagonale markerte riller og ligger med et mellomrom på 0,3 cm. Innslagstrådene er løst vevd og man kan se mellomrom mellom trådene.

Fnr: 110069.

Mål: Bevart kordelengde: 15,5 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

19) **Sigd** av jern. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Sigd av jern. Fragment som antas være del av sigd på bakgrunn av stykkets buede form. Fragmentet har et trekantet tverrsnitt som tyder på at det er et redskap med egg.

Fnr: 130543.

Mål: *T:* 0,7 cm. *Stb:* 2,2 cm. *Stm:* 7,9

cm. *Strukturnr:* 109701 Grav 11

20) **Syl** av jern/tre.

Syl av jern med delvis bevart treskaft. Spiss jerngjenstand i treskaft, som antas å ha vært en syl.

Fnr: 130437.

Mål: *L:* 7,7 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

21) **Nål** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Nål av jern, av uviss funksjon.

Fnr: 110031.

Mål: *Stl:* 10,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

22) **Kam** av bein. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Kam av bein. Kun et lite fragment bestående av fem tenner er bevart i tilknytning til Saks unr: 14.

Fnr: 110969.

Strukturnr: 109701 Grav 11

23) **Beslag** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 3

Beslag av jern. Beslaget har rektangulær form og en bevart nagle. Det er treverk bevart på den ene siden av beslaget.

Fnr: 110970.

Mål: *Stl:* 4,1 cm. *Stb:* 1,3 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

24) **Saks** (bøylesaks) av jern. *Gjenstandsdel:* Blad. *Antall fragmenter:* 3

Saks av jern, av uviss type. Foreligger fragmentert med blad og deler av den ene bøylene. Bøylene blir gradvis bredere lengre unna bladet.

Fnr: 109838.

Mål: *Stl:* 15,0 cm. *Stb:* 2,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

25) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern. *Antall fragmenter:* 5

Kroknøkkel av jern, dekt med tekstiler. Nøkkelen har løkke i skaft-enden, og krok i motsatt ende. Foreligger svært fragmentert. Tekstilene er veldig nedbrutt og mineralisert, men det er rester av tekstil på alle fragmentene. Bindingstypen er noe uklar mulig 1/1 eller 2/2 kypert. På ett av fragmentene ser man en tydelig 1/1 kypert. Det kan dreie seg om rester av minimum 1 vevd tekstiltype kanskje to. En del av trådene er z-spunnet.

Fnr: 110067.

Mål: Sammensatt lengde: ca. 9 cm. *Stb:* 2,3 cm. *Strukturnr:* 109701 Grav 11

26) **Kniv** av jern.

Kniv av jern, av uvisst type. Foreligger svært fragmentert og med mye bevart treverk i skaft.

Fnr: 110067.

Mål: Stm: 14,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

27) **Krampe** av jern. *Antall fragmenter:* 3

Krampe av jern. Krampen har form som en løkke som stikker ut av treverk. Deler av gjenstanden er kraftig varmepåvirket.

Fnr: 130247.

Mål: Stm: 4,7 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

28) **Krampe** av jern/tre.

Krampe av jern, med bevart rester av treverk. Gjenstanden har en buet form, hvor den ene leggen er lengre enn den andre. Den lengste har et brudd, og er dermed ikke komplett.

Fnr: 109252.

Mål: B: 2,8 cm. *Stm:* 4,0 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

29) **Krampe** av jern/tre.

Krampe av jern, som sitter i et stykke tre. Den ene leggen sitter inne i treverket, mens den andre går gjennom og er bøyd rundt treet.

Fnr: 110438.

Mål: Stl: 3,4 cm. *Stb:* 2,6 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

30) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Liten spiker/stift med rundt hode og stilk med firkantet tverrsnitt.

Fnr: 109811.

Mål: Diam. hode: 0,6 cm. *L:* 1,6

cm. *Strukturnr:* 109701 Grav 11

31) **Spiker** av jern/tre.

Spiker av jern, med bevart treverk rundt. Spikeren har rundt hode.

Fnr: 110971.

Mål: Diam. hode: 1,4 cm. *L:* 3,1 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

32) **Spiker** av jern/tre. *Gjenstandsdel:* Hode.

Spiker av jern, med rest av bevart treverk. Hodet og deler av stilken foreligger.

Fnr: 109954.

Mål: Diam. hode: 2,0 cm. *Stl:* 1,8

cm. *Strukturnr:* 109701 Grav 11

33) **Spiker** (nykket spiker) av jern.

Spiker av jern med bevart treverk.

Fnr: 110073.

Mål: Diam. hode: 1,4 cm *Stm:* 3,2 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

34) **Spiker** av jern/tre. *Antall:* 2. *Antall fragmenter:* 3

Spiker av jern. 2 stk, med mye bevart treverk rundt. Et rundt og et ovalt spikerhode.

Fnr: 110075.

Mål: *Stm:* 2,1 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

35) **Spiker** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 3

Spiker av jern. Spiker med stort hode og lang stilk.

Fnr: 130384.

Strukturnr: 109701 Grav 11

36) **Spiker** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 2

Spiker av jern, som sitter inne i bevart treverk.

Fnr: 109807.

Mål: *Stm:* 3,8 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

37) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Spikeren har et lite hode og stilk med firkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Spikeren er bøyd mot spissen.

Fnr: 110071.

Mål: *Stm:* 2,5 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

38) **Spiker** av jern/tre. *Gjenstandsdel:* hode.

Spiker av jern. Spikeren er fragmentert og kun hodet foreligger.

Fnr: 110406.

Mål: Diam. hode: 1,1 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

39) **Spiker** av jern/tre.

Spiker av jern. Stilkfragment.

Fnr: 110104.

Mål: *Stm:* 2,1 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

40) **Ukjent** (ukjent redskap) av jern.

Ukjent redskap av jern. Redskapet har tange som 5,5 cm fra enden har en bøy. Det er ikke mulig å avgjøre om denne bøyen er sekundær. Redskapet har et blad, som er bredest langt oppe, og avsluttes brått. Det er uvisst om det er et brudd eller gj. naturlige avslutning. Bladet har spissovalt tverrsnitt, med skarp egg på begge sider i de øverste 9 cm. Nedenfor det er det ingen egg. Kan forslagsvis tilknyttes bearbeiding av skinn.

Fnr: 130009.

Mål: *L:* 26,2 cm. *Stb:* 3,6 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

41) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Består av en flat plate som møter et fragment av en rett, rund nål, samt en flat plate som trolig har til funksjon å stive av konstruksjonen. Kan minne om hengselen til en spenne.

Fnr: 130422.

Mål: Stm: 2,6 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

42) **Ukjent** av jern.

Ukjent av jern. Fragment av ukjent gjenstand. Fragmentet er langt og smalt. *Fnr:* 109740.

Mål: Stb: 1,4 cm. *Stm:* 7,9 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

43) **Ukjent** av jern/tekstil. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Ukjent fragment av jern med mineraliserte tekstiler i overflaten. Gjenstanden har trolig vært del av bladet til et redskap. Gjenstanden er dekt av vevd tekstil. Tekstilet er trolig vevd 1/1 lerret, med 10/6 tråder per cm. Trådene er trolig spunnet i Z/Z.

Fnr: 109235.

Mål: Stm: 4,8 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

45) **Slagg** av slagg.

Slagg av slagg.

Fnr: 109842.

Mål: Stm: 4,9 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

46) **Ildslagningsstein** (ildflint) av flint.

Ildslagningsstein av flint, av typen ildflint. Tydelige bruksspor.

Fnr: 110319.

Mål: Stm: 2,4 cm.

Strukturnr: 109701 Grav 11

47) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Ikke mulig å artsbestemme.

Fnr: 109820. *Vekt:* 0,7 gram.

Strukturnr: 109701 Grav 11

48) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Ikke mulig å artsbestemme.

Fnr: 109991. *Vekt:* 0,2 gram.

Strukturnr: 109701 Grav 11

49) **Osteologisk materiale** (ubrent humanosteologisk) av bein.

Ubrenet humanosteologisk av bein. Hodeskalle fra menneske. (kvinne).

Fnr: 110033.

Strukturnr: 109701 Grav 11

50) **Osteologisk materiale** (ubrent animalosteologisk) av bein, var. storfe. Ubrent animalosteologisk materiale. Storfeskalle.

Fnr: 110076.

Strukturnr: 109701 Grav 11

51) **Hår** av pels.

Hår av pels/hår. Små fragmenter som trolig er animalske fiber.

Fnr: 110187.

Strukturnr: 109701 Grav 11

52) **Prøve** (trekullprøve) av tre, furu.

Trekullprøve av furu fra båt 3 i Grav 11. TRa-14660, 1205±25 BP.

Fnr: 110965.

Datering: AD 708 - 890.

Strukturnr: 109701 Grav 11

53) **Prøve** (trekullprøve) av bein, storfetann.

Prøve av storfetann. TRa-15471, 1175±15 BP.

Fnr: 131277.

Datering: AD 771 - 947

Strukturnr: 109701 Grav 11

54) **Prøve** (trekullprøve) av tekstil.

Prøve av tekstil. TRa-14662, 1230±25 BP.

Fnr: 110967.

Datering: AD 686 - 883

Strukturnr: 109701 Grav 11

55) **Tekstil** av tekstil, Animalsk.

Vevd tekstil funnet på overflaten av skålspenne T28276:1. Fragmentet er vevd i 2/2 diamantkypert. Spinneretning: Z/Z, Tråddiameter ca. 0,03 cm. Tråder per cm. 18/12.

Fnr: 110114.

Mål: L: 3,5 cm. B: 1,7 cm.

Fragmentet er funnet på oversiden av skålspenne T28276:1

56) **Tekstil** av tekstil, Animalsk/vegetabilsk. *Antall:* 2.

Trolig rester etter vevd tekstil i animalske eller vegetabilske fiber. Fragmentene er for nedbrutt til å analyseres. På tekstilets overflate kan man også se rester etter dun/fjær.

Fnr: 110114.

Mål: Største fragmentet. L: 3,8 cm. B: 1,2 cm.

Fragmentet er funnet på oversiden av skålspenne T28276:1

57) **Tekstil** (vevet) av tekstil/dun/fjær, Animalsk/vegetabilsk. *Antall:* 3.

Fragment med trolig vevd tekstil, tekstilet er sammenfiltret og holder på å gå i oppløsning. Enkelte steder er det synlig løst spunnede tråder, men fibre ligger mest i bunter. I overflaten ligger også rester av dun/fjær.

Fnr: 110114.

Mål: Mål på det største fragmentet. L: 1,5 cm. B: 0,5 cm.

Fragmentet er funnet på oversiden av skålspenne T28276:1

58) **Tekstil** (vevet) av tekstil/dun, Animalsk/vegetabilsk.

Fragment i vevd tekstil. Bindingen er trolig 2/2 kypert men området hvor man kan følge trådene under og over hverandre er svært lite. Tråder per cm. er ikke mulig å telle, men trådene har en tykkelse på 0,05cm. Spinneretning: Z/Z. Dun er synlig på den ene siden av fragmentet.

Fnr: 110114.

Mål: L: 1,5 cm. B: 1,0 cm.

Fragmentet er funnet på oversiden av skålspenne T28276:1

59) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 5.

Vevd tekstil i 2/2 kypert, spunnet i Z/Z. Trådene har en diameter på 0,03cm og det er vevd med en tråttetthet på 12/8 tråder per cm. Tekstilet er veldig fint og jevnt vevd, innslagstråden virker litt tykkere enn renningstrådene. Tekstilet kan være farget og har i dag en mørkebrun/blå nyanse.

Fnr: 110114.

Mål: Mål på det største fragmentet. L: 4,4 cm. B: 2,8 cm.

Tekstilet er funnet under/ved skålspenne T28276:1.

60) **Fragment** av tre/tekstil/bark, Animalsk.

Fragment av tre, med bevarte rester av vevd tekstil. Tekstilene er bevart i et lite område der trestykket har ligget inntill skålspenne T28276:1. Tekstilet er bevart i et område 2 x 0,3 cm.

Tekstilfragmentet har i dag en brun farge og er trolig vevet i 2/2 kypert. Spinneretning: Z/Z.

Fnr: 110114.

Mål: L: 12,0 cm. B: 3,5 cm.

Gjenstanden ble funnet under/ved skålspenne T28276:1

61) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 10.

Tekstilfragmentene har en gyllenbrun farge og er vevd i 1/1 lerret. Trådene er spunnet i Z/Z og har en diameter på 0,05 cm. Tråder per cm: 14/12. Vevnaden fremstår i dag som løst vevd med luft mellom trådene i både renning og innslag. Alle fragmentene antas å være fra samme stoff.

Fnr: 110114.

Mål: Det største fragmente 1,5 x 1 cm resten av fragmentene er mindre. L: 1,5 cm. B: 1,0 cm. Tekstilfragmentene ble funnet i tilknytning av nålen på skålspenne T28276:1

62) **Snor** (Flettet) av tekstil, Animalsk.

Flettet snor, trådene skjærer hverandre skrått og skiller bindingen derfor fra en 1/1 lerretsbinding. Snoren er trolig flettet med 8 tråder/rundflettet. Trådene er spunnet i Z. To av trådene er noe tynnere enn de andre trådene, ellers er fletten balansert. Trådene i fletten varierer i diameter der de to tynneste trådene er 0,05 cm og de andre trådene er 0,1 cm i diameter. Båndet har sprukket i den ene siden.

Fnr: 110114.

Mål: L: 1,0 cm. B: 0,5 cm.

Snorfragmentet er funnet intill nål på baksiden av skålspenne T28276:1.

63) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 5.

To store fragmenter og 3 mindre fragmenter i vevd tekstil. Tekstilene er vevd i 2/2 kypert.

Trådene er spunnet i Z/Z og har en diameter på mellom 0,04 -0,06 cm. Tråder per cm. er 1820/12-14. I toppen av det ene fragmentet ligger det 2/2 kypert i toppen, men det er mulig et tekstillag under dette. Disse fibrene kan være vegetabilske, men er så nedbrutt at de ikke kan analyseres. På det nest største fragmentet stikker det ut mulig pels på den ene siden. En

del fiber på disse fragmentene er så nedbrutt at de fremstår som en masse uten overflate som lar seg analysere.

Fnr: 110114.

Mål: Det største fragmentet er målt. *L:* 4,5 cm. *B:* 3,5 cm. Tekstilfragmentene er funnet inne i skålspenne T28276:1.

64) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 14.

Fragmentene er svært sammenfiltret og består i stor grad av nedbrutte tråder. En del tråder med spinneretning Z er synlig. Trolig rester etter vevd stoff. 2 av fragmentene er mulig å analysere. Tekstilet er vevd i 2/2 kypert og har en spinneretning i Z/Z. Tråd-diameter: 0,02 cm i det som trolig er renningstråden og noe grovere tråd-diameter i innslagstråden. I den ene siden av fragmentet er det rester etter en jare- eller oppsetningskant, trådene snur uten brudd. Men tråden som det snues rundt er i dag borte. Det er derfor ikke mulig å avgjøre med sikkerhet om det dreier seg om en jare- eller oppsetningskant. Tekstilet er trolig av samme type som er beskrevet under T28276:63.

Fnr: 110114.

Mål: Fragmentene har en størrelse på 3 x 1,5 cm og ned til 0,5 cm. Tekstilfragmentene er funnet inne i skålspenne T28276:1.

65) **Annet organisk materiale** (Dun/fjær) av dun/fjær/tekstil. *Antall:* 2.

To fragmenter med bevart organisk materiale der det trolig ligger nedbrutt tekstil i bunnen. Spunnede tråder stikker ut fra den nedbrutte massen. Oppe på det nedbrutte tekstilet ligger det fjær og dun. Det kan også sees insektpopper i det organiske materialet.

Fnr: 110114.

De to fragmentene med organisk materiale er funnet inne i skålspenne T28276:1.

66) **Bark** (ubrent bark) av bark. *Antall:* 15.

Fragmenter av bark funnet rundt en pinne i preparat 110114.

Fnr: 110114.

Mål: Det største fragmentet er målt. *L:* 3,0 cm. *B:* 3,0 cm. Barken ble funnet på en pinne fra preparat 110114.

67) **Tekstil** (vevet) av tekstil/jern. *Antall:* 3.

Består av to fragmenter av jernnål med bevart tekstil rundt og et fragment med tekstil funnet i tilknytning til nålen. Rundt nålen er det bevart 3 - 4 stropper, hvorav den ene stroppen har vært festet til tekstilfragmentet. Dette sees ved at bruddflaten på de to fragmentene passer sammen. Det sees ytterligere 2 - 3 stropper, to sikre og hvorav den siste kan ligge i en dobbel slynge rundt nålen. Alle stroppene er laget av vevd stoff, i 1/1 lerret og varierer i tykkelse/diameter på mellom 0,4 - 0,7 cm. Det ser ut til at stroppene er laget ved at tekstilet er rullet og sydd sammen i den ene siden, slik at stoppen får et sirkulært utseende. Det er ikke mulig å gjøre trådtellinger på alle stroppene, men den stoppen som ser ut til å ha den fineste overflaten har et balansert utsende med 14/14 tråder per cm. Det siste fragmentet ser ut til å være et tekstil der det er festet et bånd i toppen, Båndet er ca 1 cm bredt og kan være brikkevevd.

Fnr: 110105.

Tekstiler og nål tilhørende skålspenne T28276:2.

68) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 2.

To fragmenter vevd tekstil av samme type. Tekstilet er vevd i 1/1 lerret og trådene er spunnet i Z/Z. På det ene fragmentet kan man se at hver 4. tråd er S-spunnet, men det er bare bevart 2

sekvenser. Tråder per cm. 25/18. Det ene fragmentet har bevart faldekanten som er 0,5 cm bred. Langs kanten sees 1 helt sting og avtrykket etter neste sting. Sytråden er spunnet i 2ZS.
Fnr: 110105.

Mål: 0,8 x 0,9 cm og 0,5 x 1 cm

Vevetet tekstil som er funnet rundt nålen til skålspenne T28276:2.

69) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Vegetabilsk?. *Antall:* 2.

To fragmenter vevd tekstil i 2/2 kypert. Det ene fragmentet har bevart en oppsetningskant i halvpanama som består av 4 innslagstråder, deretter går vevnaden over i en 2/2 kypertbinding. Trådene er spunnet i Z/Z og tråder per cm er minimumm 20/12. Fibrene i trådene er sterkt nedbrutt og det er usikkert om dette er animalske eller vegetabiliske fiber.

Fnr: 110105.

Mål: Fragmentene har en størrelse på 1 x 1,2 cm og 0,5 x 0,4 cm

Vevd tekstil som er funnet rundt nålen til skålspenne T28276:2.

70) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk?

Vevd tekstil med oppsetningskant. Oppsetningskanten består av 4 innslagstråder i halvpanama, før bindingstypen går over i 2/2 diamantkypert. Fragmentet framstår i dag som grått, men overflaten er mulig misfarget. Fibrene under ser veldig mørke ut og kan være farget. Muligens med indigo? Trådene er spunnet i Z/Z. Trådykkelse. Ca. 0,03. Tråder per cm. 20/16.

Fnr: 110105.

Mål: L: 2,3 cm. B: 1,5 cm.

Tekstilfragment funnet på undersiden rett inntil skålspenne T28276:2.

71) **Tekstil** (Kalfatring) av tekstil/tre, Animalsk.

Grove animalske fiber som er sammentvunnet i Z. Fibrene er grovt sammentvunnet og ligger som parallelle snorer. Fragmentene tolkes som treverk med bevart kalfatring.

Fnr: 110105.

Mål: L: 7,5 cm. B: 3,5 cm.

Kalfatring funnet inne i preparat til skålspenne 28276:2.

72) **Tekstil** (vevet) av tekstil/organisk materiale/kobber, Animalsk. *Antall:* 20.

Ca. 20 fragmenter med nedbrutt organisk materiale, trolig tekstil bevart på alle fragmentene men tekstilene er nedbrutt i varierende grad. Enkelte steder er det bevart rester etter skålspenne T28276: 2. Det største fragmentet har i den ene siden bevart en stropp som er festet til et 2/2 kypertvevd stoff. Stroppen har i dag en rødbrun fiberfarge og er vevd i 1/1 lerret og ser ut til å ha vært rullet slik at stroppen danner en rullet snor. Stroppen er godt bevart i ca. 3 cm lengde, men det er også rødbrune fiber som stikker ut av fragmentet i bakkant. Om disse fibrene tilhører samme stropp kan vi se rester etter stroppen i 5 cm lengde. Stroppen er festet til det underliggende tekstilet med en sytråd som er synlig i minimum 3 sting. Sytråden har i dag brun fiberfarge og skiller seg ut både fra tekstil 1 og stroppen. Sytråden er spunnet i 2ZS. Stinget er 0,4 cm langt. Det underliggende tekstilet er vevd i 2/2 kypert og er spunnet i Z/Z. Det er ikke mulig å telle tråder per cm. Rester av stropp kan sees på ytterligere to fragmenter, om dette er rester av den samme stroppen er ikke mulig å fastslå.

Fnr: 110105.

Mål: Fragmentene varierer i størrelse fra 0,5 - 7 cm.

Fragmentene er funnet under skålspenne T28276:2

73) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk.

Vevd tekstil som har ligget rundt nålen til korsformet spenne, T28276: 3. Tekstilet er vevd i

2/2 kypert og trådene er hardt spunnet i Z/Z. Trådene har en diameter på 0,05 cm. Det var ikke mulig å telle tråder per. cm.

Fnr: 110066.

Mål: L: 1,0 cm. B: 0,6 cm.

Tekstilfragment som ligger rundt nålen til T28276:3 beslag/korsformet.

74) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall:* 5.

De minste fragmentene er bare noen mm. store og består av tråder som trolig har vært vevd. To fragmenter har en tydelig vevd overflate. Her kan man se at nålen til den korsformede spennen har gått igjennom stoffet. Stofffragmentet ser ut til å være lagt dobbelt og det kan være restene etter en faldekant. Faldekanten er i tilfellet 0,6 cm bred. Tekstilene er vevd i 2/2 kypert og spunnet i Z/Z, det er ikke mulig å telle tråder per cm, men trådene har en diameter på ca. 0,05 cm noe som gir en tråttetthet på ca. 20 tråder per cm. På det ene fragmentet er det synlig en 0,6 cm lang sytråd som er spunnet i 2ZS.

Fnr: 110066.

Mål: Det største fragmentet har en størrelse på 2,2 x 1 cm.

Tekstilfragment som ble funnet rundt nålefestet til T28276: 3 beslag/korsformet spenne.

75) **Prøve** (fiber) av tekstil, Vegetabilsk.

1 prøveglass med lyse tekstilfiber av samme type som befinner seg rundt nålefestet på T28276:3. Noen av fibrene har en blåtone, mulig avfarging fra kobberet på baksiden av spennen.

Fnr: 110066.

Tekstilfiber funnet ved nålefestet til T18276:3.

76) **Prøve** (fiber) av tekstil, Animalsk.

Animalske fiber, rester av mulig pels.

Fnr: 110066.

Fibrer funnet i tilknytning til T28276:3.

77) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.

Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull (% av totalt volum): 3 ml (0,80 %). *Rubus idaeus*(bringebær): 1 stk. Fabaceae (ertefamilien): 1cf., Poaceae (gress): 2 stk., *Rumex acetosella* (småsyre): 2 stk. Sum gressmarksindikatorer: 2 + 1 cf. Sum ruderate dyrkningsindikatorer: 2 stk. Annen sum husholdning (dyrket og sanket): 1 stk. Uident. frø/frukter: 1 cf. *Cenococcum sclerioer* - present. Cf. bein el skjell: 43 stk. Fiber (uid.): present. Cf. metall: present.

Fnr: 109987.

Strukturnr: 109701 Grav 11

78) **Annet organisk materiale** av organisk materiale, pels, var. pels.

Annet organisk materilale, trolig pels.

Fnr: 109994.

Strukturnr: 109701 Grav 11, organisk lag

79) **Tekstil** av organisk materiale.

Tekstil av organisk materiale, deriblant spunnet tråd på ca. 1 cm lengde. Funnet på baksiden av T28276: 3. *Fnr:* 110066.

Strukturnr: 109701 Grav 11

80) **Nagle** (klinknagle) av jern. *Fnr:* 130019.

Mål: Stl: 2,8 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

81) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130035.

Mål: Stl: 3,5 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

82) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130047.

Mål: Stl: 3,5 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

83) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130057.

Mål: Stl: 3,3 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

84) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130073.

Mål: Stl: 2,9 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

85) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130109.

Mål: Stl: 2,8 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

86) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130113.

Mål: Stl: 6,6 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

87) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130125.

Mål: Stl: 3,4 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

88) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130137.

Mål: Stl: 2,8 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

89) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 130147.

Mål: Stl: 2,8 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

90) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130171.
Mål: Stl: 5,2 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

91) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130179.
Mål: Stl: 3,3 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

92) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130185.
Mål: Stl: 3,5 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

93) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130197.
Mål: Stl: 3,3 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

94) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130199.
Mål: Stl: 3,3 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

95) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130217.
Mål: Stl: 5,0 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

96) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Skaring
Fnr: 130305.
Mål: Stl: 2,8 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

97) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130315.
Mål: Stl: 2,9 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

98) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130386.
Mål: Stl: 4,8 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

99) **Nagle** av jern. *Fnr:* 130444.
Mål: Stl: 3,3 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

100) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130450.
Mål: Stl: 4,2 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

101) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130466.
Mål: Stl: 4,3 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

102) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130476.
Mål: Stl: 3,4 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

103) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130480.
Mål: Stl: 5,1 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

104) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130484.
Mål: Stl: 5,1 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

105) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130496.
Mål: Stl: 4,1 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

106) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130500.
Mål: Stl: 4,5 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

107) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130502.
Mål: Stl: 3,9 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

108) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130508.
Mål: Stl: 2,8 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

109) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130515.
Mål: Stl: 3,0 cm.
Strukturnr: 110357 Grav 11

110) **Nagle** (klinknagle) av jern.
To saum i samme trebit
Fnr: 130525.

Mål: Stl: 2,7 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

111) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 130531.

Mål: Stl: 5,0 cm.

Strukturnr: 110357 Grav 11

112) **Prøve** (treprøve) av tre/jern. Rest av båtnagle med tre-rester *Fnr:* 130079.

Strukturnr: 110357 Grav 11

113) **Prøve** (treprøve) av tre/jern. Rest av båtnagle med tre-rester *Fnr:* 130081.

Strukturnr: 110357 Grav 11

114) **Prøve** (treprøve) av tre/jern. Rest av båtnagle med tre-rester *Fnr:* 130494.

Strukturnr: 110357 Grav 11

115) **Prøve** (treprøve) av tre/jern. Rest av båtnagle med tre-rester *Fnr:* 130511.

Strukturnr: 110357 Grav 11

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 11 er en båtgrav plassert oppe i en eldre båtgrav. Båten er omtrent 6 meter lang og inneholder begravelsen av en kvinne som har to skålforma spenner, og et keltisk korsformet beslag som tredjespenne. Mellom skålpennene ble det funnet ti perler. Disse har undernummer i den rekkefølgen de lå plassert, fra vest mot øst. Hun har fått med seg en rekke tekstilproduksjonsredskaper, og skallen til et storfe.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; *Sone 32, N:* 7008574.5, *Ø:* 499952.5.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28277/1-5

Gravfunn fra **merovingertid** fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Dekorelement** av jern/kobberlegering. Gjenstandsdel: dekorknapp.

Dekorelement av jern og kobberlegering. Gjenstanden er rundt i formen, med hult skall og spor etter jernstift til feste. Kan ha vært dekorknapp til f. eks oval spenne.

Fnr: 150540.

Mål: Stm: 1,1 cm.

Strukturnr: 111214 Grav

12

2) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale. Total mengde bein var 162 gram, hvorav sikre menneskebein utgjorde 53,2 gram, sannsynlige menneskebein 97,4 gram, mens 10,9 gram med brent bein ikke kunne bestemmes nærmere enn at de stammer fra pattedyr.

Fnr: 150537. Vekt: 162 gram.

Strukturnr: 111214 Grav 12

3) **Prøve** (trekullprøve) av bein.

Prøve av brent bein. TRa-15473, 1465±10.

Fnr: 131279.

Datering: AD 580 - 641

Strukturnr: 111214 Grav 12

4) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-15442, 1255±15

BP. Fnr: 111572.

Datering: AD 679 - 823.

Strukturnr: 111214 Grav 12

5) **Fragment** av bein.

Fragment av ubestemmelig gjenstand av bein. Stykket har tilspisset form og spor etter gjennomhulling i tilknytning til bruddflate.

Fnr: 150537.

Mål: Stl: 1,4 cm. Stb: 0,9 cm. Vekt: 0,2 gram. Strukturnr: 111214 Grav 12

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 12 var et brannflak med en utstrekning på ca. 260 x 220 x 10 cm, beliggende sentralt i Haug III. Det ble funnet to fragmenter av gjenstander, samt brente bein.

Kartreferanse/-koordinater: Prosjeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008594, Ø: 499962.6.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al., Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen

T28278/1-13

Gravfunn fra jernalder fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Pilspiss** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Pilspiss av jern. Gjenstanden er trolig en liten bladformet pilspiss med spissovalt tverrsnitt, og tange med rundt tverrsnitt. Spissen foreligger fragmentert og mangler deler av både odd og tange.

Fnr: 112514.

Mål: Stl: 7,3 cm. *Stb:* 1,7 cm.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

2) **Spiker** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Spiker av jern. Foreligger noe ukomplett.

Fnr: 112564.

Mål: Stm: 5,6 cm.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

3) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av ubest. pattedyr og ubest. art.

Fnr: 150602. *Vekt:* 1,4 gram.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

4) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av ubest. art.

Fnr: 150603. *Vekt:* 0,5 gram.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

5) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av ubest pattedyr og ubest. art.

Fnr: 150604. *Vekt:* 2,2 gram.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

6) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av ubest art.

Fnr: 150605. *Vekt:* 0,1 gram.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

7) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av ubest. art.

Fnr: 150606. *Vekt:* 0,4 gram.

Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

8) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-15446. 1425±15 BP.

Fnr: 112335.
Datering: AD 606 - 652
Strukturnr: 150000 Grav 13

9) **Prøve** (trekullprøve) av tre, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15447. 1280±15 BP.
Fnr: 112521.
Datering: AD 675 - 769
Strukturnr: 150000 Grav 13

10) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-17282, 1690±10 BP.
Fnr: 112571.
Datering: AD 264 - 413
Strukturnr: 150000 Grav 13, dødehus

11) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, furu.
Trekullprøve av furu. TRa-17770, 1265±10 BP.
Fnr: 150744.
Datering: AD 679 - 768
Strukturnr: 150000 Grav 13

12) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum (%) trekull: 4 ml (0,3 %). Galeopsis (då): 1 cf.
Poaceae (gress): 3 stk. Rhinanthus (engkall): 1 cf. Rumex acetosella (småsyre): 2 stk-., Sum
gressmarksindikatorer: 3 + 1cf. sum dyrkningsindikatorer: 2 + 1 cf. Uidentifiserte frø/frukt: 1
stk. Cenococcum sclerotier - frequent.
Fnr: 112334.
Strukturnr: 150000 Grav 13

13) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum (%) trekull: 8 ml (0,5%). Alnus (or) kvist cf. 1 stk.,
Prunus padus (hegg)steinfragm. 1 cf., Rubus idaeus (bringeber) 4 stk., Poaceae (gress): 3 stk.,
Ran. acris/repens (soleie): 1 stk., Rumex acetosella (småsyre): 3 stk. Sum gressmarkindikatorer:
4 stk. Sum dyrkningsindikatorer: 3 stk. Sum husholdning: 4 stk.
Cenococcum sclerotier - abundant.
Fnr: 112105.
Strukturnr: 150000 Grav 13

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 13 tolkes som et dødehus anlagt inne i Haug IV. Dødehuset har rektangulær grunnform, med ytre mål på 330 x 230 cm, og består en vegggrøft med stolpe i hvert hjørne, og et tydelig tråkkelag mellom vegggrøft og haugens fotgrøft. Vegggrøfta hadde en bredde på 30-40 cm, og en byde på 20-25. Den besto av grå sand, grus og stein. Dødehuset lå nokså symmetrisk plassert i haugens østre del.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008605, Ø: 499966.8.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28279/1-124

Gravfunn fra merovingertid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering, var. R 643. *Antall fragmenter:* 5

Oval enkel skålspenne av kobberlegering, av typen R. 643. Spenna har inngravert bånddekor med dobbel konturlinje, men uten tagging av linjene. Spenna foreligger i dårlig stand, og svært fragmentert. Det finnes jernbånd med nål og nålefeste i graven, hvorav trolig ett kan tilhøre spennen (unr: 14 - 16).

Fnr: 112048.

Strukturnr: 106144 Grav 14

2) **Armring** av kobberlegering. *Antall fragmenter:* 4

Armring av kobberlegering. Ringen har rundovalt tverrsnitt og går fra bredere til smalere. Foreligger ufullstendig, og med tre fragment som ikke lot seg plassere eksakt.

Fnr: 112275.

Mål: Bredde: 0,3 - 0,5 cm. *Diam:* 7,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

3) **Perle** (kuleformet) av glass, var. B480ST.

Perle av glass. Perla er kuleformet og framstår noe misformet. Perla er laget av blått glass, med øyedekor bestående av blå øyne i grunnfargen på hvit bakgrunn.

Fnr: 112177.

Mål: Stm: 1,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

4) **Perle** (sylindrisk) av glass.

Perle av glass, med sylindrisk form. Perla er lys blå med dekor bestående av hvitgule glasstråder.

Fnr: 112309.

Mål: B: 1,0 cm. *Sth:* 1,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

5) **Perle** (sylindrisk) av glass.

Perle av glass med sylindrisk form. Foreligger svært varmepåvirket, med kun antydning til hull i endene. Perla har trolig vært svart eller blå, med hvit/gul glasstråd i spiraldekor rundt perla.

Fnr: 150592.

Mål: Stb: 0,6 cm. *Sth:* 1,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

6) **Perle** (kuleformet) av glassfluss.

Perle av glassfluss, med rød farge. Kuleformet perle med avslatning i endekantene.

Fnr: 112178.

Mål: *B:* 1,1 cm. *H:* 0,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

7) **Perle** av glass.

Perle av glass. Foreligger nokså smeltet. Perla har trolig hatt svart grunnfarge, med rød og hvit dekor.

Fnr: 150591.

Strukturnr: 106144 Grav 14

8) **Perle** (segmentert) av glass.

Perle av glass. Perla har bruddkant rundt hullet på den ene siden, og må trolig ha vært en segmentert perle. Perla er varmepåvirket, men har trolig blå farge.

Fnr: 112013.

Mål: *B:* 1,1 cm. *H:* 0,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

9) **Perle** (kuleformet) av glass. *Antall:* 55.

Kuleformete perler av glass. Perlene er alle små og mørk blå. P. finnes både med og uten tydelig avflatning i endene. Perlene er nesten alle varmepåvirket i større eller mindre grad. *Fnr:* 112168.

Mål: *Bredde:* 0,4 - 0,7 cm. *Høyde:* 0,2 - 0,5 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

10) **Perle** (kuleformet) av glass. *Antall:* 43. *Antall fragmenter:* 47

Kuleformete perler av glass, med hvit farge. Perlene har en nokså enhetlig form og størrelse. De fleste perlene er varmepåvirket i større eller mindre grad.

Mål: *Høyde:* 0,3 - 0,5 cm. *Bredde:* 0,6 - 0,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

11) **Perle** (kuleformet) av glass. *Antall fragmenter:* 2

Perle av glass, som trolig har vært kuleformet med avflating i sidekantene. Perla har en lys blå farge., og foreligger i to fragment som ikke utgjør hele perla. Perla er sterkt varmepåvirket.

Strukturnr: 106144 Grav 14

12) **Perle** av glass. *Antall:* 5. *Gjenstandsdel:* fragment.

Perler av glass, som ved kremasjon har smeltet og blitt uformelige.

Mål: *Stm:* 1,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

13) **Perle** (sylindrisk) av kobberlegering.

Sylindrisk perle av kobberlegering. Perla er en spiralperle, laget av 0,4 cm bred, flat kobbertråd.

Fnr: 150587.

Mål: *Stb:* 0,5 cm. *Sth:* 1,5 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

14) **Nål** (draktnål) av jern. *Gjenstandsdel:* jernbånd med nål. *Antall fragmenter:* 3

Nål av jern. Gjenstanden består av en buet plate med nålefjær, nål og nåleholder festet til denne. Trolig nålen til en skålspenne.

Fnr: 112235.

Mål: *Jernbåndet stb:* 1,5 cm. *L:* 10,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

15) **Nål** (draktnål) av jern. *Gjenstandsdel:* Jernplate med nål. *Antall fragmenter:* 4
Nål av jern. Består av jernbånd med nål og nålefeste. Gjenstanden består av en buet plate som i den ene enden har en hensel hvor det er festet en nål, og i den andre enden smalner platen av mot en nåleholder. Trolig nålen til en skålspenne.

Fnr: 112210.

Strukturnr: 106144 Grav 14

16) **Nål** (draktnål) av jern. *Gjenstandsdel:* Jernplate med nål.
Nål av jern. Består av jernbånd med nål og nålefeste. Gjenstanden består av en buet plate med nålefjær, nål og nåleholder som er festet til denne. Trolig nålen til en skålspenne.

Fnr: 112257.

Strukturnr: 106144 Grav 14

17) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering. *Gjenstandsdel:* Fragmenter. *Antall fragmenter:* >25

Fragmenter av mulig skålspenne(r) av kobberlegering. Tynne fragmenter av kobberlegering av ulik størrelse. En del av fragmentene har en kant som kan tyde på at de har tilhørt en eller flere skålspenner. Fragmentene bærer i ulik grad preg av ha blitt utsatt for sterk varme.

Fnr: 112176.

Mål: Stm: 3,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

18) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering. *Gjenstandsdel:* Fragmenter. *Antall fragmenter:* 2

Fragmenter av mulig skålspenne(r) av kobberlegering. Tynne fragmenter av kobberlegering av ulik størrelse. Det ene fragmentet er trolig fra kanten av en spenne.

Fnr: 112175.

Mål: Stm: 2,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

19) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering. *Gjenstandsdel:* Fragment. *Antall fragmenter:* 20

Fragmenter av kobberlegering. Kan ha tilhørt skålspenne(r). Fragmenter med ulik størrelse, noen viser tydelige tegn på at de er utsatt for sterk varme.

Fnr: 150564.

Mål: Stm: 2,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

20) **Spinnehjul** av bein, hvalbein.

Spinnehjul av bein. Spinnehjulet har en flat samt en hvelvet side. Hullet er konisk i formen med en diameter på 0,8 cm på den flate siden, og en diameter på 0,5 cm fra den hvelvete siden.

Fnr: 150588.

Mål: Diam. hull: 0,5 - 0,8 cm *H:* 1,5 cm. *Diam.:* 2,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

21) **Spinnehjul** av leire, brent leire. *Antall fragmenter:* 5

Spinnehjul av brent leire. Spinnehjulet har to hvelvete sider. Hullet har konisk form med en diameter som varierer fra 0,6 til 0,8 cm fra den ene til den andre åpningen.

Fnr: 112209.

Strukturnr: 106144 Grav 14

22) **Sigd** av jern, var. Petersen fig. 83. *Antall fragmenter:* 3

Sigd av jern, av variant lik Petersens figur 83. Sigden har en tange som har vært festet til skaftet ved at enden av tangen er utbøyd. Bladet danner en stump vinkel med tangen. Tangen er tilspisset i enden, men med jevn overgang fra blad til tange.

Fnr: 150713.

Mål: Største kordelengde: 15,5 cm. *Stt:* 1,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

23) **Kniv** (R406) av jern. *Antall fragmenter:* 3

Kniv av jern, av type R. 406. Liten og smal kniv med nokså lang og slank tange med innbøyd avslutning.

Fnr: 112261.

Mål: *L:* 11,2 cm. *Stb:* 1,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

24) **Kniv** av jern, var. R406. *Antall fragmenter:* 3

Kniv av jern, av typen R.406. Kniven har kort blad, og nokså lang tange. Kniven har avsatser mellom tange og blad. Foreligger i nokså dårlig stand.

Fnr: 111992.

Mål: *L:* 12,0 cm. *B:* 1,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

25) **Kniv** av jern, var. R.404.

Kniv av jern av type lignende R. 404. Kniven har lang og smal tange som i enden er bøyd om skaftet.

Fnr: 112279.

Mål: Lengde blad: Ca. 8 cm. *Stl:* 15,5 cm. *Stb:* 1,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

26) **Kniv** av jern. *Gjenstandsdel:* blad. *Antall fragmenter:* 3

Kniv av jern. Bladet foreligger svært fragmentert og er derfor vanskelig å typebestemme. Kniven har lang og smal tange.

Fnr: 112218.

Mål: *Stl:* 15,7 cm. *Stb:* 1,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

27) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern. *Antall fragmenter:* 2

Kroknøkkel av jern. Nøkkelen har firkantet tverrsnitt. I enden av tenen er den ombøyd i en liten løkke. I den andre enden har den en noe ufullstendig krok.

Fnr: 112203.

Mål: *Stb:* 13,3 cm. *Stt:* 0,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

28) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern.

Kroknøkkel av jern med T-form. T-formen består av to buer. Nøkkelen har firkantet tverrnitt, og en tilbøyd løkke i skaftets avslutning, som igjen løper om seg selv.

Fnr: 112228.

Mål: *L:* 12,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

29) **Haspe** (skrinhaspe) av jern.

Skrinhaspe av jern. Haspe som består av to sammenfestede kramper med ender som har gått gjennom treverket og har blitt festet ved at endene er bøyd ut.

Fnr: 112280.

Mål: Stl: 10,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

30) **Haspe** (skrinhaspe) av jern.

Skrinhaspe av jern. Haspe som består av to sammenfestede kramper med ender som har gått gjennom treverket og har blitt festet ved at endene bøyes ut.

Fnr: 150714.

Mål: Stl: 8,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

31) **Håndtak** (skrinhåndtak) av jern.

Skrinhåndtak i form av ring av jern med påsatt løper. Løperen dannes av en ombøyd ten på ringen. Typen ligner på Petersens fig. 240, men har blitt festet med en annen festeanordning enn denne.

Fnr: 112248.

Mål: L teiner: hhv. 7,1 og 5,1 cm. *Diam:* 6,1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

32) **Håndtak** (skrinhåndtak) av jern.

Håndtak av jern. Mulig håndtak til skrin eller kiste i form av en jernring. Muligens tilsvarende unr: 31.

Fnr: 112075.

Mål: T: 0,8 cm. *Diam:* 5,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

33) **Håndtak** (skrinhåndtak) av jern, *var.* R451. *Antall:* 3. *Antall fragmenter:* 4

Skrinhåndtak av jern lik R.451 med bevart en tilnærmet hel og en fragmentert krampe som har festet håndtaket til skrinet. Håndtaket har oppsnurrete endeavslutninger.

Fnr: 112273.

Strukturnr: 106144 Grav 14

34) **Hank** av jern. *Gjenstandsdel:* hankfeste.

Hank av jern. Består av en jernplate som er gjennomhullet av en nagle, og som i øvre ende bøyes innover i en krok. Gjenstanden er trolig festet til en hank.

Fnr: 112171.

Mål: B: 2,1 cm. *H:* 5,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

35) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv.

Beslag av jern, trolig forsølvet. Beslaget har tilhørt et skrin, Har svakt buet form, og har to niter bevart.

Fnr: 112216.

Mål: L: 5,7 cm. *B:* 1,3 cm. *T:* 0,1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

36) **Beslag** (kistebeslag) av jern/sølv.

Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, har buet form og to niter bevart.
Fnr: 112213.
Mål: *L:* 5,8 cm. *B:* 1,3 cm. *T:* 0,2 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

37) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv.
Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, er svakt buet og har to niter bevart.
Fnr: 112226.
Mål: *L:* 6,0 cm. *B:* 1,2 cm. *T:* 0,1 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

38) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv.
Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, er svakt buet, og har to niter bevart.
Fnr: 112274.
Mål: *L:* 5,9 cm. *B:* 1,4 cm. *T:* 0,1 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

39) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv. *Gjenstandsdel:* fragment.
Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, er svakt buet og har en nite bevart.
Foreligger fragmentert.
Fnr: 112221.
Mål: *B:* 1,3 cm. *T:* 0,2 cm. *Stl:* 3,3 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

40) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv. *Antall fragmenter:* 2
Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, og har en nite, samt et nitehull bevart.
Forligger som to fragmenter.
Fnr: 112222.
Strukturnr: 106144 Grav 14

41) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv.
Beslag av jern, tilhørende et skrin. Beslaget har rektangulær form, og en nite bevart. Beslaget har trolig vært forsølvet. Foreligger noe fragmentert.
Fnr: 112205.
Mål: *B:* 1,3 cm. *T:* 0,4 cm. *Stl:* 3,5 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

42) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv. *Antall fragmenter:* 3
Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, og foreligger som tre fragment og ikke komplett. Beslaget har en nite bevart.
Fnr: 112254.
Mål: *B:* 1,2 cm. *T:* 0,1 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

43) **Beslag** (skrinbeslag) av jern/sølv. *Antall fragmenter:* 2
Beslag av jern, trolig med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin, og har en nite bevart. Forligger ikke komplett, og i to fragmenter.
Fnr: 112041.
Mål: *B:* 1,2 cm. *T:* 0,1 cm. *Stl:* 3,0 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

44) **Beslag** (kistebeslag) av jern/sølv. *Antall: 2. Antall fragmenter: 7*

Beslag av jern med forsølving. Beslagene har tilhørt et skrin. Det ene beslaget foreligger som to tilhørende fragmenter, det andre som em fragment.

Fnr: 150574.

Mål: B: 1,3 cm. T: 0,2 cm. Stl: 5,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

45) **Beslag** (skrinbeslag) av jern. *Gjenstandsdel: fragment.*

Beslag av jern med forsølving. Beslaget har tilhørt et skrin.

Fnr: 112236.

Mål: B: 1,4 cm. T: 0,4 cm. Stl: 3,6 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

46) **Krampe** av jern.

Krampe av jern, tilhørende et lite skrin. Krampen har ut og oppoverbøyde spisser.

Fnr: 150719.

Strukturnr: 106144 Grav 14

47) **Krampe** av jern.

Krampe av jern, tilhørende et lite skrin. Krampen har ut og oppoverbøyde spisser.

Fnr: 150715.

Mål: H: 3,2 cm. Stm: 3,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

48) **Krampe** av jern.

Krampe av jern, tilhørende et lite skrin. Krampen har ut og oppoverbøyde spisser.

Fnr: 112237.

Mål: Stb: 1,5 cm. Sth: 3,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

49) **Krampe** av jern.

Krampe av jern med avrundet bøyle og legger med spiss avslutning.

Fnr: 150577.

Mål: L: 2,3 cm. B: 1,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

50) **Krampe** av jern. *Antall fragmenter: 4*

Krampe av jern. Krampen har tilspissede legger.

Fnr: 112222.

Mål: Stl: 2,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

51) **Krampe** av jern. *Gjenstandsdel: leggfragment.*

Krampe av jern. Fragment av den ene leggen.

Fnr: 112173.

Mål: Stm: 2,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

52) **Vinkeljern** av jern. *Antall fragmenter: 3*

Vinkeljern av jern, trolig fra skrin/kiste. Gjenstanden består av jernten med rett vinkel. Begge endene har en tilspisset del som er innbøyd for å feste gjenstanden.

Fnr: 112222.

Mål: Stm: 3,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

53) **Beslag** (låsbeslag) av jern. *Gjenstandsdel:* Del av låsemekanisme. *Antall fragmenter:* 2
Låsbeslag av jern. Gjenstanden består av en rektangulær plate med teiner som løper fra begge kortendene og er vinklet for å festes til treverk. Kan ha holdt slåen i en skrinlås på plass.

Fnr: 112250.

Strukturnr: 106144 Grav 14

54) **Beslag** (låsbeslag) av jern. *Gjenstandsdel:* Del av låsemekanisme. *Antall fragmenter:* 2
Beslag av jern. Gjenstanden består av en jernplate, som etter å bøye i nesten rett vinkel i begge ender blir stadig smalere før den ender opp i enda en vinkel som trolig har vært festet til treverk. Kan ha holdt slåen til en lås på plass.

Fnr: 112206.

Mål: Indre mål: 2,8 cm. *Stb:* 4,7 cm. *Sth:* 2,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

55) **Lås** (skrinlås) av jern. *Gjenstandsdel:* del.

Del av skrinlås av jern. Gjenstanden består av en bøyle med avsmalende legger. Har trolig hatt en funksjon som del av en skrinlås.

Fnr: 112181.

Mål: *B:* 4,1 cm. *H:* 2,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

56) **Beslag** av jern.

Beslag av jern. Gjenstanden består av et ovalt, flatt "hode" med en stilk som løper fra den ene siden av hodet og senere bøyer av i rett vinkel. Uvisst hva gjenstanden representerer, men kan muligens ha joldt del av låsemekanisme på skrin på plass.

Fnr: 112272.

Mål: Hode: 2,2 x 1,8 cm *Stm:* 4,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

57) **Beslag** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Beslag av jern. Gjesntander ligner på en spiker, men har stilken plassert i ytterkanten av hodet, som er helt flathamret. Stilken har avflatning i enden.

Fnr: 112249.

Mål: *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

58) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Foreligger i nokså dårlig stand.

Fnr: 111881.

Mål: *Stl:* 4,1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14 Grav 14

59) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet rundt hode. Stilken er noe bøyd.

Fnr: 111933.

Mål: Hode: 1,8 cm i diameter. *Stl:* 4,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

60) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Spiker av jern fra liten kiste/skrin. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 111989.

Mål: Hode: 1,6 x 1,2 cm. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

61) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 111990.

Mål: Hode: 1,3 x 1,1 cm. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

62) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 112014.

Mål: Hode: 1,7 x 1,5 cm. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

63) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har rundt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 112015.

Mål: Hode: 1,9 cm i diam. *L:* 3,5 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

64) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt. Stilken er bøyd.

Fnr: 112020.

Mål: Hode: 1,5 x 1,2 cm. *Stl:* 3,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

65) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet kirkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 112039.

Mål: Hode: 2,1 x 1,6 cm. *L:* 3,1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

66) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Hodet er ovalt, stiften firesidig i tverrsnitt og avflatet i enden.

Fnr: 112040.

Mål: Hode stb: 1,5 cm. *L:* 3,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

67) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern, med kort stilk. Hodet har ujevn oval form.

Fnr: 112043.

Mål: Hode: 1,7 x 1,5 cm. *L:* 2,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

68) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Hodet er tilnærmet sirkulært, og stilken har firesidig tverrsnitt.

Fnr: 112046.

Mål: Hode diam.: 1,3 cm. *L:* 3,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

69) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode med stilken plassert helt i ytterkanten av hodet.

Fnr: 112047.

Mål: Hode: 2,0 x 1,6 cm. *L:* 4,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

70) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet kirkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 112169.

Mål: Hode: 1,9 x 1,3 cm. *L:* 3,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

71) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet sirkulært hode, og kort stilk.

Fnr: 112170.

Mål: Hode: 2 cm i diam. *Stl:* 1,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

72) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har kvadratisk hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 112172.

Mål: Hode: 1,3 cm. *L:* 4,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

73) **Spiker** (kistespiker) av jern. *Antall fragmenter:* 2

Kistespiker av jern. Hodet har oval form, stammen har firesidig tverrsnitt.

Fnr: 112252.

Mål: *Stl:* 4,5 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

74) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern, med kort stilk. Hodet har ujevnt oval form, og stilken har firesidig tverrsnitt.

Fnr: 112256.

Mål: *L:* 1,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

75) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 112182.

Mål: Hode: 1,3 x 1,1 cm. *L:* 2,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

76) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har firkantet hode og stilk med avrundet kirkantet tverrsnitt og avflatning i enden.

Fnr: 112215.

Mål: Hode: 1,2 x 0,8 cm. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

77) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet sirkulært hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 112220.

Mål: Hode: 1,2 cm i diameter. *L:* 3,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

78) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflatning i enden. Stilken sitter helt i ytterkanten av hodet.

Fnr: 112230.

Mål: Hode: 1,8 x 1,5 cm. *L:* 3,6 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

79) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet sirkulært hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 112232.

Mål: Hode: ,5 cm i diam. *L:* 3,6 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

80) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har et noe uformet hode, og stilk med firesidig tverrsnitt.

Fnr: 112234.

Mål: Hode: 1,8 x 1,7 cm. *L:* 4,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

81) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet sirkulært hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 112255.

Mål: Hode: 1cm i diam. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

82) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har et lite tilnærmet sirkulært hode og stilk med firesidig tverrsnitt med avflatning i enden.

Fnr: 112259.

Mål: Hode diam.: 1,1 cm. *L:* 3,6 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

83) **Spiker** (kistespiker) av jern. *Antall:* 2.

Kistespiker av jern. En hel med tilnærmet rundt hode, og stilk som er festet helt i ytterkanten

av hodet, samt en med rundt hode og liten rest av stilk.

Fnr: 112260.

Mål: Stl: 3,8 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

84) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har tilnærmet sirkulært hode og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt og avflating i enden.

Fnr: 112264.

Mål: Hode: 1,4cm i diam. *L:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

85) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Hodet har oval form. Stilken er bøyd i enden. Foreligger i nokså dårlig stand.

Fnr: 112265.

Mål: Hode: 1,3 x 0,9 cm. *Stl:* 3,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

86) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Hodet har ujevn form.

Fnr: 112271.

Mål: Hode: 3,7 cm. *Stl:* 3,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

87) **Spiker** (kistespiker) av jern. *Gjenstandsdel:* hodet.

Kistespiker av jern. Kun hodet, samt en liten del av stilken foreligger. Hodet har oval form.

Fnr: 112282.

Mål: Hode: 2,0 x 1,9 cm. *Stl:* 1,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

88) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode.

Fnr: 150716.

Mål: Hode: 1,5 x 1,3cm. *L:* 3,0 cm.

Strukturnr: 104461 Grav 14

89) **Spiker** (kistespiker) av jern.

Kistespiker av jern. Spikeren har ovalt hode. Foreligger i noe dårlig stand.

Fnr: 150720.

Mål: Hode: 1,8 x 1,5 cm. *L:* 3,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

90) **Spiker** (kistespiker) av jern. *Antall:* 6. *Antall fragmenter:* 7

Kistespiker av jern. Seks stykk. Spikerene har ovale eller runde hoder og stilk med avrundet firkantet tverrsnitt.

Fnr: 150579.

Mål: Stl: 3,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

91) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Klinknagle av jern med tilnærmet rundt hode og firkantet roe. Foreligger noe bøyd.

Fnr: 112251.

Mål: Indre lengde: 2,7 cm. *L:* 4,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

92) **Spiker** av jern. *Antall:* 2.

Spiker av jern, av liten variant. 2 stykker. BEgge har ovale hoder, og kort spiss stilk.

Fnr: 150597.

Mål: Hode: stm: 1,0 cm. Stilk: stl: 0,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

93) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern. Liten nitnagle med et lite rundt hode og en større firkantet roe.

Fnr: 111932.

Mål: Innveldig lengde: 0,4 cm. *L:* 1,0 cm. *Stb:* 1,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

94) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern. Liten nitnagle med et lite rundt hode og en noe større mulig firkantet roe.

Fnr: 111991.

Mål: Innvendig lengde: 0,45 cm. *L:* 1,0 cm. *Stb:* 1,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

95) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern. Liten nitnagle med lite rundt hode og en større firkantet roe.

Fnr: 112217.

Mål: Innvendig lengde: 0,4cm. *L:* 1,0 cm. *Stb:* 1,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

96) **Nagle** (nitnagle) av jern.

Nitnagle av jern, kun hode og stilk foreligger.

Fnr: 112173.

Mål: *Stl:* 0,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

97) **Nagle** (nitnagle) av jern. *Antall:* 4.

Nitnagler av jern. fire små nitnagler.

Fnr: 150572.

Mål: *Stl:* 0,8 - 1,2 cm. *Stm. hode:* 1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

98) **Stift** av jern. *Antall:* 6.

Stift av jern. Seks små stifter hvorav fire har bevart rest av bein rundt stiften. Kan ha tilhørt beinkam.

Fnr: 111935.

Mål: Lengde: 0,8 - 1,5 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

99) **Nål** (synål) av jern. *Antall fragmenter:* <1

Nål av jern, trolig synål. Nålen har øye bevart. Foreligger som to fragmenter.

Fnr: 112174.

Mål: *L:* 4,4 cm. *Stt:* 0,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

100) **Krok** av jern.

Krok av jern. Lite, tynt jernstykke med tydelig krok i den ene enden. Uviss funksjon.

Fnr: 150596.

Mål: L: 1,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

101) **Krok** av jern.

Krok av jern. Lite, tynt jernstykke med tydelig krok i den ene enden. Uviss funksjon.

Fnr: 150718.

Mål: Stl: 2,1 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

102) **Fragment** av jern. *Gjenstandsdel:* tange.

Fragment av jern, muligens en tange. Gjenstanden har firkantet tverrsnitt og en utvidelse i den ene enden som trolig er del av bladet til et redskap.

Fnr: 112262.

Mål: L: 8,0 cm. *Stb:* 0,9 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

103) **Fragment** av jern.

Fragment av jern. Tein med rundt tverrsnitt fra ukjent gjenstand.

Fnr: 150717.

Mål: Stm: 3,0 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

104) **Fragment** av jern.

Fragment av jern.

Fnr: 112016.

Mål: Stm: 1,3 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

105) **Fragment** av jern.

Fragment av jern.

Fnr: 112017.

Mål: Stm: 1,4 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

106) **Fragment** av jern.

Fragment av jern.

Fnr: 112018.

Mål: Stm: 1,7 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

107) **Fragment** av jern.

Fragment av jern.

Fnr: 112214.

Mål: Stm: 2,2 cm.

Strukturnr: 106144 Grav 14

108) **Fragment** av jern. *Antall:* 23.
Fragment av jern. Ulike fragmenter.
Fnr: 150571.
Mål: Stm: 2,6 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

109) **Tekstil** (vevet) av tekstil. *Antall:* 60. *Gjenstandsdel:* små fragment.
Brente forkullede svarte tekstilfragmenter. Noen av fragmentene er nesten helt smeltet, men noen viser en vevet struktur i 1/1 lerret. Trådene er spunnet i Z/(Z)? og har tråder per. Cm. 22/18. Tekstilet har en tilnærmet balansert utsende.
Fnr: 150599.
Mål: Stm: 1,0 cm.
Strukturnr: 106144 Grav 14

110) **Nøtt** (hasselnøtt) av nøtteskall, Hasselnøtt.
Nøtteskall av hasselnøtt.
Fnr: 150598. *Vekt:* 0,37 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

111) **Bark** (ubrent bark) av bark.
Bark av bark.
Fnr: 150575. *Vekt:* 0,14 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

112) **Bark** (brent bark) av bark.
Bark av bark. Brent.
Fnr: 112183. *Vekt:* 0,46 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

113) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.
Brent osteologisk materiale av bein. Består av bein fra blant annet menneske, hest, storfe, småfe, hare og en rekke ulike fugler (i hovedsak skogsfugl).
Fnr: 150600. *Vekt:* 5705,2 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

114) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.
Brent osteologisk materiale av bein. Består av bein fra blant annet menneske, hest, storfe, småfe, hare og en rekke ulike fugler (i hovedsak skogsfugl).
Fnr: 150565. *Vekt:* 133,32 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

115) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.
Brent osteologisk materiale av bein.
Fnr: 150601. *Vekt:* 67,57 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

116) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.
Brent osteologisk materiale av bein. Innsamlet fra preparat til T28279: 1.
Fnr: 150595. *Vekt:* 53,81 gram.
Strukturnr: 106144 Grav 14

117) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein.

Fnr: 150739. *Vekt:* 22,34 gram.

Strukturnr: 106144 Grav 14

118) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein.

Fnr: 150740. *Vekt:* 199,73 gram.

Strukturnr: 106144 Grav 14

119) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, furu.

Trekull av furu. TRa-15444. AD 666 - 761, AD 662 - 765.

Fnr: 111880.

Datering: 1310±15 BP

Strukturnr: 106144 Grav 14

120) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bartre.

Trekull av bartre, TRa-15445. AD 695 - 769, AD 687 - 774.

Fnr: 112201.

Datering: 1255±15 BP

Strukturnr: 106144 Grav 14

121) **Prøve** (trekullprøve) av bein, brent bein.

Prøve av brent bein. TRa-15474, 3955±15.

Fnr: 131281.

Datering: BC 2567 - 2351

Strukturnr: 116144 Grav 14

122) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, nakenbygg.

Makrofossilprøve av nakenbygg (*Hordeum vulgare* var. nudum).

Fnr: 112225. *Vekt:* 0,042 gram.

Strukturnr: 106144 Grav 14

123) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, Bygg.

Makrofossilprøve av bygg (*Hordeum* (ubestemt)).

Fnr: 112225. *Vekt:* 0,044 gram.

Strukturnr: 106144 Grav 14

124) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.

Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum (%) trekull: 320 ml (49%). *Alnus* (or) kvist - Present, *Corylus* (hassel) nøtteskallfragment: 5stk, *Juniperus* (einer) nål: 7stk, *Juniperus* (einer): 1stk, *Carex* (starr) trekanta: 9stk, *Carex* (starr) linseforma: 10stk, *Caryophyllaceae* (nellikfamilien): 16stk, *Fabaceae* (ertefamilien): 22 stk, *Fragaria* (markjordbær): 9stk, *Luzula* (frytle): 16 stk, *Poaceae* (gress): 55 stk, *Polygonaceae* (slireknefamilien): 2stk, *Ran. acris/repens* (soleie): 30 stk, *Rosaceae* cf. *Potentilla erecta* (tepperot): 10stk. *Rosaceae* (Rosefamilien): 2stk, *Rumex acetosella* (småsyre): 10stk, *Rumex* sp. (syre): 21stk. *Stellaria media* (vassarve): 3stk. *Stellaria graminea* (grasstjerneblom): 19stk, *Urtica* (nesle): 1cf *Viola* (fiol): 38stk. Sum gressmarksindikatorer: 272stk. Sum dyrkningsindikatorer: 13stk. Sum husholdning: 16 stk. Uidentifiserte frø/frukter: 64stk. Sum frø/frukter: 352 stk. *Cenococcum sclerotier* - present. Cf insektfragment - prenet. Glassperler - present. Brent fiber (uid.) - present. Cf. Bein el Skjell

- abundant. Cf. Brent tang: 1 stk. Cf. metall: 2 stk. Cf. Siliceous scoria droplet (Thy et al. 2015)-frequent.

Fnr: 112225.

Strukturnr: 106144 Grav 14

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 14 er en kremasjonsgrav anlagt i nedgravning i fotgrøfta til Haug V. Funnmaterialet består blant annet av en rekke perler, skålspenne, armring, sigd og et skrin med det meste av metallelementene bevart. Det ble funnet et omfattende osteologisk materiale i grava, med en samlet vekt på omtrent 6 kg. Graven dateres til Ca. 700-750 AD.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008612.3, Ø: 499962.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 202, , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Litteratur: Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Callmer, J.1977: Trade beads and bead trade in Scandinavia ca. 800-1000 A. D. Acta archaeologica Lundensia. Series in 4° ; 11.

Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Overland, Anette2022: Paleobotaniske rapporter fra Avdeling for naturhistorie. Paleobotaniske analyser i forbindelse med utbygging av E39 Betna-Stormyra – tre myrprofiler, bosetningsspor og gravkontekster på Skeiet 1 (id 170657), Skeiet 2 (id 170666),

Fjelnset (id 177642), Hestnes 5 (id 173431) og Otnes 7 (id 173452). Rapportnr. 05-2022. Universitetet i Bergen

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28281/1-6

Gravfunn fra jernalder fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Øks** av jern, *var.* Petersens Type D.

Øks av jern, av type lik Petersens type D (fig. 31), med underkant som er jevnt skrånende. Nedre skafthullflik er tydelig lengre enn øvre.

Fnr: 112744.

Mål: L: 17,5 cm. B: 12,8 cm.

Strukturnr: 122517 Grav 15

2) **Kniv** av jern/tre, *var.* R. 404. *Antall fragmenter:* 2

Kniv av jern av type R 404. Foreligger med bevarte deler av treslire. Rygglinjen er rett fra tangen og i halve bladets lengde, før den faller mot den spisse odden. Eggsiden har markant overgang fra tange til egg og skrår jevnt opp mot odd. Tydelig trekantet tverrsnitt. Foreligger velbevart, men som to sammenlimte fragmenter.

Fnr: 112673.

Mål: L: 9,3 cm. B: 2,2 cm. T: 0,3 cm.

Strukturnr: 122517 Grav 15

3) **Pilspiss** av jern, var. R551.

Pilspiss av jern med kløftet blad som R.551. Jevnt konvergerende sidekanter som møtes i en tangeavsats. Tangen har rund form, og er noe fragmentert. Odden er kløftet i en V, med innadvendte eggside.

Fnr: 103365.

Mål: Stl: 11,9 cm. *Stb:* 2,8 cm.

Strukturnr: 122517 Trolig fra utkast fra plyndringsgrop. Funnet i overflata rett ved grava.

4) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av or/bjørk/hassel ska økseskaftet til T28281:1.TRa-15472. 1270±80 BP.

Fnr: 131278.

Datering: AD 639 - 967

Strukturnr: 112517 Grav 15

5) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av tofrøbladet plante. TRa-15449. 1090±15 BP.

Fnr: 112566.

Datering: AD 897 - 992

Strukturnr: 122517 Grav 15

6) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-17280. 6630± 15 BP.

Fnr: 150738.

Datering: BC 5622 - 5485

Strukturnr: 112517 Grav 15

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 15 fantes nedgravd i fotgrøfta til Haug V. Grava hadde tydelig plyndringsgrop, og inneholdt kun en øks bevart i opprinnelig leie. Kniven ble funnet i gravens fyllmasse, mens pilspissen ble funnet i gjenfylte masser fra plyndringen. Øksetypen dateres av Petersen til 800-tallet. 14C-dateringene bidrar lite til å datere gravkonteksten nærmere.

Kartreferanse/-koordinater: Prosjeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008616, Ø: 499961.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023., E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Litteratur: Petersen, J.1919: De norske vikingesverd. En typologisk-kronologisk studie over vikingetidens vaaben. Videnskapsselskapets Skrifter II. Hist.-fil.klasse 1919, 1.

Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28282/1-91

Gravfunn fra yngre jernalder/vikingtid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Sverd** (tveegget) av jern, var. H-sverd.

Sverd av jern, av H-type. Knappen mangler.

Fnr: 115987.

Mål: L klinge: 78 cm. *L:* 92,0 cm. *B:* 6,3 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

2) **Øks** av jern/tre, var. Petersen Type I.

Øks av jern, av Petersens type I med bevarte rester av treskaft. Øksa er tykk og kort, med tydelige skafthullfliker hvorav de nedre er lengst. Det ble funnet mineraliserte tekstiler i et 0 x 1,5 cm stort område ut mot øksas egg. Disse tekstilene var veldig nedbrutt og er synlig som tråder som krysser hverandre. Trådene stammer trolig fra et vevd stoff der trådene er z- spunnet. Det er ikke mulig beskrive tekstilet ytterligere. I tillegg ble det funnet mineraliserte parallelle fiber, disse fibre stammer trolig fra pels.

Fnr: 116138.

Mål: *L:* 16,7 cm. *B:* 8,5 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

3) **Skjoldbule** av jern, var. R 564.

Skjoldbule av jern, av typen R. 564. Foreligger noe fragmentert, men delvis sammenlimt.

Fnr: 114616.

Mål: *H:* 9,0 cm. *Diam:* 12,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

4) **Skjoldbule** av jern, var. R 562.

Skjoldbule av jern, av type R.562 med brem og rund hvelvet kuppel. Foreligger noe fragmentert.

Fnr: 114904.

Mål: *H:* 7,0 cm. *Diam:* 15,5 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

5) **Skjoldbule** av jern. *Gjenstandsdel:* Fragmenter.

Skjoldbule av jern. Foreligger som >10 fragmenter av ulik størrelse. Enkelte fragmenter viser viser brem og nokså rett vinkel mot kuppelen. Det kan også ses et konkavt bånd i overgangen mellom disse. Ble opprinnelig antatt å tilhøre skjoldbule T28282 :4 da fragmentene lå ved den, men det viser seg at det må være snakk om minst to skjoldbuler. Det har ikke vært mulig å finne ut om noen av fragmentene tilhører T28282:4.

Fnr: 114904.

Mål: Stm: 7,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

6) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Hel kufisk dirhem med donativ stil. Abbasidisk, al-Mutawakkil 'ala-Allah (847-861 AD), Surra man ra'a (Samarra), 238 AH (852/853 AD). Et probermerke langs randen rett under midten på aders side.

Fnr: 150692.

Mål: Diam: 2,6 cm. *Vekt:* 2,781 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

7) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Hel kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Ma'mun (813-833 AD), Madinat Isbahan, 205 AH (820/821 AD). Tre probermerker på venstre side av reversen.

Fnr: 150700.

Mål: Diam: 2,5 cm. *Vekt:* 2,84 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

8) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Tilnærmet hel, men svært korrodert kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Musta'in bi-llah (862-866 AD), 249 AH (863/864 AD). Et probermerke langt nede på venstre side av aversen.

Fnr: 150702.

Mål: Diam: 2,6 cm. *Vekt:* 2,534 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

9) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Hel kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mansur (754-775 AD), al-Basra, 140 AH (757/758 AD). Et probermerke langt oppe til venstre på avers side.

Fnr: 150703.

Mål: Diam: 2,5 cm. *Vekt:* 2,265 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

10) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Tilnærmet hel, men svært korrodert kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mutawakkil 'ala-llah (847-861 AD), 238 AH (852/853 AD). Et probermerke nesten øverst på avers side.

Fnr: 150691.

Mål: Diam: 2,6 cm. *Vekt:* 2,165 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

11) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Tilnærmet hel, men svært korrodert og slitt uidentifisert kufisk dirhem.

Fnr: 150699.

Mål: Diam: 2,6 cm. *Vekt:* 2,087 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

12) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Stort fragment av svært korrodert kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Ma'mun (813-833 AD), 20[×] AH (815–825 AD).

Fnr: 150707.

Mål: Stl: 2,3 cm. *Vekt:* 1,083 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

13) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Halv og korrodert kufisk dirhem. Abbasidisk, Harun al-Rashid (786-809 AD), 1[××] AH, datert ut fra stil til 176–93 AH (792–808 AD). Kuttet.

Fnr: 150675.

Mål: Stl: 2,5 cm. *Vekt:* 1,213 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

14) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Litt under halv kufisk dirhem. Umayyadisk, datert på stil til 90–96 AH (708–715 AD).

Fnr: 150673.

Mål: Stl: 2,6 cm. *Vekt:* 0,778 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

15) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av svært korrodert kufisk dirhem. Minst en av bruddflatene ser kuttet ut.

Fnr: 150674.

Mål: Stl: 1,9 cm. *Vekt:* 0,751 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

16) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Halv kufisk dirhem. Svært korrodert og slitt. Kuttet.

Fnr: 150671.

Mål: Stl: 2,5 cm. *Vekt:* 1,336 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

17) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Tilnærmet halv kufisk dirhem. Abbasidisk, men preget under guvernør Umar b. Hafs, al-‘Abbasiyya, 154 AH (770/771 AD). Kuttet.

Fnr: 150677.

Mål: Stl: 2,5 cm. *Vekt:* 1,401 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

18) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Stort fragment av svært korrodert kufisk dirhem. Umayyadisk, al-Basra, datert ut fra stil til 79–82 AH (698–702 AD).

Fnr: 150676.

Mål: Stl: 2,3 cm. *Vekt:* 0,512 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

19) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av tilnærmet kvart kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mu‘tasim bi-llah (833-842 AD), Madinat al-Salam (Bagdad), 220 AH (835 AD). Trolig kuttet til kvart mynt, men deler av den har forsvunnet etterpå. Flere probermerker på begge sider.

Fnr: 150693.

Mål: Stl: 1,7 cm. *Vekt:* 0,709 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

20) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av svært korrodert og uidentifisert kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150694.

Mål: Stl: 2,2 cm. *Vekt:* 0,796 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

21) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Nesten halv kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Ma‘mun (813-833 AD), Madinat Isbahan, 207 AH (822/823 AD). Kuttet.

Fnr: 150684.

Mål: Stl: 2,2 cm. *Vekt:* 1,1 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

22) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av svært slitt og uidentifisert kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150683.

Mål: Stl: 2,3 cm. *Vekt:* 0,8 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

23) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Umayyadisk, Wasit, datert på stil til 120–126 AH (737–744 AD).

Fnr: 150668.

Mål: Stl: 2,0 cm. *Vekt:* 0,456 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

24) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, men preget av nord-afrikansk guvernør, datert på stil til 160–179 AH (776–796 AD). Trolig kuttet til ca. kvart mynt. Tre probermerker på advers side og noen mulige på revers.

Fnr: 150685.

Mål: Stl: 2,0 cm. *Vekt:* 1,063 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

25) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mansur (754-775 AD), ut fra stil antatt å være fra Madinat al-Salam (Bagdad) 154–159 AH (770–776 AD).

Fnr: 150680.

Mål: Stl: 2,1 cm. *Vekt:* 0,815 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

26) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av svært korrodert og uidentifisert kufisk dirhem. Et probermerke på advers side.

Fnr: 150679.

Mål: Stl: 1,6 cm. *Vekt:* 0,43 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

27) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mansur (754-775 AD), 14[×] AH (757–767 AD). Kuttet til ca. kvart mynt.

Fnr: 150688.

Mål: Stl: 1,8 cm. *Vekt:* 0,671 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

28) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av uidentifisert kufisk dirhem. Trolige probermerker på begge sider.

Fnr: 150687.

Mål: Stl: 1,4 cm. *Vekt:* 0,385 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

29) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Ma'mun (813-833 AD), Madinat Samarqand. Årstall mangler, men basert på stil er den fra 201–207 AH (816–823 AD). Et probermerke på advers side. Ca. kvarte mynten er bevart og den er kuttet.

Fnr: 150672.

Mål: Stl: 1,9 cm. *Vekt:* 0,628 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

30) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Uidentifisert fragment av kufisk dirhem.
Fnr: 150709.

Mål: Stl: 2,0 cm. *Vekt:* 0,722 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

31) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av kufisk dirhem. Umayyadisk, Wasit, [9]5 AH (713/714 AD).
Fnr: 150678.

Mål: Stl: 1,7 cm. *Vekt:* 0,591 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

32) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Uidentifisert fragment av kufisk dirhem. I underkant av kvarte mynten er bevart. Kuttet.
Fnr: 150690.

Mål: Stl: 1,5 cm. *Vekt:* 0,485 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

33) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mahdi (775-785 AD), 16[×] AH (776–786 AD).
Fnr: 150689.

Mål: Stl: 1,3 cm. *Vekt:* 0,289 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

34) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av uidentifisert kufisk dirhem. Delvis kuttet.
Fnr: 150697.

Mål: Stl: 1,7 cm. *Vekt:* 0,487 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

35) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av uidentifisert kufisk dirhem.
Fnr: 150698.

Mål: Stl: 1,7 cm. *Vekt:* 0,291 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

36) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av kufisk dirhem. Umayyadisk, Wasit, datert på stil til 99–107 AH (717–726 AD).
Kuttet.

Fnr: 150710.
Mål: Stl: 1,2 cm. *Vekt:* 0,235 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

37) **Mynt** (dirhem) av sølv.
Fragment av svært korrodert og uidentifisert kufisk dirhem.
Fnr: 150667.

Mål: Stl: 1,3 cm. *Vekt:* 0,104 gram.
Strukturnr: 111946 Grav 16

38) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av uidentifisert og svært korrodert kufisk dirhem. Minst tre probermerker på den ene siden.

Fnr: 150669.

Mål: Stl: 1,2 cm. *Vekt:* 0,139 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

39) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av uidentifisert og svært korrodert og slitt kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150682.

Mål: Stl: 1,3 cm. *Vekt:* 0,459 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

40) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk, al-Mansur (754-775 AD), datert på stil til 134–46 AH (754–764 AD).

Fnr: 150701.

Mål: Stl: 1,4 cm. *Vekt:* 0,483 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

41) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Svært korrodert fragment av kufisk dirhem. Abbasidisk eller samtidig, datert på stil til ca. [2(2–6)]9 AH. (843–883 AD).

Fnr: 150705.

Mål: Stl: 1,4 cm. *Vekt:* 0,34 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

42) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert fragment av kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150686.

Mål: Stl: 0,7 cm. *Vekt:* 0,072 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

43) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert fragment av kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150681.

Mål: Stl: 0,7 cm. *Vekt:* 0,102 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

44) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert og svært korrodert myntfragment. Trolig kufisk dirhem.

Fnr: 150708.

Mål: Stl: 0,9 cm. *Vekt:* 0,103 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

45) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert myntfragment. Trolig kufisk dirhem.

Fnr: 150670.

Mål: Stl: 0,7 cm. *Vekt:* 0,033 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

46) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert fragment av kufisk dirhem. Kuttet.

Fnr: 150711.

Mål: Stl: 0,5 cm. *Vekt:* 0,056 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

47) **Mynt** (dirhem) av sølv.

Uidentifisert myntfragment. Trolig kufisk dirhem.

Fnr: 150712.

Mål: Stl: 0,7 cm. *Vekt:* 0,025 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

48) **Nagle** av sølv.

Fragment av nagle av sølv.

Fnr: 150696.

Mål: Stl: 0,6 cm. *Vekt:* 0,076 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

49) **Betalingssølv** av sølv.

Avlangt stykke sølv. Ovalt avsluttet i den ene enden. Brukket eller kuttet i den andre.

Fnr: 150695.

Mål: Stl: 0,9 cm. *Vekt:* 0,219 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

50) **Betalingssølv** av sølv.

Et lite stykke sølv. Mulig avkutt av barre.

Fnr: 150704.

Mål: Stl: 0,8 cm. *Vekt:* 0,418 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

51) **Betalingssølv** av sølv.

En oval kule av sølv. Mulig produksjonsavfall fra støping.

Fnr: 150706.

Mål: Stl: 0,8 cm. *Vekt:* 0,827 gram.

Strukturnr: 111946 Grav 16

52) **Pilspiss** av jern, *var.* R 551.

Pilspiss av jern med kløftet blad som R.551. Jevnt konvergerende sidekanter som møtes i en tydelig tangeavsats. Tangen har rund form. Odden er kløftet i en V, med innadvendte eggside, hvorav kun den ene eggen foreligger.

Fnr: 114412.

Mål: Største bevarte bredde: 2,5 cm. *L:* 11,8 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

53) **Pilspiss** av jern. *Antall fragmenter:* 4

Pilspiss av jern, med smal firesidig form av type som trolig er stridspil. Det ble funnet bevart treverk rundt tangen.

Fnr: 116141.

Mål: L: 9,2 cm. *T:* 0,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

54) **Spenne** (oval enkel skålspenne) av kobberlegering, var. JP 12.

Oval enkel skålspenne av kobberlegering. Variant av Berdalstypen, typen JP. 12. På baksiden av skålspennen ved nålefestet er det bevart en del fiber samt en Z- spunnet tråd med en lengde på 1 cm. Tekstil funnet i tilknytning til spenna finnes under: 90.

Fnr: 115052.

Strukturnr: 111946 Grav 16

55) **Vevspyd** av jern, var. R 440.

Vevspyd av jern, av typen R. 444 med kort åpen fal som er plassert i vinkel på bladet. Falen er festet med stifter. Flere steder på bladet er det bevart rester av mineraliserte fiber. På den ene siden av falen ser det ut til å være bevart vevd tekstil. Man kan se tråder ligger over og under hverandre, men overflaten er så sammenfiltret at binding og spinneretning ikke kan identifiseres. På bladets midtre og nederste del er det synlig parallelle fiber, i ca. 1 cm lengde. Dette er trolig rester etter pels/skinnefell.

Fnr: 116136.

Mål: Stl: 73,0 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

56) **Spinnehjul** av leire. *Antall fragmenter:* 3

Spinnehjul av leire. Foreligger noe fragmentert og ufullstendig. Spinnehjulet har flat underside og hvelvet overside. Hullet har en diameter på 0,9 cm.

Fnr: 150632.

Mål: Diam: 4,8 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

57) **Spinnehjul** av leire. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Spinnehjul av leire. Kun et lite fragment med del av hullet foreligger. Hullet har hatt en diameter på ca. 0,4 cm.

Fnr: 150632.

Mål: Stm: 2,1 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

58) **Nål** (synål) av jern. *Antall fragmenter:* 2

Synål av jern. Nålas bakre ende er flat med øye, mens nåla får et stadig rundere tverrsnitt fremover mot spissen. Foreligger noe ukomplett.

Fnr: 150629.

Mål: L: 1,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

59) **Vektlodd** (R 481) av blylegering.

Vektlodd av blylegering, av type lignende R481. Tekstil funnet i tilknytning til loddet finnes under: 89.

Fnr: 116381.

Mål: H: 1,4 cm. *Diam:* 1,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

60) **Hammer** (tynslehammer) av jern/organisk materiale, fjær, var. R 394.

Tynslehammer av jern, av type R. 394 med bevart organisk materiale på deler av overflaten. Det organiske materialet kan være rester etter tråd eller fjær.

Fnr: 116287.

Mål: Stl: 12,2 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

61) **Bryne** (hein) av sandstein.

Bryne av sandstein med rødbrun farge. Svært finkornet stein. Brynet har firkantet tverrsnitt.

Fnr: 116382.

Mål: Stl: 9,8 cm. *Stb:* 2,3 cm. *Stt:* 1,0 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

62) **Ildslagningsstein** (ildflint) av flint. *Antall:* 2.

Ildslagningsstein av flint, av type ildflint. To stykker. Begge stykkene har kraftige bruksspor som kan være forenelig med bruk som ildflint.

Fnr: 150633.

Mål: Stm: 3,9 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

63) **Nagle** (nitnagle) av jern/bein, brent bein. *Antall:* 6.

Nitnagle av jern, seks stk. Alle har rester etter brent bein.

Fnr: 150631.

Mål: Stl: 1,6 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

64) **Nagle** (nitnagle) av jern/tre. *Antall:* 2.

Nitnagle av jern. To fragmenter som ikke direkte passer sammen. Bevart treverk rundt nitene.

Fnr: 150647.

Mål: Hodet har største mål på 0,9 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

65) **Spiker** av jern. *Antall:* 2.

Spiker av jern, av liten størrelse. To hoder, og en stilk. Bevart treverk i tilknytning til gjenstandene.

Fnr: 150628.

Mål: Største mål hode: 1,1 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

66) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Spikeren har rundt hode og stilk med firkantet tverrsnitt. Stilken er ikke fullstendig. Stilken har bevart rester av treverk.

Fnr: 115348.

Mål: Hode: 1,8 cm *Stl:* 1,8 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

67) **Spiker** av jern/tre.

Spiker av jern. Hodet har noe ujevn form. Stilken er ufullstendig. Det er bevart noe treverk rundt stilken.

Fnr: 114753.

Mål: St. mål hode: 1,2 cm. *Stl:* 1,2 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

68) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Spikeren er nokså liten med rundt hode og stilk med rundt tverrsnitt. Spikerens stilk er bøyd i rett vinkel.

Fnr: 114806.

Mål: Hode diam.: 0,9 cm. *Stl:* 2,3 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

69) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Spikeren har tilnærmet kvadratisk hodeform og stilk som flater ut mot spissen.

Fnr: 114807.

Mål: Stm hode: 1,5 cm. *Stl:* 3,4 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

70) **Spiker** av jern/tre.

Spiker av jern. Spikeren har rundt hode, og stilk som er bøyd mot spissen. Det er bevart noe treverk rundt stilken.

Fnr: 150622.

Mål: Hode: 1,7 cm *Stl:* 3,3 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

71) **Spiker** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Spiker av jern med ovalt hode og tilnærmet firkantet stilk.

Fnr: 113701.

Mål: Stm hode: 2,2 cm. *Stl:* 4,9 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

72) **Spiker** av jern.

Spiker av jern. Hode og del av stilk foreligger. Hodet er tilnærmet rundt.

Fnr: 150616.

Mål: Diam. hode: 1,7 cm. *Stl:* 1,5 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

73) **Haspe** (skrinhaspe) av jern.

Haspe av jern. Gjenstanden består av en krampe med utbøyd legg til feste gjennom treverk, og en jerntein som er ombøyd denne. Haspen er noe fragmentert, men har bevart antydning til krok i den motsatte enden fra krampen.

Fnr: 112224.

Strukturnr: 111946 Grav 16

74) **Ukjent** av jern/tre. *Antall fragmenter:* 2

Ukjent av jern, med rest av bevart treverk. Gjenstanden består av spiss jerntein som blir bredere mot midten.

Fnr: 116751.

Mål: *Stm:* 4,0 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

75) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 3

Ukjent av jern. Tynne jernfragmenter av uviss gjenstand.

Fnr: 150621.

Mål: *T:* 0,3 cm. *Stm:* 5,4 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

76) **Skjoldbule** av jern. *Gjenstandsdel:* fragmenter. *Antall fragmenter:* >10

Skjoldbule av jern, fragmenter. Det største fragmentet er fra overgang mellom kuppel og brem, og har et konkavt parti. Uvisst hvilken skjoldbule fragmentene tilhører.

Fnr: 150620.

Mål: Stm: 5,7 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

77) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Består av en flat plate av jern med bevart treverk på begge sider.

Fnr: 116380.

Mål: Stt: 0,4 cm. *Stm:* 6,4 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

78) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Avlangt, tynt jernstykke med bevart treverk og et noe trekantet tverrsnitt.

Fnr: 115395.

Mål: Stl: 5,0 cm. *Stb:* 1,8 cm. *Stt:* 0,4 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

79) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Ukjent gjenstand av jern. To nokså flate fragmenter av jern, med bevart treverk

Fnr: 116756.

Mål: Stt: 0,4 cm. *Stm:* 3,0 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

80) **Ukjent** av jern. *Gjenstandsdel:* fragment.

Ukjentgjenstand av jern. Fragment med liten nagle gjennom. Uklart hvilken gjenstand den er et fragment av.

Fnr: 114756.

Mål: Stm: 2,5 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

81) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Ukjent gjenstand av jern. To fragmenter av tynne jernfragmenter. Den ene har en liten nagle gjennom seg.

Fnr: 150616.

Mål: T: 0,3 cm. *Stm:* 2,0 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

82) **Spiker** av jern. *Gjenstandsdel:* stilk.

Spiker av jern. Bevart stilk.

Fnr: 115358.

Mål: Stm: 3,1 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

83) **Slagg** av slagg.

Slagg av slagg

Fnr: 150612.

Mål: Stm: 3,9 cm.

Strukturnr: 111946 Grav 16

84) **Slagg** av slagg.

Slagg av slagg.

Fnr: 150615.

Mål: Stm: 2,7 cm.

Struktur: 111946 Grav 16

85) **Slagg** av slagg.

Slagg av slagg.

Fnr: 112108.

Mål: Stm: 6,0 cm.

Struktur: 111946 Grav 16

86) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekull av bjørk fra skaftet til øks T28282:2. TRa-15895. 1105±15 BP.

Fnr: 131314.

Datering: AD 892 - 993

Struktur: 111946 Grav 16

87) **Prøve** (trekullprøve) av tre.

Trekullprøve av tofrøbladet art. TRa-15466. 1295±20 BP.

Fnr: 116213.

Datering: AD 665 - 769

Struktur: 111946 Grav 16

88) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-16389. 1135±15 BP.

Fnr: 150659.

Datering: AD 881 - 979

Struktur: 111946 Grav 16

89) **Tekstil** (vevet) av ull.

Vevd tekstil av det som trolig er animalske fieber. Tekstilet er vevd i 2/2 kypert og har 12/8 tråder per cm og er spunnet i Z/Z. Trådene har grupperte renningstråder som vil danne visuelle skråstilte linjer i tekstilet.

Fnr: 116381.

Mål: Stl: 1,3 cm.

Struktur: 111946 Grav 16. Tekstilet er funnet på toppen av vektlodd T28282: 59.

90) **Tekstil** (vevet) av tekstil, Animalsk. *Antall fragmenter:* 4

Vevd tekstil og en del spunnede tråder. Tekstilet er vevd i 2/2 kypert og er spunnet i Z/Z. Det er ikke mulig å fastslå antall tråder per. cm. da fragmentet holder på gli fra hverandre.

Fnr: 115052.

Mål: Målet er tatt på det største fragmentet. *L:* 1,2 cm. *B:* 1,5 cm.

Struktur: 111946 Grav 16. Tekstilene er funnet til tilknytning til T28282:54 skålspenne.

91) **Pung** (Skinnpung) av organisk materiale/skinn. *Antall fragmenter:* 7

7 fragmenter av skinnpung

Fnr: 116139.

Struktur: 111946 Grav 16

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 16 var ei inhumasjonsgrav gravd ned i fotgrøfta til Haug V. Grava hadde steinsetting rundt selve begravelsen, og en utstrekning på 245 x 130 cm. Dybden var omtrent 55 cm. Graven hadde funn i ulike nivå. Grav 16 ble datert til 900-tallet. Alle myntbestemmelser som inneholder kalifat, myntherre, myntsted og pregeår er utført av Viacheslav Kuleshov, Numismatiske Forskningsgruppen, Institutionen för arkeologi och antikens kultur, Stockholms Universitet og basert på fotografier. De øvrige har ikke blitt forevist ham.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008618, Ø: 499960.7.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Litteratur: Petersen, J.1919: De norske vikingesverd. En typologisk-kronologisk studie over vikingetidens vaaben. Videnskapselskapets Skrifter II. Hist.-fil.klasse 1919, 1.

Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Petersen, J.1928: Vikingetidens smykker. Stavanger museums skrifter; 2.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28473

Gravfunn fra yngre jernalder fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

Prøve (trekullprøve) av trekull, vier/osp.

TRa-14649. 1165±15 BP.

Fnr: 108472.

Datering: AD 772 - 951

Strukturnr: 104806 Grav 5

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra. Grav 5 ble tolket som en inhumasjonsgrav uten bevarte gjenstandsfunn, men med rest etter organisk lag av samme type som funnet i sikre gravkontekster i området. Graven hadde en bevart utstrekning på 170 x 100 cm, og en bevart dybde på kun 7 cm.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008564.5, Ø: 499994.4.
LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28474

Gravfunn fra yngre jernalder fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

Prøve (trekullprøve) av trekull, or.

Trekullprøve.TRa-15440. 1270±15

BP.

Fnr: 108711.

Datering: AD 675 - 775

Strukturnr: 101712 Grav 7

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 7 ble tolket som en inhumasjonsgrav uten bevarte gjenstandsfunn, men med rest etter organisk lag av samme type som ble funnet i sikre gravkontekster i området.Graven hadde en utstrekning på 240 x 85 cm, og en dybde på 15 cm. Graven ble datert til merovingertid, 700-tallet.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008566.8, Ø: 499999.5.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. , , NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28475/1-8

Gravfunn fra merovingertid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Stift** av

kobberlegering. Stift av

kobberlegering. *Fnr:*

150653.

Mål: L: 1,3 cm.

Strukturnr: 131318 Grav 17

2) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein av hest, ubest. stort pattedyr og ubest. pattedyr.

Fnr: 150634. *Vekt:* 9,1 gram.

Strukturnr: 131318 Grav 17

3) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale av bein. Bein fra ubest. pattedyr.

Fnr: 150635. *Vekt:* 26,1 gram.

Strukturnr: 131318 Grav 17

4) **Osteologisk materiale** (brent osteologisk) av bein.

Brent osteologisk materiale. Bein av menneske, hund og ubest. pattedyr.

Fnr: 150636. *Vekt:* 52,2 gram.

Strukturnr: 131318 Grav 17

5) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk. TRa-15452. AD 564 - 595, AD 547 - 606.

Fnr: 113088.

Datering: 1490±10 BP

Grav 17

6) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk. TRa-15454. AD 621 - 647, AD 608 - 652

Fnr: 113090.

Datering: 1420±15 BP

Strukturnr: 131318 Grav 17

7) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk. TRa-15453. AD 613 - 640, AD 599 - 652.

Fnr: 113089.

Datering: 1435±15 BP

Grav 17

8) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av ukjent art. TRa-15455. AD 686 - 776.

Fnr: 113117. *Vekt:* 0,05 gram.

Datering: 1250±15 BP

Strukturnr: 112865 Fotgrøft rundt Haug VIII

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 17 besto av tre konsentrasjoner med trekull og brent bein innenfor fotgrøfta til Haug VIII, og tolkes som en kremasjon. Kun ett gjenstandsfunn ble funnet i tilknytning til graven; unr: 1. Videre ble det samlet inn brent bein; Unr: 2-4. 14C-prøver fra graven ble analysert; unr: 5-7. Graven dateres til merovingertid, 600-tallet.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008625, Ø: 499962.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023, NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28476/1-2

Gravfunn fra **jernalder** fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Pilspiss** av jern. *Antall fragmenter:* >5

Pilspiss av jern. P. har firkantet tverrsnitt, og er bredest midt på og smalere i begge ender. Bevart treverk i den enden antyder at dette er en tange. Trolig en stridspil.

Fnr: 113850.

Mål: Stm: 8,1 cm.

Strukturnr: 113705 Grav 18

2) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-15461. 1555±10

BP. *Fnr:* 114811.

Datering: AD 427 - 550

Strukturnr: 113705 Grav 18

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 18 ble tolket som et mulig dødehus av samme type som Grav 13. Det var kun bevart deler av vegggrøften til dødehuset.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008608, Ø: 499962.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28477/1-3

Gravfunn fra **jernalder** fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Kniv** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Kniv av jern, med bevart treverk rundt store deler av gjenstanden. Vanskelig å typebestemme pga treverk og bevaringsgrad.

Fnr: 107213.

Mål: Stl: 7,4 cm.

Strukturnr: 116901 Grav 19

2) **Prøve** (trekullprøve) av tre, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-16392. 980±15

BP. *Fnr:* 150662.

Datering: AD 1022 - 1152

Strukturnr: 116901 Grav 19

3) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Trekullprøve av furu. TRa-17281. 2460 ± 15 BP.

Fnr: 150737.

Datering: BC 753 - 423

Strukturnr: 116901 Grav 19

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Grav 19 ble tolket som en inhumasjonsgrav, med kun et bevart gjenstandsfunn. Graven besto av en nedgravning på 145 x 85 cm, og med en dybde på 11 cm. Det ble observert et organisk bunnlag i graven på lik linje med de fleste inhumasjonsgravene på lokaliteten. 14C-dateringen av dette organiske bunnlaget er åpenbart eldre enn gravkonteksten, mens 14C-dateringen av treverk fra kniven framstår noe for ung. Det er dermed ikke mulig å datere graven nøyaktig. *Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008559, Ø: 499988.*

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

T28478/1-72

Boplassfunn fra jernalder fra SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Perle** (segmentert) av glass.

Perle av glass. Segmentert perle bestående av to ledd. Gullfoliert.

Fnr: 114651.

Mål: B: 0,5 cm. *H:* 1,3 cm.

Strukturnr: 114489 Kullag

2) **Perle** av glass.

Perle av glass/glassfluss. Perla er sterkt varmepåvirket.

Fnr: 114202.

Mål: B: 1,0 cm. *H:* 0,5 cm.

Strukturnr: 114132

3) **Perle** (kuleformet) av glass.

Perle av glass. Kuleformet med avflatning i endekantene. Varmepåvirket.

Fnr: 114404.

Mål: B: 0,8 cm. *H:* 0,5 cm.

Strukturnr: 115986

4) **Perle** av glass.

Perle av glass/glassfluss. Perla er sterkt varmepåvirket så opprinnelig form er uvisst.

Fnr: 113607.

Mål: Stm: 1,2 cm.

Strukturnr: 107310

5) **Pilspiss** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Pilspiss av jern, av uvisst type. Liten pilspiss, med bladformet blad.

Fnr: 109700.

Mål: Stl: 9,7 cm. *Stb:* 2,3 cm.

Strukturnr: 109664 Kullfleck

6) **Hammer** av jern, *var.* R.395.

Hammer av jern, av type lik

R.395. *Fnr:* 103104.

Strukturnr: 102656 Dyrkningslag

7) **Syl** av jern, *var.* Petersens fig. 126.

Syl av jern, av type lik Petersens fig. 126. Sylen har firkantet tverrsnitt og er bredest midt på og smalere i begge ender.

Fnr: 111125.

Mål: L: 13,5 cm. *Stt:* 1,0 cm.

Strukturnr: 106390 Haugmasse i Haug III

8) **Søkke** av kleber.

Søkke av kleber. Søkket har avlang form med noe større bredde i den ene enden. Det er hull i begge ender, hvorav det største ligger i den bredeste enden og har en fure i forlengelsen av hullet. Det er tildannet smale striper flere steder på søkket. To steder finnes det forsenkninger som kan minne om støpeformer for små knapper el., den ene fremstår som dekor rundt det største hullet.

Fnr: 111212.

Mål: L: 7,3 cm. *B:* 2,6 cm. *T:* 2,2 cm.

Strukturnr: 106426 Funnet over Fotgrøft Haug III

9) **Lås** av jern. *Gjenstandsdel:* låsefjær. *Antall fragmenter:* 2

Låsefjær av jern med tre fliker plassert på det brede partiet sentralt. Gjesntanden blir smalere mot begge ender. Den ene enden har en spiralformet avslutning, mens den andre enden har en bruddflate.

Fnr: 113510.

Mål: Stl: 11,4 cm.

Strukturnr: 107310 Deponert lag i fotgrøft rundt Haug IV.

10) **Hank** (skrinhank) av jern, *var.* R.451.

Skrinhank av jern, av type lik R. 451. Hanken har bevart en av sine oppsnurrete endeavslutninger, mens den andre er borte. Det er også bevart del av krampe til feste av håndtaket på denne ene siden.

Fnr: 107052.

Mål: L: 6,7 cm. *B:* 1,4 cm.

Strukturnr: 150536 Kullfleck

11) **Bryne** (hein) av sandstein. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Bryne av sandstein, som foreligger fragmentert. Sandsteinen har rødbrun farge og er svært finkornet.

Fnr: 110532.

Mål: Stl: 9,9 cm. *Stb:* 4,0 cm. *Stt:* 3,0 cm.

Strukturnr: 102656 Dyrkningslag

12) **Slipestein** av sandstein. *Gjenstandsdel:*

Fragment. Slipestein av sandstein. Fragment av
uvisst type.

Fnr: 111723.

Mål: Stm: 4,9 cm.

Strukturnr: 106390 Masse i Haug III

13) **Dekorelement** av jern. *Gjenstandsdel:* fragment.

Dekorelement av jern. Fragmentet består av en oppsnurret spiral, som trolig representerer
endeavslutningen på en skrinhank eller annen gjenstand.

Fnr: 107051.

Mål: Stm: 1,8 cm.

Strukturnr: 150536 Kullfleck

14) **Hjalt** av jern, *var.* underhjalt.

Hjalt av jern. Underhjalt av flat type med avrundete sider. Hullet har spissoval form og en
engde på 4,5 cm og 0,5 cm bredde.

Fnr: 103772.

Mål: L: 8,6 cm. *B:* 2,3 cm. *T:* 0,9 cm.

Dyrkningslag

15) **Kniv** av jern.

Kniv av jern, av ukjent type. Den lille kniven har nokså jevn overgang fra tange til blad og en
buet rygglinje. Foreligger fragmentert i både tange- og oddparti.

Fnr: 111185.

Mål: Stl: 6,5 cm. *Stb:* 1,8 cm.

Dyrkningslag (Funnet omtrent en halv meter nordvest for Grav 16)

16) **Pilspiss** av jern. *Gjenstandsdel:* Oddfragment.

Pilspiss av jern. Trolig oddpartiet til pilspiss. Spissen er smal med firkantet tverrsnitt. Kun
oddpartiet er bevart.

Fnr: 102500.

Mål: Stl: 5,2 cm.

Dyrkningslag (Funnet like over Grav 13, dødehus)

17) **Ukjent** av kobberlegering. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Ukjent gjenstandsfragment av kobberlegering. Et lite fragment med prikkdekor, en linje går
i fragmentets lengderetning, mens en kortere rekke krysser denne på tvers slik at det danner
en form for korsform.

Fnr: 102470.

Mål: Stl: 2,4 cm. *Stb:* 1,2 cm. *Stt:* 0,3 cm.

Dyrkningslag (Funnet over fotgrøfta rundt Haug
X)

18) **Remspenne** av jern.

Remspenne av jern. Består av oval ramme og ten som løper om denne.

Fnr: 110512.

Mål: L: 3,0 cm. *B:* 1,9 cm. *T:* 0,4 cm.

Dyrkningslag, like ved Grav 10 og 11

19) **Nål** av jern. *Gjenstandsdeler:* fragment.

Nål av jern. Mulig synål. Foreligger noe fragmentert.

Fnr: 103285.

Mål: Stl: 2,5 cm. *Diam:* 0,3 cm.

Dyrkningslag (Funnet 1,2 meter nordøst for fotgrøfta rundt Haug III)

20) **Nål** av jern. *Gjenstandsdeler:* Fragment.

Nål av jern. Mulig synål. Foreligger noe fragmentert.

Fnr: 103364.

Mål: Stl: 2,6 cm. *Diam:* 0,3 cm.

Dyrkningslag (Funnet en halv meter vest for Grav 16)

21) **Nål** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Nål av jern. Mulig nål, som er bøyd på midten.

Fnr: 110793.

Mål: Total lengde: ca. 6 cm.

Strukturnr: 102154 Esse

22) **Beslag** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Beslag av jern, av uviss karakter. Smal i den ene enden, og stadig bredere mot den andre siden. En liten nagle står igjennom den smaleste enden. Brudd i begge sider. Baksiden er svakt konkav.

Fnr: 103363.

Dyrkningslag (Over fotgrøfta til Haug VIII, omtrent 1,2 meter NV for Grav 16)

23) **Spiker** av jern. *Antall:* 2. *Antall fragmenter:* 3

Spiker av jern. To stk. Den ene spikeren har rundt hode og stilk med firekantet tverrsnitt.

Fnr: 110793.

Mål: *Diam. hode:* 1,3 cm. *L:* 2,9 cm.

Strukturnr: 102154 Esse

24) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Gjenstanden består av et smalt, flatt jernstykke med en bøy i den ene siden. Begge ender har bruddflater.

Fnr: 103632.

Mål: B: 1,2 cm. *Stl:* 6,5 cm. *Stt:* 0,6 cm.

Strukturnr: 102154 Esse

25) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Ukjent gjenstand av jern. Flatt og bredt fragment. Stykket er bøyd, men det er visst om det er av sekundær art.

Fnr: 105851.

Mål: Stl: 7,8 cm. *Stb:* 3,8 cm. *Stt:* 0,3 cm.

Dyrkningslag (Over nedgravning 111677)

26) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Består av tein som bøyes om seg selv i den ene enden. Det er en bruddflate i den andre enden.

Fnr: 105823.

Mål: Stm: 2,5 cm.

Dyrkningslag (over nedgravning 107262)

27) **Ukjent** av jern. *Antall fragmenter: 11*

Ukjent gjenstand av jern. Består av små fragmenter av flate jernstykker.

Fnr: 102978.

Mål: Stt: 0,3 cm. Stm: 3,0 cm.

Dyrkningslag (Funnet over fotgrøfta til Haug III)

28) **Ukjent** av jern.

Ukjent gjenstand av jern. Gjenstanden er flat og smal med svak krumning og gjennomgående nagle.

Fnr: 103286.

Mål: Stb: 1,8 cm. Stt: 0,6 cm. Stm: 4,3 cm.

Dyrkningslag (Funnet over fotgrøfta rundt Haug III)

29) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Klinknagle av jern, i usedvanlig god stand.

Fnr: 105835.

Dyrkningslag (Over Haug IX)

30) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-16384, 1185±10

BP. *Fnr: 109045.*

Datering: AD 772 - 890

Strukturnr: 104532 Fotgrøft rundt Haug I

31) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-16383, 1230±10

BP. *Fnr: 109044.*

Datering: AD 706 - 877

Strukturnr: 104532 Fotgrøft rundt Haug I

32) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.

Trekullprøve av or. TRa-14651, 1295±15

BP. *Fnr: 109306.*

Datering: AD 666 - 775

Strukturnr: 104532 Fotgrøft rundt Haug I

33) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-17283, 1475±15

BP. *Fnr: 150736.*

Datering: AD 565 - 640

Strukturnr: 106025 Fotgrøft rundt Haug II

34) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or/bjørk/hassel.

Trekullprøve av or/bjørk/hassel. TRa-15443, 1555±15

BP. *Fnr: 111633.*

Datering: AD 435 - 569

Strukturnr: 111606 Ardspor under Haug III

- 35) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or, TRa-16386, 940±10
BP *Fnr*: 111592.
Datering: AD 1040 - 1158
Struktur: 106426 Fotgrøft rundt Haug III
- 36) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk, TRa-17275, 1610±15
BP. *Fnr*: 115976.
Struktur: 115921 Lag
- 37) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, korn/frø/planterester.
Trekullprøve av korn/frø/planterester, TRa-17279, 1580±15
BP. *Fnr*: 116794.
Datering: AD 431 - 545
Struktur: 116627 Ardsfor under Haug IX
- 38) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, hassel.
Trekullprøve av hassel. TRa-15465, 1205±15
BP. *Fnr*: 116209.
Datering: AD 782 - 881
Struktur: 115563 Fotgrøft rundt Haug IX
- 39) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-15464, 1200±10
BP. *Fnr*: 115982. *Vekt*: 1,4 gram.
Datering: AD 774 - 883
Struktur: 115563 fotgrøft rundt Haug IX
- 40) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-17278, 1170±10
BP. *Fnr*: 116052.
Datering: AD 772 - 943
Struktur: 115563 Fotgrøft rundt Haug IX
- 41) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15458, 1685±15
BP. *Fnr*: 113854. *Vekt*: 0,6 gram.
Datering: AD 263 - 416
Struktur: 113702 Lag
- 42) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15450, 1545±15
BP.
Fnr: 112572. *Vekt*: 0,1 gram.
Datering: AD 436 - 581
Struktur: 111312 Fotgrøft rundt Haug IV
- 43) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.

Trekullprøve av bjørk. TRa-15457, 1510±15
BP. *Fnr*: 113609.

Datering: AD 546 - 599

*Struktur*nr: 107310 Lag

44) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, hassel.
Trekullprøve av hassel. TRa-15460, 1210±10
BP. *Fnr*: 114717. *Vekt*: 1,1 gram.

Datering: AD 784 - 879

*Struktur*nr: 111312 Fotgrøft rundt Haug IV

45) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or, TRa-17276, 1215±10
BP. *Fnr*: 114214.

Datering: AD 774 - 878

*Struktur*nr: 114132 Lag

46) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-16387, 1205±15
BP. *Fnr*: 116564.

Datering: AD 783 - 881

*Struktur*nr: 116467 Lag

47) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or/hassel.
Trekullprøve av or/hassel. TRa-15456, 1185±15
BP. *Fnr*: 113515.

Datering: AD 772 - 890

*Struktur*nr: 111399 Fotgrøft rundt Haug V

48) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-15459, 1130±15
BP. *Fnr*: 114707.

Datering: AD 885 - 980

*Struktur*nr: 111475 Fotgrøft rundt Haug X

49) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15451, 1470±15
BP. *Fnr*: 112737. *Vekt*: 1,3 gram.

Datering: AD 572 - 641

*Struktur*nr: 150529 Fotgrøft rundt Haug VI

50) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-16067, 1115±15
BP. *Fnr*: 103728. *Vekt*: 0,34 gram.

Datering: AD 892 - 989

*Struktur*nr: 102154 Ovnstruktur/esse

51) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, hassel.
Trekullprøve av hassel. TRa-15462, 1290±10
BP. *Fnr*: 114813. *Vekt*: 2,7 gram.

Datering: AD 670 - 775
Strukturnr: 150438 Lag

52) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14644, 1730±15
BP. *Fnr:* 106169. *Vekt:* 13,96 gram.
Datering: AD 252 - 402
Strukturnr: 100629 Kokegrop

53) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or/hegg/rogn.
Trekullprøve av or/hegg/rogn. TRa-14652, 1710±10
BP. *Fnr:* 109327. *Vekt:* 1,68 gram.
Datering: AD 259 - 405
Strukturnr: 103477 Kokegrop

54) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-14643, 1555±15
BP. *Fnr:* 103718. *Vekt:* 1,76 gram.
Datering: AD 435 - 569
Strukturnr: 102415 Kokegrop

55) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15463, 1550±15
BP. *Fnr:* 115496. *Vekt:* 9,3 gram.
Datering: AD 435 - 575
Strukturnr: 114462 Kokegrop

56) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-14656, 1250±15
BP. *Fnr:* 110669. *Vekt:* 1,75 gram.
Datering: AD 680 - 827
Strukturnr: 110627 Kokegrop

57) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14655, 1245±15
BP. *Fnr:* 110667. *Vekt:* 1,6 gram.
Datering: AD 682 - 872
Strukturnr: 110592 Kokegrop

58) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14654, 1255±15
BP. *Fnr:* 110437. *Vekt:* 1,56 gram.
Datering: AD 679 - 823
Strukturnr: 102471 Ildsted

59) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or/bjørk.
Trekullprøve av or/bjørk. TRa-14646, 1115±15
BP.
Fnr: 107204. *Vekt:* 16,51 gram.
Datering: AD 892 - 989

Strukturnr: 107114 Kullflekk

60) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-16388, 7410±20
BP. *Fnr:* 116645.

Datering: BC 6376 - 6229

Strukturnr: 116383 Nedgravning

61) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-16382, 6205±20
BP. *Fnr:* 108866. *Vekt:* 0,23 gram.

Datering: BC 5286 - 5056

Strukturnr: 150514 Nedgravning

62) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-14658, 1425±15
BP. *Fnr:* 110779. *Vekt:* 0,08 gram.

Datering: AD 604 - 651

Strukturnr: 102317 Nedgravning

63) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Trekullprøve av tofrøbladet art. TRa-14653, 1305±15 BP.
Fnr: 109955. *Vekt:* 0,01 gram.

Datering: AD 662 - 775

Strukturnr: 104335 Nedgravning

64) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-14657, 1275±15
BP. *Fnr:* 110778. *Vekt:* 0,16 gram.

Datering: AD 675 - 774

Strukturnr: 102317 Nedgravning

65) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk.
Trekullprøve av bjørk. TRa-15448, 950±15
BP. *Fnr:* 112565. *Vekt:* 1 gram.

Datering: AD 1033 - 1158

Strukturnr: 111733 Lag

66) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, or.
Trekullprøve av or. TRa-17277, 950±10
BP. *Fnr:* 116328.

Datering: AD 1035 - 1156

Strukturnr: 115986 Lag

67) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, bjørk/or.
Trekullprøve av bjørk/or. TRa-15439, 920±10
BP. *Fnr:* 108470. *Vekt:* 1,63 gram.

Datering: AD 1045 - 1167

Strukturnr: 108220 Lag

68) **Prøve** (trekullprøve) av trekull, vier.
Trekullprøve av vier. TRa-16385, 955±10
BP. Fnr: 109662. Vekt: 3,7 gram.
Datering: AD 1034 - 1153
Struktur: 109639 Kullfleck

69) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum, trekull ≤3 ml. Trekull (%): 0,88. Poaceae (gress):
1 stk. Uidentifiserte frø/frukter: 1cf. Cenococcum sclerotier: Abundant. Uidentifisert
kokong: 1 stk.
Fnr: 106044.
Struktur: 104532 Fotgrøft rundt Haug I

70) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull, 5 ml. Trekull (%): 0,39. Caryophyllaceae
(nellikfamilien): 1 + 1cf. Potentilla erecta (tepperot): 1cf. Cenococcum sclerotier: abundant.
Uidentifisert kokong: 1 stk.
Fnr: 109045.
Struktur: 104532 Fotgrøft rundt Haug I

71) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Inneholder: Volum trekull (%): 5 ml (0,6%). Rubus idaeus
(bringebær) 1 stk., Poaceae (gress): 34 stk., Ran. acris/repens (soleie): 5stk., Rumex
acetosella (småsyre): 1 stk., Rumex sp. (syre): 1 stk., Stellaria media (vassarve): 1 stk.,
Spergula arvensis (linbendel): 1 stk. Sum gressmarkindikatorer: 40 stk. Sum
dyrkningsindikatorer: 3 stk. Sum hosholdning: 1 stk. Uidentifiserte frø/frukt: 2 stk.
Cenococcum sclerotier - abundant.
Fnr: 116794.
Struktur: 116627 Ardspor under Haug IX

72) **Prøve** (makrofossilprøve) av organisk materiale, forkullet.
Prøve av makrofossil. Innhold: Volum trekull: ≤3 ml. Trekull %: 0,16. Sum frø/frukter= 0.
Cenococcum sclerotier - Abundant. Uidentifisert kokong - present.
Fnr: 101770.
Struktur: T100864 Torvlag

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funnet ved arkeologisk undersøkelse av
lokaliteten Skeiet 1, på gården Skeiet i Heim kommune, i forbindelse med prosjektet E39
Betna - Stormyra. På T28478 består av alle funn fra lokaliteten, som ikke er del av lukkede
gravkontekster. Unr 1-30 er funn fra ulike kontekster på lokaliteten, mens Unr 31 - 72 består
av dateringsprøver og makrofossilprøver fra ulike kontekster.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008591.69, Ø:
499975.69.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. , , E39 Betna – Stormyra.
Utgravning av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2020.

Litteratur: Petersen, J.1951: Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det
Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.
T28479/1-56

Gravfunn fra merovingertid fra SKEIET 1, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Spenne** (ryggknappspenne) av jern/gull. *Gjenstandsdel:* knapp.

Spenne av forgyllt jern. Trolig knappen til en ryggknappspenne. Har rest etter naglen den har vært festet til spenna med. Sidekantene skrår innover og har en diameter på hhv. 3,9 og 3,6 cm i bunn og topp. Sidene er dekorert med rillemonster.

Fnr: 110890.

Mål: H: 0,6 cm. *Diam:* 3,9 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft haug II

2) **Perle** (kuleformet) av bergkrystall.

3)

Kuleformet perle av bergkrystall, med avflatning i endekantene. Sidekantene har ikke helt jevne buer, men antydning til "spissoval" form, hvor det bredeste området er noe slitt. Hullet ser ut til å være boret fra begge sider, da det ikke er helt rett men har en antydning til vinkel mot den ene sidekanten.

Fnr: 150542.

Mål: B: 2,2 cm. *H:* 2,0 cm.

Strukturnr: 111010 Fotgrøft haug II

4) **Perle** (kuleformet) av bergkrystall.

Kuleformet perle av bergkrystall, med tydelig avflatning i endekantene. Litt skadet i den ene endekanten, og har noen hakk i overflaten. Hullet har blitt boret fra begge sider, og er noe skjevt mot den ene enden.

Fnr: 110680.

Mål: B: 2,3 cm. *H:* 1,7 cm.

Fotgrøft haug II

5) **Perle** (tønneformet) av bergkrystall.

Tønneformet perle av bergkrystall, med avflatning i endekantene. Hullet er boret fra begge endene, og er noe skjevt mot den ene endekanten.

Fnr: 102985.

Mål: B: 2,1 cm. *H:* 2,3 cm.

Haug II, i toppen av Grav

11

6) **Perle** (millefiori) av glass.

Kuleformet millefiori-perle av glass. Mønstret består av gule og grønne "sjakkruker", samt røde "rammer" på gul bakgrunn.

Fnr: 109337.

Mål: B: 1,5 cm. *H:* 1,3 cm.

Haug II, funnet i toppen av grav 11

7) **Perle** (millefiori) av glass. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Fragment av millefiori-perle av glass. Dekoren består av blå og gule "sjakkruker", samt røde firkanter med hvite rammer på blå bakgrunn. Bevart høyde tilsvarer trolig omtrent opprinnelig høyde.

Fnr: 109336.

Mål: Sth: 1,2 cm.

Haug II, funnet i toppen av Grav 11

8) **Perle** (millefiori) av glass. *Gjenstandsdeler*: fragment.

Millefiori-perle av glass. Dekoren består av blå og gule "sjakkruker", samt røde firkanter med hvite rammer på blå bakgrunn. Trolig del av samme perla som T28479:8-9.

Fnr: 109739.

Mål: Sth: 1,8 cm.

Haug II, funnet i toppen av fyllmassen til Grav 10

9) **Perle** (millefiori) av glass. *Gjenstandsdeler*: fragment.

Fragment av millefiori-perle av glass. Dekoren består av blå og gule "sjakkruker", samt røde firkanter med hvite rammer på blå bakgrunn. Trolig del av samme perla som T28479:7 og 9. *Fnr*: 109744.

Mål: Sth: 1,8 cm.

Haug II, funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11

10) **Perle** (millefiori) av glass. *Gjenstandsdeler*: fragment.

Fragment av millefiori-perle av glass. Kun et lite fragment. Dekoren består av blå og gule "sjakkruker", samt røde firkanter med hvite rammer på blå bakgrunn. Trolig del av samme perle som T28479: 7 og 8.

Fnr: 130563.

Mål: Stm: 1,0 cm.

Haug II, funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11

11) **Perle** (millefiori) av glass.

Millefiori-perle av glass. Foreligger svært sintret, men har trolig vært en millefiori-perle. Består av rød, gul, hvit og svart farge.

Fnr: 109278.

Haug II, funnet i toppen av Grav 10

12) **Celt** av jern, var. R 401.

Celt av jern av type lik R. 401 med svakt åpen fal og rett egg.

Fnr: 110902.

Mål: Bredde egg: 5.2 cm. *L*: 10,5 cm.

Struktur: 106025 Fotgrøft Haug II

13) **Kniv** av jern/tre, var. R.407.

Kniv av jern, av type lignende R. 407. Kniven er lang og svært smal, med langt tangeparti. Det finnes bevart treverk ved tangen.

Fnr: 109759.

Mål: Lengde blad: ca. 9,7 cm. *L*: 18,0 cm. *B*: 1,5 cm. *T*: 0,4 cm.

Struktur: 106025 Fotgrøft Haug II

14) **Kniv** av jern, var. R 404. *Antall fragmenter*: 2

Kniv av jern av typen R. 404. Kniven har rett rygglinje, og vært smalt blad. Foreligger i noe dårlig stand.

Fnr: 110892.

Mål: *L*: 12,1 cm. *Stb*: 1,5 cm.

Struktur: 106025 Fotgrøft Haug II

15) **Kniv** av jern/tekstil, var. R. 407. *Antall fragmenter: 2*

Kniv av jern. Triangulært tverrsnitt. Har mineraliserte fragmenter av tekstil lang eggen. Lik R.407, men med kortere blad. Består av to fragmenter som er limt sammen. Odden og tangen er brukket. C

Fnr: 109150.

Mål: Stl: 10,2 cm. Stb: 1,9 cm. Stt: 0,4 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

16) **Sigd** av jern. *Gjenstandsdel: Fragment. Antall fragmenter: > 5*

Sigd av jern. Foreligger svært fragmentert og ufullstendig, men består av et blad med buet form. I overflaten er det bevart mineralisert tekstiler i 2/2 kypert med en spinneretning i Z/Z.

Fnr: 109637.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

17) **Bryne** (hein) av skifer. *Gjenstandsdel: fragment.*

Bryne av skifer. Steinen har lys brunlig farge, og er svært finkornet.

Fnr: 109153.

Mål: B: 1,6 cm. T: 0,6 cm. Stl: 6,6 cm.

Haug II - funnet i fyllmasser like utenfor Båt 3

18) **Nøkkel** (kroknøkkel) av jern/tekstil. *Antall fragmenter: 2*

Kroknøkkel av jern. Består av to fragmenter som er limt sammen. Lik Petersen 259, men har flatt skaft som er knekt av, og én tann. Muligens en andre tann som er brukket av.

Mineraliserte tekstilfragmenter sitter fast på gjenstanden. Foreligger ukomplett. Tekstilene ligger i ett eller to lag. Det ytterste tekstilet er trolig en 2/2 kypert der den ene trådretingen er spunnet i Z. Tekstilene er veldig nedbrutt, og vevstrukturen kan bare sees ett sted.

Fnr: 109150.

Mål: Stl: 7,2 cm. Stb: 1,2 cm. Stt: 1,3 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

19) **Hank** (skrinhank) av jern.

Skrinhank av jern med tilhørende krampe. Består av en lett oval jernring, som ikke er helsmidd, men er festet ved at endene er tvinnet. Krampen er bøyd rundt ringen, og endene er lagt over hverandre i en spiss. Største utvendige tverrmål 4,9 cm, tykkelse 0,4 cm. Krampens lengde 2,5 cm. Lik C25396, bortsett fra at ringen her ikke har vridde ender.

Fnr: 150549.

Mål: T: 0,4 cm. Tvm: 4,9 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

20) **Hank** av jern. *Antall fragmenter: 2*

Mulig hank av jern. Jernring med ytre diameter 8,1 cm, tykkelse på ringen 0,9 cm. En mindre del av ringen har bruket av fra resten. Kan også være del av et leddbissel, men ringen framstår som noe for stor til dette. Lik C24193.

Fnr: 110891.

Mål: T: 0,9 cm. Diam: 8,1 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

21) **Hvirvel** av jern.

Hvirvel av jern, bestående av en ten med løkke i den ene enden og spikerhodelignende stopper i den andre enden. Denne delen går gjennom en buet metallplate som har små hull etter feste i alle fire hjørnene.

Fnr: 109638.

Mål: Stm: 5,0 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

22) **Beslag** (kantbeslag) av jern.

Beslag av jern. Beslaget består av en lang og smal jernplate som i den ene enden har to tenner som bøyer av i rett vinkel. Den andre enden av platen har et brudd. På store deler av gjenstanden ligger et område med en størrelse på 5 x 2, 1 cm med nedbrutte tekstiler. Laget ser ut til å være forholdsvis tykt og kan være tekstiler som ligger sammenpresset. Tekstilet er veldig nedbrutt og ikke mulig å analysere.

Fnr: 150550.

Mål: Stm: 8,5 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

23) **Remspenne** av jern.

Remspenne av jern. Liten oval ramme med bevart nål som løper om rammens ene langsida.

Fnr: 109638.

Mål: B: 2,3 cm. *H:* 3,2 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

24) **Leirkar** av keramikk. *Gjenstandsdel:*

randskår. Randskår av keramikk. Klebermagret.

Fnr: 109742.

Mål: Tykkelse rand:1,9 cm *T:* 0,5 cm. *Stm:* 2,2 cm.

Funnet like utenfor fotgrøfta til Haug II

25) **Sigd** av jern. *Antall fragmenter:* 3

Sigd av jern, med tekstilfragmenter. Svært fragmentert gjenstand med trekantet tverrsnitt og buet form. Sigden foreligger ukomplett. Tekstilene er veldig nedbrutt og mineralisert og ikke mulig å analysere.

Fnr: 110353.

Mål: Bevart lengde: ca.14 cm.

Strukturnr: 106025 Forgrøft Haug II/Fyllmasse Grav 10

26) **Hank** (skrinhank) av jern, *var.* R.451. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Hank av jern, av type lik R. 451. Hanken foreligger fragmentert, med kun en av avslutningene bevart. Denne er oppsnurret i spiral og med bevart rest av krampen.

Fnr: 110528.

Mål: Stm: 10,5 cm.

Strukturnr: 102656 Funnet i dyrkningslaget, like utenfor fotgrøften til Haug II

27) **Kniv** (R.406) av jern/tre. *Gjenstandsdel:* Fragment.

Kniv av jern, av type lik R.406 med rett rygg, og nokså kraftig tange i overgangen fra bladet. Odden buer opp mot rygg. Foreligger fragmentert, og mangler deler av tangen. Har bevart noe treverk.

Fnr: 110335.

Mål: Lengde blad: 8,3 *Stl:* 11,3 cm. *Stb:* 2,2 cm.

Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 10 og fremstår redeponert).

28) **Beslag** av jern. *Gjenstandsdeler:* Fragment. *Antall fragmenter:* 2

Beslag av jern. Foreligger fragmentert. Består av en smal jernplate som er gjennomhullet i den ene enden.

Fnr: 109328.

Mål: Stl: 3,4 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Strukturnr: 106025 Haug II (funnet høyt oppe i fyllmassen til Grav 10, redeponert)

29) **Spiker** av jern. *Antall:* 3. *Antall fragmenter:* 4

Spiker av jern. En komplett, to hodefragment samt et stilkfragment. Hodene er alle svakt ovale.

Fnr: 114126.

Mål: Stm hode: 2 cm. *Stl:* 4,3 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II

30) **Ukjent** av jern. *Gjenstandsdeler:* Fragment.

Ukjent av jern. Fragment av ukjent gjenstand med konvergerende sidekanter og bruddflater i begge endene. De to endene hadde en bredde på hhv. 1,2 og 3,0 cm.

Fnr: 150551.

Mål: Stl: 5,7 cm. *Stb:* 3,0 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II, sjakt 111018

31) **Ukjent** av jern. *Gjenstandsdeler:* Fragment.

Ukjent av jern. Fragment av ukjent gjenstand, mulig tangeparti. Gjenstanden er lang og smal og blir noe bredere mot den ene enden, hvor det er et brudd.

Fnr: 150547.

Mål: Stl: 5,4 cm. *Stb:* 1,3 cm. *Stt:* 0,4 cm.

Strukturnr: 106025 Fotgrøft Haug II, sjakt 111010.

32) **Linhekle** av jern, var. Ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 6 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 109332.

Mål: Stm: 3,2 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen i Grav 10, redeponert)

33) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 2 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 109333.

Mål: Stm: 3,7 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (funnet i toppen av fyll i Grav 10, redeponert)

34) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 109149.

Mål: Stm: 2,8 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet høyt oppe i fyllmassen til Grav 10, redeponert)

35) **Linhekle** av jern, var. Ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 2 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 109748.

Mål: Stm: 3,5 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

36) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 2 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 109750.

Mål: Stm: 4,9 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

37) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110320.

Mål: Stm: 6,2 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

38) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 3 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 110322.

Mål: Stm: 3,6 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

39) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110324.

Mål: Stm: 4,4 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

40) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 4 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 110327.

Mål: Stm: 3,1 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

41) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 2 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 110329.

Mål: Stm: 4,9 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

42) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110331.

Mål: Stm: 4,7 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

43) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110333.

Mål: Stm: 2,9 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

44) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:*

tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av

tein.

Fnr: 110338.

Mål: Stm: 2,4 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

45) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:*

tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av

tein.

Fnr: 110340.

Mål: Stm: 2,7 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

46) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:*

tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av

tein.

Fnr: 110342.

Mål: Stm: 1,8 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

47) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall*

fragmenter: 2 Linhekle eller ullkam av jern. *Fragmenter av tein.*

Fnr: 110344.

Mål: Stm: 3,5 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

48) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:*

tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av

tein.

Fnr: 110346.

Mål: Stm: 2,4 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

49) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein.

Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110348.

Mål: Stm: 2,4 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

50) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:*

tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av

tein.

Fnr: 110350.

Mål: Stm: 3,6 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

51) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 130567.

Mål: Stm: 2,5 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i topp av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

52) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 5 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 110978.

Mål: Stm: 3,3 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

53) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 3 Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110979.

Mål: Stm: 4,3 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

54) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 3 Linhekle eller ullkam av jern. Fragmenter av tein.

Fnr: 110980.

Mål: Stm: 3,3 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmasse til Grav 11, redeponert)

55) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. *Antall fragmenter:* 2 Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110981.

Mål: Stm: 5,2 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

56) **Linhekle** av jern, var. ullkam. *Gjenstandsdeler:* tein. Linhekle eller ullkam av jern. Fragment av tein.

Fnr: 110982.

Mål: Stm: 3,2 cm.

Strukturnr: 110786 Haug II (Funnet i toppen av fyllmassen til Grav 11, redeponert)

57) **Tekstil** (vevet) av tekstil. *Antall fragmenter:* 16

16 fragmenter av nedbrutt tekstil. På ett av fragmentene er det synlig en 2/2 kypert som har en spinneretning i Z/Z. Ikke mulig å telle tråder per cm.

Fnr: 110355.

Mål: Fragmentene varierer i størrelse på mellom 0,2 - 0,5 cm.

Strukturnr: 106025 Tekstilfragmentene ble funnet sammen med T28479:24

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funnet ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt på Skeiet 1, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna - Stormyra.

Funnene hadde en tydelig avgrensning til vestre del av Haug II, og lå høyt oppe i massene til fotgrøften, samt høyt oppe i fyllmassen til Grav 11. Dette tyder på at funnene må ha blitt redeponert i området, og funnene kommer sannsynligvis fra en forstyrret gravkontekst, og da muligens en gravkontekst som har vært en dobbeltgrav sammen med Grav 10 (T28275).

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008573.7, Ø: 499955.3.

LokalitetsID: 170657.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. 2023. , , E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid B. Lorentzen.

Funnår: 2019.

Litteratur: Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Katalogisert av: Astrid B. Lorentzen.

Vedlegg 2.1

Skeiet 2-fotoliste

Feltfoto Da63222

Filnavn	Motiv	Retning	Dato	Fotograf
Da63222_001	Oppstartsdagen. Klart for oppstart avdekking. Skeiet 2 sett mot vest.	vest	28.05.2019	Hanne Bryn
Da63222_002	Oppstartsdagen. Avdekking startet på Skeiet 2.	sørvest	28.05.2019	Hanne Bryn
Da63222_003	Prøvekvadrant 200037	sørøst	04.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_004	Arbeidsbilde. Avdekking i nord. Olof Håkansson og Maria Vestvik krafser.	sørvest	18.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_005	Arbeidsbilde. Avdekking i nord. Olof Håkansson og Maria Vestvik krafser.	sørvest	18.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_006	Arbeidsbilde. Avdekking i nord. Mye lag og grøfter.	sørøst	25.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_007	Arbeidsbilde. Avdekking nord. Mye lag og grøfter.	sør	25.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_008	Arbeidsbilde. Vinjehøra-monsunen førte til oversvømmelser.	nordvest	01.07.2019	Hanne Bryn
Da63222_009	Arbeidsbilde. Vinjehøra-monsunen førte til oversvømmelser.	sør	01.07.2019	Hanne Bryn
Da63222_010	Arbeidsbilde. Det perfekte stolpehull		01.07.2019	Hanne Bryn
Da63222_011	Arbeidsbilde. Avdekking øst for veien. Spor etter podsol over undergrunnen. Kokegrop 211678 synlig	sør	13.08.2019	Hanne Bryn
Da63222_012	Arbeidsbilde. Avdekking øst for veien. Spor etter podsol over undergrunnen. Kokegrop 211678 synlig	sør	13.08.2019	Hanne Bryn
Da63222_013	Plan kullkonsentrasjon 209167 i topp av dyrkingslag, mekanisk lag 2.	øst	14.08.2019	Hanne Bryn
Da63222_014	Profil kullkonsentrasjon 209167 i topp av dyrkingslag, mekanisk lag 2.	øst	14.08.2019	Hanne Bryn
Da63222_015	Arbeidsbilde. Avdekking/fjerning av gammel gårdsvei. Mange omrotede lag.	nordvest	19.08.2019	Hanne Bryn
Da63222_016	Plan lag 218553.	nordvest	17.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_017	Plan tråkk 219609	nordvest	22.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_018	Profil stolpehull 217221.	nord	25.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_019	Profil stolpehull 217161.	sør	25.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_020	Arbeidsbilde. Krzysztof Kiernsowski og Olof Håkansson sålder prøverute	nord	06.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_021	Arbeidsbilde. Syver Smukkestad og Olof Håkansson flateavdekker	sørvest	13.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_022	Arbeidsbilde. Syver Smukkestad og Olof Håkansson flateavdekker	vest	14.06.2019	Hanne Bryn
Da63222_023	Arbeidsbilde. Opprensing av dyrkingslag på Skeiet 2.	nord	10.07.2019	Hanne Bryn
Da63222_024	Arbeidsbilde. Opprensing av bosettingsområde sentralt på Skeiet 2.	vest	11.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_025	Arbeidsbilde. Karoline Mikkelsen undersøker profilbenk.	sørvest	18.09.2019	Hanne Bryn

Da63222_026	Arbeidsbilde. Karoline Mikkelsen fotograferer funn i kontekst 212425.	sør	27.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_027	Arbeidsbilde. Olof Håkansson og Maria Vestvik avdekker.	vest	17.06.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_028	Arbeidsbilde. Olof Håkansson og Maria Vestvik avdekker	vest	17.06.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_029	Profil kokegrop 202030	nord	24.06.2019	Olof Håkansson
Da63222_030	Profil stolpehull 201424	sørøst	25.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_031	Profil kokegrop 201611	sørøst	25.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_032	Profil kokegrop 201441	sør	26.06.2019	Olof Håkansson
Da63222_033	Profil avfallsgrop 201516	nordvest	26.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_034	Profil avfallsgrop 202626	sørøst	26.06.2019	Olof Håkansson
Da63222_035	Arbeidsbilde stolpehull 201760. Stein- og kullag topp under utgraving. Definert som egen kontekst (220194) i ettertid.	sør	27.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_036	Profil stolpehull 201231	sørøst	27.06.2019	Olof Håkansson
Da63222_037	Dyrkingslagsprofil 205803. Tykt eldre dyrkingslag i topp (203872) og mørkt avsviingslag i bunnen (205811).	øst	19.07.2019	Hanne Bryn
Da63222_038	Plan nedgravning 200400.	vest	09.08.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_039	Plan nedgravning 200400 etter snitting.	vest	12.08.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_040	Plan nedgravning 210176	øst	20.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_041	Arbeids- og oversiktsbilde grøft 210572	vest	21.08.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_042	Arbeids- og oversiktsbilde grøft 210572	nordøst	21.08.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_043	Plan lag 210901 etter fjerning av lag 212523 (planering gårdsvei).	vest	29.08.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_044	Profil kokegrop 210289	nord	06.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_045	Profil kokegrop 211764	øst	09.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_046	Profil stolpehull 211800	øst	09.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_047	Profil stolpehull 211751	nord	09.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_048	Profilbenk 214382. Viser tverrsnitt av lag 210901	sør	10.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_049	Plan kokegrop 212013 i feltkant	nordvest	10.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_050	Profil kokegrop 212013 uten stor stein	nordvest	10.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_051	Profil stolpehull 212786	vest	11.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_052	Profil stolpehull 211788	nord	11.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_053	Profil stolpehull 211779	sørvest	11.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_054	Profil kokegrop 211812	nordvest	11.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_055	Profil stolpehull 213703	nordvest	12.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_056	Plan stolpehull 215090. Skoningsstein in situ	sørøst	12.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_057	Plan stolpehull 213719. Stolpeavtrykk synlig i overflaten	nord	12.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_058	Profil stolpehull 213719	nord	12.09.2019	Krzysztof Kiersnowski

Da63222_059	Plan stolpehull 213968	nord	13.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_060	Arbeidsbilde. Utsikt mot Vinjefjorden	vest	13.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_061	Profil stolpehull 213968	nord	13.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_062	Arbeidsbilde. Uvær på vei inn Vinjefjorden	vest	13.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_063	Plan kokegrop 214049. Kutter grøft 214228 i øst og stolpehull 214093 i vest	sørvest	19.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_064	Profil kokegrop 202300	nordøst	19.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_065	Profil kokegrop 214049. Kutter grøft 214228 i øst	sørvest	19.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_066	Profil stolpehull 214093	øst	19.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_067	Profil stolpehull 214113	øst	19.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_068	Plan esse 216371 under graving. Slagg synlig blant de kullholdige massene	nordvest	19.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_069	Profil stolpehull 216622 og 214137	nordøst	23.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_070	Profil stolpehull 216516 (høyre) og 220190 (venstre). Kun 216516 på tavla.	sørvest	23.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_071	Arbeidsbilde esse 216371. Jernslag synlig i gropa.	nordvest	23.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_072	Profil esse 216371. Nyere tids staurhull i venstre kant.	nordvest	23.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_073	Profil 213921. Viser også underliggende stolpehull 216257 helt i venstre kant. Kun 213921 på tavla.	nordvest	25.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_074	Funnbilde av 216688. Ubrent leire i nedgravning 213921	sør	25.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_075	Profil stolpehull 214740	nordvest	25.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_076	Funn i avfallsgrop 212425. Jerngjenstand 216795 helt til venstre i bildet, og 216869 sentralt i bildet med målestokk	nordøst	27.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_077	Arbeidsbilde. Kristoffer Rantala og Hanne Bryn tar ut preparat	nordøst	27.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_078	Profil kokegrop 213735	øst	27.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_079	Profil stolpehull 201760. Viser også 220194, ildsted i topp. Nr. ikke på tavla.	sør	28.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_080	Arbeidsbilde av stolpehull 201826. Steinskoning in situ.	sør	28.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_081	Profil stolpehull 201826	sør	28.06.2019	Syver Smukkestad
Da63222_082	Arbeidsbilde stolpehull 201154. Steinskoning in situ	sør	01.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_083	Arbeidsbilde stolpehull 201722. Steinskoning in situ	sør	01.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_084	Profil stolpehull 201722	sør	01.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_085	Profil stolpehull 201663. Viser også stolpehull 220199 til venstre. Nr. ikke på tavla.	sør	02.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_086	Profil stolpehull 203384	nordøst	03.07.2019	Olof Håkansson
Da63222_087	Profil stolpehull 203410	nordøst	03.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_088	Profil stolpehullene 201398 og 201412	nord	03.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_089	Profil stolpehull 203091	nord	04.07.2019	Olof Håkansson

Da63222_090	Profil stolpehull 203815	nordvest	04.07.2019	Olof Håkansson
Da63222_091	Profil stolpehull 203442	nordøst	04.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_092	Profil stolpehull 203467	nordøst	04.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_093	Arbeidsbilde stolpehull 203371. Steinskoning in situ	nordøst	05.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_094	Profil stolpehull 203371	nordøst	05.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_095	Profil stolpehull 203495	nordøst	08.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_096	Profil stolpehull 203050	nordøst	08.07.2019	Olof Håkansson
Da63222_097	Profil stolpehull 203507	nordøst	08.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_098	Profil stolpehull 203356. Viser også 220172 til høyre. Nummer ikke på tavla	nordøst	08.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_099	Profil stolpehull 200221	sørøst	17.07.2019	Olof Håkansson
Da63222_100	Profil stolpehull 200232	sørvest	17.07.2019	Syver Smukkestad
Da63222_101	Profil kokegrop 205373	nord	07.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_102	Profil kokegrop 205387	sørøst	07.08.2019	Olof Håkansson
Da63222_103	Profil kokegrop 205276	nord	07.08.2019	Olof Håkansson
Da63222_104	Profil kokegrop 206648	nord	07.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_105	Profil kokegrop 205293	nordvest	08.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_106	Plan nedgravning 207446 etter fjerning av øverste 10 cm	nordvest	15.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_107	Plan nedgravning 207446 etter fjerning av øverste 25 cm	nordvest	19.08.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_108	Dyrkingslagsprofil 205803 utvidet mot sør	øst	09.09.2019	Raymond Sauvage
Da63222_109	Plan nedgravning 213638 og stolpehull 220174. Kun 213638 på tavla	nordvest	16.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_110	Arbeidsbilde 213638. Bronsefunn (215599) in situ på ca. 30 cm dybde	nordvest	16.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_111	Profil stolpehull 215090	sørøst	16.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_112	Profil nedgravning 213638 (bunn venstre) og stolpehull 220174 til høyre. Kun 213638 på tavla	nordvest	16.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_113	Profil stolpehull 214440	nordvest	16.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_114	Plan stolpehull 213666	nordvest	16.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_115	Profil stolpehull 200623	sørvest	17.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_116	Profil 213666	nordvest	17.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_117	Profil stolpehull 202564	sørøst	17.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_118	Profil stolpehull 202108	nordvest	17.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_119	Profil stolpehull 213654	nordvest	17.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_120	Profil stolpehull 214207	nordøst	18.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_121	Profil stolpehull 202739	sørøst	18.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_122	Profil stolpehull 213988	nord	18.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_123	Profil avfallsgrop 216195	nordøst	18.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_124	Plan kokegrop 213620 som kutter gjennom grøft 214228	nordvest	18.09.2019	Krzysztof Kiersnowski

Da63222_125	Profil kokegrop 213620	nordøst	18.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_126	Plan kullflekk 214783 som kuttes av grøft 214228	sørvest	19.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_127	Plan esse 216371 og nedgravning 216472 med klarere avgrensning	nordøst	19.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_128	Profil avfallsgrop 215860	øst	19.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_129	Profil stolpehull 216554. Viser også 220191 til høyre, men har ikke nummer på tavla	sørvest	20.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_130	Profil nedgravning 216472	vest	24.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_131	Oversiktsbilde esse 216371 og nedgravning 216472	vest	24.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_132	Profil stolpehull 216278	sørøst	24.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_133	Profil stolpehull 202199	vest	24.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_134	Plan nedgravning 213921 og stolpehull 216257 (venstre)	nordvest	24.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_135	Plan stolpehull 214037 i den sørvestre enden av grøft 214228	nordvest	26.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_136	Profil stolpehull 214037 og del av grøft 214228	nordvest	26.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_137	Plan av steinkonstruksjon i bunn av stolpehull 215587. Stolpehull 202082 sees til venstre	nordøst	26.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_138	Plan stolpehull 213896 i den søndre delen av grøft 214228	nordvest	26.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_139	Profil stolpehull 213896 med del av grøft 214228	nordvest	26.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_140	Profil stolpehullene 215587 og 202082	nordøst	26.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_141	Profil stolpehull 200777	sørøst	26.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_142	Plan avfallsgrop 212425	nordøst	26.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_143	Arbeidsbilde avfallsgrop 212425. Jerngjenstand 216795 synlig i høyre kant	nordøst	26.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_144	Profil stolpehull 202066	nordvest	27.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_145	Arbeidsbilde avfallsgrop 212425 etter fjerning av øverste 5 cm. Jerngjenstand 216795 synlig nederst til høyre	nordøst	27.09.2019	Karoline Mikkelsen
Da63222_146	Profil stolpehull 200660.	sørøst	27.09.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_147	Profil stolpehull 200855	nordøst	30.09.2019	Olof Håkansson
Da63222_148	Profil stolpehull 214173	øst	30.09.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_149	Profil kokegrop 210081	sørvest	30.09.2019	Hanne Bryn
Da63222_150	Profil stolpehull 213217	sørvest	01.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_151	Profil stolpehull 201497	sørøst	01.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_152	Plan stolpehull 211700	sørvest	01.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_153	Profil stolpehull 203272	sør	01.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_154	Profil stolpehull 211700	sørøst	01.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_155	Profil stolpehull 203433	øst	02.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_156	Profil stolpehull 215109	sør	02.10.2019	Olof Håkansson

Da63222_157	Profil ildsted 203281	nordøst	03.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_158	Profil 216985 gjennom veggrøft 211826	nordøst	03.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_159	Profil 216982 gjennom veggrøft 211826	vest	03.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_160	Profil stolpehull 201804	sørøst	04.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_161	Profil stolpehull 203850	sørøst	04.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_162	Profil stolpehull 203799	sørøst	04.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_163	Profil stolpehull 204007	sørøst	04.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_164	Profil stolpehull 204114	øst	04.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_165	Arbeidsbilde stolpehull 210000. Steinskoning in situ	øst	07.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_166	Profil stolpehull 210000	øst	07.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_167	Profil stolpehull 210829.	nordøst	07.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_168	Profil 217249 gjennom veggrøft 211826	vest	08.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_169	Profil nedgravning 216798 (høyre) og stolpehull 217253 (venstre). Viser også 220198 i midten opprettet i ettertid	nord	09.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_170	Profil stolpehull 217253. Viser også deler av 220198 til høyre, opprettet i ettertid.	nord	09.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_171	Profil stolpehull 204135	øst	09.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_172	Profil stolpehull 216135 (venstre). Viser også 220189 (høyre) som er opprette i ettertid	vest	09.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_173	Profil stolpehull 217035	sørøst	10.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_174	Profil stolpehull 209751 (venstre). Viser også 220173 til høyre, opprettet i ettertid	nordøst	10.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_175	Profil stolpehull 209751	nordøst	10.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_176	Profil stolpehull 217584	nordvest	10.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_177	Profil stolpehull 213536	sørvest	11.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_178	Profil stolpehull 203777	vest	11.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_179	Profil kokegrop 215633	nordøst	14.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_180	Profil stolpehull 216529	nordøst	14.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_181	Profil stolpehull 214847	øst	14.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_182	Profil stolpehull 200567 (venstre) og 218046 (høyre). Kun 200567 på tavla	sør	14.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_183	Profil ildsted 203737 og stolpehull 217767	nordvest	14.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_184	Profil kokegrop 203667	nordvest	14.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_185	Profil stolpehull 201306	vest	15.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_186	Profil stolpehullene 217004 og 218294	nordvest	15.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_187	Profil 218308 i grøft 214902	øst	15.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_188	Profil 218306 i grøft 214902	vest	15.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_189	Profil stolpehull 206189	sør	15.10.2019	Kjersti Krogsæter

Da63222_190	Profil av stolpehullene 213060 og 217081	sørøst	15.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_191	Profil stolpehull 213060	sørøst	15.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_192	Profil stolpehull 217081	sørøst	15.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_193	Profil stolpehull 214805	nord	16.10.2019	Mari Raastad
Da63222_194	Profil 218505 i lag 209608	sørvest	16.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_195	Profil stolpehull 217300	øst	16.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_196	Plan avfallsgrop 207971	sørøst	16.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_197	Profil stolpehull 218516 (topp). Har stolpehull 220197 i bunnen, men ikke nummer på tavla	nord	16.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_198	Profil stolpehull 218516	nord	16.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_199	Profil stolpehull 220197, under 218516	nord	16.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_200	Profil kokegrop 217277	sørøst	17.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_201	Seksjon av veggrøft 211826 i plan. Viser stolpehull 218516 snittet til høyre, samt kontekstene 218544 og 217182 i bildets forkant	øst	17.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_202	Profil stolpehull 215751	vest	17.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_203	Profil stolpehull 211218	nordvest	17.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_204	Profil stolpehull 218544	øst	17.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_205	Arbeidsbilde. Seksjon av veggrøft 211826 i plan. Snittet stolpehull 218516 snittet til venstre. Viser også topp av stolpehull 218937 med steinskoning sentralt i bildet, samt kullag 217340 og nedgravning 220195 (høyre)	vest	17.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_206	Profil stolpehull 217738	nord	18.10.2019	Mari Raastad
Da63222_207	Profil stolpehull 210734	nordvest	18.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_208	Arbeidsbilde av seksjon i veggrøft 211826. Snittet stolpehull 218516 til venstre. Viser stolpehull 218937 med steinskoning sentralt i bildet, samt kullag 217340 og nedgravning 220195 (høyre)	vest	18.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_209	Arbeidsbilde av seksjon i veggrøft 211826. Snittet stolpehull 218516 til venstre. Viser stolpehull 218937 med steinskoning sentralt i bildet, samt kullag 217340 og nedgravning 220195 (høyre)	vest	18.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_210	Profil av veggrøft 211826 som viser kullag 217340 og nedgravning 220195 (topp høyre). Topp av stolpehull 218937 sees i nedkant av bildet	vest	18.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_211	Plan av stolpehull 218937. Viser også nedgravning 220195 i topp over stolpehullet	vest	18.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_212	Profil kokegrop 217352	øst	18.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_213	Profil avfallsgrop 207971	sørøst	18.10.2019	Hanne Bryn

Da63222_214	Profil stolpehull 218937. Viser også veggrøft 211826, kullag 217340 og nedgravning 220195	vest	18.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_215	Plan stolpehull 219035	nordøst	18.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_216	Arbeidsbilde stolpehull 219035. Steinskoning in situ	nordøst	18.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_217	Profil kokegrop 203186	nordvest	18.10.2019	Mari Raastad
Da63222_218	Profil stolpehull 213169	vest	18.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_219	Profil stolpehull 219035	nordøst	18.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_220	Plan kullholdig lag 217340	vest	21.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_221	Profil stolpehull 200513	sørøst	21.10.2019	Maria Vestvik
Da63222_222	Profil kullholdig lag 217340	vest	21.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_223	Profil stolpehull 203203	nordvest	21.10.2019	Mari Raastad
Da63222_224	Profil stolpehull 215678	sørvest	21.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_225	Profil stolpehull 217128	vest	21.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_226	Arbeidsbilde stolpehull 213387. Steinskoning in situ	vest	21.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_227	Profil stolpehull 203157	nordøst	21.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_228	Profil stolpehull 213387	vest	21.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_229	Profil stolpehull 219013	sør	21.10.2019	Mari Raastad
Da63222_230	Plan av grøftene 217077 og 217078 hvor profilene 219306 og 219308 ble gravd	nordøst	21.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_231	Profil stolpehull 203244	nord	21.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_232	Profil kokegrop 202972	nordvest	22.10.2019	Mari Raastad
Da63222_233	Profil stolpehull 213408	sør	22.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_234	Profil stolpehull 203034	nord	22.10.2019	Mari Raastad
Da63222_235	Profil 219583 gjennom grøft 217077 (venstre) og stolpehull 217716 (til høyre)	sørvest	22.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_236	Profil stolpehull 203062	nordøst	22.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_237	Profil stolpehull 201248	nordøst	22.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_238	Profil stolpehull 219268	nordvest	23.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_239	Profil stolpehull 211155	øst	23.10.2019	Mari Raastad
Da63222_240	Profil stolpehull 217637 (topp). Viser også 220192 (under), opprettet i ettertid	vest	23.10.2019	Eystein Østmoe
Da63222_241	Profil stolpehull 203838	vest	23.10.2019	Mari Raastad
Da63222_242	Profil kokegrop 204033	vest	23.10.2019	Mari Raastad
Da63222_243	Profil stolpehull 219877	nordøst	23.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_244	Arbeidsbilde. Discovery Channel på besøk. Vi var tv-stjerner for en dag	nord	23.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_245	Oversiktsbilde av steinsamling innenfor veggrøft 211826	vest	23.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_246	Plan ildsted 219843 med steiner in situ	vest	23.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_247	Profil stolpehull 203589	sørøst	23.10.2019	Maria Vestvik
Da63222_248	Profil stolpehull 219905	vest	23.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_249	Profil stolpehull 215781	sørøst	24.10.2019	Maria Vestvik

Da63222_250	Plan ildsted 219843 etter fjerning av steiner	vest	24.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_251	Profil ildsted 219843	vest	24.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_252	Profil stolpehull 204650	nord	24.10.2019	Mari Raastad
Da63222_253	Profil stolpehull 204047	nordvest	24.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_254	Profil stolpehull 210776	øst	24.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_255	Profil stolpehull 219224	vest	24.10.2019	Olof Håkansson
Da63222_256	Profil stolpehull 216107	nordvest	24.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_257	Profil stolpehull 216098 med blitz	nordøst	24.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_258	Profil stolpehull 204104	sør	24.10.2019	Hanne Bryn
Da63222_259	Profil stolpehull 220075	øst	24.10.2019	Krzysztof Kiersnowski
Da63222_260	Profil stolpehull 218590	nord	24.10.2019	Elise Kjørsvik
Da63222_261	Profil kokegrop 218173	nordøst	24.10.2019	Kjersti Krogsæter
Da63222_262	Arbeidsbilde. Stolpehull 214440 i forgrunnen og Elise som snitter i bakgrunnen	vest	30.09.2019	Raymond Sauvage
Da63222_263	Arbeidsbilde. Funn av pilspiss 215961 rustet fast til stein		30.09.2019	Raymond Sauvage
Da63222_264	Arbeidsbilde. Krafising pågår	nordvest	18.06.2019	Raymond Sauvage
Da63222_265	Ortofoto bosettingsområde sentralt på lokaliteten		11.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_266	Ortofoto bosettingsområde nord på lokaliteten		04.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_267	Ortofoto koksteinslag		26.08.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_268	Ortofoto koksteinslag delvis utgravd		02.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_269	Ortofoto hele feltet med lag		10.07.2019	Raymond Sauvage
Da63222_270	Ortofoto bosettingsområdene kombinert og delvis undersøkt		28.10.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_271	Dronefoto over feltet sett fra sørvest		26.08.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_272	Ortofoto med boligområdene kombinert etter undersøkelse		12.09.2019	Kristoffer Rantala R.
Da63222_273	Ortofoto hele feltet med dyrkingslag og utgravd norddel			Kristoffer Rantala R.
Da63222_274	Ortofoto over hele feltet uten dyrkingslag			Kristoffer Rantala R.

Gjenstandsfoto Da63803

Filnavn	Motiv	Opptaksdato	Fotograf
Da63803_T28155_020_018_015	Retusjert flekke T28155:20, kantstikkel T28155:18 og fragment av platekniv T28155:15	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_006	Spinneshjul T28156:6	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_008	Del av vevlodd i kleber T28156:8	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_004	Fragment av bakstehelle i kleber T28156:4	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_006_004_008	Gjenstander av kleber. Spinneshjul T28156:6, bakstehelle T28156:4 og vevlodd T28156:8	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_028	Randskår av kleberkar med knopp T28156:28	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_037	Randskår av kleberkar T28156:37	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_009_010	Bryner av skifer T28156:9-10	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_016	Bryne T28156:16	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_030_031	Bryner T28156:30-31	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_012_039	Bryner T28156:12 og T28156:39	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_030_031_012_039_025_016_009_010	Samling bryner T28156:30-31, T28156:12, T28156:39, T28156:25, T28156:16, T28156:9-10	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_025	Bryne T28156:25	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_011	Fragment av knokkelbryne T28156:11	11.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_019_001	Kniv av jern T28156:19	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_019_002	Kniv av jern T28156:19 motsatt side	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_007	Gryteøre T28156:7	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_026_001	Hammer av jern T28156:26	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_026_002	Hammer av jern T28156:26 motsatt side	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_036	Kniv av jern T28156:36	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_018_001	Kniv av jern T28156:18	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_018_002	Kniv av jern T28156:18 motsatt side	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_021	Fiskekrok av jern T28156:21	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_040	Båndformet gjenstand av bronse T28156:40	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_001	Celt av jern T28156:1	19.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_005	Barre av bly T28156:5	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_022	Fil av jern T28156:22	20.11.2020	Hanne Bryn

Da63803_T28156_027	Kniv av jern T28156:27	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_034	Kniv av jern T28156:34	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_017_001	Del av ringspenne T28156:17 forside	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_017_002	Del av ringspenne T28156:17 bakside	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_014	Vridlåsnykkel av jern T28156:14	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_013	Vridlåsnykkel av jern T28156:13	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_013_014	Vridlåsnykkler av jern T28156:13-14	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_024	Låsepinne av jern T28156:24	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_015	Boltilåsnykkel av jern T28156:15	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_023	Søkke eller tyngde av jern T28156:23	20.11.2020	Hanne Bryn
Da63803_T28156_032_033	Beslag av jern T28156:32-33	24.03.2021	Hanne Bryn

Vedlegg 2.2

Skeiet 2-funnliste

T28156/1-161

Boplassfunn fra **folkevandringstid/merovingertid/vikingtid/middelalder** fra SKEIET 2, av SKEIET (119/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Celt** av jern.

Celt av jern som R401 eller R402. Trolig åpen fal, antydning til utsvunget egg.

Fnr: 2004.

Mål: *L:* 13,3 cm. *Stb:* 4,9 cm. *Stt:* 1,6 cm. *Vekt:* 226 gram.

Strukturnr: 20001 Matjord. Metallsøkerfunn.

2) **Spenne** (korsformet spenne) av kobberlegering.

Fot fra korsformet spenne.

Fnr: 2006.

Mål: *L:* 1,8 cm. *B:* 1,0 cm. *T:* 0,4 cm.

Strukturnr: 20001 Matjord. Metallsøkerfunn.

3) **Spenne** (korsformet spenne) av kobberlegering.

Endeknopp på korsformet spenne.

Fnr: 2122.

Mål: *L:* 2,6 cm. *Stb:* 1,1 cm. *Stt:* 0,7 cm.

Strukturnr: 20001 Matjord. Metallsøkerfunn.

4) **Bakstehelle** av kleber.

Fragment av bakstehelle med parallelle furer på én side. Ingen furer på andre siden. Kan være avflaking da fragmentet er tynt.

Fnr: 204314.

Mål: *Stl:* 4,5 cm. *Stb:* 4,4 cm. *Stt:* 0,7 cm.

Strukturnr: 20001 Matjord. Funnet ved sålding av prøverute 200037.

5) **Barre** av bly.

Avlang barre i bly. Tilnærmet kvadratisk tverrsnitt.

Fnr: 209499.

Mål: *L:* 6,0 cm. *Stb:* 1,0 cm. *Vekt:* 42 gram.

Strukturnr: 20001 Matjord. Metallsøkerfunn.

6) **Spinnehjul** av kleber.

Konisk spinnehjul med plan over og underside. Lett konisk hull med størrelse 0,7 cm i topp, og 0,9 cm i bunn. Formen er som Øye 2011, type C.

Fnr: 202925.

Mål: *H:* 1,3 cm. *Diam:* 3,2 cm.

Strukturnr: 201516 Avfallsgrop.

7) **Gryte** av jern. *Gjenstandsdel:* Gryteøre.

Mulig gryteøre av jern.

Fnr: 202922.

Mål: *T:* 0,5 cm. *Stl:* 5,2 cm. *Stb:* 4,7 cm.

Strukturnr: 201516 Avfallsgrop.

8) **Vevlodd** av kleber.

Øvre halvdel av vevlodd i kleberstein. Gjennomgående hull 3 cm fra toppen, D: 1 cm. Divergerende sidekanter. Grovt tilhugget overflate, men med én tilnærmet glatt sidekant som har fem grunne riller på tvers av lengderetningen. Gjenstanden er mulig sekundært omformet til vevlodd.

Fnr: 203528.

Mål: Stl: 3,7 cm. *Stb:* 5,9 cm. *Stt:* 1,8 cm.

Strukturnr: 202626 Avfallsgrop.

9) **Bryne** (hein) av skifer.

Bryne av skifer. Rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i ene ende og passer sammen med T28156:10.

Fnr: 203526.

Mål: L: 13,3 cm. *Stb:* 2,7 cm. *Stt:* 1,9 cm.

Strukturnr: 202626 Avfallsgrop.

10) **Bryne** (hein) av skifer.

Bryne av skifer. Rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i ene ende og passer sammen med T28156:9.

Fnr: 203871.

Mål: Stl: 15,0 cm. *Stb:* 2,7 cm. *Stt:* 1,7 cm.

Strukturnr: 202626 Avfallsgrop.

11) **Bryne** av kvartsitt.

Bryne av lys grå kvartsitt, mulig endefragment av knokkelbryne. Rektangulært tverrsnitt med tre helslipte sidekanter. En bruddflate utgjør den siste smalsiden, samt bruddflate i begge ender.

Fnr: 203553.

Mål: L: 5,8 cm. *Stb:* 3,7 cm. *Stt:* 2,4 cm.

Strukturnr: 203533 Stolpehull.

12) **Bryne** (hein) av sandstein.

Bryne av sandstein. Lett rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i ene ende.

Fnr: 209182.

Mål: L: 11,8 cm. *Stb:* 1,6 cm. *Stt:* 1,0 cm.

Strukturnr: 205511 Eldre dyrkningslag. Mekanisk lag 1.

13) **Nøkkel** (vridlåsnykkel) av jern.

Ovalt hode, hult skaft med rundt tverrsnitt. Rektangulært skjegg med tre tenner.

Fnr: 212936.

Mål: L: 8,5 cm.

Strukturnr: 207542 Lag.

14) **Nøkkel** (vridlåsnykkel) av jern. *Antall fragmenter:* 8

Vridlåsnykkel av jern i flere fragmenter, brutt i overgangen mellom skaft og hode. Ovalt hode, hult skaft med rundt tverrsnitt. Rektangulært skjegg.

Fnr: 212936.

Mål: Lengde skaft: 5,8 cm.

Strukturnr: 207542 Lag.

15) **Nøkkel** (boltlåsnykkel) av jern. *Antall fragmenter:* 3

Håndtaket er rundt med hull og har en diameter på 2,3 cm. Todelt skaft med sjeegg på begge sider.

Fnr: 212934.

Mål: Bredde skaft: 1,3 cm, *L:* 10,2 cm.

Strukturnr: 207800 Lag.

16) **Bryne** (hein) av sandstein.

Bryne av sandstein. Lett rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Ene sidekant har kun delvis slipt overflate. Bruddflate i begge ender.

Fnr: 218587.

Mål: *L:* 14,5 cm. *Stb:* 2,4 cm.

Strukturnr: 207971 Avfallsgrop.

17) **Spenne** (ringspenne) av kobberlegering.

Ring av kobberlegering, trolig del av ringspenne. Rester av jernkorrosjon på overflaten i et smalt bånd rundt ringen, og på motsatt side er det litt rester av jernkorrosjon. Dette kan indikere at det har vært festet en jern-nål til ringen. Fire tapper perker mot hverandre på ringens innside, mulig rester etter dekorelementer. Flat underside, lett buet overside med antydninger til dekor.

Fnr: 209165.

Mål: *Stb:* 0,4 cm. *Tvm:* 3,0 cm.

Strukturnr: 208615 Eldre dyrkningslag.

18) **Kniv** av jern.

Kniv av jern med tange. Knivblad med rett rygg og med egglinje som buer opp mot odden. Bladet går over i en avsmalnende tange.

Fnr: 209861.

Mål: *L:* 11,8 cm. *Stb:* 1,5 cm. *Stt:* 0,8 cm.

Strukturnr: 208615 Eldre dyrkningslag.

19) **Kniv** av jern.

Kniv av jern med tange. Knivblad med rett rygg og med egglinje som buer opp mot odden. Ryggen går rett over i tangen.

Fnr: 210888.

Mål: *L:* 10,1 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Strukturnr: 208615 Eldre dyrkningslag.

20) **Beslag** av jern.

Beslag av jern. Mulig til seletøy.

Fnr: 209860.

Mål: *L:* 8,4 cm. *Stb:* 2,7 cm.

Strukturnr: 208615 Eldre dyrkningslag.

21) **Fiskekrok** av jern.

Fiskerok av jern. Rett stamme, u-formet bøy. Spissen noe innsvinget mot stammen. Avbrukket i enden av stammen.

Fnr: 210889.

Mål: *L:* 5,2 cm. *Stb:* 1,0 cm.

Strukturnr: 208615 Eldre dyrkningslag.

22) **Fil** av jern.

Liten, avlang gjenstand av jern med rektangulært tverrsnitt. Mulig fil. Den ene enden er rett avsluttet. Andre ende går over i en kort, avsmalnende tange. Lignende form som N19555.

Fnr: 216298.

Mål: Bredde tange: 0,5 cm *L:* 8,0 cm. *Stb:* 1,1 cm. *Stt:* 0,4 cm.

Strukturnr: 208615. Eldre dyrkningslag under kulturlag datert høymiddelalder.

23) **Søkke** av jern.

Gjenstand av jern med lett rektangulært tverrsnitt. Avrundet spiss i den ene enden, fortykning på midten, før avsmalning og avslutning i en kantet knopp. Søkke eller tyngde.

Fnr: 210168.

Mål: *L:* 9,0 cm. *Stb:* 1,6 cm. *Vekt:* 58,3 gram.

Strukturnr: 209222 Eldre dyrkningslag.

24) **Låsepinne** av jern.

Avlang gjenstand av jern med kvadratisk tverrsnitt. Ene ende avsmalnet mot en løkke. Mulig låsepinne.

Fnr: 210172.

Mål: *L:* 8,0 cm. *Stb:* 1,1 cm.

Strukturnr: 209608 Lag.

25) **Bryne** (hein) av skifer.

Bryne av skifer. Ene ende har rektangulært tverrsnitt, mens andre ende er rombisk. Slipeflate på alle fire sidekanter. Bruddflate i ene enden, samt delvis avskalling på ene bredside.

Fnr: 215554.

Mål: *L:* 10,3 cm. *Stb:* 2,7 cm. *Stt:* 1,7 cm.

Strukturnr: 210000 Stolpehull.

26) **Hammer** av jern.

Hammer av jern med deler av treskaftet bevart i skafthullet. Kvadratisk tverrsnitt med fortykkelse over skafthullet. Bane i begge ender. Ene bane er rund, mens andre er kvadratisk.

Fnr: 219176.

Mål: *L:* 8,3 cm. *B:* 2,7 cm. *T:* 2,2 cm. *Vekt:* 236 gram.

Strukturnr: 210431 Grøft.

27) **Kniv** av jern. *Antall fragmenter:* 3

Kniv av jern med tange. Knivblad med rett rygg og med egglinje som buer opp mot odden som er brukket av. Bladet går over i en avsmalnende tange.

Fnr: 215961.

Mål: *L:* 9,7 cm. *Stb:* 1,6 cm.

Strukturnr: 210901 Kulturlag.

28) **Kar** (kleberkar) av kleber. *Gjenstandsdel:* Randskår.

Randskår av kleberkar med knopp ved randen på skårets utside. Rektangulær knopp 1,6 x 2,2 cm. Innvendig og utvendig buet, glatt vegg. Tykkelse ved randen 0,7 cm, og største veggtykkelse er 1,1 cm. Innvendig raddiameter har vært om lag 18 cm. Trolig bolleformet

kar av type B (Lossius 1979).
Fnr: 215859.
Mål: Stl: 5,0 cm. *Stb:* 3,8 cm. *Stt:* 1,1 cm.
Strukturnr: 210901 Kulturlag.

29) **Kar** (kleberkar) av kleber. *Gjenstandsdel:* Bukskår.
Stort bukskår av bolleformet kleberkar. Innvendig og utvendig buet, glatt vegg. Tykkelsen er mellom 1,2 - 1,7 cm.
Fnr: 216170.
Mål: Stt: 1,7 cm. *Stm:* 10,9 cm.
Strukturnr: 210901 Kulturlag.

30) **Bryne** (hein) av sandstein.
Bryne av sandstein. Kvadratisk tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i begge ender. Sterkt avsmalende i ene enden. Lignende form som T28156:31.
Fnr: 214552.
Mål: L: 7,6 cm. *Stt:* 1,2 cm.
Strukturnr: 210901 Kulturlag.

31) **Bryne** (hein) av sandstein.
Bryne av sandstein. Lett rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i begge ender. Sterkt avsmalende i ene enden. Lignende form som T28156:30.
Fnr: 217171.
Mål: L: 6,5 cm. *Stb:* 1,7 cm. *Stt:* 1,5 cm.
Strukturnr: 211826 Ytre grøft, hus 1.

32) **Beslag** av jern. *Antall fragmenter:* 12
Båndformet beslag av jern i 12 fragmenter. Beslaget er flate jernstrimler med flat, buet form. Avrundet avslutning i ene ende, bruddflate i andre ende. 5 små gjennomgående nagler bevart langs beslaget. I delene av beslaget hvor fragmentene med sikkerhet hører sammen sitter naglene med en jevn avstand på ca. 10 cm. Mineralisert treverk stedvis bevart. Trefibrene sees å gå på skrå av beslaget. Ut ifra beslagets krumming har det trolig hatt en diameter på ca. 50 cm. Bør sees i sammenheng med T28156:33 som sannsynligvis tilhører samme gjenstand og funnet i relasjon til hverandre.
Fnr: 216795.
Mål: L: 37,7 cm. *Stb:* 1,5 cm. *Stt:* 0,5 cm.
Strukturnr: 212425 Avfallsgrop.

33) **Beslag** av jern. *Antall fragmenter:* 2
To fragmenter av båndformet beslag. Fragmentenes bruddflater passer ikke til hverandre, men de ble funnet sammen. Én nagle bevart på hvert av fragmentene. Mineralisert treverk stedvis bevart. Treverket går på tvers av beslaget. Tilhører sannsynligvis samme gjenstand som T28156:32 da de ble funnet i relasjon til dette og i samme kontekst, men bruddflatene passer heller ikke sammen med denne.
Fnr: 216751.
Mål: Stl: 6,7 cm. *Stb:* 1,7 cm. *Stt:* 0,4 cm.
Strukturnr: 212425 Avfallsgrop.

34) **Kniv** av jern.
Liten kniv av jern med tange. Knivblad med rett rygg og med egglinje som buer opp mot

odden.

Fnr: 216869.

Mål: L: 7,4 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Struktur: 212425 Avfallsgrop.

35) **Kar** (kleberkar) av kleber. *Gjenstandsdel:* Bukskår.

Lite bukskår av kleberkar. Glatt innside og utside. Tykkelsen er mellom 0,6-0,8 cm.

Fnr: 216689.

Mål: Stl: 4,1 cm. *Stb:* 1,6 cm. *Stt:* 0,8 cm.

Struktur: 213968 Stolpehull.

36) **Kniv** av jern.

Liten kniv av jern med tange. Knivblad med lett buet rygg ned mot odden og med lett buet egglinje. Ryggen går over i en avsmalnende tange.

Fnr: 216696.

Mål: L: 7,4 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Struktur: 214769 Lag.

37) **Kar** (kleberkar) av kleber. *Gjenstandsdel:* Randskår.

Randskår av kleberkar. Innvendig og utvendig buet, glatt vegg. Tykkelse ved randen 0,7 cm og største veggtykkelse er 1,2 cm. Innvendig randdiameter har vært om lag 31 cm. Trolig bolleformet kar av type B (Lossius 1979).

Fnr: 215901.

Mål: Stl: 8,3 cm. *Stb:* 5,9 cm. *Stt:* 1,2 cm.

Struktur: 215860 Avfallsgrop.

38) **Kar** (kleberkar) av kleber. *Gjenstandsdel:* Bukskår.

Lite bukskår av kleberkar. Lett ruglet ytterside, glatt innside. Jevn tykkelse.

Fnr: 216657.

Mål: Stl: 3,0 cm. *Stb:* 1,9 cm. *Stt:* 1,1 cm.

Struktur: 215860 Avfallsgrop.

39) **Bryne** (hein) av sandstein.

Bryne av sandstein. Rektangulært tverrsnitt med slipeflate på alle fire sider. Bruddflate i begge ender. Antydning til en grunn fure i lengderetningen ved sidekant på ene bredside.

Fnr: 218466.

Mål: Stl: 9,2 cm. *Stb:* 1,9 cm. *Stt:* 1,1 cm.

Struktur: 218429 Lag.

40) **Produksjonsavfall** av bronse.

Båndformet gjenstand av bronse. Bredest i ene ende hvor den bærer preg av å være delvis kuttet i to i lengderetningen.

Fnr: 215599.

Mål: L: 8,3 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Struktur: 220174 Stolpehull.

41) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14629. Datert på bjørk.

Fnr: 218530. *Vekt:* 0,22 gram.

Datering: BP 900 +/- 15, cal. AD 1047-1216.
Strukturnr: 209608 Lag.

42) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14641. Datert på furu.
Fnr: 220176.
Datering: BP 1030 +/- 15, cal. AD 993-1027.
Strukturnr: 210174 Trekull hentet fra slag, funnet i lag 209608.

43) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14460. Datert på furu.
Fnr: 214755.
Datering: BP 1115 +/- 15, cal. AD 892-989.
Strukturnr: 210901 Kulturlag.

44) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14623. Datert på selje/vier/osp.
Fnr: 216959. *Vekt:* 1,49 gram.
Datering: BP 950 +/- 20, AD 1033-1158.
Strukturnr: 212425 Avfallsgrop.

45) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14618. Datert på bjørk.
Fnr: 216681. *Vekt:* 19,9 gram.
Datering: BP 810 +/- 15, cal. AD 1220-1266.
Strukturnr: 213968 Stolpehull. Trekullprøve samlet inn fra stolpeavtrykk.

46) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14614. Datert på bjørk.
Fnr: 216635. *Vekt:* 1,38 gram.
Datering: BP 600 +/- 15, cal. AD 1306-1401.
Strukturnr: 215860 Avfallsgrop.

47) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab. ref. TRa-14616. Datert på bjørk.
Fnr: 216679. *Vekt:* 6,73 gram.
Datering: BP 845 +/- 15, AD 1167-1258.
Strukturnr: 220174 Stolpehull. Trekullprøve samlet inn fra stolpeavtrykk.

48) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14635. Datert på bjørk.
Fnr: 220037. *Vekt:* 2,78 gram.
Datering: BP 1210 +/- 15, Cal. AD 783-880.
Strukturnr: 201741 Kokegrop.

49) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14604. Datert på kvist, dicotyledon.
Fnr: 202545. *Vekt:* 15,93 gram.
Datering: BP 870 +/- 15, Cal. AD 1162-1219.
Strukturnr: 202030 Kokegrop.

50) **Prøve** (trekullprøve) av nøtteskall.
Lab.ref. TRa-14606. Datert på hasselnøttskall.
Fnr: 204211. *Vekt:* 10,34 gram.
Datering: BP 805 +/- 15, cal. AD 1221-1268.
Strukturnr: 202214 Nedgravning.

51) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14603. Datert på bjørk.
Fnr: 202544. *Vekt:* 21,33 gram.
Datering: BP 945 +/- 15, cal. AD 1036-1158.
Strukturnr: 202341 Kokegrop.

52) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14605. Datert på bjørk.
Fnr: 202786. *Vekt:* 11,39 gram.
Datering: BP 865 +/- 15, cal. AD 1164-1220.
Strukturnr: 202546 Kokegrop.

53) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. Tra-14633. Datert på bjørk.
Fnr: 219394. *Vekt:* 0,76 gram.
Datering: BP 970 +/- 15, cal. AD 1026-1154.
Strukturnr: 202972 Kokegrop.

54) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14624. Datert på furu.
Fnr: 217003. *Vekt:* 3,14 gram.
Datering: BP 1205 +/- 15, cal. AD 782-881.
Strukturnr: 203281 Ildsted.

55) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14628. Datert på bjørk.
Fnr: 218310. *Vekt:* 29,19 gram.
Datering: BP 1160 +/- 15, cal. AD 772-957.
Strukturnr: 203667 Kokegrop.

56) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14627. Datert på furu.
Fnr: 217978. *Vekt:* 3,77 gram.
Datering: BP 950 +/- 10, cal. AD 1035-1156.
Strukturnr: 203737 Ildsted.

57) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14640. Datert på furu.
Fnr: 220175.
Datering: BP 1240 +/- 15, cal. AD 686-876.
Strukturnr: 214386 Trekull fra slag. Funnet i eldre dyrkningslag.

58) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14610. Datert på selje/vier/osp.
Fnr: 211153. *Vekt:* 10,32 gram.
Datering: BP 1275 +/- 15, cal. AD 675-774.
Struktur: 205293 Kokegrop.

59) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14609. Datert på kvist, dicotyledon.
Fnr: 211151. *Vekt:* 26,22 gram.
Datering: BP 1565 +/- 15, cal. AD 433-560.
Struktur: 205410 Kokegrop.

60) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14464. Datert på bjørk.
Fnr: 212012.
Datering: BP 1540 +/- 15, cal. AD 439-586.
Struktur: 205811 Eldre dyrkningslag.

61) **Prøve** (trekullprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref. TRa-14611. Datert på frø.
Fnr: 211154. *Vekt:* 6,52 gram.
Datering: BP 1295 +/- 15, cal. AD 666-775.
Struktur: 207399 Kokegrop.

62) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14639. Datert på bjørk.
Fnr: 209183. *Vekt:* 6,35 gram.
Datering: BP 1205 +/- 15, cal. AD 782-881.
Struktur: 209167 Kullfleck.

63) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14608. Datert på kvist, dicotyledon.
Fnr: 210674. *Vekt:* 19,32 gram.
Datering: BP 955 +/- 10, cal. AD 1034-1153.
Struktur: 210572 Kullholdig grøft i eldre dyrkningslag.

64) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14612. Datert på or.
Fnr: 214390. *Vekt:* 28,17 gram.
Datering: BP 1655 +/- 15, cal. AD 268-526.
Struktur: 211678 Kokegrop.

65) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14617. Datert på bjørk.
Fnr: 216680. *Vekt:* 7,92 gram.
Datering: BP 875 +/- 15, cal. AD 1160-1219.
Struktur: 213638 Nedgravning.

66) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. Tra-14621. Datert på bjørk.
Fnr: 216692. *Vekt:* 6,82 gram.

Datering: BP 850 +/- 15, cal. AD 1164-1228.

Strukturnr: 213666 Stolpehull. Trekullprøve samlet inn fra stolpeavtrykk.

67) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14622. Datert på bjørk.

Fnr: 216693. *Vekt:* 2 gram.

Datering: BP 895 +/- 15, cal. AD 1051-1217.

Strukturnr: 213703 Stolpehull. Trekullprøve samlet inn fra stolpeavtrykk.

68) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14619. Vedartsbestemt til bjørk.

Fnr: 216683. *Vekt:* 7,29 gram.

Datering: BP 805 +/- 15, cal. AD 1221-1268.

Strukturnr: 213719 Stolpehull. Trekullprøve samlet inn fra stolpeavtrykk.

69) **Prøve** (trekullprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref. TRa-14620. Datert på korn.

Fnr: 216685. *Vekt:* 4,82 gram.

Datering: BP 870 +/- 15, cal. AD 1162-1219.

Strukturnr: 213921 Nedgravning.

70) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14638. Datert på or.

Fnr: 220161. *Vekt:* 2,53 gram.

Datering: BP 1570 +/- 15, cal. AD 432-551.

Strukturnr: 214049 Kokegrop.

71) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14625. Datert på bjørk.

Fnr: 217869. *Vekt:* 6,35 gram.

Datering: BP 940 +/- 15, cal. AD 1039-1158.

Strukturnr: 215633 Kokegrop. Kokegropen har to kullhorisonter. Prøven er samlet inn fra den øverste.

72) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14626. Datert på bjørk.

Fnr: 217870. *Vekt:* 24,61 gram.

Datering: BP 895 +/- 15, cal. AD 1051-1217.

Strukturnr: 215633 Kokegrop. Kokegropen har to kullhorisonter. Prøven er samlet inn fra bunn.

73) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14613. Datert på bjørk.

Fnr: 216239. *Vekt:* 7,38 gram.

Datering: BP 570 +/- 15, cal. AD 1322-1410.

Strukturnr: 216195 Avfallsgrop.

74) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-14615. Datert på bjørk.

Fnr: 216639. *Vekt:* 4,9 gram.

Datering: BP 915 +/- 15, cal. AD 1044-1202.
Struktur: 216371 Esse.

75) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14642. Datert på furu.
Fnr: 220177.
Datering: BP 920 +/- 15, cal. AD 1041-1174.
Struktur: 216371 Esse. Trekull hentet fra slagg.

76) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14630. Datert på bjørk.
Fnr: 218585. *Vekt:* 28,56 gram.
Datering: BP 1135 +/- 15, AD 881-979.
Struktur: 217277 Kokegrop.

77) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14637. Datert på hassel.
Fnr: 220160. *Vekt:* 18,6 gram.
Datering: BP 990 +/- 15, cal. AD 996-1150.
Struktur: 217340 Kullag.

78) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14632. Datert på bjørk.
Fnr: 218951. *Vekt:* 37,39 gram.
Datering: BP 1115 +/- 10, cal. AD 892-987.
Struktur: 217352 Kokegrop.

79) **Prøve** (trekullprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref. TRa-14631. Datert på korn.
Fnr: 218936. *Vekt:* 0,78 gram.
Datering: BP 1095 +/- 15, cal. AD 893-995.
Struktur: 217929 Kullag.

80) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14636. Datert på bjørk.
Fnr: 220052. *Vekt:* 2,81 gram.
Datering: BP 1195 +/- 15, cal. AD 774-885.
Struktur: 219843 Ildsted.

81) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-14634. Datert på furu.
Fnr: 219950. *Vekt:* 2,18 gram.
Datering: BP 975 +/- 10, cal. AD 1026-1151.
Struktur: 219924 Kokegrop.

82) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15476. Datert på bjørk.
Fnr: 219071. *Vekt:* 1 gram.
Datering: BP 945 +/- 10, cal. AD 1036-1158.
Struktur: 217340 Kullag.

83) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref: TRa-15475. Datert på hegg/rogn.

Fnr: 204215. *Vekt:* 21,21 gram.

Datering: BP 920 +/- 10, cal. AD 1045-1167.

Strukturnr: 220194 Ildsted.

84) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15533. Datert på bjørk.

Fnr: 220107. *Vekt:* 0,9 gram.

Datering: BP 1595 +/- 15, cal. AD 425-538.

Strukturnr: 203272 Stolpehull.

85) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15532. Datert på bjørk.

Fnr: 214379. *Vekt:* 1,2 gram.

Datering: BP 915 +/- 15, cal. AD 1044-1202.

Strukturnr: 205682 Eldre dyrkningslag.

86) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15534. Datert på bjørk.

Fnr: 220109. *Vekt:* 3 gram.

Datering: BP 1200 +/- 15, cal. AD 774-884.

Strukturnr: 213229 Stolpehull.

87) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15897. Datert på or.

Fnr: 216988. *Vekt:* 1,4 gram.

Datering: BP 935 +/- 15, cal. AD 1040-1159.

Strukturnr: 211826 Ytre grøft, Hus 1.

88) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20106.

Restmateriale: Rubus idaeus (bringebær) stein, Carex (starr) linseformet frukt, Cerealia (ubestemt korn), Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsgress) frukt, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, Vaccinium (bærlyng) frø, cf. Brent tang.

Fnr: 220135.

Strukturnr: 201210 Stolpehull, Hus 4.

89) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20107.

Restmateriale: Juniperus (einer) nåler cf., Rubus idaeus (bringebær) stein, Caryophyllaceae, cf. Galeopsis (då) frø, Poaceae (gress) utricle, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Spargula arvensis (linbendel) frø, Uid. bladknopp, cf. Brent tang.

Fnr: 220136.

Strukturnr: 201352 Stolpehull, Hus 4.

90) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20103.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, cf. Avena sativa (havre), Caryophyllaceae, Cerealia (ubestemt korn) frukt, Fabaceae, Luzula (frytle) frø, Poaceae (gress) utricle, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang.

Fnr: 220126.

Strukturnr: 210829 Stolpehull.

91) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20729. Samlet inn fra nedgravning.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Juniperus (einer), Avena sativa (havre), Carex (starr) trekantet, Caryophyllaceae (nellikfam.), Cerealia (ubestemt korn), Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre), Spargula arvensis (linbendel), Cf. Bein el Skjell, Cf. Muselort.

Fnr: 216691.

Strukturnr: 213666 Stolpehull, Bygning 100.

92) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20728. Samlet inn fra nedgravning.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Carex (starr) linseformet, Carex (starr) trekantet, Cerealia (ubestemt korn), Chenopodium album (meldestokk), Rumex acetosella (småsyre), Cf. Brent tang.

Fnr: 216694.

Strukturnr: 213703 Stolpehull, Bygning 100.

93) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20731.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Avena sativa (havre), Hordeum (bygg), Poaceae (gress), Rumex (syre), Rumex acetosella (småsyre), Spargula arvensis (linbendel), cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang.

Fnr: 216682.

Strukturnr: 213968 Stolpehull, Bygning 100.

94) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20112

Restmateriale: Rubus idaeus (bringeber) stein, Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt Caryophyllaceae, Cerealia (ubestemt korn) frukt, Empetrum (krekling) cf. frø, Galeopsis (då) frø, Juncus (siv) frø, Plantago lanceolata (smalkjempe) frø, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsegress) frukt, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa, Rumex acetosella (småsyre) frukt, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Brent tang, cf. muselort.

Fnr: 220144.

Strukturnr: 217767 Stolpehull, Hus 4.

95) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref. TRa-15478. Datert på cf. Prunus padus (heggeber).

Fnr: 216993. *Vekt:* 0,0269 gram.

Datering: BP 1575 +/- 15, cal. AD 432-547.

Strukturnr: 200623 Stolpehull, Hus 2.

96) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15477. Datert på Hordeum (bygg), uspesifisert.

Fnr: 216989. *Vekt:* 0,008 gram.

Datering: BP 1555 +/- 15, cal. AD 435-569.

Strukturnr: 200777 Stolpehull, Hus 2.

97) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15489. Datert på hasselnøttskall og frø.

Fnr: 220134. *Vekt:* 0,014 gram.

Datering: BP 925 +/- 15, cal. AD 1040-1165.

Strukturnr: 201154 Stolpehull, Hus 4.

98) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15495. Datert på frø.

Fnr: 220145. *Vekt:* 0,0168 gram.

Datering: BP 1155 +/- 10, cal. AD 772-959.

Strukturnr: 201398 Stolpehull, Hus 4.

99) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15493. Datert på frø.

Fnr: 220143. *Vekt:* 0,018 gram.

Datering: BP 1135 +/- 10, cal. AD 885-976.

Strukturnr: 201760 Stolpehull, Hus 4.

100) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15492. Datert på frø.

Fnr: 220140. *Vekt:* 0,0112 gram.

Datering: BP 1105 +/- 10, cal. AD 893-993.

Strukturnr: 201826 Stolpehull, Hus 4.

101) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15479. Datert på Hordeum (bygg) uspesifisert.

Fnr: 216994. *Vekt:* 0,013 gram.

Datering: BP 1540 +/- 15, cal. AD 439-586.

Strukturnr: 202564 Stolpehull, Hus 2.

102) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15480. Datert på hasselnøttskall (Corylus).

Fnr: 216997. *Vekt:* 0,029 gram.

Datering: BP 1595 +/- 15, cal. AD 425-538.

Strukturnr: 202688 Stolpehull, Hus 2.

103) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15481. Datert på hasselnøttskall (Corylus).

Fnr: 216999. *Vekt:* 0,013 gram.

Datering: BP 1555 +/- 10, cal. AD 436-568.

Strukturnr: 202739 Stolpehull, Hus 2.

104) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15488. Datert på Hordeum vulgare var. nudum (nakenbygg).
Fnr: 220157. *Vekt:* 0,0116 gram.
Datering: BP 1115 +/- 15, cal. AD 892-989.
Strukturnr: 203091 Stolpehull, Hus 6.

105) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15487. Datert på cf. Hordeum (bygg).
Fnr: 220151. *Vekt:* 0,0046 gram.
Datering: BP 1115 +/- 20, cal. AD 891-991.
Strukturnr: 203157 Stolpehull, Hus 6.

106) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15490. Datert på frø.
Fnr: 220138. *Vekt:* 0,011 gram.
Datering: BP 1130 +/- 10, cal. AD 887-977.
Strukturnr: 203410 Stolpehull, Hus 4.

107) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15496. Datert på frø.
Fnr: 220148. *Vekt:* 0,01 gram.
Datering: BP 1125 +/- 15, cal. AD 887-986.
Strukturnr: 209751 Stolpehull, Hus 4.

108) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15485. Datert på Hasselnøttskall (Corylus).
Fnr: 220121. *Vekt:* 0,0079 gram.
Datering: 890 +/- 20, cal. AD 1048-1120.
Strukturnr: 210000 Stolpehull.

109) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15486. Datert på hasselnøttskall (Corylus).
Fnr: 220126. *Vekt:* 0,0304 gram.
Datering: BP 1135 +/- 15, cal. AD 881-979.
Strukturnr: 210829 Stolpehull.

110) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15491. Datert på Hordeum vulgare var. nudum (nakenbygg).
Fnr: 220139. *Vekt:* 0,0096 gram.
Datering: BP 1095 +/- 10, cal. AD 895-995.
Strukturnr: 213387 Stolpehull, Hus 4.

111) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-15482. Datert på Hordeum vulgare var. vulgare (agnkledd bygg).
Fnr: 217002. *Vekt:* 0,009 gram.
Datering: BP 1610 +/- 15, cal. AD 417-538.
Strukturnr: 214137 Stolpehull, Hus 2.

112) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15484. Datert på frø *Rubus idaeus* (bringebær).

Fnr: 220119. *Vekt*: 0,039 gram.

Datering: BP 595 +/- 10, cal. AD 1317-1401.

Struktur: 217253 Stolpehull.

113) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15483. Datert på *Hordeum vulgare* var. *vulgare* (agnkledd bygg).

Fnr: 219922. *Vekt*: 0,011 gram.

Datering: BP 1095 +/- 10, cal. AD 895-995.

Struktur: 220192 Stolpehull, Hus 6.

114) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-15494. Datert på frø.

Fnr: 220144. *Vekt*: 0,011 gram.

Datering: BP 985 +/- 10, cal. AD 1021-1149.

Struktur: 217767 Stolpehull, Hus 4.

115) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-16751. Datert på *Hordeum vulgare* var *nudum* (nakenbygg).

Fnr: 216678. *Vekt*: 0,0114 gram.

Datering: BP 845 +/- 15, cal. AD 1167-1258.

Struktur: 220174 Stolpehull, Bygning 100.

116) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-16752. Datert på *Avena* (havre).

Fnr: 216682. *Vekt*: 0,0037 gram.

Datering: BP 870 +/- 15, cal. AD 1162-1219.

Struktur: 213968 Stolpehull, Bygning 100.

117) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref: TRa-16753. Datert på *Avena* (havre) og *Ceralia* sp. (Ubestemt korn).

Fnr: 216691. *Vekt*: 0,0095 gram.

Datering: BP 1365 +/- 15, cal. AD 646-671.

Struktur: 213666 Stolpehull, bygning 100.

118) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref: TRa-17234. Datert på trekull av bjørk.

Fnr: 220117. *Vekt*: 0,3 gram.

Datering: BP 1305 +/- 10, cal. AD 665-774.

Struktur: 215796 Stolpehull, geil 220200.

119) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref: TRa-17235. Datert på trekull av or.

Fnr: 220118. *Vekt*: 0,64 gram.

Datering: BP 1155 +/- 10, cal. AD 772-959.

Struktur: 218783 Stolpehull, geil 220200.

120) **Prøve** (makrofossilprøve) av trekull.

Lab.ref: TRa-17236. Datert på trekull av or.

Fnr: 220122. *Vekt*: 0,54 gram.

Datering: BP 1235 +/- 10, cal. AD 705-873.
Strukturnr: 203050 Stolpehull, geil 220200.

121) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-17553. Datert på or.
Fnr: 218936. *Vekt:* 0,78 gram.
Datering: BP 1145 +/- 15, cal. AD 773-977.
Strukturnr: 217929 Kullag.

122) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-17551. Datert på bjørk.
Fnr: 218325. *Vekt:* 0,07 gram.
Datering: BP 940 +/- 15, cal. AD 1039-1158.
Strukturnr: 218294 Stolpehull, Hus 7.

123) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-17552. Datert på bjørk.
Fnr: 218326. *Vekt:* 2,17 gram.
Datering: BP 975 +/- 15, cal. AD 1025-1152.
Strukturnr: 217004 Stolpehull.

124) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref: TRa-17554. Datert på bjørk.
Fnr: 219949. *Vekt:* 3,26 gram.
Datering: BP 1225 +/- 15, cal. AD 707-880.
Strukturnr: 217078 Grøft, Hus 3.

125) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref: TRa-17555. Datert på bjørk.
Fnr: 220129. *Vekt:* 2,76 gram.
Datering: BP 955 +/- 15, cal. AD 1031-1158.
Strukturnr: 220063 Stolpehull, Hus 5.

126) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-17556. Datert på uspesifisert makrofossil.
Fnr: 220137. *Vekt:* 2,67 gram.
Datering: BP 1045 +/- 20, cal. AD 978-1030.
Strukturnr: 203384 Stolpehull, Hus 7.

127) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref: TRa-17557. Datert på uspesifisert makrofossil.
Fnr: 220153. *Vekt:* 2,22 gram.
Datering: BP 1195 +/- 15, cal. AD 774-885.
Strukturnr: 204135 Stolpehull.

128) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20091.
Restmateriale: cf. *Prunus Padus* (heggebær), *Rubus idaeus* (bringebær), *Carex* (starr), cf. *Caryophyllaceae* (nellik), *Galeopsis* (då), *Poaceae* (gress), *Rumex acetosella* (småsyre), *Stellaria media* (vassarve), *Spergula arvensis* (linbendel), Cf. Bein el Skjell.

Fnr: 216993.

Strukturnr: 200623 Stolpehull, Hus 2.

129) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20090.

Restmateriale: Rumex acetosella (småsyre), cf. brent tang, cf. pimpstein.

Fnr: 216990.

Strukturnr: 200660 Stolpehull, Hus 2

130) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20089.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg), Rumex acetosella (småsyre), cf. Brent tang.

Fnr: 216989.

Strukturnr: 200777 Stolpehull, Hus 2.

131) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20105.

Restmateriale: Corylus (hasselnøttskall), Juniperus (einer) nåler cf., Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, Plantago lanceolata (smalkjempe) frø, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsegross) frukt, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Brent tang.

Fnr: 220134.

Strukturnr: 201154 Stolpehull, Hus 4.

132) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20113.

Restmateriale: Delvis forkullet Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Rubus idaeus (bringebær) stein, Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, cf. Cerealia (ubestemt korn) frukt, Chenopodium album (meldestokk) frø, Calluna (røsslyng) bladkvist, Fabaceae, Luzula (frytle) frø, Plantago lanceolata (smalkjempe) frø, Plantago major (groblad) frø, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsegross) frukt, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Brent tang, cf. muselort.

Fnr: 220145.

Strukturnr: 201398 Stolpehull, Hus 4.

133) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20111.

Restmateriale: Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, Cerealia (ubestemt korn) frukt, Chenopodium album (meldestokk) frø, Fabaceae, Galeopsis (då) frø, Juncus (siv) frø, Luzula (frytle) frø, Plantago lanceolata (smalkjempe) frø, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsegross) frukt, Persicaria laph., Polygonaceae (slireknefamilien), Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, Vicia, cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang, cf. muselort.

Fnr: 220143.

Strukturnr: 201760 Stolpehull, Hus 4.

134) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20110.

Restmateriale: Rubus idaeus (bringeber) stein, Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, cf. Empetrum (krekling) cf. frø, Galeopsis (då) frø, Hordeum (bygg) frukt, Luzula (frytle) frø, Poaceae (gress) utricle, Persicaria maculosa (hønsegress) frukt, Polygonaceae (slireknefamilien), Ran. acris/repens (soleie) frø, cf. Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Bein el Skjell, cf. brent tang, cf. muselort.

Fnr: 220140.

Strukturnr: 201826 Stolpehull, Hus 4.

135) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20092.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg) frukt.

Fnr: 216994.

Strukturnr: 202564 Stolpehull, Hus 2.

136) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20093.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, fragm. Cerealia (ubestemt korn) frukt, Rumex acetosella (småsyre) frukt.

Fnr: 216997.

Strukturnr: 202688 Stolpehull, Hus 2.

137) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20094.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Rubus idaeus (bringeber) stein, Carex (starr) trekantet frukt, Caryophyllaceae, Fabaceae, cf. Fragaria vesca (jordbær), Poaceae (gress) utricle, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Bein el Skjell, cf. brent tang.

Fnr: 216999.

Strukturnr: 202739 Stolpehull, Hus 2.

138) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20725

Restmateriale: Luzula (frytle), Poaceae (gress), Ran. acris/repens (soleie), Spargula arvensis (linbendel), Bein el Skjell, cf. brent tang.

Fnr: 220124.

Strukturnr: 202848 Stolpehull, Geil 220200.

139) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20726.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Poaceae (gress), Rumex (syre), Spargula arvensis (linbendel), cf. brent tang.

Fnr: 220122.

Strukturnr: 203050 Stolpehull, geil 220200.

140) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20117.

Restmateriale: cf. Cerealia (ubestemt korn) frukt, fragment, en er mulig spirt Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg) frukt, cf. Hordeum vulgare var. vulgare (agnkledd bygg) frukt, Poaceae (gress) utricle, Rumex acetosella (småsyre) frukt, cf. Bein el Skjell, cf. brent tang.

Fnr: 220157.

Strukturnr: 203091 Stolpehull, Hus 6.

141) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20115.

Restmateriale: Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg) frukt, Poaceae (gress) utricle, cf. Brent tang.

Fnr: 220151.

Strukturnr: 203157 Stolpehull, Hus 6.

142) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20097.

Restmateriale: f. Cerealia (ubestemt korn) frukt, Chenopodium album (meldestokk) frø, Luzula (frytle) frø.

Fnr: 220107.

Strukturnr: 203272 Stolpehull, Bygning 101.

143) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20108.

Restmateriale: Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, Empetrum (krekling) cf. frø, Fabaceae, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Sparganium angustifolium (linbendel) frø, cf. Bein el Skjell, cf. brent tang.

Fnr: 220138.

Strukturnr: 203410 Stolpehull, Hus 4.

144) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20100.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Chenopodium album (meldestokk) frø, Poaceae (gress) utricle, cf. brent bein el skjell, cf. brent tang.

Fnr: 220110.

Strukturnr: 203433 Stolpehull, Bygning 101.

145) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20087.

Restmateriale: Luzula (frytle) frø, Sparganium angustifolium (linbendel) frø, cf. Brent tang.

Fnr: 214379.

Strukturnr: 205682 Eldre dyrkningslag.

146) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20114.

Restmateriale: Rubus idaeus (bringeber) stein, Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, Fabaceae, Juncus (siv) frø, Luzula (frytle) frø, Poaceae (gress) utricle, Potentilla erecta (tepperot), Persicaria maculosa (hønsegress) frukt, Ran. acris/repens (soleie) frø, Rumex acetosa (engsyre), Rumex acetosella (småsyre) frukt,

Stellaria media (vassarve) frø, *Spergula arvensis* (linbendel) frø, cf. brent tang.

Fnr: 220148.

Strukturnr: 209751 Stolpehull, Hus 4.

147) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20102.

Restmateriale: *Corylus* (hassel) nøtteskallfragment, cf. Caryophyllaceae, *Rumex acetosella* (småsyre) frukt, cf. brent tang.

Fnr: 220121.

Strukturnr: 210000 Stolpehull.

148) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20088.

Restmateriale: Poaceae (gress) utricle, *Ran. acris/repens* (soleie) frø, cf. Bein el Skjell, cf. brent tang.

Fnr: 216988.

Strukturnr: 211826 Ytre grøft, Hus 1.

149) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20098.

Restmateriale: *Chenopodium album* (meldestokk) frø, Poaceae (gress) utricle, *Ran. acris/repens* (soleie) frø, *Rumex acetosella* (småsyre) frukt, *Stellaria media* (vassarve) frø, *Spergula arvensis* (linbendel) frø, cf. brent tang.

Fnr: 220108.

Strukturnr: 213217 Stolpehull, Bygning 101.

150) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20099.

Restmateriale: Fabaceae, *Ran. acris/repens* (soleie) frø, *Rumex acetosella* (småsyre) frukt, *Stellaria media* (vassarve) frø, *Spergula arvensis* (linbendel) frø, cf. brent tang.

Fnr: 220109.

Strukturnr: 213229 Stolpehull, bygning 101.

151) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20109.

Restmateriale: *Corylus* (hassel) nøtteskallfragment, *Juniperus* (einer) nåler cf., *Rubus idaeus* (bringeber) stein, *Carex* (starr) trekantet frukt, *Carex* (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, *Empetrum* (krekling) cf. frø, *Calluna* (røsslyng) bladkvist, Fabaceae, cf. *Fragaria vesca* (markjordbær), *Galeopsis* (då) frø, *Hordeum* (bygg) frukt, *Luzula* (frytle) frø, *Plantago lanceolata* (smalkjempe) frø, Poaceae (gress) utricle, *Potentilla erecta* (tepperot), *Persicaria maculosa* (hønsegress) frukt, *Ran. acris/repens* (soleie) frø, *Rumex acetosa*, *Rumex acetosella* (småsyre) frukt, *Stellaria media* (vassarve) frø, *Spergula arvensis* (linbendel) frø, *Urtica* (nesle) frø, cf. Bein el Skjell, cf. muselort.

Fnr: 220139.

Strukturnr: 213387 Stolpehull, Hus 4.

152) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20730 Samlet inn fra nedgravning.

Restmateriale: Caryophyllaceae (nellikfam.), Rumex acetosella (småsyre), Cf. Brent tang.
Fnr: 216684.

Strukturnr: 213719 Stolpehull, Bygning 100.

153) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20095.

Restmateriale: Carex (starr) trekantet frukt, Carex (starr) linseformet frukt, Caryophyllaceae, Cerealia (ubestemt korn) frukt, Cerealia (ubestemt korn) frukt, cf. spirt, Cerealia fragment (ubestemt korn) cf., cf. Fragaria vesca (jordbær), Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg) frukt, Hordeum vulgare (bygg) frukt, Plantago lanceolata (smalkjempe) frø, Poaceae (gress) utricle, Persicaria maculosa (hønsegress) frukt, Rumex, Rumex acetosella (småsyre) frukt, Stellaria media (vassarve) frø, Spargula arvensis (linbendel) frø, cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang, cf. muselort.

Fnr: 217002.

Strukturnr: 214137 Stolpehull, Hus 2.

154) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20116.

Restmateriale: Cf. Ran. acris/repens (soleie) frø, cf. Brent tang.

Fnr: 220152.

Strukturnr: 215751 Stolpehull, Hus 6.

155) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20727.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre), Stellaria media (vassarve), Spargula arvensis (linbendel), cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang.

Fnr: 220125.

Strukturnr: 215781 Stolpehull, Geil 220200.

156) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20724.

Restmateriale: Rumex acetosella (småsyre), Spargula arvensis (linbendel), Cf. Brent tang.

Fnr: 220117.

Strukturnr: 215796 Stolpehull, geil 220200.

157) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20104.

Restmateriale: Carex (starr) trekantet frukt, cf. Bein el Skjell, cf. Brent tang.

Fnr: 220133.

Strukturnr: 217221 Stolpehull, Hus 4.

158) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20101.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, cf. Prunus padus (hegg) steinfragm., Rubus idaeus (bringeber) stein, Carex (starr) trekantet frukt, cf. Cerealia (ubestemt korn) frukt, Poaceae (gress) utricle, Rumex acetosella (småsyre) frukt, Spargula arvensis (linbendel) frø.

Fnr: 220119.

Strukturnr: 217253 Stolpehull.

159) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20096.

Restmateriale: Rubus idaeus (bringeber) stein, cf. Avena sativa (havre), Carex (starr) trekantet frukt, Cerealia (ubestemt korn) frukt, Cerealia fragment (ubestemt korn), Cerealia fragment (ubestemt korn) cf., Hordeum vulgare var. nudum (naken bygg) frukt, Hordeum vulgare (bygg) frukt, Poaceae (gress) utricle, Rumex acetosella (småsyre) frukt, cf. Brent tang, cf. muselort.

Fnr: 219922.

Strukturnr: 220192 Stolpehull, Hus 6.

160) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20723.

Restmateriale: Caryophyllaceae, Stellaria media (vassarve), Cf. Brent tang.

Fnr: 220118.

Strukturnr: 218783 Stolpehull, geil 220200.

161) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20732 Samlet inn fra nedgravning.

Restmateriale: Empetrum nigrum (krekling), Fragaria vesca/Potentilla erecta (markjordbær/tepperot), Hordeum (bygg), Rumex (syre), Rumex acetosella (småsyre), Stellaria media (vassarve), Uid. Rakle, Cf. Brent tang.

Fnr: 216678.

Strukturnr: 220174 Stolpehull, Bygning 100.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av bosetning- og aktivitetsområde på Skeiet 2, Skeiet i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå 100 m sørvest for gravfeltet på Skeiet 1, og må sees i sammenheng med dette. På Skeiet 2 ble det avdekket et areal på 7216 m², og det ble påvist til sammen 700 strukturer hvorav 532 ble undersøkt. Utgravningen resulterte i undersøkelsen av ni bygninger. Av disse var det ett treksipet langhus fra folkevandringstid, seks enskipede bygninger samt to mindre firestolpekonstruksjoner. Samtlige av disse bygningene daterte seg til yngre jernalder og middelalder, og representerte bosetning samt gårdsøkonomisk aktivitet på stedet. I tillegg ble det undersøkt en rekke kokegroper, ildsteder og avfallsgroper samt et kulturlag fra tidlig/høymiddelalder. Store flater med eldre dyrkningslag dekket deler av lokaliteten. Det ble gjort en rekke gjenstandsfunn i løpet av utgravningen, da hovedsakelig fra avfallsgroper og kulturlag. Størstedelen av disse var husgeråd og bruksgjenstander. En celt av jern ble funnet ved metalldetektorsøk av matjordlaget, sammen med to fragmenter av korsformet spenne. Gjenstandsfunnene ligger under T28156:1-40. De øvrige funnene katalogisert under T28156 er prøveresultater.

Kartreferanse/-koordinater: Prosjeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008400, Ø: 499845.

Lokalitets ID: 170666.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et. al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2019.

Litteratur:

Rygh, O. (1885). *Norske Oldsager*. Cammermeyer.

Øye, I. (2011). Textile-production equipment. I D. Skre et al. (red), *Things from the town, Artifacts and inhabitants in Viking age Kaupang*. Aarhus Universitetsforlag.

Grieg, S. (1933). *Middelalderske byfund fra Bergen og Oslo*. Utgitt av Det norske videnskaps-akademi i Oslo.

Cadamarteri, J. P. (2011). *Lås og nøkler i middelalderens Trondheim. En arkeologisk studie i disiplinering og tillitsbygging utifra Bruno Latours aktør-nettverk teori*. Masteroppgave i arkeologi - Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Institutt for arkeologi og religionsvitenskap, Trondheim.

Bjøckman, J. (2007). «Smedverktøy» fra norske jernaldergraver. En bruksanalyse av redskapene i Jan Petersens oversikt over smedgraver. Hovedoppgave i arkeologi - Universitetet i Oslo.

Lossius, S.M. (1979). F. Klebermaterialet. I E. Schia (red), *De arkeologiske utgravninger i Gamlebyen, Oslo, bind 2: Feltene Oslogate 3 og 7. Bebyggelsesrester og funngrupper*. Universitetsforlaget, Oslo. S. 64-71.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28155

Boplassfunn fra steinalder fra SKEIET 2/SKEIET 1 av SKEIET (119 /1), HEIM K., TRØNDELAG.

Sammendrag, gjenstander

Flekk

makroflekk 12

medioflekk 4

Avslag

makroavslag 5

medioavslag 29

medioavslag med bruksspor 6

mikroavslag 2

fragment 26

fragment med bruksspor 5

Kjerne

ubestemt kjerne med flere plattformer 2

Kjernefragment

<i>plattformkjernefragment</i>	2
<i>ubestemt kjernefragment</i>	2
Prepareringsavslag	
<i>ryggmakroflekk</i>	3
<i>plattformavslag</i>	1
Kniv	
<i>ubestemt platekniv</i>	1
Skraper	
<i>endeskraiper på flekke</i>	2
<i>endeskraiper på avslag</i>	1
Retusjert flekke	
<i>makroflekk med rett enderetusj</i>	1
<i>mikroflekk med annen retusj</i>	1
Stikkel	
<i>kantstikkel</i>	1
Prøve	
<i>trekullprøve</i>	2
<i>makrofossilprøve</i>	2
SUM	110

Sammendrag, råstoff

<i>flint</i>	104
<i>kvarts</i>	1
<i>sandstein</i>	1
<i>trekull</i>	4

Funnomstendighet: F. ved arkeologiske undersøkelser av lokalitetene Skeiet 1 og Skeiet 2 i Vinjeøra. Utgravningene ble gjennomført i løpet av to utgravningssesonger i 2019 og 2020, og undersøkelsene ble gjort i forbindelse med reguleringsplan for ny E39 for strekningen Betna-Stormyra. I løpet av utgravningene ble det undersøkt et bosetningsområde samt et gravfelt, begge fra yngre jernalder. Lokalitetene hadde også spredte funn av flint som viste til en tidligere steinalderaktivitet innenfor området. De litiske funnene var spredt, og det var ikke mulig å stedfeste hvor en eventuell steinalderbosetning har ligget. Basert på typen gjenstander som ble funnet, indikerer disse en aktivitet i mesolitikum. Resultatet av en ¹⁴C-prøve fra Skeiet 2 (T28155:32) viste til aktivitet i senmesolitikum, BP 5690 +/- 20. Funnene fra Skeiet 2 er katalogisert T28155:1-32, og funnene fra Skeiet 1 er katalogisert T28155:33-95.

Kartreferanse/-KOORDINATER: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008400, Ø: 499845.

Lokalitets ID: 170657/170666.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Astrid Brønseth Lorentzen/Hanne Bryn.

Funnår: 2019.

Vedlegg 3.1

Skeiet 3-fotoliste

Feltfoto Da64406

Filnavn	Motiv	Struktur	Retning	Dato	Fotograf
Da64406_001	Nedgraving 300001 i profil	300001	Nordvest	02.09.2019	Eystein Østmoe
Da64406_002	Grop 300022 i plan.	300022	Nordvest	02.09.2019	Eystein Østmoe
Da64406_003	Grop 300022 i profil	300022	Sørvest	02.09.2019	Eystein Østmoe
Da64406_004	Staurhull 300037 i plan	300037	Nordvest	02.09.2019	Eystein Østmoe
Da64406_005	Dronebilde av feltet		Nordvest	02.09.2019	Kristoffer Rolf Rantala

Vedlegg 4.1

Klokkarbekken-fotoliste

Feltfoto Da63315

Filnavn	Motiv	Struktur	Retning	Dato	Fotograf
Da63658_001	Veien før rydding		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_002	Veien før rydding		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_003	Veien før rydding		Vest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_004	Veien før rydding		Vest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_005	Veien før rydding		Vest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_006	Veien før rydding		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_007	Veien før rydding		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_008	Veien før rydding		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_009	Veien før rydding		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_010	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_011	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_012	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_013	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_014	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_015	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_016	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_017	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_018	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_019	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_020	Rydding av vei		Nordvest	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_021	Beskyttelsesduk		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_022	Beskyttelsesduk		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_023	Beskyttelsesduk		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_024	Beskyttelsesduk		Sørøst	04.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_025	Profil 310032	310032	Sørøst	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_026	Profil 310032	310032	Sørøst	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_027	Veien ryddet		Sørøst	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_028	Veien ryddet		Nordvest	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_029	Veien ryddet		Nordvest	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_030	Veien ryddet		Nordvest	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_031	Veien ryddet		Nordvest	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_032	Veien ryddet		Nordøst	05.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_033	Prøveuttak i profilen		Nordvest	06.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_034	Prøveuttak i profilen		Nordvest	06.08.2020	Eystein Østmoe
Da63658_035	Dronefoto ortofoto		Nord	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_036	Dronefoto rydding av vei		Vest	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_037	Dronefoto rydding av vei		Nordvest	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala

Da63658_038	Dronefoto rydding av vei	Nord	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_039	Dronefoto veien i landskapet	Nord	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_040	Dronefoto veien ryddet	Vest	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_041	Dronefoto veien ryddet	Øst	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala
Da63658_042f	Dronefoto veien ryddet	Nord	05.08.2020	Kristoffer Rolf Rantala

Vedlegg 5.1

Fjelnset-fotoliste

Feltfoto Da63597

Filnavn	Motiv	Retning	Dato	Fotograf
Da63597_001	Profil 506145.	Øst	11.08.2020	Maria Vestvik
Da63597_002	Profil 503619.	Øst	23.06.2020	Mats Aspvik
Da63597_003	Plan 502440.	Nord	23.06.2020	Mats Aspvik
Da63597_004	Plan 502440. Delvis utgravd.	Nord	24.06.2020	Mats Aspvik
Da63597_005	Profil 504938 gjennom fotgrøft 502397. Nordlig profilside.	Nord	01.07.2020	Mats Aspvik
Da63597_006	Planfoto av 505267 etter fjerning av 1 mekaniske lag, 5 cm.	Vest	24.07.2020	Mats Aspvik
Da63597_007	Planfoto av 505267 etter fjerning av 2. mekaniske lag.	Vest	28.07.2020	Mats Aspvik
Da63597_008	Planfoto av 505267 etter fjerning av 3. mekaniske lag. Deler av underliggende kullag 505900 synlig.	Vest	29.07.2020	Mats Aspvik
Da63597_009	Profil 500428.	Øst	20.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_010	Plan 501172.	Øst	25.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_011	Arbeidsbilde båtgrav 504502. Nordre del av båt etter avdekking. Flere store steiner i overflaten.	Vest	15.06.2020	Hanne Bryn
Da63597_012	Profil 500160.	Sørvest	24.06.2020	Hanne Bryn
Da63597_013	Profil 500190.	Sør	25.06.2020	Hanne Bryn
Da63597_014	Profil 504523.	Sørvest	29.06.2020	Hanne Bryn
Da63597_015	Plan 506561.	Vest	01.07.2020	Hanne Bryn
Da63597_016	Planfoto båtgrav 504502.	Vest	30.07.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63597_017	Planfoto av kokegrop under haugfyll 505267.	Vest	06.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_018	Profil 506620.	Sørøst	24.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_019	Arbeidsbilde. Krzysztof Kiersnowski renser frem spyd.		27.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_020	Funnfoto. Spyd in situ.		27.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_021	Funnfoto. Spyd in situ med målestokk.		27.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_022	Profil 504918 gjennom fotgrøft 502397. Søndre profilside.	Sør	29.06.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_023	Profil 500379.	Nordvest	20.07.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_024	Planfoto av plyndringsgrop 505363 under utgravning.	Sørøst	23.07.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_025	Plan 506036 delvis utgravd.	Nordøst	10.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_026	Profil 506036.	Nordøst	11.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_027	Planfoto av haug 3 etter opprensing.	Nordvest	13.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_028	Plan 506359.	Sørvest	17.08.2020	Krzysztof Kiersnowski

Da63597_029	Arbeidsbilde plyndringsgrop 506332. Lysbrun grus i topp fjernet. Fremdeles blandede masser.	Sørvest	18.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_030	Plan 506289, haugfyll haug 3, etter delvis tømning av plyndringsgrop 506332.	Vest	19.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_031	Plan 506289 etter fjerning av 1. mekanisk lag, 5 cm.	Vest	19.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_032	Plan 506289 etter fjerning av 2. mekaniske lag.	Vest	20.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_033	Arbeidsbilde. Mari Raastad graver frem kvernstein.		24.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_034	Profil 500799.	Sør	25.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_035	Profil 500831.	Sør	25.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_036	Plan 506289 etter tømning av plyndringsgrop 506332.	Vest	26.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_037	Plan 506289 etter fjerning av 3. mekaniske lag. Plyndringsgrop tømt. Spyd in situ i den sørvestre kanten av gropa.	Vest	26.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_038	Plan 506289 etter fjerning av 3. mekaniske lag. Plyndringsgrop tømt. Spyd in situ i den sørvestre kanten av gropa.	Øst	26.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_039	Plan 506289 etter fjerning av 4. mekaniske lag. Spyd in situ.	Øst	26.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_040	Plan 506289 etter fjerning av 4. mekaniske lag. Spyd in situ.	Vest	26.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_041	Spyd in situ før videre utgravning.	Øst	27.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_042	Plan 506289 etter fjerning av 5. mekaniske lag.	Vest	27.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_043	Profil 506707.	Sør	27.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_044	Plan av seksjon av fotgrøft 506228. Sentralt lag med siltholdig sand synlig, samt skillet mellom indre og ytre grøft.	Vest	01.09.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_045	Plan 500438.	Sørøst	20.07.2020	Mari Raastad
Da63597_046	Funnfoto. Mulig sigd in situ i båtgrav 504502. Svært dårlig bevart.	Vest	31.07.2020	Mari Raastad
Da63597_047	Funnfoto. Svært korrodert gjenstand(er) in situ i båtgrav 504502.	Nord	04.08.2020	Mari Raastad
Da63597_048	Funnfoto. Nagler og nedbrutt rester av tre in situ i båtgravens nordlige del.	Vest	07.08.2020	Mari Raastad
Da63597_049	Funnfoto. Kvernstein in situ i kontekst 503018.	Sør	24.08.2020	Mari Raastad
Da63597_050	Profil 503018.	Sør	24.08.2020	Mari Raastad
Da63597_051	Arbeidsbilde sjakt 506736 gjennom fotgrøft 506228. Viser de to fasene i fotgrøfta.	Nordøst	31.08.2020	Mari Raastad
Da63597_052	Profil 500291.	Nord	02.07.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63597_053	Planfoto haugfyll 505267 etter opprensing.	Vest	21.07.2020	Mats Aspvik
Da63597_054	Fjelset i vinterdrakt før oppstart.	Vest	12.05.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_055	Avdekking i snø startet.	Vest	12.05.2020	Kristoffer R. Rantala

Da63597_056	Utsikt Vinjefjorden. Avdekking pågår på Fjelnset sentralt i bildet.	Vest	20.05.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_057	Avdekking Fjelnset uke 2.	Sørvest	20.05.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_058	Arbeidsbilde. Graving av kokegroper.	Sørvest	04.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_059	Oversiktsbilde gravfelt.	Sørvest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_060	Oversiktsbilde gravfelt.	Vest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_061	Oversiktsbilde langhaug.	Vest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_062	Oversiktsbilde haug 3.	Vest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_063	Oversiktsbilde haug 2.	Vest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_064	Oversiktsbilde haug 1.	Vest	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_065	Oversiktsbilde langhaug.	Vest	26.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_066	Oversiktsbilde gravfelt.	Vest	14.08.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_067	Planfoto av plyndringsgrop med spydspiss in situ.	Vest	27.08.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_068	Planfoto av haug 3 etter fjerning av haugfyll.	Vest	28.08.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_069	Ortofoto båtgrav 504502 rett etter oppstart.		30.07.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63597_070	Ortofoto båtgrav 504502. Sterkt korrodert jern synlig i den midtre delen.		04.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63597_071	Ortofoto båtgrav 504502. Mot bunnen av båten. Funn i preparat in situ. Dårlig bevart rest av båt i nordre og søndre ende.		06.08.2020	Kari Berg Dyrendal
Da63597_072	Ortofoto av hele feltet.			Kristoffer R. Rantala
Da63597_073	Funnfoto. Øyeperle funnet i fotgrøft 506228.		12.08.2020	Krzysztof Kiersnowski
Da63597_074	Start avdekking. Det var kommet snø.	Øst	12.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_075	Arbeidsbilde. Avdekking pågår oppstartsdagen.	Nord	12.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_076	Arbeidsbilde. Funn av piggråd i matjorda.	Vest	12.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_077	Sosialt søk med metallsøkere fra Trondheim metallsøkerklubb.	Nord	13.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_078	Arbeidsbilde. Bunker er funnet.	Nordvest	13.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_079	Arbeidsbilde. Stemning med snø i mai.	Sørøst	14.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_080	Arbeidsbilde. Avdekking pågår. Fotgrøfter har kommet frem.	Nord	14.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_081	Arbeidsbilde. Hele bunkeren er avdekket. Dansegulvet er klart.	Vest	19.05.2020	Hanne Bryn
Da63597_082	Arbeidsbilde. Mari Raastad graver båtgrav.	Nordvest	20.08.2020	Hanne Bryn
Da63597_083	Oversiktsbilde bunker sør med løpeganger	Nord	28.05.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_084	Planfoto fisk	Øst	11.06.2020	Hanne Bryn
Da63597_085	Kullag 505900 i Haug II	Nord	05.08.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_086	Ortofoto gravfeltet før undersøkelse	Nord	15.06.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_087	Ortofoto over gravfeltet delvis undersøkt	Nord	14.08.2020	Kristoffer R. Rantala
Da63597_088	Oversiktsbilde. Utsikt over Fjelnset og Vinjefjorden mens avdekking pågikk.	Vest	20.05.2020	Kristoffer R. Rantala

Gjenstandsfoto Da63804

Filnavn	Motiv	Dato	Fotograf
Da63804_T28284_005	Skrinhank av jern T28284:5	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_007_001	Fragment av lampe i jern T28284:7 inside	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_007_002	Fragment av lampe i jern T28284:7 outside	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_004	Bøylesaks i jern T28284:4	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_003	Sigd av jern T28284:3	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_006	Beslag av kobberlegering T28284:6	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28287_002_T28284_001_002	Perler av glass T28287:2 (over), T28284:1-2 (under)	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28287_002	Perle av glass T28287:2	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_001_002	Glassperler T28284:1-2	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_011	Beslag av jern T28284:11	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28284_008	Nitnagler T28284:8	22.03.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28283_001	Overligger til dreiekvern T28283:1	19.04.2021	Hanne Bryn
Da63804_T28287_001	Spyd T28287:1	05.12.2022	Hanne Bryn

Vedlegg 5.2

Fjelnset-funnliste

T28283/1-41

Boplassfunn fra **bronsealder/jernalder/middelalder** fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Kvernstein** (overligger) av bergart. *Antall fragmenter: 6*

Fragmentert overligger til dreiekværn. Opprinnelig sirkulær omkrets, en del av kanten på steinen mangler. Maleflaten er flat. Oversiden er noe ujevn, men mulig svakt konveks. Kvernøyet er konisk. Ikke synlig dreiepinnehull. Overliggeren ble funnet i et ildsted og har trolig sprukket opp som følge av varmpåvirkning.

Fnr: 506646.

Mål: Diam. kvernøye topp: 6,5 cm, kvernøye underside; 7,7 cm. Stt: 6,7 cm. Diam: 41,0 cm.

Strukturnr: 503018 Ildsted.

2) **Fragment** av flint.

Fnr: 506676.

Mål: Stl: 5,5 cm.

Strukturnr: 500000 Løsfunn, matjord.

3) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15497. Datert på bjørk.

Fnr: 501184. Vekt: 8,96 gram.

Datering: BP 1655 +/- 10, cal. AD 383-428.

Strukturnr: 501172 Kokegrop.

4) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15535. Datert på bjørk.

Fnr: 502754. Vekt: 4,59 gram.

Datering: BP 1665 +/- 15, cal. AD 265-425.

Strukturnr: 500946 Kokegrop.

5) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15536. Datert på or.

Fnr: 502755. Vekt: 7,53 gram.

Datering: BP 1650 +/- 15, cal. AD 376-532.

Strukturnr: 501194 Kokegrop.

6) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab. ref. TRa-15537. Datert på bjørk.

Fnr: 502848. Vekt: 8,8 gram.

Datering: BP 1635 +/- 15, cal. AD 404-535.

Strukturnr: 500863 Kokegrop.

7) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15538. Datert på or.

Fnr: 503201. Vekt: 13,37 gram.

Datering: BP 1715 +/- 15, cal. AD 257-404.
Strukturnr: 502959 Kokegrop.

8) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15539. Datert på bjørk.
Fnr: 503229. *Vekt:* 4,43 gram.
Datering: BP 1695 +/- 15, cal. AD 261-413.
Strukturnr: 502849 Kokegrop.

9) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab. ref. TRa-15540. Datert på or.
Fnr: 503605. *Vekt:* 8,05 gram.
Datering: BP 1675 +/- 15, cal. AD 264-419.
Strukturnr: 500351 Kokegrop.

10) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15541. Datert på bjørk.
Fnr: 504440. *Vekt:* 1,03 gram.
Datering: BP 1660 +/- 15, cal. AD 266-430.
Strukturnr: 501511 Kokegrop.

11) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15542. Datert på or.
Fnr: 504520. *Vekt:* 8,65 gram.
Datering: BP 1755 +/- 15, cal. AD 242-350.
Strukturnr: 501486 Kokegrop.

12) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15543. Datert på bjørk.
Fnr: 504522. *Vekt:* 14,69 gram.
Datering: BP 1790 +/- 20, cal. AD 220-330.
Strukturnr: 501446 Kokegrop.

13) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15544. Datert på kvist, dicotyledon.
Fnr: 504666. *Vekt:* 13,92 gram.
Datering: BP 1665 +/- 20, cal. AD 262-430.
Strukturnr: 501391 Kokegrop.

14) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15545. Datert på hassel.
Fnr: 504714. *Vekt:* 2,2 gram.
Datering: BP 1710 +/- 15, cal. AD 258-407.
Strukturnr: 503619 Kokegrop (øvre kullinse).

15) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15498. Datert på kvist av bartre.
Fnr: 504715. *Vekt:* 6,06 gram.

Datering: BP 340 +/- 10, cal. AD 1490-1634.
Strukturnr: 504346 Avsviingslag.

16) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15546. Datert på bjørk.
Fnr: 504720. *Vekt:* 9,26 gram.
Datering: BP 1645 +/- 15, cal. AD 383-532.
Strukturnr: 500672 Kokegrop.

17) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15547. Datert på bjørk.
Fnr: 504734. *Vekt:* 6,73 gram.
Datering: BP 1680 +/- 15, cal. AD 264-418.
Strukturnr: 500782 Kokegrop.

18) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15499. Datert på hassel.
Fnr: 504735. *Vekt:* 5,54 gram.
Datering: BP 1660 +/- 15, cal. AD 266-430.
Strukturnr: 502440 Ildsted.

19) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15500. Datert på or.
Fnr: 504967. *Vekt:* 5,51 gram.
Datering: BP 1685 +/- 15, cal. AD 263-416.
Strukturnr: 500517 Kokegrop.

20) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15548. Datert på selje/vier/osp.
Fnr: 504978. *Vekt:* 3,09 gram.
Datering: BP 1660 +/- 15, cal. AD 266-430.
Strukturnr: 500232 Kokegrop.

21) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15501. Datert på hassel.
Fnr: 504998. *Vekt:* 3,65 gram.
Datering: BP 1700 +/- 15, cal. AD 261-411.
Strukturnr: 504985 Kokegrop.

22) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15502. Datert på bjørk.
Fnr: 504999. *Vekt:* 0,2 gram.
Datering: BP 2930 +/- 15, cal. 1210-1053 BC.
Strukturnr: 500291 Kokegrop.

23) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15549. Datert på bjørk.
Fnr: 505870. *Vekt:* 5,74 gram.
Datering: BP 1670 +/- 15, cal. AD 265-421.
Strukturnr: 500491 Kokegrop.

- 24) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15550. Datert på bjørk.
Fnr: 505872. *Vekt:* 7,19 gram.
Datering: BP 1680 +/- 20, cal. AD 262-420.
Strukturnr: 500464 Kokegrop.
- 25) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15551. Datert på hassel.
Fnr: 505873. *Vekt:* 1,76 gram.
Datering: BP 1700 +/- 15, cal. AD 261-411.
Strukturnr: 502649 Kokegrop.
- 26) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15552. Datert på kvist, Dicotyledon.
Fnr: 505875. *Vekt:* 3,65 gram.
Datering: BP 1670 +/- 25, cal. AD 259-433.
Strukturnr: 500090 Kokegrop.
- 27) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15507. Datert på selje/vier/osp.
Fnr: 506416. *Vekt:* 1,75 gram.
Datering: BP 2730 +/- 15, cal. 910-825 BC.
Strukturnr: 506036 Kokegrop (bunn).
- 28) **Prøve** (trekullprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref. TRa-15508. Datert på frø.
Fnr: 506452. *Vekt:* 1,38 gram.
Datering: BP 2145 +/- 15, cal. 346-103 BC.
Strukturnr: 506036 Kokegrop (topp).
- 29) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15510. Datert på hegg.
Fnr: 506605. *Vekt:* 3,58 gram.
Datering: BP 1685 +/- 15, cal. AD 263-416.
Strukturnr: 506493 Kokegrop.
- 30) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15553. Datert på selje/vier/osp.
Fnr: 506619. *Vekt:* 0,9 gram.
Datering: BP 1565 +/- 15, cal. AD 433-560.
Strukturnr: 503364 Kokegrop.
- 31) **Prøve** (trekullprøve) av nøtteskall.
Lab.ref. TRa-15512. Datert på hasselnøttskall.
Fnr: 506647. *Vekt:* 15,38 gram.
Datering: BP 1660 +/- 15, AD 266-430.
Strukturnr: 503018 Ildsted.

32) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref- TRa-15513. Datert på hegg/rogn.
Fnr: 506650. *Vekt:* 0,19 gram.
Datering: BP 1710 +/- 15, cal. AD 258-407.
Struktur: 504736 Eldre dyrkningslag, dyrkningsprofil 506620 (nest nederst).

33) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15514. Datert på bjørk.
Fnr: 506651. *Vekt:* 0,25 gram.
Datering: BP 1290 +/- 10, cal. AD 670-775.
Struktur: 504736 Eldre dyrkningslag, dyrkningsprofil 506620 (nest øverst).

34) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15554. Datert på hegg/rogn.
Fnr: 506657. *Vekt:* 3,05 gram.
Datering: BP 1670 +/- 15, cal. AD 265-421.
Struktur: 500765 Kokegrop.

35) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15555. Datert på or.
Fnr: 506664. *Vekt:* 5,6 gram.
Datering: BP 1660 +/- 15, cal. AD 266-430.
Struktur: 500831 Kokegrop.

36) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15556. Datert på bjørk.
Fnr: 506759. *Vekt:* 4,72 gram.
Datering: BP 1650 +/- 10, cal. AD 401-432.
Struktur: 502596 Kokegrop.

37) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15557. Datert på bjørk.
Fnr: 506760. *Vekt:* 19,18 gram.
Datering: BP 1670 +/- 10, cal. AD 365-420.
Struktur: 502687 Kokegrop.

38) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15558. Datert på bjørk.
Fnr: 506762. *Vekt:* 29,17 gram.
Datering: BP 1670 +/-10, cal. AD 365-420.
Struktur: 502739 Kokegrop.

39) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15559. Datert på bjørk.
Fnr: 506763. *Vekt:* 9,61 gram.
Datering: BP 1680 +/- 10, cal. AD 265-417.
Struktur: 500732 Kokegrop.

40) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20755.

Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Rubus idaeus (bringebær), Caryophyllaceae (nellikfam.), Galeopsis (då), Luzula (frytle), Poaceae (gress), Ran. Acris/repens (soleie), Rumex sp. (syre), Rumex acetosella (småsyre), Stellaria media (vassarve), Spargula arvensis (linbendel).

Fnr: 506655.

Strukturnr: 504736 Eldre dyrkningslag, dyrkningsprofil 506620.

41) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20754.

Restmateriale: Fabaceae (ertefamilien), Luzula (frytle), Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre).

Fnr: 506654.

Strukturnr: 504736 Eldre dyrkningslag, dyrkningsprofil 506620.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28283 er fra boplasskontekster. Til sammen 64 kokegroper og ildsteder ble påvist i løpet av utgravningen hvorav 60 ble undersøkt. En overligger til en dreiekværn ble funnet i et ildsted, og det ble gjort et løsfunn av et flintfragment. Utover dette var det ingen gjenstandsfunn fra boplasskontekstene. Til sammen 37 ¹⁴C-prøver fra kokegroper og eldre dyrkningslag ble analysert, og resultatene viste til stor aktivitet i yngre romertid og folkevandringstid.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008134, Ø: 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28284/1-32

Gravfunn fra yngre jernalder fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Perle** (skiveformet) av glass.

Grønn skiveformet perle av glass.

Fnr: 506106.

Mål: *B:* 1,3 cm. *H:* 0,5 cm.

Struktur: 506517 Plyndringsgrop i båtgrav.

2) **Perle** (segmentert) av glass.

Del av grønn segmentert perle av glass. Begge endeflatene avbrutt, og brudd i sideflate.

Fnr: 505878.

Mål: *B:* 1,0 cm. *H:* 0,7 cm.

Struktur: 506517 Plyndringsgrop i båtgrav.

3) **Sigd** av jern. *Antall fragmenter:* 5

Lik Petersen fig. 83. Del av trehåndtak bevart på tangen, samt fragmenter av tekstil på sigdbladet.

Fnr: 505864.

Mål: *L:* 24,0 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Struktur: 506517 Plyndringsgrop.

4) **Saks** (bøylesaks) av jern. *Antall fragmenter:* 3

Trolig en variant av type R443, men med en mindre markant ringformet utvidelse øverst. Armene har rundt tverrsnitt.

Fnr: 506851.

Mål: Bladets lengde: 7 cm. *L:* 15,0 cm.

Struktur: 505821 Fyll i båtgrav.

5) **Hank** (skrinhank) av jern.

Liten skrinhank, nærmest R451. Festebeslag til skrinet bevart på hver side. Hanken har flatt tverrsnitt, og endene er opprullet i en S-formet løkke avsluttet i en spiral.

Fnr: 506849.

Mål: *L:* 7,7 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Struktur: 505821 Fyll i båtgrav.

6) **Beslag** av kobberlegering.

Lite, rektangulært beslag av kobberlegering. Spor etter nagler i fire hjørner. Rektangulær åpning midt i beslaget.

Fnr: 506204.

Mål: *T:* 0,1 cm. *Stl:* 2,4 cm. *Stb:* 2,1 cm.

Struktur: 505821 Fyll i båtgrav.

7) **Lampe** av jern.

Fragmentert bolleformet gjenstand, trolig del av lampe lignende R432. Liten del av original ytterkant bevart, og krummingen antyder en diameter på ca. 8,6 cm. Enkelte mindre tekstilrester på kant, samt mineraliserte snorer på innsiden.

Fnr: 506850.

Mål: *Stl:* 8,4 cm. *Stt:* 0,2 cm.

Struktur: 505821 Fyll i båtgrav.

8) **Nagle** (nitnagle) av jern. *Antall:* 14. *Antall fragmenter:* 18

14 nitnagler av jern samt fire løse roer. Har trolig tilhørt et skrin og bør sees sammen med skrinhank T28284:5. Samtlige av nitnaglene har treverk bevart.

Fnr: 506852.

Mål: Stl: 2,5 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

9) **Nagle** (nitnagle) av jern. *Antall:* 2.

To mindre nagler av jern med treverk bevart. Gjennomgående noe større i størrelsen enn T28284:8. Har trolig tilhørt et skrin.

Fnr: 506853.

Mål: Stl: 3,2 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

10) **Krampe** av jern. *Antall fragmenter:* 4

Fragmenter av krampe med trerester bevart. kvadratisk tverrsnitt. Har trolig tilhørt et skrin eller lignende.

Fnr: 506854.

Mål: Stl: 2,1 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

11) **Beslag** av jern.

Fragmentert metallplate, trolig del av et beslag. Tre delvis bevart på ene siden, og med stamme fra to gjennomgående nitnagler synlig i topp av treverket. Stammene har kvadratisk tverrsnitt. Metalplatens største tykkelse er 0,1 cm.

Fnr: 506855.

Mål: Stl: 5,5 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

12) **Beslag** av jern.

Lite fragment av beslag i jern. Del av gjennomgående nitnagle bevart. Har trolig tilhørt et skrin.

Fnr: 506856.

Mål: L: 2,5 cm. *B:* 1,8 cm. *T:* 0,2 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

13) **Beslag** av jern.

Lite fragment av jern. Har trolig vært en del av et beslag. Passer ikke sammen med T28284:11-12, men kan ha vært del av samme objekt.

Fnr: 506857.

Mål: Stl: 2,9 cm. *Stb:* 1,5 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

14) **Stang** av jern. *Antall fragmenter:* 2

Avlang gjenstand av jern med rektangulært tverrsnitt. Treverk bevart på begge sider langs den ene halvelen. Har trolig ha sammenheng med T28284:8-13.

Fnr: 506858.

Mål: L: 5,9 cm. *B:* 0,8 cm. *T:* 0,6 cm.

Strukturnr: 505821 Fyll i båtgrav.

15) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 505819.
Mål: L: 4,2 cm.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

16) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506220.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

17) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506222.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

18) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506224.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

19) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506417.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

20) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506419.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

21) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506421.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

22) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506437.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

23) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506439.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

24) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506441.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

25) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 606444.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

26) **Nagle** (klinknagle) av jern.
Fnr: 506446.
Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

27) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 506450.

Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

28) **Nagle** (klinknagle) av jern.

Fnr: 506453.

Strukturnr: 505821 Lag båtgrav.

29) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15509. Datert på furu.

Fnr: 506516. *Vekt:* 1,69 gram.

Datering: BP 1570 +/- 15, cal. AD 432-551.

Strukturnr: 505821 Fyll båtgrav. Prøve samlet inn fra profilbenk.

30) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15511. Datert på furu.

Fnr: 506616. *Vekt:* 3,04 gram.

Datering: BP 1575 +/- 15, cal. AD 432-547.

Strukturnr: 505821 Fyll båtgrav. Prøve samlet inn fra profilbenk.

31) **Prøve** (treprøve) av tre.

Lab.ref. TRa-15560. Datert på bartre.

Fnr: 506780. *Vekt:* 0,8 gram.

Datering: BP 985 +/- 20, cal. AD 997-1154.

Strukturnr: 504661 Tre fra båtsøm funnet i båtgrav 504502.

32) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref. TRa-16748. Datert på frø: *Rubus idaeus* (bringebær), Caryophyllaceae (nellikfam.), *Chenopodium album* (meldestokk), Fabaceae (ertefamilien), *Fragaria vesca* (markjordbær), *Galeopsis* (då), Poaceae (gress), *Rumex acetosella* (småsyre), *Spergula arvensis* (linbendel).

Fnr: 506603. *Vekt:* 0,0045 gram.

Datering: BP 1325 +/- 15, cal. AD 656-774.

Strukturnr: 505821 Fyll båtgrav. Prøve samlet inn fra profilbenk.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28284 er fra Grav 1. Grav 1 var sporene etter en båtgrav som lå i nord-sør retning i den nordre delen av utgravningsfeltet. Graven målte 6 m x 1,5 m og hadde en tydelig plyndringsgrop i de sentrale deler. To glassperler ble funnet i de omrotede massene. Sør for plyndringsgopen ble det funnet en sigd og bøylesaks av jern, samt en fragmentert lampe i tillegg til en hank og beslag til et skrin. Gjenstandsfunnene ligger under T28284:1-28. De resterende funnene katalogisert under T28284 er prøveresultater.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; *Sone* 32, *N:* 7008134, *Ø:* 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Litteratur:

Petersen, J. (1951). *Vikingtidens redskaper*. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskapsakademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, 4.

Rygh, O. (1885). *Norske Oldsager*. Cammermeyer.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28285/1-4

Gravfunn fra yngre jernalder fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Bryne** (hein) av skifer. *Antall fragmenter:* 2

Del av bryne i skifer. Består av to fragmenter som passer sammen. Rektangulært tverrsnitt med tre slipte flater. Bruddflate i begge ender samt på bakside.

Fnr: 505380.

Mål: Stl: 4,5 cm. *Stb:* 4,1 cm. *Stt:* 0,9 cm.

Strukturnr: 504443 Lag i fotgrøft 504156.

2) **Fragment** av flint.

Fnr: 505347.

Mål: Stl: 6,7 cm.

Strukturnr: 504443 Lag i forgrøft 504156.

3) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15504. Datert på selje/vier/osp.

Fnr: 505616. *Vekt:* 0,84 gram.

Datering: BP 1050 +/- 10, cal. AD 992-1023.

Strukturnr: 505449 Kullag i fotgrøft.

4) **Prøve** (trekullprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref. TRa-15505. Datert på frø.

Fnr: 505651. *Vekt:* 1,22 gram.

Datering: BP 905 +/- 10, cal. AD 1048-1208.

Strukturnr: 505449 Kullag i fotgrøft.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-

Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28285 er fra Haug I. Haug I var sporene etter en gravhaug som lå kun få meter sør for båtgraven (T28284) på Fjelnset. Fotgrøften hadde en største diameter på rundt 10,5 m, og sporene etter det som trolig var en plyndret grav lå usentralt innenfor fortgrøften mot nordøst. Ingen gjenstandsfunn ble gjort i forbindelse med graven, og det har heller ikke vært mulig å anslå når haugen ble bygget. Et fragmentert bryne (T28285:1) og et flintfragment (T28285:2) ble funnet i en senere forstyrrelse i fotgrøftens østre del. ¹⁴C-prøvene av brent vegetasjon i bunnen av denne forstyrrelsen viser til aktivitet i slutten av vikingtid og inn i tidlig- og høymiddelalder (T28285:3-4).

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008134, Ø: 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28286/1-9

Gravfunn fra yngre jernalder fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Ildslagningsstein** (ildflint) av flint.

Fnr: 505666.

Mål: Stl: 5,0 cm.

Strukturnr: 505065 Forgrøft.

2) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15503. Datert på or.

Fnr: 505448. Vekt: 1,34 gram.

Datering: BP 1700 +/- 15, ca. AD 261-411.

Strukturnr: 505267 Haugfyll.

3) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15506. Datert på selje/vier/osp.

Fnr: 506104. Vekt: 4,88 gram.

Datering: BP 2675 +/- 15, cal. 895-802 BC.

Strukturnr: 505900 Kullag.

4) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15515. Datert på furu.
Fnr: 506702. *Vekt:* 5,59 gram.
Datering: BP 945 +/- 10, cal. AD 1036-1158.
Strukturnr: 505065 Fotgrøft.

5) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.
Lab.ref. TRa-15516. Datert på furu.
Fnr: 506706. *Vekt:* 0,72 gram.
Datering: BP 1005 +/- 10, cal. AD 994-1037.
Strukturnr: 505065 Fotgrøft.

6) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref. TRa-16747. Datert på nøtteskall og frø.
Fnr: 505445. *Vekt:* 0,0093 gram.
Datering: BP 1645 +/- 10, cal. AD 402-526.
Strukturnr: 505267 Haugfyll.

7) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Lab.ref. TRa-16749. Datert på frø.
Fnr: 506635. *Vekt:* 0,0046 gram.
Datering: BP 1015 +/- 15, cal. AD 992-1034.
Strukturnr: 505065 Fotgrøft.

8) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20751.
Restmateriale: Corylus (hassel) nøtteskallfragment, Carex (starr) linseformet, Caryophyllaceae (nellikfamilien), Chenopodium album (meldestokk), Galeopsis (då), Luzula (frytle), Poaceae (gress), Poaceae (gress) cf. Avena (havre), Ran. acris/repens (soleie), Rumex sp. (syre), Rumex acetosella (småsyre), Stellaria media (vassarve), Spargula arvensis (linbendel), Cf. Bein el Skjell, Cf. Brent tang, Cf. Pimpstein.
Fnr: 505445.
Strukturnr: 505267 Haugfyll.

9) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20753.
Restmateriale: Alnus (or) kvist cf., Prunus padus (hegg) fragm. Cf, Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre), Cf. Pimpstein.
Fnr: 506635.
Strukturnr: 505065 Fotgrøft.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28286 er fra Haug II. Haug II var sporene etter en gravhaug som lå umiddelbart sørvest for Haug I

(T28285) på Fjelnset. Fotgrøften hadde en største ytre diameter på 10,5 m. Kun den østre halvdelen av haugen var bevart da den vestre delen var gått tapt på grunn av erosjon. Deler av haugfyllet var bevart innenfor fotgrøften og tydelige spor etter plyndring i de sentrale deler. Ingen gjenstandsfunn som kunne knyttes til gravleggingen ble gjort, og eneste gjenstandsfunn fra anlegget var en ildflint (T28286:1) som ble funnet i fotgrøften. De resterende funnene katalogisert under T28286 er prøveresultater. ¹⁴C-resultatene kunne ikke gi noen indikasjon på når haugen var bygget, men sett i sammenheng med de øvrige gravminnene på Fjelnset, tolkes Haug II til å ha blitt bygget i yngre jernalder.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008134, Ø: 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28287/1-11

Gravfunn fra vikingtid fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAG.

1) **Spyd** av jern/tre.

Mulig som Petersen type I. Lang fal og et langt slankt blad. Overgangen fra fal til blad er gradvis og jevn. Én nagle bevart nederst på falen. Rester av treskaftet bevart inne i falen. Det var ikke synlig spor etter flere gjennomgående nagler oppover falen som kjennetegnes fra type I.

Fnr: 506704.

Mål: Lengde fal: 12 cm. Største diameter fal: 2,5 cm. L: 46,0 cm. Stb: 3,7 cm.

Strukturnr: 506332 Plyndringsgrop.

2) **Perle** (kuleformet) av glass.

Uregelmessig kuleformet perle med åtte sirkler. De hadde mørk blå bunn under hvitt og med rød/brune og blå sirkler over.

Fnr: 506482.

Mål: B: 1,1 cm. H: 0,9 cm.

Strukturnr: 504346 Avsviingslag over fotgrøft haug 3.

3) **Kniv** av jern.

Buet fragment av mulig kniv. Kun midtpartiet av bladet bevart. Rett rygg og egglinje som buer opp i retning av odden.

Fnr: 506703.

Mål: L: 6,1 cm. Stb: 1,1 cm. Stt: 0,4 cm.

Strukturnr: 506289 Haugfyll.

4) **Bryne** (hein) av skifer.

Fragment av bryne i skifer. Deler av to slipte flater bevart. Fure i lengderetningen på ene slipeflaten.

Fnr: 506415.

Mål: L: 5,7 cm. B: 1,3 cm.

Strukturnr: 506228 Fotgrøft.

5) **Fragment** av flint.

Fnr: 505444.

Strukturnr: 504346 Avsviingslag.

6) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15517. Datert på bjørk.

Fnr: 506740. Vekt: 0,38 gram.

Datering: BP 1560 +/- 15, cal. AD 434-565.

Strukturnr: 506228 Fotgrøft.

7) **Prøve** (trekullprøve) av trekull.

Lab.ref. TRa-15518. Datert på hegg/rogn.

Fnr: 506741. Vekt: 0,22 gram.

Datering: BP 3495 +/- 15, cal. 1883-1751 BC.

Strukturnr: 506228 Fotgrøft.

8) **Prøve** (treprøve) av tre.

Lab.ref. TRa-15561. Tre fra spydskaft bevart i falen til spyd T28287:1. Datert på bjørk.

Fnr: 506785. Vekt: 0,8 gram.

Datering: BP 845 +/- 15, cal. AD 1167-1258.

Strukturnr: 506704 Del av treskaft.

9) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Lab.ref. TRa-16750. Datert på frø.

Fnr: 506742. Vekt: 0,0056 gram.

Datering: BP 1465 +/- 15, AD 577-642.

Strukturnr: 506228 Fotgrøft.

10) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20756.

Restmateriale: Rubus idaeus (bringeber), Caryophyllaceae (nellikfamilien), Chenopodium album (meldestokk), Fabaceae (ertefamilien), Galeopsis (då), Luzula (frytle), Persicaria (hønsgress), Poaceae (gress), Ran. acris/repens (soleie), Rumex sp. (syre), Rumex acetosella (småsyre), Stellaria media (vassarve), Trifolium cf. repens (hvitkløver), Cf. Brent tang.

Fnr: 506742.

Strukturnr: 506228 Fotgrøft.

11) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20757.

Restmateriale: *Rubus idaeus* (bringebær), Poaceae (gress), *Rumex* sp. (syre), *Rumex acetosella* (småsyre).

Fnr: 506743.

*Struktur*nr: 506228 Fotgrøft.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28287 er fra Haug III.

Haug III var sporene etter en gravhaug som lå umiddelbart sørvest for Haug II (T28286) på Fjelnset. Fotgrøften hadde en største ytre diameter på 8,6 m. Kun den østre halvdel av haugen var bevart da den vestre delen hadde gått tapt på grunn av erosjon. Deler av haugfyllet var bevart innenfor fotgrøften og med tydelige spor etter plyndring i de sentrale deler. Et spyd (T28287:1), mulig av Petersens type I, lå bevart i kant av plyndringsgropen, og viser til en datering til første halvdel av 900-tallet. En perle av glass (T28286:2) ble funnet i fotgrøften.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon*: EU89-UTM; *Sone* 32, *N*: 7008134, *Ø*: 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn

.

Funnår: 2020.

Litteratur:

Arbman, H. (1940). *Birka: Untersuchungen und Studien; bd. I.I: Die Gräber. Tafeln*. Kungl. vitterhets historie och antikvitetsakademien. Almqvist & Wiksell.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28288/1-2

Gravfunn fra jernalder fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Bryne** (hein) av skifer.

Bryne av skifer. Rektangulært tverrsnitt med slipeflate på tre sider. Bruddflate i den ene enden.

Fnr: 504973.

Mål: Stl: 7,5 cm. Stb: 2,1 cm. Stt: 0,9 cm.
Strukturnr: 502397 Fotgrøft.

2) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.
Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20750.
Restmateriale: Luzula (frytle), Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre).
Fnr: 504971.
Strukturnr: 502397 Fotgrøft.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28288 er fra Haug IV.

1,2 m sørøst for Haug III (T28287) lå sporene etter det som er tolket til å være en langhaug (Haug IV). Anlegget hadde en total lengde på 12,5 m og bestod av den ene halvdelen til en fotgrøft. Grøften var avlang i formen og med ender som buet mot vest. Den andre halvdelen av fotgrøften ble tolket til å ha rast ut på lik linje med flere av de andre gravminnene på lokaliteten. Funnene som er katalogisert under T28288 er ett bryne og en prøveanalyse fra makrofossilprøve.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7008134, Ø: 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

T28288/1-2

Gravfunn fra jernalder fra FJELNSET, av FJELNSET MED STORLIA OG SPJØTLIA (135/1), HEIM K., TRØNDELAGE.

1) **Bryne** (hein) av skifer.
Bryne av skifer. Rektangulært tverrsnitt med slipeflate på tre sider. Bruddflate i den ene enden.
Fnr: 504973.
Mål: Stl: 7,5 cm. Stb: 2,1 cm. Stt: 0,9 cm.
Strukturnr: 502397 Fotgrøft.

2) **Prøve** (makrofossilprøve) av botanisk materiale.

Universitetsmuseet i Bergen. Lab.ref: 20750.

Restmateriale: Luzula (frytle), Poaceae (gress), Rumex acetosella (småsyre).

Fnr: 504971.

Strukturnr: 502397 Fotgrøft.

Funnomstendighet: F. ved arkeologisk undersøkelse av gravfelt og bosetning- og aktivitetsområde på Fjelnset i Heim kommune i forbindelse med prosjektet E39 Betna-Stormyra. Lokaliteten lå på en terrasse 13 moh. og det ble til sammen avdekket et areal på 6900 m². Det ble påvist et kokegropfelt fra romertid/folkevandringstid og et eldre dyrkningslag datert til merovingertid, samt et gravfelt fra yngre jernalder. Samtlige funn fra Fjelnset ligger på numrene T28283-T28288, og funnene katalogisert under T28288 er fra Haug IV.

1,2 m sørøst for Haug III (T28287) lå sporene etter det som er tolket til å være en langhaug (Haug IV). Anlegget hadde en total lengde på 12,5 m og bestod av den ene halvdel til en fotgrøft. Grøften var avlang i formen og med ender som buet mot vest. Den andre halvdel av fotgrøften ble tolket til å ha rast ut på lik linje med flere av de andre gravminnene på lokaliteten. Funnene som er katalogisert under T28288 er ett bryne og en prøveanalyse fra makrofossilprøve.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, *N:* 7008134, *Ø:* 499184.

Lokalitets ID: 177642.

Innberetning/litteratur: Bryn, H., A.B. Lorentzen et al. (2023). NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023. E39 Betna – Stormyra. Utgraving av gravfelt og bosetningsspor i Vinjeøra 2019 og 2020.

Funnet av: Hanne Bryn.

Funnår: 2020.

Katalogisert av: Hanne Bryn.

Vedlegg 6 14C-tabell

Tranummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14460	Skeiet 2	214755	210901	Kulturlag		Trekull. 2 pieces Pinus sp.,alkali residue	1115 ± 15 -26.6 ± 0.7 ‰	895	977
TRa-14460	Skeiet 2	214755	210901	Kulturlag	Dobbelmåling	Trekull. 2 pieces Pinus sp.,alkali residue	1130 ± 15 -26.6 ± 0.7 ‰	891	973
TRa-14460	Skeiet 2	214755	210901	Kulturlag	Dobbelmåling	Trekull. 2 pieces Pinus sp.,alkali residue	1100 ± 15 -24.6 ± 0.5 ‰	899	991
TRa-14461	Skeiet 1	107517	104932	G8, dødehus, veggøft (gjennomsnitt)		Trekull, Betula sp.	1115 ± 15 -26.8 ± 0.8 ‰	894	977
TRa-14461	Skeiet 1	107517	104932	Grav 9, dødehus, veggøft	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1115 ± 15 -26.8 ± 0.8 ‰	894	977
TRa-14461	Skeiet 1	107517	104932	Grav 9, dødehus, veggøft	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1115 ± 20 -29.5 ± 0.4 ‰	894	978
TRa-14462	Skeiet 1	107703	107525	Grav 3, kremasjonsmasse (gjennomsnitt)		Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1435 ± 15 -27.4 ± 0.4 ‰	606	644
TRa-14462	Skeiet 1	107703	107525	Grav 3, kremasjonsmasse	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1440 ± 15 -27.4 ± 0.4 ‰	605	642
TRa-14462	Skeiet 1	107703	107525	Grav 3, kremasjonsmasse	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1430 ± 15 -28.3 ± 0.1 ‰	607	646
TRa-14463	Skeiet 1	107748	104932	G8, dødehus, veggøft (gjennomsnitt)		Trekull, Betula sp.	1140 ± 15 -28.0 ± 0.6 ‰	887	956
TRa-14463	Skeiet 1	107748	104932	Grav 9, dødehus, veggøft	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1140 ± 15 -28.0 ± 0.6 ‰	887	956
TRa-14463	Skeiet 1	107748	104932	Grav 9, dødehus, veggøft	Dobbelmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1080 ± 15 -26.8 ± 0.2 ‰	900	1012

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14464	Skeiet 2	212012	205811	Dyrkningslag (gjennomsnitt)		Trekull. 3 pieces Betula sp. 1 piece Corylus sp. 1 piece Betula/Alnus/Corylus sp. - twig,alkali residue	1540 ± 15 -27.2 ± 0.6 ‰	485	572
TRa-14464	Skeiet 2	212012	205811	Dyrkningslag, avsviingshorisont	Dobbeltmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp. 1 piece Corylus sp. 1 piece Betula/Alnus/Corylus sp. - twig,alkali residue	1550 ± 15 -27.2 ± 0.6 ‰	441	564
TRa-14464	Skeiet 2	212012	205811	Dyrkningslag, avsviingshorisont	Dobbeltmåling	Trekull. 3 pieces Betula sp. 1 piece Corylus sp. 1 piece Betula/Alnus/Corylus sp. - twig,alkali residue	1530 ± 20 -25.8 ± 0.7 ‰	543	575
TRa-14465	Skeiet 1	107788	110990	Grav 3, kremert bein		Brent bein. Mørkt belegg/ jord.,Apatite	1470 ± 10 -22.5 ± 0.4 ‰	587	636
TRa-14603	Skeiet 2	202544	202341	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	945 ± 15 -26.7 ± 0.4 ‰	1044	1152
TRa-14604	Skeiet 2	202545	202030	Kokegrop		Trekull. 2 pieces Dicotyledon, Alkali residue	870 ± 15 -24.1 ± 0.4 ‰	1176	1216
TRa-14605	Skeiet 2	202786	202546	Kokegrop		Trekull. 3 pieces Betula sp, Alkali residue	865 ± 15 -26.7 ± 0.6 ‰	1176	1216
TRa-14606	Skeiet 2	204211	202214	Grop		Trekull. Nøtteskall (Corylus), Alkali residue	805 ± 15 -22.7 ± 1.1 ‰	1228	1261
TRa-14607	Skeiet 2	204212	202214	Nedgraving		Trekull 2 biter kvist, Dicotyledon, alkali residue	5690 ± 20 -30.0 ± 0.7 ‰	-4543	-4495
TRa-14608	Skeiet 2	210674	210572	Grøft		Trekull. 3 twigs, Dicotyledon. Ingen rest, Alkali residue	955 ± 10 -26.2 ± 0.2 ‰	1039	1148

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14609	Skeiet 2	211151	205410	Kokegrop		Trekull. Twig, Dicotyledon. Ingen rest, Alkali residue	1565 ± 15	-27.4 ± 0.5 ‰	440	546
TRa-14610	Skeiet 2	211153	205293	Kokegrop		Trekull. 1 piece Salix/Populus sp. Ingen rest, Alkali residue	1275 ± 15	-25.3 ± 0.7 ‰	682	767
TRa-14611	Skeiet 2	211154	207399	Kokegrop		Trekull. 1 piece seed. 1 piece Sorbus/Prunus sp. - twig. Ingen rest, Alkali residue	1295 ± 15	-27.6 ± 0.4 ‰	675	772
TRa-14612	Skeiet 2	214390	211678	Kokegrop		Trekull. 1 piece Alnus sp - twig. 1 piece Sorbus/Prunus sp - twig. Ingen rest, Alkali residue	1655 ± 15	-28.1 ± 0.5 ‰	405	422
TRa-14613	Skeiet 2	216239	216195	Avfallsgrup		Trekull. 1 piece Betula sp - twig. 1 piece Alnus sp - twig. Ingen rest, Alkali residue	570 ± 15	-27.4 ± 1.2 ‰	1328	1405
TRa-14614	Skeiet 2	216635	215860	Avfallsgrup		Trekull. 2 pieces Betula sp - twigs. Ingen rest, Alkali residue	600 ± 15	-27.1 ± 0.3 ‰	1319	1396
TRa-14615	Skeiet 2	216639	216371	Esse		Trekull. 2 pieces Betula sp - twig. 1 piece Alnus sp - twig. Ingen rest, Alkali residue	915 ± 15	-27.2 ± 0.4 ‰	1048	1164
TRa-14616	Skeiet 2	216679	220174	Hus 100, stolpehull		Trekull. 3 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	845 ± 15	-26.8 ± 0.2 ‰	1177	1226

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14617	Skeiet 2	216680	213638	Hus 100, stolpehull		Trekull. 5 pieces Betula/ Alnus/ Corylus sp - one year old twigs. Ingen rest, Alkali residue	875 ± 15	-29.0 ± 0.4 ‰	1168	1210
TRa-14618	Skeiet 2	216681	213968	Hus 100, stolpehull		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	810 ± 15	-26.7 ± 0.4 ‰	1224	1260
TRa-14619	Skeiet 2	216683	213719	Hus 100, stolpehull		Trekull. 1 piece Betula sp - one year old twig. 2 pieces Dicoltyledon sp. - one year old twigs. Ingen rest, Alkali residue	805 ± 15	-26.5 ± 0.8 ‰	1226	1260
TRa-14620	Skeiet 2	216685	213921	Grop		Trekull. 2 pieces grain, Alkali residue	870 ± 15	-24.0 ± 0.2 ‰	1175	1214
TRa-14621	Skeiet 2	216692	213666	Hus 100, stolpehull		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	850 ± 15	-27.1 ± 0.5 ‰	1179	1222
TRa-14622	Skeiet 2	216693	213703	Hus 100, stolpehull		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	895 ± 15	-23.7 ± 1.2 ‰	1157	1208
TRa-14623	Skeiet 2	216959	212425	Avfallsgrup		Trekull. 2 pieces Salix/Populus sp. Ingen rest, Alkali residue	950 ± 20	-24.8 ± 0.4 ‰	1040	1150
TRa-14624	Skeiet 2	217003	203281	Hus 101, ildsted		Trekull. 2 pieces Pinus sp. Ingen rest, Alkali residue	1205 ± 15	-25.6 ± 0.7 ‰	785	876
TRa-14625	Skeiet 2	217869	215633	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	940 ± 15	-28.3 ± 0.7 ‰	1044	1155
TRa-14626	Skeiet 2	217870	215633	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	895 ± 15	-24.2 ± 0.4 ‰	1054	1206

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14627	Skeiet 2	217978	203737	lIdsted		Trekull. 2 pieces Pinus sp. Ingen rest, Alkali residue	950 ± 10 -22.9 ± 1.3 ‰	1042	1151
TRa-14628	Skeiet 2	218310	203667	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp. 1 piece twig. Ingen rest, Alkali residue	1160 ± 15 -27.2 ± 0.7 ‰	776	946
TRa-14629	Skeiet 2	218530	209608	Hus 1, lag		Trekull. 1 piece Betula sp. 1 piece Alnus sp. Ingen rest, Alkali residue	900 ± 15 -28.5 ± 0.7 ‰	1053	1201
TRa-14630	Skeiet 2	218585	217277	Kokegrop		Trekull. 2 pieces Betula/Alnus sp. - twigs. 1 piece Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	1135 ± 15 -25.2 ± 0.4 ‰	888	956
TRa-14631	Skeiet 2	218936	217929	Hus 5, veggroft		Trekull. Korn, Alkali residue	1095 ± 15 -24.2 ± 0.6 ‰	900	992
TRa-14632	Skeiet 2	218951	217352	Kokegrop		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	1115 ± 10 -25.5 ± 0.4 ‰	894	977
TRa-14633	Skeiet 2	219394	202972	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp, Alkali residue	970 ± 15 -25.2 ± 0.6 ‰	1030	1123
TRa-14634	Skeiet 2	219950	219924	lIdsted		Trekull. 2 pieces Pinus sp. Ingen rest, Alkali residue	975 ± 10 -23.4 ± 0.7 ‰	1027	1121
TRa-14635	Skeiet 2	220037	201741	Kokegrop		Trekull. 1 piece Betula sp. 1 piece Alnus sp. Ingen rest, Alkali residue	1210 ± 15 -27.0 ± 0.4 ‰	786	875
TRa-14636	Skeiet 2	220052	219843	lIdsted		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	1195 ± 15 -25.6 ± 0.4 ‰	783	880

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alder	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14637	Skeiet 2	220160	217340	Hus 1, lag		Trekull. 1 piece Corylus sp. 1 piece Alnus sp. 1 piece Dicotyledon sp. Twigs. Ingen rest, Alkali residue	990 ± 15	-27.1 ± 1.1 ‰	1022	1116
TRa-14638	Skeiet 2	220161	214049	Hus 2, kokegrop		Trekull. 2 pieces Alnus sp. Ingen rest, Alkali residue	1570 ± 15	-29.5 ± 0.8 ‰	436	545
TRa-14639	Skeiet 2	209183	209167	Kullflekk		Trekull. 1 piece Betula sp. - twig. 1 piece Alnus sp. - twig. Ingen rest, Alkali residue	1205 ± 15	-27.2 ± 0.5 ‰	785	877
TRa-14640	Skeiet 2	220175	214386	Lag med slag		Trekull. Pinus sp. Ingen rest, Alkali residue	1240 ± 15	-23.0 ± 1.0 ‰	707	822
TRa-14641	Skeiet 2	220176	210174	Hus 1, lag		Annet. 1 piece Pinus sp. Inneholder slag, Alkali residue	1030 ± 15	-28.3 ± 0.4 ‰	995	1023
TRa-14642	Skeiet 2	220177	216433	Esse		Annet. 3 pieces Pinus sp. Inneholder slag, Ingen rest, Alkali residue	920 ± 15	-25.7 ± 0.4 ‰	1048	1162
TRa-14643	Skeiet 1	103718	102415	Kokegrop		Trekull. 2 pieces Alnus sp. Ingen rest, Alkali residue	1555 ± 15	-27.3 ± 0.3 ‰	441	561
TRa-14644	Skeiet 1	106169	100629	Kokegrop		Trekull. 2 pieces Betula sp. Ingen rest, Alkali residue	1730 ± 15	-24.0 ± 0.1 ‰	257	362
TRa-14645	Skeiet 1	106502	110993	Grav 4, organisk lag		Trekull. 3 pieces Alnus/Betula sp. - very young twigs. Ingen rest, Alkali residue	1115 ± 15	-27.4 ± 0.4 ‰	895	978

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma	
TRa-14646	Skeiet 1	107204	107114	Kullflekk		Trekull. 3 pieces Alnus/Betula sp. - very young twigs. Ingen rest, Alkali residue	1115 ± 15	-28.5 ± 0.9 ‰	895	977
TRa-14647	Skeiet 1	107306	104932	G8, dødehus, veggøft (gjennomsnitt)		Trekull. 1 piece Betula sp. 2 pieces Unidentified (too small). Ingen rest, Alkali residue	1235 ± 15	-22.5 ± 1.2 ‰	709	825
TRa-14648	Skeiet 1	107400	108477	Grav 1, organisk lag		Trekull. 2 biter Salix/Populus, Alkali residue	1710 ± 15	-29.0 ± 0.8 ‰	264	401
TRa-14649	Skeiet 1	108472	108450	Grav 5, organisk lag		Wood. Plukket ut røtter, Alkali residue	1165 ± 15	-23.1 ± 1.0 ‰	776	942
TRa-14650	Skeiet 1	109008	108983	Grav 6, organisk lag	Dobbeltmåling	Small sample: Wood. 2. forbehandling. Klebrig masse. Fuktig? Fjerner røtter og steiner, Alkali residue	1140 ± 15	-26.2 ± 0.4 ‰	886	956
TRa-14651	Skeiet 1	109306	104532	Haug 1, fotgrøft		Trekull. 1 bit Alnus sp, Alkali residue	1295 ± 15	-25.9 ± 0.2 ‰	675	772
TRa-14652	Skeiet 1	109327	103477	Kokegrop	Dobbeltmåling	Trekull. 1 bit Alnus sp. og 1 bit Prunus/Sorbus, Alkali residue	1710 ± 15	-25.5 ± 0.7 ‰	263	383
TRa-14653	Skeiet 1	109955	104335	Grop		Trekull. 1 bit Dicotyledon og 5 biter Juniperus communis, Alkali residue	1305 ± 15	-20.9 ± 0.9 ‰	670	772
TRa-14654	Skeiet 1	110437	102471	Ildsted		Trekull. 1 bit Alnus sp. 2 biter Betula sp, Alkali residue	1255 ± 15	-25.6 ± 0.5 ‰	702	741

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-14655	Skeiet 1	110667	110592	Kokegrop		Trekull. 2 biter Betula sp, Alkali residue	1245 ± 15 -25.3 ± 1.0 ‰	705	820
TRa-14656	Skeiet 1	110669	110627	Kokegrop		Trekull. 2 biter Alnus sp, Alkali residue	1250 ± 15 -26.7 ± 0.3 ‰	702	817
TRa-14657	Skeiet 1	110778	102317	Esse		Trekull. 2 biter Betula sp, Alkali residue	1275 ± 15 -26.8 ± 0.5 ‰	682	767
TRa-14658	Skeiet 1	110779	102317	Esse		Trekull. 3 biter Alnus sp. og 3 biter Dicotyledon, Alkali residue	1425 ± 15 -26.9 ± 0.3 ‰	607	648
TRa-14659	Skeiet 1	110964	106982	Grav 8, nedbrutt treverk rundt båtsøm (gjennomsnitt)		Nedbrutt, mineralisert tre. 2 biter Pinus sp, Alkali residue	1265 ± 15 -24.5 ± 1.1 ‰	690	741
TRa-14659	Skeiet 1	110964	106982	Grav 8, nedbrutt treverk rundt båtsøm	Dobbeltmåling	Nedbrutt, mineralisert tre. 2 biter Pinus sp, Alkali residue	1275 ± 15 -24.5 ± 1.1 ‰	682	767
TRa-14659	Skeiet 1	110964	106982	Grav 8, nedbrutt treverk rundt båtsøm	Dobbeltmåling	Nedbrutt, mineralisert tre. 2 biter Pinus sp, Alkali residue	1255 ± 10 -23.0 ± 1.0 ‰	703	740
TRa-14660	Skeiet 1	110965	130237	Grav 11, nedbrutt treverk rundt båtsøm		Tre, Pinus sp. Rød i fargen. Nedbrutt, Alkali residue	1205 ± 25 -21.9 ± 1.3 ‰	784	878
TRa-14661	Skeiet 1	110966	130787	Grav 10, nedbrutt treverk rundt båtsøm		Tre, Dicotyledon - kvist. Rød i fargen. Nedbrutt, Alkali residue	1220 ± 25 -28.4 ± 1.1 ‰	786	876
TRa-14662	Skeiet 1	110967	109959	Grav 11, ulltekstil over skålspenne		tekstil. Ingen rest,alkali residue	1230 ± 25 -25.9 ± 0.2 ‰	708	875
TRa-15439	Skeiet 1	108470	108220	Lag_planeringslag		Trekull, kvist Alnus/Betula sp.,Alkali residue	920 ± 15 -28.0 ± 0.4 ‰	1048	1163
TRa-15440	Skeiet 1	108711	108606	Grav 7, organisk lag		Trekull, 1 bit Alnus sp.,Alkali residue	1270 ± 15 -27.5 ± 0.1 ‰	685	743

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-15441	Skeiet 1	110772	130669	Grav 10, organisk lag		Trekull, kvist Alnus/Betula/Corylus sp.,Alkali residue	1660 ± 15	-27.4 ± 0.2 ‰	401	421
TRa-15442	Skeiet 1	111572	111214	Grav 12, kremasjonsmasse		Trekull, 1 veldig ung kvist Betula sp.,Alkali residue	1255 ± 15	-26.0 ± 0.4 ‰	702	741
TRa-15443	Skeiet 1	111633	111606	Ardspor		Trekull, 1 bit Alnus/Betula/Corylus sp. Ingen rest.,Alkali residue	1555 ± 15	-27.8 ± 0.2 ‰	441	559
TRa-15444	Skeiet 1	111880	111853	Grav 14, kremasjonsmasse		Trekull, 1 bit Pinus sp.,Alkali residue	1310 ± 15	-25.5 ± 0.7 ‰	668	772
TRa-15445	Skeiet 1	112201	111882	Grav 14, kremasjonsmasse		Trekull, 1 kvist (?) Conifer.,Alkali residue	1255 ± 15	-23.3 ± 0.2 ‰	702	741
TRa-15446	Skeiet 1	112335	112316	G13, dødehus, stolpehull		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1425 ± 15	-26.3 ± 0.3 ‰	607	649
TRa-15447	Skeiet 1	112521	112387	G13, dødehus, stolpehull		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1280 ± 15	-24.2 ± 0.3 ‰	680	770
TRa-15448	Skeiet 1	112565	111733	Lag_planeringslag		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	950 ± 15	-26.2 ± 0.7 ‰	1040	1149
TRa-15449	Skeiet 1	112566	112524	Grav 15, organisk lag		Trekull, 1 kvist Dicotyledon.,Alkali residue	1090 ± 15	-28.4 ± 0.2 ‰	900	993
TRa-15450	Skeiet 1	112572	111312	Haug 4, fotgrøft		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1545 ± 15	-25.2 ± 0.6 ‰	538	567
TRa-15451	Skeiet 1	112737	150529	Haug 6, fotgrøft		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1470 ± 15	-24.4 ± 0.7 ‰	588	637
TRa-15452	Skeiet 1	113088	113034	Grav 17, kremasjonsmasse		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1490 ± 10	-23.4 ± 1.0 ‰	573	597
TRa-15453	Skeiet 1	113089	113064	Grav 17, kremasjonsmasse		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1435 ± 15	-24.8 ± 0.3 ‰	606	643
TRa-15454	Skeiet 1	113090	113016	Grav 17, kremasjonsmasse		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1420 ± 15	-23.4 ± 1.1 ‰	607	649
TRa-15455	Skeiet 1	113117	112865	Haug 7, fotgrøft		Trekull, 1 kvist Dicotyledon, 1 bit Betula sp. Og 2 biter Dicotyledon.,Alkali residue	1250 ± 15	-25.6 ± 0.4 ‰	702	819

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-15456	Skeiet 1	113515	111399	Haug 5, fotgrøft		Trekull, 1 bit Alnus/Corylus sp.,Alkali residue	1185 ± 15	-26.9 ± 0.1 ‰	780	883
TRa-15457	Skeiet 1	113609	107310	Haug 4, haugmasse		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1510 ± 15	-27.0 ± 0.4 ‰	561	591
TRa-15458	Skeiet 1	113854	113702	Dyrkningslag		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1685 ± 15	-26.5 ± 0.4 ‰	365	410
TRa-15459	Skeiet 1	114707	111475	Haug 10, fotgrøft		Trekull, 1 bit Alnus sp.,Alkali residue	1130 ± 15	-29.0 ± 0.3 ‰	890	972
TRa-15460	Skeiet 1	114717	111312	Haug 4, fotgrøft		Trekull, 1 bit Corylus sp.,Alkali residue	1210 ± 10	-25.4 ± 0.5 ‰	787	873
TRa-15461	Skeiet 1	114811	113705	G18, dødehus, vegggrøft		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1555 ± 10	-24.3 ± 0.9 ‰	443	561
TRa-15462	Skeiet 1	114813	150438	Kulturlag		Trekull, 1 bit Corylus sp.,Alkali residue	1290 ± 10	-24.8 ± 0.7 ‰	679	771
TRa-15463	Skeiet 1	115496	114462	Kokegrop		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1550 ± 15	-23.4 ± 1.0 ‰	443	563
TRa-15464	Skeiet 1	115982	115563	Haug 9, fotgrøft		Trekull, 1 bit Alnus sp.,Alkali residue	1200 ± 10	-24.9 ± 0.8 ‰	784	878
TRa-15465	Skeiet 1	116209	115563	Haug 9, fotgrøft		Trekull, 1 kvist (?) Corylus sp.,Alkali residue	1205 ± 15	-29.9 ± 0.4 ‰	785	876
TRa-15466	Skeiet 1	116213	115985	Grav 16, organisk lag		Tre, nedbrutt, Dicotyledon,Alkali residue	1295 ± 20	-26.8 ± 0.4 ‰	673	772
TRa-15467	Skeiet 1	116619	111399	Haug 4, fotgrøft		Trekull, 2 biter Corylus sp.,Alkali residue	7365 ± 20	-26.8 ± 0.4 ‰	-6329	-6096
TRa-15468	Skeiet 1	130893	130669	Grav 10, organisk lag		1 frø, forkullet.,Alkali residue	1570 ± 15	-22.8 ± 0.6 ‰	437	547
TRa-15469	Skeiet 1	150252	106536	Grav 8, nedbrutt treverk rundt båtsøm		Trekull, 1 bit Alnus sp.,Alkali residue	1240 ± 25	-30.3 ± 0.4 ‰	703	826
TRa-15470	Skeiet 1	108351	7008560,451	Grav 1, kullflekk			955 ± 10		1038	1148

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-15471	Skeiet 1	131277	110076	Grav 11, tann, storfeske		Bein. Tann. Karbonatbehandling med HCl og Bein - behandling for rest. HCl: 10 ml kons. 37% i 40 ml vann., Cleaned carbonate	1175 ± 15	-12.0 ± 0.4 ‰	776	890
TRa-15472	Skeiet 1	131278	112744	Grav 15, økseskaft		Alnus/Betula/Corylus sp., Alkali residue	1270 ± 80	-24.6 ± 0.3 ‰	665	872
TRa-15473	Skeiet 1	131279	150537	Grav 12, kremert bein		Brent bein., Apatite	1465 ± 10	-16.9 ± 0.4 ‰	592	639
TRa-15474	Skeiet 1	131281	150600	Grav 14, kremerte bein		Brent bein., Apatite	3955 ± 15	-24.1 ± 0.4 ‰	-2557	-2458
TRa-15475	Skeiet 2	204215	220194	Ildsted		Trekull, 1 bit Prunus/Sorbus sp., Alkali residue	920 ± 10	-25.9 ± 0.6 ‰	1048	1161
TRa-15476	Skeiet 2	219071	217340	Hus 1, lag		Trekull, 1 bit Betula sp., Alkali residue	945 ± 10	-24.7 ± 1.3 ‰	1042	1152
TRa-15477	Skeiet 2	216989	200777	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1555 ± 15	-24.5 ± 1.3 ‰	441	557
TRa-15478	Skeiet 2	216993	200623	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1575 ± 15	-29.7 ± 0.3 ‰	436	544
TRa-15479	Skeiet 2	216994	202564	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1540 ± 15	-24.3 ± 0.3 ‰	540	570
TRa-15480	Skeiet 2	216997	202688	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1595 ± 15	-24.4 ± 0.3 ‰	432	534
TRa-15481	Skeiet 2	216999	202739	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1555 ± 10	-24.1 ± 0.7 ‰	441	556
TRa-15482	Skeiet 2	217002	214137	Hus 2, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Ingen rest., Alkali residue	1610 ± 15	-26.5 ± 0.6 ‰	422	531
TRa-15483	Skeiet 2	219922	220192	Hus 6, stopehull		1 Frø. Ingen rest., Alkali residue	1095 ± 10	-24.4 ± 0.3 ‰	900	993
TRa-15484	Skeiet 2	220119	217253	Stolpehull		Frø., Alkali residue	595 ± 10	-25.8 ± 0.2 ‰	1324	1396

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-15485	Skeiet 2	220121	210000	Stolpehull		Nøtteskall. Ingen rest.,Alkali residue	890 ± 20	-25.6 ± 1.2 ‰	1159	1210
TRa-15486	Skeiet 2	220126	210829	Stolpehull		Nøtteskall. Ingen rest.,Alkali residue	1135 ± 15	-24.5 ± 0.2 ‰	889	956
TRa-15487	Skeiet 2	220151	203157	Hus 6, stopehull		1 frø. Ingen rest.,Alkali residue	1115 ± 20	-28.1 ± 0.4 ‰	895	978
TRa-15488	Skeiet 2	220157	203091	Hus 6, stopehull		1 frø. Ingen rest.,Alkali residue	1115 ± 15	-24.7 ± 0.4 ‰	895	977
TRa-15489	Skeiet 2	220134	201154	Hus 4, stopehull		Nøtteskall og frø. Ingen rest.,Alkali residue	925 ± 15	-27.3 ± 0.3 ‰	1047	1160
TRa-15490	Skeiet 2	220138	203410	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	1130 ± 10	-22.0 ± 0.8 ‰	891	972
TRa-15491	Skeiet 2	220139	213387	Hus 4, stopehull		1 frø. Ingen rest.,Alkali residue	1095 ± 10	-23.5 ± 0.5 ‰	900	993
TRa-15492	Skeiet 2	220140	201826	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	1105 ± 10	-25.5 ± 0.3 ‰	899	990
TRa-15493	Skeiet 2	220143	201760	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	1135 ± 10	-27.9 ± 0.6 ‰	889	956
TRa-15494	Skeiet 2	220144	217767	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	985 ± 10	-24.2 ± 0.4 ‰	1025	1117
TRa-15495	Skeiet 2	220145	201398	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	1155 ± 10	-25.8 ± 0.9 ‰	777	949
TRa-15496	Skeiet 2	220148	209751	Hus 4, stopehull		Frø. Ingen rest.,Alkali residue	1125 ± 15	-25.2 ± 0.5 ‰	893	974
TRa-15502	Fjelnset	504999	500291	Kokegrop		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	2930 ± 15	-25.4 ± 0.2 ‰	-1199	-1059
TRa-15506	Fjelnset	506104	505900	Haug 2, kullag		Trekull, 1 bit Salix/Populus sp.,Alkali residue	2675 ± 15	-26.9 ± 0.8 ‰	-827	-808
TRa-15507	Fjelnset	506416	506036	Kokegrop		Trekull, 1 bit Salix/Populus sp.,Alkali residue	2730 ± 15	-25.5 ± 0.6 ‰	-897	-833
TRa-15518	Fjelnset	506741	506228	Haug 3, fotgrøft		Trekull, 1 bit Prunus/Sorbus sp.,Alkali residue	3495 ± 15	-24.7 ± 0.4 ‰	-1879	-1770
TRa-15532	Skeiet 2	214379	205682	Dyrkningslag		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	915 ± 15	-27.3 ± 0.5 ‰	1048	1164

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerking	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-15533	Skeiet 2	220107	203272	Hus 101, stolpehull		Trekull, 1 bit Betula sp., Alkali residue	1595 ± 15	-27.3 ± 0.3 ‰	430	534
TRa-15534	Skeiet 2	220109	213229	Hus 101, stolpehull		Trekull, 1 bit Betula sp., Alkali residue	1200 ± 15	-24.9 ± 0.1 ‰	783	880
TRa-15560	Fjelinset	506780	504661	Grav 1, nedbrutt treverk rundt båtsøm		Tre, rødtlig og hard. Barte., Alkali residue	985 ± 20	-26.7 ± 0.2 ‰	1022	1121
TRa-15561	Fjelinset	506785	506704	Haug 3, plyndringssjakt, spydskaft		Tre. Betula sp. ?, Alkali residue	845 ± 15	-26.2 ± 0.3 ‰	1179	1224
TRa-15892	Skeiet 1	107592	108477	Grav 1, organisk lag		Trekull, 1 bit Betula sp., Alkali residue	1560 ± 15	-27.3 ± 1.4 ‰	440	550
TRa-15893	Skeiet 1	108053	107594	Grav 2, nedbrutt treverk		Trekull. 2 biter/kvister Dicotyledon (Lyng?), Alkali residue	6250 ± 20	-32.7 ± 0.8 ‰	-5299	-5211
TRa-15894	Skeiet 1	101770	100864	Torvlag		Trekull. 1 bit bark brent., Alkali residue	6345 ± 25	-32.0 ± 0.9 ‰	-5360	-5230
TRa-15895	Skeiet 1	131314	116138	Grav 16, spydskaft		Trekull. 1 bit Betula sp., Alkali residue, the sample is charcoal	1105 ± 15	-27.3 ± 0.8 ‰	898	988
TRa-15896	Skeiet 1	131315	108054	Grav 1, Økseskaft		Wood. Dicotyleon cf Fraxinus?, Alkali residue	1130 ± 15	-24.4 ± 1.3 ‰	892	973
TRa-15897	Skeiet 2	216988	211826	Hus 1, veggøft		Trekull. 1 bit Alnus sp., Alkali residue	935 ± 15	-26.9 ± 0.9 ‰	1045	1157
TRa-16382	Skeiet 1	108866	150514	Haug 1, grop		Trekull, 1 bit Alnus sp., Alkali residue	6205 ± 20	-28.0 ± 1.0 ‰	-5213	-5075
TRa-16383	Skeiet 1	109044	104532	Haug 1, fotgrøft		Trekull, 1 bit Betula sp., Alkali residue	1230 ± 10	-25.8 ± 0.4 ‰	787	828
TRa-16384	Skeiet 1	109045	104532	Haug 1, fotgrøft		Trekull, 1 kvist Betula sp., Alkali residue	1185 ± 10	-27.0 ± 0.6 ‰	778	885
TRa-16385	Skeiet 1	109662	109639	Haug 2, fotgrøft		Trekull, 1 bit Salix sp., Alkali residue	955 ± 10	-25.3 ± 0.3 ‰	1039	1148
TRa-16386	Skeiet 1	111592	106426	Haug 3, lag over fotgrøft		Trekull, 1 bit Alnus sp., Alkali residue	940 ± 10	-25.9 ± 0.9 ‰	1044	1153

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alders	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-16387	Skeiet 1	116564	116467	Haug 5, fotgrøft		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	1205 ± 10	-25.3 ± 0.4 ‰	785	876
TRa-16388	Skeiet 1	116645	116383	Grav 16, lag som kuttet av graven		Trekull, 1 bit Betula sp.,Alkali residue	7410 ± 20	-26.6 ± 0.3 ‰	-6359	-6235
TRa-16389	Skeiet 1	150659	116142	Grav 16, forkullet objekt		sp.,Alkali residue	1135 ± 15	-27.6 ± 0.5 ‰	889	956
TRa-16390	Skeiet 1	150660	108389	Grav 2, ulltekstil		farge.,Alkali residue	1095 ± 15	-31.1 ± 0.4 ‰	899	992
TRa-16391	Skeiet 1	150661	107685	Grav 1, slire		Tre. Pinus sp. Røddig farge.,Alkali residue	1330 ± 15	-28.0 ± 0.1 ‰	658	756
TRa-16392	Skeiet 1	150662	107213	Grav 19, knivskåft		Tre. Betula sp. Røddig,Alkali residue	980 ± 15	-28.9 ± 0.4 ‰	1024	1121
TRa-16751	Skeiet 2	216678		Hus 100, stolpehull		Seeds/grains/plant remains. Hordeum.,alkali residue	845 ± 15	-24.5 ± 1.3 ‰	1178	1225
TRa-16752	Skeiet 2	216682		Hus 100, stolpehull		Seeds/grains/plant remains,alkali residue	870 ± 15	-21.7 ± 0.7 ‰	1176	1216
TRa-16753	Skeiet 2	216691		Hus 100, stolpehull		Seeds/grains/plant remains,alkali residue charcoal, 3 pieces	1365 ± 15	-27.8 ± 0.9 ‰	652	664
TRa-17234	Skeiet 2	220117	215796	Geil		Betula sp, sandy,alkali residue charcoal, 1 piece Alnus sp, 1 piece Sorbus/Prunus sp, sandy,alkali residue	1305 ± 10	-25.8 ± 1.1 ‰	670	772
TRa-17235	Skeiet 2	220118	218783	Geil		charcoal, 1 piece Alnus sp, 1 piece Sorbus/Prunus sp, sandy,alkali residue	1155 ± 10	-30.8 ± 0.6 ‰	777	949
TRa-17236	Skeiet 2	220122	203050	Geil		charcoal, 1 piece Alnus spm 1 piece Betula sp, sandy,alkali residue	1235 ± 10	-29.5 ± 1.5 ‰	708	822
TRa-17275	Skeiet 1	115976	115921	Haug 9, dyrkningslag under haugmasse		Trekull. 2 pieces Alnus sp. 3 pieces Betula sp.,alkali residue	1610 ± 15	-26.7 ± 0.1 ‰	422	531

Tranummer	Lokalitet	Pipve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alder	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-17276	Skeiet 1	114214	114132	Haug 9, fotgrøft		Trekull. 2 pieces Alnus sp.,alkali residue	1215 ± 10	-27.4 ± 0.7 ‰	787	873
TRa-17277	Skeiet 1	116328	109568	Lag planeringslag		Trekull. 1 piece Alnus sp.,alkali residue	950 ± 10	-25.2 ± 0.7 ‰	1042	1151
TRa-17278	Skeiet 1	116052	115563	Haug 9, fotgrøft		Trekull. 2 pieces Alnus sp.,alkali residue	1170 ± 10	-25.0 ± 0.3 ‰	776	891
TRa-17279	Skeiet 1	116794	116627	Ardspor		Seeds/grains/plant remains.,alkali residue	1580 ± 15	-22.4 ± 2.3 ‰	436	539
TRa-17280	Skeiet 1	150738	112745	Grav 15, organisk lag		Trekull. 1 piece Betula sp.,alkali residue	6630 ± 15	-23.3 ± 0.8 ‰	-5617	-5540
TRa-17281	Skeiet 1	150737	107095	Grav 19, organisk lag		Trekull. 1 piece Pinus sp. 1 piece Dicotyledon.,alkali residue	2460 ± 15	-27.6 ± 0.7 ‰	-747	-539
TRa-17282	Skeiet 1	112571	150050	G13, dødehus, hardtrampet inngang		Trekull. 1 piece Betula sp.,alkali residue	1690 ± 10	-18.6 ± 1.8 ‰	365	409
TRa-17283	Skeiet 1	150736	106025	Haug 2, fotgrøft		Trekull. 2 pieces Betula sp.,alkali residue	1475 ± 15	-24.6 ± 0.4 ‰	574	632
TRa-17284	Skeiet 1	108448	104846	Lag, kuttet av Grav 6		Trekull. 1 piece Betula sp. 1 piece Salix/Populus sp.,alkali residue	1110 ± 15	-27.2 ± 0.8 ‰	896	987
TRa-17767	Skeiet 1	150741	150741	Grav 2, beholder av tre	Dobbeltmåling	WD impossible because of sample conditions. Very degraded,alkali residue	965 ± 15	-27.1 ± 0.2 ‰	1029	1154
TRa-17767	Skeiet 1	108476	108476	Grav 2, beholder av tre	Dobbeltmåling	WD impossible because of sample conditions. Very degraded,alkali residue	965 ± 15	-27.1 ± 0.2 ‰	1029	1154

Tra-nummer	Lokalitet	Prøve-nummer	Struktur-ID	Kotekst	Anmerkning	Material	14C-alder	d13C	Fra Cal BC/AD 1. sigma	Til Cal BC/AD 1. sigma
TRa-17768	Skeiet 1	150742	150742	Grav 16, spydskaft	Dobbelmåling	wood, Fraxinus sp,alkali residue	1225 ± 15	-21.4 ± 0.1 ‰	707	880
TRa-17768	Skeiet 1	150742	130637	Grav 16, spydskaft	Dobbelmåling	wood, Fraxinus sp,alkali residue	1225 ± 15	-21.4 ± 0.1 ‰	787	871
TRa-17769	Skeiet 1	150743	109035	Grav 6, nedbrutt treverk gjennomhullet av nagl	Dobbelmåling	wood, WD impossible because of sample condition.,alkali residue	1115 ± 15	-26.6 ± 0.4 ‰	895	977
TRa-17769	Skeiet 1	150743	150743	Grav 6, nedbrutt treverk gjennomhullet av nagl	Dobbelmåling	wood, WD impossible because of sample condition.,alkali residue	1115 ± 15	-26.6 ± 0.4 ‰	892	989
TRa-17770	Skeiet 1	150744	112483	Grav 13, dødehus, forkullet planke	Dobbelmåling	charcoal, 1 piece Pinus sp,alkali residue	1265 ± 10	-20.7 ± 0.2 ‰	702	741
TRa-17770	Skeiet 1	150744	150744	Grav 13, dødehus, forkullet planke	Dobbelmåling	charcoal, 1 piece Pinus sp,alkali residue	1265 ± 10	-20.7 ± 0.2 ‰	679	768
TRa-17771	Skeiet 1	150745	150745	Grav 10, nedbrutt treverk rundt båtsøm	Dobbelmåling	wood, 1 piece Conifer,alkali residue	1185 ± 15	-23.4 ± 0.2 ‰	772	890
TRa-17771	Skeiet 1	150745	131099	Grav 10, nedbrutt treverk rundt båtsøm	Dobbelmåling	wood, 1 piece Conifer,alkali residue	1185 ± 15	-23.4 ± 0.2 ‰	778	884

Vedlegg 7

Geofysisk undersøkelser

Arne Anderson Stamnes

Skeiet 2019

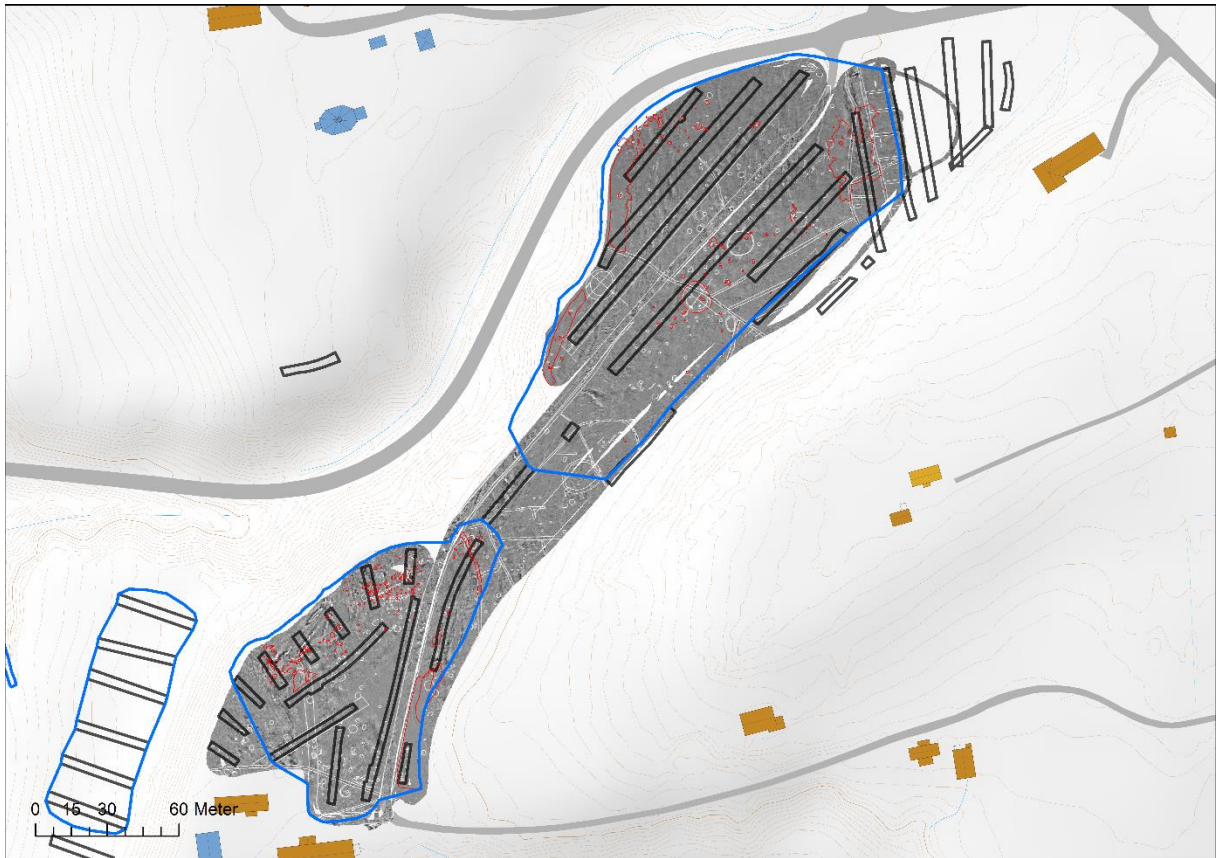
10. mai ble det gjennomført en geofysisk undersøkelse av utgravningsområdene på Skeiet i Vinjeøra. Dataene ble samlet inn med museets georadarutstyr. Denne georadaren, levert av 3D-Radar AS, er et såkalt «step frequency» system, som betyr at den sender radiosignaler på en rekke ulike frekvenser ned i bakken. Georadaren består av et antennesystem som trekkes bak et kjøretøy, hvor det blir samlet inn georadar-profiler for hver 7,5 cm gjennom hele det undersøkte området.

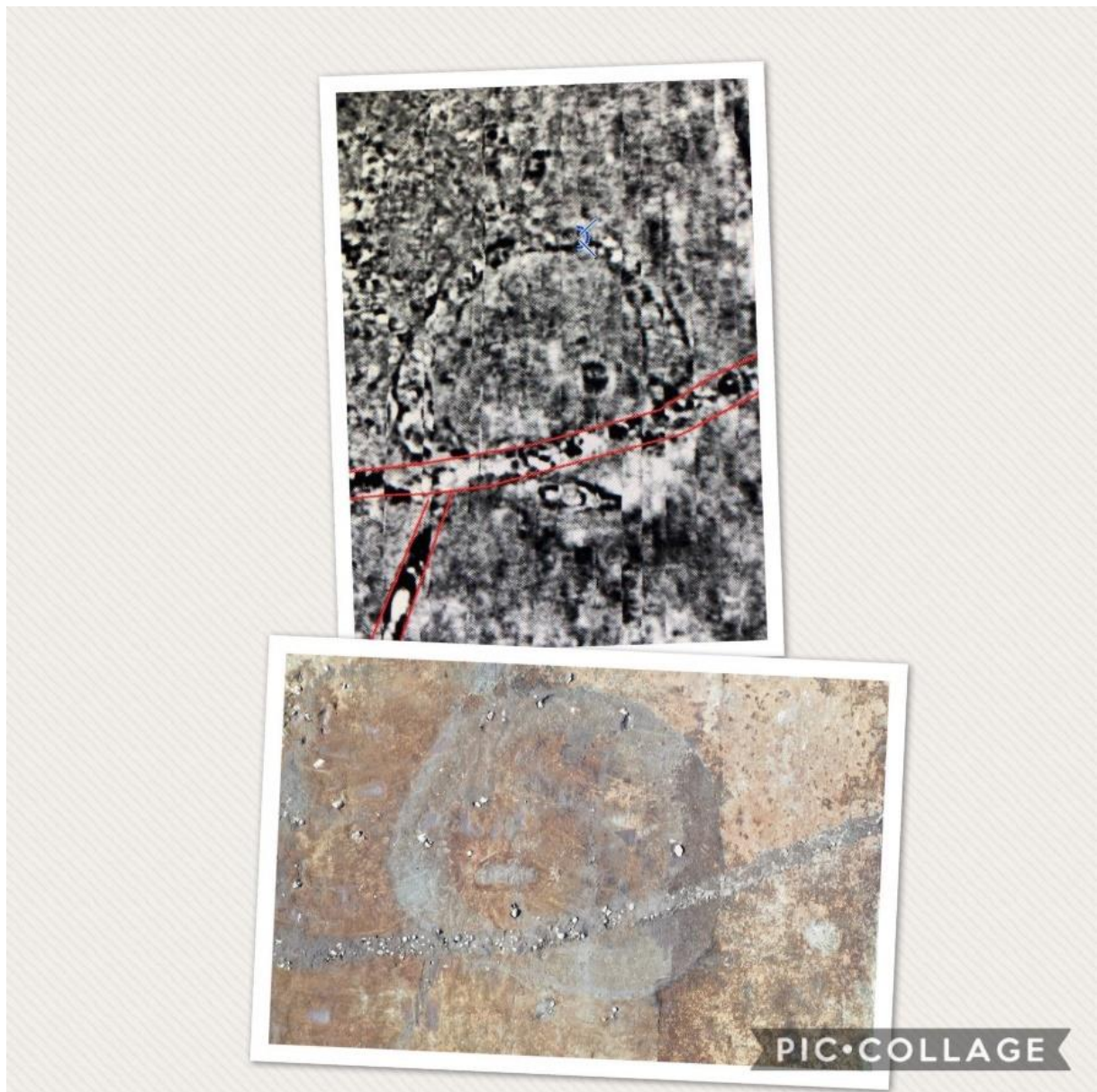
Figur 1: Georadarsystemet trukket bak NTNU Vitenskapsmuseets UTV. Foto: Arne Anderson Stamnes, NTNU VM

Det ble samlet inn georadar-data fra et areal på ca. 26 000 m². For å nå dette på en arbeidsdag ble oppløsningen redusert noe i forhold til hvordan vi normalt samler inn georadar-data. Dette gjorde at vi kunne kjøre opp mot 16 km/t, og samle inn aktivt et 1,5m bredt belte med data på en gang.

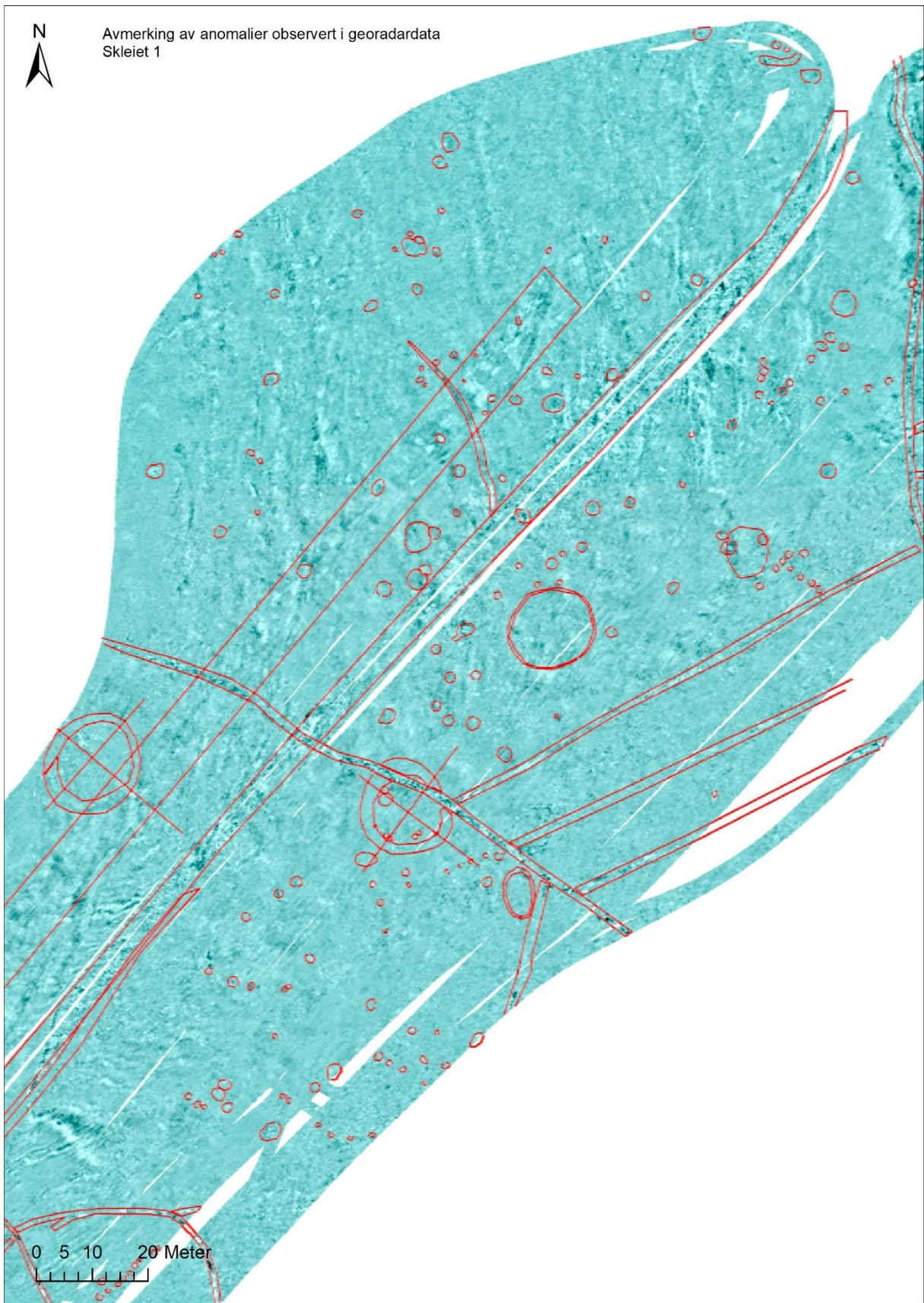
Det ble etterfølgende laget en foreløpig tolkning som ble gjort tilgjengelig for prosjektledelsen og feltlederne før utgravningens oppstart. Dette gjorde at man på forhånd hadde et visst inntrykk av spredningen av arkeologiske strukturer og andre menneskeskapte konstruksjoner i undergrunnen. Det er ikke foretatt en nøyaktig gjennomgang og sammenligning, men datamaterialet ble konsultert fortløpende under avdekkingens progresjon.

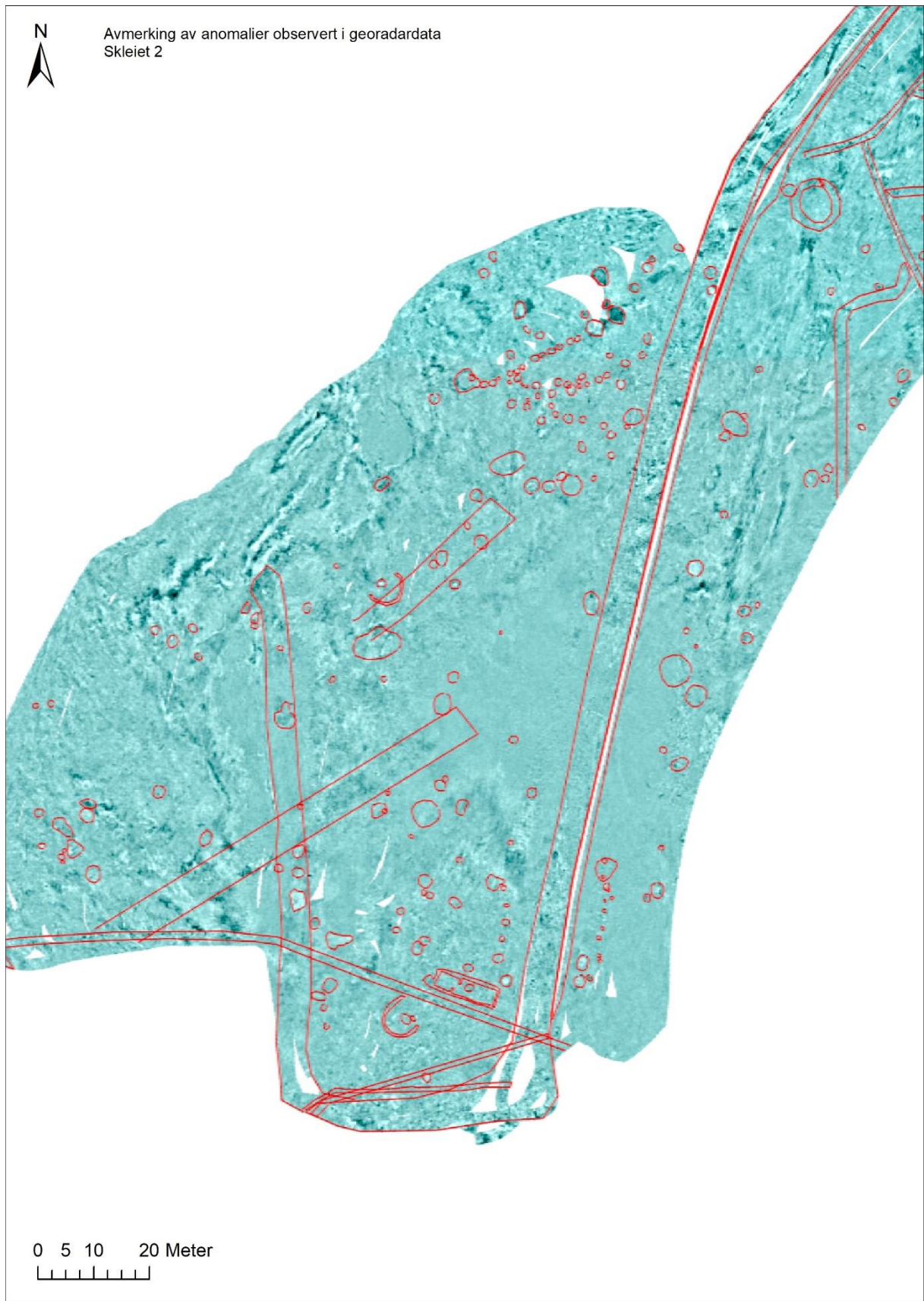
Figur 2: Areal undersøkt med georadar i 2019

Figur 3: Sammenligning mellom georadar-data og flyfoto tatt av gravhaug under utgravning

Figur 418 Avmerking av anomalier i georadardata fra Skeiet 1

Figur 419 Avmerking av anomalier i georadardata fra Skeiet 2

Fjelnset og Hestnes 2020

Den 26. og 27. mars ble det utført geofysiske undersøkelser på to områder som senere skulle graves ut denne feltsesongen: nemlig på Fjelnset og Hestnes 5 og 8. Undersøkelsene ble utført av Arne Anderson Stamnes. Stamnes hadde ansvaret for datainnsamling, kvalitetssikring og dokumentasjon. Krzysztof Kiersnowski var med og gjennomførte datainnsamlingen, og utførte i etterkant tolkningene av georadar-datasettene. For Georadar-delen av undersøkelsen ble det brukt en 3d-radar Mark IV georadar med bakkekoblet DXG-antennesystem, som sikrer en profil gjennom bakken hver 7.5cm over hele undersøkelsesområdet. Antennesystemet trekkes bak et kjøretøy.

Figur 6: Georadarmålinger på Fjelnset. Foto: Arne Anderson Stamnes, NTNU Vitenskapsmuseet

Magnetometer-undersøkelsene ble utført med et flerkanalers-system fra produsenten Sensys, av modellen Sensys MX-V3, og konfigurert i dette tilfellet med et oppsett med 5 sensorer som man kan dytte for hånd. I denne konfigurasjonen var det 0.25m mellom hver sensor, og det er da typisk tatt en måling ca. hver 7.5-15cm langs linja avhengig av hastigheten man triller systemet.

Figur 7: Sensys magnetometersystem konfigurert for manuelle målinger med 5 sensorer. Foto: Krzysztof Kiersnowski, NTNU Vitenskapsmuseet

De innsamlede geofysiske dataene ble gjort tilgjengelig for prosjektet i form av georefererte rasterfiler over alle dybdeskivene og magnetometer-plottet, samt GIS-filer over de arkeologiske tolkningene av georadar-dataene. På denne måten kunne denne informasjonen brukes til planlegging og prioriteringer forut for oppstart av selve utgravningene, og ga feltleder og prosjektleder en viss indikasjon på spredningen av mulige arkeologiske strukturer, samt veldig presise kart over nedgravd infrastruktur. Sistnevnte var veldig nyttig, da det på tvers av utgravningsområdet på Fjelnset var nedgravd telekabel for internett på sørsiden av Vinjefjorden. Her var det ellers også enkelte kabler og rør fra krigens dager, samt et tysk bunkersanlegg.

Hestnes:

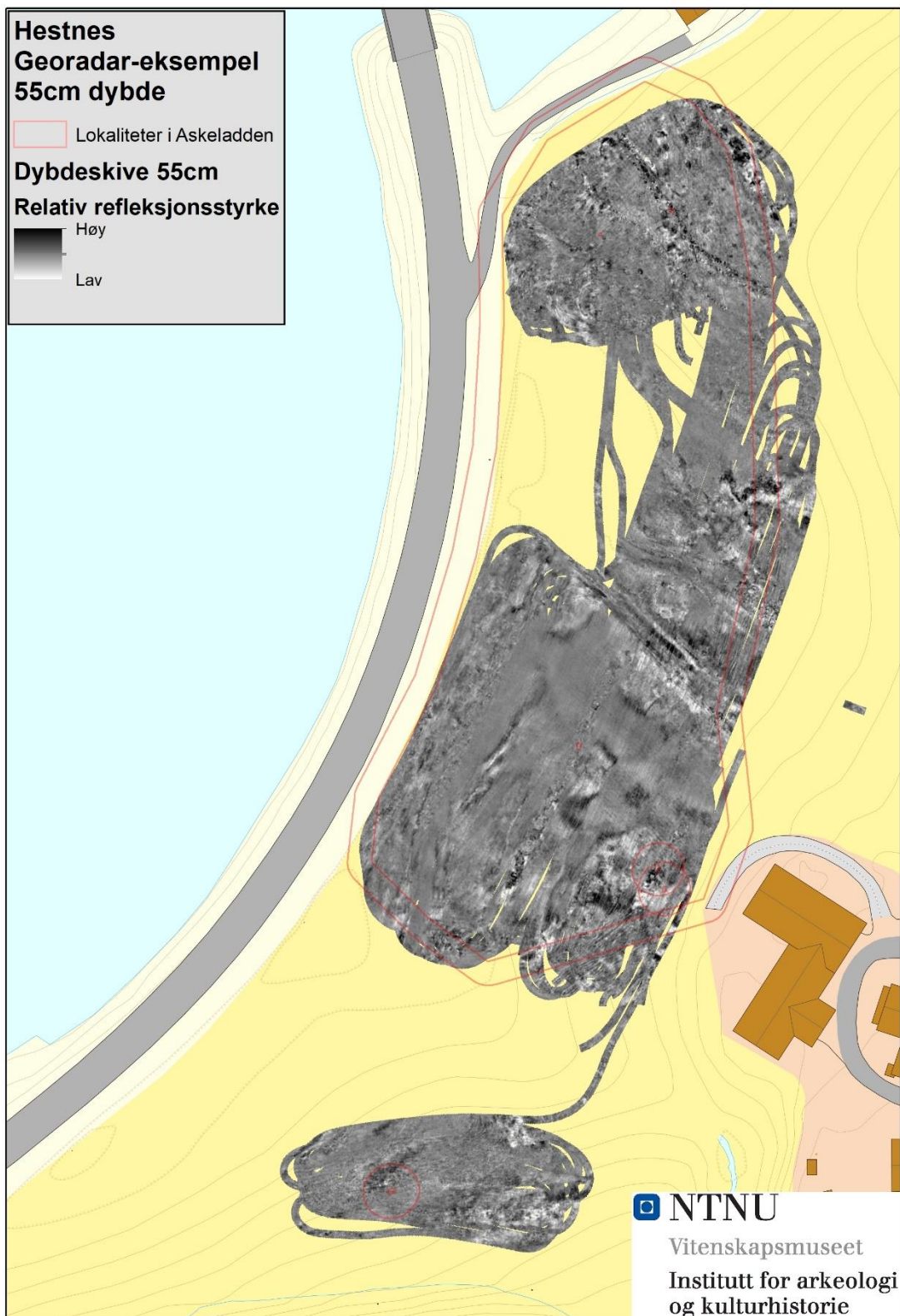
Tabell1: Oversikt over arkeologisk tolkning av georadar-dataene

HESTNES TOLKNINGER GEORADAR

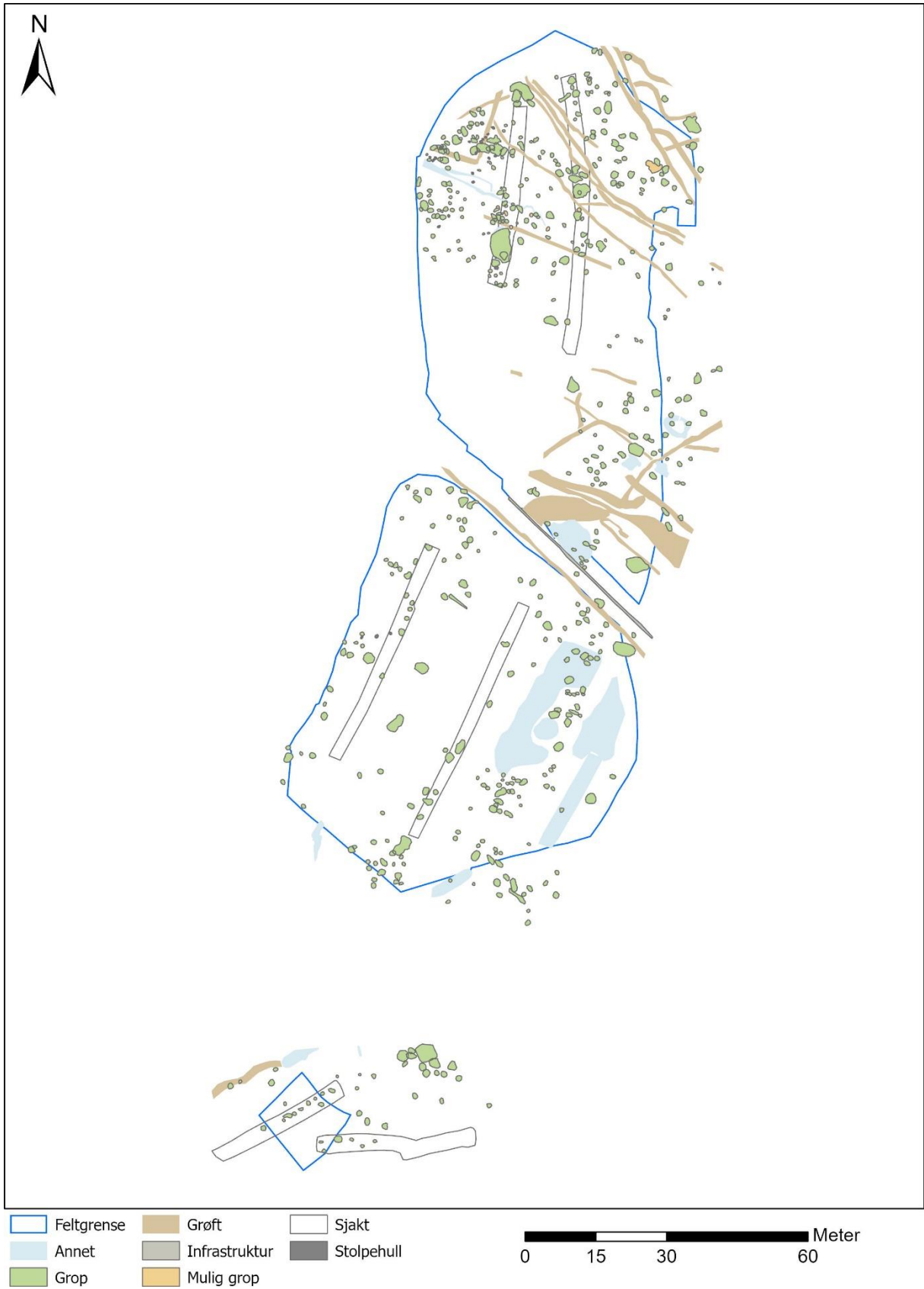
TOLKNING	Antall
GROP	535
MULIG GROP	12
STOLPEHULL	22
SJAKT	6
INFRASTRUKTUR	1
ANNET	16
GRØFT	29
SUM	621

Her ble det utført både georadar-undersøkelser og undersøkelser med magnetometer. Dette fordi det etter den maskinelle prøvesjakingen ble påvist en grop med fylt med kull og slagg, og det var mistanke om at denne muligens var en rest av et mulig jernvinneanlegg (id. # 176400).

Georadar-undersøkelsen på Hestnes dekket ca. 11 500 m² (se FigurFigur, samt Tabell). I tillegg ble det samlet inn magnetometer-data over et areal på 15 665 m² (se Figur).

Figur8: Eksempel på dybdeskive fra georadar-dataene samlet inn på Hestnes ved 55cm dybde

Figur 9: Eksempel på tolkninger av georadardataene fra Hestnes. Disse ble gjort tilgjengelig for utgravningsprosjektet forut for oppstart av selve flateavdekkingen.

Figur 10: Eksempel på magnetometer-data innsamlet forut for utgravningene. Legg merke til at det er relativt få større utslag rundt gropa med slagg og kull sør i undersøkelsesområdet (#176400), samtidig som at selve gropa fremstår tydelig.

Fjelsnet:

På Fjelsnet ble det samlet inn georadardata over et areal på ca. 11 400 m².

Tabell2: Arkeologisk tolkning av georadardata fra Fjelsnet

FJELNSET TOLKNINGER GEORADAR	
GROP	303
MULIG GROP	16
STOLPEHULL	24
SJAKT	4
INFRASTRUKTUR	8
ANNET	17
SUM	372

Figur 11: Eksempel på georadar-plot fra Fjelnset. 60 cm dybde.

Figur 12: Eksempel på tolkninger av georadardataene fra Fjelnset. Disse ble gjort tilgjengelig for utgravningsprosjektet forut for oppstart av selve flateavdekkingen.

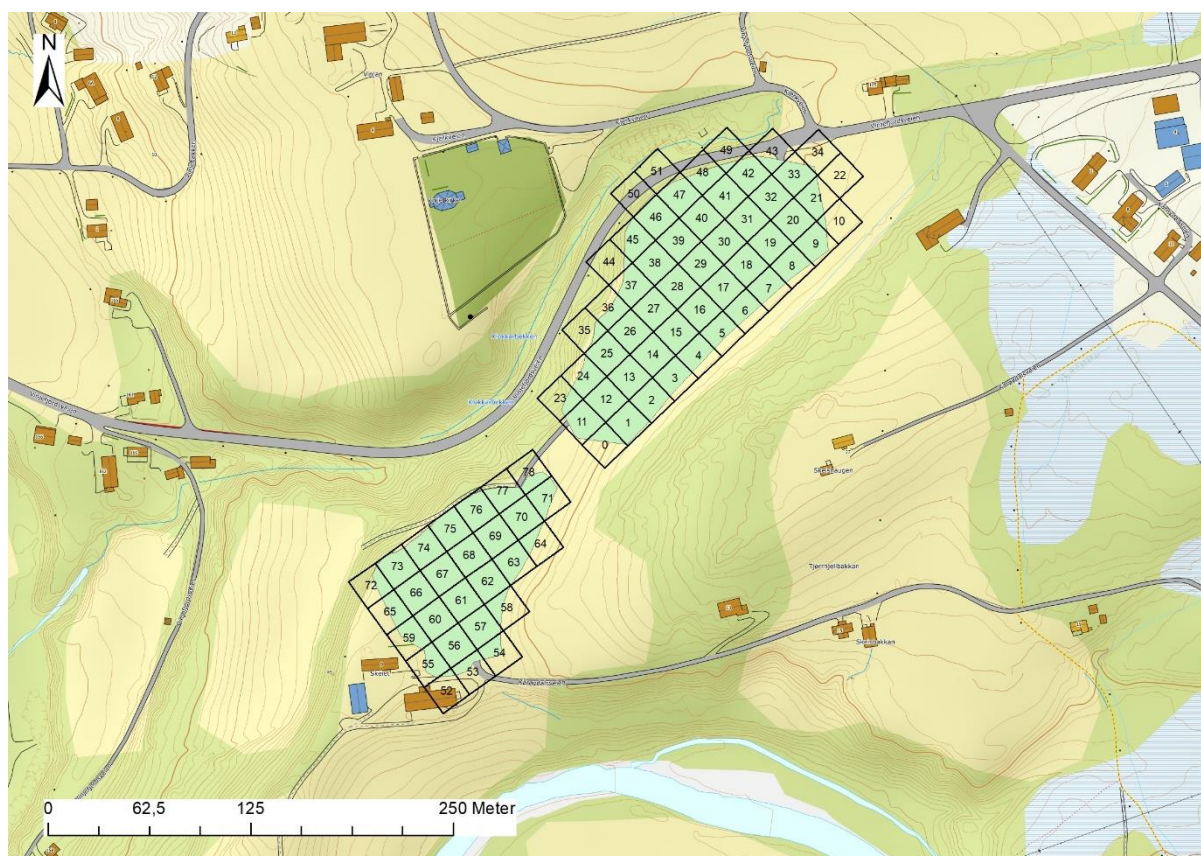
Vedlegg 8 Metallsøking

Skeiet 2019

Kristoffer R. Rantala

Søndag 26. mai 2019, dagen før utgravingen startet, ble det invitert til sosialt søk på Skeiet. Invitasjonen ble først sendt til Trondheim Metallsøkerklubb, og videre derfra til Møre detektorlaug og andre enkeltpersoner. Hele 16 personer fra forskjellige deler av regionen møtte opp. Formålet med det sosiale søket var å få kartlagt eventuelle funn i pløyselaget, og deres relasjon til arkeologiske strukturer i undergrunnen før matjorden ble fjernet. I tillegg var det en god anledning til å knytte bånd mellom arkeologer og detektorister.

Med utgangspunkt i gjennomføringen av et sosialt søk på Løykja i Sunndal kommune i 2018, ble det på forhånd satt opp et rutenett på 20x20 m. Hver person skulle bruke 45 minutter på å søke gjennom sin rute, og deretter starte søkingen på nytt i en ny rute. Søket startet på Skeiet 1 og ble avsluttet på Skeiet 2. På den måten sikret vi at begge feltene ble gjennomført i sin helhet, og at vi satt igjen med et representativt bilde av funnspredningen. Høyt gress og lave markeringspinner førte til litt rot i systemet, men ved dagens ende hadde alle ruter blitt gjennomført. Med mange deltakere gikk det raskere å søke gjennom alle rutene enn først antatt. Detektoristene fikk derfor avslutningsvis søke fritt over området. Det sosiale søket foregikk i rundt 7,5 timer.

Figur 1: Utlevert kart over inndelingen av begge søkeområdene på Skeiet. Kart: Kristoffer R. Rantala. NTNU Vitenskapsmuseet.

Fire arkeologer fra prosjektet møtte opp for å arrangere sosialt søk, samt å måle inn detektoristenes funn. Det tok ikke lang tid før de første funnene dukket opp, og på det meste ble det brukt tre CPOS'er

samtidig for å dekke over området. Totalt ble det målt inn 154 funn med relativt lik spredning over begge feltene, 80 på Skeiet 1 og 74 på Skeiet 2. Av disse ble 24 funn lagt inn i databasen for videre vurdering. Blant de 24 funnene finnes det en korsformet spenne, fragmenter av en skålspenne og det noe utypiske detektorfunnet bryne.

Generelt sett ble det gjort meget få førreformatoriske funn. På Skeiet 1 kan dette skyldes dyp matjord over relativt konsentrerte arkeologiske funnområder, der flesteparten av de gjenstandsrike strukturene var graver i dype nedgravninger. Plogen har altså ikke nådd ned til gjenstandene. Matjorden på Skeiet 2 var stort sett en del tynnere, med et høyt antall strukturer spredt over hele feltet. Dette gjenspeiles i antall førreformatoriske gjenstander plukket opp av detektoristene. Pløyelaget over gravfeltet på Skeiet 1 skulle potensielt inneholdt flere metallgjenstander enn pløyelaget over bosetningssporene på Skeiet 2. Graver består ofte av flere større og mindre metallgjenstander, mens rundt bosetningssporene finnes det gjerne mer ikke-metallisk husgeråd. En siste faktor var det høye gresset som gjorde det vanskelig for detektoristene å søke på en god måte.

Figur 2: Søkning over Skeiet 2. Foto: Raymond Sauvage. NTNU Vitenskapsmuseet.

Alt i alt var dette et vellykket sosialt søk med mange deltagere og godt samarbeid, selv om de helt store funnene uteble.

Fjelnset 2020

Hanne Bryn

Onsdag 13. mai 2020 ble det gjennomført metallsøk på Fjelnset. Til forskjell fra 2019-sesongen, ble det i år ikke sendt ut invitasjon til metallsøkermiljøet om sosialt søk på lokalitetene i forkant av utgravningene. Dette på grunn av strenge smitteverntiltak i forbindelse med Covid-19. Da vi likevel

ble kontaktet av Trondheim Metallsøkerklubb rett i forkant av feltoppstart i mai, ble det likevel organisert slik at fire metallsøkere deltok i starten av prosjektet. Formålet med søkingen var å kartlegge eventuelle funn i pløyelaget før matjorden ble fjernet.

Figur 3: Metallsøking i snøvær. Foto: Hanne Bryn, NTNU Vitenskapsmuseet.

Metallsøket foregikk samtidig med at flateavdekkingen hadde startet på Fjelnsset, og pågikk i om lag 4 timer. Området som ble undersøkt var først og fremst innenfor lokalitetsavgrænsningen til utgravningsområdet. Deretter ble det også søkt på jordene mot sør etter ønske fra detektoristene selv. Til tross for at det lå snø på bakken denne dagen, gikk søket uten problemer.

To av prosjektets arkeologer fulgte opp detektoristene og målte inn eventuelle funn som ble gjort. Totalt ble det målt inn 26 funn. Til tross for at det på forhånd var registrert mulige gravminner på lokaliteten, ble det ikke gjort funn av førreformatoriske gjenstander under søket. Samtlige av detektorfunnene var fra nyere tid, og ble levert til grunneier ved feltarbeidets slutt.

Figur 4: Metallfunn fra matjordslaget. Venstre: vareplombe; høyre: signet. Begge fra nyere tid. Gjenstandene ble levert tilbake til grunneier, etter dokumentasjon. Foto: Karoline Mikkelsen, NTNU Vitenskapsmuseet.

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Institutt for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Instituttet foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-380-4

ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/museum